

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawařni Tydž. Now. při
bohatych wratach wotedać,
plaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoleń.

Kóžde čísto plaći $\frac{1}{2}$ nsl.
Štwortlētna předplata pola
wudawarja 6 nsl. a na kral.
pósće $7\frac{1}{2}$ nsl.

Cílo 1.

7. džen̄ januara.

Léto 1854.

Wopschilecje: K nawedzenju. Szwetne podawki. S Wojerez. S Rumſchij. Se Sploſſa.
S Bóru. S Hornej Riny. S Wulſeho Dažina. Hanſ Depla a Mots Tunka. Spewy. Namieschnik.

K nawedzenju.

Schtóž chze na přjene schtworthljeto 1854 sa Tydž. Nowiny do přjedka placicj, tón nech njetko 6 nř. w wudawařni Tydž. Nowinow woteda. — Na kralovskich pôstach placji so $7\frac{1}{2}$ nsl. na tón samy čas. — Sa wosjewenja a nawjeschtki mōžemy Tydž. Nowiny kóždemu porucicj, pschetož te same cítaja so tak derje w Budyschini kaž tež we wschitkikh ſerbſkikh wſach, a schtóž chze po tajkim njeschto tak prawje po zlym ſerbſkim kraju roſschjerene mječ, tón daj to w Tydž. Nowinach wosjewicj.

Nedakzija.

Lubym Šserbam k nowemu ljetu.

Ja s weſelom džen̄ pschindu k wam
A neſtu wele nowoh' wam.
Pschi teho ljeta spocjatku
Wam wele sboža povſcheju:
Nech kóždemu, kiž cíta me,
Wſchak čaſne, wjetzne sbožje ſeje.
Nech ljetka dobre ljetu je
A kóždemu ho derje dje.
Daj teho khleba potrebnosj
Naſch božo! s wyſokosjie doſj.

Cíeſz, luboſz nech ho koſchitaj
A ſwiernoſz bes mandjelskimaj;
Nech horje roſtu k radoszi
Tež džecji w kóždym mandjelskwi.
Bes ſlužomnymi poschluschnosj
Nech je a ſwiernoſz, džjetawoſz.
Nech remeſtu a burej je
To ljetu prawje sbožomne:
Nech ſtrowoſz, mjer a jednota
Wſchijech w tutym lječji pschewodja.

L. w Plusnikecach.

Cíeſzeni cíitarjo, Lubi Šserbja!

Naſhe Nowiny ſu ho, kaž widziecie, w ſwojim pomenowanju trochu pschemjeniſe, pschetož Tydjeñſkikh Nowinow ſu Šserbſke Nowiny nastale. Taſte pschemjenenje je ſo pak teho dla ſtacj dyrbjalo, dokelž chyckmy na přjenu ſtronu po wiazorym požadaniu wudebenje (lužiſki wopon) pschitožicj. Ale to ſo pschicjnicj nehodjeſche, hdv budžiſche ſtare pomenowanje ſtejo wostało,

pschetož ſłowo „Tydženskje“, je psches mjeru doſhe a žyla wjez budžiſche ſenobocjne wupanyła, hdj budžichmy na jeho mjeſto krótſe neſtaſili. Duž wuſwolichmy ſebi ſłowo „Serbske“ a naſche nowiny rjeſaſja teho dla njetko

Serbske Nowiny.

My ſo nadjiſamy, ſo budža te ſame pola naſchich čeſzenych cijtarjow ſwoje ſpodobanje tež w tej ſamej mjeri namakaſ, kaž dotalne Tydženske Nowiny a lubimy, ſo budžemj je tajke piſacj pytač, ſo budža kózdemu tak derje k powucjenju, kaž k ſweſelenju ſtuſic móz. Tola naſcha ſamhna móz k temu nedoſaha a duž proſhymy wſchitkach, kiz ſerbszy piſacj wedja, ſo bychu nam ſ cjaſhami pschinorſki, nech ſu to powucjaze, ſweſelaze abo nowinki wopſchisaze, pschipoſlacz chyli, pschetož ſtaſnu ſp o d o b n o ſ z ſmjeja „Sserbske Nowiny“ jenož tehdom, hdj budže w nich ſtaſna wſchelakosz. A ta budže, hdj ſo nam ſe wſchelakich ſtronow pomoz doſiane.

Boh ſpožej ſózdemu k nowemu ljetu wele ſtrowja a ſboža!

J. G. Smoler.

Swětne podawki.

S a k s k a. Psched krala pschindje 31. dezembra deputacija mjeſta Dražđan, wobſtejaza ſ mjeſch-čjanosty Psfotenhauera a ſ niekotrych druhich mjeſch-čjanſtich ſaſtojnifikow, ſo by jemu w meni dražđanskoho wobydleſtwa k nowemu ljetu ſbožie pschata. — Na ſwoim dompučju ſ Mnichowa (München), hdjēz bje ſwoju newestu wopytat, pschivese ſo 31. dezembra rakufi khjezor do Dražđan. Wón bu na lipſkim dwórnischcju wot krala a kralowſkich prynzow, kaž tež wot wſchelakich wychich powitaný. Wečor pschebivawſe wón w kralowſkei ſwójbi a 1. januara džiechtaſ ſ kralom hromadje ſe mſchi, popołnju w 2. hodžini wotwese ſo pak khjezor date do Wina.

— W Kamenžu wudyrí Boži wečor w 10. hodžini w Ž. Bleſlowej ſuſknowej fabriky woheň a je ſo ta ſama wotpalita. — S lipſkej nowoſjetnej maſku nejſu pschedawarjo prawje ſpoſojni, dokež drje ſu khjetru wele pschedawali, ale wſchitko po tunſhei placzisni ſ rukidacj dyrbeli.

P r u ſ h y. Cjelo generala Radowiža je na tak dotho do welba podjanskije hedwigſkeje zyrkwe poſtajene, hacj budže dc Erfurta, hdjēz ma jeho ſwójba (familia) herbſke pohrebniſchejo, pschewesene. Radowiž bjesche w lječji 1850 ſhwilu ministerpschedbyda a chyſche najradscho ſ rakufiskim khjezorom wójnu ſapocjecz. Ma jeho namet je pruſſki khjezor tehdom pschikafal, ſo by ſo krajna wobora (Landwehr) mobilisrowata a je po pra-

wom Radowiž wina był, ſo bu tehdom teſko luđi do nepotriebneho ſtracha a kraj do wulſich wudawkow ſtajeny. — S Warschawę je poweſz do Varlina pschischta, ſo je wuwožowanje žita ſ Pólskeje ſakasane. Tola je dowolene, ſo ſmje ſo žito ſ Ruſowſteje psches Pólsku hiſhce wuwožowacj.

R a k u ſ y. Khjezor je k nowemu ljetu 4000 ſchiesnakow k roſdžijenju bes ſhudych a doſtovnych wobydlerjow mjeſta Wina darif. — Dr. Ludewit Gaj, kotrehož bjechu teho dla, kaž budžiſche wón chyli ſbjeſk w Sſerbiſkej ſaſožicj, do pschepytanja wſali, je ſaſo domoi puſchieny. —

F r a n z o w ſ k a. S Konſtantinopla ſu po- weſzje pschischle, ſo chze ſultanowe ministerſtwo ſ jendželskim, franzowſkim, rakufiskim a pruſskim póſtanžom (Gesandte) wo to jednač, kaſ by ſo ſ ruſskim khjezorom mjer ſaſožicj hodžit.

J e n d ſ e l ſ k a. Lord Palmerſton, kiz bje, kaž je ſo njetko pokafato, teho dla ſ ministerſtwo ſtupil, dokež druhy ministerjo po jeho woli w naſtupanju ruſoturkowskeje wójny ſkuſkowacj nochychu, je ſaſo do ministerſtwo ſaſtupit. Palmerſton a khjezor Napoleon ſtaj dobrą pschecjeles a duž je pschejenosz jendželskeho a franzowſkeho ministerſtwo tak dotho wjesta, hacj Palmerſton minister wostane. Napoleon bje teho dla jara mersazy, jaſko poweſz pschindje, ſo je Palmerſton ſe ſtuſby ſtupil. — Njekotre nowiny chydzia wedžicj, ſo je franzowſke a jendželske ministerſtwo wobſanknyto, ſo by franzowſko-jendželske, psched ſkon,

stantinoplem ležaze lódzstwo (Flotte) so do čjorneho morja puschcicj mjeļo a so tam tak poſtaſito, so by rusſe lózje dale turkowſke nadpadowacj nemohte. To pak by runje tak wele bylo, kaž by Žendželska a Turkowſka Rusam wójnu pſchi-powediſta. Tak daloko pak hiſcheze neje a duž nam tajſe poweszie k wjeri podobne nejſu.

Turkowſka. Wſchelake nowiny bjechu tydjenja poweszi roſſhierjate, so je so jendželſtofranzowſte lódzstwo do čjorneho morja po-dalo, so by tam Rusam wobarato, Turkow nadpadowacj. My tajſu poweszi wosſewili nejſmy, dokelž so nam po wschitkich njetzſich wobſtejenjach newjerna ſdasche, a najnowiſche roſprawy ſ Konſtantinopla tež wobſwiedziuſa, so spomnene lódzstwo hiſcheze pſchedzo ſ mjerom pſched tutym mjestom leži. — W Konſtantinoplu je mjesto dotalneje wójnskeje horliwoszie pela sultanowych ministrów ſaſo požadanie po mjeri so poſtaſowacj pocžalo a woni ſu jendželſtemu poſtanzei wosſewili, so chzedža ſ Rusami mjer čjiniež. Tola ſo prascha, hacj ſu jich ſłowa sprawnie mjenene, a hacj by turkowſki lud ſi thym - ſpokojom był, hdv by sultan mjer ſejniet, pſchetož hižom ta poweszi, so ministro mjer čjiniež chzedža, je w Konſtantinoplu težo neſpoſojnosſie ſatožiſa, so je tam pecja mały ſbjekj wudyrk, kiž bu pak ſaſo poduſcheny. A hewal drje tež to k ničomu pomhato neby, so chze sultan mjer čjiniež, pſchetož ruſowſki hiſeſor jón čjiniež no chze. To je ſe wschitkich jeho pſchihotowanjow widziej. — Po najnowiſich więſtych powesziach ſ Asije ſu Turkojo ſ ruſowſkich wobſtejeniſtrow zofali, dokelž buchu tam jara ſbiči. Ruſki werch Woroncow ſteſeſche 8. dezembra hižom ſe 24 bataillonami a ſ 80 kanonami na turkowſkich meſach a w turkowſkim mjeſzi Karſu bjechu w ſtrachi, so tam Rusijo ſtere hjepe pſchindu. Turkowſzy wojaſzy, kiž tam ſ welscha ſ newueſerzjero-wanych ludzi a ſi tak menowanych redifow (Landſturm) wobſteja, cijekaja ſ črjodami, hdv ſu pytnyi, so pola Rusow dale ničo doſtačj nemoga, hiba krivawne hlowy. — W Móldawi a Walachiji je hiſcheze pſchego ſkoro luth mjer a pſchedſtrajſe (Worpoſten) ſu pecja porucnoſz doſtali, so buchu ſo ſjelenja na ſo

wostajili, dokelž to tola k ničemu ſkuſić nemoga. W turkowſkim wójſku ſu, kaž jedyn turkowſki hiekari ſam piſche, nimalje tſi dželje wojaſow hlore, dokelž jim cijopla draſta a dobra iſedž pobrachjuſe.

Ze Serbow.

S Wojeruz. Tudy wotpalí ſo wutoru 27. dezembra wečor 9. hodžini brožen a hródž hjeſerja Verndta. Kaž je woheń wuſchoł, je neſnate.

S Wojeruz. Tudomny archidiakonuſ, k. E. F. Alexander Pech je wutoru 27. dezembra ſe ſmercuſ ſwotſchoł, ſwojeſe staroby 40 l. 1 m. a 9 d.

S Kumſchiz. Tudy wudyr, kaž hižom tydjenja piſachmy, ſchtwórk 27. dezembra w ſólni bura Schramy woheń a ſpalichu ſo wschje ieho, kaž tež bura Wujanza twarenja ſkoro ſe wschitkim, ſchtóz w nich bjeſche. Tež wſachu 4 cjalata a 4 ſwinje w ptómenjach konz. Woheń je pſches wjefteho Petzoldta ſatoženy. Tón ſamý bje w Kumſchizach ſ domowinu a bje tež predy pola Schramy, poſdžiſho w draždanskich ſtronach ſtuſil, wot tam bjechu jeho pak domoſ poſtali a won bjeſche potom w Kumſchizach woſko dundat, hacj bje ſtönčnje na tajſe ſtrachne ſapalenſke myſlije pſchischoł. Cjoho dla je ſapa-lat, to wieste neje a won wudawa njetko, so je ſo to ſtało, dokelž je ſebi ſe schwabličkom zgargu ſapalicj chyl.

Se Sploſſka. Poſleni džen ſandženeho lieta wečor w 8. hodžini wudyr w tudomnej Stóſchez korežmi woheń a je ſo ta ſama ſe wschitkimi pođlanskimi twarenemi wotpalita.

S Bórkū. Piatki 30. dezembra rano na-makachu na tudomnych ležomnoſjach ſchwefleho Wendlanda ſ Budyschina ſmersneneho ležo. Won bje pecja wečor predy ſ jenym druhim towarſhom wuſchoł a ſtaſi pecja wobaj trochu pjanaj byloj.

S Horneje Kinę. Tudy ſo poweda, ſo je wutoru pſched wečorom wudowa Henni-gowa, kotaž. ma ſwoje ſydlö pôdla ſchuſeja nedaloko Bieleſez, na hornu lubju po hync ſchta a ſo je ju tam jedyn zufy čłowef, kiž je naj-

skere kranycz chył, tak na hlowu pułnył, so je wona panyła a bes myślow leżo wostala. Jeje dżówka a wotrocż staj pak pečja nieschto sashyschalój a teho dla sa nej schłos; tón słōšnik je pak bes tym cjełnył.

SWilekho Dajina, 1. januara. Wciera

węčor pschi składnoszi woldżerzenja Bożeje nozy dostaču w nashei schuli khude džieczi 6 biblijow, 12 Jakubowych katechismow a 4 spewarske darene. Venesy k temu biechu naschi schulszy prjódźstejerio dobrowolne psches domjazu kol-lektu nahromadzili.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritnij a

a

ludži pódla

Mots Tunka

škréjetaj.

* * *

* * *

Mots Tunka. Nô, Hanso, kak dha je s Božim džieszjom wobjeżato.

Hans Depla. Pschezo tak derje dosz! A ja hym wožebnje spolojny, dokež je mi moja luba mandželska por nadstupnjow wobradzila, tak so budżetej nješko mojej nosy psched ſnichom a moſtrotu derje wobarnowanej.

Mots Tunka. Sa taſteho wokotokhodžerja, kaž ty hym, budje to jara duschnje. Ssy dha ſwiate dny njehbje pobyl?

Hans Depla. Jedyn djeni hym w delnowiesijskiej wožadzji poſhodzil.

Mots Tunka. Schto dha bje tam no- weho?

Hans Depla. W Manjowi namaſach bes khudymi džecjimi wele weſela.

Mots Tunka. Cjoho dla dha to?

Hans Depla. Hlaj! tamniſchi hrabja Dohna bje so pshecjivo ním jara dobrocjivu wopokasat a je k Božemu džieszju se wschelakej drastu a se wschelakimi schulskimi potrjeboſzem iara bohacjie wobdaril.

Mots Tunka. To je jara khwalobne. Alle, kak dha je w tych druhich bližſich wſach bylo?

Hans Depla. To ja newiem: s tych mi niejo powiedali neſtu.

S p e w y.

G y m n s k e w e s e l a.

(W s c h e l o g i e s a s c h u l i e.)

H o l z y . S so syma s nam je dala
We bjelej brasziczy
A rödje nam je wsala,
Gsonjeh kryje sahrody.

H o l z y . Mjek hici po hanke chzemj
A heiso proshyje:
Wasz plesne pschewesemj,
Hdzej ejer nastransha je.

H o l z y . L ö d r jeku twerdije kryle,
Mesi' wibjeej rybicjku,
Gsonjeh w polach nijemich wjeje
A rjesne wjetry du.

H o l z y . L o s t ejerstw nam ho hodji
A cieknyej wuskej swi —
A mykacz ho na lodzi:
To nam je po myсли.

W s c h i t k e . Tej bortsy pschikhadjuja
R nam hody wehele,
Hdzej vjsecjom sahlychcjuja
Te schtomu hysiecjkate.

A knishi, bieldy, hrajski,
Psyk, wozksi na volu
A pupy, rjane majki,
Nam wobradzene su.

D u j s h nam syma prawa
A witaj snyehojsja,
Sey rödje tej nam wsala:
Nam lejelsa wesela.

R h w a l b a k h u d o b u y c h t o w a r s t w o w .

Kak derje je, so s proscheremi
Ja konz bes nami Sserbami.
Mjek neje klyschez psched duremi
To spjemanje se zortami.
Hdyj predy proscher wuspjewa,
Won podla Boha wusmiescha.

Najwiazhy bjechu tajse dzieczi
Wot ljenich starsich rodjene,
A khodiachu kaz dzine w swiecji,
We schuli malo wucjene *).
Hdyj dyrbjachu hici do schulje,
Dha bjezzachu na proschenje.

To proscherstwo, to da sim skladnosz,
Majsajo wusnycj paduchstwo;
A nauuknychu sahe lenosz,
Psihi tym tez ludzi iebarstwo.
Hdyj pschindzechu pon na sluzbu,
Dha niczo dzielacj nechachu.

A to bbyje wjeszie kózdy wedzicj,
So proscher wulki skosnit bje,
So webzische so hrosnje wecicj
Mad tymi, hdzej dosz nelrydie;
So dom a zwnosz sapali,
A wulku schkodu naçini.

Kak bje dha we sandzenych hsetach,
Hdyj do koza ho ljebachm?
Se strachom spachmy w swojich hsetach,
Sso wohnja jara bojachmy.
A nichot nebje seher dosz,
Hacj weszlie budje stanycj maz.

Mjek proscherstwo je sakasane,
To wieszie jara mudrje je.
A to je wieszie vjaka hóde
To towarzstwo, kis skukule,
So bylo by konz proscherstwa,
A wschego tajfoh' hubenstwa.

A hdyj je temu wotpomhane,
Rech lózdy na to myсли kej:
So bylo bôle podperane
To towarzstwo tez khudoby.
Haj: wono je wschaf ljepe dacj,
Hacj smilne dary horje bracj.

R a c h l o w z .

*) Ja tak mjenju, dokelj malo do schulje khodja.

Z r i n i.

So zezběhachu Turkojo we brónjach surowi,
A čehnichu na křeséjanstwo ždyn tysacow dwě sčí.

A z nimi Sigeth woblehnu jich sultan Soliman.
Bě Zrini městu z woboru tón kruty křescijan.

Pak jeho mužow bronjenych bě snadna hromada
Na tajke rjady sapatych do džiwjoh' kaženja.

A broza lndži loješe před złymi Turkami.
„Ach Božo! wobwróć žadławe a krawawne přeséchi!

So wutupjerow kuliska do murjow ryjachu
A rozbivachu twarjenja tom' městu wbohemu.

A Janičarow nadběhi we sylynych hrimotach
So wichorjachu na muži tych khróblych na murjach.

Pak nadběharjow nawały pod mječom padachu,
Tež rědnichu či woborcy we stajnym bědženju.

„So podaj hnydom Zrinijo! sy wšudze sávrjeny.
Pak tebi syna jateho haj žiwoh' dréjemy.“

„Ja syna sebi poruču do božej' smilnoty,
Nas nihdy žiwyh njeckrydnu či krawawi žadtawcy.“

Žno Turkow morwych ležeše dwaceci tysacow,
So woheń hrodu popadže rozbítok' wot kulow.

A z poslenimi mužemi so Zrini wuwali,
Šće z nimi doby we smjerći sej khwalbu na wěki.

Nahrodźe Turkow retomas juž hnydom zawsyska,
A pod nim zarža wus a pras a brod z nim rozlěta
Dat běše Zrini spodrywać tym wěžam zakłady
A pulwera tam nasypać a naklaśť žahowy.

So moc je Turkam złamała na mocy Zrinija.
Z nim traj we htosach spěwarja ta swěrňa wobsada

Ž a r i n.

Postajenje čježkoty a płaczisny załtow, khljeba, muki a wotrubow wot 3. jan. 1854 hacj na dalishe sa mjesto Budyschin.

A. Sa mješcianstwych pekarjow:

I. Pschenicne peczwo.

sa 1 np. zaly	— lb.	1 lb.	2 lb.
= 5	—	—	—	—	—	7 = 2	—
= 6	—	—	—	—	—	9 = 4	—
= 1 np. fenkbruta.	—	—	—	—	—	2 —	—
= 3	—	—	—	—	—	6 —	—

II. Mžane pecko.

lb. waberneho čjisteho khljeba — tl. 1 nřl. 7 np.

prjeneje sórty domjazeho khljeba s 1 pořnamenich:	
1 lb. —	—
2 —	—
4 —	—
6 —	—
8 —	—

druběje sórty domjazeho khljeba s 2 pořnamenich:

1 lb. —	—	—	—	—	—	—	tl. 1 nřl. 1 np.
2 —	—	—	—	—	—	2 —	2 —
4 —	—	—	—	—	—	4 —	6 —
6 —	—	—	—	—	—	6 —	9 —
8 —	—	—	—	—	—	9 —	2 —

B. Sa hofinskich, židowskich a wehnych pekarjow:

pekarjow:

prjeneje sórty domjazeho khljeba, s 1 pořnamenich:	
4 lb.	—
6 —	—
8 —	—

druhá sórta domjazeho khljeba, s 2 pořnamenich:

4 lb.	—	—	—	—	4 nřl. 1 np.
6 —	—	—	—	—	6 — 2 —
8 —	—	—	—	—	8 — 2 —

III. Muka a wotrubh.

1 gentnar pschenicneje muki, 1. sórty	7 tl.	18 nřl. — np.
1 — pschenicneje muki, 2. sórty	6 = 16	— —
1 — pschenicnych wotrubow	1 = 19	— —
1 — rjaneje muki . . .	5 = 1	— —
1 — rjanych wotrubow . . .	1 = 20	— —

N a w ē s t n i k.

S j a t w n y d z a t .

Wschitkim tym samym, kij nam pschi straschnym wohnju, kij bje 29. dezembra 1853 w Kumschitzach psches kłoszkiowu ruku salożeny, s bliska a s daloka, k pomozy kchwatachu a kapatym płomienjam mesy stajicz ptytachu, wošebje pak wokolnym knesam ryceřkublerjam a mjestu Budyschnej, kij swoje wohnjowe kylawy dobrociwje k pomozy poftachu, kaž tež wschitkim kylawskim mužstwam, kotsiz so pödla džjetarwe wopofasachu, prasi swoi najwutrobnischi djak sa wopofasanu pomoz a pscheje, so by Boh ton knes kózdeho psched tajskim strachom miloszivje swarnowacj chyz,

Kumschitska gmejna.

Drewowa awkzijsa.

Pshedawanie drewa na minakaskim revieru smjeje so w ljeći 1854 tute dny:

- 10. januara** džielba khójnoweho sdónkoweho drewa, pschi komscjanskich pjeskowych jamach;
- 16. januara** džielba lisjoweho drewa na tym samym mjeſzi;
- 26. januara** džielba khójnoweho sdónkoweho drewa pschi woksnym hacji, a
- 3. februara** džielba khójnoweho sdónkoweho drewa na pucju wot Drobow do Lupeje w tak menowanym slinu.

Awkzijsa na spomnenych dñiach sapocznu so rano 1/2 9 a budja tehdom tež wumjenenja woſjewene.

Grunert.

S ch l e s y n s k e W o h e n s a w j e s z j a z e T o w a r s t w o w Wroclawje

z 2 mill. toler sakladnego kapitala a 1 mill. toler reservy sawjesza po twerdych na najtunischu postajenych prämijach bes dopłaczowanaja pschedzivo wohnjowej a blyskowej schodzji: mobiliar, maschine, fabrikski a ratarksi grat, skót a ženske plody wschitkikh druzinow pod twerdej a mechkej (ſtomjanej, kchindzelowej) tsjechu.

Hłowny agenta sa Královské Sakske Horne Lüžic.

Robert Schramm w Budyschini.

Powschitkomne sawjeszjaze towarzstwo.

(R. R. priv. Assicurazia Generali w Triezji.)

Garuczony fond towarzstwa Dješpacj millionow schjescnakow dobrzych penes.	
Sakladny kapital	2,000,000 schjescnakow.
Reservy hacj ult. decbr. 1852 składowane	5,000,000 :
Dochody na prämijach a na kapitalskej dani	3,000,000 :

Wetschi džiel samozjenja towarzstwa je na kubka hypothekariszy wupožejeny.

Sawjeszenja na twory, maschine, mobilise, skót, wumloczene žita atd. atd. pschedzivo wohnju po tuncich twerdzjach postajenych prämijach.

Doplaczowanja so żenie żadacj nemoga.

Policy w pruskich penesach, wupłaczowanja sa schodowanje bes wotzehnienia w tych samych penesach.

Pschi sawjeszenjach ratariskskich pschedmetow posticja towarzstwo wošebne dobytki.

Sawjeszenja kapitalijow a rentow na živenje čłowekow. Sawjeszenja pucjowajzych kubow na drohach a železnizach.

Wschje požadane wukładowanja dawa

Ferdinand Petau,
woſkowy agent sa Budyschin a wokolnoſi.

Wot podpisaneho hajništeho farjadniſtwa budža ſo ſjetuſceho ſpuſčzaneho drewa a to w kartſkim reſeru

80 kopy dolſheho a krótkeho brjesoweho walczneho drewa

16. januara dojedna 8. ſiaſunje na pschedadjowanje pschedawacj. Na kupenje ſmyſleni ſo i temu ſ tym pſchispommenjom pſcheproſchuja, ſo budža pschedanske wumjenenja w termiſi wosiewene a ſo ſmjeje ſo pſchepadzowanje w tak menowanych ſruwajacych ſekach.

Grabinſte Lippſte hajniſte farjadniſtvo.
Wiedemann.

W tej bes Nowoſlizami a Kalbizami ležaſej džielbi ljeſha budža ſo ſredu 11. januara rano wot 9. tak derje klozy, kaž tež paſne a druhe drewo na pſchepadzowanje pschedawacj. Kupowario chyli ſo na kromi pola pſchi ſpomennym ljeſu ſhromadzicj.

J. Pawlik.

Nó dha, dokelj ſo mój muraſ hač dotal pſchezo hiſćeje nutſnamakat neje, dha cijinu ja k wedzenju, ſo ja „doch nochjem“ ničo wjazy w nim wedjicj, dokelj je wón ſchęjowkaſi ſabyk a tak jara wele prózy na neho wažicj dyrbjaſ, hdy bych jeho ſaſo trochu pſchisporecj chyli.

Hib w Klufschu.

Jene ſanje, do kotrychj móže jedyn jeneho konja abo tež dweju konjow pſchahacj a tſi hiſćeje dobre wowcze jaſhlje ſu pola ſublerja cjo. 10. w Pomerzach na pschedan.

Jedyn krawiſki pomognik móže hnydom mjeſto na wſy dostacj. Wſcho dalishe je ſhonicj w wudawarni Serbſtich Nowinow.

Zańdženu sobotu žita w Budyſinje płaćachu:

Kórc.	Płaćizna.						Kórc.	Płaćizna.						
	Wyša.		Niža.		Srjedžna.			Wyša.		Niža.		Srjedžna.		
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.		tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	
Róžka	5	15	5	5	5	10	Rjevik	7	—	6	20	6	25	
Pſcheniza	7	2½	6	15	6	27½	Zahly	7	25	7	15	7	20	
Dećmen	4	15	4	7½	4	12½	Hejbuschka	5	5	4	25	5	—	
Wóws	2	12½	2	7½	2	10	Bjerny	1	18	1	10	1	15	
Hořč	5	20	5	15	5	17½	Kana butry	—	14½	—	13	—	14	

Dowoz: 2410 kóreow.

Ćiſćane pola K. B. HIKI w Budyſinje.

S u c h e d r o ž d į j e
ylje ſylnie a po kotrychj ſo derje hiba, ma ſtaſnie čerſte na pſchedan w Budyſinji na ſerbſkej haſy w welbi, pſched kotymj ſtaſi dvaſ murai wypoſiſenai,

J. G. F. Nieckſch.

Jara tune a pódla jara dobre nowe jereje
a to ſa 1 np. po jenym

— — — 3 np. po dwiemaj

— — — 2 np. po jenym

— — — 3 hač 8 np. po jenym

pſchedawa na ſerbſkej haſy cjo. $\frac{1}{2} \frac{1}{2}$ nedaloko ſaſerny, w ſlamach k dwiemaj muromaj w Budyſinji

J. G. F. Nieckſch.

Džiwocjonske ſerbſke ev. luth. towařſtvo ſmjeje jutſje popołnju ſhromadzisnu.

Pſch e d ſ y d ſ t w o.

Wot cijista 52. Tydž. Nowinow 1853, w kotrymj ſo

Ptaczi kwaſ

namaka, ſmy njeſchtio wjaz ekſemplarow cijichczej dali a je tuto cijisto hiſćeje po 5 np. w ſimo-lerowej kuihuknt k dostacju.

Cjo. 36. 40. 41. 43. 46 Tydž. Nowinow wot ljeta 1853 ſo w wudawarni ſerbſtich Nowinow kupuja.

Marja Liebſic ze Židowa,

Ernst W. Th. Schreiber,

wučer w Boſecach,

slu bje n a j.

Džen 6. januara 1854.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so w wudawařni Tydž. Now. při bohatych wrotach wotedać, plací so wot rynčka 8 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štwórlétne předplata pola wudawarja 6 nsl. a na kral. pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Číslo 2.

14. dženjanuara.

Léto 1854.

Wopſchijecjje: R. nawedzenju. Generalny wuřas. Szwietne podawki. S. Kholma. S. Rumich. S. Schunowa. S. Nalez. S. Kotwazy. S. Laczez. Kalk. (Wot J. Stopa.) Hanš Depla a Mots Tunka. Spjewy. Byršwinske poveszje. Nawieschtin.

R. nawedzenju.

Schtož chze na prjene schtwortljeto 1854 sa Tydž. Nowiny do předka placicj, tón nech njeko 6 nsl. w wudawařni Tydž. Nowinow woteda. — Na kralovskich poſtach plací so $7\frac{1}{2}$ nsl. na tón ſamy čaž. — Sa wossewenja a nawieschtki möžemy Tydž. Nowiny kóždemu poruczicj, pschetož te ſame čítaja so tak derje w Budyschini kaž tež we wſchitských ſerbſkých wſach, a schtož chze po tajkim njeschto tak prawje po zylym ſerbſkim kraju roſſchjerene mjež, tón daj to w Tydž. Nowinach wossewicj.

Nedakzia.

Generalny wuřas.

Podpiſanej krajské direkſii je k nawedzenju vſchichlo, so ho wot wehnych ryhitarjow a gmejnskich prjödklejerow wobylsleram, kij ſu ho wotpalili, wopíſma dawaſa, na kotrež ho dobrowolne daru ſbieraſa.

Dokelž je na wudawanje taſkich wopíſmow k temulej wotpohladanju po §. 105 kladzinskeho pořjada wot 22. října 1840 ſakſnja a pochoſtanje poſtaſene, dha ſo kralovská krajſka direkſia hnutu čuje, ſo poſtaſanjom na tuto ſakſnku poſtaſenie psched wudawanjom taſkich wopíſmom warnowacj a na to ſedzbiwe čjinicj, ſo ſmje ſo ſbieranje dobrowolnych darow ſa wotpalených jenož na to waſhnje ſlatj, kaž je to w kladzinslém pořeđji §. 104 prjödkyſane. W Budyschini, 2. januara 1854.

Kralovská Šakſka Krajſka Direkſia.

ſ Könneritz.

Edelmann.

Swětne podawki.

Šakſka. Kral je ſaſo njeſotrych meiſtich ſbierkarjow zyſe wobhnadil, bes nimi tež wjesteſto Dr. Theilu ſ Lungwitz, kij bje najprjöbz k ſimerezi wehudzenj, potom pak wot krala k 10 ljetnemu zutghausej wobhnadzenj. — Stab leibregimenta, kij hewak w Draždjanach ſtejſche, je njeko do

Budyschlna pschepołożeny. Duž ſtaj oberſt ſ Haufen a major Weise atd. ſo ſ Draždjan do Budyschlna pschepydlilaj. Major Lieba je ſa oberſtſleutnanta powyſcheny a kapitan ſ Lenz ſa majora. Poſtenſcht je do Chemniča pschepadzeny. — Ministerſtvo wójny wossewja, ſo budje 2 mjerza t. l. w Draždjanach a Börni 300 remontſkých koni ſupowaných. — S Lubija piſaja, ſo ſo ſylnje na tym

djela, so by ho wot tam jeleñiza do Khocjebusa twarika. — Tharandtsi profesor Dr. Stöckhardt je wot oldenburgskeho wewójwody rjad (orden) dla jeho saßlužbow wo ratařstwo destal.

Prušy. Niekotre nowiny pišachu, so su w prusko-polskich krajinach njecksi Polazh sašo sbježkarstwo sapšadowacj poczeli. Njecklo je ho pak pokala, so staj tam jenož dwaj čłowekai pomenowanaj, kij staj pecja na tajku wjez myſli-joj. — Do Erfurta bu 5. januara cieko generała Radoviča pschiwesene a po waschnju pod- janskeje zirkwe a se wschej wojskowej pschinoſju poħrebane. — Pruske pschekupstwo ma 973 mó- ſtich lódjow a bes tymi je 20 paroħodjow (Damps- ſchiffe). — W Wrótkawi (Breslau) bu 7. janu- aru profesor stawisnow, archivny radicjal Ste- žel, a njeckotre dny poħdjscho profesor njemiskeje rycie, Dr. Guhrauer, poħrebany.

Rakušy. Rakuske khjejerstwo je wot 1. ja- nuara t. l. s krajem tak menowanego zollvereina do bližscheho pschekupſkego sienocjenſtawa stupilo.

Schwedſka a Danskā stej w tyhlej dnjach na wschitkach ſuhoodnych wechow pišmo pôštakoj, psches kotrež wossewiatej, so chzezej pschi wójn kij mohla knadž w bližšim čaſu nastacj, neu- tralnej wostacj, to rjeka, so nikomu pomhacj noch- zetej. S tajkeho wossewenja je svósnacj, so w Schwedſkej a Danskēj, bes kotrymajz a nimo ko- trejuž mórski pucj k rušovskim krajam wedże, sylnje wjerja, so budja Jendželeženjo a Franzow- ſojo po morju chzej nadpad na Rušow ſežintecj.

Italſka. Wóndanjo džeržeshe hamž Pius ſhromadžiſnu ſwojich wyšokich zirkwiných ſastoj- nikow a ſkoržeshe pschi tym na to, so su pod- janszy duchomni w Badenskej wot tamniſcheho khjejerſtwa pschegħant. Wón wobħarowasche tež, so ho badenske khjejerstwo pschi ſwojej swadži bōrhy na neho wobrocjilo neje, prajizz, so by na tajke waschnje ho ta naležnoſz, wo kotrūž ho jedna, skere wujednacj daſa. W Badenskej chze

menujż khjejerſtvo podjanske duchomniſce mjesta po ſwojej woli wobħadżowacj, tamniſchi biskop pak s tym s pokojom neje, ale praj, so maja ho tajke mjesta po ſakonjach podjanskeje zirkwe jenož wot neho wobħadżowacj. Duž je tam fa pod- janskich duchomnich hubenje; pschetoz poſluchaja biskopej, dha jid khjejerſtvo janu fdu nebawa, a poſluchaja khjejerſtwa, dha jid biskop s zirk- wej wusankne. — W Sardinskej su drohoty dla tam a hem sbježli wudyrile a je ho pschi tym njeckotrajkuliž neporjadnoſz wobeschka. Hara bu pak psches wyschnoſz sašo s wetſha pod- cīſciecenja.

Franzowſka. Ħudomne khjejerſtvo je tu khwilu sara wójnzy ſmyħlene. To je se wschit- kich jeho ſtukowanjow lódjicj, wožebej pak s te- ho, so je w sienocjenju ſ jendželſkim ministerſtwarom jendželſto-franzowſkemu lódjistwu (Glotte) poruci- lo, so by ho to ūamo do ciorneho morju po- dato. Schto pak toħlej lódjistwo tam dyrb? To spósnawamy ſ lista, kotrž je franzowſki khjeżor na ruſkeho khjeżora pôštal. W tutym liſti praj wón, so ſmjeje lódjistwo, do ciorneho morja wu- pôšlane, na to hladacj, so bychu ruſſe lódzie tur- kowſkim dale żaneje ſchody necžinile a so dyrb na Rušow tſielesj, kdy bychu ho cji na morju do Turkow dacj chyli. Na tajke waschnje by Rušam ciorne morjo zylje wſate bylo, a kaj chze ruſſi khjeżor sultana k dopolnenju ſwojich žada- njow psches to twungowacj, so je Mólbawu a Walachiju wobħadžiſ, taſ chze franzowſkojendželſſe khjejerſtwo ruſſeho khjeżora k dopolnenju ſwojich požadanjow pschinucjicj, so jemu ciorne morjo sankne. Hačž pak budje ūebi ruſſi khje- žor to lubiċi dacj, to ho prascha. A nedali ūebi to lubiċi, dha ma wójnu ſ Jendželcja- nami a Franzowſami hotowu. Naisſere neda pak ūebi wón to lubiċi a duž je jara lōhko možno, so w bližšim čaſu powiesje dostañemy, so je ho tajka wójna ſapocjalo. To by pak ja- koſna wjez byla, dokeliż bychu ho psches to tež

nasche kraje jara lóhko do tuteho nemjera samje-
skej mohle.

Turkowska. Hacj do 2. januara so franz-
zowskojendželske kódjstwo hiscje do čorncho morja
podalo nebje. — W Konstantinoplu bje powesz
rosnešena, so franzowstki hjezor sultanej 40,000
muži k pomožy poszele a so jene jendželske kódjstwo
wujjedze, so by ruske kraje, pschi naranshim morju
(Ostsee) ležaze, nadpanylo. — W Konstantinoplu
bjechu studentojo, kotrychž je tam na 30,000,
sbježk saložili, a to teho dla, dokelj bjechu skyscheli,
so chze sultan s Rusami mjer sežnicj. Sbježk je
poduscheny a 400 studentow je sajathch. — W
assiskich stronach su Ruskojo sało jenu bitwu do-
były a počræjuja pschezo dale do Turkowskeje. —
W Walachiji je so ruske wójsko wo 40,000 muži
pschisportlo, ale k žanej bitwi tam hiscje pschi-
schlo neje.

Sħpaniſka. Kralowa je prynzeſhnu po-
rodžila. Macj a džowcicjla stej strovej.

Ze Serbow.

S Kołma. W tudomnej woſadži je so w
sanđjenym ljeći s žyla 24 džecji, menujž 10
synkow a 14 džowcicjekow narodžilo a to w
Kołmi: 16 džecji, 5 ſ. a 11 dž., bes kotymiz
1 morworodžena dž. a 3 necjeſne, w Horschowici:
4 džecji, 3 ſ. jako 2 morworodženaj čeſnaj a
1 necjeſny a 1 čeſna džowcicjek, w Kameńtej
Woſehniczji: 4 džecji, 2 č. ſ. a 1 č. dž., a
1 morworodženy necjeſny ſ. — Pschispedanych
a wjerowanych je 15 porow, bes nimi je 11
porow w naschej swjatnicy wjerowanych a 4 poro
w drugich gyrlwach. Bes tymi tudy wjerowa-
nymi bje 5 čeſnych a 6 necjeſnyh porow. —
Semrelo je wcho do hromady 39 woſobow,
21 muſtich a 18 žónſtich a to w Kołmi 20 woſobow,
10 muſtich a 10 žónſtich; w Horschowici
10 woſobow, 6 muſtich a 4 žónſke; w Kameń-
tej Woſehniczji, 9 woſobow, 5 muſtich a
4 žónſke. S žyla je 15 wjaz semrelo, hacj je

so jich narodžilo. — W Vožemu blidu je bylo
905 woſobow, 371 Serbow a 534 Niemzow,
bes nimi 8 woprajenych, 7 ſerbow a 1 Niemz,
a 15 spowednych džecji, 5 ſerbskich a 13 niem-
skich. — Wobydlerjow ma kholmjanska woſada
wcho do hromady: 785 a to w Kołmi 457, w
Horschowici 140 a w Kameńtej Woſehniczji 188.

NB. Redakcia proſzy naſpodwólniſcho wo pschipoſhla-
nje taſkich powesziow tež s druhich woſadow.

S Kumſchiz. Tudomny woheň je psches
to woſchol, so je wjesty Pežoldt na syni nozowak,
ſebi pschi tym zgara ſapalik a ju pschi taſkich
ſtrachnych woſolnoſzjach furik, hacj bje wuſnyl,
hdjež bje jemu zgara wupanyla a syno ſapalika.
To bje bortsy na ſjawnosz pschischlo a Pežoldt bu
teho dla do jaſtwa wotwedženy. Ale tydjenja
powedachu budyske njemiske nowiny tu wjez kuſk
hinaſ. Wone menujž wuſozowachu, so Pežoldt,
hacj runje je so hijom wuſnał, na tym wóhnju
wina neje. Pschetož psched wóspórfke ſudniſtwo
je njeſotre dnu poſdžischo čłowek pschischol, fiz
je wudawał, so je na tym ſamym dniu, hdjež
je so w Kumſchizach palito, s jenym towatschom
tam na proſchenje pschischol, ale teho dla, dokelj
Kumſchizy k ſhudobnemu ſjenocjeniſtu kluscheja,
nicjo nedostat. Duž ſtaj je wonaj weſicj chy-
loj a teho dla ſapalikoj. A prachany, čjoho dla
dha wón ſam psched ſud pschindje a so ſam
pscheradži, je wón wotmolwif, so wón to teho
dla čini, dokelj je klyschat, so je jeho towatsch
ſadjeny a ſebi myſličej dyrbí, so jeho tón tola
pscheradži a duž wón ſam pschindje, dokelj je
nadžije, so psches to lójsche khostanje dōſtane. —
Tón čłowek rjeſasche pecja Striegel a je po
prawom s Pruskeje, a wón prajesche, so je jeho
towatsch wjesty Nek s Dubrawki był. — Wó-
pórfki ſud je potom tu naležnosz na budyske ſud-
niſtwo pschepoſhlaſt a psches to je so lóhko doſz
powesz wo Pežoldtowej newinowatoszi roſneſta.
Ale Striegel bjeſche ſudniſtwo wobolhal a to ieho
dla, so by ſnadž psches synu datmo kwartjeru

dostak, pschetož wonie je šo wopokasalo, so je Striegel tehdom, jako je šo w Rumſchizach paliko, njehdje zylje druhdje był a teho runja tež spomneny Ref. Duž tola hinač neje, hacj so je Pezoldt tón wohen sawinował.

Se Schunowa. W nožy k 4. januarej wudry w tudomnej, horncjerſkemu mischtrej Klauſej pluschazej horncjerěni wohen a je šo ta ſama, kaž tež pschivödlanska gmejnſta ſhježa wotpalita. Klauſej ſu psches tajſe nesbožje jara wele ſchłodowala.

S Raſez. Do hródjie tudomneho hochenja bje šo wondanjo wjekhij Bjerk k Wyſokeje lehnyt, so by tam pschenozowak. Pschi tym bje ſebi zgara ſapalik a potom pschi wſchjem pachanju wuſnyt. Duž bje jemu zgara najſkere wupanyka a ſo wón ſam a jeho wokolnoſz ſapalila, tak ſo bje plómjo wonka widžicj. Bone bu pak borsy poduſchene.

S Kolwafy. Poſleni djen ſaſhjeneho ljeta bu bes Kolwasu a Wujesdom wudowa Ullrichowa k Lubija ſmersnena namakana. Wona bje djen predy do Barta ſchla, wot tam ſo pak tón ſamy djen ſaſo na dompučj podala, ſo pschi tym ſabrudžila a tak na ſtudne waſchne wo žtvenje pschischa.

S Taczej. Tudy ſo ſylnje na to hotujo, ſo bychu ſa ſwoju zyrkej byrglie ſupili a hromadujuja ſo peney k tajfemu wotpohladanju. To je pieknje!

Kalk.

(Wot J. Skopa.)

Naložowanje palenego kalka jako hnójneho ſriedka je w nowiſkim čaſu ſo ſamo hacj do tych stronow naſcheje Luiži pschecjſchejako, hdzej bu to ſamo predy ſa njeſchtio zylje nepraktiske vjeržane, a myſlaty ratač, hdzej te wſchelake ſudjenja, kiž ſo w tutym naſtuwanju čzinja wornjo ſebi ſtati, na to praschenje pschitndje: Kalk ſkuſkuje dha palený kalk jako hnójny ſriedek? Teho dla nich je dowolene, čejſzeny ſerbſki ratarjo,

na tajſe twoje praschenje wotmolwicj tak daſoko hacj praktika a theoria hacj dotal to ſamozetej.

Predy hacj na tajſe praschenje wotmolwicj možemy, móhlo ſlužomne byc, ſjjehowaze ſchytne wotſchitkomne roſprawy predy poſlacz, a tak psches te ſame do předka to hlowne roſdžjelenje woſnamenicj, kiž bes kalkom a tymi predy hižom w Tydž. Now. wobledžbowanymi hnójnymi ſriedkami mjeſto namysla. Tamne hnjoſtrjedki (Düngungsmittel) bjechu pschezo tajſe, kiž tu pôdu (Boden) pak ſ duſylom (Stickstoff) a humuſom ſamym aby ſtymaj a ſ mineralſtmi wulkami (Stoff) na dobo wobstarachu. Praktika je pak tež wucjila, ſo njeſkore ſeno ſ mineralſtich wobſtejenſtich vjeſlow hromaduſtajene ſemje a ſelje tež tu móž wobſedja, roſjenje ſelinow pschivorje. Te ſame wotſchijamy podmenom: mineralſte hnójne ſriedki. Najwažniſche wot nich ſu: kalk, mergel, gyps, ſiol, popeł a druhe wjezy. My chémey tón ſtrój kalk a jeho ſtukowanje wopiszać.

1) My liczymy kalk do hnójnych ſriedkow, a mamy zylje prawje, hdzej pod menom „hnójny ſriedek“ ſoždu ſubſtanze wotſchijamy, kiž ſeliny k mózniſhemu roſjenju pschitwes možje. Praktiske ſhonenja leža přjód, kiž dopolaja, ſo kalk to wopravdije ſamožje. Bone pak tež nebrachuje na wele druhich ſhonenjac, po kotrychž ſo kalk, hdzej tež niz ſchłodny, dha tola zylje bes ſtukowanja wopokasa; bje to, ſo biesče ſo w ſwobodnym waſchne jako palený kalk, aby ſ uholokitaſkoſju ſwijasanu jako mergel, aby ſe schwabellitaſkoſju ſwijasanu jako gyps nałożit. Roſdželi ſo wón psches to, — ſo niz na wſchitke pôdy, a niz ſa wſchitke pôdy hnojo ſtukuje — ſiaranje wot hródzazeho hnoja, dha je to k temu mjenenju wedlo, ſo kalk niz po prawym ſežinjo kaž hródzazý hnój ale njehdje kaž wino, ſiol a popeł pschi čjlowſtich ſiedzach, menujž appetit ſahorjo a ſyrowanje ſpomožacy ſtukuje, we tym ſo pôdu (Boden) a ſeliny k wetscher vjeſlavosti pschitwes a ſahoricj ſamožje, a bu teho dla iako: ſahorjazý ſriedek

(Meizmittel) woſnameney. Tohlej meno je pravische hacj meno hnójny frjedk, pschetoj wone woſnamenja to charakteristiske ſtukowanje, kij hnojenje ſalkom husto wuwedże, wjehatſcho hacj to poſlene. Theorta, to rjeka tudy ratarſka chemija neſmje ſo pak ſe ſamym ſłowom ſpoſoſici dacz, jeje pytanje dyrbí wele bôle na to ſložene byc, to woprawdžite ſadžerjenje wuſljebžic a te pschi-

rodoſakonje (Naturgeſeſe) wunamyłacj, na kotrej ſo te ſame ſloža. Može wona we tym ratarej jaſne a wjeste powucjenje wudželicj, dha nebuđe wuzitne načoženje wot teho doſko na ſo čaſacj dacj, a wjekje bóry potom tež te najna- pschecjwniſche praktiske ſhonenja ſo bóry do pschirodosakonſkeho ſienomjenenja ſienocja.

(Přichodnje dale.)

Kak

rozom

Hans Depla

wótřitaj a

a

ludži pódla

Mots Tunka

škréjetaj.

* * *

* * *

Hans Depla. Ja ſym wónbanjo ſlyſchal, ſo w yrajeſte: lietſa je tola wſchitko dundyrſy drohe. Ja pak njeſchtio wjem, ſchtoj jedyn poſla wele ludži darmo doſlane.

Mots Tunka. Praj mi Hanſo, ſchto to tola je?

Hans Depla. To ſu ſlyſy. Menujzy ja

wjem jeneho bura, kotrej ſóždy ras, hdyž dyrbí por kroſčkov remeſnikam dacj, ſlyſy coni.

Mots Tunka. Dha tež wón tola žanemu remeſniſej nicjo k džjelu nedá?

Hans Depla. Wele niz; a hdyž wón neby bur był, dha dyrbjal tola pieknje ſam penki ſakacj.

S p ē w y.

Pschelcjiſki ſpjew.

(Hlóh: Pschadla je Marija Kubjeku.)

Nawij ſej Kubjeku, holicja,
Kubjeku ſlebornu,

Nimo je ſwſatoh' Mjercjina,
Na pschaſu pschelcje du.

Sprawuj ſej börežate koſeſko
S bjelej tej piſchejelu,
Do pschaſy kaſe ſchepťanko
Šenjeh bjelej psched khežu.

Tepeje a h̄wleczęje nitis Scholtzij^h)
Tym p̄schelczęam Łasowśkim,^{*)}
Po ejni a w syni p̄schindzęmę
Po pucju dalokim.

Wobwite nashe su kudżelle
S čerwenym banchitom,
To je ta barba lubosje,
S tej dżemę won a dom.

Khopate p̄schedzęmę p̄schęcęle,
Nitku, kaž židjanu,
Plat budże bjalicj po, kaž hñej
Ležo na trawniku.

P̄schedzęmę lóscitne w jaſnej ſwi
Pich i zjoplych khaſlicjach,
Welsk wuje bes tym po holi,
Wjet' howri w halosach!

Cyrkwinske powjesće.

Werowanaj:

Michalska wosada: K. G. Ohlenroth, kneji inspektor w Hownjowi, s Henriettu Friederiku Amaliu Höhniz s Wulkeho Welskowa.

Krčeni:

Michalska wosada: Ida Emilia, K. U. Hawschtna, wobyl. pod hōrklinom, dž. — Khrystiana Augusta, Kh. G. Förstera, najeńska w Dobruschi, dž. — Ernst Moritz, nem. ſ. — Paweł Johannes, K. G. Pekarja, kantora a organista p̄čhi michalskej woſadzie, ſ.

Podljanska wosada: Jan August, Jakuba Hol- darja, wobyl. na Židovi, ſ. — August Paweł, J. U. Piebracha, krawſkeho mischtra, ſ. — Jan Ja- ſub, J. Mik. Krala, kublerja w Czemerizach, ſ.

Zemirjeći:

Dżen 26. dez. 1853. Hanža, Jana Bohuwlera Stillera, khjejerja a cjeſſle na Židovi, dž., 7 m., na ſubčki. — 28., Maria Amalia, Kh. G. U. Lachmannna, wobylnerja na Szokolzy, dž., 6 d., na ſlabosz. — Michał, Michała Dęka, ſchewza a khjeznika w Bjelczęzach, ſ., 1½ l., na brunigu. — 31., Hana,

rodz. Holanez, nebo G. Sandera, wobyl. na Žid., wudowa, 77 l., na ſlabosz. — 1. jan. 1854. Hanža, nebo Handrija Wagnera, wobyl. na Židovi, wudowa, 83 l., na ſlabosz. — Karolina, nebo Handrija Rodiga, khjeznika w Weleczini, ſawost. dž., 17 l. 5 m., na ſaczelisnu (w Eſſelanach).

Druhi nedželu po 3 kralach do połnja przedaje ſand. a mjeſtſcianſti wueſer k. M r o s w michałſkej ḡrkwi.

N a w ē ſ t n i k.

S Wulkeho Welskowa.

Dżak hnadnemu knejſtu fa Bože džeczo
a

sbožopschecje k nowemu ljetu wſchitkim
hromadije.

Dżak hnadnemu knejſtu fa te rlane dary,
Kij nashe džeczi k Božemu džieszlu doſtachu;
Te ſweſtliku ſich wſchaf jary
Na tamnym wſholym Božim dnju.
Bōh johnuj fa to ſich tej ſaſ.
U ſo bychu doſko ſiwi byli poła naſ.

Bōh daſ ſim ſbojo k nowemu ljetu
A ſtrowoſz ſim ſiſch malym ſyńkom hromadije,
Dha mamh nadžiju ſaſ k ljetu,
So Bože džeczo ſaſh njeſtſto woſradji.
Bōh daſ ſam ſbojo wſchitkim hromadje,
Cjiloz a ſtrowoſz ſyńko ljetu woſtaſnje,

Chzeſchli pak, Božo! ty naſ wotwołacj
We tutym nowym ljeſci a naſ wotſal wſacj,
Dha proſzymy eje tola ſ wutrobu:
Budi ty namy hnadny tam pſchi ſudženju,
So móhli wiecznu ſbōžnosz herbowač,
Kotraž tež budże ſunu wieczne tracj. H. B.

Božie ſa wſche wóčka keſjeja
Na ſužy a ſahrodje,
Móbre nebeſa ſo ſmjeſa
Do ſich ſlawnej lubosje.
O róža, róža cjerwena,
Róžiečka mi naſlubſcha.

W. W.

*) Móže ſo ſ druhim menom pſchemſenicz, fa tym hač ſladnosz žada.

Schlesynske Wohensawjazje Towarstwo w Wroclawie

ſ 2 mill. toler ſakladneho kapitala a 1 mill. toler rezervy ſawjazja po twerdych na najtunischo poftajenych pramijach bes doptaczowaniya pschezjivo wohnowej a blyskowej. Schodit: mobiliar, maschine, fabrikſki a ratarſki grat, ſkot a žnenske plody wſchitkich družinow pod twerdej a mechkej (ſtomjanej, kſhindjelowej) tſiechu.

Hlowny agenta ſa Kratowske Sakske Horne Lužicy.

Robert Schramm w Budyschini.

Wohensawjelzjaze towarstwo Borussia w Berlini

ſe ſakladnym garantowazym kapitalom wot 2 mill. toler pruskeho kouranta, dowolene psches Rajwyschu kabineſku ordu Jeſo Maſteſtſeje Pruskeho Krala, d. d. w Sansouciu 4. juliia 1843.

Tuto towarſtvo ſawjessjuje pschedmetu wſchitkich družinow po tunich, ale twerdych pramijach bes doptaczowania.

Povſchitkomne ſawjessenſte wumjenenja, kaž tež ſawjessenſte formulary moža ſa pola podpiſanego agenta darmo dostacj.

Sawjessenja moža ſo na jene ljetu a na lždy požadany krótki čas ſejnicj.

Pschi doprjedkaſaplačenju pramije na 4 ljeta je 5. ljetu ſa ſwobodne date.

Pschi doprjedkaſaplačenju pramije na 6 ljet je 7. ljetu darmo a dostane ſo 10% rabatta ſa ſaplačenju 6ljetnu pramiju.

Še horjebranju a ſe darmotnemu ſapišowanju ſawjessenjow porucja ſo w Budyschini

G. A. Lövenig.

Komptoir na ſwokomnej lawſkej haſy.

Wot podpiſaneho hajniſkeho ſarijadniſtwa budja ſo ſjetuſcheho ſpushezjaneho drewa a to w bartſkim rejeru

80 kōp dolheho a krótkeho brjesoweho walczneho drewa

16. januara dopołnja 8. ſiawne na pschedadzowanje pschedawacj. Na kupenje ſmyſleni ſo ſ temu ſtym pschispoſmenjom pschepröſchuja, ſo budja pschedanske wumjenenja w termiji wosiewene a ſo ſmjeje ſo pschedadzowanje w tak menowanych ſtuwiaſzych ſerkach.

Grabinſke Lippſke hajniſke ſarijadniſtwa.

Niedemann.

Jena kožana ſala je na pucju wot Delneje Hörlt namakana a može ſo w forejmi w Kraſzach po ſaplačenju wuložka ſa nawjefik ſaſo doſtacj.

Drewoowa awiaſija.

W Sdjeru pola Klukſha budje ſo 18. januara 1854 (ſredu) wolschowe a brjesowe drewo ſdziela ſtejaze ſe džjela w dolhich hromadach na pschedadzowanje pschedawacj. Na kupowanie ſmyſleni džyli ſo w Sdjeru dopołnja 9. nutſnamafacj.

Domaschka, bur.

Wosjewenie.

S tutym dawam ja ſ. G. Wenzelij w Nowym Lužu to ſiawne ſadoſzčinenje, ſo je tón ſamy na bladach, pschezjivo mi roſneſených, zylje newinowaty.

Jan Schierz
w Nowym Lužu.

Zene hanje, do kotrychž möže jedyn jeneho konja abo tež dweju konjow pschahacj a tři hiscje dobre wowcze jaſlje ſu pola kublerja čzo. 10. w Pomerzach na pschedan.

S u c h e D r o ž d į j e

Bylje bylne a po kotrychž ſo derje hiba, ma ſtajnjerke na pschedan w Budyschini na ſerbſej haſy w welbi, psched kotymž ſtaj dwaj muraj wupoſenaj,

J. G. F. Nieckſch.

Parnu mučku
najſjepschu, kotraž je, ſmylna knesow Jordana a ſy now w Tczewu nad Łobjom ma na pschedan **Robert Klemm**,
na žitnej haſy.

Strowy jecžmen
ſo hiscje ſupuje ſa piwařnju w Budyschini.

Maćica serdaska.

W měſacu decembru ſu do pokladnicę maćicy ſerbskeje ſwój přinošk zaplačili: k. Räda, duch. w Hučinje 1 tl. 10 nsl. na léto 1853; k. Seifert, asſesor na bud. krajnosudniſtwje 1 tl. 10 nsl. na léto 1853; k. Jermis, hoſcenar na budyškim dwórniſtu 2 tl 20 nsl. na léta 1852 a 53; k. Korčmař, kaplan w Freiberku 4 tl. na léta 1851—53; k. Dr. Somor, kand. duchomuſtwa w Budyšinje 1 tl. 10 nsl. na léto 1850; k. Ryčtař, ryčnik w Budyšinje 1 tl. 10 nsl. na léto 1853; k. Šöna, hajnik w Lichanju 4 tl. na léta 1851—53; k. Šuster, kantor w Klukšu 1 tl. 10 nsl na léto 1853; k. Buhl, rěznik w Wulkich Zdžarach 25 nsl. na léto 1854; k. Watko, kand. duchomuſtwa w Jabłoncu, k. Wičaz z Kraloweho Mlyna, k. Kröhna, duchomny w Delnym Wujezdze, k. Zahoda, duchomny w Khotmje, k. Bergan, duchomny w Wulkich Zdžarach a k. Rabowski, pótleňk w Pomorzech, kóždy 1 tl. 10 nsl. na l. 1853.

Pjekarí, pokl.

Psched njekotrym čjaſom bu pola me njeſchto paperjaných penes namakaných a möža ſo po ſaplačenju wuſožka ſa tuton naujeſchtk ſaſo doſtač.

Jan Kozor na Židovi.

Wot čiſla 52. Lydi Nowinow 1853, w kotrymž ſo

Ptaci ſtwash

namaka, ſmy njeſchto wſaz ekſemplarow ejſchcejž dali a je tuto čiſlo hiscje po 5 np. w Šimoſerowej kniharni ſ doſtaču.

W podpihané kniharni möže ſo ſa pschiftajenu vlaſiſtu doſtač:

Der kleine Zeichner; à Hſt. 5 Ngr.

Der kleine Landschaftszeichner; à Hſt. 6 Ngr.

Meyer, Normal-Zeichenbuch; à Hſt. 3 Ngr.

Beumer, Erſtes Buch zur Selbſbeschäftigung 1½ Ngr.

Oſwalds illuſtrirter Weltumſegler 1 rth. 7½ ngr.

Robinsons Leben und Abenteuer. 15 Ngr.

Proß, landwirthſchaftliche Groschenbibliothek: à Hſt. 12 Pf.

Vogt, Untersuchungen über Thierstaaten. 1½ Rthl. Seidler, Die Bestimmung und Veredlung der Jungfrau 15 Ngr.

Brede, praktisches Schachbüchlein 10 Ngr.

Der Galanthomme. 25 Ngr.

Meyer, Neues Complimentirbuch 12½ Ngr.

Afroſicha. 10 Ngr.

Rabener, Knallerben. 10 Ngr.

Djeň 5. januara 1854.

Zańdženu sobotu žita w Budyšinje płaćachu:

Korc.	Wyšša.		Nižša.		Srjedžna.		Korc.	Wyšša.		Nižša.		Srjedžna.		
	Płaćizna.							Płaćizna.						
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.		tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	
Kóžka	5	15	5	2½	5	10	Rjepik	7	5	—	—	—	—	
Pschedenja	7	2½	6	15	6	25	Jahly	7	25	7	15	7	20	
Jecžmen	4	15	4	7½	4	10	Heſvuschka	5	5	4	25	5	—	
Worš	2	15	2	7½	2	10	Bierny	1	18	1	10	1	15	
Hroch	5	20	5	15	5	17½	Kana butry	—	14	—	12½	—	13	
Dowoz: 2829½ kórcow.														

Ciſčane pola K. B. HIKI w Budyšinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawařni Tydž. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čisto plaći $\frac{1}{3}$ nsl
Štvortlētna předplata pola
wudawarja 6 nsl, a na kral.
pósće $7\frac{1}{2}$ nsl.

Císto 3.

21. džen januara.

Lěto 1854.

Wopjihjecje: Gwjetne podawki. G Jablonza. G Wojerez. G Kralbiz. G Lejneho. G
Gšmilneje. G Budyschina. G Varta. Hanž Depla a Mots Lunka. Kalk. (Wot J. Skopa.) Spjewy.
Psihilopk. Byrlwinse powesje. Klawjeschtnik.

Swětne podawki.

Sakſa. Na kralowſkim dwori bje 12. januara pschyhny bal, na fotrymž so zyla kralowſka ſwójba wobdželi. Tež bje pruski pryzg Albrecht pschitomny. — Minister s Beust bje psched ujetotym časjom w Barlini a bu tam tež wot pruskeho krala na wobed pscheproscheny. Wón je tam pecja pschekupſkich naležnoszjow dla jednat. — Po poſlenim ſtótliczenju bje 1853 w Sakſcej 90,355 koni (4469 wiaz hacž 1850), 7762 byłow (318 mene), 63,724 wókol (1088 mene), 286,536 kruwor (5242 wiaz), 95,926 jatkojzow (3836 mene), 45,266 cjalatow (1343 mene), do hromady 609,214 hromadzho ſkotu (1343 mene hacž 1850), dale 483,359 wozow (63,975 mene), 122,861 ſwini a 72,973 koſow a koſlow. Bes konimi bje 71,605 ratarſkich koni, 9184 fórmanskich, 3626 wojerſkich a 5940 tak menovaných luxuſowych koni. — Pszotowych koſciorw bje 52,618. — W nastupanju želeſnizy, do Khocjebusa wedžazeje, hifcheje nicž wjeste neje, hacž budje wot Budyschina abo wot Lubija twarena, najſtere pak na tu ſtronu, hdzej budje jeje twarenje najtunishe.

Prusky. G Pöllskeje piſajja, so tam wuwodzowanje pscheinzy ſakasane neje, tola pak pschedawanje druheho žita do zuſzych krajow. Platcijſna žita je so tam wo njeſtio pomenſchita. — Pruski minister ſnutſkomnych naležnoszjow nochže pschidacž, so by so hornolujſka wohensawiesſjaza poſtađniſa ſaložita. — Pruske knežestwo je wot oldebnurſkeho welwójwody mórkſki

pschiftaw (Hafen), tak menovaný Zahdenſki fut, fa 500,000 tl. ſupito. Sa pruske wójnske ūdzie nebjechu menužy dotalne pruske pschiftawy doſz hľuboke. — Na ſejmi je so wot 2. ſomory tón namet ſtajſit, so by so ſól, fa ſkót ſupowana, w jeje placzisni pomenschita. —

Rakuſy. W Prasę bu wón danjo 8 wobow weleſrady (Hochverrath) dla k wobwjeſchenju wotkudjenych, ale k jaſtu wobhnadznych. — Khježor je evangelskej woſabži w Alſcho-Rani w Wuherſkej k natwarenju jeje zykwje 1000 ſchjeſnakow darit. — Khježor bjesche wón danjo w Mnichovi (München), bayerskim hľownym mjeſzi, pola ſwojeje newesty na wopytowanju. Tam so wón jedyn džen zyſje ſam pscheladzjowſche a wuproſy ſebi wot jeneho woſaka, so by jemu zygaru ſapalicž dat. Tón woſak, kž khježora na žane waſchnje neſnajesche, jemu ſwoju dymjazu zygaru poſſicji a bes tym, so ſebi khježor ſazhelesche, da so wón s nim do ryčow. Ieho ryčeje bjechu khježorej tak ſpobne, so wón khjetru khiliu s nim woſoko khodjeſche a pschichedzi k jenym čaſnilarſkim ſlamam, hdzej wonaj na te ſiane wupowischané čaſníki (ſegerje) poſladnuschtaj, reſny khježor k temu woſakej, so by ſebi po ſwojej woli jedyn čaſník ſa ſebe wuſwolit, a ſo chze jón wón ja neho ſaplačicž. Tón woſak pak myſlo, ſo móht ſnadž to jedyn ſbjeſtať byč, kž chzyt jeho na taſte waſchnje ſawesz, wotmolwi; „Sa ſapalenje zygaru ſo taſki dar nedawa a ſwojemu kralej ſo ja nedam na žane waſchnje neſvijerncho ſcji-

nicz! Duż wsa khjeżor najreński czašnik a jón wojskiej do rufi potwójschi, rekuł wón: „Twojemu kraju cze rakuſki khjeżor nochze neswjerneho sczinicz, ale chze cji wele wjazh f tutym darom wopofasacz, so swiernoss wschudjom wyhoko ważi!” To prajzih džiesche wón khjeſie ruczie swoju stronu a wostají wojska, potnega spodjiwanja nad taſkim ſbožom, f czaſnikom wruž ſtejo.

I t a l s k a. Bamž by wojskow, kiž je franzowſki khjeżor tehdem, jako w Romi ſbieſtarjo knežachu, jemu f pomož pěſtał, rad wobyl a je teho dla swoje požadanie pecja hžom na wſchelake waschnje Napoleonej wossewicj dat. Tón pak f temu Janei wuschi nima, pschetož wón derje wje, so by to Franzowsam, je-li ſnadž wójsna wudry, jara wuzitne bylo, hdž maya w Italſkej twerde wojskſke poſtajenje.

S ch p a n i ſ k a. Młoda prynęſyna, kotruž bje kralowa wóndanjo porodžita, je hžom ſaſo wumreta.

F r a n z o w ſ k a. Tudy wſcho jara wójskſke wonhlada. We wſchilich pschitawach (Hafen) wuhotuja wſche stare wójskſke tódzie ſe wſchej potrebnoszu a nowe wójskſke tódzie ſo woſchiju twaria. Tež w nastupanju wójska poweda ſe, so w bližſich dnjach wukas wuندże, ſo dyrbi ſo wójsko wo 40,000 muži powetschicj.

J e n d ž e l ſ k a. Nowiny powedaja, ſo je hžom 17 wójskſkich tódjow poſtajenych, kiž ſmjeja ſo w pschichodnym naljeciu do naranscheho morja podaſz a tam ruſowſke tódzie a pschimorſke mjeſta nadpadowacj.

R u ſ o w ſ k a. Se wſchich stronow tuteho kraja pschihadzeja powelsje, ſo je tam wſchudjom wſcho ſa wójsnu ſahorene. Jedyn regiment ſa drugim na mesy czechne a do Moldawy a Walachiſe ma ſo pecja 200,000 muži poſtajicj, na aſiſke ſtrony 100,000, do Poſliskeje 150,000 a na brjohi naranscheho morja 100,000, reſerva pak ma hischeze w ſnutſkomnym kraju woſtacj. — Kurlandſke ſemjanſtwro je khježora wo dowolneſz preſyko, ſo by swojich synow na swoje khóſty do wójsny poſtacj ſmjeto.

T u r k o w ſ k a. Franzowſko-jendželſke tódžtwo (Flote) je ſo 3. januara

na puej do cžorneho morja podaſo. Dwie tódži ſtej do předka ſieci, ſo byſtej ruſkemu tódžtwu, kiž tu khwilu w ſewastopolſkim pschitawi leži, pschivovedzitej, ſo je ſo franzowſko-jendželſke tódžtwo teho dla do cžorneho morja podaſo, ſo by tam wójnu bes Turkami a Ruſami ſadziewato. To pak je po prawym ſa Ruſow wulſka khjivda, pschetož to niežo druhe nerjeſa, hač ſo dyrbi ſo wſches taſke cžinenje ruſowſke tódžtwo do pschitawow ſawreci, turkowſkemu pak ſo puej a dróha f ſwobodnemu ſtutſowanju wotewicj. Duż ſebi Ruſojo to najſkere dotho lubicj nedadža a ſmjeja teho dla tež w bližſich cžaſu wójnu f Jendželčanami a Franzowſami. Pschindje pak f temu, dha budža drje tež Niemcy na ſenu stronu ſtrupicj dyrbecj a budža wſches to tež do wójny ſeſehneni, — khiba ſo Ruſojo predy ſwojich nevſchecjelow pschewinu. — W Aſiſkej zofaja Turkojo dale bôle psched Ruſami a ſu tam w poſlenskim cžaſu neſboža doſz mſeli. Turkowſke ministerſtwo je tam teho dla nowych generalow poſtato a tež niekoire tódžje ſwojakami a bronju, pschetož Ruſojo ſu tam Turkam jara wele kanonow wſali. — S Walachiſe piſajia, ſo ſo w bliſkoſzi Kalafata wſchijdne horzo wojuje, ale ſo hischeze žana bitwa byla neje, wſches kotruž by ſena ſtrona wele pschjehrata. Woſowanje ſaſpoča ſo 6. januara pola Čjetata, hdžej dyrbjaču Turkojo zofacj, jako bjechu nehdje 1600 muži a 4 kanony ſhubili. Nasajtra wopuſczejchu Ruſojo Čjetat a poſtajichu ſo pola Radewana, hdžej ſo Turkojo 8. januara ſ wulſki možu na nich wſchecjihu. Psches 20,000 muži ſebi napschecjivo ſtejſeſe. Bitwa je tam ſaſo horzo bjez dyrbjalca, pschetož do ſchpitälnejow bujara wele ranenych pschivewenych. Jedyn turkowſki paſcha je pecja panjt, ale pak tež njeſtoſyſtuliž ruſki offizier.

S walachiſkeho mjeſta Kraio w y wſche ſo, ſo najſkere dotho wjaz neſraje a budža wulſka bitwa pola Kalafata, pschetož jedyn ruſki regiment po drugim tamnu ſtronu czechne a ſ turkowſkeho boka pschihadzeja tam tež wulſka cžriody wójska. Bitwi pola Čjetata a Radewana ſtej jenož ſawod bjeſi, prawe wukanje a mordowanje hahlej w bližſich cžaſu pschindje, pschetož Ruſojo cže-

đja Turkow stere lijepe s Walachije preči mječi, cji pak tam preči hicj nočju a duž so sape-raja, schtož moža.

Ze Serbow.

S Zablonia. Tudomny duchomny t. Rekt je wot kralovského knežestwa sa adjunkta aby naměstnika mužakowského superintendenty postajeny. To je jara derje; pschetož tak je temu njemškemu superintendentci, kij dyrbi tola tež herbske schulje wobledžbowacj, dobrý herbsti duchomny, kij je ſebi loni na duchomnskej konferenzy w Kletnom wykłocjeſzenje a luboſz wiſhutich ſwojich herbskich faſtójnich bratrow faſtujuſit, sa naměstnika daty. Boh chyłt jeho w tym nowym faſtójnictvi s tym požohnovanjom ſwefelowacj, ſo buchu ſo jeho wobledžbowanju porucžene herbske schulje s mlódnivym narodnym ſejewom renje ſelenite a kraſne čaſne a wjezne płydy pſchineſte.

S Wojerez. Kralovské wrótſlawſke konſistorſtvo je jako kollaturſke kneſtvo naſcheje gyrfwe ſa tudomny archidiaconat, pſches ſmrcz t. A. Pech a wuproſneny, t. wokreſneho a farſkého vikara Kořidinu powołalo. Wón budje ne-dzielu 29. januara prułu předowacj.

S Kalbíz. W ſandjenym ljeći je ſo w tudomnej woſadži 19 hólčatkov a 18 holčatkov na rodžilo, po taikim wſcho do hromady 37 dječi. Wumrelo je 37 woſobow, a je ſo tak jenak wele narodžilo kaž wumrelo. Wjerow anych bjeſche 12 porow.

S Lejneho pola Wojerez. Woſleni djen ſandjeneho ljeta ſta ſo w kórejskim mthni to nesvozie, ſo bu burſki syn Mathej Jach, ſpomenowany Saſaž, jako lód wot jeneho kota woſbiſche, na jene druhe, kotrež ſo werčeske, torhueny a ſo bu wot neho pecj kroči horje wſath, pſedyn hač možeske ſo to foto faſtajtež. Pſches to bu wón po zythm ejielu jara roſbitu a prawa noha bje ſe ſhibadla wutor-hnena, tak ſo jenož hishcje ſa ſuče žily wi-ſasche. Wón wumre 5. januara na hymny woheň.

S e ſmilneje. W naſchej woſadži je

ſo w ljeći 1853 na rodžilo 46 dječi, 29 hólčow a 17 holčow, bes nimi 7 nečeſtnych; wumrelo je 32 woſobow (naſtarſcha bje 79 ljet), pſchipoſed a nych bu 20 porow, wot fotrych bu 15 porow w naſchej gyrlwi wjerowanych, a ſpoſednych ludzi bje 1461, bes nimi 27 pacjerſkých dječi a 8 woprajenych.

S Budyschina. Sandženu ſobotu 14. januara wezior je ſo tudy jedyn brodutrhařſki wuchomnik, ſ menom Ulrich wobwjeſyl.

S Varta. Po 38. § wuſtawkow kħudobnych towarſtwow, kij ſu ſo pſched kroksim čaſom ſ nowa w herbskej a njemſkej ryci ejjeh-čaſe, maja ſo jenotliwe kħudobne towarſtwa po woſadnych abo druhich wobſtejeniach t jene-mu wokreſnemu towarſtru ſjednoċiċi. So bychu bes ſobu taifte wokreſne towarſtvo ſatožili, ſhromadžiſu ſo 11. januara faſtuperjo wóſom woſolnych wſow w Barci. Pſchitomni bjeſchu dje-wecj a tſizejjo. K. duch. Thiem a powita tych ſamych naſpredy w herbskej ryci a potoži jím tak derje wužiſt, kaž tež nuſnotu kħudobnych towarſtow (pſchirunaj Zapoſch. ſtuki 6. 1—6) na wutrobu. Na to wobſanknuhu ſjehowaze wſy: Bart, Buſoſna, Brjeſez, Dubrawka, Kort-niza, Mała Subernicza, Nowa Weſ a Maſoſdy, kij maja kōžda hikom ſwoje woſebite kħudobne ſienoċenſtvo, ſo ḥedja ſienoċenſeho ſtuſkowa-nja dla do wokreſneho ſienoċenſtwa ſtupiež. K. duch. Thiem a bu ſa prijōdktejerja tuteho wo-kreſneho towarſtwa a t. llamar Merw a ſ Varta ſa jeho naměſtnika wuſwoleñy. Wyſche teho bu hishcje na namet gmejnſkeho prijōdkte-jerja ſ ſ w e d o m a ſ Brjeſez wot teho rycjane, ſo bychu ſo gmejny, w fotrych hishcje žane kħudobne ſienoċenſtwa nejſu, wot wjehnophje t temu nuſowale, doſelž wone hewak pſches taſfu ſwoju ſpeciwiou ſtuſkowanje druhich kħudobnych towarſtow wſchelako ſadžewaja. d. D.

S Budyschina. Schtwórk rano na pót peči ſarža tudy ſemja ijeſkoře rasy ſa ſobu a boryh poczachu tež ſchormowacj, pſchetož wot ſteinbokež pulvernika bjeſchu ſaſo ſchtyri ſhjeſti do pomjetra roſlečiſte. Schto je taſkeho nesvoža wina, tu nichtón newje, pſchetož w noȝy djeſtacjerjo w pulverniku nedjeſtaja a duž tam

nichtón był neje, khiba waichtar, kij pak wonka wokolo khodji. Hnucze powjetra je jara blyne byte, pschetoż schtomu, w wokolnoszi pulvernika stejaze, su s wulkeho djela pokamane a pôdanske khieje su na tisiechi ač. wschelato wob-

schodzene. — Pulvernika Steinbock schloduje w krótkim časzu wele, pschetoż psched mješazom rosliežeschlei dwie khieje a nještre mješazy predy buchu schyri stažene.

Kak

rozom

Hans Depla

wotřitaj a

a

ludži pódla

Mots Tunka

škréjetaj.

Hans Depla. Weleczjanska wošada je wulka wošada.

Mots Tunka. Haj wſchaf!

Mots Tunka. Haj!

Hans Depla. Ale tam njeſhto pobrachuje.

Hans Depla. Wona ma tež rjanu zyrkej.

Mots Tunka. Čjicho, čjicho! Njetk hižom wjem, ſchtó je bilo!

Mots Tunka. Haj, haj!

Hans Depla. Dha sy to njehdze druhdze blyšczej dyrbjat, pschetož tam hižom dohře čjas nebije.

Hans Depla. A tutu zyrkej ma pjekný tórm.

K a l k.

(Pokračowanje.)

Kalk kluscha s tym we pschirodži (Natur) jara bohacie wupschestrenym čjielešam (Körpern) a a měnsche aby wetsche mnohoszje wot neho namyslaja so ſtora we wſchitkich kamenjo- a ſemiodružinach, tak so jeno porjedko prjödpschincz móhlo, so roſzenje ſelinow w jenej ſemt dla wopravdžitego nedostatka (Mangel) na kalku nasad wostaňe. Zylje hlyak ma so to ſtymaj dwjemaj naj-

wajniſchimaj hnojoſtriedkomaj, s dušykom (Stidstoff) a s fosforikaloſju (Phosphorsäure), kotrejž to hlowne ſtukowanje w hródzajzym hnoju, w guanu a w foszinje wucžinitej. Tu wulku wajnoſtuteju wulkow je profesor Stöckhardt we ſwojim chemiſkim předowanju, 10. januara 1854 w ratarskim towarzſtwi w Nezwacjidlí džeržanym, do poſkaſacj pytał. Snađi ſuta chemiſka rycz, kij je wulzy ſajimata ſa kójdeho ratarja, wot herbstich piſarjow tež so ſa herbstle Now. spiša.

Predy spomnenaj wulkaj, dušyk a fosfor, pschindjetoj skoro we wschitkikh pödobružlnach (Bodenari) jeno w tak hnadnej mnohosći prjödk, so k bohatemu roswinenju selinow nedosahataj.

Tej menowanaj hnojoštředkaj wopomhataj po tajskim wopravditemu nedostatkej, a teho dla hōdjitaſ ſo ſa wschitke pödy, a ſtukujetaj wschudžom a wieszje, bes tym ſo kalk w tajkej ſemi, kiz hižom doſahazy kalk we ſebi wopſchija, žane do wocjow padaze ſtukowanje prjödk pschinesh nesamóže.

3) Guano, koſzina, hrödžazy hnói ſtukuju pschezo jako direktné hnojate ſtriedki a na jenajſte waschnje: wone dadja pödji te wobstejenſte dijelje, kiz te ſeliny trebuja, ſo bychu ſebi ſwoje cijelo wot nich natwarile.

Kalk pak može na wiazore waschnje ſtukowacj a jeho ſtukowanje je najbole nepoſtrjedne (indirekt). Tudy pschihotuje won koruſčkam pschiſprawne bydlenje ſ tym, ſo cijek pödy mijelnische (locker) cijini; tam ſtrwitsche, we tym ſo won te ſihaſofzie aby pak ton ſeleſooxyd pödy wutupi a miły ſejini; w tsecjim padji cijini wiazry hnojazych wulcow psches to k trebanju hotowych, ſo ton hu muſ w pödji k ſpieschniſhemu hnicju pschivedze; w ſchwörthym padji psches to, ſo roſpuſchjenje mineraliskich wulcow poſpjechuje a druhe wiazry.

(Přichodnje dale.)

S p ē w y.

W u ž i w a n j e ž i w e n j a.

(Po hloſu: Freut euch des Lebens.)

Žiwenja radoſz,
Dvij ſiwa, wujicje,
Schejipajeje róžje,
Dvij žana ſeje!

Hlaſ, kweſki flaſnje nerostu,
Wſchak mlode ſteia nimu du
A ſtaroszje ſo pschibliza
A róžowy cjaſ ſaudje.

Žiwenja radoſz ic.

Schtój wóſtam, cjerňam ſ pucja dje
A neſpchečeje wodawe,
Mu kóždy proſčk ſo neſhmuri,
Tom' ſkote róžje kejeja.

Žiwenja radoſz ic.

Schtój bes falſcha ma wutrobu
A neſawiſhnu, ſpokonu —
A pilneſ ruzh do džela,
Tom' ſkote róžje kejeja.

Žiwenja radoſz ic.

Schtój na pucjku žiwenja
Je ſhwernoh' nam'kal pschecjela,
Kiz ſobu placje, ſmijeje ſo,
Tom' ſkote róžje kejeja.

Žiwenja radoſz ic.

Schtój može rjane ſpiewancjko,
Cjeſz waſi, Boha boſi ſo,
A cjni ludjom dobrotu,
Tom' ſkote róžje kejeja.

Žiwenja radoſz,

Dvij ſiwa, wujicje.

Schejipajeje róžje,

Dvij žana ſeje

A bychu wschitke róžicjki
Po zykej ſemi ſivladnyli,
Dha tola luboſz, newinoſz
We wutrobi pschedz kejeje.

Prilopk.

* T. J. (Staré dobré ſymy). W ljeſci 401 be čjorne morjo zylje ſamersnene. — W l. 763 bje čjorne morjo ſamersnene, kaž tež mórfka droha psches darbanellje a na njeſotrych mjeſtach lejefche ſnjeh psches 25 lóhcjí wyſoki. — W l. 822 bjech ſulke rjeli, jako Donawa, Kóbjo atd. tak ſylnje ſamersle, ſo psches mjeſiaž najčežſche woſy wudjerzachu. — W l. 866 bje adriatiſke morjo ſ lodom pschikryte. — W l. 991 bje wſcho ſmerslo, žnie bjech ſchudžom žaloszne hubene a ſ hłodom a morom ſo ljeſo ſkón-

či. — W l. 1067 pucjowario w Niemzach najbole smersnychu. — W l. 1133 bje rječka Po wot Cremoni hač do moria samerista, winowe picezelje rosmersnychu a shtomy so wot symy s wulskim rjapotanjom yulachu. — W l. 1226 bje Donawa hač do dna wumersta. — W l. 1316 nebjechu w Niemzach skoro žane žnje, dokelž bje doho všečes mjeru merilo. — W l. 1339 bje teje kameje winy dla w Schotskej drohota a hłod, so dyrbjachu so khudži wot trawy žiwic̄ a s čirjodami htodu mrjejachu. — W l. 1442, 1433, 1434 bje syma jara fruta a junu 40 dñjów sa ſobu ſnjeh džesche. — W l. 1468 dyrbjachu wojažy w Glanderskej wino, ſiz dosta-wachu, se ſeketu roſčępeč. — W l. 1683 bje syma jara wulka, londonsky pohončojo ſjes-džachu po rjezy Themsy, hdžej bje lód 11 zolow toſty. — W l. 1709 bje tak syma, so pól-pjata tóheča do ſemje mersnec̄e. — W l. 1716 twarjachu so na Themsy budę a ſa tam wifi wodzjerzowachu. — W lječi 1718 mersnec̄e wot noweho ljeta hač do ſwječęt Marije tak jara, so bje morjo bes Schleswigom a Dan-ſkei ſameriſto a móžesche jedyn tam a ſem shodžic̄. — W lječi 1809 — 1812 bje ſatraschne ſyma. — W l. 1814 djeržachu wiſi na Themsy a ſjesdžesche so wo dnjo a w nožy s čejklimi woſami po nej, do ſotrychj bjechu husto ſchyri konje ſapscheinene. — Bes pól-nóznoſrieshimi ſupami trajesche lód hač do haperleje. Po lodzi biesche tojska woſowa kolija, kaž hewak na ſraju, a lód woſta wele niſeſazow trajazy.

Cyrkwinske powjesće.

Werowanaj:

Podjanska woſada: Michał Bjetka, robydler pod hrodom, ſ Hanu Kbiejke ſ Čemeriz.

Krčeni:

Michalska woſada: Ma ja Madlena a Hana Honka, ſana Libſchje, wobydlerja na Židowi, dwój-niskei djōwip. — Amalia Augusta, Michał Kruwiazebo, wobydlerja w Grjeschini, dj. — Maria Augusta a Karla Eduard, nem. djieszi. — ſan Bedrich Hermann, Jurja Lucw. Bätki, ſchewza pod hrodom, ſ.

Zemrjeći:

Djen 8. januara: ſana, rođ. Kunzez, ſan-

drja ſühnarija, kbiejnika w Bjelčezech, mandjelſta, 61 l., na ſacelleſiu. — ſan Bohumier Ernst, ſana Bohuwiera Hartsteina, kbiejerja na Židowi, ſ. 1 l. 8 m., na widlischcja.

N a w e š t n i k .

Dobrowolna ſubhaſtazia.

Na požadanie hrbow Jakuba Brody, kbiejewobſedjerja pod bortlinom, dyrbi so ta k jeho ſawostajenstu ſluſchaza na tudomnym bortlinu sub. cat. no. $26\frac{1}{2}$ lejaza kbieja herbſkoho roſdželenja dla,

15. februaru 1854

na tudomnym krajnouſudniſtwi dobrowolne na vſeheſdžowanje, tola pak je ſakhowanjom wuſwo-lenja bes ſlicitantami, pſchedawac̄.

Na kupenje ſmyšleni so teho dla žadaja, ſo na ſponuenym dnu dopotnja na tudomnym krajnouſudji ſenč, ſo pſchipowez, ſo ſwojeſe ſamóžnoſje ſaplaczenja wupokac̄, ſwoje ſa-đenja činic̄ a ſo pſchipotnju 12 čich vſeheſdžowanja a pſchedac̄ ſpomneneje kbieje do-čjafac̄.

Bližſe wopisanje teje pſchedajomneje kbieje, kaž tež ſubhaſtazionske wumjenenja ſu ſ teho na krajnouſudniſtwi wupowisneneho woſjewenja k wi-đenju. W Badujschin, 18. januara 1854.

Kral. krajnouſudniſtwu, II. woldžiel.
B a ch.

Najwutrobnischi džaf

praju wſchitlim tem, kotsiž ſu iži tudomném bo-žim woſnū (ſedu, 4. t. m., rano w 1. hodžine) ſ bojej pomeczu moj dom ſtrachném pwómenam dowokarali. Bóh tón knej zohnui ſich za to prawe nadobne ha zwarnuj ſich pzed ſvždem ſebožom!

W Schunoive, 10. januara 1854.

Marija zwud. Kaschporkowa,
men. Šchwczowa.

Džaf a boženje.

Pſchi ſwojim woſthodži ſ Rakez do Bedrichę praju wſchitlim tym, ſiz mi pſchi preczczehnenju ſ pomozu biechu. ſwoi najwutrobnischi džaf, pſchjeju wſchitlim ſawostajenym pſcheczelam a ſnatym dale wſchitke ſboje a w teſ nadjiſt, ſo w nowej do-mowini tež nowych pſcheczelow doſtanu, praju wſchitem dotalnym naſluboſniſche boženje!

Skončzajne proſtu wſchitlich, ſiz mi pſchi mo-jim woſhalenju pomoz wopekaſachu, ſo bychu ſo jutſje (nedželu) voroknju 6. pola rafečjanſteho ſ. gmeinſteho prijedſtejerja Šauberticha niuſnamac̄ ćhyli. W Bedrichęzech, 18. januara 1854.

Jurij Winkler.

Wat podpisaneho hajniškeho sariadniſtva
budje ſo ſtetuſteho ſpuſtejaneho dreva a to
na nowſchanskim reyeru

70 kop doſteho a krótkeho tverdeho walcžueho dreva

vondjelu 30. januara dopočnja 8. ſiaunje na
vicheſadžowanje vſchedawacj. Na kupenje ſmy-
ſleni ſo k temu ſ tym vſchiſomneniom vſheproſchu-
ja, ſo budja vſchedanske wumjenenia w termii
woſſewene a ſo ſmijeje ſo vicheſadžowanje w tak
menowanym prijednim ijeſoru.

Hrabiſte Lippſte hajniſte ſariadniſtvo.

Wiedemann.

Drewowa awkzia.

Na mortkowſkim reyeru, hnydom vſchi-
pcju wot Rakez do Mortkowa a Eafa, budje dijelba
ſtejazeho dreva (klozy, twarne a valne drewo)
na vſchedadžowanje vſchedawana.

Duž je k temu termia na

25. januara t. l. dopočnja w 9. hodžini
poſtajena a ſo na kupowanje ſmyſleni ſ vſchiſom-
neniom, ſo budja wumjenenia w termii woſſe-
wene, ſ tutym vſheproſchuja.

W Mortkowi, 18. januara 1854.

Wenzel, vſchi hajniſ.

Schlesyňſte Wohensawjazaze Towarſtwo w Wroclawje

ſ 2 mill. toleř ſakladneho kapitala a 1 mill. toleř rezervy
ſawjazja po tverdyh na najtunischo poſtajenych prämijach bes doplaczoo-
wanja vſheciwo wohnjowej a blyſtwej ſchodzi:
mobiliar, maschin, fabriſki a ratarſki grat, ſkót a žuenske plody wſchitkich družinow
pod tverdej a mehkej (ſlomianej, ſchindzelowej) tſiechu.

Glowny agenta ſa Královſke Šakſke Horne Lužicu.

Robert Schramm w Budyschini.

Powſchitkomne ſawjazaze towarſtwo.

(R. R. priv. Assicurazia Generali w Triebzi.)

Saruchazy fond towarſtwo Dježacj millionow ſchjeſnakow dobrých penes.

Sakladny kapital	2,000,000 ſchjeſnakow.
Rezervy hač ult. decbr. 1852 ſkadowane	5,000,000
Dokhody na prämijach a na kapitalſkej dani	3,000,000

Wetſhi dijel ſamōženja towarſtwo je na ſubta hypothekarizy wupožejeny.

Sawjazzenja na twory, maschin, mobilitje, ſkót, wumłocjene žita atd. atd. vſheciwo wohnju
po tunich tverdzie poſtajenych prämijach.

Doplaczowanja ſo jenje jadacj nemóža.

Polich w pruſkich penesach, wuplaczowanja ſa ſchodowanje bes wotcjehnienja w tych
ſamych penesach.

Vſchi ſawjazzenjach ratarſkich vſchedmetow poſtieja towarſtwo woſebne dobytki.

Sawjazzenja kapitaliſow a rentow na žiwenje člowekow. Sawjazzenja vucjowazych fu-
kow na drohach a železnizach.

Wſhje požadane wuſtadowanja dawa

Ferdinand Petau,
woſteſny agent ſa Budyschin a woſolnoſz.

Wosjewenje.

Sađzeneho 15. januara su so paduschi pola me nutšamali a me wobranyli, ale potom jako biech ich satrasili, cjełnyli a jedyn rybel sawostajili. Duż ja s tutym wosjewiam, so by hebi tón, kotreuz tón rybel skuscha, po tón ſamk te mni pschischot.

Ljetor w Hornej Rini.

Wosjewenje.

Esredu 25. januara dopolnja w 10. hodžinje budje na Jordanez ležomnosjach w Konezach wot podpisaneho formindy njeschio drewa na pschefadjuwanje pschedowane.

Jakub Blažik
w Ralbizač.

Hölchez sprawnych starskich, kij chze materiale pschekupstwo wuknyc a je serbskeje rycie mózny, može pschichodne jutry mjesto dostacj.

Wcho blijsche w tutej naležnosti budje k pschekupz Miešnat w Budyschini dobrociwje k wedzenju dacj.

Hoszenj w Kwaczizach.

Zutje nedjelu pampuchowa hoszina a bal, na čož najpodwołnicho pscheproschuje

Chr. F. Dreßler.

Sučhe droždžje

zylie šylnie a po kotrež so derje hiba, ma stajnj čerstwe na pschedan w Budyschini na serbskej haſy w welbi, psched kotrež staj dwaj muraj wupoſnenai,

J. G. F. Niekisch.

Sserbske Nowiny može so, hdž je wudawačna sanknena, njetko stajnuje po la k. pschekupza Jakuba na žitnym torhoschzu dostowacz, tež moža so tam wschilke, redaktorej pschepodajomne listy, pišma, nawjeschtki a. t. d. wotedacz. — Tym, kij ſobotu do ſameje wudawačne faskupic nochzedja, dawaja so Nowiny s tym woknom won, kotrež na žitne torhoschę dže.

Zađenu sobotu žita w Budysinje płaćachu:

Korc.	Płaćizna.				Korc.	Płaćizna.				
	Wyšša.		Nižša.			Wyšša.		Nižša.		
	tl.	nsl.	tl.	nsl.		tl.	nsl.	tl.	nsl.	
Róža	5	12½	5	5	5	10				
Pschenja	7	—	6	12½	6	25	Rjepik	7	5	
Ječmen	4	15	4	7½	4	10	Zahly	7	20	
Wórk	2	12½	2	7½	2	10	Hejduschka	5	—	
Dróch	5	17½	5	10	5	14	Bjerny	1	18	
							Kana butry	—	13	
							Dowoz:	3261½	kórcow.	

Cišeane pola K. B. HIKI w Budysiuje.

Winowe klamy.

So wot njek wschilke družin wina pschedowam, to tudomnym a wonkowskim ſerbam s tym pschijpomnenjom wosjewiam, so budu hebi wschu prózu dawacj, so bych hebi psches sprawne poſluženje a tunju placisnu ponſchilkomne spodobanje dobyl. W Budyschini, 18. januara 1854.

Jan Wannack,
na rožku ſchuleſteje a rjeſniſteje haſy čo 23½.

W Smolerjowej kniharni w Budyschini su sa 10 nſl. k dostacju:

Faedrusowe basnicki

z satyńskieje
do serbskeje recy dołojczych Łužycow
přeložone přez
Chr. Fr. Stempla,
buđego fararja w Lubnijowje.

W Smolerjowej kniharni je sa 5 nſl.
k dostacju:

Seereise nach Südaustralien,

unternommen im Jahr 1848, nebst der im Jahr
1853 stattgefundenen Rückreise.

Nach Tagebuch-Niederschriften zusammengestellt und mit Nachrichten über Süd-Australien und die Stadt Adelaide herausgegeben von

Ernst Kaulfers

Mit einer Abbildung: „Die tropische Taufe.“

W Smolerjowej kniharni je sa 5 nſl.
k dostacju:

C. E. Höhne's Auswanderung nach Australien und Rückkehr in's Vaterland.

Von ihm selbst erzählt.

Serbske Nowiny.

Za nawěžtki, kiž maja so w
wudawařni Tydž. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čísto plaći $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlétta předplata pola
wudawarja 6 nsl, a na kral.
pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Čísto 4.

28. džen januara.

Léto 1854.

W opštej jecijje: Sswjetne podawki, Se Slepoho, S Klózanta, S Delneje Bułkoju, S Kułowa, S Nezwacjida, S Budyschina, Hans Depla a Mots Tunka, Kalk. (Wot J. Stopa.) Wylem Zell. Spjewy. Byrlinske powesje. Rławieschnik.

Swětne podawki.

Saſſa. Kral je superintendentu Großmanna a profesorja Liebnera sa konſistorialneju radicjelov pomenoval. — Na albertskej, wot Dražđan do Tharanda twarenej želeſnicy, je ſo tež w ljetuskej symi ſylnje džjelato. Džefacjjerow bjeſche 2831 a wudate bu wot 12. septembra t. l., hdyž ſo džjelo ſapocja, hac̄ do 31. dezembra 66,036 tl. — W Kamenzu bje 20. t. m. wohēn w Nostwej ſuſnjowej prashy wudyril. Tola bu wohēn ſahe doſz pytneny a poduſcheny, ale wón bje tola na 1000 tl. ſchłody načinit. — Mordat Krausa s Oderwiž a Socketa doſtaſhtaj wón danjo psched oſtrizſkim ſudom wuſudženje woſjewene, dokež bjeſhtaj w l. 1852 jenu džófku w Seitendorſi ſkónzvaloſi. Wonaj ſtaj wobaj k ſmrcji wot ſudženaj.

Pruſy. Kral je rycerſkublerja komornika ſ Rabenau w Raſezach a rycerſkublerja ſ Nostig w Wulkim Radſchowi sa čeſných rycerſow rjavi ſwiateho Jana pomenoval. — Nowe wobſedženſtwo, ſotrej je pruske knežerſtwo wot oldenburgſkeho k ſaloženju wójnskeho pschiftawa ſupito, wopſhija njehdje 4000 jutrow, wot koſtrych je 2000 wody, 500 tonidlow a 1500 pak tverdeho kraja. Tež je wučinene, ſo budje ſo wot pschiftawa (Hafen) psches Oldenburgſku želeſniza hac̄ k pruskemu mjeſtu Mindenu twaric̄. — S Barlina piſaja dothe ſkózby, ſo ſ pschelupſtom jara hubenje dže. Njeſotryžkuſi, pschelupz, ſiž je hewaſ tydjeniſy ſa 6000 tl.

pschedaſ, pschedawa tu ſhwiliu jenož ſa 200 tl. a duž dyrb̄i wele ludži ſe ſlužby puſchcjeſz. — Kral je ruſtemu generalej Benckendorffej jara rjany a kraſny teſak daril. — Prjenja komora je nowy čeſladny porjad (Gefinde-Ordnung) ſa dobrý ſpóſnata, tola pak poſtijala, ſo ſo čeſladniſy, hdyž dyrb̄ia poſkostanje doſtač̄, na žane waschnje bic̄ neſmedža.

Nakuſh. Khježor je poſteſtwu wiſſich pschelupzow, ſiž bjechu k nemu pschihſli a ſo w politiſich naſtupanjach napraſhowali, wotmoſvit, ſo budje wón ſe wiſchej mozu na mjer džerjeſz, ale ſo newje, kaf ſi wójnu budje, dokež hižom jara ſtraſhne wonhlada.

Francowſka. Khježor je 2 millionaj nótow bes ſhudých ludži drohoſt dla roſdžielic̄ dat. — Do Parisa pschihkadžeu njeſko ſtoro wiſhedenje jendželsky offiſjerojo, ſiž potom dale do Turkowſkeje puſčuju. — Wón danjo džechu njeſti francowſky offiſjerojo do Turkowſkeje, ſo bjechu po porucžnoſti khježora pschepytali, kaf ſylnye po prawym turkowſke wójſto je. Ludjio mjenja, ſo ma ſo takſe pschepytanje teho dla ſtac̄, ſo by khježor wedžit, kaf wele wojſka by ſnadž Turkam k pomocy poſkac̄ dyrb̄iat. — Francowſke a jendželske knežerſtwo chzetej dla prijódlſteſazeje wójny 400 millionow nótow penes ſajimac̄. — Sa francowſke wójnske lóžje ſo tu ſhwiliu wiſhujom matroſojo (lóžnicy) reſtrukteruju a njeſotražuſli ſchelupſka lóž dyrb̄i ſwojich ludži teho dla ſe ſlužby puſchcjeſz, ſchtož pschelupzam wele ſchłody ejini. — Ruſowſki

vóßtanž Kíšelew so pecza na to hotuje, so by Paris wopusczeſit, pschetož wschón swjet mjeni, so tola dolho wiaz tracj nebudze a wojsna bes Franzowsami a Ruszami wudyri, dokesz su Franzowſojo a Zendzelčenjo se swojsimi wojnskimi lódzemi do czorneho morja pschijeli a psches to ruske lódzje w jich skutkowanju pscheczivo Turkam sadzjewaja.

Zendzelſka. Tudy so tež matroſojo sa wojnske lódzje pytaja a ſda so, so chzedja Zendzelčenjo a Franzowſojo ſ Ruszami najprjodzy na morju wójnu wesz.

Turkow ſka. Wschón swjet njetko na to czaka, ſchto budze ruſowſki kiejor k temu praciej, so ſu jemu Zendzelčenjo a Franzowſojo do czorneho morja fajſeli a jeho lódzam tam po woli ſtukowacj nedadba. Raſſkere won to ſa ſto wosme a Zendzelčeniam a Franzowſam wojnu pschipowedzi. — W tak menowanej malej Walachii w bliſkoſti miesta Kaleſata, hdzej bjechu Ruszjo a Turkojo ſchtyri dni spóchi wojowali, ale na żanej stronie nicžo nedobyli, je ſaſo trochu ſ mjerom. Sa to ſu pak Ruszjo dale delſe k morju ſ Móldawy a ſ wulkejje Walachije psches Donawu ſchli a tam ſ džjela turkowſki brjoh tuteje rjeki wobſadžili. — Meniſzy general Engelhardt je tam ſ 2000 mužemi 12. januara pola Galacjia psches Donawu ſchot, na druhiej stronie ſerkli wotpalit a poczak tam twerde ljehwo twaricj. Bórsy pschijecze njeſchtu turkowſkeho wojska, kiz pak hnydom zofasche, jako Ruszjo so na ne poſbiejechu. Tón kruch kraja, kiz ſu Ruszjo tamni stronu Donawu wobſadžili, rjeka Dobruečja. — Redaloko Bukareſta ſpytachu Turkojo 14. januara psches Donawu hiej, buchu pak wot Ruszow ſaſo naſpet sahnacj. — Ruszowſki general Gorčakov ma njetko swoje wóſkto w malej Walachii ſhromadžene a ludžio mjenja, so won njetko wieszje bórsy nadpad na Kaleſat ſejini a potom, je li tutón dobudze, ſ zlym wóſkom Donawu pscheczgi. — Ruszjo ſu wosjewili, so je w bitwi pola Czetata 12,000 Ruszow 18,000 Turkam napscheczivo ſtaſto a ſo je bitwa jara twerda byla, pschetož Ruszjo ſu na 2000 morwych a ranenych ſhubili a 20 offizjerow

bu morených. Tola wobručhu ſo woni Turkow a dobychu 9 kanonow.

S aſſiſtich ſtronow žane nowiſche poweſzie pschischiſte neiſu a ſda ſo tež, ſo ſo tam w poſleniſkim čaſu ničo wajne ſtaſto neje, dokesz ſu Turkojo roſcijekali a Ruszjo ſymſte kwar-tjeru wobczahnyli.

Ze Serbow.

Se Sſlepoh. W tym ſ Boha minenym ljezji 1853 bje ſo w ſlepjanſkej wobadži narodžito 44 ſynkow a 46 džowcjeſkow, — ſ hola 90; bes nimi ſu 4 ſynkojo a 3 džowcjeſkli morworodjeni a 4 ſynkojo a 5 džowcjeſkow nečeſni; ſemrelo bje 30 muſtich a 25 žonſtich, — ſ hola 55; — po taſkim je ſo 35 wobſobow wiazy narodžilo, dyžli je iich wumrelo. Swjero w a n y c h bu 15 porow a k Božemu blidu k wuživanju ſwiateho wotkaſanja bje pschischiſto 4130 wobſadnych. — Byrgle w naſhei wjekwi pschego hiſćeje žane neiſu a čaka ſo hiſćeje, hacž knes prynz delnoſemski swoju ſmilnu rufu wotewri.

S Róžanta. Schtwórk 19. t. m. rano w 5. hodžini je tudy wele ludži dwaj rafaj ſa ſobu khetre ſchumenje a ſylny holk ſaſtychalo a bu to ſa ſemjerzenje ſpoſnate. Njeſtoſi ſu to tež tſi rafy ſa ſobu pytyle, kaž w Konezach a w druhich wſach, a bjeſche to mógnische, hacž kanonowe tſielenje.

Wſchispoſmenie redakcje. So to ſemjerzenje bylo neje, ale ſo bu taje ſchumenje psches roſlecznenje budystich pulverniskowych khejzkow ſaložene, budja naſchi čeſzeni čitarjo drje hiſom ſ ež. 3 Serb. Now wedjeſi.

S Delneje Buſkojny. Wutoru 17. januara bu čjeſla Jan Paleř ſ Čejelneho na ſeny ſchtomu bliſko ſady jeneje bržnje tudy wobwieshny namakany. Won žiweſche ſo w ſymſtim čaſu psches to, ſo ludžom grat wotſeſche; krótko psched swojej ſmiercu bje pak pecza poſlenju ſilku pschedat a potom ſchot a ſebi ſamowolnje žiwenje wſat.

S Kulowa. Wutoru tydjenja bje tudomny krawz, Jakub Janko, do klóſchrſkeho ljeſa wujjet, ſo by tam ſuſe halosy ſamat. Pschi tym ſta ſo to nesvozie, ſo jemu jena hłosa

tak straschnje na hlouu padje, so jeho hacj do mosow strani a won je taſkich ranow dla potom p'jatku wumreł.

Sandženu ſobotu bu tulšwilna najſtarſha wohydečka naſchego mjeſta, ſkor 90jetna, ſwudowena Katarina Handrikowa po-hrebana.

S Neſwacžidla. W ſandženym lječji 1853 bu do zyrkwinych knihow naſcheye woſadži ſapiſaných: narodjenych 144, menuju 71 hólzow a 73 holzow, bes tymi 3 poru dwójnikow, 1 ſchwörtnikow a 29 necjeſných.

Wjerowaných 31 porow. Semretych 110, jaſo 62 muſſich a 48 žónſkich. Po taſkim je ſo jich 34 wjazj narodjito hacj wumrelo. Spowiednych ludži hromadžje: 5760, jaſo 5257 ſſerbow a 503 Njemzow.

S Budyschina. W naſchej michaſkej woſadži bu w lječji 1853 do zyrkwinych knih ſapiſaných: narodjenych 160 menuju 87 hólzow a 73 holzow, bes tymi 3 poru dwójnikow a 23 necjeſných. Wjerowaných 32 porow. Semretych 156. Spowiednych ludži hromadžje 8858, bes tymi 126 pacjentſkich džecži.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj a

a

ludži pódla

Mots Tunka

škréjetaj.

* * *

* * *

Hans Depla. Hdyž ja takhej psches Hanschezy ſhodžu, dha mam ſtajnje ſwoje weſelje na tym, ſo maja tam tak duſchny ſlót.

Mots Tunka. Nô, ſyta drje tam tola tak neje!

Hans Depla. Kahá ty to mjeniſch?

Mots Tunka. Ja to tak mjenju, ſo ſym tam psched njeſotrym čaſom žalosnje hubeneho konja widžit.

Hans Depla. Kak dha ſy to tola k temu pschiſhot.

Mots Tunka. Glaj, ja biech tam runje wo wſy, jaſo widžich, ſo njeſotſi ſ leikow

f drewom domoj ſjedu. Wſchitzy mjeſachu rjanych koni, tón jedyn pak taſkeho klepotateho čorneho rypſa, ſo móžachu ſo jemu wſchje rebla licjeſi. Šſredž wſy ſetka jich jedyn bar a teho ſo tón muraſ tak ſtróži, ſo ſo walli.

Hans Depla. Dha drje je psched nim na bok ſajecj chýl?

Mots Tunka. Naſtere drje. — Won bu pak tola ſaſo ſhlehneny a jedyn muž jeho wedjiſſe, dwaj pak jeho na boku podveraſhtaj, ale pschi tym won ſara, ſara khablaſche. Duž pschiſtoči tam jedyn člowef, kiz tak menovanu kólnjanſtu wodu abo eau de Cologne woſelo

noščesche, wotewri jenu schlenčku a da temu konej do neje ponuchacj, so by jeho pošylnit. Ale to wscho ničjo nepomhasche a tón kon nacjazhovasche pschezo schiju f teho hłowi, tij jeho wedžische.

Hans Depla. To snadž je so jemu do wlošow dacj chzyl.

Mots Tunka. Nje, wón biesche jemu pschezo do wucha scheptat: Precz f wod u! Wowš jow! Wowš jow!

Wylem Tell.

Niemski khejor Albrecht kij w ljeći 1308 wumre, biesche w sapocžatku schyrnateho liestostyka hrutoweho a knejerskeho muža — powež menuje jeho Geßlerja — sa bohota w Schwajzarstę sežnik. Mjesto so by, kaj by jeho winowatoſz byla, prawdoſz a sakonitoſz wobkedibował, sashadjesche won pschezjivo Schwajzarsjam tak tyraniszy, so hórkı nepokojoſ wobkedirow wchwarzskich horow napelni a so bje tuidn hórski lud, tij wot wscheho sapocžatka hem najswernischo a roſhaldniwe ſwoju ſwobodu wobkedibowasche, wulzyschnie jara na taſkim knejstwi ſwojego khejora nespokojny. Bes druhim džiesche tutón bohot tak daleko w ſwojej knejerskej hróbloszi, so w Altorsji, tij w kantonu Uriu leži, žerdź postaſicj a na nju klobuk ſtajicj da a pschikafa, so dyrbjachu wschitz, tij nimo džiechu, tutemu klobukej to ſamo počezjowanje wopofasacj, jako by tam wón, Geßler, ſam pschitomny był. To ežnecj, wobaraſche ho yak wjesty Wylem Tell, tij bje ſe ſuſodneho kantona, hewak weſny muž, połny wutrobitoszje, kruteje myſlje a tež runje tak połny a ſahoreny wot ſacžucja ſa ſwobodnoſz. Po ſwojim jednorym ſmyſlenu a ſe ſwojim ſtrowym roſomom wón to ſapchiſecj nemóžesche, ežeho dla a ežemu dyrbjalo taſte ponizowanje ſwojich krajnikow bycž. Nadſbo chyſche wón to najhórkishe a najhórkishe ſucs, hacj Geßlerjowe, ſwobodneho muža wonečjeshowaze požabdanje dopelnieſz. A dokelž Tell to nečjinesche, bu wón psched bohota wedženy — a tutón roſhniowane na jeho nepoſluſhnoſz, pschiſudži, dokelž bje Tell jako wuberny tſjelz f prókom a ſe ſchypom wuwołany, jemu tu ſchtraſu, so dyrbesche ſhlowy ſwojego ežnecjego syna, tij bje hiſhčjen malý pacholk, ſ khjetreje dalokoszje jabłuko delje tſjelcij. Tu pomysł ſebi tu ſyſtnoſz teho wobheho nana! Nemóžesche to najménſche tſhepotanje ruki jeho synnej ſiwenje kwoſhtowacj? na

Kalk.

(Pokračowanje.)

Kalk w tych padach, hózej jako direktyn hnojoſrjedk ſluſkuje, jeno to ſenobocjne a nedospołnje ežinti, pschetoſz wón ſamōže pódzi (Boden) aby tym na nej roſjazym ſelinam jeno jedyn jeniceki džiwajaz wutk poſticiſej, psches kotryž ſamón wumjenenja f móznischemu roſjenju ſo wudopelnia. Hródjaz hnoj, menujaz tón prawje f moczem (Urin) pschenidzeny, wopſchija tež kalk, a to w bohatej mjeri, wysche teho yak tež humuſtworszaje wutki, duſyk, foſforkiſhaloſz, schwaboliſhaloſz, kali, ſel, ſkrótki wón wopſchija wschitke ſa ſelinorozjenje nusne ſubſtanzy aby tworne materialie; wón je potajkim kalki ſ napschecja wschjebocjny a doſonjaný hnojoſrjedk a to ſamo placji hacj do wieſtej mjeri tež wot guana, koſiny a rjepikomuki, tij ſ najménſchemu te praktiſy najwajnische ežerjaze wutki kaj: duſyk, foſforkiſhaloſz a kalk ſhromadnje ſwjasene w ſebi maja. Tak kaj ſo prasheci nemóžemy: ſchto ſiwi ſjope, mjaſo aby ſól? runje tak malo móžemy by prasheci: ſchto hnoji ſjope, hródjaz hnoj aby kalk, guano aby kalk, rjepikowa muka aby gyps? Kalk, kaj ſ zyla wschitke mineraliske wutki, žani ſastuperio hródjazeho hnoju neſtu, ale móža jeno jako dohotowaze a wožiwiaſze pschitajenje płacjicj.

(Přichodnje dale.)

druhej stroni pak cijeteresche teho nana bohosz psched
pschipowedzenej hmericzji. Wskeje prostwy a pro-
schenja Tella a drugich biechu podarmo. Won,
jako jemu niczo wysche newosta, wutsseli teho dla
ton fatalny schip se swojego proska na jabluko,
kij na hlowi swojego djeszja lezesche, — a hla,
tsjelenje so poradzi; schip to jabluko runje wo-
sredja pschedlo a rostschepi. — „Alle, skto chjesch
ty s tym drugim schipom, kij masch w swojej
tylowi?” woprascha so jeho njetko bohot. „Tu-
ton,” wotmolwi Tell kruccje, „bie sa tebe posta-
jemy, hdj budzisze ton prijeni moje djecejo tre-
chil a slonzowal.” Na tajke wotmolwenje bu won
s nowa fajaty a dyrbesche na bohotowy hród
wotwiedzennu byc, so by w czejklm jastwi cjswilu
cjerpił. Jako pak so na tutym pucju pschi psche-
wesenju psches luxernissi jjesor wulki wjetre sbje-
hny, tej lodzi, na kotrejj ha weselu s podnuren-
jom hroshsche, buchu Zellej, dokelz dyrbesche
w tym shonenyu a hewak hylny muž s weßlom
(Ruder) djeselacj pomhacj, jeho puta wotewfate,
so by lodzniak s pomozhy był. Alle tutu sklad-
nosz won derje naloži. Pschetoż jako biechu hacj
t brzohes pschijeli, wuskoksi won na jenu
skalu a stoczi lodz sašy hluwe nuts do jjesora.
Njetk hzwatasche won do prijedka predy bohota,
a jako chysche tuton, s prou a nusu wjetrej
wuczelnywshi, so na swoj hród pola Kühnachta
podacz, satsseli won jeho tam s predy spomnenym
schipom. Tuton podawik bje pecza snamjo s pow-
schitkommemu posbjehnenu schwajzarskeho luda sa
swoju swobodu. Też poradzi so tutemu ludej,
so po mnogich strachach a bitwach ton zufy ne-
sneßliwy spschah wot so wottschaszyhu. A do-
pominenu na ton powiedany podawik stejt njetko
blisko pschi tamnym jjesori na tym mjeszt, hdjeż
je Tell teho bohota satsselic, kapaska, kij Zellowa
kapaska rjela.

S p ē w y.

S y m a.

(Pschelozt niemsscho spjewa: „Der Winter ist ein
rechter Mann.“)

Nej’ syma kruta mužija,
Guktwrda a na tracjje!
Na sjere, blódkie nehlada,
Te kranka na sdacjje.

Gso wonkach koschlu wobleka,
Schrjecj predy ju ſej nedva,
Bol w subach wona fa ſmjach ma
A w cjsrewach drenje pscheda.

Šańč nima ptaczkom spjewanie,
Kejiecj róžje nerad widzi,
Spjew milky, cjopke napicjje
A cjopke drasty hibzi.

Hdýj pak nam lischka faschajowka,
Hdýj drewo w khachlach praska,
A knes a wotrocjku wuhota
A syma ludzi tschaska,

Hdýj s merenjem w scho kweka so,
Hdýj hat a rjeka rjapa:
To je ji rjane spjewanecko,
Dha se ſmjechom ha cjsapa.

Könz semje lodziany hród ma,
A pôlnoz, i morzu leži —
Kraj herbsti pak tež wopyta
Na swojej hcejnej rejci.

Duz pokaze so tam a sow,
My pak ji knězicj dany
A fukamj ji do wocjow
A smersli dyrkotamy!

Cyrkwinske powjesée.

Wěrowani:

Michalska wosada: Ḥandrij Kołka August Förster, bierać a kubler w Budyschini, s Hanu Mariju Buit-narez se Smoliz.

Podjanska wosada: Kołka Miskarsch Wierler se Gdolneje Vorstcieje s Mariju Ḥandrię s Nadworyja.— Jan Jakub Mietowksi w Gdolnej Vorstcieji s Madlenu Garinkez s Dziejnikę.

Krčeni:

Michalska wosada: Hana Khrystiana, Zana Bo-huwera Hempla, murerja a khjeźnika w Brzeſowi, dž. — Maria Theresia, G. H. Küchlera, kublerja w Borku, dž. — Klara Anna Maria Louisa nem. dž.

Zemrjeći:

Dzień 17. januara: Ḥandrij Scholka, khjeźeń na Žibowi, 54 l. 3 m.

W michalskiej zyrlwi djerzi 4. nedželu po 3 kralach na nyschporach s. kand. Mr o s s Huski swoje psychisupne vředowanje s kandidatskemu towarzstwu.

N a w ē š t n i k.

Dobrowólna subhastazia.

Na požadanie herbow Jakuba Brody khjeźjewobřezjera pod borklinom, dyrbi ho ta k jeho sawostasenstwu fluschaža na tudomnym borklinu sub. cat. no. $26\frac{1}{2}$ ležaza khjeźa herbsteho rođajelenja dla,

15. februaru 1854

na tudomnym krajnosudnistwi dobrowólnie na pschedzowanje, tola pak se salhowanjom wuswojenja bes licitantami, pschedawacj.

Na kuyenje hmyzleni ho teho dla žadaja, ho na spomnenym dniu do połnja na tudomnym krajnosudztvi sejce, ho pschipowez, ho swojeje samónoſſje saptacjenja wupokasacj, swoje žadjenja ejmiej a ho pschipotku 12 ejtich pschedzowanja a pschedzacija spomneneje khjeźje do-čzakacj.

Blijsche wopisanje teje pschedzajomneje khjeźje, taž tež subhastazionske wumjenenja su s teho na krajnosudnistwi wupowisneneho wosjewenja s wi-dzenju. W Budyschini, 18. januara 1854.

Kral. krajnosudnistwo, II. wodžiel.

B a ch.

Wot podpisaneho hajniſkeho farjadniſtwi budje ho s hjetuscheho spuszczenego drewa a t na nowschanskim revjeru

70 kopy dołheho a krótkeho twerdeho walcznego drewa

pónđzelu 30. januara dopołnia 8. sjanowje na pschedzowanje pschedawacj. Na kuyenje smyžleni ho s temu s tym pschispomneniom pscheproſchuja, so budža pschedanske wumjenenja w termii wosjewene a so smjeje ho pschedzowanje w tak menowanym přednim sjesoru.

Grabiniske Lippiske hajniſke farjadniſtwo.

Wiedemann.

Drewowa awfzija.

Wutoru 7. februara t. l. rano w 9. hodžinach budje ho dželba khójnoweho drewa, minakalſſej zyrlwi fluschažeho a pschi vucju wot Khrösta do Brzemenja ležazeho, po loſach na pschedzowanje pschedawacj.

Wumjenenja budža na spomnenym dniu wosjewene.

Grunert.

Wosjewenje.

So budža wutoru 7. februara t. l. tudy flockaze a lane wiki wodžerjane, to ho s tutym wosjewiu.

W Barci, 28. januara 1854.

Knejstwo tam.

Wosjewenje.

Podpisany kralowzy konzeſionerowany wucjadowanski agent s tutym najpodwolniſcho wosjewiu, so je runje roſprawa s Bremena pschischla, po lotress bu wot tam w sañdženym ljeſti 58, 111 wucjadowarjow w 287 lódžach do Newyorka, Baltimora, Neworleansa, Galvestona, Philadelphia, Duebeca, Charlestona, Bostonia, Adelaidy a t. d. wobstaranych. Tež su te nowe wumjenenja, po kotrychž ho wucjadowarjo do wſchitskich pomenowanych pschistawow a mjestow wobstaraja, pschischla a móža ho pola me s namedzenju wſacj. W Budyschini, 28. januara 1854.

J. G. F. Nieckſch.

Schlesynske Wohensawjeszjaze Towarstwo w Wroclawje

ſ 2 mill. toleć sakladneho kapitala a 1 mill. toleć reservy
sawieszja po twerdych na najtunischo postajenych pramijach bes dopłaczo-
wanja pszechzivo wohnowej a bliskowej schodzi:
mobiliar, maschinu, fabrisski a ratarSKI grat, skot a žneuske plody wschitkikh druzinow
pod twerdej a mechkej (ſtomjanej, kſhindzelowej) tſiechu.

Glowny agenta sa Královské Sakske Horne Lusicky.

Robert Schramm w Budyschini.

Zene twarne mjestno (Baustelle) ſe 4 körza-
mi pola je na pschedan a je wſcho daliſche ſho-
nicz pola k. klamarja Postela w Klukſchu.

W Radworju je jena ſahrodnitska živnosz ſe ſwo-
bodneje ruki na pschedan. Wſcho bliſſche je ſhonicz
pola N. Brühla na hrodowskej haſy čzo. 163 w
Budyschini.

Zena bjetnajska kojana ſala je tunjo na psche-
dan pod hromom čz. 46.

Sa jeneho pjecknega młodjenca wot zylje spraw-
nych a niz nesamozitych starskich može wuczon-
nisse mjesto w dobrzych materialnych ſlamach wu-
fasacj.

W Budyschini. Robert Klemm,
na žitnej haſy.

Holcejz sprawnych starskich, kiz chze mate-
rialne pschekupſtwu wuknyc a je ſerbſkeje ryzejſe
mózny, može pschichodne jutry mjesto dostacj.

Wſcho bliſſche w tutej naležnoszi budje k.
pschekupz Mieſnat w Budyschini dobrociwje ſ
wedzenju dacj.

Wot Horneho Wujejska haſc do Trebenz bu
wutoru týdjenja listownja (Brieftasche) ſ paperja-
nymi penesami a ſe wſchelakimi ſormindſkimi
rachnónkami a paperami ſhubeny. Sprawny na-
makar chył ju ſa 1 toleć myta pola Jakuba Lüki
w Wadzach abo w wudawaćni Serb. Now.
wotedacj.

Šandjenu ſobotu bu jena listownja (Brief-
tasche), w kotrejz biechu njeſkore ſwitoni, w Bu-
dyschini ſhubena. Namakač chył ju ſa pschispra-
wne myto w wudawaćni Serb. Nowinow wotedacj.

Suſhe droždžje

zylje ſylnie a po kotrych ſo derje hiba, ma ſtajne
čerſte na pschedan w Budyschini na ſerbſtej haſy
w welbi, psched kotrym ſtaj dwaj muraj wupoj-
ſnenaj,

J. G. F. Nieckſch.

Tobakowa a zngarowa fabrika

C. F. Schattiga

w Budyschini

porucja ſwoj derje ſtrajdowanu ſtad pschi spraw-
nym poſlujenju a po najtunischoj placzſni. Šso-
botu ma ſwoje pschedawanſke mjesto ſ napſchecja
Smolerjoweje knihaćne pschi bohatych wrotach.

Etabliſement.

Cjeksenym ſerbam Budyschina a wokołoſje ſ
tutym najpodwólnischo wossejwam, ſo ſyム w tubom-
nym mjeſzi z wernow eklamy ſalođil. Za porucjam
ſwoj fabrikat we wschitkikh ſnajnych ejſiſlach a man-
teho ſameho wulki wuberk w najlepſzej dobroci a
tunjoszi na pschedan. Tež pschispoſinam hiſceje, ſo
je ſo mi haſc dotal hiſom najwoſebnicha ſpoſoſnosz
wot kupowarſow mojich zwernow doſtała.

W Budyschini, 27 januara 1854

J. G. Leib, zwernowý fabrikant.

W domi ſwid. mischirki Kobanjoſe na
rójowej haſy čzo. 242

Pschepröschenje.

 Czeszenym Serbam dowolam hebi s tuthym na spodwólnischo wosiewicz, so budze schtwarz 2. februara weczor pola me

Karpjaza hofzina

hotowana. Za na tu samu na sluboñischo pschepröschem, s tym polubenjom, so budu swoim czeszenym hofzjom s dobrej siedzu a s dobrym vicom na najtunischo poštujecz.

Tost,
na dolhei blejschi.

W Smolerjowej kniharni je sa 5 nsl. k dostaci:

Seereise nach Südaustralien,
unternommen im Jahr 1848, nebst der im Jahr
1853 stattgefundenen Rückreise.

Nach Tagebuch-Niederschriften zusammengestellt und mit Nachrichten über Süd-Australien und die Stadt Adelaide herausgegeben von

Ernst Kaulverus

(Mit einer Abbildung: „Die tropische Taufe.“)

W Smolerjowej kniharni w Budyschini sa 10 nsl. k dostaci:

Faedrusowe basnicki

z latyńskieje
do serbskeje ręcy dołożnych Łužycow
přeložone přez
Chr. Fr. Stempla,
hušego fararja w Lubnijowje.

W Smolerjowej kniharni moža ho sa pschista jenu placisnu sjehowaze knigi dostaci:

Selenska a jeje wobydlerjo. Prjeni džiel wot R. A. Seneča. 4 nsl.

Wumenkar, powenantsko sa lud wot Dr. Pufala. 2½ nsl.

Zańdżenu sobotu žita w Budysinje płaéachu:

Kórc.	Wyšsa.				Nižsa.				Srjedzna.				Kórc.	Wyšsa.				Nižsa.				Srjedzna.			
	Płaćizna.								Płaćizna.								Płaćizna.								
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.		
Róžka	5	12½	5	5	5	10			Rjepik	7	5	—													
Pschepröschenza	7	—	6	12½	6	25			Zahly	7	20	7	12½	7	16										
Zećimien	4	15	4	7½	4	10			Hejdusyka	5	—	4	20	4	25										
Borvš	2	15	2	7½	2	12½			Bjetry	1	18	1	10	1	15										
Hróch	5	15	5	10	5	12½			Rana butry	—	13	—	12	—	12½										
Dowoz: 3520¾ kórcow.																									

Ćišćane pola K. B. HIKI w Budysinje.

Wotroha krala Šana habo zwożenju czech-witki na Lubobótku. 2½ nsl.

Šadova knižka, wot R. Kozora. 18 np.
Serkiske horne Lužicy. Statistika wot G. B. Jakuba a J. Kuczanki. 8 nsl.

Ribowęzenjo, politske powedanczka wot J. B. Mucjinka. 2½ nsl.

Dobroty, Džiwę a Šudę Boże nad israelskimi Džeczimi wot R. A. Žencža. 5 nsl.

Bohusław z Dubowina, powedantko z němiskeho rjevožene wot J. V. 3 nsl.

Krystof Kolumbus aby namašanje Ameriki. Wot Dr. Somera. 3 nsl.

Nadpad pola Bukez. 2½ nsl.

Maćica serbska.

W načlanji Maćicy serbskeje je wuschor a so macjeñnym hobustawam w Smolerjowej kniharni darmo dawa:

Časopis towarstwa maćicy serbskeje.

Zešiwk 10.

Pschisponnenje: Majpodwólnischo podpižaný dawa czeszenym hobustawam Maćicy serbskeje k na-wedzenju, so budja tym samym, kij hiszceje

Biblike stawisny

dostali nejšu, telej w bližishimaj dwiesmaj nedjelomaj wote mne pschipožlane. Tego runja w tym samym čjašu Časopis 10. rošefetu.

J. E. Smoleč.

Dženša, jaſo na swoim narodnym dnju, swiecja swoj slub s knežnu Luisu Heinelež s Hodžija, schiož lubym pscheczelam a jnatym s tuthym k wedzenju činju.

W Budyschini 20. januarta 1854.

J. K. Mrós, kand. duch.,
wucjer pschi mjeshejanskej schuli.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawaſni Serb. Now. při
bohatych wrótach wotedač,
plači so wot rynčka 8 np.

Zamolvity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo plači $\frac{1}{2}$ nsl.
Štwórlétta předplata pola
wudawarja 6 nsl. a na kral.
póscie $7\frac{1}{2}$ nsl.

Císto 5.

4. džen februara.

Lěto 1854.

W opisach: Szwietne podawki. S Kobelnia. S Budyschina. S Nechwacjota. S Rakez. S Blužnikez. S michałskeje wožadły. Kalk. (Woi J. Skopa.) Spjewy. Hanž Depla a Mois Lunka. Šlawjescznik.

Swietne podawki.

Sakſa. Kraloveje narodny djen, kž bje 27. januara, bu w mjestach, hdzej wójsko steji, rano s wulcej reveillu powitaný. W Draždjanach mjeſeſche so tež prschna wojerſka parada a pola ministra Čijskeho wožebna hoſzina, na fotruž bjechu wyhozy kralowſzy ſaſtojnizy a zuj poſtanjojo pſcheproſcheni. — Draždjanſke nowiny powedaia, so ministerſtvo dale patrimonialſte ſudniſtwa s kralowſtym ſudniſtwam pſchidzjeſez nebudže, ale so maja te ſame, kž hifcze wobſteja, na daſiſche ſwojich rycznikow wobkhowacj. — Mandjelska knihſupza Hirſchfelda w Lipsku, kž bje 3. septembra ſaibzeného ljeta jenu, do rjeſi Blížn panenu hołcžku ſe ſtrachom ſwojeho živjenja wot ſmrcje wumóhla, je wot krala ſtotu medaillu doſtata, s tej dowolnoſziu, ſo ſmje in ſa bjezym bantom noſhyeſ. Taſtu medaillu ſtaj tež lieutnant Schurig a piſar Dittrich w Waldheimi doſtatoj, doſekl ſtaj tež ludži wot ſatepenja wumóhloj.

Pruſh. Ministerſtvo chze taſ rucje, hac̄ to naſjetni čaſ dowoli, nowokupeny jaſdenſti pſchiſtaw (Hafen) ſa pruſke wójnske lóđje pſchihotowacj dac̄. — Njeſotre nowiny powedaia, ſo budže ſtetuſche rekrutjerowanje ſa pruſke wójſko tři mjeſazy predz, dyžli druhe ljeta, a wjefcza ſ teho wójny. Druhe nowiny chzedža pač wedzicj, ſo budže rekrutjerowanje kaž heval. — S Barlina piſaja, ſo ſo tam wjazy žita pſchiwožuje, hac̄ dotal, a ſo je žina placžiſna teho dla wo njeſichto ſpanyka. — Redaktor barlinskich nowinow „Neue Preuſiſche Zeitung,” kž mjeſeſche

ſwojeho redaktorskeho ſtukowanja dla wſchelale wobſkorzenja wutunacj, je wot ſwojich čitacjow ſ pomoriskeho, ſchleſyjskeho a markiskeho ſemjanſtwa tak wulci penežny dar doſtač, ſo može ſebi ſa njón ryczeſkubko kupieſ.

Rakuſy. Do Wina je ruſowſkeho khježora najwoſebnisci radziczel, hrabja (grofa) Drlow pſchijſet. Štawnje ſnate hifcze neie, ſchto tam wón chze, taſ wele je pač wjeſte, ſo budže ruſowſturfowſte wójny dla ſednacj. Najſtere pyta wón ſa ruſkeho khježora pomož, ſ najmeňſcha chze ſa neho wuczinicj, ſo by rakuſki khježor do ničežho neſwolit, ſchtož bñchu Franzowſojo a Žendželzenjo pſchecjivo Ruſam ſapſchajſ chyli. S Wina pónđe hrabja Orlow pecza do Barli- na, ſo by tež tam w taſtich naležnoſzjach ſtukowaſt.

Franzowſka. Do Pariza je wot ruſkeho khježora napraſhovanje pſchischt, ſa cjo ma to hoſjerſacj, ſo ſu jemu Franzowſojo do čorneho morja pſchijeli a tam ſtukowanje ruſich lóđzow pſchecjivo Turkam ſadzjewali. Franzowſte mi- niſterſtvo je taſkeho napraſhowanja dla hžom njeſotre ſhromadžiſny džeržate, neje pač žane wot- molwenje wurađito a teho dla napoſledku wob- ſanknyto, ſo chze čakacj, ſchto jendželske mi- niſterſtvo, na fotruž je to ſamo napraſhowanje pſchischt, na to wotmolwi. — Tola ſda ſe tu khwilu, ſo ſebi Franzowſojo na wójnu pſchecjivo Ruſam myſla, pſchetož woni ſe wſchej možu wójnske pſchihotowanja činja. — S Konſtantinopla ſu pecza do Pariza piſali, ſo je tamniſchi

franzowſki poſtañz ſ njekotrymi Armeniarjami psches jene pschischoł, ſo bychu ſa 40,000 muži na tři mjeſazhy ſiedž wobstarali. Štuteje poweszie chzedja ludžio budžic̄, ſo ma franzowſki khjezor wotpohlađanje Turkam, 40,000 wojskow ſ pomožy poſtaçj. —

Endjeſka. Kódž „Taylor,” ſotraž 675 wuc̄ahowarjow do Australije weſeſche, je na ſwojim mórkim puc̄ju nesbožje mjeſa, pschetoz wona bu wot ſylneho wjetru na ſtalu ſahnata a roſtamana, taſ ſo ſo wiaz hac̄ 400 wuc̄ahowarjow fatepi. — Russi poſtañz je tež na jendželske ministerſtwu praschenje dla teho ſtajit, čjoho dla je franzowſkojendželske kódjſtvo (Flotte) do čjorneho morja pschijjelo. Jendželske ministerſtwu chze pec̄za wotmolwic̄, ſo je ſo to teho dla ſtalu, ſo bychu Ruſojo Turkow nenadpadowali. Budžeſi tolej wotmolwenje wo prawdije tajſe, dha ſmjeje to taſ wele na ſebi, kaž bychu Jendželjenjo Ruſam wójnu pschipowedli, pschetoz w wójni plac̄i to ſtowo: „Schtôz je mojeho nepfſchecjela pschecjel, tón je moi nepfſchecjel.”

Turkowſka. Štukareſta w Walachii viſajia, ſo ſkoro wſchiednje džielby ruſkeho wójska psches tuto mjeſto čjahnu a to ſ ſtroni mjeſta Djordžewa (Giurgewa.) Pschi rjezy Donawi ſo Ruſojo a Turkojo ſkoro wſchiednje bija, a hac̄ runje bitwy wulke nejšu, dha tola pschi tym ludži doſz živjenje ſhubjuje a raný doſtawa. Taſ buchu 17. jan. njekoſte wosy, poſte ſranených Ruſow do bukareſčanskich ſchpitalnjow pschivene. Na ſaſtra pschindje tam poweſz, ſo je džielba Turkow, 2000 muži ſylna, Donawu nedalo ko Silistrie pschetocjita, koſakow, pschi walachiffej wſy Sloboſſii ſtejazych, wotehnala a ſo chze tuhlej weſ wobhadjic̄. Na to bu njeschtu ruſkeho wójska ſ Kalaracha na nich poſtaneho, a jako to pschičeje, zofachu Turkojo ſaſo khjeſſe ručje psches Donawu. Tež na Oltenizu ſu Turkojo nadpad ſejnili, ale ſaſo wotčahnye dyrbeli. — Sultan chze ſo w bližichim čjaſu ſam ſ wójsku po- dac̄ a duž ſo w tverdžiſni Widinu wulke pschihotowanje ſ jeho pschichodej činja.

SUſte žane wažne wójnske poweszie pschishe nejšu.

Ze Serbow.

S Kobelnja. W nožy wot 27.—28. januara t. l. $\frac{1}{2}$ 12czich wudyri w bróžni, ſe kubtej Ernst a Rollý w Kobeli ſluſchazej, woheń, kiž tutu bróžei ſ dwiemaj pschitwarenaj kólnjamaj, kaž tež jenu družu ſ domſtemu pschitwarenu ſe ſwinjazym ſliewami zylje do prócha a popela ſpalí. Tež domſte ſu wele ſchfodowate, a ſo hewaf wele ſtomu a ſlocja- zeje pižy ſpalito. Kak je woheń wuſhoł, to hiſcejen ſnate neje, najſtere paſ je ſatoženy. —

S Budyschina. W tudomnym krajno- ſudniſtlim jaſtwi je w nožy wot 26.—27. januara t. l. wjesty Jan Schiman, menowany Birch ſ Wyſokeje pola Rakez wumret. Wón je tón ſamy, kiž bje psched ſtrókim w hróži hoſzenzarja ſ Petermannu w Rakezach woheń psches zygaru ſamischkit. Taſko bje teho dla ſtróku ſchraſu tudy woſhadjit, bu won 25. januara ſ jaſtwa pschivodjeny a ſ piſmicjtom a 16 np. wuhotowanym domoj poſtany. Ale mjeſto, ſo by ſo domoj podat, wosta wón na Židovi ſedjo a pschepi tute 16 now. a tež ſwoju koſchlu. Zylje piſany bu na haſhy ležo namakaný a 26. januara rano ſaſy ſ nowa do jaſtwa pschivodjeny a ſaženy. W horkach ſpomnenej nožy je jeho na to boža ruciſa ſajata, jako hac̄ do teho čjaſha hiſcejen ſ ſtróboſſi pschiſhoł nebjie.

S Neſwac̄idla. Štredu 25. januara je ſo tudomny podrožnik Žyž 52 ljet starý, a hewaf ſ Dobranez, w malej wóſchini, na ſtroni ſ Böſchezam njehdje $\frac{1}{4}$ hodžiny wote wſy leža- zej, wobwiſnyt. Tam je jeho pec̄za ſchechowſki Warwik na ſaſtra namkat a dokež bje ſnadž Žyž hizom na 36 hodžinow wiſat, dha bje po- darmo, jeho do živjenja wróčieſ ſphtac̄. Wón bje zylje ſhudy a ſawoſtaj ſudowu, jenu 17 ljetu džówku a jeneho 14 ljetnho ſyna

S Radworja. W naſhei woſadji bu w ljeći 1853: ſcheczenych 68; ſemreko je 57, bes nimi 31 matych džieci; pschi- powedanych bu 18 porow, wot kotrych ſo 10 porow tudy wjerowasche. A Božemu blidu je bylo 1460, bes nimi 39 ſ prijenemu rafej.

S Rakez. Spowednych ludži bjeſche tudy w ſańdženym ljeći 3300, wjerowa-

n y c h bu 24 porow a wysche teho 16 porow pschipowedanych, narodzenych je 90 a to 45 holcikow a 45 holcikow, semretych 99, bes nimi 51 muſteho a 48 žonskeho rodu.

S P l u ſ n i k e z. Sañdženu ſobotu w noz̄ wot 28. hac̄ 29. januara ſu pola kořzmarja Lehmanna tudy po pschetkōčenju jeneje wólkno-weje ſchlejzy paduſchi ſ wólknom nutes ſaljefli a tam wſchelake wjezy poſkranyli, jako 9 poſkrotow ſhleba, $2\frac{1}{2}$ bjertla muſti, c̄wic̄zku dwójneho ſchpanſkopieroweho palenja, jedyn ſmetank ſ niehdze 5 kopami twarožkow, niefotre proſne mjeſchi a jenu pecikanowu bleschu wina. Ta ſama je pak najſkere ſ wólkna na jedyn butrowy ſmetank panyka a, dokelž bjeſchtaj wobaj roſrajenai, psches to wulki ropot ſehnala a tak paduchow wot daliſcheho franenja wottraſchila. H̄izom weczor w 9. hodžini bu jena wólkowa ſchlejza w kořzmarez ſlamatni pschetkōčena, ale dokelž to kořzmarez wuſtyschachu, buchu paduſchi wotehnac̄i, ſu pak potom ſaſo pschischli. — Spomnena c̄wic̄zka ma na dni meno „Klemm“ wupalene.

S mi ch a ſ k e j e w o ſ a d y. Psched dlieskim c̄jaſom bjeſche piſar tychlej ryuc̄ikow w budęſčanskej zyrkiſke mſchi. Tam je ſo mi jena wjez wubernje renje lubila, menujzy ta, ſo tam pschi ſpiewanju ſhjerlucha, ſ posawnami piſtachu. Po c̄jaſu je mi to ſaſo a piſhezo ſaſo do myſtje pschischlo a we mni to požadanie wubudžito, hac̄ ſo tajfa zyrkińska hudžba tež neby w michaſkem Božim domi mječ mohla. Ta ſym ſo teho dla tam a ſem napraſhował a ſhonit, ſo by ſo to derje hodžito, hdy bychu jenož to woſadni ſwjeru čhžli, a zyrkińska wyschnoſz drje tež ničjo pschec̄zivo temu mjeſla neby, woſeſbje, dokelž woſada posawny h̄izom woſpedži. Ale, praji ſnabž njeſotryžkuliz, hdyž dyrbja posawny klin-čec̄z, dha dyrbja tež ludžio byc̄z, kž na nich piſtaja. To je wjerno! Ale tajzy ludžio bychu ſo wjeſie namakali, pschetoz michaſka woſada je wulka. Tola nedyrbiaka ſebi woſada žadac̄, ſo bychu ſo woni ſtajnje a piſhezo darmo prezowali, ale tu wjez tak ſrijadowac̄, ſo bychu njeſkoſte ſarunanie ſa ſwoju prózu mjeſli. Esnabž mohla ſo ta na-ježnoſz tak do rjodu ſtajic̄, kaž w Budęſtezech, hbiež posawniſtojo njeſchtio ſa duczje doſtaſawaſa. To woſada neby pytnyla a zyrkej by piſhitojnu,

ſo derje hodžazu piſchinoſz ſa ſwoju ſiarunu Božu ſlužbu mjeſta. — Schtož w teſlej naležnoſzi radu dawac̄ wje, tón čhyt to c̄jinic̄!

Jedyn ſ michaſkeje woſady.

S Bud y ſ c h i n a. Jedyn ſ najſhwjerniſich ſſerbow, wýſokodostojny ſ. Jan Mičał Haſchka, canonicus capitularis cantor na budýſkim tachantswi, wjazy neje. Wón narodži ſo w Kulovi 13. septembra 1778 a ſhodzeſche tam do ſchulje, poſdžiſho poda ſo wón do Prahi na ſerbſki ſeminar, hdejz na duchomniſto ſtudowasche. Sa mjeſchniſka bu wón 20. sept. 1802 wuſweſený a djerjeſche prijenju Božu mſchu 29. septembra 1802 w Kalbizač. Potom bje wón druhí, poſdžiſho prijeni kaplan a ſkónečne farař w Chróſzjizach. W ſiec̄i 1827 bu wón ſa tachantskeho knesa powyſcheny a wot ſ. biskopa Maueranna jako poſtađnik a can. cap. cantor, ſa ſotrehož bu 1842 pomenowany, do Budyschyna powołany. Tež mjeſeſche wón ſaſtojniſta w konſistoriu a synodži. Džen 29. sept. 1852 ſwecjeſche wón ſwoji 50 ljetny jubilſki ſwedžen jako mjeſchniſk a doſta pschi tej ſtađnoſzi wot kraja zivilnoſa-ſlužbny rjad. Zako wón 6. dezembra 1853 wote mſchje džiesche, bu wón wot Božej ruciſki ſaja-ty, ſchtož ſo wopetowasche, hac̄ wón 27. januara 1854 popołnju 4. c̄iſtje wuſnu. Deho woſebny pohreb bje 30. januara. — Nebo-čižci ſ. Haſchka bje ſwjerny ſſerb a piſce-ſzel ſſerbowſtwia, kž maja ſo jeho prógowanju ſa njeſotre knihi džakowac̄. Wón bje tež ſo-buſtaſ macižy a dlijſchi c̄jaſ w jeſe wubekſu. **S** Bud y ſ c h i n a. Džen 31. jan. bu ſ c̄jeſi ſuđomneho mjeſchczanskeho radžicžela Leuer, kž bje na tutym dniu 50 ljet budýſki mjeſchczjan, piſchna hoſzma na tſſelerńi woſdžer-žana. Wón doſta pschi tutej ſtađnoſzi wot kraja ſletu medaillu, ſ zivilnoſaſlužbñemu rjadej ſluſhazu.

K a l k.

(Pokračowanje.)

W hornych džielach naſheje Lužicy a w tych ſerbſkich wſach miſchonſkeho woſreſa ſo paſeny

falk f hnojenju polow jara dołho nałożuje, a shonenja tam cjinene, skoro wschitke sa tajke stutkowanja rycza; woſebje nałożowanie teho ſamego f džecjeſi, je psches wuriadne ſjewki (Erfolge) prijodlpschineſto. Hdyž ſo tam ſa ratarskimi wobstejenemi naprachujemy, dha najbole ſlyſhimy, ſo je tón aby tamuſ jeno psches nałożenie falka ſwoje hospodarſtvo na wyschi ſthodjenk plödnoszie pschinez, a ſo je njeſotryžkuli ſubler, kij predy ſledom ſhlieb ſa dom mjeſieſhe, njeſko psches nałożenie falka do zylje dobrich wobstejeniow pschischt. So tudy rationalny plödofſzjem (Fruchtsfolge) a hewajsche lejpsche wobdijetanje polow, ſobuſtukowasche, ſo ſame roſemi.

Predy hacž to, ſchtož ratarſta chemija wot nałożenia falka wuczi, prijodneſhemy, chzemy te ſhonenja ſakſtich ratarſtich towarzſtowow, kaž ſu te w ratarſkim čaſopisu wot ljeta 1848 ſobudželene, pschispomnicj. Schiesz a dwazecji towarzſtowow ſu ſo w tym wuprajili, a jich mjenenja ſu jara wschelake, pschindu pak tola w weſchini w tym psches jene:

1) So falk ſa wjasate (bündige) thonoſte a cjeſke pody (Boden) ſo wujitny wopofaſe, temu napscheriwi poſ ſa lóchle pódodružiny f parowaniu je, dokeſz w tuthych ničjo neſtukuje, aby jenož malo pomha;

2) ſo wón woſebje ſa tajke pódodružiny (Bodenarten) hódnego ſtutkowanja, kij humuſ aby ſoreſkow a ſelinow powoſtanli a wotpady we weſchej mnohoſzi wopschijeſa, po tajkim ſa nowinu, horſevrjete paſtwiſhcia a na ſmahi;

3) ſo wón f rjepilej, f džecjeſi, f hróčej, f bobam (bunam), f woſy a f bjernam najwjeſiſho ſtukuje, tola pak ſo tež ſa ſtweſne plody dobry wopofaſowasche;

4) ſo ſa ſakſi ater 15 hacž 36 kózow, (Cnjehdje 36 hacž 80 zent.) po ſnadniſhei aby weſchej wjasatoſzi pody jako pschimjerena mnohoſz ſo džerži, ſchtož ſo njehdje kózde 6 aby 9 ljet wopſetowacj ma;

5) ſo pschi huktoſtocijnym nałożenju ſtukowanje w powſhitkomnym, a woſebje w nastupanju na ſornow pschinez ſo pomenschi, menujzy hdyž hnojenje f hróčazym hnojom f hnojeniom ſalkom ſebi wahu nedžerži;

6) ſo neje f radjenju, falk nepoſtriednie (unmittelbar) do ſienocjenja f hróčazym hnojom pschinez;

7) ſo tež dale f radjenju neje, falk pschi deſchcjoſtym wedri ſyč, aby dołho na roli roſhky ležo wostajicj, predy hacž ſo f bródu ſmjeſcha;

8) ſo wo tak mene ſalkowanje polow potriebne budje, wo wele dokonjanscho a hluſcho ſo pôda (Boden) wobdijeta, a wo wele bóle ſu ſamu psches dobre a ſylne hnojenje f možy pschinez a ſdjerzecj ſo pyta. Neſimje ſo teho dla žane hospodarſtvo na trajaze, runo- ſylne hnojenje f ſalkom ſložicj, dyrbí ſo wele bóle psches hróčazý hnói, koſzinu a guano f možy pschinez, dokeſz jeno psches tajke hnojenje pôda trajaze wobohacjenje dostane.

S tuthymi ſhonenemi pschindu tež ſhonenja druhicj praktikarjow psches jene, kotrež pak my neſchiftajmy, ale wobrocjimy ſo f tym napohladam, kij chemija wot tuteje wjeſy ma.

(Přichodnje dale.)

S p ē w y.

Rajtarſſi ſpjew.

(Pscheloſk ſpjew: Morgenroth ::)

Tutón ſpjew wot neſnateho pscheložerja hym kuf sporedjak a podawam ſón ſ nowa f wotcjiſhcejenju.

© * * *

Gera wy ::

Gewjeſcieje mi do bitwy.

Börſy bude truba trubicj,

Potom žiwenje mam ſhubicj,

Za a wele towarzſhow.

Neforo ::

Radofz a lóſcht mine ſo,

Wejera ſchaje na hordym konju,

Djenſa ſhmerz psches ſulku ſhonju,

Zutſe w chlódnym rovi ſpu.

Nahle wſchak ::

Mózny, rjany pane ſnak;

Nehordj ho na róžowate
Twoje liczko spolocate,
Ach! te róžie swiadnu wschle.

A schto je :::
Wschitich muži wehelse?
Pod staroszu a bes spanja.
Bjedja sahe ho wot ranja,
Hacj je djen ho pominył.

Teho dla :::
Kaj Bóh sechze, chzu tež ja;
Wojowacj chzu khróbky, hýlny,
Panu, — Bóh mi budje kmjelný,
Wumru s cjeszju rycerskej!

Próftwa wo Lubosz.

(Stara pšešen, s nowa pšechedzielana.)

Hanczicjka, lubcicjka, jandjelsko mój,
Staj wutrobu na mne a ke mni ty pój.

Sóljeborne hwježki po nebehach du,
Tak jaſny mój versichjeni cji sawdač ja chzu.

Wsmi ſej me fa muža, ja chzu bycť twoj,
Hanczicjka, lubcicjka, jandjelsko mój.

Skónečko ho slocji bbyž jaſny djeni dje
A róžicjka prasi, ja lubuju cje.

Hanczicjka skónečko a jandjelsko mój,
Mój budžemosj wwoſel, duž ke mni ty pój!

Kak

rozom

Hans Depla

wótřitaj a

a

Mots Tunka

ludži pódla

*

škréjetaj.

*

Mots Tunka. Schtoj pak cji jedyn tola pomoznej wjezhy nashonit, jenu pše myschie a duschnych wjezow nashoni, hdyž jedyn takle kusk po kraju wokoło pochodji, to skoro i wjeri podobne neje, mój Hanšo!

Hans Depla. Schtohadha pak masch, Motsjo!

Mots Tunka. Ja hym dwje woſebnje bychú myschi wobylí, dha ſu loni kóčku ſarje-

Hans Depla. To by neschto jara duschnye bylo! Schto dha ma jedyn cjiniež, so by ho jedyn wobeju wobrót.

Mots Tunka. W If. cjinia to tat. So bychú myschi wobylí, dha ſu loni kóčku ſarje-

sali a ju siedli, a so byc̄u jím paduski blisko
nepchischli, dha ſu njetko ljetka p̄ha ſaktoli a
jeho w towarzſti lubich p̄ſheczelov ſhamali.

Hans Depla. Pomha dha to ſ wjetſtoſju?

Mots Tunka. Haj! A hdyž chze jedyn
gylje wjetky byc̄z, dha dyrb̄i jedyn po ijjedzi
hſtſcze niefotre ſrepki palenza ſ ſebi wſac̄z.

N a w ē ſ t n i k .

Kwazny khjetlusch

Korli Ernstes Osi ſ Hluchim, a
Hani Gimerez ſ Brjesowa,

ſiž mataj 7. februara pſched Božim woltarjom ſwoje
mandjelske ſlubenie dokonej.

G wyſkanjom cje powitamy,
Cieſnia młoda newesta,
Dokelj kraſny djeti my mam̄
Twojoh' cieſnoph' kwazha dla.

Budž tej, cieſny nawoženja,
Gſobu th nauts ſankneny
Do toh' hloſa radoſenja,
Kiž th lubu dobył ſy.

Waju wedje Boža ruka
Na pucju, kiž rjany je,
Hdzej ho lute ſcenje puſa,
Gelbki vych a wonenje.

Tak tón woc̄zej wſcheje hnady
Frómnym džec̄jom ſaplacji,
Kiž ſu woi młodofſje rady
Po joh' muſtauerſach ſchli.

W nebeſach je wobſanknena
Waju duſchow jednota,
S nebeſ budž tej krónowana
Waju ſluba twerdzina.

Mjestaſ njetk do dolkich czaſow
Gvozomnoſzow hromadu,
Hac̄z k tym dnjam tych wjetznych kwoſow
Waju dn̄h ho wobſanknu.

Daj Boh weſchny ſbožje wamaj
K waju ſlubej wjetznomu;
Boža hnada nech je ſ wamaſ
W waju zyklm živenu.

Daj Boh ſbožje! wſchitko woła,
Šbožje ſtajne hac̄z do rowa,
So waſ pſchichod rjany ſeje,
Kaž te róże ſaronſte.

Tej ja ſ wutrobu njetk praſu:
Daj Boh ſbožje k mjeri walu,
Šbožje k nowom' mandjelsmu,
K waju ſlubej wjetznomu.

S. P.

M a p o m i n a n j e .

Schtóz chze ſebi tajkeho ſoska džerječz abo dyrb̄i
jebo mječz, kiž ludži na wſchich ſchjeſtach nadpaduje,
a nemóže ſam ſwoj dom twerdzje doſz ſac̄inicz, teho
iara wutrobu proſhym, ſo by tola neſabyl, koždu
nedjelu rano, predy hac̄z ho ſe mſchi dje, jeho do
hwinjazeho ſhljewa na reejasy ſwiaſac̄z a jemu tak
wokolobjehanje a ſchloduczinene wobarac̄z. Pſchetož
pſchiſluchnowyſ ſchekſijana pſheciwo božim kaſnjam
je wele wyscha a wainiſcha, dygli wſchje ſwjetne
nedoſahaze poſtaſenia, a duž dyrb̄i ho ta wjez derje
na ſedžbu wſac̄z, je. li ſo cieſny pſched ſudnikom
zykleho ſwjeta wobſac̄z a wjetzne ſaplacjenje ſa to
dočzakac̄z.

Džak! Najwutrobnischi džak dawna prajic̄ kobelinska gmejna

Bohu

a wſchitkim tym, kiž k nam piaſ 27. januara
1854 w 12. hodžini pſchi tym naſ potrechjazym
wóhnjowym neſbožu k ſwjernej pomozy pſchindjeſ-
chu, kaž tej tym hnadnym knejſtwam nad Pol-
pizu a Kliſizu, Klukſhom a Minaſakom ſa pſchi-
poſtanje ſykowow. Žim a ſykawowym muž-
ſtwam, kiž biechu ſwjeru k pomozy, prajinu ſwoj
najwutrobnischi džak, ſ tym najnalejnichim pſhe-
niom, Boh chyžt iich wſchitlich pſchede wſchim
neſbožom hnadnie ſwarnowac̄z.

W Kobeln, 29. januara 1854.

Jan Bubnare, gmejnski prjódſtejer.

Rachlowſke ev. Lutherſke towarzſto ſmjeje jutſie
(nedjelu) ſhromadžiſnu. Pſched ſydw.

Džiwoc̄janske ev. Lutherſke towarzſto ſmjeje
jutſie ſa thđenj ſhromadžiſnu. Pſched ſydw.

Na hermanc̄janskim revjeru ſteji hiſhce
hiſetro wulka dželba ſučich twerdzych walczkow
na pſchedan.

Wossierenje.

Podpisany królewski konzessionerowany wuccahowanski agent z tuthym najpodwólniejszym wossierowem, so je tunje rosprawa z Bremena pschischka, po kotrej tu wot tam w sądzeniu liecji 58, 111 wuccahowarior w 287 łodżach do Newyorka, Baltimora, Neworleansa, Galvestona, Philadelphie, Quebeca, Charlestona, Bostonia, Adelaidy a t. d. wobstaranych. Też tu te nowe umiernenja, po kotrej so wuccahowario do wschitkich pomenowanych pschistawow a miejscow wobstaraja, pschischke a moga so vola me i namedzenju wiacz. W Budyschin, 28. januara 1854.

J. G. F. Niecksch.

Drewowa awkzija.

Esredu 8. februara budze so na drożdżiskim rejsu 60 kóp dolhich walejkow a 30 lošow stejazeho brjesoweho a wolschoweho drewa na pschedzowanje pschedawacj. Sapoczątk budze rano 8. w Horschawi pschi puczu wot Drożdżisza do Wadez.

Awkzija walczków.

Wutoru 7. februara t. l. dopolnja wot 10. hodzin budze 12 kóp briesowych a 17 kóp khojnowych wošombiertskich walejkow na pschedzowanje pschedawanych pola B. Wiczejska w Pschischegach. Spomnene walczki steja pschi pschischcianko-dziejniczanskim puczu.

Też je tam khojnowe schcijepowe a penkowe drewo na pschedan.

Powschitkomne sawieszjaze towarzstwo.

(R. R. priv. Assicurazia Generali w Triezi.)

Saruczący fond towarzstwa Dżekac̄ millionow schiesnakow dobrych penes.

Sakkadny kapital	2,000,000	schiesnakow.
Reservy hac̄ ult. decbr. 1852 składowane	5,000,000	"
Dochody na pramiach a na kapitalskiej dani	3,000,000	"

Wetschi dżiel samoznienia towarzstwa je na kubka hypothekarszy wupożyczony.

Sawieszenia na twory, maszyny, mobilije, slot, wumilczone žita atd. atd. pschedzjivo wohnju po tunich twerdzie postajenych pramiach.

Doplacjowanja so żenie żadac̄ nemoga.

Polich w pruskich penesach, wuplacjowanja sa schkodowanie bes motcehnienia w tych samych penesach.

Pschi sawieszeniach ratarstkich pschedmetow posicja towarzstwo wošebne dobytki.

Sawieszenia kapitalisow a rentow na živenje człowiekow. Sawieszenia puczowazych kublow na drohach a jelesnizach.

Wschje požadane wukladowanja dawa

W Radworju je jena żahrodnička žiwosz je hwo-bodneje ruki na pschedan. Wjeho blijsche je shoniejsza vola N. Brühl na hrodowskej haſy čjo. 163 w Budyschin.

Kedżbu!

Khjeza, w l. 1851 nowa natwarena, mašyna a schyri schoſow wysoka, je pod spodobnymi wumijeniem na pschedan a može so wcho dalische napraszecj pola hodsierskeho mischtra Balzera na malej bratrowskej haſy čjo. 1852.

Na ſukelskej haſy čj. 671. je nowy rjesek, kij je $\frac{3}{4}$ ljeta w Tsjelanach na prusy był, tunjo na pschedan.

Kalkownja w Semizach predy pod firmu Lorenz & Co. wedzona, budze njetko jenož w meni podpisaneho kalk pschedawacj. To swojim woteberarjam k dobrzejnewemu namedzenju dawa

W Semizach, 3. februara 1854.

J. G. Lorenz.

Ssuche drożdże

wyle ſylnie a po kotrej so derje hiba, ma ſtaſne cierſte na pschedan w Budyschin na ſerbſkej haſy w welbi, psched kotrej ſtaj dwaj muraj wupoſnenai,

J. G. F. Niecksch.

Ferdinand Petau,

wokresny agent sa Budyschin a woſolnoſz.

Etablissement.

Ciezenym Šerbam Budyschini a wokolnoſcie ſtuthym naſpodwolniſho woſjewjam, ſo ſymp w tudomnym mjeſzi z weſnowe klamy ſaložil. Za poruciam ſwoj fabričat we wſchitkach ſnathch cijichlach a man teho ſameho wulki wuberk w naſljeſteſcie dobroci a tunloſzi na vſchedan. Tež pſchispoſtinam hiſteze, ſo je ſo mi hać dotal hiſom naſwojebnicha ſpoſoſnoſz wot kupoſarjow mojich zwernow doſtała.

W Budyschini, 27. januara 1854.

J. S. Leib, zwernowý fabrikant.

W domi ſwud. miſkirki Kobanioweje na rózowej haſh čjo. 245

Pola podpiſaneho je w komiſzii na vſchedan:

Eau de Cologne

(Kölnjanska woda)

Płacizna.

Eau de Cologne double. Žyla bleschka. 15 nſl.

Ta ſama Pót bleschki. 8 nſl.

Eau de Cologne, première qualité. Žyla bleschka. 12 nſl.

Ta ſama Pót bleschki. 6 nſl.

J. E. Smoleš.

Woſjewenje.

Herbſto džielenja dla budje ſo pónđelu 6. februara rano wot 9. hodžiny w Probstez herbow thježi w Klukſchu džielba hnoja, ſyna, ſlomy, njehdje 18—20 lórzow bjernow, meublie, bjemarſti grat a druhé hiſteze kmane wjeſy ſa hotowe penesy na pſcheſadžowanje pſchedawacj.

Herbij tam.

Zańdženu sobotu žita w Budysinje płaćachu:

Korc.	Wyšsa. Nižsa. Srjedzna.						Korc.	Wyšsa. Nižsa. Srjedzna.						
	Płacizna.							Płacizna.						
	tl.	nſl.	tl.	nſl.	tl.	nſl.		tl.	nſl.	tl.	nſl.	tl.	nſl.	
Rožko	5	12½	5	5	5	10	Rjevik	7	—	—	—	—	—	
Viſchenja	7	2½	6	15	6	27½	Zahly	7	25	7	15	7	20	
Sečmen	4	15	4	7½	4	10	Hejduschka	5	—	4	20	4	25	
Worſ	2	17½	2	10	2	12½	Bjerno	1	18	1	10	1	15	
Hořč	5	17½	5	12½	5	15	Kana butter	—	12½	—	11½	—	12	
Dowoz: 2877½ kórcow.														

Čiſcane pola K. B. HIKI w Budysinje.

Lubym ev. ſobukſcheszjanam ſo ſ tym woſjewja, ſo nowy, tak menowany „Sobudar k wſchjednemu dopomnenju na wobnowenje ſwojego chezenskeho ſluba a na ſwoje ſławne wjeruwoſnaczje, to je króle woyiſmo ſ Božeho ſlowa ſa starych a młodych jako wotblychejazy wobras ſnutſkomneho człoweka (Efes. 3, 16.) w jeho najczertwischim wonhlađanju, je na duschnieſ paperi w ſ. Smolerja kniharni ſa kroſhik k doſtaču.

Dale je k ſiwenju, ſo budje 1. a 2. cijisko miſionskeho poſta, kotrež to rjane miſionskeho předowanje wot f. duchomneho Bróſki ſobudjieli, tsecži króce ſaſo cijichciane. Težo dla móže kódy ſe 4thym cijiskom ſapocječi teho „m. poſta“ ſobudjeręci, dokoł dali Boh, w mjeru tež 1. a 2. cijisko doſtači móže. Hiſh-čjen ſjepe by bylo, kódy bychu ſebi m. poſta ſamłoweli pola ff. duchomnych aby pola f. Smolerja cji, kotsiž ieho mječi chzedža a dotal hiſh-čjen nemjeſachu. W Klukſhu.

Nychtar, d.

W Smolerowej kniharni w Budyschini ſu ſa 10 nſl. k doſtaču:

Faedrusuſe basnicki

z fatyńskjeje,
do serbskeje ricy dołojenych Lužycow

přeložone přez
Chr. Fr. Stempla,
huſego fararja w Lubnjuſe.

Majnuoſcha poweſz.

S wojnu dale bôle straſchničho wonhlađa. Ružowſki poſtañz ſeſtelew je Paris woyuſchezil. Franzowſojo a Jen-dzelęzenjo chzedža najprjodžy na morju pſcheſcjiwo Ruſam wojovalc.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedač, placi so wot rynčka 8 up.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čísto placi $\frac{1}{2}$ nsl
Štwortlětna předplata pola
wudawarja 6 nsl, a na kral.
pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Císto 6.

11. dzen februara.

Lèto 1854.

Wopschijecije: Ernst Bohuwjer Jakub. Géwjetne podawki. Wóspórka. S. Wojerez. S. Marta. S. Plužnikez. Hanß Deyla a Mois Lunka. S. Australije. Klamjeschmif.

Wěnc džakomneho dopomnjeća

na rów

dobreho bědžerja,

Iubowanego, wulecy zaſlužbneho, česédostójneho knjeza

Ernsta Bohuwěra Jakuba,

duchomneho při michalskej wosadze w Budyšinje,

zemrjeteho 4. dzen małeho rózka 1854,

wup lećeny

wot

Dra. P f u l a.

Komu zwony zazwonjeja

Michalskeje wot cyrkwe?

Koho jasnie přewodžeja

Slěbroklinki budyske?

Krajo serbski, płakaj z nami,

Kérluš zrudny zanoše;

My smy hižom džensa sami,

A naš Jakub wjacy njej!

Tudy płače wurudžena

Tyšnje jeho wudowa;

Do rowa je položena

Swěra, lubosc mandželska!

Wopušcene luboh' nana

Džeci dobre žaruja;

Jim bě radosć słodka, rjana,

Swójba jim najkrasniš!

Što so tudy serbscy ludžo

Zhromadžeja želniwi?

Što jich wutroby so rudžo

Wóčko pjelnja z sylzami?

Ach, jich pastyr' dobry, swérny

Bělu Smjerć je wohladał!

Ach, jich předař krasny, wérny

Je tak zahe wudychał!

Na klétey a před wołtarjom,
Hdžež ert jeho klinčeše,
W hrodach a pod nizkim twarjom —
Jakub, wjac tam njebudže!

Štó je knihi dobre pisał,
Jasne, ludej serbskemu?
Štó na swojich Serbach wisał?
Swérnje wodził Maćicu?
Štó je Serbam přihotował
W Némceach *) serbske kemšenja?
Zabłudzenych wokrewjował
Z khlébom wéčnoh' žiwjenja?

Štó bě přečel lubowany,
Swérny towarš, najlepši?
Štó bě k radze mudrej kmány,
Hotowy k nej w lubosci?

Zapłakajće, zapłakajće,
Zrudni zo mnu žarujće, .
Z wutroby so napłakajće:
Ach, naš Jakub wumreł je!

Bohuwero woněmjeny,
Božnje *tebi* zawdawam!
Bohuwero překrasnjeny,
Pokhil swoje wucho k nam:

Ty tam khodziš w stronach krasnych
Blisko božoh' wobliča;
Ty tam žnjeješ w polach jasnych
Płody dobroh' symjenja;

Ach, njech twoje wóčko na nas
Zrudnych miłe pohlada!
Ach, njech twoja lubosć za nas
Pokoj z njebja wusywa!

Bohuwero, w lěpšim kraju
Zaso wohladamy če!
Tam so labi zaso maju!
Božnje, zbózny *Jakubje*!

*) W Dreždžanach.

Wyškodostojnemu Įneſej,
nebo
Įneſej duchom nemu
Erneſtj Bohuwjerej Jakubej,
staraj pschi michałskej woſadži w Budyschin.
† 4. februara 1854.

Kak tola jara sahje ſo
Twój bjež tu mine, cíloweſo!
Ach, serbsy ludjo, płakajće:
Naſch luby Jakub wumreł je.
A žyta michałska ty woſada
Njetz žaruſ ſwojego předarja.

Esredj ſwojoh' prázowanja tu
Sa ſwoju lubu woſadu
W tej Bozej, ſwiatzej winizy,
Hdjež hjeſche ſwjerne džjetawy,
Djenſ tydjenj Boži hloſ joh' woſache:
„Poi, ſwjerne duscha, poi, njet ſwiatok je!”

Wón jako ſwjerne duchomny,
Haj jako rycniſ wuberny
Bje luby ſwojej woſadži
A ſnaty wſchudjom Eſerbowski;
Joh' meno budże wſchudjom cíſzene,
Hdyž wón žno dawno próch a popeł je.

Joh' duch, — je wón tej wotefchol, —
Eſchje pschezo dale dželta jow
A ſpjeva, wucji, předuje
Psches piſma, knihi, khjerluschje
Tej roſpróſchenym Eſerbam daloko,
Sa kotrychž je tak ſwjeru starat ſo.

Haj jeho rjane khjerluschje,
Kij wón nam ſawoſtajit je,
Wdža we ſrudžbi a weſelu,
We domach a tej we templu
Psches' dale k nebu horje ſaſlinczecj
A Božu cíſz na ſemi powyſhacj

Ja hiſheje pschezo widžu joh',
Kak lubosnie wón tola ſo,
Hdyž horje pschiindje na kſjetku,
Sa ſwoju lubu woſadu
K tom' nebeskemu wótzej modlesche
A k ſrudnym troſtne ſłowa ryčesche.

Dha ſpi njet derje, předarjo,
Ty ſwjerne Boži wotrocſko!
Hacj Bóh tón knes wſchak junu cje, —
Kaz wserit ſy a wucjeſche, —
S toh' twojoh' rowa ſaſo ſawola
A twojeſ wjery ſdu cji ſ hnady da.
Pjetr Mlont.

Ernst Bohuwjer Jakub.

Każ sahimanje s jaſneho nebja, tak je naſ nedočakane wotemrecjie k. duchomneho Jakuba, fararia pschi michalskej zyrfwi w Budyschini naſtrójalo. Jego ſwójsba, jeho bližſchi pscheczelio a ſnacj, jeho zyta woſada a wſchitke Sſerbiſto je psches jeho ſmercz wulyschnie ſrudzene. Michlon ſebi myſlit neje, jako won 2. nedželu po 3 kralach poſleni ras prijedowasche, ſo jeho tak bóry ſhubimy a ſaſo ſo nedželu 29. januara poweſj wo jeho khoroſzi roſſchie-reč pocjinasche, nebojesche ſo žadyn, ſo dyrbjala wona tajki žalosny kónz wſacj. Nebo-ejczki k. d. Jakub ſtorjeſche menujz wot neſkotreho čaſha na to, ſo ieho ſadnia hlowa po-bolowasche. Tuto boleńje bu pak poſdajſcho teho dla mene wojene, dokeſ ſo 28. januara wuſchidrenje pschiwda. Ale jako bje ſo tuto w naſtupazych dnjach ſaſo ſhubito, wospetowasche ſo ſpomnene hlowubolenje mene a bóle a bu ljeſkaſta pomož pytana, kotaſ ſaſe nedoſahaische, tak ſo 2. februara khoroſz ſe wſchej mozu wudri, kiz ljeſkarjo ſa moſowe ſahorenje (Gehirnentzündung) ſpósnachu a hižom naſajtra wſchu nadžiju na poljeſchenje ſpuschecjichu. A wo prawdzie! žana pomož tež wjazy nebie, pschetož ſobotu 4. februara roſendje po wſchim mjeſzi ſrudna poweſj, ſo je k. d. Jakub pschipotnju w dwanacjich cijſcie wuſnył.

Jeho iara pschyny pohreb bje ſredu 8. februara. K temu bje ſo nelicjomny lud ſ miejsca, ſ michalskeje woſady a ſ dalischich stronow ſhromadzit, a Budyschin drje wot wele liet ſem tajke ſtaſtne pschewodjenje widzit neje. Šady kaſhejza djeſte 32 evangeliſtich a katholiſtich duchomnych (bes nimi k. senior ſmoka a k. zyrfwinski rádjicjal Dr. Gilbert), wſchitz herbzhy kandidacjii a wulka mnogoſt wučerjów, dale k. kraifki direktar ſ Konneriz, k. Dr. Klin a wſchitz wyschi mjeſchecjanszy jaſtojnizy, wele wojerſtich wyskich, a dołhi rynk mjeſchecjanow a woſadnych, ſnatych a pscheczelow. Wſched kaſchcjom djeſtu woſadne ſchulje a khejbetarjo, kotaſ ſ džela te rjane wupyſchenja neſechu, kiz bjechu ſo ſe wſchelich stronow pschipoſtale a my widzichmy bes mnohimi a kraſnymi wjenzami a woneſeklami

tež jenu rjanu ſotwizu, 1 lyru, 1 ſtrónu, 13 palmowych haſosow a 3 guirlandy. Na kaſchcju, kiz bje nanaſtreñſcho wudebeny, bjeſchtaj 2 rjanaj woſlukaj, jedyn ſe ſerbſkim a drugi ſ njemſkim napiſmom*). Zako poſrebny ejah do tuchorskeje zyrfwie pschindje, kotaſ mojeſche pak jenož maty džiel pschewodjerſow horjewſacj, bu tam wot k. zyrfwinskiſto radjičela Dr. Gilberta njemſte cijelne prijedowanje djerzane, potom mjejeſche na rowi k. Dr. Klin woſebnu ryč, w ſotrejz won tež bes druhim na k. Jakubowe ſaſtužby wo ſſerbiſto a macjizu ſerbſtu ſpominasche, a po nim ryčeſche k. komornik Liebert, po ſotrymž k. primarius Dr. Wil- denhahn modlitwu a požohnowanje woſdjerža a na to k. diak. Wiazka w tuchorskej zyrfwi pohreb ſe ſerbſkim cijelnym prijedowanjom ſkonči.

Schtož nebo k. Jakuba živenje a ſtutko-wanie naſtupa, dha dowolamy ſebi naſtupaze ſobudželicj:**)

Won ſo narodji w Budyschini 16. februara 1801. Jego nan bje Jan Jurij Jakub, mjeſchecjan a ſublet tam, a jeho macj Han a rodž. Rychtarek ſ Budyschina. Po wobeju požadanju, ſo by ſo jeju prijensonarodzenym syn ſlužbi Boha teho knesa poſivečit, bu won hižom ſ čaſom wot tehdomniſcheho gymnaſiaſta Lube- nſkeho w wſchich wjedomnoſziach roſwucjowanym a khodjeſche, jako bje predy Prenzelſku a michalsku wučernju wopytowaſ, wot lieta 1811 hač 1819 na wyſoku ſchulu.

Štuteje poda ſo na lipſku universitu, hađež wot jutrow 1819 — 1822 na duchomnſto ſtudowasche a bje w tamniſtich lužiſtikim prijedarskim to-warſtwi njekotry čaſ ſubſenior. Na Michała 1822 wobſta won kandidatſke prijehowanje a pschindje to ſamo lieto jako pomožny priedař k primariuſej Brücknarej w Lubiju, hađež won hač do febr. 1824 wosta. Tehdy bu won menujz ſa čaſ Hähničha a Wanaka jako kaplan do Nehwacjida powołany a djerzeſche tam 29. februarta ſwoje na-

*) Ŝewak bjechu k jeho čeſzi tež njeſotre na bjechu žibu cijſeſzane wopomnenja, (bes druhim tež wot ma- cijczneho wuberka) a njeſotre ſyjewy pschipoſtane.

**) Schtož jeho woſebite ſaſtužby wo ſſerbiſto a ſerbſke višmowſtvo naſtupa, te budja ſo poſdajſho w „Casopisu“ roſteſtacj. Red.

stupne przedowranje. Sa diakonusia pschi budynskej michalskej wošadži pschindje won w lječiji 1827 a nastupi swoju nowu službu 29. juliija spomneneho ljeta. Pošdžischo dosta won cjeſzjaže napominanja, so by farisku službu w Barceji, Weleczini, Budějczach, Lubiju a w Porščizach nastupil, ale won čyžsche radšo w Budyschinu wostacj, hacj bu po pschesadženju k. Lubenskeho na njemski primariat sa fararja pschi michalskej wošadži powołany a 1. januara 1832 swoje nastupne przedowranje djerzesche. Wot ljeta 1835 bje won tež aſeſat na tudomny appellazionskim ſudniſtwi w mandjelskich naležnosćiach, w lječiji 1847 bu sa mjestopſchedbydu towarzſwa macjjanu herbſteje a w lječiji 1849 sa sapoſtanža na draždjaniki ſejm wuſwoleny. Tež ma ho jemu ſerbſte duchomnſtwu ſa to djaſkowacj, ſo bu ſerbſte kandidatſte towarzſtwu ſatožene a pod jeho wedzenje ſtajene, a w nastupanju draždjaniskich ſerbſkich Božich službow, kotrej je won po porucznoſti knežerſtwu wot wscheho ſapocžatka ſprózniwje wodžit, budje jemu ſerbstwo ſtaſnje djaſkomne.

W lječiji 1829 stupi won ſ cjeſnej niłodej knežnu Karolinu Avguſtu rođ. Fischerej do ſwiateho mandjelsktwa. Wona je jenicjka mandjelska džówka k. Kortje Bohuwjera Fischeru, herbſkeho, lenſkeho a ſudniſkeho knesa k bijetemu jelenej w Draždjanach a ſ macjerneje strony wedze wona ſwoj ſplash ſe ſerbſteje Mütterleinę ſwójbu w Lijžach.

Won ſarostají ſrudnu wudowa, 3 žarowage džówki a 2 ſrudženeju synow, a je ſwoje živjenje pschinet na 54 ljet bes 12 dnjow.

Swětne podawki.

Sakſka. Ministerſtwu woſiewja, ſo pruske paperjane penesy wot 2. januara 1835, kaž tež pruske tak menowane Darlehns - Gaffen - Scheine wot 15. haperleje 1848 jenož hiſcje hacj do mjeſaza novembra teho ljeta placja.

Pruſſy. Tuto kraleſtwu ma po najnowiſkim ſlěžbowanju 188 millionow tolet dolha, ſiž dyrbti ſadanicj, a 30 millionow tolet, ſiž netreba ſadanicj.

Rakuſy. Dokelž ſo rukoturkowska woſna pshezo bōle k rakuſkim mesam cjeſhne, dha je

thjezor porucžit, ſo by ſo na tamne mesy njehdje 25,000 muži poſtaſto a je bana ſelacjicja ſa kommandeura tuteho wójſka poſtaſit. — Hrabja Drlow, kotrej je rukowſki thjezor k rakuſkemu poſtaſtu, neje w Wini jara wulku ſwóliniwoſt k temu namakał, ſo by ſo rakuſſe knežerſtvo ſ Rukami bliże ſienocjicj čyžlo. Won tež teho dla do Barlina nepoñdje.

Franzowſka. Ruski poſtaſanz Kiſelew je Paris wopuszczył a wiſhity Rukojo, ſiž w Franzowſkej bydla, ſu poruczeńszoſt dostałi, tuton kraj wopuszczejci. — Franzowſte nowiny powiedaja, ſo Napoleon turkowskemu ſultanej ſtere ſjepo njeſchtto wójſka k pomožy poſzele.

Jendjelska. Tež tudomny rukski poſtaſanz je ſo na dompučj vodaſ, dokelž je jendjelske knežerſtvo ſiawnje wuprajito, ſo čze Turkam pomhacj. Najprijódzy stane ſo ta jenož na morju.

Rukojska. Ruske kódžiwo je ſo hacj na dalisče do ſewastopolskoho, ſylnje wobtwerdzenego pschitſtawa ſejahnylo.

Turkowſka. W Walachii pschihotuja ſo Rukojo móznie na woblehnjenje Kalafata a ſhromadžuje ſo pschego wiažy wójſka w bliſkoſi tu- teho mjeſta. A woblehnjeniu ſamemu pak hiſcje pschischto neje a čzedžia Rukojo wotčakacj, hacj budje ſjepſte wedro, pschetož w njeſtjicjoi mo- kroſſi wele ſapocžecj nemója. Wetsche bitwy w poſleniſtch dnjach nihdje žane byle nejſu, jenož newajne nadpady ſu ſo tam a ſem stale, ſiž woſebneho pomnecja hóvne nejſu, dokelž ſo psches ne tež niž to najmeniſche wuſtukowało neje.

Ze Serbow.

S Wóſpórką. Njemski čaſopis „Pilger,” ſiž ſo bes ſerbami tež jara cjita, piſasche ſańdžene lječno wó wulkim bramborskim hównym mjeſzi Barlinu, kaž ſo to ſamo na wsche waſchne pschisporja, ſkorjesche pak na to, ſo nabúžnoſt wotebera a ſo je tam w nowiſkim čaſu wiažy ſłów nowych ſorčimow naſtaſto. To je pak w naſchim matym krajnym mjeſtaſku gylje hinal, pschetož tudy je ſo psches naſchego k. duchomněho Jung hāne la miſionske towarzſtwu ſatožito, kotrej ſo kódzu pońdželu noweho mjeſaza wečor w tej wulkej ſchulſkej ſtri wotdjerzuje.

To samo je bohacjje wopytowane a so tam wschelake misjonske nowiny lecitanju rosdjeluja. Też beretaj na tutym ważnym sluku i. rektar Wiczas a i. kantor Vogel s wulkej džielbu swojich schulerstich džieci džiel a sanoschujetaj s lubosnym hłosom duchomne khierlischje. Dale je też mješćjaniska rada s pomožu wyschnosje schyri džielse korčmow sahnata, tak so ienož ljudom psaty džiel wostane. Hęwak su so też njewste towarzstwa saložite, kotrychž sobustawu so po postajenju skadžuju a dyrbí so kódy po statutach abo wustawkach sadjerzecj. Njekotri mjenja, so so znadž tež wužitne herbske towarzstwo saloži.

S Wojerez. W nožy wot 26. do 27. januara buchu na tudomnym śudnistwi wschelake stote a śljeborne wjez̄y kranene, kaž: stoty recjas, njekotre śljeborne kijzy, 6 stoty pers̄ečenjow, stoty cjaſnik, 5 slr. penes atd. Paduschi biechu rjebel do wótna królowskeho hrodu saſtajili a

tak nûts salieslli. — Nedjelu 29. januara bu tudomny khjeżer Berndt, kiž bje wóndanjo bróžen a hródż psches woheri thubit, w swojej khježi wobwieszeny namakany.

S Marta. W nožy wot 1. do 2. februara su so paduschi do tudomneje schulje nûstamali a njekotre kózy žita, kaž tež khjetru džielbu schatow franyli.

S Pluſnikez. Jeneho paducha, kiž je wóndanjo w naszej korčmi kranet, su dobañhli a korčmat je wetschi džiel kranenych wiezow saſo dostat. Na blyed paducha pschin-džechu najprjódžy psches to, so kiž namakachu, kiž bje wón ležo wostajit; a dolež bje tón kiž wot tajseho drewa, kiž nedalo ko krakez rosze, dha tukasche i. żandarm Schmidt na njekoho w tutej węz a słonečnje tež pola tuteho džielbu kranenych wiezow namakachu. Tón paduch je sadjeny.

Hans Depla. Pschichodny tydženj čzu Ute, mi so znadž tola tak nepôndje, kaž wón-świnjo rjesacj a duž eje pichedzo do priedka hžiom na wulku fotbaku proschu.

Mots Tunka. No, to so słyszecj dawa, schlo?

Hans Depla. Kak dha je so temu se-

Mots Tunka. Hlaj, jeho bjechu do domu, hdjeż wulku kolbašu hotowachu, psche-prosyli, a hacj runje bje won k towarzchemu rośweselenju to swoje czinit, dha nedosta żaneje kolbašu, nje, tež niz schalsu khoseja jemu ne-possicijichu.

Hanß Depla. To drje je won to Njem-
zach byt?

Mots Tunka. Nie, won bje w Sser-
bach a to niz runje śmiercji daloko wot Budys-
chini.

S Australije,

Hdjeż su Hōhno we listu, w naschich Nowinach njehdź wotcijischjane, citali, je so nam serbski list wot Jana Ponicha do ruki dostal. Tutoń je w Eben-Ezeru 12. awgusta 1853 pišany a to w tym wotpohladanju, so by Australiju s druheje stronę wopisat, hacj je so to wot Hōhny stato. My chzemy po Ponichowym požadaniu to, schtoż won australiskeho kraja a tamnišich ludzi dla psches sobudzjelicj, wschitko to s wonka wostajo, schtoż su parochoniske wjezy, dokelj Ponicha sameho tudy nimamy, kij by nam sa ne se swojej pschitomnoszju ru-
kowacj möcht. Tola nesda so nam psches Ponichowy list Australija liepscha, ale jenoż w tym hinascha, so je hinač wobhladowana, hacj je so to wot Hōhny stato.

Ponich praji bes druhim: „My pschindjech-my w mješazu malym róžku do Australije. W tutym časzu kraju żaneho nahlada nemiejescie, do-
leż bje wschitko wot skłonja a horzoty wuhore-
ne a žnie bjechu tež domshowane. Kerki a
schtomu so w tymlej mješazu neselenja, tež neje
żana selena trawa widzicz, khiba jeno pschi rie-
lach a w sahrodach. So pak kraju tak wuhorja,
to stawa so kózde lseto w tych mješazach, hdjeż
je pola Wasz syma, a jako my do Australiskeje
pschindjech-my, bjesche suchota jara wulka a kraju
czerpesch bole, dyžli w pośnichich ljetach. —
Jako Höhna widzische, so je kraju tak twerdy w
tym časzu, hdjeż je zylie wuhoren, dha sadsche
so jemu, so možno neje, jón wobdzietacj. Ale
pschi tym dyrbju Wasz na Wasch kraju posłacj.
Wasz shonenje wuczil, so pschede žnemi, hdjeż

chze njechlon śmahi woracj, skoro möjno neje, so do semje dobycj, a je-li so stane, dha tola śnadż s wulkej wobcježnoszju a próžu, menujzy w časzu, hdjeż je suchota. Tego runja ma so tak, hdjeż chzecje Wy k rožlam woracj pschi lónzu augusta a w septembru, hdjeż deschej nendje. Tak je tež w naschim australiskim kraju w tych prijenich tlijoch mješazach kózdeho ljeta, hdjeż husto żadyn deschej nendje abo jeho tola jara malo pschindje. Tego dla neje w tym časzu kraju k wobdzietanju a je semja skoro tak sanknena, jako pola Wasz psches mersnenje. Ale tudy su nje-
kotre wjezy k wobledzbowaniu. K prjenemu, to je wotpocjink sa kraju, tak dolho hacj semja su-
choły dla wobdzietana bycž nemöže. Pschetoż runje kaž pola Wasz semja psches mersnenje a śnjeħ wotpocjink dostawa, tak so tudy a we wschitkich czopljich krajacj stawa psches skłončju horzotu. K druhemu je tež tón suchi čas jara dobrý sa te žita, kotrež psches njón, jako su dorosile, jara renje sestravja a maja, hdjeż desch-
cik nepada, wulku sporosz na muzy. K tie-
czemu je pak suchi čas tež jara wulka dobrota, pschetoż hdjeż so žita žneja, dha móža w śnopach a mandlach tak dolho wonkach wostacj, hacj wschitke wotejniate nejsu.

K schtwórtemu je tež wulka dobrota brož-
nijow dla, dokelj wuczahowarjo, hdjeż do Australije pschindu, nemöža ſebi hnydom bróžnje na-
twaricj, ale ſtoża ſebi swoje žita do wulich hromadow a ſcjinja ſebi pôdla jedyn blak jako
huno, na kórymž potom žnje be wschego sadzie-
wanja ſe ſlotom abo s zypami womlöcja.

(Skónčenje přichodnaje.)

Nawěſtnik.

Kedžhu!

Khjeja, w l. 1851 nowa natwarena, maživna a schtyri schošy wyšoka, je pod spodobnymi wumjenenem i na pschedan a mjež so wózho dalische napraschez pola hossjeriskeho mischtra Valzera na malej bratrowskej haſy čjo. 186b.

W Radworju je jena sahrodniska žiwosz ſe ſiwo-
bodneje ruki na pschedan. Wscho blijsche je ſhonicj pola N. Brühla na hrodowskej haſy čjo. 163 w Budyschinji.

Dobrowolna subhastazia.

Na požadanje herbow nebo Jana Nowaka w Ruhethalu budzą so leżomnosje, k jeho sawostajenstwu skuszaże, menujž

A.

w Nowej Wsy nad Sprewju pod cat. no. 2 leżaja a sol. 3. tamnischich gruntskich a hypothetisch knihy sapišana a s 109°, dawskimi jenoszemi napołożena sa hrodniska žiwonoſ, kaž tež

B.

w Ruhethali pod cat. no. 2 leżaja a sol. 3 tamnischich gruntskich a hypothetisch knihy sapišana, s 19, ss dawskimi jenoszemi napołożena k hrejnisku žiwonoſ, herbstwodzjelenja dla

16. mjerza 1854

na tudomny śudniſkim mjezi dobrowolne a sianje na pschecadzowanje pschedawacj.

Blijsche wopisanje leżomnosjow, teho runja tež kypne wumjenenia su s wosjewenja, w nowszaſkej korcjmi wupowisneneho, k nashonenju.

Nowa Wsy nad Sprewju s Ruhethalom, 8. februara 1854. Ssudniſtvo tam

Nychtat.

Khudobne towarzstwa nastupaze.

K naszemu narwiedzenju je pschichto, so su wjazore gmejny w skulcowanju pschecjivo proscherſtu poczate nerodne byc̄ a woskoczhanje proscherjow pola ſebe cjerpya, dokelj so boja, so mehko so jim tak hic̄, kaž kumschizam, hdzej je, kaž so bledji, jedyn proscher, dokelj jemu żadyn dar dali nejšu, pecja wohen ſatoſit. My mamy ſa pschichtuschnoſ, taſkemu wopacjnemu mjenenju

wo nastacju spomneneho wóhnja napschecjivo ſtupic̄, dokelj je so ſawnje dopokasato, so je so tamny proscher ienož teho dla sa wohensatoſerja psched kralovſkim wóspórfkim ſudom wudawat, so by na njefotre dny ſastaranje doſtał, a so je kumschifti wohen ienož psches ſanerodzenie jeneho druhego člowieka wuschoł.

S zyla dyrbimy te khudobne towarzſta a gmejny, kij ſu so naſchim prózowaniem pschifanknyte, na to kerzbiſte cjinic̄, so bychu ſe wſchej ſwjernosju po wustawkach, wot nich pschivatich ſkulcowate, a teho dla wſchemu proscherſtu ſ wónka cijm kručjich napschecjivo ſtupale, cijm liepe ſo ſa ſwojich ſamnych khudyh staraja.

Teho runja ſmy ſhonili, so njefotre gmejny, kij ſu k hromaduſtupenju do wokresow napominanje doſtał, ſo psched tym boja, dokelj mjenja, ſo budja khudyh ſ druhich gmejnow, ſ kotrymij maja ſo ſienocjic̄, ſobu ſastaracj dyrbecj. My wosjewiamy teho dla, so je to zylje wopacjne mjenenje, pschetož taſke khudobne wokresy dale nicžo nejšu, dyli wokresy k wuswolenju jeneho ſastuperja ſa wuberk wſchitich khudobnych towarzſtow, a poſakujem na §. 2. wustawkow, hdzej je wuprajene: kóžda gmejna, kotraj domowinſki wokres (Heimathsbezirk) wuzinja, ſtara ſo ſa te khude, kij do neje ſ domowinu ſkuscheja.

Hewak napominamy wſchitke wokresy, kij ſu ſo hijom ſrjadowate abo ſo hiſchje ſrjaduja, ale hac̄ dotal w taſkim nastupanju žanu powesz dla wuswolenja ſwojich wokresnych pschedbydow wotetade nejšu, so bychu tu ſamu bortsy wotetacj chytle.

Pschedbydſte direktořia khudobnych towarzſtow psches Jana Chrystiana Hendricha Kinda, pschedbydu.

Wohensawjeſſjaze towarzſtvo Borussia w Barlini

ſe ſakladnym garantowazym kapitalom wot 2 mill. tolej pruskeho kouranta, bowolene psches Najwyſchu kabineſtu ordu Jeſo Majestosje Pruskeho Krala, d. d. w Sansſouciu 4. julija 1843.

Tuto towarzſtvo ſawjeſſjuje pschedmetr wſchitich družinow po tunich, ale twerdych pramiach bez doptacjowanja.

Powſchitomne ſawjeſzenſte wumjenenia, kaž tež ſawjeſzenſte formulary moža ſa pola podpiſanego agenta darmo doſtać.

Sawjeſzenja moža ſo na jene ljetu a na kóždy požadanym krótki čas ſejmicej.

Pschi doptredkaſaplacjenju pramiſe na 4 ljetu je 5. ljetu ſa ſwobodne date.

Pschi doptredkaſaplacjenju pramiſe na 6 ljet je 7. ljetu darmo a doſtane ſo 10 % rabatta ſa ſaplacjeniu 6ljetnu pramiſu.

K horjebranju a ſ darmotnemu ſapiſowaniu ſawjeſzenjow porucja ſo w Budyschini

G. A. Lövenig.

Komptoir na ſwonkomnej lawſkej hafy.

Dzjelba netrenego lena je na pschedan w Nowych Porischach čj. 77.

Na szkolskej hafy čj. 671. je nowy rjeſak, kij je $\frac{3}{4}$ ljeta w Tsjelanach čj. 9. na prusy był, tunjo na pschedan.

Jedyn młody čłowiek može wot bližich ju-trow tunjo wobudlenje a iedz dostawacj. Wscho-dalische je štonicj w wudawatni S. Nowinow.

Młody čłowiek, kij dze pschedupstwo wu-fnycj, może hnydom abo na jutry pod dobrymi wumjenenemi mjeſto w dobrych materialnych fla-mach dostacj. Potrjebne je, so je wón serbskej rycie mögny.

Wscho-dalische wosiewja

Ferdinand Petau.

Kalkownja w Semizach
predy pod firmu Lorenz & Co. wedzena, budze njetko jenož w meni podpiſaneho kalt pschedawacj. To swojim woteberarjam i dobrociwemu nawedzenju dawa

w Semizach, 3. februara 1854.

J. G. Lorenz.

Ssuche droždje
zylje hylne a po kotrych ho derje hiba, ma stajne čerstwe na pschedan w Budyšinie na serbskej hafy w welbi, psched kotrym staj dwaj muraj wupoj-hnenaj,

J. G. F. Niecksch.

Nedzielu 19. februara popołnju w dwiejmaj smjeje tſhwjedowſte burske towarzystwo shroma-dzima. A bohatemu wopytanju ho wschtisť stawy pschedzelnje proscha, woſebnje pak shudobni fa-stuperjo; a shtoz dze heval djjel bracj.

Hejna, pschedsyda.

Wosjewenie.

Nedzielu 19. februara popołnju w dwiejmaj smjeje tſhwjedowſte burske towarzystwo shroma-dzima. A bohatemu wopytanju ho wschtisť stawy pschedzelnje proscha, woſebnje pak shudobni fa-stuperjo; a shtoz dze heval djjel bracj.

 Swojim znatém a pęcjalam z tutém tu grudnu powesji i nawedzeniu dawam, so io moja luba mandželska, Hana rodz. Wuschanskej 31. januara t. l. wumřewa, jako bě swoje živéne püneſwa na 22 lét a 6 měsajow.

w Buděžini, 6. februara 1854.

A. Věbrach.

 Zańdżenu sobotu připołnju 12.

wumrje w swojim zbóžniku Khrys-tusu po čežkim bědzenju naš lubowany mandželski, nan a bratr, knjez Ernst Bohuwěr Jakub, farař při michalskej cyrkwi w Budyšinje, a srjedu popołnju bu jeho zblédnjene čelo pohrjebane.

Te wselke wopokazma lubosće a česče, kotrež při jeho khorosći, smjerći a pohrjebje wot wšech stronow přinjesene buchu, sunam we našíej zrudobje troštne byłe, a so wulkı wutrobny džak praji tym česčenym knjezam duchomnym, wučerjam a druhim lubym přečelam, kij z daloka hěchu přišli, jemu poslenju česć wopokazać, a wšitkim lubym wosadnym, kij jeho k rowu su přewodžili, kaž tež wšitkim tym, kotriž jeho kašć a rów z wěncami, pletwami a druhimi darami renje pyšili su. Bóh cheył wšitkich za jich lubosć bohače žohnować, nam pak ze swojeje hnady trošt a měr do wutroby dać.

w Budyšinje, 9. februara 1854.

Či zrudui zawostajeni.

Zańdżenu sobotu žita w Budyšinje płaćachu:

Korc.	Płaćizna.						Korc.	Płaćizna.						
	Wyšsa.		Nižsa.		Srzedzna.			Wyšsa.		Nižsa.		Srzedzna.		
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.		tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	
Różka	5	12½	5	5	5	10	Rjezik	7	10	—	—	—	—	
Pschenja	7	5	6	15	7	—	Zahly	7	15	7	5	7	10	
Sezamen	4	15	4	7½	4	10	Hejdusčka	4	20	4	10	4	15	
Wodz	2	17½	2	10	2	12½	Bjerny	1	18	1	10	1	15	
Hroč	5	15	5	7½	5	12½	Kana butr	—	12½	—	11½	—	12	
Dowoz: 2758½ kórcow.														

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž mają so w
wudawatni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedad,
płaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawat
J. E. Smoler.

Kóžde čísto płaci $\frac{1}{2}$ nsl
Štvortlētna předplata pola
wudawarja 6 nsl, a na kral.
pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Cílo 7.

18. dzen februara.

Lěto 1854.

Wopshijecje: Szwjete podawki. G. Skakowa. G. pižaneho dosla. G. Wojerez. G. Kameniza.
G. Małego Welfowa. G. Wołlinka. G. Manjowa. G. Jamnoho. G. Droždjiša. G. Aholma. G. Bu-
dyščina. Hanž Depla a Mots Tunka. Narvješčnik.

Swětne podawki.

Sakſka. Ludomne ministerstwo wójny da-
wa pecja wschu wojsku pschíprawu do rjadu
staćej, so by, je-li dyrbjale čjaſhove wobstejenja
to žadacj, wójsko kóđy čjaſ k wójni derje pschi-
hotowane mjeto. Tola neje s tym prajene, so
njetko wójnu swjefosju dostanemy, pschetož sc̄tož
budje, to budje najprjódzy na morju, a hdyž
Franzowſojo a Žendželčenjo Turkam pomožne
wójska poszeli, w ſamych turkowſkich abo s nimi
meſowazých ruſowſkich krajach. — Ministerſtvo
wójny wosewja tež, so móža so tajzy, kij chzedža
jako wojskſy ſtejerio ſlužicj, pola neho ſamlo-
wej, pschetož w nowiſkim čjaſu je so wele
ludji s wojskſta wukupito. — Tež chzemj na-
ſich konerjow hisczeje junfróz na to ſedzbiwych
čjinicj, so budja 2. mjerza w Draždjanach re-
montſte konje ſupowane. — G. Turina je do
Draždjan poweſz pschischla, so je genueſka wój-
woda, džówka prynza Jana, 6. februara mlo-
deho prynza porodžita. Szwjatu kſchenizu je
wón tež hížom doſtał.

Prusſy. Minister generalleutnant hrabja
Stollberg-Wernigerode je 10. februara wumreł.
Wón bje najprjódzy teho dla ſhorit, dokelž bje
so na hwiždzelji trochu wobſchodził a jako bje
so gaſtriſka symniza pschivdata, dyrbishe po nje-
kolych dnjach wumreč. — Ministerſtvo je na-
met ſtajito, so by so ſa poljeſchenje hubeneje
wuczerſſeje ſdy 13, 147 u. pschiswolito. — Mi-
nisterſtvo wójny pschihotuje wſcho nanajſepe k
wójni, tola pak je kral tu khwili hisczeje krujezie

na to ſmyſleny, so ſo do ſwady bes Ruſami
a ſienoczenym Franzowſami a Žendželčenami
na žane waschnje mjeſčecj nochže.

Rakuſy. Khježor je 25,000 wojakow
na turkowſke meſy poſtał, so bychu tam na
porjad džerželi. — Ruſki poſtał Orlow je ſo
ſažy domoj podat. Wón chyſche, so by ſo
ruſuſte a prusſe knejerſtvo ſa to wupravitej, ſo
chzetej pod wjestymi wumjenenemi Ruſam pom-
hacj. Ale wón doſta to wotmolwenje, ſo Ra-
kuſka a Brusſka to čjincj nemijetej, dokež by to
Franzowſam a Žendželčenam neprawje bylo a
lóhko doſz tutym winu k wójni pschecživo Ra-
kuſkej a Brusſej dacj móhlo. — Tajke wotmol-
wenje je dobre a móže naſche kraje psched wój-
nu ſakhowacj.

Franzowſka. Ruſki poſtał je Paris
wopuschejit a ſo do Belgijſſeje podat, teho runja
ſu tam tež ſwetscha wſchitzu Ruſojo ſchli, kij
w Franzowſkej bydlachu. — Regimenty, kotrež
chze franzowſki khježor Turkam k pomožy poſtačj,
ſu pecja hížom poſtaſene, a budja 60,000 muži
wopſhijecj.

Žendželska. Ministerſtvo je poſtaſilo,
ſo ma 20,000 wojakow w ſienoczenju ſ Fran-
zowſami Turkam k pomožy čjahnycj. Lódzie,
na kotrychž dyrbja ſo do Turkowſkeje pschewesj,
ſo hížom pschíprawja, a ma wſchiku hacj do
mjerza hotowe bycž.

Turkowſka. Franzowſkojendželske kóđ-
ſtwo je ſo teho dla ſ čjorneho morja do bliſkoſſie
Konſtantinopla wróciſto, dokež w ſymſkim čjaſu

jara straschnie wichory na czornym morzu kneža. — Na brzegach Donawy ho Turkojo a Rušojo wschodnie bija, tola neje žana strona nicžo wojskowego dobyta. — Turkojo su na mjesto Džordžewo (Giurgevo) sašo nadvad sečinili a tijelachu šylne s kanonami na to ſamo, tak ſo bu wonie wot wobydlerjow s wetscha wopusczenje. — Omer paſcha, kij bje ſhorit, je ſaſo ſtrowy a ſhromadžuje pschezo wjazy wojska w Kalafaciji, do kotreho najblizszej bliskoſci su Rušojo s wulkej možu wojskow pschicjahnili. — Turkojo su kupy Mokan, kij ſredja Donawy leži dobyli, ale Rušojo su jich tam a s mjeſtaſhka Simnizi wuhnali. — Do Moldawy je nowe, 40,000 muži šylne ruſowſke wojsko pschicjahnito. — S Aſije pišaja, ſo su Rušojo na twerdziſnu Schefferit nadvad sečinili, ale ſbiegi ſaſo zofacj dyrbeli. — Rušowski khejzor je wschiſtich turkowſtich wychich, kij buchu w ſinopſkej mörskiej bitwi ſajecji, puſčejit a egi ſami ſu ſo w tychlej dñiach psches Warszawu a Win do Turkowſkeje wróczili. — Na turkowſtich dobrowolnikow (Freiwillige) ſo jara ſkorji, doſekl woni besbóžne rubia a s ſchecijanskimi wobydleremi žadtawje ſakhadjeja.

Ze Serbow.

S e Škaſkowa. Tamnu nedželu w nožy ſu ſo paduſchi na huno knežeho dwora nutſtamali a wulku hromadu wumiočjenje rožki kranigli.

S pišaneho doča pola Woſlinka. Maſha ſchleñčernja, w kotrej ſo po wotemrecju nebo Katowym wjazy nedžetasche, je na nowe ſaſo pschenicata a budža tam w najblizšim čaſu ſaſo duež a budža na žadanje tež ſchlenig ſe herbſkim napišmom ſ dostacju.

S Wojeręz. Kneſej ſuperintendentej Kuži, kij s wulkej ſwiernoſzju a luboſzju ſa lepsche ſwojich woſadow ſo ſtara a pschi tym žaneje próžy nelutuje, je ſo poradžito, ſo ſmjeja herbſte džecji ſ Wojeręz a ſ wobeju Rydejow herbſku wuczernju. Hacj dotal dyrbjachu te wbohe herbſte džecjatka do njemſkeje mjeſcejanskeje ſchule khodjicj a doſke čaſhy ſo jum podarmo pominyčhu, predy hacj ſa tym pschindječhu, ſto ujemſzyryčazhy wuczerjo wuczachu a

wostawachu tak, kaž ſo ſamo wie, we wschiſiem ſeſdy. Temu je njetko, džakowanu bohu, wotpomhane a budža tam njetko herbſte džecji we ſvojej macjernej ryci ſhyscherz wukladowanje ſchecijanskich wjedomnosžiow.

S Raſenja. Kneži pohonež ſ Lubhoſeža, kij bje ſo pjeſchi na pucj do Halschtrowa podat, bu duzy wot njeſakleho handwerkskeho vroſcheny, ſo by jemu njeſchtio dat. Tón poſhonež jemu wotmolvi, ſo je ſam khudý čeladniſt a ničo nima. Po tym tón remeñnik ſady wosta, ale na jeno dobo nenadžujazh pschihna a teho poſhoneža do tyka pschimnywschi ſebi ſ hroženjom poſhonežowý čaſnik žadasche. Po dothim wobaranju tón poſhonež ſbožomnje wucjefny. To wſchitko ſo ſredj bjeleho dnja na ſtarnej droſy ſta. Teho rubežnika ſu w Biſtopiſy fajeli.

S Małeho Wellowa. Šobotu mjeſcejanskoho hermanka bu tudy na korejmarę dwori ſ wosa Tradovskoho korejmarja, bes tym ſo bje nuts ſaſhot, mjech kraneny, do kotrehož bje ſebi Woſlicjanski k. wuczer Ryceř ſchaty ſwojich we mjeſzi pschewyazych džeczi a wſchelaku načupenu tworu tylkvt. Kaž ſhſchimy, ſu ſo domach pola teho ſameho knesa po hódzach paduſchi nutſlamali a wele ſchatow, bjernow atd. kranigli.

S Woſlinka. W nožy bes tamnej ſredu a ſchitwórkom ſaſtyscha kneni duchomnowa, ſo paduſchi ſpytaju na fari poſlenizu wotpacjeniſ. Duž wona khetſje nôzneho ſtražnika, kij runje psches weſ trubjo džiesche, ſavota a jako tón ſa khejzu pschindje, iſſo šylni mužojo roſcjenychu. Kaž bje potom widžicj, bjechu naſprjódzhy w jenym wólni ſchleñcu roſtidežili, ale kruhých ſnuteſkomnych woſenjow dla ſo na wotpacjenje poſlenižy podali. Tu ſamu nož buchu tež w Ljefkej pola ſchoty, pola bura Haſchki a pola khejzlarja Petraschki paduſchi wotehnacj, ale pola bura Reſčka we Wyſokej ſu nutſ-ſchichli a psches dwazecji toler penes, dwaj hornylaj butry, njeſchtio poleža, fuſchene mjaſho a t. d. kranigli. Tu ſamu nož, kij bjeſche jara wietroſta, ſu w Zitru ſ knejeſe bróžne ſchtyri kózzy rožki a pschi wonkomnej korejmi dwje jami bjernow ſtranigli.

S Manjowa. Wóndanjo buchu tudy

khjelkarej Krawzej tsi kótejje wurjesane a psches to pejzölli w nich skazene. Po paduchu pak, tiz bje duzy brownit, džesche skled a won bu skócznje w Styczini pola Bohonejzez namasane, hdzej tez njezdze 20 puntow medu neden-dzechu. Tón paduch je wjesty Blazijj s kliet-nanskeje wošadu a bu jeho bórsy do Hródka do jaſtwa wotvedli.

S Jamnoho. Tón tydjeni weseſe Mi-chat Schiwart, tiz w Budyschini služi, voldra ſajnje drewa a chzysche pola Horneho Komorowa na wos ſcocyje, pschehlada pak pschi tym tak, so saho delje ſiecja a, dokež bjechu konje ſacza-hnyli, pod kota pschindje, psche czož bu tak wobſchłodzeny, so bu jeho ſem pschivesti. Won ma menujzy tudy macz a bratra.

S Droždjiia. Sañdzeny tydjeni pschibjeja jedyn ſlazeny poſ do naſcheje wshy, tiz je ni-malje wſchukue tudomne pshy ſkuſat a wſche teho tez jenu hoteſtu.

S Budyschina. Schtwórk 2. februara ſta ho na tudomnym dwórnischczu (Bahnhof) to nesboſje, so džielacej ſcholich, ſalo jenu wopredjanu maschinu dale ſtokarz pomhasche, tak

ſtrachnie padže, ſo bu jemu hlowa jara wobſchłodzena a won po dwiemaj dnjomaj wumrecj dyrbesche. — Žalo nedzelu wezior nózny ejah do Budyschina iſedzische, ſlama ſo nedaloſko Gischbacha lokomotivi por woſkow. Psches to pschindje lokomotiva ſ dwiemaj ſkuſomaj ſoliſie a wofla potom, dokež bu para khjetſje ruczie wupuszczena, tola ſtejo, tak ſo žadyn člowek ſ neſbožu pschishot neje. Ale luſzjo, tiz bjechu ſo nadjeli, wo poſnozy do Budyschina pschijecj, pschivescu ſo tam haſkylej na druhe ranje na pót dzewecji.

S Kołma. (Woredjenje). W ej. 2. bje powedane, ſo je w tudomnej woſadzi ſañdzenie ljetu 371 ſſerbow a 534 Niemcow ſ spowedzi byto. To je wopaki, pschetož ſſerbow bjeſche 490 a Niemcow 415.

S Budyschina. Tudy bjehaſche 8. tu-teho mjeſaza ſlazeny aby ſchekly poſ po mjeſi a je hornejerſkeho Korlu Fridricha Melzarja, tiz je hewak ſ Dreždjan a tu ſhwili w Kwačižach pschebywasche, khetro jara ſkuſat. Melzar je ſo hnvdom do khoreje khjeſje horſewſat, a ſteji tu pod ljeſarjskim woſkežbowaniem.

Kak

rozom

Hans Depla

wotritaj a

a

ludži pódla

Mots Tunka

škréjetaj.

* * *

* * *

Mots Tunka. Hanko! hdje dha pak
bje ty ſañdzeny tydjeni woſoko khodzil?

Hans Depla. Nô, ja bjech w ſ
pola B.

Mots Tunka. Nebje dha pak tam nicio
noweho?

Hans Depla. Dow ju, pschetož mi su
tam zjte rynki napowedali.

Mots Tunka. Schto dha 'pak to tola
bie, powedaj rucje!

Hans Depla. Tam maja w nozy stare
żony jare nusnje.

Mots Tunka. Kaha to taf?

Hans Depla. No, tam wone pecjeja a
warja, a potom napecjene a nawarene wotniesja.

Mots Tunka. Komu dha to, khudym?

Hans Depla. Nie, nie Motsa, hólzam!

Mots Tunka. Ach taf!

N a w ē s t n i k.

Božemje
neboh knesej duchownemu

T a k u b e j

w Budyschini.

Th dobrý pastyrjo dusichow, kij sy nam w
královskim mjeszi herbske kemšenja pschihotował,
a kij sy slubych herbskich stronow tež ham k ro-
prošchenemu stadiu w luboszi pschihadžat, nam
puczie wjecznego živenja pokasowacj: nech ho
Tebi pschekraſnenemu spodobaja hylsy wutrobneje
luboszie a nesachódneje džakomnoszie

Draždžanskich Sserbow.

K wjetka

na rów

herbskeho wótczinza

nebo k. duch. T a k u b a

h a d j e n a

wot

H. W e h l e .

Schto hylsa bježi, wóčko plaka,

Schto bes kónza je ſrudoba?

Schto ſkóržbow hórkosz na troſtci ejaka,

Na pomož vyschna wutroba? —

Ert swonow ſrudne Sserbam poweda:

„Gsmerež jimała je waschoh' T a k u b a.“

Do raja nehmertnych sy ſaschol,

Nów ejichi Tebe pschikrywa,

A mjera domy sy Ty naſchol,

Hođej starosz wſchitka pschestawa!

Hođej junu bjež hej Twój duch jadashe,

Tam njeſko ſemu wjeczna ſbóžnosz keje.

Haj! naſtupil sy tamne domy

Ssy wopuszcili wſchje hubenſtro!

Hoſaj! woſchewenja, mjera palmy

Rjet pscha Twoje kraleſtro!

Tam pschebywaſch a jaſnje krahnich ſo

Wſchi throni Chrysta, hyna božeho.

Ssy krónu nehmertnoszle dobył,

Kaž ryczejrej ſo pschifluscha,

Ssy w krutej bitwi božej pobyl,

A hledjik ſo bes pschestacia.

Hođej hledjenja je kónz, je ejichina,

Tam kuesa jandzel Tebe ſawola.

Wjenz nehmertny je Tebi mity,

A Twoje meno wostane!

Haj wostane! Wſchak ſa to ſchility

Ssu w Twoich pižmach ſchowane.

We pižmach, kij sy ſawoftaliſt nam,

Ssy wjeczny wopomnik ſej ſtaſik ſam.

A ſa wſchu prózu, lubosz ſlawnu,

Ša Twoju piłnosz herbowsku,

Ša myſl wótczinsku a sprawnu,

Miej džak, mjej džak! ſón na ruku. —

Nech Twoja duscha ſa to ſbóžnosz ma!

Si: „Have, have pia anima!“

K dopomneniju

na f. G. B. T a k u b a , evangeliſko-
herbskeho fararja w Budyschini.

O kaska mulka ſrudoba,

So, michalſſa ty woſada,

Wóh tebi nahle woſhal woſa

Tak wuberneho paſtryja.

Tón troſtciār ejazy ſrudjenych

A pytać wſchjeſ ſabludjenych.

Tón wowczej ſwojich woſadnych

Wón njeſko je w rajach nebeskich.

Wón ejiftu wuežbu wuežesche,

Kij ſ Božoh' pižma ejerpaſche,

Tu wuežbu evangelia,

Kij naukuňk bje woſ Chrysta.

Schto je, kij jeho neby ſnak

Po ihm, kaž wón je předorwał;

Te knibi, kij wón wudal je,
Szu wjeszje kóždom' snałomne.

Dha khodjmy semu k luboszi,
Kaz smy wot neho wuczeni,
So móbl wón rez na tamnym dnju,
Hdyž pónią wschitz k-hudzenju:

Hlaſ, Jesu, tuto stadlescho
Je moje, kij mi poruczo
Szy dał, so bych je wodzil ja
K tym żórkam wsecznoh' živenja:

Niz jedyn nepobrachuse
Wot stakla, kij mi date te,
Duž, Jesu, wsmi njetk kóždoho
Do swojoh' raja nebeškoh'.

A praschamž ho, cžoho dla
Joh' Boh tak ruczele wothal waſa,
Na to nam wón tak wotmolwi,
Kij njetlo w lkodnym rowi spi:

To staklo je ho teho dla,
So byla wascha wutroba
Wy staninje na pueč hotowa,
Hdyž tež wam k rowu faswona.

To cieleko nech njetk cžisché spi,
Hač ſudny džen ſah wotuci,
Hdyž budje ſebi wschitlich naš
Wón hromadjež na wulki kwash.

P. Pietich.

Želniwe džjelenje woſadnych wot ſwojego duchoſnego paſtryja, nebo k. fararja Jakuba.

Ach, naſcha woſada michałska
Je prſeneho paſtryja ſhubika,
Boh je joh' psches ſmercz wot naš waſal
A jeho ſou mu w nebju dał.

Wón drohi a luby biesche nam
Nam lkodnym a lačnym wotecježlam,
Kij naš tak renje paſesche
Na paſtwi, ſotraž ſtrowa bje.

Wón paſtyr wulkeho ſtakla bje,
Je tola ſwjeru paſesche,
Rad janu wozu neſhubi,
Ju ſ Božim ſlowom naſyceži.

Ert jeho ión biesche kij paſtryſti.
Kij wele duſchow wubudži
Joh' ſlowa pak hamor najwerdži,
Kij wele wutrobow womečeži.

Wón cžijsoku mlobych jehnjalow,
Tež hiſceže chyſche napasž ſow,

Te dyrbesche pak wopuschežiež
A drugemu ſe poruczeži.

Wón ſabkudjenych pytaſche
A wurudjenych troſchtwaſche,
Tež hřeſchníkow wón wobroci
A ſrudnych ſaſo ſweſeli.

Wón doſko biesche pola naš
A tola ſahe wſathy ſaſ,
So wele taňhynt ſyrotow
Ju plaka psche njoh' tam a ſow.

A herbſte ſtaklo we zuſbie
Tež psche njoh' plaka ſyſkniwe,
Kij w Drajdjanach wón paſesche
We kſchijnnej zyrkvi bohačežie.

Tež ſwoje male ſyrotki
Wón hiſceže ſahe wopuscheži
Ju wudowu a pscherzelow,
Kij psche njoh' plakaſa njetk ſow.

Dha johnuj Boh 'ho bohačežie
S tym ſuktom ſwojeſ ſbýnoſie!
Naš ſunu, Bojo, ſienocz ſ nim
We twojim raju nebeſkim.

H. Brühl ſ Wulkeho Wellowa.

Woſjewenje.

Nowe, jara tune pschewesne wumjenenja, po ſotrych mōžu wucjahowarjom do wschitlich pschiſtarow w Ameriqy a Australii horebracj, ſapisk menow a wotijesdný cžaſ kóžjow, kotrež wot 1. mjerja tuteho ljeta wot Bremena a Hamburga do tuthich wschitlich pschiſtarow pónđjeſa, mōža ſo pola me nawedzieži a wubjielam ja wucjahowarjam tež hevat na wschiſke napraſhowanja woſjowanje darmo.

W Budyschini, na herbſtej haſy cjo. 225.

Kral. konzeſ. wucjahowanſki agent

J. G. F. Niedich.

Wot predawſcheho wjetnikarja Ryhtarja w Rodezach, kij je hižom psches 12 ljet w Australii a je ſebi tam wulke ſamoženje warbował, ſym runje liſi, połny jara interesantnych poweſzjow doſtał a mōže ſo tón ſamy pola me nawedzieži a cžitacj.

Kral. konzeſ. wucjahowanſki agent

J. G. F. Niedich.

Wóhensawjessja ze towarzstwo Borussia w Barlini
se sakkadnym kapitalom wot 2 millionow tolet pruskeho kouranta
a s rezervu wot 1 miliona tolet,

bere sawieszenja pszeczjivo wóhnowej schodzji po tunich, ale twerdych pramicach
bes doptaczowanaja.

We wschitkich dżielach kraja su agencje tuteho towarzstwa, wot królewskiego knejestswa po-
twardzieni, kiz su i kózdemu wukodenju stajnje hotovi a pola potnych mója so sawieszenke for-
mularz a bliższe sawieszenke wumijenena darmo dostacj.

Sawieszenja so horjeberu:

- 1) na jene ljetu a na krótschi czaś;
- 2) na pecz ljet s ljetnym placzenjom, psches czož szbi sawieszeny wot druhego ljeta
sem prózu, pórto a hewasche podlanske wudawki salutuje. Schiož na schtyri
ljeta pramiu do przedka saptacjii, dostane piate ljetu darmo;
- 3) na schiesz ljet s doprzedkasaptacjienom, psches czož sawieszeny szedme ljetu darmo a
wysche teho 10 prozentow diskonta saptacjeneje pramie dostane;
- 4) na djeſ a cž ljet, s doprzedkasaptacjienom pramie na wóhom ljetu, psches czož sawieszeny
dwie ljece darmo a wysche teho 10 prozentow diskonta saptacjeneje pramie dostane.

Sa spieszne wukonenje policow budje stajnje starane.

W Budyschin i w februaru 1854.

**Agentura
sa Budyschin a wókolnoſz.
G. A. Lövenig.**

Powschitkonne sawieszja ze towarzstwo.

(R. R. viv. Assicurazia Generali w Triestu.)

Sarucjazy fond towarzstwa Djeſac̄ millionow schieznakow dobrzych penes.

Sakkadny kapital	2,000,000 schieznakow.
----------------------------	------------------------

Rezervy hac̄ ult. decbr. 1852 sakkadowane	5,000,000 .
---	-------------

Dolhody na pramijach a na kapitalskej dani	3,000,000 .
--	-------------

Wetschi džiel samozjenja towarzstwa je na fudka hypothekarzhy wupojezjenu.

Sawieszenja na twory, maschinu, mobilije, skłt, wumidzjene žita atd. atd. pszeczjivo wóhnju
po tunich twerdzje postajenych pramijach.

Doplacjowanja so żenie żadacj nemóža.

Policy w prussich penesach, wuptacjowanja sa schodowanje bes wotejchnenia w nich
samych penesach.

Pschi sawieszenjach ratarstich pschedmetow posicja towarzstwo wóshebne dobytki.

Sawieszenja kapitalizow a rentow na živenje człowiekow. Sawieszenja puczowazych li-
klow na drohach a železnizach.

Wschie pojadane wuskadowanja dawa

Ferdinand Petau,
wóshesny agent sa Budyschin a wókolnoſz.

Nowy skład wurjesowanſkich tworow.

Židzenischeza, thibety, wołmjany atlas, polžidzane šmuhaté a pruhate twory,
mohairu, lustry, polthibety, farrirowane wołmjane a polwołmjane twory, fortuny
mousseliny de laine, schijne, hlowjaze a sawobalenske rubiszcza wschitkich družinow,
bukskinu sa kholowy a šulkne, lažy a t. d. a wóshebnie njetko sa tajkich, kiz prijeni
króz i spovedzi póndu, jara rjane cžorne thibety, mohairy, orleansy, hladke a kwiet-
fate, porucza

Julius Geyer
w Budyschin na bohatej haſhy čzo. 66.

Dobrowolna subhastazia.

Herbstwodzjelenja dla budža so
wutoru, 28. februara t. I.
dopolnja wot jiednaczych

domske se sahrodu, cat. no. $33\frac{3}{4}$ w Kluschn, w gruntskich knihach pod no. 9a a 9b sapisane, 23 □prutow leżomnosjow wopschijaze, § 29,0 dawstimi jenoszemi napołożene a se $493\frac{1}{3}$ tl. sawieszene;

polo čjo. 319 a lichańskich gruntskich knih, 191 □prutow wopschijaze a § 5,15 dawstimi jenoszemi napołożene;

polo čjo. 129 kluschanśkich knih, 1 aker 120 □prutow wopschijaze a se $26,52$ jenoszemi napołożene;

luka čjo. 306 tych samych gruntskich knih, 58 □prutow wopschijaze a se $4,76$ dawstimi jenoszemi napołożena;

luka čjo. 434 tych samych gruntskich knih, 69 □prutow wopschijaze a § 5,66 dawstimi jenoszemi napołożena

w Kluschanśkej forczmi na pschedżowanje, tosa fumjenenjom wuswolenja bes lizitantami, pschedaracj, schtož so na supowanie smyšlenjom s tym pschispomnenjom, so móža so subhastazionske wumjenena a wopisanje leżomnosjow wot 21. t. m. pola ryhtaria Jagki nawedzicj, wosiewja.

Probstes herb so tam.

Ponijena placzisna

twerdyh walczkow na Hermancjan-
skim reyeru.

1 kopa brzesowych walczkow sa 1 tl. 27 nsl. 6 np.

1 kopa wólschowych walczk. sa 1 tl. 22 nsl. 6 np.

N.B. Héwak hiszceje wot kopy 12 np. sa pschipokasjane.

 W Strzelini pola Hucjiny je skreza čjo. 35 na pschedan a móža so wósho dalsiche šbonicj pola wobszedżera Jana Kowarka tam.

Kedžbu!

Hiszeja, w l. 1851 nowa natwarena, maszyna a schwir schosy myška, je pod spodobnymi wumjenenemi na pschedan a móža so wósho dalsiche naprawschej pola hosszefseho mischtra Balzera na malej bratrowskej hasy čjo. $\frac{1}{2} \text{ t} \frac{1}{2} \text{ b.}$

Tsi s pejolkami derje wobszedżene kólcze su na pschedan pola Han-drija Iselta w Nowej Wsy nad Sprewju.

Establishment.

Geszenym Serbam, niz Lubij woplytuja, s tu-tym naipodwólnitscho wosiewjam, so bym w tu-domnem mjeszi

materialowe, tobakowe a
zigarowe klamy
pod firmu:

August Michler

wotewrit.

Ja proschu wo dobrocjiwe wopystowanje a damam to swiernie ślubenie, so budu so rózdy čas próżowacj, mi posłicjenemu domserenu psches dobre twory a tunju placzisnu doszczinitj.

W Lubiju, w februaru 1854.

August Michler,
na żitawskiej hasy čjo. 123.

Wulogowianje akzow.

Wot tych s podperanju wudacija evang. luth. wieruwusnajerjisch knih w serbskej ryczi, psches serbske luth. towarzista wudatnych akzow je so dla sašowupłacjenja dwajecji čisłow wulogowian-
to, menujzy čisla: 1. 2. 10. 17. 18. 21.
23. 30. 32. 34. 35. 36. 64. 71. 75. 95.
96. 97. 99. 100. Wobszedżero tych akzow móža teho dla, hdzj akzie wotedadja, sioje na te same saptacjene venesy pola podpisaneho na tych tsióch najblisjego pschichodnych slobotach, a to najlepe popoldnju wot jeneje hacj do tsióch, saſo wupłacjene dostacj.

W Budyschin, 18. februara 1854.

J. R. Mróš, kand. duchominstwa,
s bydom pschi schulskich bresjach pola tycscherja Lusy.

Suče droždje

ylie bylne a po kotrych so derje hiba, ma stajne czerstwe na pschedan w Budyschin na serbskej hasy w welbi, psched kotrym staj dwaj muraj wupojsnenaj,

J. G. F. Nieckisch.

Pola podpisaneho je w komisji na pschedan:

Eau de Cologne

(Kölnjanska woda)

Płacjyna.

Eau de Cologne double. Zyla bleschka. 15 nsl.

Ta sama Pól bleschki. 8 nsl.

Eau de Cologne, première qualité. Zyla bleschka. 12 nsl.

Ta sama Pól bleschki. 6 nsl.

J. E. Smoler.

Wozjewenio.

Zutje nedjelu 19. februara budje w Serbanach pola podpisaneho „**Kowbašua hoscjina**“ z balom wotdjerzana. Na tu samu pjeprorschjuje wschitlich serbstich pjezelow
Mikwaw sch Krat,
korzmar.

W Wulkej Subernizy

budje jutje nedjelu 19. februara **burški bal**
pola podpisaneho wotdjerzany. Hudžbu budja
wósporszy mjeschczanszy herzy wobstaracj.

Klimand, herbski korzmar.

Wosjewenie.

Nedjelu 19. februara popołnju w dwjemaj
smjeje tishwiesdowske burške towarzstwo shromadjsnu. K bohatemu wopytanju ho wschitke stawu
pschedzelnje prošha, woſebnje pak shudobni sa-
superjo, a shtéz chez hewal džel bracj.

Hejna, pschedzhyda.

Zaúdzenu sobotu žita w Budyšinje płaćachu:

Korc.	Płaciezna.					
	Wyšsa.		Nižsa.		Srjedzna.	
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.
Róžta	5	10	5	—	5	7½
Wschenna	7	2½	6	15	6	27½
Szczemien	4	20	4	15	4	17½
Wows	2	20	2	15	2	17½
Hroch	5	15	5	7½	5	12½

Dowoz: 3025½ kórcow.

W Smolerjowej kniharni je sa 5 nsl.
k dostacju:

Seereise nach Südaustralien,
unternommen im Jahr 1848, nebst der im Jahr
1853 stattgefundenen Rückreise.

Nach Tagebuch-Niederschriften zusammengestellt und mit Nachrichten über Süd-Australien und die Stadt Adelaide herausgegeben von
Ernst Kaulfers

Mit einer Abbildung: „Die tropische Taufe.“

W Smolerjowej kniharni mója ho sa pschedzjenu płacieznu sziehowaze kníhi dostacj:

Selenjska a jeje wobydlerio. Brjeni džiel wot K. A. Jenčja. 4 nsl.

Wumenkač, powedancjlo sa lud wot Dr. Vfula. 2½ nsl.

Wotroha krala Jana habo zwoženo czerkwitski na Lubobórk. 2½ nsl.

Sadowa knížka, wot K. Kozora. 18 np.

Serbiske horne Lujizy. Statistika wot G.

B. Jakuba a J. Kucjanka. 8 nsl.

Ribowczenjo, politiske powedancjla wot J.

B. Mučinka. 2½ nsl.

Dobroty, Džiwj a Sudij Boje nad israelskimi Djecjimi wot K. A. Jenčja. 5 nsl.

Bohusław z Dubowina, powedancjlo z nemškeho vjevožene wot J. B. 3 nsl.

Kryštof Kolumbus aby namakanje Ameriki. Wot Dr. Somera. 3 nsl.

Nadpad pola Bukez. 2½ nsl.

W Smolerjowej kniharni su wschelake

Kharty Turkovskeje

na pschedzani, wetsche sa 10 nsl., mensche sa 5 nsl.

Korc.	Płaciezna.					
	Wyšsa.		Nižsa.		Srjedzna.	
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.
Róžta	—	—	—	—	—	—
Zahly	7	22½	7	15	7	20
Hejduščla	4	25	4	15	4	20
Blemy	1	18	1	10	1	15
Kana buty	—	13	—	12	—	12½

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž mają so w
wudawarji Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedne,
plaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo plaći ½ nsl
Štvortletna předplata pola
wudawarja 6 nsl, a na kral.
pósće 7½ nsl.

Číslo 8.

25. džen februara.

Léto 1854.

Wopisnijecije: Szwietne podawki. S Kameńza. S Kołłowa. S Vjekeje. S Varta. S Szczęch Hwiesdow. Hanž Depla a Mois Lunka. Pschilopf. Zyrkwinſte powieſje. Rzawieschnik.

Swētne podawki.

Telegrafiska depescha.

Franzowskij khježor je Rusjam
wójnu pschipowedžit.

Sakſka. Kral je dotalneho akeſhora na
budyskim krajnosudži, k. Seyferta, sa budniſteho
radicjela powyſhit. — Prinz Jan bje so ſan-
dzeny tydjen do Lignizy podat a je tam dwaj
dnaj sa ſobu ſudzenjam pschižahanskeho ſuda
pschipoſluchowat.

Prusky. Na barlinskim ſejmi jednaſche ſo
wondanjo wo nowy hontski ſakon (Jagdgesetz).
Niekotri ſapóſtanzy chyžchu, ſo by ſo hoitwa
predawſchim wobſedžerjam ſaſo data, ministerſtwo
pak wupraji, ſo wone nihdy do teho neſwoli,
ale ſo chze neprawdofz, kotaž je ſo psches wo-
tewſacjje hoitwy ſnadž ſtała, psches to poredzicj,

ſo by ſo ſpomnenym rjeđduſchim wobſedžerjam
njeſtajke ſarunanje doftato. Tutón namet bu
ſa dobrý ſpóſnaty a wuberkej poruczenye, ſo by
taf ruczieje hacž možno wuradžit, fak wele ſarun-
anja ma ſo knežim wſateje hontwy dla dacž.
— Bes Winom a Bartlom je tu ſhwili wele
piſanja a jevnanja a to turkowſkich naležnosćjow
dla. Rakufi khježor chze pecža ſerbiſku wob-
ſadžicj, jeſt ia ſama pschecjivo Turkam poſtane,
a wot tajkeho wobſadženja pecža pruski kral
wotradjuje, dokež móhli to Rusjo jako pomož
ſa Turkow ſpóſnacj a teho dla lóhko doſz ſwadu
ſ rakufiſkim knežerſtwom ſapocječj, psche ejož by
ſo Pruska potom tež do teje wježy mjeſečej a
ſo do wójny ſaplesž dyrbjata.

Franzowska. Khježor Napoleon bje na
ruskeho khježora Miſtauſcha piſat a jemu wu-
mjenena prijödkſtajat, pod kotrymž by Ruſowska
ſ Turkowſkej mjer ſeſinieſ mjeta. Khježor Mi-
ſtauſch je njeſko to wotmoſlenje dat, ſo w
taſke wumjenenja nerodži, a duž ſnadž ſo
w bližſich dnjach ſtane, ſo franzowſki khježor
Ruſam ſiawne wójnu pschipowedži. To
tež tola ſtora hinač bycž nemóže, pschetodž fran-
zowſzy woſazy, kiž maja Turkam na pomož eſah-
nycj, počinaja ſo hijom na lóžje podawacj,
na kotrychž ſo do Turkowſkeje poweſu. Tich
budje pecža 80,000.

Zendzeljska. Tudy ſu hijom generalojo
poſtajeni, kiž wójſto Turkam k pomožu powedu.
Tuto wójſko budje najprijodžy jenož 20,000
muži ſylné a ma ſo ſ franzowſkim pomožnym
wójſkom ſienocjicj. — Tež bronja a pschihotuja
ſo hijom lóžje, kotrež maja do ranscheho mor-
ja (Dnjee) jiecz a wot tam Ruſow nadpanycj.

Ruſowſka. Khježor je porucjil, ſo by
ſo nowe wójſko, 400,000 muži ſylné, ſafojito
a je hijom pschikafat, kotre regimynt maja brjo-
hi ranscheho morja wobſadžicj, jeſi ſo bych ſtam
Zendzelcjenjo a Franzowſojo pschijeli. — Sta-
reho, ſ predawſcheje turkowſkeje wójny derje ſna-
teho marschala wercha Paſkevičia je khježor do
Petersburga powołat, ſo by ſ nim hisheče psched
pschetocjenjom Donawy wobſhernje radu ſta-
dowat.

Turkowſka. Po rjezy Donawi ſo wſchje-
dnje wojnje. Turkojo pschetocjicu 3. februara
nedaloko Nikopola rječu Donawu a to ſ 1500

mużemi a 12 kanonami. Nedaloko Magurella pschindje k bitwi, kiz rano wot 7. hači pschi polnju do 2. trajesche, hdejz buchu wot Rusow sašo psches Donawu sehnaczi. — Najwyšhi rusti general w Walachii, weś h Gorgjakow, wobħladowasche wondanjo Kalafat, wot Turkow wobħadżenj a wobtwerdjenj, s bliskoſcie a bje ho, so by Turkam jara do wocżow nepadał, jako kópryla pschewoblekal. — Turkojo tselachu hači dotal storo kózdy džen na mjesto Djordjewo (Giurgewo) a to najbole s kózjow, kiz pola Ruschicuka Djordżewu s napsħecja w pschistawi steja, — a fu psches tajse tselenejje hijom wele schody w Djordżewu nacżinili. To bje ho Rusham skónečne wostudżito. Woni dachu teho dla wulke kanony pschitwes, postajichu je s napsħecja Ruschicuka a tselachu dwaj dnaj sa ſobu na te tam postajene turkowske kózje s tajsej mozu, so te same nimalje wschje rostħselachu. Dale dasche tež general Schilder dwie batterii na jenu kupy s napsħecja Ruschicuka pschewes a dawa njeſko na tutu twerdżisnu kručje tselecz. — Teho runja fu Rusjo turkowske kózje pola Macjina skħali, so drje budje Turkam tu khwilu eżejko, psches Donawu pschitwes.

W Sserbii budje ho naisskere w bliżšim času tež hara sapocżinacj. Tam bje menujżi sultan pōsta s pišmom pōstat, so wón tónlej kraj, kiz po prawym pod turkowskim a rusowskim w y schim knejstwom wjazzu moži mjet, dyżli pod sylnym rušowskim. Ale herbsti lud wo Turkach nicżo wedżiż nochze a poweda ho, so qħedja Sserbjo w kótkim času pschecjiwo Turkam cjaħnacj. Tež w Turkowstek samej pocżinaja ho kħiesi-janszy wobħdlerjo sibħacż. Zjela wokolnoſt twerdżisny Janinu, wokolo fortrejż njeħħidje 400,000 ludji hydli, ie pschecjiwo Turkam postanyta. Dale fu turkowszy Grichoso, na mesach grichisteho kralestwa hydlax, pschecjiwo turkowskemu knejstwu postanyli a hijom njekolore mensħe bitwix dobhyli. Ix je Grichow w hamix grichistim kralestwi tak saħorilo, so tam s ejrijodami k pomožy cjaħ-

nu a tež njeſchtu wychich f kralowsteho grichiſteho wójska jo ho tam podalo.

Ze Serbow.

S Kamenza. Tamny schtwórtk je ho na tudomnnym pōsi jałosny nestuk stat. Dwaj postillionaj ho rostħejxetaj, schto by ljepe schto, hači wós aby hanje. Jedyn je menujżi dyrbjal bōrxi wotijecj, a prawje newje, do cjeħo by sapħcha-hix. Tón jedyn wot neju mjeni, so se hanġi nemi tola wschutjgom derje nepońdże. Tón druhu pak pschecjiwo wosei ryċi. Pschi tuthm wurheżjanu narefny jedyn druhemu „ħlupy karla.“ — Schto? ħlupy karla? farejji sħiħiwdjenj a ejji-nu heker, kiz runje w swojej prawizy djerjeħes, s tajsej mozu wo ħlou ħwojeho towarzha, so hnydom ho s rostħecjepenym noppom w swojej krixi walesħe. Ma pomoż wotani schtyrjo l-karjo jaġu nadjiżu fa teho kimerħnejne franeneho nemjeħażu! Kajse nesbojo je tola naħloß hijom na ludji pschinetta!

S Koħlowa. Psched kótkim cjaħom pschindje s weċżora pucċowaristi remeħniit do na-scheje korejħi a proħxshe, so bħchu ieho psches nōz wobħkowali. Koredżma ka da ho naproħxej. So by tón wbohi ċLOWEJ prawje ejopplie leżat, dha jemu tež swojeho mużowy kozuch da. Ma-no stanwyschi namaka swiñe a khjejn durje wotċinene. Tón nedża komnit bje s kozuchom ej-kunty a nebje wiżaqi s doxħanjenju. — Nedża kie se ġiġietowa sda!

S Vjetje. Hači dotal Bambruschan wuejjer k. Kokula k nam pschitħadżesche, tudy nashe djeċċi wuejjej. Njeſko pak wón jenoż dwiżiż fa tydżej k nam khodji a te hewe schtyri dny nashe djeċċi do Bambruschan schulje khodża.

S Barta. Póndjelu 13. februara mjejjhe kluksħanske ratarske towarstwo konzerti, hożiñu a bal w Barċi. Zjela wjieg bie wot kresu pschedħu k. Kind a jara derje sridowana a pokka ho sašo pschi tutej sħaddnozi siavni, kaf jara ho tuto ratarske towarstwo bes druhimi psches towarachne żiwenje a pschecjalny swiaski jenotliwvix sħobstavarov wużnamenja. Bes wsħelakimi ħlawi pschi hożiñi sħlyħachha tež jenu na sbojje nasħħiġ Sserbow wunneħenu, kiz bu wot shromadjenyh f-wilki spodobanjom powi-

tana. Naposledku bu hishcje sa bartsu khudjinu na namet knesa Kinda shromadzowane a wobdzielichu so pschitomni tak bohacie, so džesacj to leter hromadu pschindze.

S Tsjóch Hwiesdow. Saňdzenu nedjelu popolnju shromadzí so tudomne sierbske burske towarzstwo k rostyczenju a k wuradzenju w naležnosjach khudobnych towarzstwów. Natalkim jednanju wošebeje tež k. farat Ráda s Hodžia a prijódsktejer direktoria siednoczenych khudobnych towarzstwów k. Kind nad Budyschinkom džiel bereschtaj. Všich tutej skladnosji sjenoczichu so: Matka Borschci, Džiw-

cijíh, Braskow, Wulki Žiczen, Maty Žiczen a Djiechorez k senemu khudobnemu wokresej a bu Pietr Mónk s Džiwocjíz sa prijódsktejerja a Jan Hofmann s Djiechorez sa jeho naměstnika wuswoleny. Potom wurdjowasche so hishcje to: hacj neby dobre a nusne bylo, so by pschemjernemu herzowdzerzenju w forczmach napscheczivo džielane a tak nepotrebnymu pscheczinenu a sahemu wohudzenju mlobosje wobarane byc mohlo, a bu wobsanknene, tutu naležnosz direktoriu khudobnych towarzstwów k dalischemu pschepytanju pschepodacj.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj a

a

ludzi pôdla

Mots Tunka

škréjetaj.

* * *

* * *

Hans Depla. Pschistojne weſelje ſebi ja lubicj dam, ale ſchtóz je psches mjeru, to ſo mi tola nesvodoba.

Mots Tunka. Kaha my to mienisch?

Hans Depla. Glaj, wondanjo pschiczezechu hólzy s tjsých wšow do Braschez, so bychu tam pschazu wopytali. Nô, pscheczelnivoſz ja hanicj nochzu, a praschczanske hólzy tež mienjachu, iako eži hólzu s vyskaym herzom pschiczezechu: Uj, to ſu tolu hinaschi ludzjo, hacj naschi mlobjenzy.

Mots Tunka. Nô, haj wſchak!

Hans Depla. Ale, potom biechu tola teko ſwojim hubam poſtiegelj, ſo bie wo jſtwi na poſledku jara mokre. Haj, to bie tež džiwnje, ſo biechu herzej ſchjeſnak lubili a ſo potom blieborneho kroſcha dla tak swadzichu, ſo poczachu yuki padaci.

Mots Tunka. Neje dha iich pschazyny hospodař do rjada ſestajat.

Hans Depla. Zu wſchak, pschetož wónich ſkonečnje pscheczo rómo dželeſche.

Přílopk.

* Doprava sane ljekarstwo psychecjiwo maczernizy (Magenkrampf).

Jedyn dobrý, psychecjiwo čłowestwu derje smyśleny pscheczel bje wondanjo tak dobrocjiwy, so ſ redaktorej tychhlej nowinow psychindże a jemu ljekarstwo, kotrež ſ w jestoszju psche maczernizu pomha, sobudzielesche. Hdyž chzesch taise ljekarstwo mječ, dha kup ſebi

ſa 2 nſl. woprawdzieho kamelkoweho wolija (ächtes Kamillenöl),

ſa 5 np. kimeleczkoweho wolija (Kümmelöl), a

ſa 5 np. fefermünzoweho wolija (Pfeffermünzöl),

smyſeſchę to wſchitko hromadu a wſmi, hdyž maczerniza na tebe psychindże, 5 krepkow ſ na ſuſz zotora, k ſebi, a nepomhali to ſa pót hodžiny, dha wſmi potom hiſchje 7 krepkow.

Tuto ljekarstwo hodži ſo w bleſchzy, kotrež je prawje derje satykana a ſacjinenia, dlieschi ejaſ moźne ſdjeržecj.

Cyrkwinske powjesće.

Wérowani:

Michalska wosada: Pjetr Kutta, pôklenik a rychtak w Wadzechach, ſ Madlenu Hańz ſ Źenfęz. — Koila Ernst Hartig, wobyl. w Dražojanach, ſ Mariu Więczaſez ſ Židowi. — Handrij Falten ſ Wulkeho Welskowa ſ Hanžu Misanę ſ Wulkeje Dubrawy. — Jan Szwora, wobyl. pod bôrklinom ſ Gerschu Peſchke ſ Brjemenja. — Koila Ernst Aya, kubler w Głuſchini, ſ Hanu Žimmeſez ſ Brjescowa.

Krćeni:

Michalska wosada: Jan August a Handrij Bohuwjer, Bohuwjera Namicha, kublerja na Židowi, dwójnik. — Emma Helena, Jana Namicha, kublerja na Židowi, dž. — Hana Khrystiana, nem. dž. — Hana Khrystiana, Handrij Peſchki, kublerja w Wujesđi a wobylersja pod hrodom, dž. — Jan August, Pjetra Faſena, žiwnoszerja w Małym Welskowi, ſ. — Koila August, Mattheja Junka, murerja pod hrodom, ſ. — Koila Adolfs, Michała Frauensteina, wobyl na Židowi, ſ. — Jan August, Jana Holana, wobyl. w Dobruschi, ſ. — Maria Madlena, Handrij Kalicha, žiwnoszerja w Ženfzechach dž. — Koila August, Jana Peſchka, wulkoſahrodnika w Bobolzechach, ſ. — Maria Madlena, Handrij Rencza, khejzerja na Delnym Židowi, dž.

Zemrjeći:

Djen 20 januara: Hanža, Jana Libschje, wobylersja na Židowi, dž., 3 m., na widliſčeja. —

Handrij, nebo Handrija Wiejsasa, wumenſkarja w Bôrku, ſarost. ſ., 42 l., na ſacjeliſnu. — 31. Hanja, rodž. Wuschanskez, Jana Augusta Wiebracha, bjergerja a krawskeho miſchitra, mandž ſlka, 22 l. — Handrij August, Handrija Rencza, kublerja na Židowi a khejbertarja pschi michalskej woſhadži ſ., 2 m. — Jan, Jana Blaka, khejznika w Dježnikezach, ſ. 3 m. — 6., Pjetr, Handrija Krala, khejznika w Njewſezach, ſ. 21, I. — August, nem. ſ., w Ženfzechach 2 m. — 2. febr., Hanja rodž. Dieſnarez, Michała Kaplerja, wobylersja na Židowi, mandželska, 56 l. — 3 Jan Ernst, Handrija Doržanka, khejzerja a krawza na Židowi, ſ., 10 m. — 4., Ernst Bohuwjer Žakub, ſarac pschi michalskej woſhadži, 53 l. 11 m. 18 r. — 5., Hanja, Pjetra Wjelanskeho, wobyl na Židowi, ſar. wudowa, 87 l. — Michał Gieſbla, wobyl na Židowi, 35 l.

Zutje dovolna předuje w mich. zyrkwi ſ. diaſ. Wjazka a vichipolnju ſ. vicedirektor Wanat.

N a w e ſ t n i k .

D o b r o w ó l n a ſ u b h a ſ t a z i a .

Herbstwodželenja dla budža ſo

wutoru, 28. februara t. l.

dopołuſja wot jjednacjich

dómſte ſe ſahrodú, cat. no. $3\frac{3}{4}$ w Klufſchu, w gruntskich kniħach pod no. 9a a 9 ſapišane, 23 □prutow leżomnoſſjow wopſchijaze, ſ 29 $\frac{1}{2}$ dawſtymi ſenoszemi napołożene a ſe 493 $\frac{1}{3}$ tl. ſawieſzene;

polo čjo. 319a lichańskich gruntskich knihi, 191 □prutow wopſchijaze a ſ 5 $\frac{1}{2}$, dawſtymi ſenoszemi napołożene;

tuſa čjo. 129 klufchanskich knihi, 1 aker 120 □prutow wopſchijaze a ſe 26 $\frac{1}{2}$, ſenoszemi napołożene;

tuſa čjo. 306 tych ſamych gruntskich knihi, 58 □prutow wopſchijaza a ſe 4 $\frac{1}{2}$, dawſtymi ſenoszemi napołożena;

tuſa čjo. 434 tych ſamych gruntskich knihi, 69 □prutow wopſchijaza a ſ 5 $\frac{1}{2}$, dawſtymi ſenoszemi napołożena

w klufchanskiej koczymi na pscheſadžowanje, tola ſ wumjenenjom wuswoleñja bes ligantami, pscheſadawacj, ſchtož ſo na ſupowanie ſmyſlenjom ſ tym pschiſpomneniom, ſo moža ſo ſubhastacjonske wumjenenia a wopisanje leżomnoſſjow wot 2 l. t. m. pola rychtaria Jaſki nawedžecj, wosſewja.

Probſtej herbjø tam.

Krajnostawski bank.

So su knežja krajne stavu kral. sask. hornolužiskeho markrabinstwa slijebowanje, nad sasjedowanjom krajnostawskeho banka za ljetu 1853 složene, sa dobre spôsnali, so s tutym k šawnemu navedjenju dava.

W Budyschini, 17. februara 1854.

Postajeny krajny starši kral. sask. hornolužiskeho markrabinstwa.
s Thielan.

S dorvolenjom kralovskeho komisara so po wobsanknenju knesow krajnih stavow na hilžetskim sejmim 1850 wobsankaja bilanza krajnostawskeho banka p. a. 1853, s wumijenjem justifikacije slijebowanja, na bližšim provinzialnym sejmim wusonjaomnem, tudy wosjewia.

Bilanza.

Activa.

Ultimo decembra 1853.

Passiva.

	tl.	nf. np		tl.	nf. np
Hypotheckte konto (kapital).			Per fundazijski kapital-konto.		
Saldo ult. decembra 1852 1,333265 tl.			Sa sačladv kapital banka . . .	550000	
K temu pschin je w l. 1853 609365 -					
1,942630 -					
Na to bu wotpłacjene 55010 -			Per fast. listow kreazijske konto.		
Saldo debitorow na dostatu hypotheku 1,887620 -			Wunoscik tych hacj ult dez. 1852 fouriro-wazech fast. list. Ser. I. II III, 933010 tl.		
Hypotheckte konto (daň).			W tym ljeći bu freirowanych		
per mjesec dezember 1853 slijebowa-jomna, ult. meje 1854 placjomna daň a reszty	11498	18 8	Ser. II. 392000 =		
1,325010 tl.					
Spalenych bu Ser. I. II. 31450 -				1,293560	
Konto fastawstich listow.			Per bankowkow kreazijske konto.		
Wobstatt fastawstich listwo ult. dezembra 1852 46780 tl.			Wunoscik tych hacj ult. dez. 1852 freirow. bankowkow Ser I. II. III. 265000 tl.		
Pschibytk w tym ljeći 430670 -			W tym I. bu freirowanych		
477450 tl.			Ser. IV. 210000 =	475000	
Wotbytk 415850 -					
Efekto-konto.	61600	-	Per kapital-kreditorske konto.		
Wobstatt paperow an porteur ult. dez. 1852 626447 tl.			Saldo ult. dez. 1852 20850 tl.		
Pschibytk w tym ljeći. 253750 -			Pschibytk w tym I. : 73416 -		
880197 tl.			94266 tl.		
Wotbytk 404100 -			Wotbytk 12416 -	81850	
Kapital-dobitorske konto.	476097	-	Per kawzijjske konto.		
Wustatti ult. dez. 1852 152770 tl. 16 6.			Sa kawzije w hotowych penesach .	6645	
Wuwojejon'i t. l. 260807 22. 3.					
413578 tl. 8 9.			Per nalutowarnine konto.		
Na to wotpłacjene 36120 - 16. 6			Stakdi hacj ſobu ult. dez. 1852		
Kapitalske wustatti	877457	22 3	587817 tl. 5. -		
Konto-korentue-konto.			Teho runja w t. ljeći 418047 tl. 19. 1		
Saldo debitorow ult. dez. 1852 45 tl. — —			1,005864 tl. 24. 1.		
Pschibytk w tym ljeći 339948 - 19. -			Na to bu wotpłacjene 226722 - 24. 2.		
339993 tl. 19. -					
Wotbytk 337724 - 21. -	2268	28	Per interimiske konto.	779141	29 9
Transport	2,816542	9 1	Saldo ult. dez. 1852 7196 tl. 20. 5		
			Pschibytk w t. ljeći 6175 - 25. 2	13372	15 7
			Per konto à Nuovo.		
			Dajomna pschibodna daň 10590 tl. 16 6		
			Sa ſama k dostacju 2688 - 15. -		
				7902	1 6
			Transport	3,207471	17 2

B i l a n z a.

Activa.

Ultimo decembra 1853.

Passiva.

	Transport	tl.	nf.	np		Transport	tl.	nf.	np
Pożyczernine konto.		2,816542	9	1	Per fastawnych listow dan wukupne konto.		3,207471	17	2
Saldo ult. dež. 1852 .	46875 tl.				Sa nesaplacjene koupony				
Na zapołożene effekty ic. w tym ljecji sejnenie wypożyczeni 206802 .	271677 tl				5. sličbow. ljet 2 luf — tl. 18. —				
Na to wotplacjene	152622 —	119055			6. " " 40 " 16 " 27. 8.				
Lęzomnostne konto.		6065			7. " " 76 " 38 " 28. 6				
Kupne penesy sa ist khiezje a div. džielby.					8. " " 343 " 347 " 2. 2.				
Bankowkow konto.		20000			9. " " 9546 " 19219 " 20. 3				
Wunoschki pschitomnych bankowkow						19623	6	9	
Raha-konto.					Per reservefondskie konto.				
Hotowe penesy ult. dež. 1852.	172609 tl. 24. 7				Džielba dobycka ult. dež.				
Pschithod w t. ljecji 1,846798 . 2. 9	2,019407 tl 27. 6.				1852 4826 tl. 1. 2				
Wukhod 1,731011 . 21. 7.					Dobytkowa džielba wot l.				
Wobstak hotowych penes	288396	5	9		1852 wot 7460 tl. 12 9. 5595 . 9. 7.				
	3,250058	15				10421	10	9	
					Per dobytkowy a schkodowazy konto.				
					Cjisty dobytek w 9. sličbowanskim ljecji	12542	10		
						3,250058	15		

Dobytkowe a schkodowane konta.

Djewjate sličbowanske ljetlo wot 1. januara hajž ultimo dežembra 1853.

Debet.	tl.	nf.	np	Credit	tl.	nf.	np
Sa dan na sałdawny kapital, kawgiye a pożyczeni 22280 tl. 14. 7.				Sa dan wot hypothekskich żadaniow	62064	23	8
Wot tych dan sa wustatti 8680 tl. 1. 7.				Sa dan wot fastawnych listow	3182	27	
pola pożycernie 3705 tl. 2. 7.	12385	tl. 4. 4.		Sa dan wot effektow	25630	3	9
	9895	10	3	Sa sapisanje a wokonjansku saplatu	1973	10	6
Sa dan na zapożyczki pola nalutowarnje	21957	23	9	Sa probistu	52	22	9
Sa dan dla wukupenja fastw. list. kouponow	40243	18	6	Sa salistenne koupony fastawnych listow	1127		7
Sa zarządzawne wudawki w 9. sličbowanskim ljecji	8276	27	1				
Si wurunauju jako cjisty dobytek	12542	10					
	92915	29	9				
					92915	29	9

W Budyschini, 19. januara 1854.

Direktorium

krajnostawskiego banka kral. salst. hornolužiskiego markhrabinstwa.

f Thielau. f Nostiz-Wallwitz. Seydemann. f Loeben. J. Schilling.

P s c h e h l a d

wypożyczeń wot krajnostawskiego hypothekskiego banka sejmeny.

W czasie wot	Horne Łužicy.			Herbske kraje.			Totalna summa.		
	Liczba leżomno- ściov.	Wykroś datych wypożyczeń.		Liczba leżomno- ściov.	Wykroś datych leżomnościov.		Liczba leżomno- ściov.	Wykroś datych wypożyczeń.	
	tl.	ns.	np.	tl.	ns.	np.	tl.	ns.	np.
1. januara 1845 hacj ult. dez. 1852	1143	804470	—	248	528795	—	1391	1,333265	—
1. januara 1853 hacj ult. dez. 1853	251	110005	—	169	444350	—	420	554355	—
	1394	914475	—	417	973145	—	1811	1,887620	—
Wokhod tych w liceji 1851 f	—	—	—	—	—	—	52235 tl.		
: : : : 1852 f	—	—	—	—	—	—	28825 ·		
: : : : 1853 f	—	—	—	—	—	—	55010 ·		
sejmeny wotpłacjenow . . .								136070	
Totalny wobstatk datych wypożyczeń								2,023690	

K r a j n o s t a w s k i b a n k.

A.

W nalutowatni bje 1. januara 1853 wobstatk wschitkich sapołojkow
tl. 587,817. 5. — na 2750 kwittionskich knijskow.

Hacj do 31. dezembra 1853 bu 1194 nowych wudatych a sypła sapołojene:
tl. 418,047. 19. 1. (żebu tl. 14 526. 3. 3. f kapitalej pschiwdateje danje)

W tym żamym czasu bu pod naspetdaczom 427 kwittionskich knijskow naspetpłacjene
tl. 226,722. 24. 2.

Duz wuniechku lónz dezembra 1853 sapołojii, w nalutowarni ho hischeje namakaze,
tl. 779,141. 29. 9.

na 3517 kwittionskich knijskow.

Danje bu w tutym liceji płacjeneje . . . tl. 4781. 20. 6.
f kapitalej pschiwdateje . . . = 14,526. 8. 3.

in Summa tl. 19,307. 23. 9.

Do sapiha jenotliwych cijislow nalutowatniskich knijskow (bez menow) w nich wopschijajtch, móże kózdy, kotrehoj
to nastupa, w ekspediji banka poħladacj.

B.

W po ċejeńi bje 1. januara 1853 na 82 saſtañnych pišmow wupožejene
tl. 64,875. — —

Hacj do 31. dezembra 1853 bu na 147 saſtañnych pišmow wupožejene
tl. 206,802. — —

a pod naspetdaczom 127 saſtañnych pišmow bu naspetpłacjene
tl. 152,622. — —

taf so 31. dezembra 1853 na 102 saſtañnych pišmow wupožejene woſta
tl. 119,055. — —

W Budyschini, 6. februara 1854.

Krajnostawski bank
Heydemann,
w ukončaju direktat.

Dobrowolna subhastazia.

Na požadanje herbów nebo Jana Nowaka w Ruhesthalu budžet leżomnoścje, k jeho sawostajenstwu fluszhaze, menujzy

A.

w Nowej Wsy nad Sprewju pod cat. no. 3 leżaza a fol. 3. tamnischich gruntskich a hypothekstich knih sapisana a 109, dawskimi jenoszemi napolożena sahrodniska žinwość, kaj tez

B.

w Ruhestali pod cat. no. 3 leżaza a fol. 3 tamnischich gruntskich a hypothekstich knih sapisana, s 19, dawskimi jenoszemi napolożena k hjeźnisk a žinwość,

herbstwodzjelenja dla

16. mjerza 1854

na tudomnym žudništym mjezzi dobrowolnej a sianje na pschedadzowanje pschedawacj.

Bliższe wopisanje leżomnoścji, teho runja tez kypne wumjenenia su ſ wosjewenia, w nowschanskiej krczmi wupowiszneneho, k nashonenju.

Nowa Ws nad Sprewju ſ Ruhestalom, 8. februara 1854. Sudništvo tam.

Ryktat.

Šwoju, pod čj. 23. w Czornjowu pola Bukej ležazu khejzu, chzu ja je ſwobodneje rufi pschedacj a može ſo wcho druhe pola me ſhonicj.

Sadam Freund w Czornjowu.

Dzielba netrenego lena je na pschedan w Nowych Borschicach čj. 77.

500 tl. je na dobro wjestosz k jutram wypożycię a może ſo wcho dalishe w wudawańi Serbſt. Now. ſhonicj.

Renje ſtolzeny, ſylny, 2 ljetny cijelz, czorny ſkelymi blaſkami, je na pschedan. Wcho dalishe je w wudawańi S. Now. ſhonicj.

Wónbanjo bu wot Budyschina hač do Ratarež ujeſčito venes w moſhniczej namaſanyh. Tón, ſomuž ſluſtej, može je pola Pietra Frenza w Debrizeach ſaſo dostacj.

Zańdženu sobotu žita w Budysinje placachu:

Korc.	Wyša. Niža. Srzedzna.						Wyša. Niža. Srzedzna.					
	Płaciſna.						Płaciſna.					
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.
Kozla	5	15	5	5	5	10	Kiepik	—	—	—	—	—
Wschenza	7	2½	6	15	6	27½	Zahky	7	25	7	15	7
Decimén	4	25	4	15	4	20	Hejduska	4	25	4	15	4
Wows	2	22½	2	17½	2	20	Pietry	1	18	1	10	1
Groch	5	15	5	7½	5	12½	Kana butro	—	13	—	12	—

Dowoz: 2210 2/4 kórcow.

Cišcane pola K. B. HIKI w Budysinje.

Holežli ſe wſow, kij chzedja ſchicj wuknycj, moža pod tunimi wumjenenemi wobydlenje doſtacj. Blijschu roſprawu dawa

E. G. Heinzel,
kneſlet na ſerbſkej haſy.

Ho ſzeńz w Bulezach.

Póſniſku nedjelu reje.

F. Nöcker.

Wosjewenje.

Rowe, jara tune pschedewne wumjenenja, po kotrej možu wucjahowarjom do wſchitkich pschedstawow w Americy a Australii horjebracj, ſapitk menow a wotijesdnym časť ſódjow, ſotrez wot 1. mjerza tuteho ljeta wot Bremena a Hamburga do tuncy wſchitkich pschedstawow pónođaja, moža ſo pola me nawedzicj a wudzjelam ja wucjahowarjam tez herak na wſchitke naprachowanja wuſložowanje darmo.

W Budyschini, na ſerbſkej haſy čj. 11.

Kral. konz. wucjahowanski agent

J. G. F. Nieckſch.

Wot predawſchego wjetnitarja Ryktaria w Rodezach, kij je hžom psches 12 ljet w Australii a je ſebi tam wulke ſamoženje warbował, ſym runje list, polny jara intereſantnych powiesjow doſtał a može ſo tón ſamy pola me nawedzicj a cijtacj. Kral. konz. wucjahowanski agent

J. G. F. Nieckſch.

Džaſ.

Butrobny džak prasi wopisan gmejnſka rada wſchitkim tuncy lubym pschedzelam naſcheje khudziny, kij pschi hoſzni klufschanskoho ratarſkoho towarzwa tak bohacieje ſa nju ſladowachu. Woſobity džak tez kneſej Kindej, na ſotrehoj namet bu tuto yke darenje do ſlufka ſtajene.

W Barci, 15 februara 1854.

Bartſka gmejnſka rada.

Merwa prjodſtejet.

Serbske Nowiny.

Za nowěški, kiž maja so w
wudawarni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo pládi $\frac{1}{2}$ nsl
Štvortlétma předplata pola
wudawarja 6 nsl. a na kraj.
pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Cílsto 9.

4. dzen měrca.

Léto 1854.

Wopšilecje: Wosjewenje. Szwjetne podawki. S podjamicich stronow. S Kholma. Se Sly-
čina. S Budyschyna. S michałstje woħady. Hanš Depla a Mors Lunka. S Australije. Pschilopk. Naujescht.

Wosjewenje

ministerstwa snutskomnych naležnosjjow,

pschinischki k wopaleñskej połkadnizy na ljetu 1854 nastupaze.

Dokelž je w ljetomaj 1852 a 1853 jara wele wohnjow bylo, dha ma ho pschinischki k wopaleñskej
połkadnizy, wot ministerstwa snutskomnych naležnosjjow psches wukas wot 10. mjerza 1852 sa njetzsche
ljetu s 5 nsl. 6 np. a eventualnje se 6 nsl. 4 np. wot 100 tl. sawieszenstje summy wupišany, na 8 nsl.
abo pölljetnje wo jedyn nsl. wot kójdyh 25 tl. sawieszenstje summy powyschicj, schtož ho s tuthym wosjewnia.

W Draždjanach, 21. februara 1854.

Ministerstwo snutskomnych naležnosjjow.

Swoobodny knes s Beust.

Gypendorf.

Wosjewenje,

wobstaranje haschazeho gratu nastupaze.

Psibi pscheladowanju haschazeho gratu w tudomnym wokržu je ho namakalo, so ho po postajenjach
Kap. II. §. 1. wežneho wohnjoweho porjada wot 18. februara 1775, po fotrymž dyrbi kójdyh kubler abo
khjejet drewanu rucznu hýlawu, dobru latarnju a s najmenšcha jedyn pschisprawny
bów abo ejmat mječ, wschudjom tak mjeło neje.

Duž ho wichitke poligajiske fastojstwa napominaja, na to bjerzež, so bychu ho horla spomnene po-
stajenia w tisjoch mježazach a najdljehe hacj do konza mježaza meje teho ljeta swjemu
dopełnile.

Namakajali ho po minenu tuteho časa hischeje nješkje nedostatki požadaneho haschazeho gratu,
dha budja nerodni s wiejtosžiu khostani, a ho k temu hischeje pschisprmina, so ho wódne hanš mjeſto
ejmarjow bracj nešmedža. W Budyschini, 13. februara 1854.

Kralowske hamtske hetmanstwo.

s Egidy.

Śwētne podawki.

Saksa. Wiele wójskowych rusowskich swój-
bow, tij je Paris wopuszczają dyrbjalo, tche-
nisko w Dziedzianach bydlicj.

Pruś. Na królewskim dworze je tu chwilu
wiele rozmówowania a głowułamania, pschetoż
je jeneje stronu żada hebi rusowski khieżor, so by
pruski król na jego bok stupił, s druhie stronę
nadbiehuja jeho pac sjenoczeni Franzowsojo a
Jendżelczenjo, so by im pchipanył. Tene je tak
straszne, kaž druhie a duż maja w Barlini lubu
nuśu, tak bydu so pscheczelwa s wobeju stronow
wobruli. — Wiele ryczenja je we wschlorakich no-
winach to naczinilo, so je so pišmo, kotrež bjesče
jenož tisbom prussim wyšokim sastojniskam sbudzie-
lene a w kotrymž bje rofestajene, tak ma so pruskie
wójsko pschi prijódstwiazej wójni postajiež, rusow-
skemu khieżorej pscherabjilo. Khieżor je to wot-
pišmo pruskemu pôšlanzei w Pietrohrodzi pecza-
ham pokasal. — Ministerstwo je sejmieś sliczbo-
wanje prijódspoložilo, po kotrymž smieje pruske
krlestwo w tutym ljeći 107 millionow 990,069 tl.
doładow (abo nutpschitidjenja) a njehdje runje
tak wiele wudawow. — Pschelenoz pruskeho a
rakuskeho kniežestwa w nastupanju pschichodnego
saderżenja pscheczjivo druhim sułodnym krajam
dale bōle pschibywa. — Egiptowski pascha bjesče
psched njełotym časom pruskemu kraju wulse
kruchi alabasta (wośebnego kamienia) sa stolpy
w nowej hrodowskiej kapaku pôšlak, so to je njeiko
pruski król spomnenemu paschi wschorale drohe a
krasne porzellanowe sjudobje daril. — Druha ko-
mora je sa dobre spósnala, so dyrbí so wot pa-
lenipaleńjom pschichodne wyski dawacj. —
S prussich rheinischich mjestow storża na to, so
tam Franzowsojo wschon howiash sfot a stopy sa
franzowske wójsko poszpuja a psches to mjašo
drohe czinja.

Rakusy. (Oesterreich). W tychlej dniach je
so jedyn wuherski rjeſnik s Londona wrócił, tij

je tam kontrakt sczinil, so tche sa jendżelsle wójsko
50,000 śvini wobstaracj — Khieżor je pschi-
kał, so by so s nowa sało 25,000 wojskow
na turkowste mesy pôšlako a to wóshie teho
dla, dokelž sbieżk kscheszjanow pscheczjivo Turkam
dale bōle pschibera. — W należnoszjach rakusickich
paperjanych penes je so wondanio to polsce-
nie stało, so tak menowany wlnski bank spomnene
paperjane penesy wumjenja. Won je teho dla
s ministerstwom wiesły kontrakt sczinil. — Jen-
dżelski, franzowski a pruski pôšlanci skhadzowacni
so s rakuskim ministerpschedsydu w nowischem
časzu hukzischo a su najstare turkowskich nale-
noszjow dla jednali. Niekotre nowiny wudawaja,
so je rakuski minister pschi tajkich skhadzowaniach
jako tajsi wustupował, tij tchyl radzho Turkam,
dużli Rusiam pomhacj.

Franzowska. Po nowiszych powieszjach
franzowski khieżor Rusiam runje won hiszce
wójnu pschi ipowedził neje, ale w skutku
hinał neje, pschetoż franzowski pôšlanci je s Ru-
sowiseje domoju powołany a hizom 80,000 muži
je s nowa pod bróni skasanych a dželby wójska
cjahnu hizom w samej Franzowskej, kaž tež w
Algjeru k morskim pschitawam (Hasen), so bydu
tam do łódzow stupili a so do Turkowiseje psche-
weli. — Franzowski khieżor tche sa prijódstwaju
wójnu 200 millionow nörtow (abo frankow) sa-
simacj a polejzu tychlej penes budże jemu pecza
Rothschild poježcji. — Franzowske a jendżelske
kniežestwo siej pecza w tym psches jene pschicke, so
dyrbí jendżelsko-franzowskie wójsko, tij Turkam
s pomozu poczehne, 100,000 muži sylne byc. —
Franzowske nowiny tchodzi wedzicj, kaž byschtaj
rakuski khieżor a pruski król nepscheczelszy psche-
cziwo Rusiam smyšlenaj byloj a na franzowsku
stronu stupicj tchylkoj. Ale tu chwilu w tajkim
nastupanju hiszce zywie ničo wieste neje.

Jendżelska. Na sejmie abo parlamentcji,
tij je wot njełotreho časa shromadzeny, so su-
rewje na Rusow harwuje a sejm je ministerstwu

20 millionow tolet k wójni pschejivo Ruham pschiswolkk. Teho runja je won tez sa dobre spósnal, so ma ho 35,000 muži sa wójne lódzie do skujbu wsacj. — Niekotre džielby wójska, kiz maja ho Turkam k pomož podacj, su hijom do lódjow stupite a wotisele.

Rusowška. Khježorski prvnj Konstantin je jara pschejivo Turkam, jako nevšeçjelam kšeñijanskej wjery sahorenj a cijeri teho dla na wóche waschnje k wójni pschejivo turkowiskemu sultanej. Jemu bu wóndanjo prynžesyna narodzenja a to sama je wot neho kšeñjene meno „Wjera“ dostala. —

Turkowška. Prjódksjejet turkowskich zyrwjow, tak menowany schich-ul-islam, je sultanej 100 millionow piastow z zykwinskeho samóženja k wedjenju wójny pschepodał. — Sultan je s jendzeliskim a franzowiskim knežestwom wócho poſtajk, tak matej jemu pomhacj, won je pak tez skubici dyrbjal, so bes jeju wóje z Ruhami mjer činic necha. — Hacj runje bje w Walachii w poſlenskim času wócho se hnjehom pschitryte, dha su po rjezy Donavi tola skoro wóchjednje bitwy bes Turkami a Ruhami byte. Džehacj woſow z ranenym bu sa jedyn djen do Bulesta pschivenskich a 13. februara iſejesche 152 polverowych woſow, kiz s kaledatiskich stronow vichindjechu, psches to ſamo mjesto po nowy pólver; 16. febr. buchu 10 dobrovolniſy (Freiwillige), kiz bjechu k Turkam desertjerowac hzyli, satſele ni a njekolre dny predv pschiverejchu Ruhejo 28 Turkow, kotrych bjechu w jenej bitwi ſajeli, do mjeſta. — W Sserbii pocjinaja wobydlerjo nemjerni byc. — Sbježkarſtwo kſheszijanskich wobydlerow pschejivo Turkam w Albani a na grichiskich mesach dale bôle pschebera. Krajina Suli je tez postanyla. Wola Migartona bu 400 Turkow wot postanenych kſheszjanow nadpannych a sbinczych, iwerdžisna Arta je wot nich dobyta, teho runja tez Platina, Beta a Miholungi. Turkoo dyibja dom a dwór wostajicj a

cijekacj. We wſhikich mjeſtach, kotrej su kſheszijenjo dobyli, cijenu woni turkowiski pôkmjeſaz s turkowskich moſchejow abo zyrwjow a poſtaja kſheszijanski kſhij na jeho mjeſto. S grichiskeho kraleſtwa cjehne wele ludzi ſbježkarjam k pomož a horlivosha sa nich je ho tam tak roſchjerika, so su hijom njeſotni kralowſzy ſaſtojnizy a wyschi ſe ſkujby stupili a ho k ſbježkarjan poſtali, tez je tam kſheta dželba grichiskich woſakow na pucju. — Omerej paſhi ho tahej wjez zvje ſelubi; pschetož won pschitryte psches to, možt tez, bes dweju nepšeçjelow: predv ho ma Ruham a ſady ho kſheszijanskich ſbježkarjow. Turkoo jeho wójska, kiz su z tych ſbježkarſkich stronow, nočedja njeſko dljeho pola wójska wostacj, ale kchwataja domoj a duž ho Omerej psches to tez wójsko pomeniſcha.

Ze Serbow.

S podjanskich stronow. Hdjz jedyn w tudomnej wokolnoszi njehdje do ludzi pschitryte, dha wiesze doſlo netraje a pocjinaja na to ſpominacj, hacj ho wykole tachantſte doſtojnſtwo tola kóth ſaſo wobhadejcz nebudje. Njeſotni praſa, so by k temu hijom dawno čas był, dokelž pecja zykwinski ſalon pschikauje, so ma ho tajke ſaſtojnſtwo hijom po wielemy času z nowa wobhadejcz; druſy pak mjenja, so ho to hisceje teho dla neje ſtacj možto, dokelž žaneho kommiſhara nimaja, kiz by, kaž ho to ſluchá, pschi wuſwolenju noweho tachanta pschitomny był. Ale wſhako na podjanskich prawiſnikach nepoſrachuje, kiz buchu drje tajku ſlujbu, hdjz by ho jim porucíla, derje wobstaracj možli. — Hewak poweda ho tez tam a ſem, so by ho hnaj ſaſo jedyn Njemz ſa hnabneho knesa tachanta wuſwolcji mjeſt. Ale tajke wudawanje djerjimy tola jenož ſa njeſajke hole, prósne bledjenje, pschetož naſchi tachantszy kněžja ſu džie tola ſkoro bes wuſwacja jenož luci ſerbia abo ſſlowenjo a duž ho tola tez žadyn druh, kiba ſerbi, derje wuſwolcji ne-

hodži, wošebje hdyž jedyn wopomni, so su to wošebje herbske wošady, kij su tachantskemu woškežbowaniu poddane. Temu s napsćecja chędza pak njefti prajecj, so hnadi cji herbszy knezja tajte wšitke sastojnſto na so wsacj nochedža. Ale, cjoho dla dha niž? Nejku li woni tak wuczeni, tak ſwjeri, tak ſwiedomniwi, tak dobri synojo grykwe a tak ſakoniſzy ſmyſleny poddani krala, kaž njechlonžkuliž druhı se žaneho druheho naroda?! A nimaja woni hishcje to sa ſebe, so maja dołich ljetow naſhonenja a wſchje tachantske woſtejenja a wſchitke waschnje herbskich woſadow derje snaja? Nebo hnadny knes bje wjesje dobry pschecej Sſerbów a je hnadi wjazy ſa nich cjinik, hacj su so to wot neho nadjeli, haj won bje ſa herbske ſchulje ſjewe ſmyſleny, dyžli njeſotryžkuliž Sſerb; ale hdy budžiſche won herbszy rycerz móhł, dha budžiſche to tola hishcje ſjewe bylo.

A hdyž naſchi Sſerbja ſwojim synam ſtudowacj dawaja, dha ſmiedja ſebi drje tež na to myſlicj, so bychu tucji njebdu, je-li ſu hewaſ ſ temu ſmanii, tež po ſwojej ſmanoszi powyschein byli; pschetož to ſo jedyn nikomu džimacj nemóže, hdyž chędža herbszy starſci ſa tu wſchelaku starosz a ſa te wulke wudawki, kij ſtudowanje džieciž naſčini, tola ſ najmeniſcha tu nadjiſu psched ſobu widjeſc, ſo budże tajſka starosz junu jich synam ſarunana.

Wy-li ſo pak ſaſo jedyn Niemz ſa hnadneho knifa muſwolik, dha by ſo hnadi njeſotryžkuliž Sſerb wot ſtudowanja lóhko doſz wottraſhieſ dat.

Duž by tola wiesje w kóždym naſtupanju naſljepe bylo, hdyž by ſo Sſerb ſa tachanta muſwolik, a my tež nebychmy wedzeli, cjoho dla tón myſhocy doſtojný knes, kij njeſko wſchitke tachantske nalejnosczie woſtara, te ſame dale woſtaracj nemóhł a nedyrbjaſ!

S Kołma. W prenej Raſy tudomneje ſchulje ſo njeſko tež herbski c̄jita a wjera a bibliſle ſtawiſny ſo herbski wucza a džieciž wulku wot

ſańdjenyž jutrow tež herbski katechismus. — Ale taſ daloko hishcje pschiscklo neje, ſo by wotmjeniuž ſo ſchula tež w herbskej rygi ſapoczinala a woſankowala; tola ſamy teje dobreje nadjiſie, ſo ſo to tež hishcje radžicj budże. 4.10.

Se ſtyczina. Cjeheny knes redaſtor! Tudy je ſo ſjehowazy liſzik namakaſ a dokež je ſhietro diwny, dha dowolamy ſebi, Wam tón ſamy ſ dobroćiwemu woſewenju pschiscklaci. Wón ma ſo taſlej: „Mój luby gjanſtoro! W ſtyczini je tola wjeczne taſ bylo, ſo ſu huſyzy ſo ſwojego ſiwenja weſelicy móhle a ſo ſu wone, woſebje hdyž je ſo ſ naſieju pschiblizowalo, w wulkej cjeſi a luboſi pola ludzi a ſkota ſtale. To bje jara rjane a ſhwabobne waschnje. Ale w nowiſkim čaſu je ſo tudy jedyn rubežny ptak ſahnjeſdžil, kij ſo naſpijobj wot medu ſiweſche, poſdjiſcho je jemu pak huba počala na mjaſo ſhloſtca byc̄ a duž je počala niž jeno gjanſor a le tež huſyzy rubicj. Taſ je tež me ſaſkapnył, ale predy hacj ja wumru, dyžich ieho hroine ſtuſkowanje ſwjetej ſ wedzenju ſejnicj, ſo bychu ſo ludzjo a ſwierjata psched nim warnowali a jemu ſwjeru na valory hladali. Za ſym teje nadjiſie, ſo jeho bóry do ſkjetki ſadja a ſo tych hawronow, kij tež počinaja ſ nim pakoszicj, tež hishcje doſahnu. Za jich snaju, ale djenſia jich menowacj nočzu. Esnadi ſo woni dopomnia a ſaſo na prawy vuciž wrcęcia.

Hofmannę ſtranena huſyցika.

S Budvſchina. Sańdjenu ſobotu weſzor woſbieſe ſo tudy nemóžnie torbažy wjett, pschewođeny wot ſylneho ſnjehoweho meſjela, ſo bje po malej ſhwili wſcho ſ nowym ſnjehom poſhypane. Pschi wſchjem tym ſabłyſkowashe ſo tež ſ ſhwilemi a bje hrimanje mene a bóle ſylnje ſklyſcę. Jedyn króci ſabłyſka ſo pak jara woſchernje a hrimanje bóry potom taſ ſareſkota, ſo ſo ſdaſte, kij by blyſt njeſdže dytiſ a poſeda ſo, ſo je won pak do blyſkowoda (Bliſableiter) wulkej grykwe abo, kaž druſy wudawaja, do

błyskowoda mješćjanſkeje ſchulje trećik a po tym
ſamym neschödny do ſemje delje ſajſek.

S michałſkeje woſadv. W ej. 5. G.
Rowinow ſpomina jedyn pscheſel vychneje ſjaw-
neje Bojeſe ſlužby na to, ſo by jara tenje bylo,
hdy by ſo w naſtej vylki pschi ſemſchenju po-
ſkładnoſzi ſ posawnami piſkało. Taſke ſpomīnanje
je njeſotrehoſkuliž na to dopomilko, ſo ſmy nich-
dy taſke piſkanje hižom w michałſkej zylſti mijeli.
A hevž ſmy ſo dale napraſhovali, dha ſmy tež
ſhenili, ſo ma naſcha woſada tež hiſcheje posaw-
ny, kiž ſu žuſje dobre a ſo ſu tež njeſotre wo-
taſanja ſčinene, ſo by ſo piſti ljetnym ſpomne-
niu na njeſotrych ſemretych weſadnyh ſ posawni-

mi duļo, ale ſo ſu taſke woſaſane peney tak
doļho na bōk poſožene, hacž budža ſo po woli
woſaſowarjow naſožiež móz. Wyſhe teho je ſo
w předawſkih čaſach woſ wofadvy wepor ſa
peſawniſtow ſkładowaſ, — a duž by po prawym
hižom vjeſtu podlóž był, na kotrymž by ſo ta-
wyła wjeſ ſ nowa ſaložicj hodžila. — Ale, budža
ſnadž njeſotryh ſkuliž praſiež, mamy dha ludži, kiž
bydu poſawny duej chyli? Na to móžemy wo-
moſwieč: taſzy ludžio tudy ſu a nechadja žaneje
prózu lutowacj, ſo by ſo ta wjeſ na naſiſcie wu-
wedla; — a czaſaſa na io, ſo by ſo woſada
a ſie prijodſtej ſtvo ſtere ſjepe ſa to wu-
praſito.

Kak

rozom

Hans Depla

wotřitaj a

Mots Tunka

ludži podla

*

škréjetaj.

Hans Depla. Schto dha yak noweho,
Mots?

Mots Tunka. Hdyž jedyn njeſto po kraju
woſolo ſhodi, dha ſo wele wo pschachach ryci.

Hans Depla. Schtoha ſy w taſkim na-
ſupanju ſluſhoh?

Mots Tunka. Hloj! móndanjo bjeſku tola
w Brascheſach w tej jenej pschach hofſiowali a

duž jich w tej druhej pschachy hanjachu, doſelj
bjeſche ſo tam ſhjetro džinije zofalo. Na to mi
yak jedyn woſ tych hofſiowarjow woſmolvi: Ach,
my wſbaſ ſmy tym młodženzam, kiž tu židjanu
pschahu wopytuja, mulki djak winej. ſo na ſi
tam neſteproſchuja, pschetoz tam je žalosnje
ſucho. Hdyž chydi tam njeſto ho towaracj, dha
ſuſja ſebi wſho do homady ſa 5 nenych ej-

steho a pschi tym hischeje koczmarja hacj do swje cijischeja. Na wsche waschnje hladaja woni, tak bychu pschi wschiem tym prawje tunjo wteschli, a wabja teho dla zustych holkow do swojego towarzista, ale hacj dotal nejsu janyh sa skapali, skiba jeneho s hornej a druhego s delneje strony. Duż su ſebi se wſchej mozu jeneho handwerskeho pschinucjili, a teho maja ſa jeho pschedelnoſ, moht tez, hischeje ſa ſtepečja.

Hans Depla. Baj wſchak tola baj!

Mots Tunka. A w Ssyschezach bjechu s mulchowſtmi knežimi holkami tež male ſpoſkoſom. Lucji bjechu na pschaſu pſchischli, ſwjeru ſhofej tukali a wulke dulje zofora do neho waleli, a tak wujili, ſtož bjechu mulchowſte holczi bohacjie nahotowali. Ale tón palenj, ſiž bjechu ſobu pſchineshli, bje žalosnje hubeny ſchcijipak, tak ſo jón te holczi vič nemôžachu a dybichachu jón teho dla ſami vič. Iím je najſſere derje ſtodiſil, pſchetož woni ſu ſebi, ſtož bje wot wch ſtepfow wysche woſtalo, wſchitko ſaſo luboſzinje domoj wſali.

Hans Depla. Žene hubancjko, mój Mots!

Mots Tunka. Rajeſe dha to?

Hans Depla. Kaf je ſo to zoſalo, ſo žona, hdvž wundje, ſo by ſa dwaj ſroſkaj ſhljebaſi ſupila, toleť doſtane a jeje muž pót ſta?

Mots Tunka. To ja newjem.

Hans Depla. Ja tež niz.

S Australije, (Wot Jana Bonicha.) (Skónčenje).

W provinzy Adelaidji ſu k namakanju dobri evangeliſy předarjo, kotsiž ſu Fryſha, Meier a Kavel, a cji nejsu jani moralprjedarjo, ale evangeliſton cijistu předuja. So hacj do nowiſcheho cjaſa pola Melburna ſa naſ ſane zyrkwe a ſane ſchulje nebijchu, to je wjerno: ale kaf móžeshe ſebi jedyn to žadacj, hdvž ſu tam Njemý haklej nedawno bydlicj ſapečeli. Njetlo ſo pak

na najrenſchim torhoschcu mjeſta Melburna njemika zyrkej twati, k čemuž je wychnoſ 2040 puntsterlinkow k pomozy darila, wysche teho, ſtož njemika gmejna ſama bohacjie hromadu ſkladuje. Tež majah tam ižom evangeliſtolutherskeho předarja k. Góihu, ſiž je ſwoje pomokanje w ſančenym hecji doſtał a wot Sydneya do Melburna pſchischt. Won ſavocja ſwoju ſlužbu w Melburni mjeſaza novembra 1852 a tak doho, hacj biſt cje njemika zyrkej natwarena neje, pſchipokafachu jemu ſendjelsky ſ luteje luboſje jedyn wot ſwojich Božich domow. A, ſaz ſlychimy, je k. Gótha cijisty evangeliſki předar, kothž ſwoje předowanje bes ſaczunga wutroby a bes wužitka nedjerži a t. d.

Přílopk.

S Drežđa n. Djenš tydjen, 25. mał. róžka, wečor pſchi molkoſtym wedri pocjaču ſo woſoko woſmich blyſki poſtaſowacj, a ſtočko do djevečich cijehniſche ſylné brimanje pſches naſche mjeſto. Schtori jaſnomodré blyſki wſchitko roſjaſnacbu, a ſchmri raih wſcho ſatſhaſechu, woſebje druhé a třetí. Reſbuje pak ſo ſyakowanu bohu ſane ſta ſte neje; pſchetož tón woheň, ſiž je tehdom blyſki bje pſches ſapalenje haſow w ſenym wyhnu na Lüttichauskej haſy hžom ſhwili předy wuſchot a du býtev poduſcheny. Bes tém pak bjeſte ſo wjetr, ſiž zhy djen ſhjetro ſylnje dajeſte, do wulkeje torhanizy pſchewobrecj, ſiž njeſotte třiechi a wyhne woſiſkodži, jedyn tovol (poplu) polama a taſku móž ſruyciſtom a hničha naſypa, ſo ſo haſy, ſtočko předy hischeje móſte, w nowym wođewku bjelachu. W nožu tež mersniſe. Wutoru pak hijom ſaſo deſchekj djeſche. — **S Kommacja** je ſlyſhečj, ſo je tam boje newedro ſobotu wečor do zyrkwinje wjeſje (ſtorma) dyrito, ſo pak je ſo ſ cijowskej próz̄i ſ boha radíjko, tón rjany gothiſki twat ſožerječj a mjeſto pſched neſbožom ſakhowacj.

N a w e ſ t n i k.

Ly, mój lubſhi pſchedelno!
To je cje vrje jara mersako,
So cje na pſchazu mjeſci nechachu,
A cje wičitke holežti wotpoſaču.
To wiſhak pſchego neponha,
Hdvž tež jedyn penes ma,
Moy dyribi jedyn w hlowi mjeſci,
Hdvž cje widjeny pſchi holzach vjeſi. B.

Raifi je to kraſny čas,
Hojež ſo ſwecji taſki twaſ,
So je preſenica radoš ta,
So ſo bratſk wumeta,
Potom družba, kučarſta,
Napohledek nawojenja.
Hojež ſo taſkej pobitaſa.
Dha wſchaf ludžio w myhli maja,
So ſu tam ſnadž bjetnarjo:
To bjechu pak wocežerjo.

R. R. Prjene Woherisawjessjaze Towarſtvo w Wini.

ſawjessjuje mobilije, twory, ſito, grat pod zyblo-
mnej, ſichindjelowej a pſlomjanej tſechu. Sa-
wjeſzenia wobſtara w Budyschinī

Chr. Holtsch na mjaſowym torhoſcheju

NB. Wſchitke placjenja ſtawia ſo w pruſſich penesach.

Woherisawjessjaze towarſtvo Borussia w Berlini
ſe ſtaſtadnym kapitalom wot 2 millionow tolet pruſkeho kouranta
a ſ reſervu wot 1 miliona tolet,

bere ſawjeſzenja pscheſzivo wóhnjowej ſchodzi po tunich, ale twardych prāmiach
bes doptacjowanja.

We wſchitkých džielach kraja ſu agencji tuteho towarſtwa, wot kralovſkeho knežeſtwa po-
twardjeni, ſiz ſu k kózdemu wuloženju ſtajne hotovi a pola potrychj moža ſo ſawjeſzenke for-
mulary a bližje ſawjeſzenke wumjenenja darmo dostacj.

Sawjeſzenja ſo horjeberu:

- 1) na jene lieto a na króſchi čas;
- 2) na vež het ſjetnym placjeniom, psches čož ſebi ſawjeſzeny wot druhego lieta
kem prózu, porto a hewaſche pödlanske wudawki ſalutuje. Schtož na ſchtyri
lieta prāmu do předka ſaplacj, doſtane piate lieto darmo;
- 3) na ſchjeſz liet ſ dopředka ſaplacjeniom, psches čož ſawjeſzeny ſedme lieto darmo a
wysche teho 10 prozentow diskonta ſaplacjeneje prāmie doſtane;
- 4) na djeſacj liet, ſ dopředka ſaplacjeniom prāmie na wóhom liet, psches čož ſawjeſzeny
dwie hecji darmo a wysche teho 10 prozentow diskonta ſaplacjeneje prāmie doſtane.

Ša ſpjeſchne wuſonenje políčow budje ſtajne starane.

W Budyschinī w februaru 1854.

**Agentura
ſa Budyschinu a wokolnoſz.
G. A. Lövenig.**

Powſchitkomne ſawjessjaze towarſtvo.

(R. R. vzw. Assicurazia Generali w Trieli.)

Satučajz fond towarſtwa Djeſacj millionow ſchjeſnakow dobrých penes.

Štaſtadny kapital	2,000,000 ſchjeſnakow.
-----------------------------	------------------------

Reſeryv hacj ult. dečbr. 1852 ſtaſtadowne	5,000,000
---	-----------

Dohody na prāmiach a na kapitaliskej dani	3,000,000
---	-----------

Wetſci džiel ſamōženja towarſtwa je na ſubta hypothekariſzy wupoženiy.

Sawjeſzenja na twory, maſchinu, mobilije, ſlot, wumloczene žita atd. atd. pscheſzivo wóhnju
po tunich twardzie poſtajenych prāmijach.

Doptacjowanja ſo ženje žadacj nemóža.

Políč w pruſſich penesach, wuplacjowanja ſa ſchłodowanje bes wotjeſhnenja w tych
ſamych penesach.

Pschi ſawjeſzenjach ratarskich pschedmetow poſticia towarſtvo woſebne dobytki.

Sawjeſzenja kapitalijow a rentow na živenje čłowelow. Sawjeſzenja pucjowazych ſu-
klow na drohach a železnizach.

Wſchje požadane wuſtadowanja dawa

Ferdinand Petau,
woſteſny agent ſa Budyschinu a wokolnoſz.

Drewowa awkžia.

Wutoru 7. mjerza budje so na wozynskim a nehorniskim revjeru 50 dolskich hromadow a 30 kóp dolskich merdach malejskow na pschedzadzowanje pschedawacj. Zapocjat je rano 9. w wozynskich symetnich hatkach.

Sudowenz.

Wosjewenje

Pschichodnu siedu

8. mjerza, dopokija wot 9. hodziny budje so w droždyskim lješu, w tak menowanych marsbach vosa Wulkeje Subernyj njezdye 30 kóp dolskich bylnych brjesowvch malejskow sjanje na pschedzadzowanje pschedawacj.

Wosjewenje

So budja wutoru 7. mjerza t. l. tudy slocjaze a lane wici wozjerane, to so stutym wosjewia. W Barci, 2 mjerza 1854.
Knejstwo tam.

Broštžokor,

po porucžnosti Dr. Graesu w Barlini djekanu: najlepsche lekarstwo, kaj tež najshwalobnisti šredki všeke laſčel, pschedawa so w pacjiskach po 3 nsl. stanje.

w hrödowskej haptzy
w Budyšini.

Holčki se wšow, kij chzebia ſhicj wulnych móža pod tunimi wumjenenemi wobydlenje dostacj. Blížšu rosprawu dama

C. G. Heinzel,
kneflet na ſerbſkej haſy.

400 tl. pyta so hnydom abo t. l. haperleje na prjenju hypotheku a je wšho bliſche t. nashonenju w wudawarni Šerb. Nowinow.

Pschichodnu nedjelu jako 5. mjerza ſmije rachlowſke ev. luth. towarzſto ſhromadzisnu.

Pschedzhdſtvo.

Zańdženu sobotu žita w Budyšinje płaćachu:

Korc.	Płaćizna.						
	Wyšsa.	Nižsa.	Srzedzna.	tl.	nsl.	tl.	nsl.
Róžka	5	12½	5	5	5	10	
Wſchenja	7	2½	6	15	6	27½	
Ječmen	4	25	4	15	4	20	
Wóws	2	25	2	17½	2	20	
Hroč	5	12½	5	7½	5	10	

Dowoz: 2715 kórcow.

Misionski pôžov.

Egi, kij su ſebi tóniecz časopis vosa me ſamovili, chyli po cjo. 3. teho ſameho ſe mni pſichacj.

Tež preſchu wysokoſtojnych t. t. duchomnych, kótiſiſ ſwomene cjo. 3. bliſcieje doſtali neſtu, ſo bychu ſe mni po ne poſkali, dokež ja do daliſkich wohadow druhdy doſz w jeſteje ſtaſnojje nimam.

J. E. Smoleč.

W Smolerowej knihaci je njetko ſa ſa 3 nsl. doſtaču:

Kak mlodženž pónđe po čistym pucju?

Šobudar na pucji psches ſwjet do nebja.

Wschilim mlodym Šerbam vſhi wuſtupenju ſ wózneho doma w luboſi policijem wot

Ernsta Bohumjera Jakuba ſatarca vſhi michalistej wohadli w Budyšini.

NB. Psobiwdaſ ſu: **Modlitwy ſa Pscheſijsku mlodoj.**

Maćica ſerbska.

W měſacu januaru ſu do pokladnicy maćicy ſerbskej ſwój přinošk zaplačili: k. Jakub Blažik, kubler w Balbicach, 1 tl 10 nsl. na l. 1853; k. Kubica, ſuperintendent w Wojerecach 2 tl. na 1851 a ½ 52; k. kapitan z Ješki nad Bělej 1 tl. 10 nsl.; k Obendorfer, rycer-kubler nad Lěſkej a Woslinkom 1 tl. 10 nsl.; k. Naumann, ryčnik w Kameńcu 1 tl. 10 nsl. na lěto 1853; k. J. L. w B. 4 tl na lěto 1849, 50 a 51; k. Kral, lěkař w Barce 4 tl. na lěta 1850, 51 a 52.

Priſp. Nowe maćicne lěto je ſo započato. Dokelž dyrhja ſo maćicne přinoški prānumerando plaćić, dla preſu čeſčených ſobustawow maćicy, zo bychu ſwoje přinoški w bližším času ſa pokladniaka ſameho wotedale.

K. E. Pjekar, pokladniak

Cyrk. pow.: W michalistej kyrfi předuje juſje dopołnia t. d. Wanaf, popołnju t. d. Wlazka.

Korc.	Płaćizna.						
	Wyšsa.	Nižsa.	Srzedzna.	tl.	nsl.	tl.	nsl.
Rjeſif	—	—	—	—	—	—	—
Zahly	7	20	7	10	7	15	
Hejduska	4	20	4	10	4	15	
Bjerny	1	22½	1	18	1	20	
Rana butry	—	14	—	12½	—	13	

Čiſcane poſa K. B. HIKI w Budyšinje.

Serbske Nowiny.

Za noweštki, kiž maja so w
wudawarui Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čísto plaći $\frac{1}{2}$ nsl
Štvortlētna předplata pola
wudawarja 6 nsl, a na kral.
poče 7 $\frac{1}{2}$ nsl.

Čísto 10

11. džen měrca.

Léto 1854.

Vorjihice: Štvrjetne podawki. Š Ketlix. Š Hownjowa. Š Buke. Š Budyschyna. Šserbske
pišmowistvo. Pschilopk. Hanž Depla a Mořis Lunka. Spjewy. Byrtwinje powesje. Klawijschtnik.

Swětne podawki.

Sakſka. Princ Jurij je pschi swojim
pučjowanju po Italii wón danjo tež do Roma
pschischot a tam tamža wopytał, wot kotrejhož
bu wón jara pschejelnije powitanjy. — Privedavši klošchristski syndikus Domiš je wot trala
sa appellazionskeho radicjela w Budyschini powy-
scheny. — Kralove meniny (Namenstag) buchu
w tych městach, když wójsko steji, rano 5. mjerza
psches wulku reveillu švecjene. W Dražđanach
bje tež ion žamy džen pschyna wojska parada.
Tež mamý na to spomnici, so bje so wele pru-
ſtich pschekupzow, kij biechu runje w Dražđanach
na hermanku, k česzi tuteho dňa k wošebnej
hoszni sjenocito, pschi kotrejž bu kralej wot nich
štava wunesena.

Pruſy. General Möllendorf, kommandeur
gardeinfanterie švecjese wón danjo swoj vec-
džehatljemy jubileum. — Franzowski poštanz na
rušowstiu dwori džiesche 4. mjerza na swojim
dompučzu s Vjetrohroda psches Barlin. — Hac̄
runje franzowske a jendželske nowiny wudawaja,
so so pruske knežerstwo jima pschithila, dha to
tola na žane waſchnje wjeste neje, wele ſtere je
se wscheho widziej, so chze pruski kral tak doho,
hac̄ je to jenož njeſak možno, neutralny woſtacj,
to rjeſa, wón necha k žanej stroni pschistupič. —
Tež jendželski poštanz je na swojim pučzu s Rus-
hovſkeje w tychlej dňach do Barlina pschischot.

Rakuſy. Mandželska stareho wercha a
njehduſeheho ministra Metternicha je wumreta. —
Knežorowý kwaſ smijeje so 24. haperleje a činja

so k temu na khježorſkim dwori, jako tež wot
města Wina hizom tu khwilu wulke pschihoto-
wanja. — Knežerstwo chze 50 millionow schje-
nakow ſajimacj. Tutoń dóth ma so sa 50 liset
ſapkačicj a to vódla psches njekafu lotteriu, pschi
kotrejž može ion, kij 250 sch. požci, na ſwój
lóš 200,000 schjeznakow dobyc̄. — Minister-
ſtvo wójny hotuje so na to, so by hódné wójſko
hotowe mjeſto, je-li so by so njeſak do ruffotur-
kowskeje wójny mjeſchacj dyrbjato. Hac̄ dotal
je njehdje 50,000 muži na měsy poſtaných a
wyſche teho je 40 batterijow pschihotowanych.

Franzowski. Khježor Napoleon bje psched
njeſkotym čažom na rufſeho khježora Miltawſcha
viſat, so dyrbjat so tuń s Turkami w dobrym
ſiednacj, hevak jemu Franzowſejo a Jendželczenjo
na ſchisu pschindu. Miltawſch je njeſko Napo-
leonej wotmohvif, so jeho turkowska ſwada po
prawym nikoſo ničo nestara a so budje wo-
čkačej, hdyž Franzowſa a Jendželczen na neho
pschindzetaj. — Napoleon hotuje so njeſko na
wsche waſchnje k wójni. Kommandeur wójſka,
kij Turkam k pomoži czechne, marshal Arnauđ,
je poſtajen a ma 15. mjerza do Konſtanči-
nopla wotijecj. Psches 300 lódjow budje k temu
treba, jo by so franzowske pomožne wójſko, w
kotrymž budzetaj tež dwaj regimentai czechich
jiesnych, do Turkowskeje pscheweflo. Knežerstwo
je wosiewilo, so chze wójny dla 250 millionow
nórtow ſajimacj. — Dolež su so ſchészienjo
w Turkowskej pschecjivo Turkam poſbjehowacj
počeli, dha je franzowske a jendželske knežerstwo

wobsanklo, so tajke sbježki čerpici nochzetej, pak chzetej pola turkowskeho sultana sa to skutkowacj, so by tutón kscheszijanam wjazy prawa dat. — Ale, sultan je hijom to cjinil; to pak kscheszijanam niczo nepomha, dokelž žadyn Turka tajku pschikasnu nedopelnja, kotaž je k liepschemu kscheszijanstwa data.

Tendželska. Nieschto wójska, kiz ma Turcam k pomozy czahnyç, je na tódzach wotisseto.

— Nowiny powedaja, so franzowſkojendzelske tódzstwo, kiz chze Rušow w naranshim morju (Ostsee) nadpanycz, njehdje średz mjerza do teho morja pojedje.

Rušowska. Khježor Millawsch je proflamazju na Rušow wosswit, w kotrejj won bes druhim praji: „Tendželczenjo a Franzowſojo su na stronu nepscaczela kscheszijanstwa stupili. Ale Rušowſta chze tola swoje swiate powołanie do pełnicy a sa prawosławnu zyrſei wojsowacj. Duż chzemy sa swoich podtłoczenych kscheszijanskich bratrow broniapschimyç a w jenej myſli s zytkim russim ludom prajicj: Nasch kneže! nasch wumóžniko! kotrehož čeſzimy. Nech Bóh postane, so byžu ho jeho nepscaczelo rosproschili. — Wwos žita s krajinow czorneho a aſowſkeho morja je ſakazany.

Turkowska. Sultan je Dmera pačhu sa vezira powyschil a jemu najwyšsze roſkaſowanje nad wschitkimi wójskami pschi rjezy Donawi pschezporuczil. Dmer je psches to druh i po sultani, pschetož wysche vezira steji jenož hiszcze wulko-vezit. — Russi khježor je pak stareho marshala Paschewicza, kiz je hijom nimalsie psched 30 ljetami s Turkami wójnu wedt, sa kommandeura ruskeho donawſkeho wójska postajit a won tam pečja bórsy pschinidze. — Pschi Donawi ho hewak niczo ważnego stato neje, woſebje dokelž je russi general Schilder Turkam wele tódzow roſtsjelał, tak so woni njeſko s tajkej lóhkoſiju, kaž hewak, psches rjezu nemóža. Denož wokoło Kalafata, kотryž su Rušojo hacž do bliſkoſzie 1 a 2 hodžinow na swojej stronie trucje wobsanknyli, stanawaſi ho ſkoro wschjednje mate bitwicžki, psches kotrej pak ho niczo hódne newuſkuſuje. — Wetschu ważnosz ma ſbiežki kscheszijanow na mesach gřiſiskeho kraſtewa, dokelž dyrbja Turkojo teho dla wulki džiel swojego wójska do tamnych stro-

now poſtacj. Tež je rakufi khježor pečja wobsanknyl, so chze turkowsku Boſunu a Herzogewinu se swojim wójskom wobſadzicj, jeli ho ſbiežki hacž tam roſchieri, pschetož won ſo boji, ſo móhli ſnadž tež hewak ſbiežkarjo w rakuſkich kraſach, jako w Wuherſkej a Italskej, ſaſo poſtanycj.

Schwanis̄ka. W tutym kraju je bes wójskow tež njeſkisi nemjer wudyril a je ſo tam jedyn regiment speczit. Ale won bu wot druheho wójska roſehnath a je do horow roſcijekat a pyta njeſko ſa tym, ſo by do Franzowſkeje wucieznych móhlt.

Ze Serbow.

Keſtiliz. W nozy wot nedželje k pónđjeli je tudy woheň wuſhol a ſo farſſa bróžen a kólnja wotpalita. Tón ſamy je najſſere ſaloſeny a budžiſche wele wjazy ſchody načinicz móhlt, hdy budžiſhu ión wečor runje njeſkoti ludžio ſo ſahe na woheň nedohladali.

Hownjowa. Šredu 1. mjerza bjeſchtej dwie mjeſciečjanſtej hólczyn pola tudomneje why psches rjezu hicj chzylej a dokelž wonje tam ſamu, kotrej je woda wotneſla, nenamakaſchtej, dha ſo po lodi psches Sprewju ſwajſiſtej. Šredj rjeſi ſo ſa prijenja pschepadje a do wody ſuny. Ta druga ſhwataſche ſa nej a chzysche pomhacj, ale tež pod jeje rohomaj ſo kipry lód roſlama a wobej w ſmertnym bjeſzenju žałosnje woſaſchtej. Tajke wołanje wuſlycha ſo wot weſných a tež wot kublerja Gleichſiga ſ Börku, kotrej naſdala w swoich kerſach khodjeſche. Won bjeſchte teho dla ſkofu po rjezu delje a jaſo won k tymaj neſbožomnymaj dobjęſa, poda ſo won na mjeſz na rjezu, ale tež ſ nim ſo lód ſamaſche. Qiedv njeſko won tu prijenju ſapopadje a ſdjerža, ſo ſo pod lód nepoſuže a wuneſe ju, psches pschitykowane rjeblje podperany, ſ wulkej próžu a ſ wulkim ſtrachom na brjoh a wróciſ ſo potom po tu druhu. K tej bje bes tym jeho poſtſtſocžil, a ju ſa drastu doſahnył, wona pak bje pſa wokoło ſchije ſapſchimyła, a Gleichſigej ſo radzi, tež tulej ſmerci wutorhnyç. Na tym ſamym mjeſzi, hdzej ſo to wschitko ſta, je pak

woda wjesejje 6—7 lóhcji húboka, a hdy budži-sche Flechsig dobiñ pływać nebył, dha budžichu tam lóhko doß wschitzu tſjo žiwenje pschitadzicj mögli. — Ta jena holčka bje hígom, micht rez, skoro zylje morwa, ale psches wschelaku prózu, wot hórnjowskeje gmejny nałożenu, pschindze wona tola saſo k žiwenju a wobej dwie mójesche-tej so naſajtra čerstwej pschincj swojemu wumöżerej w Bórk u džakowacj a so k swojej hwojbi domoj wrócićj.

S Bułez. Čudomne herbske burske towarzstro wo mjeſeſche po pschepróſchenju swojego pschedhyd f. Wi cij aſa s Blózan w naſchim hózenzu 3. mjerza ſhromadzisnu. K tej ſamej bjechu pschischli wschitzu gmejnzy prijódſtejerjo woſolnych wſów, kaž tež ſnežja rycerſtublerjo Kind nad Małym Budyschinkom, s Rer. Thielau nad Rodezami a Zenker nad Wuježkom, a wschelazy druzh.

Najprijódzy neſeſche f. pschedhyda to prijódſ, ſtož bjeſche so na generalnej ſhromadzisni húdobnych towarzſtrow w naſtupanju wuſwolenja woſebnych woſreſnych prijódſtejerjow poſtaſilo, potom so tyh wſów dla rycerſche, ſiz hischcje k húdobnemu ſjenocjenſtu pschitupili neſhu, a maya so te ſame vichodnje ſjawnje pomenowacj, a na to čitasbe f. pschedhyda naſtawſ ſ čaſopisza „Fliegende Blätter aus dem Rauhen Hause“ w kótrym bje powedane, kaſ je so Dr. Luther w naſtupanju húdžinstwa wuptajit.

Dale buchu woſolny wſy do húdobnych woſreſhow roſvýjelene a bu psches woſleſowanie ſublcí Ponich s Meschiz jako woſreſny prijódſtejer a a wulſahrodnik a gmejnſki prijódſtejer Jakub s Delan jako jeho namjeſtnik ſa Sowrezy, Trebenzy, Delany, Rachlow, Meschiz a Wuježk wuſwoleny; f. s Rer. Thielau jako w. prijódſtejer a sahrodnik Dalwig s Rodez jako jeho namjeſtnik ſa Roperzy, Rodezy, Wajizy a Bułez; f. pschedhyda Wiejas jako w. prijódſtejer a hózenjar Janasz ſ Blózan jako jeho namjeſtnik ſa Żornoſyki, Stweschin, Wujesd, Lusk a Blózany.

Potom ſtaj i. s Rer. Thielau tón namet

so by so wyſoka krajska dírekcia dla nowiſiſeho pschiberanja proſcherſta wo poſtaſenje pomožneho gensdarma proſhyła, a ſkoncjenje bu wot f. pschedhyd tón namet ſtajeny, so buchu taſte gmejny, ſiz hischcje k žanemu húdobnemu ſjenocjenſtu pschitupile neſhu, wschitke te hóſty placit, koſtrej psches domojoſpóſlanje jich proſherjow naſtanu a bu wobſanknene, so maya so taſte gmejny wyſokej krajskej dírekcií a tež hewak wosſewicj.

S Budyschina. Šańdenu ſobotu 4. mjerza wečor vjeſacjich wudyri pola pschekupza Künzela na herbske hafy woheň a to na hornej lubi, bu pak borhy ſaſo poduſcheny. Sapalenje bje ſo večja psches to ſtaſo, so bje jena ſlužobna džówka žahly popek na lubju ſypka. — Póndjelu 6. mjerza popolnju w 4. hodžini počja ſo nedaloko mičałſkeje gýrkwe w Róblez kólni palicj; ale tež tu-tón woheň bu ſbójomne hnydom ſahacheny. Wón bje psches to naſtaſ, so bjechu jón male džiecjt ſe schwabliſkami ſamliſtriſe. Jedyn Schmid ež hólczej bjeſche jón ſ nohomaj wuteptacj chýl a je ſo pschi tym jara wopalit, tak ſo je lóhko möžno, ſo dyrbí ſnadž wumrečj.

Sserbske piſmowſtvo.

Piſhed njeſotrymi mjeſazami je ſ naſladow Matjizy Šerbskeje w Budyschinii knižka wuſchla, ſiz jaſnje a žiwe roſſladuje, kaſ je psched nimalje ſchýri ſta ſjetami jedyn muž ſ mudrej hlojeſku na tu myſl pschischók, ſo dyrbja k wečoru wot naſ w morju tež kraje ležecj; kaſ je ſo prózowacj mjeſ, predy hacj je wot ſchpaniſkeho krała na poſteſku tola tſi male ſódiſe doſtaſ, ſ kótrymž by morjo pscheptyał; kaſku je duzy na wodźi, nuſu pschjetrat, predy dyžli nove kraje woſlada: kaſ je tam džiwich ludzi naſeſhók, ſiz bjechu ſo poroſteje barby, jara ponížni pschecjiwo ſchpaniſkim a ſe ſkotom pscheni: kaſ je tam zylje hinaſche ptaki a roſliny widzik, hacj kaſkej pola naſ ſu; kaſke je w tyh nowych krajacj horjo ſuesz dyrbjak; kaſ ſu ſo jeho nepſchecjelo pola ſchpan-

ſteho krala na neho pſchiſtłodjeli a jemu kſchitwdu ejnili, a ſak tón sprawny muž pſchi wſchitlim tym tola pſcheſtał neje, ſo ſo to staracj, ſo by ſo tón nowy kraj (Amerika) lſepe ſefnał a ſchpaniſſemu kraju wulki wujisk pſchinesk a t. d. Ta knižka, w kotrej je to wſchitko ſara duſhne wo- piſane, rjeſa: „Khrystof Kolumbus aby na- makanie Ameriki,” wot Dr. Sommera, a pſchedawa ho tym, kiž macižne ſobuſtawu ne- ſu, w Budyschin w f. Esmolerowej knihačni ſa 3 now. ſljeborn. — Schiož ju pſchi dölkich wečjorach, kiž njetko hiſheče ſu, ſwjeru pſche- hlada, tón budje na konzu poſledneje ſtrony prajciej: „Schkoda ſo dale neindje!” — Tež moh- la ſo ta knižka džiećjom, kiž rad njeſhto nowe nawedja, ſeleneho ſchtwórtka dacj; tajke ležne čitanje wot morja a zuſych krajow by ſo jim wje- ſje ſpodobalo. —

Nedawno je Maciža Sſerbſka djeſhaty ſechinik Časopisa wudala (na pſchedaní ſa $7\frac{1}{2}$ now. ſljeborn.) Tam widjimy najpredy wot Dr. Pſula prawopisny „woſjaw,” kiž je teho dla ſestajany, dokelž bjechu ſo njeſtoſi mlođi pſchecjelo ſerbskeje rycje ſa to wupravili, ſo bychu ſo synki „je, ja, jo“ we ſladnym prawopisu po mjeſtich konſonantach we wſchitkich padach pſches ſame „e, a, o“ wotsnamenjake. — Na to ſjehuſia tam pſchitlady wo deſtinaziji zuſych menow w ſerbskej rycji. — Na ſtron. 49 a t. d. nadendje- my „ſtawisny ſerbskeje rycje a na rodnoſje“ (poſrāzowanje) wot reformazije hacj do ſydomiſtneje wójny. Knes R. A. Jencž poſluſuje naš najpredy na meſy ſerbowſtwa w času reformazije, a roſtkaduje potom, ſajku ſu Sſerboju nuſu w zirkwiſtich naļežnoſſjach cjerpić mijeli, predy hacj ſu roſwuczenych knesow du- chownych a pſches nich a pſches pomoz druhich pſchecjelow hodne ſerbske knihi dostali. — Nech ſo tudy ſobu na to ſpomni, ſo je neboh knes duchoſny Michał Branzl w Buderey (1706) hijom nimalje tón ſamy prawopis poſtaſit

(1670—71) a nałožał, kotryž ſo njetko ſladny aby analogiſki menuje, a kotremuž ſo njeſotyjkuli vſbeciwi jako nječemu nowemu. — Po čeſhym pomenowanju jeneje knjenje a tych knesow wobeju wuſnacjow, kiž ſu ſo ſwjeru ſa ſerbski lud starali, dawaju ſtrony 76—81. poweſz wo li- hōrſtich ſkerbach a poſtaſti ſiſtich rycjie. — Nam je ſo tón naſtaſk wubernje ſpodobat. — Pſched njeſotymi „wſchelafszem“ a „roſprawa- mi wo naļežnoſſjach towarſtwa“ widjimy na ſtron. 82—92. rynk Fádrufowych „baſnizkow“ w delnjo-ſerbskej rycji wot f. d. ſtempeſa, wo- cijſtečjaných ſ teje knižki:

Fádrufowe baſnizki, kotrej je f. knihač ſſmoleč w Budyschinu wudal, hdiž ſo ſa 10 nſl. now. ſljeborn. pſchedawaju. Schiož dje delnjo- ſuziſku rycj blže ſefnacj, tón ma ſ temu tudy najlijeſtchu ſladnoſz pſchi ſnajomnych (lačjanſtich) pſchedmetach a pſchi tym roſpokafanju, kotrej je priedu date. Nech je tón ſpis wuczenym čita- riam pſcheporuczeny! —

Eſoncje ſpominamy hiſheče na wažnu ma- cižnu knihu, kotraž je ſo wokolo héd docjich- cjała, a kotraž móže ſo poſta ſ. Eſmolerja ſa 10 now. ſljeborn. doſtač; my mjenimy „Bibli- ke ſtawisny abo wucjawk ſe ſtareho a nowego testamenta“ wot Bartka a Pekaria. Potreba taj- ich knihow bjeſhe w wucjernjach jara wulka, a dokelž ſu wot wuſtijných ſſerbow ſestajane a pſchecjelane, dha je wucjerjo, ſtarſki a džieci- wieszie ſ weſelom powitaju, hdiž ſnadž bychu hiſheče neſnate byle!

Pſul

Prihopk.

* Knes i ſpektar a dwaj proſcherej.

(Wjerny podawł.)

İnspektor. Pſche ejo wój mlođaj a ſylnaj thadlaſ po proſcheniu džetai? Proſcherej. Mož žanoh' džeka a laſlujby nimamōj. Inspektor. No, dha džekajtaſ poſta me, ja dje- lačjerjow trebam. Proſcherej. Haj, to drje džyloj, ale na burſte džeklo ſo newuſtejimoj.

Inspektor. Wój móžetaś drewo fakacj, to hízom pónđje.

Proscherej. Schtoha to na djeń sdy dawacieje, jeśli praschenie dowolene?

Inspektor. Ileż s czeledju a 5 nſl.

Proscherej. Hm! hm! Nie, luby knes inspektorjo, to my hromadu pschinęc nemóžemy.

Inspektor. Cjoho dla to niz?

Proscherej. Hlaicje, pschi tym nietzischim drohim khlebi pschinese kózdy na 10 nſl. na djeń a khodźimój prósniąt a pola wasz jeno na poloszu

a hischje džjekat eż — nje, tak hlypaś moi nejsmöj.

Inspektor. Wój nedocjinkaj, ja chzu waju dacj do džiery wlynyc.

Proscherej. To moi docjakacj nechamój, budicje tu bojmje!

A wonaj cijerschtaj, kaž by jeju skort honit.

* W Drajdjanach su witoru wdyjen, na póst-niz, pola jeneho jenického fondtora 6000 a njefotre sta pamputow pschedali. Tena skbla sa druhzej bu pschinobhana a hnydom wuyrošnena; pschetož ludzio hízom stejo czakacu.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj a

a

ludzi pódla

Mots Tunka

škréjetaj..

Hans Depla. Wóndanjo sym ja tež junu w wukraju pobyl.

Mots Tunka. Hdyehadha to?

Hans Depla. Nô, w cijeskim mjestaschku Słanknowi.

Mots Tunka. Schtodha bje tam noweho?

Hans Depla. W Słanknowi hamym wele na shonik nejsym, ale cijim wiaz na dompucję. Tam trechich schyrjoch pschelupzow, kij we wschitskich forcjmach žakošnje halekowacu a pschezo jenu schuczku spjewacu, kij so talesj fapocžinacze:

My sym cji schyrjo se Sadola,
Kij wifujemy do Słanknowa;
A hdyž su tam jabluka pschedate
Sa penesh sakske a khježovske,

Dha móžemh potom ileż a wiež
A duzy dom kroschiki pschecžnicz.

Nô, se swojimi penesami móže kózdy cjinicj, schotz che, ale hdyž jedyn pódla taſku wulſu haru cijeri, dha je to tola sa druhich ludzi merzje. A kaižy su to mandjelszy, kij w forcjmach nutška piša a swojim žonam wonkach na hanach inmu mrjecz a najjerksche hylsy plakacj dadja?! A hdyž je schot weszely, dha wón pschezo pschi tym reicj netreba, kaž ruiazy la, so ludzio wo wýh hromadu bježa.

Mots Tunka. To wšak neje dřichne. Ale cijni dha so s tymi jablukami taſki wulſi dobytk?

Hans Depla. To ja newjem; jenož to

sym słyszał, so je tam wóndanjo jedyn jara weśleły był, so je skóńczenie kóz jabłukow sa kóz wotrubow pschedacj mógł.

Mots Tunka. Hdyż jedyn njetkojej psched jutrami na kraju won pschindje, dha so wele wójentwach rycią.

Hans Depla. To chru wjericj.

Mots Tunka. Sandżenj tydżenj bjech w blizach. Tam bje jedyn brjenk khodjik a wudawaj, so ma 500 tl., holczkam k jentwi hubu blódku cjinil a wulke spodobanie namakal. Ale pôsnizy je hebi tu wzej wulzyshnje skepsał; pschedtoż wén bje tehdom do Bunselta na piwo skoł a tam 5 kroć 20 fl. pscherejwał, czohej dla bjechu jemu też tamnišče holczki wošebyń khefej nahotowale. To pak su bližičansie jandželki shonili a jeho njeleko se swojich nebež wupokasali.

Boże mije nasz brjenko brjenkowski.

Kiž nemôžesch bycj wotroček najwyżsi!

Hans Depla. Hdyż ty talle na jentwy spominasz, dha so na kwas dopomnju, hdyż sym psched njeſotrym cjaſom był, a to pola jara duschnych, wošebyń ludzi.

Mots Tunka. Dha drje je tam też woſebje bylo?

Hans Depla. To so wje. My bjechmy se wschitkim spokojom, jenož s jenym mjeshejan- skim hofzjom niz.

Mots Tunka. Cjoho dla to niz?

Hans Depla. Hlaj, wot mjeshejana mócje jedyn tola pschistojnosz żadacj; ale to tola wjeszie pschistojne neje, hdyż so jedyn predy do jiedzie da, hacj je braschka pacjerje wuspojewał. A potom kluſcha so tola, woſebje hdyż żadyn skład neje, so jedyn kluſobniſtu njeſtio da. Ale nasz mjeshejan neje ani kuchatz, ani myje- niż, ani braschzy niežo dał, prajizy, so drje je k jiedzi a pieciu pschedak, niz pak k dawanju.

Mots Tunka. Uj! to je kraſny pachol!

Hans Depla. A potom w hofzju je hakle nam hofzjom kraſnje wupłacj! tam je rejwał a pił, schtož noha a schija bjeržesche, ale jako k placzenju pschedacj, nemožachmy też ani

penežka s neho wudobycj, ale dyrbjachmy hishcje sa neho płacjicj.

Mots Tunka. Ach ih tolsta nehanibcjiwoſz! Haj wſchak, necęsz wječnje wiaz wužije, hacj cęsz!

S p ē w y.

D į j e l e n j e.

Djelenje! O frudne ſłowo!

Cjeſke kohož potrechi,

Jara cjeſke hdyż ſamy dolko

Sjednocjeni w luboſzi.

Djelenje! kaf pschindje s tobu

S wetscha ſyſt a frudoba,

Zeno cji du radu ſobu,

Kotrychž wedgesch s hubenſtwia.

Djelenje žno podenjemy —

Hdyż też jeno na khwili —

Bórsy hdyż my ſeſnajemy

Gwoſu lubu macjerku;

Wona ſnadž ma nusne yucjie,

To a tamne wobſtaracj

Khwili, — hdyż też khwata ruczie —

Dyrbimy ſu parowacj.

Djelenje ſo ſaſo ſtane,

Hdyż my džemij ſoſieſtaſta.

Potom, hdyż ſnadž loſ nam pane

Stupicj do toh' twolerſtwia.

Djelenje! o frudne ſłowo,

Cjeſke, kohož potrechi,

Ty wſchak pschindjeſich pschedez s nowob',

Pschindjeſch też we mandželſtwi.

Djelenje ty khodjisch ſ nami

Psches to zjte ſiwenje,

Żadyn nej' bes tawſyntami,

Kiž by derje nesnaž cje.

Lebe ſnaja w zjlym ſwjeſci,

Na kraju naſdalishim,

Lebe ſnaja w khudej hjeſi

A też w hrodzi kralowſkim.

Dželenje! o śrubne ſłowo,
Schtó ſe, kij cže neſnaje?
Junu, — hdv̄ tej traſe doſko —
Junu pſchindjeſch ſawieſzle.
Junu hdv̄ tu doſkonamę
Naſchoh' cjeleka ſiwenje,
Dha ſo tola dželicj mamy,
Dželicj wot wſchoh' na ſhwecji.

Dželenje! Ach tola druhdy
Pſchindjeſch ty tež witane,
Hdv̄ po wumōjenju tudy
Naſch duſh horzo ſdychuje.
Dželenje ſej naſch duſh žada
S teſe hſet ſachodneſ,
Hdv̄ wón horſe ſ nebu hlađa,
Hdv̄ naſch lubh ſbójnik je.

Bratſja! tam we Božim raju,
Kaž naſch ſbójnik praſit je,
Tami ſo ſaſo namykaſu
Wiſhitzu ſwoji hromadzie;
Hdv̄ tež tute ſrubne ſłowa,
Tute cjeſke dželenja
Maſ na tamnej ſtronı rowa
Nihdy wiſzy netrečja. Pietr Młonek.

Cyrkwinske powjesće.

Wérowani:

Podjanska wosada: Jan Žur, wobydleſ na Židowi ſ Madlena Štoblez ſ Khejna.

Michalska wosada: J. K. A. Schäfrich, wobydleſ na Žid, ſ Hanu rodž. Hokerez, ſwud. Benadžinu tam. — Handrij August Wičjas ſ Khejna, ſ Hanu rodž. Wehliz, ſwud. Renczowej w Szczecinie. — Handrij Krawz, wobydleſ w Delnej Kini, ſ Mariju Madlenu rodž. Benadžiz, ſwud. Čjornalowej tam.

Krčeni:

Michalska wosada: Maria Helena, Jana Wičjas, ſahrodnika w Brzesowu, dž. — Maria Madlena, Jana Pilaka, ſiwnoſterja w Małkaczach, dž. — Hana Madlena, Jana Kozora, khejjerja na Židowi dž. — Jan August, K. G. Kühny, cjeſkie na Židowi, ſ. — Bedrich Herman, Kortje Michałicha, wobydlerja w Dobruſchi, ſ. — Jan Bohuwjer, nem. ſ.

Podjanska wosada: Jakub Miſławich, Michała Handrita, wobydleſ na Židowi, ſ.

Zemrjeći:

Djen 16. februara, Klara, T. H. Lea, wobydleſ na Židowi, dž 4 l. 6 m. — 17. Hana Amalia, Handrija Haſy, wobydleſ na Židowi, dž., 15 l. 4 m. — 18. Ernst Wylem, Kortje Wylema Wóſtoly kublerja a gmejnſteho vrojodſtejerja na Židowi, ſ., 4 m. — 19. Maria Madlena, Jana Libschje, wobydleſ na Židowi, dwójniſta džówka 7 n. — 20. Jan August, Jan Wenzl, wobydleſ na Židowi, ſ., 7 l. — 21. Jan Wičjas, wobydleſ na Židowi, preby kublet w Delnym Wujesdi, 58 l. 22. — J. G. Käſtner, wobydleſ na Židowi, 46 l. 7 m. — Hana, rodž. Heinrich, Handrija Hoblana, khejjerja na Židowi, mandjelska, 61 l. — 28. Handrij Janasch, wumenſka w Dobruſchi, 71 l. — 27. Hana, nebo Jakuba Janascha, cjeſkie w Dalizach, ſaw. dž., 40 l. — 1. mjerza, Jan Ernst, Jana Jurja Nowaka, korejmarja w Nowych Bobolzach, ſ. 17 n.

W mich. zyrkwi předuje juſſie dopołnia ſ. kand. Mrós a pſciwolnju ſ. d. Wjazka.

N a w e ſ t n i k .

Dobrowolna ſubhaftazia.

Na požadanje herbow nebo Jana Nowaka w Ruhethalu budja ſo ležomnoſſie, ſ jeho ſawofſtejneſtu ſtuſchaze, menujzy

A.

w Nowej Wsy nad Sprewju pod cat. no. 2 ležaza a ſol. 3. tamniſtich gruntskich a hypothekſtich knihi ſapiſana a ſ 90, dawkiſtmi jenoszemni napołożena ſahrodniska ſiwnoſz, ſaz tež

B.

w Ruhethali pod cat. no. 2 ležaza a ſol. 3 tamniſtich gruntskich a hypothekſtich knihi ſapiſana, ſ 19, dawkiſtmi jenoszemni napołożena khejnicka ſiwnoſz, herbstwodzjelenja dla

16. mjerza 1854

na tudomnym ſudniſtym mjeſzi dobrowolneſt ſiawne na pſcheſadijanje pſchedawacj.

Blijsche wopisjanje ležomnoſſiow, teho runja tež kupne wumienienia ſu ſ woſjewenia, w nowoſchanſkej forćimi wupowiſneneho, ſ naſhonenju.

Nowa Węſ nad Sprewju ſ Ruhethalom, 8. februara 1854. ſ ſudniſtvo tam.

Nycktar.

W Delnym Wujesdi je ſahrodniska ſiwnoſz, ſiz ma 36 jutrow (Morgen) ležomnoſſiow a twarenia w dobrzym redzi, ſe ſwobodneſt ruki na pſchedanſ. Wiſcho daliſche je ſhonicz pola Jana Khejnicka tam.

Wohensawieszjaze towarzstwo Borussia w Barlini
 se składnym kapitalom wot 2 millionow toleř pruskeho touranta
 a reserwu wot 1 miliona toleř,
 sawieszjuje pschedzivo wóchnowej schodzji po tunich a twerdych pramicach mobilie wschnittich
 druzinow, skady tworow, žito, grat a sudebje a teho runja pod zyholowanej, schindzelowej a
 stómianej tsechu a je podpisany k horzebranju a sapišanju sawieszeniow stajnie hotowy.

W Budyschini, w mierzu 1854.

Achieza čjo. 15. w Khrösi pola Minakala, s 11
 dawskimi jenoszemi napołożena, je se swobodneje ruki
 na pschedan. Wtóż bliższe je pola wobyczjerja tam
 shonie.

Dżen 15. mierza 1854 (średni)
 budžet ho wiazore dżelby pola a luki pola Nekornia,
 Brzesz, Baria a Bokojny wot hewabscheho Čechez
 kubka na pschedzowanie pschedzawacj. Na kupowanie
 smyshleni maja ho na spomnennym dniu rano dżew-
 ejch n koczymi w Ratojach nutšnamakacj a swoje
 sadženja cžinicj. Parikulier **Martschinck**,
 wobyczjer.

Pola wumenkarja Handrija Rečki w Malesche-
 zach je 20 kop ržanych woklepów na pschedan.

Pczolk na pschedan.

16. mierza budžet ho
 na wewczeniach w Bu-
 kowzy pola Lupoje 8
 dobrych a bohaciej s
 pschedzami wobyczjenych
 kólców sa hotowe ve-
 nesh na pschedzowanie pschedzawacj a maja ho
 na kupowanie smyshleni na spomnennym dniu do-
 polnja 10. tam nutšnamakacj.

Sobotu 25. februara bu na pueju wot Haſa do
 Minakala a Lipieža jena pelzmejza ſhubena. Schiož
 je ju namakoł a ju vola kocymarja Sahrodnika w
 Haſu abo w wudawačni Serb. Now. woteda, dostane
 7½ nsl. myta.

Zańdżenno sobotu žita w Budyšinje płacaachu:

Kórc.	Wyšsa.		Nižsa.		Srzedzna.	
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.
Róžka	5	15	5	5	5	10
Pschedzenja	7	5	6	20	7	—
Decimén	5	—	4	20	4	25
Wóžk	3	—	2	15	2	25
Groch	6	—	5	15	5	20

Dowoz: 3238 $\frac{1}{4}$ kórcow.

G. A. Lövenig.
 Komptoir na swonomej lawisej hasz.

Duchny a pjesny czorny młody pudel je na
 pschedan. Hde? To je shonie w wudawačni Serb. Now.

K. K. Prijene Wohensawieszjaze Towarstwo w Wini

sawieszjuje mobilie, twory, žito, grat pod zyholo-
 waney, schindzelowej a plómijanej tsechu. Sa-
 wieszenja wobstara w Budyschini

Chr. Holtsch na miasowym torholsceju.
 NB. Wswitke płaczenia stawaja ho w prussich penesach.

Pschedprošchenje.

 Cženonym Serbam dowolam ſebi
 s tuym wosiewicj, to bude ſutje ne-
 dželu 12. mierza wiejor pola me

Farpjaza hoſzina

hotowana. Za na tu ſamu najwobwólniſčo psched-
 prošham, s tym volubenjom, ſo budi ſwoim ržesze-
 nym hoſzjom s dobręj ſiedzi a s dobrym vicem na
 najtunischi poſlužecj **Tovt**, na dalok i blejschi.

Džiwocjanſke evangelsko-lutherſke towarzſto ſmije ſutje
 ſutje (nedželu) i hromadžinu. Pschedproſhwo.

Srđdu rano 1. měrca je namaj luby Bóh matu
 džowcičku wobradžiſt.

W Kwaćicach, 4. měrca 1854.

Jan Bartko a mandželska.

Kórc.	Wyšsa.		Nižsa.		Srzedzna.	
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.
Róžka	—	—	—	—	—	—
Pschedzenja	7	20	7	10	7	15
Decimén	4	20	4	10	4	15
Hejdusčka	1	25	1	20	1	22 $\frac{1}{2}$
Bjernu	—	14	—	12 $\frac{1}{2}$	—	13
Kana butry	—	—	—	—	—	—

Serbske Nowiny.

Za nawěški, kiž maja so w wudawařni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, pláci so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde často pláci $\frac{1}{2}$ nsl
Štvortlétne předplata pola wudawařja 6 nsl, a na kral.
pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Cislo 11.

18. dzen měrca.

Léto 1854.

Vopšiilecje: W Budyschini, 18. mjerza 1854. Generalny wukas. Šwjetne podawki. S Kuslowa. S Laczery. S Cizka. S Vostkiz. Se Schrejenz. S Weßela. Hanß Depla a Mots Lunka. List s Ameriki. Sa včelniakow. Zyrwinse povesje. Nawjeschtni.

Generalny wukas

na wschitkich fararjow budyskeje krajskeje direkzije, w kotrychž wořadach Šserbjo protestantskeho wusnacza pschebywaja, ſerbſke Bože ſlužby w Dražđanach nastupazy.

Dokelž je kralowske ministerstvo kultuřa a ſtawnego wucjeniſta dovolilo, ſo bychu ſo, kaž w ſaňdžených ljetach, tak tež východnje hac̄ na valiſche poſtajenje k ſympathetu protestantskich Škerbow, w Dražđanach a woſolnoſti w wulkej mnogoſti živých, ſ tčažami bože ſlužby w ſerbſkej ryči mjele, dha budje ſo w bjehu tuteho ljeta a to nedjelu Lătare, 26. mjerza

3. nedjelu po ſw. trojizi, 2. julija,
16. nedjelu po ſw. trojizi 1. oktobra a
2. nedjelu adventa, 10. dezembra

w ſchižnej zyrkvi w Dražđanach dopołnia wot 11. psches jeneho ſerbſkeho duchomnebo a ſyjewarja ſ Hornych Lužic bože ſlužba w ſerbſkej ryči, hnydom ſe ſwečenjom božeho woſkasanja wotdjerječ.

Farario tudomneje krajskeje direkzije, w kotrychž wořadach Šserbjo protestantskeho wusnacza pschebywaja, doſtawaja teho dla ſ tuim porucžnosz, tuto bližiſtu nedjelu po wukhadzi tehohlej wukasa ſ kjeſki výčipowedacj. — W Budyschini, 10. mjerza 1854.

Kralowska krajska direkzija.

ſ Könneritz.

Dr. Feller.

W Budyschini, 18. mjerza 1854.

W nastupanju wójny poczínaja ſa nashe fraje trochu liepsche wublady byc̄. A cjoho dla to? Dokelž poczina wjerzícho byc̄, ſo Pruska a Rakuska na ruſowstu ſtronu nestupitej. Ale budje psches to wójna ſadžjewana? Zylie drje niž, tola paſ tak daloko, ſo nashe fraje psched nej ſwarnowane wotianu. Pschetož hd̄y by Pruska a Rakuska na ruſowstu ſtronu ſtipitej, dha by wjeste bylo, ſo bychmy ſtere liepe Franzowſow ſ nam doſtali, wotanetej paſ wonej

neutralnej, to rjeka, nemjehatej ſo wonej do teje ſwady, dha wotane wójna na Ruſow ſ jeneje ſtrony, a na Turkow, Franzowſow a Žendželezanow ſ druheje ſtrony wobmefowaná. Ale nebudje Ruſowſka Prusku a Rakusku twungowac̄, ſo bychtej na ieho ſtronu ſtipic̄ dyrbjatej a nemója nam Ruſojo do kraja panyc̄? Budžio mjenja, ſo ſo to neſtane a to teho dla niž, dokelž ſmjeja Ruſojo ſe ſwojimi doſtalnymi ne-pſcheczelemi činic̄ doſj a ſebt po taſlim hiſic̄je dwje nowej wójſz na ſchiju wabic̄ nebudža.

Tajke mjenenje je wschudzom rosschierene a duž ſebi tež lud žada, fo by ſo Pruska a Raſkuſſa ruſowſkeho pscheceſtwa paſtej. Ale ſchiodha potom, hdyž ſnadž wonieji zyſie na franzowſkojendželsku ſtronu ſtupeſi? To ſnadž tež tak straſchna wjez byta neby, pschetož ſtaneli ſo to, dha ma Ruſowſta, móhł rez, wſchón ſwjet pschecejiwo ſebi a by ſnadž teho dla tola ſkonečnije zoſacj dyrbjala. No, w bliſſich dñiach budžemy widžic, ſak ta wjez pobjehne. Mójno je, ſo ſo Ruſowſta na wójnu pschecejiwo Turfam, Zendželjanam a Franzowſam ſwazi, pschetož wona neby, hdy by ſnadž tež pschehrata, psches to ničjo pschihadžita, dñzli ſwoju dotalnu wažnoſt. A tu by tež wotbyla, hdy by hižom njeſko mjer ſeſinika. Duž budža Ruſojo najſtere ſ wójnu ſpytač, pschetož wójnske ſbozie je kuloſte a — móhlo jim ſnadž tola njeſajſti dobytk pschinez.

Swětne podawki.

Saſſka. Lipſte nowiny powedaja, ſo je njehduschi budýſki ryčník Eſchirner, ſiz bje pschi draždžanskim meiſtum ſbieſku do Schwajzarskeje čefnyt, tam jebarſki bankerot ſeſinit a ſo do Ameriki abo Zendželskeje na pucj podat. Deho wjezy buchu w franzowſkim pschimórfkim mjeſzi Havru ſaſtavnen, won ſam pak bje hižom prež. — W Draždjanach ſatſeli ſo wón danjo jedyn architekt w Engelez restauraziji ſredža bes hoſzemi — a to ſ piwom, ſ kottymž bje pistoliu napelnit.

Pruſy. Dokelž bje kral w tychlej dñiach woſebneju poſtańzow (Gesandte) do Pariza a Londona poſtal, dha biechu njeſoſi tu ryči wunesli, ſo won to teho dla czini, dokelž chze na ruſowſku ſtronu ſtupeſi. Won pak je to, ſak je ſo tolej njeſko dopofaſalo, teho dla czini, ſo by hiſcheje junu ſ mjeret radžit, predy hacž by wójna wudyrtla. Hacž budžetaj jeho poſtańzaj ſchto wuſtukowacj, to ſo jara prascha, tola tež pak tehdom, hdyž byſtaſi ničjo newuczinitoj, by ion ſhwalbę hódnę węſtat, ſiz chze wójnu wobrocejič. — Pruske na brjohach naranschego morja (Oſtſee) ležaze twerdiſiſny ſu hižom ſe wſchej ſjedźnej a wójnskej potrebu ſaſtarane, a hewak je tež hižom ſ temu pschihetowane, jeſi by ſo kraſna

wobora (Landwehr) pod brón powołacj dyrbjala. Vorucjene je tež, ſo mjele ſo reſervy 7. a 8 wojskowego korpſa (Armeekorps) ſhromadžiſ, hdy bychu ſo franzowſke meſy wobſadžic dyrbjale, reſervy 1. korpſa, hdy by ſnadž w bliſkoſi na ranskich Pruſhow wójna wudyrtla, a reſervy 5. korpſa, hdy by ſo w Póſnanskej (Pozen) ſchto neſchecejelske hibacj poczato. — Kral chze prijödkſtejazých wójnskich čaſow dla njehbje 30 millionow toleř ſajimacj a tuto jeho wotpohlaſanje budže w tychlej dñiach barlinſfemu ſejmej (Landtag) wosſewene, ſo by tuton do teho ſwolit. Duž je 114 ſapóſlanzow praschenje na ministra ſeſinito, hacž chze jím wotmolwenje dacj: na ſajkej ſtroně budje pruske knežeſtvo w o w prijödkſtejazei wójni ſteſecj? Miſtter ſ Manteuffel je na to wotmolvit, ſo budje ſejmej pschi ſtadnoſti jednania wo ſajimanje ſpomnenych 30 millionow toleř wſchiko wosſewene, ſchtož je prijödkſtejazeje wójny dla wedžic treba, a ſo móže won hižom do prijedka ſak wele prajicj, ſo je pruske knežeſtvo ſ franzowſkim a ſendželskim w dobrej pschejenioſi. Tuto jeho wotmolwenje bu wot ſejma ſ dobrym ſpodobanjom powitanie. — Generalleutnant ſ Manteuffel je wot krala na rauſchego ſhježera poſlany a to najſtere njetzſich wójnskich naležnoſiſow dla.

Rakuſy. Khježor je ſo do Mnichowa (München) podat, ſo by tam ſwoju newetu wopytał. — Š Ruſowſkeje ſu do Wina poſezje pschischle, ſo khježor Miklawſch wo tajſim mjeri, kaſiſh chzedža ſemu pschinucjicj, ničjo wedžicj nochze, ale ſo chze radſcho ſ wójnu ſpytač. Tež viſche ſo, ſo won najſtere do Warschawy pschijedže, ſo by ſrajam, hdyž ſo wójna powedje, bliże był. — Arzwojwoda Albrecht je najwyſſhe ſommando nad wójſkom doſtaſ, ſotrež je ſo na turkowſkich meſach poſtańto. — Dokelž ſbieſki ſſchefsianow w Turkowſkej dale bóle pschiberaja, dha je rakuſke knežeſtvo do Konſtantinopla prajicj dale, ſo chze te bliſſiche turkowſte ſraje, jako Bóšnu a Herzogowinu, wobſadžicj, jeſi dyrbjat tam tež žadyn ſbieſk wudyrieſ. Ale ſultan je na to wotmolvit, ſo won tajke wobſadženje mjeſcj nochze. Won ſnadž ſebi myſli, ſo ma tak hižom zuſyčh hoſzior doſz w kraju

¶ so smjeje wieszje hiszceje swoju lubu nisu, predy hacj budze sich wschitlich wotbyc̄ mōz. Pschetož hacj Franzowsojo a Zendzelczenjo tak lōhko s Turkowskej pôndu, kaž su tam pschischli, to so hiszceje wulzhchne prascha. A tuczi tež žane raluske wójsko teho dla rad w Turkowskej newidja, dokelž so bosa, so bichu Rakuschenjo, hdz by so Turkowska džjelic̄ poczala, tón fruch naisskere sa ſebe wobſhowali, fiz maja hijom wobſadjeny. Teho dla woni sultanej wot rafuskeje pomozy wotradzeja.

Franzowska. Ssejm je jenohlóšnje k temu pschiswolit, so kmie khjezor priódłstęzajezo wójny dla 250 millionow nortow fajimac̄. — Prinz Napoleon, fiz budze tež džielbu franzowskeho wójska w Turkowskej kommanditowac̄, ma so tam w bližichim času na puc̄ podac̄. Kaž je niesko postajene, dha ma prienja wieszha džielba wójska 20. mjerza wot Toulona do Turkowskej wotijec̄, a druga pak 15. haperleje. Dokelž Franzowsojo k temu dosz ſwojich lōdżow nimaja, dha su tež nieskto rafusich ſa dobry penes fajimali. — Dokelž je so dotalny minister wójny ſa kommandeura franzowskeho wójska w Turkowskej postajil, dha je khjezor marſhala Baillanta ſa ministra wójny wuswolit. — Franzowske pomozyne, do Turkowskej ſkasane wójsko wopschija 15 regimentow pjeschkom, 4 regimentow jiesnyc̄, 13 batteriom a ičtož k tym ſluscha.

Zendzelska. Priene woidželenje jendzelskeho lōdžtwo (Flotte), fiz ma porucznoſ, do naranscheho morja (Ostsee) ſiec̄, je naiffere hijom do teho ſameho pschijelo, pschetož ſanđenu ſobotu je so wone na puc̄ podato. Tuto priene woidželenje wobſtei ſ 23 wulſich lōdžow s 1336 kanonami a 13,326 mužemi. Zyle lōdžtwo budze ſ 30 linijskich lōdžow, wot koſtrzych ma ſožda wot 80 hacj 131 kanonow, wobſtejec̄ a k temu pschindje hiszceje njehdje 30 menſich lōdžow a wysche teho tež franzowske lōdžje. To budze teſko wulſich wojniſkich lōdžow, kaſtich hiszceje ſenie hromadje bylo neje. A tak ſraschnie wone ſu, može ſebi jedyn pomyſlic̄, hdz jedyn wie, ſo ſe ſwojich wulſich kanonow ſ wieszha 68 vuntewiske kulje tſjeleja. Wyſhi roſkaſowať nad jendzelskim, do naranscheho morja poſtanym lōdžtowem je admiral Napier. —

Ruſojo maja w naranschim morſu perža ſenož 27 linijskich lōdžow a te ſu tu khwilu w 3 pschistawach (Hafen) roſdželene a nemója ſo ſienoczic̄, dokelž tam hiszceje lōd roſtat neje. Teho dla tež Zendzelczenjo tak khvataja; pschetož woni ſo nadžija, ſo Ruſam predy na ſchiju pschindu, hacj budža eji lodu dla ſwoje lōdje ſhromadzic̄ mōz. Tola chzedja ſaſo njeſtore nowiny wedzic̄, ſo Zendzelczenjo a Franzowsojo predy do naranscheho morja nups nepoſjedu, hacj budze Ruſam ſjawnje wójna pschipowedzenna.

Turkowska. Pschi Donawi ſo ſ zyla niejo woſebneho podato neje a ſda ſio, ſo Ruſojo na Turkow njeſko žane nadvady czinic̄ nochzbedza. Tola je wjeste, ſo werch Paschewic̄ borsy pschindje, ſo by najwyſche kommando rufſkeho wójska na ſo wſat. Ale won budze ſo naisskere tež bōle ſ mjerom ſadžerječ, dokelž ſu wſciwe ruſowſte wójska, fiz bjechu na puc̄ do Turkowskej, pschikasnu dostate, ſo bichu dale neschle: pschetož najpredy dyrbi ſo wotczakac̄, ſchto budža Zendzelczenjo a Franzowsojo w naranschim morju ſapoczec̄. Ma tutego brjohi je tu khwilu wele wójska poſtanego a duž chzedja Ruſojo naiffere teho dla pschi Donawi mene wustupowac̄. — Sbiejki ſcheszianow w Turkowskej pak psziberaja, pak woteberaja, tola ſda ſo, ſo tak wulzy wazne nejſu, kaž bjechu ſ wopredka wuwołane.

Ze Serbow.

S Kulow a. Tudy bu 3. mjerza nowy mjeſchczanosta abo burgemeiſt r. Nowotny II. psches wokreſneho ſekretaria Beckera do ſwojego ſastkownſta ſapokaſany.

S Taczež. W domſkich khjeźnika Brjazyny wundje 3. mjerza rano w 8. hodžini wohen a buchu telej, kaž tež dwór khjeźnika Brjucha wot plómenjow wutupene.

S Čiſka. ſsobotu 4. mjerza rano w 4. hodžini wudzi tudy wohen, psches koſtrž buchu twarenja polenka Mateja Pawlika a lublerja Mateja ſswata, kaž tež bróznie poſlenka Rhyſiana Nowaka, ſchwórežbura Mateja Wicjasa a Jana Čerciſila zylje ſahubene.

Pawlík spali so: 5 kruwów, 1 jaloža, 2 cjeleczki, 3 huznyz a njeschto kur, 5 kopy słomy 4 sory hyna, 40 kórzow rožki, 4 kórz y pscheny 6 kórzow hejduschi, 4 kórz wowa, 4 kórz jecjmenja, 15 bažnijow (kloftrow) drewa a wschitke jeho wjezy a wschón domjazy a hospodarski grat. Dokelž wohen i dobom w Pawlík dwori a w Nowakę bróžni a hnydom tež w Szwatez dwori wudvri, dha šd ſda, so je wón wschu- djom na jedyn ras ſaloženy byt.

S Voschiz. Štredú tydjenja 8. mjerza wečor

w 11. hodžin počja so tudomny Pſlugez wje- trnik palicj a bu tež wot plómenjow zylje sahu- beny. Wohen so psches wjetší jara na huzoda Herrlich a cijereſche, ale wón bu psches ludži wotwobaraný. Kak je wón wuschok, neje snate.

Se Schjeńzy. Sařdjenu nedjelu bu na tudomnych ležomnoſtach morov ſuſobník namaka- ny. Tón ſamy je derje ſwoblekany był a tež na jenym porhi ſloty perſchjen mijet, ale penes pe- čja žanych pschi nim namakali neſju.

S Weſela. Tudy wotpali so 14. mjerza gmejnſta ſhieža.

Kak

rozom

Hans Depla

wótřitaj a

a

ludži pódla

Mots Tunka

škréjetaj.

Hans Depla. Djeħadha sy ſařdjeny tydjen wokoło ſhodžit, moj Mots?

Mots Tunka. Ja bjech ſo k ranju won puſčejit.

Hans Depla. Schtodha ty tam noweho naſhoni?

Mots Tunka. Hlaj, noweho doſz, ale mało duſchneho. Ja hlyſhach menujzy, ſo je ſebi loni jedyn wotrocžk psches pschehladanje

mjezu do žita ſaworſchtowat, jeho hospodař pak jemu ſlubi, ſo ju, dokelž wón dale cjehnische, ſaſo dostane, hdyž budža ju namakacj.

Hans Depla. Je dha ju ſaſo doſtat?

Mots Tunka. Nje, nje! Dokelž bjech ſwinje poſonczej cžapku roſtorhake, je ſebi tón potom tu namakanu wobkhowat.

Hans Depla. Uj, aj, to neby duſch- nje bylo.

List s Ameriki.

(Wot Jana a Hansa Kaschyra.)

New-Ulm Austin Co. Texas, 26. dezembra
1853. Lubo pschecjelo! Dokelž smy njetko s Božej
pomožu do Ameriki pschischli, dha ho nekomđimy,
Lebi a wschitkim, kij w luboszi na naš spom-
naja, wo naschim pucjowanju a wo naschich wob-
stejenjach rosprawu dacj. — Do Bremena pschin-
djechmy 31. augusta a wostachmy tam dwaj dnaj
ležo. Na tsecji djeń buchmy po rjezji Weseri na
kodži doweseni. Na morjo puschicjichmy ho 4. sep-
tembra a bjeſche 90 pucjowarjow na tutej dwaj-
szczorskej (zweimastig) kodži. Nasche pucjowanje
bje jara dobre, dokelž mjejachmy s wetscha dobry
wjetst. Ale 53. djeń jako 26. oktobra, wečjor
po jiednacjich, stocji nascha kodži na jenu ſkalu
pschi kipi Kubi, ieje předni djeń wosta na tutej
ſtali wišajo, sadni bu pak wot jołmow tam a
hem metany a woda ho s možu do kodžje lijesche.
Jako snamjo nascheje nush, w kotrejz tjačhmy,
bu hnydom latarnja wupowisnena a dokelž bjechmy
blisko pschi kipi, dha bu to bortsy pytnene. Njehdje
4 hodžini dyrbjachmy w straschi na tej roškamanej
kodži wostacj a budjichmy khwilje dosz mješi, wele
wodži wutorhnyč, ale nichón ſebi na Jane tho-
wanje wjezow nemyslesche, dokelž jadyň newedžische,
hacj pschi živjenju wostane. Nano w tjočj pschi-
jjedje mala kodži, kij naš na kraj pschewese. Nasche
wjezj ležachu hijom s wetscha w wodži a dokelž
ho kodži potom bortsy podnuri, dha ſu nasche wjezj
a kſchinje wschitke ſhubene, jenoj ſchtož na ſebi
a pschi ſebi mjejachmy, jako draſtu a poſleshečja,
bu wukhowane. Kupa Kubu ſluſcha Schpanſkim
a je s wetscha wot Schpanſkich wobydlena. Jako
na kraj wustupichmy, nemojachmy ho s nikim
dorycjecj, a dyrbjachmy 5 jendželskich mil daloko
po jeneho tótkacjerja (pschelacjerja) vóšlacz. My
buchmy do mjesta Neuwieda dowedjeni, derje
pytan a ſpenesami a wjezami bohacije wobdareni.
Po tſidjenjiskim pscheywaniu domese naš jena pa-

rołodž (Dampffschiff) do mjesta Havany, hdješ
buchmy wot njemiskeho towarſtwa a wot konſula
jara derje horje wſacj a bohacije wobdareni.

(Skónčenje přichodnje.)

Sa pcžolnikow.

„Sſkoma je ſkoma“ reſny jedyn ſtacy
pcžolnik a ſchafesche ſwoju bjeļu hlowu, jako
pola me te nowe Djerzonſke kafcje widjitsche.
Tute ſu menujy s tolſtych deſkow abo pſotow
wudjelane a Djerzon (wupraj: Dzečon), du-
chomny w Karlſmarkſtej w Schleſyjskej je te ſame
wunamakal. Wone ſu ſchtyrtožkate, maja dre-
wiane dno a dwje tolſtej drewjanej ſjent, a ſu
horka wotčinene a tak pſchihotowane, ſo ho tam
½ zola tolſte a 1 zól ſchierole ſchabift napołoža,
na kotrej pcžolki potom ſwoj twar twarja. Zelej
kafcje ſo drje temu ſtaremu pcžolniſkej derje lu-
bjachu, dokelž ho w nich prawje duschnje hantje-
ruje (kaž wón prajesche), dokelž ho ſim dacj a
wſacj hodži, kaž jedyn chze, a dokelž može ſo zy-
ky twar kodžy čjaſh wobhladacj. Ale, to ſo jemu
nihdv lubicj nechaſche, ſo bječhu drewjane. Wón
mjeſeſche tej w tym zylije prawje, hdyz prajesche,
ſo ſu tajſe drewjane kafcje jara ſymne, ſo w
nich pcžolki w ſymi jara wele trebaſa, ſo ho dre-
wo lóhzy cjeſne, pocji a puſa a ſchtož mjeſeſche
herak wustajecj. Duž wón pschi tym wosta:
Sſkoma je ſkoma, a pſchitaji: Haj, hdz
bychu te kafcje ſlomjene byłe, dha ja nechal
prajesč, ſo hisczen na ſwoje ſtare dny ſ nim
nebych ſpytaſ. — Njeſotry čjaſh po tym cíttach
ja w pcžolniſtich nowinach (Eichstädtter Bienen-
zeitung), kotrej ſebi psches ſ. Smolerja wobstaracj
dawam a w kotrejž ſo to a tamne w naſtupa-
nju pcžolniſtwa jara wujitne a intereſantne pſche,
ſo je wjesty cjeſſki duchemny Detil knihi wudał,
w kotrejž maschinu wot neho wunamakanu wo-
piſuje, a to tajku, ſ kotrej ſo Djerzonſke kaf-
cje ſe ſkomy wudjelacj hodža. Ja ſebi te kni-

ho kupich a namakach w nich to zyke pcjolnistewo jara tenje wopisane a tez wcho jara stroeslise roestajane, tak tez, jak ma ho ta spomnena maszina twaricz a naložicz. Ale te kaschcje, kotrež ho s tej samej praszuja, ho mi we wschelakim nastupanju prawje lubicz nechachu. Tola psched njeleotym nedjelemi ejitach ja w budylskich njemslich nowlnach, so su hebi druzh ludzio tu wzej tez hijom k wutrobi wsali a tu maszинu mudrje wuporebzili a ho tyczer Petaw a w Huczini s tailej maszинu, wot neho wudofonanej, te schwir-rożtate skomjane Djierzonsse kaschcje dżieka. Duż ho k nemu podach a wohladach niz jenož tu nowu maszинu, ale tez hotowe skomjane kóczcje. Te ho mi lubja a možu je kózdemu, a to tez temu staremu pcjolnikej poruczicj, dokelž su kmane a schikowane. Wone su zylje skomjane, dno a boki s jeneho krucha, a saſtarwy abo durečki su tez wot skomu dżielane a jenož w przedku a saby a horka s cjeñlimi desklami sabite. — Schiż obze wot herbskich pcjolnikow tu Djierzonsku methodu savoczež, temu radju ja, so by do Hucziny schot a hebi tu wot tyczerja Petawy wunamakanu maszинu a te na nej dżielane kóczcje wobhladał.

D. P. Radz.

Cyrkwinske powjesée.

Krćeni:

Michalska wosada: Hana Ida, R. E. Mislišča, kliejserja pod hrodom dj — Gustav Gruszt, nem. p.

Podjanska wosada: Jakub Miłkawski, Michał Hordrija, wobydlerja na Židovi, p.

Zemrjeći:

Djen 5. mjerza: Handrij Mjetrach, kliejser a krawz na Židovi, 43 l., na Boju ruczu. — 6, Hana robj. Dudiž, Handrija Höhny, kliejserja a polerja na Židovi, mandjelska, 53 l. 3 m., na skłoboz. — Jurij Čjornak, w Delnej Kini, 60 l., na Boju ruczu. — Handrij Kolich, sahrodnik w Delnej Kini, 57 l. 5 m., na huchocjinu.

Iutſje dopołnja przedaje w michalskej zytkwi f. fand. Trautmann.

N a w e ſ t n i k .

Ach wy kruwarjo hermanszanszy
Wschindjeże saž k nam do pschasy,
Khosel a punč my smiesemjy
A wschitke tez tu budzemjy.

Tu wschitke ſmy my domjaze
We jažnoszi ho zwiecžimy,
Kaž wash tón palenz čerweny
Tón s iahodami mjeschany.

Fajku ſej wy nesabudjeje,
Trubku ſej tez pschiluceje,
Tak ſze wy ſkere widjeni
Tu vola naš we pschasnej ſtri.

Hdyž klamat trubki nimu tu
Dha na polach ſnadž lonsche ſu,
Te bes schwablicži ho ſopalu
A jaſny dym tez metaju.

Waznowanje.

Szreby wiecior su ho paduschi do hermanskeho kaschcja knihiwjasački Burmeisterki w Budyschinu nutšlamali a s neho tez bes drugim njeſkorze herbske ſpiewarske knigi kranysi. Tute su do czorneje kožje wjasane a maja ſkočjanu wobrlest, ſaz tez na ſwonskonnym boku deslow ſkočjanu aby ſlijebornu ſmuhu a ſnadž tez hinaszte wupyschenie. Komuž bychu ho njezbje taſte ſpiewarske na pschedan poſtigile, tón chył to na prawym miejzi woszenicj.

Wosjewenie.

We cjeſcje raneniu ſkorbi teho ſubmatrofobiežeria Jana Brady we Djierzegach naytcezilno kueſe kuihrei a wudawarei Janei Genteli Schmolteri tudy, je ton poſlenni teho, cjeſcje raneniu webytſiatcho do rostyrjanowania ſrydu Hanſe Dęple a Mocza Lunki nuzylezhenego cjeſhwa, na stronii 345 a 346. No. 44. tyc tredjeniſtich nowinow dla, po §. 26. pod 1. a 2. teho cjeſhwasafonia wot 14 teho Mierca 1851. a po Art. 194. a 202. teho kriminalſkeho ſafonia namesto weſom dnow jaſtwa wo vecz tholerei wobjrafowanym a do ſapwaczenia tych foſtowaniorow wotkudjem.

Mu požadanie Brady budež tutto ſnajobny cjeſinem. Budyschin ton 16 ty dzen Mierca 1854.

Mieſta Gsud.

Wosjewenie.

Tebo cjeſezjerenia dla, kotrež ho pod tym yrolteſciſtvo „Napominanije“ na 38tei stronii herbskich nowinow dy cjeſhwo 4teho dnia mawo rožla 1854 ſa teho ſubmatrofobiežeria a fortymaria Wehli w Raſchowu namysla, ſai na ſkorbi teho sameho, a po wotkudjeniu, ton ſeſčkar Jurij Sejjepan, Budyskej namieſto djeſaci durom jaſtwa wo vecz tholerei a ſnes kuihř Schmolter, jaſo wudawar herbskich nowinow, ſobi džielenia dla, na mieſcie cjeſh dy now jaſtwa wo dwai tholerei wobjrafowanem a do ſapwaczenia tych foſtowaniorow, ſoiždy po ſwojim džielu wotkudjenai, ſai teiſh ho tym wotkudjeniu podzibrujwai. Tuto budež na požadanie Wehlie ſjawni cjeſinem. Budyschin, 11th dzen Mierca 1854.

Mieſta Gsud.

Khježniſka živnoſz f 1 akrom 22d. Pyrutami pola a luki a f 48,06 dawkskimi jenoszemi napołożena, je se swobodneſe ruki na pschedan a može ho dalische naſhonicz pola wobſedjerja Hanerija Brindta cjo. $\frac{2}{3}$ w Rukobdach pola Varta.

Wulkosahrodnika živnoſz f 10 akrami pola, 2 akromaj luki a f 171 dawkskimi jenoszemi napołożena, je w Nowej Wesz ſyla Hucjiny na pschedan a može ho wſho dalische pola H. Lampela cjo. $\frac{3}{5}$ tam naſhonicz.

W Hucjini pola Maleschez je jena hrjenſosahrodnika živnoſz, kij je w dobrym redzi, se swobodneſe ruki na pschedan a može ho wſho dalische pola wobſedjerja J. Dencja cjo 13 tam naſhonicz.

W Dubom ſu: jene poſburſke kublo, tſi sahrodniske a tſi khježniſke živnoſzie na pschedan, kij nimaja žaneje renty a žanych wieżejnych penes placicz. Njetiſchi wobſedjerjo tych ſamych chzedza lijetſia psches morjo wuchahnyc a chzedza teho dla ſtere a liepe ſwoje živnoſzie wotbycz. Schlož chze jenu aby drugu tych ſamych kupowacz, ton nech ſwoje naleženje tychtarej Haundrikej w Dubom ſjewi.

Njetiſto netrencho lenu, punt po 2 np., je w Nowych Porschizach cjo 77 na pschedan.

Kalk na pschedan.

Podpiſanai poruczataj w ſwojej w Ober-Neundorfi pola Shorela wotnajatej kalfowni ſ tutym knesam ratarjam a twarzam tamny wubernje dobry a foždy djen nowopaleny

twarzki a hnojazh kalk

po ſiehowazych placzisnach:

W Ober-Neundorfi kóz twarskeho kalka 17 nſl. 5 np., hnojazeho 15 nſl. 3 np. — Hacj do Lubija na dwórniſchejo lowry twarskeho kalka 32 tl., hnojazeho 31 tl. (kóz na ſkładji 22 nſl.); hacj do Pomorez twarskeho kalka 33 tl., hnojazeho 32 tl. (kóz na ſkładji 22 nſl.); hacj do Budyschini twarskeho kalka 33 tl., hnojazeho 32 tl.

Samlowenja moža bo ſtacj w Budyschin i pola k. fejlerſteho miſchira A. Müllera, w Pomorezach pola podpiſaneju, w Lubiju na ſeju ſkładji (Niederlage) a tež w ſeju kalfowni w Ober-Neundorfi. — Sapoczątk palenia 1. kaperleje 1854.

Lorenz & Zimmer.

Powschitkomne ſawieszjaze towarzſtwo.

(R. R. priv. Assicurazia Generali w Trielzi.)

Sarucjazg fond towarzſwa Djeſpacj millionow ſchjeſnakow dobrzych penes.

Šakladny kapital	2,000,000 ſchjeſnakow.
Reservy hacj ult. decbr. 1852 ſkładowane	5,000,000
Dohody na prāmiah a na kapitalnej dani	3,000,000

Weſchi dijel ſamōjenja towarzſwa je na ſubta hypothesariszy wupožczenyu.

Sawieszenja na twory, maschin, mobilije, ſlot, wumłocijene ſita afd. afd. pſchedzivo wobnju po tunich wverdzie poſtaſenych prāmijach.

Doplacjowanja ſo ſenje žadacj nemoga.

Polich w pruſkich penesach, wuplacjowanja ſa ſchłodowanje bez motcehnienja w tych ſamych penesach.

Wſchi ſawieszenjach ratarſkich pſchedmetow poſticia towarzſwo wobebne dobytſi.

Sawieszenja kapitalijow a rentow na živenje człowekow. Sawieszenja puejowazych ſuſtow na drohach a železnizach.

Wſchje požadane wukładowanja dawa

Ferdinand Petau,
wolneſny agent ſa Budyschin a woſolnoſz.

Pschichobnu wutoru

21. mjerza 1854

rano wot 10. hodjiny budža šo na mojim subli w Rakoſdach jedyn gļetny bruny kón a jedyn 4łetny módroſchumel, kaž tež wschelaki hospodarski grat, njeſotre kopy ſtómy a njeſotre zentnarje ſyna na pſchedađowanje ſa hotowe penesh pſchedawacj. W Budyschini, 17. mjerza 1854.

Partikulier M a r t f c h i n c.

Bjerny na pſchedań.

300 lórgow bjernow, tak menovaných zpblow, leža kisheče na pſchedań na ryzečkubli Palowi pola Biskopiz. *Kahla, inspektor.*

Jena buſka džówka ſ dobrymi wopinmami može hñdom ſkužbu doſtać. Hdje? je ſhonicj w wudawatni Serb. Nowinow.

Njeſotre dijekartske familije měża ſastaranje pchipoſkane doſtać pſches A. Michałka w Hermenezach.

Wolij ſ ljeſneje woliny aby wolij ſe ſchmijoſkoweje johliny,

(Waldwollöl, Fichtennadelöl)

toſtež pſche drenje w ſlawach pomha, porucja h r o d o w ſ k a h a p t y k a.

Brōſzokor,

po porucznosti Dr. Graefy w Barlini dijekany: najlepsche lekarſtvo, kaž tež najlhwalobnisci ſriedek pſche kaſchel, pſchedawa ſo w pakęgikach po 3 nsl. ſtajneje

w hródowskej haptýh
w Budyschini.

Suſche drožđje
gylje ſylnie a po kotrach ſo derje hiba, ma ſtajneje cjerſtwe na pſchedań w Budyschini na herbskej haſy w welbi, pſched kotrymž ſtaj dwaj muraj wupoſiſnenai,
J. G. F. Nieckſch.

Zańdženu sobotu žita w Budysinje płaćachu:

Korc.	Płaćizna.						
	Wyša.	Niža.	Srzedzna.	tl.	nsl.	tl.	nsl.
Róža	5	10	5	—	5	5	5
Pſcheniza	7	2½	6	15	6	27½	—
Ječmen	5	—	4	20	4	25	—
Wóz	3	—	2	15	2	25	—
Hroč	5	27½	5	15	5	22½	—

Dowoz: 3045½ kórcow.

Wſchelake družiny młodych winowych peňkow ma tunjo na pſchedań

Zurij Piwarz w Boschezach.

Selena wiſſa kuſza bu ſchwörtk weſor w mjeſzi ſhubena. Schiož ju pola kowaria Müllera na garbarskej haſy woteda, doſtane dobre myto.

Wosjewenie.

Nowe, jata tune pſchewesne wumjenenja, po kotrach měju wucjahoratow do wschiſkich pſchitſtarow w Americy a Australii horjebracj, ſapiss menow a motjjeſony čas kódjow, kottež wot 1 mjerza tuteho ljeta wot Bremena a Hamburga do turych wschiſkich pſchitſtarow póndejja, može ſo pola me nawedzicj a wudzielam ja wucjahoratjam tež bewak na wschiſke napraſhowanja wuſložowanje darmo.

W Budyschini, na herbskej haſy cjo. $\frac{1}{2} \text{ z } \frac{1}{2}$.

Kral. konzeb. wucjahorawski agent

J. G. F. Nieckſch.

Pola podpiſaneho je w komiſiji na pſchedań

Eau de Cologne

(Kölnjanska woda)

Płaćizna.

Eau de Cologne double. Žyla bleschka. 15 nsl.

Ta ſama Pót bleschki. 8 nsl.

Eau de Cologne, première qualité. Žyla bleschka. 12 nsl.

Ta ſama Pót bleschki. 6 nsl.

J. E. Smolek.

Ljeto 1851, 1852 a 1853 Lydienskih Nowinow, a to ſwia'anych, je na pſchedań. Hdje? je ſhonicj w wudawatni Serb. Now.

Cjo. 3 a 7 Serb. Now. 1854 ſo w ſsmolerowej kniharni ſaſo kupuje.

W ſsmolerowej kniharni je ſa 5 nsl. doſtać

Knarta naranscheho morja.

Korc.	Płaćizna.						
	Wyša.	Niža.	Srzedzna.	tl.	nsl.	tl.	nsl.
Ríepif	—	—	—	—	—	—	—
Zaħħy	7	25	7	15	7	20	—
Hejduſchka	4	25	4	15	4	20	—
Bjerny	1	26	1	20	1	23	—
Kana butry	—	14	—	12½	—	13	—

Cišćane pola K. B. HIKI w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawařni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedač, plati so wot rýnka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo placi $\frac{1}{2}$ nsl
Štvortlētna předplata pola wudawařja 6 nsl, a na kral.
pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Císto 12.

25. dízen měrca.

Léto 1854.

Wyschilecje: W Budyschini, 24. mjerza 1854. K navedjenju. Wosjewenie. Swjetne podawki. Se Šlecho. S Delneho Borka. Hanß Depla a Mois Tunka. List s Ameriki Syjewy. Pschilopk. Bytwinſte poverje. Nawjeschtnil.

K navedjenju.

Schtož chze na druhé schtvortljeto 1854 sa Serb. Nowiny do předka placiež, tón. nech ujetko 6 nsl. w wudawařni Serb. Nowinow woteda. — Na kralovskich poštach placzi so $7\frac{1}{2}$ nsl. na tón šamý čjaſ. — Sa wosjewenja a navjeschtki mohem Šerbs. Nowiny kóždemu poruciež, pschetož te same čitaja so tak derje w Budyschini kaž tež we wschitkých ſerbskich wſach, a schtož chze po tajkim njeschto tak prawje po zylim ſerbskim kraju roſſchjerene mjež, tón daj to w Serb. Nowinach wosjewiež.

Nedakzia.

Wosjewenie.

Jedynadwazeta Boža ſlužba sa evangelſolutherských ſerbov w Dražjanach a w jich wokolnoſti smiješ so nedželu Ľatare, (26. mjerza), dopolňja ſjednacjich. Prijedovanje smiješ k. duchomny Mrós s Huski, spovedž k. d. Wanak s Budyschina.

W Budysinje, 24. měrca.

Najvažnische praschenje je tu ſhwili, ſak budzetej so Pruska a Rakufa w bližším čjaſu ſadžerječ. Koždy dízen ho ſwjet nadžija, ſo wotmovenje na tajše praschenje doftane, ale pschezo hſicheje ani s Barlina ani s Wina žana wjestoſſ nepſchindje. Pruski ministerpschedſyda s Manteufel je drje psched ſhromadženym barlinskim ſejmom wondanjo w tajkim nastupanju ryc̄ djerjaſt, ale s tuteje ſebi jedyn, hač runje je ſhjetro dotha, pschezo nicžo wjeste wubracj nemože. Kaž ſo w tymli wokomiknenju ſda, dha drje pruske a rakufse knežerſtvo neutralne wofstaz (to rjeka ſo na žanu ſtronu ſtupicj nochze), a ſo chze ſ

dželsku ſtronu paſ tola tež ſtupicj nochzetet a wotſtokujetej teho dla ſwoje ſlonečne wjeste roſbudženje džen wote dnja. Ale tak wele ſda ſo ſloro wučinene byč, ſo wobej do bliſteje wójny wjeritej; pschetož wobej ſtej jeje dla wulku móz penes ſajumatej.

Swjetne podawki.

Prusky. Minister s Manteufel ſčini 18. mjerza ſhromadženemu ſejmej wosjewenie, ſo kožehož može ſebi jedyn njehdje to wuſsacz: ſo chze pruske knežerſtvo neutralne wofstaz (to rjeka ſo na žanu ſtronu ſtupicj nochze), a ſo chze ſ

ratuskim knežerstwom w pszejenosći skutkowacj. Ale dokelž móhlo snađi tola pszhincj, so by pruski król na wojni džiel bracj dyrbiat, dha dyribi won też k temu na wsche waschnje pschihotowany bycz a duż chze w bliżschim časzu 30 millionow tolej k tajkemu wotpohladanju sajimacj. A so by so dań atd. sa tutu pożecjonku płacizj móhla, dha maja so wjeste dawst, jako „Klaßensteuer” a teho runja wo schtworth džiel powyschicj. Szejm hiszczę na tuto pożdanje wotmolvit neje, tola pak drje hinač nebudje, hacj so do neho swoli. — Do Wina je król jeneho pósttanza pósttat a to, kaž ludžio mjenja, teho dla, so by s ratuskim khieżorom dwuczinit, tak chzetaj so wójny dla sadżerzecj.

R a t u s k y. Khieżor je so sašo s Mnichowa wot swojeje newesty domoj wróćit. — Ratuske knežerstwo so w nastupanju turkowskeje wójny na wscho pschihotuje a na turkowske mesy czechne jena džielba wójska po druhei, tak so budje tam pecja skoro 100,000 muži. — Pschedarwanje wschitkeje brónie a košow do Móldawy a Walachije je krucje sakasane.

F r a n z o w s k a. Rusowksi khieżor je franzowfemu na tuteho pošlene napraschowanje, hacj chze s Turkami mjer szinicz, wotmolvit, so to cjinicz nochze a duż budža drje njetko Franzowsojo a Jendželczenjo wopravdzie wójnszy pschedcjiwo Rusjam wustupowacj poczecj. — General Gantrobert je 19. mjerza s prijenej džielbu wojska, kij ma so do Turkowskeje podacj, s marseillskeho pschistawa wotjet. — Pschichodne lěhwo sa franzowskojendželske pomożne wójsko je hijom w blišszi Konstantinopla wotyksane a pschihotowane. —

J e n d ġ e l s k a. Na kupu Maltu je w tych-lej dnjach wele jendželskeho wójska pschischlo, kotrej je na pucju do Turkowskeje. — Jendželske lōdžtwo, kotrej je so do naranscheho morja (Ostsee) pschedcjiwo Rusjam na pucj podalo, wobsteji s 44 lōdžow s 22,000 mužem a 2,200 kanonami. Wone ma tak dołho pschi schwedskich brjochach abo też w pschistawi mjestu Kiela pschibywacj, hacj budje rusowfemu khieżorej siawnje wójna wot jendželskeho a franzowfego knežerstwa pschipowedżena. Nieschtó franzowfich lōdžow je też slobu, wetscha džielba ty ſamych pak hiszczę pschijedje.

R u s o w s k a. Rusowksi khieżor so na wobaranje pschihotuje. Brjohi naranscheho a czechnego morja su hijom pod wojeske roškafowanje stajene a dokelž je móžno, so budje jendželskofranzowske lōdžtwo njeotre mjeſta bombardjerowacj (to rječa: je psches tſjelenje bombow sapalicy pvtacj), dha su wobydlerio tajich mjeſtom pecja pschikasnju dostali, so bychu žony a dzieci, kaž tež swoje liepsche wježy preč póstali. Tež so brjohi naranscheho morja ſylnje s wójskom wobudžuju a steji tam teho hijom psches 100,000 muži. — Ludžio mjenja, so drje wójna tak khjetsje ſlōčzena nebudje, hdvž budje njetko na tajke waschnje wedżena, so so po prawym w Turkowskej newuczini, ale wele wjazj w ſamej Rusowskej.

T u r k o w s k a. W Móldawi a Walachii je pschedo hiszczę pschi starym; pak tu pak tam mala bitviczka, ale niečo wot wažnoscie. — Dokelž Rusjo swoje wójsko do wetskich džielbow hromadu čahnu, dha mjenja njeſtſi, so chzeda psches Donawu hicj; druh pak praja, so to cjinja, dokelž nechadža dale nadpady cjinicz, ale so jenož wobarcj, jeli budje to treba. — Postawianje ſchesszianskich wobydlerow w Turkowskej po nowischich powesjach sašo bôle pschibera, ale niečo woſebnje wažnega so wot nich tež hiszczę ſtalo neje. Najbole ſtutkowachu hacj dotal Grichovo, njetko poczinaja so pak pecja tež ſkłownejo (woſebje Bulgarojo) tam a ſem poſhadowacj.

Ze Serbow.

S e S s l e p e h o. Trebinſki hajnik f. Schmidt wury psched njeotrym časom bes Holníkom a Trebinom njeotre popelowe hlinjane karany (abo urny) a njeotre ſylsowe nopaſčki, kotrej so w holi njehdje pól lōhcia hľuboko namalachu. Po tajkim je so tam najskere stare ſerbſke poхrebnitſčjo nadeſchlo, wot kotrejž snađi wjazj na ſwjetko pschindje, hdvž nalečjo sašo ſemju motankne. Dvaj karanaſ ſtaj duschnje s karbikami a ſe ſchtyrjom ſwečiatami wudebenaj.

S D e l n e h o B ó r k a. Pjat 10. mjerza sta so tudy ſrudne nesboje. Na pomenowanym dnju

džesche tudomn̄h položat Hans Wičjaš se swoim wotrocžkom Matejom Nyčju do holje, so byschtaj njesotre khójzy popuschejaloj. Tón samy pjen hōwresche pak žalosny wjetr, pschi kotymž so khójzy lóhko wuwročzachu. Dako bjeschtaj jenu wukopaloj, položischtaj ju na wós a hospodať wesesché ju domoj; wotrocžt pak so na druhu poda, so by ju hospodarej pschihotował. Wón wobry teho dla tu druhu khójzu, pscheruba te swerschne forenje, so by do semje mohł a wuryjamu hacž do kolen, pscheruba tež tón spódny foreń. Ale pschi tym bu ta khójza wot wjetra wuwročzena a hrabny wotrocžlowu prawu nohu a mjerza.

pschipre ju k temu pscherubanemu forenej, kij so hischje w jamí namakasche, tak nesbožomnje, so bu wona wysche kolena do čista rosmeczena, suché žily (slechy) so rostorchachu, mjašo so se szehnow wutorha a moshowz (marks) bježesche s kossjow. Noha bje tak pschetorhana, so na kruchu mjaša, jenož dloni schierokim, wiħasche. — Na nesbožomněho syſkniwe wołanie pschin-djechu ludjio, kij bjechu w holi, na pomož a wumochu jeho. Ljekariska pomož bu hnydom pytana ale podarmo, pschetož tón wotrocžt wumre na tu tak žalosnje syčnenu nohu bližšu pónđzelu 13. mjerza.

Hans Depla. To su cji tola džiwni ludjjo na ſwječji.

Mots Tunka. Kaha ty to mjenisch?

Hans Depla. Hlaj! wóndanjo bje so jedyn hospodař trochu ſhmuril a poča domoj pschischedsi swoju hospodu bicž. Ta pak so jemu wutorje a cęckny. Duž wón sapocja wſchitko, schtož bje wó iſtwi, na kruchi roſbiwacj a jako bje s tym hotowy, wsa hospodynu draſtu a doneſe ju do hnójniſy.

Mots Tunka. Hlej wſchak tola!

Hans Depla. A jaſo so jeho ſebyn ſuſhod woprascha, ſchto wón tola nečjini? ſchto ſebi myſlisch, kajſe wón jemu wotmolwenje da?

Mots Tunka. Nó, kajſe dha?

Hans Depla. Wón jemu wotmolwi: so ſebe ſameho bije.

Mots Tunka. Na tym je wón drje bje ſi wó ſtati, na kruchi roſbiwacj a tola that.

Hans Depla. Nie, mój Mots! wón

je wjernosz ryczał, pschetoż s tym, so taiku schkodni wó jstwi cijesche a hovosynu drastu w hnózniż tunkasche, — s tym je so wo prawdzie jara bit, je-li też niz na lizo, dha tola na pełznu mósczen.

Mots Tunka. Haj taklej! To je wjerno.

Lisť s Ameriki.

(Skončenje).

S Havany buchmy po tssjoch dnjach na parolodi (Dampfsschiff) do New-Orleanса pschewesení a na tamnišče njemiske sjenocjenstwo polasaní. Tam naš tež derje hladachu a wot hlowy hacž do pjatih swobolekachu. Na sajira weschmy so wot tam do Galvestona a to tež na parolodji. Pschi tež sladnosz hmy tež slawnu rjeku Mississippi wibjist. Jako do Galvestona pschindjechmy, doska kóždy po 6 dollarach wot konfala a kóžde djecjo po 3 dollarach, kotrež venesh bje tam njemiske sjenocjenstwo s Havany pôstala. W Galvestoni wostachmy djen a nôz a weschmy so potom na Buffalo-Bayu do Houstona. W Houstoni namakachmy hnydom wosy a f. mureckeho witschtra Seidlera s Budyschina, a wot tam weschmy so po kraju do New-Ulma, kdjež sa tydjenj pschindjechmy. Tam staj dwaj Budyschanaj jako farmeraj (kublerej), menujzy f. Seidler a f. Helaš. Moi dwaj bratraj djelamoj pola f. Helaša a dostawamoj na djen pôł dollara a dobru jedž, (wskiednje tsi krócz mjašo a tsi krócz khosej) Chrystiana Kaschprez je tež pola Helaša a dostawa tu khwilu 4 dollary na mješaz. Hana Kaschprowa s tymt djecjimi je pola jeneho hukoda a ma so derje, starscha djowka Helena je pola teho hukoda w hukubi a dostawa na mješaz pôdra dollara a jiedž.

Chykti schto sa nami pschincj, dha bychmy radjili, so niz wbi Bremena, ale wot Hamburga pschewess dacj. Powshitskomje so prast, so su hamburgske lódije ljepe s proviantom (s zprobu) skastarane, dyžli bremenske. To hmy my tež shonili,

pschetoż jjebj hje hubena a wody mało. Skamanje nascheje lódije ma so nerodnoszí abo neschiknoši kapitana pschipišacj. Schtož tudomny kraj nastupa, dha so nam lubi; sašlužba je dobra a swoboda (frjgota) je we wschym wulla tak derje w cijelnych, kaž tež w duchomnyh wjezech. Nabójnu hmy kóždy po swojim hypeshim wedzenju a swjedomnu wujtwacj, — sa tež so nichón neprastha. Jenoz kóždy so prastha, hacž može jedyn djekacj. Tež zyklwe a schulje tu su. My tež kóždemu radjimy, so by wele wzejow hobi newlekt, pschetoż tudy može jedyn wscho dostatj, wošebe hékery atd. su jow hypeshe, hacž w Njemzach. Schaty a pošlescheja je dobre hobi bracz. Tež sliny nech žabyn nefupuj, je-li jara dobre nejsu. Na hónitu hmy tudy kóždy khodjicj a sliny su dobre a tune. Schtož njekontre sta toleč hobi pschineshe, može tudy wschudjom sařmy aby ležomnosje kupowacj, a schtož nicžo dyžli djekawej tužy hobi nepschineshe, može so tež živicj.

Wostrow wutrobnje naju bratra Jurja, kaž tež wschitskich dobrých pscheczelow a snatich!

Jan Kaschpr. Hans Kaschpr.

Adresa na mne ma so jendjelszj pišacj: Mstr. Johan Kasper by Mstr. G. Helas, New-Ulm, Austin County, Texas.

S p ē w y.

N a m j e r.

Tam horkach na nebehach jašnjch
Tam kneži najbóžnisci mjer!

Haj horkach pschi hujesbach tak kražnjch
Son namkach — tu niz jeho ejer.

Tam krónuje w najrenšej pschi
To djecjo, siž nebjo nam da,
Hdjež hujernosz tež nihdy netyschi
Toh', kotrež s nim nebeša ma.

Praj, wjesch ty mi mješto na semi,
Hdzej trałaza spokojoſsz je,
Hdzej mjer móz frudobu ſlemi
A mjer wschudžom k hoku cji dje?

We ſemi, we cjoowym tym rowi
Tam ſwoju tu ſtražu mjer ma.
Pak junu pschi nebeſtim ſtoli,
Hloſ boži: o ſlawaj — ho ſta.

Duž džiekaſ nesprózny we kraju,
Hdzej jenož tu zufomnik ſy,
Wſchak junu we nebeſtim raju
Je kónz wscheje ſemſkeje cjm̄y. —

Herta.

Wótczinſſa luboſz.

(Szwobod. pschelozk: Ich hab' mich ergeben u.)

Ja ſ wutrobu, ſ ruku
Gzym podał ſo cji
O krajo lubſhi, ſławny,
Mój krajo herbowſti.

Mi wutroba ſapa
Tak dobra cji je
Ty krajo wjerv, ſwjerny,
Hdzej herbſta luboſz keje.

Czu pobožnje džeržecj
Na prawdu a cjeſz
A herbowu ſwjerny woſtacj
A w wutrobi jo neſz.

Bóh luby džyſt kručicj
Tu młodu mi krej,
Go žolmi ſtrowa, cjtla
We mozy ryjeſteſej.

Bóh ſylnu mi ruku
A wutrobu daj!
Rjetk jiwý bcej a wumrecj
G ſwjaſth wótczny kraj!

G * * *

Přílopk.

* Što je k natwarenju jeneje wójnskeje ſódje treba. — Hdzej chze ſhoto wójnsku ſódj natwaricj, kij ma ſo njehdje ſe 100 ſanonymi wobronicj, dha dyrbí k temu najprjódzy tawſhyt rjanych tolſtych dubow mjeſz. Dale ma ſebt na 200,000 puntow ſeleſa wobſtaracj a k plachtam (Segel) treba wón 6500 ſóhej platu; wſchelaskich powjasow, ſchtrykov potrebuje wón njehdje 164,000 puntow a, ſo bychu tute derje djerzale, maja ſo wone ſ kołmaſu poſmolicj a ſo teje k temu 36,000 puntow pſchetreba. Tajſa ſódj waži 50,000 zentnarjow, a ſhoto ſudjio na nej waža, a cijelna potreba, tuczno, ſelene miaſo, hróč, ſoli (Linsen), muſa, ſiſalh kał, piecna a myjata woda, wareniſke drewo, pólver a woſo, to je wſcho hishcje wysche. To je ſpodjiwne, ale na cjm̄y dyrbí ſo jedyn hishcje bóle džiwačj, ie to, ſo talej cjeſka ſódj po morju tak lóhko leci, kaj ptacj w powietzi, a hdzej chze ju člowek mjeſc. A hdry by ſo jedyn na wschitke remeſla wuſtaſik, dha tola neby tajſu ſódj pſchihotrawacj móhł. A czoſho dla niž? Dokelj by jemu na cjaſu pobrachowalo; pſchetož predy hač by jenož ſe ſchwörtym džjelom ſwojego džieka hotowy był, dha by tyciher pſchischoł a jemu kaſchcji pſchimjerik, — na tajſej ſódji by menujzy jedyn jeniczki člowek 480 ljet twaricj mjeſz. Hdry budjſtſe wón po tajſim w ſiecji 1400 tajſu ſódj twaricj ſapocjał, dha hishcje djenſta neby hotowy był; tola 400 ludzi dokonja ju ſa ljeto, jeli piłnje džiekaſia. — Hdzej ſo teho dla žana ſódj na morſu roſkama, dha ſo pſches to yieſta móz penes podnuri.

Cyrkwinske powjesće.

Křéci:

Michalska wosada: Maria Alwina, J. G. Rothmana, wobydł. na Židovi, dž. — Ernst Bohuwjer, nem. ſ.

Podjanska wosada: Maria Madlena, Jana Ur-
bana, chlebnika w Słonej Vorschjeji, dj.

Zemrjeći:

Djeti 11. mjerza, F. J. G. Mann, krawz pod
hodom, 68. l., na řlabosz. — 12., Maria Mad-
lena, Jana Miskawicha Krala, kublerja a ryhtarja

w Ciemerizach, dj., 2 l., na wiblischje. — 13.,
Jan Ramsch, wnenekar w Dalizach, 76 l., na wiej.

W michalskej woſabii przedaje ſwedjeni pschiwo-
webanja ſw. Marje do połnja f. d. Wanak, popo-
lju f. d. Wjazka, a nedjelu Łatare do połnja f. d.
Trautmann f. Maleschez, do połnju f. d. Wjazka.

Postajenje čeſkoty a placzisny zaſtow, chljeba, muki a wotrubow
wot 20. mjerza 1854 hač na valische sa mjesto Budyschin.

A. Sa mjeſchanskih pekarjow:

I. Pschenicne pecivo.

sa 1 np.	zaſty	.	.	.	—	lb.	1 lt. 2 $\frac{1}{4}$ fw.
= 5	=	:	:	:	=	7 = 3 $\frac{1}{4}$ =	
= 6	=	:	:	:	=	9 = 1 $\frac{1}{2}$ =	
= 1 np.	ſenkbruta	:	:	:	=	2 = 4 =	
= 3	=	:	:	:	=	6 = 1 =	

II. Ržane peklo.

lb. wuberneho čiſteho knejſt. chljeba — il. 1 nſl. 6 np.

prjeneſe ſorty domjazeho chljeba § 1 poſnamenicz:

1 lb.	=	=	=	=	—	il. 1 nſl. 1 np
2	=	=	=	=	= 2 =	2 =
4	=	=	=	=	= 4 =	3 =
6	=	=	=	=	= 6 =	5 =
8	=	=	=	=	= 8 =	6 =

drubeje ſorty domjazeho chljeba § 2 poſnamenicz:

1 lb.	=	=	=	=	—	il. 1 nſl. — np.
2	=	=	=	=	= 2 =	=
4	=	=	=	=	= 4 =	=
6	=	=	=	=	= 6 =	=
8	=	=	=	=	= 8 =	=

W Budyschinu 20. mjerza 1854.

B. sa hokinskich, ſidovskich a weſnych
pekarjow:

prjeneſa ſorta domjazeho chljeba, § 1 poſnamenicz:

4 lb.	=	=	=	=	3 nſl. 9 np.
6	=	=	=	=	5 = 8 =
8	=	=	=	=	7 = 7 =

III. Muka a wotruby.

1 gentnak pschenicne muki, 1 ſorty 7 il 5 nſl. — np.	
1	pschenicne muki, 2. ſorty 6 = 4 = — =
1	pschenicnych wotrubow . 1 = 16 = — =
1	ržane muki . : 4 = 21 = — =
1	ržanych wotrubow . 1 = 17 = — =

Mjeſchanska rada.

N a w e ſ t n i k.

W wy ſrjenki bermancjanske,
Kij ſej myſtice, ſhio wy ſje;
Kholowy byſtice pschedali,
Hdy bydu džerawie nebyli.

Duž waſ mersa na kruwarjow,
Go ſu valenz placzili,
Wredy jedyn ſa waſ placzesche,
Njek pak je ſo wukrawil.

Hdy chzeſje njek valenz piej,
Dyrbia džowki ſa waſ placziesj,
To pak dotho neponeſje,
Wono ſtoro ſt Königj dje.

Žiwnosz na pschedan.

Moja wulſosahrodnika žiwnosz cat. no. 24
w Rakojdach pola Barta § 332,47 dawſkim je-
noſzem napołożena a § 30 körzamti sahrody, pola
a § wuberne ržanej, 4 $\frac{1}{2}$ körza wulſej kulu, je ſe
ſkotom, hospodarskim gratom, ſe jítom, ſkómu a
ſkotowej piyu hnydom na pschedan a dawam ja
na napraſhowanje bližiſhu roſprawu.

W Budyschinu, 22. mjerza 1854.

Partikulier Martschinc.

W Delnym Wujesdži je sahrobniska živnosti, kij ma 36 futrow leżomnoſſjow a twarenja w dobrym redji, se ſwobodneje ruki na pschedan. Wscho daliſche je ſhonicz pola Jana Khejnika tam.

 W Wichowach je Khejza čjo. 15 s fuſkom pola pódla ſe ſwobodneje ruki na pschedan.

Khejza čjo. 25 w Hlini (Gleine) ſe sahrobu a ſ pótka ſorjom pola, bez wumenta, je ſwobodneje ruki na pschedan a wscho daliſche ſhonicz pola Jana Khejnika tam.

Drewowa alkzia.

Pschichodny 18. haperleje, jako tſeczi djeni jutrow, budja ſo w ſpuszczanym drewi nedaloko Komorowa pola Kupoje 100 kóp khóſnowych walczkow a dželba tſchiestowych, penkowych a ſchczieporowych kloſtrow na pschedadzowanje pschedawacj.

Hajniſte venesy žadane nebudja, tola ma ſo na kózde kupene čiſto 15 nſl. nawdacz, a tón, kij hnydom wscho ſaplacji, doſtane na tolet 1 nſl. rabatta.

Hromadupſhindjenje je rano woſmich w komorowskej kózemi. Ma kupenie ſmyſlenych k temu najpodwołniczo pschedeproſcha

čiſleliſki miſchtir Fröda w Budyschini.

Kalk na pschedan.

Podpiſanaj poruczataj w ſwojej w Ober-Neundorſi pola Shoreza woinajatej kalfowni ſ tutym knesam ratarjam a twarzam tamny wubernje dobrý a kózdy djen nowopalený

twarſki a hnojazý kalk

po ſzlehoſzych placjſnach:

W Ober-Neundorſi kóz twarskeho kalka 17 nſl. 5 np., hnojazeho 15 nſl. 3 np. — Hacj do Lubija na dwórnichco lowry twarskeho kalka 32 tl., hnojazeho 31 tl. (kóz na ſtadži 22 nſl.); hacj do Pomorez — twarskeho kalka 33 tl., hnojazeho 32 tl. (kóz na ſtadži 22 nſl.); hacj do Budyschini — twarskeho kalka 33 tl., hnojazeho 32 tl.

Samlowenja móža ſo ſtacj w Budyschini pola ſ. ſejlerſkeho miſchta A. Müller, w Pomorezach pola podpiſaneju, w Lubiju na ſeju ſtadži (Niederlage) a tež w ſeju kalfowni w Ober-Neundorſi. — Šapocžatk palensa 1. haperleje 1854.

Khudobne towarſtwa naſtupaze.

Dokelž ſu hiſom gmejný, kij do poſchitkomneho khudobneho ſienocjeniſta hromadu ſtupichu, po wetſchim džieli wuſwolenje wokreſnych prijódkſtejerjow dokonjale a ſem woſſewile, dha dowola hebi podpiſany direktoriu, ſo na te hiſteje ſondzaje gmejný ſ tej proſtu wobrocjeſi, ſo bychu tute ſwoje wokreſne ſradowanje a wuſwolenje ſtere ſepe ſejiſiſe a to poiom naſpoſdajſho hacj do 8. haperleje t. I. woſſewile, dokelž ma ſo hiſteje w mjeſazu haſperleji prjenja wuberkoſa ſhromadžiſna k nowowuſwolenju direktoria woſterjeſci.

Hewal woſpetujemy hiſteje ſedyn króž, ſo ma ſradowanje khudobnych wokreſow woſebje to woſpohladonje, ſo bychu psches wuſwolenych wokreſnych prijódkſtejerjow woſkeſy ſame w wuberku ſaſtupene byſe.

Direktorium khudobnych towarſtow w budyskej krajskej direkſii.

Jan Kryſtian Hendrich Kind,
ruſhwilny pschedbyda.

Suſche droždžie

gylle ſylné a po kótrvch ſo derje hiba, ma ſainje čierſte na pschedan w Budyschini na ſerbſkej haſy w welbi, psched kótrvž ſtaſi dwaj muraj wuwojſnenaj,

J. G. F. Nieckſch.

Wosjewenje.

Czešzenym Sserbam dowolam hebi s tutym
k naviedzenju dacj, so bym ho w Barciži jako
sedlat a remener sahydli. Ja porucjam ho teho
dla k mobstaranju wscheho sedlarsteho a remener-
steho džjela, wobartbjam a laktuju plonwošy a
pschedawam wschelake sedlarste a remenerste twory,
woszczesje ſu dobre ſhomoty ſtajne pola me na
pschedan. W Barciži, 18. mierza 1854.

G. Dittrich, sedlat a remener.

Na trupjanskim revjeru

pola Rakez je hiszczę 100 flostrow ſuchich khój-
now vch penſow psches Zana Scholty na pschedan.

Rigaske lane ſy mjo
ma na pschedan Buhl w Wulfich Gdżarach.

Woliſ ſlęſneje wolny aby wolij
ſe ſchmrijókoweje johliny,

(Waldwollol, Fichtennadelol)

otrež psche drenje w ſtawach pomha, porucja
h r o d o w ſ ſ a h a p t y f a.

Bróſzokor,

po poruczoſci Dr. Graefy w Bartlini džielany:
naſlępske leſkarſtw, taž tež naſhwaloſtneſi
ſredk psche kaſchel, pschedawa ho w pakſtach
po 3 nſl. ſtajne

w hrabowſteſt haptzych
w Budyschinii.

Wulkosahrodnitska živnosz ſe 26 akrami 37 pru-
tami pola a luki, ſ 2 hatomaj, ſ džjelbu ſteſoſeho
dolheho khójnoweho drewa, a ſ 187 dawſſlimi je-
noſzemi napołożena ſe w Malej Suberniczej pola
hucjiny na pschedan a može ho wscho dalishe pola
korčmarja Rychtarja tam naſhonicj.

Zańdzeniu ſobotu žita w Budysinje płaćachu:

Korc.	Płaćizna.						Korc.	Płaćizna.						
	Wyſsa.		Nižsa.		Srzedzna			Wyſsa.		Nižsa.		Srzedzna		
	tl.	nſl.	tl.	nſl.	tl.	nſl.		tl.	nſl.	tl.	nſl.	tl.	nſl.	
Wojſka	5	2½	4	22½	4	27½	Rjeſif	—	—	—	—	—	—	
Wſbenza	7	—	6	15	6	25	Zaſh	7	25	7	15	7	20	
Decimien	4	22½	4	15	4	20	Hejduscha	4	25	4	15	4	20	
Worſ	2	25	2	15	2	20	Bjerno	1	22½	1	15	1	20	
Gróch	5	22½	5	15	5	17½	Kana butry	—	14	—	12½	—	13	
Dowoz: 3088½ kórcow.														

Ćiſćane poſa K. B. HIKI w Budysinje.

Ł ſi kopy wulejaneho ſenu ſu pola ſ. Pampla w
Nowej Węzy poſa hucjiny na pschedan.

Kaschczowym magazin.

o dobrociwemu naviedzenju ho ſ tutym dawa,
ſo je tudomneje tyſcherſteſie jednoty Kaschczowym
magazin w tei na předarſteſie haſy ležaſ ſad-
nej thieſi knesa ſchewſteho miſchtra Grahnera wo-
tewreny. Duij džył ſo kózdy, hdv po nječeſtym
ſemreč ſaſtej treba, na tyſcherſteho miſchtra
Boetiusa na wulſtej bratrowſteſie haſy c. 19½
wobrocziej. Pschi wulſtim wuberku wſchelakich
kaſhczow budje ſo wiezie wſchitlim w kózdy
naſtupanja doſz czinieſi móz.

W Budyschin, 22 mierza 1854.

Tyſcherſka jednota.

W Smolerowej kniharni je njeſlo
ſaſo ſa 3 nſl. doſtacju:

Rek mlodženz pónđe po cziftym
pučzu?

Ssobudar na puču psches ſwiet do nebjia.

Wſchitlim mlodžym Sserbam pschi wuſtupeſju
ſ wotzneho doma w luboſſi poſticieny wot

Ernsta Bohuwjera Jakuba
fararia pschi michalſtej woſadji w Budyschinii.

NB. Pschiwdate ſu: Mōdlitwy ſa ſſe-
ſzianſku mlodofsz.

W Smolerowej kniharni ſu na pschedan:

Kharty Turkowſkeje.

Wetsche ſa 10 nſl., mensche ſa 5 nſl.

W Smolerowej kniharni je ſa 5 nſl. doſtacj

Kharta naranscheho morja.

Serbske Nowiny.

Za nawištki, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot rynčka 8 nř.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde čísto placi $\frac{1}{2}$ nř
Štvortlētna předplata pola
wudawařja 6 nř, a na kral.
póscie $7\frac{1}{2}$ nř.

Císto 13.

1. džen haperleje.

Lěto 1854

Wopšiellecje: Wosjewenie. W Budyšini, 1. haperleje 1854. Šwjetne podawki. Se Šmoch-
ej. S Raboz. S vola. S Delneho Komorowa. S Rydeje vola Lasa. S Budyšina. Hanß Depla
a Moš Tunfa. Byrwinšte powesje. Kavjeschtnil.

Na wiedzenju.

Schtóž chze na druhe schwörtljeto 1854 sa Serb. Nowiny do předka placzic,
ton nech njetko 6 nř. w wudawařni Serb. Nowinow woteda. — Na kralovskich
pöslach placzi so $7\frac{1}{2}$ nřl. na ton žamy čzař. — Sa wosjewenja a nawištkti mó-
žemy Serb. Nowiny kóždemu pöruczic, pschetož te same cítaja so tak derje w Bu-
dyšini kaž tež we wschitkých ſerbſkých wſa, a schtóž chze po tajkim njeschto tak
prawje po zylém ſerbſkim kraju roſſchjerene mječ, ton daj to w Serb. Nowinach
wosjewic. Nedakžia.

Wosjewenie.

Staršhi abo formindži, kij chzedja synam abo poručenym do tudomnho ſchulſkeho präparandſkeho
wunſawa ſastupic dacej, doſtawaja ſ tutym poručnosz, ſo ſ nimi dla wotpoložomnho pruhowanja
ſobotu, 15. haperleje, rano w ořimich

w tudomnym ſeminaru prjodkſtajic, a kſchejeniſle, ſchulſke a pozemkowe wopisna naſlupazých adſpirantow
ſobuyschinesz. — W Budyšini, 23. mjerza 1854.

Kralovſka Šakſka Krajska Direkzia.

ſ Könneriz.

Dr. Feller.

W Budyšinje, 1. haperleje.

Wojna poczina ſwoju hlowu dale bôle po-
ſbjehowacj. Ruſojo ſu Donawu psche-
krocžili a jendželſkofranzowske lódji-
ſtvo je do naranscheho morja sajjejo:
Ruſojo ſu ſo na turkowſku ſemju podali a Jen-
dželčenjo a Franzowſojo morjo wobhadžili, fo-
trehož brjohi ſu ſ wulfko džjela ruſowſke. Schto
chzedja Ruſojo? Najſkere Turkowſku dobyč, Schto

chzedja Jendželčenjo a Franzowſojo? Najſkere
ruſiowſke pschimórske mjeſta roſſijeſecj a ruſke
lódje ſpalicj. Esnadž ſo wobimaj radji, ale
móžno tež je, ſo ſmjeja jenož jeni ſvoje a druž
neporadženje, ſo budje jenož jena ſtrona ſ do-
byčjom krónowana a druha ſ hanibú domoſ
wuhnata.

Po najnowiſtich powesjach ſu Ruſojo 23.
mjerza Donawu pschekrocžili a to w bliſkoſti wa-

lachiskeho mješta Bratłowa nedaločo moldawskich mesow, po tajkim suadž 40—50 mil wot Widina a Kalafata. Gnydom prijeni djen bieschewofoto turkowskeho mješta Macjina 30,000 Rušow shromadženych a sda so, so chzedja woni najprjódzy ton kruč Bulgarije, kij Dobrudža rječa, wobhadzicj. Turkojo so tam jich prijódhiciju na pschecjili nejsu, ale su zofali, a hdyz jedyn na semsku khartu pohlada, dha sda so, so su ſebi Ruſojo najblizjchi pucj wuſwolili, kij do Konstantinopla wiedze. Woni nimaja ſ najmejšcha hacj do balkanskich horow wele sadžiewow psched ſobu a je-li te pschewinu, predy hacj tam Omer paſcha pschindje, dha móhlo ſ Konstantinovom pschi wschei franzowskoendželskei pomozy hubenje doſs wonhladacj.

Tola pak je tež wot Rušow wele wažene, so na Konstantinopel na pucj dacj w časzu, hdyz so ſamemu ruſowſkemu kraju wot dweju mózneju neſchecjelow kaženje hroſy. Endželskofranzowske lóđjstwo je menujzy do pschiftawa mješta Kiel*) pschijjeto. Tuto k Danskej bluschaže mješto leži menujzy na brjohu naranscheho morja a jeho pschiftaw je tač huboki, so móža w nim tež najwesche wójnſke lóđzie pschewywacj. Teho dla su ſebi jón tež Endželčenjo na tač dolhi čaſ ſuſwolili, hacj dale k ruſowſkim brjoham pojedu. Naranscheho morja brjohi su menujzy najprjódzy ſ wobeju boſow danske, potom, hdyz so k ranju wesesch, k prawicy najpredy pruske a potom ruſowſke a k ljevici danske a schwedſke, na poſledku pak ſ wobeju stronow schwedſke.

Sa naš su ruſowſke brjohi tu khwilu najwažnſche. Na tych ſamych abo bliſko tych ſamymych su njeſotre twardžisny a pschiftawy, na kotrej maja ſienocjeni Endželčenjo a Franzowſojo njetko woſebje ſwoje wotpohladanje. To pak su: Reval, Sweaborg a Kronstadt. Reval leži na eſtlandſkim a Sweaborg na finiſkim brjohu: dwie twardžisni, kij finiſki mórfki ſut (Meerbusen) wobknězitej. Iſečja twardžisna je Kronstadt, kij 4 milje wot Pietrohrodu (Petersburg) na jenej kipi leži a wobara, so nichoton

*) Kiel leži voľnozne wot Hamburga a fa djen a nož móža so tam jedyn wot ſow po želesnicy derje doveſz.

po morju k ruſowſkemu hłownemu mjeſtu ne-móže. Na tute tsi twardžisny budże endželsko-franzowske lóđjstwo naſſere nadpad cjinicj. Teho dla je ruſowſki khjezor pschikafat, so maja ſo ſ nich wſchitke žony a djeceži dale do kraja podacj a ſo dyrbí kóždy wot ſwojich wjezow ſobu poſtlaczj, ſchtož móža parowacj, pschetoz neſchecjelo budža ſo woſebje wo to prózowacj, ſo bych u mjeſta ſ bombami ſapalili. Menujzy na ſraj ſam ſo woni podacj nemóža, pschetoz kitemu ma jich lóđjstwo mało woſakow ſobu; jich najwoſebnische wotpohladanje je, ſ tſjelenjom ſchłodu nacjinicj. Tač bóry hacj budże ſód w naranschim morju roſtaty, chzedja tam neſchecjelo ſwoje dželto ſapocječj.

Swětne podawki.

Pruſy. Kral je poſlanza do Wina poſtał, ſo by ſ rafuſkim khjezjom wujednał, kaf mataj ſo w bližſich čaſach ſadžerječj. Wonaj ſtaj ſienocjeniſto bes ſobu ſcžinitoj, ſo chzetaj ſebi pschecjivo kóždemu neſchecjelj pomhacj a ſtaj pecja tež wučžinitoj, ſo nochzetaj ani na franzowskoendželſku ani na ruſowſtu ſtronu ſtuvicj. Woſtanetajli wonaj pschi tym, dha by to jara derje bylo a my psched wójnu ſwarnowani woſtali.

Rakuſy. Woſiſſo na turkowskich mesach ſo hiſheče ſtajnje powetscha a je pecja hžom 120,000 muži ſylne. Arzjowwoda Albrecht je ſa wylieho kommandeura poſtajeny.

Franzowſka. Khjezor je woſſewicz dat, ſo je wójna pschecjivo Ruſam woſewrena. — S turkowskim ſultanom je wučžinene, ſo dyrbí wón ſa zyrobu wóifka, ſemu k pomozy poſlanohe, w ſwojim čaſu Franzowſam a Endželčianam placicj. — Njeſchto wóifka je ſaſo do Turkowskeje woſijeto.

Endželska. Kralowa je woſſewita, ſo je ſ endželskeje ſtrony wójna pschecjivo Ruſam woſewrena. — Woſiſſo, kij dyrbí Turkam pomhacj, ma ſo w Konstantinoplu, w Adrianoplu, w Gallipoli u w Varni ſhabdowacj a wot tam ſo jeho wſchelake dželby hakſe hromadu ſeſahnu.

Itaſka. S Parmy piſaja, ſo bu tamniſchi wójwoda (Herzog), jako ſo 26. mjerza bes druhiim ludom wuſhodzowacj, wot jeneho člo-

węka tak straschnie do delnego żywota kity, so dyrbesche na sajtra wumrecz. Wón bje hahlej 27 ljet stary. Mordarja hiscze dozahnyli nejsu.

Rusowska. Jendzelske a franzowske knežstwo sibi wot rufowskeho khejzora żadaſche, so dyrbi hac̄ do 25. mjerza na to wotmolwic̄, hac̄ dže Möldaru a Walachiju se swojimi wójskami wopuszcic̄. Zeli wón to nescjini, dha budje to tak wele jako by Jendzelszanam a Franzowsam wójnu psychipowedzit. Russi khejzor neje sa hódné dżerzat, so by na tajke požadanie hahlej wotmolwit.

Turkowska. Iako Russojo 23. mjerza psches Donawu dżiechu, zosachu Turkojo psched nimi; i bitwi po tajsim psychisko neje, — ale w bliższych czasu mamy teje njeſko doržakac̄.

Ze Serbow.

Se Smochec̄ic̄. Schtóz je w bjehu saňdżeneje symy husszischo psches naschu weſ pucjowat, tón je ſo tež wjeſſe na to dohladał, so je nascha gmejna te stare dobjerzane pucjniki ſ džiela wuporedzic̄, ſ džiela pak ponowic̄ data. Hac̄ runje tute wuporedzane pucjniki wot jeneho boka kwalbu, dha pak wot druheje stronę tola c̄im wetschi poruk ſaſtuja, pschetož wone ſu jenož ſa Niemzow postajene, Sserbam pak żaneho wujitka dawac̄ nemóža, dokelž maja jenož njemſke napišma, a to ſ džiela hiscze w tajsim prawopisu, kaž jón Niemz̄ psched njeſotrymi ſtami ljetami nałożowachu, pschetož to ſłowo „Dreikretscham“ tola tón džehatny ſzobnik ſa to c̄itac̄ nebudje, ſhtož wone po prawym byc̄ dyrbi. A praschamy - li ſo my, c̄oho dla je nascha gylje ſerbſka gmejna na swoje pucjniki jenož njemſke, Sserbam jich prawa rubjaze napišma c̄inic̄ data, dha my na tajke praschenje żane wotmolwenje namakac̄ nemóžemy. Szuli ſnadž c̄i ſhami, kaž ſu te napišma c̄inic̄ dali, tež teje myſlje byli kaž c̄i w nashei ſuſodnej wſy, kotsiz temu, kaž tam psched dljeſchim c̄asom tež na pucjniki piſasche, jako ſo jich wón woprashcha, hac̄ ſo tola tež ſerbſke napišma c̄inic̄ maja, dokelž ſo to tola ſluscha,

wotmolwic̄u: ſerbſke neje treba, my njemſke tež roſemimy. Ssmieschine, hlupo wotmolwenje. Pucjniki nejsu tola ſa tych, kiž je ſtajc̄ dadža, ale ſa tych kiž po kraju pucjuja, po tajkim tež ſa Sſerbow. So pak pucjniki jenož ſ njemſkim napišmom kóždemu pucjowazemu Sſerbej wujitne byc̄ nemóža, to drje móžt tola kóždy ſham ſe ſamſneho ſhonenja wedzic̄, pschetož kóždemu Sſerbej neje móžno, so by wón wſhiſke weſna mena tež njemſti wedzic̄ móžt. A wysche teho hiscze njemſke pomenowanja njeſotrych wſów ſerbſkim na żane waschnje podomne nejsu, kaž na pschitkla „Dreikretscham.“ Komu by ſo to tola džalo, so móże to Haſlow byc̄? Sſerboj pucje twarja, poredjeja a pucjniki ſtajeja, woni maja teho dla tež połne prawo, ſibi na te ſame ſerbſke napišma žadac̄.

S Rabož. Čitarjo Serb. Now. ſnadž ſo hiscze dopomnja, ſo buchu loni tudy twarenja njeſotrych kubtow do prócha a popela pschewobroczene a ſo je ſo psches to jara wulka ſchfoda ſtala. Ludz̄o mjeniachu, ſo je tón wohen psches to nastal, ſo ſ parowosa, iako wón nimojedzisze, njeſak wuhleſchko tſiechu ſapali a t. Dr. Klin je ſibi pečza wſchu prózu dawał, ſo by to dopokafal. Teſho pschewyptanje ſu wotpaleni potom psches swojego rycznika pola wyschnoszie prjódneſli a ministerſtwo je njeſko wobsanknylo, ſo ma ſo wobschfodzenym njeſakſe ſarunanie po ſdobnoszi ſ poſkladniſy ſakſkoſchlesynſteje poſkladniſy dac̄.

S pola. Hac̄ runje ſu naležnoszie kħudobnych towarſtow w njeſotrych stronach naschego ſerbſkeho kraja derje ſrijadowane a wſchelake wſy do wjeſtých wolkrefow hromadu ſtupile a wolkrefnych prjódſtejerow wuſwolile, dha tola hiscze wſchudjom tak neje, kaž by po prawym byc̄ dyrbjalo. A t temu je, kaž ſo ſda, troja wina, menujzy: ljenijsz, nedohladniwoſz a hlupoſz. Hlupoſz tam kneži, hdjež teho dla wolkrefy nečinja, dokelž móžt to ſwobodji ſchlodzic̄; — ale neje dha runje wón psches to, ſo wſy swo-

bodnje k wokresam hromadu stupja, swobodnje wokresnych fastuperjow do powschitkomneho wuberka wuswoleja a tak na srajadowaniu zylych khudobnych naleznossjow djjel beru, — neje psches to runje won swoboda ljepe swarnowana, hacj njetko, hdzej smje direktorium wscho po swojej woli ejinie? Nedohladniwsz knezi tam, hdzej teho dla wokresy neczinja, dokelj mohli snadz potom zu sych khudych ziwicj dyrbecj; — ale neje dha we wustawach, we wschelakich shromadzisnach, w Nowinach, kaz tez w krajnym salonju wuprane, so dyrbi ho keda gmejna jenoz sa swojich khudych staracj? Lienosz knezi tam, hdzej derje wedza, so maja ho khudobne wokresy jenoz teho dla ejinie, so by wjesty wuberk byl, kotryz by wschitke do khudobnego towarzstwa stupene gmejny, fastupowal a psches to ljepe wodjil, — ale hacj runje to derje wedza, dha szebe tola tak wele prozy newosmu, so bychu se swojimi skosdami porycjeli a wokresy srajadowali. Ach, njeftremuzkuliz dosz neje, so jemu ijedz do huby powdawach, nie! won by wsat, so by ju jemu tez hiscje rosluszał.

Duz wy serbske gmejny! hladacje tola sa tym, so hiscje so borsy do spomnenych wokresow srajadowale, pschetoż tak może so nowy direktorium wuswolec, hdz tu hiscje wuswolerjo, to rjeka: wokresni prjodkstejerjo nejsu?

S Delneho Komorowa. Sa nasche, psches smerci predawschego wucjerja k. Jana Jurja Pilopa wuprōnene wucjerske mjesto, ie njetko k. Jan Nowak, dotalny wucjer wo Eusy porwołany, a tez najskere w bliżs him cjasu k nam pschicjehne.

S Rydeje pola Lasa. Tudy wudry 15. mjerza wieżor 11. hodzini w Scheblez domstich wohen a su so tute nimalje se wsobjemi wjezami, fiz w nich biechu, spalile.

S Budyschina. Psched njeftym cjasom so w wokolnych wsach powedasche, so wyschnosz konje, fiz bychu so k wojerskej sluzbi hodzile, napisowacj dawa. Tajse powedanje ludjom loko

dosz nepotriebnu hrosu scjini a duž wyschnosz satym sljedjesche, kaj je wone tola wuschlo. Nas posledku so wukopa, so je wiesty Jakub Garbař s Hliny, tu shwilu gardyjiesny w Pirni, do Porschitz k tamnemu rychtarej pschischok a wudawał, so je na napisowanje wojerskich koni kommandjerowany. Garbař khodjesche potom po porschischich konerjach, dawasche sibi konje pokasacz a ejinesche tez, kaj by njeftre napisowat. Pschi tajsim napisowanju powedasche won, so je 20 wojaskow w tajsim wotpohladzaju do budyskeje wokloszje wotpohlanzych, a so ma won sam 4 hacj 7ljetne konje w Borku, Delnej Hörzy, Małeszechach, Brzeszny a Porschiza wobhadowacj. Doma pola swojeje macjerje je won tez powedat, so je hijom 70 tajskich koni snapišat a je so potom saho do Pirny podak.

Alle wschitke jeho rycieje su luta hola kja, pschetoż wyschnoszi na żane waschnje do myślje pschischko neje, konje snapišowacj dacj. Najskere je snadz spomneny gardista njeftki dobytk se swojego skutkowania scjahnyc abo so psches tajse wudawanje wulzy ejinie chytl. A dokelj so jemu dopokasacj nemože, so je won wujiska dla tak ryciak, dha je jeho wojerska wyschnosz teho dla hostala, so je won powedanje rosschjerjak, kotrej je ludzi do nemjera a stracha stajito — a won je teho dla mjesto jenomješacneho jaſtwa k suo-wemu djeſacj djenjskemu arceſtej wotkudzony.

S Budyschina. Po derje wobstatym pruhowanju wopusczenia jutry tudomny gymnasium: 1) G. Wecker s Chemniz, so by duchomnistro, 2) J. Gólcj (Sserb) s Barta, so by duchomnistro, 3) D. Pfaff s Budyschina, so by prawa, 4) T. Heyda s Budyschina, sa by ljekarstwo, 5) R. Otto s Budyschina, so by prawa, 6) B. Lubenski s Budyschina, so by ljekarstwo, 7) D. Grunert (Ss.) s Minakata, so by hajnistwo a kameralia a 8) J. Rycjer (Ss) s Wóslinka, so by duchomnistro studował.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj a

a

ludži pódla

Mots Tunka

škréjetaj.

* * *

Hans Depla. Dny njetko tola sašo pschi-
beraja.

Mots Tunka. A pschi tym so ja se swo-
sich schulstich cjaſow na njeschtó dopomnu.

Hans Depla. Dha powedaj!

Mots Tunka. Nasch wucjer runje w tym
cjaſu, hōjēz bjesche djen w naljecju sašo wo
hodjinu dljesci, na tohlej spomni a wuskado-
wasche potom wschelake cjaſore pschemjenena
a praji tež bes druhim, so ma djen (a nōz) 24

hodjinow. Skonečnje so naš won potom wscho
sašo wuwoprashowasche, schtož bje powedat a
refny k jenemu schulerej: „Kak wele hodjinow
ma djen? Tuón wotmolvi: Vecz a dwazyczi;
— a jako so na to wschtiko jara ſmijesche, refny
ten schulek k swojemu ſamolwenju polny mersanja:
„Wschato je wucjer prajil, so je djen njetko ho-
djinu dljesci!“

Hans Depla. Dha drje hallej so potom
ſmijesachu?

Mots Tunka. Nō, to so wie.

Cyrkwinske powjesće.

Krčeni:

Michalska wosada: Karolina Khrystiana, G. E.
Bocka, ſteſnizjarja pola Hornej Worschje, vj. —
Marja Amalia, Handrij Bochuwjera Jurſcha, wobyl.
a cjeleſtie na Židowi, vj. — Hanža Helena, Žana
Ruby, ſteſnizjerja a polterja na Židowi, vj.

Podjanska wosada: Hana Marja, Žurja Hilli,
ſteſniznika na Štokolzy, vj. — Bedrich Gustav, Bo-
chuwjera Wicjasa, wobyl. poš hrodom, ū. — Han-
drij Bochuwjer, Handrij Mjeta, wobyl. w Mjew-
hezach, ū.

Zemrjety:

Djen 20. mjerza: Handrij Langa, wumeňtar
w Brjeſovi, 72 l. 8 m., na ſlaboſz.

W michalſkej zyrkwi prjeduje jutſie dopolnja k
d. Junghänel s Wósporka a popolnju k. d. Wiazka.

N a w ē ſ t n i k.

W Butojni pola Barta je ſteſniza cjo. $\frac{2}{3}$ s
rjanej ſadowej ſahrodru a ſ fruchom pola ſe ſwo-
bodneje ruki na pſchedan a je wscho dalische ſho-
nicj pola wobſedjerja K. Nowaka tam.

Aukzia.

Piątk 7. haperleje t. l. rano 9. budża so kólnie, fotreż i podkopkam w Chrószci i pola Minakata śluscheja, taż tej tamnischa hewerska ihjeja na pschedadżowanie pschedawacj.

Wumjenensa budża na spomnenym dnju wojewene.

Grunert.

Drewowa aukzia.

Psichodny 18. haperleje, jaſo tſecži djen jutrow, budża so w spuscheinym drewi nedaloko Komorowa pola Kupoje 100 kopy khōjnowych walczkow a džielba tſchieslowych, pečkowych a schięzepowych kloſirów na pschedadżowanie pschedawacj.

Gajniſke penesy żadane nebudża, tola ma so na kōźde kupene cjiſto 15 nſl. narbacj, a tón, fiz hnydom wſcho sapłacj, dostane na tole 1 nſl. rabatta.

Hromadupschindženie je rano woſmich w komorowskiej forcjmi. Na kupenje smyſlenych kitemu najpodwołnischego pschedroſcha

cjięſliſki miſchr Fröda w Budyschinii.

Aukzia drewa.

Wutoru 11. haperleje t. l. budże ſu 21 ſylnych ſtejazych dubow w tak menowanym farskim hajku pola Minakata na pschedadżowanie pschedawacj.

Sapoczątk do połnja w 10. Wumjenensa budża na termii wojewene.

Grunert.

Aukzia walczkow.

Śśredu 5. haperleje t. l. budża so brzesowe a wolszhowe $\frac{5}{4}$ walczki pola Bohumjera Wieciejka w Pschiszechach na pschedadżowanie pschedawacj.

Rola w dobrym redzi, fiz jara derje mandluje, poſpulaza klietka, paſenzowy ejmar, polza ſ khamorom, drafilhamor a bjetnarſki grat, wſchitko jara duschnie, je na pschedan w ſtönčjanſkim paperniku.

50 kopy derje ſroſzenych, kōcji wyſokich brzesowych ſadjenkow je pola Jana Jazki w Strójzi pola Rakez na pschedan.

Klamarnja ſ 5 kōržami pola je w Strójzi pola Hucziny na pschedan a može so wſho daliſche pola wobſedjerja ſhonicj.

Rigaske lane ſymjo ma na pschedan Buhl w Wulfich Sđiarach.

Woprawdžite pernaufke a rigaske lane ſymjo je w tychlej dnjach pschischt, ſchtoj ſwojim cjiſenym woteberarjam ſ tutym najpodwołnischego wojewjam.

W Wóſpórkū, 30. mjerza 1854.

A. Zſch o ch.

Firma: J. Námsch's Erben.

Woprawdžite rigaske króniske lane ſymjo, taž tej najlepsche ſchlesyfneſke lane ſymjo i w uſywej ſym dostač a pschedawam to ſamo po zlym taž tej po ſenotliwym w najrenſchim a najmanischim ſornu hiſceje po woſebje tunej placjifni.

W Klufſchu, 30. mjerza 1854.

E. Poſtel.

R. R. Prjene Wohensawiesſjaze Towarſtwo w Wini

sawiesſjuje mobile, twory, ſito, grat vod zyhlowanej, ſchindjelowej a ſlomjanej tſiechu. Sa- wiesjenſa wobſtara w Budyschinii

Chr. Holtsch na mjaſowym torhoscheju.
NB. Wichaſteplacjenia ſtawaja ſo w pruſkich venesach.

Suſe Drödžje wyle ſyline a po fotyckih ſo derje hiba, ma ſtajne cierſtwe na pschedan w Budyschinii na ſerbiskej haſzy w welbi, psched fotymj ſtaj dwaj muraj wupoſneuaſ,

J. G. F. Nieckſch.

Wóſk kupuje po najwyſszej placjifni

J. G. F. Nieckſch.

U n i o n ,

powyschitkomne niemiske kroupobieczje sawieszjaze towarzstwo w Weimaru.

Sakladny kapital 3 milliony toler, wot kotrychž je $2\frac{1}{2}$ miliona na akcije wudatych.

Toto towarzstwo sawieszuje psche **Kroupowe schłodowanje** plody wschitkich drujinow, jako: stwetzowe, trufowe, wolijowe, pschekupske rosliny ic.

Sawieszjazemu je wotpuszczene, swoje plody wschje abo s dżela sawieszic̄ dac̄.

Prämiye su **twerde**, so zo na żane waschnje niečo doplaczowac̄ netreba.

Sawieszenja moža so na jene ljetu, kac̄ tej na wſazh ljet sejnic̄.

Pschi sawieszleniach na pec̄ ljet je sawieszenym dželba **dważheji prozentow** na dividendzi, stuteho časa sawostawazej, wiesta, a netrebaja woni k janym schłodowanjam niečo dawac̄.

Kroupowa schłoda so rucze a **sdobnje** wupyta.

Wscha dalischa rošprawa može so pola podpisaneho agenta nashonic̄ a sawieszenja moža so pola neho stac̄.

W Budyschini, w mjerzu 1854.

M. A. Flanderka,
agent.

Powschitkomne sawieszjaze towarzstwo.

(R. R. prlv. Assicurazia Generali w Triezji.)

Saruczący fond towarzstwa **Dježac̄ millionow schięsznakow dobrzych penes.**

Sakladny kapital	2,000,000	schięsznakow.
Reservy hac̄ ult. decbr. 1852 składowane	5,000,000	:
Dohody na prämiach a na kapitalskej dani	3,000,000	:

Welschi džiel samōženja towarzstwa je na lubla hypothekarishy wupožczeny.

Sawieszenja na twory, maschinu, mobilise, slót, wumłoczenje žita atd. atd. pscheczivo wóhnju po tunich twardziej postajenych prämiach.

Doplaczowania so żenie żadac̄ nemóža.

Polich w pruskich penesach, wupłaczowania sa schłodowanje bes wotczehnenja w tych samych penesach.

Pschi sawieszeniach ratarstich pschedmetow posicja towarzstwo wośebne dobytki.

Sawieszenja kapitalisow a rentow na žiwenje čłoweskow. Sawieszenja pucjowajacych tuklow na droghach a železnizach.

Wsche požadane wskładowania dawa

Ferdinand Petau,
woltešny agent sa Budyschin a wolnoſt.

Kalkownja w Semizach.

Wot 3. haperleje je pola me stajnje nowopaleny, dobry rjany
bjely falk na pschedan.

Lorenz.

Rjany a duschny mlyn w bukejanskej wokolnosci je se swobodneje ruki na pschedan. Wscho dalische je shonicj w wudawaeni Serb. Now.

Buczomnik pytani.

Hölchez, kiz chze krawzowstwo wuknyc, može mjesto dostacj pola Jurja Schramy, krawza w Nalezach.

Sylyne renjesrozsene worechowe, brjesklowe, aprikesowe a druhe sadowe schtomu po kovach a po jenotliwym, kiz tez tyljetne sparglowy sadzenki; tez 15 prošnych kolčow ma na pschedan.

Meckwiz, na haſčiz haſy (Goschwiz) čzo. 717.

400 tl. leža pola podpiſaneho k wupożeczenju na dobru wiestosz hotowe.

Nieznik Nychtat,

s bydlenjem w pólmejzazu na swonomej lawskiej haſy.

Kaschcowy magazin.

K dobrociemu nawedjenju ho stutym dawa, so je tudomneje tyscherskeje jednoth Kaschcowy magazin w tei na prjedarskej haſy ležazej sadnej klijeci knesa schewskego mischitra Gehnra wostenreny. Duž chyzk so kózdy, hdyž po nječejiem semreczu kaschczej treba, na tyscherskeho nischtra Boëtiusa na wulkej bratrowskej haſy čj. 130 vobrocicj. Wschi wulkim wuberku wschelakich kaschcow budje so wieszje wschitlim w kózdom nastupanja doſz ejinicj móz.

W Budyschin, 22 mjerza 1854.

Tyscherska jednota.

W tachantskej schuli budja pschichodnu pondjelu a wutoru rano wot 7.—12. a popolnju wot 2.—6. pruhowanja (w herbskich rjadomnach wutoru wot 2.—6.) woldjerzane. K temu pscheproscha

Buk, dir.

Misionski pôžol.

čzo. 4.

je w Smolerjowej kniharni k dostacju.

W Smolerjowej kniharni su na pschedan:

Kharty Turkowskeje.

Wetsche sa 10 nsl., mensche sa 5 nsl.

Dokelž so wojna nietko po turkowskich krajinach poczyna dale bôle rospischeseracj, dha može hebi kózdy nanajlepe psched woczi stajicj, hdyž so tam schto wajne stane, hdyž hebi khartu turkowskich krajow wobstara.

W Smolerjowej kniharni je sa 5 nsl. dostacj

Kharta naranscheho morja.

(Ostsee.)

Tuta kharta pokazuje zyle naransche morjo (Ostsee) a je na nej wscho wošnamenene, schtož budze pschi stutkovaniu jendzieskofranzowskeho lódźstwa spomnenja hodne.

Maćica serbska.

W měsacu februaru su do pokladnicy maćicy serbskeje swój přinošk zapłaciли: k. Guda, duch. w Minakale, k. Ludwig, inspektor w Minakale, k. hrabja z Einsiedel w Minakale, kóždy 1 tl. 10 nsl. na lěto 1853; k. Kilian, duch. w Dubom 5 tl. 10 nsl. na lěta 1849—52; k. Dr. Nowotny, farar w Hóznicy 1 tl. 10 nsl. na lěto 1852.

E. Pjekar, pokladnik.

Zańdżenu sobotu žita w Budyšinje płaēachu:

Korc.	Wysza.				Nižsa.				Srzedzna.				Korc.	Wysza.				Nižsa.				
	Płaēizna.				Płaēizna.				Płaēizna.					Płaēizna.				Płaēizna.				
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.		tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	
Kořka	5	—	4	20	4	25							Kjevik	—	—	—	—	—	—	—	—	
Wisečnja	7	—	6	15	6	25							Zahly	7	20	7	10	7	15			
Sečzinen	4	20	4	15	4	17½							Hejduschka	4	20	4	10	4	15			
Worš	2	25	2	15	2	20							Bjernu	1	22½	1	15	1	20			
Grōch	5	22½	5	12½	5	17½							Rana butry	—	14	—	12½	—	13			
Dowoz: 1688½ kórcow.																						

Cišcane pola K. B. HIKI w Budyšinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, plać so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawať
J. E. Smoler.

Kóžde číslo placi $\frac{1}{2}$ nsl
Štwórlétne předplata pola
wudawarja 6 nsl, a na kral,
póscie $7\frac{1}{2}$ nsl.

Císto 14.

8. džen haperleje.

Léto 1854.

W opisicjje: W Budyšini, 8. haperleje 1854. Swjetne podawki. Se Stróžišćia. S Luka. S Budyšina. S Wörklez. Denadwazyta ſerbſta boža ſlužba w Drežđanach. Hanß Depla a Mois Tunka. List f Kiel. Pschilopf. Zyrkwienske poweſſje. Nawjeschtnil.

Nawedjenju.

Shtož chze na druhе schtvrthjeto 1854 sa Serb. Nowiny do předka placzic, tón nech njetko 6 nř. w wudawarni Serb. Nowinow woteda. — Na kralovskich pôstach placzi so $7\frac{1}{2}$ nř. na tón ſamy čzaſ. — Sa wosjewenja a nawjeschtki móžemy Serb. Nowiny kóždemu poruczic, pschetož te ſame čitaja so tak derje w Budyšini kaž tež we wschitskich ſerbſkich wšach, a shtož chze po tajkim njeschto tak prawje po zylym ſerbſkim kraju roſſchjerene mječ, tón daj to w Serb. Nowinach wosjewic.

Nedakzia.

W Budyšinje 8. haperleje.

Kak steli w ſirjecje? Wójnſki ropot pſchibera. Ruſojo ſu turkowſtu, tamnu ſtronu Donawu ležazu krajinu, kiž Dobrudža rjeſka, wobhađili, Maczin, Iſakę a Hirſovu dobyli a Turkow hac̄ do bliſkoſcie Koſtendža a Silistrise wuhnali. — Sbježli turkowſkich ſchefſzijanow w krajach, nedaloko grichuſkeho kraleſtwa ležazych, džen wote dnia bóle pschibywaja a hac̄ runje tam kichesžienjo hisheče žane woſebne dobyča ſežinili nejſu, dha tola Turkow ſadžiewaja, ſo tucji wſchje ſwoje wójska na Ruſow poſtačj nemóža. — Žendželske kóžſtvo je kieſki pschifstar wopuschcilo a dale do naranscheho morja ſajjelo a manevrjerowasche 1. haperleje njehbje ſi napſhecia mjeſta Stralſunda. Žendželska lóđ, kiž bje naransche morjo bliſko ruſowſkich mesow pschepytacj wujjeta, je ſo ſ tej poweſſju wrózita, ſo je tam hisheče wſchito poſte lodu. — Fran‐zowſojo a Žendželčenjo poczinaja wot teho čaſa, jaſe ſu pschekročenje Ruſow psches Donawu

ſhonili, ſ wetscher ſpjeſchnosžju wojaſow do Turkovſkeje ſtacj. — Pruska a Raluſka pschezo hisheče wosjewilej nejſtej, ſ ſim chzetej abo nochzetej w bliſkim čaſku džerječj; tola ſda ſo, ſo budzetej w pschejenosži ſtukowacj.

Swjetne podawki.

Sakſka. Šandženu pónđelu bje prynz Albert do Budyšina pschijjet, ſo by pschi pruhowanju podoſſizjerow tudomneje wobhađki pschitomny byl. Popołnju wotweſe ſo ſaſo do Dražđan.

Prusky. Šejiński wuberk, kotrejuž je k roſſbudjenju date, hac̄ dyrbi pruski kral wójnſkich wobſtejenjow dla 30 millionow tolej ſajimacj, je ſo ſa to wupraſit, ſo ma ſo tajſe ſajimanje pschiswolicj. — Tu khwili pschibywa rakufi general Heſ w Barlini. Wón ma ſ pruskim minerſtwwom dowujednacj, kak matej ſo rakufa a pruske knežerſtwo turkowſkich naležnosžjow dla

sadjerječj, a to wošebje teho dla, dokelž so ſda, ſo drje čhetere Jendželska a Franzowska Turkam pomhacj, ale ſebi potom tež kruh Turkowskeje jaſo ſaplatu ſa ſwoju pomož wſacj. — W tyhlej dnijach je meſlenburgſkostreliski wójwoda, pschichodny ſyn ruſowſkeho khjejora, do Varlina pschijjet a tam pecja liſt wot ruſowſkeho khjejora psched podał, w kotrymž je wuprajene, ſo čhe tuton njeſko mjer djerječj, je-li je turkowſki sultan kſchesijanam wetsche prawa dat. — General ſ Voß a general Hirschfeld II. staj na ſeju požadaneje penſionerowanaj. — Ljetuſche wulke manewry ſmjeja ſo w Schlesynſkej a Póſnanskej.

Rakuſy. Sa zyrfel, ſiž ma ſo i dopomnenju na wumōženje khjejora psched mordarskej ruku natwaricj, je ſo wele penes nawdalo a je ſa twarbu ſamu 1 million 500,000 ſchiesnakow poſtajenych. — Khjejorowe wjerowanje ſmjeje ſo 24. haperleje wečor $\frac{1}{2}7$ w dwórkowej ayrtwi w Wini a to wot wiſneho wercharzybiſtöpa. — Hacj runje je rakuſte wójſto na turkowſkich mesach hižom na 120,000 muži ſylné, dha Rakuſchenjo tola hiſhće ſerbiſtu wobſadžili neiſu, kaž to nekotre nowiny wudawachu. — S Čjornych Horow (Montenegro) ſu poſejje pschichle, ſo čhedža tamni wobydljerjo ſ Turkami wojnu ſapocječj.

Franzowska. Nowiny „moniteur” woſjewuju, ſo je ſo 1. haperleje 20,000 franzowſkich woſakow na lóžach do Turkowskeje wotwesto.

Gričiſka. Turkowſki poſlanz (Gefandter) je grichiske hłowne mjesto Athen woſpuszcjiſt a ſo do Konstantinopla wróciſt, dokelž dlehe pschi-hladowacj nochze, ſak Grichojo ſbiejkarskich turkowſkich kſchesijianow podperaja. Wſchiedne ſyły Grichow tym na pomož čahnu.

Turkowſka. Ruſojo ſu twerde mjeſta Mačzin, Tuležu, Isaležu, Babadagh a Hirſowu wobſadžili a po taſtim nimalje zyli Dobrudžu dobyli. Turkojo, kotryž Muſtaſa paſcha kommandjerowasche, čjetekachu wſchubjom psched Ruſami, tak ſo tutym wele kanonow a w Hirſowi tež wele pólvera do ruki padje. Zenož woſebje pola Tuležje ſo Turkojo wobarachu. Tam bjesche menuizy general Učakov Donawu ſ 13 bataillonami pschetrocjiſt a dyrbesche tuležanske wobtwerdzenja Turkam ſ mozu wotdobyć, pschi

ćimž njehdje 350 Ruſow padje. Turkojo mjeſachu tež wele morwych a ranenych, dokelž ſo twerdzie wobarachu, ſlonečne dyrbjachu paſ ejeſacj a padje tam Ruſam 11 kanonow, 51 turkowſkich wyschłow a 100 woſakow do ruki. — Turkojo ſu 26. mjerza wot Čiſtowa Do-nawu pschetrocjiſi, ſo bychu Simnižu wobſadžili, buchu paſ wot Ruſow ſaſo psches rieku wu-hnacj. — S Brailowa piſaja, ſo ſu Ruſojo maczinske wobtwerdzenja potorhacj dali. Hewak ſo piſa, ſo Ruſojo w tſiōch wulkih dijelbach dale krocja a to wot Hirſowy na Čjornowodu, wot Babadaga na Karasu a na Kostendje, kotrež pschi morju leži. — Marschal Paſtevič pschindje hiſhće tón tydjeni do Bufareſta w Walachiji a wosme drje tam potom najwyſche kommando na ſo. — Jendželskofranzowske lóžiſtwo je ſo do čjorneho morja puſhcjiſto. — Sultan je ſ Jendželjanami a Franzowſami wſcho wujednat, ſchtóz jich pomhanje nastupa, a je pschi ihm tež do teho ſwolici dyrbjat, ſo ſmjeja kſchesijenjo pschichodnje w Turkowskej wjazv prawa. Tuto dyrbesche tež najwyſhi turkowſki mjeſchnis, ſcheik-ul-islam, podpiſacj, ale wón to čjinicj nočyjsche, a bu teho dla wot sultana wotſa-djeny a nowy poſtajeny. — S Aſiſſeje ſo piſe, ſo tam ſ turkowſkim wóſſkom jara hubenje ſteji, dokelž jemu na wſchitlim pobrachuje. — Ruſojo ſu wulki kruh čjerkeſſeho brjoha wo-puſhcjiſi. — Franzowſii khjejor je ſultanej 10 millionow ſtjehnakow požejſt.

Ze Serbow.

Se Strójſiſhće. Sańdženu nedjelu tydjenja 26. dječi mjerza bu na naschich ležom-noszjach hrjedj polow jedyn muſti ſe Čmočcijicj, ſ menom Jan Liebſch a, 53 ljet starý, morwy namakany.

S Luh a. Na mjesto nascheho votalneho wucjerja, ſ. Jana Nowaka, ſotyj w bližſim čaſu do Komorowa pschindje, je ſ. Mihān, njeſko pomožny wucjer ſe Nehwacjidi, wuswoleñy.

S Budysčina. Sańdženy tydjeni pońdju a wutoru ſapocjaču ſo ljetuſche pruhowanja na budyskim ſeminaru, a najprjedzy bu pruhowanje

na präparandskim wustawi dżerjane. Po wobstatym pruhowanju bu 15 präparandow do seminaria horjewatych, bes nimi bjechu 5 Sserbjo, menujzy: Michał August Kral s Varta, August Krawz s Hownjowa, August Ludwig s Dobruszje, August Hantusch se Židowa a Krola Krawz s Hownjowa. Tón samy a tež psichodny tydjen wotpoložichu swoj examen cij seminaristojo, kij jato kandidatojo wucjerstwa se seminaria wustupja; bes nimi bjechu 7 Sserbow, menujzy: Mittach s Koperz, Schimank s Minakala, Schmidt s Drodzija, Imisch a Seligat s Varta, Krola s Čornowa a Polak s Ditra.

Pruhowanje k wuswolenju na statne wucjerstke sastojinstwo djerji ho tón tydjen; bes tymi wucjermi, kij maja to pruhowanje wobstacj, su ejlej Sserbjo: L. Mihal, pomozny wucjer we Rehwacjidi, L. Höhn, pomozny wucjer we Hauswaldzi, L. Khejor, wucjer w Pšowjach a L. Schreibač, wucjer na mjeschcianskej schuli w Lubiju.

Pendjelu a wutoru po nedjeli Palmarum budje sianwe pruhowanje na seminaru, kij smjeje nješko po horjewsciu tych s präparandskoho wustawa puščijenych 15 schulerjow wšcho do hromady 53 seminaristow.

Sobotu psched jutrami rano 8. budje pak pruhowanje s tymi samymi woldjerzane, kotsiz horjewsciu na präparandski wustaw pytaja.

S Budyschina. Tudomna serbska Besada gje, kaj je sklyshcę, średu po jutracj wečor serbski konzert woldjerzecj a na tón samy tež pecja te hobustawu macjizy, kij tehdyn na macjicjnu hłownu shromadjsnu pschindu, pscheprofijecj.

S Budyschina. Sañdżenu sobotu wečor bu tudy prutata hwiesda abo kometa na wečornej stronj nebja wohladany a bje ta sama tež druhe wečory widjicj. Tón prut neje runje fara wulst.

S Budyschina. Na tudomnym gymnasiju smjeja ho ljetische jutrowne sianwe pruhowanja na to waschnje, so smjeje 6. a 5. rjadownia pón-

djelu 10. haperleje, 4. a 3. wutoru, a 2. a 1 średu examen.

S Worklez. Tudy wudzyri pjaik 31. mjerza popolnju w 3. hodjini pola khjeznika Janki woheń a pschewobroci teho, kaj tež bura Rychtarja a khjeznika Lebsy twarenja do popela.

Zenadwazyta serbska boža ślužba w kschiznej zyrki w Dreždjanach.

W njemskim mješti, daloko wot Sserbow, bohatu štyku serbszy swoboleanych ludzi w božim domi shromadjenu wohladacj, to je radosť sa Serba, kotrehož wutsoba tež w dalokosći serbska sawostawa! Taške wešelje ho nam dosta, jako nedjelu 26. mjerza po jidnacijch do kschiznej zyrki w Dreždjanach sastupičmy. Tola jedyn tam nebje; tón tam nebje, kotryž rospřošenym Sserbam tudy bože ślužby w macjēnej ryci pschitowa; s kotrymž swjast wutrobneje lubosjije a pschecjelniweho dorjerenja naš siednocjescje, kotrehož böh tón knes wot naš precj do wjednego mjera a sbožnosje swojego kralestwa hoyerwa. Rascha djakomnosz jemu sa jeho lubosz a świernosz wostane.

Po słowach čehsjazeho dopomocja na neboh knesa duchomneho Za kub a sklyshachmy wot knesa duchomneho Mrósa s Huski předowranje po Romskich 5, schuej. 1—6. — Spovednym ludjom, kotsiz ho hižom po djeſacijch woskolo zyrki w komori shromadjecj pocjachu, djerjescje knes sem. vizedir. d. Wanak s Budyschina tsi spovedne rycie, po ejimj 450 boje wotkašće wujtwachu. — Bes kemscheremi, kotsiz bjechu, na mokroste pucje nedjivajo, s djela daloko hem pschichti, widjachmy tež wschelakich wošebrnich a toschiwo wojakow: pieszlow, kanonistow a jjesdnich (jeneho s rjadow aby ordenom).

Serbski spjewati bjeſche L. Wröbl, tudyſchi seminarista, rodjeny s Nadžanez. — Kierluschje

bjechu, kaž hewak, wosiebie wotcjsischajane, a spjewačku ſo: do ſzenja čj. 88, do prjedowanja 429, po prjedowanja 79, pſchi bojeſ wečeri 560.

Pſchichobna ſerbſka boža ſlužba ſmjeje ſo, da-ſt böh, tſecju nedželu po ſhwjatej trojizy, druhſt djeni juſha. —

Tón pak, wot ſotrehož wſchitlon dobrý a do-

konjaný dar wukhadja, žohnuj naſche jenadwajete ſemſchenje ſ najbohatšim ſohnowanjom! Wón ſhjerž po wele wobjarowanej ſhmercy naſcheho Jakuba roſproſchenym ſſerbam luboſz ſerbſkih duchemnyh! Wón prawuj miłoszivoſe nad naſchi-ml Božimi ſlužbamí, ſo bychu nam a naſchim potomnikam najkrasnſche plody neſte!

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj a

a

Mots Tunka

ludzi pódla

škréjetaj.

Hans Depla. Schtoha maſch noveho, moj Mots?

Mots Tunka. Nò, wele runje won niz, khiba to, ſo bjech njehdje pſched ſedmimt nedželemi w Wacjoku na kwaſu a tam bje ſena kocžka khetru haru načinila.

Mots Tunka. Kak dha to?

Hans Depla. Hlaj, wona bje na piez, hdjež warjachu, kasyka a tam wſcho wobſchunſchlika, a pſhibjeza potom do kuchnje, hdjež na kucharku tak vorſlaſche, ſo žana hinaſcha pomožnebje, haž ſo dyrbjachu po grychty hicj.

Hans Depla. To dyrbí djiwna kocžka bycj.

Mots Tunka. Haj, ta ſo žaneho ſozora neboſti; wona plisuje, hdjež hinaſak neje.

Hans Depla. Hdjež ſa ſtranenym wjezam pytaja, dha tola druhdy djiwne wjez namakaſa.

Mots Tunka. Raha to mjeniſch?

Hans Depla. Iako wondanjo ſalkowſte grychty na jenej lubiſ ſa wowſom pytachu, dha tam tola žaloſnje ſmerdjeſche.

Mots Tunka. Dha drje ſu tam jene tworjowe ljehwu namakaſe?

Hans Depla. Nje, to niz, ale hromadu ſhničkych jablukow.

Mots Tunka. Ale, ſhničke jabluka hewak neſmerdja.

Hans Depla. Nò, to ja newjem; te pak

tola dunderſy ſmerdjaču.

List s Kiela.

(Bot Jurja Nachela, Łasowęzana.)

W Kielu, 24. mjerza 1854. Runje njetko wečor $\frac{1}{2}$ 10 so s naranscheho morja wot wopyta jendjelskeho lódźstwa domoju wróczam. Hizom nje-kotre dny tudy s necierzpliwoszju na ne čjachach, hacj djenša rano jena jendjelska parolobj (Dampfschiff) do kieliskeho pschistawa (Hafen) pschijedje, a dopoinja wokolo 10čich poczachu Jendjelčenjo w khjetrej dalokoszi hylne kanonjerowacj. Ja naj-prjodzy newedjich, tak by k nim pschischol, dokelž woni psched pschistawom na schjerokim morju maneuvrjerowachu. Jako pak ja k pschistawej pschindjech, bje wulka cijchcjenza wokolo menšich lódjow, kij chyhu wujscj. Ja na mjesci wobsanknych, šobu ijecj. W dwjemaj s dobrym wjetrom s Kiela wotijedjechmy, ale jako bjechmy tsi hodjinu ijesi a runje jendjelske lódźstwo wohladachmy a Jendjelčenjo s nowa kanonjerowacj poczachu, sasta wjetší ducj a my nemóžachmy dale. To bje żalošnje mersaze, ale sa pól hodjinu sbješe šo sašo kmany wjetr a $\frac{1}{2}$ 6 fastachmy w blifoszi jeneje lódzie se 130 kanonami. My wojachmy so potom njehdje poldra hodjinu bes tymi 21 wschelakimi wojnslimi lódzemi wokolo, so bjechmy ſebi je prawje wobhladali a bes tym bje šo čjas minył, so wſazh khwilje nemjejacjmy, na jenu lódz wступicj a ſebi ju s nutschka wobhladacj. Jendjelčenjo ſu hewak wſchitkim, kij chyhu žanu lódz wobhladacj, to s najwetschej pschecjelnivoszju dowolili, a hdjež my žaneho poſtrowichmy, tón ſo tež jara pschecjelinje djakowasche. — Napohlad taſkichlej lódjow je woprawdzie wulkotny a majestetiski, a žadyn, kij je šobu był, wjesje na njón nesabudje atd.

Přílopk

* Franzowska khjazorka dosta psched krótkim wot twetyplahowanſkeho towarzystwa w miejzi Toulouse jako dar hobiſzy wulke woneschko pschipóſkane, kij je poldra koheji wyšoke a pecj bjerikow koheji

schjeroke a kotrej woſebje s 10 tawſynt ſiaſkow a 300 famellion wobsteſtj.

□ Jako w njezichim čazu wjesje porjedki podawſ viſa ſo s Frankfurtu nad Majnom, ſo bu tam 24. mjerza t. l. ſemretra židovſka khowna, kij bje 65 ljet a bes pschetorhnenja (wot swojego 12. hacj do 70. ljeta) w jenej ſwojbi k najwetschej ſpoſoſnoszi swojego kneſtwa hlužita. Wulka byla pschewodžerow ju k rowu pschewodžesche.

— Lipskianske a druhe nowiny viſaja nam wo ſrudnym nesboju, kotrej je psched krótkim wulka a rjana lódz „Marko Polo“ miela. Tuta lódz, kij 9. novembra konſchego ljeta ſe 661 wucjahowaremi s jendjelskeho mjeſta Liverpoolsa wotijedje, je menujzy, jako bje ſtora hacj do Australije dojjeta, uedaloło mjeſta Melbourne na ſaku ſajjela a s tajſej možu do ſaku praſnyta, ſo ſo roſtarſt, roſkama a na to ponuri. Wucjahowarjo buchu s wulkeho džjela wumóžent a pschi ģlwenju ſdžerzani, ſu pak tola wſchity ſwoje ſublo a ſamoženje ſhubili.

* Listy s amerikanskeho pschimorskeho mjeſta Sankt Franziſka wot 16. februara tuteho ljeta viſaja, ſo je ſo psched krótkim w bliſkoſti tuteho mjeſta wulka lódz s menom „Sankt Franziſko“, kij bje na ſaku ſtorczyku, roſkama a ſo je pschi tym wulka byla pucjowarjow kij ſo na nej namakachu, žaloſny konz wſata.

* Wondanjo džiesche jedyn člowek psches Budyschin do ſwejego ródnego mjeſta Liberza (Reichenberg) w Čechach. Wón bje psched njeſotrymi ljetami do kraja Texasa w Ameriqi wucjahnýl, ale nebjie tam tak kraſnje namakał, ſaz bjechū ſemu ludjio predy wot tam do Čech viſali. Duž bje ſo wón ſe žonu a ſ tſjomi diječjimi, wot ſtrzych bjeſche najmłodſe ſiedom ljeſto stare, ſaſo do Europyſeje na dompuſcji podał. Wón ſkorjeſche woſebje na to, ſo je tam lóžy, kij jendjelsku ryc̄ nemóže, wſhudiſom a pschi wſchitke ſkładnoſti bitu a poſcieſhcejowany; ſo je tam wſchitko jara drohe a ſo teho dla, hacj runje ſo ſa džjelo wiąży placj, hacj w Europi, jenemu wot ſaſlubjy tola ničjo wysche newostane; ſo móže jenož tón, kij wele penes ſobu pschinesze, bórſy njeſchto psched ſo pschinesz; ſo je tam wele ſebakow atd.

Cyrkwińskie powjesće.

Krčeni:

Michalska wosada: Anna Amalia, K. G. Rychtarja, pölleńska w Szijezach, dž. — Anna Helena Emilia, Wylema Müllerja, khjejerja na Židowi, dž. — Kortla August, Kortla Ernstla Niedela, khjejerja na Židowi, ſ.

Pddjanska wosada: Jurij Reinhard, Adolfa Psyla, ſchewza na Židowi, ſ. — Maria Hilgbeta, Anna Hillje, khjejerja w mniszej zyrfwi, dž.

Zemrjeta:

Djen 26. mjerza: Hana Maria, Kralje Augusta
hobra, khejera a murerja na Židovi, dj., 6 m.

W mith. zyrtki prjeduje nedž. Palmarum doppol-
nju f. d. Wanak; pschipolnju 12 ejich je konfirmacija
herbskich pacjerstich djerzi. Seleny schitwórk
vo herbskim hameji smjeje f. kand. Dr. Sommer herbs-
ke prjedowanje, potom budje njemsta spovedj a kon-
firmacia njemskich djerzi, vjavi korejj f. d. Wanak
njemsku ryc djerzi. Ejichi psjatki prjeduje doppol-
nju f. d. Wanak, popolnju f. d. Wjazka.

N a w e š t n i k.

Wondanjo we Wulkolipowu ja nojowach
A iam spodjiwnosje wołhadach,
Mischtir biesche tam a jena mischirka,
Sechla bje so tez tam holczkow kromadta.
Mischtir ion jim dobru radu dawasche,
A so mi to hewak lubesche.
S djakom na hospodu spominam,
Ale na ludjoch to wustajam,
So w ón nemiejetke kthija w khollowach,
A so wona khodjedje we lumpiejskach,
A so bjeschtaj wobaj taklej masanaj,
A hnadj mydla dolko newuhladakaj.
Duj ja njerio kroszki skladuju,
Dimaj punczik mydla kwpic chzu,
A ion seleny schwórik wobradju,
So jez f jutrom rhanjej ejistej wołhadnu.

Divanateho haperleje
Budje pschafa hermanska,
Wieja, iedje wschelakeje
Budje wona bohata:
Balny, schejipak, buschenki
Khosej, walenz, peczenki
To wam budje skicjene,
Hóly, fiz tam pschindjecje.
Hóly naſchi, horiansz,
Niewostanjeje dalog,
Na pschaju wy pschinjeje f nam,
Ta so budje lubicj Wam.

Rhjeja cjo. 14. w Koslowi budje so 18. ha-
perleje jako tseči djen jutrow popolnju w tamni-
schej kocjimi na pschesadzowanje pschedawacj.
Wuswolenje bes lizitantami so sakowa.

Rhjeja cjo. 43 w Hucjini, f 3 kórzami le-
đomnosjjow je se swobodneje ruki na pschedan.
Wschodalsche je shonicj pola gmeinskeho prjods-
tejerja Vogela tam.

W Worzyni je jena sahrodnista živnosj
f 9½ kórza pola a tuki, faj tez f wulcej sa-
hrobu se swobodneje ruki na pschedan. Pola
a twarenja su w najljejschim redži. Wschu da-
liszu rosprawu dawa wobšedjer

Michał Kurjo tam.

Nieschtu twarskeho a ryhelowehe drewa a jer-
dije wschelakeje dolhoszie su na pschedan pola
Jana Makacja w Schechowu.

Aukzia skotu.

Djen 18. haperleje jako 3. djen jutrow budje
so na subli cjo. 34 w Brzeszny pola Delneje
Hótki njehoje 10 kruwów a 2 wola f sa hotowe
penesh na pschesadzowanje pschedawacj. Sapo-
cjak popolnju jenej. **Zimmermann,**
fubler.

Bjerny na pschedan.

Cjertwene a biele symetne a dobre jiedjne
bjerny w wetswicach a menschich djselbach, faj tez
hóck f wuszywej a f warenju pschedawa

J. Dörjanek, na malej brattowskej hósz.

Sprawnej a pilnej herbskej holcijy se wsh, ko-
traž budje jutry konfirmowana a obze potom na
službu ejahnye, može so služba psches wuda-
wariju Serb. Nowinow pschipokasacj.

**Wopravdjite rigaske króyske
lane hymjo,** taž tez **najljejsche schles-
sische lane hymjo** f wuszywej hym
dostak a pschedawam to samo po zglym faj tez
po jenotliwym w najrenschim a naistmanischim
sornu hischeje po wołebie tunej placisni.

W Klukschu, 30. mjerza 1854.

E. Poſtel.

Iara rjane rigaske lane hymjo
pschedawam po tunach, kórzach, bjerilach, mjer-
zach a massach w najtunischej placisni.

W Budyschini na herbskej hósz f dwjemaj
muromaj **J. G. F. Niecksch.**

Krajnostawski bank.

Dla stajnje pschibyważego dawania wetskich kapitalow do krajnostawskieje nałutowańie (Sparbank) direktorium s tutym wossewja, so nałutowańia summy wot

500 tolet — a wjazy

po $3\frac{1}{3}$ prozentsskej dani jenož na półsjetne wupowedjenje;

po $3\frac{2}{3}$ prozentsskej dani jenož na senoljetne wupowedjenje,

horjebere.

W Budyschinie, 23. mjerza 1854.

Direktorium krajnostawskiego banka.

Union,

powschitkomne niemske kroupobicze sawjeszjaze towarzstwo w Weimaru.

Sakkadny kapital 3 milliony tolet, wot kotrychž je $2\frac{1}{2}$ miliona na akcije wudatych.

Tuto towarzstwo sawjeszuje psche kroupowe schłodowanje płody wschitskich družinow, jako: stwielzowe, trufowe, woliowe, pschetyskie rostliny ic.

Sawjeszjazemu je wotpuszczone, swoje płody wschje abo s dżjela sawjeszicj daci.

Prämije su twerde, so po na żane waschnuje nicjo dopłaczowacj netreba.

Sawjeszenja moža so na jene ljetu, kaj tež na wjazny ljet scjinicj.

Pschi sawjeszjensach na peci ljet je sawjeszonym dżjelba dwazheci prozentow na dividendji, s tuteho czaša sawostawazej, wjesta, a netrebaja woni p žanym schłodowanjam nicjo dawacj.

Kroupowa schłoda so rucieje a sđobniye wupulta.

Wschyska dalischa rosprawa može so pola podpisaneho agenta nashonicj a sawjeszenja moža so pola neho staci.

W Budyschinie, w mjerzu 1854.

M. A. Flanderka,
agent.

Wohensawjeszjaze towarzstwo **Borussia** w Berlinie
se sakkadnym kapitalom wot 2 millionow tolet pruskeho kouranta
a s rezervu wot 1 miliona tolet,

sawjeszuje pscheçjivo wohnjowej schłodzi po tunich a twerdyh prämijach mobilie wschitskich družinow, skladys tworow, žito, grut a kudobje a teho runja pod zyhlowanej, kichindzelowej a złomianej tisechu a je podpisany s horjebranju a sapišanju sawjeszenjow stajnje hotowy.

W Budyschinie, w mjerzu 1854.

G. A. Lövenig.

Komptoir na swonkomnej lawskiej hafy.

Niemski Phoenix,

Wohensawjeszjaze towarzstwo w Frankfurci.

Sakkadny kapital: Połsche sta miliona schjefna to.

Tuto towarzstwo sawjeszja: Mobiliar, twory, žita, skót, ratarssi grut, fabriski grut atd. po twerdyh, tunich prämijach a netreba żadny sawjeszjazy nicjo dopłaczowacj, byrnje so wulka wohnjowa schłoda stała.

Spodobne wumjerenja, po kotrychž towarzstwo sarunanie dawa, s zyla schłodowanje wupytuje, su s temu skujite, so je so jeho skukowanje jara rosschjerito a podpisany agent porucza so s wobstaranju sawjeszenjow wschitskich družinow, je tež s wudzieniu wschiesko pojedaneho wutożenja stajne hotowy. Prospekti a podpisanske formularzy moža so pola neho darmo dostacj.

W Budyschinie, w awguſtu 1853.

Wylem Jakob, na žitnym torhosceju.

S u c h e D r o ž d į j e

wyle šylne a po kojichž so derje hiba, ma stajnje
čerstwe na pschedan w Budyschin na herbskej hafy
w melbi, psched kotymž staj dwaj muraj wypo-
šnenaj,

J. G. F. Niecksch.

Wóff kupuje po najwyšszej placisni

J. G. F. Niecksch.

K. K. Prjene Wohensawjeszja ze Towarstwo w Wini

sawieszjuje mobilie, towry, ito, grat pod zyblos-
wanej, kschindzelowej a złomjannej tsechu. Sa-
wieszenja wobstara w Budyschin

Chr. Holtsch na mjašowym torhoszczęju.
NB. Wschitkoplacjenia stawaja so w pruskich vnesach.

Wosjewenje.

Czeszennym Sserbam stutym wosjewjam,
so šym swoju dželarnju se žitneje hafy
do swojeje khiezje čzo. 192. na rjeſniſtej
hafy pschedpožit, a proschu, so bychu me-
tež tam s poruczenemi poczessic̄ chyli.

Moritz Weiser, knihiwasař.

Na žadanje je do ejisheja date a sa 3 nsl.
w Smolerowej kniharni na pschedan:

**Prjedowonje na sbóžnym skon-
czenju nebo knesa faratja C. B.
Jakuba**, uedzelu Seragesima psched
michalskej woſhadu djerzane wot H. A.
Krügatja, duchomneho w Porſchiz.

Sserbske Nowiny moža so, hdyž je wudawařna faknena, njetko stajnje pola
t. pschedkupza Jakuba na žitnym torhoszczęzu doſlawacz, tež moža so tam wschtke,
redaktej pschedpodajomne listy, pišma, naujeschtki a. t. d. wotedacz. — Tym, kij
sobotu do ſameje wudawařne ſastupic̄ nochzedža, dawaja so Nowiny s tym wó-
nom won, kotrež na žitne torhoszczęzo dže.

Zańdżenu sobotu žita w Budysinje płacieachu:

Korc.	Wyšsa.		Nižsa.		Srzedzna.		Korc.	Wyšsa.		Nižsa.		Srzedzna.	
	Płaćizna.		tl.	nsl.	tl.	nsl.		Płaćizna.		tl.	nsl.	tl.	nsl.
Róžta	5	—	4	17½	4	25	Ríepik	—	—	—	—	—	—
Pschedzenja	7	—	6	15	6	25	Zahly	7	15	7	5	7	10
Jećmen	4	20	4	12½	4	15	Hejduschka	4	15	4	5	4	10
Worš	2	25	2	15	2	20	Bjerny	1	22½	1	15	1	20
Hroč	5	20	5	10	5	15	Kana butv	—	14	—	12½	—	13
Dowoz: 2867½ kórcow.													

Cięcane pola K. B. HIKI w Budysinje.

Dziwočanske ev. luth. towarzſwo ſmjeje jutſje
(nedzelu) ſchromadžiſnu. Pschedzydſto.

Rachlowſte ev. luth. towarzſwo ſmjeje cijici pſati
ſchromadžiſnu. Pschedzydſto.

BJEŠADA. Srjedu 12. haperleje.

Maćica serbska.

Towarſtwo maćicy serbskeje zmjeje srje-
du po jutrach, 19. haperleje, popołnju wot
2. hodziny swoju lětuſu hlownu zhroma-
džiznu a budze ta sama w hornej sali
hosćenca k złotej kronie w Budysinje wot-
dizeržana. Tuto swojim stawam najpodwólni-
nišo wozjewjo, nadzija so spomnjeny dzeń
jich bohateho wopry

W Budysinje, 8. haperleje 1854.

Wubjerk
towarſtwo maćicy serbskeje.

Maćica serbska.

W měſacu měrcu su do pokladnicy maćicy
serbskeje swój přinošk zaplačili: k Wehra, kand.
jur. w Budysinje, 2 tl. 20 nsl. na lěće 1851 a 52;
k. Walda, herbski rychtař w Ralbicach, 2 tl. 20 nsl.
na lěće 1851 a 53, a k. Kocor, kantor w Ket-
licach, 1 tl. 10 nsl. na lěto 1854.

E. Pjekar, pokladnik.

Wot redakcije. Po porucđnosći wychnosje
neſmedža so w nominach žane, na nedzelu po-
ſtajene aufzje wosjewic̄.

Serbske Nowiny.

Za nawěški, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedač,
placi so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čísto placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlētna předplata pola
wudawarja 6 nsl. a na kral.
póscie $7\frac{1}{2}$ nsl.

Císto 15.

15. džen haperleje.

Léto 1854.

Worſhipecje: Wukas. W Budyschin, 15. haperleje 1854. Szwjete pvdawki. S roßborj'ho
wołtresa. S Hownjowa. S Khelna S Worklez. S Budyschyna. Serbske biblije slawieny. Hanß
Deyla a Mois Žunka. Spjewy Pschilopk. Byrkwińskie poweſſje. Klarjeſchiniſ.

Wukas ministerſtwa snutſkomnych naležnoſzjow hromaduſkładowanje ležomnoſzjow nastupazj.

Sakon dla hromaduſkładowanja ležomnoſzjow wot 14 junija 1854 baji w §. 1. to hłowne poſtajenie
do prjedka, so ma ho psches tohle hromaduſkładowanje tajke wumjenenje bes ſobu ležazých, wſchelakim
wobħedjerjam hluſhazých ležomnoſzjow wuſtukowacj, psches kotrę ſo fa kóždeho tych ſamych po mo-
noſzi bliſte a hromadzjewiſaze, kaž tež ſa h o s p o d a ē ſ t w o p ſ c h i p r a w n e p o l o ž e n i e j e h o
wobħedjeñswow wudobudje. Teho dla žada wón §. 13.

jo psches hromaduſkładowanju kóždy wobħedjeť

- mjeflo wotſtupneho kraja ležomnoſzje teſe ſamneje hónnoſzje,
- tute w najmóžniſciej bliſkoſzi, ſwiſnoſzi a ſ zyka ſa wobdzielanie w najlejſchim poſoženiu a
- hewak doſpołne ſarunanie

dofiane.

Hdyž ſakon dale w §. 17. poſtaſi, ſo maja ſo kóždemu wobħedjerji po mōžnoſzi ležomnoſzje ru-
neje abo iſla bliſko ſtejazeje iſlaſy (bonity) a teho runecja kaž ión wotſtupny kraj pſchipokafacj; dha wu-
ras „po mōžnoſzi” ničjo druhe rjetacj nemöje, hač ſo ſmje ſo iſte vriodkpiſanje jenož tak
daloko nakožicj, hač to hłowne poſtajenie dowoli, a ſo dyrbti ſebi jenož tehdom wobħedjeť ſarunanie
wotſtupneho kraja psches pſchipokafanje ležomnoſzjow druhich klaſow lubieſ dagj.

Duž je pſchipokafanje ſaſtoinſtrow, ſ trutoſju wſchile woſebite požadanja wotſtronicj, a ſo tež niž
psches to, ſo chze ſebi njechtón kruh vola ſ dobyru wujednacj, wotdjerjeſz nedacj, ale, hdyž by ſo
psches to ſponnene hromaduſkładowanje njeſak ſadgjewało, wele wjazg tajke pſchecjiwenje psches wuſ-
djenje wotſtupacj.

Dokelž je ſo naſhoničo, ſo na to husto džiwało neje, a ſo je ſo teho dla pſchecjiwne hromaduſkładowanje ležomnoſzjow tam a ſem psches to ſlaſylo, dha ſo ministerſtvo snutſkomnych naležnoſzjow
hnuše čzuje, tak derje ſaſtoinſtwa, ſož tež wobħedjerjow ležomnoſzjow na doſpołne wobħedzbowanje ſakonja
kedažliwych ſežinicj.

Tutón wukas ma ſo w nowinach wotcjiſſeſej. W Dražjanach, 21. mjerza 1854.

Ministerſtvo snutſkomnych naležnoſzjow.

Sewobodny knes ſ Beust.

Demuth.

W Budyšinje 15. haperleje.

(Krótki politíski roshlab). Rušojo su zylu Dobrudžu hac̄ do trajanskich našypow wobšadžili. Też czinia wulke pschíprawy, so bychu Donawu pola Silistrije pschekrocžili. — Pschecžiwo Turkam poſtanent fchesszienjo hisczeje pschego nihdze žadyn wulki dobry sc̄enili nejsu. — Sultan chze wschitskich grichisskich poddanow se swojich krajow wuhnac̄ a grichiske pschekupſte lódzie ſajec̄. — Zendzelske lódźtwo je so w naranskim morju ſaſo truch dale k ranju hnuto. — Do Turkowskeje poczynaja wetsche a mēnsche džielby jendzelskofranzowskeho pomozneho wójska pschithadžec̄. Woni wustupeja najbole w Gallipoliu ſ lódzie a ſzeli so potom do pschimorſkich mjestow, jako do Kostendscha, Balczika a t. d. — Pruska a Rakuska ſtej so k temu ſiednocžilej, so chzetej neutralnej wostac̄, ale pak tež k temu, so chzetej ſebi na wsche mózne waschnje pomhac̄, hd̄y by ſeju njechtón nadpanac̄ chył.

Św̄etne podawki.

Sakſa. Prynęzsyna Albertowa, fiz bje swojej starshei na njeſotre dny wopytala, je ſo ſaſo do Drajdžan wróćila. Prynz Albert bje ſej hac̄ do Prahi napschecžiwo iſet.

Prusy. Najważniſche, ſchtož je ſo w tychlej dnijach ſtało, je to, so bu ſienocženſte piſmo pruskeho krala a rakuskeho khjezora ſ wobeju ſtronow podpiſane. W tutym piſmi je wuprajene, so chzetaj ſebi wobaj werchaj we wschitskich naſtupanjach pomhac̄. — Poweſz wotajkim ſienocženju je wſchudžom wele weſela načzinita, dokoł ſebi ludžio myſla, so njeſko ſ najmēniſha w Niemzach mjer wostane. — Mellenburſko - ſtreliſki wójwoda, fiz bje jako poſtanç rufſkeho khjezora do Varlina pschijjet, je wot tam ſaſo wotijel, a ſo neſda, so je tam ſchto hōdneho wuſtukowat.

Rakuſy. W Wini su wondanjo jendzelli, franzowski, rakuski a pruski poſtanç protokoll podpiſali, w kotrymž je wuprajene, so chzedža ſich knežerſtwa na to džielac̄: a) so by Turkowska nerodzjelena wostala a b) so bychu turkowszy fchesszienjo ſkere ſhepe wjazy prawa doſtali. — Psches tajſe podpiſanje ſtaſi rakuski khjezor a

pruski kral wopofasaloj, ſo wonaj nadpad Ruſow na Turkowsku ſa prawy neſpoſnajetaj, wonaj ſtaſi pak tež psches to wuprajitoj, ſo tež Zendzelszanam a Franzowsam nočzetaj po ſich woli w Turkowskej hospodaric̄ dac̄. — Hewak je wieſte, ſo ſtej Pruska a Rakuska bes ſobu ſienocženſtro ſc̄enilej. Psches to ſtej wonej to dozpitej, ſo možetej ſo neutralnej džerječ̄, pschetož hd̄y ſtej wonej w obie ſienocženej, dha ſtej tež hromadžie tak ſylniej, ſo ſeju nichtón na swoju ſtronu twungowac̄ nemöze. Psches to wonaj ſwojimaj krajomaj a wschim Niemzam mjer ſdžeritaj. A hd̄y ſtej wonej ſienocženej, dha ſtej dale tež tak móznei, ſo možetej w turkowskich naležnoszjach niž jeno ſe ſtowom, ale tež ſe ſtukom wuprujic̄. Duž móže ſo najſtere ſiac̄, ſo rakuski khjezor w ſwojim a w pruskeho krala meni truch Turkowskeje wobšadži a ſo potom, je - li by ſo psches to rakuske kraje jara wot wójska wuproſnite, ſnadž džielba pruskeho wójska Cziesku wobšadži. Kaf chzetaj pak wobaj werchaj w taſkim naſtupanju ſe ſienocžymi možami hromadžie ſtukowac̄, to budje hallej w tychlej dnijach dowucžinene.

Franzowska. Khjezor je njeſko tež njeſotre lódzie do naranscheho morja poſtaſ a w bližſkim čzaſu ſich tam wjazy poſſedje. A, dokoł w rufſkim truchu naranscheho morja lód halieji w meji roſtaje, dha tam wone hisczeje čzaſa doſz pschindu. — Jedyn woſebny knes, hrabia Montalembert, bu wondanjo wobſkorjeny, dokoł bje jeho jedyn liſt w belgiffach nowinach woſjeweny, w kotrymž ſo wón jara wotrie pschecžiwo khjezorej wupraji.

Turkowska. Ruſojo su zylu Dobrudžu hac̄ do trajanskich našypow (Trajanowall wobšadžili. Tute naſhyv abo ſchanzy je menujzy njehduschi rōmſki khjezor Trajan wot Donawu pola Czornowody hac̄ k morju pola Kostendža priſi psches kraj natwaric̄ dat a ſu te ſame ſ wetſcha hisczeje 4 hac̄ 5 lóhczow wjhone, taſ ſo moža wójſtu, fiz je wobšadži, wujitne byc̄. Russki general Oſten-Sacken pschiblizuje ſo ſ džielbu wójska k Kostendžu, ſo by to mjeſto woblehnył. — General Schilder pschihotuje ſo w Kalaraschu, ſ napschecža Silistrije, k pschekrocženju Donawu, ſo by tutu turkowsku twerdžiſnu wob-

lehnul. Wón ma tvm híjom 40,000 muži se 150 kanonami shromadžených. W Silistriji steji 10,000 Turkow. W wókolnoszi Kalefata steji 30,000 Rúšow a stawaia so tam skoro wschiedne bitwicžki. — W nastupanju sbiežka turkowskich kscheszjanow je hlyscz, so je so wot Larišy hacž do Sermenika pomeneschil, ale so pak na albaneskich brjohach hacž do Sarandy dale bôle pschibera. Turkojo tam teho dla wiaz a wiaz wójska szelu.

Ze Serbow.

S rósborskeho wokresa. W Wróthlawju dosta 5. haperleje k. kandidata duchomnista A. Wačko s Vjeleje Wody duchomnisku swiecjsnu sa wokresneho vikara prijeneje rósborskeje superintendentury. Wón ma swoje bydlenje w Kschichowi.

S Hownjowa. Pjat dwie nedjeli wucjenje žehu w blístofsi tudomneje wshy morwu žónstu se Sprewje. To bje, kaž pozdjisho spósnachu, skuzomna holčka s Budyschina, s jeneje horneje njemiskeje wshy rođena, kž bje so pecja njekajtich klešow dla tak satrashicj dała, so bje so s bojoshiju jes hroženeho wobstorženja pola tak menowanego pschiboga tepila. Teje cijelo bu (djivojne došl!) nedaloko Hownjowa pohrebane.

S Khelna. Sańdżenu sobotu popołnju bu tudomnemu podrožnikej Nowakej 30 tl. penes a cjašnik (seger) s jeho bydlenja kranen. Padufšt su nesnacj, tola poweda so, so su tam ludzjo dweju mužow khodjicj wizjeli.

S Worklez. W nastupanju wóhnjowejho nesloža, kotrež je so 31. mjerza tudy stało, many hišćeje pschispomnicj, so su so tehdh tež twarenja khježnika Bekarja wotpali.

S Budyschina. Kandidat wucjetwa k. Imisch je sa pomoznemu wucjetja pschi tudomnej michalskej schuli postajeny a swoje saſtojnistrovo po iutracj nastupi.

Serbiske bibliiske stavisny.

Macjiza serbska je, kaž budje naschim česzenym ejitarjam snate, stavisny stareho a nowego salonja wudaka a te same su po jeje vorucznosti wot k. f. Bartka a Bekarja s wuskej pilnoszju a wustojnoszju po njemickich, wot profesorja Kuriza wudotych bibliiskich stavisnach do serbskeje rycje pscheložene. Sa taſkimi knihami su Šbertjo híjom dotho jedzili. Koždy motroszeny može je rab do ruli wiacj, so by so s nich powuczil a s nich Božje wsthehomudre prawowranje nad čłowestwom spósnak a sa serbske schulje su wone poſkad, kaž jeho kscheszjanach, sa duchomne sbožje swojich djecji starobliwi starsci žaneho ljeptšeheho namačaj nemóža. To je tež budyska wýšokocjescena mjeschcianska rada spósnaka a na namet swojego duchomnista wobsanchnyla, tute bibliiske stavisny do swojich serbskich schulow sawež dacz. Wona je so teho dla najprjódzy na budysku wýšolu krajsku direkziju wobročjila, spomnenu knihu tej samej prjodspoložila a na swoju próštu, so by ju swoim schulam poruczicj zmjeta, wot kralowskeho saſtojnistra sziehowaze wotmolwenje destaka:

„Po tym hacž je so na wosjerenje budyskeje „mjeschcianskeje rady wot $1\frac{1}{2}$. novembra san- „dzoneho ljeta, sawedjenje nowej serbskeje „čítanki do serbskich schulow nastupaze, wot „wodpišaneje krajskeje direkzije rošprawa na kra- „lowse ministerstwo kultusa a slawneho wucjen- „stwa pschepóštaka, je to same sa dobre sposnako, „so by so serbske pscheloženje bibliiskich stavisnach „wot Z. G. Kuriza, doktora a profesorja „duchomnista w Dorpacji, w serbskich schu- „lach do wuživanja walo.

„To so budyskej mjeschcianskej radji s tutym „k nawedjenju dawa.

W Budyschin, 3. februara 1854.

Kralowska Saksa Krajska Direkzia.

s Könneriš. Dr. Feller.

Tute herbiske bibliisse stawisny móžja šo pola sawedjene, a my móžemy je tež w schittim druhim herbiskim wošadam, hdjež ſebi ſtarſhi, duchomni, wuczerjo a ſchulſy prjodkſtejerjo cijstu a prawu ſchekſijansku wucžbu w ſchulſich džiečioch pschi- ſpotenu mječi jadaja, nanaſležniſcho a ſ dobrym ſwiedomnju poručiči, — i.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj a

a

ludži pódla

Mots Tunka

škréjetaj.

* * *

* * *

Hans Depla. Nô, Metjo! hdjehadha by ſhodžil?

Mots Tunka. W Minakale.

Hans Depla. Schtoda bje tam neweho?

Mots Tunka. Poſluchaj! Tam bjech pola Scholy na nôz a jaſo bjesche rano, pocja žena wołacj: Bowſlowš, muzej ſtawaſtaj, ſchtu ja tola widju!

Hans Depla. Schtoda to tola bje?

Mots Tunka. Hlaj! na fočzmarez hrôdži bjeschtai dwaj woſaj na hromadu ſaljeſtoj.

Hans Depla. Ty tola neprajſiſch! Ale cjejež dha to bjeschtaj, abo kak bjeschtaj wſchak tola pschiſchtaj?

Mots Tunka. Kak ſtaj tam pschiſchtaj, to ja newjem, ale cjejež bjeschtaj, to móžu cji prajſej.

Hans Depla. Dha powedaſ!

Mots Tunka. Nô, tón jedyn bje cjejnjanſcho Zyletjowy a tón druhí židowſkeho Schlenſarjony.

Hans Depla. Ale, pschińdžeschtaj dha tola ſaſo lóhý delje!

Mots Tunka. Dara schwarnje. Ty dyrbjat jeno widžicj, ſ lajkim powſchitkomnym weſelom jeju ſ vonoſhka delje pokafachu.

Hans Depla. To pak dyrbitaj tola wyhoſko ſmyklenaj woſaj bycj, ſo na ſame ihſeči horje ſjeſdijtaj

Mots Tunka. Wſchudjom brje to nečinttaj; ale druhdy je wſchak njeſhtokuliž móžno!

Mots Tunka. Jako wóndanjo po pruſſich meſach khodjacj, treciſch tam bes Hermanezami

a Wyšszej dweju stejo, kij tam khjetro jara
śwateschtaj.

Hans Deyla. Na cjo dha ſebi to hubu
torhaſchtaj.

Mots Tunka. Na proſcherftwo.

Hans Deyla. Ale ja mjenju, fo je woſebje
w ſakſtich herbſtich wſach proſcherftwo fahnate.

Mots Tunka. To wſchak wonaj tež pra-
jeſchtaj a pſchi tym na to hawtowaschtaj, fo ji-
maj ſ jeneje fuſodneje ſakſteje wſy pſchezo jedyn
bjely proſchet do Pruskeje ijesdjt a mjeneschtaſ,
fo ſebi to nebudjetaj dale lubicj dacj, ale jeho
wobfloſcicj, fo budje potom wot wyſchnosjie po-
ſtoſtany.

Hans Deyla. Ale to dyrbí woſebny pro-
ſhet bjecj, dokelj je bjely a ho wysche teho hifchcje
wokoło woſy.

Mots Tunka. Haj, a wón ma, kaž tam-
naj prajeſchtaj, tež pſchezo wele ztrobý na woſu.

S p ē w y.

W o č i w i n o w a t e j.

(Ruska narodna pěſeň.)

Pódla zahrody młoda khodža,
Pódla zelenej młoda so překhodžam,
Solobikowe pěſnje poslucham:
Rjenje w zahrodze solobik spěwa;
Wón spěwa, spěwa mi přispěwajo,
K mojemu horju přihloſujo,
K mojemu žiwenju njezbožnemu.
Njedawam winu ja přemłoduška
Ani nanikej, ani maćercy,
Ani bratřikej, jasnemu sokotej,
Ani sotřiecy, bělej koſpičey;
Dawam winu ja přemłoduška
Swojemu wosudej hórkemu,
Swojimaj wočomaj jasnymaj!
Ach wój woči, woči jasnej!
Wój hladaſtej, a so přehladaſtej;
Wój widžeſtej, a so přewidžeſtej,

Nic po myſli wój muža wubraſtej,

Nic po mojim po zalubowanju.

Horjankli.

Šerbska wutroba.

Prawa herbſka wutroba
Spjew a lubož w cjeſzi ma,
Dvój ſu krej tu pſchęſtmi
Žiwenja ho weſeli.

Prawa herbſka wutroba
Poſłotk falſchny ſazpiwa,
Reitvari na kſu a leſz
Gwoſu khalbu ſwoju cjeſz.

Prawa herbſka wutroba
Ponižna je ſiakla,
K mózgnym pak ho nelisčeji,
Gwedomuſe hej nerani.

Prawa herbſka wutroba
Runu ſchęſzlu lubo ma,
Haj je haj a nje je nje
Wola nej' bes bojoſzie.

Duž o herbſka wutroba
Woſtan ſrawnna, weſela,
Nepuſtnej luboſz, nadjiſu,
Wjeru, ſwjeru ſ khróbkoszju!

Přilopk

Pſched njetk ſkora 9 ljetamí poda ho, kaž je
ſnate, jandželski kapitan Sir John Franklin
ſ dwjemaj lódzomaj do poſnōzneho lodoſe-
ho morja, fo by pſches to ſamo bliſſhi puej do
Indije wunamakaſ. Tež wjemy dale, fo ho tutej
lódzi hacj dotal wjazy wróćkilej nejſtej, a fo je
jendželleſſe knejerftwo teho dla wot teho cjaſa ſiem
huſhijcho njeſotre lódzie wupóſlaſo, fo byku Franklin-
ina a jeho lódzie pytali. Wſhite ſajke pytanja,
pſchi koſtrichy najpoſleniſcej tež naſch ſobukrajan,
miſionář Mjercjinsk ſ Hrobiſhčja, díjel beriſche,
ſu podarmo byle. Njetko pak franzowſke nowiny
„Moniteur de la Flotte“ piſaſa, fo po woſſewen-
jach jendželleſſe admiralitý khóſty wſhijich tutych
elſpediziow, kij ſu Franklinu pytale, niz mene
hacj 19 millionow, 850 tawſynt frankow aby
4,962,500 tl. wueſinja.

* W Biszopizach wudyi nedželu 9. haperleje weżjor na pół dżewecjich w jenej bróžni psched budyskimi wrotami woheń a njehdje sa pół hodiny bjechu w schitce, na wobimaj bokomaj budyskeje dróhi stejaze bróžnje w plómenjach. Tich bje hydomnacje a su ho te same do čista wotvalile.

✓ Krajobraz Albania, tij w sastaku pola Grecow i Ciprus rječasche, je nješto ho tež pschedcijivo turkowskemu knejstwu posbjehnyła a ma 375 tawsyni wobydlerjow, wot kotorih je 312 tawsyni a 5 siów muhamedanarjom a 15 siów židow.

Cy rkwienske powjesće.

Krčena:

Michalska wosada: Anna Maria, J. G. Augusta, bježnica w Nieuwhegach, dž.

Djen 28. mjerza: Amalia Augusta, Michala Kruijazeho, žiwosžerja w Gręschini, dž., 3 m., na vraniu.

W michalskej žyrki przedaje jutrowniečku dopolnja k. d. Wiażka, popolnu k. d. Wanak, 2. djen jutrow dopolnja k. kand. Trautmann, na ujemistich temschach k. d. Wanak; 3. djen jutrow k. kandidat duchownstwa Scholka z Neubascheg.

Nawěśnik.

Obiq wſhal nimo Rkihiwicjiz bježachmy,
Dha tam ſlawu wołacj blyſtachmy;
Jedyn tón hei valenz žadashe,
Duż tón drugi taſtej prajeshe:
Moj čzemoj poł thany picj,
Zeli moju ſ depļu domoj hicj.

Rhwalby hōdne.

Budeſčanskemu knejci cjaħnitatej ſ tutym fa to, so je ſwoje djielo derje dokonjal, Rhwalobnie djalprati Jedyn z Maſchowa.

Rhježa ſ njehdje 5 körzami pola a ſ hejduschnym mlynom je w Lemischowi na pschedan a wscho dalische može ho štonicj pola hejduschnego mlynska tam.

Tena Rhježa ſe sahrodu a ſa wohnjoweho remesnika jara kmana, je hnydom na pschedan a je wscho dalische štonicj cjo. 21 w Strögi pola Hucjiny.

Rhježnista žiwosž cjo. 8 w Zatſiobju, ſ 50 dwarskimi jenosžemi napoložena, je ſe ſwobodnejše ruki na pschedan. Wscho blijsche je pola wobhędjerja tam štonicj.

Drewowa aukzia.

Psichodny 18. haperleje, jako tsecji džen jutrow, budja ſo w ſwietczanym drewni nedaloſo Komorowa pola Kupoje 100 kóp kójnowych walczlow a džielba tſchieslowych, penkowych a ſchczępowych kloſtrow na pschedadzwanje pschedawacj.

Hajniſſe penesh žadane nebudja, tola ma ſo na kózde kupene čiſlo 15 nſl. nawdacj, a tón, tij hnydom wscho ſaplaczji, dostane na tole 1 nſl. rabatta.

Hromadupſchindjenje je rano woſmich w komorowſej fortymi. Na kupenje ſmyſlenych k temu najpodwołniſcho pschedproſcha

čjeſliſſi miſchtir Fröda w Budyschinii.

Niehdje 60 kóp woſkneje a rjaneje ſlomy je w hornohorčanskim mlyni na pschedan.

Wot 1. haperleje ſu ſaſo twerde walczki na hermančanskim rejeru na pschedan.

Schimrigt.

Aukzia ſkotu.

Djen 18. haperleje jako 3. djen jutrow budje ſo na kubli cjo. 34 w Briesnzy pola Delneje Horki njehdje 10 kruwor a 2 wołaj ſa hotowe penesh na pschedadzwanje pschedawacj. Šapocjałk popolnju jenej. Zimmermann, Kubler.

Na ryczerkubli w Holeschowu leži hiſčje wulka džielba ſymenitnych a ijjedjnych bjernow na pschedan. Fritſch a.

Rjane wusbjerane symenitne bjerny, kaj tež
cjerwene bjeczelowe symo pschedawa
Fiedler w Sarjeju.

Sprawnej a pilnej herbskej holczi se wshy, ko-
kraj budje jutry konfirmowana a tze potom na
sluzbu czahnyej, može so sluzba psches wuda-
wiraju Serb. Nowinow pschipokacj.

K wedženjucjinjenje.

Pola Jana Preuski w Brzesowi so khach-
lowe wodowe pónwje wot tolsteho jelesneho blacha
bijetaja a steja tam tej hijom hotove na pschedan
a placu połozu tak wele kaj late.

Sawostajenstwo semreteho barbariskeho mischtra
Böttnera w Rakezach, wobstejazy w mobilach a
druhich wiezach budje so herbstmodijelenja dla wot
rakecianskich grychtow 18. haperleje jako 3. dzen
utrom dovolnja 9cich sa hotove penesh sianwne
na pschedadżowanje pschedawacj.

Jara rjane rigaske lane symo
pschedawam po tunach, körzach, bjertlach, mjer-
zach a maslach w najtuniszej placzini.

W Budyschini na herbskej hasy k dwjemaj
muromaj J. G. F. Niesck.

Wósk lupyje po najwyjszej placzini
J. G. F. Niesck.

S u c h e d r o ž d į j e
wśle sylnie a po kotrych so derje hiba, ma stajnie
cierstwe na pschedan w Budyschini na herbskej hasy
w welbi, psched kotrym staj dwaj muraj wupo-
snienaj, J. G. F. Niesck.

Powschitkomne sawjeszjaze towarzstwo.

(R. R. priv. Assicurazia Generali w Triezji.)

Saruejazy fond towarzstwa Dżekacz millionow schiesznakow dobrzych penes.

Sakladny kapital	2,000,000	schiesznakow.
Reservy hacj ult. decbr. 1852 skladowane	5,000,000	:
Doskody na pramiach a na kapitalskej dani	3,000,000	:

Wetschi djiel samozjenja towarzstwa je na kubla hypothekarijy wupożczenj.

Sawieszenia na twory, maschin, mobilie, skłt, wumłocjene zita atd. atd. pschedzjivo wohnju
po tunich twardziej postajenych pramiach.

Doplatzowanja so żenje żadacj nemoga.

Policy w pruskich penesač, wuptatzowanja sa schodowanje bes wotczechnenja w innych
hamych peneszach.

Pschi sawieszenjach ratariskich pschedmetow posicja towarzstwo wożebne dobytki.

Sawieszenia kapitalizow a rentow na žiwenje čłonetow. Sawieszenia puczowazych kui-
tow na drohach a jelesnizach.

Wschje požadane wustadowanja dawa

Ferdinand Petau,
wołeskny agent sa Budyschin a wołonosz.

Wohensawjeszjaze towarzstwo **Borussia** w Barlini
se sakladnym kapitalom wot 2 millionow tolet pruskeho kouranta
a reserwu wot 1 miliona tolet,
sawieszuje pschedzjivo wohnowej schodzi po tunich a twardych pramiach mobilie wschitskich
druzinow, skłdy tworow, žito, grat a žudobje a teho tunja pod zghlowanej, kschindzelowej a
szłomianej tisechu a je podpisany k horzebranju a sapišanju sawieszenjow stajnie hotowy.

G. A. Lövenig.

Komptoir na swonomej lawskiej hasy.

Winowe fhlamy

Jana Wannacka

na róžku schuleriskeje a rjesniſteje haſhy čjo. 375
porucjeſa ſwoj ſtad derje ſrjadowany wuſtrajných
a ſnutſnoſtrajných winow w wulkim wuberku a
ſtajeſa najuniuſchu placijſnu. Sa bleschu wina
placijſu ho 8 nſl. hacj 2 tl.

Wosjewenje.

Cjescienym Sſerbam ſtutym wosjewjam,
ſo ſzym ſwoju džielarnju ſe žitneje haſhy
do ſwojeje thjezie čjo. 192. na rjesniſtej
haſhy pſche požožil, a proſchu, ſo bych u me
tež tam ſ poruczenemi poczeſzic̄ chyli.
Moritz Weifer, knihovnjaca.

Pſchemjenenje hydlenja.

Moje hydlenje je njetko na hauenſteinſkej
haſhy čjo. 275 pola f. ſchewſkeho miſchira Haupt-
manna. **Jan Zimmer, ſchlaſſat a ſchidat.**

Miſionſki požol, čjo. 5, je k doſtaču.

Nowi cjtario moja ſ tutym cjtiskom ſaſtupic̄,
dokelž ho w nim nowoſcie ſapocđinaja. Štož požla
ſobudjerji, cjni pſches to dobrý ſluk tež na voha-
nach, dokelž to, ſtož wot ſaplaſcenych veſes ſbytkne
woſtane, ſakoyerjo miſionſkeho požla ſo neſtvo-
waja, ale k miſionſtwu wotedadža. **St.**

W Smolerjowej kniharni ſu na pſche-
dan:

Rharty Turkowſkeje.

Wetsche ſa 10 nſl., mensche ſa 5 nſl.

Zańdženu sobotu žita w Budyšinje płačachu:

Kóre.	Wyša. Niža. Srjedzna.					
	Płačizna.					
	tl.	nſl.	tl.	nſl.	tl.	nſl.
Róžka	5	6	4	22½	5	—
Wſchenja	7	7½	6	20	7	—
Sečmen	4	25	4	15	4	20
Worš	2	25	2	15	2	20
Hroch	6	—	5	15	5	20

Dowoz: 2356 kóreow.

S naſladowom macižy ſerbskeje ſieji tutej
knijzy wuſchlej a možeteſ ſo w Smolerjowej
kniharni doſtač:

Selenska a jeje wobydlerjo.

Druhi džiel. Pt. 4 nſl.

W tutej knijzy wopisjuje ſo wot f. ſ. A. Ženčja
na jara ſpodbne waſchnje: pozeſinki, waſchnie a
pſchiwiera pôbanskich Selencjanow, žiwenie ich pre-
neho miſionara Hanha Egedy a ſtučowanje herrn-
buſſich bratrow ſa dalishe roſpoſtejeranje kſeſeſi-
janskeje wjery w Selenskej.

Boža Fraſnuſz w ſtórbi.

Druhi džiel. Pt. 2 nſl.

Wot Jana Bohuwjera Muczinika.

Wobej knijzy ſieji ſo dženſa ſobuſtawam ma-
cižy ſerbskeje darmo roſpoſtalej. Neje tel ha-
meſ ſnadž tón abo tamón doſtač, dha nech to podpi-
ſanemu ſtere ſjeye wofiewi. **J. E. Smoler.**

Maćica serbska.

Towarſtwo maćicy serbskeje změje ſrje-
du po jutrach, 19. haperleje, popołnu wot
2. hodžiny ſwoju lětuſu hłownu zhroma-
džiznu a budže ta ſama w hornej sali
hosćenca k złotej krónje w Budyšinje wot-
dizeržana. Tuto ſwojim stawam najpodwól-
niſo wozjewjo, nadžija ſo ſpomjeny dzeń
jich bohateho wopыта

W Budyšinje, 8. haperleje 1854.

Wubjerk

towarſtwa maćicy serbskeje.

Wot redakziye. Po porucnoſci wychnosjeſie
neſmedja ſo w nowinach žane, na nedželu po-
ſtajene aufgiye wofiewic̄.

Kóre.	Wyša. Niža. Srjedzna.					
	Płačizna.					
	tl.	nſl.	tl.	nſl.	tl.	nſl.
Rjepik	—	—	—	—	—	—
Zahly	7	20	7	10	7	15
Hejdusčla	4	25	4	15	4	20
Bjerno	1	22½	1	15	1	20
Kana butev	—	14	—	12½	—	13

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawarni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawać
J. E. Smoler.

Kóžde číslo plaći $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlétne předplata pola
wudawaria 6 nsl, a na kral,
pósće $7\frac{1}{2}$ nsl.

Cislo 16.

22. dzen haperleje.

Léto 1854.

Wojnihice: W Budyšinie, 22. haperleje 1854. Swjetne podawki. S Wulkeje Dubrawy. S Vorsibz. S Kortmiz. Se Štolnkez. S Budyšina. Ty nedržibich druhich Bohow mjecj psai mni. Hanž Devla a Mots Lunka. Spjewy. Pschilopk. Byrkwinie powessje. Naujeschnit.

W Budyšinje 22. haperleje.

(Krótki politiski roshlad). Rušojo
steja hisheje tu stronu trajanskich našypow (Tra-
janswall) a su je jenož pola Czornowody, ko-
truz su dobyli, pschetročili. Turkojo tam wschu-
dzom psched nimi zfasaj a sda so, so chedja
so haslei pod balkanskimi horami stajic, hdzej
by potom — snadž pschi sapocžatu pschiched-
neho mješaga — k wulkej břwi pschitnej dyr-
bjato. — Wjichy grichiszy poddanjo, njezdje
200,000 ludzi, su s Turkowskeje wupolasani a
dyrbja ju skere lsepe wopuschcic. — W na-
rancim morju je so jendzelski admiral Napier
se swojsimi lódzemi sašo dale podat a hízom wo-
šom turkowskich pschelupskich lódzow sajal. —
Se wschitlich russowskich pschimórskich mjestow
ludzio swoje kubla dale do snutesného kraja wot-
wojuja. — Jendzelske a franzowske knejerstwo
chze w tychlej dnjach na rafuskeho khjezora a na
pruskeho kraja kute praschenje stajic: s tim
chzetaj wonaj w blízshim czašu po prawym
džerzej?

Swetne podawki.

Prusy. Sjenocženje pruskeho kraja s ras-
kusskim khjezoram je, kaž so sda, njekto tej w
tých mene wažnych postajensach doruradžene.
Na taškim wuradžowanju wobdzieslečhe so wo-
sobje tež pryzn pruski. — Meilenburſtoſtreliſki
wójnoda, kij bje jako poſtanž ruskeho khjezora
do Barlina pschijjet, a potom tuto mjesto wo-

puschcijit, je so tam sašo wrćijit, so by so
s dostatym wotmolwenjom pruskeho kraja sašo
do Rušovskeje podat. Kral je jemu porucijit,
so by tak doho na tajse wotmolwenje poczakat,
hacž budje sjenocženje s rakusskim khjezoram zylje
dokonjane. — Jendzelski konſul w Schczecinie
(Stettin), k. William Campbell, je mot jendzel-
skeho poſtanža w Barlini depeschu dostał, po ko-
trejž so jemu porucił, pschelupzam wosjewicj, so
budje admirál Napier se swojsimi lódzemi rušow-
ske pschistawy blokjerowacj abo woblehnycj.

Rakušy. K prjodlstejazemu khjezorowemu
kwazu, kij smieje so pschichodnu póndzelu, cji-
nja so w Wini wulke a pschne pschihotowanja
a shromadžuje so tam wele wošebnych hofzi.
Tež starý marshal Radetzki je tam pschijet. —
Khjezor je woblezenosz w Wuheriskej a w Ga-
liziskej wusbjehnyt a maja tam mjesto dotalnych
wojerskich šudow njekto sašo zivilne šudnistwa
wuſudzecj. — Ministerstwo je wobsanklo, so
bychu so wchje statne kubla pschedate a statne
želesníky pschenajaka a so tak krajny dót hō
wulku summu pomenshit. — Rakuske wóisko na
turkowskich mesach je njekto zylje do rjadu sta-
fene a je njehož 120,000 hacž 150,000 muži
býlne. — Werch Dietrichstein je 10,000 schje-
dakov k temu darik, so bychu so te ſame bes
khude kyroty, kij chedja so ženici, k weſetemu
wopomnenju na khjezorow kwaz roſdželile. Mje-
sto Win je 20,000 schjeſnaſow ſa khude newe-
sty w taškim wetpohladanju wustajite. — S
Triesta so psiche, so su Rušojo iſi wójniste

lódzie, kij w tamnym pschitawí (Hafen) pschebywachu, Gricham pschedali. Woni su to teho dla cjinili, dokelj bychu je jim hewak hnadij Dendzelczenjo abo Franzowsoju wsali, hdyj bychu so s nimi s triestskoho pschitawa hnuli. —

Franzowska. Marschall Arnaud, rossowai nad franzowskim wojskom do Turkowstie połstanym, je stónczne wotijet. Zeho mandjelska je so tez s nim na pucj podata. — Tez první Napoleon je swój pucj do Turkowstie nastupil — Khiezor je wobsanknyt, so ma so do Turkowstie wscho do hromady 100,000 wojakow połslacj. — S Konstantinopla pišaja, so stej franzowske a jendzelske knęzstwo čercessku, pscheczivo Rusam wojsowazemu werhei Schamylej 10,000 slintow a 300,000 nortow połstalej. — Khiezor je poruczil, so ma so mjesto 80,000 ljetka 140,000 muži pschi rekrutjerowanju wusbjehnycj. — Dważ wyšokaj jendzelskaj knesaj, cambridgski wójwoda a Lord Raglan bjechtaj w sañdzenych dñiach do Parisa pschijeloj. Zimaj s česdzi bu wot khiezora wulka parada wotdjerzana a wot luda buschtaj wonaj tez pschecznejne postrowenaj. To pak chze wele rjeſacj, hdyj jedyn wopomni, so Franzowsojo Dendzelcjanow hewak jara hidja.

Dendzelska. Dendzelske lódzstwo (Flotte) w naranshim kraju wobsteji tu khwilu s 49 lódjom s 1344 kanonami a 25,000 mužami. Hdyj budja franzowske lódzie s nim sjenoczene, dha budje liczba kanonow najskere hacj na 2000 powietshena. — Do Turkowstie je wulka mnogość lódjom se wschelakej cijelnej potrebu wotijeta a druhe so hischeje s wotijesdej pschihotuja.

Turkowska. S Donawy so psche, so Turkojo bylne pschihotowanja na to cjinja, so bychu rusowiske, Kalafat wobrawaze wójwodo, je-li möžno, rosehnali a duž tam najskere w bližshim časzu s mótrym bitwam pschindje. Turkojo Kalafat pschezo bóle wobiwerduja. — Tez pschekročuju Turkojo husto Donawu, wošebye w bliskości mesta Giurgeva (Djordjewa) a tiseleja s bombami do tuteho mesta, psche čož su to hamo w połslenischich dñiach iši króč sapalili. Wohen bu pak tola saho hascheny. — Russojo su 8. haperleje Czernowodu wobśadili, a najskere je Karažu tez hizom w sich rusach, pschetoz tuta mala twerdzisna so djerzecj nemože, hdyj

je Czernowoda w nepscheczelskich ruskach. W Karažu stejesche njehdje 5000 Turkow. — Nušojo wobiwerduja so po möjnosti w Dobrudži, tola pak czechneja wulke djielby wójsta s bulgariskim stronam. — Werch Paskevicz, najwyšchi rossasowar ruskeho wójsta, mjejeſche njehdje 15. haperleje s Warszawy do walachiskeho mesta Bukaresta pschitacj. Wón je, kaž hnadij je na schim cijtarjam snate, hizom w połslenej rusko-turkowstie wójni jene wójsto pscheczivo Turkam nadowował. — Wo kscheszajanskim sbježkarstwu pscheczivo Turkam wele blysciez neje; tola sda so, so hischeje dale traje, dokelj ſebi turkowszy kommandantojo s Konstantinopla pomož žadaja. — Pomožne jendzelske a franzowske wójsto chze, kaž so sda, w bliſkoſzi Konstantinopla wostacj. — S Egyptowskieje je w tychles dñiach 5000 wojakow sultanej s pomož pschijelo. Wscho do hromady je hizom na 20,000 Egipczanow sultanej wot egiptowskeho paſchje pschipołstanych.

Rusowſka. Khiezorska swójba chze so s Pietrohroda (Petersburg) do Moskwy podacj, hdyž jendzelskofranzowske lódzstwo do bliſkoſje rusowistich brjohow pschindje.

Ze Serbow.

S Wulkeje Dubrawy. W knežim haju nedaloko nasheje wsy naſta schtwarz 13. haperleje psches to wohen, so bje ſebi djelacjer S schižanski Maleje Dubrawki wohen i warenju wobeda ſadzjelaſ. Dokelj bje runje jara wjetſkoſte, dha je so ſtało, so bu plómjo daloko cijerene a stanje, fotrž tam w wulkej mnogoſt lejeſche, sapali. Wohen so potom po kruchu, njehdje 3 kózg wulkim, roſchjeri a to w spuscheinym drewi, a je so psches to kopa walczlow a jena dolha hromadu spalita.

S Porschicj. Szredu tydzenja 12. haperleje pschivesechu naſch wulki, w Malym Welfowu wot k. Gruhla pschelaty swón do nasheje woſady. Do wosa, na fotrym lejeſche, bjechu schyri konje sapſcheinene a swón, wós, pohoncž a konje bjechu wschitke renje wupyschene. Porschianske a boschczanske ſchulske djecieſt, s wienzami a khorojskami

wupyschene, bjechu so se swojimaj f. l. wucjerjomaj, s knesom duchomnym, se wschtikmi gmejniskimi prjodkstejeremi, s njesotrymi rychtaremi a s druhimi wošadnymi swonej napschecjivo podate a won bu wot f. duchomneho Krügerja postroweny a do porschiskej wošady w serbskej rycji wutrobnje powitaný. Iako bje cjah potom hacj gylki pschischof, djerjesche f. duchomny serbsku a njemsku rycj, po kotrej bu swón fruch na torm horje sczehneny a so wot f. Gruhla s nim pszebiwasche. Ke Gruhl praeische po tajskim pschebiwanju hisczeje njeftre słowa a po nich samych bu swón ruczie a sbožomnie zylie horje sczehneny; na cjoj so khierlisch: „Nech Bohu džakuje“ shromadnje wuspjewa. Na swonu namaka so wopon gylkwinneho kollatora f. rycerkublerja f. Döring a pod nim tolej pišmo:

„Tutón w ljeći 1815 laty a 22. dezembra
„1853 roštočenj swón bu po porucnoſti
„kollatora knesa Davita Moriža Antona f.
„Döring, kapitana wot wójska, nad Pschidža-
„mi pschelath wot Bedricha Gruhla w Matym
„Welskwi 1854.“

Na druhej stroni steji pod serbskim pschisprawnym napišmom hisczeje:

„Duchomny: H. A. Krügar.

„Bykwinſki wucjer: E. E. Rothenburg.

„Khebjetarej: A. Mjetasch a J. Hetman.

To by bylo, shtož bychmy wo naschim nowym swonu powedacj mješi. Dale je pak tež hlyschecj, so so tež pschihot na twarenje nowych byrglow (gierlow) cjni. Ieli so so tež to do skutka staji, dha by to khwalobne snamjo wot gylkwinneho smyšlenja porschiskej wošady bylo.

S Kortnizy. Sredu 19. t. m. weczor w 10. hodžini wotpaliču so twarenja tudomneho knesjego, do Barta skuschažegeho förbarka. Wohen je najskere sałożeny.

Se Sstónkež. Wondanjo je so stato, so so nedaloko nascheje wshy fruch haja wotpali a teho runja w bliskoſzi Djejeñikež.

S Budyschina. Schjerachowske ſudniſtvo, kij ma wot swojego ſalojenja ſem swoju erpedziju na tudomnym tachanstwi, budje so po pschischiſni, kotrej je ſandjeny tydjen wot ministerſtwa dostało, konz mjeſaza meje do Schjerachowa, hdjež je ſudna khieža njeſt tak daloko dotwarena, pschischiſlicj a wot 1. junia tam expedjerowacj.

S Budyschina. Šandjenu ſredu 19. haperleje mjeſeſche towarzſtvo macižy serbskej ſwoju ſjetiſhu hłownu ſhromadžiſnu. Wobſchernu roſprawu w pschichodnym cjiſli podamý.

Ty nedyrbisch druhich Bohow mječz pschi mni.

Poſleni džen ſwiatkov cjehnisče Handrij Milan, pschwewodjeny wot ſwojego ſtarſteju ſ narodneje wshy, so by so w ſwjeſci roſbladował a jeho waschnja a ſtukowanje ſefnat. W bliſcej wshy ſtaſaſtaj ſtarſtej a nan djeſche: „Njet, moj syno! cjehn ſam dale; hacj dotal ſmoj so ſa tebe ſtaraloj; njeſt ſo ſam ſtaraj; newopuschcji Boha a won tebe tež newopuschcji; jeho lubuj wylche wſcheho, jeho ſo boj a jemu ſo dowjet a m. i jeho ſtajneje psched wočomaj a we wutrobi; hladaj ſo, ſo do žaneho hřicha neſwiliſh, cjehn w Božim meni dale.“ — Nan melcjeſche, da ſynej ruku, wotwobrociſi ſo a ſetrije ſylsu ſ wočow, macj pak ſeje mótsje plakajo ſyna na ſwoju wutrobu a woſosba jeho, nemozjeſche pak ſłowicſko prajicj. — Handrij pschindje do maſteho mjeſta, hdjež džielo namaka, a tam wosta.

Hjgom ſa dwje nedjeli bje won ſ wulkim djeſtom mlodych remeñiſtich (handwerſtich) ſnaty a padje tym towarzſham do rulow, kotsj jeho wo venesh a dobre pozajmki pschineskehu. Wjazp penes won ſa nich wudawasche, cjem bole jeho cjeſzjachu a ſvalachu, duž djerjesche won venesh ſa te ſubla, kotrej čłowekoi jenož ſenicžy ſbožje pschinesu; a teho dla džielasche won ſ dykej mozu

na tym, so by jenož penesu nadobyt, samo psches jebanje a neprawdu. Psches penesu, myšlesche wón ſebi, burze wſchitko nadobyci mój, ſchtož jeho cjaſnemu derjehicju jenož trjebne bje. Wón lubowasche teho dla penesu ryske wſchego a mje- jesche wetsche dowjereneſe k ſwoim pscheſelam, hač i Bohu; haj Boha bjesche wón cijſje ſabyl psches ſwojego pschiboga: te penesu. Dolhi cjaſ djiſeſche ſo jemo jara derje a k najmenſhemu nu- ſu dla netrebaſche na Boha ſpominacj; ale wſchitko ſwjetne ma ſwoi kónz. Tak tež tudy. Handrij ſhorti a nemóžeſche ničjo wjazy ſaſlužicj. W ſtótkim bjechu jeho penesu wudate a wón ſo njek nadjiſeſche, ſo budjeja cji lubi pscheſeljo, kótrymž bje tak hukto wupemhal, jemu njek tež w nuſu pomhač: ale žadyn ſo nevokasa, wſchity bjechu jeho wopuſtečili, hač runje iſch wo pomoč proſyči da. Njek ſpoſna wón, ſak wopuſtečenj

je čloweſek, hdyz ſo na tych ſpuſtečja, kij ſo w ſboju pscheſeljo menuja. Žadyn tutych pscheſej- low nepiſhindje, wſchity bjechu jeho wopuſtečili, penesu bjechu tež precj, a nemóžachu pomhač.

Njek ſpocja wón ſebi pschemyſlicj, ſak hku- pje je na tym cjinik, hdyz ſo na taſte ſatčodne wjezy a čloweſekow ſpuſtečesche a pomyſli ſebi na poſlene wučby nana a na teho, kótryž tež pomhač móže, hdyz je wſchitka čloweſka proža podarmo. A nemu wobrociſi wón ſo njek w nutrnej modlitwi a troski a mjer pschindje do duscie, hač runje wele cjerpič mjejeſche. —

Po cjaſku djiſeſcheho cjerpenja wuſtrówl Boh jeho, a wón potom ženje wjazy Boha neſaby; ale cjerzeſche a lubowasche jeho wyske wſchego, a ſtaji jeniczy na neho ſwoju nadjiſju a ſwoje dowjereneſe. A jeho dowjereneſe nebu ſiebane. —

Mucjink.

Mots Tunka. Tam delſach, w holi ſy ty poſhodžit, Hanſo! nō, ſchto dha tam dobreho gronjachu?

Hanſ Depla. Tak daloko runje pschischt

neſhym, hdzej gronja; ia ſym piěkný fruch bliże wofiat, hdzej wuja a ruja.

Mots Tunka. Nō, ſchto dha tam wujachu?

Hanſ Depla. Tam dwaj lawaj na ſo wu-

jetaj, so ludžio žaneho mјera psched nimaj nimaja w ytej wokolnoſzi.

Mots Tunka. Dwaj lawaj, Hanso! ty tela nejšy?

Hans Depla. Sym, Mots! sym; kaž cij praju, dwaj lawaj.

Mots Tunka. Nô, schto dha to ludžio k temu praja?

Hans Depla. Njeſotſi wele praja, druſy ſu ſ injerom, a njeſotſi ſo jara hniewaja na tajſi nemjer.

Mots Tunka. To chju wjericj; ale psche cjo dha to tak na ſo ruietaj?

Hans Depla. Psche cjo. — Psche ničjo a wo ničjo; kaž fwjeriſſa činja.

Mots Tunka. Newustanetaj dha jenje?

Hans Depla. Wonaj druhy posastanetaj, ale tehy ſapocjneja druſy ſchcjuvacj, hač ſo ſaſo roſnemdratay, a nowu haru ſapocjnetaj.

Mots Tunka. Nemôža dha jimaj clamy satyfacj?

Hans Depla. To ja newjem; ale ſda ſo mi, jako bychu nemohli.

Mots Tunka. Nejšy dha jim ty janu mudru radu dat?

Hans Depla. To sym; ja sym jim pschi runanje powedat.

Mots Tunka. Kajke dha?

Hans Depla. Tej wot dweju lawow, ſiſtaj na ſo rutoj, ludžio paſ ſu wſchitzy wot neju wotſtupili, a ſo neje nichot wo neju poſtarat; taj ſtaj tak dolho na ſo rutoj, hač ſtaj napoſledku ſamaj pschetaſoj. Potom ſu tam ludžio iſhli hladacj, ale nejſu žaneju lawow wjažy namakali; taj ſtaj jedyn teho druheho ſejratioj: wo-bej wopuſchi paſ bjeschtej lejo wostajitoj.

Mots Tunka. Aa, ha, ha, ha!!

Hans Depla. Ty ſo ſmjejeſch; woni ſu ſo tej nemojne ſmeli, hdyž jim takhej powedach.

Mots Tunka. Budja dha tak činicj?

Hans Depla. To ja newjem, schto budja

činicj; tai lawaj paſ ſtaj runje tak prawje nemdrje na ſo rutoj, hdyž sym jim tolej powedał.

Mots Tunka. Pójdjeſch tam ty tež hladacj, hdyž rucj pschefstanetaj?

Hans Depla. To ſo wje; ja chju tak derje lawſku wopuſchi wohlabacj, jako druſy ludžio!

S p ē w y.

Zrudna žentwa.

(Južnoserbska narodna pěſeň.)

Što so běli tam při synym morju?

Je-li skora sněha nalětnjeho,

Su-li pěny wot syneho morja,

Je-li hoſb so zabludžil wot stadla,

Su-li běle na pastviſech wowcy?

Je-li skora snjeha naljetnjeho,

Dawno by ju slόnco rozeškrélo;

Su-li pěny wot syneho morja,*)

Dawno by je morjo wotnosylo;

Je-li hoſb so zabludžil wot stadla,

Dawno by ſej stadlo swoje namkal;

Su-li běle na pastviſech wowcy,

Dawno by je pastyr wotsal zahnal.

Ale padny Kowačović Pero

Nasrjedź Dolca, nasrjedź Sadikowa,

Pod razami Juriša Butoua.

K njemu běla přikhadžala Wila,

Zo by jemu rany zahojila.

A ji prawi Kowačović Pero:

„Njeber zelo, Wila, njezhub časa;

A mi wolaj pobratima mojoh‘,

Pobratima Rukawinu Jurja,

Njech wón napiše mi lisčik běly,

Njech jón scele mačeri a lubej.

Scele mačeri, zo mje nječaka,

Scele lubej, zo by ſo wudała,

Zo ſo junak Pero woženi wšak

*) Syay = módry.

Pod Weletom, pod bělým hrodom
Z čornej zemju a zelenej trawu.

H.

M a m j e r.

Tam horkach na nebehach jašnych
Tam knejí naissbožnischí mjer!
Haj hotkach pschi hwiesdach tak kraſnych
Jón namkaſch — tu niz jeho ejer.

Tam trónuje w naſrenſchei pschi
To džecjo, kij nebjø nam da,
Hdjež hwternož tež nihdy netvyschi
Toh, kotrý s nim nebeža ma.

Vraj, wlesch ty mi mjesto na ſemi,
Hdjež trajaza ſpoſkojnosc je,
Hdjež mjer móz ſtudobh ſtemi
A mjer wſchudjom k boku cji dje?

We ſemi, we cjmowym tým rowi
Tam ſwoju tu ſtraju mjer ma.
Vak junu pschi nebeſkim ſoli
Gloš Boži: o ſawai ſo ſta.

Duž djelečaj neſprózny we kraju
Hdjež jenož th zufomnik ſy,
Wſchal junu we nebeſkim raju
Te kónz wſcheje ſemſteje cjmý. —

Herta.

Přilopk

* W jenej wsy pola Rychbacha w Schlesyjskej je, kaž je njemſke nowiny pſcha, je-
na wudowa w najwetschei khudobi a ſo by
ſwoim druhim džecjom njeſchto k jiebzí dacj
móhla, ſwoje najmłodſe džecjo ſarjesata a
wopelka a na to ſo ſama wobwiſta.

* Teho ſameho, kij je woheň ſatojil, pſches
kotrý ſo wónanjo w Bifkopizach 19 bróžnjow
wotpalito, ſu wuſljeđili. Wón je jedyn cjeſhliski,
ſ menom Preusch a je ſo ſwojeje ſtoszje hijom
wuſnat.

* Ženje tola tak wele ljeſnich wóhnjow bylo
neje, kaž w tyhlej dnjach. W njemſkich nowinach
„Dresden Journál“ bjeſche wónanjo na 17 taj-
lich wóhnjow w ſamej Sakskej ſpomnene a wſchitke
bjechu w minenu jeneho tydjenja bylo. Najbóle je
na tym wulka ſuchota a nerodne wobkhadjenje
pschi tobakkapalenju wina.

Cyrkwinske powjesée.

Křčeni:

Michalska wosada: Jurij Adolf, Jurja Strehle, křejeñnika w Dobruschi, ſ. — Hana Kryſtiana, Jana Libchje, wobydlerja w Cjichonzech, dž. — Hana, Handrika Čjornaka, žiwnoſerja w Delnej Rini, dž. — Marja Hilžeta, Jana Gsworh, wobydlerja pod bōrklinom, dž. — Marja Theresta, Handrika Vjerki, wobydlerja w Delnej Rini, dž.

Podjanska wosada: Jakub, Michala Handrika, pomenowancho Čjehlje, křejejerja w mnishei zyrkwi, ſ. — Hana a Madlena, Jana Balzarja, křejeñnika w Djejeñiskezach, dwójniſkej džowgħi.

Zemrjeći:

Djeń 4. haperleje, Hana Marja, Jakuba Ve-
taſha, wobydlerja pod bōrklinom, dž., 4 m. —
Hana, J. L. Bevera, křejejerja na Židovi, dž.,
29 I. 11 m. — 11. Emil Robert, W. Domšchli,
křejejerja na Židovi, ſ., 10 m. — 9. Kryſtiana
Juliana, Jurja Strehle, křejeñnika w Dobruschi,
mandjelska, 45 I. 5 m.

W michalskej zyrkwi předuje hutſsi dopolňka ſ. diakonuš Renč ſ. Keiliz, popolnju ſ. diakonuš Wiazka.

N a w ē š t n i k.

W Šobjerju pola Kluficha je křejeñiſta žiwnoſ ſ 6½ kórzami pola a kuli hnydom na pſchedan
a može ſo wſcho dalische pola Jana Pampela
tam abo pola ſ. rycznika Marcjki w Budyschinii
ſhonieſ.

U n i o n ,

powschitkonne njemske kruopobicjje sawieszjaze towarzstwo w Weimaru.

Sakladny kapital 3 milliony toleř, wot kotrychž je $2\frac{1}{2}$ miliona na akzije wudatych.

Tuto towarzstwo jawieszuje psche **Kruopowe schłodowanje plody wschitkich druzinow**, jaso: strelzowe, trufowe, wolijsowe, pscherupse rosliny ic.

Sawieszjazemu je wotpuchczone, swoje plody wschje abo s dżjela sawieszic̄ dacz.

Prämije su twerde, so ſo na Jane waschnje nicžo doplaczowac̄ netreba.

Sawieszenja moža ſo na jene ljetu, kaž tež na wlažn ljet sejnic̄.

Pschi **sawieszenjach na pec̄ ljet** je sawieszenym dżjelba **dwažcji prozentow** na dividendji, s tuteho cjaſha sawostawajez, wjesta, a netrebaja woni s žanym schłodowanjam nicžo dawac̄.

Kruopowa schłoda ſo rucje a ſdobniſe wuphta.

Wſcha dalischa roſprawa moža ſo pola podpiſaneho agenta nashonic̄ a sawieszenja moža ſo pola neho stac̄.

W Budyschini, w mjerzu 1854.

M. A. Flanderka,
agent.

Wohensawieszjaze towarzstwo Borussia w Barlini ſe sakladnym kapitalom wot 2 milionow toleř pruskeho fouranta a s rezervu wot 1 miliona toleř, sawieszuje pschezjivo wóhnsowej schłodzi po tunich a twerdych prämia ch mobilne wschitkich druzinow, ſtadly tworow, žito, grat a ſudobje a teho runja pod zyhlowanej, ſchindzelowej a ſtómjanej tſiech u je podpiſany s horjebranju a ſapiſanju sawieszenjow stajnie hotowy.

W Budyschini, w mjerzu 1854.

G. A. Lövenig.

Komptoir na ſwonkomnej lawſkej haſy.

Jedyn sprawny cjlonek ſ dobrymi wopis̄mami, ſiž wje hospodarſke a ſnadiž pödla tej pölne džjela ſwjeru wobstarac̄, moža njeſko abo na Jane ſlužbu dostac̄. Hdje? je ſhonic̄ w wudawańi Serb. Nowinow.

Jedyn wulki wotroc̄ ſ dobrymi wopis̄mami moža hnydom ſlužbu dostac̄. Hdje? je ſhonic̄ w wudawańi Serb. Nowinow.

Jedyn bjeły ſchawl bu nedjelu tydjenja popotnju wot Maleho Budyschinka hac̄ do mjeſto ſhuheny. Sprawný namakať čhyt jén ſa pschisprawne myto w wudawańi Serb. Now. wotedac̄.

Rjane wufbjerane ſymențne bjeřny, kaž tež cjerwene džeczelowe ſymjo pschedawa

Fiedler w Sarzeju.

Wóſk kupuje po najwyšszej placjzni

J. G. F. Niedeſch.

Jara rjane rigaske lane ſymjo pschedawam po tunach, ſtrzach, bjerlach, mjerzach a maskach w najtuniszej placjzni.

W Budyschini na herbskej haſy ſ dwjemaj muromaj **J. G. F. Niedeſch.**

Lotteria.

Cjesczenym Eſerbam Budyschina a wokolnoſſje najpodwołnisko wosſewjam, ſo ſo pschichodnu pöndjelu ſa tydženj, jako 1. meje cjehnjenje poſleneje a najwoſebnischeje klaſy lotterije ſapocjina. Dokelž je tón ſrój wulka mnohoſz wjaz dobytkow, jako w predawſkich lotteriach, dha porucžam ſwojim cjeszjowanym a lubowanym Eſerbam, ſo bychu ſo hiſcje na tutej klaſy wobdjelili, a ja móžu ſózdemu hiſcje loſy w rjanym wuberku prijedpoložić.

Moje bydlenje je na ſwonkomnej lawſkej haſy cjo. 801 delka, hoſenjej ſ bjelemu konej nimale ſ napshecia.

C. F. Jäger.

Hischeje zylje nowe meublie
 jako drastikhamor, schlenčany hamor, kommoda,
 myjenske blidko, dwie wulkie kschini, kuloje poliero-
 wane blido, stoly wot twerdeho drewa, toża a wsche-
 lake druhe wjezy su pschemjenena dla w Rakezach
 sa hotowe penesh na pschedan a może so wscho-
 dalische pola schlenčeriskeho mischtra klausa tam
 našonie.

Winowe khlamy Jana Wannacka

na róžku schuleriskeje a riejskeje haſy ejo. $\frac{3}{2} \frac{5}{3}$
 porucujej ſwoj derje ſradowanym ſtad wulrajinych
 a ſnulskokrajnych winow w wulkim wuberku a
 stajeja naſtinischiu placisnu. Sa bleschu wina
 placji so 8 nſl. haſej 2 tl.

Dziwadlo w Budyschini.

Nedjelu 23. haperleje prijene prijodek-
 stajenje bioplastiskich balletskich rejwa-
 rijow, pantomimow, akrobatow a gymna-
 stiko-athletiskeho towarziska Giovannia
 Viti'a s Roma. W 3 wodzieniach. Wotcji-
 nenje kaſy $6\frac{1}{2}$., ſapocjat $7\frac{1}{2}$.

Pondjelu, 24. haperleje, druhé prijodekstajenje.

Wosjewenie.

Wschelake ſ predawſchemu Cjuschkez burſkemu
 ſubli cat. no. $3\frac{1}{2}$. 17. w Trupini ſluschaže dželby
 jako No. 107. 114. 159. 160. 161. 165—
 170. 207—210. 233—236. 242. 243. 246
 —248. 260. 269. 284. 285. 311—314. 317
 —320. 336. 340. 341. 397—402. 405. 430.
 435. 473. 476. 514. 515. 519. 520. 564.
 31. 48. 49. 211—213. 337—339. 436—
 439. abo tež dwie ſ tuteho ſubla, kotrej po pra-
 wym ſ dweju wſchelakeiu cijslow wobsteji, ſesta-
 jomnej ſubli, kaž tež khejenniſu žiwnoſ ſ cat. no.
 $8\frac{1}{2}$ w Trupini čze podpihanym wobſedjeſ ſe ſwo-
 bodneje ruſi pschedacj a može so wscho- dalische
 pola teho ſameho ſhonicj.

Jan Schotta,
 gmejnſki prijodekſtejer w Trupini.

S naſladowom mactižy herbſkeje ſtej tutiſ
 knižy wulwkej a možeteſ ſo w Šemolerjowej
 kniharni doſtać:

Selenska a jeje wohydlerjo.

Druhi džel. Pt. 5 nſl.

W tutel knižy wopiuje ſo wot k. R. A. Jencža
 na jara ſpodbne waschnje: pozečink, waschnje a
 pschinjera vohanskich Selenganow, živenie ſich prije-
 nebo miſionara Hanža Egedy a ſtuifowanje herrn-
 butskich bratrow ſu dalische roſpscheszeranje kſches-
 janskeje wjery w Selenskej.

Jidnateho tuteho měsaca je namaj Boh
 tón knjez maleho synka wobradžil.

W Smilnej, 15. haperleje 1854.

Wučer Cybla a mandželska.

Zańdženu sobotu žita w Budyšinje płaćachu:

Korc.	Płaćizna.						Korc.	Płaćizna.						
	Wyša.		Niža.		Srzedzna.			Wyša.		Niža.		Srzedzna.		
	tl.	nſl.	tl.	nſl.	tl.	nſl.		tl.	nſl.	tl.	nſl.	tl.	nſl.	
Róžla	5	15	5	$7\frac{1}{2}$	5	10	Riepit	—	—	—	—	—	—	
Pschenza	7	10	6	25	7	$2\frac{1}{2}$	Zahly	7	$7\frac{1}{2}$	7	10	7	10	
Jecžmen	4	25	4	15	4	20	Hejduschka	4	10	4	15	4	$17\frac{1}{2}$	
Bovš	2	$27\frac{1}{2}$	2	20	2	$25\frac{1}{2}$	Bierny	1	15	1	15	1	20	
Hroš	6	—	5	20	5	25	Kana butro	—	14	—	$12\frac{1}{2}$	—	15	
Dowoz: 1648 $\frac{1}{2}$ kórcow.														

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wratach wotedać,
plaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čísto płaci $\frac{1}{2}$ nsl
Štvorlétta předplata pola
wudawarja 6 nsl, a na kral.
pósće $7\frac{1}{2}$ nsl.

Cíllo 17.

29. džen haperleje.

Léto 1854.

Wopjšijecje: W Budyšchini, 29. haperleje 1854. Swjetne podawki. S Wožerez. S Bu-
dyšchina. Macziga ſerbſka. Hanß Depla a Mots Tunka. Zyrkwinſte potwesje. Krawjeſchtin.

W Budyšinje 29. haperleje.

(Krótki politiski roſhlađ.) So ſu
Rusojo turkovſku tverdžiſnu Silistriu bombar-
djerowali, kaž njeſotre nowiny powedaja, to neje
wjerno. To je wjeste, so ſu woni njeſko għie
trajanske naſhyp wobħadji, menużi fraj wot
Gornowodži hač do Koſtendža a wobej tutej
mjeſi ſtej tež w russich rukach. Psched ruſow-
ſte, na brjohach c̄orneho morja ležaze mjeſto
Odeſa ſu njeſotre jendžiſke lódzie pschijete a
bjechu wobħdlerjo w straschi, so chzedja Odeſu
ſapalici. To je ſo tež ſtato, hač runje niz
w tak wulkej mjeri, kaž to wſchelake no-
winy wóndanjo powedachu. Jendžiſkofran-
zowſke lódjstwo w naranshim morju hiſčeje
dale ničzo wuſkufowało neje, dži so je hač
dotal njeſhto russich pschekuviſtich lódžow —
njeħdże 14 — spopadalo. Wone bjeſe w
tychlej dnjach skoro hač f'fupi Gotlandej pschi-
jieto. — Turkojo ſu na ſwojim c̄ijekanju i Do-
brudžje a w Bulgarii jałožnie pschecjivo kſe-
ſijanam saħadželi, wħi a mjeſta ſapaleli, kubla
wurubili, muſtik konzowali, žóniſte woneċċejili
a f'džiela ſobu wſali. W Albanii ſu Turkojo
jedyn illoſcht nadpadnysi, knežnicigli sahañbili a
jim potom wuſhi a noſ worriesali. — W
Wini bu khejżorowym kwaſ 24. haperleje f'wul-
kej pschinoſju ſwecjeny. — Sjenocjenje bes
pruſkim a rakuſkim knežerſtwom wopſchija tute
iſt hlowne fruchi: a) wobej knežerſtwi rukujtej
ſebi fa wſche kraje, fotrej njeſko wobħedžitej,
b) wonej chjetej ſebi ſwjeru pomhač, jeſi

dyrbjalo wot neju żane do wójny ſamjeſchane
byċi, c) wonej budżetej tež druhe njemiske kraje
napominacj, ſo byċhu ſtere lipe tajkemu ſjene-
cjeniſtu pſchitupiſte.

Swjetne podawki.

Sakſka. Wónzano je w Dražđanach ·
oberſt abo pôltownik Wurm b wumret, a w
Zwickawi tajny radžicjal Hark. Poſleniſti
bjeſe predu mjeſcejanosta w Budyšchini a bu
tež na budysti Lugoř vohrebany.

Prusky. Barlinſki ſejm budje w bližšim
časzu wobſankneny. — Pruski poſtañz Ročow
w Pietrohrodži je wumret. — Kral chze ſo w
lječu na kupu Rügen do kupelow podacj. —
Psched pſchitaw pruskego mjeſta Memela bje
wóndanjo jena jendžiſta lódž pſchijeta. S tu-
teje lódzie bje ſo kapitan na matym c̄ołmiku
do Memela na wopytanje jendžiſteho konsula
podat. Ialo chjye ſo na ſwoju lódž wró-
częſcie, bjeſe jara wjetſkoſte a duž jemu radja-
chu, ſo by ſebi wetschi c̄ołm wſal. Wón to
nočħiſče; ale liedom bje f' pſchitawa won,
dha bu jeho c̄ołmik powróceny a hač runje
f' pſchitawa f' pomoži kħwataħu, dha bje bes
tym tola tón kapitan fe schtyrjomi matrosami wot
morja požreny. Jenož jeneho matroſu a lódž-
neho liekarja možagu f'mody wucjahnej —
Rakuſki general Heß je ſo njeſko ſaſo do Wina
podat, dokelž je sjenocjenje bes pruſkim kraliem
a rakuſkim khejżorom dowuſiednane. W tyu

šamym su pecja tež nješotre potajne artikle, wo kotrychž hiszceje neje nicjo šhonicj bylo.

Rakušy. Khjezorowa newesta, bayerska pryn-
zyna Hilcibeta, je so pónđelu 24. haperleje
pschiplenju na parolodži do Wina pschitwesta.
Jako lódž ē brjohej pschijedže, poda so khjezor
na tu šamu a powita a wokoscha swoju rjanu
a lubosnu newestu pschede wschijem ludom nanaj-
wutrobnischo. Starschej a pscheczelstwo newesty
bjechu tež šobu pschijeli a wesechu so potom w
pschynych wosach na khjezorski hród. Do newe-
szineho, zylje poſtoczaneho wosa bje schiesz mlóko-
bjelych koni sapcheynenych. Zyle mjesto bje na-
najrenischo wupyschene, na wobimai stronomaſ
haſow, psches kotrej wosocjab ſiediſche, bjechu
so mjeschczanske remeſniſke jednoty abo inónki ſ
khorhojem postajite a wot pschihladowarjow so
wschudjom wscho merwesche. Veczor w 8. hodži-
ni bje wjerowanje, pschi kotrej bjechu nimaleſ
wschitzu arzbiskopovo a biskopovo rakufiskeho khje-
zorstwa pschitomni. — Khjezor je swojeho kwa-
fa dla 200,000 schjeſnakow khudobi w kraju da-
rit a tež pschilaſat, so maja so wschie prozeſy
tych šamych, tiz su dla weleſtady (Hochverrath)
wobſkorženi, horjebiehnyč, so ma so 240 politi-
ſkim jatym zyla ſchitraſa a 112 jatym dleſchi abo
krótschi czaſ jaſtwa ſpuschecjicj. Tež je khjezor
njeſotre ſta rjadow abo ordenow wudželit, wsche-
lakich krajnych ſastojnikow w ſastojnſtach powy-
ſchit a bana Želacjicja ſa hrabju abo groſu, a
ministra Bacha ſa barona pomenował.

Franzowska. Franzowske a jendželske kne-
žerſtvo ſtej njeſko tež poſtajitej, tak chzetej ſebi
pschecziwo Ruſam pomhacj. — Franzowskich, ſa
naranshe morjo poſtajenych lóbjow budje wscho
do hromady 23 ſ 1250 kanonami, w czornym
morju je ſich 26 ſ 1120 kanonami a nedaloko
Gallipoli' ſe 622 kanonami. —

Jendželska. Ministerſtvo je wosſewilo, ſo
chze prjódſtejazeje wójny dla 40 millionow toler
ſajimacj. —

Ruſowſka. ſe Odeſy piſaja, ſo ſu tam
ſchtyri jendželske lóbjie psched pschitaw (Hafen)

pschijjele a ſo bjeſche ſich 12 w dalokoszi widžicj;
tſi ruſowſke pschekupſke lóbjie buchu wot nich sa-
jate. — Jedyn czolm wot tych jendželskich lóbjow
pschijedže potom do pschitawa, bu paſ hnydom
wot Ruſow, kotsj na njón tſielachu, wuhnaty.
S teho dijela mjeſta, tiz je bliſko morja, ludijo
cziejachu a swoje wiezy wotnoſchowachu, doſelj
ſo bojachu, ſo budja tam twarenja wot Jendžel-
ejanow psches bomby a žahle kulje ſapalene. —
Franzowske lóđstwo je do naransheho morja pschij-
jeto. Tena dželba jendželskeho lóđstwa je ſo do
finniskeho, druha paſ do botniſkeho móřſkeho kuta
(Meerbusen) naſtajila, ſo byſtej tam wscho wob-
lehnyk, je-li lód hijom roſtał.

Turkowſka. Mjeſto Kostendje a Bazardzik
bu wot cziejacych Turkow ſapalene a wele ſches-
gianow, kotrychž bjechu predy wurubili, wot nich
ſkonzowanych. Se wſow cjeika wscho do twer-
dych mjeſtow a to niž Ruſow dla, ale doſelj
ſo wobydlerjo ſwojich ſamſnych turkowſkich woja-
kow boja. — Ruſojo ſzelu hijom dželby wojakow
psches trajanske naſypy hacj do bliſkoſſje Manga-
lije myſcha Kararmy a general Lüders ma ſwoju
kwartjeru w Muratluru nedaloko Karaſhua. Bes
Karaſhuom a Raſowu ſu wschjedne bitvicili. —
Se Salonika ſo piſche, ſo chzeda tam ſchegi-
jenjo poſtanyč. — Werch Paſkewicj je ē ru-
ſtemu wójsku pschijet. — Twerdžisna Silistria
je tu ſhwilu wot Ruſow woblehnena. — Omer
paſcha bje po nowiſtich powesjach w bliſkoſſi
twerdžisnū Schumile. — Franzowsow je hacj
do 19. haperleje w Gallipoli'u njehdje 6000 na
kraj wuſtupilo a jendželskeho wójska bje ſo tež
njehdje tak wele do Turkowſkeje pschitwesto. —
Žana wajna bitwa w poſleniſkim czaſu byla neje.

Ze Serbow.

S Mojerę. Maſch nowowuſwoleny archi-
diakonuſ, ū. Kordin, budje nedželu rogate,
21. meje, do ſwojeho ſastojnſtwa ſapokasany.

S Buduſchina. Na tudomny präparandſki
wustaw buchu wóndanjo ſzehowazy präparandji
pschijecj: E. G. Schiffner ſ Wulkeho Schunowa,

G. G. Kunack s Jonsdorsa, J. R. A. Kreczmar s Kennitz, K. E. Wicjus se Židowa (Sserb), J. A. Scholta se Samilneje, Jan Nowak s Kispilz (Ss.), F. A. Teich s Hartawy, Kh. J. Babil s Budyschinka (Ss.), K. F. Lorenz s Berthelsdorsa, J. R. A. Grund s Jenkez (Ss.), K. G. A. Kirsten s Budyschina, J. H. Roscher s Droždija (Ss.), K. A. Luczka s Nowosalzy, C. B. Preibisch s Budyschina, a J. H. Hånsel s Wołlinka (Ss.), po tajkim 5 Sserbow a 10 Njemjow.

Maćica serbska.

Ljetuscha hłowna shromadjsna towarzista maćizy herbskeje wotdjerja so średu po jutrah 19. haperleje popołnju w sali hosszenja k stotej krönje w Budyschini. Pschitomnych biesche 39 hoberstowow a to 12 s mjesca a 27 se wżow. Knies pschedsyda Dr. Klin powita shromadjsnu naj-pschecjelnisho a spomni s wutrobnym żelenjom na sbożne wotemrecje dotalnego mjestopschedsydy nebo k. faratja Jakuba a na jeho wulce sa-ślužby wo maćizu herbsku, schtož shromadjsna psches to pschyposna, so na namet k. pschedsydy pschitomni k cjeſzi nebo k. Jakuba postanyczu. — Dokelž bje k. tachantski vikar Kucjank psches swoje duchomnske sastojinstwo sadjewany, so na shromadjsni wobijelicz a jako prijeni pišmawedjeć towarzista wo skutkowanju maćicjnegho wuberka rosprawu dacj, dha wukojowashe to k. knihkupz Smoler a shromadjsna shoni, so je so wuberk w sandjenym ljeſti tsi króci shromadjsk a 4 knihy wudal, menujij 1) bibliſke stawisny, wot Bartka a Pekarja, 2) Selensku (2. djisel), wot Jencja, 3) Božu kraſnosz w sworbi (2. djisel) wot Mucjinka, 4) djeſhaty seshiwk maćicjnego časopisa. Dokelž su bibliſke stawisny w obſhernia kniha, dha so w sandjenym ljeſti teho dla wiaz pišmow neje wudacj mohlo. — Na to spomni k. pschedsyda na maćicjny pomjatnik a po wosjewenju, so su

so njekolre hoberstow do neho sapišali, staji won tu prōstu, so bydu so tež wchje druhe hoberstow skere ljepe sapišali, k cjejuž budje spomneny pomjatnik pola maćicjnego knihownika stajnje prijodečej. — Potom wukładowashe k. kand. a mjeschcianski wucjet Mrōs, kaf wele knihy je maćiza w sandjenym ljeſti pschedala a kaf wele ma na skladji. Tych samych biesche tu khwilu 1545*) a rospchedalo bje so jich sa 10 sl. 10 nsl. — np., hdjy so wunoscili s b. stawisnow k temu nelicja. Na namet k. Smolerja bu wobſanknene, so ma sklad maćicjnych knihy pschichodnje pola posładnika towarzista mjesto dostacj a so maja so wot tam k dalischemu rospchedowanju woteberacj. — Dale ryeſeſche so wo tym, so je nosacjanski k. duchomny Domashka loni slubit, nadrobny pschelad predawschego pschedowanja maćicjnych knihy festajecj, na cjož tuton wuloži, so jemu to neje mōjno bylo, dokelž je jemu na potrebnych podložkach a žórlach zyſje pobrachowalo. Po dalischem wuradzowanju, kaf mohla knadžta wjez so najlepe do rjazu stajecj, wsa ju k. Domashka hłichje junktacj na so a budje tu samu tak daloko pschepytacj, hacj so to hodži. — So by pak shromadjsna powſhiſkomny pschelad swojego knihowistwa dostała, roſestaja potom k. Smoler, so je maćiza herbska wot ljeta 1847 hacj do ljetuskich jutrow 23 knihy w 12,900 exemplarach a 10 seshiwkow časopisa w 2250 exemplarach cjeſhacjcz dala a so je jich 10,105 exemplarow bes hoberstow rosdjelenych a doluda pschischlo, a tych samych po tajkim hłichje 5295 na skladji (Lager) leži, schtož po pesach njehdje 1060 tolež wucjinja. — Po tutym dawashe maćicjny knihownik, vicedirektor podjaniskeho seminaru, k. Bus, rosprawu wo maći-

*) K tym maja so hłichje bibliſke stawisny w 2750, Selenska w 250, Božu kraſnosz w 250 a 10. Časopis w 50, na skladji ležazzych exemplarach pschilicjcz.

cznej knihowni, kotaż tu khowilu 500 knih wo-pschija. Pschi tym bu ta należna próstwa wuprajena, so by kóždy tola knihownju s knihemi pschispořecz chył, woſebje tež se starymi herbami, a l. kand. Tencž proschesche tež wo pschipóſtanje namakanych staroſitnoszow (Alterthümer) a druhich pomnecja hódnich wjezow a połozji ſechiwk, wot neho se wſchelakich herbſkich wosſewenjow a ſkładnoſtnych ejſchcijow ſestajany, ſhromadzisni prijód a dař jón knihowni. — Potom spomni ſo na to, kaf ejſeka macjiza w Brasz, wucjene towarſtwo w Choręzu, a baltiske towarſtwo w Schęczejini knih f naszej macjizu mienega. — Dale wobroci ſo l. pschedsyda na pschitomnych l. l. duchomnych a wucjerjow f tej próſtwu, so bychu tola ſawedjenje bibliſkich ſtarwiſnow do ſchulow ſpomoſecz chyli, woſebje dokelž je to wyſoke ministerſtwu a kral. krajska direkcia pschiswolka, a bartski l. l. duchomny Thie-ma wſa dobrociwje na ſo, so chze to druhim l. l. duchomnym prijódſtajteč a wſcho daliſche, ſawedjenja dla nusne, wobſtaracj. To bu wot ſhromadzisny ſwulſim džakom horjewſate, po ejimž macjicznym poſkadrnik, l. kantor Peſek, ſliczbowanie doſhodow a wudawkow, kij je macjiza ſandjene lieto mjela, prijódneſesche. Prijenschich bje 331 tl. 10 nſl. 5 np. a poſlenskich 311 tl. — nſl. — np., tak ſo je 20 tl. 10 nſl. — np. ſbytk. S tutym bje roſprawniſtwo macjicznich ſastoſni-kow ſkönçjene a pocja ſo potom wo wudawanju nowych knih jednacj. Majprijódzy bu rukopis „Poweſjeſ Delan” wot l. tachantskeho vi-lara Gažſlawka prijódpołożený a ejim radſcho pschijaty, dokelž bje w podjanskim prawopisu ſpišany, w koſymž ſo doſho ničjo ejſchcjalonbje. — Dale ſtai l. duchomnym Rád a ſ Hucjiny namet, so by ſo wot macjizy herbſka vrotyka wudawała. Wón ſjewi tež, so ma rukopis hížom nimale hotowy a ſo chze jón macjizy pschedyda. Jego namet a poſtacjene buſch-taj pschijataj. — Na to roſpoweda l. kantor Pe-

ſek, ſo ſu l. l. Kirschnač ſ Bulez, Kozor ſ Ketsl, Michał ſ Kotez, Hataš ſ Grodjiſcheja a wón khoralne knižki w tym naſtupenju wudžjekali, ſo by wetscha pschejenosz w ſpiewanju duchomnych ſhierluſchow w herbſkich woſadach naſtaka. Šhromadzisna wobsankny, ſo by ſo wuberk dla ſawedjenja tutych knižkow na wychnosz wobrociſk, a wuprati ſpikowarjom tych ſamach ſwoi džak. — Hewak pschedyda l. Dr. Psul rukopis „Pieſněſke prawidla” f wotcjiſcejenju w ejſkopisu a wosſewi, ſo je jeho herb ſkonjemſki ſłownik tak daloko dokonjaný, ſo može ſo ejſchcjecz ſapocjecj. Na jeho namet pschiswoli ſhromadzisna 10 tl. f ejſchcjenju proſpektow a doſta wuberk porucjonoſz, ſo by wón, hdyž budja tajke wosſewenja hotowe, ſubſtriptu na kniharſkim pucju wotewrit a hewak wſche ſriedki naſoſit, ſo bychu ſo nusne penesy ſneſke. A temu pschiskaji l. Dr. Klin, ſo je w tajſkim naſtupanju hížom w Draždjanach f l. miniftrum poręčał a ſhromadzisna ſhoni poſejisko, ſo je l. rycznik Moſig Klóho poſolski w Lubiju 10 tl. f ejſchcjenju ſpomneneho proſpekta dobrociwje poſtał a l. k wudawanju ſameho ſłownika 30 tl. ſlubil*) — Na namet poſkadrnika l. Peſekra paſtaſt ſhromadzisna, ſo by wón ſ jenym l. rycznikom woſhnacjje weleſjetnych neſaplaſcenjnych pschinoskow wſcho daliſche wuſkuſowaſt, a dla wuſtrajnych ſobuſtaſow, kij ſ rasom na 5 ljet ſwoje pschinoſki placieja, doſta l. Smoleč porucjonoſz, ſo by jich na pschisprawne waſchnje na nowe placiſjenje ſedzbiwych ſczińſt. — Potom pschedroci ſhromadzisna ſ njeſotrym nusnym wólbam a buſhu vicedrektat evangelskeho ſeminara, l. Wanak, ſa miestopſchedydu, l. knihiſuz ſ Smoleč ſa druhego piſmawedjerja, l. k. vizedrektat Buſ ſa

*) Knes Dr. Klin je tež pschi ſkładnoſzi ſłowneje ſhromadzisny ſhoreſſkeho towarzſwa, 21. hapeſleje wotbjerzaneje, wo wudazu ſłownika rycjak a tež tam ſwólniwoſz ſ podperanju namakał.

redaktora macejčneho časopisa, t. kand. a mješč-
čianski wucjet Trautmann a tachantski vikar t.
Jazška rok sa šobustawow wuberka wuswolent.—
Skónčenne stáji t. Šsmolet namet na sałożenie filo-
gogislej felzije abo ryczjesspytneho wotrjada w ma-
cijy. Po přjódkejitanju jeje wustawów bu ta wjez
wot shromadžisny sa dobru spōsnata a jeje sałożenie
pschiswolene. — Na to ho protokoll, wot t. vice-

direktaria Wanaka wedženy, přjódkejitasche a shro-
madžisna bu wot t. pscheskyd s podjaskowanjom
sa jeje pschishad rospusčejena.

Wecjor bjeſche budyska beſada roswieže-
lenje pschihotowala a na to ſamo macejčne ſho-
bustawy pscheproshyla. Tute bjeſchu tež s wetscha
pschishe a nadžijamy ſo, ſo je ſo jím derje
lubilo. S.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj a

a

ludži pódla

Mots Tunka

škréjetaj.

* * *

* * *

Mots Tunka. Nicjo noweho Hanho?

groſneho hnjesda poschkarali a duž džu tam dónči
ſo bych ſa tydžen wiaz powedacj mohł.

Hans Depla. Rje, to ja newjem, ludžio
nicjo wiaz k weſelu necinjia.

Mots Tunka. No to ja tola runje prajicj
necham. Ja mam myſkie ſo tón tydžen k Ma-
fezam delje pschejicj; ja ſym wot tamneho boka
njeſchtó klinfacyj ſlyſchal.

Hans Depla. Wot kajkeho boka? Njetko
hifchicje žadun bok na pastwju klinfacyj won nethodži.

Mots Tunka. Vaj wſchak tola! S tam-
neje stron y ſym ſlyſchal, ſo ſu pak tam do

Hans Depla. Šsy hižom hdy ſlyſchal, ſo
je jena koſa ſydom kóſlaikow miela.

Mots Tunka. To byc̄ nemôje, pschetož
wone bych u jara ſlabe byle.

Hans Depla. Onje, te hižom 4 hodžiny
daloko ſame do miesta bjeja.

Mots Tunka. Haj wſchak tola, dža dybci
ta ſtara pschego schwarna byc̄.

Cyrkwinske powjesće.

Krćeni:

Michalska wosada: Marija Selma, L. G. Lea, wobydł. na Židowi, dž. — Jan Ernst, Jana Han-tuscha, želesnizarsa pola Szijez, ſ. — Marija Augusta, I. K. Kreczela, sahrodnika w Sajdowi, dž. — Jan August, Jana Manjowki, murerja na Židowi, ſ.

Podjanska wosada: Hana Ernestina, L. G. H. Halby, ſchewza pod hrodom, dž.

Zemrjety:

Djeñ 15. haperleje: Jan Ernst, Jana Han-tuscha, želesnizaria pola Szijez, ſ. W michalskej zyrkwi budje jutſje dopołnja f. duch. Hilbrig s kotez prjedowacj, popołnju f. d. Wiazka.

N a w e š t n i k.

Krajnostawſki bank.

Bo požadanju wustawskow ſo ſ tutym ſ ſjawnemu narwiedzenju dawa, ſo wot 1. meje 1854 ſziehowaže poſtajenja w nastupanju danje a wupowiedjenſkeho čjasa ſa ſapołożenie penes w krajnoſtaſkim banku do možh stupja.

1) Na naloſtowarniske knižli:

$3\frac{1}{3}$ prozentſka daň wot 1 tl. hacj ſobu 20 tl. na djeñſke wupowiedjenje,
wot 21 tl. hacj ſobu 100 tl. na ſchtyrinebđelske wupowiedjenje,
wot 101 tl. hacj ſobu 500 tl. na tſimješačne wupowiedjenje,
wot 501 tl. a wjaz na ſchjeſzmjeſaćne wupowiedjenje, abo
 $3\frac{2}{3}$ prozentſka daň wot 501 tl. a wjaz na dwanacjemiſaćne wupowiedjenje.

2) Na naloſtowarniske obligaziije:

$3\frac{2}{3}$ prozentſka daň ſa 500 tl. na ſchjeſzmjeſaćne wupowiedjenje.

3) Na wupowiedjeniske ſaſtawne liſtih:

$3\frac{1}{3}$ prozentſka daň ſa 100 tl. a 500 tl. na ſchjeſzmjeſaćne wupowiedjenje.

Ša wſchitke hižom ſčinene abo hacj do ulto. haperleje činjaze ſapołożenia wostane pſchi dotalnych poſtajenjach.

W Budyschini, 16. haperleje 1854.

Direktorium krajnoſtaſkeho banka.

Rôžou ſbójnu nedjelsu
Widjisch bjegejz holicžku
Wot Bležnikoz do Venkež.
K temu nemohł niežo rez,
Ale to je mersage,
So tež druhe ſawerje,
So iich wabi ſobu hicj,
Cjaž a khwili pſchečiniež,
Draſtu, ſtupnje roſtochacj
A tež starsich roſhnjewacj.

Jena khejja ſe sahrodu a, je-li ſo jada, tež ſ kruhom pola, a kotaž ſo woſebje ſa wojsnarja hodji, dokelj wo wſy žadyn neje, je ſ pſcheniecju. Hdej? je ſhonicj w wudawarni Serb. Now.

W Strôži pola Rakez je sahrodnika ſjwnoſza na pſchedan a może ſo wſcho dalische ſhonicj pola wobſedjerja Jurja Schimanza tam abo pola Sahrodnika w Holeschovſkej Dubrawzy.

S A X O N I A ,

Krupobieżje sawieszjaze towarzstwo w Budyschini,
wobtwardżene wot Králowského Sakskeho Wyšokohó Krajného Knežerstwa psches
dekret wot 20. októbra 1851 ,

kotrej wot ljeta 1850 hžom se žohnowanjom stutlowasche a w tutym časzu tež 27,621 tl. 24 npl. 7 np. sa krupaju schodu w hotowych penesach placjesche, sawieszjuje tež lhetka pod najspodobniscimi wumjenemi wschitke druziny pólnych płodow psche krupaju schodu po sziehowych prämiach :

Stwelzowe a kopanske płody $\frac{3}{4}\%$,
Wolijowe a trukate płody $1\frac{1}{6}\%$,
Pschedne a pschekupske rostliny $1\frac{1}{3}\%$,
Chmel a tobak $2\frac{1}{2}\%$.

Towarstwo possicja sawieszjazym po swojich wustawach našíepsche rukowanje psches do-
spotnu wsajomnosž a stupi kžde sawieszenje hnydom po pschilhadji do nastupazeje hlowneje agen-
tury do možy.

Wysche prämije a pschinischka k reservosondre nimaja so žane polisne penesy aby woſebne
pschinischki k sarjadowanskim khostam na žane waschnie placjci a pschindu wusbytkowania nž
akzionaram kaž pola towarzstw, na twerde prämije sawieszjazych k lępschemu,
ale jeniczy jenož sawieszjazym ho bustawam.

Bližsche postasjenja wo prawisnach ho bustawow wopschileja wustawki, a moža so k sawieszenju
trjebne paperž niz jenož na naschim hlownym bureau'vi na miasowym torhoschcju čjo. $15\frac{1}{7}9$,
ale tež pola naschego tudomneho agenta k. pschekupza W. Jakuba na žitnym torhoschcju dostacj.

W Budyschini, w haperleji 1854.

Direktorium.

Powschitkonne sawieszjaze towarzstwo.

(R. R. priv. Assicurazia Generali w Triezi.)

Sarucžajny fond towarzstwa Džepacž millionow schieznakow dobrých penes.

Sakladny kapital	2,000,000	schieznakow.
Reservy hacj uli. decbr. 1852 stładowane	5,000,000	:
Dohody na prämiach a na kapitaliskej dani	3,000,000	:

Wetschi džiel samóženja towarzstwa je na kubla hypothekarijsy wupožcjeny.

Sawieszenja na twory, maschiny, mobilise, skłot, wumłodejene žita atd. atd. pschecjivo móhnu
po tunich werdzje postasjenych prämiach.

Doplaczowanja so ženie jadacž nemoža.

Polich w pruskich penesach, wuptaczowanja sa schkodowanje bes wotczechnenia w tych
samych penesach.

Pschi sawieszenjach ratarſkich pschedmetow possicja towarzstwo woſebne dobytki.

Sawieszenja kapitalijow a rentow na živenie čłowesow. Sawieszenja puejowazych ku-
blow na dróhach a železnizach.

Wschje požadane wulkadowanja dawa

Ferdinand Petau,
wołkesny agent sa Budyschin a wokolnoſž.

W Wulkej Khójnicy je masivna kheža čjo. 12 Schank na palenzarni w Konezach pola Por-
f 1 körzom pola, se sahrobu a s fruchom luki se schiz je hnydom k pschenajecju a je wscho bližsche
swobdneje ruki na pschedan. Wscho dalische je pola podpišanego šhonici.
poli wobſedjerja šhonici.

E. f Ranig.

W Kortnicy je jena dwaj schosaj wyšoka khjeja s brónju, hródju a sahrodu na pschedanu. Wscho dalische je shonicz pola ryhtarja Handrija Mat-sko tam.

W Koschli pola Aljetneho je sahrodnista žinnož se 40 jutrami ležomnoszow se ſwobodneje ruki na pschedanu a može ſo wſcho dalische pola Mateja Domaschli tam shonicz.

Mali ſchtó w Janej zytkwinskej wſy khjeju na pschenajecze, na kotrej je klamarenje abo piwo a palenzchenfowanie, temu može ſo najeſk pschi pokafacj psches wudawarnju Serb. Nowinow.

Wosjewenje.

Wſchelake ſ predawſchemu Čajichkej burſkemu tubli cat. no. $\frac{3}{2}$. 17. w Trupini ſtuszhaze dželby jaſo No. 107. 114. 159. 160. 161. 165—170. 207—210. 233—236. 242. 243. 246—248. 260. 269. 284. 285. 311—314. 317—320. 336. 340. 341. 397—402. 405. 430. 435. 473—476. 514. 515. 519. 520. 564. 31. 48. 49. 211—213. 337—339. 436—439. abo tež dwije ſ tuteho tubla, kotrej po prawym ſ dweju wſchelakeju cijsłow wobsteji, ſestajomnej tubli, kaž tež khjejniſku žinnož cat. no. $\frac{5}{7}$ w Trupini čze podpiſany wobſedzeſ ſe ſwobodneje ruki pschedacz a može ſo wſcho dalische pola teho sameho shonicz.

Jan Scholka,
gmejnſki prirodſtejer w Trupinѣ

Mufzia.

W Nowych Poſchizach cjo. 77 budža ſo 3. meje rano wot 9. hodžiny wſchelake meublje na pschedadowanie wſchedawacj.

Jane rigaſke króniske lane ſymjo ma w zyklm, kaž tež po jenoſliwych dželbach na pschedanu
G. C. Klingſt
na rózku herbſkeje a žitneje haſy.

Zańdzenu sobotu žita w Budyšinje płaćachu:

Korc.	Płaćizna.						Korc.	Płaćizna.					
	Wyša.	Niža.	Srđedžna.	Wyša.	Niža.	Srđedžna.		tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.
Rioſta	5	22 $\frac{1}{2}$	5	10	5	17 $\frac{1}{2}$	Riepiš	—	—	—	—	—	—
Wſchenia	7	22 $\frac{1}{2}$	7	5	7	15	Zahky	7	15	7	7 $\frac{1}{2}$	7	10
Ječmen	4	25	4	15	4	20	Hejduschka	4	20	4	10	4	17 $\frac{1}{2}$
Worſ	2	27 $\frac{1}{2}$	2	20	2	25	Bjerny	1	18	1	10	1	15
Hořch	6	—	5	20	5	25	Kana butro	—	15	—	12	—	14

Dowoz: 3198 $\frac{1}{2}$ kórcow.

Cisćene pola K. B. HIKI w Budyšinje.

Jara rjane rigaſke lane ſymjo
wſchedawam po tunach, forzach, bjertlach, mjerzach a maſtach w najtuniszej plaćizni.

W Budyſchinī na herbſkej haſy ſe dwjemaj muromaj

J. G. F. Nieckſch.

W Smolerowej kniharni je ſe doſtačju:

Wulka ſpezialna (nadrobna)

Kharta naranscheho morja
(Oſſee). 10 nſl.

Wulka nadrobna

Kharta čorneho morja. 10 nſl.

Kharta europiſkeje Turkowskeje
10 nſl.

Mensha kharta naranscheho morja. 5 nſl.

Mensha kharta čorneho morja. 5 nſl.

Mensha kharta europiſkeje Turkowskeje. 5 nſl.

Mensha kharta aſiſkeje Turkowskeje. 5 nſl.

Nadrobna kharta Terraſa. 10 nſl.

Krumbholzowy ſchulſti atlas. 10 nſl.

Stielerowiy ſchulſti atlas. 1 tl. 5 nſl.

W Smolerowej kniharni pschi bohatych wrotach je na wſchedanu:

Wopisanje Terraſa. 5 nſl.

(W njemſtej rycji).

Druhi dženj jutrow jako 17. haperleje je namaj Bóh luby knjez stroveho a čerstweho synka woſradžil, ſtož lubym znamy a přečelam z tutym najpodwoſnišo k nawiedzenju dawamoj.

W Bělém Khólmeu, 20. haperleje 1854.

Wučer Hórlica a mandželska.

Serbske Nowiny.

Za uawěški, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedač,
pládi so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čiało pládi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvorlétne předplata pola
wudawaria 6 nsl, a na kral.
pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Cislo 18.

6. džen meje.

Léto 1854.

Wopshilecje: W Budyšchini, 6. meje 1854. Šwjetne podawki. Wot Niemza. G Hornych
Kobliž. G Walowow. G Nechornja. G Budyšchina. Pschilopk. Hanš Depla a Moš Lunka. Namjeschinič.

W Budyšinje 6. meje.

(Krótki politiſki roſhlab.) Jendjelske a franzowske nowiny pišaja, so je tamne knjegiſtwu pschiſwolito, so by rakuske wójsko Herzegowinu, Čzernohory a Albantu wobhadiſto. Albaniā je menujzy ta turkowska krajina, hdjež su tamni kſcheljenje pscheſiwo Turkam postanylí. S Albaniu mesuja Čzernohory (Montenegro), s woksal dže weich Danilo nadpad na Turkow cjinicj a w turkowskej Herzegowini ludijo tež tak prawje ſmierni nejſu. A dokež ho rakuski khježor bojt, so móhl nemjer se hukodnych krajow tež lóhko do jeho khježorſta pschinicj, dha čzysche wón hžom dawno te pomenowane kraje wobhadiſci. Ale Jendjeljenje a Franzowſojo bjechu pscheſiwo temu, dokež ſebi myſlachu, so rakuski khježor s ruskim djerži a ſo dže psches tajſe wobhadiſjenje jenož Ruſham pomhacj. Ale njeko ſu, kaž ho ſda, hinasche mjenenje dobyli a je ſim prawie, hdž tež Rakuſchenjo do Turkowskeje pschiſahnui, kž ſmijeje po tajſim njeko tſjich pscheſejlow a jeneho ucpieſejela na ſchiji. Hacj budže to dohlo wutracj, to ſtora k wjeri podobne neje. — Wajna poweſz je ta, so ſu Ruſojo malu Wallachię wopuschiſili a woblehnjenje Kalafata hoſjeſbjeſhnyli. Njekotſi mjenja, so je ho to teho dla ſtalo, so by rufski marshal weich Paſkevič wſchu ſwoju móz ſe ſwojim w Debrudji ſtejazym wój-

ſkom ſienocjicj a potom tam ejim móžniſho wuſtupicj móhl. — Jendjelske a franzowske kódjewo je rufſe pschimórſke, na brjoſy čorneho morja ležaze mjeſto Odeſa s nowa vjeſacj hodiſinow bombardjerowało a pecja 11 w pschitavti ležazých pschekupſkich kódj spaliſto. Wóhom týchlej kódjom bjeſe rufowſkich, druhé bjechu zuſe.

Šwjetne podawki.

Sakſka. Hacj budja nowe ſakonſke knihy hžom bližſhemu ſejmej přejdpołożene, to poczina pecja newjeſte bycj, dokež maja k pschehlaowanju tých ſamych postajene deputazije hſcheje jara wele dowuradžicj. — W týchlej dnjacj je chambórdſki wójwoda, potomnik njehdawſich franzowských kralow bourbonſkeje ſwójby s Rakuſteje, hdjež wón bydlí, do Dražđan na wopytanje pschijek. — Druha mandjelska pruſkeho prynza Albrechta je jemu na jeho hrodji nedaloko Dražđan ſynka porodjila.

Pruſy. Barlinſki ſejm bu ſańdjenu ſobotu wot ministra Manteuffla po kralowej porucžnoſti wobſankneny. Wón je 30 ſakonjow pschehlaď a pschiſwolik. — Po zjelym kraju ſo wſhilko na to pschihotuje, so by na ničim nepobrachowało, hdž by pruſke wójsko na wójnsku nohu poſtupicj mjeſlo. Njekotſi mjenja, so budje bjeſelba pruſkeho wójska do Čech cjahnyč byrcicj, tak

bortsz hačz so rakuske wójsko do Turkowskeje poba. — Kral je sjenocjenje s Rakuskej 1. meje podpisal. — Pošlacz Bunzen na jendželskim dwori je wotwolany. — Ministerstwo hotuje so na to, so by 30 millionow tolet po pschiswolenju hejma sajmało. Wone chze pecja 5 prozentow danje davacj.

Rakusy. Khiezor je sjenocjenje s Pruskej 28. haperleje podpisal. — K česzt khiezorskeho kwaſha bu w Wini wulki mjeschjanſki bal wotbjerzane, na kotymž so njehdje 12,000 ludzi wobdzili. — Psches cambridgskego wójwodu bu khiezorej wot jendželskeje kralowej kwaſne swojo-pschecjo pschewodate. Też russki a stranowſki khiezor je tajke poſtal. — Rakuske, na turkowskich mesach stejaze wójsko je njehdje 200,000 muži ſylnie a se wſchel wojerskej potrebu deſe wuhotowane. Wone drje ſkoro do Turkowskeje poſtje, so by rakuski khiezor, ie-li dyrbjala Turkowska rospanycz, tola tež potom hnydom fruch turkowskeho kraja w rukomaj mjet. Tola može tež byc, so khiezor wójsko teho dla do Albanije poſzele, so by ſbjeſkarſtwu do bliſkoscje pschinicy nedal. Ale Ruſam budje to wieszje nelubo, hdyž so ſcheschijanski ſbjeſk w Turkowskej podcſchci, pschetož wón Turſow jara ſadziewasche. — Tež poweda so, so rakuski khiezor nochze cjerpcz, hdy bychu Čjorno-horenjo (Montenegrinjarjo) Turſow nadpanycz chyli. A dokelž chzedja to Čjornohorenjo najbole na wabenje Ruſow cīnicy, dha tolej tež žane ſnamjo rakuskeje pschecjeloszje pschecjivo Ruſam neje a ſda so woprawdzie, ſe je so rakuski khiezor ſhjetro na jendželskofranzowſku ſtronu wobrocil.

Franzowſka. Kiezor je grichiskemu krajej prajcji dat, so budje jemu wſchelake mjesta wot franzowskeho wójska wobhadzicj dacj, ie-li wón ſwojich Grichow wot podperania ſcheschijanskich ſbjeſkarjow w Turkowskej wotdjerzecj nemôže. —

Jendželska. Na hejmi ſwarjachu w tych-lej dnjach njekotis ſapoſlanzy jata na ministrow a wumetowachu jim nerodnosz, dokelž jendželszy

wojazj, do Turkowskeje poſlant, tam ant hóbne wo- bydlenje, ani doſz cijelneje potreby nenamakaſhu a ſu teho dla pschi hroſnym wedri tež hiſhceje hłód cjerpcz mjet. Ministerſtvo ſo ſamolwesche, tak derje hačz možesche. — Kach ſo ſe wſchego ſda, neje Jendželčjanam wo to cjinicj, ſo bychu Turkam pomha- li, ale Ruſam lōdzie ſahubili a pschekupſto ſtaſyli.

Ruſowſka. Wo ſtuſkowanju jendželskofran- zowskeho lōdſtwa w naranskim morju hiſhceje pschego ničjo ſkyshecj neje, ale ſ czorneho morja pschitħadzeja powesjie, ſo ſu neſchecjeljo Odeſu bombardjerowali. Mjesto Odeſa ma menujzy wulki pschitaw, kij je psches njekotre hacjenja do 3 džielow džieleny. W prijenim maja te lōdzie pschebiyacj, ſiž ſnadž ſe ſtronow pschindu, hdzej natyfaze khoroſkie kneža, w drugim ſu ſtowe pschekupſte, a w trecjim wójnske lōdzie. Njehdje 14. haperleje pschijedje jendželska lōd „Gury“ k pschitawej a poſla jedyn čołm ſ parlamentar- ſkej khoroſcje (abo ſ khoroſcje mjeta) do neho. Ruſojo pak jón nutsch nedachu, ale napominaſhu Jendželčjanow, ſo bychu ſo ſe ſwojim čołmom wróciſli. Tuciž pak to nočychu, ale prajachu, ſo ſu pschijeli, dokelž chzedja jendželskemu konſulej liſty wotedacj. Tónlej bje pak hijom 8. ha- perleje do Konstantinopla wotſjeł a duž Ruſojo mjenjachu, ſo jenož Jendželčjenjo tajku wjez wudawaja, ſo bychu ſebi Odeſu a ſeje pschitaw ſlepé wobhladacj móhli. Duž pocjachu na nich tſſe- lecj, hačz ſo cīj newróciſchu. Po njekotrych dnjach bje ſo 25 lōdow psched Odeſu ſhromadziło, a pocjachu 17. 18. a 19. haperleje na Odeſu tſſe- lecj, ale jenož ſlabje. Hakhlej 20. haperleje ſta ſo hróſne bombardjerowanie ſe wſchelich lōdow a bu psches to pecja 11 pschekupſich lōdow spa- lenych. Tež buchu w mjeſti ſamym wſchelake twarenja roſtſelane a ſapalene. S Odeſy bje- chu wobydlerjo po mógnost roſcijekali. — Hačj dotal je njehdje 30,000 Franzowſow a 18,000 Jendželčjanow do Turkowskeje pschischlo. Wont ſteja w Gallipoli u a w Konstantinoplu. — Mała

Walachia a wokolnošť Kalafata je zylje wot Rusow wopuschčena. Schtož woni nahromadženeho syňa a piž ſobu wſacj nemóžachu, to ſu ſpalili. — Čwerdjišna Silistra je híſeje w turkowſte ruzy, ale 30,000 Rusow je hížom k temu poſta- jenych, ſo bychu ſtrut nadpad na nju ſejnili. Woní maja 200 kanonow ſobu. — Roscijekani Turkijo bes kſchekjanami pſchezo híſeje žatočnje ſakhadjeja. — Obježk kſchekjanow neſpohbera, ale tež newotebera.

Cjorna Hora. Cjornohórfki werch čhe ſ 20,000 mužem ſu nadpad na bližſte turkowſte kraje ſejnicj a je teho dla napominanje na ſwojich ludzi wupohlaſt.

Ze Serbow.

Wot Njemza.*)) W 12. ejſli Serb. Now. namala ſo naſtaſk „ſe Smochcijz,” w kotymž piſat̄ teho ſameho na „jenož njemske, ſerbam jich prawa rubjaze napíſma” ſkorži, kotrež ſu tam na jich vuczniki pſchichle.

Tajich vucznikow je híſeje jara wele, kotrež tón ſamy poruk ſaſkuja kaž Smochcianske. My bowolamy ſebi teho dla hížom do předka na to ſpomnicj, ſo je ſo pola tak menowaneho „bol- borčanského hata,” hdyž ſo puci do Lachowa a Haſlowa džieli, tež jedyn nowy vucznik poſta- ſit, jeli ſo nemolimy na hunjowſkich ležomno- ſjach, kotrež paſ dotal híſeje žaneho napíſma nim. My ſo nadžijamy, ſo budža tamni ſerbo temu ſamemu tajke napíſmo dačj, kaž ſebi pra- wo žada, menujžy ſerbke a njemske. Hdyž budje to ſamo hotovre, budžemy poſdžiſho ſaſo wot teho ryceržej.

128.

S Hornym Kobliž. Eſlužomna džówka, Madlena Rycjerez ſ Kohnarje, kotrež bje haſhlej krótki čas tudy w ſlužbi byla a predy w Belmanezach ſlužila, bu w lyh dnjach do Bi- ſkopiz do jaſtwa wotwiedjena. Na nju menujžy

tufachu; ſo je džiečjo, kij bu pſched njeſotrym ča- ſhom w jenym hacji nedaloko Biſkopiz morwe namakane, jej ſluſhato. Wona je ſo pecja k temu wuſnala, hacj paſ je to ſamo ſama ſlón- zowala, neje híſeje ſnate.

S Walowow. Schwórk 27. haperleje pa- dži tudy jenicži, $1\frac{1}{2}$ ljetny ſynk ſwarzia Freun- da do wody nedaloko dómſkich. Macj, kotrež bortsy ſa ſwojim džieſjom pýtaſche, namaka je na wodži pluvaže, a ſtoči ſ płaſanjom a wo- ſanjom ſa nim. Ludžio, kotsiž k pomožy pſchim- bjech, wuczeſechu wobeju ſa morwej ſ wody a ljeſat̄ mójeſche haſhlej ſa 6 hoſzinow tu macjet ſaſo k ſiwenju pſchines. Džiečjo wosta morwe.

Se Židowa. Šſredu, 3. meje, rano nama- ſachu tudy jeneho wojska wobwizneneho a hacj runje ſo wſcha potřebna pomož ſta, dha nedasche ſo tola ſaſo wožiwicj. Tón neſbožomny bje je- dyn reftuta, kij bje haſhlej 30. haperleje do wo- ſakow pſchichol, wjedy Šcherig ſ Rohny pola Kinsbórka. Wón bje ſwoje ſiwenje ſamowólne ſlónčik, dokelž bje ſo ſemu tak ſaſhyſtalo, ſo bjeſche, móhł tez, zylje wot roſoma był. To wobhivedzja ludžio, kotymž bje ſwoj ſyſt ſkoržiſt a kij bjech u jeho wſchego poſhmurenego woſolo ſhodžicj wibjali.

S Nechronja. W nož wot 24. k 25. ha- perleje ſu ſo tudy dómſte a ſólnja wudowých Me- dowej eje wotpalile.

S Buduſčina. Wot tudemneje rady jako kollatorſtwa michalskeje zyrkuje bu ſaſidzeny ſchwórk k. diakonuš Wjazka ſa ſaratja pſchi michalskej woſadži wuſwoleny.

S Buduſčina. So reje a píwne wečorž lub a niloho nepoſjeſchuja, ale wele bôle, wo- ſebje hdyž ſo husto wotdjerzuja, na ejſelnym, kaž woſebje na duchovnym husto jara ſchodzi, to nebudje drje wjessje nichlón prięz móž. Aby mjeniſh, ſo ſo vſches džiwe, törne a nemdre haj tež ſamo ſrwanne weſela, kaž je, bohužel, niž poſjedlo na naſchich rejvanskich lubjach nama-

*) Hora bes Lachowom a Smochcijzami.

łamy, penejne mōschnje pełnia, kubko a samō-
żenie pschispolnego, strowoż wobtwerdżuju a cijelo
pozysznjuja, dobre myślje płodja a duch k wyp-
schim a nadobnym myślam a faczecjam narzedują? — Wjeszje niż. — To spōsnojo a so by ho psche-
huszim piwnym wečorom a rejami, kaj wschelakim
druhim neknieżomnožjam a nepozycinkam, kij ho
huszo pschi rejwanskih wešelach stanu, sadzie-
wało, je w nowishim časzu tudomne kral. kraj-
noszubniſto sa swoje wṣy a hdzej ma wonie
jako gmejnſka a polizajſka wyschnož roſkaſowacj,
nowy rejwanski regulatiſt wudželało, do cijichcia
stajicj dalo a jón korečmarjam w swojich wſach
pschispolſtało. Wſchje druhe a predawſche rejwanski
regulatiſt aby prawidła ſu psches njón horje
ſbjehnene, tak so jenož won ſam niſet placenje
a móz ma. Jego najwoſebniſche poſtajenja pak
ſu ſzehowaze: §. 1. Sjawnne rejwanskie weſela
ſmiedja ho jenož w korečmach, ſ tajſkim prawom
wuhotowaných, wotdjerzecj a §. 2. jenož na ſzeh-
owazych dnjach a., 6. januara aby tſiōch kralow;
b., poſniſtu nedželu aby wutoru; c., druhı djen
jutrow; d., druhı djen ſwiatkow; e., na žneni-
ſkim ſwedzenju aby domkhowanz; f., fermuſchu,
na jenym ſeje dnjów; a g., druhı djen hodow.
Wane pak 6. jan. a druhı djen hodow na ſobotu,
dha ho hujba niż na tutym dnju, ale na tej
prjenej pschichobnej nedželi wotdjerjt. Wysche teho
je wotdjerzenje rejow hiszczenc w ſzehowazych
wſach wotpuſhczene: we wulſkim Źičenju, w
Huszy a w Demjanach na dnju huczanskich her-
mankow; w Nalezach a Scheschowit na dnju
rakeczanskich hermankow; w Neſwacziſli, hdyz je
tam hermanek; w Dobruschi w mjeſazach meſt
hacj do septembra, w kóždym mjeſazu na kóždej
prjenej a tſeczej nedželi — wot popołnju 5 cijich,
hacj wečor do 9 cijich; a w kaczej korečmi pola
Nalez na kóždej prjenej nedželi w mjeſazach meſt
hacj do oktobra; tola pak maja tehdom te rej-
wanskie wečory na dnju hermankow wupadnycj.
— §. 3. Na druhich, hacj na runje ſpomnenych

dnjach rejwansku muſiku djerzecj, je ſakafane a
móže ho to jenož ſa jednotliwe woſebite pady vo
predy ſpecialnje pola wyschnoſcie wuproſchenym do-
wolenju dowolicij. — §. 4. W nastupanju ſjawn-
ych a privatnych weſelov placja jako ſankneny
čas w protestantifich woſadach po krajnym wu-
ſku wot 21. oktobra 1843. a., pokutnaj pſatkaſ
a taj wečoraj predy; b., tón čas wot pónđelje
po nedželi laetare hacj k drugemu dnju jutrow;
c., prjeni djen ſwiatkow a ſobota predy neje a e.,
poſleni tydjeni do hód wot prjeneho dnja hodow,
influſive teho ſameho, wróćjo ſicjene. Na tutych
dnjach maja ho wſchle ſjawnne ſweſelenja wostajicj.
— §. 5. Dokelj w katholiskej zytki ſankneny
čas wot 1. adventiſte nedželje hacj do 6. jan.,
incl. teho ſameho, a dale wot popekneje ſredy
do prjeneje nedželje po jutrah incl. teje ſameje,
doſzaha, dha maja ſebi wobydlerjo jeneje do ka-
tholiskeje woſady ſafarowane wṣy, by tež koreč-
mať protestantifit był, lubicj dacj, ſo ho w ſank-
nenym časzu, wot katholiskej zytki poſtajenym,
žane ſjawnne rejwanskie weſela nedjerja. Tola pak
ma tuto poſtajenje tehdom wuwſacjje, hdyz je
woſebitých ſwedzenjow protestantifich wo-
bydlerjow, jako kwaſow, ſlubow a teho runja
ryc̄j, a nemóže ho tež tym podjanskim korečma-
rjem na wſach, kij ſu do evangelifich parochiow
ſafarowane, wotdjerzenje rejow a druhich ſjawn-
ych weſelov w časach, hdzej je to po ſako-
njach evangelificej zytki wóloſene, ſakafacj. —
§. 6. Na tych §. 2. poſtajenych rejwanskich dnjach
neje žane wostajenje woſebiteho dowolenskeho liſta
wyschnoſcie nusne. A wurjadm ſejwanskim a
k druhim ſjawnym ſweſelenjam pak maja ho
tajſe liſty wot krajnoſuđniſta wuproſhycj a tak
derje tym wo wṣy hydlažym kneſtwar, aby ſich
mózniskam aby ſaſtojniskam, kaj tež weſnym
gręchtam najpredy poſakacj. § 7. Čas ſjawnych
rejwanskich weſelov doſzaha wot wečor 6 cijich

hač najposdžisšo jenu hodžinu po połnozy. §. 8. Wot kózdeho sjaownego rejwanskego weſela ma ſo po §. 13. no: 7. khudobnego porjada wot hospodarja aby najeňka korečmy aby rešy. wot teho, kij je we woſebitnym padži dowolnoſz k temu dostał, dawš aby pschinosk, w gmejni postajeny, do khudeje poſkadniqy wotweſz a ſaplacijc. Tola pak ſo tón ſamy neda, hdyž ſo na tym poſtajenym dnju žane reje nesapocjnu a nedjerža. §. 9. Schußskim džieciom a wucžobnym hólzam nima ſo pschitomnoſz dowolicz; eſt ſami maja ſo wele bôle hnydom prez̄ wotehnacj. §. 10. Pschemjerne pićje nima maja hospodarjo čerpicj, maja wele bôle ſwadu a puſti psches prawocjazne ſakroczenje po- duſhycj a ſmjerowacj, a pschi ſamžnym ſamol- wenju ſo ſa to ſtaracj, ſo ſweſelenje w meſach mjerneho a pschitostneho, k woſchwelenju kmaneho weſelu wostane. §. 11. Pschi kózdym ſjaownym weſelu, rejwanskim aby druhim, ma jena grycht- na parſchona ſe wſy pschi ſchraſti jeneho tol. — — —, kij ma ſo wot wſchitkých grychtynych parſchonow wo wſy ſhromadnje ſbjehnycj, ſtajnie a tak dołho hač weſelje traje, pschitomna byc̄ a naſedžbo- wanje weſz. Grychtne parſchony maja ſo teho dla bes ſobu roſtryczej a ſiednacj, kočra wot nich wjenotliwym padži taſku polizaifku inspe- zju djerzejc ma. §. 12. Korcžmarjo, kij poſtajenja tuteho regulatīva pschepukja a pschecjtu nemu ſtutuju, maja ſo w padach, §. 4. ſpomnenych ſ 2—20 tol. ſchraſtu, hdyž pak te w § 6. poſta- jene prijodkpoloſanje dowolenskich liſtow wostaja, ſ 20 nſl. — — a we wſchich druhich padach ſ 5—20 tol. — — — ſchraſty, kij weſnej khudobnej po- kladniqy pschipanu, nadpołozicj, a ſo we woſ- petnym kontravenzionskim padži podwojenja tutych ſchraſow a ſameje ſuspensiſe a jelt ſu po par- ſoni confeſſionerowanu, nutſſejnenja confeſſije dočakacj. — To ſu te poſtajenja ſpomnenego regulatīva, kij je d. d. 22. novembra 1853. a po ſwoim 13. §. ſ 1. mjerzom tuteho ljeta do ſiwenja ſtupiſt. Po nim maja ſo njeiko wſchity,

kotrychž naſtupa, ſložowacj a wſchitomnimy jenož to jene, ſo ta wſchinoſz, kij je tute poſtajenja dala, tež na ſich wobledžbowanju krucije budže woſtacj wedžic̄. Grychtne parſchony na wſach tudomneho krajnouſudniſtwia pak na to ſedjblive činimy, ſo bychu, nočzedža ſame do khostanja pschincj, pjeknje na to hladali, hač iſt koreč- marjo ſpomneny regulatīv maja, a jelt niž, ſo ſa to ſtarali, ſo bychu jón dostał. Tón ſamy ſo wot ſpomneneje wſchinoſzie na korečmarjow darmo wudžieluje, a nadžije ſo ta ſama tež dale, ſo budža ju wſchity, kij ſu ſ nej runje horeſach ſpom- neneje myſlije, a powołanie k temu maja, psches woſſewenie pschepukow horeſich poſtajenow podperacj.

S. Budysch in a. Niehduschi ſcheschowſti haj- nik Löbmann je, kaž je ſlyscherz, dla pschecj- nenja jemu dowjerenyh penes ſwojego knejſtwa a lóhkeho bankrota k ſchiriljetnemu a 9 mjeſacj- nemu arbeitshausej woſudženy a k tutej ſchraſi hijom do Zwickaw y wotwedženy.

Priłopk

* W Lipſku padje 25. haperleje piwarſki to- warisch Lebſa ſ Rakez, kij w Wöblingez pi- wańi džeklaſte, do kadije, ſ horzym piwom na- pelnenie, a woſchfodzi ſo tak jara, ſo dyrbefſe po kódlim čjaku wumreči.

* Pschi cjehnenu 5. klasu ſakſeje lotterije padje 1. meje 100,000 tl. na čjo. 37,654; 50,000 tl. na čjo. 30,982; 10,000 tl. na čjo. 8,134; 5000 tl. na 171; 37,510; 2000 na 30,111 ad.

* W Draždjanach bu 1. meje podjanska ſchula ſ nowomjeſchczanskiej infanteriefafarny, w kotrejž bje dotal byla, do noweho, wot nebo k. biftópa Dittricha ſakojenego domu pschepołozěna.

* Gaffke ministerſtwo je pschikafalo, ſo ſo „Tischer's Religionsbuch“ wjazy w ſchulach tre- bacj nehmje, ale mjesto teho „Irmischer, Leit- faden“ abo „Jaspis, der il. Katechismus“, abo: „Kurz, Christliche Religionslehre.“

W michałſkei zyrkwi budże jutſſe dovoļuſa k. d. Wanak vjedowacj, popołnju k. d. Wjazka.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj a

a

ludzi pôdla

Mots Tunka

škréjetaj.

Hans Depla. Mudra hłowa hebi tola wschudżom vombacj wje.

Mots Tunka. Haj, a hdvž schalku nima, dha piše khosej stity.

Hans Depla. Waj wschak tola! Kak je to mózno, titu fu wschak wot paperzy?!

Mots Tunka. Nech tež; ja sym se ham-hnvmaj weczomaj khosej s paperjanę titu piej wijdit. Za bzech menuizy vola jeneho pschejela, a jako tam hromadzje khosej vijsachmy, pschinidje dobra snata, fortejz dzychmy tež schalku khoseja

posticjicj. Dokelž yak schalka khietuje k ruzu ne-hje, dha dohaże wona jenu titu, da jest do neje khosej namiercę a wupti jón k naschemu wulkemu spodzivanju; pschetož tež žana krepka so neshubi.

Hans Depla. Hm! hdvž so titu k temu hodża, dha móhlo taſke nowe wunamakanje nje-kotremukuliž nanej, tliž ma małe džieci, k lje-pschemu skujtcj. Małe džieci menuizy wele schalkow rosbija, to pak so dale nebudze stacj móz, hdvž so jim khosej do titow naliwa, k fotrychž je nan swój kupyń schnuptobak wuszyat.

Pschinidje kschij, nech so mnú xenje
Horzy k Bohu sydzyuse.

Tak hdzia wiesze wuslyshene
Sjednoczenje modlitwy
A nam s knady pschypózlane
C nowa Boże dobroty.

Nech tež junu siednoczenja,
Hdvyz naš czaſ tu wuschoł je,
Djemos k nebju pschekrahnenaſ
Do tež wjecjnej' sfôdznoszie.

Nawěśtnik.

Na mandżelske sjenoczenje.

Twoja hnada, luby Bojo!
Mi na puczu wandrowisza
Dala saſo nowe sbojo
S towarzſku toh' žiwensa.

Djenſa, wózje! stuvi ke mni
Ta, kij w mi pschipóſla,
Skieji mojom' duchein we mni
Połny felich weſela.

Duz nech njetko wuslywamoſ
Dobroty we nadziji,
So tež borsz doczakamoſ
Bohate jnie weſeli.

Nech tež naſu siednoczenje
Nowe sboſte pschinieſ;

Próſtwa.

Luby Depla, Wy ſze w poſlenich Mówinach Turkej Motsei jenu koſu jara poſhwaliſi, ale ſze ſabylí prajicj, pschi kiſi wona ſteſi. Talej wjez je naſ ſi wulkim spodzivanjom napelnika a duž bychmy hebi taſke wuberne ſtočjato ſieho derjebjezagymi kſylatkami rad wobhlaďacj čzyli. Bracze nam teho dla, pschi kiſi taſku koſu pytać mam. Mjekost Stróženjo a Gdżarowſz y.

U n i o n ,

powschitkomne njemske Krupobiežje sawieszjaze towarstwo w Weimaru.

Sakladny kapital 3 milliony tolet, wot kotrychž je $2\frac{1}{2}$ milionna na akcije wudatych.

Tuto towarstwo sawieszjuje psche Krupowe schłodowanje płody wschitkich družinow, jato: stwielzowe, trufowe, wolijowe, pschekupske rostliny ic.

Sawieszjazemu je wotpuszczone, swoje płody wschje abo s dżsela sawieszicj daci.

Prämije su tverde, so ho na żane waschnje nicž do płachowac̄ netreba.

Sawieszenja moža ho na jene ljetu, kaj tez na waszy ljet sczincj.

Pschi sawieszlenach na peci ljet je sawieszonym džielba dwazheji prozentow na dividendzi, s tuteho ciaſa sawostawazej, wiesta, a netrebaja woni k janym schłodowanjam nicž dawać.

Krupowa schłoda so ruczie a sđobniye wupyta.

Wscha dalsicha rosprawa može ho pola podpišaneho agenta nashonicj a sawieszenja moža ho pola neho stacj.

W Budyschini, w mjerzu 1854.

M. A. Flanderka,
agent.

S A X O N I A ,

Krupobiežje sawieszjaze towarstwo w Budyschini,

wobtwerdzene wot Královskeho Sakskeho Wyšokoho Krajneho Knežerstwa psches dekret wot 20. oktobra 1851,

kotrej wot ljeta 1850 hžom se zohnowanjom skutkowasche a w tutym čaſu tež 27,621 tl. 24 nſl. 7 np. sa Krupjazu schłodu w hotowych penesach placjesche, sawieszjuje tež ljetia pod najspodobnischimi wumjenenemi wschitke družin polnych płodow psche Krupjazu schłodu po szjehowajch prämiah:

Stwielzowe a kopanske płody $\frac{3}{4}\%$,

Wolijowe a trufate płody $1\frac{1}{6}\%$,

Pschadue a pschekupske rostliny $1\frac{1}{3}\%$,

Rhmel a tobak $2\frac{1}{2}\%$.

Towarstwo poſticia sawieszjazym po swoich wustawkach naſljeſche rukowanje psches do ſpotku wſajomnoſz a ſtupe ſzódze sawieszenje hnydom po pschitkadži do nastupazeje hlowneje agencury do mozy.

Wysche prämije a pschinischka k reservofóndej nimaja ho žane polisne penesh aby moſebne pschinischki k ſarjadowanskim khóstam na žane waschnje placjesz a pschindu wusbylkowanja **niz akzidonaram** kaj pola towarstwov, **na tverde prämije sawieszjazych** k ljeſchemu, ale jeniczjy jenož sawieszjazym ſobustawam.

Blijsche poſtajenia wo prawisnach ſobustawow wopschijesa wustawki, a moža ho k sawieszeniu trjebne paperzy niz jenož na naschim hlownym bureau'wi na mjaſowym torhoschcju čo. $15\frac{1}{2}\%$, ale tež pola naschego tudomneho agenta k. pschekupsza W. Jakuba na jinym torhoschcju dostacj.

W Budyschini, w haperleji 1854.

Direktorium.

Krupobiežje sawieszjaze towarstwo w Erfureži.

Pschi tutym towarſtwi sawieszichu w ſańdjenym ljeſt, jako w djevjaſtym jeho wobſtacjā

15876 ſobustawy ſummu wot 19,371,357 tl. : - : -

Wupytanje schłody ſlawa ho wot teho ſameho, kaj je wjedomne, po naſsprawniſkim a napſchecielniſkim waschnju. — K horjebranju sawieszeniom porucža ho tukhwilny agent ſpomneneho towarſtwa.

W Budyschini, 2. meje 1854.

Robert Schramm.

Jena kheje se sahrodu a, je-li šo žada, tež s kruchom pola, a kotaž šo wošebje sa wojnarja hodji, dokelž wo wshy žadny neje, je k pschena-icju. Hdie? je shonicz w wudawarni Serb. Now.

Nowa kheje s rhanej żadowej sahrodu a i pra-wisnu flamarenja, pschi schuſeju ležaza, je se ſwobodneje ruki na pschedan a može šo wsho dalische w wudawarni Serb. Now. shonicz.

Ziwnosz s njehdje 30 körzami pola, kuki a bolje a s wulkej dželbu woſebnega tórsa je ſe ſwobodneje ruki na pschedan w Nowej Wshy nad Sprewju a je wsho dalische pola wulkoſahrodnika Hajnka tam shonicz.

W Nowej Wshy nad Sprewju je jena kheje ſe ſwobodneje ruki na pschedan a može šo wsho dalische pola J. Schrötera tam shonicz.

Jedyn dusawy krawski pomocnik može hnydom vježlo dostaci pola krawza Watwika w Zitku.

Wuzćomniſk pytany.

Hólejez wot sprawnych starszych, kij je ſerbſte rycie mózny, može hnydom mjeſto jako mlyn-ſti wuzćomniſk doſtačj. Blízchu roſprawu dawa k. pekarſki miſchr J. Michalk w Budyschinii.

1000 tl. pytaſ ſo na jara dobru wjestoſz pak hnydom, pak na Jana. Dalische je shonicz w wudawarni Serb. Now. abo pola notara Fischer a w Budyschinii.

Wſchi ſapocjatku mjeſaza meje porucja ſo konfikſtajenju Maria Bogtowa, baba,
na Sieberhaſh.

Te 26. haperleje **wuloſkowane aktije** na ſerbſke ev.-luth. ſymb. knih, menujzy ejſiſla: 4; 6; 7; 11; 14; 20; 37; 43; 53; 57; 59; 63; 67; 68; 73; 74b; 75b; 77; 81; 98; budja ſo we pschichodnych tſjoch ſobotach popoł-dniu wot $\frac{1}{2}$ 2 hacj do 3. pola podpiſaneho wu-ſtacjcz. W Budyschinii 1. meje 1854.

J. K. Mroš, kand. duch., ſbydłom na ſchulerſkej haſy pola joherja Thuniga.

Rachlowſte ev. luth. towarſtvo smjeje juſtſje (ne-đelu) 7. meje ſhromadžiſnu. **Pſchedydiſtvo.**

Zańdženu ſoboto žita w Budyšinje plaćachu:

Korc.	Wyšsa. Nižsa. Srjedzna.						Korc.	Wyšsa. Nižsa. Srjedzna.						
	Plaćizna.							Plaćizna.						
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.		tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	
Koſka	5	15	5	5	5	10	Rjepik	—	—	—	—	—	—	
Widzenja	7	17½	7	10	7	15	Zahly	7	15	7	5	7	10	
Zecjmen	4	22½	4	15	4	20	Hejduscha	4	20	4	12½	4	17½	
Bowš	2	25½	2	17½	2	22½	Bjetn	1	18	1	10	1	15	
Greč	6	—	5	15	5	20	Rana butro	—	15	—	12½	—	14	

Pſchedydiſtvo
smjeje pónđelu 8. meje popołnju w 3.
w hoſzenzu w Barci ſhromadžiſnu.

Na tutej ſhromadžiſni budja ſo nowe ſlō-mjane Džerzonske kćicje poſaſowacj a pschepron-ſchuſa ſo na tu ſamu wſche ſobuſtawu kaž tež wſchitzu lubowarjo veſólniſtwra naipſcheinjliſcho.

Pſchedydiſtvo.

Maćica serbska.

W měſacu haperleji ſu do pokladnicy maćicy serbskeje ſwój přinošk zaplaćili: k. Mosig z Aehrenfelda, ryčnik w Lubiju 5 tol. 10 nsl. na lěta 1851 — 54; k. R. w K. 4 tl. na lěta 1850 — 52; k. Kulman, wučer w Wojerecach 1 tl. 10 nsl. na lěto 1853; k. Smota, kanonikus kapitularis senior na budyskim tachantswje; k. Dr. Přihonski, kan. kap. scholastikus na bud. tachantswje; k. Pjech, kan. a farař w Budysinje; k. Buk, ſulski direktor w Budysinje; k. Waruč, farař w Wotrowje; k. Kokla, farař w Njebelčicach; k. Mučink, wučer w Žemicach; k. Imiš, farař w Woslinku; k. Dr. Klin, měšánski radicel w Budysinje; k. Bergan, farař w Zdžarach; k. Domáška, farař w Nosačicach; k. Bróska, farař w Budestecach; k. Seiler, farař w Lazu, kóždy 1 tl. 10 nsl. na lěto 1854; k. Buk, gmejnski prjódkſtejer w Zyjicich a k. Michalk, wučer w Kotecach kóždy 25 nsl. na lěto 1854; k. W. w Bud. 4 tl. na lěta 1851 — 53; k. Šotta, kand. duch. z Njezdásec 2 tl. 20 nsl. na lěće 1851 a 52; ſerbski seminar w Prazy; k. Slaviček, präſes serbskeho seminara w Prazy; k. Korčmař, wučer w Delnej Hórcy; k. Garbař, kantor w Minakale, kóždy 1 tl. 10 nsl. na lěto 1853; k. Domáška, kubler w Komorowje 25 nsl. na lěto 1853; k. Kubica, ſuperintendent we Wojerecach 2 tl. na pól lěta 1852 a lěto 1853; k. Brézan, farař w Ralbicach 1 tl. 10 nsl. na lěto 1854. — K. Mosig z Aehrenfelda, ryčnik w Lubiju, dareše 10 toleř do pokladnicy maćicy.

E. Pjekar, pokladník.

Serbske Nowiny.

Za nowečki, kiž maja so w
wudawarni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plać so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawać
J. E. Smoler.

Kóžde čísto plać $\frac{1}{2}$ nsl
Štwórlétna předplata pola
wudawarja 6 nsl. a na kral.
póscie $7\frac{1}{2}$ nsl.

Čísto 19.

13. džen meje.

Lěto 1854.

Wojscilicce: W Budyšchini, 13. meje 1854. Gówjetne podawki. S Kamenza. S Kreis.
S Wukrancic. S Budyšchina. S podjanskich stronow. Pschilopk. Hanš Dopl a Mots Tunka. Byrk-
winiske powesje. Matyeshnik.

W Budyšinje 13. meje.

(Krótki politisski roshlad.) Zemđelske
lódziwo bliži so w naranskim morju pschedzo
bole russim brjoham a franzowske tam tež bórsy
pschedziedze. Bes tym drje so lód zylje shubi,
pschetož s Pietrohroda abo Petersburga pišaja, so
je tam rjeka Newa hizom wot lodu císta. Zem-
đelske lódziwo bjesche 1. meje w morju nedaloko
Stockholma, po tajkim s napsciecia finnikeho mó-
skeho luta. — Rušojo su s małej Malachije a
s wokolnoſje Kalafata woteschli, to je wjeste,
ale w wulcej Walachli chzedza wostacj. So bu-
dichu psches trajanske našypy dale do Turkowstaje
ciahnyli, wo tym hishcje nicžo wjestečko slyšvecj
neje. — Wschudjom poczina so to mjenenje roš-
scherej, so turkowska wójna ljetša hishcje sfón-
czena nebudje.

Swětne podawki.

Sakſka. Ljetša budje, taž so piſche, naj-
vrjodzy wurjadny, a potom porjadny krajny sejm
w Draždjanach wotdjeržany. — Wóndanjo bu-
jene číšlo draždianskich nowinow „Constitutionelle
Zeitung“ wot polžije precz sebrane, dokelž bje w
nich wudowane, so so sakſke knežerstwo po ruskich
nahladach složuje. — Brynz Jurij bjesche jutrowny
číž w Romi a je ieho tam hamž jara poczegjo-

wal. — Lipſka maſa je tón króčj jenož přjenjo
wupanyla.

Pruſy. Kral je ministra wójny, f. Bonina,
se šlužby puſchejil a joho jako kommandeura je-
neje džielsky wóiska do Niſy w Schlesyńskiej psche-
habjil. So je wón ministerstwo wotbył, je so
pečja teho dla stała, dokelž bje so sjawnje jara
krucje pschecjivo Rušam wuprajil. Na jeho
mjesto je hrabja Waldersee powołany, kotrehož
politiske smyšlenje je tu khwilu hishcje nesnate.
Wón kommanderowaſche w ljeći 1849 pruske
wójsko, kotrež bje sbjeſta dla tehdom do Draždjan
pschicjahnýlo. Posdžisho bje wón sa pruskeho
wójnskeho połnomocnika do Frankfurta n. Majnom
póſtaný. — Barlinske nowiny mjenja, so drje so
pruske wójsko nebudje trebač na wójnstku nohu
postajicj, dokelž so wójna pschejo dale do snuts-
komneje Turkowstaje cíhne. — Dokelž njetko jara
mało młodych ludji w Prussej na duchomnſtwo
studuje, dha je so wot wyscheje zyrkwineje rady
namet stajil, so bychu studenti duchomnſwa pschi-
chodnje wojažy byc̄ netreballi.

Rakuſy. Rakuſke wójsko stej hotowe, so
by do Čzornohorow (Montenegro) a do Albanije
pschekročilo a je móžno, so je so w tutych dnjach
bžom w tajkim nastupanju sapocjat̄ stat. — Ra-
kuſke knežerstwo je vola Rothſchilda s nowa 35
milllionow schiesnakow fajimalo. — Van Zelatžic̄

je wot khjelorata daloko dołahaze porucznosje dostat, tak by ho skutkowacj mjele, hdvz won f rakuſtym wojskom turkowske mesy pschetroczi. Van Zelacjic smjeje pecja woſebje na to hladacj, schto by pschi tej zyloj wiezy Rakuskej najbole f wujitzej bylo. Wo taſtim nebudze wobhadzenje turkowskich krajinow runje f schkodzji Rusow, ale tez niz runje f ljeyschemu Jendzjelčjanow a Franzowow.

Franzowska. Khjelor je tak menowanu khjelorsku gardu f nowa ſakozil. Wona dyrbt f wopriedka fe schtyrjoch regimentow pjeskow, f tſjoch regimentow jjesnych, f pecjich batterijow artillerije atd. wobstacj. — Tez je pschikane, so by ho pola Saint-Omera lehwo fa 100,000 muži, a pola Marseillje fa 40,000 woſakow pschihotowalo. — Nowiny piſaja, so chze franzowske knežestwo f nowa 250 millionow nortow ſajmacj. — Prinz Napoleon, kotryž je ho po morju do Turkowskeje podal, dyrbesche ſylnych wjetrow dla dwójzy se swojej kōdžu do pschistawow cijekacj a je ho ſnadz w poſlenich dnjach haperleje do Konstantinopla pschwest. — Franzowſti poſlanz (Gesandte) w Konstantinoplu bje ho wóndanjo f turkowskim ministerstwom ſwadzil a budzishe Konstantinopel pschi ſamym wopuschczil. Sultan je menujzy pschikasal, so dyrbja wſchitz grichiszy podbanjo Turkowſtu wopuschczicj. Franzowſti poſlanz žadache ſebi pak na to, so dyrbja Gichojo. podjanskeje wjery w Turkowskej wostacz móz. Pschecjivo temu ſaperasche ho turkowske ministerſtwo f wopriedka fe wſchej mozu, ale wone dyrbesche borsy spóſnacj, so zuſomnijz w Turkowskej kneža, a franzowſkemu poſlanzej wolu ſcžintej.

Jendzjelska. Na jendzjelskim ſejmi (Landtag, Parlament) njeſtoſi poſlanzy jara na to hanlowachu, čoho dla jendzjelſkofranzowſke kōdžitwo radscho na Sebaſtapal, hdjež ruske wójnſke kōdžie leja, nadpad ūcžint, ale pschekupſte, móhł rez, newobronene mjeſto Odeſu pscheszicja. — Minister cijitasche liſt prijodek, kotryž bjesche admiral Dundas, fiz jendzjelskim kōdžam w čornym morju

roſkaſuje, pschipoſſkal. Po tym ſamym bje ho psched Odeſu nimalje tak mjele, kaž bjechmy wiedjenja powedali, menujzy franzowſtejendzjelske kōdžitwo (Flotte) bje tam 10—12 kōdžow ſpatilo, njeſtoſte batterije ſtaſylo a njeſotre khjelotowe magaziny ſapatilo, potom pak ſaſo ſwoju stronu jjele. — S Portsmoutha piſaja, so je jendzjelski namorſti ſu wſchitke ruske, wot Jendzjelčjanow ſajate pschekupſte kōdžie hacj do jeneje na ſwobodu pschecjiez poruczil.

Ruſowſka. Khjelor pschihotuje po wſchitkach ſwojich krajach wſchitko na najtruczjich wójnū, woſebje wobtwerdzeja ho tu khwilu mjeſta a twerdzisny na brjohach naranscheho morja. — Wot Odeſy ſu jendzjelske a franzowſke kōdžie ſaſo wotjekte. Schkoda, kotruž ſu nacjinili, neje runje won jara wulſa.

Turkowſka. Ruſojo ho hischeje daloko psches trajanisje naſhyp, to je psches kraj bes Čjornorodu a Koſtendžjom podali nejſu, najſtere drje teho dla niz, dokelž chzedža predy twerdzisnu Silistra dobycj. To pak najſtere janý lohla wjez neje, pschetož hacj runje tam Ruſojo ſylnje ſanonjeruja a i wulſej mož ſchörmuja, dha tola hischeje Silistra twerdzje ſteji. Valiko je ho tam hžom njeſotry ſkocj a ſda ho, so ho drje nebudze dołho wjaz djerzej móz. — Omer paſcha chze ho pecja hallej pola Schumle Ruſam w ſiawnej bitwi napſchecjivo ſtajicj, dokelž mjeni, so budze jemu tam jendzjelſkofranzowſke wojsko f pomožy. Wot tu teho wójska pschihadja wſchjedne wjaz do Turkowskeje, wetsche džielby wostanu w Konstantinoplu a w Gallipoli'u, menſche ſu do Adrianopla a do Barny poſlane. — Hdje čjornomorske kōdžitwo je, to ho njeſtolej newje. Rjeſotſi mjenja, so je na Sebaſtopol jjele, druſy powedaja, so chze njeſajke bezarabiske mjeſto wobhadzicj a tak Ruſam do kribeta pschincj. — Prinz Napoleon pschijedje 27. haperleje do Gallipoli'a a f nim 10,000 woſakow; dwaj dnaj poſdžischo pschivese ho tam 15,000 Jendzjelčjanow. W Skutarci'u, jenym kon-

stantinopelskim pſchedmiesji, bje 3. meje h̄jzom 15,000 jendželskich wojskow a docjakowachu tam t̄c̄ tak wele franzowskich. — Ruskojo ſzeli wele wójska k wutolu (Mündung) Donawy, dokelž chedža tam Jendželčenjo nadpad ſzincij. — Štejki řeſteſtianow konz neberu, hac̄ runje ſbježkarjo wele nedobivaja a hac̄ runje buchu njeſotre rasy ſbic̄i. Naſhubenſche pſchi tej wjezy je, so ſu řeſteſtianszy Frantzowſojo a Jendželčenjo pſchec̄iwo nim. C̄i menujzy nejerpa, so by jim ſchtó pólver abo c̄jelnu potrebu ſlał, haj t̄i Łódźe, na kotrýž ſo dobrowólnicy (Freiwillige) ſ Grichileje weſehu, ſo buchu ſbježkarjam na pomož pſchischi, buchu wot Jendželčanow a Frantzowſow tak roſtſielane, ſo ſo ſe wſchym ludom w morju podnuric̄u.

Ze Serbow.

S Ramenza. S Pierzy bu na tudomne ſkalowſke ſudniſtwo w tyčhlej dnjach ſ. M. Cyj jako aktuar pſchegadjeny.

S Kettis. Tudy je ſo žalosna ſlož ſaka. Šeredu 3. meje rano bu menujzy wudowa Dubina abo Eichlerka, h̄jzom pſches 70 ljet ſtara a w ſvojej ſhjezi ſama bydlaſa, ſlónzowana namafana. Mordarjo ſu ju ſadajili a bjechu jej jene rubiſhko do huby tyſli a tak daloko do ſhije delje ſtoklli, ſo jenož jedyn róž ſ huby tzeſche. Tež bjechu tej ſlónzowanej njeſotre rebka ſlamane, ſchtóž je ſnamjo, ſo je ſo wobaraka. Wſchitke ſchinje a ſhamorh bjechu wot rubiſnikow ſwotewrjane a ſchtóž ſu woni rubili, neje drje mało bylo, dokelž bje ta neboha ſhjetro ſamóžita žona. — Wone ſo poweda, ſo maja njeſotryh h̄jzom ſiedjo, na kotrýž tukaja, ale ničjo wjeſte hiſtſeje nejſimy ſhonic̄i móhli.

S Kettis. Džonka tudomneho gmejnſkeho prjódkſtejerja bu na ſdaczje morwa h̄jzom pſched dwjemaj nedjelomaj do c̄jeloveje ſhjezie na ferchowri poſtaſena a nejšu ju, ſ najmeňicha do ſańdženeje ſtredy níz, pohebali, dokelž bje jeje

napohlad tajſi, ſo newedjaſhu, hac̄ je woptaw, bjeſe morwa.

S Wukranc̄ic̄. Polizia wóndanjo na jeho wobvderja naſcheje wſy, wjeſteho Wuchačja, tukasche, kož budžiſche ſo wón na jenym paduſchiwi wobdžielit. Duž bu pola neho wupytowane, bes tym ſta ſo paſ, ſo ſebi Wuchač ſt̄ na pōł pſcheresny a pſches to do ſmertneho ſtraſha pſchindje. Ale wón tola hiſtſeje ſiwy wosta a rana pecja ſaſo ſije.

S Wudyschina. Na tudomny podjanski seminar buchu po ſtetuſtich jutrac̄ tſjo ſſerbia ſ nowa pſchivac̄i. Wſchitkých wučomníkow na zylm seminaru je wſcho do hromady 24, a bes nimi je 8 ſſerbów.

S podjanskih stronow. Na budyske wyhodostojne tačantſtwo je ſo, kož ſo powschitkownie poweda, petizija wotedaka, w kotrej je pecja tež wo to proſhene, ſo by ſo tajſi knes ſu tačanta wuſwolit, ſiž herbſki može. Tež poweda ſo, ſo je nedawno jedyn wyhoki ſkalowſki ſaſtojnik, ſnadž jedyn minister, tačantského wuſwolenja dla na budyskim tačantſtwi pobyt.

Přílopk.

* Sańdženu ſobotu rano je pola Radeberga pólverowy magazin tamniſcheje artilleriſteje dželby do powjetra roſleczat. Puſnenje bje tak ſylne, ſo ſo ſemierzenju rumasche a wſche twarenja w Radebergu ſatſchaje. Wyſki feuerverkaſt Rudolf, ſiž bje w magazinu c̄jinc̄ mjeł, bu 60 ſročej wot neho morwy a wopaleny namafany.

○ S miasta Portsmoutha w Jendželſkej je, kož lipſejanſke a druhé nowiny piſaſa, ta ſudna poweſz hem pſchischi, ſo je bremenska Łódź „Favorite” wot kapitana Högemana wedžena, na kotrej ſo 180 wučahowariow namafasche a kotaři bje 25. haperleje ſo ſ Bremera do Ameriki na puc̄i podala, po njeſotryh dnjach ſ amerikanskej Łodži „Heſper” hromadu dyrla. Pſchi tuſym hromadupraſhnenju ſamym poradji ſo kapitanę, prarodnikej a ſchyrjom matrosam, ſo w prawym wokomilnenju na tu amerikansku Łodź pſchekoc̄i; wot tych druhich matrosow wuejekných ſi njeſotſi na jedyn c̄jolm. Ta Łodź ſama paſ, dokelž bje tak wulku ſchodusu wſalu, pohebali ſo ſ iymi druhimi matrosami a ſe wſhukimi

wuczahowaremi a nasaistra (to nesbožje sta ho menujuz w nowy wokolo dweju) nebje wot kódzie a ludzi niz próswk wjazy widzecj. Ta hewak tež khjetro wobstodzena amerikanska kóz yak je, jako bje tych pecjoch wumóženych psches czołmik pschi Portsmouſti na kraju wuhađika, swój nastajeny pucj dalej jela, a neje tež wot tych matrosow, kij bjechu na čołm wuczejnyli, nicžo wjazy widzicj a hlyšczej bylo. Wscho do hromady je pschi tutym nesbožu, kaj najnowisze powieszie rjeſaja, 204 čłowekow kónj wskalo.

„Najnowisze nowino powedaja nam powiesi wos frudnym nesbožu, kij je jendzelska parna kóz „City of Glasgow“ na swoim pucju do Philadelphia w Americy wskala. Ta fama je 1. mjerza s jendzelskeho mjesta Liverpoola wotjela a mjesječe k najposdžischemu 12. haperleje do Phila-

delphije dojsecj. Wona yak tam hiszczien djenš vschijeka neje, wele bôle je njek wuczinene, so je na swoim spomnenym pucju nieskaje nesbožje mijeta a ho podnurila aby hewak na kruchi schla, kaj su njeſotre wot neje namkane powostanki polasate. Na nej nomakasche so 50 wuczahowarow I. klasz; 280 wuczahowarow II. klasz, wscho do hromady yak 405 ludzi, kij su wschitzu syſtnu hmercji a swój rów w mórskej głubini namkali.

* Wuczeń na budyskim gymnasiu, Dr. Schmidt, pschiwuje na domaschowu schulu w Lipsku, a organist Hering dostane pecja nebo Schneiderowe mjesto w Děčinu. Tež powieda so, je mjeſtečanskí hudební direktor Hempeł do Rařicova povolany.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj a

a

ludzi pôdla

Mots Tunka

škréjetaj.

Hans Depla. Nicžo tola psches dobrych pschecjelov neje.

Mots Tunka. To je wjerno.

Hans Depla. A woſebje, hdzi ſebi mudrie saweski wedja.

Mots Tunka. Haj wſchak! ale ſchtodha po prawym mjenisch?

Hans Depla. Glaſ, wondanjo ſwecjachu njeſkotyi murerjo narodny djen jeneho swojego towarzcha, s kotymž hromadzje džiekachu. Pschi tym bie so tón narodnik khjetro wobjiedł.

Mots Tunka. Nô, to je ho hýjom njeſkremuzkuliz tak ſechlo.

Hans Depla. To je wjeste, ale ta wjestr bje jenož ta, so bjechu na roſtach horkach, a so bie wón tak wot možy pschichol, so potom po reblu delje liež nemójeſche.

Mots Tunka. Dha drje biesche dobra rada droha?

Hans Depla. Haj khwilu; ale bórsy ſebi pomhač wedzichu; woni teho nemómeho ſa woſteku pschiwjaſachu a tak delje puſczejichu.

Mots Tunka. Glaſ wſchak tola na te mudre hloſci!

Hans Depla. Tak daloko bie wscho dobre, ale w mjeſti bjechu roſneſli, so je ho jedyn pojſnkt; hacž so poſdžischo ljeptichho pschewjedzichu.

Cyrkwinske powjesce.

Weroiani:

Michalska wosada: Jan Benada, chłejnik w Delnej Kini, s Hanu Kichijanek s Hornej Kini. — Jan August Höhna s Matarez, s Madlenu Mikaniz tam — Jan Fröda, wobydleś w Dobruschi, s Madlenu Holanez tam. — Pietr Michał Petzschka, sahrodnik w Wulkim Welkowu, s Hanju Madlenu Petzschek s Małkem Welkowa.

Podjanska wosada: Jurij Bjarsch s Kehlna, s Hanju Hajniz se Szaloneje Borszczajie. — Pietr Winak, pomenowany Kowark s Kameneje, s Hanu Mietowskem se Szaloneje Borszczajie.

Krčeni:

Michalska wosada: Hana, Jakuba Jokuschje, chłeladniškeho hetmana w Wurizach, dž. — Emma Augusta, Zana Weńska, wobyl. na Židowi, dž. — Jan Ernst, Petera Wiczaka, sahrodnika w Wulkim Welkowu, s. — Jan Ernst, Michała Halmy, chłejnerja na Židowi, s. — Maria Augusta, Zana Augusta Dotsi, chłejnerja a ciebie na Židowi, dž.

Zemrjeći:

Dzień 20. haverleje: Michał Mietasch, wumen-kał a ryhtar w Jenkezach, 57 l. 3 m. — 22., Hara Chrystiana rodz. Bibaže, g. A. Wurgiza, wobyl. na Židowi, mandżelska, 56 l. — Jan August, Zana Holanka, wobydlerja w Dzieńkierz, s., 3 m. — 29., Zana Madlena, Zana Kneži, wobyl. na Židowi, dž., 5 l. 7 m. — 28., Maria, rodz. Kruszwizer, Zana Jurja Brühl, krawza a chłejnika w Mniszchonku, mandżelska, 77 l. — Hana Chrystiana, nem. dž. na Židowi, 2 l. — Maria Amalia, Han-drija Wothiga, chłejnika w Dzieńkierzach, dž. 2 l.

Nedżelu do połnija przedaje w michalskiej cyrkwi t. d. Jakel s Hornego Wujesda, popołnju t. d. Wiązka.

Nawěstnik.

Lubej nebo mandżelskej.

To, schtož je to najczęscze w hwięcji
A schtož je to najsrudnicze,
Ach to je me a moje dżeczi
Wsched króliim čajkom podeszke,
Mi je ta luba mandżelska
Wot malych dżeczi wumreka.

Duż ja njetk wot nel' woyuszejeny
Tak srudnie hładam k nebehem
A se staroszu wobčejeny,
Czo dyrbu sa wšco staracj ham,
Dokelz njetk nimam ni'oho,
Kilz s luboszu mi k radzi jo.

Też moje lube wbohe dżeczi
Sko njetk tak frudne wófol me,
Dokelz to najlubscze na hwięcji,
Zich lubu macz su shubile,
Kilz njetk we chłodnym rowi spi
Tam w Hodziju na kerchowi.

A prascheja ho pschezo s nowoh:
„Mój luby nanko, hdyje dha je
„Ta nascha macz tak fara dolho,
„So wjazg k nam domi nepschindje?“
O! bratja, to je frudoba,
Kilz nima hwojoh' runecja.

O derje! so hym pscheswiedzeny,
So, „schtož Bóh cijini dobre je“
A jo moj kschij je wotmiereny,
Hdyž wón też runje cjezki je;
Hlaj, kohož Bóh knes lubo ma,
Wschak teho druhdy pothosta.

Dha spi njetk derje w twojsim rowi
Ty moja luba mandżelska,
Hacj Bóh — kaž steji w jeho słowi —
Eże saho s neho sawoła,
Hdyż budżemy my wehleje
We nebju wjećznie hromadzie. * + *

Lubi Stróżenjo a Sdżarowszy!

Wy sze ho me w poślenich nowinach prascheli,
hdyje wola ia wóndanje wukhwalena kosa steji. Ja
hym hebi teho dla wschu mójnu próžu dawak, so
bych ju wunamakal a podach ho w tajsim wotpo-
hlenianu też do Rakez na hermanek, hacj hnadj bych
tam, hdyż wele ludzi hromadu pschinje, skere
njeschto šonił. Ale tam też dolho nicjo wuch-
nuszhlicz nemóžach, hacj we deszej do jenego ho-
szeliza jahua, hdyż hebi tu wjeż też wukharowacu,
a tam ja, bowk lowk! wšcho na dróbne šoniach.
Ale to ja wschak w Nowinach powiedaż nemou. Hdyż
dżecze po tajsim schio dalisze wedżicj, dha
pschinje te mni šamemu. Hans Depla.

W Maleszczach je žiwnoſz se 7 kórzami lejom-
noszow a s 73 dawskimi jenoſzemi napo-
ložena, je w Biežigach hnydom se swobodneje ruki na vich-
dan. Wšcho dalisze je šoniež pola wobħedżerja
Handrija Libuszje tam.

Žiwnoſz, se 150, ss dawskimi jenoſzemi napo-
ložena, je w Biežigach hnydom se swobodneje ruki
na pschedan a może ho wšcho dalisze šoniež w
Hajnizach czo. 5.

Nowotwarena chleba s dwiema świdziami a s hró-
dju je na pschedan. Wšcho dalisze je šoniež pola
korzmarja w Lipicju.

Krajnostawski bank.

Po požadaniu trutawskow so s tuthm i stanemu nawięzieniu dawa, so wot 1. meje 1854 szjehowaze postajenia w nastupanju danje a wupowiadenskeho cjaša sa sapolożenie penes w krajnostawskim banku do možy stupja.

1) Na nalu towarniski knižki:

$3\frac{1}{2}$ prozentcka daň wot 1 tl. hacj ſobu 20 tl. na dženske wupowedjenje,
wot 21 tl. hacj ſobu 100 tl. na schyrimedzelske wupowedjenje,
wot 101 tl. hacj ſobu 500 tl. na tſimjeſacne wupowedjenje,
wot 501 tl. a wiaz na schyrimjeſacne wupowedjenje, abo
 $3\frac{2}{3}$ prozentcka daň wot 501 tl. a wiaz na dwanacjemeſacne wupowedjenje.

2) na na luto waruſke obligazije:

$3\frac{1}{2}$ prozentcka daň sa 500 tl. na schyrimjeſacne wupowedjenje.

3) Na wupowedzenſte ſaſawue liſty:

$3\frac{1}{3}$ prozentcka daň sa 100 tl. a 500 tl. na schyrimjeſacne wupowedjenje.

Sa wſchitke hizom predy abo hacj do ulto. haperleje ſcijene ſapoloženja wostane pſchi dotalnych postajenjach.

W Budyschini, 16. haperleje 1854.

Direktorium krajnostawſkeho banka.

SAXONIA,

Frupobicje ſawieszjaze towarſtvo w Budyschini.

Po tym hacj je so w hłownej ſhromadzisni, 29. haperleje t. l. w pſchitomnoſzi Kral. komiſara knejeſſeſko referendara Edelmannia woldjerzanci, ſjetna roſprawa a ſliczbowanske wobſanknenje ſa ljetu 1853 priodneſto a na ſakladzi roſprawy, wot pruhovanskeje kommiſiji wotedateje ſa dobre ſpoſnato, je so teho dla,

1) ſo ſmje Saxonii ſwoje ſtuſkowanje tež na ſwonkanjemſke kraje roſpochyſeracj, a

2) ſo ſmiedja ſo ſawieszenja na twerde prämije pod wjestymi wumjenenemi wot towarſtwa horjebracj, pſchiwolaze wobſanknenje ſtało, a direktorium móz doſtał, po pſchiwolenu krajneſe wychodnoſcie, na ſakladzi datych podiozłów nastupaze ſs. ſakladneho ſakonja pſchemjenicj.

Wólba tſjóch woprawdžitych wuberkowych ſobuſtawow padze ſaſo na tych wuſtupenych, na knesa R. ſ Magnus nad Droždžiom, na knesa bankoweho direktarja Heydemanna w Budyschini a na knesa Kortje Hermanna Fahnauer w Bobolzach, ſaſtupowazy wuberkowy ſobuſtar knes ſ Rex-Thielau nad Rodezami ſtupi na mjeſto dobrowolnje wuſtupenego knesa hrabke Hohen-thala nad Kinsbörkom jako woprawdžity ſobuſtar do wuberka, ſa ſaſtupowazy ſobuſtar bu knes ryčník Alexander Schenk w Budyschini nowo wuſwoleny a wucžinja njeſko ſa ljetu 1854

wuberk:

- knex Wylem ſ Jenker nad Pomorezami, pſched-
ſyda;
- Kortje Hermann Fahnauer, mjeſto-
pſchedſyda;
- Bruno Menzner nad Kraſezami;
- Bedrich Albert Schumann nad Jeschizami;
- Jan Chrystian Ballmann, hamſki krajn-
norychtar w Várnasdorſi vola Radeberka;
- Bedrich August Scheffel nad Blužni-
kezami.

Namjeſtnizh:

- knex Julius Roſberg nad Lügſchnizami vola Döbelna;
- Hermann Dehmigen nad Bagdorſom vola Wiſcha;
- Alexander Schenk, ryčník w Budyschini.

direktorium

- ſako tſlo wuſtupowazy direktarjo:
- knex R. ſ Magnus nad Droždžiom, pſchedſyda w direktoriu;
- Gustav Eduard Heydemann, bankowy direktar w Budyschini, namjeſtnik pſchedſydy;
- A. ſ Rex-Thielau nad Rodezami;

ſako wuſonjazaj direktorat:

- knex Jan Chrystian Hendrich Kind nad Budyschinkom;
- Gustav Julius Ochernal, ryciekubleſſi naſen w Ratarezačach

a podpiſany volnomožník

Hendrich Julius Linck.

Powszechnie sawieszjaze towarzstwo.

(R. R. priv. Assicurazia Generali w Triezji.)

Saruejazy fond towarzstwa Dješkač millionow schieszakow dobrzych penes.	
Sekladny kapital	2,000,000 schieszakow.
Reservy hacj ult. decbr. 1852 składowane	5,000,000
Dochody na pramiach a na kapitałszej dani	3,000,000

Wetski dżiel samozjena towarzstwa je na subka hypothekarijszy wypożyczeny.

Sawieszenia na twory, maszyny, mobilijs, stot, umiłowione žita atd. atd. pszechdziwo wóhnju do tuncich twardzie postajenych pramiach.

Doplaczowania so żenie żadacj nemoga.

Policy w pruskich penesach, wuptaczowania sa składowanie bes wotczechnenia w tych samych penesach.

Pschi sawieszenjach ratarstkich pschedmetow posłicja towarzstwo wośebne dobyski.

Sawieszenia kapitalisow a rentow na żywienie człowiekow. Sawieszenia puczowajzych kumentow na drogach a jeleznizach.

Wschie požadane wukładowania dawa

Ferdinand Petau,
wołoski agent sa Budyschin a wokolnoſt.

Krupobięzje sawieszjaze towarzstwo w Erfurcie.

Pschi tutym towarzstwi sawieszichu w sanđjenym ljeći, jako w djevja tym jeho wobstacija

15376 złobustawy suminu wot 19,371,357 tl. : - : -

Wuptanje skłody stava so wot teho sameho, kaj je wiedomne, po najsprawnijskim a napszechelnijskim wascheniu. — K horjebranju sawieszenjom porucza so tułkwilny agent spomneneho towarzstwa.

W Budyschin, 2. meje 1854.

Robert Schramm.

Doktora Borchardtowe

aromatisko-medizinske selowe mydlo je dopokasany
hijom ljeđu a djeni wola jónskich a muſtich w wulcej cjeſzi stejazh
kosmetissi ſriedk k nebołosnemu wotstronenu hłončnego wopalenja,
pihow, jatnizow, wutrow, ſteſeſchow, kojowych pucherkow atd. a
k odježdzenju a psichiotowanju rjaneje, ežjeſe, bieleje koſje w mko-
dostnej ejerſtwosji a żywym napobladanju, kaj wone tež s wulcej psichewahu wſhiuke druhe toilettiske mydla
a rjanofne wođicelski ſastupuje. — W kupelach ſkuſkuje wośebje hoſaze a pohylnaze.

Dr. Borchardtowe selowe mydlo w ſafuglowanych originalnych paczkiſtach po 6 npl. w
Budyschinienož ſeniczzy woprawdzie **Will. Hammer** pod radnej hłeję, w Kamenzu **Fr. Aug. Naumann**, w Naleczach haptyskar **Facius** pschedawa.

Pschedan palneho drewa.

W Zenscherjanskim rejsetu, na Khaponicy, nedaloko budyskowojerowskeho schuſeja ſtej

500 klop hylnych $\frac{1}{4}$ khōjnowych walczkow,

150 kloſtrow khōjnowego ſchijepoweho drewa,

400 - taſkeho penkoweho drewa na pschedan.

Drewniſchejo budje pónđelu 15. meje wotew-
rene a maja so ſupowatjo na tamniſcheho haj-
nika Hajnska wobrocicj.

Hajnske ſarjadniſwo w Naleczach, 11. meje 1854.

E. R. Pełz, wyschi hajnſ.

Hospodarski, hischje w dobrym redzi bywazh
wós se żywymi rebliſnami, kloſtrowy wós, vor
 żywym rebliſnow, rjesak s widłami a zylje dobrym
riesadłom, pluh, a jene ruchadło ſu wola ſeilerja
Dittricha w Darcji na pschedan.

Wodpiſany budje pónđelu 15. meje ſwoje drewniſchejo, w fortyniž ſu njeſotre ſta ſchijepowych a
penkowych kloſtrow, kaj tež wulca džielba walcz-
kow, wotewreč ſpomnene drewniſchejo je nedaloko
kaſjele kocjny wola Nalecz.

Jan Scholte, drewnowa pschedupz
w Trupini.

Wossjewenje.

Wutoru 16. meje 1854 rano wot 9. hodziny budja so wjazore djjelsby pola a luki njehoduscheho Čechez kubla w Brzegu pod wumijneniem hiszczęsze wossjewomnymi na pschedzajowanje pschedawacj. Na kowowanie smyšleni so teho dla pschedroshuju, so bychu so na spomnennym kubli nutšnamakali.

W konezach pola Worschiz ma podpihaný ržanu, jeczu a wosznu kłomu na pschedau. Tež je tam dżeczel po woszredach na pschedau.

C. f Ranig.

Jara rjane rigaske lane hymjo pschedawam po tunach, forzach, bjertlach, mierzach a masach w nastunischi płaćisni.

W Budyšchini na herbszej hasz f dwiemaj muromaj

J. G. F. Nieckisch.

Jene wulke kamentne wódne karto a jedyn mlynski kameni staſ na pschedau. Gdzie? je štonicj w wudawacni Serb. Nowinow.

W Smolerowej kniharni je f dostacju:

Mišioniski pôšol. Cjo. 6.

10 toler myta!

Niekajki neduschny człowiek je powesz, ujetko hižom jara rosschjerenu, wunesł, so je čaſnikar Hermann Mörba f Hrodziszeja na skónzowanju wudowy Eichlerki w Kettlizach, pschi sapocžatku tuteho mjeſaza sczinonym, džiel wsat. Dokelž je tuto wuneszenje luta nehanibieživa ſza a ta ſama psches wopyšmo, wot pschedpytanje wedžazeho Králofskeho krajuſudniſtwia w Lubiju sub O pschinwate zylje spane, dha waruuju ja po porucžnoszi Mörby, kaž tež jeho formindy f. med. pract. Königa w Barci a jeho ſwójbji niz jenož naležnje psched dalischim rosschjerenjom, ſhtož by wobſtorženie a pothostanje ſa ſobu čahnylo, ale ſilubju tež temu, kif može mi ſałozjerja takieje woheidneje poweszie tak dopokasacj, so može ſo won prjeneho wuneszenja dowieſz a ſudniſkemu pothostaniu podczisnyč, horka spomnene myto.

W Wospórku, 11. meje 1854.

Rycznik Emil Otto Martini.

Po požadanju ſo f tutym wobſwiedzia, ſo na čaſnikarja

Hermannna Mörbu w Hrodziszeju

jadyn pohlad dla niekaſteho wobdijelenja na skónzowanju wudowy Eichlerki w Kettlizach tu ſhwili naſtat neje, a ſo je won hiszczęs wele mene do jaſtwa ſadžany abo do pschedpytanja wſaty.

Kralowske krajuſudniſtvo w Lubiju, III. woldzielenje, 10. meje 1854.

(L. S.)

Schmidtgen.

Zaúdženu sobotu žita w Budyšinje płaćachu:

Korc.	Wysza.						Nižsa.						Srzedzna.					
	Płaćizna.						Płaćizna.						Płaćizna.					
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.		tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.
Wysza	5	15	5	—	5	10	Ryepif	—	—	—	—	—	7	20	7	10	7	15
Piščenna	7	15	7	5	7	10	Zahlv	7	20	7	10	—	4	20	4	10	4	15
Bečmen	4	20	4	15	4	17½	Hejdusčka	4	20	—	—	—	1	18	1	10	1	15
Borš	2	25	2	17½	2	22½	Bjernv	1	18	1	10	—	—	—	—	—	1	15
Grot	6	—	5	20	5	25	Rana butv	—	15	—	—	13	—	—	—	—	—	14

Dowoz: 2411 kórcow.

Serbske Nowiny.

Za nawěćki, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde často placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortletna předplatna pola
wudawarja 6 nsl. a na kral.
pôsob 7 $\frac{1}{2}$ nsl.

Cislo 20.

20. džen meje.

Léto 1854.

Wopsciencije: W Budyschini, 20. īmeje 1854. Szwietne podawki. S Kluscha. S Haja.
S Varta. S Króny. S Budyschina. Hanž Depla a Mots Tunka. Psihilopk. Byrkwiniske powesje.
Krawjeschtnik.

W Budyšinje 20. meje.

(Krótki politiski roshlad). W bližším
času bylo počasí, s kím chce rakouský krájčor
džeržec, hač s Rusami abo s Francouzmi a
Dendjeljanami. Tu krvili so ſda, jako by ſo
t pošleňším pschilhlat, dokelž chce rušovské
mely wořadzic̄ dac̄. — Komu chce pruske kne-
žestwo wořawodje pomhac̄, to tež hifchce ſiarne
neje. Král by, kaj ſo ſda, radščo na rufu, hač
na francouzsku ſtronu ſtupil. A to tež jadyn dži-
neje, hdvž jedyn wopomni, ſo bje w Pruskej Fran-
cova hač dotal ſa najhôršeho neſchecjela ſpô-
naty. — Ruſojo ſu Silſtriu kručje woblehnyli.
— W aſtej Turkovskej je rušovské wójsko ſaſo
pschecjivo Turkam ſtukowac̄ poczalo a někotre
menisce dobytki ſejnito. — Psched někotrym čaſom
mjenachu, ſo ſu kſchesijansky ſbiežkarjo zylje ſbieži,
ale njetko ſ Konstantinopla ptaſia, ſo je ſbiežkarſto
w Albanii ſ nowa mózne wudyrilo. — S naran-
ſeho moria wo ſtukowanju jendjelskofrancouzského
kódjstwa hifchce ničjo ſtýſhce neje, khiba ſo je
ſaſo ſuft bliže k ruſkim ſtronam dojſelo. — Se-
bastapol tež hifchce wot Dendjeljanow a Fran-
cowsow nadpaneny neje. — Francowskojo chzedja
Grichisku wořadzic̄, ſo vychu Grichisko ſbiežkarjam
w Turkovskej dale pomhac̄ nemohlt.

Swětne podawki.

Sakſta. Saňdený týdjení bje toſtanſti wel-
wójwoda ſ dwiema přynozmaj na wopytanje do
Draždjan pschiljek a tón týdjení je pruska kralowa
ſalſku kralovſtu ſwójbu wopytala. Teho runja
bje ſo bajeſta welwójwodka Marowa ſ přynozhnu
Helenu na dompučju ſ kwaſa rakuskeho krájčora
do Draždjan pschiwefka.

Pruſh. Nowy minister wojny, hrabja (grofa)
Waldersee, je ſwoje ſaſtojnſtvo nastupil. Po
kraju bje psches to, dokelž bu dotalny minister
wojny, k. Bonin, je ſlužbę puſchecjenu, to mje-
nenje naſtało, ſo je ſo to teho dla ſtało, ſo chce
král na ſtronu ruſkeho krájčora ſtupič. Bonin
bje ſo menujzy psched někotrym čaſom pschecjivo
wſchemu ſjenocjenju ſ Rusami a pschecjivo wſchit-
kemu podperanju ruſkeje politiki wuprajil, — a
bu bóſy potom wořadzjeny. Duz̄ jadyn dži-
neje, hdvž ſebi ludžio myſlachu, ſo je ſo to dla
jeho pschecjivnosje pschecjivo Rusam ſtało. —
Prinz prusti, kaj to ſamo mjenenje ſaſtupuje, kaj
Bonin, je pecja jara mersazy na jeho wořadzjenje
był, Berlin tu krvili wopuschcjal a ſo do Badena
do kupel podal. — So pak by král runje won
na Bonina ſly był, to tola tež widjec̄ neje,
pschetož won je jeho jara pschecjelnivje wot ſo
puschecjil a jemu poſdjiſho ſwój wobras daril,
haj won je Boninowej ſwójby jedyn kralowſti

hród k wobydlenju posłicjil. — S rakuskim knežtstwom ma pruske hiszceje pschezo njeschtó jednacj a je so hrabja Alvensleben po porucznoſci krala do Wina podał. Schto ma tam po prawym wuschparacz, to snate neje; najstere smjeje tam wojniſtich naležnoszjow dla cijnicj. — Dokelj je russemu pschekupſtu pucj na morju saraczeny, dha je njetko pschekupſtwo na pruskorusskich mesach wožinilo a pruszy pschekupzy, lódźnicy a formanci maja tam njetko dobru saſlužbu. Do Ruſowſkeje bje woſebje wele ſelje, zokora, khofeja a druhich kolonialſtich tworow, s Ruſowſkeje pschihadža pak woſebje lane ſymjo, len a žito. Tak bje pschesjenicke miestaschko Schmaleninken wot 6. hacj do 21. haperleje hižom 1985 kózow pschenzy, 5238 kózow rožki, 2048 kózow jecžmenja 16,492 kózow wówka a 850 kózow hrócha do Pruskeje pschihčlo.

Rakufy. Khiejer je poruczil, so by ho 95,000 rekrutow sa wójsko wusbiemylo. Wón je tež poruczil, so bychu so tež w Galicyji a w Szedmihródskej (Siebenbürgen) wetsche wójska hromadu ſciahnyle. Dokelj telej rakuske kraje s russkimi mesuſa, dha mjenja ludžio, so je to wojniſte ſnamjo pschecjivo Ruſam. Tež chedža njesotre nowiny wedžicj, so nedaloko Krakowa 30,000 Ruſow stiejt a so je jich pschecjivo Szedmihródskej tež 70,000 poſtajenych. Haj druhe nowiny powedaja, so je rakuski khiejer na russkoho to krute požadanje ſcinił, so dybri tutón ſtere ſlępe Móldawu a Walachię zylje wopuschecj, a so móže njetko, dokelj to ruſowſki khiejer cijnicj nebudje a nochze, w bližſich dňiach tež wójna bes Rakuschanami a Ruſami wudyrć, — ſeli jeju pruski kral nesiedna. — S Čjornohorow (Montenegro) je do Wina powesz pschihčla, so je so 8000 Čjornohorenjow w Cetinju ſhromadžilo, ale so woni pschecjivo Turkam hiszceje nepschecjelly ſakrocjili neſju. Zenoj jena džielba bje w runini nedaloko Niſkičića Turkam njeschtskotu wotehnaka. —

Franzowska. Pschihotowanja k ljehwu pola

Saint-Omera, kaž tež k ljehwu pola Marsailla so poczinaja cijnicj. — Do Grichiffeje pónđje s woprjedaſta jenož 10 bataillonow, so bychu tam njesotre wažniſche mjesta wobhadžite a tak Grichow w podperanju kšeszihanſtchego ſbjekarſtwia w ſuſodnej Turkowſkej ſadžewale. Khiejer je hižom poſtaſit, kotre bataillonz maja so tam podacj. — W čjornym morju ſu Ruſam hacj dotal 14 pschekupſkich lódžow wſalt. — Do Turkowſkeje ſo wiaz a wiaz woſakow ſzele.

Jendjelska. Pola ſtranžowſkeho poſtańza w Londoni bjeſehe w tyblej dňiach woſebna hozina a bal. Wón bu tež wot kralowej Viſtorije wopytaný, ſchtož je wele rycow nacjniko, dokelj je to prieni ras, so je jendjelska kralowa k juſemu poſtańzej na hozinu pschihčla. — W Woolwichu bu 12. meje ſaſo wulka wójnſka lódž do morja puſhčjena. Wona doſta meno „Royal Albert“ a ſmjeje 130 kanonow. — Jendjelske knežerſtvo dawa ſebi tu khwilu wele prózy, so by danskeho a ſchwedſkeho krala k ſtukowanju pschecjivo Ruſam narabiło. — Šeim abo parlament je ſaſo wulku móz penes ſa wójnu pschiswotk. Ministerſtwo je wobſanknylo, ſo ma ſo tež do bjeleho morja jene lódžtvo (ſlotta) pschecjivo Ruſam poſtačj.

Ruſowſka. Khiejer je poruczil, ſo ma ſo na rakuskich mesach ſ napschecja Krakowa wetsche wójsko poſtaſicj, teho runja tež ſ napschecja Szedmihródskeje (Siebenbürgen) a ſda ſo po tajtim, jako by wón k rakusemu knežerſtwu dale žaneje dowjery nemjet. — Wón je tež, dokelj ſo jendjelskoſtranžowſte wójsko dale biele pschibližuje, poſtaſit, ſo by wot njet w Pjetrohródi (Petersburgu) wſho tak ſradowane bylo, kaž by hižom wójna byla a ſo by po tajtim wojerſta wýščnoſ ſajwyschú móz mjeka. — Zyle ruſowſte wójsko wuſchā njetkoſej nimalje 1 million woſakow a tola ſo hiszceje dale rekrutuje. — Semenj o, pschekupzy a lub dawaja wſchjedne wulke daty w penesach abo w ſicj i wójni, a wónbanjo ſu

tej pjetrohradske gorskje 100,000 rublow hlebora darile. Jedyn rubel je njehdje 1 tl. 3 nsl.

Turkowska. Wryz Napoleon bydlí njetko w Konstantinoplu. Won je hžom sultana wypytał a tón tej sahy ieho. Franzowske a jendjelske wojsko je w Konstantinoplu bydlenje w njezotych kasarnach a sultanowych hrodach dostało a nima tu khwili nicž cžniciž, hacž ſebi mjesto wobhadowacj. Schtož ſu prawi Turkijo, ežt runje ſ wulkim spodobanjom na tych zufnikow nehlađaja, dokež mjenja, ſo iſč drje tak lóhko ſaſo newobudja. — Wot Jendjelcjanow a Franzowow je najwjaž w Gallipoli a w Konstantinoplu, tola poczinaja ſo tež do Varny, kotrež mjesto na europiſkih brjozach čorneho morja ležt, ſhromadjo-wacj. — W Konstantinoplu bje wuli woheni a ſo tam 300 khježow wotpaliſto. — Kommandant twerdjiſny Silistrije je na Dmera paſchu piſat, ſo by jemu tón ſtere ſepe k pomocy pschiſchok; psichetoz Ruſojo Silistriu djeni wote dnja krucjitsko nadpaduja a wſchelake nowiny mjenja, ſo drje ju bórsy dobudu. — S maleje Walachije ſu 7. meje najpoſteñſchi ruszy wojazzy woteschli a wot nich wopuszczajenj kraj bu wot Turkow wob-hadjeny. — S Uſiskeje ſu powesje pschiſchke, ſo Ruſojo na ruciž ſe Karſej poſtrocjuſa. — Se Salonika piſaja, ſo w tamnej wokolnosći ſaſo 10,000 křeſtjanſkih ſbjekſtarjow ſteji. — Pola Ruſcjuſa ſu Turkijo Donawu pschekrocjili a wó-tru bitwu ſu Ruſam mjeli a ſu ſo potom, jako bjechu Ruſam nedaloko Giurgewa njezotre wob-twerdjenja ſtaſyli, ſaſo na drugu ſtronu wróciſti. — Dmer paſcha je w twerdjiſni Schumli. — Paſsowicj je ſo k wójsku, kotrež je Silistriu wob-lehnylo, podał. — Doha neje wot nepſchecjelow dale nadpanena.

Ze Serbow.

S Klukſha. Sandjenu nedjelu dopołnja, 14. meje, bu w tubomnym knežim hacži pschiwſy wieszy Handrij Khalich ſe ſderja morow

namkuny. Ieho bje, jako bje do hata ſaſteſt, naſſkere ſo by tam ryby ſranył, po ljekarſkim wuprajenju boja ruczka ſajala. Khalich je tón cžloweſ, kiž je psched njezotym čžakom tam a ſem jako w Doberſchizach, w delnym Komorowt w Moſačizach atd. na jebarske waschnje ſuđi do drugich wſów na pschewodženje pscheproſchowat — a teho a druheho, kiž ſo hewak zyłe ſjeto ſ doma nehnuje, khjetro do tropa ſiaſt. H.

S Haſa. Póndjelu tydjenja wubri w tudomnym ljeſku woheni a je ſo njehdje kóz ležomnoſzow wopalit a ſydom hromadow khójnoweho drewa bu do popela pschewobrojenych. Derje bje, ſo bje kruch ſlana ſotkopaneho, hewak by ſo wjesje wele wjaz ſpalito.

S Barba. Kandidat duchomſtwa k. Ženež ſ Čhornjowa je ſandjeny tydjeni pruhowanje pro ministerio w Draždjanach khwalobne wobſtaſ.

S Króñy pola Neſwacjida. — Wieszy Jan Kokula ſ naſcheje wſy, kiž pola hoſzen-darja Hähnela w Moritzburgu ſlužesche, je 24. haperleje ſe swojego wosa, na kotrymž zyhlje weseſche, panyk a pschi tým swoju ſmerž namak. Won bu 24. haperleje cžiſhje ſkhowany.

S Budyschina. Kralowy narodny djeni bu ſchwórk 18. meje tuby rano peczich psches reveillu wojska a kommunalgarbū a psches swo-nenie ſweſcjeny. Poſvjitsko piſasche ſo wot mjeſchjanſkih hubjnikow hłóſ ſpjewa: „Toh' krala Johnui böh,” a wojsko, kotrež bje w paradi na žitne torhoscje pschicjahnýlo, wunesze tam kraje hrimotazu ſlawu. Na gymnaſiu bu k čeſzi tuteho dnja aktuſ wotbjerjanh a na wobimaj ſeminaromaj bu kralowy narodny djeni tež na pschiſprawne waschnje ſweſcjeny. Tak derje na gymnaſiu, kaž tež na evangeliſkim ſeminaru bjechu kralowske a mjeſchjanſke ſaſtojnſtwa ſaſtu-pene. — Podjanska ſchula ſweſcjesche tutón djeni psches wulku Božu miſhu a psches wotſpiewanje ſpjewa „Te Deum laudamus” a w evangeli-

stich schulach buchu džicejji tež na wažnosz taſe nishi mjeſčejansz kneža wobdijelsku a pſchi teſteho ſwecjenja ſedjblite ſcjinene. Popołnju ſamej ſkalej „ſlawu” wuneszchu. bjeſhe w ſozieci hozina, na kotrejž ſo woſeb.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj a

Mots Tunka

ludzi pódla

škréjetaj.

Mots Tunka. Hanſo, ſchto dha twoje ſchörzy cžinja?

dofelž bjeſhu jeho tam wuhnali, dha je ſo potom w blijszej wby ſahnjeſdil, hdzej bje ſo potom w jenym welbi do ſwtnjazeho mjaſa a ſchmaža dat.

Hanſ Depla. Kak tola na tajke prasche- nje pſchinidjeſch?

Mots Tunka. Kak to? Hlaj, ja ſo na jeneho ptaka dopomnich, wot kotrehož mi móndanjo powedačhu.

Hanſ Depla. Hlaj wſchaf tola!

Hanſ Depla. Schto dha bje na tym pom- nečia hóbne?

Mots Tunka. Ach, to hiſcieje doſz neje. Wón je potom na pólę rjeſip wollepoval, pſchen- zu wukuchyſil a w ſahrobach ludjom torſti ſeſbjerat.

Mots Tunka. Dale ničjo, hacj ſo bje khetro rubežny. Najprijödzy bje w Mjeſacikach do jeneje pínzy ſalecziſil a tam butru ſnusčliſil. A

Hanſ Depla. Temu džje ſo wſchitko hodjt.

Mots Tunka. To je wierno, ale nech ſo tola hlada, ſo jeho ſa paſory nedoſahnu; mónd byſhu je jemu tola helszy wobſihali.

S p ē w y.

Trómpetar na budyskim bit- wiſčeju.

(Dopomnenje na bitwu 20. meje 1813.)

Na Budyschnom po voli
Tam krawe polo je,
A bróſdy na tym poli
Te ſielba worashe.

A pacholo na roſi
Tam leži wojarſte,

Joh' wele ranow boli,
Krej ſo ſ nich liſeſche.

A leho ſchumel ſhwjerny
Tam pſchi nim ſteſeſche
A čaka ſrudny, ſmijerny,
Dójj wumrejz nebudže.

A jako hiſom ſima
Gſmercz bljeda pacholo,
Dha weſely' mu hríma
Gynk ſnatiſ pſches wucho.

Duž plomeneneschtel wocji,
Wón džiwe ſhraba ſo,

Na konja měznje kocji,
Trómpetu sastao.

„Viktoria“ wón piška
Trómpeta schrebeta,
„Viktoria“ rži s blistka
A rži wot našdala.

„Viktoria“ tam klineči
Kaj Bože hrimanje,
„Viktoria“ tam brinči
A lue weſelje.

A hdyž bje wuslincjalo,
Trómpetu puschcjesche,
S nim bje ho časniče ſtalo,
A s konja wotpadje.

Tón regiment ho ſtali
Tam pišti nim žarujo,
A marſhal s cijcha prati:
Tak ſbojnje wunre ho.

Přílopk.

○ Njemſke nowiny nepřeſteanu piſací wo
nesbožach, kij ſu kdyžie, na kothch ſo wucjaho
warjo namalachu, wale. Tak piſaſa najnowiſche
nowiny, ſo je pſched njeſotrym časom amerikans-
ka tisícjezorata lóđi „Bowhattan,” kij bje, wot
kapitana Meyersa wedjena, 1. mjerza s Havra
woſjela, nedaloko Newyorka wot žalosneho wjetra
na ſtalu cijihnenia ho roſtaſyla a podnurila. Na
nej bje 290 wucjahowarjow, menujuz nehdje 148
Württembergarjow, 72 Badenčjanow, 3 Hebojo,
38 Bajerskich a 31 Schwazzarjow a Elſasjarjow.
Wot tuthch nesbožomnych a zyleho kdyžneho mu-
ſtwa neje tež niz jedyn piſti žiwenju wostal!
Woni wſchitzu, wſcho do hromady 340 muži a
ženor ſu w mórfich žolmach ſrudny ſonc wſali.
Jena jenicka žolma jich na jedyn ras pſches ſto
do morja delje ſhrabnu. To bje wſchito s vrojha
widžicj; pomhači pak tym nesbožomnym nemžachu.

Cyrkwinske powjeſće.

Wěrowani:

Michalska wosada: Hanrijs Hohlfeld s Vorschij,
s Hočju nebo Jakuba Kočij, wobydł. na Židovi,
ſavovſt. wudowu.

Křčeni:

Michalska wosada: Ernst Hendrich, nem. ſ. s
Delneſe Kint. — Franz Emil, Kortje Herm. Fah-
nauera, wulkosahrodnika w Bobolach, ſ. — Jan
August, Hanrija Koča, wobydł. a cijehlije na Žid.,
ſ. — Michal Bohušter, Michala Koſtola, wulkosahrodnika w Jeňlezach, ſ.

Podjanska wosada: Jan August, Zana Melfi,
bura w Šelonie Vorſchij, ſ. — Jan August, Ja-
na Žyja, poſteňka w Šelcjezach, ſ.

Zemrjeći:

Djeń 7. meſeč, Bohuſław Nička, nadežbowat
w ſwonkomnych lawſich wrotach, 75l. — 9. Jurij
Adolf, Jurja Strehle, khejznika w Dobruschi, ſ. 4 n.
— Jan Winkler, wobydłec w Šelonie Vorſchij,
84l. — 10. Hana Mařja, Augusta Kieslinga, wo-
bydlerja pod hrodom, dí, 3l. 4m.

W michałſtej zytki předuje nedželu Rogate
dopoſtia ſ. rektar Wičja ſ. Wóſpórka, popołnju
ſ. d. Wjazka.

Nawěſtnik.

W Čjornjowi pola Bučeje je mafivna khejza
cjo. 28 pſhemjenenja dla ſe ſwobodneje ruki na
pſchedan. Wſcho dalisje je pola podpiſaneho wob-
ſedjerja ſhonię. Jan Schwarz.

Walczki na pſchedan.

8 kóp brzesowych walczków, kopa po 2tl. 28nſl.
je na pſchedan na Schlemmarę ſkubli w Wa-
ſiżach.

Hoipodarſti, hiſhce w dobrym redzi bywazy
wós ſe žitnymi rebliſnam, kloſtrowy wós, por
žitnymi rebliſnow, rſek ſi wiſlami a zylje dobrym
rlefadłom, pluh, a jene radko ſu pola ſellerja
Ditricha w Barci na pſchedan.

Jene wulke kamentne wódne ſorto a jedyn mylniſi
kamen ſtaſ na pſchedan. Hoje? je ſhonię w wu-
datowci ſerb. Nowinow

Jara rjane rigaske lane ſymjo
pſchedawam po tunach, forzach, bjertlach, mjer-
zach a maſtach w najtunishei placisni.

W Budyschinu na ſerbſkej haſy ſi dwjemaj
muromaj J. G. F. Nieckſch.

oooooooooooo	Kral. pruſſ. woſkref. ſyſikuſa	oooooooooooo
½ tyſča	½ tyſči	
po	po	
10 nſl.	5 nſl.	
ſelowe bonboni,		

dopofaſany polóżazy ſriedk piſchi dybawoſzi,
hripyawoſzi, katarbuc, ma jenož woprawdzie
na pſchedan w Budyschinu Wilh. Hammer
pod radnej khejzu, w Kamenzu Fr. Aug.
Maumann, w Rakezach haptýkai Facius.

Krajnostawski bank.

Po požadanju wustawkow ho s tutym k siawnemu nawedzenju dawg, so wot 1. meje 1854 sziehowaze postajenia w nastupanju danje a wupowedzienstwego cjaſa sa sapoloženje penes w krajnostawskim banku do možy stupja.

1) Na n al u t o w a r n i ſ k e knižki:

$3\frac{1}{2}$ prozentſka daň wot 1 tl. hacj ſobu 20 tl. na djeñſte wupowedzenje,
wot 21 tl. hacj ſobu 100 tl. na schyrinedjelske wupowedzenje,
wot 101 tl. hacj ſobu 500 tl. na tſimjeſzacne wupowedzenje,
wot 501 tl. a wiaz na schjeſmjeſzacne wupowedzenje, abo
 $3\frac{1}{2}$ prozentſka daň wot 501 tl. a wiaz na dwanacjemjeſzacne wupowedzenje.

2) na n al u t o w a r n i ſ k e o b l i g a z i j e:

$3\frac{1}{2}$ prozentſka daň ſa 500 tl. na schjeſmjeſzacne wupowedzenje.

3) Na w u p o w e d z e n ſ k e ſ a t a w n e l i ſ t y:

$3\frac{1}{2}$ prozentſka daň ſa 100 tl. a 500 tl. na schjeſmjeſzacne wupowedzenje.

Sa wſchitſe hýjom predy abo hacj do ulto. haperleje ſcjinene sapoloženja wostane pschi dotalnych postajenjach.

W Budyschini, 16. haperleje 1854.

Direktorium krajnostawskeho banka.

U n i o n,

powschitkomne njemske kruſobieſje ſawjeſzjaze towarſtvo w Weimaru.

Sakladny kapital 3 milliony toleř, wot kotrychž je $2\frac{1}{2}$ milliona na akzije wudatych.

Tuto towarſtvo ſawjeſzjuje psche Kruſowe ſchfodowanje plody wſchitſich družinow, jako: ſtwełzowe, trukowe, wolijowe, pschefupſe roſliny ic.

Sawjeſzjazemu je wotpuſhczene, ſwoje plody wſchje abo s díjela ſawjeſzic̄ daci.

Prämije ſu tverde, ſo ſo na Jane waſchnje ničjo doplačzowac̄ netreba.

Sawjeſzenja móža ſo na ſene hjet, kaž tej na wiazny hjet ſcjinic̄.

Pschi ſawjeſzenjach na peci hjet je ſawjeſzenym díjelba dwazheji prozentow na dividendji, ſtutego cjaſa ſawoſtawazej, wjeſta, a netrebaja woni k janym ſchfodowanjam ničjo dawac̄.

Kruſowa ſchfoda ſo rucje a ſdobiuje wuphta.

Wſcha dalischa roſprawa móže ſo pola podpiſaneho agenta naſhonic̄ a ſawjeſzenja móža ſo pola neho ſtac̄.

W Budyschini, w mjerzu 1854.

M. A. Flanderka,
agent.

Kurpobieſje ſawjeſzjaze towarſtvo w Erfureži.

Pschi tutym towarſtwi ſawjeſzjahu w ſandjenym ljeſci, jako w djeñjatym jeho wobſtac̄ia

18376 ſobuſtawny ſummu wot 19,371,357 tl. : - - -

W upytańje ſchody ſtava ſo wot teho ſameho, kaž je wiedomne, po najſprawniſtvim a. napſchecjelnischim waſchnju. — K horjebranju ſawjeſzenjow porucja ſo tuhwiſny agent ſpomneneho towarſtwa.

W Budyschini, 2. meje 1854.

Robert Schramm.

Wohuň ſawjeſzjaze towarſtvo **Borussia** w Barlini ſe ſakladnym k apitalom wot 2 millionow toleř pruſkeho kouranta a ſ reſervu wot 1 milion a toleř, ſawjeſzjuje pſheciwō wóhnowej ſchodzi po tunich a tverdyh prämiač mobile wſchitſich družinow, ſtady morow, žito, grat a ſudobje a teho runja pod zyhlowanej, ſchindzelowej a ſtómjanej mjechu a je podpiſany k horjebranju a ſavipſanju ſawjeſzenjow ſtajnie hotowy.

W Budyschini, w mjerzu 1854.

G. A. Lövenig.

Komptoir na ſwonkownej lawſkej haſy.

SAXONIA,

Krupobicje sawieszjaze towarzstwo w Budyschini.

Tuto w lęcji 1850 na wsajomnosz sałozene towarzstwo je swoim agentam ljetnu rosprawu sa 1853 k rosdijelenju pschipóslato, a leži ta sama pola tutych, kaž tež sa direkcie sawieszenych na naschim hłownym bureauwi k wotewsczju prijodk.

Wobsanknenje na 1853 pokaza sawieszenku summu wot 835,000tl., a bu w tuthm lęcji sa krupowu schodu sapłacjene 11, 978tl. 13 nſl. 7 np.

Wone sawieszjuje tež lętha pod najspodobnisczimi wumjenenemi wsche druziny pólnych płodow psche krupowu schodu po sziehowazych prämiach:

Stwelzowe a kopanske płody $\frac{3}{4}\%$

Wolijowe a trukate płody $1\frac{1}{8}\%$,

Pschadne a pschekupskie rosliny $1\frac{1}{3}\%$,

Khmel a tobak $2\frac{1}{2}\%$.

Towarstwo posicja sawieszjazym po swoich wustawach najlepsze rukowanie psches dospolnu wsajomnosz a stupi kózde sawieszenje hnydom po pschihadzi do nastupazeje hłowneje agentury do mozy

Wysche prämiye a pschinischka k reservosondej nimaja so żane polisne penesy aby wośebne pschinischki k farjadowanskim khóstam na żane waschnje placicj a pschindu wusbytkowania **niz akzionaram** kaž pola towarzstw, **na twerde prämiye sawieszjazych** k lępschemu, ale leniczy jenož sawieszjazym sobustawam.

Bliższe postajenia wo prawisnach sobustawow wopschileja wustawi, a moža so k sawieszeniu trjebne papery niz jenož na naschim hłownym bureauwi na mjašowym torhosczju cjo. $15\frac{1}{7}$, ale tež pola naschego tudomneho agenta k. pschekupza W. Jakuba na żitnym torhosczju dostacj.

W Budyschini, w haperleji 1854.

Direktorium.

Stettinske woheńsawieszjaze towarzstwo.

Tuto towarzstwo ma 3 milliony toleř kapitala a 300,000 toleř reservy. Wone sawieszjuje psche woħnowu schodu po tunich prämiach tak derje mobilije kaž tež immobilije. Schtož na wjazy ljet sawieszi, ma wjeste dobytki a to na taiske waschnje:

- 1) Kózdy, kij prämiu na 2, 3 abo 4 ljeta do předka sapłacjji, dostane 4 procenta ljetnega diskonta wot druheho ljeta hem.
- 2) Schtož na 5 ljet sawieszi a sa 4 ljeta prämiu do předka sapłacjji, ma pjate ljetu darmo.
- 3) Schtož na 7 ljet sawieszi a sa 6 prämiu do předka sapłacjji, ma sedme ljetu darmo a dostane wysche teho 10 prozentow diskonta wot 6 ljetnejce prämiye.

Sawieszenja w Budyschini a wokolnosz sa spomnene towarzstwo horjebere

Smolerjowa kniħar u ja.

Dr. Suin de Boutevardowa aromatiska subowa pasta, po dopokasjanu pschisprawny, s cijjsenych a zyje schwarnych wulfow hromadu festajany präparat k polsypschienju subow a djaſnow, cijjsi rucjisho a wjeszjisho, džiži frjedki hacj dotal snate a naložowane, a nepschima suby na żane waschnje, a dokelž poħlynjujo skutfuje, saloža zytes snutkomnej kubi wośebnu czerstwoſ. — Dr. Suin de Boutevardowe su bo w emydlo porucja so teho dla s polnym prawom jaſo jedyni s najwujtisnischich a najtunischich kosmetiſkis frjedkow, a budje so wot tuch, kij bu je bijom junu naložili, wiezzie rad saho supowacj. — Leniczy sklad (w $\frac{1}{4}$ a $\frac{1}{2}$ pakcikach po 12 nſl. a 6 nſl.) ma w Budyschini mjeschcianſti haptikař Schimmel.

Dzielba twerdeho schijevoneko drewa a tajich walczkow je blisko szaczeje forczny nedaloko Rakez pola Handrija Müllera w Delnym Komorowu na pschedan.

Wschodnu szedu 24. popolnju 4. budze po w Małej Suberniejszej nsejdy 30 kóp twerdych dolkich walczkow na pschedzowanje pschedawacj a chyli ho na kupowanje sunysleni pola wobshedjerja Kubki tam sbrromadzicj.

W 45. kral. saks. krajnej lotteriji padzeczu iżebrowaze wetsche dobytki do moleje kollekzji, schtoj czesczonym Sserbam Budyschina a wokolnoige s tuiym najpödwolsnacho wosiejwam.

Na cjo. **13271 2000** tl.

- **21522 2000** -

- **36649 1000** -

- 34740 400 -

- 34755 400 -

- 40640 400 -

13228 200 tl. 19944 200 tl. 19950 200 tl.

19958 200 - 21582 200 - 23797 200 -

34706 200 - 36631 200 - 40662 200 -

42155 200 - 42188 200 - 13251 100 -

13254 100 - 19982 100 - 21537 100 -

21541 100 - 21592 100 - 23732 100 -

23733 100 - 23758 100 - 32554 100 -

32561 100 - 32571 100 - 34718 100 -

34795 100 - 40649 100 - 42144 100 -

42146 100 - 42147 100 - 42171 100 -

42200 100 - 43948 100 -

264 dobytkow po 50 tl.

Też poruczam po t 46. lotteriji s 1/1, 1/2, 1/4, 1/8 lohami.

Handrij Hennig,
pod brodom cjo. 32.

Dziwočanskie herbskie ev. luth. towarszwo snieje schwörtej jako na swedzeni Chrystusoweho i nebju stycią misjonarsku hodzinu. Teho dla ho wscitke hospustawy, kaj też wscitzh drusy pschedzeljo misjonarska lubje proscha, po popolnju tych tam na schuli nutšnamakacj.

Wschedzhy swo.

Wschedzhy swo.

Kalkownia w Semizach.

W kalkowni w Semizach je stajnje nowopaleny twarny a hnójny kalk najwsebniszeje dobraszje k dostacju.

W Semizach, 18. meje 1854.

Lorenz.

W Smolerowej kniharni moja ho dostacj:

Sonates pour le pianoforte par L. v. Beethoven. Jena sonata po 3—6 nsl.

Sonates pour le pianoforte par Mozart. Sonata po 3—6 nsl.

Gahrodla kwietkojta. 1 nsl.

Slobudat. 3 nsl.

W Smolerowej kniharni je k dostacju

Bulla spezialna (nadrobna)

Kharta naranscheho morja
(Ostsee). 10 nsl.

Bulla nadrobna

Kharta czorneho morja. 10 nsl.

Kharta europiskeje Turkowskeje
10 nsl.

Mensha kharta naranscheho morja. 5 nsl.

Mensha kharta czorneho morja. 5 nsl.

Mensha kharta europiskeje Turkowskeje. 5 nsl.

Mensha kharta asiskeje Turkowskeje. 5 nsl.

Nadrobna kharta Terasa. 10 nsl.

Krumbholzowy schulski atlas. 10 nsl.

Stielerowy schulski atlas. 1 tl. 5 nsl.

W Smolerowej kniharni pschi bohatych wrotach je na pschedan:

Opiswanje Terasa. 5 nsl.

(W njemiskej ryczi).

Zańdżenu sobotu žita w Budysinje płacachu:

Korc.	Wyšsa.		Nižsa.		Srzedzna.		Korc.	Wyšsa.		Nižsa.		Srzedzna.		
	Płacizna.							Płacizna.						
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.		tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	
Nóżka	5	17½	5	5	5	12½	Rżepik	—	—	—	—	—	—	
Pschenica	7	17½	7	5	7	12½	Zahly	7	25	7	15	7	20	
Ieczymen	4	20	4	10	4	15	Hejdusichta	4	25	4	15	4	20	
Wosz	3	—	2	15	2	22½	Bjerny	1	18	1	10	1	15	
Gróch	6	—	5	15	5	22½	Kana buter	—	16	—	13	—	14	
Dowoz: 2683½ kórcow.														

Serbske Nowiny.

Za noweški, kiž maja so w
wudawaſni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedač,
placi so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawaſ
J. E. Smoler.

Kóžde číſlo placi $\frac{1}{2}$ nsl
Štwórlétla předpłata pola
wudawaſja 6 nsl, a na kral.
póſce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Cíſlo 21.

27. džen meje.

Léto 1854.

Wojscilieſſie: W Budyschinii, 27. meje 1854. Gówjetne podawki. S Bambrucha. S Kusloua. S wojerowskoho wokreſa. S Wojerez. Hanž Depla a Mots Lunka. Spjewy. Pschilopk. Drkwiſſiske pomesje. Starvjeſſchinik.

W Budysinje 27. meje.

(Krótki politiſſki roſhlač.) Na morjach poczinaſa Jendzilezenjo a Franzowſojo ſtutkovacj. Woni ſu w naranshím morju malu twerdziſnu Gustavsvärn dobyli a w czornym morju Sebaſtapol woblehnuli. — Ruſio ſu Silifriu njeſko tak derje ſe ſtrony rjeſi Donawy, kaž tež po kraju zylje wobdali a ſda ſo, ſo chzedja tam Turkojo kapituljerowacj, dokelž jím Omer paſcha žanu pomoz neſzele. — Hłowny italſki ſbjęſkar Mazzini je pak njeſchtio ſbjęſkarow do Italſkeje poſtač, ale tucži buchu predy, hacj mojachu ſhoto ſkuſkowacj ſapocječ, wschiſty ſajecji. — Franzowſka poczina pſchećzjivo Grichiske dale hore wustupowacj a poweda ſo, ſo je wójſko hižom na pucju, tif ma grichiske kraleſtwo wobħadziej. — W bliſkoffi Odeſy je jendzelska lóđ „Tiger“ na ſkalu ſaijeta a jeje wobħadka bu wot Ruſow ſajata, a w naranshím morju je ſo jena jendzelska lóđ ſapalita a ſe 40 zentnaremi pólvera do powietra roſleczata.

Swětne podawki.

Sakſka. Královny narodny djen bu, kaž wſchelake nowinn piſaſa, we wſchitkých mjeſtach na wſchelake ſwedjeſſke waschnje ſweſcenj. — Ministerſtro thze lipſkodraždžanské ſelesniſu ſa kraj ſupič. — W Draždjanach wobħeruju ſo tu ſhwili tak menowane liturgiſſe konferenzj, w

kotrychj wotpōſlanzy evangeliſteje zyrkwie w Sakſkej, Hannoverskej, Würtemberskej, Bajerskej a Meflenburſkej w nastupanju ſichcenij, wjerowanja, pohebra a ordinacjje duchomných wuradjuja. — Ministerſtro finanzow wosſerwa, ſo budja ſo rafusſe dwadzieſſitraſzarje jenož hiſceje hacj do 1. julija w poſkadniſach hłownego złonkego wokreſa ſa 68 np. bracj a ſo budje ich branje potom jenož na ſelesniſach dowolene, a to po tej placisjnt, kotruž runje ſózdy čiaſ ſmjeja.

Altenburſka. Niehdawſki královſki ſakſki minister ſ Lindenau je 21. meje w Altenburgu wumreſ. Wón je ſwoje ſamóženje ſ weſtka altenburſkemu krajej wotkaſat.

Pruſy. Niehdawſki minister Bodelichwingh je 18. meje wumreſ a mandjelska mužakowſkeho werha Rücklerja je tež ſe ſmercju wotekbla. — Predawſki minister Bonin je ſo do Schlesyňſkeje podač, ſo by tam ſwoj kommando na ſo wſač. — Pſchekupſtro ſ Ruſowſkej pſchezo bøle pſchibywa. — Král thze ſo 28. meje do Magdeburga podač.

Rakuſy. W tychlej dnjach bu 20 millionow paperjaných penes ſpalených, tif bjechu ſ kura ſate. — Niekoſti generalje, tif bjechu hižem penſionerowani, ſu ſaſo do ſlužby powołani. — Nowe rekrutjerowanje dyrbí po ſhjeztorowej po- ruczeńſti hacj do konza juniſa dokonjane byej. —

Striesta woja so nješto woły do Gallipolla sa jendželske wójsko. — Rakusse wójsko so hiszceje stajnje powiescha. Njekotni mjenja, so so to psche- cjiwo Rusam stawa, ale druzi nochzedža do teho rjerici, dokelž mjenja, so rakuski khjezor, hdv by tež Rusam runje won nepomhał, tola tež na stenu Turkow nebudže. — Meno cijeskeho studenty Adolfa Straky, kij je welestrady dla k wobwieschenju wot- budjeny, ale do Jendželskeje cjeñyl, bu w tyhlej dnjach na schibenzu pschibite. — Sakkit prynz Jurij je do Triestia pschijiset a pschinuje w bliž- skim cjaſu saho domoj.

Franzowska. Khjezor je na grichisłeho krała jara nemdry, so tón pschecjiwo Turkam slutkuje a čze jemu teho dla kraju wot franzow- skeho wójska wobhadžicj dacj. So pak by k temu tola njekotni winu injeł, jada hebi nješko dan wot 100 millionow nörtow, kotoruž ma Franzow- ska hizom s ljeta 1828 wot Grichiskeje dostacj, a hrošy, je-li ju nedostane, so Grichisku wobhadži. Grichiska pak placicj nemože a duž može hebi lóždy myſlić, tak ta wjez wupane.

Jendželska. Zena lóđi, kij mjejeſche so k Napierowemu lóđistwu podacj, je nesboje mjeła. Zene ranje pytnychu ludžio na nej, so so tam pali; woni džjelatku dwje hodžini, so bychu wo- hen poduſyli, ale podarmo. Wohen so dale bōle pólverowej komori pschiblžowashe a duž dyrbja- chu na cžolmach cjeſacj a pôł hodžiny sa tym lóđi se 40 zentnarem pólvera roſlecja. Wschitke mužstvo je s cžolmami sbožomne brójoh dobylo.

Ruſowska. Powiesje su pschischle, so je jendželske lóđistwo malu iwerdžisnu Gustavsvärn dobylo a tam 1500 Ruſow sajalo. Tuta iwer- džisna ležt na salhodži do finskeho morskeho kuta a nima dale žaneje wajnosaje. — Nedaloko Odesy sajedje 12. meje jendželska wójska lóđi „Tiger,” kij mjejeſche 20 kanonow a niehdje 300 muži wobhadži, na skalu a wosta na nej tjsaza. Duž pocjachu Ruſojo hnydom na nju tjeſelecj a newosta nicjo wysče, dyžli so dyrbesche so pod-

dacj. Wobhadža bu wot Ruſow wotwiedjena, ale lóđi ſamu woni pecja dostali nejšu, dokelž woszajischo dwje jendželskej parołodži pschijiedjeſtej, kotrež tu lóđi sapalschtej, dokelž ju Rusam wjazy wotehnacj nemóžeschtej.

Turkowſka. Omer paſcha je jara nespoko- ny, so jemu Franzowſojo a Jendželcjenjo bōle k pomozy na khwataja. Tež je jemu to mersaze, so chzedža woni jemu roſkasowacj a won je teho dla prajil, so rafščho wotſupi, dyžli hebi wot zuſ- nikow roſkasowacj da. Omer paſcha ſhromadjuje njetko swoje zyłe wójsko poła Schumlie a čze ſnadž tam Ruſow dočjatac. Tuži ſu Silistriu ſe wſchich stronow wobdalt, ale w poſlenich dnjach na nju kanonjerowacj ſastali. To je so najſtere teho dla ſtaļo, dokelž čze ſo ſilistriſki kommandant lóhko doſz poddacj. To ma ſo teho dla ſtačj, dokelž won ſjawnje widži, so je kraju ſolo wobſto wot Ruſow wobhadženy a ſo jemu Omer paſcha k pomozy pschinicj nemože. Hewak je Silistria ſama wot Ruſow jara roſlijelana. Won ſu tež na iwerdžisnu Ruſejuk 10. meje tjeſelecj počeſt. — Ruſe wójsko poła Giurgeva ma jara wob- cježnu ſlužbu, dokelž tam Turkojo ſpóchi, a to wodnjo ſuž w nožy, nadpadn cijnja. — Won- danjo bje džjelba neregularneho turkowſkeho wéjſka, tak menowani Vaschi- boschukovo, ſerbſku mesu pschekocila a njeſotre wſy nadpanyla, so by je wurubika. Ale Sſerbo hrabnýchu khjeſje rucije ſa brónju, tak ſo ſo bitwa ſbjezje. Vaschi- boschukovo buchu ſbicži a dyrbjachu cjeſacj, 70 morwych na bitwiſcieju ležo woftaſcht. — Jen- dželcjenjo chzedža Batum ſe 14,000 wojsakami wobhadžicj.

Ze Serbow.

Sambruša. Tamnu wutoru 16. meje wudryi rudy wohen a buchu psches tón ſhamón twarenja ſublerja Hantuſha do prócha a po- peka pschewobrocjene.

Skulowa. Schtwortk 18. meje wečor

wokolo 10. poczachu tudy wohen! wołacj a sa jara krótki czas wuhladachmy zlyh rynk brózniow w plómeniach skojo. Najpredy je so vecza Welson a Waldziz brózen palicj veczala a netrajesche jane dżesacz minutow, so so wosomnacze brózniow palesche. Te same su so tež s wetscha wschitke do czista spallte a to se wschitkim, schtož w nich biesche, jako se słomu, synom, atd.; tež buchu njeckote wosy skazene. Tak je wohen wuschoł, neje snate; ale najskere je wón saloženy, a chzedja ludzio prajecj, so su w tym czasu, jako je so palicj poczalo, njeckote rasy sarechnycz hlyscheli. Zara derje bje, so biesche powietr zylje czicht a smerny, hewak by tež mjesto hnadi tež wiazh abo mjene do stracha pschinicy möhlo.

Pomnecja hódne je tež, so bje w ljeći 1799, po taikim psched 55 letami, runje tón hamón djeni wohen w Kulowi, a so so tehdh tón hamy rynk brózniow wotpali.

S wojerowskeho wokresa. Wóndbanjo je hem powesz pschischla, so je wrótławskie kónsistorstwo saloženie herbskeho präparand-skeho wustawa w tudomnej krajinie wosanskylo a w taikim nastupaniu f. duchomnemu Seilerej w Łazu porucznosz dako. Hacj pak budje f. duchomny Seiler w tutej naležnoszi swojego jara džiela połnego sastojnsta dla skutkowacj móz abo sa to hnadi jenego hufodneho duchomnego poruczicj, wo tym budjemy hnano w bližšim czasu powesz dacj móz.

S Wojerez. Nedjelu Rogate 21. meje mjeachmy tudy ważny a jadny swedjen, pschetož tón hamy djeni bu našch nowy archidiaconus, f. Joseph Pravostaw Kordina do swojego sastojnsta sapokasany. W taikim nastajenju biechu so mjestowt sastuperjo, sastupowat wyżokeho kolatorstwa, wojerowske duchominstwo, kaž tež f. f. duch. Hadan f. Parzowa a Łahoda f. Scholma na krakowskim hrodzi shromadzili a podachu so wot tam w czasu, kotryž schuliske, wot swojich

wucjerjow wedżene a piękne wuspischene dżecji saporzinachu, do zyrkwe. W jeje hłownych duřach, ke kotrymž dwaj rynkaj selenych schmiedekow a briescow wedżischtaj, bu. f. Kordina wot f. superintendenta Kubizy s biblijskim sbożopsczezjom do neje nuts sawedjeny a zlyh cjah poda so psches tón jara rjany, w nowischiem czasu hallej pschettaren a ponowem Boži dom hacj k woltarej a pochyń so w jeho bliskoži. Potom sapocja so njemsla Boža služba. Po wuspiewaniu prienego khierluscha dżerjesche f. superintendent Kubiza sapsolasansku rycj a f. duchomny Hadanek czitasche žiwenjopis nowego archidiaconusa, s kotrehož bes druhim shonichmy, so je wón 1819 w Chwalowizach w Czechach narodjeny, najprijodzy w Králowym Hradzu a potom w Brashy studowasche, po dokonanych duchomnych studiach najposledy w Nowej Pszczynie duchomnu službu sastajesche, w ljeći 1852 so do Pruskeje pschesydli, psched wrótławskim evangeliskim kónsistorstwom pruhowanje wobsta a, jako bje bortsy dospolnje herbski nauukny, mjesto duchomnego wokresnego vikara w rośborskim wókresu dosta, hacj bu wot spomneneho kónsistorstwa sa archidiaconusa w Wojerezach powołany. Potom czitasche wojerowski f. diaconus Kopf volaziju a jako bje na to f. Kordina po prjódkihanym waschenu wot tych tñjoch fungirowajcch f. f. duchomnych na swoje nowe mjesto sapokasany, postupi wón na wóktar a czitaſche liturgiju, po kotrejž bu na khort rjana zytkwinista hudzba wuwedjenia. Jako bje ta nim o njeckote khierluschte shtucežki wuspiewane, stupi f. Kordina na kljetku a djerzesche swoje nastupne prjedowanje, po kotrymž bu njemsla Boža služba po swuczenym waschnju skončzena.

Sserbska Boža služba mjejesche so nimalje tak, kaž njemsla, a schtož nowego duchomnego herbsku rycz nastupa, dha wón tak ryczesche, kaž budzische jeho jashk wot młodoszie jenož herbski powedak. Sserbska Boža služba bje njehdże wokolo 1. skončzona a kaž predy njemsla, tak so tež njecko herbska wołada se swojim nowym duchomnym jara społojena reszidże.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj a

Mots Tunka

ludži pôdla

škréjetaj.

Hans Depla. Mots, hde dha masch
ty swoju pingu?

Mots Tunka. No, hdehadha bych ju
mjet, dyzli pod khejzu!

Hans Depla. Wschudjom tak neje, psche-
toz na jenym knežim dwori nedaloko Khróziz su
sébi kneže holzy mlókowu pincežku w swojim
tozu saložili.

Mots Tunka. Vaj wschał tola!

Hans Depla. Nihdy hinak neje. Wón-
danjo tam knežim hólzam huba jara na khlósh-
cjenje wišasche a dyž chýchu so do holečich su-
schenkow podacj. Te pak bjechu, kaž bje so

predy powedało, njejak w holečích tožach sho-
wane. Duž so tam woni walichu a nadějdechu
tež skonczenie w jenym tožu smetank, wot kotrehož
so jim sdaſche, so je polny suschenkow. Teho dla
tón jedyn hólz do neho hrabny, so by jich horschej
wuciažnyt, ale bowš stowš! won so nemalo strójí,
jako s ruku do nječežho židkeho symneho sajjedje
a wutorze ju polny strójelov khetisse rucje saſo
won. A dokelj bjeſche tam khetro címa, dha
potom tu wjez pschi ſwizež wobhladachu a na-
makačhu, so je w tym smetanku lute dobre mlóko.

Mots Tunka. Dunderske holzy tola! Schtò
by sébi to tola myſlit, so dyrbjate w tožu pincežku
mječi!!

S p ě w y.

Naljecžje.

Wschak rjane krajne naljecžje
Njer, bratſja! saſo wſchischté je,
Hdzej ſ noweho wscho wožiwi,
A wschudjom wscho so ſeleni.

Te ſchtomh, kaž we ſymtu
Kaž wuſhnené bes liſzia ſu,
Te njeſt we čažu naljecžja
So wſchitke ſaſo ſelenja.

Te ptacjki, kotrej naſymu
Do čoplych krajow čechnicu,
Wſchje ſaſo k nam so wſchibliza
A luboſnje nam ſpiewaja.

Njeſt vjeſela ſójda wačka tu
Po ſwojim wačhnu ſ mudrožju,
So, hdzej pak ſyma naſtaně,
By mječa jleſz a bydlenje.

Te ſchtowronečk tón njeſt weſelle
So k nebju horje poſbjeſne
A rhanž khejliſch ſapvěja,
So horž, doły ſaſlincža.

Njett Bóh tón knes psches hrimanje
Nam semju sašo rostscháše,
Kak so by byla plodnitscha
A wele plodom pschinetšta.

Njett kóžda luka — sahroda
Je káz najreničha lilija,
Hdyž wschudjom wschtiko s rjanosju
Sko wupyschi we naljecju.

Na volach, kíž su wobžte,
Wicho steii mlodne, stroslive;
Kak wupyschena tola jo
Njett semja wschudjom wokolo.

A hdyž ta semja sachodna
Sko takles renje wupyscha,
Kak tola wele renische
Je nebjo — Bože bydlenje.

A haj! do tutých nebešow,
Hdyž je našch cjaš ho minyk jow,
Tež junu, ubi bratša! my
Psches Božu hnadu pónđemby.

Duž fraduj ho, o člowecze,
Khwal Boha knesa weſelje,
Kíž sa tebe a twoſe dla
Wicho takles renje wupyscha.

Haj troſchtuj tež-a weſel ho,
Ty ſprozniwy fſchijnoſcherjo,
A hladaj k nebu s weſelom
Hdyž je našch mózny kraj — našch dom.
Pjetr Mlonk.

Pschißlónik je hóřſchi dyžli paduči*)

Hdyž pschißlónik ho k tebi wleče,
Dha hladaj, so mu s pecja djeſch;
Wón hinak ženie k tebi nětže,
„Hač tebe njeſchtia narycječ.“
A hdyž sy ty s nim voryčeč
Dha jno je tebe wobolhal.

A hdyž sy ty s nim wjernož ryczał
W mjeník s dobrem wutrobu,
Dha hladá, so by dale bježał,
A načinik egi hanibú;
Wón swoju hanibú pschiſtrywa,
A tebe do neſ ſaſhmatá.

*) Za mjenju mojeho towarscha, kotryž ho tak
jara na mne pschißlodža.

We towarzhi, hdyž tu s nim kholđisch,
Sko twój najlubſchi pschečzel ſda,
A hdyž ty khribet k nemu ſložisch,
Na tebe jaſyk wužuwa,
A ſežini hróſne woblecžo
A s ruku fſchiwe koleſko.

A pschiindje na tebe hdy nusa,
Dha hóřſhy k tebi pschiſtichne;
A troſchtuje eje ſtenob' boka,
S wutrobu pak eji vopſcheje,
Ma na tym wulke weſelie,
Hdyž tebi tudy ſlje ho dje.

Hdyž ſtejisch derje pola ludži,
Dha mjerſazy wón na to je,
A pschezo, ſtajnje, ſa tym hlyedži,
Kak wo čeſz tebe pschihehe:
A ho tak dolho pschißlodža
Hač nimaſch žanoh' pschečjela.

Pschißlónik tón je wele hóřſchi,
Hač paduč, kíž eje wobkrane:
Wón krane tebi čeſz po ludži,
Wo wjazh tebe pschihehe:
Wón morduje eje na ejeli,
S tym: ſo ho hnjevaſch pschi ſebi.

Rachlowg.

Prilopk.

□ Schtò neby to meno Rothſchild hlyſchal
a komu by neſtate bylo, ſo ſu Rothſchildaſo
eji najbohatſchi ludžjo, kotryž menowacj ſh-
ſchimy? Najmožniſchi ſhježorojo, ſierschi a kra-
lojo ſu jich dôžnhy a wjesje ſnanou žadyn kraj
w Europi neje, kíž by jim pojčených penes dla
ſastajeny nebyl. Woni ſu ſchýrjo bratša, w
Wini, Frankfurci nad Majnom, Parisu a Londoni,
a wluča ſe ſwojim ſamōženjom níz kóždy
na ſwoju ruku, ale hromadzie. Jich ſamōženje
pak ſo k najmeňſhemu na pól milliardy, to je
500 millionow ſchjeſnakow djerži, bes tym ſo
jim jich kredit nad dwójž tak wele penesamí
roſkaſowacj da. W statnych paperach wſchelakich
krajow wobſedja woni wjazh hač 300 millionow
ſchjeſnakow. W tutym ſamōženju neje pak to
privatne ſamōženje, kíž ma kóždy tych bratrow
ham ſa ho, jich rycerske a druhé ſubka, ležom-
noſje, ſhježie atd. ſobu wopſchijate, kíž pecja
tež psches 100 millionow wuczinja.

Tež nejsu do teho te summy hotových penes
licjene, kij maju woni yak w bankach w Pa-
risu a Wini sa położene aby w swoich kam-
nych kasach k wchodziennemu peněznemu wiłowaniu
hotove djerža.

Cyrkwienske powjesće.

Wérowani:

Michalska wosada: Michał Kowalek, wobydlej
rob hrodom, s Hanu nebo Mateja Hermanna,
tłejnika w Lubochowu, sawoři. wudowu. — Peter

Wiejas, kubler w Boszczach, s Mariju Halmiz
s Wuriz.

Zemrjeći:

Djen 11. meje: Michał Zimmer, wumieňskař w
Brzeski, 73 L 7 m. — 15., Anna rodj. Hobjanek,
nebo Zona G. Wiejas a Tornitz, sawoři wudowa,
84 L 5 m. — 16., Hanža, Zana Augusta Knebla,
wobydlerja na Židovi, mandželska.

W michalskej zirkwi předvuje nedjelu Graudi
dopolnja k. d. Krawz s Lubija, popolnju k. d.
Wjazka.

Nawěštnik.

SAXONIA,

Krupobiežje sawieszjaze towarzstwo w Budyschini.

Tuto w lječji 1850 na wsajomnosz sałożene towarzstwo je swoim agentam ljetnu rospra-
wu sa 1853 k rozdjelenu pschipoštalo, a leži ta ſama pola tutych, kaž tež sa direkture ſa-
wieszenych na naschim hlownym bureauwi k wotewſacju prijodk.

Wobſanknenje na 1853 yokasa ſawieszenku ſummu wot 835,000tl., a bu w tutym lječji
sa krupowu ſchledu ſapłacjene 11,978tl. 13 nbl. 7 np.

Wone ſawieszjuje tež lječha pod naſpodobniſchimi wumjenenemi wsche družin pónych plodow
psche krupowu ſchledu po ſzehowazych prāmiah:

Stwelzowe a kopanske plody $\frac{3}{4}$ %

Woliowe a trufate plody $1\frac{1}{2}$ %,

Pschadne a pschekupske roſliny $1\frac{1}{3}$ %,

Khmel a tobak $2\frac{1}{2}$ %.

Towarſtvo poſticia ſawieszjazym po ſwojich wuſtawkach najlepshe rukowanje psches dospo-
nu wsajomnosz a ſtupi kōđe ſawieszenje hnydom po pschitkadzi do nastupazeje hlowneje agentury
do možy.

Wysche prāmije a pschinofška k reservofóndej nimaja ho žane polisne penesy aby woſebne
pschinofški k ſariadowanskim khóstam na žane waſchnje placicj a pschindu wusbylkowanja **niž
akzionařam** kaž pola towarzstw, **na twerde prāmije ſawieszjazych** k ljeſchemu,
ale jeničzy jenož ſawieszjazym ſobuſtawam.

Bližsche poſtajenja wo prawisnach ſobuſtawow wopſchleja wuſtawki, a móža ho k ſawieszenju
trjebne papery niž jenož na naschim hlownym bureauwi na mjaſowym torhoschcu cjo. $15\frac{1}{2}$,
ale tež pola naſchego tudomneho agenta k. pschekupsza W. Jakuba na žitnym torhoschcu dostacj.

W Budyschini, w haperleji 1854.

Direktorium.

Kölnjanske krapobiežje sawieszjaže towarzstwo.

Saruczący kapital 2,000,000 toler.

Sawieszenje psche krapobiežje stava so sa plody wschičkich družinow, tež sa wółnowe schleizer a herwalsche pschedmety.

Prämije su tune a s zyła tverde, be wscheho dopłaczowanja.

Sarunania so we wschičkich ljetach w polnym runosku sa mješaz po postajenju w hotowych penesach wuplaczaja.

Prospekty a druhe formulary so darmo dawaja a wobsanknenje sawieszenjow so w podpiśanej expediziji swjeru a spjeschnie wobstara.

W Budyschin, w meji 1854.

Expedizia na mjašowym torhoschczu čzo. 145/3. 2 skhodaj.

Powschittomne sawieszjaže towarzstwo.

(R. R. priv. Assicurazia Generali w Triezi.)

Saruczący fond towarzstwa Dęšacj millionow schiesznakow dobrzych penes.

Szczadny kapital	2,000,000 schiesznakow.
----------------------------	-------------------------

Reservy hacj ult. decbr. 1852 składowane	5,000,000 .
--	-------------

Dohody na prämiah a na kapitalskej dani	3,000,000 .
---	-------------

Wetschi džiel samözenja towarzstwa je na kubla hypothekariszy wupožceny.

Sawieszenja na twory, maschine, mobilije, skót, wumłocjene žita atd. atd. pschedzivo wóhnju po tunich tverdzje postajenych prämijach.

Dopłaczowanja so jenie żadaej nemóža.

Policy w prussich penesač, wuplaczowanja sa skłodowanje bes motczechnenja w innych penesach.

Pschi sawieszjerjach ratarstich pschedmetow poškicja towarzstwo woſebne dobytki.

Sawieszenja kapitalisow a rentow na živenje człowiekow. Sawieszenja pucjowazych firmla na drogach a telefonach.

Wschje požadane wuskładowanja dawa

Ferdinand Petau,
wokrešny agent sa Budyschin a wokolnoſi.

Kurpobiežje sawieszjaže towarzstwo w Erfurej.

Pschi tutym towarzstwi sawieszichu w fundjenym lječi, jako w džewjatym jeho wobstacię

18376 skobustowy summu wot **19,371,357 tl.** : - : -

Wupytanie skłodu stava so wot teho sameho, kaj je wjedomne, po najsprawničim a napschedzelnischim waschnju. — K hořebranju sawieszenjow porucza so tukhwilny agent spomneneho towarzstwa.

W Budyschin, 2. meje 1854.

Robert Schramm.

Stettinske woheń sawieszjaže towarzstwo.

Tuto towarzstwo psche wóhnjowu skłodu sawieszjuje mobilije, twory, mločjene a nemločjene žito w brožnjach a fajmach, ratarſke plody wschičkich družinow atd. atd. po tverdych a tunich prämiah.

Tuto towarzstwo może so kóždemu poruczeć. Wone ma 3 miliony tolet składnega kapitala a 300,000 toler reservy. Sa Budyschin a budysku wokolnoſi wobstaraja so sawieszenja w Smolerowej kniharni pschi snutskomnych bohatych wrotach w Budyschin

Nowy barlinski krupobieże sawieszjazy bank Stwielzowe płody 1 $\frac{1}{2}$ bes dopłacżowania. Stars 1 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$

1853: Sawieszenia . . . 29,293,280 fl.
 - polnosączajene schłody . 677,811 -
 - w saksich Hornych Luzzach 27,007 -
 Saruczazy kapital, excl. präm. . 600,000 =
 powyscha so hacj do . . 1,000,000 =
Dopłacżowania so żenje nestanu.

Wszelke sawieszenia swiżeru wobstara
W Budyšchini, w meji 1854.

Ziwnosz s 2 akromaj pola a tuki je se swo-
boonej ruki na pschedan a wscho dalische shoniež
w wudawarni Serb. Nowinow.

Drewowa aukzia.

Wutoru, 30. meje, budze so na scheschowiskim
rejzeru dżielba brjesowych a khójnowych walczow
a penkow na pschedadżowanje pschedawacj. Na
kupenie smyšleni nech so spomneny djen rano
9. pola hōszenzarja k. Kschizanka w Rakezach
nutnamafaja.

Dr. Hartungowij chinaskorowy wolijs
(po 10 nsl. sa bleschu) k pošylnenju a k po-
renšenju wlošow, a

Dr. Hartungowa felowa pomada (po
10 nsl. sa tygeli) k wubudzenju a wožiwe-
nju wlošoweho strosta,

swęselujetai so spóchi najwožebniſcheho spodoba-
nia a najwetscheho roſschierenja, wonaj so pow-
schitkomnie — po nietzishim steinischemu kosmeti-
sticje hemise — jało najlej pschej a najtun-
schej kředkaj w tutym genru spósnajetai a ma-
jenu w stajnej dobrzoſti na pschedan w Budyšchini
jenežy Wilh. Hammer pod radnej křežu,
w Kamenzu Fr. Aug. Naumann a w
Rakezach hapiykar Facius.

Zańdżenu sobotu žita w Budyšinje płaćachu:

Korc.	Płaćizna.						Korc.	Płaćizna.						
	Wyšsa.		Nižsa.		Srzedzna.			Wyšsa.		Nižsa.		Srzedzna.		
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.		tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	
Róžta	5	20	5	7½	5	15	Rępit	—	—	—	—	—	—	
Wſchenza	7	17½	7	5	7	12½	Zahly	7	25	7	15	7	20	
Decimien	4	17½	4	10	4	15	Hejduschka	4	25	4	15	4	20	
Wows	3	—	2	15	2	22½	Diernu	1	18	1	10	1	15	
Hroč	6	—	5	12½	5	20	Kana butry	—	15	—	13	—	14	

Dowoz: 2704 kórcow.

Ćiastane pola K. B. HIKI w Budyšinje.

Ssobustawy na 5 ljet dostanu 20% dobytko-
weje džielby.
Wobschłodženi wuwola taratora sa ſebe.
Žane ſastupne abo polisowe penesy, papery
darmo.
Deklerazia jednora a króka.

h k o w n a a g e n t u r a.

Chr. Holtsch na mjaſhowym torhoschiju.

Brjesowe walczki.
kopa po 2 tl. 21 nsl. a 2 tóhcej dolhe ſteja w
wukranczanskim knežim ljeſu na pschedan.

S naftalom macižy herbskeje ſej tutej
knizžy wusklej a možeteſ ſo w Smolerjowej
kniharci vostacj:

Selenska a jeje wobydlerjo.

Druhi džiel. Pl. 5 nsl.

W tutej knizžy wopisuje ſo wot k. K. Jenčja
na jara ſpodbne waſtynje: pozęjinki, waſtynje a
wſchwiera výchanskich Selencjanow, živenie ſich pri-
nebo miſionara Hanža Egedy a ſtukowanje henn-
hutskich bratrow ſa dalische roſpſcheszeraňe kſchesz-
ianskeje wſery w Selenskej.

Boža Fražnosz w ſtórbi.

Druhi džiel. Pl. 2 $\frac{1}{2}$ nsl.

Bot Jana Bohuſjera Muzjinka.

W Smolerjowej kniharci moža ſo vostacj:
Sonates pour le pianoforte par L. v.
Beethoven. Jena sonata po 3—6 nsl.
Sonates pour le pianoforte par Mozart.
Sonata po 3—6 nsl.

Serbske Nowiny.

Za noweški, kiž maja so w
wudawatni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedač,
plači so wot tynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo plači $\frac{1}{2}$ nsl
Štvortletna předplata pola
wudawarja 6 nsl. a na kral.
póseč 7 $\frac{1}{2}$ nsl.

Císto 22.

3. džen junija.

Lěto 1854.

Wopjši iecjje: W Budyšini, 3. junija 1854. Sswjetne podawki. S Notez. S Čjornowa.
S Tacđez. S Noveje Wýy nad Sprewju. S Budyšina. Pstchilovk. Hanš Depla a Mots Lunka.
Sprewy. Byrkwinske poweszie. Kavjesčtnik.

W Budyšinje 3. junija.

(Krótki politisski roshlad.) Najnowisze poweszie powedaſa, so ſu Ruſojo na Silistriu ſchyri króč ſa ſobu nadpad ſčinili, ale ju tola hiſhceje dobyč nemohli. — Jendzelſki admiral Napier (cžitaj: Neyjer) matu twerdíſnu Gustavvárn hiſhceje hac̄ do 28. meje dobył nebjie a duž je to ſelžane, so je wón tam 1500 Ruſow ſajat; tola je wjerno, so ſu tſi jendzelſke ſódzie 20. meje na jenu ruſowſku batteriju pola Gustavvárna tſjelate, ale ju napoſledku na pokoj wostajic̄ dyrbjale. — Franzowſojo chžedža Grichifku wobſadzic̄, dokelž grichifki kral ſ kſcheszjanſkim ſbjeſtaremi w Turkowſtej džerži. — Ruſojo cžahnu dale bōle pſches Donawu do Turkowſteje a ſda ſo, so drje chžedža bližiſe twerdíſny jako: Silistriu, Turtukaj, Varnu, Schumlu atd. woblehnyc̄, ale tež pódla ſa tym hladac̄, hac̄ nebychu balkanske hory ſtere liſe pſchetročic̄ mohli. — Psched Odežu ſo dale ničo ſtało neje a Sebastapol je drje wot jendzelſkofranzowſkeho ſódſtwa woblehneny, ale ſ žanemu daſlchemu ſtutkej tam hiſhceje pſchischlo neje. — Wyſhi roſkaſowarjo franzowſkeho a jendzelſkeho pomoznego wojska ſu wſchitzu do Turkowſteje pſchischli. Woni pak mjenia, so tam pſchecživo Ruſam predy ſakrocžic̄ nemoga, dyžli naſymu, dokelž budja haklej tehdy ſ temu doſz pſchihotowani.

Swětne podawki.

Sakſka. Prinz Jurij je ſo ſaſo ſ Italskeje wrócił. Kral je jeho ſ Radeberga, hdzej pola

artillerije ſtejſche ſ tſjelam do Lipska ſa druheho offiſjera pſchi ſtabi pſchehadžit. — Minister ſ Beuſt je wóndanjo do Bamberga wujſek, ſo by tam w ſjenocženju ſ bayerskим, hannoverſkim, württemberſkim, hebenſkim a meklenburſkim ministrom wobſankal, kaf bychu ſo jich kraje w naſtupanju rauſkopruskeho ſjenocženſtwa ſadžerzec̄ mjele. — Gastoſtvo kralowſkých krajných želeſnizow wofſewja, ſo dženſte billey, kif ſo wot 3. hac̄ do 9. junija na želeſnizy ſupuja, hac̄ do 10. junija placja, po taſkim zyly ſwjetocžny tydžen. — Bu- dyſte wokmaje wili ſmjeja ſo pjaſt 9. junija.

Prusſy. Rakusopruski ſwiaſſ je w myhle dnjach na ſjawné ſ namedzenju pſchischol. W tym ſamym je bes druhiim tež poſtajene, ſo chžetaj ſo rakuſki khjeſtor a pruſſi kral potom do wójny mjeſbeč poczec̄, hdvž Ruſojo balkanske hory pſchetročja. Tež je tam wuprajene, jo chžetaj wonaj to jenož teho dla cžinic̄, ſo by ſo pſches to ſtere liſe ſaſo mjer ſaložit. To wonhlaða, kaf byſhtaj ſpomnenaj wethaj neſpchecželszy pſchecžiwo Ruſam ſmyſlenaj byloj, ale ſ tym hiſhceje pſchego ſjawnje wuprajene neje, ſo ſtaſ na jendzelſkoſtrazowſku ſtronu ſtupiloj. — Prinz pruſſi je pecža teho dla, dokelž je kral miniftra Bonina, Ruſam neſpchecželszy ſmyſleneho, ſe ſlužby pſchecžit, ſ Barlina wujſek. Wón je ſo pak najſkere ſaſo ſ kralom ſiednał, dokelž w bližiſtich dnjach

do Barlina pschindje, so by tam 11. junija swój ślęborny kwaś swecjik. — Kral je tón tydjen w Magdeburgu a wokłnosci pobyl. Teho runja też kralowa. — W Schlesyństę su ho wokłnjaże wksi hijom sanđeny tydjen sapocząke. Zentnar woklmy bje wo 9 hacz 14 tl. tunski, dżikli konische naljetne wokłnjaže wksi. — W ljeci 1853 se ho na pruskich póstach psches 77 millionow listow a druhich wjezow rozeszalo.

Rakušy. Khjezor je ho se swojej młodej mandjelskej do Prahi na wopytanje podał, so by ju tam Czecham priódstaśk. Miesto Praha je ho tajkego poczegiowanja dla nanađenscho wypschito a su tam wele nedjel sa slobu na postanjenju rjanych česzych wrotow a druhich wudebenjow džiekali. Khjezorka je, kaž nowiny powiedaja, čjesku rycz naruknyla. — Ruskowski khjezor je rakuſtemu knejerstwu wukładowanie pschipóſla, čjego dla je wón na rakuſkich mesach tejsko wójsta shromadzik. Doho wukładowanie je pecja tak spokojaže bylo, so śmiedja te rakuſke regimenty, kiz biechu hijom k marszjerowaniu na ruske mesy poruczeńsostali, hacz na dalische w dotalnych kwartjerach wostacj. — Rakuſte wójsto je njetko pečja w tak dobrym redži, so może ho w krótkim času psches 700,000 muji wobrónicj. Sa ne je ho w poſlenischim času jenož njehdje 40,000 koni nakupiło. — Vajerski kral, kotrejž bratr je w Grichiskej s kralom, je poſlanza s proſtu k rakuſtemu khjezorej poſlał, so by tón w swadži, bes Franzowsami a Grichami nastatej, k ljeſcemu ryczak.

Badenska. Freiburgski arzybiſkóp je se ſwjetnym knejerstwom hijom dljesci čas w nepokoju, dokelž ho siednacj nemóžetaj, kaf daloko ma zytkwina a kaf daloko ma ſwjetna móz doſahacj. Główcnje je k temu pschischko, so je ſwjetna wyschnosz arzybiſkópa sa jateho wupraſila a wón ſwoje wobydlenje wopuschcijc neſmje. Tež je jemu ſastejenje jeho ſaſtojnſtwa nemóžne ſčinene. Duž ho tam na podjanskich zytkwiaſach wjazy k

Božej ſlužbi a k zytkwinstim naležnoszjam neſwont a wobdžerzuje ho jenož cijcha Boža mscha. So su tajke wobstejenja tamnemu podjanskemu wobydleſtwu wſchelako k poſtorkej, je lóhko wjerić, a njeleotiſi duhomni, kiz teho dla wótrje priedorachu, su do jaſtwa hadjeni. Arzybiſkóp je pschecjivo ſtutowanju wyschnosze protestjerował a čže ho jenož temu podcijenjny, schiōž hamž w tej ſpomnenej naležnosti porucži.

Franzowska. Franzowske, do naranscheho morja poſlane kódjstwo, je w poſlenischim času w kieſkim pschistawi pschebýwalo. Wobhſadanja dla bje tam s wokłnoszje Kiel, kaž tež s dalszych miestow wele ludzi hromadu pschischko. Franzowske kódjstwo čyjsche pschi prijenim dobrym wjetru dale do naranscheho morja jsecj, lenož jena kódj, na kotrejž biechu ijetra wudyrke, mijela w kieſkim pschistawi lejo wostacj. Wona mięsjeſche hijom 120 khorvch. — Swjaſt rakuſkeho khjezora a pruskeho kraja wukłduja ſebi Franzowſojo tak jako by wón pschecjivo Ruskam ſeſineny był. Statne papery su ho teho dla ſaſo k wyschej placisni poſbjchnyle. — Khjezor Napoleon naloža kóždu ſtadnoſz k temu, so by ſwoju móz powetschik. Dokelž grichiski kral pschecjivo kſcheszijanskemu ſbjeſkarſtwu w Turkowskej džiekat neje, dha je njetko Napoleon wſchelake požadanja na neho ſtaſik a hroſy, so jemu kraj wobhadiji, jeli ho tajtim požadanjam nepodejſne. Wón je tež hijom generała Foreya s njeleotymi wójniskimi kódjemi do Grichiskeje poſlał a tuton ma poruczeńsostali, naſprjódzy grichiski pschistak Piräus wobhadić a potom tež, jeli treba, miesta w Grichiskej ſamej. Franzowſojo *maja Algier, woni džerža Nom wobhadieny, hacz runje by jich hamž rad wobyl, a s Grichiskeje ho lóhko doſz tež ſaſo hibacj nebudja, pschetož to su wſcho ważne krajinu sa teho, kiz čže na ſredźneſtajnym (mittelländisch) morju mózny byc̄. Džirvne jenož je, so to ſendjeleženjo hifcje pschego tak cjerjja. —

Jendželska. Nowiny pišaja, so su tsi jendželske fregaty rusowske wobtwardjenja pola Hangö-a rostisjelake a so buchu jim pschi tym 3 majojo moreni. Hangö je ta kupa na finnlandskiej stronie finuskeho morskeho luta, hdjež twerdzisna Gustavsvärn leži. Schwedse nowiny chiedzą wedzecj, so je so Napier s wetschej dżielbu swojego lódźtwa 21. meje psched Gustavsvärn postajit a 22. najskere na tulej twerdzisnu tjsieci poczat. S najmienšcha je wot tam hrimot kanonow skłyszczy był.

Rusow ska. Russe nowiny pišaja, so je so wojsowanie w finnskim morskim lucji 19. meje sapocząło a to psches tsi jendželske lódzie, kiz so w hangolskiej bliskości pořasachu. Na tute pořazachu Ruskojo hnydom tjsieci, jim pak Jendželczenjo tež hylne wotmolwachu. Nasajtra bje hñom 17 jendželskich lódzow psched Hangö-om skromadzonych a je so tam potom wjeszje wulke tjselenje podalo.

Turkowska. Brynz Napoleon dawa tu khwilu w Konstantinoplu wulke hośtiny a pscheproschuje so tež wot Turkow na te same. — Franzowski wyschi general Arnaud, jendželski kommandeur Raglan a najwoſebniski turkowszy generalojo su so do Barny podali, so buchu tam s Omerom paschu muradzili, na kajke waschnje by so wojna pschecjivo Rusam wesz mjeła. — Russe wojsko je krajinu bes Schumlu a Barnu wobſadzilo. Tež ſda so, so so Turkojo psched wobſadzeniom drohi boja, kiz i Sofiji wedże, pschetoz Halim pascha je porucznosz dostał, so by s Widdina a Kalafata težko wójska do sofijskieje stronę póſłal, hacj jenož njeſak parowacj może. — Herwal Omer pascha Rusam predy napschecjivo stupicj nochyſche, khiba pola Schumlie, ale njeſko je pecja wobſanknył, jim, je-li možno, hacj i Silistriji na pschecjivo cjaħnycj a ħnadju tutu twerdzisnu psches to wot Rusow wumoz. — Silistria dyrbi wot Rusow wele cjerpicj, ale hacj do 23. meje hiszczęje wot nich dobyta nebje. — Sbježkarſtwu neje

hiszczęje ejissje kong wsalo. — Czornohorenjo počinaja huſzicho nadpady na turkowske wshy cjińcę. — Serbſti weth je do Konstantinopla prascieć dał, so je wón swój zyky lub wobrónik, ale jenož teho dla, dokelž nikomu do kraja dacj nochze.

Gričiſla. Franzowske wojsko je do Piräusa pschiljelo, neje pak hiszczęje na kraj wustupiło. Gričiſi król je so pecja franzowskim požadanjam podcjiſnył; menujzy, so chze kručje pschecjivo kſcheszjanskemu sbježkarſtwu w Turkowskej wustupowacj a janyh Gričam tam hici nedacj.

Ze Serbow.

S Kočež. Sañdżenu nedželu, 28. meje, wečor, wudyrí tudy wohen a je so Mikanez twarenje wotpaliko.

S Czornowa. Tudy wudyrí 23. meje w klanjowej kolti sahrodnika Karſcha wohen a buchu psches njón Karschez domske, hródz, drenenj a wumenik do popeka pschewobrocjene.

S Tacjež. Szredę 24. meje rano w 6. hodzini wotpalik so tudy jene burske kublo.

S Noweje Wshy nad Sprewju. W noz̄y wot 30. i 31. meje su so tudy khježnika Szymanka domske a hródz wotpalik.

S Budyschina. Pschi theatru je nedawno nowy pschitwark dokonjany, menujzy khofejownja konditora Tranſchela, fotraż bu tam psched njeſ, fotym čaſom wotewrena. Wona namaka so tam po jenym skhodzi na raniszej stronie džewadla abo theatra. — Nedaloko teje sameje pschi sapocžatu haſti, kiz prieki psches fotolku na bohatu haſu wedże, pschi tak menowanym finkeſtſlagu je mjeſchecjanska rada kruč teho twarenja, hdjež so hermanke budy khowaja, pschewtaricj dała a tam polizajsku staziju a pschewytk sa waſhtarjow ſradowało. W tuthym pschewytku bu dje pecja wo dnjo a w noz̄y jedyn polizaj pschitomny.

Priłopk.

* Nasch krajjan i. kand. Jenč je tu khwilu na pucju, so by Delne Eužipy pschewytoval. Wón

je tam tež wschelake stare, njetko zplje nesnate
herbske knihy nadeschoł a tež sajimawu, njehdy
wot čjesiech bratrow šobu pschiněshenu čjesku
knihu namakal.

* W Žitawi bu 28. meje nowa podjanska
schula wotewrena; wona ma tu khwili 25 schu-
lerjow.

* W Drąždjanach bje 31. meje pohreb kra-
lowskeho kaplana k. Wěnka a tón samy djen je
tam superintendent Heymann wumrel.

* W Lindowî w Delnych Łužizach bjechu
psched njeckotym časom korejmarta a dwaj 8 a
10 ljetnaj hólzaj drapu dostaloj. Woní chychu
sabi tu samu sahnacj a wudjełachu po ludzozym

wukšanju njeckaju žalku se živeho šlebora, pa-
lateje wody a šwinjazeho tuka, s kotrejí so, jako
bjechu ju shrjeli, wečor pomasačbu. Wo stysknej
nožy wumrechtaj rano najprijodzny taj hólzaj a
potom tež macj, so bjechu sa jedyn djen tsi cjełka
w domi, kij buchu po njeckotych dnjach pohre-
bane, ale sa tydzenj saho wuryte a wot lkstarijow
pschevtyane. Tón jledoſty mas bje te cjełka psched
tlaczom khetro sakhował a bjechu wonie kaj bal-
samierowane.

* Cjiesla Preußch, kij bje wóndanjo w
Biskopizach bróznie sawalit, je k 10ljetnemu zuch-
hausej wotwudjeny a hijom do Waldheima wot-
wedjeny.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj a

Mots Tunka

ludži pódla

Hans Depla. Njeckoffi ludijo maja tola
djivne mjenenja!

Mots Tunka. To wschak móže bycj.

Hans Depla. Hlaj, to mi wóndanjo je-
dyn snaty storjescze, so je swoju djówku w mjeſt
warenje wucjicj dat, — so je wona njetko wu-
wucjena domoj pschischa, ale so won tola niczo
ljepscze k jiedzi nima, dyžli predy.

Mots Tunka. Neje dha ta djówka swoju
wjez naruksnyła?

Hans Depla. Dara derje; ale won jei
niczo ljepscze k warenju nedawa.

Mots Tunka. Haj tak! nó to móže naj-
ljepscha kuchafka bycj, ale s bjernow wschak tola
žanu peczen pschihotowacj nebudje. — Ale ja

sym cji psched njeckotym časom tež skoro tajku
wjezku shonik.

Hans Depla. Kajku dha to?

Mots Tunka. Dwaj čłowekaj sedzischtaj
w hossenju sa blidom a rostrycjowaschtaj so wsch-
ełaso. Bes drugim rekn tón jedyn po khwili:
„Ale jjetraschcijepenje to wschak tež ne-
womba. Tón drugi prasbeschce so na to: Maju
dha wasche dżeczi sjetra? „Nje“ wotmolwi tón
präsentscze, „to runje niz, ale mój hólcejz,
kotrejuž sym sjetra ſćojjepej dat, je
wschak wóndanjo se ſchtoma panik a
sabi ruku wuwinkt.

Hans Depla. Haj, dha gazu ja wjericj,
so jjetraschcijepenje nepomha.

S p ē w y.

T r o ſ ḍ t.

(Hlóš: Sera wę, sera wę ic.)

Wo sumi ::;
Roku rjane fiaſki,
S lóſtom rózle ſaſo feſteſa,
Djeſteſe ſo w polu ſmjeſa,
Schkowroncik ſyjewa nad nim —
Teſho dla ::;
Wutroba budž mjeriſcha.

Traschna nóż ::;
S jaſnym ranjom ſhubi móz,
U je cjeſno tež na ranju,
Schkodno budž na ſimjerkanju,
Mjanj wečor ſlocji ſo —
Spokoſ ſo ::;
Horjo ſanđe neſtoro.

Dowjet ſo ::;
Nimo cjehne newedro,
Madoſ ſo ſrudoboy wiſe
Tón, kij kweſteku ſ deſtejcom ſbiſe,
Wón lu ſaſy poſtehne —
Wo ſrudjbi ::;
Gradomny djen ſaſwjeſci! S * *

Rusojo na Dunaju.

(Z Čelakowskeho „wothloſa p. rusk.)

Wichor njeſumi njeboju ſerokim,
Hromy njeboča hustych mróčelach,
Ruske wojsko to cehnje k Dunaju,
Cehnje k Dunaju z wótrym wyskanjom,
Pěſnje ſpěwajo, Dunaj witajo:
Hoj ty naš stary wótc - Dunajo!
Doňho po tebi nam so ſtyskaſe,
Doňho my z tobou ſo njewidžachmy.
Nježedžichmy ſo po rychlych žołmach,
My žedžichmy ſo po twych ſedízach.
Na ramjenjom ty nas přenoſuj
Dobrych pachołow a naſich koni;
Džemy wuhubi zemju turkowſku,
My njewrjacych Turkow zrubamy.

Štò to wita nas dobrych pachołow
Wita za starym wótcem Dunajom?
Zwony njezwonja z hlosom ſlěbornym,
Z hlosom ſlěbornym wot božich cyrkwiow;
Złoto zawitych trubow njezynći,
Złoto njezynći po dołach, horach:
Ale ryč ryči prawoſławny cař,
Wulki hosudar, wótc naš Nikolaj:
„Och wy khróblí to, dobri młodzeńcy,
Ty lube moje wójsko wubrane!
Wy poſlužće mi a kraju swojom”,

Wy ſej wuſlužće z prawdu a ſwěru,
A njeprečelow bijće poſpochi!

O prawoſławny carjo, wótc naš,
Tebi a kraju my poſlužimy,
Na twoje ſłowo my polećimy
Do njeprečelskich jako hrom rjadow,
Rady krej našu přeleć za tebje.
Turkowiſki budž měſac padači,
Slónco w jasnosći budž ſkhađeči,
A ſława ruska z njeho ſwětiči.

Cyrkwinske powjesće.

Podjanska wosada: Michał Venada, ſahrodnik
w Gahorſu, ſ Mariju Lindnarez ſ Bjeležez.

Zemrječi:

Djen 20. meje, Jakub, Michała Handrika, po-
menowaneho Cjeħſille, khjejerja w minniel zýrkwi, ū,
1 m., na widliſcieſja. — 21., Jan Bohuwer Husat,
wobhyblet na Židovi, 681 5 m., na ſlaboſ. — 22.,
Jan Hendrich, Miſławicha Juſta, khjejenika w Bjele-
zach, ū, 9 L, na hłownizu. — 23., Hana, nebo Mjer-
ejna Nowaka, ſublerja pod hromom, ſawoſt. wudowa,
85 L 11 m., na ſlaboſ.

W michałſej zýrkwi přeđuje 1. a 2. djen
ſwiatkow doloňka f. d. Wjazka, popołnu f. d.
Wanak, 3. djen ſwiatkow f. ſand. Trautmann.

N a w ě ſ t n i k.

Cjeſny wjenz na rów
mojeſe lubje cjeti

Marije Bündemannez
w ſuſju.

Rodjena 25. sept. 1834.

Wumre 22. meje 1854.

Tak je twój bieh na ſwjeti,
Luba cjeti! dokonjanj;
Boji jandjel nebeſki
Wschindje ſ nebeſ ſotpoſlany,
So by ſ teho ſwjeta eje
Dowiedź do teſ ſbójnoſzie.

Duž my w twoſej młođoſji,
We tym wſchak najrenſkim ſejenju,
Hujom do ljet dwajczji
Djeſchmy ſ twojem' wſchewodzenju.
Tak ſy ſahe wucjekla
Hrjeſchnom' ſwjetel, Marija!

Twoje cjeſlo boſoſne
To njeſt cjeſche ſpi we rowi

Pola swojej macjerje
W Nefwacjedli na kerchow
Hacj ta truba pochlenja
Waju s rowa sawoka.

Hdyż bie ty też we kaschaju
Hacj na renscho wupyschena:
Twoja duscha we nebju
Kij je nietko — pschekražnena —
Khryſtusowa neistra —
Te scheje wele renischa.

Tak ta duscha k Jezuſeſi,
Koſehož ty lubowasche
A ho jemu k hegenteſej
Sahe w mlođych ljetach dashe,
K nebju horje čehnische,
K nebju, hdzej twoj sbóžnik je.

S nebja wona pschiwoła,
Wam nietko wurudjeny nano:
„Nepłakaję moje dla
„Proſchtuję ſio, — wy tež ſpano
„Borty ſa minu pschindjerje,
„Duž, moj nano! nepłakaję!”

„Luba macje pschirodna,
„Wo mne wiązły nepłakaję,
„Moja żałosz ſwoj konz ma,
„Bohu khwalbu ſa to dajeſe,
„Moj ert wiązły nepłakaję,
„Preć ſu wſchitke bołosje!”

„Shtož Bóh čini, dobre je,
„Bratſjo, borty, nepłakaję,
„Swoju ſmierć pak woymocje,
„Swojetne lóſchy na bók ſtajęſe,
„So ſze ſtajnje hotowi
„Hdyż ſu ſmerci k wami pschibliži.”

Tak nietko wona s nebeſow
Sweſelena delje hłada
A hei na tu ſemju ſow
Nidb wiązły nepoſada,
Teje duscha wſchitko ma
Shtož je hdj hei žadała.

Napoſled tež ſ wutrobu
Wona wſchim ſo podjaſuje,
Kij jeſt eſſeſe we kaschaju,
Kij nietko w rowi wotpočjuje,
Reniſe wupyschili ſu;
Bóh ſo ſaplaſi kóždemu.

Duž da ſpi nietko, Marija,
Ejſiche w twojim khłodnym rowi,
Hacj to ranje ſaſhwita,
Hdzej Bóh eſe po ſhwojim ſłowii
Saſo ſ nebo wubudzi
A naſ wſchitkich ſlednoſci.

Wosſewenje dobytkow s 45. krajeſnejſe lotterije.

Dokelž ſu ſu ſe wſchelakich stronow naprashowanja
na mne ſtate, dha dowolam ſebi, ſzehowaz dobytki k
nawedzenju dacj. Do mojeſe kolleſzile je pschiſtko na

Gjø.	38980	$\frac{2}{8}$	1000	tl.
=	41836	=	1000	=
=	45516	=	1000	=
=	45522	=	1000	=
Gjø.	21057	$\frac{1}{1}$	400	tl.
=	40059	$\frac{2}{8}$	400	=
=	41802	=	400	=
=	41839	=	400	=
=	42339	=	400	=
=	11300	=	400	=
=	10062	=	400	=
=	45539	=	400	=
=	40113	=	400	=

Gjø.	10059	$\frac{2}{8}$	200	tl.	Gjø.	40841	$\frac{2}{8}$	200	tl.
=	38527	=	200	=	=	40076	=	200	=
=	42303	=	200	=	=	40079	=	200	=
=	42382	=	200	=	=	38991	=	200	=
=	42423	$\frac{1}{2}$	200	=	=	41844	=	200	=
=	40124	$\frac{2}{8}$	200	=	=	38505	=	200	=
=	23397	=	200	=	=	8154	=	200	=
=	29	=	200	=	=	45557	=	200	=
=	40898	=	200	=					

Szehowaz cja. ſu wſchitke po 100tl. dobytki menuſz:

Gjø.	40824	$\frac{2}{8}$	Gjø.	41817	$\frac{2}{8}$	Gjø.	38587	$\frac{2}{8}$
=	40881	=	=	10003	=	=	40003	=
=	21875	=	=	10073	=	=	40006	=
=	40127	=	=	10091	=	=	40028	=
=	40148	=	=	10100	=	=	40034	=
=	40164	=	=	11260	=	=	40065	=
=	40175	=	=	11265	=	=	40080	=
=	45536	=	=	23326	=	=	42352	=
=	45560	=	=	23392	=	=	42355	=
=	38925	=	=	23396	=	=	42367	=
=	6098	=	=	29334	=	=	42383	=
=	40552	=	=	29350	=	=	42387	=
=	41804	=	=	38513	=			

Gjeſzenym Sſerbam Budyschina a woſolnoſſe,
kotrychž dowjerenie ja hijom wele liet ſ džakom wu-
ſiwan, dowolam ſebi, k 1. klasy 46. krajeſnejſe lotte-
rije, kotrejž cjehneneje pschiſtneho 26. junija ſa-
počyne, $\frac{1}{1}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$ loſh ſ hłownych kolleſzow
kniesow Wallerſteina a ſyna, Antonia Waller-
ſteina, H. A. Monthalera, A. Geneifa, G.
H. Steina po dotalnej placiſni poruczici. Moje
wobydlenje je na ſwokomnej lawſkej hafy cjo. 801
della, nimale hofſenſzej k hleſemu ſonej ſnapſherja.

W Budyschinie, 2. junija 1854.

C. F. Jäger.

Nowy barlinski frupobiežje sawjieszjažy bank

Stwielzowe płody 1 $\frac{1}{2}$ bes dopłacżowanja.

Ravš 1 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$

1853: Sawjieszjaž . . . 29,293,280 tl.
 - potnosapłacjene schody . 677,811 -
 - w sakstich Hornych Łuzizach 27,007 -
 Saruczažy kapital, excl. präm. . 600,000 -
 powyscha so hacj do . . 1,000,000 -
 Dopłacżowanja so żenje nestanu.

Wschile sawjieszjaž swjemu wobstara
W Budyschini, w meji 1854.

Ssobustawy na 5 ljet dostanu 20% dobytko-
weje dżielsb.
Wobschodzieni wuswola taratora sa ſebe.
Žane ſastupne abo polisowe penes, papery
darmo.
Deklerazia jednora a króla.

h k o w n a a g e n t u r a.

Chr. Holtſch na miasowym torhoscheju.

Kölnjanske frupobiežje sawjieszjaže towarzstwo.

Saruczažy kapital 2,000,000 toler.

Sawjieszje psche frupobiežje stawa so sa płody wſchitkich družinow, tež sa wóknove
ſchleňy a hewalsche pschedmety.

Prämije su tune a ſ zyla twerde, be wſcheho dopłacżowanja.

Sarunanja so we wſchitkich ljetach w połnym runoschku sa mjeſaz po poſtajeniu w
hotowych penesach wupłacząja.

Prospekty a druhe formulary so darmo dawaja a wobsanknenje sawjieszjenow so w podpi-
ſanej expediziji swjemu a spjeschnie wobstara.

W Budyschini, w meji 1854.

Expedizia na miasowym torhoscheju čzo. 145/73. 2 ſchodaj.

Burske kublo čzo. 3 w Pschischęzač,

20 minutow wot mjeſta Budyschina ſdalene, w
najlepschim położenju, 54 aktow 50 prutow le-
żomnoſjow wopſchijaze a ſ 1184,33 dawſtmi je-
noſtemi napołożene, budje so, kaž ſteji a legi

20. junija dopolnja 10 czech.

na kubli ſamym pod wumjenenemi, w termii wo-
ſiewomnymi, na pschedadzianje pschedawacj.
Wumjenenja a wopisanje kubla ma k nawedzeniu
prjódklego

rycniſ Ernst Nychtar w Budyschini.

Pschedupſki wuzćomniſ pýtanj.

W mojich materialnych chlamach može mtody
głownej, kij potrjebne ſhulske wſedomnoſje wobſedzi,
pod spodobnymi wumjenenemi hnydom mjeſto doſtač.

W Lubiju, 3. junija 1854.

Aug. Michler.

Nowa khejza ſ körzom pola je ſe ſwobodnie
ruki na pschedan a može so wſcho dalische ſhonicj
pola tycerja Nyctera w Lichanju.

Brjesowe walczki

kopa po 2 tl. 21 nſl. a 2 tōheji dothe ſteja w
wüfrançanskim knežim ljeſu na pschedan.

Drewo na pschedan.

Čzo. 2. w Droždjiſu je dwaj floſtrai woſo-
weho a pól floſtra briesoweho drewa na pschedan.

Wot podpiſaneho hajniſkeho ſarjadniſtwia
budje ſo ſ hetscheho ſpushejaneho drewa a to
w bartſkim rejeru

100 floſtrow dubowych penkov

14. junija. t. I. dopolnja 8 mich ſzawnje na
pschedadzianje pschedawacj. Na kopenje ſmy-
ſleni ſo k temu ſ tym pschispomnenjom pschedroſchu-
ja, ſo budja pschedanſte wumjenenja w termii
woſjewene a ſo ſo pschedadzianje ſamo pschi-
wukim ſobanju pola Dubrawki ſmjeje.

Hrabinske Lippiske hajniſke ſarjadniſtw.

Wiedemann.

Aukzia.

Tieczi dzeni swiatkow 6. junija budza so pola Pietra Szwory, ejeslije w Drozdziju, wschelaki remeslniski grat a meublje, kaž nieschto drasty, wošebje jena rjesakowa maschina a nieschto ntereñho lenu sa hotowe penesy na pschedadżwanje pschedawacj.

Aukzia.

Wutoru 6. junija budze we Wulkej Khojnizy pola Deutschera aukzia wschelakeje muſteje drasty wodzjerzana.

Aukzia.

W Bokojni pola Varta budze 3. dzeni swiatkow popolnju 2 maj aukzia meublow, tycberskego gratu a dzielby stejazeho žita pola podpišaneho wodzjerzana.

Jan Gersch.

Jara rjane rigaske lane hymjo
pschedawam po tunach, körzach, bjerlach, mierzach a maskach w najtuniscej płaciſni.

W Budyschini na herbszej haſh f dwiemaj muromaj *J. G. F. Diecksch.*

Khwalobne snajomne

italske medowe mydlo

haptykarja A. Sperati-a w Lodi-u (w Lombardach)

½ kruch po 5 nsl., ½ krucha po 2½ nsl.
ma stajne cierstwe a dobre na pschedan w Budyschini Wilh. Hammer pod radnej khjezu,
w Kameñu Fr. Aug. Naumann, w Rakezach haptykar Tacius.

Machlowste en. luth. towarzstwo smieje 2. dzeni swiatkow shromadzisnu. *Pschedydstwo.*

Pecz toler myta

temu, kij pacjif s 20 saſſkimi jenotolerſtmi pa-
verjanymi penesami, kotryj bu 27. meje 1854
popolnju w 5. hodzini najſtere ſ trajnostawſkeho
banka psches hród a po hradowej hori delje ſhu-
beny, we wudawańi njemſtich nowinow pola
trnicijschcjerja k. Monſy woteda.

Shromadzisna wuberka khudobnych towarzstw w budyskej frajſkej direkſji

sobotu 17. junija 11 czich

w Sejmowni w Budyschini.

K tej ſamej so wuswołeni wokreñni prjödkſtejerjo, kaž tež prjödkſtejerjo khudobnych towarzstw, kij bes pschisanknenja k druhim ſame fa so wokreñ wucjincz chedja, pscheproſchuja.

Jan Chrystian Hendrich Kind,
tu khwilu pschedzyda.

Dzenſki porjad. Rosprawa wo ſtukowa-
niu khudobnych towarzstw. Wotpołożenie ſliczbo-
wanja dla penes, dotalnemu direktoriu pschipoka-
ſanych. Wuswołenje ſobustawow direktoriu. Ros-
prawa wo dopelnjenju wiazorych wot bukiczanſkeho
khudobnego wokreſa ſejmennych proſtrowow wo po-
ſtajenie pomožnych żandarmow; nucjenje wschelakich
gmejnów k wobledzbowaniu khudzinſkeho porjada.
Sarunanie wudawkow fa domopóſłanie prosche-
rjow ſ tajſich gmejnów, kij proscherſtvo cierpja.
Zednanje dla wschelakich nametow wot khudobnych
wokreſow, naſtupazych: ſajne ženjenie nesamoiſtich
młodych muſkich, ſbiehanje pschinorſkow k khudob-
nej poſkładniſy wot młodych ludzi, kij domovinſti
list trebaſa atd. Namety wajicjanſteje a bukiczan-
ſteje gmejny, poſtanie nerodnych a ſienich ludzi
do koſrekcionistich khjejow naſtupaze a jednanje wo
ſtriedli, kij mają gmejny ſyła natoſeci, so bychu
ludzi, kij dzietacz nochzedja, k dželu pschivedle.

Zańdženu sobotu žita w Budysinje płaciechu:

Korc.	Wyša.		Nižsa.		Sredzna.		Korc.	Wyša.		Nižsa.		Sredzna.	
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.		tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.
Rójta	5	22½	5	12½	5	17½	Rjeplk	—	—	—	—	—	—
Pschedz	7	20	7	10	7	15	Zahy	7	25	7	15	7	20
Decjmen	4	22½	4	12½	4	17½	Hejduscha	4	27½	4	20	4	25
Worß	3	—	2	20	2	25	Bjern	1	18	1	10	1	15
Hroč	6	—	5	20	5	25	Kana butr	—	15	—	13	—	14
Dowoz: 2690 kórcow.													

Serbske Nowiny.

Za noweški, kiž maja so w
wudawarni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedač,
placi so wot ryndka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawač
J. E. Smoler.

Kóžde čísto placi $\frac{1}{2}$ nsl
Štvortletna předplata pola
wudawarja 6 nsl. a na kral.
pôsobce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Čísto 23.

10. džen junija.

Léto 1854.

Wojsciecie: W Budyschin, 10. junija 1854. Swjetne podawki. S Kulowa. S Budyschyna. S Vola Ty dyrbisich ſwiaty djen ſwecjic! Hanš Depla a Mots Tunka. Spjewy. Pschitopl. Zyrkwinke powesje. Namjeschnil.

W Budyshinje 10. junija.
(Krótki politski roshlad.) Wójnske ſtukowanje je ho w nowischem času jenož na woblehnjenje Silistrje wobmeſowalo. Silistrja ho hiſcje pschezo djerži a poweda ho, so wot Schumile 90,000 Turkow pod nawedowanjom Omara paſchje silistrjskim wojowarzam na pomoz czechne. — W naranshim morju ho hac̄ do 29. meje niečo woſebnho ſtało neje. Admíral Rápiet ležesche s wulkej dželbu ſwojich tódzow hiſcje nedaloko Hangö-Uoda a wuszała jenož druhy njeſkore tódzie pak na tu pak na tamnu ſtronu. — Rakufi ſhjezor a pruſki kral po poſtajenjach ſwojeho ſwiaſka dale krocjtaj. Wonaj ſtai tehe dla na ruskohu ſhjezora požadanje ſtajiloj, so by wón miera dla Turkowſtu ſtere ſepe wopuschcjet. — Sultan je rakufemu ſhjezorej pschitwolit, so by tuton Albaniu, Čzernohory a Čſerbiu wobhadžit, hdy by ho jemu to nuſte byc̄ ſdalo. — Grichiski kral je ho požadanjam Franzowow a Jenželjanow podczisnyc dyrbjat. Wonu ſu jemu jeho wójnske tódzie ſafeli a nowe ministerſtvo pschinuſowali.

Swětne podawki.

Sakſa. Prinz Albert je ſwiatocjiciku do Prahi k rakufemu ſhjezorej pschijet. — Minister s Beuſt je ho s Bamberga wrócił. Wot tam ſhromadzenych miniftrów mēnſich njemſich krajow je ho pecza wobſanknylo, na kafe waschnie bychu ho rakufopruſkemu ſwiaſtej pschitancyz móhli a to tola ſamostatnoſzi Janeho njemſeho kraja neschkodjilo. — Sakſi a pruſki kral ſtai ho 8. jun.

do cjeſkeho mjeſta Tecjina podaloj, hdyž je tež rakufi ſhjezor pschijet.

Pruſh. Hac̄ runje je tež pruſki kral na ruskohu ſhjezora požadanje pôſlal, so by wón turkowſke kraje ſtere ſepe wopuschcjet, dha tola nihdje widječ neje, so by s tym tak jara ſtrucje mjenene bylo. Pschetoj ruskí ſhjezor ho tajfemu požadanju tola wiesje nepodejſne a duž by ho potom s gwaltom k temu nufowacj mjet a to neby hinal ſhlo, ſhla psches wojnu. Alle pruſke ministerſtvo nihdje Jane wójnske pschitom cji-nič nedawa. — Kral Čze ho ſredj junija do Kralowza (Königsberg) podacj. — Ministerſtvo je ſakafalo, so bychu ſo wójnske wjez ſ zuſykh krajow psches Pruſsu do wukraja woſyle. — Rakufi general Meyerhofer je do Barlina pschijet, so by s pruſkim ministerſtвom wójnski džel rakufopruſkeho ſwiaſka dowuradžil. — Prinz pruſki je ho 6. junija ſaſo do Barlina wrócił.

Rakuf. Šhjezor a ſhjezorka bjeſchtaj ſan-
djeny tydjen w Prahy a buſhťaj tam jara pschijne a wutrobnje powiſtanaj. Po njeſat bjeſche wſcho s wjenzam i pletwami poſtryte, wſchiske ſchulſke vjeſcjet a wſchje ſemehniſſe jednoty abo innónki bje-
chu ho do rynkow ſetupale, jako ho ſhjezor a ſhje-
zorka psches mjeſto wſeſchtas, a tam a ſem ſte-
jchu jara rjane cjeſne wrota. Jane tých ſamych
biechu ſe ſljebotnym lawom, ſchvri gentnarje cjeſkim,
wusnamenene. Law je menujzy w cjeſkim wo-

poni. Wejhor 3. meje bu wójskima wewytoreo rjomaj k czech wot hewerjow a mjechjanow wulli czah s faklemi wuwedzeny. — To je wjeste, so je khjegor na russkoj zarja pismo s tym pojada- njom pôstak, so by tuton turkowske kraje swojemu wójsku wopusczejic' dal. — Rakuske wójsko se ho s wetscha do Siedmihróbskeje (Siebenbürgen) psche- chnylo. Tezje ho wone w Galicyjskej jara pschisporilo, po tajkim na stronach, kij bôle k Russiskej leża.

Baden'ska. Freiburgski arzbislop je saho zylje swobodny, ale skórzba pschechjivo nemu je saložena. Wón je hizom jara pschisjetny muž a knadž psches 80 let starý.

Franzowska. Khjegor je pecja na schwed- skeho kraja pôstana pôstak, so by tej tuton psche- chjivo Russnym Russam wójsky wustupil. Schwedojo, kothymž su Russkoj njehdý wele kraja wslali, bychu drse to rad czinili, kdy bychu so jenož bosecj netreballi, so knadž potom Russa schwedski kraj zylje pôzre. — Franzowske lôdjstwo je ho s fielskoho pschistawa dale do naranschego morja podalo. Dwie lôdži s khorymi stej tam ležo wo- stalej. — S grichiskoho pschistawa Piraeusa je wetschi džiel franzowskojendjelskich lôdjow saho wotjel, dokež je ho grichiski kral wschitkim poža- danjam franzowskoho khjegora podeszchnyl. Tola je tam hishcje njeschtro lôdjow a wójska wostalo, s kothymž su bes druhim tej grichiske wójskle lôdžje webhadzene. Kral je blubicj dyrbjal, so khchisjanam w Turkowskej na žane waskne wjazy pomhacj nočze. So bychu jeho s temu najwježscho nufowacj möhlt, stan franzowski a jendjelski pôstlanz njesotrych muži porucziloi a myh je rón sa ministrow wsciaj dyrbjal.

Jendjelska. S naranschego morja su po- wessje do Londona pschischle, so su jendjelske lôdžje pschi wojowanju pola Hangša a Etnasa s morwych mjeſt, tamniſche baterije Russam sta- syli a jenu russu lôdži wotweldi.

Turkowska. W nastupanju woblehnienja Silistrije pische ho, so je naprjodzjy general Lüders

psches tutu twerđisnu pschicjahnyl a na pokon- schej stronì do neje tselat. Posdžischo natwarichu Russkoj most psches Donawu a pschicjeje weich Görečlaw s 15,000 mužemi, a wot 18. meje tijesleshe ho s dwiesu stronow na Silistriju. Russkoj sejnicihu 20. meje nabpad na prjenju redoutu, nemôjachu ju pak dobycj a 24. padjechu Turkijo s twerđisny a sbježe ho s Russami huro- we wojewanje, pschi kothymž je pecja s wobeju stronow psches 1000 muži panyle. — Russkoj schtormowachu potom 28. meje s tioch stronow, newožachu pak niežo dobycj, khiba dwie reducji (swonkomnej malej hrodžiszej). Weni mjejachu 186 morwych a 379 ranenych. Bes pošlenskimi bje tej jenciekt syn generała Orlowa, kij bje do twiejska iheleny, tola pak hishcje živy. — Basse- wiej je w Kalaraschu. — 30,000 Russow cjhne tu stronu k Basardjikej, hdjež hizom njeschtro russkoj wójska steli. — S Thehaliskej pisaſa, so tam tscheszianſke sbježkarstvo saho pschibywa. Sbježkarstvi hlownik Chadschi Petros je Turkow sbil, jim tež weli brönje a wójsku poładniu s 80,000 piastrami wslal. — S wjestosju ho po- weda, so Franzowskoj a Jendjelczenjo hacj do nashymy čjatačj nechaja, so bychu swoje wójsko w Turkowskej pschechjivo Russam pôstali, ale so ma ho to samo ſtere liepe na wejorniſchſejo podacj.

Ze Serbow.

Kulowa. Gwatskownu wutoru jaso 6. junija mjejeſche ryzejespiny wotrjad abo filologista sekzia macijich herbstese w naschim mjejzi swoje priene poſedzenje. Geschli bjechu su t. f. duchomny Seiller s Lasa, kapłan Schneider s Kulowa, Dr. Psul s Dražđan, vicedirektor Buf a knihisupz Smoleř s Budyschina. Po wotewrenju poſedzenja psches nashwilneho star- ſchego t. Dr. Psula ejitasche t. Buf swoju ſbjerku herbstich pschisutowow, kotrež buchu wot pschitomnych krízzy roſhildzene a t wotcjiszeſenju w čaſopisu poruczene. Potem

sta ho definitivne wuswolenje wotriadowych sastojnikow a bu t. Dr. Psiul sa starscheho a t. Bul sa pismawedzera wuswoleny. Po tutej wólbî cíitali s. Smoler nastawki wo písmi-
tu óczi, i cíemuj t. Dr. Psiul hiscje wudziek w tym samym nastupanju, pschiwda, kaj tež poszdjisko hiscje díjeto wo píchemienenu pošleñscheho korejskeho slobusynka w komparativu a wo konsonantu píched wukonjenjom „ski“ píchednoschesche. Wobsan-
tnene bu, so bychú ho pošlenische wudziekki bes obustawami do wobkhada dali a ho w michatiskich schulskich prošinach saho shromadzisna wotdjeržata.

S Budyschin a. Sredu po šmjałkach bu tudy herbska duchomnska konferenza wotdjeržana; schtož je ho yak na tej samej wusiednato, zo mójemy halle sa tydzeni slobudzjelicj. — Na tak menowanym kújiskim spjewanskim swedzenju, kij smjeje ho w Budyschini w mješzaju augustu tuteho ljeta, budje ho tež pecja jedyn herbsti, wot naszeho Kożota komponowany spjew spjewacj.

S Budyschin a. Tudomnemu gymnasialnemu wucjerej, t. Dr. Gebaueru je Deho Krałowska Majestosz i jeho 80. narodnemu dnei zdilnosasłużbny rjad spoježita. Deho mnosy schulerjo a poczeſzowarjo su píches tajke snamjo krakowskie mitoszje jara sweseleni a t. Dr. Gebauera wopytowachu 8. junija skoro zły dzej tajzy, kij jemu i jeho woskomdzęsatemu narodnemu dnej a i dostatej cíeszi swojo píchejachu.

S pola. My smy w pošlenim cíili Serb. Row. cíitalki, so smjeje ho sobotu 17. junija shromadzisna wuberka kudsonych towarzistw. Ma tu samu su wólestwi prijódstejerjo, kaj tež druzhby prijódstejerjo kudsonych towarzistw píshescheni a wieszje smjemy ho nadjecj, so ho na poštajenym dniu wschity shromadza. Po wuskaſenym djeniskim poredzi budje ho menujzy wo wschitale jara nusne a wošebeje wuskitne ipiezy jednacj a te same budža ho wieszje cíim liepe wutradzicj, cíim wiaz ho se wschitalkich feronow píshepytuſa.

Th dyrbisich ſwjath džen ſweczicj!

W małej wóldnej weszty bydleske ſahrodnik Kopacz se swojej lubowanej Hanu. Male biesche ieho wobhedenstwo, ale Boże żochnowanje wiđisze jedyn wschitom, hdjež wolo pohlada. Sprzniwasj a džielawaj bieschtaj wonaj hacj do címo-
weje nozy a círjodzicjela ſtrowych džecji pomhasche starschimaj tak daleko, hacj ſlabe možy doſahachu.

Wschity ſuſodži ſoko wokolo mjeſaču dwójz tak wele polow, kuſow a ſkotu a nebjechu tola tež próſni, haj džielachu tej samej nedjelje dny, ale jím ho tak derje nedjilische, kuj Kopacz ſwóib; haj njeſtoſi cíinachu hiscjejen dólk píchi wſchitom wſchidnym a nedjeljiskim džieli.

Sobotu wiezor po ſwiatofswonenu ſkonečni Kopacz swoje wſchidne džieli. Hanu a džecji ſyjechu ho ja blido; Boże píſmo bu píshinesene a njeſi cíitali weszty džecji po rjadu star ſ no-
weho testamentu.

Po cíitanju roſryčowachu ho bes ſobu, kaj ho to a tamne ſroſemicj ma, a schtož džecjom ſroſemliwe nebj, to nan aby macj wukładowaſchtaj. Tak ſauńdje wiezor, weſyla radoſ ſuſeſche na kójdym woblecju a po ſwietnej modlitwi lehnychu ho wſchity i cíichemu wotpočzinkej. Žana nedjela, jadyn ſwiaty djeni nesańdje, hdjež nebudjische nan ſ macjeru aby ſ džecjimi i Božemu domoſ ſchot a je tam hžom we młodych lsetach i wjerniej pobójnosi wodžiſt. —

Nedjelu popołdnju roſryčowachu ho ſhromadźne dale wo předowaniu, ſpjewachu ſhjerliſhje a cíitali ſaho niz jenož w biblii, ale tež w drugich wujitnych aby powuczących knihach, aby džechu won na pola aby do kerejkow, so bychú tam w rjanej mulkej naturi píchi ptaczkow ſpjewanju ne-
beskeho wózta cíeszi, a ho weſzeli na jeho kraſnych darach a płowach.

Tez tudy, we tujym wólkim tempiſt Božim, hdjež nebj weſt ſwotriczela je, hdjež ſpjewarjo powjetra ſivoje ſhjerliſhje ſanochowachu, tudy

pošjeće ho jich wutroba tak prawje nuternje k swojcej a k sdjerjerej wchego swjeta.

Sdwjetnu starosz fabychu woni na tajlich dnjach zyjje, a tola wobradzij Boh jim hisczeni wjazy hac tamnym, kiz tez nedjelu a swjate dny k wschiednemu djeku nałożowachu a se scheszimi dnjami wot Boha k djeku wustajenym spokojom nebjechu.

Spiewaj a djelaj — pak wschitko we swojim czasu — to bjesche stajne Kopaczowe pschißkwo;

a wón wldzisze kraſne plody taisleho živjenja.

— Zeho djecji swucjichu ho pschi tym k djeku a k wjernej pobožnoszi a bohabožnoszi — nebjechu pak nihdjen pschi tym hlowuposzterjo, kiz brychu pschi kójdej skladnosz Boha a jeho słowo jenož na jasyku mjele — nje do wutroby bje sachajepene a tak ho jim wschitkim derje djecie, tez jako nan a macj dawno we ejczej semi spaschtaj.

Muczink.

Mots Tunka. Ach, na teho wboheho
Zyplaka tola!

Hans Depla. Schto dha jemu je?

Mots Tunka. Mi wóndanjo powedachu,
so je bes Schibencznej Korczmu a Radworjom
do hluokeje skloby swrócić, ſebi konja farasyt,
wós rošlamai a ſebi ſhamemu niſcotre rebia
wustrciť.

Hans Depla. To ho mi tola skoro
wjericz necha, pschetož ja sym tam wóndanjo
khodzit, ale taſte wjezy mi nihdje powedali nejſu.

Mots Tunka. Dha ſnadž drje tam
ſ zyla žana ſkata neje?

Hans Depla. Ta tam je a ſtrachna

doss je tez ſa tych, kiz dyrbja tam ijesdziej.
Mi je jenož džiw, ſo tam hijom dawno nichtón
nesbožie mjet neje.

Mots Tunka. Hdyž by ty tam khodzit,
dha móžesch mi ſnadž prajicj, kaſki je to ptak
byt, kiz je drugi džen depołnia nedaloko Bro-
nja „fjaw, mijaw!” wotal.

Hans Depla. To ptak nebye, ale kara.

Mots Tunka. Schto, — kara?

Hans Depla. Has, kara. Tam dwie
do mſchje ſ trawy ijesdzieſtej a duž kara tak
fjawkasche. Najſſere nebieschtej ſhwilje mjetej,
ju namasacj.

S p ē w y.

Spiew sa pohončow.

Głosz: Ha wysze mi horneho Wujesda atd.

Najsrstnitschi ijedlenka schtomik je,
W ljeſu knęj selenym:
Ha pohonč mi pacholo weſelsche
W zylym ſwjeciſci fulotym.

Niz krénu a ſzeptar wón nerodji,
Ejeſe knieſtwo kralowſke;
Hdyž derje jom' ſteja, du brunacſki,
Zemu ejeſſ a radoſz fcje.

Hi hotoh, hi hotoh! wón ſapraska,
Puschci konjov ſleſchtneju,
Pſches hory, pſches doły wós klepota
Pleſta ſcjiſne ſ wólnoſzju.

K nam witaj, k nam witaj, moj pohončo
Wola kózda korejmarka —
A ſluſic jom' poſhwata ſmjeſwajo,
Piwo, winko naliwa.

Daj, holiczo rjane, mi rucjeſku
Médrej ſalt pohončej,
Eje ſ ſlinkotom, ſ wyſlanjom powesu
W wjenzu, borcej wjer-wansſej.

Ha widzischi mi pacholo w kraju hdyž
Kotryž ſpjeva, ſahwiſda —
To nadobny pohonč, pak rajaſt je,
Kotryž konja lubo ma.

Přílopk.

* Dotalny ſtolpnjanſki aktuar Ruzjet, kij
bu w nowiſchim cjaſu pſches budyske krajnoſud-
niſtwo do pſchepytanja wſatý, je, kaž tudy jako
wjeſte hlyſtmy, w prijenim wuſudjenju wot tu-
domneho appellazionſkho ſuda dla pſchelſtvenja
hypocjanſtich penes a jebanſtwa 6 ljet zuchihauſa
2. grada pſchisudjene doſtaſt.

* Wokoło Rudeburga a Moritzburga ſu ſrupy
nedjelu 28. meje jara bſle a w rubnych horach
ſu 2. junija tež ſrupy w Großhartmannsdórfi a
wokolnoſi ſchodziu načinile.

* W Dráždjanach ſceči 5. junija jedyn woſak
do Lóbjia a tepi ho a djen predy bje ho tež jedyn
woſak ſatiſliſt. — Tam bje ſena macz, kij tſi
iſhody wýhoko bydleske, do ſahrovy wuſchla, ſo
by ſchaty pomſchała a bje blijetneho hólza horkach
moſtaſila. Tón ſebl, ſ wólnom hladajo, pſche-
hlada a padje delje, pſchi tym pak runje na lajnu,
kij bje tam ſeſhnena. Ta ho pſches to roſtorje,
ale tón holkę wóſta ſtrowy a cjerſtwy.

Cyrkwiinske powjesče.

Křčení:

Michalska wosada: Korla Kurt, Korla Be-
dricha Menzela, faktora w Gjicherez paperniku, ſ.
— Doris Hilžbeta, Gustava Jul. Ochernala, ry-
ejerkublerſkoho nojeňla w Ratarezech dj. — Korla
August, Jana Nochowa, murerja na Zidovi, ſ.
— Handrij Bohuwjer, Jana Kekfa w Gjichenzach,
ſ. — Franz Hermann, Jana Gabriela Andersa,
wobydlerja pod hrodom, ſ.

Podjanska wosada: Korla Ernst, Jana Pečha,
wulkoſahrodnika w Hrubocjizach, ſ.

Zemrječi:

Djen 24 meje, Handrij Nowak ſ Delneho
Wujesda, wotrocjt w Tsjelanach, 29 I. 9 m. —
29., Jana, Miklawſcha Juſta, ihjejnika w Bjelcje-
zach dj. 4 I. — 30., Jana Augusta, Jana G.
Steuricha, piwarza a korejmarja w Dobruſchi,
dj. 6 m.

W michałſkej zyrkwi budje ſutſje dopolnja f. d.
Broſka ſ Budveſteg a popołnju f. d. Wjazka pri-
dowacj.

N a w ē ſ t n i k.

Prijenju poſyſku

woprawdijſtich ſtaſtajermarſtich koſow, ſerpow
a ſkłomowych nojoſow ſym runje doſtaſt a po-
ručjam te ſame w zylych wataſh kaž tež ſenot-
liwie po najtuniszej placiſni.

W Budyschin, 2. junija 1854.

J. Mieſnat.

K naſwedzeñju.

S cjaſami je ho raiſtim, kij ozdežja do Ameriki
wuejahowacj, wot wuejahowarjow ſamych naleſne
napominanje doſtaſt, ſo bychu runy pucj ſ Hamburga
abo Bremera wotſjeli a ho tola pſches Žen-
dželsku na pucj nepodali. A pſchego je ſaſo pucja
wulta hromada wuejahowazkych na to ſmyſlena, ſo
by ſwój pucj piches Žendželsku wſala. To je nie
naſabilo, nielotre pſchirunanja bes tymaj wobimaſ
pucjomaj ſeſinieſ a tym hanym, kij wo to rođa,
woſſewicj. Wuejahowanſte eſpecklij w Hamburgu
a Bremeru dyrbja: w Bremeri 5000 il. ſlota, w
Hamburgu 10,000 hriwnow banko, w Altoni 12,000
hriwnow ſouranta w tym wotpahlavu jako ſauſiu
ſavolajtj, ſo bdyu wſaſte, k ſterſhemu wuej-
ahowarju wudate ſalonje džeržale, a ſich po kraju
poſlaſeni a wot wypchnogie wobiwerdjeni agentoſo dy-
rbja tež 600 hač 800 il. ſauſije ſložić. Kapitan a
matroſoſo na njemſkich lóbjach ſu Njemzy a ſu
njemſkim wuejahowarjam jako ſwojim krajanam
ſ radu a ſe ſlukom k pomozh a njemſke lóbjie

jjedu runy pucj hacz do wuswoleneho kraja. Kraj je pschewesna placisna postajena, raska tez wostane. Bylje binak je, hdvz schto psches Bendzelsku jedze. Wschitne w Njemzach sejne kôntakty sa jendzel-
steho lôdzniaka s zyla nicejo neplacza; vyshecziwo
nemu moze ho jenoz jendzelskim, sa wucjahowarja
jara hubenym sakonjom sakroczej a to tez jenoz
tehdom, hdvz je kôntakt w samej Bendzelskej sej-
neny. Vôdi nesboju le po jendzelskim sakonju lôdz-
nikej vyshevuschejene, wucjahowarjom do postajeneho
kraja wobstarajc abo sich, po sakodacju pschewesnych
penes, njezdjeztuliz po woli wužadziej. Njemski
wucjahowario a sich wiezy ho na pucju psches
Bendzelsku tsi krocz pscheklada, schtoz wele wob-
schodzenja wsegow a husto dozg shubenje tych
hamych saloz, wele cjaha sakomdz, a wulce psches
to nastate kholsy maja potom pschi wesenu na jeles-
nizach a so vyshebywanje w Bendzelskej wucjahowarjo
kami vlasicj, schtoz moze lôzko 10 hacz 12 il.
wunesz. Živenie na jendzelskich lôdzach s jara sku-
dymi a husto jara necistymi Islandskimi je tez jara
wulka wobcejnosz a strowohi jara schkodne. Na
jendzelskich lôdzach, — hdvz su kapitan a matroso

s zylje druhoho luba a zylje zuſu a nesnatu tycj
tycja, nemuze tez žane dorosmenje mjesto namakacj
— a wele sprawnych wucjahowarjow, kij ho na
jendzelskich lôdzach pschewesz dachu, su vovedali,
so je ho tam neksherejanshy s nimii sakhabjalo a so
su tak mało zyrobz dostali, so su pschi hamyn
khoda wumrej dyrbeli. Hdvz je ho nješko jedyn
barlinski agent w tudomnej wosolnoszi wucjahowar-
jami podrytowal, so dzej sich psches Bendzelsku do
Texasa sa 48 tl. po parochoni wobstaracj, dha
wjeszle khóšty w Bendzelskej pôdla nesku a te moža
kaz hñm byjom spomnil, lôzko 10 hacz 12 il.
wucjinicj. Ja pak mam porucznosz, so možu wu-
cjahowarjow, hdvz sich na jene dobo wjaz hromadje
wotijerje, wot Bremena do Texasa w prjenich
lêpskich lôdzach, bewscheho sadžerowanja na puczu:
doroszenych sa 50 tl. jenehacj dječacjstne dječci
sa 45 tl. a dječci hiszczje niz lieto stare, darmo
horjebracj. Dalische wukasanja ja lôžemu rad dawam.

W Budyschini, 5. meje 1854.

J. G. F. Niecksch.
kral. konzeptionerowany wucjahowarski agent.

Kolinjanske frupobiczje sawjessjaze towarzstwo.

Saruczazy kapital 2,000,000 toler.

Sawjessenje psche frupobiczje stava ho sa plody wschitskich družinow, tez sa wóknove
schlenzy a hewalsche pschedmety.

Prämije su tune a s zyla twerde, be wscheho dopłaczowanja.

Sarunansja ho we wschitskich ljetach w polnym runoszku sa mlešaz po postajenju w
hotowych penesach wuptaczuja.

Prospektu a druhe formularz ho darmo dawaja a wobsanlenje sawjessenjow ho w podpi-
šanej expediciji swjeru a spieschnie wobstara.

W Budyschini, w meji 1854.

Expedicia na miašowym torhoschez czo. 145/2. 2 schodaj.

Njemski Phoenix,

Wohensawjessjaze towarzstwo w Frankfurci.

Sakkadny kapital: Wölfchesta miliona schjeſnakow.

Tuto towarzstwo sawjessja: Mobiliar, twory, žita, skót, ratarssi grat, fabriksli grat atd. po
twerdyh, tunich prämijach a netreba žadyn sawjessjazy nicejo dopłaczowacj, byrnje ho wulka wohe-
njowa schkoda stała.

Spodobne wumjenenia, po kotrychž towarzstwo sarunanje dawa, s zyla schkodowanje wup-
tuje, su k temu skujite, so je ho jeho skukowanje jara rosschierito a podpisany agent porucja ho
k wobstaraniu sawjessenjow wschitskich družinow, je tez k wudzjelenju wscheho požadanego wuloženia
nestaj hotowy. Prospektu a podpisanske formularz može ho pola neho darmo dostacj.

W Budyschinje, w avgustu 1853.

Wylem Jakob, na žitnym torhoschez.

Stettinske wohensawieszjaze towarzstwo.

Toto towarzstwo psche wóhnjuwu schkodu sawieszjuje mobilije, twory, mloczene a nemloczene žito w brójnach a fajmach, ratariske plody wschitkich družinow atd. atd. po twardych a tunich pramicach.

Toto towarzstwo može so kózdemu poruczej. Wone ma 3 milliony toler ſakladneho kapitala a 300,000 toler rezervy. Sa Budyschin a budyszu wokolnoſſ wobstaraja so sawieszenja w Esmerjowej knihorni pschi snutſkomnych bohatych wrotach w Budyschinie.

Powschitkomne sawieszjaze towarzstwo.

(R. R. vrty. Assicurazia Generali w Leiczi.)

Saruchajy fond towarzstwa Dježacž millionow schięznakow dobrych penes.

Sakladny kapital	2,000,000 schięznakow.
----------------------------	------------------------

Rezervy hacj ult. decbr. 1852 ſtadowane	5,000,000 .
---	-------------

Dohody na pramicach a na kapitalskej dani	3,000,000 .
---	-------------

Wetschi djel samozjenja towarzstwa je na ſubta hypothekarisy wupożeczeny.

Sawieszenja na twory, maszyny, mobilije, skł, wumloczene žita atd. atd. pschezino wóhnju po tunich twardzie poftajenych pramicach.

Dopłacjowanja so żenie jadacj nemoga.

Policy w pruskih penesach, wupłacjowanja ſa ſchłodowanje bes wotczehnenja w tych samych penesach.

Pschi sawieszenjach ratariskich pschedmetow poſſicja towarzstwo woſebne dobytki.

Sawieszenja kapitalisow a rento na živenje człowekow. Sawieszenja puczowazych kuſlow na drohach a železnizach.

Wſchje požadane wukładowanja dawa

Ferdinand Petan,

wotrefny agent sa Budyschin a wokolnoſſ.

Doktora Borchardtowe

aromatisko medizinske ſelowe mydlo je dopokazany híjom ljetu a djeni pola žónskich a muſkich w wulkej čeſzi ſtejazy kosmetiſki hrjedk ſe neboſnemu wotſtronenu ſtönčnegu wopaljenja, pihow, jatrnizow, wuhrow, ſteſefchow, kojowych pucherow atd. a ſe ſožerjenju a pschihotowanju rlaneje, czisteje, bjeſele ſoſle w mlo- doſnej čerſtwosći a živym napobladaniu, kaž wone tež ſ wulkej pschewahu wſchitke druhe toilettiske mydla a rjanostne wođicjeſti ſaſtupuje. — W kupyelach ſkuſkuje woſebne hoſoze a poſylnjaze. — Dr. Borchardtowe ſelore mydlo w ſavglowanych originalnych paležjach po 6 nſl. w Budyschinie ſenož ſeniczy w opredjite Willh. Hammer pod radreſ ſhježu, w Kamenzu Fr. Aug. Naumann, w Rakezach haptikar Faclius pschedawa.

Chromadžisna
wuberka ſhudobnych towarzſtow
w budyskej krajskej direkſiji
ſobotu 17. junija 11 ežich
w ſejmowni w Budyschinie.

A tej ſamej so wuſwoleni wotrefni prjodkſtejerio, kaž tež prjodkſtejerio ſhudobnych towarzſtow, tij bes pschiankenja k druhim ſame ſa so wotrefnućnicę chzedja, pscheproſchuja.

Jan Chrystian Hendrich Kind,
tu ſhwili pschedſhyda.

Djeñski porjad. Rosprawa wo ſkuſkowanju ſhudobnych towarzſtow. Wotpołożenie ſliczbowanja dla penes, dotalnemu direktoři ju pschipoka-

fanych. Wufwolenje ſobustawow direktoři. Rosprawa wo dopelnenju wſazorych wot buſicjanſkeho ſhudobnego wotrefa ſcinenykh proſtrow w poſtajenje pomožnych žandarmow; nucjenje wſchelakich gmejnów ſe wobledjowanju ſhudobnegu porjada. Sarunanje wudawkow ſa domojpôſtanje proscherjow ſ tajſich gmejnów, kij proscherſtvo cjerpa. Žednanje dla wſchelakich nametow wot ſhudobnych wotrefow, naſtupazych: ſajne ſenenje nefamojitých mlodych muſkich, ſbiehanje pschinonſtow ſe ſhudobnej poſkładniſy wot mlodych ludzi, kij domowinski list trebaſa atd. Namety wajſcjanſteje a buſicjanſteje gmejny, poſtanje nerodnych a ſienich ludzi do ſorrekſionſtich ſhježow naſtupaze a jednanje wo ſriedſti, kij maja gmejny ſ zyla naloſecj, ſo bychu ludzi, kij dijetacj nochzedja, ſe dielu pschiwedie.

Burske kublo čj. 3 w Pschiszechach,

20 minutow wot mješta Budyschini sfalone, w naſlępskim położenju, 54 akrow 50 prutow leżomnoſzow wopſchijaze a s 1184,55 dawskimi jenoſzemi napołożene, budje ſo, kaž ſteji a leži

20. junija dopolnja 16 cijech.

na kubli ſamym pod wumjenenem, w termii woſjewomnymi, na pschedzowanie pschedawacj. Wumjenenja a wopisanje kubla ma k nawedzeniu prijodeklejo

ryčnik Ernst Nychtat w Budyschinii.

Zivnosz s 9 körzami pola a tufi, bes wumieka a ſe žnemi, kaž tež ſ pôlnym gratom a jenym woſom je pschemienenia dla ſe ſwobodneſie tufi na pschedan a móže ſo wſcho dalische ſhonicz pola H. Efknera w Brjeshni pola Hucimy.

Rhjeja, jara pschisprawna ſa bjemarja, ſanfaria abo klempnaria, dofeſz wó wſhui židyn neje, je w Hodziju na pschedan a móže ſo wſcho dalische ſhonicz pola Jana Nencja tam.

W Malym Budyschinku je Rhjeja ſe 4 körzami pola a tufi na pschedan a móže ſo wſcho dalische ſhonicz pola Jana Groſy tam.

Wot podpiſaneho hajniſkeho ſarjadniſtwa budje ſo ſ ljetuſcheho ſpuszczanego drewa a to w bartſkim rejeru

100 floſtrów dubowych penkow

14. junija. i. l. dopolnja 8mich ſjawnje na pschedzowanie pschedawacj. Na kupenje ſmyſleni ſo k temu ſ tym pschispomneniom pschedroſchuja, ſo budja pschedanske wumjenenja w termii woſjewene a ſo ſo pschedzowanie ſamo pschiwukim Kobanju pola Dubrawki ſmijeje.

Hrabinske Lippiske hajniſke ſarjadniſtwo.

Wiedemann.

Zańdženu sobotu žita w Budysinje płaciechu:

Korc.	Płaciezna.						Korc.	Płaciezna.					
	Wyša.	Niža.	Srzedzna.	Wyša.	Niža.	Srzedzna.		tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.
Röſta	6	7½	5	22	6	—	Riept	—	—	—	—	—	—
Wſchenja	7	20	7	10	7	15	Zahly	7	22½	7	15	7	17½
Decymen	4	27½	4	20	4	25	Hejduschka	5	—	4	20	4	25
Worß	3	—	2	20	2	25	Bjerny	1	18	1	10	1	15
Groß	6	12	6	—	6	7½	Kana butry	—	12½	—	10½	—	11½

Dowoz: 1755½ kórcow.

Ciądane pola K. B. HIKI w Budysinje.

Brjesowe walczki
kopa po 2 tl. 21 nsl. a 2 kórczi dolhe ſteja w wuſtrancianſkim knezim hieu na pschedan.

Munklizowe ſadjenki ſu na pschedan w ſahrodi tamnu ſtronu rjeti hoſzenzej k tſjóm lipam ſapschecja.

So by ſo mojim ſhorym, kiž ſo we wóſpórſkej wokolnoſzi namakaſa, kaž tež tym, kiž dzeſdja me wo radu prashecej, poležnoſz doſtala, budu wot njetk kódy tydjeň dwoſzy a to wutoru a pjaſt wopolnju wot 2 hacj do 6 cijech na mjeſcianſkej pinci w Wóſpórku ſa kódeho k ryčam hotowy. W Budyschinii, 5. junija 1854.

Dr. med. Franz Brog,
praktiske hielar, ranchoſej a babeñz.

Kedžbu!

Ejehenym ſberham naſchego mjeſta a wokolnoſzie dowolam ſebi najpodwólniſcho woſjewecj, ſo bym ſo tudy jako hornejerſki miſchr etablirowat. S tym ſlubenjom sprawneho a tuneho poſluženja proſchu ja luboſnje, me pschedzelnivje podperacj a moju hornejernju ſ wophtanjom husto ſweſtelicj a na moi fabrikat, kotryž tudy ſamluſi mam, menužy na moje brumopalene hornejerſke wjezy, dobrociwne ſedžbowacj.

W Budyschinii, 10. junija 1854.

F. W. Domſchke,
w predavſichej Neiched honcjerſki na ſukelnſkej haſy cjo. 674.

Ojivočanske herbſte ev. luth. towarzſto jutſie juſſie popolnju ſhromadiſmu. A dofeſz ſo w tej ſamej jako na ljetnym dnju wuſwolenje ſaſtojnſtwa kaž tež ſliczbowanie ljetnych doſhodow a wudankow ſtane, dha ſo wſchitke ſobustawny kaž tež druzh pschedzelio lubje proſcha, ſo jutſie popolnju tſioch tam niusz namakaſj. Gafſon in ſtow.

Ernst W. Th. Schreiber, wucjer w Boschezach,

Marja Schreiberka, rodž. Liebſchij,

mandželskaj.

6. junija 1854.

Serbske Nowiny.

Za nawěžki, kiž maja so w
wudawarni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedac,
placi so wot rynčka 8 nsl

Zamolwity redaktor a wudawar

J. E. Smoler.

Kóžde číslo placi $\frac{1}{2}$ nsl
Štvortlétne předplata pola
wudawaria 6 nsl, a na kral.
pósce 7 $\frac{1}{2}$ nsl.

Číslo 24.

17. dzeň junija.

Léto 1854.

Wopshlęczie: W Budyschini, 17. junija 1854. Szwietne podawki. SWojerez. S wóspór-
steje wołoskie. S Bohowa. S Kołwasz. S Delnego Komorowa. S Horneho Borku. S Budy-
schina. Wschilopl. Hanž Dapl a Mots Tunka. Byrkwinske poweszie. Klawjeschtnik.

W Budyšinje 17. junija.

(Krótki politisski roshlab.) Jendzel-
ski admiral Napier je šo i wilejki džjelbu swojich
tódzow psched Sweaborg postajit, druhé tódzje
je wupóšlat, so bychu morjo bliże Kronstadia
pscheptywate a wumjerjowate. — Franzowske
tódzwo hischeje pschedzo gylje k Napierej pschi-
jeto neje. — Na brzach cjurneho morja je
jendzelskofranzowske tódzwo njełotre male ruske
twerdžisny, iako Redut-Kale atd. rostsielalo. —
Mužojo su njełotre swonome džjelje twerdžisny
Siliſtrije dobyli, ale twerdžisna hamá hischeje
pschedzo krucje steji. — Dotekz ratuske wójsko
w Szedmihrodskej (Siebenbürgen) a Galizyskej ruske
mesy sylnje wobhadjuje, dha marschal Paskevici
mjeni, so Nakuschenjo wjazzy pschecjeliwje psche-
ciwo Ružam smyšleni nejšu. Won se teho
dla porucžil, so ma ruske wójsko hacž to teje
smuhi, kij wot Gotschana k Siliſtriji wedje,
Walachiju wopuschcje, a won ham je swoju
hłownu kwartjeru do moldawskeho mjesta Ja-
šy-a pschepoložil. — Mužojo su Turtukaj wob-
hadžili. — Omer pascha pschebywa w Schumli.
— Nješčto Franzowow a Jendzelszanow je
do Barzy pschijete, tuto mjesto wobhadžito a
počinaja je lèpe wobiwerdžowacj. — Jen-
dzelskofranzowske tódzje su grichisski pschistaw
Piraeus sašo wopuschcje, ale dwaj regimentaj
Franzowow staj tam wostatoj a Piraeus wob-
hadžitoj. — Echo staj prussi kral a ratuski
khejzor w Tczewi wucžinicz mjejoj, neje hischeje
snate, ale wo niežo druhe so drje tola jednako

neje, hacž wo to, kaf byschtaj so dale we
wschei pschejenoži pschecjivo Ružam a s dru-
heje strony tej pschecjivo Franzowsam sadzerječ
mjejoj.

Swietne podawki.

Saksa. Kral je šo 10. junija s Tczewa
wrocžil a s nim tej pruski kral, kij tón hamý
djen w Pilnižu pola kralowſkeje swójsky k wo-
bedu wosta, a popołnju peczich, wot prynza
Jana hacž do Röderawa pschewodžanu, sašo
do Barlina wotjedje.

Prusy. Minister wójny je porucžil, so
bychu so jelesniw w ranisich džjelach Pruskeje
pscheladake, hacž su k wożenju wetskich džiel-
bow wójsla kmane. Tež budje prynz pruski wo-
jakow w Posnaniskej a Schlesynskej inspiżerowacj.
To je wopokašmo, so chze pruske knježiſtvo,
kotrež drje tu khwilu se wschei možu sa mjer
skutkuje, tola pódla tej na wójnu hetowe bycž.
— Djen 11. junija sweczesche prynz pruski a
jeho wyšoka mandjelska swójski śleborny kwaž,
pschetoj wonaj bjeschtaj na tym hamym dniu
25 ljet ženenaj. Se wschelatich stronow kraju
bjechu pôšelstwa pschischle, kij jimaž sbožje psche-
jachu a wschelake dary pschepodawacu. Mjesto
Barlin je jimaž rjanu ślebornu, dwaj zentnarej
czejku, pschynje wudzielanu taſlu darilo, na

Kotrejž su sbozopſchejaze ſłowa mjeſta Barlina wo-
pſchijate. — Budje li treba, ſo by ho pruske wójsko
mobilijerowało, dha budje ho pecja jenož 1.,
2., 4. a 5. armeekorps mobilijerowacj. — Kral
je ho 12. junija pſches Schcjecjin (Stettin) do
Kralowza (Königsberg) na pucj podał. Wón
dže 23. junija h̄iżom ſaſo w Potsdami byc̄. —
Kralowa je ho do Pilniça podała. — Kaž mi-
nisterſtwo wójsko predy mobilijerowacj nochze,
hač budje wopravdzie wójna pſched buremi,
tač necha tež predy te 30 millionow ſajimacj,
hač budje to wójny dla treba. W tychle dnjach
biechu tſjo Rothschildojo w Barlini, kij tež
požejonki dla ſ ministrom jednachu. — Oberſ-
leutnant Manteuffel je wot krala w wójnych
naležnoſtach k rukemu khejzorej poſtlany.

Rakufy. Khejzor a khejzorka ſaſo ho ſaſo
do Wina wróciłoi, jara ſpokojenai ſ tym, ſak
buſhtaj w Czechach powitanaj. Khejzor je w
Pragy wſchelake fabriki, wuſtarw a remeſniſſe
dzielalnje wopytował a ho wſchudje jara lubil.
Ale to je tež wjeste, ſo je mjeſto Praha wele
na neho ważilo. — Khejzor je njeſotrych radzi-
cjeſſow praſſeſho krajneho ſuda, kij biechu hač
na dalishe wotkadieni, ſaſo do ſaſtojnſtwa po-
ſtaſil. — So ho w Teejini jenož pſchecjelne
wopytanje ſtało neje, ale ſo ſu ho tam wele
wjazy politiſke wjezy wućzinile, to je wjeste:
pſchetož ſ Barlina bje tam minister Manteuffel
a ſ Wina minister Boul-Schauenſtein pſchijet.
Najprjódzy je ho, kaž njeſotre nowiny wudawaja,
poſtaſilo, ſak chzetej Prusſa a Rakufa dale pſche-
cjiwo Rusſej ſtukowacj, potom, ſo by prusſi
kral poſtlanza na rusſeho khejzora poſtlak, kij
by to ſamo żadak, ſchtož tam rakufi, wón-
danjo poſtlany poſtlanz žadache, menujž to, ſo
biechu Ruſſojo Moldawu a Walachiju wopusch-
cili a balkanske hory neſchekrocili. Gherak bu
tež poſtajene, ſak chzetej ſo Prusſa a Rakufa
w nastupanju tych krajow ſabjerjeſc, kij ſu w
Bambergu prusſorakufſeho ſwiaſta dla radu ſka-

dowali. S tutymi wobſanknenemi ſej pecja
wobej ſtronit jara ſpokojoſom bylej. — Wſchitke
muſtwa, kij ſ wójsku, w Galicyji ſtejazemu
ſluſtſeja, ſu pſchitkaſnju doſtałe, ſo byc̄u ho
tam ſe wſchej móznej ſpiefchnoſſju podale. Tež
ſzele ho ſpóchi wjaz wójska do ſedmihródskej
(Siebenbürgen).

Franzowſka. Khejzor je poſtaſil, ſo biechu
ho ſaſo njeſotre brigady wójska do Turkowſkeje
poſtlake, pſchetož tamniſſi wyschi franzowſki roſ-
ſakowař ſada ſebi hſichče 50,000 muji, predy
hač móže ſchto hódne ſapocjeſc. — Franzowſke,
w naranshím morju pſchewwaje ſodje ſhroma-
duja ſo pola Helsingofra, ſo biechu ho ſtere
ljepe ſ jendzelskimi ſjenocjile. — Njeſotre nowiny
powedaſa, ſo dže ruſſi khejzor pſchimjer (Waffen-
ſtillſtand) ſežinicj, mjenja val, ſo ſ temu žana
prawa ſkładnoſſ nebudje, predy hač Ruſſojo Si-
liſtſtju dobyli neſju.

Zendzelska. Tudy ſu woſebneho miniftra
wójny poſtaſili.

Ruſſowſka. Zendzelski admiral Napier je
h̄iżom pſchi ſpočatku mjeſhaza junija ſkoro wſchitke
ſwoje ſodje hromadu ſcjhanył a bieſhe ſ nim 5.
junija nedaloko Sweaborga. — Ruſſojo ſu ho tam
a ſem ſ tak menowanymi kanonowymi ſchalupami
widzicj dali. Pſched tutymi ſchalupami maja ſo
zendzelske ſodje jara na ſebjbu bracj, pſchetož doſekj
ſu wone male, dha moža tež po niſkich wodach jjeſ-
dijci, hdyej ſo Zendzelscenjo ſe ſwojimi wulkiſt
ſodjem podacj nemóža. — W Odeſy bu 4. ju-
nijsa kapitan zendzelskeje ſodje „Tigera”, kij bje
na ſwoje ranę wumreć dyrbjal, ſ wulkej pychu
pohebany. — Do Póſſkeje ſhromadjuje ſo tu
chwili wulke ruſſe wójsko.

Turkowſka. Weth Passerowicz bjeſhe 9. ju-
nijsa hſichče w Kalaraschu. Görczakow je ſwoju
hlownu kwartjeru do Kucjuſa ſady Siliſtſije po-
ložil. Węziorny djjel Walachije ſo wot Ruſſow
dale hóle wopuschcjuje a woni drje w bliſſich
dnjach Buſareſt tež wopuschcja. Woblehnjenje

Silistrije ho wot nich sprózniwje dale wedże. Dokelž se schtormowanjom po jich spodobnoszt nendže, dha su njetko s minjerowanjom sapočeli, menujž so šo po možnosti pod semju twardźisni pschibližuju. To dje pomalscho, je pak wjehische. Turkojo jim napštečiwo minjeruja a je ho stato, so woni s Rušami pod semju hromadu trechichu a tam na so tselachu a tubachu. — Najnowische powiesje powedaja, so su so Rušojo twardźisni Silistriji jara pschibližili a so je silistrijski kommandant, Muša paſcha, wot jeneje kanonoweje fulje trecheny, morwy wostak. Mjesto neho kommanderuje njetko Kirikli paſcha. — Weich Paſkewicz je ſchorit. — Wondanjo mjejeſche po-mozne wojsko w Konstantinoplu psched sultanom paradu. — Tuniski bey (weich) je prajecz dat, so čze sultanej 10,000 muži i pomozy poſłacj. — Do Barny je njeschtlo jendželskeho a francowiskeho wojska pschijjeto, ale hewak so woni nihdje s Konstantinopla a Gallipolia nehibaja. — Psched Sebaſtapolom je tu ſhwili jenož malo jendželkofranzowſkich kódzow. Bone su dwie ruſowiske kódzi, na kotymajž bje 750 woſakow, ſajale. — Rušojo su so hacj do Tifliſa ſejahnyli a čerkeſki weich Schamyl ſeji s 30,000 mužemi 16 hodžinow daloko wot tuteho wjesta.

Ze Serbow.

S Woſerez. W cíſciejéni knesa Kulmana bu tute dny nowa herbska knižla dokonjany, menujž: Puciť ſb óžnoſzi wot Jana Goſnarja. Tutu knižku je knes wucjer Kulman w Wujesđi do herbskeje rycieje pscheložit, cíſciejenje pak je jedyn Zendželcjan w Baseli, wjesty Dr. Marryot, ſaplačiſti, tak so może so tutu knižka ſhudym darmo roſdawacj. Tež so tu ſhwili druhia „Sa hrodk a ſwietkoſta“, to rjeka, mala ſhromadžisna herbskich ſpiewow ſa ſchulje, w Wojerezach pola knesa Kulmana cíſciejci, kiž budje w krótkim časzu ho-towa.

inc.

S wóſporſkeje w okolnoſſie. Wſchudjom wſchedzom so tu ſhwili wo wucjehnenju do Australiskeje abo do Ameriki poweda. Raž ſlyſchimy, chzedja w krótkim časzu njeſotre ſe herbskeho luda ſwoj rjany wózny kraj wopuſtcejicj a so psches morjo do juſeho a neſnateho kraja podacj. Njeſotſi wot nich chzedja do Am-Australiskeje, wetschi djel pak čze so do Texasa w Americy podacj a tam nowu herbsku koloniju ſaložicj. Hacj budje so jim to radjeſc, ſo jara prascha, wele ſtere wjetimy, so budja ſo tež cji, kiž lietja do Ameriki poſzahnu, na rune waschnje roſpróſciej, kaž wſchitny druſy, kiž ſu predy nich wucjahnly, woſebje, dokelž dyrbti potom kózdy hladacj, hdvž je do ſwojego ſhwalobnega kraja doczahnyt, hdje abo ſak ty ſo najſjepo ſejivit. Snate menujž je, ſo dyrbti člowel tež w Americy a w Australiskej dijelacj a ſo „ſilowacj“, jeli ſo čze k njeſiemu pschinez. Tam wſchak tež nikomu pecjene hoſbje do huby neljetaja. Haj ſa woprijedka dyrbti tam kózdy bole dijelacj, hacj w Europiſkej, dokelž ſo tam do hoto-weho ſyñycj nemóže, ale dyrbti hakle ſwoju žiwnoſz puſcini wotdobyć. Schiož je prawje ſ malym ipoſlojom, tón ſo w Americy derje namaka, tón pak tudy pola naš tež derje wonpoſchindje. Schiož napoſledku winu naſtupa, čjoho dla čze ſo lietja tak wele ſe ſerbow na newjety a ſtrachny puži viſches morjo podacj, dba ſmy wſchelake rycieje ſlyſcheli. Njeſotſi mjenja, ſo budje tón knes w ſwojim hnjeſt bórſky europiſke ludy domapnytacj a myſla ſebi teho dla, ſo ſnano pschiſ morjo jeho ſudam wuńdu, ſapomnja pak pschi tym, ſhto Davit wot taſkim cjeſkanju w 139. psalmi w 7—10 ſchtuczny praji. Wele tarwſynt člowefow, kiž ſu ſ Euro-piſke ſańdjenje a tuto lietja jenož do Ameriki ſjeli, Ameriku neju woſladali, ale ſu w morju ſwoj mjet namakali, ſa kotymž tudy w Europiſkej po-darmo pytachu. — Druſy ſaſo praja, hdvž ſo jich prasches, čjoho dla preč cjehneja, ſo je tudy pscheweſe dawkow, ſo je wſcho drohe, ſo jow ſ ni-čomu pschinez nemóžeja. To ſo ſtere ſlyſchicj

da a my jo nikomu sa slo nimam, hdyž s wóška na konja pschinę pyta, jeno so pschi tym nesapomni, schtož smjath Pawoł w liži na Thimoteuha 6, 6—9 praji wo taſkich, kiz ſu nespokojni. Wjesta nespokojoſz tola wſchitich ſ wózneho kraja cijeti, woprawdžita nusa drje žaneho won nehon, pschetoz wſchitzy cij, kiz ſ nasheje ſtowý hjetka won poſcjehneja, ſu, tak wele hacj je nam snate, tudy derje ſtublani byli a móhli derje w kraju ſawostacj a ſo ſ prawdu dale živicj. Ale tak to na ſwiecji je, a stare ſhonenje ſwoju wjernosz wobſhowa, ſo ſebi cijlowek hdyž žaneje nufy nima tola ſam njeſtaſu nufu naeſtnejc pyta. *Juc. M.*

S Bohow a pola Neſhwacjida. Schiwórit dopečnja, djen 8. junija, ſta ſo tudy tón ſrudny podawki, ſo Hana, mandjelska hjejerja Wagnerja, 30½ ljet ſtara, jara nahlje wo živenje pschindje. Menužy jako tudomny živnoſz ſet Kober nedaloko wóhy ſe ſwojej djówku hlinu ryeſche, pschindje tam Wagnerka tež ſ faru po nju a počzu ju wot wulkeje ſzjeny wotkowacj. ſenjym doboem pak ſo zyla ſzjena hliny wotwali, Wagnerju poraſy a ju zylje ſashypny, tak ſo by, jako ju hnydom ſaſo wutrychu, morwa wucjehnena. Kober nesbožu wucjefny, ale jeho djówka wosta w hlini tijaža, tola pak tak, ſo tu bese wſcheho daliſteho wobſchobzenja wumóžena. *H. a M.*

S Kołwasu. Tudy ſta ſo psched krótkim čaſom dživne nesbožje. Iako menužy cjah po želesnicy do Drežđan ſjebiſche, chyſche jedyn mały hólcez, kiz w bliſkoſzi huſy paſyſche, njeſtaſi ſij psches tón ſamy cijſnyc. Tón ſamy trechi pak wychego ſchafnarja, kiz na wosu horſach ſjebiſche, tak nesbožomne do liža, ſo jemu ſhjetru džieru do neho wuraſy. *Juc.*

S Delneho Komorowa, 2. djen meje. (Sapoſdžene.) Druhi djen meje bje ſa komorowſku a trupinsku ſchulſku mlodosz kaž ſa zylu gmejn ſkomorowskeho ſchulſkeho wotreſa djen wažnoszje, wſela a radoſzje, džen na koſnym dotalny wucjer w Lush ſ. Jan Nowak wucjerske mjeſto

w Komorowi naſtupi. Na tuhym dnju rano woſolo woſmi pschijedje 5 wosow ſ Komorowa do Luhu po ſ. Nowaka a jeho wjezy. Postajene bjeſche, ſo budje wón bórfy tež na tym ſamym dnju do ſwojeho noweho ſtaſtojnſtwu ſapokafany a ſo jemu ſchulerſke dijecji a staroy gmejnſkeje rady ſ Komorowa a ſ Trupina hacj ſačzej ſorčzni napſchecjivo pónidjeja. Popołnju woſoko tſjóch pschindječu njeſt renje wupyschene ſchulſke dijecji, knes ſarac Rychtař jako ſchulſki inspektor, knes wucjer Mihan ſ Neſhwacjida, knes wucjer Piłop ſe ſtrózje a komorowska a trupinska gmejnſka rada kneszej wucjerej Nowakowej ſwedjeniſz ſapſchecjivo. Cjah ſasta a wucjer Nowak ſtrocji ſ wosa a podjakoſwa ſo pschecjelne ſ krótkimi ſłowami ſa tajſe luboſne powitanje.

Njeſt cjehnische naſprevy ſchulſka mlodosz derje ſrijadowana, ſa nej gmejnſka rada, knes ſarac Rychtař, knesaj wucjerej Mihan a Piłop a ſ nimi pjeschi knes wucjer Nowak. Iako ſo do Komorowa nutſcjehnische, ſpiewaſche ſ. wucjer Mihan ſ dijeczimi tón ſerbiſki duchomny ſhjerluſch: „Sso dowjer Bohu ſwjeru.“ Psched khodom psches ſchulſku ſahrodu ſ ſchulſkemu twarenju bjeſhu ſelenie renje wupyschene wrota natwarene, w koſtrych to napíſmo wifasche: „Budjeſe luboſne poritanu,“ a khód psches ſahrodu hacj ſ wucjerni bje ſ ſelenymi haſoſkami poſhypaný a na wobjemaj ſtronomaj ſe ſelenymi mejkami wobtykany. Teho runja ſtejeſtej tež pschi ſhjeſnych durjach dwje napſchecjivo ſebi ſhibnenej mejt a hoſkach bes nimaj to napíſmo: „Bóh pomha, Bóh buuje dale pomhač.“ A temu cjahej bje ſo jara wele ludji pschisankuſlo. Sapokafanje do ſtaſtojnſtrwa dyrbefche ſo wonka psched wucjernu ſtacj, hdyž njeſt wſchitzy ſtejo wotachu. Po wupſewaniu njeſotrych ſchtucikow teho ſhjerluſcha: „Njeſt ma-my ſaſo wucjera atd.“ wotewri knes ſarac Rychtař ryc, we ſotrejz wón tež komorowskej ſchulſkej gmejni a ſchulſkej mlodosz iſch noweho wucjera prijód ſtaj, a iſch na iſch pschisluſchnoszje, ſo-

trej budja pschećjivo nemu jako wucjerej dopelnicj mječj, sedžblivih cijenesche, teho runja tež džeciji na jich salznošje pschećjivo wucjerej a wucjera na jeho pschitkustchnošje pschećjivo džecjom. Na to šubi nowy k. wucjek k. faratej Rychtarej jako schulstemu inspektarej se rtom a s ruku wucjersku swjetcnu, a stawu gmeinskeje rady pschejachu jemu wutrobnje sbožje. Iako bjechu na to hiscje njeckre schtuceki steho predy spomneneho khjetluschha wuspjewane, wuprati tež k. Nowak w krótkiej mječi pschećjivo schulskej gmeini a džecjom swoje saczucja, žadanja a prjedkvalacija pschi nastupenju noweho wucjelskeho mjesta, po kotrejž ho hiscje khjetlusch: „Ach wostan pschi naš i hnadu” spjewasche. Iako bjechu po tym nowemu wucjerej schulstse inventarije pschepowane, podachu ho gmeinska rada, knes farat, nowy wucjek se swojej knenju mandjelskej, a k. k. Mihan a Pilop do bydleniskeje renje wubjeleneje a wumolowaneje wucjerojewe stwy k karyjazej hozini, kotrejž bjesche schulsta gmeina hač našljepje shotowacj dala. Szyła je komorowski schulski wokres se wschitkimi khoshtowanjami, kotrejž bjesche hebi swojego noweho wucjera dla cijink, sjanjenje a khwalby hodnje pokasal, so won teho sameho wuboszi a dowjerenuj horjebere.

Konav.
S Hornego Bóru. Ludomny hubler Glečig je wot Jego Královskéje Majestosje slouž mebaillu a dorolnosz, so smjeju na bješym bancji nošycj, sa to spojčenmu dostał, dokelž je se strachom hamneho živenja dwje holezzy s wody wucjahny.

S Budyschina. Sandženy lyžjen 6. jun. mjeđahu tudy herbsky duchomni a kandidaciji duchomnsku shromadžisnu, w kotrejž bu ta we lječi 1849 hžom sałożena herbska konferenza twerdscho dosakožena a wobtwardżena. Shromadžili bjechu ho 12 duchomni a 2 kandidataj. Najpredy ryžesche ho wo herbskim misionskim sjenocjenstwi, kij du sandžene lječo wot njeckrych herbskich duchomnych w Worzyni sałożene. Na mjesto nebo knesa du-

chomneho Jakuba bu k. duch. Bróška do wulkera tuteho misionskeho sjenocjenstwa wuswoleny. A temu hamemu su hač dotal nimalje wschitzv herbsky knežia duchomni pschitupili. Ljetušchi herbski misionski swjedzeni smijeje ho djeń 26. julija w Budystezach a bushtas tež hžom vrijedat a rosprawnik sa ion hamy wuswolenaj. Dale ryžesche ho wo dreždanskich herbskich bojich hžuzbach, kotrychž dalische sarjadowanje a wobstaranje chje pschichodnje herbska konferenza na ho wsacj. He-wak bu tež wucjinene, so by ho kózdy schulski inspektor, kij chje bibliſte kawisny do swojich schulow saweš, teho dla, jest treba, ham nepošrednje na wyšoku krajsku direkciyu wobrocjil. Naposledku buču hiscje njeckre druhe Šerbów na stupaze naležnošje muradjene a wustawki nowosaloženeje konferenzy pschendžene. Sa pschedždu teje sameje bu sa bližsche iši lječa k. duch. Möhn i Dukez, sa jeho namještnika k. duch. Thiem a s Barta, sa pišmawedžerja k. duch. Wjazka s Budyschina a sa jeho namještnika k. duch. Náda s Hucjiny wuswoleny. Šwoje pošedjenje smijeje herbska konferenza kózde lječo kredu po swjatkach, tola pak može pschedžda tež w soždym druhim časzu, jeli nusne, wujradnu shromadžisnu powołacj. Jednanje stane ho s pomožu herbskeje ryžeje. Dali Bóh, tež iuto nowe krucjische sjenocjenje naschich herbskich knesow duchomnych bes żohnowaných plodow sa duchomne sbožje naschego herbskoho luda newostane.

Michałowic
fenc.

Prilopk.

* Wéndanjo bu nedaloko Budyschina jedyn wojat, kij ihm hamym, kij do tarczie abo schabky tselaku, pekašowaſche, psches to khjetro wob-schłodjeny, jo jena fulla wot murje sadh tarczie wotlečju a jeho trechi.

* W jendželskim parlamentej bu psched krótkim časom namet stajeny, so by ho sakon wudal, kij by tych hamych Jendželjanow, kotsiz wucjahowarjow do jušich krajow woža, k temu nusowal, so bjechu liepsche lódje a liepskich lódjnikow k tajkemu wotpohladzaniu nałożowale. W pošlenich schiesz mješazach je ho menujzy

i jednacje sjenidjelskich pschitawow swu-
czałkowarem w u połkanyh lodi rosta-
malo a je psches to 755 čłowekow w
morju frudnu kmerci na mafalo.

* Kaž s wjestoszju klyschimy, dha je s. Ki-
lian, duchomny w Wukrancjach, swoje dostojn-
stwo stojit a poczehne hiszceje ljetka s wetskim
towarstwom do Terasa, so by vola tamničscheje
berbiskeje kolonije sa duchomneho był.

* Na ljetusche budyske naljetne wołmjaze wi-
fi bu 7167 kament 16 puntow wołmy pschiwe-

senych a 6435 kament pschedatych. Blacjinsna
bje sa kameni wo 2 hacj 3 tl. tunischa, hacj
loni, ale wołmy bje tu ljetka nieschtro wiazny, hacj
łonsche ljetko. Kameni najlepscheja wołmy placje-
sche 15 hacj 18 tl., dobreje 13 hacj 15 tl.,
ścijeneje 11 hacj 13 tl. a schpatneje 10 hacj 11 tl.

Też je pomnecja hódne, so bje na tute wici
prieni ras wołma wot originalnonegrittisch
wożow małobudyskiego knejstwa pschiwesena. Wot
teje same budje so też nieschtro na mnichowstu
wustajeniu (Ausstellung) pôskacj.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj a

*

Mots Tunka

ludzi pôdla

škréjetaj.

* * *

* * *

Hans Depla. Schto noweho, Mots?

Mots Tunka. Ja runje nicio wołebninho
newiem, khiba to, so je ſebi wondanjo jena bur-
ſka žona wot čorneje Hana wieszczejci dała.Hans Depla. No, to je tola tež klupa
žona bvež dyrbjata, kiz do tajſich wjezow njeri.Mots Tunka. Wona cji pschezo tak klupa
nebie.

Hans Depla. Kaha temu tak?

Mots Tunka. Hlaj, jako bje jei čorna

Hana zbyt rynk wſchelakoszow nawieszcziła,
wotęzakowasche na ſapkaſjenie. Duž wucjeje ta
burſka žona prójnu móſchniciku a reku: Wy
chceje ſaintjene, njetiſche a pschichodne rjew
wedzicj a newiesze, so ja žanych penes nimam?
Džice mi se ſwojimi bladami a — buržeje bože
mje! A wona džirſiche swoju stronu, čornia Hana
pak roſdajſchi hubu fa nej hladashé

Hans Depla. Aj, hdo bytu wſchitzu na
taſte waschnje placjili, dha by s wieszczenjom
bóry ſónz bylo!

Cyrkwinske powjesće.

Wêrowani:

Podjanska wosada: Michał Röbel, wumenkač
w Bremenu, s Hanžu, rod. Schimanez, swudo-
wnej Witzlowej s Khełna.

Křčení:

Michatska wosada: Bedrich Hermann, Kortje
Aug Lehmanna, wobydl. pod hrodem, ſ. —
Hana Augusta, G. Ulricha, wobydl. w Dobruschi
dj. — Hana Khrystiana, nem. dj. — Maria Ma-

dlena, Handrija Kowaria, knežeho wówejera w Dobruschi, dž.

Podjanska wosada: Bohuwjer Hermann, Kortse Bohuwjera Gottlebera, khejnika w Szalonej Dorschcji, §.

Zemrjeći:

Djeň 3. junija, Bedrich Hermann, Kortse Aug.

Lehmanna, wobyl. pod hrodom, §. 19 hodiinow st. — 5., Anna Augusta, G. Ulbricha, wobyl. w Dobruschi, dž., 7 d. — 6., Handrij Bohuwjer, Zana Keika, wobyl. w Czichonczach, §. 2 n.

W michałskiej girkwi pridaje 1. nedjelu po świąteci trojicy dopokna f. land. Tencz f. Warta, popołnju f. d. Wlazka.

Postajenje ciezkoty a placzisny zaltow, chleba, muki a wotrubow wot 13. juntja 1854 hacj na dalische sa mjesto Budyschin.

A. Sa mjeschejanskich pekarjow:

I. Pszenicne peczwo.

sa 1 np. zaltu	.	.	.	— ff.	1 lit. 1 1/2 kw.
— 5	—	—	—	—	6 - 3 1/2
— 6	—	—	—	—	8 - 1
— 1 np. senkbruta	—	—	—	—	1 - 3 1/4
— 3	—	—	—	—	5 - 2

B. sa hofinskich, židowskich a wehnych pekarjow:

prjenja sorta domižazeho chleba, § 1 posnamenicz:	5 nřl. 8 np.
4 ff.	—
6	—
8	—
11	—

II. Ržane peklo.

ff. tüberneho čisteho knejst. chleba — tl. 2 nřl. 1 np.	prjenje sorty domižazeho chleba § 1 posnamenicz:
1 ff.	— tl. 1 nřl. 5 np.
2	— 3
4	— 5 - 9
6	— 8 - 9
8	— 11 - 8

drubeje sorty domižazeho chleba § 2 posnamenicz:	5 nřl. 3 np.
4 ff.	—
6	—
8	—
10	—

W Budyschinu 12. junija 1854.

III. Muka a wotuby.

1 gentnar pszenicneje muki, 1. sorty 8 tl. 16 nřl. — np.	1 gentnar pszenicneje muki, 1. sorty 7 - 10 — —
2	—
4	—
6	—
8	—

Mieschianška rada.

Nawěšnik.

Dotelj je delnjokomorowski nowy wucjer po wiestoski shoni, so budje jeho powitanje a horjevscie w Komorowu w Serbskich Rowinach wospane, dha wujziva won tu samu skladnosz a prasi komorowskemu schulskemu wokreszej hiszce jedyn krócz swoj najwutrobnisczy djak sa wschiku, jemu 2. meje wopokaſanu ciesz a lubosz.

Warnowanje a mytowustajenie.

Powschitkominje ho te selharne rycie rosyscieſzeraſa, so ſym ja bjerri w butſi na pſchedanu mijel. To je ſuta żadkawa ſta a ja warnuju ſoždeho, so by tajke selharne rycie dale nerostnoschoval; buduli je yak wot nekoho wiazu klyſcę, dha budu jeho pſched ſud żadacj.

Temu ſamemu yak, kotry mi teho ſwietoskiu wosjewicj može, tif je tajku ſtu prijeni wunesł, dam ja 5 tl. myta.

Jan Scholka, ryčatač we Wajzach.

W Brjeshnyz pola Delneje Höck je dwajſchowa khjeza, cjo. 2 1/2, ſredj wky lejaza, ſe ſwobodneje ruk na pſchedanu a wſcho dalische tam shonici.

W Lufu pola Wospórka je jena ſiwnosz § 12 körzami a 104 prutami lejomnoszjow, ſe žnjami, ſe ſkotom a gratom ſe ſwobodneje ruk na pſchedanu a može ſo wſcho dalische cjo. 6 tam shonici.

W Grodziszcju pola Wospórka je kowarcia, § 83 dawksimt jenoszemt napoložena, ſe ſwobodneje ruk na pſchedanu.

Jena khjeza i prawom klamarenja a ſe ſadowej fahrodou je ſ pſchenajeczu a može ſo wſcho dalische shonici pola Zana Krawza we Worzni.

Kane woſuchi ſu w wolenzy w Darini na pſchedanu.

Dr. Suin de Boutemardowa

aromatiska subowa pasta, po dopokasaniu pschisprawny, fajzienych a zyjle schwarnych wulkow hromadu festajany präparat k polspschenju subow a djasnow, cijzsi ruczischo a wjeszischo, dygli frjedki hacj dotal snate a nalożowane, a nepschima suby na żane waschnje, a dokelj pożnlniuj o skutkuje, saloja zykej smutkomej hubi wośebni czerstwoſ. — Dr. Suin de Boutemardowe subowe mydło porucza ſo teho dla ſ potnym prawom jako jedyn ſ najwuzitnich a najunisich kosmetifich frjedkow, a budje ſo wot tych, fiz ſu je hijom junu naložili, wieszje rad ſaſo ſupowacj. — Zeniceli ſtad (w $\frac{1}{4}$ a $\frac{1}{2}$ paczkaſ po 12 nſl. a 6 nſl.) ma w Budyschini i mjeſcezanſki haptylar Schimmel.

Brzesowe walczki

kopa po 2 tl. 21 nſl. a 2 ſtach dolhe ſteja w wuſranczanſkim knezim ljeſu na pſchedan.

Wſchelake djeſby trawniſciejow, na Wſtew-čjanſkim a Skaneczanſkim ležach, budja ſo 24. t. m. po loſach na pſchedadžowanje ſa hotowe peneſy pſchedawacj.

Na ſupowanie ſmyſleni chyli ſo dovolnja 9 ejich na Skaneczanſkim w tak menowanych ſapalach w bliſloſzi bjełohorſtich hatow nutſnamakacj.

Aukzia.

Wſchichodnu ſobotu, jako na Žana, budja ſo w Koſtnicy poſta Hrodiſtcheja wſchelake meublje, grat a draſta na pſchedadžowanje ſa hotowe peneſy pſchedawacj. ſapoczaſ ſeponlju w dneſmaju.

So budja wutoru 27. junija t. l. iudn ſko-čaze wiki wotdjeržane, ſo ſ tuym woſſerwa.

W Barcji, 17. junija 1854.

Kneſtvo ta m.

Na wudedzenju poredjenja a plonjerowanja luſkow a jich powodzenja ſo podviſany najpod-wolniſcho porucza. Wón bere djeſlo na afford a na djen horſe. Jan Broda w Lejni w Budęſtej.

Prijenju poſyſku

woprawdijich ſchtajermarſtich koſow, ſerpoſ a ſtómowých nožow bym runje doſtaſ a po-ručzam te ſame w zylych walach kaſ tej jenotliwie po najunisichej placizni. W Budyschin, 2. junija 1854.

J. Mieſznai.

Na doprijeđaplačenje (6 nſl.) ſa Serb. Now. na 3. ſchwörtljetu ſo fedz-bliwe čini.

Nedakzia.

Zańdženu ſobotu žita w Budysinje plaćachu:

Korc.	Wysza.				Nižsa.				Srzedzna.			
	Plaćizna.											
	tl.	nſl.	tl.	nſl.	tl.	nſl.	tl.	nſl.	tl.	nſl.	tl.	nſl.
Róžka	7	12 $\frac{1}{2}$	6	25	7	5						
Peſchenja	8	15	8	—	8	7 $\frac{1}{2}$						
Decimien	5	12 $\frac{1}{2}$	5	—	5	7 $\frac{1}{2}$						
Wows	3	7 $\frac{1}{2}$	2	25	3	—						
Hróš	7	10	6	25	7	—						

Dowoz: 1935 $\frac{1}{4}$ kórcow.

3. dyn schwartzwaldarſki čaſnik (ſeger), ſe žołtoſaſerowanej wobkjeſku, hſcbeje čaſje dobry, ſe tunjo na pſchedan w Budyschin na ſwonskomej lawſkej hafy čo. 747.

Aljekotre zentnarje dobreho hylneho bantoreho ſeleſa, punt vo 9 np., ma jenotliwie abo w dylym na pſchedan mydlar A. Lehmann vroda ſtoteho ſlónza.

Wyska	Kral. pruſſ. woſref. ſyſtuſa
1/2 wſtaſ	1/2 wſſic
po	po
10 nſl.	ſelowe bonbon
	5 nſl.

dopokasany poſoſazh ſrjedk pschi dybawoſi, ſtripsawoſi, tatarhuric, ma jenoj w oprawdzie na pſchedan w Budyschin wilh. Hammer pod radnej hjeſu, w Kamenzu Fr. Aug. Raumann, w Rakezach haptylar Faeius.

Sa wuežahowarjow.

W Eſmolierowej knihaſi može ſo doſtaſ: Roſpoſkaſanje k lóžfemu nawuſnenju ſendzelſkeje ryceſje. 7 $\frac{1}{2}$ nſl.

NB. Chtož do Ameriki abo do Australije vichindze a ſ najmeniſha najnusniſche wſezy po ſendzelſku vomenowacj nemiože, ie bith čiſlowek. Duž može ſo koſdemu wuežahoware radjič, ſo by ſebi taſke ro ſpoſkaſanje kuiſik, pſcheriož w tym ſamym je wſciſlo, chtož dyrbial koſdy po ſendzelſku móz, iak ſroſemliwie podawane, ſo može je jedyn w ſtrótkim čaſu nawuſnycj.

Korc.	Wysza.				Nižsa.				Srzedzna.			
	Plaćizna.											
	tl.	nſl.	tl.	nſl.	tl.	nſl.	tl.	nſl.	tl.	nſl.	tl.	nſl.
Riepit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zabky	8	15	8	—	8	—	8	—	8	—	8	7 $\frac{1}{2}$
Heiduſchka	6	—	5	—	5	—	5	—	5	—	5	25
Bierny	1	25	1	—	1	—	15	—	1	—	1	20
Rana butry	—	12 $\frac{1}{2}$	—	—	10 $\frac{1}{2}$	—	—	—	—	—	—	11 $\frac{1}{2}$

Čiſdane pola K. B. HIKI w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawařni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedad, placi so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čísto placi $\frac{1}{2}$ nsl
Štwortlētna předplata pola wudawarja 6 nsl, a na kral.
pošte $7\frac{1}{2}$ nsl.

Čísto 25.

24. džen junija.

Lěto 1854.

Wopshitecje: Wosjewenje. W Budyšchini, 24. junija 1854. Sswjetne podawki. S Budyšchina. S Wojerez. S Kulowa. Kruchi s australistich listow. Hanß Deyla a Mots Tunka. Spjewy. Na herbskich spiewarjow. Zyrkwiniske powesje. Stavieschnit.

A n a w e d z e n u.

Shtož chze na tsecje schtwortljeto 1854 sa Serb. Nowiny do předka placzje, tón nech njetko 6 nsl. w wudawařni Serb. Nowinow woteda. — Na kralovskich postach placzi so $7\frac{1}{2}$ nsl. na tón šamy čzaž. — Sa wosjewenja a navjeschtki móžemy Serb. Nowiny kóždemu poruczicž, pschetož te šame čítaja so tak derje w Budyšchini kaž tež we wschitskich herbskich wšach, a schtož chze po tajkim njeschto tak prawje po zlym herbskim kraju rosschjerene mjecž, tón daj to w Serb. Nowinach wosjewicž.

Nedkazia.

Wosjewenje.

Pschichodnu 3. nedjelu po ſvj. trojizy (2. julija) budje so druhá herbska Božja ſlužba tuteho Jeta w kſtiżnej zyrki w Dražjanach woldjerječ. Prjedowanje ſmijeje k. duch. Körnig s Rakez; ſpovede k. duch. Thiem a ſBaria.

W Budyšinje 24. junija.

(Krótki politiski roſhlađ). Ruski marschal Paſſewicz bu psched twerdjiſnu Silistriu 10. junija raneny. Žena kanonowa kula je ſemu prawu nohu lóhko ranila. — Ruſojo ſebi wele prvyj davaſa, Silistriu dobycž; ale hacž dotal so jim to radjito neje. — Franzovskoendželske kóždſtvo bliži so dale bôle Kronstadtej w naranshím morju. Menscha džielba jendželskeho kóždſtwa, wot kommodora Plumridga navedowana, je dwje newobrónenej ruskej mjezi nadpanýla a tam ſije ſakhadžala. Plumridga je menujzy w Brahestadji a Uleaborgu te pschirpravý, hdjež so kóždje twarja, ſe wschijem pschihotowanym

drewom, ſ konopju, ſmolu a ſe wschijemi nowonatwarenymi kóždjem ſpalit. Schkoda wunosha psches 800,000 toler. — Franzowſki khejzor ſzele pschezo wjazy wójſka do Turkowſteje. — Do turkowſteje, pschi ejornym morju ležazeje twerdjiſny Barny pschihadža wjaz a wjaz franzowſkich a jendželskich wojskow. — Omer paſcha so hisheče nehiba. — We Wini a Barlini wotczakuja w tychle dnjach na to, ſhto jim ruſi khejzor na požadanje, so by Móldawu a Wallachiju wopuschejili, wotmolvi. — Bratsja Roſhſildojo bu Barlin ſaſo wopuschejili, dokelž ſo minister požejonki dla neje ſ nim ſiednacj möht. — Kral a prynz pruski ſtaj na puczu w naranc-

schich Brusach. — Czerkesski weich Schamyl pę-
cza swożomnie pschecjivo Rušam wojuje. — Naj-
nowisze poweszie chzedja wedzicj, so su Ru-
šojo wot woblehnjenja Silistrije zyjje pschecjili.
— Dendzelszanam so nadpad na ruske mjeſtaſko
Gamla-Karleby w botnijskim mórkim kuczi radzit
neje, pschetož woni buchu tam wotehnacji a
shubichu tež njeschtó ludzi.

Swětne podawki.

Sakſka. W Draždjanach pschebywa tu
shwili russki weich Woronzow, guverneur trans-
karafatich russich krajow. Won je na pucju
do kupelow, so by so tam wustrowit. — Mi-
nister s Falkenstein je so na njeſotre nedzjelje na
swoje subto podat, so by tam w mjeri strowu
wodu piež möcht.

Brusy. Kral a prynz pruski staj 14.
junijs do Kralowza (Königsberg) pschijisko a
bushtaj tam jara pschynie powitanaj. Kral
poda so 16. junijs dale do Wehlawa, Inſter-
burgu atd., prynz pruski wosta paſ w Kralowzu
a wobhadowasche wójsko. — Ministerstwo chy-
sche wójnskeho pschihota dla 30 millionow tolej
sajimacj a bjechu teho dla tſjo bratſja Rothſchil-
dojo do Barlina pschischli. Ale woni nemöžachu
s ministerstwom psches jene pschicjicj. Duž je
njeſko tak menowana pruska „ſeehandlonka“ tu
wjez do ruki wsata a chze najprijodzy 15 milli-
onow tolej hromadu snesz a to po $4\frac{1}{2}$ pro-
zentskej dani. — General Scharnhorſt je 13.
junijs wumret.

Rakuſy. Wajna powesj je ta, so dyrbi
so po ſiednanju, kotrež je rakuſke a turkow ſte
knęjerſtwo ſežinito, Moldawa a Walachija we
wjeſtých wobſtejeniach wot rakuſkeho wójska wob-
ſadijicj. Pod tajkimi wjeſtými wobſtejenemi
möge jedyn jenož to ſrofemicj, so Rušojo tutaj
krajej wopuscheja.

Franzowska. Hac̄ dotal je khiezor 62,000
wojakow Turkam k pomozy poſtat a je poru-
cīt, so by so jich tam hisheje wjazy na pucj
podato.

Dendzelska. Dendzelska lóđ „Europa“,
kotraž mjeſeſche 50 tragunarjow s jich konimi
do Turkowskeje pschewesj, je so na morju spa-

lila. Wot tych ludzi, kij na nej bjechu, su
21 wo žiwenje pschischli, bes nimi tež oberſt
Moore, ejí druhý možachu na druhé lódzie czek-
nycj. Wot tych koni neje ani jedyn pschi ži-
wenju wostat.

Ruſowſka. Djen 31. meje pschijedze
jendzelski admiral Plumridga se schyriomi ló-
džemi psched Uleaborg. Won faja njeſotre men-
ſche lódzie a poda so faſo preč. Ale nafaſtra
pschijedze won faſo a pschiblizowasche so dale
bole k mjeſtu. Duž pschecjichu so jemu njeſotři
pschekupzy napschecjivo a proschachu sa mjeſto.
Woni dostaču wotmolwenje, so chze mjeſto
šamo na pokoj wostajicj, tola paſ te pschyra-
wy, hdzej ſo lódzie twarja, ſkasyj. A dolho
tež neſrzesche, dha buchu te ſapalene a tež
woſhom ſtoro dotwarenych nowych lódzi, schyri
ſtarſche, kolmasowy magazin s 18,000 tunami
kolmasa, wulke hromady deſkow, czefankow a
ſtož tam ſmoky biesche. Wohen bje ſatrach-
ne wulki, ale mjeſto ſhamo bu psched nim ſwar-
nowane, dokelž wjetr wot mjeſta ſtejſeſche. —
Na to ſhamo waschnje ſtukowachu Dendzelszenjo
w Brahestadzi, jako paſ na Gamla-Karleby ne-
daloko Christineſtada nadpad ſežinichu, buchu wot
Ruſow wótrje powitani, so dyrbachu cijekacj.
Dendzelszanam buchu 3 wyschi a 28 matroſojo
ſabicij a 2 wyschej a 14 matroſojo raneni. —
Do Odeſy je khiezorska vorucznoſz pschischka, so
maja ſo matroſojo, s jendzelskeje lódzie Tigra
ſajeczi, na ſvobodu pschecjicj.

Turkowſka. Prynz Napoleon je ſo ſ
bijelbu wójska wot Konstantinopla do Barny
na pucj podat. Teho runja cjebne general
Bousquet s 20,000 Franzowſami k Adrianoplej.
— Po najnowisich powesziach ſda so wjeste
byc̄, so su Ruſojo wot woblehnjenja Silistrije
pschecjili a to dwójich pschecjinow dla, najprijod-
dy, dokelž mjeſachu tam we wſchym nesboje, a
potom, dokelž je woblehnenej twerdzisni wójsko
k pomozy pschischko. — Jako marſhal Basse-
wiež 10. junijs Silistriu rekognoszjerowasche abo
s daloko wobhadowasche, pschilecja kanonowa kula,
kij ſemu prawu nohu lóhko rani. Won je ſo
potom do Taſhy podat a chze ſo wot tam pecja
do Odeſy podacj. General Schilder wſa po
nim kommando psched Silistriu na ſo. Tuta

twerdžisna ma s wonka hebe schjesz hrodžischow, kiz dyrbja so predy dobnej, hacj jedyn k twardžisni samej pschindje. Duż bie general Schilder pschecjivo tjsom taikim hrodžischow miny (to je, podsemiske khody) wurycji a je s pöverom napelnicj dat, so bychu so murje hrodžischow, tak börsh hacj so ton pöver sapali, roshyphyle. Ruskojo stejachu hotowi, so so do tych hrodžischow wala, hdyz so to stane. Wschitke ist miny so sapalichu, ale murje wostachu zyte siejo a wysche teho walichu so na Ruszow nenađujesz turkowszy wojazy, kiz biechu wot Omega paschje k pomozy poštani, s twardžisny a s hrodžischow wupadzechu Turkojo teho runja, a bu s wobeju stronow zyly djen nanajhorzyscho wojowane. Pschi tym radzi so Turkam, so woni Russam wschie woblehnenske djijeta skashchu. Russi general Gorčakow bu lohko a general Schilder cjezko raneny, so dyrbesche so jemu jena noha amputierowacj abo wotriesacj. — Dokelz bie bitwa tak jara horza byla, dha scjinchu Turkojo a Ruskojo nasajtra na jedyn djen mjer, so bychu swojich merwych vohrebali. Bes tym bu tez Turkojo pod namedowaniem Sajda paschje Silistriji k pomozy pschischli a Ruskojo bu pecja teho dla psches Donawu zofali.

Ze Serbow.

S Budyschina. Budysse mjeschczansse wulke tjselenje smijeje so lješa wot 2. hacj do 9. juliya po dotalnym waschniu. — Sandzeni sbotoru bje khwilu strach, so tudy wohci wudyr. W tak menowanej garnisonskiej zyrfwi wobmasuja menujzy podnozie sybadlow s kamieniowuhlowym masom, so bychu je psche hrib wobwarowali a pschihotowachu hebi taiki mas na wóhnišcju. Pschi tym bje so stato, so bje so mas sapalit a kuresche so tak straschnie, so schtormowacj poczachu. Gary bie pak huydom kónz, dokelz bu sapaleny mas psches nametany pjesf w krótkim czaju sahascheny. — Wutoru wečor mjejachu w Budyschini a wosolnozi jara surowe newedro. Kaz bje wot ſapatych blyskow dleschi czas wschitko stajne pošwilelene, tak tez hrimanje s najmenšcha pól hodžiny sa sboru bes pschestacija bôle a mene bobotasche. Schkoda

pak so nihdje žana stata neje. Woda bje nasjatra khjetro wulka.

Wuberskhudobnych towarzhow w budyssej krajskej direkciiji mjeschczanskihobotu shromadžisnu, kiz bje bohacjje wopytana, pschetož psches 50 wuberkowniskow bje pschitomnych. Schtož je so wujednato, pschichodnjie k nawedzenju damy.

S Wojeraz. Ssjeborny kwas prynza pruskeho bu tudy tez swieczeny. Najpriódzy wotdżeržachu tudomni mjeschczanszy tjsely dopotnia zyrfwinstu paradu a pschipolnju marschjerowachu na tjseleriju k tjselenju a predy wuezehnenja bu wot f. landratha f Göza a wot wokreñnego bjerki Krejmera wysokemu jubelskemu parej sława wuneszena a jedyn spjew spjewany. Njezdje dwanacze starzych wojskow bje tez k tajfemu swedzeniei pscheproschenych a woni buchu pschi hoshini, na radnej khjezi wotdżeržanej, hosszowani a tez wysche teho wobdareni. Hewak bje tez pola hosszwarzja Nikolaja swedzenijska hoshina a po tej samej val.

S Kulowa. Tez nasche mjesto je pecjadwazecjiljetny mandželski swedzeni prynza pruskeho a jeho mandželskeje swedzeniszy wobeschto. Stari a młodzi biechu so k temu sjenocjili, pschetož schulske djeci, mjeschczanskie jednoty abo innonki a tjsely cjechichu w pschnym czaju s hujzbu psched tjsielernju, hdzejz bu tjselenje wotdżeržane, a wečor, hdzejz biechu hazy pošwjeczene, cjechneche wschitko jažo, pschynje sriadowane, domoi. Swedzenstu ryč je k. mjeschczanosta djeržat, a bu pschi tez sťadnoszi prynzej a prynzebnyi sława wuneszena.

Pschispomnenje. Tez w Skym Komorowi a Mužakowi je so swedzeni swecjil, ale tak, to nejšmy šhonicz móhli.

Kruhi australiskich listow.

S lista Handrija Döki s Angas-Parka, wot 1. februata 1854.

Luby pschecjelo! Schtož tycerstwo nastupa, dha móžu prajicj, so sa tycerja wonka na kraju wele neje, pschetež najwiazori tycerjo, hdyz na kraju won pschiidu, složa so na ratařstwo o

wyszeństwo je jím pôdlańska wjer. Tola môhlo byc, hdy by Ty w mjestach džielacjach chytl, so by hebi rjany penes saštužicj mohł, dokelž je wele remeňnikow do stotych honow wubježalo. Wo džielacjeroj je tu khwili wulka nusa a ich placisna je wyšola, dokelž je psches skoto- pytanje we wschém wetscha drohota. Na tuthých žnach su džielacjero 24 hač 30 schillingow sa akter požneči dostawali a hishcje siedž. Jedyn žneči wotężniſie sa djeni njehdje pôl akta. Za ſrm hebi to keto 20 aktow wotnajak, 15 aktow hym i pschenizu wobhrl, na druhu rolu nieshcho bjernow kadiča a kruch sa trawnishečjo ležo wo- ſtajík. Woť tycle 15 aktow hym 48 kop dom- ſhowat a se swojej jónu 19 dnjow žnecj miek, wysche teho, so je nascha Marka tež hižom trochu pomhała. Po žnach hym deſti rjesacj khodjil,

hdzej hym wschjeduje 12 hač 14 schillingow ſaſtužil. Dokelž tudy žane rjesaci (rjesanske mlyny) neſhu, dha dyrbja ho ſchotomu wot ludži roſte- ſacj, ſtož deſti jara drohe čjini, woſebe dokelž je drewo jara twerde. — Želi ſchlo wot naſchich pschecjelow fa namí pschińdje, dha pschinesze abo poſzecje mi 6 čjescich, naſzvlnichich eřjóſlow a daječe hnydom wortzelový róž napožičej a jón po Waſchim waſchnju ſhibnyc; dale tužent bleich- kow wińskeho balsama, dwaj poraj ſchlorni z. — Rjekow je w Australiji mało, kaž tež mało rybow. Ptacjki su jara rjane, nespiewaja pa, ale jenož hroſnje ſchrjecja. Europiske lieſne ſchotomu roſjia tu derje, ale je ich hafle mało plahowaných; pschinesze teho dla brjesowe, jaſowe a topołowe hymjo ſobu; atd.

Kak

rozom

Hans Depla

wótřitaj a

a

Mots Tunka

ludži pôdla

škréjetaj.

Hans Depla. Hdyž ma žadyn khejčai dvje kruwi a jemu trawy pobrachuje, ſhio won potom čjini?

Mots Tunka. Nô, won trawu kupuje.

Hans Depla. Jedyn dyrbjal hebi myſ- ſicj, so tak ſejini, ale w B. je hinasche waſch- nje móda.

Mots Tunka. Kajše dha to?

Hans Depla. Tam jedyn lubym ſu- ſedam a ſwernym pschecjelam do trawy khodži.

Mots Tunka. Ale dha nech ho tola psched knežim džecjelom na ſedžbu bere, hewak môhlo ho jemu žatožnje hubenje radžicj.

S p ē w y.

P o z p u l a.

(Tekst po Heringowym hłosu.)

Pożchaj, schto klinę tam lubosny hłos,
Boži dar, Boži dar
Pozpula wola, je kłos!
Pod swelzom selenym dom a fryw ma,
Lubowacj Boha eże napomina,
Luby Bóh! luby Bóh
Milý a śmiliñ wótz je.

Sało nam prali jei' hronečkath hłos:
Bohu cješz, Bohu cješz!
Myto wón dawa psches Hłos,
Widzisch po próży na polu twój kłisieb,
Mitaj ión śchniejom, tón świensti trjeb,
Bohu djal, Bohu djal
Dawaj, wón skubla tu eje.

Stróżali werschny tej s newebrom eje,
Modl ho, modl ho!
Hona wón pschelutuje;
Czeli ho pschichod tež hrožath sdař.
Pozpula móže eże potroschtowacj:
Dowjer ho, dowjer ho
Bohu, wschak wóćiez je twój!

K w a ś n e s p j e w a n c z k o

ćeħnemu nawożenej a ćeħnej newesji kwaħib
weċżej wot weħnych młodych holżow a newesħinħu
towarschek a pschecjelnizof faspiewanju. Hłos vje
po prejnim woldżjelenju kħierlusħowheho hloha „cjt
jara derje je, tħi wukupena duscha“ ic. Ħjo. 435.

(Na pożdanje s nowa wotċijsħejane).

Dwie róžt scjeljetej
We Wonez*) domi jaħnym
Sa kħixx blidom kwaħnym
Sħredz družlow, kwaṭaw tiej
Tak renje kħadżnej;
A dokej tiej tak rjanej,
Wot wiċċiħiħiħ lubowanej,

Luby pomenuje ho tón dom, we kotrymž kwaħ
je, t-piċċi. Ħjeġi.

Dha na nej śmiewa ho
Kożdżicjek woblecjo.

To taiksej nejstej mi
Niz róži se saħrody,
Holk jena ćeħnny, mlody —
Druha pak holicżka
Je ćeħna Hanciżja;
Lej djenha pørniżo hebi
Tu ħedżitaj, kaž sdebi,
Staj pystħnej, lubosnej
Kaž róži fejjewatej.

Staj wjenzy*) sawdaloi
A ruki hebi ħwjerne —
Lei' lubosjje tak wjerne
SOU s Bohom ħwecjene,
Duij jilmaj derje je.
Njek wutroba staj jena
Psches niċċo nedżelena,
Njek jako mandjelstaj
Ra wjiegħne ħwonej staj.

Lei' ćeħnej' ħwjer'wanej'
Wschleħiħiħ lubiħiħ ġohnowanja
A hossjow sawissanja
Djenħi renje pschewodja
Do jeju mandjelstwa;
Lej sbojje starxhi pscheja
Kaž wele samőżeja,
A ħwjerne mjenjenja
Se psylku wobħruċċa.

Haj, s wulkej radosjju
Lej my wa' powitanu
A wamaj faspiewam,
My prijedne towarshi,
Djenħi khjerlusħ kważiżi:
Wós nyħażiż ho hnijewacj:
Hdyż ċħemix talkie spjewacj:
Pschindż strowje nadobnym
B tym wjenzu tucċanym! —

Kaž khōċċka, jidlenka
W hymi a ljejt statu:
Ma pschu haġġsam datu:
Tak nech psħex selene
Wa' sbojje wostane!
A pschi tħim cjaħñu sħoġu
Esej dżerżtaj hnadu Boju
A myiħsi poniżne
Sa kubko naixwysħe.

*) Na mjesto słowa „wjenzy“ móżesjħi wsaq
słowo: pschejjen.

Każ rybę pływała
We czistej wodzie strome:
Tak kózde słoneczko nowe
Nech waju powita
Stromej czas żniwienia,
A mijołli ksyli nosyń,
Dha chyłoi Boha proshyj,
So szerypnosz wobradzi
A horjo pschitrotsi.

Każ pschewodża naš szien,
Kij wot swietla hem pada:
Tak boji mjer a hnada
Nech wał khód pschewodża
Do dołkoh jinienia;
Dha kraſny schit waj' kryje,
Schtož mataj, derje tyje:
Dha budje w domi roj
Mjer, luboſz, spokojoſz.

Žorl nesaprahnite
Esso jórko Boje wamaj —
A schtož hdyn dale hamaj
Ssei wjazy proshyj,
To wamaj werschny daj;
So wschiſko waju dżelę
By poradżene szczielę —
A swójba luboſna
Wał' njehdyn koſhila.

Sawieszje taſtele
Je nasche požadanje
A dobre spodobanie,
Kij wamaj ſewimy
A ſkonečnje proshymy:
So nowy schtant a sydlo
Był wamaj kraſne bydło,
Hdzej pak waj' wutroba
Lej na naš spomina!

Na ſerbſkih ſpjewarjow.

Każ bje hizom psched dwiemaj nedjelomaj
w nowinach spomnene, budje ſo — a to po
žadanju f. Heringa — na ljetuschim wulkim
ludyskim ſpjewanskim ſwedzenju tež

ſerbſki ſpjew

ſpjewacj. Iako ſnamjo, ſo je ſerbſki ſpjew ſebi
częſtne miesto dobyt, mamy to f weſelom powi-
tač. Nuſne pak teho dla tež je, ſo by ſo
tón ſamy na hózne waschnje wuwedt. A temu
pak je trjebne, ſo by thjetro wele ſpjewarjow
wusupito a teho dla proſchu wſchich ſpjewa-

riow w gylnym ſerbſkim kraju, woſebje pak wo-
djerjow hiszceje wobſtejacych aby ſandjenych
ſerbſkich ſpjewarskich towarzſtow, ſo bych ſo
pschi ſpjewaniu ſylnje wobdzielicj chyli.

Trjebne pak je tež dale, ſo by ſo prawje
hlažy ſpjewato a teho dla proſchu wſchich, kij
chzeđa jako ſpjewario ſobni džiel bracj, ſo bych ſebi
prawje derje naukli a to czim bole, dokelž
k pruhowanju mało czasa ſmiejemy. Spiew
hamón budje ſo cziszczejc a by mi lubo bylo,
hdyn by ſo f. Šmolerej woſiewilo, ſchtó chyli
žadyn hloſ mječ a kajki, ſo bychmy wedzili,
kak wele dyrbimy cziszczejc dacj. Poſdžischo
dowolam ſebi wſcho nuſne hiszceje woſiewicj.

R. A. Kožor.

Cyrkwiſke powjeſće.

Werowanie:

Michalska wosada: Jan Ponich, wulkosahrodnik
w Ženkezach, f Marja Hilbengez f Hucinę. — Jan
Zenko f Kschischowa, f Hanu Lachodjicj f Ženkez.

Krčeni:

Michalska wosada: Hana Khrystiana, nebo Han-
dríja Mjetracha, khejzerja na Židowi, ſavost. dž. —
Ernst Bohuwjer Wylem, Jana Bohuwjera Nowaka,
petarja na Židowi, f. — Hanja, Jakuba Petški,
ſahrodnika w Žyjezach d.

Zemrjeći:

Džen 12. janija, Hana rodž. Ramschez, nebo
Vjetra Pawela ſtrala, khejzerja w miniejszej zyrki,
ſavost. wudowa, 65 l. — 10. Marja, rodž. Rencjez,
Surja Menčja, polleńska a rycztarja w Wurizach,
mandjelsza, 51 l. 8 m.

W michalskej zyrki vrjebuje 2. nedj. po ſwj-
tolszji dopołnju f. d. Náda f Hodgija, wopołnju
f. d. Wiazka.

Nawěſtnik.

200 kóp powreſtwow ma na pschedan Han-
dríj Reczja w Maleszczach.

Dwie burskej kubli, jene 165 forzow a druhé
120 forzow ležomnoszjow wopchiſaze, 2 hodziny
wot Budyschina, ſtej na pschedan a može ſo wſcho
dalische ſhonicz pola klamarja Postela w Klukſchu.

Zena žinnoſz f 30 akrami ležomnoszjow je w
Dubrawzy pola Wósporka na pschedan a može ſo
wſcho dalische cjo $\frac{2}{3}$ tam ſhonicz.

W Nakojach pola Barta je kubko cjo. 22 s 52 körzami sara dobrych polow, s 22 körzami dobrych tukow a s 8 körzami lješa, s 862 dawskimi jenoszemi napoložene, bes wumenta, se wschim inventarom na pschedan a wscho dalische tam shonicz.

W Schtyrojoch Dubach, w pruskich Hornych Luszach a pod mužakowstkim kneifiswom, je jena jara śrumna a s zyhelom kryta khježa, wschitlich knejich a kralowstich dawkow swobodna, s 5 akrami pola a s jenym druhim s napschejca stojazym twarenjom, w kotrym je hródz a bróžnja s drewjanym hunom, wschitko w najspodobniscim redzi, pschemjenenja dla se swobodneje rufi na pschedan a može so wscho dalische shonicz pola wobfedjerja Rychtarja tam.

Pschedan leżomnoszjow.

Blijschu póndzelu 26. t. m. budža so wot pre-dawshcheho Pechez kubla w Nakojach njesotre dzelby tukow a jena dzjelba pola, zylje dobrzeje klaszy, bes Nechořnjom a Worzynom ležaze, sianwne pschedawacj. Deli so te luczne dzjelby nerospeschadja, budże trawa, na nich stojaza pschedawana. Też su na spomnenym kubli hiszczje njesotre kruwy a jedyn hospodařski wós na pschedan. Kupowario chyli so na pomenowanym dniu rano 9 cijch w körzmi w Nechořni nutšnatac.

H. A. Stüberlich.

W Hrodziszcju budże póndzelu 26. junija 12 cijch khježa se $\frac{1}{4}$ pola a s 2 kruwomaj na pschedadijanje pschedawana a chyli so kupowario pola Jana Nowaka tam nutšnatac.

Powschitkowne sawjessjaze towarzstwo.

(R. R. vrb. Assicurazia Generali w Tricji.)

Saruczący fond towarzstwa	Dżepiąc̄ millionow schiępnakow dobrych penes.
Saładny kapital	2,000,000 schiępnakow.
Reservy hac̄ ult. decbr. 1852 składowane	5,000,000
Dohody na prämiach a na kapitalskej dani	3,000,000

Wetschi dziel samoženja towarzstwa je na kubla hypothekariszy wupožejeny.

Sawjessenja na twory, maschin, mobilije, skót, wumtōczenje žita atd. atd. pschedzivo wóhnju vo tunich wierdzie postajenych prämiach.

Doplaczowanja so jenie żadacj nemóža.

Policy w pruskich penesach, wuplaczowanja sa schodowanje bes wotcjechnenja w tych samych penesach.

Pschi sawjessenjach ratarstich pschedmetow posłicja towarzstwo wožebne dobytki.

Sawjessenja kapitalisow a rento na žiwenje čłowesow. Sawjessenja pucjowazych ku- plow na drohach a želesnizach.

Wschie požadane wukladowanja dawa

Rjana dwasshchoſowa khježa, w dobrzym redzi a s $\frac{1}{4}$ körzom pola je w Dubrawzy pola Barta na pschedan a može so pola wobfedjerja Frischje tam wscho dalische shonicz.

Jetka nowotwarena maſivna khježa w Žarkach pola Wóspórka se sahodu 29 □ prutow wulkoszje je na pschedan a wscho dalische cjo. 11 tam shonicz.

Khježa s twarenemi cat. no. 386. a 387 na lawskiej haſy w Budyschinii ležaza, na kotrej barbářstvo wschjich družinow kaž tež mandlowanska prawisna wotpoczuje, a kotraj by so dla swojich wulkich, najbóle welbowanych pschedytkow, dale w napohladu na dobre položenie, na duschnie nutšjiesdzenie a wulki dwór, sa kózdy, wožebje tež ratarstsi etabliſement jara derje hodžita, ma podpišany porucznož se swobodneje rufi pschedacj.

W Budyschinii, 18. junija 1854.

Rycznik Jacob.

Barbý wschitlich družinow sa murerjow, swi-nych molerjow a tycsherjew; firniſy a laki we wschitlich družinach sa tych samych; gyps k fitowanju; cement, mjeſto kalka s murjowanju w wodži a na mokrych blakach; kamien towu-hlowy mas s wobmasowanju drewow, kij maja so do mestreho klasz a so wedru wustajicz dyrbia; wołoiniczi (Bleistift) dobre a schpatne, cienke a tolste, fróte a dolhe, wožebne jena dobra družina sa tycsherjow a cjeſlow; koſhy a rjeſane pera sa ſčulicze atd. pschedawa jenotliwie tunjo a ſakopschedawariam hiszczje tunischo

J. G. F. Nieckſch.

Ferdinand Petau,
wołoszny agent sa Budyschin a wokolnoſi.

W Brzeszny pola Delneje Hört je dwaj-
schošowa skłęza, čj. 2⁵, średz wły leżąza, se
śwobodne ruki na pschedan a wscho daliſche
tam sbonicj.

So dudja wtorku 27. junija i. l. tudy ſpo-
częze wiki woldjerzane, so s tutym woſjewja.

W Barcji, 17. junija 1854.

Knějstwo tam.

Woſjewenje.

Czeszenym Sserbam tudomneje wokolnosje
s tutym najwodelniſchego woſjewjam, so bym ſo
w Chróſzczach jako čaſnikar etablierowal a ſo
ſegerie wſchich ſortow najtunischiſho poredjam, taſ
tej po najtunischiſher placiſni pschedawam.

Jan Korała Kapka.

Suscheinie jereje

po 4 np. hacj 10 np., ja ſakopſchedawarjow
hiſčeze tuniſcho, ma na pschedan na ſerbskej
haſy k dwiemaſi muromaj.

J. G. F. Nieckſch.

Knesam wuczerjam a ſchulſkim prijodek-
ſtejerjam s tutym woſjewjam, ſo bym, k
wotpomhanju hustebo ſkorženja na ſlabu
a ſchpatnu paperu ſchulſkich piſankow abo
ſchreibebuchow ſa ſchulſkich džeczi, woſebje
rjanu ſylnu piſanku paperu ſe ſamyſkom
k temu džecielac̄ a jara renje liniirowac̄ dał.
Tez bym hižom licžbu tajſkich piſankow
ſwojasac̄ dał, kotrež po jenollivym a po-
tnientach k ſakopſchedawanju tunjo psche-
dawam. Ja pscherproſcham ſpomnenych
česzenych kuesow, ſo pola me wo wjernoszi
mojeho woſjewenja pscheswiedziez a potom
prawje wulke kupowanja w tajſkim naſtu-
panju ſejniz.

W Budyschinii na ſerbskej haſy.

J. G. F. Nieckſch.

Zaúdzenu sobotu žita w Budysinje płaćachu:

Korc.	Płaćizna.						Korc.	Płaćizna.						
	Wyšsa.		Nižsa.		Srzedzna.			Wyšsa.		Nižsa.		Srzedzna.		
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.		tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	
Brožka	7	—	6	10	6	15	Rjepit	—	—	—	—	—	—	
Pielenja	8	10	7	25	8	—	Zahy	9	10	9	—	9	5	
Bečynen	5	7 $\frac{1}{2}$	4	25	5	—	Hedusčla	6	5	5	25	6	—	
Wers	3	2 $\frac{1}{2}$	2	20	2	27 $\frac{1}{2}$	Bjerny	1	25	1	15	1	20	
Grob	7	5	6	20	6	27 $\frac{1}{2}$	Rana butry	—	12	—	10	—	11	
Dowoz: 3259 $\frac{1}{4}$ kórcow.														

Čišane pola K. B. HIKI w Budysinje.

1000 tl. a 400 tl. wtya hnydom na
dobru wjestosz notar Fischer w Budyschinii.

Dr. Hartungowu chinaskorowu wolij
(po 10 nsl. ſa bleschu) k požyljenju a k po-
reñchenju wloſow, a

Dr. Hartungowa ſelowa pomada (po
10 nsl. ſa twgelf) k wubudjenju a wožive-
nju wloſoweho froſta,

swęſelujetaſ ſo ſpochi najwoſebniſchego ſpodo-
baňa a najwetschego roſſcherenja, wonaj ſo po-
ſchitomnie — po nietzjichim ſtejnichcju koſmeti-
ſkeſe chemije — jako nailje pſchei a najtuniſ-
ſchej hrjedkaſ w tutym genru ſpōſnajetaſ a ma-
jeu w ſtajnej dobroſi na pschedan w Budyschinii
jenicdy Wilh. Hammer pod radnej ſkiežu,
w Kamenzu Fr. Aug. Naumann a w
Rakezach haptylek Faciſus.

W Smolerowej knihařni je Misionuſki
póſtot. Čj. 7. k dostac̄u.

Maćica serbska.

W měſacu meji ſu do pokladnicę maćicy serb-
ſkeje ſwój přinošk zaplaćili:

k. Bjær, gymnaſiat w Budysinje 1 tol. 10 nsl.
na leto 1854; k. Jaceſlawk, kand. duchomuſtwa
na budyskim tachanſtwje 1 tl. 10 nsl. na leto 1853;
k. Dućman, gymnaſiat w Prazy; k. Kordina,
archidiakonus w Wojerecach a k. Buć, vicedirektor
w Budysinje kózdy 1 tol. 10 nsl. na leto 1854;
k. Domš, stud. w Lipsku 1 tol. 10 nsl. na leto
1853.

E. Pjekar, pokladnik.

Fanny Böhmowna,
Julius Rogmann,
slubjenaj.

W Wóslinku a Njedžichowje, 14. ju-
nia 1854.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedač,
placi so wot rynčka 8 nř.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čísto placi $\frac{1}{2}$ nř.
Štvortlētna předplata pola
wudawarja 6 nř. a na kral.
pôsobé $7\frac{1}{2}$ nř.

Číslo 26.

1. džen julija.

Lěto 1854.

Wopshisecje: Wosjewenje. W Budyschini, 1. julija 1854. Sowjetne podatki. S Kulowa.
S Noweje Wýhy. S Budyschina. Schtò smiek do Ameriki wuczajnyc? Hans Depla a Mots Tunka.
Kruhi s australijskich listow. Zyrkwiniske powesje. Narwieschnit.

Na wiedzenju.

Schtòz chze na tsecje schtvortljeto 1854 sa Serb. Nowiny do předka placicj,
ton nech njetko 6 nřl. w wudawařni Serb. Nowinow woteda. — Na kralovskich
postač placji so $7\frac{1}{2}$ nřl. na ton žamy čas. — Sa wosjewenja a nawjeschtki mo-
žemy Serb. Nowiny kóždemu porucicj, pschetož te ſame čítaja so tak derje w Bu-
dyschini kaž tež we wschitkich herbstich všach, a schtòz chze po tajkim njeschto tak
prawe po zlym herbstim kraju rosschjerene mijecj, ton daj to w Serb. Nowinach
wosjewicj.

Nedakzia.

Wosjewenje.

Wschichodnu 3. nedjelu po ſw. trojiz (2. julijsa) budje so druhá herbska Boža hlužba tuteho
ljeta w kschijnej zyrkwi w Dražjanach woldjerdecj. Pršedovanje ſmijeje k. duch. Körnig s Rakem,
spovedj k. duch. Thiem a s Baria.

W Budysinje 1. julija.

(Krótki politicki roshlad). Majwa-
niſcha powesj je ta, so ſu Ruſijo woblehnjenje
zwerdjivny Silistrije horjebjehnyli a so psches
Donawu ſejafa. Tež w Dobrudži cjinja tajke
pschiprawy, jako bychu ſo na dempuč podacj
chylí. Sa to ſhromadjuje ſo wulke ruſke wójſko
na rakufstich mesach a ſda ſo, so chzedja Ru-
ſijo s Rakuschanami ſwadu ſapocječ. — Wot
ruſkeho khjezora wotčakuje rakufski khjezor w
tychle dnjach wotmolwenje na ſwoj list, w ko-
trymž ieho k mjeru napomina. Tola ſda ſo,
so wotmolwenje po požadanju rakufského khjezora
newupane a duž chze wón potom hnydom Wa-

lachiju a posdžischo tež Móſdawu wobſadječ. Wóſko k temu ſtej hižom hotowe. — Póndu
Rakuschenjo do Walachije, dha ma ſo po po-
ſtajenjach rakufopruskeho ſwiaſſa najskere pruske
wójſko na čjeſke mesy abo ſnadž do ſamych
čjeſkych podacj. K temu ma pruske ministerſtvo
tež pecja hižom wſcho hotowe a je tež w poſle-
nich dnjach 15 millionow toleř ſajimato, tak ſo
bychu ſo pruszy wojszy najposdžischo po žnjach tež
na pucj podacj móhli. — W naranschim morju
ſo niežo wazne podato neje, tola chzedja njeſotre
nowiny wedzicj, ſo je admiral Mayier ſwoje
zyle ſódźſtvo hromadu powołat a ſo ſo ſum-
ſkere ljepe psched Kronstadt poda. — S cjar-

neho morja tež nizo slyšchez neje, khiba so je šo wele franzowskeho a jendzelskeho wojska do Barny pschewesto. — Pošleni kschesjanskii sbježkarški nawedowan w Turkowskej, i menom Hadži Petros, je niesko tež brón stožit a šo do Grichiszeje podał. — Grichissi kral wedze tu khwilu knežerstwo s ministerstwom, jemu wot Franzowów a Jendzelčanow pschinisowanym, ale wšcho dje s wulsej nelubosju a nespodobnoszju. — Schpaniske knežerstwo je njeschtó wojnischich lódzow i kupy kubi poſtalo, dokelž šo nadpada Amerikanskich boji.

Swětne podawki.

Sakſka. Minister s Falkenstein ſwecjeseche w tycze dnjach ſwoi ſljeborny kwaſ. — Krajne želesniſzy ſu w mjeſazu mejj 230,338 tl. dothodow mjeſe; loni bje jich w tym ſamym mjeſazu 189,233 tl., po taſtim je ljetſa 41,105 tl. wiąz. Szyła ſu ſaſſte krajne želesniſzy ljetſa hižom 981,243 tl. pschiniske, po taſtim 172,102 tl. w jazv, dyžli loni, hdzej mjeſachu wone w prjenich peczich mjeſazach jenož 809,140 tl. dothodow.

Pruſy. Kral je šo fe ſwojego pucja s naranskich pruſtich krajow ſaſo do Barlina wrócił. — Bryzg pruſki a jeho wyſoka mandjelsta ſtaj liſt wosjewitoi, w fotrymž ſo ſa wſchu czech a lubosz, jimaj ſ wedzenej ſljeborneho kwaſa wopokasanu, wutrobnje podzakujetaj. — Hac̄ runje Rtothschildojo na wſchelake waschnje pschecjivo nowej krajnej poježonzy ſtukowaču, dha je ta ſama tola w poſtajenym čiaſu hromadu pschischa. Wona wunoſha 15 milionow toleř a je ſa wojnſke potriebnoszje wuſtajena. — Zako 21. junija želesniſki ciaž pola Siegersdorfa runje po moſzi jiedžiſche, ſiz psches rjeku Kwiſu (Quais) wedze, roſlama ſo jena wóſka. Lokomotiva ſnjekotrymi wosami ſo wot tothny a pschindže ſbožomnje psches móſt. Te druhe wosy paſ ſo jeryn na druhı ſpovalachu a pecz tych ſamych ſpada do rjeki, tak ſo bu woda wot nich ſahacjena. Na nich bje barma, muſa, žito, ſhoſej atd. a ſchłoda na wosach, tworach a moſzi wuczinja 20 — 30,000 toleř. Wot ludzi nichčon wobſkodjeny neje. — Bar-

linske nowiny piſaja, ſo pschikasň, njeſotre džielby wojska mobilisowacj, ſnadž bórſy wuñdze; ſo paſ ſnadž ſo tež nestane, jeſli wot ruſowſkeho khejzora njeſak ſpokojaſe wotmolwenje pschindje.

Rakuſy. Khejzor, kaž ſo ſda, na žane ſpodbne wotmolwenje ſ Petersburga newoicjaſuje, pschetoz wón wojsko na ruſich a turkowſich mesach hac̄ nanaſylniſcho pschihotuje a je w tychle dnjach tež najwyſcheho roſkasowarja ſa to ſamo poſtaſit, menuizy generała Heſa. Tón ſmjeje tak menowane 3. a 4. rakuſte wojsko kommandjerowacj. Wot teho ſameho ſteji w Galizji 60,000 a w ſſedmihródszej a hornej Wuherſej 80,000 muži pod brónju. Raſſere počahnu woni w bližſich dnjach do Walachije a ſo potom bórſy poſkaſa, hac̄ to ſ mijerej abo haſke ſ prawej ſurowej wojni ſ Rusſami poweđe. — W ſſedmihródszej (Siebenbürgen) ſo pschekhody, kotrež bes horami do Walachije a do Rusſeje wedu, wot rakuſteho wojska wobiwerduja. To ſamo ſtawa ſo tež ſ druhje ſtrony wot ruſteho wojska.

Franzowſka. Persigny, minister ſnitskomnych naležnoszjiow, je ſwoje ſaſtoinſto ſtožit. Wón je to pecz ſeſinit, dokelž je ſtajnje khorowaty.

Ruſowſka. Psches Warschawu czechne njeſto djen wote dnja wojsko a wotkawa ſ džela w Poſtej ſtejo abo podawa ſo dale do Besarabiſſeje. — Wola Odeſy ſteji njeſto 20,000 wojskow. — Twerdžiſny na rakuſtich mesach ſo poredzeja. — S Odeſy ſo piſče, ſo ſu Ruſojo mórfu wuczinu (Meerenge) vola Kercja psches podnurenje 32, ſ ſamenemi wobcjezenych lódzow ſa wojnſte lódzie nepſchitupnu ſeſinili. — Jendzleženjo wot teho čaſa, hdzej buchu psched Gamla - Karlebyjom ſ wulſej ſchodus wotehnacj, dale žane nadpady na newobrónene mjeſta bótneſteho mórfſkeho kula ſeſinili nejſu.

Turkowſka. Rusſe wojsko, kiž bje Dobrudžu wobſadžilo, je trajanske naſypy wopuschecjito a ſo ſ weſcha do Isakje, Tulejje a Maczina ſczahnylo. Tež hotuje ſo wobſadka (Besatzung) mjeſta Hirſowý na wróciſtenje. — Marschal Paſlewicj, ſiz bu psched Silistriu lóhko raneny, leži hischcje khory, teho runje tež general Schilder, kotremuž bu tam jena noha wotſjlena, a general Lüders, kotremuž je ſanonowa kula ſtruch ſolena

wottorhyla. Njetko tam general Dannenberg kommanderuje a tón je pecja wot ruskeho khjózora poruczwoſz dostał, so by Bulgariju s wójskom wopuszczał. Woblehnjenje Siliſtrijs je teho dla skónczene. — W Siliſtrijs je jedyn njehduschi pruski wychi, s menom Gracht, artilleriju kommanderował a Rusam najwazny psches swoje mude re poczianje schodzil. — To je wjerno, so bu ſiliſtrijski kommandant, Muſha paſcha, 2. junija psches truch bomby moreny. Njetko kommanderuje tam Raſat paſcha. — Gracht je wot Dmera paſcha rjad abo orden „Riſhan“ dostał. — Dokelž Franzowſojo a Zendzelčenjo wele čeſkich kanonow do Barny woja, imjenja njeſotti, so woni to teho dla činjia, so bych ſebi ſe ſameje mórſkeje ſtrony jón ſnadž dobyc̄ nemóža.

Ze Serbow.

S Kulow a. Šandjenu ſobotu ijdjen na- mala tudy jedyn bjeđny člowef, kij ſo wot drugich ludji darow živesche, nahtu ſmerc̄. Wiesiu Jan Wenzel bje ſebi menuizy njeſotre kroſčki naprobył a ſo potom na palenz podał. Pschi tym reſny wón, so chył na jedyn ras ſanu palenza wupic̄, hd̄y by ju ſchtó ſaplačzil. K hlupoſjiam wſchak ſo bóry njechtón namaka a duž bjechu tam hnydom njeſotti, kij bjechu ſ placzenju ſwólniwi. Duž da ſebi Wenzel ſanu palenza poredjic̄, ſastaji ju ſ hubi a wupi ju bes wotſtajenja. Ale dołho netrajesche, dha wón padže, a jako jeho ſbjehnyc̄ chyłku, na- makachu, so je morwy. Jego čjelo bje w ſrótkim čjaku zylje womódrilo.

S Noweje Wsy pola Krebie. Šchtwórk 22. junija rano wokoło dweju wudzyri w hródzi, ſ tudomnemu mlynnej pluſchazei, wohen a pschewobroczi tu ſamu do prócha a popeka. Kaf je wuſhot, neje ſnate; tola je pecja mlynk hijom predy na to ſpomnił, so je jemu tak menowaný psychograf wohen wieszczał. Ale tón psychograf je ſtař, pschetož wón je jemu tež wieszczał, so budžetej ſo jemu koſa a kruwa ſpalic̄; — a to ſo pak ſtało neje.

S Budyschina. Djenſa abo jutſje chze ſaſo njeſchto ſerbow ſwoj wózny kraj wo-

puszczejce a ſo do Australije na pucj podac̄. To pak ſu: Handrij Brint, Pietr Hennersdorf, Jan Czech, Pietr Czech, Jan Jeňko a Hanža Hajnſtekez ſ Rakoſdow; Handrij Schmid, Jurij Kleinh a Jan Kleinich ſ Kortnizy; Michał Dejka ſ Rechornja; Pietr ſswora a Handrij Krawz ſ Droždžija; Handrij Bjehar ſ Hrodžiſc̄ja; Czech ſe Židow a; Schejepank ſ Raſchowa; Brühl ſ Budyschina; Seiler ſ ſtoneje Vorschc̄je; Henka ſ Horneje Horki; Mikl (?) ſ Nowy ch Porſchiz; Hanža Galantez ſ Horneje Buſkojny a jena holčka, kotrejē meno newjemy, ſ Wo- leſchnizy; — ſe žonami a džeczimi wcho- do hromadý njehdje 47 duschow.

S Budyschina, 17. junija. Djenſa mje- jesche wuberl khudobnych towarzſtow w tudom- niſc̄hei ſejmowni ſhromadzisnu. Na tej ſamej na 50 wokreſnych prijódſtejerow a pschedbydow khud. towarzſtow džiel beriſche. Najprijódzy bu ſtróka roſprawa wo ſtuſtowanju khud. towarzſtow prijódneſena, ſ kotrejē nashonichmy, ſo ſo ſaſo njeſotre nowe towarzſte ſaloſile a pschiankyte bjechu. Wotpołożene ſliczbowanie tych dotalnemu direktorju pschivokaianych venes wupokasa, ſo bje ſo 180 tl. (menuizy 80 tl. ſ hornotujiſſeje kraje) neje poſtańiż a 100 tl. wot wohensawieſzajego towarzſtwa „Colonia“) naſabrate a 67 tl. wudale a ſo je po taſkim 113 tl. wyché wostało. — Wosiemene bu potom, ſo je ſrat. ministerſtvo na priſtwu buſic̄zanskeho wokreſa pomozneho žandarma na tis mjeſaz̄ do tamneje wokloſosje poſtało. — Na to bu wobſcherniſcho wo to jednane, hac̄ maju ſo priſtwy na ſrat. ministerſtvo aby na ſejm čjinej: dla tych husto jara wycholich likwi- daziow, kotrej wychnosje a ljeſarjo ſa wobſta- ranja w khudobnych naležnoszjach činja; dla podperania khudobnych gmejnów ſ krajeſe poſtańiż; dla ſažneho ſenjenja nesamóžlých mlodych ludji; dla ſbjehanja pschinioſkow ſ khudobnej poſtańiż wot mlodych ludji, kij domowinski liſt trebaſa a wot taſkich wobydlerow, kij do zufych gmejnów, w kotrej̄ domowinu nimaju, čahnu. K. d. Thiem a ſ Varta tute namety a priſtwy wobſcherniſcho wulfadowaſche. Wuberl ſo ſa njeſotre wupraj, njeſotre pak ſa nenuſne djerzeſche. Schtož me- nuizy to ſbjehanje pschinioſkow wot mlodych ludji

a wobydlerjow nastupa, dha pokasa so, so k temu prostwu czinie, trjebne neje, ale so je to kózdej gmejni dowolene, tajse pschinoschki sbjehacj, tež so to híjom na Židovi stava. Pschecjivo temu, so by so nesamóžtym mtodym ludjom ženjenje czežke czinito, dachu so wschelake hlošn skyschecj a khudobne towarstwa s krajnymi penesami podperacj, bu sa nemožnu wjez džeržane. W tym satodžerženju, so wubertsej nepschisteji, khudym gmejniam jałmožinu pschidžielicj, ale so ma wele bóle na to myslicj, kaf by khudym psches wobstaranje skladnoszje k džielu k pomožy byz móhlo, bu hinascha wjez prijódskladzena. Dokelž menujzy druhdy na džielu pobrachuje, dha maju so wustajenia trečicj, so by we wschich khudobnych towarstwach sa tuni penes džielo k pschedzenju hotowe byto a so tež khudym ludjom, kij pschadu, pschedzeno sa tak drohe penesh, hačz móžno, sažo wotkupito. K. krajnostarschi s Thielau klubu pschi tym, so chze s hornoluziskeje postadniy radu 500 ll. dowolici, hdy by so ta wjez na njeckise rosemne waschne fariadowata. Na to dosta f. d. Räda s Hucziny porucznosz, wjeſte sažady wudzielacj, po fotrychz by so wschudjom, w khudobnych wobrashach s pomožu tych wot f. s Thielawa klubenyh penes skladnosz polóżila, so by so khudym tunje džielo pschedawalo a pschedzeno sa wyšku psacjistnu kupovalo a direktoriu hu pschedepote, tu zylu naležnosz dale wuradžowacj a sa pschihodnu symu pschihotowacj. — Dale staji f. Kind tón namet, kij bu tež pschiaty, so by so na kral. ministerstwo petizija wudzielaka a to samo so woto prošvlo, so by psches sažon darenje darow na proscherior, kij wokotyczahaju, wschudjom pschi schtrati sašasane bylo. Na namet wajcjanse ho khud. towarstwa, dla nerodneho jeneho čloweka, kij džielacj necha, bu wobsanknene, to kral. krajstce direktizji slobudzielicj, a na namet khud. tow. w Njeckini bu wuprajene, so tajzy ludzjo kotsij džielacj nochzedja, ale psches liderstwo a pręsnostkodzenie gmejniam k wobeżejnoszi panu, so predy wjehnosz i khostanju tis kročz pschedepodacj a potom do korreksjonskeje khježje pôšlacz maju. — K. w a e j a n s k e khud. towarstwo proschesche dale wo podperanje dla jeneho wobydlerja, kij tam domovinu nima, wot skazeneho psa w Budyschin pak slusany a tam te tež kuciroweny bje, a sa

kotrehož wona te khosty sapłacjicj bje nusowana byta. Wuberk wobsankny, tu zylu naležnosz kral. krajstce direktizji pschedepodacj, so by ta wužudžita, hacj kvačenjo se wschjem prawom, aby niz wele bóle mjesto Draždany, s wotkal ton slusany je, te khosty placjicj ma. — Pšowjanse khud. towarstwo skorži, so jemu móžno neje, swojich khudych fastaracj a prošy wo podperanje. Wuberk wobsankny, se swojeje postadniy kudniskemu direktorej nad Pšowjami 15 ll. sa tamnu khudžinu pschipóšlacz, ale s tym wumjeneniom, so so te penesh nimaja jako jałmožina wudzielicj, ale so ma so džielo k pschedzenju sa hubenych a khudych ludži, kij nemožna na žane druhe džielo khodziec, kupovalacj. — K. Wicjas s Blózan nesfesché hischcjen namet prijodk, dla wuczahowarjow, kotrehož jednanje a wuradženie so pak dla krokoſzie čaža na pschihodnu shromadžistnu wostorči. — Napoſledk bu hischcjen nowy direktorijs postasený a buchu menujzy wuswoleni: f. Kind nad Budyschinkom, f. d. Räda s Hucziny, f. d. Thiem a s Barta, f. s Rex nad Rodezami a f. se Standt se f. nad Kupoju.

Schto ſmjet do Ameriki wuczahuyč?

(S knihi: Leitfaden für Auswanderer.)

Híjom wot dolhich časow hem wuczahowske wschelaki lud do Ameriki, tam sbežo pytajo, kotrej w Europi k namakanju nebje. Nekoji mjeniacbu a mjenja, tam kraj nadenci, hdjež budja pschecjelniwe witani a hdjež budja so bes staroszje a džielo žiwicj mó. Nekterýkuliz bjeſe teje myſlie, so wón, do Ameriki pschischedsi, wot tamneho ſnežetwia s najmenicha teſko k pomožy dostane, so by ſebi kruch kraja wobdzielacj móhla a wobracya knadž ſtrawnych, ale nerowzucjennih ludži, s kobiucjennenu. Ale tajse mjenenja a myſlie ſu hole ſdacia: ſjebani w swojich wotczakowanych wosmu tajzy nerostmyhljeni hubeny kónz abo wróčja so wobhudnen do Europu, so bydu tola w tym kraju wumrel, hdjež predy živi bycji nechaychu. Hischcje pschezo ma jich wele džiwnie mjenenje wot teho ſboža, kotrej w Ameriku na nich čjaka; hischcje pschezo je jich wele, kij w daloſozi dobrotu pytajo, zuži kraj wužbjehuja a narodny kraj ſancjuja, ale sa to w juzbi husto došz wetſche hubenstvo namakaju, hačz je so jim to hdy džalo. Amerika neje kraj, hdjež wseczny mjer a kajne dobromjecje ſnejti a hdjež ſebu wschje po-

treba bes prózy dostane; Amerika neje kraj, hdjež su wschitzh čłowekojo jenak sbożomni a swobodni a hdjež je luty porjad a luty rozm; Amerika neje kraj, hdjež bychu śudnistwów, duchomnych, polizajow a wojskow netrebal, ale Amerika je kraj potu a kraj džjeka! — Tón wuczahowar fiz wot samej danje žity bycji nemóże, dyrbt tam jara cjezjy džiekacj a wele bôle, dyžli hdje druhdje. So by so nowy kraj wot praljsha (Urwald) a nerjada wuczisil, k temu słuswa wjazy napinana, hacj je pschi europiskim ratařstwu treba. — Remeñinstwo móže kózdy po woli hnacj, ale taifa swoboda pôszle kózdemu, fiz hnadz je dobru warbu namakał, tejsko konkurrentow na schiju, so dyrbt wschu móz naložicj, so bychu jeho druzi nevotcijšczejci. — Po tajsim hebi jedyn w Americy husto w jenym wydzenju wjaz potu s woblecja wutrieje, dyžli w Europi sa zjete ljetu, w Europi, hdjež masz hotowe pola wobdzieci a hdjež je djeniſka a wydzeniſka sva hízom po-

staſena. A dokelj vo Ameriki pschezo wja-
zy tajſich pschindje, fiz džjeklo pytaſa,
dha poczina kózde ljetu cjezo bycji, do-
bre mjesto namakacj, a jedyn dyrbti teho dla
wubernje dobrý džiekacj bycji, hdjež tje jedyn
stajne džiela woblkowacj.

Dobroty, fotrž Amerika polscja, su te: so
móže jedyn lóhko kruch kraja dostaci, so
smie ſo na kózde remeñinstwo kłoticj, so
ma mało dawow, so smie wjerici a
mienicj, ſctož tje, a so smie ſwoje mje-
nenje wypriacj. — Po njeſotrych ljetach do-
ſtane wuczahowar (abo wele wjazy: pschicahowar)
mieschcjanke prawo w Americy, a móže po czaſu
k temu pchincj, so jeho ſa pschicahanza (Geschwar-
ne), ſapóšlana abo njeſakfeho fastojnika wuswo-
la, ſctož w Americy wjazy pyta a žad a,
so žakoňne ſjeba; pschetož ſa zuseho pschicaho-
warja ſo tam ſyła nicio neczini.

(Přichoduſe dale.)

Hans Depla. Nicžo noweho, Mots? Mots Tunka. Niž wele, khiba to, so

ſzym wondanjo po kraju pochodźit. A jako ja na dompučju psches jasęjanski dwór džiech, ſa-
ſlyſhach tam khjetro wótre herefanie.

Hans Depla. Schto dha to bjeſche?

Mots Tunka. Hlaj, murerſki mischt

bje ſo na jeneho ſwojich murerjow jara ro-
hnjewat.

Hans Depla. Cjoho dla pak to?

Mots Tunka. Nó teho dla, so pschezo
bindarske kamenje do ſlomjaneje hromady wo-
wosuje a hebi husto do defenzj po kalk bjeſi.

Hans Depla. A hm!

K r u ch i ſ a u ſ t r a l i ſ i c h l i ſ t o w.

Słista Pietra Döki ſ Angas-Parka, 31. januara 1854.... Lubi pszechcijo! na dželi nam nepobrachuje, pschedoż psched tydjenjom ſym ſ hromaduwojenjom jnów hotowy, potom ſym bjerem kopali, a njetko chzu mlećic, njefto ſ zypami a najwjaży ſ wołami. Raſchu pschenizu (72 kóp) ſym ſa 21 dnjow požneli, menuju ja, moja jona a ſlužomna djówka; hy ſo nehodji, dokelz je ſtoma jara iwerda. Bjerny ſo nejšu jara rabjite, dokelz doſz deſtečja dostale uejšu. — Wy mjenicje, ſo ptuh tudy jara cjeſko dže, dokelz ja 4 wołow pschaham; ale cjeſki jen-dželſki ptuh je jara dobry, hyž ma jedyn forenje a penki na polu, do njemſkeho ptuha trebataj ſo jenož dwaj wołaj ſapschahnyej. Spomnicj chzu hifchcje, ſo ſym ſebi ſ jnenju a mločenju hifchcje jeneho muja najat. Moja ſlužomna djówka je wjesta Hana Schcjepanke ſ Raſchowa, ale ta ſo bortsy wožent a potom dyrbju ſaſo bes djówki byc. Duž by mi jara lubo bylo, hyž by holečka ſebu pschicha, tij by pola me ſa djówku ſlužic chyta, a ja bych jej dobru ſdu dawał atd. atd.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska wosada: Jan August Raniſch, bjer-gar w Budyschinii a thjejet na Židowi, ſ Hanu Khrystianu, rodj. Haſchiz, roſwjerowanej ſteynol-dowej. — Jan G. Schela, najeſtiſti kowar w Delnej Kini, ſ Marju ſtudowanej Lehmane ſ Hodžija. — Jan Höniq, inspektor a kublet we Wuriach, ſ Lauru Franzisku ſ Gablenz ſ Horneho Hermers-dorfa pola Chemniza.

Křečeni:

Michalska wosada: Hana Khrystiana, Jana Bjebracha, pöllekarja w Jenkezach, dž. — Jan Ernst, Michałka Ponicha, wulkosahrodnika w Jenkezach, ſ.

Podjanska wosada: Kortla Miklawſch Warol, Kortje Bedricha Meferschmidta, murerja na Židowi, ſ.

Zemrjeta:

Djen 17. junija: Maria Alwina, F. G. Roth-manna, wobydlerja na Židowi, dž., 3 m.

W michalskej zyrkwi prſeduje 3. nedjelu po ſwi. trofizy dovołnja f. d. Lachoda ſ Lubija, popołnju f. d. Wjazka.

Postajenje cježkoty a placisnyh zaltow, thljeba, mufi a wotrubow wot 27. juntja 1854 hacj na daliſche ſa mjesto Budyschin.

A. ſa mjeſchjanskich pekarjow:

I. Pschenicne peczwo.

ſa 1 np. gaſty	.	.	—	lb. 1 $\frac{1}{2}$ fw.
— 5	—	—	—	6 - $3\frac{1}{2}$ -
— 6	—	—	—	8 - 1 -
— 1 np. ſenkbruta	.	.	—	1 - $3\frac{1}{4}$ -
— 3	—	—	—	5 - 2 -

II. Ržane pecko.

W. wuberneho cjeſteho knjig. thljeba — il. 2 nſl. — np.
prſenje ſorty domjazeho thljeba ſ 1 poſnamenici:

1 lb.	.	.	—	il. 1 nſl. 4 np.
2	—	—	—	2 - 7 -
4	—	—	—	5 - 4 -
6	—	—	—	8 - 1 -
8	—	—	—	10 - 8 -

drubeje ſorty domjazeho thljeba ſ 2 poſnamenici:

1 lb.	.	.	—	il. 1 nſl. 3 np.
2	—	—	—	2 - 5 -
4	—	—	—	5 - — -
6	—	—	—	7 - 5 -
8	—	—	—	10 - — -

W Budyschinii 26. juntja 1854.

B. ſa hokinskich, ſidovskich a weſnyh pekarjow:

pekarjow:

prſenje ſorty domjazeho thljeba, ſ 1 poſnamenici:	5 nſl.	2 np.
4 lb.	—	—
6	—	—

druha ſorty domjazeho thljeba, ſ 2 poſnamenici:

4 lb.	—	—	—	4 nſl. 9 np.
6	—	—	—	7 - 3 -
8	—	—	—	9 - 7 -

III. Mufa a wotruby.

I gentnar pschenicneje mufi, 1. ſorty 8 il. 9 nſl. — np	1	—	pschenicneje mufi, 2. ſorty 7 - 4 - —		
1	—	—	pschenicnych wotrubow . 1 - 23 - —		
1	—	—	1	—	ſjanęce mufi . . 6 - — -
1	—	—	1	—	ſjanęcych wotrubow . 2 - — -

Mieschjanska rada.

Nawěštnik.

Stettinske wohensawjessjaze towarzstwo.

Toto towarzstwo psche wóhnjowu schkodu sawieszjuje mobilije, twory, młodczene a nemłodczene žito w bróžnach a fajmach, ratariske yłody wschitlich druzinow atd. atd. po twardych a tunich prāmijach.

Toto towarzstwo može so kózdemu poruczecj. Wone ma 3 milliony toleř sakladneho kapitala a 300,000 toleř resery. Sa Budyschin a budysku wosłosz wobstaraja so sawieszenja w Smolerjowej kniharni pschi smutskomych bohatych wrotach w Budyschinie.

Ujemski Phoenir,

Wohensawjessjaze towarzstwo w Frankfurczi.

Sakladny kapital: Połschesa miliona schiesnakow.

Toto towarzstwo sawieszja: Mobiliar, twory, žita, stot, ratarssi grat, fabriski grat atd. po twardych, tunich prāmijach a netreba żadyn sawieszjaż niczo doplaczowacj, byrnje so wulka wohnjowa schkoda stała.

Spodobne wumjenenia, po kotrychž towarzstwo farumanje dawa, s zyka schkodowanje wupytuje, su k temu skujile, so je so jeho skufowanje sara rosscherito a podpišany agent porucza so k wobstaranju sawieszenjow wschitlich druzinow, je tež k wudżelenju wscheho požadaneho wuloženia nestaj hotowy. Prospekty a podpišanske formularzy može so pola neho darmo dostacj.

W Budyschinje, w awgustu 1853.

Wylem Jakob, na żitnym torhoschęzu.

S naljetnych selow wot ljeta 1854.

Czakane požyki Dr. Vorhardtoweho a romatisko-medizinského selowego mydla su runje w zyli cjerstwych fruchach pschischle; ja proschu cjeszenych samolwerow najpodwólnischo, te sa nich pschihatowane fruchi njetko pola me woteberacj a djerju swój sklad tutego, tež w tudomnej stroni spodobnego Dr. Vorhardtoweho selowego mydla k dobrociwemu kupowaniu naljepje poruczeny.

Wilh. Hammer, jenicžki depositar Dr. Vorhardtoweho selowego mydla w Budyschinie.

W Schyriach Dubach, w pruskich Hornych Lujizach a pod mužakowstkim knejstwom, je jena jara szumna a s zyhelom kryta khježa, wschitlich knejich a kralowskich dawlow swobodna, s 5 akrami pola a s jenym druhim s napschecja stezajym twarenjom, w kotrymž je hródz a bróžnia s drenyanym hunom, wschitko w najspodobniscim redzi, pschemienienja dla se swobodneje ruki na pschedan a može so wscho dalische shonicz pola wobhederja Rychtarja tam.

Dwie burskiekubli, jene 165 forzow a druhie 120 forzow leżomnoszjow wopschiszaże, 2 hodzjini wot Budyschyna, stej na pschedan a može so wscho dalische shonicz pola klamarja Postela w Klusschu.

Polowa dzielba cjo. 246 w pólnych knihach sa Szlonu Borsch, 2 akraj 29 □ prutow wopschisza, kotrejž wetschi dziel je tu khwilu s rožku wobstejamy, a hdzej̄ so jara derje khježa natwaric̄ hodiži, dokelž czisze pschi Szloniej Borschcej leži, je tunjo na pschedan a može so wscho dalische pola landrychtarja Zieschanka na Židowii a pola hogenzarja Pecha w Hodziju shonicz.

Nawějchtk.

Zedyn mlyn pschi rjezy Sprewi s dwiemaj gankomaj, s pieštami a s rjesakom, kaž tež s 33 jutrami leżomnoszjow je se swobodneje ruki na pschedan. Mlyn a twarenja su w dobrym redzi a može so wscho dalische shonicz w wudawačni Serb. Nowinow.

Dobry woweżerski poś, półtceja ljet starý, czorný s brunymi nohami, je pola woweżera Schuster na kluszhanskich wowczenjach na pschedan.

Jedyn psched (Wachtelhund) s czornymi a biełymi blakami a se schescheratej wopuszcu, się kli na meno „am“ poślucha, je 18. t. m. wobieżejt. Shtoż jeho w Budyschini na bohatej haſy cjo. 13. woteda, dostane dobre myto a wudawki sa zyrobu saplaczene.

Wosjewenje.

Schöjnowe schpundarske a sabijanske deski wschitlich fortow, kaj tež dwajzolowske pfósty su po zlym a tež po jenotliwym na pschedan pola Durja Pawlika w Zitku.

Wetsche dobytki

s 1. klaszy 46. sakſ. krajn. lotterije.	
3000il. na cjo. 5155.	200tl. na cjo. 32329.
1000 - - - 15548.	200 - - - 39942.
400 - - - 11535.	200 - - - 16274.
400 - - - 19174.	200 - - - 15423.
400 - - - 24525.	200 - - - 11867.
400 - - - 40004.	200 - - - 33258.
400 - - - 38482.	200 - - - 22547.
200 - - - 39797	

Dalische mensche dobytki može kódy pola wschitlich kollekteuron, kaj tež w wudawarni Serb. Now. shomicz, hdzej je k. hłowny kollektur Schramm dobytkowu listu wupołożil.

Rhwalobnje snajomne

italske medowe mydlo

haptyskarja A. Sperati-a w Lodi-u (w Lombardach) $\frac{1}{2}$ kruch po 5 nsl., $\frac{1}{2}$ krucha po $2\frac{1}{2}$ nsl. ma stajnię czerstwe a dobre na pschedan w Budyschini Wilh. Hammer pod radnej kłeję, w Kamenzu Fr. Aug. Naumann, w Rakezach haptyskar Fiacius.

Zańdzenu sobotu žita w Budysinje płaćachu:

Korc.	Wyša.		Niža.		Srzedzna.		Płaćzna.
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	
Kóka	6	20	5	25	6	$7\frac{1}{2}$	
Wšebenja	8	$7\frac{1}{2}$	7	5	7	$22\frac{1}{2}$	
Ječmen	4	$27\frac{1}{2}$	4	$17\frac{1}{2}$	4	$22\frac{1}{2}$	
Borók	3	—	2	15	2	$22\frac{1}{2}$	
Groß	7	—	6	15	6	$22\frac{1}{2}$	

Dowoz: 1833 $\frac{1}{4}$ kórcow.

Vegetabiliska **Zerdkata** Pomada, originalny kruch po 7 $\frac{1}{2}$ nsl.

Tuta po porucznoſſi kral. profesarja chemije Dr. Lindesa w Barlini, s cijessje vegetabiliskich ingredienzow hromabu festajana Zerdkaata pomada skutkuje jara w ubernje na roſzenje wloſow, doleſz te ſame cjerſte w ſdjerſti a psched wuſuſchenjom wulhowa; pschi tym dawa wloſam rjanym blyſcej a powetschenu ſhibicji wofja je tež k djerzenju hlađenja woſebnje kmana. Jeniczy ma ju na pschedan w Budyschini Wilh. Hammer pod radnej kłeję, w Kamenzu Fr. Aug. Naumann a w Rakezach haptyskar Fiacius.

Rachlowe ev. luth. towarzwo ſmjeje 3. nedjelu po ſwiatej trojicy (2. julija) ſhromadzisnu. Pschedy dſtw o.

W Smolerjowej knihaci je k doſtačju Wulka ſpezialna (nadrobna)
Kharta naranscheho morja
(Oſſee). 10 nsl.

Wulka nadrobna
Kharta czorneho morja. 10 nsl.
Kharta europiskeje Turkowſteje
10 nsl.

Menscha kharta naranscheho morja. 5 nsl.
Menscha kharta czorneho morja. 5 nsl.
Menscha kharta europiskeje Turkowſteje. 5 nsl.
Menscha kharta aſſiskeje Turkowſteje. 5 nsl.
Radrobna kharta Terasa. 10 nsl.
Krumholtzowych ſchulſſi atlas. 10 nsl.
Stielcerowych ſchulſſi atlas. 1 tl. 5 nsl.

Korc.	Wyša.		Niža.		Srzedzna.		Płaćzna.
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	
Riepit	—	—	—	—	—	—	
Zahly	9	25	9	15	9	20	
Hejbuschka	6	5	5	25	6	—	
Bjerny	1	$22\frac{1}{2}$	1	15	1	20	
Rana butru	—	$11\frac{1}{2}$	—	10	—	10 $\frac{1}{2}$	

Čišdane pola K. B. HIKI w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za nowečki, kiž maja so w
wudawarni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedad,
plači so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo plači $\frac{1}{2}$ nsl
Štwortlētna předplata pola
wudawarja 6 nsl. a na kral.
pošte $7\frac{1}{2}$ nsl.

Číslo 27.

8. džen julija.

Lěto 1854.

W opšiſecje: Wosjewenje. W Budyšchini. 8. julija 1854. Szwjetne podawki. S Budyšchina. S Nižeje Wsy. Schio ſmječ do Ameriki wuzahnyč? Hanž Depla a Mots Lunka. Kukicjanske ſiednanje. Žyrkwinſke powesje. Klawieschtinik.

R nawedzenju.

Schlož chze na tsecje ſchwartlēto 1854 fa Serb. Nowiny do předka pſacjic, tón nech njelko 6 nsl. w wudawarni Serb. Nowinow woteda. — Na kralovſtich poſtach pſacjí ſo $7\frac{1}{2}$ nsl. na tón ſamy čzaſ. — Sa wosjewenja a nawjeschtki móžemy Serb. Nowiny kóždemu porucjic, pſchetož te ſame čítaja ſo tak derje w Budyšchini kaž tež we wſchitlích ſerbſtich wſach, a schlož chze po tajkim njeschto tak prawje po zlym ſerbſkim kraju roſſchjerene mječ, tón daj to w Serb. Nowinach wosjewicž.

Nedakzia.

W Budyšinje 8. julija.

(Krótki politiſki roſhlađ.) Wſchón ſwjet tu khwilu roſwajuje, ſhto ſ teho nastane, hdyž rakuſte wójsko do Walachije ſacjehne, — hač mjer abo nowa wójna. Mjer ſ teho nastane, ſ najmenſcha pſhimjer, hdyž ſebi to ruſi khježor lubičz da, nowa a ſnadž tež naſ w wieſtej mjeri potrechjaſa wójna, hdyž ſo ruſi a rakuſki ſubod ſwadžitaj. Pſchetož ſtane ſo to, dha dyrbí yruske wójsko do Morawy a do Čech czahnyč, kož je to po wumjenenjach hžom husto ſpomneneho pruſſorauſkeho ſwjasta poſtaſene. — Njekotſi mjenja, ſo dyrbí njelko ruſi khježor mjer cjinicž a móžno wſchaf to je, hač runje tu khwilu tak won nehlada. Pſchetož Ruſojo ſu drje wot woblehnena Giliſtrije puſch-čili a czahnu pſches Donawu, woni wopuſch-čuju teho runja Dobrudžu a zofaja k ruſkim ſtronam, haj woni ſcjhahuja ſo ſ Walachije hač do teje ſmuhi, kž móžt ſebi jedyn wot ran-

ſchego róžka ſedmihrôdſkeje hač k Giliſtriji delje ſcjhahnyč, — ale dale woni neindu, a dale tež najſtere nepóndu, dokelž ſo w tamnych ſtronach wilke ruſke wójsko ſhromadžuje, ſapocžinajo pſchi galizyſtich mjeſach, pſchi Buſowini a po ſedmihrôdſtich ſtronach. Ruſke wójsko je po tajkim tak poſtaſene, ſo móže ſo k nadpadej na rakuſte kraje trebacj, ale tež k ſakitanju ruſſej Beſarabije a Chersona. — Turkojo ſu pecja Walachiju tež do čista wopuſchčili a po ſtaženju ſwojich kaſafatſtich wobtverdženjow ſo do Bulgarije pſchecjhahnyli. Njekotſi mjenja, ſo je to ſnamjo, ſo tam rakuſtemu wójsku nochzedža na pucju byc, hdyž to Walachiju wobhadij. — Wumjenenja, pod kótrymž turkowſti ſultan rakuſtemu khježorej wobhadijenje Walachije dowoli, ſu ſ wobeju ſtronow ſa dobre ſpōnate. — Den-đelske lódžtvo w naranschim morju je mjeſtaſcko Bomarsund na alandskich kupach bombardjerowało a tam njeschto lódžow, ſmolty, drewa atd. spa-

lito. — So ho Mayier Krónstadtej pschiblizuje, to može jedyn kózdy djen w nowinach čítacj, ale so by nješkajki wojsarški sluſk wuwedł, na to dyrbim tola jaſoknje dotho čakacj. Hacj dotal jeho ludijo dale nicžo činili nejsú, hacj so su newobronene pschekupske lódzie koſili abo newobronene abo mato wobarnowane mjeſtaſchka a a pschitawny ſapaleli. A temu wo prawdzie tak wulke možy treba neje. — Franzowſojo a Zendjelčenjo ho dale bóle w Barni ſhromadžuia a cjahnu tež k Adrianoplui. Woni su Kónstantinopel s wetscha wopuschczili. — Hacj je Hadži Petros hízem brón stožit, to hischeze wjeste neje, wele wjaz piſaja njeſotre nowiny, so ma 10,000 ſbjęſkarow ychi ſebi ſhromadženych. — W Schpaniſkej je general Odonel njeſkajki wojerſki ſbjęſk ſapocząt.

Swětne podawki.

Saxſka. W tychle dnjach bu prynzej Albertej a jeho kneni mandjelskej ta rjana bliðowa naſtawa, kotrež su jimaſ ſaxſke ratarſke towarzſwa ſa kwaſný dar džielacj dake, pschepodata. Ta ſama je wot luteho ſliebora a waži psches, pól zentinarja a je nimalje dwaj hóhej wýšoka. Delsa su najprijódzy psches ſchyri figurz: ratařstwo, ſtöplahowanje, hajnistwo a ſahrodnistwo prijódksfajene, njeſkto wýſche su wobrash Apolla, Minerwy, Merkura a Vulkana wedžicj, kaž tež prynzoww a prynzehynh wopon a napismo: „Djen 18. junija 1853 w pokornoszi, luboſt a ſhwernoszt ratarſke towarzſwa,” a horekach je figura Saroniſe. — Prinz Albert a jeho kneni mandjelska ſtaſj ho do Elſteru do ſupel podaloj. — Tórm noweje podjanskeje zýrkwe w Draždjanach je 1. julija tsi nowe ſwony doſtał. Te ſame rjekaja Jofej, Irena a Marja a buchu na wulzy ſwedjenske waschnje na ſwoje mjeſtno wobstarane. Wone płacia 2280tl.

Prusſy. Tak menowana ſtutna rada (Staatsrath), kotrež bje w ljeci 1848 roſpanyla, je wot ſtala s nowa ſałozena. — W Barlini ȝhejda

wedžicj, so ho russi hízejor tak bes dalischoho poddacz nochze, ale so chze, je-li treba, tež hischeze pschecjivo Rakuschanam wójnszy wustupicj. — Šeyn njehduschoho, w ſydomljenej wójni derje ſnateho a wulzy ſlawneho generała Zieten, wuklužený rytmischtr hrabja Zieten je 28. junija w 89. ljeći wumreł. — Do Londona je ho nowy prusſi poſłanç (Gesandte) hrabja Bernſtoff na pucj podał. — Njeſotre nowiny wudawachu, so Ruſojo tež prusſe meſy s wulkim wojskom wobſabžuia. Ale na tym, kaž je ho njeſko yokaſalo, jāne ſłowcjo wjerno neje.

Baje rſka. Wulka wustajenza (Ausstellung) budje 15. jultja wotewrena. Sa nju je w Mničowſi (München) jara ſtaſne ſchlenčane twarene natwarene.

Rakuſh ſe wſchjich ſtronow rakuskeho hízejorſtwa piſaja, so pólne plody jara rjane ſteſa, ale so je njeſko dobreho wedra treba, so bychu ſtere liepe ſefrawite. — Dotalny russi poſłanç w Wini, baron Meyendorff, je ſwoje ſaſtojnſtvo ſtožil a na jeho mjeſto pschindje weſch Gorčakov. — Wyschi kommandant tak menowaneho tſecjego a ſchwörtceho, na rufiſch a turkowſich mesach ſtejazeho wojska, baron Heß, je ho w tychle dnjach k wójsku podał. — S Galizie ſo piſche, so je na tamnych mesach jara wele ruſowſich wojakow, a s Bułowinu ſu poweſzie pschischte, so ſu w tamnych ruſiſch ſtronach wot Ruſow njeſotre wulke wojerſke ſiehwa ſałozene. — Rakuske wójsko, kotrež na połonſkih mesach ſſedmihrodskeje ſteſi, budje najſtere to, kotrež prijene do Walachije pocjehne a ſwój pucj na Bułareſt wóſme.

Franzowſka. S połonſkeje Franzowſkeje a s Algiera pschishadžeja poweſzie, so tam žita jara rjane ſteſa. S wokreſha horneje Garonny piſaja, so ſu ho tam žnje pschi dobrym wedri ſapocząt. S bliſkoſje mjeſta Marseillje bu 27. junija prijene nowe žito do Pariza pschitwesene. — Pomozne franzowſte jendjelsle wójsko w Tur-

łotowskiej wuczelnia njetko 81,000 muži. — Do naranscheho morja čze khježor 12,000 wojskow poſtacj. Woni maja ho pola Saint-Omera shromadzicj.

Jendželska. W parlamentacji bu wóndanjo depescha admiralala Napiera wossewena, s fotrejz jedyn shoni, so bu Jendželczenjo w naranshim morju a w tamniſkich pschimorskich mjestach 45 russich lódjow skazyli a sa 3 milliony tolet wscheinlich wjezow spalili. — Wot jendželskeho fajtojnſtwa bu sydom popanenych russich lódjow sa legalne prispy wuprajenych.

Ruſowſka. Djen 21. junija pschijedzjichu jendželske parolódjje Hekla, Valorous a Doin psched Bomarsund na alandskich kupačach a pocjaču tam bōršy na tamniſche ruske wobtwerdzenia tſjelecz. S tulych pocja so tež po khwili tſelenje na Jendželjanow, ale mało kuluw doſħasche hacj na lóbjje. Tute so predy newróčichu, hacj biechu njesotre magaziny se žehliwymi kulemi ſapalile. — S Warſchawy piſchu, so budje tamniſcha twerdjiſna w bližichim časzu hiſcieje bōle wobtwerdzena a so dyrbja so teho dla wschiſte w bliſkoſzi ſtejaze mjeſciečjanſke twarenja wottorhačj.

Turkowſka. Ruſojo ſu 23. junija wot Silifrije precj čahnyčj pocželi a móže ſnadž hiſcieje hacj do ſredj jultja tracj, predy hacj budja wschiſty w Walachiji a Moldawi. — General Schilder, fotremuž bu psched Silifriju noha wottſielena, je wumrek a weich Bassewicz w Jaſku lhoru leži. Njetko ſaſo weich Gorčakow kommanderuje a won je ſwoju hłownu kwartjeru do Ursitzeni-a nedaloko Vlojefchi-a w Walachiji pschepołożil. — S Drſowy piſchu, so ho Ruſojo na wopusciejenje Dobrudžje hotuja. — Omer paſcha je porucžil, so by turkowſke wójsko s Wid-dina, Ruſečjuka a Nikopolia s wetscha ſ nemu do bliſkoſzie Bałkana pschicahnylo, dokelž tam wjazy treba nebudja, pschetož žadyn nepschecjal tam wjazy neje. — Omer paſcha čze ſwoju hłownu kwartjeru ſe Schumlje do Ruſečjuka psche-

położicj. — Ruſojo, kaž ho ſda, Walachiju zylje wopusciejicj nochzedja, ale ſhromadzjuja ho wele wjazy na ſedmihródskich (ſiebenbürgiſch) merač. Woni w Holschaniu a Galazu wobtwerdzenja ſa-kojuja. — Rakuski oberſt abo pôlkownik Kalik je ho ſi Omeri paſhi podał, so by ſ tym dla wobtwerdzenja Walachije, hdyž ho ta wot Ruſow wopusciejci, hiſcieje njeschtó wujednat. — Jedyn hjeſat ſruſkeho lichwa piſche, so bu Ruſojo psched Silifriju na 13,000 muži ſhubili a to psches brón, kaž tež woſebje psches khorohje. — S Aſiſkeje je poweſz pschischka, so je ruſki general Andronikow tamniſche turkowſte, 30,000 muži ſylnie wójsko 16. junija zylje ſbit, turkowſte lichwo a tež 13 turkowſkich kanonow doſtyl.

Ze Serbow.

S Budyschina. Sańdżenu wutoru, 4. julija, weſzor na $\frac{1}{2}7$ bu nedaloko Mateje Khójnickej w ljeſu wjeſtý Chrystian Gottlob Ameis, kiž bje hacj dotal poſtok aby bóta paſhi tudomnym ſrat. krajnoſudniſtwi, morow namany. Won bje ho tam ſtróko predy ſ pistoliu ſatſjelik, tak so je jeho hłowa ſkoro zyla roſcijepena a wot ſchiſte wotdželena byla. Wina teho paſ je ta. Psched njeſotnym čaſhom bje won na wſach a tež tudy njeschtó penes, kiž mjeſaču ſo jaſo krajnoſudniſte khóſty po poruczeńſi a jeho pschiſlubienju wot neho do ſportuſkaſy wotedacj, na ſo wſaſ, nebie paſ je, kaž bje dyrbjaſ, do kaſhy wotedaſ, ale bje je wele bōle pschieschiwiſ a do ſwojego wužiſta noſožii. Taſko paſ bje ſo w najnowiſkim čaſha tutu pocžinanie wupoſkaſalo, bu won, predy hacj hiſciejen ta wjeſ ſi wuſham ſudniſkeho direktačja pschińſe, na-poninany, so by te penes yhym dom poſkožiſ a ſaplačiſ, ſ tym pohořenjom, ſo ho, jeli ſo to nestane, ta wjeſ jeho najwyšiemu priodeſtejerej wosſewi. Ameis paſ Jane penes y nepoſoži a je ſańdżenu nedželu ſ mjeſta wucjeknij a pón-đelu a wutoru naſſiere tam a ſem na wſach

njehdjen penesu napoječicj phtak. Bes tym pak bje so ta wjez budniškemu direktorej wosserwila a neby šebi won živenie wsat, dha jeho kriminalne pscheptanje čjakaſche, kij bje so hžom pschečiwo nemu ſapocjato.

S Budyschina. W nozy k 1. juliia je so w tdomnych mjeſčjanſtich bjetelnach wjeſt Bröſel wobwjeſny. Won bje menuſzy teho dla do jaſta ſadjeny, dokež na neho tukachu, so je so zuſete liſtowſte ſ khjetru wulkej ſummu penes na nepravne waschnje mozoval.

S Budyschina. Pschi liſtowſhim tdomnym wulkim tſielenju bu w hodlerſtej tarętj bjetnař Günther ſkalom, pschekupz Wanak ſ marshalom.

S Nižeje Wsy. Čem je powez pschichała, so je 20ljeina Han a Kroschke pomenowana Ko vanz, fotraž na Oſtraförbarku pola Dražjan ſlužečhe, psches to ſimečj namakata, so bu tam wot byla ſabodjena.

Schtó ſmjeſt do Ameriki wucžahyc?

(S knih: Leitſaden für Auswanderer.)

[Pokračowanje.]

Schtó do Ameriki pschicjehne, je gylje wſchon na ſebe ſameho poſasany. Nichton ſo ſa neho neſtara, nichon jemu jeho dla k ruzý neindje; ale pschezo može tón, kij ſo lohko do wſchitkeho na- makacj wje, kij je džiekały, ſlutnoſt a wobczej- noſtne ſnoſchaſt, ale tež jenož ta jki, w Ameriky ſtere ſwoje ſvojo namakacj, dyžt druhdy. Pschetož tam je wſcho, jenož ſo ſebi je namakacj a wu- ſtukowacj wiesh. — Knežerſtvo wucžahowarjam na žane waschnje k pomožy neje. Wone drje ſpóſnawa, ſo jemu ſ nimi, hdyž ſu ſylni a dje- kawi, wazhy možy pschitož, ale woni neſmedja ſapomnicj, ſo je Amerika kraj runeho prawa, a ſo ſo tam teho dla niſomu ničjo k poljeſtkej ſtačj nemože; pschetož iſtož by ſo ſemu datko, to by ſo tola po prawym wot ſamōjenja druhich wobylterow wſalo. Wucžahowarjo nemôža ničjo dobyci, hacj te tam wſchitkum rune prawa. Woni ſmiedja ſo nadži, ſo budža ſo vſchi ſlutniwoſzi a džiekawoſzi živiež móz. — Schtóž kže w Ameriky žiwý bycž a ſebi tam ſpodobaci daci, tón dyrbí ſebi, móhł tez, ſwoju eu- ropiſku kožu ſlez a ſebi nowu woblež, pschet, ž tam je wſchitko hinaſ. Tam vtacji drje krute pravo, lud pak newotwiſhuje wot knežerſtwa abo regirónki, ale knežerſtvo wot luda. A ſyła wedža Amerikanshy, ſo tam již dla nichon

wepſchindje, ale ſo je ſo tam ſójdy ſwojego ſam- ſneho wujitka dla podaſ.

S vrijdſtejazhe möže jedyn hžom trochu ſpóſnacj, ſchtó hnjeſt do Ameriki wucžahyc a ſa ho ſo Amerika naſljepe hodži. Amerika hodži ſo pak jenož woſetje ſa ratarjow a remeſnikow (handwerkarjow) a jenož egi ſmjeſt tam wucžahyc. Tola tež pschi tych je hiſtice wſchelake wopomnic a my možemy tak wele pra- ſicj: mlođi, ſylni, džielawi ludjo, kij maja njeſtco ſamōjenja a kotsz ratarſtvo a niekaſke remeſko roſemja, nech do Ameriki wſchindu, wo- ſetje čloweckojo wot 20 hacz 40 let. Schtóž je 50 let starý, tón dyrbial Ameriku na bofu ležo woſtajicj; pschetož taſti ſo tam cježko afklimatiffje- ruje, to rjeſa, won ſo cježko tamniſhemu powjetrej abo loſtej pschimuci; taſti namaka tam na ſwoje ſtaré dny cježke džieko a nemôže plody ſwojego prozorowania wiazy wujicj. S zyła, ſchtóž je ne- dôtkliwy a ſlaby, tón ſebi Ameriku newuſwol. Jenož na cjeſti ſtowry a na duchu cierſtwy čloweſ ſmjeſt ſo do Ameriki vodaſ, pschetož won ſmjeſt tam wele wutracj, k čemuž je tak derje cjeſlneje, kaž duhomneje možy treba.

(Přichodnje dale.)

Kukicjanske ſjednanje.

Sak a Žwak we ſwadži bieſchtai
Kukicjanskaj ſuſodaj;
Wſchudjom ſebi ſ pucža džieſchtaj —
W korejmi pak ſo trechischtaj.

Schtó jej tam ničt jednacj budje
Taſkej lawow ſatrafneſej?
S hrôſbnym hnjevom na ſo wſchudje
Psichezo ſo tak wotſeſchtej.

Schtó je, kij ſo budje ſmuſtci
A tym pukam wobarcj?
Deju hnjev ſo dyrbí ſtuſicj,
Chtetaj ſo ždyn roſtohacj!

Kajki džiw ſo w korejmi ſtawa,
Kaj psches cjinki fuſlačeſte?
Kajku radu korejmař dawa,
So Sak Žwaka nepožre?

Korejmař ſwjeru poſeſteſte
Sak, Žwak, po rjedu,
Hacj ſo ždyn nelnaſeſte,
Zasyli ſo ſproſtneſhu?

Korejmoř ſimjejo naſiwaſte
Hſtice wiazy palenza,
Hacj Sak runje Žwak ſpashe —
A ſo wali ſe ſtola.

W dwanacjich so s kocjimy wlezie
Sak a brodij vshed khjeju
Tam, hdjejj stona woda ejecje
Na tu mechlu khopiczku.

Tam so zwamsio, smorczo liny
Sak, so horka mleschcjesche:
Zwaf tez k nemu so tam winy,
K jeho noham smorczesche.

Wetschi djiv so tudy voda,
Wetschi hacj pihi palenzy,
Tuto kijo, won a voda
Dojedna jei' vshedkoru.

Sak so rano farocjesche:
„Druhdje nebych siednak so,”

Zval so Sakoj salubesche:
„Ja pak nebych hinajcho.”

Dokelj na smecjach tam spaloj
Bieschtai nojku iowarschnu,
Staj so sachy wujednakoi —
K wele schelmow runecju.

Schelmow swadu, blasnow placzki,
Ssyli mudry, nestuzei —
Hdyj so jeru taiske ptaczki
Twojej wocij hladaj hei!

Rhwilku budja so a rudja,
Na pomoj jim netrasch hicj,
Prjene ljejsche smecja budja
K jednojci jich shromadzicj! —

Kak

ROZOM

Hans Depla

wotritaj n

Mots Tunka

ludzi podla

skrejetaj.

Hans Depla. Hdyj jedyn takle po Sserbach
wooko khodji, dha by so jedyn hukto dosz sadludzit,
hdyj bychu te lube puczniki nebyly.

Mots Tunka. Haj, pucznik to je tola schwarna
wierz, mozebjie hdyj ma voda njemiskeho pizma tez
herbske.

Hans Depla. Ale, k ejomu dha se potom,
hdyj s zyla Jane rizmo nima?

Mots Tunka. Taiske tola nejsu!

Hans Depla. Nò, to ja siepe wsem. Vshed
njekotrym chasom newedjich ja wysche Myschez, hdyje
mam swoju nohu postajej, vshedtoj tam nadenujich
dwaj puczej a dwje schezzej. Duż bje moja radosz

wulka, jako tam pucznik wuhladach, ale hdyj biech
so k nemu pschiblji, wytynych, so won Janebo na-
pizma nima. To bje mi tola zakoncje mersaze, ale
dokelj mjezach hwijsce, dha wobsankny, so chzu tam
czakacj hacj njechion pschitidje. Njechije sa volk do-
djiny so tez czloweczk pschiblji. Ton biesche tam
snaty a wulkadowasche mi, so jedyn pucj k Ssonei
Borschaji a druhj k Hodziles wedze, a so sena schezjek
do Leschawj a druhj do Wölborz dje. Ale, vrajach
ja, ejoho dla dha to tule na ton pucznik napisane
neje? Hal, rekeny won, wyschnoz je vshed njekotrymi
ljetami sa dobre spósnala, so by so tudy pucznik statik.
Duż je myschowska gmejna pucznikowy kamien kipila

a jón na tuto město dovez vata, hýž bu do pschirowa cíhneny a někotre heta ležo vosta. Voni pschi puczporedzenju saho na njón trechichu a wón bu sňanne a cíhne vobchineny a bórsy postajen, ale ve vscheho napíšma.

Mots Tunka. Nò, sa taſki pucznik bes napíšma ho ja rene džakuša.

Hans Dyla. A wyschnoz tola tež s taſkim holym kamenjom níhdy spokojoム břež nemůže.

Priłopk.

* W Draždjanach je 24. junija rektor fchiznejé schulje, Dr. Gröbel, w 71. lječit wumreč.

* W Bayerskej sta ho wóndanjo, so bu jena holčka, kotrūž jedyn hajnik dla barby jeje ſuńicžti ſa litsku djerževske, tſelena. Tón hajnik, kij w přenim stroženju mjenesthe, ſo je ta holčka morva, ie ſo potom ſam satiſelit. Wón ſa woſtawia wudowu a někotre džeczi, ta holčka budze pak ſaſo wulſtomana.

* S Eugana w Schwajzarskej píſaſa, ſo je tam 22. junija blyſt do torma aby wjezie dytík, ſwón wubjehnýk a na blyſte polo cíhnyk, potom w zirkvi ſwiate ſudobja roſmetal, knihi roſtorhaſ a zirkve ſamu wobſchložit. Jena žona a cyrkwiſti ſlužomník buſtaj wot neho wobſchloženaj a w ſuſodnym dwori bu njeſto ſtotu ſarazeneho.

* Nedaloko Schafnarowy w Galicyjskej je wóndanjo proscheré Tokaristi 12ljetneho hólcežza Josefa Winjarſteho do lieha ſawedl a jeho tam ſadajit. Potom roſtriba won jeho cíjelo, ſo by ſebi fruch mjaſha ſpeſt a taſku včežen ſhedi, ale wón bu pſchi ihm trecheny a do jaſtwa wořvedzeny. Wón wudawa, ſo je taſki nestruk hłoda dla wobſchoł.

* S Kólna ho píſe, ſo ho tam jena ſpolverom napelnena bomba, kotrejž ſatycznu jedyn artillirista wuwercjowaſche, ſapalt a wohom wojakow ſcanni. Ejſio woſazy buchu ſmerinje, druhy pak mene ranení; jedyn, ſotremuž bieſtej ruyž a nohy roſraženej, je hnydom wumreč.

* W pruſkim mjeſtaſku Schlochowu bu tamniči poſterpedient Krügar 25. junija rano w ſvojej expediſii ſlonzowany namakany a ſ jeho poſtejce poſtaſnichy bje njehdje 2000 tl. rubenych. Wón mjeſeſebe 17 ranow do hłowu a bje do tyła a do ſciche kloty. Mordarja, ſvna jeneho wſcheho hajnika, ſu na druhi džen doſahnuvit a to runje, iako džyliche ſo won na ſelesniu ſhuncž a moſticej. Wón bje ſo pſches to pſcheradil, ſo bje na jedyn ras wele penes wudawał. Wola nebo namakachu híſhce 1750tl.

* W jenich zwilčovſtich kamentowuſlowych podkopach bu 30. junija ſjednacje hewerjow w morti namakanyh. Hnydom ſo ſím ſ pomozu ſhwa-

tasche, ale ejſio woftachu morwi. Wina abo pſchi-cíjina taſeho neſboža bje noſſere ta, ſo te ſchfodne bým, liž ſo w podkopach na hromadja, njeſiſeho toſteho ſivonkomneho powjetra abo loſta dia derje newuſhadjaja a ſo ſo hewerjo na to dopomnili neſju.

Cyrkwiſke powjeſće.

Werowaní:

Michałska wosada: Korla Herrmann, Jana Dróſhie, wobylnerja na Židovi, ſ. — Korla August, Korla Bohuwlera Ritschmana, wobyl. w Delnej Rini, ſ. — Paweł Bedrich Theodor, M. A. Kſchizanta, ſoperniſkarja w Małym Welkowi, ſ. — Korla August, nem. ſ.

Podjanská wosada: Hana ſa Agnata, Petra Aug. Díſnaria, wobyl. na Židovi, dž.

Zemrjetaj:

Džen 26. junija: Paweł Bedrich Theodor, M. A. Kſchizanta, ſoperniſkarja w Małym Welkowi, ſ., 5 dnjów. — 27., Hanbirj Scholka, wumreček w Ratarezach, 82 I. 5 m.

W michałskiej zyrkvi djerži 4. nedželu po ſwiatej trojzy dovolnia ſ. d. Wiazka předovanje, popołnju ſ. d. Manač.

Nawěſtník.

†
K wopomnjenju
na

Hana Šołcisé w Lazn.

W najrijeňšim kćewje, w młodych létach,
Sy luba Hanka wumrečela.

Ach, ale ſto w tych ſwétnych hétock

By ſebi dléje nabyla:

Tón knjež ēe k swojej krasnosti

K tom' uanej, ſotrie ſhromadzi.

Sy ſpřah toh' ſwéta přewinyła
A ſtož twój Bóh ēi wotsudzi,
Če Ježus k swojej čeſci wota
Po swojej bójſkej mudrości;
Nětk widziš wéčne wjesela
Taim moja luba towarška.

Do twojoh' rowa poſrjebanu
Bu na duju twojoh' naroda,
Sy ſydomnáče létow byta
Jow naša ſotra Iezowska;
Haj wesela a zrudoba
W tych létach nas tu potrechja.

Dha spi učtk, luba, stódko spanje,
We čichim rowje skhowana,
Wšak nam tež skhadža rješe ranje,
Hdyž wšeč nas Jezus zbudic̄ chce,
Zo wón nas junu zhromadži
We tamuej wěčnej krasnosći.

Hana,
tazowska towarzka.

Pschedaiji khježje.

Khježja čjo. 21 w Strögi pola Huciny je se
swobodneje ruti na pschedan. Wscho dalsiche je
pola wobſedjerja shonicz.

Wosjewenje.

Khjōnowe schpundarske a fabijanske dessi wschit-
kich fórtow, kaž tež dwajzolowske pfosty su po-
zylym a tež po jenotliwym na pschedan pola Jurja
Pawlka w Zitku.

Jedyn mały rubjany mjech, w kotrymž bje-
nakrata pokruta, hornycz̄ butry, spódne kholowy,
feschla a pschedlochliczka, kaž tež 23 nsl. penes
bu Šandženu ſobotu na pucju wot Rakez hac̄ do
mjeſta shubeny. Sprawny namakař, kiž te hubene
wježy w wudawańi Serb. Now. woteda abo tam
namakanje wosjewi, dostane 15 nsl.

Jedyn heto starý nedowučený wowczerſki pož,
kiž ho tež ſa rjeſnikow abo do pschahanja hodži,
dokelž je hylneje twarby, je hnydom na pschedan
a može ho wscho dalsiche shonicz na knežim dwori
w Matym Budyschinu.

Jedyn ſón, ſobla, czornobruny, 9 ljet starý a
ſkmany k rajtowanju a jjeſdjeniu ſteji pola Mi-
chala Libschje w Sſlonkezach na pschedan.

Šandženu ſobotu bu na žitnych wíkach czor-
nokožana liſtownja abo briefascha, w kotrejž bjechu
njekotre kwittunki ſ menom ſhuberja a rezepty ſhu-
bena. Dobrociwym namakař chył ju ſa pschisprawne
myto w wudawańi Serb. Now. wotedač.

Wowczerſka ſtužba.

W Kasu na knežim dwori je ſlužba ſa wow-
czerſkeho wotewrena, kiž može ho kódy luby
džen nastupič. Miescher Fähnrich w Kasu.

Knesam wuczerjam a ſchulſkim prjodk-
ſtejerjam ſ tutym wosjewjam, ſo hým, k
wotpomhanju hysteho ſkorženja na ſlabu
a ſchpatnu paperu ſchulſkich piſankow abo
ſchreibebuchow ſa ſchulſkich džeczi, wožebje
rianu hylnu piſanskı paperu ſe ſamyſtom
k temu džielacz a jara renje linirowac̄ dat.
Tež hým hžom licžbu tajkich piſankow
ſwjasac̄ dat, kotrež po jenotliwym a po-
tuzentach k ſafopſchedawaniu tunjo psche-
dawam. Ja pscheproſcham ſpomnenych
čeſzenych knesow, ho pola me wo wjernosći
mojego wosjewenja pscheswiedzic̄ a potom
prawje wulke kupowanja w tajkim naſtu-
panju ſežinicz.

W Budyschinu na ſerbſkej haſy.

J. G. F. Nieſſch.

Powſchitkomne ſawjessjaſe towarſtwo.

(R. R. vriw. Assicurazia Generali w Trieli.)

Saruchazy fond towarzwa Djeſac̄ millionow ſchleſnakow dobrzych penes.	
Sakkadny kapital	2,000,000 ſchleſnakow.
Rezervy hac̄ ult. decbr. 1852 ſakkadowane	5,000,000
Dohody na prāmiah a na kapitalskej dani	3,000,000

Wetschi džiel ſamoženja towarſtwo je na ſubka hypothekarſzy wypožičeniy.

Sawjesszenja na twory, maschinu, mobilise, ſót, wumłociżene žita atd. atd. pschecziwo wóhnju
po tunich twerdzie poſtaſenych prāmijach.

Doptac̄owanja ſo ſenje žadac̄ nemóža.

Polich w pruſkih penesach, wuptac̄owanja ſa ſchłodowanje bes wotczechnenja w tych
ſamych penesach.

Wich ſawjesszenjach ratarſkich pschedmetow poſticia towarſtwo wožebne dobytki.

Sawjesszenja kapitaliſow a rento na živenje člowekow. Sawjesszenja pucjowazych ſu-
plow na drohach a jeſenizach.

Wſhje požadane wukladowanja dawa

Ferdinand Petau,
woſreſny agent ſa Budyschin a woſolnoſz.

Bar by wschitkach druzinow sa murerjow, stwi-
nych molerjow a tycerjow; firnišy a laki
we wschitkach druzinach sa tych samych; gyp s k
litowanju; cement, mjesto kalka k murjowanju
w wodzi a na mofrych blakach; kamieniowuh-
lowy mas k wobmasowanju drewov, kiz maja
so do mostreho klasz a so wedru wustajic dyr-
bja; wot vniček (Bleistift) dobre a schpatne,
czenke a toſte, króte a dolhe, wobebne jena do-
bra druzina sa tycerjow a cjeſtow; koſky a
a rjeſane per a sa Schulje atd. pschedawajenot-
livje tunjo a ſafopschedawarjam hishcje tunischo

J. G. F. Nieckſch

 Jutſje nedjelu 9. julija budje pola
podpiſaneho tſjelenje ſ hlađich flintow
wodzjerzane, po tſjelenju budje bal. A wobimaj
pschepricha **Jan Schjerz w Šderju.**

Pola podpiſaneho je w komiſiji na pschedan

Eau de Cologne

(Kölniańska woda)

Płacizna.

Eau de Cologne double. Zyla bleschka. 15 nſl.

Ta ſama Pót bleschki. 8 nſl.

Eau de Cologne, première qualité. Zyla

bleschka. 12 nſl.

Ta ſama Pót bleschki 6 nſl.

J. G. Smoleń.

Susichene jereje

po 4 np. hacj 10 np., sa ſafopschedawarjow
hishcje tunischo, ma na pschedan na ſerbskej
haſy k dwjemaj muromaj.

J. G. F. Nieckſch.

Jeli chyłt njechtón tute ſerbske kniki pschedacj
abo do knihownje Maćicy serbskeje daricj, ton
chyłt to w wudawarni Serb. Now. ſjewicj:

1. Langhansowa dzieczaja poſilla.
2. Schmolkowe modlerske kniki.
3. Wernerowy nebeski pucj.
4. Wjerfowanja hōdua powesz wot wo-
bročenja tſich ſotrow wot židowſtwa.
5. Sbudzenje wot tych dobrych wojo-
warjow ſaronskeho wojska (khjerluſch
wot J. Döki 1807.)
6. Friedens- und Bewillkommnungſlied
der ſächſischen Krieger (njenſki a
ſerbski khjerluſch wot J. Döki 1810.)
7. Krótkie poweſtwo wot Fichtoweje a
Kauzy ſ Ramenawa hlowurubanja.
1818.

Jenč.

Wosjewenje.

Cześzenym ſerbam Budyschina a wokoloſſje wosjewjam ſ tutym najpodwol-
nischo, ſo ſym na tudomnej bobatej haſy podla hofzejuza k winowej kicji předadawſche-
wot knesow **Schade & Co.** hacj dotal wedzene materialne a barbowe klamy
na ſo wſat. ſ polubenjom, ſo chzu koždemu, kiz me wopytuje, na najtunischo a
na najſprawnischo poſlužecz, porucząm ſo dowjernoſzi cześzenych ſerbów.

R. Hauptmann.

Zaúdzenu sobotu žita w Budysinje płaēachu:

Korc.	Wyšsa.		Nižsa.		Srzedzna.		Korc.	Wyšsa.		Nižsa.		Srzedzna.		
	Płacizna.		Płacizna.		Płacizna.			Płacizna.		Płacizna.		Płacizna.		
	tl.	nſl.	tl.	nſl.	tl.	nſl.		tl.	nſl.	tl.	nſl.	tl.	nſl.	
Koſta	7	7½	6	10	7	—	Rjepit	—	—	—	—	—	—	
Widherza	8	15	7	15	8	—	Zahlo	10	—	9	15	9	22½	
Jećmen	5	7½	4	22½	5	—	Hejduschka	6	5	5	22½	6	—	
Worſ	3	5	2	20	2	27½	Bjetny	1	25	1	17½	1	20	
Hroč	7	—	6	—	6	15½	Kana butry	—	12	—	10½	—	11	
Dowoz: 2155 kórcow.														

Čišćane pola K. B. HIKI w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawańi Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawań
J. E. Smoler.

Kózde čisto plać i nsl.
Štwortlētna předpiata pola
wudawarja 6 nsl. a na kral.
pósee 7½ nsl.

Číslo 28.

15. džen julija.

Léto 1854.

Wopshilecje: W Budyšini, 15. julija 1854. **Śwjetne podawki.** **Ś Wojerez.** **Ś Budyšina.** **Ś Kulowa.** Dwadzwata serbska boja šlužba w Drežđanach. Wulka woda. Hanß Depla a Mots Lunka. Schio žmij do Ameriki wuežahnuje? Spjewy. Výchlop. Zyrkwiniske powesje. Starještinik.

W Budyšinje 15. julija.

(Krótki politiski roshlad.) Rusleho khjézora wotmolwenje je tak derje do Wina, kaž tež do Bartina pschischto, ale snate to hamohischje neje. Tola chzedža njeſorre nowiny wedjic, so je w tym hamym wuprajene: 1) so ruske wójsko Moldawu dale wopuschćeje nemoge, hacž do rieſi Sereta, 2) so pak dyrbti ruske wójsko turkowske kraje zylje wopuschćeje, hdý je Zendželzenjo a Franzowſojo tež wopuschća, 3) so je russki khjézor s tym spokojom, hdý chzedža Zendželſka, Franzowſka, Rakuska a Pruska s nim so sa ljevſke Turkowskeje staracj; 4) so chze wón wo mjer jednacj pocjecj, hdý so jemu slubi, so jemu nepſchecjelo bes tym žeane ſchody čjinicj nochžedja. — Bes tym su Rupojo na swoim pucju s Turkowskeje pak zylje stejo wostali, pak čajahu tola pomatscho, hacž to predy činjachu. — Rakuske wójsko teho dla hischje do Walachije faktrožito neje. — Werch Paſkewicz je so na swoje tubta do Podolskeje podat. To so ſda, kaž by wón pola ruskeho khjézora do nehnady panjt. — Napier leži se swoim lódžjstwom bliſko Kronſtadta, ſtukowat pak tam hacž do 10. julija nicžo nebje. Bes jeho ludžimi je cholera wudyrila. Franzowske lódžtwo je so s nim ſienocžito. — Franzowſki khjézor pôszele 10,000 wojakow do naranscheho morja, naſttere teho dla, so by tamne lódžtwo te twardzisny, kiz knadž do budje, tež wobſadziej möhlo. Woni 15. julija motijedu. — Franzowſkojendžiske wójsko w Turkowskej so dale

bóle w Barni ſhromadžuje a jena jeho djeliba chze so tež w Schumli ſaſydliscj. — Se ſebastopoliskeho pschistawa je so njeſto ruſich lódzow won swajito a so s njeſotrymi jendželſkimi tódjemi ſetalo. K bitvi pak pschischto neje. — Schyaniski ſbiežk je nimalje ſaſo poraženj.

Śwjetne podawki.

Sakſka. Brynz Albert je w Chemnizu wójsko wobhadował a so potom dale do Schnebergia podat. — **Ś Zwickawa piſaſa,** so je kral meiſtich ſbięžkarjow, w tamniſkim jaſtri ſedzajach, zylje wobhnadžil. Tych hamych bjesche ſydom.

Prusky. Rusleho khjézora wotmolwenje je ſem pschischto a je so teho dla dalische jednanje bes pruſſim a rakuſſim knežerſtwow ſapocžalo, so býſtej njeſto ſwoje wobſanſnenja w pschelenoſzi ſejnicj möhlej. — **Ś naranscheho morja** su lišty do Bartina pschischto, kiz powedaſa, so je Napier ſe ſwoim lódžjstwom ſaſo s bliſkoſcie Kronſtadta motijet. Tež wobſwiedzja oberſt Sobba, kiz je runje s Pietrohrodu abo Petersburgu pschijjet, so pola Kronſtadta w poſlenskich dnjach žeane zuse lódzje nebjechu. — Královſka ſwójba ſweczesche 7. julija narodny džen ruskeho khjézora jara pschijnje. Kral, kaž tež prynzojo bjechu w ruſich uniformach.

Rakuſky. Rakuske wójsko hischje do Walachije faktrožito neje, hacž runje bie hijom wſchitko k temu pschihotowane. So so to ſtało neje, na tym je naſttere wotmolwenje ruſkeho khjézora

wina. W tym samym bie tón menujących wuprajst, so je ho znano w tym a w tamnym molist a ho szabi teho dla myslí, so poßlene stowó bes nim a rakußim khjézorom hiszheje ruczane neje.

Franzofská. Ministerstwo chze wójsny dla njetko 168 millionow nortow sajimacj. W februaru je wone hžom 52 millionow sajimato. — Kommandant wójska, kij ho do naranscheho morja pôszele, je general Baraguay d' Hilliers.

Jendželská. Ministerstwo stadowasche wóndanjo radu, dokež bje admiral Napier list poßtał, w kotrymž wón wo dorwolnosz k nadpadej na Kronstadt proshy. A dokež je ministerstwo porucznoša dalo, so ma ho general Jones s djielbu pionierow do naranscheho morja podacj, dha ludžjo mienja, so je Napierej jeho požadanie pschiswolene.

Rušofská. Khjézor je wobitwiedzenja Kronstadta wobhlađowat a je sa dobre spósnat. — W Petersburgu ho kózde hibnenje jendžel-skofranzowskeho, psched Kronstadtom ležazeho iódjstwa hnydom wossenja a na wschitkich wjezach abo tórmach szedja ludžio, kij s toczonymi schlenzami wscho wobledzbuja. — 3. julijsa bu psches petersburgske haſy 39 khorhojow hibnenzy neženych, kotrež bje general Andronikow Turksam w sbojomnej bitwi wobdobył. — W Petersburgu a Kronstadtu je cholera wudyrila.

Turkofská. W europiskej Turkofskiej ho w poßlenichim czaſu dale nicžo stato neje, hacj so je 7. julijsa nedaloko Giurgewa bes Turkami a Rušami mała bitwa byla, w kotrej je s wobeju stronow niehdże 200 muži wostato. Turkojo potom saho zosachu. — Werch Gorčakov je 7. julijsa saho do Bularesta pschischt a s nim pschiczeje tež 30,000 russich wojsakow. Hacj runje je ho to stato, dha ſda ho tola wjeſte byc, so Ruškojo tuto mjesto po czaſu zylje wopuſčeja. — S Turkofskej je s Rušami na 7000 Bulgarow ſobu pschischt, kij chzedja ho do Bešarabijskej pschishtylicj. Wonk wedu 1864 mosow, 13,000 howjadow a 32,000 wozow ſobu. — Mandželska wercha Baslewiecja je s swojemu khoremu mandželskemu pschisjela a won pôndje do Podolskej na swoje ſubla a wot tam najſtere do jenych njemſich ſupel, so by ſo tam wulſekowat. — Se sebastopolſkeho pschista-

wa wobawaja ho ruske lóžje s čaſami won, ale do žaneje bitwy ho ſaplesz nedadža. — W nastupanju čerkeſkeho wercha Schamyla ho poweda, so ma wulke wójsko, ale s Rušami ho w nowischim czaſu bit neje.

Schpaniſká. Sbiežk, kotryž je nimalje podcjiſciany, je wot dweju generalow, kaž ho ſda, jenož teho dla ſatoženy, so byſchtaj wetschu móz dobytoj. Alle najſtere k temu pschindže, so hubenu ſaplatu doſtanetaj a to ſe wschiem prawom, pschetož wojszy maja pschede wschitkim poſluſtchni byc, niz pak ſami regierowacj. K temu ſu druhu powołani.

Ze Serbow.

S Wojeruz. Wulke a wažne knihy, menujy: Symbole ſci i h i evangelskolutherskeje zyrkwiſe ſu ho w tutych dniach w tudomnej cjiſcejčni k. Kulmana docjſchęzale. Jenož predvyrež hiszheje pobrachuje, potom je wschitko hotowe.

S Budyschina. Na wulki ſpiewański ſwedzeň, kij ho tudy 13. a 14. augusta ſmjeje, eginja ho w mjeſzi wſchelake pschihotowanja. Mieschcjanſta rada je k temu 100 tl. pschiswolita. Tež jedyn herbski ſpiew budje ho ſpiewacj, ale je njetko treba, so bych u ſebi herbszy ſpiewarjo ſwoj hloſ ſtere ſjepo poſtačz dali. Wonk móža jón pola knihupza ſsmolerja w Budyschini doſtačz, hdež wupiſane hloſy hotowe leža. Njehdže ſto herbskich ſpiewarjow dyrbí ſo wobdžielicj, dyrbí ta wjeſ ſa nječim kliniczej, pschetož ſpiewanje budje, kaž je ſnate, wonka pola tſjeleinje.

S Kulowá. Wóndanjo bu jedyn proscheſti člowek wot gensdarma ſem pschirwiedzeny a dokež žane wopisima nemjeſeſe, do jaſtwa ſadjeny. Dako naſajtra k nemu pschindžechu, namakachu jeho wobwihneneho. Won bje wiesty Wolf ſ Wostasches (?).

Dwajadwazeta herbska boja ſlužba w fſchijnej zyrkwi w Dreždjanach.

Bo wulkim deſčaju piaſk a ſobotu hiesche 3. nedželu po ſw. trojicy, 2. džen ſražnika, trochu duschnischo, a pobóžne džieči herbskeho

narodu do božeho doma schwatachu. Hjgom wokolo $\frac{1}{2}$ 10 wohladachmy njełotrych, kotrij wokolo szcziżneje gylkwe khodzachu, na kóz njełotrych temschenja czajajo, a po jidnaczych widzachmy božu swiatnižu wot starskich a młodšich (bes nimi htojscht wojskow), wot ślužobnych a woſebniſtich derje napelnenu, runięz ſnadž biechu hroſny pucj aby ſynowe žnie, kotrymž chyſte hoſecj ſapocęcji, teho abo tamneho wonka na wšy ſhowale. — Spowiednym ludjom, kotrychž ſo 248 naliczji, djerzeſe f. d. Thiem a ſ Varta dwije spowiednej ryczi.

Prijedowanje ſtyschachmy wot f. d. Rörniga ſ Rakę po 2. litgi ſwiateho Pawla na Timotheja 6, ſchtucžl. 6 — 10. — Schierluschje biechu ſe „ſpiewarskich“ woſebbie wotcijſteczane, a ſpiewachu ſo: do ſenja č. 300, do prijedowanja 310, po prijedowanju 79, pschi božei wečeri 182. — Jako ſerbſki ſpiewar wustupi f. seminarista Wróbel ſ Radjanęz.

Bož tón knes daj, ſo ſo 16. nedjelu po ſwiatej trojici, 1. oktobra, ſaſo bohata ſyla ſerbſtich temſcherjow psched jeho wobliczom ſhromadži!

W Drežjanach.

D. P.

Wulka woda.

Š Viſtopiž piſaja, ſo je tam psches deſchej w nožy wot ſańdženeje ſoboty f nedjeli žalofna wulka woda naſtala a ſo je rjeſka Weseniza ſe ſwojimi žolmami nimalje tak daloko doſahala, kaž w ljeći 1815. Wſchudžom, wſche a niže miesta, bje jena ſwjetlina, a psches to je wſho ſyno na wobimaj bokomaj Wesenizy ſtažene, dokež bu wotſyčene wot wody wotneſene a hiſtce ſtejaze zvje ſamasane, tak ſo njeſko f nicjomu neje. Štohny wjetr je tež wele ſchody načinik a njeſotryžlisiſ ſchtom potamak.

W Porchowt ſu ſo hacjenja weſneho hata roſtohnyte, a je woda wele ſchody na ſukach a w ſahrodach, haj w ſamych twarenjach načinita.

W Ramenjo wi možachu hacjenja jenož ſ najwetschej prózu psched roſtohnenjom a weſ na tajſe waſchnje psched wulſim nefsjožom woſarnowacj.

Rjeka Sprewja je tež wele ſchody načinila. Hjgom wſche mjeſta Budyschini je wona ſe ſwojich pobocjnych ſukow wele ſtow ſopenow ſyna wotnebla a ſtejazu tramu ſaneſchwarnita, a hakle niže Budyschini a dale delje w holi je wona ſlie ſahadjata, pschedož tam neje jenož na ſamych ſukach, ale tež na polach jara ſchödna byla. Wot Delneje Horſi po zhej doſlini, kiž ſo tam dale dalje do holje cjehne, bje wſho luta ſwjetlina, a wſy woſbjeſhovachu ſo jako ſupj ſ morja. W Budyschini bje woda tak wulka, kaž tam wot ljeta 1804 mjeſli nejšu, a je tam Buhlowu plovarnju wottorhaſa, kotraž ſo niže moſta, kiž nedalo ko tſiſch lipow psches rjeſku wedje, namakaſche a je f. Buhl psches to ſnadž njeſotre ſta tole ſchödowat. Tola ſu vola hrođiſčka, kaž tež niže grozgħarnie njeſchto hriadow a deſtow ſaſo ſwucjahali. W Budyschini bje woda nedjelu wokolo pschiſpolnja najwetscha. — W Minakali pschiſindje wona hakle pónđjelu a to tak nahle, ſo mjeſachu ludžio cjinicj, ſo jej ſ ſukow wucjiesachu.

Rjeka Čjorinja bje ſo tež nemōžnje napelnita, tak ſo w njeſotrych na ſeje brjohach ležajch wħach, woda, móhli rež, ſ wóknami nūts bježiſche. Wona, kaž tež ĉjorň a bieły Halſchtraw, je na ſukach jara wele ſchody načinila.

Kóbi jo bje w njeſotrych hōđinach wo dwaj lōhezej pschiſbylo, a rjeſti, kiž ſo do neho wuliwaja, biechu f wulſim rjeſam naroste. W Hoſterwižach nedalo ko Pilniz bu jena ſhježa nimalje wot wody wotneſena. Hewak najbole nitka Wiſerizy bje njeſhde 6 lōhej hľuboka a powodži wſchje promenadž w dražđaniskim bedrichowym mjeſzi, kaž tež ſuki oſtraforbarſa. Wona bje wo 3 lōhejje ſwoje brjohi pschedrečiſta a na moſtach, pucjach a twarenjach jara wele ſtaſyla a to woſebbie na nowoſaloženej hiſtce nedotwarenej Albertiskej želeſnicy. Jedyn želeſnici, kiž chyſte žolmam njeſotre wježy wuhrabnycj, bu wot nich ſobu hrabneny a ſo ſatepi. Tež je tam a ſem njeſchto ſkotu w wodži kóz wſato.

S Chemniž piſaja, ſo je tamniſcha rjeſka Chemniža tak wustupita, ſo bu wulſi djel mjeſta powodžen a dyrbjachu tam po čolmach ijeſdičj. Woda neſeſche wſchelake wježy jako durje, ploty,

wschelaku domjazu nadobu ſobu a wot jeneje barbarnje bu zlyh fruch wotmijety.

Wokolo M i s c h n a ſu tamniſche rječki tež žalosnje ſahadjoče. Rječka T r i b i ſ c h a , ſiž psches tuto mjesto bježi, je wſchje vodlanske ležomnoszie powodžita, kónije a hródzie ſpomalata, murje roſtorhala a kawu ſahubita. W e h r e n u je rječka Š c h e r i z a móst wottorhnyta a to runje, jako ſo njeſchtlo ludži na nim namakache, tak ſo jena ſydomnacjeljetna holežka a dwaj muzej ſmerek we wodji namakachu.

S ſ u b i ſ a piſaja, ſo je rječka ſ u b a t a w krótkim čaſu wo pecj ſohcji narostla. Na jenej tamniſhei bleſchi bjechu wupschestrone pschedzeno a plet ſhjeſſe rucje na njeſtore wosy ſtadli, ale dolho nerajeſche, dha bje woda tak wulſta, ſo bjechu ljeđom horne ſromy wosow widzicj.

Rječka B j e t a bje tak pschibywała, ſo bje delni fruch mjeſta K ö n i g ſ t e i n a powodženy a ſo dyrbjachu tam dwaj dnai na cjoſtmach jjeſdječ.

Žitava bje tež po wulſtim dželi ſwodu pschiſtyta a teho runja je rječka N i ſ a nijsche dželia ſhorelza ſara powodžila.

S L i c h e n ſ t e i n a piſaja, ſo je w St. E g i d i e n u , hdež kraj jako morjo wonhladsche, woda ſhjeđu jeneho ſchtrykarja podtorhala. Wón bje ljeđom ſe žonu a ſ t i j o m i džiečjimi cjeſknyt, jako ſo ſhježa hromadu ſypny. Hewak je w drugich ſhježach wele ſhachlow a priječnych ſjenow ſpabako, dokelž woda psche wſcho priječ djeſche.

S B ó r n y piſchu, ſo je tam rječka W y r a tak pschibyta, ſo bje mjeſto wot jenych wrotow k druhim powodžene. Woda ludžom ſwóknami nute bježesche a je tam a ſem pleſtr roſdrječa.

W W u r z e n i bje woda rječki M u l d y wo 7 ſohcji wyscha dyžli hewak. So je po taſtim wulſtu ſchodusu načinila, to može ſebi ſoždy myſlječ. Delny džiel D ſ c h a ſ a bje wot rječki D o l n i z y zlyje powodženy a wona je tam dwaj nowaj moſtaj wottorhala. (Přichodnje dale.)

Hans Depla. Mjetkle na tych lubych ſynach je wele hrabi treba.

Mots Tunka. Haj to je wierno, a pschi tým mi jena wjezka pschipane.

Hans Depla. Raska dha to?

Mots Tunka. Slaj, wóndanjo džieschtej dwje žonzy predy me wote miſhje. Duž reſny ta jena: Čejka, hdež dha ty hrabje kupujesch? Na to wotmolwi ta: Ja wſchal žonych nekuju. Newjeſh dha, ſo maja burja pschezo hrabje w dječelu lejo?

Hdž žane trebam, dha džje je tam namakam! A hlač, moh moj tón w symi k buram na mločenje khodži, a schot wón w lježi hrabjow treba, to wón w symi k bržnjow wotnošy.

Hans Deyla. To je mi lehny möžk, kij pöbla sa vecj vorstow kuvuje!

Mots Tunka. No, mi netrebaš pschić!

Hans Deyla. Dha džje nješko tež s Lucja poczinaja vishmowstwo pschivoreč.

Mots Tunka. To je stara wjez

Hans Deyla. Schto? Stara wjez??

Mots Tunka. To ho wje! Neje dha čji snate, so je ho našch Smoler, kij herbjske vishmowstwo kóždy tydžen f najmejšcha wo je listno pschispori, w Lucju narodjil? A newiesh, so hmje teho dla se wschlem prawom to ważne wuvrajenje trebacj, kotrež rjela:

S pucja,

Ja sym s Lucja!

Hans Deyla. Hlač wschal tola, to ja wedžik nejšim: Ale tajke vishisporenje ja nemjenju, ja chých jenož na to spomnječ, so Lucjansh nješko do wojewoſkih nowinow vishacj poczinaja.

Mots Tunka. No, čjoho dla niz, senož so maja tam vishmaručenjy!

Schtó žmjet do Ameriki wucež. hnyč?

(S knih: Leitfaden für Auswanderer.)

[Pokračowanje.]

Sa kojož ho Amerika hodži, to su najprjódžy čjeladnižy. Schtóž je džietawý a tež dale ničjo naukuňk neje, džigli drewo rubacj a woracj, abo tež jenož žonste džieto, kij maja pola naš džónki wobstaracj, rosem, tajkim može ho Amerika porucjicj, ale, to rjela, jeli su pilni džietacjerio. Čjeladniž w Amerizi stanje pobrachuja, dokelž kóždy, kij je ſebi 100 abo 200 dollarow ſluži, kchwata, so by jako ratař ſam ſwoj k neš být. Wotročđy dostawaja pola ratarjow mjeſacne 8 hacj 10, džónki 4 hacj 6 dollarow.

-- W New-Orleansu je ſda hishečeje wyscha, ale tam je w lježnych mjeſazach žalošnje nestrowe a nemöže ho teho dla tole mjesto nitomu porucjicj. Najbole čjeladniž na wſach ſ hospodarjom ſa jenym blidom iſedža, druhđe tež ſami ſa ho abo hakle potom, hdž je hospodař ſe ſwojej ſwójsbu pojedč. Waschnje bes hospodarjom a čjeladniſkom neje runje lubosne, pschetoz kóždy pyta,

kaš by wot neho najwjažy cjahnýl. Hospodař ſlužomnička na mjeſzi ſe ſlužby puſčci, hdž može puſčes njeſakſkeho druheho wjažy dobytka ſeſčnicj, a čjeladnik dž hnydom k drugemu kneſtwu, hdž ſebi myſli, ſo móh ſnadž tam wjažy ſa-ſlužicj. — Sa njeſotre ljeta moža čjeladniž, hdž ſu džietawí a jara ſlutniwí, tak daloko vſchinesj, ſo ſebi ſruch kraja ſupia, čjeladniſkom pak ſebi nemóža džerdecj, ale dyrbja tak doſho ſami jara pilnje džietacj, hacj ſnadž jim džeciji wotroſtu a ſa nich najcejšiche džietona ho woſmu. — Žónſte čjeladnički nedžietaja ženie na polu, ale wobstaraja domjaze a hródžaze džieto a ſnadž tež w ſahrodži.

Kaž ſa čjeladniſkom, tak je ſa ratarjow ſamych Amerika dobrý kraj. Tola dyrbí kóždy hospodař wopomničj, ſo tam ſ cjeledžu neje, kaž pola naš, dokelž može čjeladnik ſwoju ſtronu hici, hdž a hdž ſo jemu ſpoda. Schtóž može teho dla bes cjeledžje wutracj, tón ma ſo naj-ſkepe, dokelž ſebi wele, wele mersanja ſalutuje; ale schtóž ſo ſ cjeledžu bjerſlowacj nochze, tón dyrbí pak tež potom jara ſrueje a twerđije džietacj, ie-li chje k nječemu vſchinesj.

Hewak može ho Amerika tež remeſniſtam (Handwerkarjam) porucjicj. Ale wot nich ſo žada, ſo ſu wuſchilni, ſpijeſchni, ſkowow džeržazh, ſprawni a po božni. Kotriž tajž nejšu, wostanu ſwoje žive dny w hubenſtwi. — Remeſnižy džietaja pak ſa dženiku ſdu, pak po ſruchu, pak w aktordži, pak po mjeri. Wſchitzu ienač wele neſaſluža, tola može ſo pra-ſicj, ſo tajki, ſ kothymž ſu ſpokojni, na djeni 1 dollar ſdy doſtanе a wysche teho hishečeje iſedž. Nowi pschicjohwarzio, kij dyrbja priene liepsche džieto horjewſacj, dyrbja ſe 6, 5 a tež ſe 4 dollarami na tydžen ſa lubo wſacj a maja potom tež hisheče ſa iſedž a bydlenje 2 a $2\frac{1}{2}$ dollara płacieſcij.

(Přichodnje dale.)

S p ē w y.

Molowana róža.

(Serbska narodna pěſnička.)

Celerka čelatкам dawaše,
Hölčik jej durički zastupwaše. :;

„Dži z puća, dži z puća ty luby moj,
„Njech ja wšak čelatkam nadawam. ;:“

Prjedy ja z puća či njepódu,
Hač ty mi njeslubiš moja byé. ;:

„Prjedy či ujeslubju twoja byé,
„Hač bdže srđz zymy mi róza kćec. ;:“

Hólčik tón zawróci konika,
Přeco z nim k molercej čérješe. ;:

Molerjo, moluj mi róžičku:
Prěnje to topjeńko čerwjene. ;:

Druhe to topjeńko zelene,
Třeće to topjeńko křižuje. ;:

Moler tón róžičku molowaše,
Hač so ta zahrodka swčeše. ;:

Hólčik tón róžičku plačeše,
Hač so to blido tak zhibowaše. ;:

Lute te tolste mi tolerje,
Někotre šěsnaki limbórske. ;:

Hólčik tón zawróci konika,
Zaso wón čérješe k hólcey. ;:

Jowle maš lubčička róžičku,
Kiž je srđz zymy mi zakćeta. ;:

„Ta wšak srđz zymy njej zakćeta,
„Tu drje je moler či molował. ;:

Molowat je abo njemolował,
Tola srđz zymy je zakćeta. ;:

„Štodha sym tola ja činila,
„Zo sym ja z hólčikom žortowala. ;:

„Dokelž sym z hólčikom žortowala,
„Dyrbju přez žorty nětk jeho ja byé. ;:“

Rhwalba burſtwā.

1. Mój nan se bur a herbsti je,
To na wojach jom' widzieje,
Muž frut, sprawny, hódný —
Sa wopon pku a brónu ma
A i konjomaj król wojskiela
Hacj kira wejor khłodny.

2. Se slotom, khłebrom, parlemi
Bur nehordji ho po dwori,
Te da wón knežim nosyjej —
Sa kant a hwjesdu po boku
Wón brożni radsi khopatu
Mot boha sechje prophyej.

3. A džieka tež djeni għilieki
Na lužy, polu, w saħrodbi,
Schto tón luž próžy wadji? —
Herz tuni domach — lastojejka
A wonkach — saħkotwnejek, kolula,
Jom' faspjewa ja radji.

4. A rano hdyż djeni saħwita
A sera barbja nebeħha
Għo slocji lieħ a hora —
Da je żno khapon wotucjik,
Djeni jaħni, kraħni p'sħipolbżi;
Won! won! wq' ludjio s'dwora!

5. Duż mjeſtejjenja wq' pħażiñi,
Do waſħiċi murjow sawreni,
Wq' sze mi ludjio wħosy —
Wq' burju ġmūr lub weħekly,
Loff cjiġi wonkach kriebam
Na krutej, frowej noħbi. —

Sahrodbfa 2.

Přílopk.

* S Łobja busħtej 7. julijsa dwje holżi morwej wucċehnej, kotrejuż cijeli bjeħtiej hromadje swijaſanej. Tejjem bjeħtiej pola jeneħu drażdżanskeho pelearja skluzjek a dokelž mjeſtejħtie tam też wħschelake peciżwo p'schedawac, dha bjeħtiej teho dla njesħto kauziġi slodziċi dyrbjatej. Wot tutejse kauziġi bie jippej tón pelearja pħihi p'reċċejhennu njesħto wotċjhawn, schtoż bjeħtiej hebi tej holċżejj tak tħarrab wħażżej, so bjeħtiej wonej do Łobja slōcjiex a tam hromadje ġmarru nama-ħalej. Jena bje f'Delniha, druha pak f'Lomacja.

Cyrkwinske powjesée.

Wērowani:

Michalska wosada: Hans Bodwiger Domščka f' Kumwaħda f' Madlenu swudownej Rħejjorku f' Brjeżewa.

Podjanska wosada: Miklawsch Wöllmann, labiex w Luuq, f' Hanu Welsz f' Grubelcij.

Krćeni:

Podjanska wosada: Jan Ernst, Jana Kortje Michielle, saħrodnika w Grubocjiza, b.

Zemrjeći:

Djen 29. junija, Hanja Madlena, nem. dž. f' Wulkeho Welsowa, 11. 9 m. — 1. julijsa, Hanja Marja, rođ. Scholz, Handrija Bohuwjera Hencja,

publerja na Židovi, manjšelska, 42l. 2m. — 3. Hanža, Žana Krolmuša, khlejnita w Dalizach, vj., 11. 9m. — 4. Ernst Bohutnjek, Žana Mlynka wobudlerja na Židovi, š., 2l. 7m.

W michalskej girkvi djerži 5. nebjelu po ſwja-tej troſiſy dopolnja f. d. Wjazka ſwoje naſtupne predowranje jako nowy farač, popolnju preduje f. d. Wanak.

Postajenje čežkoty a placzisny zaſtow, khleeba, muki a wotrubow wot 11. julijsa 1854 hacj na dalische fa mjesto Budvſchin.

A. Sa mjeschcianskih pekarjow:

I. Pschenicne pecjwo.		II. Ržane peklo.
sa 1 np. gaſti	.	— fl. 1 lt. 1½ fl.
— 5	—	— 6 3½
— 6	—	— 8 1
— 1 np. ſenkbruta	.	— 1 3½
— 3	—	— 5 2

B. sa holinskich, židovſkich a weſnyh pekarjow:

prjenja ſorta domjazeho khleeba, § 1 poſnamenje:	
4 fl.	—
6	—
8	—
11	—
5 np.	6 np.
7	4
10	2

druga ſorta domjazeho khleeba, § 2 poſnamenje:

4 fl.		5 np.
6	—	7
8	—	10
—	—	—
—	—	—

III. Muka a wotruby.

1 gentnar pschenicne muki, 1. ſorty 8 fl. 16np. — np.	
1	pschenicne muki, 2. ſorty 7 10
1	pschenicnjah wotrubow, 1 25
1	ržane muki, 6 15
1	ržanych wotrubow, 2 5

Mjeschcianska rada.

Nawěſtnik.

Nowa, s zjhelom kryta khježa s körzom do-mjazeho pola je hnydom na pschedan a može bo-wscho dalische ſhonicj pola Rycerja w Lichanju.

Klamarnja na pschedan.

Podpiſany je wotmyſleny, ſwojo tudy pod č. 49. ſapijanu klamarnju fe wſchitni k nej ſluſchajym ſudobem a tworam, kaž tež s 3 körzami pola, 1 ½ körza kufi, fe ſadowej a ſolotowej ſahrobu fe ſwobodnej rufi pschedacj. Psihi naſapkaſjenju 1000 tl. wot kurnych penes, ſo klamarnja pschedoda.

W Rakezach, 12. julijsa 1854.

Gottſried August Thomſchf.

Młody cielowieł, kiž cze kovařtvo wulnych, može mjesto namakač pola kovařteho mifchtra G. Hirchi w Hrodilſćiju pola Wósporek.

Burſte reſtublo čho. 72 w Rakezach pola Barta, k kotremuž hſchje 17 aktow jara do-brych ležomnoſzjow, bes nimi 4 aktv 106 fl. vre-torū kufi, ſluſcha, a. kotrež ſu s 360 davliſkim jenoszem uapołożene, je s ljetuſhem i nemti ſa 2900 tl. hnydom na pschedan.

Dōmſte a hospodarske twarenja ſu w zjlye dobrzym redži.

Wſcho dalische je ſhonicj pola knesa G. Pechatam.

24 körzow ržanych wotrubow leži na pschedan pola wjetenikarja Dittricha w Nadezach pola Bukez

W Ronezach pola Porschic je ržana a wozna ſkóma na pschedan. C. ſ Kanig.

Podpisany je nedaloko budyskeje tijelerne w budzi, k temu natwanej, swoj mechanisi wudjeli.

Schthri ljetue časny

k wobhadowaniu wustajit. Tón hamy je jara schłowanje a spodzivne wuhotowany a pokazuje psyches wele stow figurow, kij so hibaja, wschitke džjela a weshela naljecja, lječja, našmy a symy. Kózdy wobhadować je me stajne jara spokojeny wopuszczit a duž nadžijam so, so tež dale tajku spokojoñsz namakam. Ja pscheproschju teho dla k bohatemu wopytowanju najpodwólnischo. Poskowanje traje do połnja wot 10. hacž weczor do 10. Placjjsna: Prjene mjesto 4 nsl., druge mjesto 2 nsl., džeciž po pozlozy. Sa zyle swójby so placjjsna prjeneho mjeſta njeschtó ponizi.

Korla Siegfried Wünscha, mechanisus.

Serbški misjonski swedžen

w Budiszach,

budje, vali Bóh, średu, 26. juliya wot dopołnja 10. djeržany, na kotrymž budje k. duchomny Thiema s Bartą prjedowacj, k. duchomny Imisch s Wóslinska rosprawu dacj a k. duchomny Guda s Minakata pak Boju skubbu s modlitwu wobsankacj. Wschitzy misjonsz̄ pscheczelio s blijska a s daloka su teho dla lubosnje prošcheni, so bychu so k temu w prawym časzu behacjje nutšnamakali.

Handrij Bróška, duchomny.

Serbške Nowiny móža so, hdyz je wudawańja sankuena, njekto stajne pola k. pschekupza Šakuba na žitnym torhosćezu dostawacj, tež móža so tam wschitke, redaktej pschepodajomne listy, pišma, nawijsctki atd. wotedacj. — Tym, kij ſobotu do sameje wudawańje faslupicj nochzedja, dawaja so Nowiny s tym wóknom won, kotrež na žitne torhosćezo dže.

Zańdzenn sobotu žita w Budyšinje płaćachu:

Korc.	Płaćizna.						Korc.	Płaćizna.						
	Wyšea.		Niža.		Srzedzna.			Wyšea.		Niža.		Srzedzna.		
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.		tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	
Rojka	7	7½	6	15	7	—	Riępit	6	15	6	2½	6	7½	
Pscheńca	8	15	7	15	8	—	Jahly	10	—	9	15	9	22½	
Dečmen	5	2½	4	22½	4	27½	Hejduschka	6	7½	5	27½	6	2½	
Nowy	3	10	2	20	3	—	Bjerno	1	25	1	17½	1	20	
Hroch	7	—	6	—	6	15	Rana butov	—	12	—	10½	—	11	
Dowoz: 2388½ kórcow.														

Ciścane pola K. B. HIKI w Budyšinje.

Pola podpisaneho je w komisji na pschedan:

Eau de Cologne

(Kölnjanska woda)

Placjjsna.

Eau de Cologne double. Zyla bleschla. 15 nsl.

Ta hamy Pót bleschli. 8 nsl.

Eau de Cologne, première qualité. Zyla

bleschka. 12 nsl.

Ta hamy Pót bleschli. 6 nsl.

J. E. Smoler.

W Smolerowej kniharni je k dostacju:

Sahrodka kwjetkojta.

Placjjsna 1 nsl.

Tego runja:

Druha wetscha

Sahrodka kwjetkojta.

To je: trojzy dwajzcji serbskich spjewow sa džiceji a tež sa wotrossenych. — Placjjsna 1 nsl.

Pucž k sbóžnosći.

Bot Jana Gošnaria.

Placjjsna 1 nsl.

So je mi moja luba mandjelska, Amalia rodj. Wehliz, džensha w nozy k 1½ strowu a cjerstwu holčku ruczie a sbožomnie porodzila, do woslam ſebi, džielberazym pscheczelam a snatym jenož s tutym wosjewicj.

W Budyšini, 12. juliya 1854.

Robert Klemm.

Serbske Nowiny.

Za nowečki, kiž maja so w
wudawačni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedač,
plači so wot rynčka 8 np

Zamolwity redaktor a wudawat
J. E. Smoler.

Kóžde číslo pládi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortletna předplata pola
wudawačja 6 nsl. a na kral.
poče 7½ nsl.

Cíllo 29.

22. dzen julija.

Léto 1854.

Wopšićečje: Wosjewenje a napominanje. W Budyschini, 22. julija 1854. Sswjetne podatki.
S Kocjina. S Woſerez. S Nekornja. S Koschyrskich stronow. S Budyschina. Wulka woda. Hans Devla a Mots Tunka. Hdy a hdje dyrbí jedyn do Ameriki wotjecj? Spiewy. Byrku. pow. Nauj.

Wosjewenje a napominanje.

Nušy dla, kiž je w někotrych krajinach wudýrla, je kral. ministerstwo wo pomož psches privatnu šmilnoſt. — Tež na wšach tudomneho wokreša je nuša tak wulka, so je sa jich wele nusnota podperatja ſastupila. — Podpišana krajiska direkcia wobrocja ſo tež woſebje na tých wobdylerjow tudomneho wokreša, kiž moža k wotpomhanju pschitomneje nušy nieshlo ejinie, ſ proſtuwu wo šmilne dary w penesach abo naturaliach. — Dofelj ſu ſo tež hýrom ſ tudomneho wokreša nametw na podperanje ſtač, dha mjeni podpišana krajiska direkcia po myſli dobrocjelov ſtukowacj, hdyž wona dary, kotrej woſebnje ſa druhe krajiny date nejšu, jenicjy k ljevšchemu kudyh wobdylerjow tudomneho wokreša naložuje. — Tak derje w kangledi krajiske direkciye, kaž tež pola hamiskej hetmanſtvo ſo wſchje dary, kotrej budja poſdžischo wosjewene, najdjakomniſcho horjeberu. — Hemak by krajiska direkcia rad widjila, hdy býchu pschecjelo člowestwa k ſjenocjeñstwam hromadu stupate a šmilne dary ſhromadžovate, kotrejž pschipoſtanje by potom krajiska direkcia wotjeſkowala.

Tuto ma ſo po §. 21. čiſcejenského ſalonja wot 14. mjerza 1851 we wſchilich, w tudomnym wokreſu wukhadžajzych nowinach wotcijſečječj.

W Budyschini, 3. julija 1854.

Kralowska Sakſka Krajiska Direkcia.

f Könneriz.

Edelmann

W Budysinje 22. julija.

(Krótki politiſki roſhlab.) Turkojo ſteja ſač w Walachii. Woni ſu pod Omerom paſchu Donaru pola Giurgewa ſ 42,000 mužemi pschecjeli. Wot tých je 30,000 Turkow a 12,000 Zendjeljanow a Franzowow. Hacj do 11. julija bje ſo turkowſke wójsko njehdje hacj na 80,000 muži powetschito a je ſnadž miemožno, ſo tola junu k wulkej bitwi bes Rusami a Turkami pschiadže, pschetož Ruſojo ſu ſo pola Grateschtia a Buſareſta ſtajili. — Admiral

Napier je wot Kronstadta ſačo wotjjet a poweda ſo, ſo ſo tuta twerdžisna bes kanonowych ſchalupow a bes pomognego wójska dobycz nehodži, dofelj te wulke wójske ſodje, kotrej ma Napier tu ſhwilu pod ſwojim roſtaſowanjom, hukſchu wodu trebaja, hacj ta ſama pola Kronstadta je. Težo dla dawaſa Zendjeljenjo ſe wſchim ſhwatkom ſchalupy, to rjeka: menſche, ſ kano-nami wobhadžane ſodje, twaricj a ſ Franzowſteje je 15. julija 15,000 wojskow do naranscheho morja wotjelo. — Schpaniſki ſbjejt neje

so pomeñschit, ale wele wjazy poweñschit. Generalojo Odonnel, Dulce, Serrano atd. su menijszy wosjewili, so woni żaneje samopaschnoscie dla postanysli nejšu, ale tego dla, so bychu njehdusku kraju konstituziu sašo k česzi pschi-nejšli, a to je jim wele ludzi wutrobu a ruku pschiwobrociło. — W Mnichowi (München) bu 15. juliia wustajenja swedženszy wotewrena.

Swētne podawki.

Sakſka. Ministerstwo wosjewja, so budže so nietko fruczie na to hladacj, so by kóždy, kij po schuſej ijesdzi, tež stajnje schuſejowu zedlu pschi ſebi mjet. Nakedzbowario maja porucznosz, so na schuſejach po taſich zedlach praschecj, a schtož knadž je ſwoju prez̄ cijisnyt, dyrb̄i ju ſ nowa faylacjicj a knano hisczeje wysche teho ſchitraſu dawacj.

Pruſy. Tudy hisczeje nicžo widzicj neje, schtož by na to pokasowato, so ſebi ministerſtwo na bliſtu wojnu myſli. — Kral je poſtanja do Wina poſtat, so by ho tam, po doſtacju wotmowlenja ruskeho khiežora ſtončnje poſtaſilo, tak byſchtej Rakuska a Pruska nietko dale wustupitej. — Kral chze so 24. juliia do Mnichowa podacj, so by tamniſchu wustajenju (Ausstellung) wopytał.

Rakuſy. Rakuske wojska hisczeje pschego na mesach Walachije ſteja, ale ſakrocjite tam nejšu. — Ministerſtwo, kotrež chze ſe wschein možu rakusku hubenu penęznej placisni abo kurs sahnacj, je ſaſko wulku požčonku wupiſalo, so by ſ doſtatymi penesami penęzne papery ſarunacj móhlo. Ta požčonka budže so jemu, taž ſo ſda, derje radicj.

Bajerska. Wulka wustajenja ſa njemske kraje je ſo 15. juliia w Mnichowi w pschitomnoſi krala a kralowej a wulkeho a pschi-neho pschewodjeniſta w rjanym ſchleńczanym twarenju wotewrita.

Franzowſka. Khiežor je to wojsko, kotrež ſo 15. juliia do naranscheho morja na pucj poda, predy hacj wone do kóžjow ſtupi, wobhadowat a psched nim napominazu a ſhwatalzu ryč dzeržat. Tole franzowſke wojsko ſo na jendzelskich kóžjach, kij biechu teho dla do Ga-

laſa pschiſſete, do ſpomneneho morja pschiwefe. Khiežor je kóž ſendzelskeho admiralala tež wopytał.

Jendzelska. Ministerſtwo chze wojny dla hížom ſaſo 14 millionow toler ſajimacj. — Po roſprawach, kotrež je admiral Napier ſ naranscheho morja poſtat, je won vecja wot ministerſwa porucznosz doſtal, so Kronstadt predy nadpanycj neſtimje, hacj ſmjeje doſz pomožneho wojska a potom tež menshich kóžjow, ſ kotrymž móže ſa jedyn tež po niſkej wodzi ſpomnenej twerdzisni bližicj.

Schpaniſka. Tudomny ſbjekj pschibera dale bōle a wele wojska, kotrež bu pschecjivo ſbjekjarijam poſtane, je po wulkej dželbi ſ nim pschiſtupito. Generalojo, kij ſu tón ſbjekj ſaložili, žadaja: Wobnowenje konſtituzije abo kraje ne wustawu; wotkazjenje nietzſicheho ministerſta, dokelž wone ſwobodu pschirotſia a krajowe penesu pschecjinja, wotehnacjie kraloweje macjerje, predawsheje kraloweje Khristiny, dokelž ta nietzſichej kralowej lutu ſlu radu dawa a ſe ſwɔjimi penesami žatoſne lichomnſtwo cijeri.

Turkowſka. Se wschelakich poweſzjiow, kij ſ Walachije pschihadzeja, móže jedyn tole ſa wjeste mječ: Tažo bjeſche ruſe wojsko, kij bjeſche Silistriu woblehnylo, psches Donawu pschetrociło, pschikasa Omer paſcha Turkam, so bychu ſa Ruſami ſchli. A jako ho ruſi general Sojmonow ſ Djordžewa abo Giurgewa prez̄ hoto-waſche, so by ho ſ ruſemu, ſady rjeli Argisa ſtejazemu hłownemu wojsku pschisanku, bu won 3. a 4. juliia wot wobhadi (Besatzung) turkowſkeje twerdzisny Ruschejuka ſhietro jara nadpadowaný. W Schumli bu wot jendzelsko-franzowſto-turkowſkich geneneralow 4. juliia wobſanknene, so dyrb̄i ſich wojsko Donawu pschelrecjicj a w Walachiji pschecjivo Ruſam wustupicj. Omer paſcha doſta najwyſhe roſkaſowanje. Saidej paſchi bu poruczené, so by 6. juliia kupu Moſkan a Radowian wobhadił a tak turkowſkemu wojsku pschelhod psches Donawu pschihotowat. To ho jemu tež derje doſz radži. Ale 7. juliia jeho Ruſojo pod Sojmonowom nadpadzechu, jeho ſ jeneje kupu wotehnachu a ſ ſtadzow ſkaſychu, tak ſo ſo na 400 Turkow ſatepi. Ale 8. a 9. juliia džiesche Omer paſcha wyſhe Giurgewa ſ 15,000 mužemi a niże Giurgewa

ſ 20,000 wojskami psches Donawu a wobsanku generala Sojmonowa tak krucie, so mōgesche ſo tutón ljudom pschebicj, jako bje 500 muži pschibadžit, a general Chruler dyrbefche ſe ſwojim wójskom zofacj a bu jemu pschi tym jena ruka wottſjelena. Dako to Górczakow ſhoni, pschifta wón, ſo by ſo zyle rufke wójsko ſaſo wróczito a Turkam napschecjivo ejahnylo. To ſo tež ſta, a bje pola Frateschtia bórsy 70,000 Rukow hromadzie. Ra to nebie Omer paſcha pschihotwany a duž počja wón ſaſo zofacj, pschetož wón ſo počja predy do žaneje bitwy ſwiericj nochde, hacj ſmijeje ſwoje zyle wójsko hromadzie. To pak neito ſ Balkana i Donawi delje ejehne.

Ze Serbow.

S Kocjina. Echtwórk 13. juliya rano ljudiſche 16 ljetny Jakub Petſchka ſkulowa, ſrienk pola tudomneho bura Turſcha, ſ dwiesmaj do wosa ſapschehnenymaj wolomaj po ſyno. Wotaj bieschtai ſwucjenaj, na tuku psches bród ijeszicj, kij psches rječtu wedje, a tak tež ſo tam na ſpomnenym dnju tak khjeſſie a ſpjeſchnie puſchejſchtaj, ſo ſo ſdjerječ nedaschtaj. Ale dokoł bje woda nemóžne wulſa, dha pschin-djeſchtaj hnydom do taſfeje hlibokosje, ſo ſwosom plówaſchtaj a ſo ſrienk Petſchka bórsy do ſmertneho ſtracha pschindze. Wón pak ſo tola ſaſo njekaf ſhraba, ale doho netrajeſche, dha bu ſpónnija wot wody wsata a wós ſ wolemaj wet torhazych želnow pod moſt ejeſeny, tak ſo bu Petſchka ſ wosa torhneny a ſo ſatepi. Wotaj plówaſchtaj pak dale a pschin-djeſchtaj ſkončuje živaj na brjoh, teho nebožomneho ſrienka ejeſto pak hičheje naſajtra namakali nebiehu.

S Wojerez. Djen 7. juliya bje ſo tudomny wotſhny piſar Neuhahn ſe ženu a 2ljetnym hólczkom na ſjelerinu podat. Tón hólcež biesche pschezo w bliſkoſi ſtarſchaju byt, ale na jedyn ras biesche preč a nebie nihdje widzicj. Halle naſajtra wečor namakachu jeho we wulſich wodach tam nimo bježajeje rječi Čzorniz. Majſtere je wón ſe ſchmutajecju, kij w ruzy mjeſeſche, do wody ſchwilacj chyl, je

pschi tym do rjeſi panſt a tam ſrudnu ſmerez namakat.

S Nechorija. Sañdzenu wutoru nozy ½2. wudyri tudy woheń a ſpalichu ſo twarenja wulſtohjeſniſa Jurja Krawza a khjeſniſa Altuſa. Woheń je wot ſtſtneje ruſi ſaloženy, pschetož wone je ſo w Krawzez kólni paſciej počate a je tež jena khora žona, kij w nozy neje ſpacj móhla, tam počja jeneho čloweka khodjež widzila. Krawzezom, kij haſle na wetanje ludji wotuzichu a tak neſwobleſani wulſocjichu, neſju vtómenjam ſ zyla dale ničjo wutorhnyli, khiba poſleſeſza a ſtöt; wſcho druhé je ſo jím do ejiſta ſpalito.

S kloschtyrſkich stronow. Ta psches doſku molrotu a wulſe ſliwki naſtata woda je tež pola naš wele ſchfody nadželata. Hjgom pjaſteho a ſchjeſteho julija bje jow wulſki deſhej a a woda pschiberasche tak rucje, ſo mnohe ſyna ſobu wotphywachu, hacžrunjež ſebi ludžio wſchu progu dawachu, je psched wodu wulſowacj a teho dla koliki do ſemje bijachu a ſreblemi ſchallowachu. Hore bu pak hiſheje 8. a 9. juliya. Žyli nój lijeſche ſo deſhejik a woda pschindze nedzelu rano tak nahle, ſo móžachu w pschi rječy ležazych twarenjach ljudom ſtöt ſ hródzow wuweſz. **W Klóſchtri** w ſorciſi dyrbjachu ſwinje a kruwy do jſtwy nutſ bracj a potom počja ſ wólnom wuſadłowacj, dokoł ſ dworem won ſo wjazy nehodzeſche. Stari ludžio praja, ſo taſfeje wody nepmnia. — Woda lijeſche ſo psches wyžoke brjohi, hacženja, moſty a pola, tak ſo neje jeno na tukach ale tež na polach wjele róſdrjeta a ſaneſta. Kraſnje ale tež irudije je ſo počja pschihladowato, praja eji, kij ſu widzeli, tak ſu ſo te ſynowre ſopeny jedyn po druhim počato poſbjehowacj, pływacj a ſo psches brjohi a hacženja ſuwajo weſtowacj. Woſobnje ſchfodowali ſu Koſarczenjo, Budworecjenju a ſnadž hiſheje wjazy w Delanach. Tež dwaj hataj (jedyn kloschtyrſki a Koſarczan Nowaki) je woda róſdrjeta. Ryby pływachu po tukach a ludžio na ne ſo bjiwajo a je tójo dachu bes tym ſynej ejeſnycj. — **W Hóſku a Rachlowi** ſu pola a tuki hjom wele nedzeli powodzene, tak ſo ſu zylje wumokane. Kaz ſmy ſ wjestoſciu ſlyſheli, dha je woda

dale dele, kaj w Nowej Wsy, Niemzach atd. też wele syna wotneška a stejazu trawu zyje s blótom samasala. *Kacławie.*

S Budyschyna. Tudy so poweda, so budje snadž po nedothim času nowy tachant wuswoleny.

Wulka woda.

(Skónčenje.)

S Grzymy, schlož je mješto w Saksei, pišaja, so je tam woda, psches slivki wot 8. hač do 9. juliia nastata, jara wulku schodou načinista. Tiš hjezie so hromadu synnychu, jako bjechu ldom hwiłku predy ludzio na čolmach s wulkej straschnosju wotwesen, w mnogich (wele) druhich twarenjach buchu murje, szieny a khachje tak podmijete, so bory spadachu. Nedjelu bje rjeka Mulda wot ranja hač do wečora s piówazym rjepikom a synom postryta, najenš ležomnosjow tamnišcheje wulkeje schoduje psches to na 6000 tl., wobšedješka tamneje wóslowej blejchi na 4000tl., mlynk na 2000tl. atd. Trawniščeje w sahrodach bje dwaj lóhcej s nerjadom postryte. **S** zytkwie dyrbachu ludzio roscjekacj, dokelž woda jara ruczie pschibywache, a dolho netrajesche, dha bje tam lóhcej wyšoka.

W Hornym Lichtenawi pola Bóležnicy bu jena mleta žona, kij chýsche wody načrczę, wot čołmow sobu torhnenia a jeje morve cijeto posdžischo namakane.

W Mügelnu pocjachu nozy $\frac{1}{2}3$ se swojami pschebiacj, so bychu ludjom snamjo wodowejo stracha dali a po krótkim času stejescze pól mješta w wodzi, fotraž je tam dwaj mostai wotorhata a na twarenjach, tukach a polach wele schody načinila.

W Rothschönbergu pola Wilsdruffa roswali so jedyn móst, jako bjechu runje nještre vjezci na tym samym a namaka jedyn 13letny hólcez swoju smerec w žolmach rjeki Trjebisacje.

Nedaloko Detzschha je woda jene haženja sakskobajerskeje želesnicy tak skasza, so tam tsi dny nješdžicj nemožachu a sadz Lipska su nješ-

tre schušeje tak roszchnowane, so so híchje nješko po nich nješdžicj nehodži.

Kaj je tu hwiłku snate, dha su wulke deszcje w nozy wot 8. k 9. juliia woszehje w Saksei, w Łužicach, w wulkim djeli Schlesynskeje, w pruskej Saksei a s djela tež w Čechach byte a wschudzom wele woszehodzite.

W Rykachu w Schlesynskej bje tamnišcha rječka psches spomneny deshcj s wulkej rježy naroska a torhny jene djeczo, kij žolmam bliško pschindze, sobu, tak so so wone fatepi. Tež padje w Bielawi jena 4ljetna holčka do wody, bu pak tola, jako bje hízom psches 100 kročelow wotnešena, saho wucjehnena, ale wona bje wot kamenjow jara woszehodzena.

S Greiffenberga pišaja, so su tam tajku wodu mješli, na tajku so nichón wjazy dopomnicj newje. Jene blejcharške twarenje bu wot neje sobu wstate a wele drewa woszlawenego.

Nedaloko Lubanja stejachu nještre žony na jenym murowanym mosz. Na jene dobo sačjachu nještaje sarženje; wone teho dla khjetje ruczie cijesachu, ale jena so tola s rospadowazym mostom do wody suny, bu pak potom pola bliškeho mlyna híchje živa s wody wucjehnena.

W Görisseifenu bliško Löwenberga je woda schyri warh rostorhata, so tam nješko žadyn mlyn mjez nemöže, a dokelž su tež wschute mosty wotnoschene a pucje rostryte, dha maja tam ludzio lubu nusu, so bychu hebi muku wostarali. Woda tam tak khjetje pschibywache, so mżachu wobydlerjo swój skót jenož psches to wukhowacz, so jón s wulkej prózou na lubje horje szahachu. Wele murjow a schiomom bu spowalanych a tójszto drewa wotnoscheneho.

Warmbrunn bje tež wschon powodzeny a je so tam, kaj tež w tamnej woklońsci nemöžnie wele schody stalo.

S Bolešlawia (Bunzlawa) pišaja, so bu tam nedaloko w Rothlachu jedyn mašinowy móst wot wody rostorhany; so so w Naumburgu jenemu garbarej jeho garbarska sónnia do wody roshypny; so je so jenemu khježlarej w Herzogswaldawi kruwa w hródzi fatepita a won sam hedy smereci wuschot; so je cijeto jeneho hólceza po rjezy Bobru pschiplówalo atd.

W Boberu (Lersdorf) bu kawa psched

kłami, jako miynisti na nej stejesche, żobu wsata a miyniskeho hisczeje tscji djen posdžischo namakali nebechu.

W Festenbergu je woda schjeż schjeżow tak podmijeta, so w frótkim čašu rospadachu.

Czorny a bjetý Halschtrów, kij so wysche Kulowa pola Kocjma sjenoczataj, pschinvedzeschtaj teško wody żobu, so bu dolina wysche a niże Kulowa tak jara powodzena, kaž to dołhe čašy byta neje. Luki a niško ležaze pola biechu kaž ijesor, a so je wscha trawa, kotraž bje s wetscha hisczeje nepošczena, konz wsata, a so su so plody na spomnenych polach staszte, može ſebi kózdy myſlitz. Vuč bes Kulowem a Brzežkami bje ſkoro zly tydjen tak powodzeny, so tam nichlón ijesdzic̄ nemóžesche.

S Woje rez pišaja, so tam wele mil daloko wschje ſuki a pola na wobimajボコムヤイ rjeli Halschtrowa w wodži ſteja. Wele tawſynt zentmarjow syna je precz a s wetscha su tež wschje bjerny ſtažene, dokež ſu pola hizom dleschi čaš s wodu poſryte. A dokež ſu so žita, kij runje ljetka jara rjane ſtejachu, ſta-

nyc deschcijow dla spolshate, dha dyrbja ſo tež tute ſtaſycz, pschetož ſtóski ſu najbole hizom ponurene. Mart, Lubuſch, Židžino, Lejno a id. ſu nimale wschje synowe žnie pschitadzile a njeſotryžkuliž bur, kij hewak 18 hacž 20 forew syna domšhowasche, neſmjeje ljetka ani kary ſtroweje piž.

Skoro runje tak ſlje je w dolin, kij ſo wot Hermanez pschi brjohomaj Sprowje delje czechne. Tam ſu tež wschje ſuki a niſke pola powedzena, syno je do cijsta ſmasane, bjerny a kary ſu ſhniſte a pschenza lledom ſ ſtóſkami ſ wody won ſkasche, a njeſko, hdž woda ſpaduje, je kaž blejchowana, tak ſo može ſo mało wot neje nadžec̄.

Tež w stronach, hdžej ſu ienož male riečki, bieſche ſo wulka móž wody ſhromadzika. Tak bje, na pschitlađ, bes Woſeſnižu a Jamnom ſkoro luta ſwjetlina a je tam ſhjetro wele syna wostako a na polach, kotrež maja ſ wetscha maſli ludzjo wotmajate, je tež wscho jara poſazene. Kulki abo bjerny hniſa, kat je wschón ſtružený a jeczmen ſo bieſi, dokež je zlyje wumokat.

Hans Depla. Hdžehadha pal ſy khodjil.

Mots Tunka. Za ſym daloko pobyl; me-
nujzy ja biech w Ramenzu, hdžej chzych ſa ſwojego

wuja hoſſeniz kupic̄. W Škerbskich Paſližach podach ſo do korežmy, dokež biech klyſchal, ſo maja tam dobre piwo. W korežmi nadendzich jeneho hoſſia,

s kótrymž so jara dujsnje powedasche a ja prasach: „Wascha wež so mi jara lubi; wona je takle s dwiemaj rynkomaj twarena, kaž w mjeszi bohata haka, ale to so mi nelubi, so w zyki wby žaneho haka nimacie, kaž Khrózizy, Budwóz abo Šmekżefzy.“ Ach, rekný tón muž, my smy tu rjanu lužu mjesli, ale dokelž so bojachmy, so móhka so forcímarej do pinzy cíjszczecj, dha smy ju sametali.

Hans Deyla. No, to je dzívne doš!

Motsunka. Ma to mjesto, rekný tón muž dale, njetko drugu lužu ryjem, ale dokelž chze dobra wierz dobru khwili mječ, dha hízom psches 5 ljet dželamy.

Hans Deyla. Dha sich to wjeszje wele khoschtuje.

Motsunka. No nje, powedasche tón muž, vichetož tu semju, kij my muryjem, tu my potom pschedawamy.

Hans Deyla. Ale faschlahowanje taiskeje džerž dyrbi jin tola wele wudawkow cíjnici.

Motsunka. Tež to niz, kaž tón muž prasjese: pschetož díjecji hacenja rostoražaja a žana woda tam ženje neje. Ale trawa tam jara derje roſe. Wónanjo cíjsche tam jedyn kolmasnik swojego konja naporicj, ale dokelž tam wodu nenamaka, dha so jebo kón do trawy wali a dolho nerajesthe, dha bje so tak najedk, so bjeſte kaž kula.

Hdy a hdje dyrbi jedyn do Ameriki wotjječ?

(S knih: Leitsaden für Auswanderer.)

Schlož chze finano do Terasa wotjječ, dyrbijat našymu s Europę wotjječ. To je najljeſtchi čas, dokelž je tehdы cíoptota, kij w ljeći na teranskich brjohach kneži a wschelake straschnie khorejje płodži, khetro pomeniſhena. Pucj psches New-Orleans do Terasa nedawa so porucječ, ale najljepe je, hdyz wuczahowarjo do Galvejtona jedu, abo cíj ſami, kij chzedža do weczorneho Terasa, hnydom do Indianolie, s kotrehož mjeſta móža so potom do snutkowneho kraja podacj. Ale, schlož chze do Terasa, tón nochyl nihdje druhdje wotjječ, khiba s Hamburga abo Bremena.

Wele wuczahowarjom bere ſwój pucj psches jendželski pschitaw Liverpool. Liverpool ma drje wschelake khwalobnoszje. Wón ma rjane a wulke tódzie, psches wesenje s Liverpoola móže so jedyn potnóżneho morja a kanala ſminycj, hdjež je druhdy straschny abo tola doſhocžaskny pucj, a ſamón pucj psches morjo so trochu

pschitroſhi. Ale wschitke tele khwalobnoszje ſhubja so psched tymi wobcejnoſzem, kij ma jedyn pschecjericz. Menujz wuczahowarjow wiezy so s najmeiſtcha tsi fróej pschekaduja a hewak hisceje viſtitruja, Jendželčenjo wuczahowarjow na wsche mózne waschnje jebaja a to ejim bóle, hdyz tuczji fendželskeje ryzejie mózni nejšu. Hewak su wot tych Irlandſkich, kij so, móhli tež, na kózdej tódzi ſobu wesu, newuprasiſy cíwolowani a ſadžerjenje jendželskich matrosow abo tódžnikow je tak hrube, so skoro k wjeri podobne neje.

Schlož chze so psches Liverpool podacj, wese so najprjódzy wot Hamburga do Hullu na portodži. Rajbóle je tódž tak pschepelnena, so ma wuczahowar hízom tudy wele cíjericz. W Hulli pschekroči so na jelesnizu, kij do Liverpoola wedże, predy pak so kózdeho wiezy wot ſastojnikow pschewoſmu a pschepodadja so wuczahowarjam potom w Liverpooli, ale husto w taikim neporedži, so móhli wuczahowarjo na to plakacj. W Liverpooli maja wuczahowarjo wofacj, hacj ich tódž wotjiedze. Derje temu, kij do sprawneho hoſzenja trechi; tola nech tež to je, dha je tuto wjeste, so dyrbi wschudžem droho placicj. Na tódži ſamej so potom hakle prawe hubenſtwo ſavocžina. Na irlandſkich wuczahowarjow a na jendželskich matrosow smy hízom ſpomnili. Czi móhli jeneho hízom s tódžie ſahnacj, hdz by jedyn jenož cíesnycj móhli. Ale wetsche hubenſtwo je to, so dyrbi ſebi kózdy wuczahowar ſam ſwoju jiedž pschihotowacj. Tak nelubosne to hízom je, hdyz dyrbitez jenož dwie hospoſy na jenym wóhnichcju waricj, to ſnadj njeſotry hízom ſnaje, kafje hubenſtwo pak to je, hdyz ma ſebi njehdje 500 wuczahowarjow ſwoju jiedž hromadzie pschihotowacj, to so skoro wopisacj nehodži.

(Přichodnje dale.)

S p ē w y.

D o m p u c ž.

Hdyž wečor poſdzie domož du
A hwiesdy jaſne muhladnu,
Da reknú: kafje demanty
We króni ſerbſkej Luiſy!

Duż myśliczka ho posbieha
A w wutrobi hłos sawoła:
Tón, kij te hwiesdy stajit je,
Twój schkit, o krajo, wostane.

A hwiecyj mješaćek blieborny
Mi domoj k mojej komorzy,
Dha spomnju mojich pszeczelow,
Sich hwjery a sich lubožiom.

A ejahnu nimo mróčatki,
A schumi rjeka po doli,
Dha myślu: hiedzje bojemje;
Swoj puczik kóždy lubuje.

Kaj róśno, tak też hromadu
Wschie puczje, drohi w hwiecyj du,
S tym troschtom chzemy puczowacj,
A rjanu dobru noz ſej dacj! H. S.

Cyrkwińskie powjesće.

Wérowani:

Podjanska wosada: Emil Gustav Schubert, kóprola a wobhodziet kocžmarstwa pod hrodem, s Mariju Dilitiu Kopytzej.

Krćeni:

Michatska wosada: Amalia Augusta, Sandrija Pilaka, thjezjerja na Židovi, dj.

Zemrjeći:

Djen 8. julija: Jan Ernst, Michala Bonicha, wulkosahrodnika w Jenkezach, h., 3 n., na fabryk. — 12., Wjetr Bużet, thjezjer a poleč pod hrodem, 72 l. 11 m., na hłabosz.

W michalskej zyrkwi djerji 6. nedjelu po ſwiatelj trojicy dopolnja k. land. Trautmann ſwoje pruhovanske předowanje ſa tamniſchi diakonat, popoluju předuje k. v. Wiazka.

Nawěśnik.

Powschitkomue sawieszjaze towarzstwo.

(R. R. priv. Assicurazia Generali w Triezji.)

Sarucjozg fond towarzstwa	Dżehęc̄ millionow schjeſnakow	dobrejch penes.
Sałkadny kapital	2,000,000	schjeſnakoo.
Reservy hacj ult. decbr. 1852 składowane	5,000,000	:
Doshody na pramiacach a na kapitalskej dani	3,000,000	:
Wetschi dżiel samoženja towarzstwa je na kubla hypothekariszg wupožeczeny.		

Sawieszenja na twory, maschin, mobilije, skót, wumłoczene žita atd. atd. pszczewiczo wohnju po tunich twerdię postajenych pramijach.

Doplacjowanja ho ſenje żadacj nemaja.

Wolich w pruskich penesach, wupłacjowanja ſa skłodowanje bes woteżenjenja w nich samych penesach.

Wszici sawieszenjach ratarſkich pschedmetow poſticia towarzſto woſebne dobykti.

Sawieszenja kapitalijow a rento na živenje čłowekow. Sawieszenja puczwarzych hiplow na drohach a żeleznizach.

Wschie požadane wskładowanja dawa

Ferdinand Petau,
wokresny agent ſa Budyschin a wotolnoſt.

Wiemski Phoenix,

Wohensawieszjaze towarzstwo w Frankfurci.

Sałkadny kapital: Połſhesta miliona schjeſnakow.

Tuto towarzſto ſawieszja: Mobiliar, twory, žita, skót, ratarſki grat, fabrisski grat atd. po twerdych, tunich pramijach a netreba żadyn sawieszjazy niežo dopłacjowacj, byrnje ho wulka wohejowa skłoda ſtała.

Spodobne wumjerenja, po kotrych towarzſto ſarunanie dawa, ſ zyla skłodowanje wuprujuje, ſu k temu ſtuſjite, ſo je ho jeho ſtuſowanje jara roſſicerito a podpiſany agent porucza ſo k wobstaranju ſawieszenjow wſchitličnych družinow, je tež k wudželenju wſchego požadaneho wutoženja nestaj hotowy. Prospekti a podpiſanſte formulary móga ho pola neho darmo doſtać.

W Budyschinje, w juliju 1854.

Wylem Jakob, na žitnym torhoschczu.

Rjana živnoſz, ³ i kobižinow wot Lubija, do Walowow hluſchaza, bliſko Karlsbrunna lejaza, s 10 körzami bliſtylejazego pola a tuki, s zylje do brvimi twarenemii, je se žnemi abo bes injow na pschedan abo može ſo na menſchu živnoſz ſamjenici. Wſcho daliſche je ſhonicz pola wobſedjerja Heinricha tam.

Klamarija na pschedan.

Wodpiſany je wotmyſleny, swoju tudy pod č. 49. ſap. ſini klamarinu ſe wſchitkimi k nej ſilnichaymi ſudebemi a tworam, kaž tež s 3 körzami po'a, $1\frac{1}{2}$ körza tuki, ſe ſadowej a ſilotowej ſahrodu ſe ſweſtodneje ruli pschedacj. Wſbi naſaplaczenju 1000 tl. wot ſupnych penes, ſio ſlamotnia pscheroda.

W Nakrebach, 12. julija 1854.

Gottfried August Thomſch.

Dobre a ſtrone folijowe, kaž tež ejiſte naſymke rjepowe ſymjo ma w jenotliwym tunjo a we wſchich dželbach ſa ſaſopſchedawarjow hiſch-eje tuniſho na pschedan. Jan Dóřjan k.

We wulich mlynach w Budyschini leži
100 körzow wotrubow
na pschedan.

Zedny poſonc ſamaka hnydom ſluſbu pola
Parcia w Schekezach

200 tolej ſtej na lejonnosſje abo wobſedjeniſtuwa, ſiz pod budyski ſrajny abo miſchajanski ſud ſluſheja, na dobru hypothefu hnydom k wypoſiczenju. Daliſhe je ſhonicz w wudawańi Serb. Now.

609 ſap powreſtowow ma na pschedan Handrij
Reiſta w Malschezach.

W Smolerjowej knihařni je k dostaciou:
Misionski poſol. čo. 8.

Sſerbski misionski ſwedzeū w Budestezech,

budje, dali Boh, ſredy, 26. juſiſa wot dopeſnja 10. džeržany, na kotrymž budje k. duchomny Thiema s Varta předowacj, k. duchomny Dmicha s Wöſlinka roſprawu dacj a k. duchomny Guda s Minakata pak Božu ſluſbu ſ modlitwu wobſankacj. Wſchitzy misionsy pschedacj ſ bliſka a ſ dalola ſu teho dla luboſnie proſcheni, ſo bychu ſo k temu w prawym čiaſu bohacjje nutnamakali.

Handrij Bröſka, duchomny.

Klamarija, na pruſko-saſſkich meſach lejaza, ſ trichom pola, ſ twarenemii w do- brym redji ſo namakazymi a ſ dworom, ſiž ſo ſankacj hožji, ſe pod naſjpodobniſchimi wumjenenemii hnydom na pschedan. Blíſču roſprawu wo tym dawa knes privatkopista Michel poſchi garbarſkich wrotach w Budyschini.

Pſchemjenenje bydlenja.

Šwoſiim woteberarjam ſ tutym wosſewjiam, ſo ja w Jakubez kheji na ſerbſkej haſy, hožej bjech ja 32 let, wjazy nebydlu, ale ſo mam ſwoje wo- bydlenje na ſchulerſkej haſy čo. $2\frac{1}{2}$ pola k. Kunſch- manna a ſwoje ſlamy pak plichti hanptwaſhi w kheji kuenje Schneiderki.

Korla August Biesolt,
ſtaſſki miſchir.

W Smolerjowej knihařni je ſa 3 tl. k dostaciou:
„Sſerbska Biblia, ſ wulki mi piſmiſkami ejiſhejana, zylje do ejezaje kožje ſwjasana a tenje ſ blachami wobbita, miſchirſtuſa jeneho knihi- wjasarja.

Zańdženu sobotu žita w Budysinje plaćachu:

Korc.	Plaćizna.						Korc.	Plaćizna.					
	Wyša.	Niža.	Srzedzna.	Wyša.	Niža.	Srzedzna.		Wyša.	Niža.	Srzedzna.	Wyša.	Niža.	Srzedzna.
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.		tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.
Brožka	7	7½	6	15	7	—	Rjepif	6	20	6	—	6	10
Widena	8	12½	7	15	8	—	Zahle	10	—	9	15	9	22½
Dečen	5	5	4	25	5	—	Hejduschka	7	—	6	25	6	27½
Worš	3	10	2	25	3	5	Bjerny	2	12	2	—	2	4
Hroch	7	15	6	25	7	5	Rana butro	—	12½	—	11½	—	12

Dowoz: 2178 koreow.

Serbske Nowiny.

Za noweški, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedad,
placi so wot rynčka 8 n.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

óžde číslo placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štwórlétta pŕedplatia pole
wudawařja 6 nsl. a na kral
pošte 7 $\frac{1}{2}$ nsl

Číslo 30.

29 dzeň julija.

Léto 1854.

Worszticejje: W Budyschini. 29 julija 1854. Swjetne podawki. S Budyschina. S Kocjine.
S horjijstej woszady. Hanž Devla a Mois Tunka. Ljetusche žnje. Spjewy. Zyrk. pow. Kralj.

W Budyšinje 29. julija.

(Krótki politisski roshlad.) Najnowsche je to, so je ſebi russki general Gorczakovsce prjódliwak, Turkow ſaſo s Walachije wuhnac̄. Tola prascha ſo, hač budje ſo jemu to radzic̄, hač runje ma, kaž ſo poweda, wójsko wot 200,000 muži. Tu ſhwili je tam hara trochu wozjichnyka, pschetoj Omer paſcha je ſwojim generalam poruczil, so ſo do žaneje wetscheje bliwy neſmedžja ſamjesc̄ec̄ dac̄. — Franzowſki general Paraguay d' Hilliers je ſe ſwojim wójskom hžom do naranscheho morja vſchijet. Echo tam po prawom ſ nim dyrbí, to hiſcheje ſnate neje. — Psched Odeku pschiſledzichu wondanjo njeſotre jendzjellofranzowſke wóđie. Wone netiſelachu pak na mjeſto, ale na te pschipravy, kotrež bjechu ſ wuzehnenju jendzjelskeje, tam ponureneje kōdzie „Tigra“ wot Rukow pschihotowane. Dalo bjechu tute pschipravy roſtſeleli, jendzichu ſaſo ſwoju ſtronu. — W Schpaniſkej je ſo teſko ludži na ſbiežku, wot generalow Odonna a Dulcę ſaloženeho, wobdzileſto, so je ministerſtwo roſczielato. Kajki ſónz ta wjez ſmjeje, neda ſo tu ſhwili prajic̄, tola je tak wele wjeste, ſo ſbježkarjo njeſko wſchudzjom dobywaja — Pruske ministerſtwo ſa je voruežilo, ſo by ſo karalleria a artilleria na wójnu pschihotowata. To ſda ſo njeſotremu njeſtakie wójnske ſnamjo byc̄. Ale bes wójnskim pschihetom a wójnu ſamej je hiſcheje daloka ſročzel.

Swjetne podawki.

Sakſka. Macj prynzeſhny Albertowſe je po krótkim ſhorym ſežu wumrela a to 19. julija popolnju pecjich na jeſe ſubli Rathhausu poela Brunn. Prinz Albert bje ſo bórsy po deſtatej poweſzi wo ſhorozji ſwojeje pschichodneje macjerje k nej na pucj podat a pschinože tam njeſotre hodžiny psched jeje ſmicerju. W tym ſamym čaſku poda ſo prynzeſhyna Alberiowa ſ Elſtry, hžej bjeſche runje w ſupelach, na pucj, ale jako bje lſedom hač do Draždjan pschischta, doſta telegrafiſku poweſz wo ſmicerji ſwojeje macjerje. Ta ſama bje ſo 5. julija 1811 narodžila a bje džónka badenskeho welwójwody Kortje Ludwiga. W lječji 1830 wóženj ſo wona ſ Gustavom prynzom Wafa, ale bu wot neho w lječji 1844 ſaſo roſvjerowana. — W ſańdzenym lječji je w Sakſej 487 wóhnjow bylo, po tajſim 149 mene, dyžli w lječji 1852. Wóhnjowa ſchleda wuzinja 451,854 tl. — Draždjanſta ptačja luſka ſapocjina ſo juſſe 30. julija. Na jeleſnizach płacia tak menowane dženſle billety nedželu 30. julija wot ranscheho čaha hač do poſleneho čaha pónđzlu 7. augusta.

Prusy. Kral a kralowa chyzſtaj ſo po prawom 24. julija do Mnichowa (München) na wobhlađowanje wustajenzy podac̄, ale 22. i. m. pschijedje młody portugalski kral ſe ſwojim bratrom na wopytanje do Barlina. Duž dybje ſo wotkad do Mnichowa hač do 26. julija wotſorejci. Portugalski kral, kij je hakle

17 ljet starý a tu khwilu po wchjich krajach pucjuje, so by swjet a ludzi trochu nawedzit, bu wot krala jara pscheczelniwe pschijaty a jemu k czesai jara pschyna wojska parada wobdjerzana.

— S Mnichowa pojedje kral hnydom na kupu Rügen, do morskich kupalí, kralowa pak do Dschla. — Do Petersburga je so nowy pruski wójtlanz s Werther w tychle dnjach podat. — Ministerstwo je poruczjito, so by so tejsko koni nakupito, hacj by jich snadz treba bylo, hdz by so pruske wójsko na wojnsku nohu postajecz dyrbjato. Teho runja je wone poruczjito, so by so sa artilleriju wscho pschihotowato a k temu wschemu 5 millionow toler wustajito. Ale nihdze hiszceje žana pschikasnja k mibilisierowanju wójska data neje a poweda so, so budža, hdz tež k temu pschindze, tola jenož wojnska reszva pod bróni powotana.

Rakuš. S nowej pojezonku jara derje dje a so wele penes sa nju podpisuje, niz jeno wot pschekupzow a penegniskow, ale tež wot druhich privatnych ludzi a wot samych gmejnow. — Russich należnoszjow dla ma ministerstwo stajne wuradzowania. Wóndanje bje pruskeho krala wotpótlanz s Manteuffel teho dla do Wina pschijet, a ledom bje tón sašo do Bartina wojijet, dha pschivese so prieni komornik franzowskeho khiezora, hrabja Vacciochi, a miescze bórsy s ministerstwom jednania. — Niekotre nowiny powiedachu, so je rakuſki general Hess hdzom se swoim wójskom do Walachije satročiſt, ale po najnowiszych powessjach to wjerno neje.

Bajerska. Wustajenja (Ausstellung) so jara bohaczie wopytuje a je tež teho hódna. Wóndanje wobhladowasche ju tež württemberski kral.

Franzowska. Khiezor a khiezorka staj so do Biarritz do kupal podakoj. — Khiezor je pečza ministres wojny porucjito, so by franzowske wójsko w Turkowskej na 140,000 muži a w naranschim morju na 60,000 muži pschisporit.

Jendzelska. Parlement je ministram sašo 20 millionow toler k wojni pschispolit. — S Turkowskej su powessje pschiszcze, so so tam ani Jendzelszenjo ani Franzowsko hiszceje na žanej bitwi s Russami wobbijelili nejsu, jenož tam, hdz so Donawa do czorneho morja wuliwa, su niekotre jendzelske hdzje russowske wob-

twerdzenia pschislate. Psihi tutej skladnosti bu kommandeur tuteje expedicji, kapitan Parker, wot Russow satysleny. Jendzelszenjo pschivesechu potom jeho ejeto do Konstantinopla, hdz so bu s wulkej wojskowej pychu khowane.

Rusowška. General Baraguay d' Hilliers je se swoim wójskom hdzom do naranschego morja pschijet. — Wetschi djiel jendzelsko-franzowskeho lódźstwa, te 57 lódzow wobstejazh, leżesche 13. julia pola Portala-Udda psched lódzizami abo anframi, druhe djiesly jiesdzachu psched Sweaborgom, Revelom, Baltischportom a druhimi pschistawami finniskeho morskeho luta.

Turkowska. S Bukaresta pišaja 13. julija, so su so Turkojo pola Paraipani-a, nihdze milu wot Giurgewa hromadu szahnyli. Russo pola Erateschi-a stejazy a psches 60,000 muži s 80 kanonami sylini, su wobhankli, Turkow nadpanycz. — Dale pišce so, so storo wschodnie sašo ruszy wojazy psches Bukarest k półnemu czahnu a general Lüders, kij je se swoim wójskom w prjenich dnjach tuteho mješaza s Dobrudzje do Brailje a Galacja pschizahnył, marszheruje tež k Bukarestei. — S Hermanstadtta w Szedmi-hradskej (Siebenbürgen) pišaja, so su Turkojo sašo Giurgewo wopuszczili a so jenož kupy Mosan a Radowan wobhadijene dizerża. Wot 4. hacj do 11. julija bijacu so Russo a Turkojo storo wschodnie a su Russo w tym czasu na 80 wyschich shibili. — Omer paſcha je so do Ruszjuka podat. — Jendzelsko-franzowska hówna kwartjera je njeiko s Barny do Schumle pschepoložena. Jendzelsko-franzowske wójsko poczehne najssere do tych stronow, hdz so Donawa do morja wuliwa, so bycju so russe, na Donawi pschibywaje hdzje na tajke waschnje czim skere sajcz möhle a so liewemu kschidlu russkeho wójska strach pschihotowat. — Weich Gorčakov je wot khiezora pečza porucznoſt dostat, Turkow sašo psches Donawu wuhnacj. Temu sda so tak byc, dokelž je so zyle russe wójsko sašo k Donawi pschi-wobrocjito. — Weich Gorčakov je pečza w Bułareszji wosjewit, so budże Moldawu a Walachiju s 200,000 mužemi pschecziwo lódzemu nepscheczej wobaracj.

Schpaniſka. Tudy je dotalneho ministerstwa dla, kotrej konstituziu a swobodu podlóčzowasche,

a prebawščeje kraloweje Khrystiny dla, kotraž pecja swojej džowzy, njetziszej kralowej Isabelli, słu radu dawa, we wschičkich stronach kraja ropot a nepokoju. — Objekt wunidze najprjódzy psches generala Odonnaella a Dulcu a wójsko, kotrež bu na neju póstane, nieje runje won wóshenje s nimaj wojskato, ale wetscha džielba teho kameho k nimaj pschitupi. Naiprjódzy hječu, kaž smy hijom prajili, jenož wojazg sbježkarjo, ale posdžischo pocžachu so we wsichelakich provinjalnych mjeſtach pódla wójska tež druh ludžio do teje wjezy mjeſchecj, hacž to tež napoſledku mjeſchcenje w kralowſkim mjeſzi Madridži cijnachu. 17. julijsa poča so tam lud shromadžowacj, kij wokaſe: Estawa Odonnaelle! Ščkawa kralowej! Preč s ministrami! Njeſotſi ludowi wotpóſtanž podachu so k kralowej, so bychu jej ludowu wolu wosjewili, a kralowa dashe generalej Kordovi porucžnosz, so by nowe ministerſtwu ſakojit. Ale bes tym bje so lud tak rosnemdril, so na wobydlenju dotalnych ministrow cjeħħesche a jich schiesz demow spali a wschičko, ſchtož w nich bjeſche s džjela do wóhnja ſmeta, s džjela wurubi. Tež bu wulkeho penežnika Salamanki wobydlenje ſpalene a jemu, kaž dotalnym ministram je so žalosnje wulka ſkoda stała. Njeſotre nowiny chzedža wedziej, so je tež hrđ prebawſčeje kralowej Khrystiny ſpaleny a so je wona do Franzowskeje cjeſta.

Kralowa je nowe, po požadanju luda wuwolene ministerſtwu ſa dobre ſpónaka. Sprawna konſtituſionalſka strona je psches ne ſastupena.

Ze Serbow.

S Budyschina. Saňdženu pónđelu bu, kaž so blyšči, wot budysjeje rady, jako kollatorſtwa tudomneje michaſſeje zyrkwe, k. kand. Trautmann ſa diakonuſha michaſſeje wóſady wuwoleny.

S Budyschina. Wóndanjo pytnychu, so je so w jenej tudomnej, psched lawſkimi wrotami ležazej brōni njeſchtó ſkómy ſapalito, a jako ſa tym hladachu, ſchto mohlo tola na tym wina bječ, wuſliedžiſhu ſkonečnje, ſo ſtaj dwaj proſcherſkaj hólzaj taſku nekaſanofz wuwedkoj. Taſkaſaj bjeſchtaj menujzy po jeju wuſnacju tak

wewe ſkómy, hacž bje jimaj k ruzy bylo, ſ jenej do brožnje wedžazej džjeru nuts ſuwaſtoj a tu ſamu potom ſe schwabličlami ſapalitoj; tola nebje ſo dale paſſto, dofež tam ničo druhe paſla pódla bylo nebje. Teho jeneho teju hólzow ſu bórsy popanyli, ale teho druheho, kij je ſo pecja njeſotre dny wonſach na polu woſtoſ tulat, haſle poſdžischo; wobaj pak ſtaj krute poſhōſtanje doſtatoj.

S Kočzina. Wutoru 18. julijsa bu w tudomnej rjezy cjeſlo ſatepeneho ſtjenka Jakuba Petſchki namakane. Jedyn člowek kruč niže moſta w rjezy wudžesche a duž ſta ſo, ſo ſo jeho wuda do drasly Petſchki ſachmata a jeho rak horje ſpiłowny. Wón bje menujzy w forenjach jeneho rokotoweho ſerka wiſhao wostat.

S hodijskeje woſady. Djen 21. junijsa bu hospoſa jeneho mlynſkeho miſchtra tudomneje woſady do budyskeho krajnoſuđniſkeho jaſtwa wotwedžena a jako ſo ludžio praschachu, cjeſho dla ſu ju ſadžili, ſhoniču, ſo je ſo to teho dla ſtalo, dofež je ſwojemu mandželskemu ſ ſjedom ſawdač ſħybla. Wona bje jemu menujzy 10. junijsa njeſakſe ſjedowate piecie pschihtowala, ale na to ſamo bje njechtón druhi trechit, kij bje je ſa kħoſej džerġat a po wupicju tak žalosnje ſħorit, ſo bječu hnydom po ljeſtarja poſtač ſħorbli. Tutoń bje hnydom pytnyl, jo je ſjed na taſkim ſħorenju wina a duž bu ta wjez do pschepytanja wſata a wuſliedžene, ſo je mlynkova na wschiem wina. Duž pschihtasa wuſchnosz jeje wotwedženje do jaſtwa a w pschepytanju je wona pecja wudawata, ſo ſwojeho muža neje ſkonzowacj ūħyta, ale jenož kħoreho ſcjinieč. Hacž je to k wjeri podobne, to ſo w ſwojim časju poſkaje. Nech pak je temu kaž chze, dha je wona tola ſwojeho mandželskeho, ſ kothym je 17 liet hromadje byka a kij je ſ nej ſtajnje dobrociwje woblħadjaſ, psches taſke ſapocžinanje jara ſrudžila, teho runja tež ſwojei dwie džieszi, kotrež ſtej to woprjedka hórzha woplaſowalej, ale ſo njeſko do Božeje wolle podalej, ſo wjazy na to wschičko ſpominacj nochzytej. Tón ſwarnowany mandželski može pak ſe wschiem prawom reſtuyiç:

Schidž Boha knesa ſa ſchidž ma
A wschión ſo ſenu podda,

Tón rek: Moj Boh a nadžija
Sey mi na mjesto hroda,
Ty, knjež, bojesh me swarnowac,
S tých schrykow čeria wutorhacj
A se sch'odneho mora.

Ty pschitryesch me s schidlam,
(Geo jeno domječ jemu!)
Ty sakitasch me wopravdji,

A nedajch možy stemu,
Niz strachoczi, siž w nozj je.
Niz schivelj, kotryj wo dnjo dje:
Twój sch'it je moja prawda.

S Buděstež. Tudy bu šredu 25. julijsa
herbski misjonski šwedjen ſweczeny; wobſchernu
roſprawu podamy ſa tydženj.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritnij

Mots Tunka

ludži pödin

škréjetnj.

Hans Depla. Wóndanjo je ſo mi tež djiwuje ſchcho.

Mots Tunka. Kak dha to?

Hans Depla. Hlah, ja ſym wjecznje po ſeſnej ſcheježy ſhodjik, a nedawno mi ju tam jedyn ſakafa.

Mots Tunka. Dyrbesche ſebi Ty to luſtig dacie?

Hans Depla. Ja newjem, hacj bých to treba mjeſ, ale dokež mjer luburu, dha hacj nočzu dale žanele harj hnacj. Ienož to me miersa, ſo je tón njetzjich mložy ſwjet taſti weſjerſki a klubucinjazj.

Mots Tunka. Kaba to mjeniſch?

Hans Depla. Ja bých menužy ieneho mloženja ſa rjelacjerja mjeſ, ale dokež mi vo mojej

woli djielacj nočyzhe, dha jeho ſdžicka wutkacj. Wón je teho dla fužodſtvo naſcheinuvač pytač a to je ſo tež djiwnje doſk wot nebo naſcheinuvač doſko, ſo mi wjaz po starej ſcheježy ſhodjicj nedajda.

Mots Tunka. Nó, hdøy je jím ſich ſcheježicjka tak žalohnje ſlocjana, dha nech wſchak ju ſami wuiwaja.

Hans Depla. To ja tež praju.

Mots Tunka. Kak wele hoſdow treba derje wobłowaný ſiń?

Hans Depla. To ja newjem.

Mots Tunka. Ju wſchak, Ty to wjeſt! Žanyc hón netreba.

Hans Depla. Haj, to je wjerno.

Ljetuſche žnje.

S naranscheje Prusseje piſaſa, ſo maja tam dobre žnje. Tež naſieme žita dawaja dobru nadžiju, jenož tam a ſem, hdzej je deſčeja pobrachovalo, nebudja drje tak prawje

ſi ſpokojnosći. Ssynowe žnje ſu jara bohate a dobre býte, dokež mjeſachu tam ſa ne ſtajnje dobre wedro. Bjerny tež hacj do najnowiſcheho čjaka wſchudjom ſtrowe ſtejachu.

Se Schlesyňſkeje piſchu, ſo drje je

pošlene powodzenie, kotrež tam w tym samym czasu miejscowości, kąż pola naſi, tam a ſem ſchody načinito, ale ſo fu ſo tam žita tola ſyła tak radzite, ſo iich placisna po žnach najſtere wo 50 prozentow, to je, wo potoſzu delje pondze. To je tež hžom ſ teho widzic̄, ſo tamni ratarjo ſa pruſki ſorž wownia, kij maja ſredž oſtebra ſupowarej pſchepodac̄, jenož 25 nſl. bera.

Shtož najprjódzy rožku naſtupa, dha je teſe ſameje w delnej a hrjenej Schlesynſkej hžom jara wele dom ſhowaneje. K temu pom- haſche woſebje rjane a cjopte wedro, kij 14. julijsa ſaſtupi, kotrež niž jenož domſhowanie po- ſpjeſcha, ale tež žita, kij hiſcheje na ſwielzu ſteja, jara poljeſcha. Pſchetož pſches dotalne huſte a ejeſke deſchac̄je bjechu žita ſ wetſcha k ſeni delje ſejiſchcjanie a budžichu, hdy by moſkota dliſehe irala, jenož hubene ſorno mjeſte. Njetko paſ može to ſamo najſlepje rož a ſo pſchipo- rec̄, ſhtož ſo woſebje wot ječmenja a pſchenicy praitci hodi. Shto cjoptota a ſuchota, hdyž tež haſle w poſlenich nedzelach pſchinidzetej, wuſtu- ſowac̄ moſjetei, to je ſhonenym ratarjam, kąž tež miſinkam a peſarjam derje ſnate. Pſchi rož je tutón dobrý čaſ ſa delnu Schlesynſlu luſt poſdoje pſchischot, ale ſa hrjenju kąž tež ſa hornu, hdyž fu ſo žnie haſle tón tydjeni ſapo- cjeſte, je hiſcheje ſahe doſz pſchischot. Ale tež tam hdyž bjechu ſe žnemi hžom 18. julijsa ſapocjeli, je rožka pſches to rjane wedro jara poredzene. So budže rožka dobra a wele ljepe ſypac̄, dyžli loni, to je hžom w jete. Snopow je lietba njeſchtio mene, ſa to paſ wone wele wjaz naudawaja, ſyła teſko, ſo budže lietba ſkoró wo tſecžinu ($\frac{1}{3}$) wjaz ſorna, hac̄ tonsche lieto.

Ječmenja je hac̄ dotal maſo demſhowaneho, ale ſ teho je tola tak wele widzic̄, ſo lietba wo połdra a tež dwaj ſrōc̄ wjaz dawa, dyžli loni. Duž budže najſtere wo wo- loſzu tuniſhi, hac̄ dotal. Pſchi wſchym tym je ſorno tež jara rjane a dobre.

Shtož bjer ny naſtupa, dha pocjinaſa wone w Schlesynſkej lietba wele bóle ſhoreč, hac̄ w poſlenimaj dwjemaj lietomaj, a ſhoroſ ſuſtupuje tak nahle, ſo ſahony, kij bjechu

pſched njeſkotrymi dnjami hiſcheje ſelene a cjerſiwe, njetko ſteja, jako tychu ſ palowodu poſate byte. Majhore je drje to w dolinach a na moſtrach polach, ale tež wyshe ſahony neſju wot ſhoroſ ſchepuſchcjenie.

Ale pſchi wſchitelj biernajaz ſhoroſ ſola žitna placisna we wſchich krajach ſylnie ſpa- duje.

S pruſſich Lujzow piſaſa, ſo tam ſopa ſ najmeneſha 3 ſorž ſypa, menuſzy hdyž je rožka ſ ložich polow domſhowana.

W Franſowſkej a Italſkej ſu žnie jara rjane byłe, a žita tam jara bohac̄je ſypaſa.

S p e w y.

Z n j e.

Tak dha žnie fu ſarogjane; —
Wo tež doſhei moſkocije
Rhowany njetk ſuſe, rjane
Woſe dary do brózniſe.
Tak nam Woſa hnada ſ nowob̄
Rjane žnie domſhowac̄ da,
Hvži bſe runje ihetro doſho
Wulki deſch̄ a moſkota.

O ſo brhmy wſchitzh tenje
Woſa ſa žnie khwaliſi,
A bes djakowanja henje
Khljeb uſchal do rta nebralı.
Woſath tak, kąž tež khudy
Nech je Woſu djakomny,
Dokelž jaſyn džen my tuđy
Bes khljeba byc̄ nem'zemny.

Khwal tež Woſa, bratſe khudy,
Kij wj ſu ſu dom nechowatſh,
Ale ſara buſto tuđy
Wo khljeb wulku ſtaroz masch:
Wóh je tež we tutym hſec̄i
Sa tebe khljeb naroz dał,
So by tu a tuwoje džec̄i
Hłod tu tradač netrebaſ.

Ale ſ ſai'eſ ſrudſbu tola
Na te bierny hladamy,
Kotrež ſaſo bra chne ſ pola,
Għniſi, móh k rež, rħiemy.
Bierny, ach te ſrudach ludži
Wſtjedna jiedž wſchal ſtajne fu,
Koſiſ. — hdyž je možno — wſchudſi
Għej ſiċċi wohredk ūadjeju.

Tola s dowserenjom hladaj
Khudy bratje s nebehau,
Szerpliwie, schloz nimasch, tradał,
Hacz tą junu pschindjesch tam,
Hodzej nel' żadny wiadu khudy,
Hodzej hmy wschitzu bohacj:
Na nebu nej' tak kaž tudy,
Neje tak, kaž na hwyseči.

Ty pak, Bojo, spojež, hdyž mamę
Wjane žnie dom do bržnje,
So je wschitzu wujiwamy
A twojej ejezi džakomine.
Nech tež wot nich damy radu
Khudyram brairam we nisu,
Dha abe Bóh nam saho s hnady
Johnowacj, schloz hyseny.

Piotr Mlónč.

Cyrkwinske powjesće.

Wérowani:

Podjanska cyrkę: Miklawš Haſcha s Madworja s Madlenu Weickertę s Mniſchonza. — Michał Sinda s Euseja, s Mariju Wicjasez s Wulkeho Weltowa.

Křéci:

Podjanska cyrkę: Jan, Handrija Michalka, Khjejnika w Mniſchonzu, s.

Zemrjeći:

Djen 16. julija, Jurij Sahrobnik, khjeznik w Małym Weltowi, 63l.

W michalskej zyrki wryeduje 7. nedjelu po hwytej iroſizy dopołnia f. d. Wiejas s Welećina, wypołnju f. d. Wiazka.

Nawěśnik.

Smerec naju jenického syna Kortje Augustę, kotrež je ſedmy naju ſemretych džecji, wosierwamy wschitkim snathym a pschecjelam tudy fe ſrudnej wutrobu. Tón hamy wumredjen 20. julija t. l. dopołnja na pót ſidnacj a 23. t. m. pohrebachym jeho cjejko. — Najwutrobnichy džak prajimy wschitkim tym, kofiz jeho kaſchej a row tak traſnje wupyſchichu, psches cjož buchmoi hacz k hysam hnutaſ. So bu cjejko nasheho

lubeho ſemreteho syna tak bohacjje ſ róžemi, wo- neschkami a wjenzami wobbarene, je namaj do- pokasno, ſo won tež pola druhich w luboſſi a pschecjelnoszi ſteſeſche. — Tež prajimoj hwoj naj- wutrobnichy džak f. duchomnemu Krügarej ſa te troſhta poine hlowa, kotrež pschi wotproſchenju, kaž pola rowa a w Božim domi pschi předovanju namaj f. wutrobi pschinenke. A f. fant Roth en- burg eſi budz najluboſniſchi džak ſa to tjane psche- wodzenje khjerluschow, kotrež ſe hwoſimi ſchuleremi wunesę a w božim domi ſ pschecjelmi hyrglowymi pschewodzjeſche, tak ſo bu naſu a wschitſich psche- cjelom wutroba hmita, ale tež ſweſelena.

Do khłodnocy ſlina teſe ſemje
Bur hwoje hymjo wuſhywa,
Gso weſeli, ſo žnie wón ſmjeſe,
Kiz junu renje ſaſrawaſ:
Tak hy tež ty njeſt wuſhyt
Ty Gufelko! nam pscheluby.

Tež tak ſu twoſi braſſia, hoſtra
We Huczini tam wuſhyte:
Ty pak hy do khłodneho rowa
Njeſt ſchowanu tu w Porschizy,
My pak njeſt hifcheje newiemy,
Hdje abo hdy my wumreniy.
Duž ſvi njeſt mſerne, cžiche ſpanje
We twojej khłodnej komorzy,
Haž junu na to ſbojne ranje
Bóh knes naſ ſbudzi wotzowſy.
Bóh daj, ſo my tam pschindzemę,
Hdjež wschitzu naſchi a ty hy.

W Porschizach na dnju pohreba, 23. jul. 1854.
Šrudnaj starichej:

Z. Nachlowz a Maria Nachlowzowa
rodž. Weberez ſ Hucziny.

* * *
W Hornym Weltſtu je ſo njeſhto podalo.

Zena ſahrodniska žwinoſz ſ 7 ſórzamj polow a ſ zytkim žnem ſe ſe ſwobodneje ruſi na pschedan. Wſcho dalische je ſhonicz pola Groſy w Małym Budyschinu.

Pschemjenenia dla ſteſi khjezna ležomnoſz w bliſkoſzi miesta Budyschina a w dobrym redzi ſo namakaza', kotrež ma derje wopytaný piwonu a palenzowy ſchank, kaž tež ſlamarſtwo, pod ſpo- dobnymi wumjenenemi na pschedan; tež wotpo- cjuje na ſpomnenej ležomnoſzi prawisna palenç palenia a ſluscheja f tež ſamej wysche teſi wjazore kóz dobroh a plódnich polow.

Na kupenie hmyſlenym doſtawa ſo wscha- dalicha roſprawa psches konzeſionjerowanu agra- turu G. A. Loveniga w Budyschinu.

Nowy etabliſement.

Čeſzenym ſerbam Budyschini a wokolnoſſje najpodwólniſcho wosjewjam, ſo ſym w tudomnym mjeſzi
Elamy želesnych, worzelowych a frótkich tworow
 ſaloſil, a dowolam ſebi, ſ tutym po tunej, ale twerdej płaczisni, tak derje w zylym, kaž w jenotliwym
 ſzehowaze wiezy k dobrociwemu wobledzbowaniu porucicę, jako: blidne, dybſacze a druhe noſje, brtwie,
 noſizy, zokorowe klechcje, ſanki, banty, hoſdzie, grociane hoſdzie a pschetylſki, njety, ſchnalje, wſchje
 družiny gratu ſa tycerjow a ſankarjow, kruwaze a konjaze reczasy, pódkowy, želesny a moſtaſny
 grot a mlynſke piły.

Dale porucjam: Portemonnaisy, zigarowe etuisy, liſtnizy, tyſki, kijy, ſchpikleje, wahy, ſwjecjniki,
 wſchje družiny jehtow atd.

Pschi ſlubenuſ ſprawneho poſtuženia proſy wo prawje bohate wopytowanje

B. Fischer,

na ſerbſkej haſy čjo. 27 w Zakubez piwnym dwori.

Sawjessenje žnijow w bróžnjach a fajmach,

ſai tej ſlotu, wſcheho ratarſkeho gratu a domiazeho mobiliera poſticia woheňſawjazaje, wote
 mine ſaſtupowane towarzſto **Colonia**

w ſwojim ratarſkim sawjessjaſym ſwiaſku

po twerdyh tunich prāmiač ſe ſnatym dobytkom ſe ſpomneneho ſawjessjaſeho ſwiaſka, menujny
 ſ dobytkom ſzodſjetneje dividendy a ſ podzielom na nahromadjenym reſervofondom, ſiž ſa $1\frac{1}{2}$
 ljeta k roſdzieleniu pſchinibje.

Wſcho daliſche ſo na dobrociwe napraſhowanje hnydom wote mine wuloži a ja wſchitko,
 ſchtož je k poſiadnemu ſawjessenju treba, koždy čgaſ najnaležniſcho wobſtaram.

W Budyschini, 26. julija 1854.

Worix Hauffa,

agent Celenije,

na miſtowym torhoſteju čjo. 145/73.

Woheňſawjazaje towarzſto **Borussia** w Barlini
 ſe ſakladuñm k apitalom wot 2 millionow toleř pruſkeho fouranta
 a ſ reſervu wot 1 miliona toleř,

ſawjessjuje pſchecjiwo wóhnjowej ſchodzi po tunich a twerdyh prāmiač mobilie wſchitkich
 družinow, ſtady tworow, žito, grat a ſudobje a teho runja pod zyhlowanej, ſchindzelowej a
 ſkomjanej ſiechu a je podpiſany k horjebranju a ſapiſhanju ſawjessenjow ſtajnie hotowy.

W Budyschini, w mierzu 1854.

G. A. Lövenig.

Komptoir na ſwórkomej lawſtej haſy.

S naljetnych ſelow wot ljeta 1854.

Czakane poſyſki Dr. Vorchardtoweho a romatiſko-mediziſteſki ſeloveho mydla ſuſaſo w zylye čerſtvyh kruchach pſchiszcze; ja proſchu čeſzenych ſamolwerjow najpodwólniſcho, te ſa
 nich pſchihotowane kruchi njetko pola me woteberacj a djerju ſwoj ſklad tuteho, tež w tudomnej ſtroni
 ſpodbobneho Dr. Vorchardtoweho ſeloveho mydla k dobrociwemu ſupowanju naſhepe poruczeny.

Wilh. Hammer, ſeniczki depoſitar Dr. Vorchardtoweho ſeloveho mydla w Budyschini.

Snath a dobrý

Khoczebuski žerdkojth portoriko

nepshedawa so na prjodkstejazym budyskim hermanku wjazz na herbstej hashy, ale smjeju jón pschi djjiradli abo theatru s napschecja dwajslje-bornistich budow na pschedan, schtôz cjeszenim Sserbam Budyschina a wokolnoszie s tutym naj-podwolnitscho wojewjam.

Niemer,
tobakowy fabrikant s Khoczebusa

Vegetabilista **Žerdkojta** Pomada
originalny fruch vo 7½ nßl.

Tuta po porucjnoszi kral profesjaria chemise Dr. Lindesa w Barlini, s cijissje vegetabilisckich ingredientow hromadu festajana žerdkojta pomeda slusuje jara w ubernje na roszjenie wlosow, dokelz te same cjerstwe sjerji a psched wujschenjom wukhowa; pschi tym dawa wlosam rjany blyschcij a powetschenu shibicji wosz a je tez k djerzenju htadjenja wojsbne kmana. Jeniczy ma ju na pschedan w Budyschinii Wilh. Hammer pod radnej khjezu, w Kamienju Fr. Aug. Naumann a w Rakezach haptylar Facius.

200 toler stej na lejomnoszje abo wobszedenstwa, kij pod budyski krajny abo mjeschcianski bud stuscheja, na dobru hypotheku hnydom k wupojezenju. Dalische je shonice w wudawani Serb. Now.

Ztôz može teho menovaci, kotrej jo pzi posle-nej wilsej wodje wot wetentjanskoho hata tjesak ptej wzaw, dostaće pola gmeinstsko predstojicjera Krala w Wetencje toler móta.

Serbste Nowiny móža so, hdyz je wudawaćna sankuena, njetko slajnje pola k. pschekupza Jaka u na žitnym torhoschcu dossalacj, tez móža so tam wschitk, redaktej pschepodajomne listy, pisma, narjeschtki atd. wotedacz. — Tym, kij slobotu do sameje wudawaćne fastupicj nochzedja, dawaja so Nowiny i tym wólnom wor, kotrej na žitne torhoschco dje.

Zaúdzenu sobotu žita w Budysinje plaćebu:

Korc.	Wyška Nižka Srjedzna						Korc.	Wyška Nižka Srjedzna						
	Plaćizna.							Plaćizna.						
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.		tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	
Koſtu	6	20	5	20	6	5	Rjepl	6	20	6	10	6	15	
Viševra	8	—	7	10	7	20	Zahlo	10	10	9	20	10	—	
Iecjmen	5	—	4	15	4	22½	Hejduschka	7	—	6	20	6	25	
Womh	3	5	2	25	3	—	Bjerny	2	4	1	25	2	—	
Groch	7	—	6	—	6	15	Kana butro	—	12½	—	11½	—	12	
Dowoz: 2055½ koreow.														

Cišane pola K. B. HIKI w Budysinje.

Dwie samilijsi djjeklawych ludzi mójetej w Kone-
zach pola Worschiz wobydlenje a stajne djjelo dostacj.

C. f Kanig.

Pošwadnik nehdawshoho khróscianstvo serb-
stwo towarzstwa, Michal Hornich w Khróscij-
czach, jo towarzstwa pošwadniczu, kotraj hiszce
d vecich toleri wobstejescze, pzej nehdawshoho
předsedu Mr óza w Wujedzje na redaktora Serb.
Now. l. Esmerlera*) waznej pôtrebnosczi wote-
daw, ha so to nehdawshum slobustavam khró-
scianstvo towarzstwa k wedzeniu dawa.

*) To po swojim džele wobswédcam. Smolef.

Sa wucžahowarjow.

W Esmerlerowej knihačni može so dostacj:
**Nošpokasanje k lózkemu nauk-
nenju jendželskeje ryczie. 7½ nßl.**

NB. Schtôz do Ameriki abo do Australije pschindje, a s najménsha najnusniscze wjezy po sen-
dzelstu pomenowacj nemože, je bytý člowel.
Duž može so kójdemu wucžahowarej radicj,
so by šebej taſke rospokasanje kupit, psche-
toj w tym samym je wschitko, schtôz dyrbat
kójdý po sendzelstu móz, tak srosemliwie po-
dawane, so može je jedyn w krótkim cjaſu
nauknyjej.

Poredzenje.

W poſlednej rokowari wo herbstich božich šluj-
bach w Drežjanach (Serbst. Now. čjo. 28, str.
219.) cítať: 1. Timoth., sa: 2 Timoth.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedač,
placi so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čísto placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štwortlētna předpłata pola
wudawařja 6 nsl. a na kral.
pôsobec $7\frac{1}{2}$ nsl.

Číslo 31.

5. dzen augusta.

Léto 1854.

Wopšiſcieſſe: W Budyſhini, 5. augusta 1854. Štwjetne podawki. S Rakez. S Wojerez.
S Budyſhina. Spjewy. Hanž Depla a Mots Tunka. Pschilopk. Zyrwinſte powesje. Starvjeſtnik.

W Budyšinje, 5. augusta.

(Krótki politiſki roſhlađ.). S russko-
turkowskeho wojsowniſcja niežo woſebneho ſty-
ſchę neje, kiba so je ruſki general Andronikow
Turkow s nowa w Aſiſkej ſbit. — Hac̄ Rukho
Moldawu wopuſtcię abo newopuſtcię, to
pſchezo hisczeje wjeste neje; djenſa piſają no-
winy, so tam precz poczahnu, a nasajtra wiesczeja
ſakso, so tam woſtanu. Bitwy tam w poſlen-
ſich czasach žane mijeli neſhu. — Ani w
czornym, ani w naranskim morju so niežo
ſtało neje, hac̄ runje je do poſleniſcheho s nowa
ujeschto franzowiskeho wojska pſchijete. — Den-
dželſki minister wóndanjo na ſejmi woſjewesche,
so je admiral Napier woſtu móz doſtač, so ſümje
ſtufowac̄, ſtož chze, ale so je wón piſat, so
neje móžno ſe ſamymi ſódzemi ani Kronstadt
ani Sweaborg dobyc̄. — Doſelž Dendželčenjo
a Franzowijo ſami niežo wudobyčz nemóža,
dha njeiko žałosnje na rakufkeho khjezora a
pruskeho ſrala hawtuja, dokež tutaj pſchezo hisczeje
wojnū s Ruſami ſapocječz nochzetaj. Ale wonaj
drje ſebi tež myſlitaj, so jímai hisczeje treba
neje, ſebi druhich zuſykh ludži dla ružy ſparic̄. Hdyž
chzedža Dendželčenjo a Franzowijo rad
bitwu s Ruſami mječ, čjoho dla dha w Wa-
lachiji na nich neſzahnu. Ale s daloka tſjelec̄,
kaž na morju, to tam neplacić a duž bychu
tam najradſcho Rakufchanow Ruſam na ſchiju
poſtali. Gji drje tež ſkončnje do Walachije a
Moldawu poczahnu, ale wjesje jenož ſwoje dla,
kiž pak ſa druhich ludži. — Pruske ministerſtwo

budje njehdje 20,000 koni kúpic̄ dyrbec̄, jeſli
chze kavalleriju a artilleriju doſpoſtne na wójnſtu
nohu pſchinesz.

W Schpaniſkej ſo tamne naležnosſje džen
wote dnja bôle ſachmatuja a neda ſo hisczeje
prajic̄, fotra ſtrona tam ſkončnje dobuđe. Tam
je menujzy wele ſtronow bes ludom; ſe jenej
ſtroni ſluscheja m o d e r a d o - ſojo, kiž ſebi dale
niežo nežadaja, dyžli konſtituziju abo krajnu wu-
ſtaru wot ljeta 1837; ſe druhzej ſtroni ſlu-
ſcheja p r o g r e ſ i ſ o j o, kiž chzedža predawſchu,
ſwobodniſku wustawu; ſe tſecjey ſluscheja d e-
m o ſ r a t o j o, kiž chzedža republiku mječ a ſ
ſchtwórej ſluscheja cji, kiž chzedža nietzischi kra-
lowſki dom wuhnac̄ a Schpaniſku ſ Pórtugalskej
ſienocjic̄. Sa fotru ſtronu jich najwjažy ſ luda
je, to hisczeje ſławne neje, reveluzija pak tam
tu ſhwili w najrénchim ſeſjewi ſteji.

Šwjetne podawki.

S a f ſ k a. Sauidženu nedželu pſchivewe ſo Ježo
Kralowska Majestosz a Ježo Kral. Wyſkokoſz vrynz
Duriſ ſ poſlenim čjahom na budyſke dwórnich-
cjo, hdjež wobaj ſe ſwosim pſchewodženſtwwom ſ
wosa wutupiſhtaj, ſo byſchtaj ſo do Rakez na
ſakcu hořinu podatoj. Wele ſluda bje na dwó-
rnichcju ſhromadženego a wysche teho bjechu tež
budyſke kralowſke, mjeſczejanſke a wojerſke ſa-
ſtojnſtwa pſchitomne, ſ koſtrymiz ſo kral ſhwili
roſmotwesche. Tafo bje wón do wosa ſtupit,
ſo by dale jjet, wunje ſ. mjeſczejanſta ſtarka

tskrdejnu stavu, kotrejž pschitomni sylnje pschihoshowachu a bes tym, so ho kral po mjeszi a po mjeschczanskich lezomnoszach weseſhe, bu jemu i čeſzi ſe ſwonami ſwonene. To ſamo ſta ho tež, jako won naſajtra popołnju $\frac{1}{2}4$ na dompučju ſaſo psches mjesto iſedzishe a hdž wón na dwornischem wotijedze, bu jemu tam tež trojzy ſlawu wunesena. — Prinz Albert bje ſo na pschewodjenje do Sigmaringena podał, hdžez bu jeho pschichodna macz, prynzeſyna Wafa, ſhowana, a prynzeſyna Albertowa je ſaſo w elſtrastich ſapelach. — Knes Trütſchler, radicjal pschi budyskej krajſkej direkſii, je starobr dla wotſtupiſ a na jeho mjesto dotalny ſekretar Edelmann naſtupiſ.

Pruſy. Hac̄ runje kral žanu poſhilnoſ ſi wojni nima, dha dyrbi ſo tola tež ſi wojni pschihotowacj počecj, dokelž to wſchudzom wokolo neho činja. Wón ſo paſ pschelhodatacji nochze a duž je naſprjodzy poruczeńnoſ data, ſo by ſo kavallerija a artillerija tak pschisporita, kaž ſo to ſa wojnu ſluscha. Ale to je droha wjez, pschetož ſi temu dyrbi ſo njeſko na 20,000 koni ſupicj a te budža wieszie rjany penes płaćcij. Schtož ludži ſamych naſtupa, dha je poſuczene, ſo bychu ſo predy žnie domiſhowate, hac̄ bychu ſo muſtwa do wojſka powolate. — Kral je ſo ſ Mniſhowa ſaſo wróciſ a 3. avgusta do putbuskich mórkich ſapel iſie. —

Rakuſy. Schjezor ſzeli hischeje pschego wiaz wojſka na ruske meſy a na meſy Móldawu a Walachije. Hac̄ a hdž chze rakuſke wojſko do Walachije ſakrocziej, wo tym tu ſhwilu niežo ſlyscheinje neje.

Franzowſka. Tudomne nowiny piſaja, ſo Franzowſjo a ſendjeſzenjo Ruſowſku runje won pomeñſciej nechaja, ale ſo chzejza Ruſam jenož ſödije ſkafiecj, Sewastopol a Kronstadt wutupicj a Moldawu a Walachiju ſ ruki wuwincj. — Nemjer w ſuſodnej Schpaniskej ſhjezorei luby neje, dokelž je lóhlo možno, ſo w Franzowſkej tež njeſtai ſepoſoi bes ſtradičnymi republikanaremi wudzy, jeli woni w Schpaniskej ſi možy pschindu.

Ruſowſka. Dwie ſendjeſtej ſödji ſtej na Bomarsund tſjelatej, ale nejſtej dale ničjo wuſtukowalej. — W Kolinghaſenu na ſupi Diefeli

bu ſendjeſzenjo 4 ſödje ſajeli, na kotrychž bje drewo. — Ruſoſo maja njeſko ſchtyri wulſe wojſka ſi wojni hotowe, jene pod Andronikowom w aſſich ſtronach, druhe pschi Donavi, tſecje w Poſlkiej pod Rüdigerom a ſchitworte na briohach naranscheho morja.

Turkowſka. Tydjenja pschihadžachu ſe wſchich ſtronow poweſzie, ſo Ruſoſo Walachiju wopuschczicj nochzedža, a tón tydjeni piſche ſaſo wſchón ſwjet, ſo woni ſ nowa pschihoth ſi wucezhenenja ſ tuteho kraja činja. — Žana bitwa tam w poſleniſibich dnjach byla neje. W Walachije pola Giurgeva je jenož 9000 Turkow; pola Ruscejuka je iſich 30,000 a w bliſkoſi Schumile 70,000. ſendjeſzenjo ſtej w Schumli, Dewni a Parawadu a Franzowſjo ſu dróhu wot Varny hac̄ do Bodbaſchi - a a Burgasa wobſadžili. — S Aſſeſteje piſaja, ſo je tam russi general Andronikow Turkow ſaſo ſbit a ſ 25,000 mužemi a 80 kanonami rieku Arpačai pschetrocjiſ, tak ſo bje won 6. julija jenož hischeje njeſotre hodžiny wot Karſa ſvalenj.

Schpaniſka. Tudy je mjeſchenja džen wote dnja wetscha. Kralowa žanu móz wjazy nima, pschetož w Madridzi roſkaſuje tu ſhwilu tamniſcha junt a, to je wuberk njeſotrych muži, a w drugich mjeſtach, hdžez runje woſazy nekommanderija, tam ſu tež taſke junt ſroſkaſowanje na ſo wſake. Kralowa je w ſwojim hrodži jako woblehnena, a zyłe mjeſto Madrid je ſ barikadami pschecjehnene, kotrej ſu wot wſchelaſich ludži wobſadžene, kiz bróni ſložcji nochzedža. Duž mjeſchenio a kralowa ſi wullim požadanjom na to čakaja, ſo byſtaj Espartero a Odonné ſtere ſlepé do Madrida pschicahnyloj. Bes tym je w Madridzi jene ſcenocjenſtwo poſtanjoſlo, kiz ſo revolucionarny ſud menuje a wſchilich, kiz ſu ſi potajnemu poſzajſtwu predawſcheho ministra San-Luisa ſlusheſi, ſatſjelicj da. — Wóſko, kotrej je w Madridzi ſ ludom woſowalo, je drje njeſko mjer ſejzito, ale ſ wobeju ſtronow ſu njeſotre ſta wo ſiwenje pschischt. — Espartero, kiz je hžom w predawſkich liſtach jumu w Schpaniskej najwyſche roſkaſowanje w ružy mjeſt, pschiblizuje ſo Madridej a wſchudže jeho na jeho puczu ſara čeſsja. Won paſ drje ſtere do Madrida nauts nepocjehne, hac̄ ſmjeſe

s generalemi Odonnellom, Dulzu a s druhimi wurdzene, kaf chzedja so hromadzie pszechiziwe kralowej a pszechiziwo ludej sadzerzej.

Ze Serbow.

S Rakez. Sandzeny tydien piatki rosnescie so w naszej wzy powiesz, so hizom nedzelu nasch krajny wotz Bedrich August do Rakez pschijiedje. Hacj runiez dyrbesche tajke wopytanje jenoz naschemu hnadmemu knejstwu placicj, dha pokasa so tola tez bes weznyymi wot wschitkich bolow tajke dzielbranje, so s wetscha wschitke rusi pschihoth czinachu, psches kotrej by so tajki wyposi a zdny hosc hacj nanajezhominischo a nanajutrobnischo powitacz mohlt. Nedzelu psched wezjom bje zyla wez wokolo schuzeja runie tak po mognoszi wupyschena, kaz knezi dwor. Pschi sapocjatzku wzy biesche gmeinska rada wulse a krasne czezne wrota natwarila, na kotrej so tsi khorhowie smahowachu, jena wulka herbska a dwie menschej kujissich barbow. Wosredja biesche wulki wenz s kacjanskim piismom: „Salve pater patriae“ (Witaj, krajny wotz!). — Wysche teho stejesche na schuzeju hiscze pecj druhich wot wschelakich swojbow natwarenych czeznych wrotow. Psched wezjom czeznicu kralej napszechizo: s. duhomny, s. s. wuczerjo s renje wupyschenemi wenzathmi a pacjerathmi schulstimi dziecizmi, khebetario, fastoijnym gmeinow, wezni holz a holz a wulka syla pschi-hladowarjow s bliska a s daloka. Predy czaha so khoroi smahowasche a na mesach rafeczanskich lezonoszjow pschi scheschowskich khoinach, hdzej so s wobeju bolow schuzeja wulke kuczlane plomjo kwojeczesche, czah fasta. Iako Jeho Kralowska majestosz pschijiedje, bu ta sama najpredy wot s. komornika s Rabenau nad Rakezami a potom wot s. duhomneho wutrobnje powitana. Na to pschepodachu schuliske dziecji w schtuczach napisane powitanje a niefotre wenz a potom bu wot zyleho luda tskroczna hrimotata slawa wuneszena. Wokna wschitkich twarenjow pschi schuzeju a knezi dwor biechu renje pochwecjene a se wschjemi swonami so swonesche. **S Kralowskej majestoszji biechu** so tez pschivesli: ieho kralowska wypokosz prynz Jurij a wele druhich

woszehnich knezich. Nasajtra rano siedzisze kral, prynz Jurij a wele druhich knezich psches Kamenej do wulkeho „stareho hata“ na facju honitu. Kameneczenjo biechu tez wulke czezne wrota na schuzeju stajili, kotrej biechu s wienzami a rianymi pihanymi bantami wopowieszane. Po wobedji wokoto dweju pschipolnju siedzisze kral a prynz wotsal. Wulka czajoda ludzi bje so psched knezem dworam shromadzika a jima psches wosorne polkonenie swoje wutrobnie bozemje siewi.

(Druhi dopis.)

S Rakez. Badny, ale sa naschu wez wulzyschnie sweszelazy biesche dzen 30. juliia, pschetoj na tym samym nasz Jeho Kralowska Majestosz nasch wschudjom wutrobnje lubowanym kral a Jeho Kralowska Wypokosz prynz Jurij se swojim wypokom wopytom poczegischtaj.

Nasch knes, kralowski sakkli komornik s Rabenau a chysche menujaj w swojich hatach facju honitu bierzej, a biesche k tej samej tuteju wypokolej knesow pscheprosyl. So by yak tez nascha wez swojemu krajnemu wotzej swoju swjernosz a lubosz wopokasala, dha bu wscha mognia priza na to natzena, teho sameho po mognoszi swedzienzy powitacz. Schiesa czeznych wrotow bu psches krajnu drohu natwarenych, na kotrej kujisse a sakkli khorhoje smahowachu. Nairenischo biechu priene pschi sapocjatzku knezeje sahrody, na kotrej kredzisni wulka herbska khorhoj sejhrawasche. Wysche teho biechu hiscze tsi druhe czezne wrota, jene w wrotach do knezeho dwora, a dwie psched khodami do hrodoweje sahrody. Tez hoszeniz biesche s wienzami wupowieszany. Monach na drozy khjetry fruch wote wzy, stejachu schuliske dziecji w swedzienzych drastach s wienzami wupyschene, pschi smahowazej sakkli khorhoj, s. s. Rabenau a wyschi hajnik na konjomaj, s. s. farat a wuczerji, gmeinska rada a drusy a khjetra mnohosz druhoho luda, kiz bje so s wosolnych wosow feschta, pschi palazych kuczlanych pochadnjach, na pschishad tutych wypokich knezich wotczakowaio. Po dzewcijach Jeho M. kral sakkli kaz tez J. K. W. prynz Jurij se swojim pschewodom pschijiedzschta, a buschtaj swedzienzy powitanaj.

W Rakezach nutskach biechu w knezich wrotach ej, kiz na druhu dzen czolimy storcasz mjesachu,

w swojej wośebje k temu pschihotowanej braszii s palazymi pochadnemi postajeni. Hōszenz a te kheje, nimo kotrychž cji wykrozy knezia siedzichu, biechu psches nutskach naſtajene swoje poſwietcione. — Knezi dwór biesche nanajrenſho wypſcheny a hród ham woprawdži kralow sy ſtajadowany a pschihotowany.

Rafajtra rano wokolo scheszi wesechu so na lacju hontwu. Na tej samej biesche 19 tſielzow, ſchtož biechu luczi woſebni knezia. Kózdy tſielz iniejeſche swoi čolm sa ſebe a ſnidž ſa swojego ſlužobnika a wſchilke čolmny biechu s khorhoječkami wupyschene. Iako biechu so tſielzy do čolmow podali, kotrež biechu po wiestym redzi a po wiestej dalokoszi postajene, dha bu wot wyscheho hajnika ſnamjo date a wſchilke čolmny poczachu, wot wiestych ludzi ſtokane, po haczi poriadnje dale płowacj. Mužojo, kotriž čolmny ſtokachu, biechu wſchitz jenak ſwoblekani, menuz w rubianych kholowach ſe ſelenymi klemi a w biełych koſchlach, a brodžachu w wodji, tak ſo čolmny ſame be wſcheje hary wot jeneje ſtrony hata k druhzej czechnicu. Pschi tutym čahu bu njehdje 60 laczow tſelenych a potom tež hischeje wiesta licjba. Kral je ſich wſcho do hromady 28 trecht. Iako biesche prijeni ciaz k druhzej ſtroni hata pschijjet, wukupichu cji knezia a kniedachu. Po ſniedanju poſtracjowasche ſo ſ hontwu dale a bu wſho do hromady 104 laczow ſtſelenych. So bychu laczki, kiz ſo njeleko runje ſinaja, ſ hata cjełnye nemohle, bje tón ſamy ſ džjela ſe ſyje, ſnidž 2000 kózdi doſkej, wobdaty. Po dokonjanej hontwi weseſche ſo kral ſaſo do Kralez, hdyjež bje wulki wobed a po wobedzi poda ſo wón na dompuę. Duży je wón pak hischeje k. hrabju ſ Riesch w Neſwazidli ſ wopjtom poczeſtit.

Kraljej je ſo, kaž ſo powſchitomnie wobſwiedzia, wſchudjom wubernje lubito.

S Woyerez. Ćudny wumre 18. julija l. Matej Drogan, emeritierowany farař ſ Wulſich Šožarow, starý: 56 l. 7 m. 3 d.

S Budyschina. Pschi Merwizeg nowej fabrizy, kotraž ſo tu khwili mutiwarjuje, je ſo tón tydjeni dwójny neſbožje ſtato. Menuz vónbjelu padże tam jedyn džiekaczet, wiestu Buſ ſ podhroda, delje a wobſchodzi ſo tak jaſoſnje,

ſo dyrbesche po njekotrym času wumrej, a wutoru wobſuny ſo tam murei Gólc ſ rybōweje haſy tak neſbožomne, ſo ſebi nohu ſtama.

S Budyschina. Na mjeſto dotalneju mjeſchczansku radžiczelow Rosenkranza a Kliemann a buſchtaj wóndano banquier Wels a ryčnik Petrich nowowuſwolenaj. Poſleñski ſwoje ſaſtojnſtwo halle po nowym ljeći nastupi, k. Wels bu pak hizom ſandženy tydjeni ſapokaſany. Tež blyſchachmy, ſo bu jemu pónđelu wečor ſaſtanicko pschilneſene.

S Budyschina. Redakcia je ſhonika, ſo je ſandženu nedželu w Schunowi a pónđelu wečor w Rydej pola Woyerez wohen byt, ale wobſcherniſchu roſprawu možemy hakle ſa tydjeni dacj.

S Budyschina. Čnes prawisnik Wehi a je tón tydjeni ſa aktuara pschi tudomnym frajno-ſudzi postajeny.

S p e w y.

Zneñſki khjerlufsch.

1. Djal a cjeſz: | — mjeſi boh tón miły,
Kiz nam bródu Johnuje,
S kózdom ljetom nowe džiwy,
Měoz a kraſnosz poſaže.

2. Djal a cjeſz: | — ſa Johnowanje,
Kiz ſamy ſ pola ſhowali,
Zeho wózne wobſtaranje
Deshcz a ſlónzo wobradži.

3. Djal a cjeſz: | — tem' ſneſel dajmę
Spjewajo a we ſkutku,
Bratrow hłodnych nerostajmy,
Gſmilni ſmilnoſz doſtanu.

4. Djal a cjeſz: | — dōj ſemja boža
Nehe plód nam k potrebi —
Hacj do rowa, ſmertnoh' loja,
Khwalmu boha weſeli!

h. S.

Mišonski młody pan.

(Narodna serbska pěſnička.)

Prijét je z Mišna młody pan :::
Je z pôlskim kralom kóſtku brał.

Přehral je kubla, pjenjezy, :::
Třicyci wozow wojatskich;

Štyrcyći konjow rajtařskich, :::
Na kózdom konju pachoła,

Kiž z mječom swětlym zejhrawa, ;;
Dwaj pak staj jemu ēeknayoj.

Pod hórku leži korčmička, ;;
W tej korčmičcy je korčmaťka.

Tam přijētoj staj pacholaj ;;
A za blido so synyloj.

„Nětk namaj porjedź korčmaťka ;;
Toh' piwa, wina, wšebo dosć!“

„Wój staj mi slépcay slépcowskaj, ;;
Kiž žanoh' kroša nimataj.“

Hólčik tón skoči, wobskoči, ;;
Tři sta jom' z kapsy wuskoči.

„Nětk namaj powjez, korčmaťka, ;;
Hač hólcaj pjenjez nimataj?“

Na tym so spodžiwa korčmaťka, ;;
Hdže hólcaj pjenjez bjerjetaj.

„„Mój jelenje smoj trělaloj, ;;
Tež něsto mlodyeh sornikow.“

„Z tym pjenjezy smoj warb'waloj,
Zo móžemoj nětk pić a hrad.“

Mots Tunka. Ola teje schejek, kotrejz m,
mój Hanso, tndženja pomni, so wjazý po nei no-
chzedžja khodžiech dac̄, hym ja tu wjaz kufš hinač
płyšwał.

Hans Depla. Raf dha to?

Mots Tunka. Hlaj, ja tam tež pschiubžech a
duž tam powedaču, so je ho tón mlody čłowek se
pwojej hamžnej wolu vjekla wostajik.

Hans Depla. Glej wschał tola.

Mots Tunka. A dale prajachu, so je pschi
ljetuchim mokrym wedri žona po syni čjerchala a
nele vo schejezzy hic̄ chyta a k temu hisheče hwa-
rila. A duž te ho safasowanje be wscheho nastchę-
wania fuſhodstwa stało.

Hans Depla. Aj, aj, aj, aj!

Hans Depla. Glej swědomje so tola lich-
ko do stracha poda.

Mots Tunka. Schto dha ty mšenich?

Hans Depla. Duž hebi tenož pomysli, dha
hiehu ſenemu muzej klemjaniske wohady 450tl. prez̄
pschiubžek.

Mots Tunka. Nō, to je woprawdžje hrófny jort.

Hans Depla. Temu muzej bje to nimo wsche-
ho jorta a wón hliedžiſche na wsche waſchnje ja tom,
so by wunamakał, hdže ſu wone tola wostake. Ma-
poſledku wón na to pschiubže, so je niždy nichón
druhi nima, khiba teho žona.

Mots Tunka. Dyrbjak to tola swjet wjerięz,
so žona muja wobkrane! Dha hym ja tola wje-
zny, kak je wón te penesž ſažo doſtał.

Hans Depla. Won spuszczenie ho na pschiwojseru a hukosz, a duż ho jemu ta wiez radzi.

Mots Tunka. Ale jak dba?

Hans Depla. No, won przesze pshed hwojel żonu, so k draczej pónudze a so budże temu, kij se te penesz kranek, tak prawie ilie mot dracza nacjnicz dacj, tak so hebi tón vaduch jannez rady wedzic nebudje. — A haj, dołko netrasesche, dha biechu jebó penesz saho pschischke.

Mots Tunka. Haj wschak, pschiwera je druhy móznišcha, hacj wjera.

Mots Tunka. Braj wschak Hanso, schtó je tak wokat, so je jeho wschón hwest hlyschak?

Hans Depla. Bratse, to ja wjem. To bje wołok w Noachowym kaszecju.

Hans Depla. Ja chyže cji hewak tej niesichto s Belska powiedacj, nech pak to hacj na nowy tydzień wostane.

Prilopk.

Kuziski wulki spjewanski swedzen smieje ho nedzeli 13. a póndzelu 14. augusta. Nedzelu budża ho nabózne spjewy w zyrtwi spjewacj a póndzelu druhe pódla tselernie, bes nimi tej jedyn herbsti. Tónie spjew moža herbszy spjewarjo w wudawaini Serb. Now. dostaci.

Postajenje čežkoty a placisny zaltow, khleba, muki a wotrubow
wot 1. augusta 1854 hacj na dalsche sa mjesto Budyschin.

A. Sa mjeschjanskich pekarjow:

I. Pschenicze peczwo.

a 1 np. zały	.	.	.	— lb.	1 lt.	2 fw.
- 5	-	-	-	-	7 - 2 -	-
- 6	-	-	-	-	9 - - -	-
- 1 np. senkbruta.	.	.	.	-	2 - - -	-
- 3	-	-	-	-	6 - - -	-

II. Ržane pečwo.

W wuberneho čjisteho knejsk. khleba — tl. 1 nbl. 7 np.
prjeneje sôrty domjazeho khleba s 1 pošnamenicj:

1 lb.	-	-	-	-	— tl.	1 nbl.	2 np.
2	-	-	-	-	-	2 - 4 -	-
4	-	-	-	-	-	4 - 7 -	-
6	-	-	-	-	-	7 - 1 -	-
8	-	-	-	-	-	9 - 4 -	-

drubieje sôrty domjazeho khleba s 2 pošnamenicj:

1 lb.	-	-	-	-	— tl.	1 nbl.	1 np.
2	-	-	-	-	-	2 - 2 -	-
4	-	-	-	-	-	4 - 4 -	-
6	-	-	-	-	-	6 - 1 -	-
8	-	-	-	-	-	8 - 7 -	-

W Budyschin 31. julija 1854.

Cyrkwinske powjesce.

Wérowani:

Michalska cyrkę: Jurij Frýszha, wóslensk w Glini, s Mariju Madlenu Förstarej se Galdowa.

Podjanska cyrkę: Jakub Wylem Adam, mjezby džiekat' tudy, s Mariju Warnacjez, pomenowanej Marikej, s Khrószcz.

Krčeni:

Michalska cyrkę: Handrij, Handrija Kudjelle, wobydlerja w Czichonach, s. — Korla August, Jan na Hadama Klingsta, wobydlerja na Židovi, s. — Hana Krysztiana, Jana Bohumjera Wiczasa, wobydl. na Židovi, dž. — Jan Korla, Michała Gudy, ihjelerja a polerja na Židovi, s.

Zemrjeći:

Djen 20. julija: Jan, Michała Sindy, wobydlerja w Wulkim Welkowi, s., 1 dž. — 21., Hana Krysztiana, Handrija Janascha, wulkosahrodnika w Czeschini, dž., 4 l. 3 m. — 25., Pjetr Rencz, khjeler a poleć na Židovi, 65 l. 8 m. — Maria, Jurja Reczki, wumjenkarja w Brzeszni, dž., 39 l.

W michalskej zyrfki prjeduje 8. nedzeli vo ſrja-tej troſizy džopolnja k. d. Wjazka, džopolnju k. d. Wanak.

B. sa hokinjskich, židowskich a wehnych pekarjow:

prjenaje sôrta domjazeho khleba, s 1 pošnamenicj:

4 lb.	-	-	-	-	—	4 nbl.	6 np.
6	-	-	-	-	-	6 - 3 -	-
8	-	-	-	-	-	8 - 4 -	-

druga sôrta domjazeho khleba, s 2 pošnamenicj:

4 lb.	-	-	-	-	—	4 nbl.	2 np.
6	-	-	-	-	-	6 - 3 -	-
8	-	-	-	-	-	8 - 4 -	-

III. Muka a wotruby.

1 jentnar pschenicze muki, 1. sôrty	7 l.	18 nbl.	— np.
1 - pschenicze muti, 2. sôrty	6 - 16 -	- - -	- - -
1 - pscheniczych wotrubow	1 - 19 -	- - -	- - -
1 - ržaneje muti	5 - 5 -	- - -	- - -
1 - ržanych wutrobow	1 - 22 -	- - -	- - -

Mieschjanská rada.

Nawěśnik.

Nowy etabliſement.

Čeſzenym ſerbam Budyschina a woſolnoſſe naipodwólniſcho woſiewjam, ſo ſym w tudomnym mieſci
Klamy želeſnych, worzelowych a krótkich tworow
 ſaloſil, a dowolam ſebi, ſ tutym po tunej, ale twardej płacizni, tak derje w gylm, kaž w jenotliwym
 ſiehowaſe wjezy k dobrociidemu woſledzbowanju poruczicj, jaſo: bliſne, dybſacjne a druhé noſje, brimje,
 noſizy, jokorowe klechcje, ſanki, banty, hoſdzie, grociane hoſdzie a pſchedycſi, niety, ſchnalje, wſchje
 družiny gratu ſa tycberjow a ſankarjow, kruwjaſe a konjaſe recjaſy, pódkowy, želeſny a moſaſny
 grot a miłyne ſily.

Dale poruczą: Portemonnaify, zygarowe etuiſy, liſtnizy, tyſli, kijy, ſchpiheliſe, wahy, ſwyczeńki,
 wſchje družiny jeſłów atd.

Wſchi ſhubenju sprawneho poſluženia proſy wo prawje bohate wopſtowanje

B. Fischer,

na ſerbſkej haſy cjo. 27 w Zakubez piwnym dwori.

Woschitkonne ſawjeſſjaſe towarſtwo.

(R. R. prw. Assicurazia Generali w Trieſti.)

Garučaſy fond towarſtwo Djeſkač millionow ſchjeſnakow dobrzych penes.

Sakladnyka pital	2,000,000 ſchjeſnakoo.
Reservy hacj ult. decbr. 1852 składowane	5,000,000 .
Dokhody na prāmiach a na kapitalſkej dani	3,000,000 .

Wetſhi džiel ſamojenja towarſtwo je na ſubka hypothekarijsy wupojeſjeny.

Sawjeſzenja na twory, maſchinu, mobilije, ſlot, wumlocjene ſita atd. atd. pſchedziwo wóhnju
 po tunich twerdzie poſtajenych prāmiach.

Doplacjowanja ſo ſenje žadacj nemója.

Policy w pruſkiſ penesach, wuplaczowanja ſa ſchłodowanje bes motcjeñnenja w tych
 ſiamych penesach.

Wſchi ſawjeſzenjac ratarſtich pſchedmetow poſlicja towarſtwo woſebne dobytki.

Sawjeſzenja kapitaliſow a rento na ſiwenje čłowekow. Sawjeſzenja pucjwaſych ſi-
 plow na drohach a želeſnizach.

Wſchi poſjadane wuſladowanja dawa

Ferdinand Petau,
 woſteſny agent ſa Budyschin a woſolnoſſe.

Na wukrancjanskim rejeru, w tak menowa-
 nyim starym hacji, leži hiſhce

150 ſuchich woſczjeſlenych khójzow
 twarskeho drewa po ponijenej płacizni na pſchedan.

W Hornych Brusach w juliju.

Fischer.

Na pucju woſ Kotej do Hrobiſcju ku mó-
 danju jedyn forb a jena lawka ſhubena. W forb
 bjechu wſchelake wjezy, bes druhim tej ſzienowym
 čjaſnik abo ſeger. Sprawný namakař chyłt to
 ſa dobre myto na Kubizek ſubli w Dubrawy
 dobrociivje wotedacj.

S such e droždžje

zylje švlny a po kotruch ſo derje hiba, ma ſtajnje čerſtwe na pſchedan w Budyschin na ſerbskej haſy w welbi, pſched kotrym ſtaſ dvaſ muraj wupoſhnenaj.

J. G. F. Nieckſch.

Rhwalobnje ſnajomne

italske medowe mydlo

haptykarja A. Soperati-a w Lodi-u (w Lombardach)

$\frac{1}{4}$ fruch po 5 nſl., $\frac{1}{2}$ frucha po $2\frac{1}{2}$ nſl.
ma ſtajnje čerſtwe a dobre na pſchedan w Budyschin Wilh. Hammer pod radnej ſkeju
w Kamenzu Fr. Aug. Naumann w Raſezach haptykar Facius.

Na Židowi nedaloſko papernika bu ſredu wečor jedyn portemonnaie namakany a može ſo w wudawańi Serb. Now. ſaſo doſtač.

Schwarzwäldarske ſzjenowe cjaſzniki a hrajate ſegerje

džiela a poređa podpiſany po naſtunishei plaćisni. Moje wobydlenje je vola k. dróharſteho miſchtra Findeiſena na ſukelnicej haſy w Budyschin a proſchu naſpodwołniſcho wo dobroćjiwe dowjereneſe.

C. G. Ulbrich, cjaſnikar.

Geszenym ſerbam wojewjam ſ tutym naſpodwołniſhi, jo
mam ſwoj

farrouſel

njetiſchi hermanek na jjecharni abo reitbahni, tu ſtronu hdzej ſchježeka na želesnizu won wedze, a porucząm tón ſamy wſchilki naſnaležniſho. Weifer.

Zańdženu sobotu žita w Budysinje plaćachu:

Korc.	Wyša. Niža. Srjedzna.				Korc.	Wyša. Niža. Srjedzna.					
	Plaćizna.						Plaćizna.				
	tl.	nſl.	tl.	nſl.		tl.	nſl.	tl.	nſl.		
Rójka ſtara	5	20	5	10	5	15	6	15	5	15	
Nowa	5	10	4	25	5	—	6	15	6	12 $\frac{1}{2}$	
Pſcheriza	7	15	7	—	7	7 $\frac{1}{2}$	10	5	9	25	
Secimien	4	25	4	15	4	20	1	27 $\frac{1}{2}$	1	20	
Wows	3	5	2	25	3	—	—	14	—	12 $\frac{1}{2}$	
Dowoz: 1897 $\frac{1}{2}$ kórcow.											

Čišane pola K. B. HIKI w Budysinje.

Sſerbiſki ſpjew,

kotryž budže na wulkim lužiſkim ſpjewanſkim ſwedzenju pöndzelu 14. augusta ſpiewany, može k. k. ſpiewarjo hžom ujetko w wudawańi Serb. Now. doſtač a chyli jón tam ſtere lhepe wotewſacę.

Pſchispomnicz ma ſio, ſo ſerbszy ſpiewarjo połne prawo drugich ſpiewarjow wužiwaja, hdyz tež jenož pöndzelu na ſpiewanju džel brac̄ móža.

Šhromadjiſna

počolarskeho towarſtwa w Bareži
ſredu 9. augusta popołnju 3.
w tamniſkim hoſzeniu.

Pſchedſydw o.

Lužiske předarske towarſtwo

w Lipsku

je wobzanknyło, ſeptembra tuteho lěta ſwiedzeňi přečelneho hromadupřindženja wſitkých něduſich a nětciſich ſobuſtawow na Oybinje pola Žitawy ſwjećić, k čomuž ſo z tutym wſitke něduše ſobuſtawy a čeſne ſobuſtawy přečelniwe přeprōſeja. Daliſe budže pozdžiſo wozjewjene.

Michael,
tu khwili senior.

Rachlowſke ev. luth. towarſtwo ſmjeje tuteſe ſhromadjiſnu.

Pſchedſydw o.

Šmolerjowa knihařna w Budyschin ſtutym naſpodwołniſho wosjewja, ſo wona tež wſchitke niemſke cjaſopiszy wobſtara, jako: Gartenlaube, Dorfbarbier, Sächſisches Kirchen- und Schulblatt, Sächſische Schulzeitung, Pilger, Bienenzeitung, Misionsbſtatt; a t. d., atd.

Tež ſu w ſpomnenej knihařni wſchitke niemſke knihi a muſikaliſe na pſchedan abo wobſtaraja ſo te ſame po požadanju najruciſiſho.

Serbske Nowiny.

Za nawěščki, kiž maja so w
wudawańi Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plać so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawań
J. E. Smoler.

Kóžde číslo plać $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlētna předplata pola
wudawańia 6 nsl, a na kral.
póscie $7\frac{1}{2}$ nsl.

Císto 32.

12. džen. augusta.

Lěto 1854.

Wopisnice: S Drazdany, 10. augusta 1854. Sowjetne podowki. S Buděšez. Se Schu-
nowa. S Maleje Nýdeje. List s Glückstadta. Hanß Depla a Mois Tunka. Zyrkwienske powesze. Naujehštmik.

My, s Bojeje miloszje, Jan, kral sakſki ic. ic. ic. dawamy, pod poruczenjom Swojego
postrovenja a Swojeje Kralowskeje miloszje, i nawedzenju:

Po Bojej newusliednej radji a woli je Naszajnischego, Wulkomózniſchego krała a knesa,
Bedricha Augusta, krała sakſkeho ic. ic. ic., Naszeho wele lubowanego knesa bratra Kralowsfa
majestosz wczera, i najwetschej holosz Swojego domu kaž Swojich wschiſtich poddanow s tuteje
cjasnoszje wotwolana. Po tuthym jara śrudzazym podawku hmy My knejerstwo wscheho sakſkeho
kralestwa po pschipadzi króny, kaž ſebi to psches wustawu postajene herbſke waschnje žada, na
ſo wsali.

My doczakujemy teho dla wot ſwiernych ſtawow, w ſjawnych ſlužbach ſtejazych ſtojnini-
kow a ſyła wot wschiſtich poddanow a wobydlerjow Swojego kralestwa, ſo Nasz jako praweho
krajneho wotza ſwólne a po pschipuſtuchnosz pschipoſnaja, Nam ſtajnu ſwiernoſz a nesarekowatu
poſtuchnosz wopofafaja, a ſo we wszych truchach tak pscheſiwo Nam ſadjerja, kaž to ſwiernym
poddanam pscheſiwo swojemu wot Boha poſtajenemu krajnemu knejerſtu a wyschnosz pschipieſti.

Sa to wobkruczamy ſim Swoju, na wuſtukowanje prawdy a prawdoszje a na pschiporenie
a lępsche kraja ſtajne ſloženiu krajnowótznu staroſz, budzemu tež wustawu kraja we wschiſtich jeje
poſtajenach ſa cjaž Swojego knejenja wobfedzbowacj, djerzejc a ſakitowacj.

Tež je, ſo by thód knejerſkich a prawisniſkich naležnoszjow ſadziewanych nebył, Naszha pschi-
ſaſu, ſo bych u wschiſke ſtatne ſtojninstwa kralestwa ſwoje džela hacž na Naszhe bližſe poſtajenie po
pschipuſtuchnosz a ſdobnje dale wobstarali.

Pschi wukonenjach, w Naszim meni wukhadzazych nech ſo napiſmo: My, s Bojeje
miloszje, Jan, kral sakſki ic. ic. ic. a dotalne peczaty tak doſho, hacž budža nowe hotowe,
treba, ale w pschednoszkhach a proſtwach na Nasz cjinnych nech ſo ſaryej, ſubmiſia a napiſmo
po wobſtejazych poſtajenach natožuja.

Date w Naszim ſydelnym mjeſzi Drazdanax, 10. augusta 1854.

Jan.

Dr. Ferdinand Iſchinskij.
Bernhard Slabenhorſt.
Jan Hendrich August Behr.
Jan Pawoł s Falkenstein.

S Draždjan, 10. augusta. Wot kral. sakſkeho poſtanza w Wini, k. s Königeretz, je sandzenu noz ſzjehowaza telegrafiska depeſcha na ministerſtwo pschischa: „W Wini, 9. augusta, weczor 11. Runje tuta telegrafiska depeſcha s Imſta w Tyrolu ſem pschindze: Jego majestosz kral sakſki bu dženſa na pucju do Pilzthala zwroczeny, podſobni kon ſo ſyloſcha a kopny, psches cęg bu. Jego majestosz ſadz do hłowny trechenaz; Jego majestosz bu hnydom wot komorniſkeho laſkaja wot konja precz torhnena, na trawu položena a ſ pomozu pschiwolanych ludzi do koſcymy w Brennbüchlu doneſena. Dwaj lekarze buſchtaj ſavolana, ale ſe ſatraschenjom ſo mi woſſewuju, ſo ſo myſlje ſkoro ſhubichu a ſe je ſo Jego majestosz pół hodziny poſdzischo w Brennbüchlu mynla, jaſko bje ſo predy psches mjeſchnika Schcijepana Klesmara ſe ſmertnymi ſakramentami ſaktarata. Po prajenju adjutanta ſ Zeschwiz poſillon wi na neje.

Dale je wot adjutanta, majora ſ Zeschwiz, tuta depeſha pschischa: „Dzień 9. augusta dopolniſia $\frac{1}{2}$ 10. bu Jego kralowſka majestosz na pucju wot Imſta do Wensa ſ wosom zwroczena a na ſadnej hłowni psches konjone ſopnenje ſmertnje ranena. Hac̄ runje bu lekarſta pomož nałožena, dha je kral tola $\frac{1}{2}$ 11. dopolniſia wumreł a neje predy wjazh ſ swoim myſlam pschischt. Teje majestosz kralowej je tuton żałozny ſrudny podawki woſſewem.”

Nebohi kral bje ſo menujzy ſ kralowej 1. augusta do Mnichowa (München) podał a tam a w tamnej woſkolnoſzi hac̄ do 6. augusta pschebywał, na tuym dniu ſo pak tam do Tyrola na pucj podał, hdzej dyrbesche na tajſe ſrudne waschnje ſwoje ſiwenje ſkoniczaj. — Wón je ſo 18. meje 1797 narodzil a je po tajſkim hakte 57 ljet starz. W ljeći 1830 bu wón wot krala Antonia ſa ſobuknejerja woſkolany a nastupi po jeho ſmertci 6. juni 1836 sakſki thron, fotryž wón po tajſim 18 ljet pschesche.

Jego majestosz, nowemu kraju Janej, k. ſo 12. dezembra 1801 narodzil, ſu ministrjo, ſaſtoñiſzy a woſſko ſ wetscha h̄izom pschisahali. — Poweſz wo kralowej ſmertci pschindze 10. aug. w noz 2. do Draždjan, rano ſ cęgrom pschisweje ſo tam njetzich ſakſki ſtatek ſ Wesensteina, wurađowasche ſo ſ ministrami a bu w 9. hodzini wot nich ſa krala pschipoſnaty a woſſeweny.

Sw̄etne podawki.

Sakſka. W Draždjanach bu k. Ludwig Anton Forwerk, podjanſki duchomny tam a wuczer prynza Janoweje ſwójsby, wot bamja ſa

japoſchtoſleho viſara w kralowſkich ſakſkich herbſtich krajach a ſa biſkopa wot Leontopolis in partibus pomenowanu a wot krala do ſaſtojnſtaua poſtajeny. — Wón je w Draždjanach rođeny a halle 38 ljet starz. —

Pruſy. Kral, k. ſieſche ſebi ſ tym nohu ſranit, ſo bje w ſahrodzi ſ nej do jeneſe ſamentneje laubſki ſtorczył, poſiedzie hakte 15. augusta do Putbusa do mórkich kupel. — Wulke muneuvry w Schlesynſkej a Poſnanskej ſu wotprajene, woſhebie drohich cęgów dla. — Kupowanje koni ſa woſſko poſtraczyje, w Barlini je h̄izom ſlonczeny, druhdze ma ſo hakte po žnjach ſtacj, a dawa ſo ſa konje ſ wetscha 100 tl. a ſa njeotreho wuberneho ſnadž tež hiſcje wjazd. — Hac̄ pak budze woſſko wo prawdje na wójnſtu nohu poſtajene, wo tym hiſcje poſcezo ničo wjefteho ſtysczej neje. — Reſervy a woſborniſy artillerije ſu k woſſku powołani, ale to je ſo jenož teho dla ſtato, dokež chze minister wójnſy wjazh batterijow, hac̄ dotal pschihotowanych mjeſech, w dobrym redzi mjež. Duž je tež wjazh ludzi ſa ne treba. — Szyła wſchak w Barlinu wulku poſhilnoſt k wójni nimaja a je tež wo prawdzi ſchłoda, ſa druhich ludzi — be wſchilkeho wužiuka ſa kraj — teſko penes wudacz. — Dyrbjato pak k temu pschincz, ſo by ſo woſſko mobilisierowało, dha by 4. armeeſcorps, k. ſi w ſakſſej provinzy ſteji, do Sakſkeje ſhot a najſtare pola Pirny najprjódz ſiehwo woſcejahnw, ſo by wot tam potom ſózdy cęg do Cech hicj móh. Gaffku provinzu bu potom 3. armeeſcorps (Brandenburg) wobſadzil; 6. (Schlesynſki) poczeſhne psches rakusku Schlesynſtu do Cech a 1. a 5. (pruſſi a poſnanski) wobſadzili ruſowſſe mesy.

Rakuſe. Najwyſchi roſkaſowař woſſka, fotrež dyrbj Malachiju wobſadzicj, baron Heſ, bjeſche hiſcje 8. augusta w Wini. S teho chzedja ludzjo ſudzicj, ſo može ſnadž poſcezo hiſcje do 20. augusta tracj, predy hac̄ rakuſke woſſko do Malachije poſchetrocji. — Rakuſke knejeſtvo chze pecza tón namet ſtacj, ſo bychu tež druhe njemſke kraje ſ najmienſha tſeczinu ſwojego woſſka mobilisierowate, hdzej ſo to wot Pruskeje ſtanc; hac̄ pak budze ſo to tym druhim krajam chydz, to ſo tola wulzyſhne pra-

ſcha. — Nowa rakuſta poſzponka je ſo derje radjiſta; hžom 250 millionow ſchleſnakow je podpiſaných.

Franzofſka. Khjezor a khjezorka pſches bywataj hisheze w biaſiſtich kupelach a neſchin- džetaj tež 15. augusta, hdzej budže po zylm kraju tak menovaný napoleonſki ſwedjeni f wul- ſkej pſchu ſmećenjy, do Pariza. — Ljehwo pola Boulogna je nimalje hotowe a ſo wot wójska dale bôle wobſadijuje. — Skoro kóždy týdjeni f franzofſich pſchiftawow kódjie wotijesduja, kiz kanony a druhí wójniſti grat do Turkowſkeje abo do naransheho morja weſu.

Jendželska. Tudomne nowiny powiedaja, ſo je 80,000 haj ſnadž 100,000 muži f nad- padej na ruſki, pſchi čornym morju ležazy pſchiftaw Sewastapol poſtajenych. Jendželskofranzofſke wójniſte kódjie ſo menujzy neſwaža, ſe stro- ny morja tutón pſchiftaw dobycž a tam ležaze ruſſe wójniſte kódjie ſpalicž. Duž je njetko wob- ſanknene, ſo dyrbí ſo tež ſe ſtrony kraja nad- pad na Sewastapol ſčinicž a ſo tón ſamón ſnadž na taſke waſčnje ſtere dobycž.

Schpaniſka. Gſpartero je do ſchpaniſteho hłownego mjeſta Madrida pſchicžahnył. Wón bu tam tak derje wot luda, kaž tež wot kralo- weje Isabelli jara ſwedjeniſzy powitaný. Jego prijene dželo bje, ſo nowe ministerſtwo poſtaj, w fotrymž bu general Odonnel, kiz je po pra- wym tón poſleni ſbjekſ ſaložit, ſa miniftra wój- ni pomenowaný. — Egi ſami, kiz bjechu na barrifadach wojovali, mjeſaču pſched Gſparterom paradu; potom džechu domoj a barrifady buchu podtorhowane. — Madridska junta dže tak dotho w wobſtacju wostacj, hač budže nowy ſejm (Landtag) powokany.

Turkoſka. Ruſijo ſu 1. augusta Bu- kareſt, hłowne mjeſto Walachijs wopuſchczili a jena džielba ruſkeho wójska po druhej f Walachijs do Móldawy czechne. — Hafle 6. augusta vſchicžeje njeſchto Turko do Buſkera, tak ſo moža Ruſijo we wſchém mjeri ſwoju ſtronu czechnyç. Kaž ſo ſda, dha nochzedja Turkojo Walachijs wobſadziej, ale chzedža to rakuſtemu wójsku ſawoſtajicž; Turkojo czechnu wele wjazp bôle do Dobrudžie, ſo buchu najſkere wot tam na Galaz a Brailu czechnyli. — Jendželjenjo

ſu pola Suliny Ruſow wotehnali a tam Do- nau wobſadžili. — Franzofſki general Kan- robert a jendželski general Brown ſtaj f wulſkej džielbu wójska wotijetov a to najſkere w tym wotpohladanju, ſo byſhtaj na Sewastapol nad- pad ſčinitloj.

Ze Serbow.

S Bud eſtez. Miſioniffi ſwedjeni je džen wutrobnjeje radofſje ſa kſchesajana, doſekž wón na nim najziwiſcho ſacžunva, kaje je to ſbože, ſo ſo Khrystuſhowa wobſbožaza wuečba tež do najdalschich ſónzow ſwjetra roſyſcheszera.

Taſki poſbiehowaž ſwedjeni w ſerbſkej ryczi (Jap. ſluk. 2, 8) ſwečiachmy 26. juliſa w Bud eſtezach. Šerbske młode holzy a ſerbſzy mlođi hóly bjechu ſo dopoldnia do džehacjich w Raſchowi ſhromadžili a pſchicžechu bóru po 10. w dóthim čzahu do Bud eſtez, hdzej bjechu ſo ſchjeſnacjo ſerbſzy kneža duchomni a njeſkofi ſt. wuečerjo hžom na fari ſeſhti. Pod nawe- dowanjom tych ſamych a kneſa Dr. Klina, ſa- ſtupnika mjeſchčjanſteje rady jaſo Bud eſčjanſteho kollatorſtwa, džechu holzy a hóly, ſwedjeniſhy ſwobleſani, pſches poſtrebnishezowe wrota, kiz bjechu ſe pſchisprawnym ſerbſkim napišmom w ſerbſtich barbach a mlođnych wjenzach renje pſ- ſchene, do božeho domu. Holzy čzah wotewrjacu; kóžda mjeſeſche pſchny wjenz na hłowi; prijenja bes nimi neſeſche ſerbſkobarbitu khorhoj, f ſhwies- dami, ſe ſlónzom a ſ napišmom: „Bud ž ſwje- tko! Bohu f čeſſi pſchi prjenim mi- ſioniffi ſwedjenju 26. juliſa 1854. Te ſerbske młode holzy darite.” Ta holčka, kiz ſaſy neje džiesche, džeržeſche pörzellanowu waſu ſo wyſokim nuchanciſtom w rukomaj. Sa holzami herzy ſtupachu, kiz na poſawny piſtachu. Potom pſchindžechu hóly; kóždy bjeſche ſebi woneſchka na roper prijedku pſchitlynyt. Prijeni bes nimi neſeſche khorhoj, koſraž bje na tu predy pomenowanu jara podobna; iejne podpiſmo ſlin- czechne: „Egi ſerbſzy mlođi hóly.” Druhi mlođenz mjeſeſche teho runja waſu.

Holzy a hóly, kaž tež kneža duchomni a wuečerjo, ſo w zyrki w bliſkoſſi božeho woltaria ſeſhydachu. Khorhoji buſchtej po bołomaj woltaria wobtverdženej a waſy na woltar ſtajenej.

Klejku, woltar, kubje a ławki bje Budęczanska woßada s wjenzami a pletwami renje wupyschiej data. Zyrkej so bórsy bohacjie napelni s woßadnymi a pusymi.

Po khjerluschi 538 wotspjewa Budęczan l. duchemny Brófska: „Tón knes budz s wami! Tón lud, kij ró czmi khodži” a t. d. Na to ejtasche tón hamy lekziu s profety Jeremije 10, 1—11.

Hdyž bje woßada kjerlusich 623 dospjewala, słyschachmy wot l. d. Thiemh s Barta rjane wosbjehowaze předowanje po Joelu 3, 13 se sakładem: To žnijowe džjeto na misjoniskim polu. Do tera so wuspjewa schesta schtuczka s kjerluscha 462.

Po předowanju saklinečja na pišczejach spjew woßadnych džieci.

Na to stupi l. d. Imisch s Wößlinka na klejtu, roskladijo, tak je misjonstvo boži stuſ; a po wuspjewanju přeneje schtuczki s kjerluscha 161 dawasche wón, pokazuje na profetu Ezechela 37, 1—10, wobschernu rosprawu, tak je so evangelske Escheyjanstwo hžom do najdalszych dželow śwjeta a k najdžiwishim ludam sbożomnie pschecjischcato. Tuta rjana jaſna rosprawa bjesche s mulkej wustojnoszu wudžjetana, a kóžby poſtuchaj htribeku saczunwasche, tak wubudžaze a sahorjaza bje jeje wopschijecje sa kemſcherjow.

Po přeneje schtuczki kjerluscha 236 džerzecze l. d. Guda s Minakata psched božim woltarjom klečo rjanu wutrobnu modlitwu sa rosschierenje evangelskej wjerzy.

Na to so přenja schtuczka kjerluscha 410 wuspjewa, l. d. Brófska wotspjewa a požohnowa kemſcherjow. A s kjerluschem 410 so boža služba sfóniečji.

Wonka psched duremi so misjoncka kollektia skladowasche, a nowda so 33 tl. 9 nsl. 9 np.

Pschi tei skladnosji hiscze na to spominamy, so je ſebi Budęczan l. d. Brófska wulki džak a ſiawnu khwalbu ſaſlužit psches duschnie ſariadowanie a ſpodbne wuwedzenje tajkeje witaneje fwjatočnoſcie. —

Tón knes pak, kij człowekim wuſywam ſroſenje dawa, chýt ſpožycie, so by tutón herbsti misjonisti fwjedzen najlepsche ploby neſt sa evangelske misjonstwo!

Se Schunowa. Džen 30. julijsa wečor

10. wudyri w bržni tudomneho khježnika Mifta w scha Kowza woheń a je so temu ſamemu wſchitko ſpalito. Woheń je ſakozeny.

S Małejje Nydeje pola Wojerez. Džen 31. julijsa wečor $\frac{1}{2}$ 10 wudyri pola khježnika a ejiehlje Unger a tudy woheń, kij wſchitke jeho twarenja, kaž tež ſuſodnu bržen bura Mjetana do prócha a popeła pschewobroczi. Ungerez ſu wſchitko ſhubili a ſhedom živi ejesnyli, dokež hžom twardzie ſpachu, jako so wysche nich paſeche. K wulkiemu ſbožu jena ſich džóvka woſtuczi, psches čož tež druzh woheń pytnychu, tola buſtej Ungerowa a jena džóvka jara wot wóhnja wobſchłodženei. Ungerezem ſpalichu so 4 kruwy, 2 jakož, 3 ſwinje, wſazore kury a recjaſnik. Bur Mjetan ſhubi zyke žitowe a ſynowe žnje. — Kaž je woheń wuſhol, je neſnate.

L i ſt australiskeho wuczahowarja s Glückstadta.

W Glückſtaci, 13. julijsa 1854. (Glückſtadt leži nevaloko połnóżneho morja, hdyž so Löbjo, wot Hamburga hlejaze, do tuteho wulima. Tutón list je wot jeneho wuczahowarja piſany, kij je so w ſaintenym mlečazu na yucž do Australije podał.) — Luby pschecjelo Busha! Mjetko chyu eji njeſtio s naſteho puſcowania ſobudžietic. Tón hamy djen, jako s Budęczina wujedžichmy, trechichmy wſchitzy w Lipſku hromadu. Nasajtra weſchimy so wot tam dale a pschindžichmy wečor do Hamburga, hdyž naſ hnydom do hospody domedžechu, kij wjeste mu A. Steinhartej bliſto pschitawa (Hafen) cjo. 16., 17., 18. ſlukſta. Naſch kapitan naſch pschecjelne powita a troſtowasche naſch luboſnje, pschetož bes thym jónſtmi ſkoru žana nebieſche, kij by neplakala. Hospoda bje jara ſpodbna, ale my tola wſchitzy mało ſpachmy. Nasajtra rano ſtanuſhi džechimy hnydom njeſtio na bržoh pschitawa, so bychmy kóži, kij naſ do Australije pschereſi mjeſeče a kij bje ſ Zendjelskoje ſem pschibjek, wuhladali. Ta ſama ſtache ſo nam wele menſha bycž, hacž bjechmy ſebi to predv myſili. Potom wróćichmy ſo ſaſo do hospody a hladachmy, ſak bychmy naſche žony, kij bjechu w mulkej ſrudobi a bojoži, njeſak ſmierowali. Nasajtra pschewesychmy ſo na malych ſchalupach a to pschezo po ſchecjich k kóži, ſ lotrejž dolhi ſhód delſe wiſasche, a ja ſym ſo djiwak, ſo ſo te žony tak wutrobiče do cjołma podaču,

hac̄ runje woda khetro wulke žolny metasche. Najwazaj tych samych same po skodji horje ljezechu, njeckore buchn pak wot matrosow horje nešene. Žona jeneho heweria (Bergmann) bje w hospodji hólejska porodjila a duž jej to pschewesjenje po myslí nebje, ale skončenje da ho wona tola pschewesž. Jako bjechmy potom na kódji, bje wscitko polne wutrobitosje, pschetož kódzy hebi mysliske, hdý je tajki malý čołom sbožomnje pschiesie, dha na tej wulkej kódzi žadyn strach mječi netrebamy. Taiska schalupa je menujz w pschirunaju kódji jako kuntwora pörno konej.

To pak bje 12. julija, jako s Hamburga wojiedzichmy. Na kódji ho mi spodoba, ale to je nelubosne, so je nach pschebný jara nissi, menujz jenož 4 lěćcje wyskoł, schtož vjeſnje neje, hdý hebi pomyslisch, so wysche kózdeho loža hishcje jene druhe stejt a so kmy jich tam tak wele hromadje. Woda s picju bu s kódja do píçłlow načerpana. Nano mamy khosej a wečor thej, pschivołnju polinku a miašo.

Postrow wscitko wele kroc̄ mojeho lubeho swaka Jana Mucjerja w Bjelčezech a Marju Benadžinu w Raschowu, kaž tež mojeje žony hotry. Ja ho džakuju wutrobnje sa wscitko, schtož ſu mi lubeho

wopokasalt, ale ja nejšym tak wele khwilje mječ, so bych ſo s nimi rošjohnowac̄ móhl. Kak je mi pschi wotsalbicju wokolo wutroby bylo, to nemóžu wopisac̄, k temu je moje pero ſlabé. Wobkhovac̄je me w dobrym wopomnenju a prosh-eje Boha, so by nam psches to wulke morjo pschepomhal. Won chył nam dale pomhac̄. Postrow tež Jurja Ryktařa w Lusy, Jana Bičjasa, Michała Disnarja, mojeho wuja Žyja, dale Dutschmana, Wofac̄ja, Kofulu, Domaschlu a wscitkich īnajch. Daj tež khrósciansemu wscberej k wedzenju, so mam jeho flinta njeťko na kódji. Mi je lubo, so mam ju ſobu. Za mózach drje w Hamburgu tež ſendzelle dwójne flinty po 7 tl. dostac̄, ale žana tak duschna nebje. Wele dobrego nanei Kruchwic̄ w Małym Weltowi, Petschelei w Jasónu. Czech dava wscitko swoje pscheczelstwo postrowici, teho runja tež Schejepank s Raschowa. Luby pscheczel Buscha, hdý do Australije pschindu, budu Ēgi ſaſo psbac̄. Ja, kaž tež moja žona a Jan džakujem Lebi wutrobnje sa wscitu wopokasanu lubosz. Twój

lubowaz̄ pscheczel

August Seiler se Školese Borschic̄je.

Hans Depla. Moħo, ſy dha ſobotu na budyskim hermanku pobyl?

Mots Tunka. Haj, moj Hanso!

Hans Depla. Gdy dha tam schio kupył?

Mots Tunka. Nicžo druhe, dyžli vor schfor-njow, a te ſygm hiżom ſaſo pschedał.

Hans Depla. Cjoho dla dha to?

Mots Tunka. To wscitko bjechu cji džiurne schornje. Jako bjech ſo menujz s nimi na dom-pueč podał a na ſerbkej haſy nimó jeneje valen-zatne džiech, dha me tam tak nute ejechnichu, ſo dyrbjach tam schlencžku wuraſyc̄, na garbałkej haſy

nebješ hinač, tam me tež do kocjnicke florcijcu a dale na zlykym dalischim dompučju nemóžach tých dunderskich schörnijow dla nimo žaneje kocjny trechicj, tak so zlyje sturený domoj pschindjech.

Hans Depla. Hlaj wſchalat!

Mots Tunka. Nasajtra dječek fe mſchi a tehdh mi žaneje pschelory necinjachu, ale duž domoj torhnych me ſaſo do kocjny a tam me tak twerdje džerjachu, ſo hakle wežor domoj pschindjech.

Hans Depla. Dha drje twoja hanža khetro bōrčesche.

Mots Tunka. Nô, haj wſchal; ale jako biech jeſi tu wjez roſpoſedak, ſpôjna wona moju newino-watoſz, ale te ſchörnje vyrbičaku preč — a duž hym je wežera Wodžickej kmiořej p'chedak.

Hans Depla. Ale, neburža teho tež pscheljehacj?

Mots Tunka. Nje bratje, pschetoz tón wſchal žaneho ſchepipaka nepije.

Mots Tunka. Schtodača pak hewak noweho wjeſch?

Hans Depla. Nicžo woſebneho, kiba ſo bieſche mi ſmieschne, jako wondanjo nimo hornjobelſejanſkeho knežeho dwora dječek a tam jedyn po ſchödgi veſle pschijiedje, ſo jedyn ſtupeň ſkoru hacj do kruſchwjeſe Borski wotleča.

Mots Tunka. Dha je to khetro ſpjetiſchuje ſchlo!

Hans Depla. Haj, to je wjerno. A jedyn kij nedaloſto ſtejſeſche, reſky: Tak mohlo ſo temu wbohemu Imperačerji tež radjič, ſo by jemu ta čerwena rôža wot mjezy muſlocjita. A drugi p'chiftali: „To by jeho Wurſchlička prawje ſ brodu miſotala; wona tak khetro vympoze a ma hladku hubu. A ſieče wurasj: „To budža pak vo Michali w bronowſkim hacji funkacj, ſo budže hacj w Drjenowi ſlyſticej.“

Mots Tunka. Taſkele džitne rycze tola!

Hans Depla. Ale, njetko mi praj: Čežo dla bjeke wozžy wjazg žeru, džigli ežorne?

Mots Tunka. To vyrbiču ſo wozjeſorow prashecz, to ja wedjič nemóju.

Hans Depla. To wſchal ty tež wjeſch!

Mots Tunka. Hm, hm! — Nje wſchal, ja to ſhudacj nemóju.

Hans Depla. Nô teho dla, doſekl je bjełych wozžow wjazg, džigli ežornych. To tola wjeſch?

Cyrkwinske powjesće.

Werowanı:

Michalska cyrkej: Jan August Nikold ſe Židowa, ſ Marju Höhſfelde ſe Schierachowa. — K. F. Schuster, hjergar a pschetupz w Dražjanach, ſ Čenmu Rosaliu Centnare ſe Budžchina.

Podjanska cyrkej: Jurij Michał Kapleć, wobydler na Židowi, ſ Madlenu Mukej ſ Rakez.

Křčení:

Michalska cyrkej: Hana Karolina, Augusta Klingsta, khejjerja a polerja na Židowi, dž. — Korla Gustav, Michała Jurenda, tscherja a hoſzenzarsja w Selenym Doli, ſ. — Maria Madlena, Petra Josufie, khejznika w Dobruschi, dž. — Hana Madlena, Handrija Bohuwjera Faltena, khejjerja na Židowi, dž. — Maria Kryſtiana, I. G. F. Förstarja, mjeſcherja w Lubochori, dž.

Podjanska cyrkej: Robert Ernst, Kortje Wylema Žatuba, hewerja a živnoszerja w Dalizach, ſ. — Hana Augusta, Kortje Gočty, kowarja w Bielsczejach, ſ.

Zemrječí:

Djeti 26. julija: Jan Bohuwjær Schuster, mureč na Židowi, 36 l. 9 m. — 30. Auguſt Adolf, Kortje Aug. Haas, khejjerja na Židoni ſ., 1 l. 8 m. — 1. augusta, Hana Madlena, Handrija Bohuwjera Faltena, khejjerja na Židowi, dž., 2 d. — 2. Korla Aug. Buf, wobydleč pod hrodom, 46 l. 10 m. W michalskej zyrkwi předuje 9. nedž. po ſwja-tej troſiſy dopolnja k. d. Wanak, wopolnju k. d. Wlazka.

Nawěſtnik.

W Hermanezach nad Sprewju je nowotwarena khejza cjo. 45 ſ nowej hródzu a bróžniu a ſ 9 hjerilemi pola a 3 hjerilemi luki ſe ſwobodnej ruky na pschedan a moje ſo wſcho dalische pola Žakuba Nowotnika tam ſhonicj.

Rjane burske kubko

ſ nowymi twarenemi, ſ 81 kózami ſ zyla plódnymi ležomnoſzem, ſ połnym inventarom a ſ zlykym hjeruſchim žnemi, tež ſ tóſtrycjom a ſlamartwom, je be wſchego wumencza hnydom na pschedan a je wot Budžchina jenož $1\frac{1}{2}$ hodziny dalſko. Wſcho dalische je ſhonicj pola A. Zentnera na wyſokej hazi a w wudawačni Serb. Now.

Na wukrancjanskim rejeru, w tak menowanym starym haczi, leži hſchcje

150 ſuchich woſejeſlenych kħózow
twarskeho drewa po ponijenej placijni na pschedan.

W Hornych Brusach w juliju.

Fischer.

Schtož moje mi taſkeho cjlownca dopokaſacj, kij mi moju cjeſz ranicj pyta, tón dōſtane tole myta wote mne. **Donat w Czichonzech.**

Doktora Borchardtowe

aromatisko-medizinske selowe mydlo je dovošaný hýjom ljetu a výjim pola ženských a muškých w wulkej česki stejazy kosmetiski hrédk ē nebolesnemu wotstronenu žlonečného wopalenia, píhov, jatrnizow, wuhrow, hetseschkow, kožowych pucherkow atd. a ē sdzernjenju a pschihotowanju rjaneje, ejsteje, bjeleje kože w mko-
dostnej čerstwoſi a jirvym napohladanju, kaž wone tež s wulkej pschewahu wschitke druhe toilettiske mydla
a rjanoſtne wodziecky fastupuje. — W kupelach skutkuse woſebje hojaze a poſylnaze. —
Dr. Borchardtowe selowe mydlo w fasylowaných originalnych pakējkach po 6 nsl. w
Budyschini jenož jeniczky wopravdite **Wilh. Hammer** pod radnej khiez, w
w Kamenzu **Fr. Aug. Naumann**, w Małezach haptikat **Facius** pschedawa.

Wohensawjesjaze towarzstwo Borussia w Barlini
se sakkadnym kapitalom wot 2 millionow toleř pruskeho kouranta
a s reservu wot 1 miliona toleř,

sawieszluje pschećjwo wóhnjowej schodži po tunich a twerdych prámiach mobilie wschitkich
družinow, štady tworow, žito, grat a ūdobje a teho runja pod zyhlowanej, kschindzelowej a
štómianej třechu a je podpišany ē horjebranju a sapišanju sawieszenjow stajnie hotowy.

W Budyschini, w mjerzu 1854.

G. A. Lövenig.

Komptoir na swonkomnej lawſkej haſy.

Nowy etabliſhement.

Czeszenym ſserbam Budyschina a wokolnoſje najpodwólniſcho woſſewjam, ſo ſym w tudomnym mjeſzi
Flamy želeſnych, worzelowych a krótkich tworow

ſaložil, a dowolam ſebi, s tutym po tunej, ale twerdej placijni, tak derje w zyhym, kaž w jenotlivym
ſzehowaze wjezy ē dobrociwemu wobfedžbowanju porucicę, jako: blidne, dybſacze a druhe nožje, britwo
nožizy, zolorowe klehecje, sanki, banty, hoſdzie, groczane hoſdzie a pschethyci, njety, ſchnalje, wſchje
družinę gratu ſa tyccherow a sankarjow, ſruwjaze a konjaze recjazy, pódkowy, želeſny a moſaſny
grot a mhyne pith.

Dale porucžam: Portemonnaish, zugarowe etuiſy, lisenizy, thſſi, kizy, ſchpihelje, wahy, ſivječniſi,
wſchje družinę jehlow atd.

Pschi ſlubenju sprawneho poſluženja proſy wo prawje bohate wopytowanje

B. Fischer,

na ſerbſkej haſy cjo. 27 w Zakubez piwnym dwori.

Pschichodnu pónđelu

14. augusta, czechnenje 3. klasu **46.** kral. ſakſ. krajneje lotterije.

Štowne dobytke 5000 toleř.

Ke temu ſo porucža

lotterijowa kollekcia:

G. A. Lövenig.

Ke wobfedžbowanju!

Pschichodnu pónđelu 14. augusta je czechnenje
3. klasu 46. krajneje lotterije a ja proſchu tych
ſamych czechnenych ſerbów, ſiž ſebi hacž dotal
te miň po lóš 2. klasu pschichli a ion ſaptačili
nejsu, ſo bych ſo wjeſſje hacž do ſpomneneho
14. augusta ſejzili. Wo to proſy naſlubos-
niſcho a podwólnje

W Budyschini, 10. augusta 1854.

G. F. Jäger,
na swonkomnej lawſkej haſy cjo. 801.

Wóšom s pcjoffami
derje wobhádzených kólców, siejaki, ležaki a
korby su wuczahowawaja dla se swobodneje ruki na pschedan pola mlynska Wiejsasa w
Dubom.

Jeli chył skto swoj mlyn pschenajecz, temu może so dobry a swierny najeńk pchypokasacz psches wudawańju Serbskich Nowinow.

Młody ciłowiek wot sprawnych starskich, kij chze mlyntwo wułnyci, może psches wudawańju Serb. Now. dobre mjeſto pchypokasane dostać.

S S u c h e D r o ž D ź j e
zysie sylnie a po kotrach so derje hiba, ma stajnje
czertwe na pschedan w Budysčini na serbskej haſy w welbi, psched kotrzym staj dwaj muraj wupoj-
snienai.

J. G. F. Niecksch.

Budyske syjewanski śwedgeń, na 13. a
14. aug. postajeny, ne budže woldzerzany.

W Hicej knihicjacherni na żitnej haſy je
sa 4 np. na pschedan:

**Vjertesk sta wuzitkow wot
wopilstwa.**

Gnjemsko pchelogi K..... we B.....

Serbske Nowiny möža so, když je wudawańja fankuena, njetko stajnje pola t. pschekupza Jakuba na żitnym torhoscheżu dostawac, tež möža so tam wschitke, redaktorej pschepodajomue listy, pišma, nawjeschki atd. wotedacz. — Tym, kij sobotu do sameje wudawańje fastupic nochzedža, dawaja so Nowiny s tym wóknom won, kotrež na żilne torhoschežo dže.

Zańdżenu sobotu žita w Budyšinje płaćachu:

Kórc.	Płaćizna.						Kórc.	Płaćizna.						
	Wyšša.			Nižša.				Wyšša.			Nižša.			
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.		tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	
Róža	5	20	5	5	5	12½	Riepiš	6	17½	6	5	6	12½	
Pſchenica	7	15	7	—	7	7½	Jahly	10	—	9	20	9	25	
Ječmen	4	12½	4	—	4	6	Hejdusčka	6	20	6	10	6	15	
Wóš	3	7½	2	20	3	—	Vjerny	1	25	1	17½	1	20	
Hroč	6	—	5	20	5	25	Kana butry	—	13	—	11½	—	12½	
Dowoz: 2712½ kóreow.														

Ćišane pola K. B. HIKI w Budyšinie.

Pschepronjenje.

Ja tudy sjaownje pschepronju
Ke miň do tarcje k tħelenju,
Kij smjeje so dwaytōh' awgusta
W Subornizy pola Klimana.
Budje s hladkich tħelbow tħelane
A dobre tytanzy jidżene.
Duj pschepronjam wschitkij spjewarjow
A wschitkij do tarcje tħelerjow;
Ja budu kózdemu k službi staci,
Duj chyli me bohacje wopxtac,
Wam budje so wiesje spodobacj.

W Wulkej Subernizy, 12. aug. 1854.
Kliman, hospitac.

Dziwocjanske herbske ev. luth. towarzstwo smjeje
juſſie popolnu w 3. shromadžisnu.

Pschedħydliw.

J. A. Bergan, duchomny,
Ernestina Berganowa,
rodz. **Kaulversowna**,
mandželskaj.

W Wulkich Zdżarach, 9. aug. 1854.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawatni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedadě,
placi so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kózde číslo placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlětna předplata pola
wudawarja 6 nsl. a na kral.
pozdě $7\frac{1}{2}$ nsl.

Císto 33.

19. džen Augusta.

Lěto 1854.

Wopyschilecje: Na mojich Saksow! Na wójsko. Powesz wo ſmrcji a pohrebi Jeſo majestoszje
krala Bedricha Augusta. Šwjetne podawki. S Budyschina. Hanž Deyla a Mots Tunka. Generalny
wukas. Narjeſtnik.

Na mojich Saksow!

Nedocžakané cježke pruhowanje je nam Boh weřshny napoložit. Žarujo stejimy hromadžje pschi
rowi najlepscheho weřcha. S hhuboko hnutej wutrobu, ale w dowjerenu na pomož wschehomoz-
neho a s tverdym prjodlwacjou beru Ja knejeſtvo na ſo, ſo chzu w jeho ſmyſtu a duchu
dale ſtukowacj, w duchu tamneje prawdofſje a mitofſje, tamneje roſhladniwoſſje a krutofſje, tam-
neje ſwierneje luboſſje k ſwojemu ludej, kij budje jeho dopomenjenje ſtajne w žohnowanju ſoje-
rzej. Pschindječe tež w Mi s dowierenjom a s luboſſju napschecjivo, dha budje tón ſtarý ſvjast,
kij Saksow a jich weřchow hžiom ljetstotelski wobwija, tež naš tverdje ſjenocječ.

W Draždjanach, 10. augusta 1854.

Jan.

Na wójsko.

Wojazh! Nedocžakaný, hróſhny podawki je krajej jeho weřcha, Wam Waschego wójnskeho
knesa rubit! Ja wjem, ſo ſnamenja ſwonkomneho želenja jenož nedopotnje bohoſz wobſhwiedzjuja,
kotraž Waschu wutrobu napelnja. Wy bjesčje ſemu ſwierni — tež w najcjeſtnej pruhowanjskej
hodžini! Šwjernosz, kij najlepscheho bes weřchami s Wami ſjenocjeſche, wostane tež dale jeho
rowa. Wy budječe tež Mi tamny pozčink, kij je wojovnitkowa najrenſha pycha, wopofasowacj.
Ja ſteju k Wam a k naſcej wótcjini! Wy ſtejice ſe Mní a k Mojemu domej!

W Draždjanach, 10. augusta 1854.

Jan.

Powesz wo ſmrcji a pohrebi Jeſo Majestoszje krala Bedricha Augusta. !

Takto bje kral wondanjo naſche Horne Eu- berga do Tyrola, kralowa pak ſawosta pola bayer-
žiz wopytat, poda ſo wón 1. augusta s kralowej ſteje kralowſteje ſwójsby. Wona je menujaz bai-
ſ Draždjan do Mnichova, ſo by tam wustajenju ſtej ſtrony ſa ejerſtvy
wobhladat a krala wopytat. W Mnichovi a wujſet a čhyſche ſo, kaž bje hžiom wele króz
wokolnoſzi pschebiywashe wón hac̄ do 6. augusta. Tutoň džen wotſjedje wón, pschewodzeny wot ſe w obhlaſtach ſrajach wyſoke hory wopytowat,
adjutanta majora s Jeſchwiž a wot ſakaja Klee- ſi tym wokſhencj, ſo by tyrolſke horiſka wob-
hladowat. S taſkim wobhladowanjom bje ſo

też h̄izom 7. a 8. augusta dobry fapoczątki stan, hacj 10. augusta w nozy dwjemaj psches Win telegrafiska depescha do Dražđan pschindje, so je kral psches swrócenje wosa 9. augusta wo živenje pschischol. Tuta, wot sakkseho pōstanka w Wini, f. s Könneris, pōstana a h̄izom też w č. 32. Serb. Now. wosiewena depescha wo pschija to stróta, schioz list majora s Bejschwiž tu podla woteciszejanu, schierscho wopische, a my ju teho dla tudy halle sbunedżeliny.

Po dostacieju tańszej żałosnej powiesje so ministerstwo, s wuwacjom w Mnichowu pschebywazeho ministra Beusta, hnydom shromadzi a so po prynza Jana poda, kij biesche runje na swoim kubli Wessensteiniu, a wschitzu pschiweschu so rano w 6. hodžini do Dražđan, hdjeż prynz Jan po dñieskim wurabjowanju s ministrami wobsankny, so chze po herbiskim prawi kralowstki sakkli trón nastupicj. Ministerjego sa krala pschipósnachu a jemu hnydom pschishahu wotpoležichu. To hamo sta so h̄izom dopolnja też wot wójska a wot wychich kralowskich sastojnikow w Dražđanach. Bes tym bje nowy kral Jan swudne nahke skócenje krala Bedricha Augusta wosiewicz dat. Tańsze wosiewenie pschelecia bórsy wschón sakkli kraj. Wschobje wulzyschnje postrōżene a wuprajachu so se wschitlich stronow najzeloszniwiche a najwutrobniwiche wobżarowania, so je tańsi nadobny knes, tańki dobrocjiv a mitosjiv kral daloko wot swojeje swójby a wot swojego luda precjku w zubbi swoje živenje tańle swudnie a khwatajzy skócenicz dyrbjal.

Jeho Majestosz, nowy kral Jan dashe bes tym swoje nastupenje sakkseho tróna wschemu sakkemu ludej wosiewicz a pōsta też powesz wo śmierci krala Bedricha Augusta do Mnichowa na kralowu Marju. Tuta dosta ju też psches bayerskeho krala a może hebi kódyh myślicj, tak bołosnje bu jeje wutroba ranena, jako shoni, so je jeje wyšoki mandjelissi, kotrež bje ju strony a ejih wopuschcij, w dalotich stronach swoj semski bieh tak nahlje dokonjecj dyrbjal. — Prinz Albert, kij biesche runje też w zubbi, a minister s Beust so po shonenju kralowej śmiercie bórsy do Dražđan wróczischtaj. — Wósdjischo pschin-đeču wobschernische powiesje s Tyrola.

Kralowy adjutant major s Bejschwiž pisze w tańsim nastupanju na ministra s Bejschau table: W weszy Brennbichlu pola Imsta, 9. augusta, dopolnja w 11. — Washei excellenzy ma podpišanu po swojej swudnej pschisłuschnosći szjehowaze s hukowej bołosji wosjewicj. Zako bje kral 7. a 8. augusta pucj na horu Lisen a wot tam do Silza sbożomnie a w najlipschej strojowej dokonjal, bje won wobsankny, djenja nutslhod do Pitzowsteho dola wopytacj. Won wsa s wesienju do Wensa jedyn wós imfisłeho pōsta. Na pucju wot weski Brennbichla s mostei delje, dopolnja $\frac{3}{4} 10$, postillon pschi deljewesenju s jeneje hory, pschi s winienju pucja, wós swróci. Kral, podpišanu, kaj też lakaj Kleeburg buchu s wosa ejihneni, poślesnej wobaj buschtai jenož lóhko wobschłodżenaj, kral pak, kij bu bólé do prijeka ejihneny, bu wot brósnika (niz wot podhobnisa, kaj w č. 32 steji) tak do sadneje hlowy kopneny, so na mjeszi bes myšlow lejo wosta. Psches pschiwołanych ludzi, kij w bliskoſi na polu džielachu, a psches spomneneho lakaja dach ja krala do brennbichelskego hoszenza donesł, ja ham pak podach so se wschijem khwatkom do Imsta po ljekarja. Ja so s jenicjum w Imstu bholazym ljekarjom Rockerom spjeschnje do Brennbichla wróczich, hdjeż won wuprati, so je kral straschnje raneny. Won jemu na mjeszi krej pschicj, ale h̄izom skoro žana krej wiaz nebjedzie. Brennbichelski duchomny, kotrehož biech sawokacj dat, wudżeli kralaj swiate sakramenty a h̄izom $\frac{1}{2} 11$ bje so Jeho Kralowska Majestosz, kij wjazy s myšlam pschischka nebie, ejahne miňla. Extrapol, kotrež biech po ljekarja do Wensa pōstak, pschindje s tutym pođije. Wobaj ljekarej prajeschtaj, so je śmierz dla rostschasnenja mosow, kotrež je so psches kopnenje konja stato, tak khietssje pschischka. Do Innsbrucka bym ja stafetu pōstak, so by tamtisci wschi ljekar pschischok a wschisko, s sdžerzenju ejela nusne sriadowat. Wot tam pschindje też kaschę sa kralowę ejelo. — Ja pschipotu też protokoll wótreñneho hetmana Freyheisena a wobświedzenje wobeju ljekarjow. Imstsz tselzojo budža śmiertru straż pschi kralowym ejeli, pódla kotrehož so ja a lakaj Kleeburg stajne namakamoj, wobstaracj; a t. d. E. s Bejschwiž."

Spomneny protokoll wopscjija wuprajenje majora f Bejschwiža, kotrež je f prijódkteſazym listom psches jene, jenož so je to hischeje pschiſpomnene, so je kral sawokat: „Džerječe jenož konje“ a so postillon, kiž konjow pieschi wedjesche, po jeho sdačju žanu winu nima. Lakaj Kleeberg je sjejhovaze k protokollej dat: „Zako my tam pschindzechmy, hdzej ſo pucj nahlie k moſtej ſwine, ſwróciſ ſo wós na jene dobo. Kral padje k bróſdnikej, knes major na ból a ja padjech bes konjow. Psches ſwróciſenje wosa pschindje poſtronk bróſdnikej bes nohi a tón ſhamy ſakopny. A neſbožu bu kral k noham bróſdnika čiſkneny a wot jeho ſopyta do hlowy trecheny. Za krala f konjow wuczahnych a poſojich jeho f pomozu knesa majora na trawnik a mój poſožichmoj ſemu jedyn wosowy ſatwk pod hlowu. Za wółach po pomozy a knes major ſjeſeſche hnydom po ljekarja do Imsta. Za bježach po ſchleziu wody a trijeſach krajej pot ſ woblerža. Wjazori ludžio bjechu k pomozy pschischli a my neſechmy potom krala do bliſkeho hoſzeňa, hdzej bu wón do toža poſoženy a ſe ſwiatym ſakramentami ſastaraný. Kral je po tuhym neſbožu hischeje njehdje pot hodyn ſiwy był a potom ſemret. Konej nebiſchtaj ſplóſchitaj, wós pomatu iſedjische, a ja nemóžu wopſchijecj, kaſ je ſo wós ſwróciſit. Puci nebje tak hubena, hač runje wot hroſneho wedra troču roſdrena, a my ſmy husto po wele hubenſkich pucjach iſejdili. Po mojim mjenenju poſtillon wina neje, a ja nemóžu wo prawdzi rez, kaſ je ſo tón wós ſwróciſit. Daliſche wobſtejenja ja newjem a wysche knesa majora, me a poſtillona nebje pschi tuthym neſbožu nichón pschiſomny.“

Dale piſche major f Bejschwiž na miniftra ſnuteſkomnyh naležnoſſjow: „W Brennbichlu, 10. augusta. Waschej excellenzy najboſloſniſcho ſrudženj podpiſany naſpokorniſcho wosſewia, ſo je dženſha nožy $\frac{3}{4}$ tyrolſki bohot, hrabja Biſingen, f Innsbrucka ſem pschiſjet a ſo wón hač na daliſche iudy wostane. Tón ſhamy je psches tón ſatraschny podawk naſhlubſcho hnuty. Po nim pschiſijedje dženſha rano 5. profesor Dr. Dantscher, kiž je ſa wuſchilneho anatoma a ljekarja ſnaty a po prajenju hrabje Biſingen wubernje balsamirowacj wje, a ſ nim pschiſidje tež wyschi poſtilli direktat Brilmeyer, ſo by pschepytak,

hač je ſtanano poſtillon na tym neſbožu njeſak wina. Čjelo Jego Maieſtoſje namaka ſo hischeje w tožu, hdzej je kral wumret, a je ſ bičym rubom wodžete. Wokolo neho ſu ſwjeſzy a krucifix tu domneje kapalki, kaž tež wasj ſ ſwjetlami, poſtajene. Pschi ſmertnym tožu džerja kapuzinarjo ſ imſteſkeho klóſchtra hodžinske modlitwy, na kotrych ſo Tyrolarjo, ſe wſchich ſtronow pschihadžazy, najnutrniſcho wobdzieluja, dokež eji ſhami krala najwutrobiſcho čeſzjachu a Jego, kaž woni praja, zyjje jako Tyrolarja mjeſaču a lubowachu. Pschi ſwinych durjach djeržitaj dwaj tſielzai ſ Imſta čeſhnu ſraž, ſchtož ſebi woni na žane waschnje nebudzíchu wſacj dali, dokež chze tu wſchitko, woſebne a niſfe, rad wopokaſmo počeſzjowanja nebočiſkheho krala poſkicicj. Po porucžnoszi hrabje Biſingen a ſo wſchiednie, tak dołho hač tu ejielo hischeje wostane, w tudomnej kapaſzy ſmertna mſcha ſa Jego Kralowſtu Maieſtoſje wordžeržuje. — Dženſha ſu ſo ſudniſſe protokollej wo tym neſbožu dokonjake, kotrež, tak bórſy hač budža ſa bohota wotpisane, Waschej excellenzy poſzetu.“

Džen poſdjiſho pscheladachu ljekarjo kralowe ejielo a wuprajiču, ſo je moſowy nop ſmertnu ranu doſtał a ſo ſu ſo psches to mesy tak pichetſchafte, ſo je kral bórſy wumrecj dyrbijat. Rana je po napohladži a muſloſſi tajka, kaſtaž psches ſopnenje konjazeho ſopyta naſtane.

Do Brennbicha podaču ſo hijom 10. augusta wſchelazy kralowſzy ſaſtoſinzy, ſo byču wot tam kralowe ejielo do Dražđan wotwedli a po wſchey ſaſkej ſapoczinasy ſo krajne želenje. To ſamo wobſteji woſebje w tym, ſo ſo 1) we wſchitſich woſadach wſchiednie wot 12. hač do 1. ſwoni a to tſi nedželje ſa ſobu, 2) ſo ſo na kralowu ſmercz tſi nedželje ſa ſobu na ſletzy ſpomni, 3) ſo ſo ejielne prjedowanje ſa krala po ſlonečenju iſinedjelskeho ſwonenja w ſózdej woſadži wodžerži, 4) ſo ſo w zyrfi bes pschewoda byrglow ſpiewa, 5) ſo ſo po zylym kraju tſi nedželje žanych herzow mječ a w žanych džiwaſtach hracj neſme, atd. atd.

Nebo kral Bedrich August, ſyn prynza Mari- miliana a jeho mandjelskeje, parmaſkeje pryn- zefyhn Theresije, narodži ſo 18. meje 1797. W čaſu franzoſiſkich wójnow bjeſche wón w bliſloſſi ſwojeho wuja, krala Bedricha Augusta.

W ljeći 1818 bu wón generalmajor, 1819 pohustaw tajneje rady, 1830 kommandeur jy-
teho wójska. W tym samym ljeći bu wón wot
krala Antona sa pohustejera wuswoleny a na-
stupi po teho žmrcji 6. junija 1836 sassi trón.
Wón wożeni so 1819 s rakuskej arzywójwodku Ka-
rolinu, a jaso bje ta 1832 wumreka, w ljeći
1833 s bájerství přyněshnou Mariju. S týmaj
pak žanyh díjeci nemjeješche, tak so sassi trón
po herbstim prawi kralowského dworu na jeho je-
nickeho bratra, njetzíšeho krala Jana pschedidže.

Cjelo nebo krala bu wutoru 15. t. m. do
Dražđan, hdež bje so tež díjen predv swudo-
wena kralova Maria wróciła, po želesnižy pschi-
wesene a na wožebnje čjeſne a psichne wach-
nie do podjanskej žyrkwe pschenešene. K sna-
menju tajkeho ſrudneho ſwedzenja smahowachu
so w Dražđanach s mnohich twarenjow čjorne
khorhoje a tež na řódzach bjechu tajke khorhojčki
widžic; haſhy pak, po kotrychž mjeješche psche-
wodžiſli čjah čjahnyc, bjechu se wſchelakini plet-
wami a wjenzami pschitožne wupyschene. Hjom
duž na želesnižy bje so kralowskemu cijelu wſche-
laſa čjeſ ſepokasaka. Tak bje w Altenburgu
iamniſche wójſko w paradi a tjeleſeche tak doho
s kanonami, hač bje cijelo widžic; w Lipſtu
tejeſeche kommunalgarda tež w paradi a tudy,
kaž we wſchitich druhich pschi želesnižy ležazých
mjeſtach a wſach bje wele luda ſhromadženeho,
so bych u lubowaneho krala kaſchę wohladali,
čjorne khorhoje so wſchudžom smahowachu a se
ſwonami so se wſchitich žyrkwiow ſwoneſehe. —
Cjah ſ kralovym cijekom, kotrež w dubovym kaſch-
cju wotpočowasche, pschijedje wutoru wečjor $\frac{3}{4}8.$
do Dražđan. Nowy kral a wſho pschewodže-
ſtwo čjafasche na to ſamo psched dwórniſčejom
lipſkodražđanskej želesnižy. Dako bjechu želesni-
zario kralowe cijelo na poſtajene mjeſto w dwór-
niſčiju doneſli, ſta so najprijedži jeho požohno-
wanie wot podjanskej dučomniſtwia. Potom
pschilupichu 12 offizierojo wot leibbrigady a
gardejſeſnyh, podperani wot podoffizierow, a do-
neſeſhu kaſchę na wós, predv nich neſeſchtai
pak dwaj želesnižowaj ſaſtojniki ſudobje ſ kra-
lowej wutrobu atd.

Na to čjehnesche pschewodženſtwo psches lipſte
wrota, po Hendrichowej haſhy a potom psches

ſtary móſi do podjanskej dwórſteje žyrkwe. Ma
wobimaj boſomaj bjechu ſadetojo a ſopratiſe
ſ ſaklemi, na moſzi ſtejeſche pak psches 1000
mjeſečjanow ſe ſaſmjeſenym ſwóſkowymi ſwje-
zami w dwjemaj rynkomaj. Pschewodženje ſamo
bu nawedowane wot 2. schwadrony groſenhaſn-
ſich gardejſeſnyh; po nej pschindje 13. bataillon
leibbrigady ſe wſchitimi (10) khorhojemi draž-
džanskeho wójſka. Potom pschindjechu wſchelazy
ſaſtojnizy, podjanske, evangelske a židowske du-
čomniſtwo, ſaſtojnſta mjeſta Dražđan, kralowska
dwórſka kapella, wſchelazy kralowsky radžiceljo,
kralowsky adjutantejo, wychi dwórſki marschal,
wychi komornik a 4 komornizy, ſiž w medjanych
ſudobjach kralowu wutrobu, moſh atd. neſeſchu.
Sa nimi pschijedje doſtojnje wupyscheny cje-
lowy wós, do kotrehož bje ſchiesz čjornych koní
ſapſtehnenyh a hnydom ſady kaſchja díjeſche
kral, jemu k prawizy pak frónpryz Albert a k
ljevižy pryz Jurij, po nich díjechu najwyši
ſaſtojnizy kralowského dworu, kaž tež pruſſi
pryz Albrecht, meklenburgski welwojwoda, ſakſko-
ſtotburg-koharski pryz August a jich ſe wſche-
laſich wožebných ſnežich wobſtejazh pschewod-
dale pschindjechu kralowsky miniftrio, wſche-
lazh kralowsky a mjeſečjansky ſaſtojnizy, ſiž
bjechu ſo ſ zyloho kraja w Dražđanach ſeſhl. 14. bataillon leibbrigady a 4. schwadrona gar-
džijesnyh ión čjah ſloneči, a jaso bje wón
psches móſt pschischoł, bu kaſchę, kotreži pod-
janske dučomniſtwo ſ podjanskej žyrkwe na-
pschecjivo ſupasche, ſ wosa ſbjehneny a wot
12 offizierow do reneje wupyscheneje žyrkwe do-
neſený a tam do kſchijneje, wot ſwjeſow jaſnje
poſwjeſeneje ſapakli na paradne ſojo poſtaſený.
Žyrkej bu, jaso bje ſu kral a wſho pschewodžeſtwo
wopuſtečjilo, ſanknena a wofia tam jenož cijekowa
ſtraj. Rafaſtra bje žyrkej wotewrena a wele
tarhynt ludži do neje kchwatasche, ſo by tam
woblečo ſwojeho lubowaneho nebo krala kſchije
junu wohladali. Psched wečjorom w 6. bu
wona ſaſo ſanknena a buču jenož cji ſami do
neje puſtečjeni, ſiž móžachu pschi poſtrebi ſamym
pschitomni byc̄. Dako bje kral $\frac{3}{4}9$ pschischoł,
ſapocža ſo poſreb. Kaſchę bu pod ſpjevanjom
psalma Miserere wot kral. komornikow poſbie-
hneny a k kralowskemu poſtečjemu, kotrež je

w zytkwi samej, nešenj. Nasprjodzj vječchu spiewarjo, potom podjanske duchownstwo, wszechlažy kralowzy saſtoinzy, kadetojo ſ faklemi, komornizy, fiz nebo kralowu wutrobu ic. neſechu, c̄jelo, kral, kralowzy prynzojo a zuse weich, atd. Iako vječhu do pohrebnischa pſchischli a ſo tam kaſtej ic. poſtaſit, dzerzeſche jaſoſtolski vikar Horwerk pohrebnu ryc̄ a modlitwu, po czim ſo wschitz ſaſo do zytkwie podachu, fotruj, iako bje ſo kral ſaſo do hrodu podaſ, tež druzh pſchewodzjerjo wopuſcęjichu. —

Boże mje, naſch mit, sprawny, ſławny kralo! Ty ſy ſo dobre bjeđenje bjeđit, Ty ſy pſchewink! Boże mje, dobry kralo! Ty ſy naſ ſſerbow lubowat a ſalitowat, a my ſſerbo ſamy Tebe ſtajnje c̄jeszli a Tebi tež w hórkich dnjach bes wopſchekacza ſwjerni byli! Boże mje, lubowany kralo! Naſcha džakomnoſ a luboſ ſebe do Twojego c̄jicęho bydka pſchewodzja! Wotwoczej w boſy!

* * *

Ale runieſ ſo woſcjo hisceje ſe ſyſſami pełni, hdzj wopomnjamy, tak dobreho a wuberneho krala ſamy pſches ſmercz ſhubili: dha budźmy tola ſ dobowm dobreje nadzije a khróbleje dowjery ſa pſchichod; pſchetož naſch nowy kral je muž dobreje wutroby, sprawneje myſlje a wulſeje wučenofſje. A pſches to ſłowo: „Na Mojich ſakſow”, fotrež je wón pſchi naſtupenju kneženja woſſewil (a fotrež je w tutym c̄jifle priedku ſobu wotcijſhczane), je wón jaſnje wuprajit, ſo budze w duchu miloſzie a prawdy po pſchitadzi ſwojego neboh bratra kralowę. — Duž hladajmy ſ weſelej dowjero jeho ſkładowanju napschecjiwo! — —

Tón knes wschitkich knesow paſ ćzyt jeho żohnowacj a pſchewodzecj! Jego džjelo je c̄jeſke! O nech je żohnowane a ſbožomne taž ſa naſch dyty kraj, tak tež ſa naſche ſerbowski!

Św̄etne podawki.

Sakſka. Kral je ſo ſa cheſa leibbrigady a 1. regimenta gardyjiesnych ſc̄jint a porucj, ſo dybri 1. brigada njetko krónprynzowa brigada rjeſacj, dotalna Janowy regiment paſ ſwoje meno woſpoložicj a hacj na daliſče bes mena woſtacj.

Pruſy. Polizajſki direktař Hinkeldey je ſa generalneho direktařa pruskeje poliſije poſtaſenj. — Kral je porucj, ſo ma ſo hrjoh na ranscheho morja po wjedzych dželbach wodiverdijc̄. — Wſchelake nowinę mjenja, ſo pruſke wójsko njetko do Czech nepocjehne, dokelž Ruſojo Moldawu a Walachiju ſ dobrzym wopuſcęju.

Rakuſy. Najwyſhi kommandant wójska, baron Heſ, je ſo do Krakowa ſ wójsku podat. — Živilny kommiſar ſa Walachiju, fotraž budze w blijskich dnjach wot Rakuschanow wobſadzena, je wot khejora hiſom pomenowany.

Zendjelska. Kralowa je 12. augusta ſejm na dleſchi čaſ ſwodzenila.

Ruſow ſka. Weich Paſkewicz je 13. augusta do Warszawy pſchijſet. — Franzowſojo a Zendjeljenjo ſu na ruſku, w naranskim mořu ležazu kupu Aland wustupili a ju hacj do twerdžiſnow, fotrež ſu hisceje w ruſkej ruzy, wobſadzili.

Turkow ſka. Ruſojo c̄ahnu w dobrzym mjeri ſpóchi pſches rjeſu Prut ſ Moldawy a Walachije do Ruſowſkeje. Turkojo ſim tam dale bliſko neſpivridu, ſu paſ tola Buſareſt wobſadzili. — Hdze je zendjelſkofranzowſke ſdžiſtwo wuiſeto, neje ſnate. Raſſere na Sewastopol. — Ruſti general Wrangel je w aſiſcej Turkowſkej nedaloko Baſajida c̄jerkeſkeho weicha Schamyla ſbit, ſo ſo tón neje ſ turkowſkim wójskiem ſienočicj móht.

Schpańiſka. Tudy pſchego hisceje žadyn prawy mjer neje. Lud nochze starej kralowej ſ kraja dacj, predy hacj neje woſtudzena, ſo by peney, wo fotrež je kraj wujebata, ſaſo wuplaſcila.

Ze Serbow.

G Budyschina. Pſches wuwjescit w podjanskej tachantskej zytkwi ſo woſſewia, ſo ſmjeſe ſo wuſwolenje noweho budyskeho tachanta ſredu 6. septembra. Sa wólbenho kommiſara je wot krala jeho wyschi dwórfi miſcht, baron ſo Byrn poſtaſeny.

W michaſſej zytkwi předuje 10. nedj. po ſwj. trojicy dopołnia ſ. d. Haubold ſ M. Budyschinka, popołnia ſ. d. Wanak.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritnij a

a

ludzi pôdin

Mots Tunka

škréjetnij.

* * *

* * *

Hans Depla. Schto je eji tola druhdy hroshch ludzi na swiezcji.

tej hrosne. Ton ženitwa bje menujzy swojego starocho hospodarja a wumenkarja do hrôdzie sawrjet, dokelz je jemu sa neho psched swazarem haniba bylo.

Mots Tunka. Dha to mjenish?

Mots Tunka. To dyrbi tola žadlawy čłowiek byc.

Hans Depla. Haj, ja vsech wondanjo psches jenu web, hdzej bje jedyn čłowiek kwas miet.

Hans Depla. Haj, a to ejim žadlawski, dokelz je wot swojego wumenkarja predy zyle hof podarstwo darene dostal.

Mots Tunka. To tola dale niezo djiwneho neje!

Hans Depla. Nie, ale schow mi hewal ludzio powiedachu, to nebje niz jenož djiwne, ale

Generalny wukas

budyšleje krajskeje direkzije

legitimaziju pruskich čzeladnikow a wedżenie čzeladniſkich sapišow nastupaz.

Dokelz je k nawedzenju pschichlo, so wschelake węsne fastojsztwa w nastupanju legitimazije tufragnych a woſebie pruskich, w Sakskej ſlužajzych čzeladnikow, sakonske poſtaſenja wſchudzjom wobledzbowale nejbu, a so hu pschecjivo sakonej wot 10. januara 1835 ſlužbne wopisima pruskich čzeladnikow, tej hdzej tucji dale w Sakskej na ſlužbu czahnu, do ſobupſchinenych pruskich čzeladniſkich knihi sapiſale, mjeſtu teho, so brchu ſim sakske čzeladniſke knihi dake, a dokelz je ho tej naſhonito, so spomnene fastojsztwa wot pschi-nejenja domowisniſkich wopisimow (Heimathſchein) pschi ſtupenju pruskich čzeladnikow do tufragnej ſlužby, ſaj to wukas wot 14. juliya 1840 žada, husto woſhladuſa, dha ho tajke fastojsztwa na to dopomineja a k ſwierennemu wobledzbowaniu napominaja. — Tej porucza kralowska krajska direkzija po generalnym wukasu wot 22. juliya 1844 a po horkach spomnenym wukazu wot 10. jan. 1835 (Gesetz- und Verord. Blatt № 38) §§. 4—7 naaſtruczisko, so maja ho čzeladniſke sapiſy (Gefinde-Verzeichniſ), kotrej ho často nerodzje wobstaraja, nietko wieszje ſ najwetschej ſwierenoszju a poriadnoszju wesz.

W Budyschini, 24. juliya 1854.

Kralowska krajska direkzja.

ſ Könne: iż.

ſ Planiz.

N a w ē ſ t n i k.

Sawieszenje žnijow w bróžnjach a fajmach,

kaž tež ſkotu, wſchego ratarſkeho gratu a domjazeho mobiliara poſticeja woheńſawieszjaze, wote mne ſastupowane towarzſto **Colonia**

w ſwojim ratarſkim sawieszjazym ſwiaſku

po twerdych tunich prāmiach ſe ſnatym dobytkom ſe ſpomneneho ſawieszjazeho ſwiaſka, menujz ſ dobytkom koſdolſtejne dividendy a ſ podzielom na nahromadzonym reſervofondom, kiž ſa $1\frac{1}{2}$ heta ſ roſdielenju pſchindje.

Wſcho daliſche ſo na dobrociwe naprakſhowanie hnydom wote mne wukoji a ja wſchitko, ſtož je ſ porjadnemu ſawieszenju treba, koždy čaſ ſajmajeſtneho wobſtarame.

W Budyschin, 26. juliua 1854.

M o r i s Mauffa,

agent **Colonijs,**
na mjaſzowym torhofsčaju cjo. $\frac{145}{73}$.

Dr. Suin de Boutemardowa

aromatiska ſubowa paſta po dopokajaniu pſchisprawny, ſ cijszenych a zylie ſchwarnych wulfow hromadu ſestajany prāparat ſ poljeſchenju ſubow a djaſnow, cijszi ruczjich a wjeszjich, dygli hrjedki hac̄ dotal ſnate a nałozowane, a neſchima ſuby na żane waschnje, a doſek poſhylnjujo ſtuſkuje, ſaloža zytle ſnutkomnej kubi woſebnu cjerſtwosz. — Dr. Suin de Boutemardowe ſubowe mydlo porucja ſo teho dla ſ połnym prawom jako jedyn ſ najwujſitnich a najtunich ſkmetiſlch hrjedkov, a budzie ſo wot tych, kiž ſu je hijom junu nałozili, wjeszje rad ſaſo ſupowacj. — Denicjti ſtad (w $\frac{1}{4}$ a $\frac{1}{2}$ pakcifach po 12 nſl. a 6 nſl.) ma w Budyschin i mjeſchcianski haptylek Schimmel.

Powschitkowne ſawieszjaze towarzſto.

(R. R. vriw. Assicurazia Generali w Triestu.)

Sarucjaz ſond towarzſta Djeſkač millionow ſchjeſnakow dobrejch penes.

Skladnyka pital	2,000,000 ſchjeſnakow.
---------------------------	------------------------

Reſeryv hac̄ ult. decbr. 1852 ſtadowane	5,000,000
---	-----------

Dohody na prāmiach a na kapitalſtej dani	3,000,000
--	-----------

Wetschi djiel ſamozjenja towarzſta je na kubka hypothekarizy wupožcjeny.

Sawieszenja na twory, maschinu, mobilije, ſkot, wumłozczone žita atd. atd. pſchecjivo wóhnju po tunich twerdzje poſtaſenych prāmiach.

Doplaczowania ſo ſenje ſabacj nemoga.

Policy w pruſkich penesach, wupłaczowania ſa ſchłodowanje bes wotczehnenja w tych ſamych penesach.

Pſchi ſawieszenjach ratarſkich pſchedmetow poſticeja towarzſto woſebne dobytki.

Sawieszenja kapitaliſow a rento na ſiwenje człowekow. Sawieszenja puejwazych ſuſlow na drohach a jeleſnizach.

Wſchie požadane wuktadowanja dawa

Ferdinand Petau,
woſteſny agent ſa Budyschin a woſolnoſz.

Woheńſawieszjaze towarzſto **Borussia** w Barliu ſe ſakkadnym kapitalom wot 2 millionow toleř pruſkeho kouranta a ſ reſervu wot 1 miliona toleř,

ſawieszjuje pſchecjivo wóhnjowej ſchłodji po tunich a twerdych prāmiach mobile ſchitſkih družinow, ſtady tworow, žito, grat a ſudobje a teho runja pod zyhlowanej, ſchindzelowej a ſtómianej tſiechu a je podpiſany ſorjebranju a ſapiſhanju ſawieszenjow ſtajnje hotowy.

W Budyschin, w mjerzu 1854.

G. A. Lövenig.

Komptoir na ſwonekomej lawſkej haſy.

W Hermancezach nad Spremu je nowotwarena kieja czo. 45 s nowej hróju a brójnu a s 9 bjerstemi pola a 3 bjerstemi luki se swobodneje ruki na pschedan a može so wscho dalische pola Jakuba Nowotnika tam shonicj.

Rjane burske kublo

s nowymi twarenemi, s 81 kózami s zylia plódnymi lejomnoszemi, s pełnym inventarom a s zylimi lętuszhimi znemi, tež s tórszcjow a flamarstwem, je be wscheho wumenka hnydom na pschedan a je wot Budyschini jenoj $1\frac{1}{2}$ hodziny daloko. Wscho dalische je shonicj pola A. Zentnera na wyšojej haſy a w wudawańi Serb. Now.

Wschemjenenja dla steji kiejna lejomnoszi w bliskoszi mjeska Budyschini a w dobrym redzi so namakaza, kotaż ma derje wopytaný piwowý a palenzowý schank, kaj tež flamarstwo, pod spodnymi wumjenenemi na pschedan; tež wotpoecjuje na spomnenej lejomnoszi prawisna palenz valenja a fluscheja k tej samej wysce teho tež wiazory kóznych dobrych a plódnych polow.

Na kupenie śmyśleñym dostawa so wscha dalische rosprawa psches konzezjonowanu agencetu G. A. Löveniga w Budyschini.

W Barci je kieja czo. $\frac{1}{2}$, k kotrej tež polo fluscha, na pschedan. Wscho dalische je shonicj pola Jana Hoker tam.

Na wukranczansum rejsuru, w iak menowanym starym haczi, leži hiszceje

150 szuchich wobczjezlenych khózow twarstwo drewa po poniznej placisjini na pschedan.

W Hornych Brusach w juliju. Fischer.

Dzien 22. augusta

rano wot 8. hodziny budje so na Dubez burskim kubli w Ravezach njehdze 8 kóp netrenego lenu, wschelake k hospodarstwu fluszaže wjezy, kaj tež wiazora domiaga nadoba ja hotowe penesy na pschedawacj.

Jeli so murek S. sa wuberneho polira djerzi, dha moht nasch cijelz tež dobry ciafnikar byc.

R. w Porschizach.

Zaúdzennu sobotu žita w Budyšinje płaćachu:

Kórc.	Płaćizna.					
	Wyša.	Niža.	Sredzna.		Wyša.	Niža.
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.
Hózka	6	10	5	15	6	—
Pischeriza	7	$17\frac{1}{2}$	6	15	7	$5\frac{1}{2}$
Zeczmen	4	15	4	$2\frac{1}{2}$	4	$7\frac{1}{2}$
Worß	3	—	2	15	2	$22\frac{1}{2}$
Hrób.	6	20	6	—	5	10

Dowoz: 2469 $\frac{3}{4}$ kórcow.

Wóndzelu 21. augusta pschedawacj wot 1. budża so w Lemischow wschelake meublje, njeftre posleszcja, wiazore pelzy a druga draſta a herak wschelake druhe wjezy ja hotowe penesy na pschedawacj.

Jeli chyli njeftre jeneho 11letneho hólza k ſebi wſacj, dha by tón ſamý kózde lito 10 tl. ja to doſtat, a jeli treba, budje tón hólczek tež s poſleszcjom a draſtu ſastarczy. Wscho dalische je shonicj pola kowaria Franki w Nachlowi.

Pschi poſlenym wulkim budyskim tſjelenju bu wot jeneho muſteho na karrouſelu drjemeschko s njeftromi koſchlemi dwjemaj hólcfoma k džerzenju pschedopate. Wón je potom wotefchot a neje tež hacj dotal to brjemeschko ſaſo jadat, najſtere teho dla niz, dokelz newje, komu je to ſamo pschedopal. Duž so jemu k nawedzenju dawa, so može w wudawańi Serb. Now. shonicj, hdje može to brjemeschko ſaſo doſtač.

Wschelikim iwm ſamym, liž ſu

Sserbske symbolske knihi

woteberali, so s tutym k nawedzenju dawa, so ſu tute njeftko docjischczane. Kózdemu woteberarej so poſleni ſechiwki wot kolportera domoj pschede, ſchtóz paſ na to cjaſacj nochze, tón može te ſechiwki, kotrej hiszceje nima, pola k knihiwjaſarja Kliemanda w Budyschini doſtač.

Wudawaſtw o.

W Hitez knihicjischczerni na žitnej haſy a w Smolerowej knihařni je na pschedan:

Bjertelf ſta wuzitkow wot wopilſtw a.

S njemſteho pschedoj ſt.... we B.....

(Placz. 4 np.)

Schtó je to wjernie kſcheszijanſtwo po tej wuczbi Jezom Chrysta a jeho japoſchtolow?

Snjemſteho pschedojene wot A. w B.

(Placz. 6 np.)

Nedzelske auſzije so w Nowinach wiazys wosjewicj neſmedja.

Re d.

Kórc.	Płaćizna.					
	Wyša.	Niža.	Sredzna.		Wyša.	Niža.
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.
Ríepik	6	20	6	10	6	15
Zahly	10	—	9	20	9	25
Hejduschka	6	20	6	10	6	15
Bjetro	1	25	1	$17\frac{1}{2}$	1	20
Kana butte	—	13	—	$11\frac{1}{2}$	—	$12\frac{1}{2}$

Serbske Nowiny.

Za noweški, kiž maja so w
wudawarni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedač,
placi so wot rynčka 8 np

Zamolwity redaktor a wudawač
J. E. Smoler.

Kóžde čísto placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortletna předpłata pola
wudawaria 6 nsl, a na kral.
pósečce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Císto 34.

26. džen Augusta.

Léto 1854.

W opšilecje: Pschedpošlonej dwaj dnaj krala Bedricha Augusta. W Budyschinie, 26. augusta. Šwietne vodawki. S Mucjowa. S Budyschyna. Pschiloyk. Hanž Depla a Mots Lunka. Byrkwinſe powesje. Woſſevenje. Klawjeschtuiſ.

Wuras hľubokeje boſoſzie dla minenja najlepſeho krala, kij psche wſchitke ſakſſe wutroby dže; mnohe wopokaſma džielbračja ſa mne, ſa ſwidowenu kralowu a ſa moj zly dom, kij ſym pschi ejezim pruhowanju, nam wot Boha napoloženym, ſe wſchitlich ſtronow Šakſteje a ſe wſchitlich rjadownych luda dostawał, ſu mi wulkı troſči w tých dnjach žarowanja a ja ſo hnuteho ežuju, ſwoj džaf ſa to ſtawnje wuprajec. Žane holdowanja nemôžachu mojej wutrobi tak ſweſelaze byc, dyžli tute wopokaſma luboſzie k ſwječnenemu krajnemu wózje. Wone ſu mi rukowanja, ſo ſtara ſakſſa ſwjernosz hýčje nepohnuta wobſtawa, wone ſu ſawdawſ ſaſreñſcheje nadžije ſa ſbogomny pschichod mojeho knezenja ſ Bozej pomožu. Nech ſo njehdy, hdyž wſchelomózny tež me wotwola, podobne wopokaſma luboſzie mojemu wopomnenju doſtanu.

Jan.

Pschedpošlonej dwaj dnaj krala Bedricha Augusta.

Jedyn tyroſſki duchomny, kij je ſ nebocjicjikim ſakſkim kralom poſlonej dwaj dnaj psched jeho ſmercu po tyroſſkih horach pucjowat, dawa wo tym ſjiehowazu roſprawu: „Jeho majestosz, ſakſki kral, pschiwese ſo 7. augusta nenadžuijz do Zirla, hdyž wón, kaž hewak, na poſzi wotſtupi. To bje hýžom djeſathy kroč, ſo wón do Tyrola pschindje. W jeho pschewodu bje adjutant Eduard ſ Bezschwitz, jeho laſkaj a dwaj ſlužomníkaj. Bes tym ſo knes adjutant, nadobny muž a ſa liepsche ſavojeho kralowſkeho knesa neſprózniwje ſo ſtarojo, w naſtupanju ſmachow, kij miejachu ſo ſobu bracj, wſcho nuſne poručeſche, poda ſo kral ſo mnú weſeteje myſlje na pucj. — Na moſzi rjeli Inna doſteže naja k. adjutant a druhý a my pschindjechym psches Persus, Gries, hacž do Prackmara, hdyž ſylnje

deſchej hýž počinacze. Žylje pschemokneny pschindje kral wokoło 8. do domu, kij je na tamnej alpi abo hori. Iako bje ſo pschewoblest, poda ſo do kuchnje, hdyž ſo na ſauku ſyny, ſo by ſo ſhrjet; pschetož wone bje ſhietro ſyма. Bes tym bu wo iſtwi ſatepene. Wobſedjeř hýčje pschihotowa potom wſcho, ſo by wečer narariſ. Bes tym ſo wón waresche, praschesche ſo wón krala wſchelake wiezy, jaſo: hacž ma wón tež ſtuwy, hacž ſu w Šakſtej tež alpy atd. Kral na tute praschenja ſ wulkej pschielniwoſſiu wotmowesche. Po wečeri ſapiſa ſo kral do tamniſcheje zuſniſſeje knih (Fremdenbuch) a poda ſo potom k wotpočinkej. Na pót 5. čítach ja w tamniſchej domjazej kapalzy ſwjatu mſchu. Na pót 6. hromadzie ſniedachmy a na pót 9. podachmy ſo dale. Duzy poſta ſral nekotry kroč, ſo by wſchelake ſiane kwjeti wuſchciſny. „Hlajče, wyſoko doſtojny kneže!“ reſny wón ſe mni, „ſ tymi chju džiečjom mojeho lubeho

bratra weżelje sežinči. Ja sam nimam žanych džieci, duž su džieci mojeho bratra tež moje džieci. Ja praju wam, my smy zylje w mjeri a pschejenoszi hromadzie živi. Wschak je mjer a pschejenosz najlepša wiez na ſwjeci." Po tych i potneje wutroby wuprajenych ſłomach, powedasche mi kral, ſak ſkôdne tych ſpomenych džieci rjeka, ſak stare je atd. a pschistaj napoſledku: "Pomyšleje ſebi jenož, njehdze pſched tydjenjom bjech čiſije piſci pruſſich mesach na faczej honiwi, a dženſa ſteju, wote wſchitich mojich daloko ſdaleny, w tyrolſkih horiſtach. Pod tajkimi pschezelniwymi roſmotwenemi pschin-djechmy bliſko k Rötej. Tam bjeſche farar s Griesa, s menom Perihaler, ſiz krala pewita a jeho proſchesche, ſo by dotalny pucj jeho straſnosje dla wopuſtej a ſo psches ſuki do Griesa podał. Ale kral to nočyſche. Ljedom bjechmy paſ tam nimo, hdjež bje pſched tydjenjom wulka ſkata do rjeki delje panyta, dha ſady naš poča reſkotacj a ſ hrimotazym holkom padachu wulke ſamenje, kotrež do doliny delje pschischedbi na tamniſkih ſkalniſcach ſo roſražachu, ſo fruchi na wſche boli lietachu. Kral paſ teho dla bóle nekhwatasche, ale ſhadowasche ſmijernje na tajke straſchne džiwadlo. Na fararjowe pscheuproſchenje wosta kral w Widdumi k wobedej a potom wo-toko 12. poda ſo wón na daliſki pucj.

Wot Griesa podachmy ſo do St. Sigmunda. Farar krala fruch pschewodjeſche. W Sigmundži pschitupichu wjazore bjeło-ſwobleſane holczti, ſiz pod wutrobnym powitanjom krajej rjane woneschko wſchelakich alpowych ſwjetkow pschepodachu, kotrež tež kral mitoſzivje pschija. Bes tym ſo na bližſhei hórzę krajej k čeſzi cjeleſche. Kral bje psches to jara hnuth a reknj ujekotry kroč: „Dobri ludžio, dobri ludžio!” Wot St. Sigmunda hacj na najwyſhi weſch ſtej dwje ſylnej hodžini. Na pucju do Kühetei-a bje kral jara wežeteje myſlje a jara ſryčniwy. Na moje najpoſorniſche praſchenie: hacj je knes adjutant tež Sakſa? pra-jeſche kral: haj! a pschistaj, ſo je jeho nan general a minister wóñny był a pſched ujekotrymi hetami jako kommandant twerdiſny Königsteina wumrek. „Wón bje hódný muž a ſwjerney ſlu-žomnik” tak ſloneči wón ſwoju ryc. W Kühetei-u wupi kral ſchlenzu mlóka; to bje wſchitko, ſtož

wón k ſebi wſa. Szyla bje ſpodiwnje, ſo kral, ſiz bje hizom 57 ljet starý, tak mało ſjedjiſche, a tola tajke wobejeſne pucje ſe žadnej cjerſtwosju doſoneſche. „Na hory khodžicj ſym ja wot argy-wójwodzy Jana nauſnýt,” reknj wón, jako ja na to ſpomniſ. — Wot Kühetei-a wedžesche pucj do Silza. Pucj bje psches ſliwi ſara roſdrenu a my pschindjechmy hakte $\frac{1}{2}$ 10 do Silza, hdjež kral w hoſzenzu wosta. Jakob bje ſo pschewobleſt a khwiltu wotpočnyt, dashe me k ſebi pschincj. Wón mjeſeſche rjanu khartu tyrolſkeho kraja na bližji wupſchiestrenu. S cjerwenymi ſmuhami bjechu na tutej kharcji wſchitke pucje ſapiſane, kotrež bje kral w tymle kraju hacj dotal ſežin. Straſchne pucje! psches neſchitupne doly! „Hiſcieje Pit-ziowſki dót” — djeſche kral — a w Tyrolu nebudže žadny woſebny dót, kotrež budzih newidijt” Hiſnak bje paſ w Božej radzi wobsanknene.

Kral mi potom wſchitke te pucje muliczo-wasche, na kotrejž bje Tyrolſku džewecj kroč pſchepucjowat. Jakob bje mi wón tu khartu, na kotrejž čerwene ſmuhi, „prjek i po dlu” bjechu, zylje wutožowal, hromadzie wečjerjachmy a hakte $\frac{1}{2}$ 12. djeſche wón ſpacj. Raſajtra ſedmich čyvſche wón dale ſjecj. Ja jeho k woſej pschewodžach. Po pschezelniwym roſzjohnowanju, kotrež mi neſapomniſte wostane, wotweſe ſo kral tu ſtronu Imſta. Dobreje myſlje wróćich ſo do Zirla, hdjež wokolo 4. pschindjech. Hodžinu poſdjiſho pschindje ſtaſetta, kotrež mjeſeſche poweſz do Innsbrucka pschines, ſo je Jeſo Majestosz, Bedrich August, kral ſakſki, tutón luboſziny weſch, połny miloſzie, pschezelniwosje a dobrociwosje, tutón nadobny weſch, najwiejsiſi ſnajer a cjeſzei tyrolſkih krajow, hizom cjeſeo! Kajſta žałosna poweſz! Hluboko w wutrobi hnuth a ſe hylſoitymoj wo-ciomaj tute ryncky viſam. — A ty, čeſny ſakſki ludo, hdyz ſrudne ſkóńczenje ſwojeſho lubowancho krala ſhonich, nebudž hnjerony na Tyrol, ſiz je Twojeſho nadobneho weſcha ſtajnje cjeſzit, lubowal a wyſoko wajſit. Po newuſliedni Božej radzi je ſo ſtało, ſo dyrbesche Twój cjeſzeny weſch w naſkich tyrolſkih alpach ſwoju duschu do ruki ſwojeſho ſtworiciſela pschepodacj, ſo by ſemſku kronu ſ wječnej, neſachódnjej wumjeniſ. — Boža najwyſcziſcha wola budź cjeſzena a khwa-lena do wječnoſjie!”

(Vſchidawſ.)

SBrennbichla piſche ſo wo kralowej ſmrczi
bes druhim tež tole: Vjeſche to ſreda 9. augusta
njehdze 8. rano, jaſo kral, wot Karresa ſo pschibli-
zovaſo, tamny pucj wiſladvacj možesche, na kotrymž
mjeſeſche ſwoju ſmrcz namakacj. Do Imſta
pschischedſi, poruczi wón na poſzi, ſo by ſo jemu
lohfki wosycj wobſtarat. To ſo tež hnydom ſta.
Kral ſam bie bes tym do předka ſchot a wofia
na jeneſ hory ſtejo. Wós bóry pschijſedze. Kral
weselſche ſo ſe ſwojim adjutantom a jenym ſtu-
žomnikam dale. Pobocjny pucj, fiſ do Viſow-
ſkeho dota wedze, ie trochu muſti a može ſo jenož
ſ lohkim a ſtókim wosami vo nim jiesdzcicj. Doſlo
trajazn deſchę biesche holdath pucj hiſcze
bóle wujſtobit. Na weſku horu ſliſe poſillon
delſie, ſo by konjow po nahlje delſie wedzajym
pucju ſa czaſhadka wedt. Maſhóſchi kruč bje
pschjetrath. Tola pschi tak menowanym Riedu,
hdzej ſo pucj ſwine, počja ſo wós ſara na
prawizu khlícej. Kral to phtnywſchi ſawola
„Saſtanacje!“ ale, Bohu žel, poſde; pschetoj w
tym ſamhnym wokomilnenju ſo wós ſwrczj. Kral
džyſche do předka won wuſlocicj, padze
paſ do ſameje bliſkoſje konjow. Hewaf jata
ſkludny, wot poraženja psches poſtronk ſploſhany
bróſdnik počja na to ſopacj a trechi ſ pódkovou*)
praweje nohi kralej do ſadneje hlówy nedaloſo
liweho wucha a to tak ſylnie, ſo moſowy nýp
na kruči roſkoſi. To ſta ſo $\frac{3}{4}$ na 10. Štrózelie
a jałoz ſchitomnych nemože žane pero wopiſacj.
Kral lejſeſche bes myſlow na ſemi a bu na ſieuſu
ſtronom pucja pschenetjeny. Tudy wón na jene
dobo wocji wotewri a reſny ſ ſwojemu ſtu-
žomniſej: „Newopuschcz me, ja Tebe tež nesapom-
nju.“ Major ſ Bezchvík bjeſeſche najvjeſtchniſho
do Brennbichla, ſo by ſ Imſta ljeſkarja ſem po-
wokat. Wón bjeſeſche tak ruczie, ſo možesche
jeho poſillon hakle psched hoſzenjom dóſzahnyč. Jaſo
bie hořenjar, Rochus Meier, to neſbožo
ſhonit, bjeſeſche hnydom ſ jenym wotročkom
ſ neſbožomnemu mjeſtu a poſla tež po laſenka
Weſhosera do Wennſa. Meier bjeſeſche potom
k bližſeſej burskej khlízej, po noſydku a noſherjow.

*) Tule pódkovou je kral. generaladjutant ſ Engel
poſtejſiſho do Gauſkeje ſobu wſat.

Tyscher Franz Gabl voda ſo hnydom ſ kralej,
drufy ſa nim. Kral bu potom na noſydku po-
ložený a do Brennbichla doneſený. Vóry pschindze
ljeſkar ſ Imſta a po nim kralowſki wóſnik a jeho
ſlužobníkai Würfel a Taufcher. Tucji bjech u
menujz ſ kralowſkim wosom w Imſtu na krala
czaſali. Ljeſkar hnydom pschitomnemu duchomnemu
Šchęjjepanej Kriſmeraj reſny, ſo je kral ſtraſhne
ranený a ſo by ſo wón nekombiſit, jemu ſwiate
ſpomjenja wubjelicj. Štolu woblečený wu-
djeli teho dla Kriſmer kralej ſakrament poſlene-
ho woliſowania a abſoluſiju, a džerjeſche ſmertnu
modlitwu. Bes tym bu kralej ſrei puſchcjanu;
jenož mało kruje wubježa, jeho nosy počeſtej
dyrfotacj, ale woblečo bje ſmjerne; po nejkorich
wudychnenjach ſ hlubokoſje bje tón nadobny weſ
ſwoje ſiwenje ſkónciſit. To bje $\frac{1}{4}$ na 11.

Tež piſche ſo ſ Imſta: „Weſera, 13. au-
gusta wibjichmy tu pschewodženje ſakſeho krala.
S bliſka a ſ daloka bjech ſo ludijo ſhromadžili.
Prälat Mois Schnizer džerjeſche dopolnja 10.
w Brennbichelskim hoſzenju požohnowanje. Psche-
wodžeffi czaſ bu wot imſtowſteje mjeſchczanſteje
garby wotewreny; po nej pschindzech ſchulſe
džieciſi ſ horhojemi a ſa nimi remeňniſke jednoty
aby innónki; potom ſchyrjo kralowſhy laſaſo,
komornik hrabja Viſthum, kralowſki ljeſkar Dr.
Carus a wele duchomnich. Potom pschivere
ſo pschynh, wot ſchyrjoch ſoni cjehnenz cje-
lowy wós. Sa nim džiesche bohot hrabja Bi-
ſtingen a generaladjutant ſ Engel, kommandant
w Tyrolu generalmajor Lang, major ſ Bezch-
vík, khlízorſzy ſaſtojnizy, mječezanſka rada
a wuberf, arzlwaldſhy a wennsy tſſelzojo.
Czaſ džiesche psches Imſt hač ſ kapačy, fiſ
ſ wonka ſteji. Tudy ſta ſo druhe zyrlwinſte po-
žohnowanje, po kotrymž ſ Engel želnoſziwu ryč
džerjeſche, w fotrejz w meni ſakſeho kralowſkeho
doma a zykeho kraja tudomnym wobydlerjam
ſyój džak wupraji ſa jich pschecjeliwe džel-
bracie na tym neſbožu. Skoro žane wocjko vſi
tym bes khlíow newofta. Imſcjanſki mjeſchczanſta
wupraji potom w ſwojej ryči tu proſtu, ſo
by ſo kralowſkemu domej a ludej hluboka boſoſ
Tyrolſkich nad tutym neſbožu wosſewita. Potom
iſedjeſche kralowe pschewodženſtwo, bohot a drufy
woſebni knežja, wſcho do hromady džewecj wo-

sow, dale do Maßereita. Wocji wele tawsynt ludzi sa kralowstwim cijetom byly roneschtej.

W Budyšinje, 26. augusta.

(Krótki polityski roshlad.) Zendżel-
czenjo a Franzowsojo su alandiske, w naranshim
morju ležaze kupy a tamnišchu twerdžisnu Bo-
marsund dobyli. — Niekotre nowiny pišaja,
so je hižom njescho rakuskeho wojska do Walachije
pschetročjito. — Ruskojo tuton kraj, kaž
tež Móldawu dale bôle wopuschcaja. — Prus-
ska politika je šo, kaž šo sda, mot rakuskeje
wotwobročjita a šo bôle k tym krajam pschivo-
bročjita, kiž psched nje kotrym časom w Bam-
bergu jednachu. — W Bajerskej, Franzowskej
a Italiskej cholera móznej sneži, teho runja tež
w Turkowskej, hdjež wošebeje Zendżelczenjo a
Franzowsojo wele ludzi shubuju. — W Schpa-
niskej hisheče žadyn prawy mjer neje.

Świetne podawki.

Telegrafiske depeschie.

S Wina, średu, 23. augusta. Dwie
brigadzi rakuskeho wojska stej 20. augusta s Her-
manstadtą (w Siedmiogródskiej) do Walachije psche-
tročjitej a na Bukarest cjaahnytej; tsecja brigada
je šo tu stronu k Kraju podata. Tsi druhe
brigady steja hotowe, po wotczehnenju Rusow
do Móldawy pschetročjitej.

S Barlini, 23. augusta. Russki general
wierch Bebutow je w ajskej Turkowskej nedaloko
twerdžisny, kiž Dara rjeka, turkowske wojsko,
60,000 muži bylne, sbit. Na 3000 Turkow
wosta morwych, 2500 bu sajatych a cji druzh
cjełachu do Karsa.

Saksa. Piątk 18. augusta buchu w draž-
danskiej podjanskiej zyrki sa nebo krala vigilie
a hobotu erquisse wotdżerzane. — Hdjež bu
hewak žadyn saſſti wierch hrebany, dha džiesche
nowy kral jenož hacj k durjam rowa, njetiſki
kral Jan je pak s cijetom swojego nebocjickeho
bratra hacj do rowa sameho schot. — Kral,
kiž wot 22. augusta w Pilniżach bydlí, je draž-
danskiej chudobi 600tl. darik. Wón je tež ad-
jutantej s Zeschwitz, w džakomnym dopomnenju

na swierne skúžby pschi a po ſmerci krala
Bedricha Augusta, komitursti kſchij ſaſtužneho rja-
da abo ordna spočjil. — Krónprinz Albert je
šo do Wina podat a prynz Jurij k pruskemu
kraju. — Kral je šo sa cheſa (cijtaj: ſchesa)
artillerije poſtaſit. — Krala Jana mandželska,
rodžena bayerska prynzeſyna, rjeka Amalia. W
lječi 1822 stupi wón s nej do mandželſtrwa.
— Wudowa krala Bedricha Augusta ſaſteržuje
šo na kralowskej winizy nad Šobjom nedaloko
Löschwitz, hdjež je s neboh kralom husto nasymu
a tež hewak byla; w symi budje w Draždjanach
w Brühlſkim hrodzi pschebywarj.

Prusy. Pruske knežerſtwo je šo w nowi-
ſkim času zylje wot rakuskeho dželito. Pruski
kral nochze drje na ruskı ſtronu ſtupicj, wón
pak tež necha Franzowſam a Zendželczenam po-
mogny byc, pschetož wón na Janej ſtronu žadyn
dobytk ſčiniež nemôže. So pak bychu jemu
Franzowſojo a Zendželczenjo ſchložicj nemohli,
dawa won brjoh naransheho morja po potreb-
noſti wotwobročj a tež ſwoje rheinske, s Fran-
zowſami mesowaze kraje wobarnowacj. — Kral
je šo da putbuſſich morſkich kupelow podat, hdjež
je ſakſſi prynz Jurij s nemu pschijjet. — Nje-
kotre nowiny chzedja wedžicj, so budja wuſlu-
ženi wojaž lietša haſle tehdom s wojska puſch-
cjeni, hdjež budja reſtrucji wuererziowani. —
Mobilisirwanje pruskeje wojnskeje artillerije je
njetko dokonjane a je 8 linijskich regimentow a
1 gardyregiment, kóždy s 88, wſcho do hromady
je 792 kanonami wuhotowanymi. — Kral je
porucjil, ſo maja ſo pschichodnie niſſe bubony
w wojsku trebacj.

Rakuſy. Ruske knežerſtwo je njetko tej
pschedawanie žita do rakuskich krajow ſakafato.

Niekotre dželby rakuskeho wojska su njetko
do Walachije pschetročjite. — Sa nowu po-
zronku, kiž ma 500 millionow ſchjeſnakow wu-
nesz, je hižom psches 400 millionow podpiſa-
nych. — Rakuſke paperjane peney, w placjſni
dale bôle horje du. Psched nje kotrym časom
placjſche paperjany ſchjeſnak 13 nſl., njetko
placj 17 nſl.

Bajerska. Mnichowska wustajenja je
psches to, ſo je w Mnichowi, kaž tež w Augs-
burgu a Nürnbergu cholera wudyrila, trochu

stażena. W Münchow (München) wumre hac̄ do 17. augusta 248 wojskow na tutu khorosz.

Franzowska. Franzowsko fu weżeli, so je ich wojsko skončnje tola hiszceje lętša nieschio dokejato, menujzy Bomarsand dobylo. — Woni nadžijeja ho, so ho drje nješko tež nieschio w czornym morju stane.

Jendżelska. Turkowska pożeganka w Jendżelskiej a Franzowskiej budje ho śnajd̄ tola napośledku radzic̄. Turkowske kneżeństwo je menujzy te penesh, kij kōđe lęto s Egiptowskeje dostawa, swoim wjerichelam fastajito.

Rusowска. Bomarsund, mała twerđisna na Alandzi, je wot Franzowsow a Jendżelczanow dobyta. Wona bu 12. augusta vrjeni ras nadpanena. Jendżelczienjo s lędžow na nju tselachu, Franzowsko ju pak schiormowachu. Woni na rieblach s murjam horje lęsechu, buchu pak wot Rusow wotbic̄i. Woni drugi nadpad sc̄inichu, buchu pak sašo wotehnac̄i, ale pschi tsc̄ejim nadpac̄ej dobychu jedyn tōrm, tak ho Ruskoje dale do twerđisny zofachu. Nasajtra pōšta franzowski general s russkemu, so by twerđisnu pschepodat, dokesz ju tola na żane waschnje dżerzej nemôžu. Ale tōn to nochyjsche. Duž tselachu nepscherzeljo se śwostich najwetskich kanonow tak móźnje, so buchu dżery do murjow wussielane a jena bomba pulverowy tōrm sapali, tak so tōn roslecia a psches to wjazori wyżozn ruszy offizierojo wo živenje pschiindżechu. — Ruskojo, njeħdzie 2000, dyrbjachu ho poddačz. Franzowsko a Jendżelczienjo maja pec̄a 120 morskich a ranenych a fu 100 kanonow dobyli.

Turkowska. Tudy ho w poślenskim čas̄u niejo ważne stało neje. — Turkojo fu w Walachiji kust dale do vrijeka schli. — Franzowsam a Jendżelczanam mrjeje tam tu khywilu wele ludži na kholeru; ale tola hotuja ho woni śnijne na to, so bychu njeſakſe russe, na brjochach czorneho morju ležaze mjesto dobyli. Ma kotre fu pak mjerja, to wjeste neje.

Ze Serbow.

S Mučjowa. Tudy padje średu 9. augusta dopotnia połtsecjaljetna Ganez holčka do rjeſi, hdjež ho satepi. Ganez ludžio runje

młocząchu a ta holčka bje ho tež pola brōžnje sadżerżowała, hac̄ bje potom wubjeżata, a jako ju wó wshy phtachu, bu wona k sich postrojenju pođisjego morwa s wody wucžchnena.

S Budyschina. Se stronow niže naſheho mjestia pschihabjeja s nowa powesjie, so je tam pak sašo wulka woda a so fu łuki gylje powodżene, tak so je strach wo wotawu. — Tak wele žita, kaj biechu sandženu kobotu k nam na wili pschiwesti, hiszceje ženie tudy na torhosheju widžili nejšmy. Teho ſameho bje nimalje 6000 körzow. Wschitko w placisni jara delje džiesche a na poſledku s zyla nichčón wjaz niejo kuperac̄j nočyjsche, tak so dyrbjachu ludžio žito nutschajec̄ abo to ſamo, dokesz na poſledku ruma pobrachowasche, sašo domoj brac̄.

Prilopk.

* **Se Schlesynsteje pišaja,** so fu tam sandžený tydjenj jara wulke deshceje mjeſt a so fu w Hornej Schlesynskiej wſchje mensche rječki wuſtupile a wysche tych tež rječka Odra. **S Wrótska-wja (Breslau) pišaja,** so je tam woda wetscha, hac̄ je hdv predy byla. Hacjenja fu wot neje roſtorhane a ležomnosjie na wobimaj bokomaj Odry skoro milu schjeroko powedżene, tak so budje schłoda jara wulka. 21. augusta móžesche ho na hornoschlesynskiej železnicy wot Wrótsławia jenož hac̄ do Koſela jjeſbjic̄. Pola jeneho mosta, kij psches rječku Pejnu wedje, sta ho 19. augusta, so fu tam lokomotiva pschelama; tender na nju padje a stejo wosta, psches cjož buchu potom tež te druhe woſy ſvjeržane. **W Budyschini najprijodžy** powedachu, so je pschi tutym neſbožu psches 200 ludži wo živenje pschiischlo. Ale to bje lu ta kia, pschetoz jeno tſjo čłowekojo biechu lóhko iobſchłodženi. Hornoschlesynskiej železnicy je woda pec̄ mostow roſtorhala a bje tež na tym wi-na, so 1500 ludži, kij biechu s jenym extracjachom do Wrótsławia pschijeli, sašo w poſtajenym čas̄u domoj nemôžachu, ale so dyrbjachu 3 dny dlije w jussbi wostač. Penesh biechu jilm teho dla s wetscha wuschle a budje wjesje njeſotryžku-lij na tule wulku wodu doho spominac̄.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj a

Mots Tunka

ludži pôdla

škréjetaj.

Hans Depla. Sa Kamenžom na horach —
Byt hym w hribach, w jahodach!

Mots Tunka. Hlaž, hlaž, ty býje vociňasch
schutucíci čjincí!

Hans Depla. Al, to wščak je stará snata
schutucíza! Ale dokeš na Kamenž spominam, dha mi
niesčto včipane, schtož wón danjo na dompuču s tu-
sečko miesta našbonich. Ta menujzy muža doszezech,
túž khlieb a muku nehesche. Wón mi powedacše, so
je s Malbicžan wožady a jako ho jeho woprashach,
čoho dla wón tola tak daloko po khlieb khodži,

refny wón: Ach, to ma wščak hwoju dobrú winu!
Hlažeje, ja ham wudawał, so mam hiſteje do Mi-
chaela musí na kubí, ale wona je dawno wšča.
Ta pak nočzu vola hwojich snatych sa kharja rla-
čicí a duž ſebi taſku wobčejnosť čjincu.

Mots Tunka. To budžich ho ja tola poſk.
Ja bych ho radšo hwojeje ſlaboszie wumal, vſchetož
taſka wjez tola ſtöncjne na ſwietlo vſhindze.

Hans Depla. Haj, ja ſebi myſlu, so budža
tež hiſteje w Lasku wot neje myječz.

Cyrkwinske powjesce.

Wérowani:

Michalska cyrkej: Rk. F. Hauswald, ſchu-
zejowy bierka bliſko Vórka, s J. E. L. Bleylez
z Bulez.

Podjanska cyrkej: Jan Míklavšch Schotta, khe-
jeř na Židovi, s Madlenu Hejduschkej s Dobroſtiž.

Křčení:

Michalska cyrkej: Hana Khrystiana, Jurja
Lischię, žilnosjerja w Dobruschi, dj. — Jan August
Theodor, nem. b. — Pjetr Bohuwier, Pjetra Wi-
ežasa, pôllenka w Jeſkežach, b. — Hana Helena,
Handrija Ludwiga, khejznika w Dobruschi dj. —

Podjanska cyrkej: Hana Amalia, Míklavšcha

Rehorka, krawza na Židovi, dj. — Jan August,
Handrija Kaplerja, wobyl, w Dalizach, b.

Zemrječi:

Djeň 2. augusta: Jan Hökner, krawz na Šep-
tolzy, 21 l. — Marja, nem. dj., se Židova, 12
n. — 4. Hana Pawlina, R. A. Knosa, khejzerja a
polerja, kaž tež ökonomia w Wulkim Schunovi, dj.,
3 l. 3 m. (wumre pola djeda na Židovi.) — Pjetr
Riefuscha, wobyl, na Židovi, 69 l. — 5. Mad-
lena, Antona Spahna, wobyl, na Žid., dj., 7 l.
— 7. Korla Hermann, R. F. Schwibusa, wobyl,
na Žid., b., 1 l. 3 m. — 9. Amalia Madlena,
Jana Piwarza, pôllenka w Jeſelanach, dj., 9 m. —
Maria Khrystiana, G. G. T. Förstera, hrabinskeho
womčerja w Lubochowí, dj. 8 b. — Hanja, rođ.

Engelmanez, Handrija Holana, wobydł. na Žid., Augusta, nem. dj., w Makmi Welskowi, 3 m. — wudowa, 70 l. — Jan, Jana Hajny, khejznika a 15., Khrystiana, nem. dj., se Židowa, 6 m. ryhtarja w Szalonej Borscheji, ž. 20 l. — 13., W michalskej zyrki prjeduje 11. nedj. po ſwia- Maria, rodj. Petschlež, nebo Jurja Khejzli, wobydł. tej trojzḡ do połknja f. d. Imisch f. Wößlinka, po- w mniſcej zyrki, wudowa, 76 l. — 14., Marja połknju f. d. Wjazka.

Wosjewenje

ministerstwa snutskomnych naležnoszjow.

Dokelž je kralovſte pruske ſarjadniſtwo krajnega dołha dla wumjenenja pruskich paperjanich penes wot ljeta 1835 ſzehowaze wosjewenje: „Po ſakonju wot 19. meje 1851 ſu ho piches naſte wosjewenja wot 12. septembra t. l. a wot 2. mjerza t. l. wobſedjerjo pruskich paperjanich penes wot 2. januara 1835 napominali, ſo bychu tute ſ nowymi, pod 2. novembra 1851 rukonjanymi pruskiſ paperjanymi penesami runeje placijſny pola kralowſtich pruskich poſladnizow ſamjenili. K tajkemu ſamjenenju je **31. januar 1855** jako poſlenja termiſ poſtaſena. Wot tuteho dnja žane kral. pruske paperjane penes wot ljeta 1835 ničjo wſazh neplacja, ničton žaneho ſarunanja ſa ne nedokane, a hdyž ho žane na- deňdu, budja preczwsate a wychuſſi wotedate. Kóždy ho teho dla napomina, ſo by paperjane penes wot ljeta 1835 ſ časom a najpoſdijſho 31. januara 1855 ſ nowymi paperjanymi penesami pola kra- lowſtich kaſhov ſamjenit. W Barlini, 6. julija 1854. Główne ſarjadniſtwo krajnega dołha. Natan. Rölcke. Gamet. Nobiling.“ wosjewiło, dha ho to ſamo tež ſ tutym ſ ſlawnemu nawedzenju dawa.

Tuto wosjewenje ma ho we wſchitkach nowinach wosjewicj.

W Dražjanach, 5. augusta 1854. Ministerſtwo snutskomnych naležnoszjow.
Sa ministra: Kohlschütter. Demuth.

Nawěſtnik.

Wohensawjeszjaſe towarzſto Borussia w Barlini ſe ſakladnym kapitalom wot 2 millionow toleř pruskeho fouranta a ſ rezervu wot 1 miliona toleř.

Tuto towarzſto ſawieszjuje poſchedmety wſchitkich družinow po tunich, ale twerdych prä- miach bes doptacjowanja.

Poſchitkomne ſawieszeńſke wumjenenja, kaž tež ſawieszeńſke formulary moža ho pola podpiſa- neho darmo doſtacj.

Sawieszenja moža ho na 1 ljetu a na kóždy ſpodobny krótki čjaſ ſčiniež.

Shtož prämiu na 4 ljeta do prjedka ſaplacji, doſtane 5. ljetu darmo.

Shtož prämiu na 6 ljet do prjedka ſaplacji, doſtane 7. ljetu darmo a 10% rabata wot 6 ljetneje prämije.

K horjebranju a napišanju ſawieszenjow porucja ho w Budyschini

G. A. Lövenig.

Komptoir na ſwonkomnej lawſkej haſti.

200 toleř ſtej na ležomnoſz abo wobſedjeniſtwo, tif pod budyski krajinu abo mjeſciejanski ſud ſlu- ſcha, na dobru hypotheķu wokoło Michala t. l. f wupožejenju. Daliſche je ſhonicz w wudawarni Serb. Now.

200 tl. ho na Michala t. l. na dobru wje- ſtoſz pytatej. Wot koho? to je ſhonicz w wuda- wařni Serb. Nowinow.

Zyſje nowy kryth wós (Planwagen) je pola kowarja w Zahovi na poſchedań.

Dokelž so hubeneho wedra dla tñelenie wondanjo neje wotdjerjecj hodilo, dha budze to same njetk jutssie 27. augusta wotdjerjane.

Jan Klieman, hosenzat w Subernijs.

Dñ 4. septembra budze 4. klasz 46. kral. saskt. krajuje lotterije czechnena a proschu swojich czezenych intreßentow, so bych u losy hacj do teho czaša pola me dobroczynje wotewsalí.

W Budyšini, 22. augusta 1854.

G. A. Lövenig.

Komptoir: na swonkomnej lawskiej haſy.

Dr. Gräfowe bróſtbonbony,
Aromatiske ferfonoskſke ſelowe mydlo,

Czeſnowoſtmowe mydlo,

Czeſnowoſtmowy wolij,

Muchomórfku paperu a muchomórfku wodu

porucja hródowska haptika w Budyšini.

Zářing.

Vegetabilista **Zerdfojta** Pomada
originalny trub po 7½ nsl.

Tuta po porucznosti kral. profesarja chemije Dr. Lindesa w Barlini, ſciszie vegetabilisſkich ingredieuſow hromadu ſestajana zerdfojta pomeda ſtuſuje jara wuberne je na roſzenje wloſow, dokelž te ſame czerſte ſdjerji a psched wuſuſchenjom wuſhowa; pſci tym dawa wloſam rjany blyſcę a po wetscheniu ſhibicę wofsz a je tež k djerzenju htadijenja woſebnie ſkmana. Jeničzy ma ju na pschedan w Budyšini Wilh. Hammer pod radnej ſhjezu, w Kamenzu Fr. Aug. Naumann a w Rakezach haptika Fæcius.

Dr. Hartungowu chinaskorowu wolij (po 10 nsl. sa bleſchu) k poſylnenju a k poſreſchenju wloſow, a

Dr. Hartungowu ſelowa pomada (po 10 nsl. sa thgeli) k wubudzenju a wojivenu wloſoweho froſta,

ſwefelujetaſ ſo ſpochi najwoſebnichego ſpodoberia a najwetschego roſcherenja, wonaj ſo powſtukomne — po njetiſchim ſteinichcju koſmetiſteje chemije — jako naſiſe pſchej a naſtunischiſeſi ſrjedkaj w tutym genru ſpoſnajetaſ a maieu w ſtajnej dobroſzi na pschedan w Budyšini jenicy Wilh. Hammer pod radnej ſhjezu, w Kamenzu Fr. Aug. Naumann a w Rakezach haptika Fæcius.

Na pschedan je: Šerbska poſilla wot Hänicha, ſerbska poſilla wot Frauli, Freſeniusowe modlerje ſkibi. Hoje? je ſbonicj we wudarati ſerb. Now.

W Hike ſtihiczeicherni na jinej haſy a w Smolerowej ſtiharni je na pschedan:

Bjertelf ſta wužitkow wot wopilſta.

(Placj. 4 np.)

Schtó je to wjerne kſcheszijanstwo po tej wuežbi Jezom Chrysta a jeho japoſchtoſow?

(Placj. 6 np.)

Kſcheszijanske wopomnenje ſmerezje.

(Pt. 3 np.)

Wot redakcie. Zlicbowanje z pokladnicę maćicy serbskej móže ſo hakle za tydzeńe wzjewić. Kaž tydzenia, tak nam tež džensa měſtna pobrachuje.

So je me a moju lubowanu mandjelsku, Angeliku rod. Bróſkej, Boh ton knes dženſa ſe ſtrowej dzworečku ſwefelik, woſſewjam ſ tuym wſchitkim czeſzenym pschedzlam.

W Wóſporku, 22. augusta 1854.

Jan Wiežas, reſtar.

Zandženu ſobotu žita w Budyšinje plaćachu:

Korc.	Płaćizna.						Korc.	Płaćizna.						
	Wyša.		Niža.		Srđenja.			Wyša.		Niža.		Srđenja.		
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.		tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	
Rójka	5	—	4	10	4	20	Rjepif	6	20	6	—	6	10	
Piſčenja	7	—	6	—	6	15	Zahy	9	25	9	10	9	15	
Ječmen	3	25	3	10	3	17½	Hejdusčka	6	20	6	10	6	15	
Wóſk	2	5	1	15	1	22½	Wjerny	1	20	1	15	1	17½	
Hróč	6	15	5	25	6	5	Rana butro	—	13	—	11½	—	12½	

Dowoz: 5601 kórcow.

Čišćene pola K. B. HIKI w Budyšinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawarni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotelač,
plači so wot rynčka 8 np.

Zamolvity redaktor a wudawač
J. E. Smoler.

Kóžde číslo plači $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlétne předplata pola
wudawaria 6 nsl. a na kraj
pôsobí $7\frac{1}{2}$ nsl.

Cislo 35.

2. džen septembra.

Léto 1854.

Wopshilecje: Gswjetne podawci. S Matej. S Kryngelz. S Dubravki. S Budysjina.
Lujski wutradny hejm. Hanž Deyla a Mois Tunka. Spjewy. Hrkwinške poveszje. Naučschnik.

Sa pochnuwaže wopokašma luboſiweho džielbracza na mojej hľubokej bohoſzi,
kotrež ja stajne s Draždjan a wot druhich stronow a ſcenoczeňtrow dostawam, džakuju
ho ja wutrobnje: wone, kaž woſiebie wuprajenja ſwjerneje luboſzie k mojemu drohemu
mandželskemu, s nimi ſcenoczene, mojej wutrobi jara derje cjinja a budža mi stajne
nesapomnite. Moje modlitwy sa krajove ljepeſche lubowanej Sakskej wostanu.

W Wachwizach, 26. augusta 1854.

Marja.

Deho Králofska Majestosz je s pschiswolenjom Deje Maestosze králoweſe Marje po-
ručila, ſejehoſaz ſapoczatk wokafanja wot 4. haverleje t. l. w ſawostajeniu nebo krála Bedricha
Augusta namakaneho a wot neho ſameho ſpihaneho, woflewieč, w kotrymž ho Deho wýroke, woprawdje
nádobne a kſchegzianske ſmyſlenje a načejzjicha dobročinwoſz, kaž tež Deho wutrobnia luboſz k Gswojemu
ludej na tajſe waſčnje wupraja, kij wjeſſle w wozjomaj kóždeho Šakſy ſylszy naſhlubſcheje ſelniwoſzie ſaloji.

„We meni Najſwečijscheje Trojizy.“

„Pschede wſchitkim džakuju ho ſwojej lubej mandželskej fa wſchitku ſwernu luboſz, s kotrež je
moje ſiwenje poreňſchita, mi pochmurene dny wujaſnita a mi naſſvožomniſche hodžimy pschihotowala,
kotrež ſym w tutym ſiwenju wujit.

„Deho runja džakuju ho ſwojim lubym bratram a ſotram, ſwakowam, ſwakej, wñjam a cjetam
a druhim pscheczelam, fa wſchu, mi stajne wopokaſanu luboſz.

„Tež wſchitkim ſwojim ſwernym ſlužobníkam, woſiebie ſwojim ministram, kij ſu mi tak ſwernje
pomhali, a tym, kij mi w ſiwenju bliže ſtejachu, fa wſchelaku mi wopokaſanu pscheczelnivoſz.

„Ja praju wſchitkim naſwtrobnische boje mie; nech jim Boh to faruna, ſhtož ſu na mni
cjinili, a nech mi woni wſcho wodadja, s cjinj ſym jim njeſhde hdy kſchindu ſejmit.

„Wſchitkim ſwojim poddanam, ſwojim Šakſam, kotrychž ſym ſwernje lubowač, ſetu ſwoje
woſhalne poſtrowenje; nech na mne w luboſi ſpominaja.

„Ja jich, ſwoje ſawostajene džeciſi, ſastaranju ſwojeho naſtupnika poručjam.

„Wſchitkim tym, kij ſu me we ſiwenju ſrudžili a hanili, wodawam ja ſe wſcheje wutroby.

„Nech Boh tym woda, kij ſu to s woſmyſlenjom cjinili, a nech won jich wutroby wedže, ſo
ſwoju winu ſpōnaja.“ n. n. n.

Ministerſtwo králofskeho domu.

Swētne podawki.

Saksa. Ministerstwo kultuša a sūdawneho wuzjēnsta je pschitafalo, so ma šo dženša 2. septembra popołnu wot 2. hodziny po wschijem saksim kraju wopomnenske předowanje sa nebočiczkemu kralu woldżerzecj. W Budyschin, hdzej je sobotu wieżny džen, budža teho dla wschje pschelupſte klamy wot 1. hacj do 4. hodziny sanknene. Komunalgarda a wójsko smjeja paradu a schulje naissere tež se mchi pónidzeja. — Prinz Jurij je šo wot wopytanja pruskeho krala ſabu wrócił. Dokelž je wón druhe kralowe džiejo a vo taifim w tak menowanej sekundogenituti, dha je wón nieto do wuzjivanja wotkaſanja, sa tutu sekundogenituru w kralowskej ſwobi hizom psched dothimi časami ſežineneho, jaſtuviſt. Po tuthym wotkaſanju doſtawa paſ sekundogenitura ljetne njehdje 85,000 tl., t' čezmuž paſ kraj niežo nedawa, — a druhi kralowy syn steji šo wele ljepe hacj krónprynz. — Krónprynzeſyna Karola, t'ž bje w Elſtri w kuperach, je šo ſaſo do Dražđan wróciſta. Elſtra je mjeſtaſko w sakſkim Voigſlandzi. — Kral Jan chze, so by šo nowe ſrijadowanie kudniſtowſke ljepe ſtalo. Duž budje wjeſaje tež na bližſkim dražđanskim ſejmi wuzjinene, hdj maja šo te patrimonialſte kudniſtwa, kotrež hiſtceje wobſteja, wot knezich na ſtat wotledacj. — Kral je porucził, so chze wón we wschitkach ſtromađiſnach ministerſtwa pódla byc̄, a je tež poſtaſit, so mataj krónprynz Albert a prinz Jurij na wuſadzowanjach a džielach wychich kralowſtich ſaſtoſtowſtow poſiadnie džiel bracj. S zyla šo ludej ſkuſkowanje nowego krala jara derje ſpodoba.

Po powedaniu njeſotrych nowinow pschiſpominam yudy hiſtceje, so je nebočiczkſi kral wychi ranę na hłowi tež ljewu ruku wobſchlođeny miej a ſo je ljewy rukaw rōbdreny był. — W tych dnjach, jako bje šo poweſz wo ſrudnej ſmerekji krala Bedricha Augusta roſneſta, wobhadowaſche žona ſahrodnika Hahna w Lomaču rōzwe peñki w ſahrodzi. Pschi taifim wobhadowanju trehi wona na jedyn peñk, t'ž mjeſeſte wotnohu ſ jara wele pupkami. Swedžiwoſzie dla je wona pscheliczi a hlaſi! tych ſamych hiesche 57. — Szdomapókſta ljet bje paſ kral ſiary a duž

wobſankuy jeje muž, kotremuž bje wona tu wiez woſjewila, ſo chze tatu wotnohu ſ tymi 57 rōžowymi pupkami nebočiczkemu kralej ſ luboſzie poſhweciež a ju jemu na kaſchę poſožiež. Teho wotpohladanje bu do Dražđan ſiewene a t' teho wuwodzenju wot tam dowolnoſz data, tak ſo bje kralowy kaſchę, jako jón do rowa neſechu, ſ tajſei rōzowej pychu wudebeny.

Kralej ſu ſo nimalje ſe wschitkich ſaſſich mjeſtow pôfelftaſte, t'ž jemu ſe naikupeju kralowania ſbožje pschejachu. Budyske pôfelfta ſobſtejeſche ſ mjeſtečjanosty Starſi, Dr. Klini a ryčniſka ſakuba. Tež wot budyskeho tachantſtwa bje deputacija ſe nemu pschishta. Hewak ſu wschitzu weichu poſtow poſtaſali, t'ž mjeſaſtu wobžarowanje na ſmerekji krala Bedricha Augusta wuprziej a noſwemu kralej ſbožopſchecjeje pschepodacj. — Saſſe želesniy ſu ljetſa hacj do mjeſaza julija wschje do hromady 1,475,484 tl. pschinezte, po taifim 249,498 tl. wjazv, džili loni w tym ſamym čaſu. Tola ma ſo pschispoſcie, ſo je ſakſoſchleſhniſka želesniſza w mjeſazu juliju ljetuſcheho heta 5438 tl. mene pschinezta, hacj loni. — Sztož ljetuſche naſymſte maneuvry naſtupa, dha ſmjeje leibinfanteriebrigada wot 6. septembra ſwoj ſantonnement bes Lubijom a Herrnhutom; 2. infanteriebrigada wot 7. septembra bes Hainichen - om a Frankenbergom; 3. infanteriebrigada wot 7. septembra pola Roſena, a tſielowſta bri- gada wot 2. septembra w Lipsku a wokloſnji. ſe tutej poſlenej brigadz' budža ſa ſchtwórtu nedželu ſantonmenta dwie schwadroni ſieſnich a jena ſieſna batteria pschidžiſlene. Wſchitzu druſy ſieſni, kaž tež 1. infanteriebrigada wotſtanu ljetſa w ſwojich garniſonach. — Praktiſte ſwuejowanja artillerije, kaž tež pionnierow a pontonjerow maja ſo wot 1. augusta hacj do 16. septembra po dotalnym waſchnju w dražđanskjej bliſkoſzi. — Honiſte liſti, t'ž budje wot 1. ſeptembra 1854 hacj do 1. ſeptembra 1855 placiež, ſmjeja ſe len u barbu. — Sañdjenu ſredu pschijſedje mloby portugalski kral Dom Pedro V. ſe ſwojim bratrom do Dražđan na wopytanje.

Prusy. Minister Manteuffel je ſo do Putbusa podał, ſo by kralej, tu ſhwili tam pschebiwaſemu, wſchelake wiežy prijodkneſt. — Njeſotre nowiny powedaja, ſo ſtej ſo rakufte a

pruske knežestwo saho siednalej a so je so to tam tale żadkawa khorosz móznie wotebera. — Psches to stato, dokelj je rafusje wot wszechlicch požadanow wotstupito, wošebeje wot teho, so bychu tež druhe njemskie weřchi russoturkowskeje wójny dla swoje wójska na wójnsku nohu postajicj dyrbeli. — To, schtož hizom tybzenja pišachmy, je wjerno, menujž, so budja ljetša pola njeleotrych džielbow wójska wuſtuženi wojsz hischcje tak dotho skujicj dyrbecj, hacj budja refrucji wuerzjerowani. — Ruski general Benkendorf je s Peterburgu k pruskemu kraju pschisjet. Wón je wot ruskeho khiezora wotpóslany a po jeho ryczach so nesda, kaž by Rušojo mjer cjinicj chyli. Ruski khiezor je menujž wuprajit, so jeho wójska miera dla Walachiju a Moldawu newopuschcijje, ale teho dla, dokelj mjejeſche so straschnego nadpada rafuskich wojskow boječ. Duž budje drje wójna hishcje dale tracj, kiba so hnadj so w symklim časzu wershi k ljeſchemu wobrocja. — Schkoda, kotoruž je wulka woda sandžene dny w Schlesynskiej naczinili, woblicja so na wjaz hacj na million tolet. Pschetož niz jenož na polach a lufach bu tam w njeleotrych krajinach, wošebeje w Wrótsławi (Breslau) a wololnoſci wscho ſtažene, ale tež na twarenjach a mostach je jara wele schkodnacjineneje.

Rakuſy. — Tamniſche nowiny powedaſja, so ſu ljetuſche žnje w rafuskich krajach jara zohnowane. — Khiezor je pecja s Franzowsami a Zendzeljanowmi psches iene pschishot, pod ſajſimi wumjenenemi ma so s Rušami mjer ſejnicij. Menujž 1) Rušojo dyrbja Moldawu a Walachiju wopuschcicj; 2) tutaj krajej maja so pod wobkredžbowanie wschjich europiſkich wulkowerchow ſtajicj (menujž pod Turkowſtu, Ruſowſtu, Ratuſtu, Zendzelſku, Franzowſtu a Prusſlu); 3) na Donawi dyrbja wschitke lódzje ſwobodnje ſteſdzieč móz; 4) na czornym morju ma so to ſamo ſtajc a 5) kſcheszianam w Turkowſtej maja so wschje potrebne prawa dacj.

Bajerska. — Mnichowa (München) piſaja, so tam kholera wotebera. Sa to pak wena w njeleotrych druhich bajerskich njeſtach pschibera.

Franzowſka. — W Franzowſkej je ljetša 44,000 ludzi na kholeru wumrelo. Njekto pak

tam tale żadkawa khorosz móznie wotebera. — W bližszych dnjach chze mandželski jendželskeje kraloweje Viktorije, prynz Albert, franzowſkeho khiezora wopytacj. — Tutón je manifest na franzowſke wójsko w Turkowſkej wudal, w koſtrymž wón to ſamo kholali, dokelj je te wulke wobcejeſnoszje w tamnym kraju ſherpliwje ſneſto. Wón pschisťai, so budje jich ſherpnosz tež s dobytkom krónowana, pschetož franzowſzy generalojo jich borsy k wuvedzenju wullich ſtukow powedu. — Menujž franzowſke wójsko w Turkowſkej je žałoszne wele ludzi psches kholeru ſhubito. Hacj do fredž augusta bje tam njehdje 7000 muži na tutu khorosz wumrelo. Duž ſu wojsz počeli neſpoſojni byc̄ a chzedža psched neſpheczielam neczehne. Wone praia, so je bes tym wjeſzje na 15,000 muži psches kholeru kónz wſalo, pschetož wot Zendzeljanow je jich wschodjenje 30 wumrelo.

Zendzelſka. — Londonske nowiny „Times“ skorža na to, so zendzelſko-franzowſke pomozne wójsko w Turkowſkej pscheczivo neſpheczielam neczehne. Wone praia, so je bes tym wjeſzje na 15,000 muži psches kholeru kónz wſalo, pschetož wot Zendzeljanow je jich wschodjenje 30 wumrelo.

Ruſowſka. — Rušojo, kij buchu na alandſkich kupač wot Franzowſow a Zendzeljanow jeczi, ſu s džiela do Franzowſteje, s džiela do Zendzelſkeje pôſlani. Dic̄ bjeſe nejhde 1800. — Wobtwerdzenja na alandſkich kupač budja najſtere roſſielane a potom wot neſpheczielam ſaho wopuschcijene. Pschetož psches symu tam wón wostacj nemôže a nochze.

Turkowſka. — W Barni, hdzej ſkoro zyłe zendzelſko-franzowſke wójsko leži, bje wondanjo žałoszne wulki wohēn a je so tam tak derje Franzowſam kaž Zendzeljanam ſara wele wjezow ſpalito a ſu woni nemôžne wele ſchledowali. Wohēn bjeſe pecja wot tamniſkich Grichow ſateženy. — Rušojo pomatu s Walachije psches Moldawu čahnu a rafuske wójsko wobſadzuje wjaz a wjaz wot prienscheho kraja. — Galacj, Brailu a Fokſhan nochzedža pak Rušojo wopuschcicj a duž so turkowſke wójsko najſtere na tu ſtronu ſeda. — Omer pascha je 22. auſtusta s 10,000 mužem do Bukareſta pschiczh-

nyi a bu tam jara swedzienzy powitanzy. Wón pak se swojim wójskom sało precz poczehne, tak bórsy hacż tam Rakuschenjo pschicżahnu, kij so k tutemu mjestu dale bóle pschiblizuju. — S Barny pišaja, so je 160 wulkich a malych lódżow k temu postajenych, so bychu na Sebastopol abo na njeſaſku drugu rusku, na brzegu czorneho morja ležazu twerdiſhu nadpad scziniſte. Wone beru 40,000 Franzowsow, 24,000 Jen-dzic̄anow a 15,000 Turkow ſobu. Djen, na kotrymž mjeſachu wotſjec̄, je 20. abo 25. augusta.

Ze Serbow.

S Rakez. Na hornolužiski ſejm bu tudy ſanđjenu vónđelu tydzieńja djen 21. augusta naſch dotalny ſapohſtanž k. gmeinſki prijódſtejer Säuberlich ſ nowa ſało wuſwoleny.

S Kryngelęz. Šredru 23. augusta je tudomny ſahrodnik Jan Nek, pomenowany Lukasch, na ſrudne waschnje wo ſwoje žiwenje pschischt. Wók bje ſebi menujzy na paſtviſieſach pola Jamnoho njeſchtó syna kupit a to ſamo ſpomneny djen weczor halle po czmi domoj west. Hacż do kryngelanskeje holiſe bje wón tež ſbožvomne pschischt, ale tam je jara hubena pucz a duž je bo ſtało, so je tam w jenej luži ſwróćſit a to na taſke waschnje, ſó ſóra na neho padże a jeho do blóta poraſy, hdyż bu wón potom, jako jeho pytachu, morwy namakany. Najſtere je wón wós pschi tej hu-benei puczi njeſak džeržec̄ chyłt a bu, dokelž jeho panenie ſnabž pschi cjmic̄zy pytnyt nebie, predy porażeny, hacż mojeſche padazemu wosei wuſkoſcjet.

S Dubrawki. Tudomny wumenſar, 66 ljet starý Bohmer bu 16. augusta wobwiſneny namakany. Wón bje po prawym chyłt w tychle dnjach do Ameriki wuczahnyč, bjeſche ſebi pak tu wjez ſało hinał pschemyſlit. Ale dokelž bje hžom wuczahowanſke penesh ſaplaſcjt, dha jeho to tak hrebac̄he, ſo do cježkich myſlow padže, w kotrymž tež ſwoje žiwenje psches wobwiſnenje ſkónči. Wón ſawostaja hewar dobru khvalbu po ſebi.

S Budyschina. W tychle dnjach wibzach-my wele wjezow na dwórnischejo weſt, kij ludjom ſtuchachu, kotsiž chzedja do Ameriki a to do Teraſa czahnyč, ſo bychu tam pod nawedowanjom wuſranc̄anskeho k. duchomneho Kili-anu koloniju ſaložili. Tich woithod dyrbesche w prienich dnjach tuteho mjeſaza byc̄. Ale to ſo nestane, dokelž ſo njest wot Hamburga tak expe-dierowac̄ nemóža, kaž ſu ſo to nadzeli; pschetož k. Kilian ma hisczeje wotčakac̄, kaf ſtvržba, kij je pec̄ja njeſaſkeho namořwenja dla pschec̄i-wo nemu ſaložena, hisczeje wupane. Duž moje ſnadj dwje nedzeli abo tež dliſhe trac̄, predy hacż móža wuczahowario precz, jeli chzedja na k. Kiliana čakac̄. So by tutón ſadženy był, kaž ſo tam a ſem poweda, to pak wjerno neje. Hacż pak ſ tej koloniju w Teraſu ſchto budże, to ſo tež prascha, pschetož tam ſu pec̄ja Indiana-rjo krutu wójnu ſapocželi.

Luziſki wurjadny ſejm 29. a 30. augusta 1854.

Saňdženu wutoru a ſredru mjeſachu lužiske krajne ſawy w Budyschinie wurjadny ſejm. Woni bjech u ſo woſebje teho dla ſthadžowali, ſo bychu wuradžili, kaf by ſo w nastupanju kriminalſkich penes ſjeſche ſrijadowanie ſtači móhlo. Lužiſy maja menujzy wot njeſotrych ljet ſem wulli dóth kriminalſkich penes a je ſo dañ ſa tón ſamy ſ danje wot penes płaciſita, kotrež Lužiſy wobſedža a ſ kotrymž w ſwojim krajnokawſkim banku wikuja. S tutych ſamych penes ſu ſo tež no-wiſche kriminalſke wudawki po móžnoszi płaciſile. Ale, hacż runje je wele knezich ſudniſtow w na ſrala pscheschlo, dha ſu krimi-nalſke wudawki njeſko tola pocžate wetsche byc̄, hacż je to hyd predy bylo. Predy bje menujzy ſa ljetu njehdož 15 — 16,000 tl. krimi-nalſkie wudawkow, njeſko je iſich pak 23 — 25,000 tl. Taſke wulke ſummy ſ krajnokawſcho ſamóženſa ſaplaſcjet, to ſo dale nehodjeſche. A dokelž pak tež ministerſtwo, kaž ſo ſda, predy ničjo k pomožy dac̄ nemóža, hacż budža wſchitke ſudniſtwa ſralowske, dha dyrbachu lužiske krajne ſawy ſa himaſhim puczom hladac̄, na kotrymž bychu ſo kriminalſke wudawki płaciſile. A teho

dla bježu ſo woni wóndanjo ſhromadžili. W jich ſhromadžiſni bu ta wiez staroſiwię do wu- radžowanja wſata a ſtati ſo najprödžy tón namet, ſo bježu ſo kriminaliske wudawki ſaſo po ſtarym waschnju, menujzy po wuhnjach abo „rauchach” placjite. To budžiſche gmejný jara ſlje trechito, pſchetož pſchi tajkim waschnju netrebali rycerſkublerio nježo placjite, kiba ſa nutſeſtehnene burske kubla. Gmejný budžiſhu ſebi paſ to pſchego dyrbjale lubicj dacj, dokež ſo rycerſkublerjam po dotalnych prawach tajſti dawč na ſchiju walicj nemôže.

Ale rycerſkublerjo a gmejný ſteja wot nowiſcheho cjaſha w naſchich ſakſtich kujzach w kwa-lobnej pſchejenoſzi a nočze žana ſtrona, ſo by druhá jara wobejezena byla. Duž poſtanu I. baron Schönb erg - Vibran a ſtati tón namet, ſo bježu rycerſkublerjo wot ſwojeho dotalneho prawa woſhladali a powschitkomneho kujzkeho krajneho lipeſteho dla kriminaliske wudawki neſz pomhalí. Do tež rycerſkublerjo ſwolichu a dokež ſo

po tajkim dale po „rauchach” placjicj nehođi, dha bu wučinene, ſo ſmjeſa ſo te potriebne penesy po dawſtich jenoszjach ſnesz, tak ſo by ſo wot foždeje jenoszje ſa ljeſto nowy penes k kri- minaliſkim wudawкам placjit. Tuto wobſanknenje placjji paſ jenož na dwie lječi a na dljeſchi cjaſ tež to najſtere treba nebuđe; pſchetož nowy kral ſebi kručje žada, ſo bježu wſchitke ſudniſtwa ſkere ljepe na neho pſcheske.

Pſchispomnicj mamy hiſceje, ſo budža ſo wot nawdathych penes niž jenož nowe kriminaliske wudawki ſnesz ale tež ſtary dôlh po wjeſtej džielbi wotpłacjowacj.

Säuberlich f Nakej,
sapoſlanz 7. wokreſha.

Vogel f Hucjiny,
sapoſlanz 15. wokreſha.

Wiczas f Blózan,
sapoſlanz 18. wokreſha.

Zyj f Nowoſliz.
sapoſlanz 6. wokreſha.

Kak

rozm

Hans Depla

wótritaj a

Mots Tunka

ludži podla

škréjetaj.

Hans Depla. Hdyž jedyn takſe po hermanku woſkoto kchodji, dha jedyn tola bóry widži, ſhto je nawojenja a newesta.

Mots Tunka. Haſ, ty mjeniſch, ſo tajſy ludijo pielenje ſa ſwoje pſchichodne hofpodaſtvo kupuju.

Hans Depla. Tak je. Ale druhdy ſo tajſe kupowanje tola ſlje rari.

Mots Tunka. To bych newedjil, cjožo dla.

Hans Depla. Haſ, na poſlenim hermanku bje ſebi jena newesta ſchrýmip, rukajz a rubiſch-

ęjo kupiła, ale jako bje ho to stało, bowłkobaneży, dha bjechu lubiąc tak dobri a wobstarachu jej też hiszczę bydlenje.

Mots Tunka. Uj, to żebi ja dawam lubicę!

Hans Devla. Też lubię neweżi pak ho to nelubesche, pschetoż wona bjesche dże sa pecz porstow kupywaka.

Mots Tunka. To tola nebudżische ejmiej dyrbiała!

Hans Devla. Haj wschał! ale wono ho potom wukopa, so to żana prawa newesta nebie, ale so bjesche pschijenena. A dokelż jej tón, kij bje to ejmiej dyrbiał, k pomoży nebie, dha bje ho potom do taśleho kupywania daka.

Mots Tunka. To budżę pak sa wobeju hańba.

Hans Devla. To ho wie.

S p e w y.

Na śmierć nebo krála

Bedricha Augusta.

Echo swoń swońja po wschodem kraju,
A wostarje wschje żaruja?

Echo nowego nam powiedaju,
Gó wschitskich wości hylsuja? —
O Sserbijo frudne plakalce,
Wasch král a weich ión morwý je!

Gó frudna powesz rosschjerika
S tyrolskich horów wýchodlich,
Se zelenjom je napelnita
Wschich wobydlerow sak'onstich,
A Sserbijo snimi żaruja
Wo swojoch' Bedrich — Augusta!

Wsches nahlu śmierć bu wotnošanę
Twój weich, o ludo herbowski,
Krej lije ho se śmertnej ranę,
Gó w zubbi trawnik czerwieni;
Nam bljeda śmierć je jimała
Nam nascheho wschał knęjerja.

Gó śmierć nam leho wotsal wsala,
Wón tola jiwý wostane;
Gó vicj jem' hórkí khelich dala,
Dob' meno tola nesandze;
Wsches kaičej a rów ho luboži
Wschak žadyn mjeſnik nestají.

Ra wjeźcze je wón sapiszany
Do swojoch' luda wutrobów;
Wsches kym swój, s Boha żohnowanę,
Wsches kněstwo polne dobrotów

Šhej wopomnik wón stajík je
We wutrobach, kij nesandje.

My nochzemy to sabwoj ženje,
Kak lubo wón naš mjeſečę,
Kak herbsti lud a narod renje

Wón stajnje żebi česzesche.
Duj djas budž temu do rowa,
Mech ejmischli sví do śudnoh' dnja.

K. A. Jenč.

Cyrkwinske powięscie.

Krčeni:

Michalska cyrkej: Wylem Maximilian, R. G. Lehmann, schuſzejeweho bjerki xola Čichon, ſ. — Jurij Ernst, R. Aug. Bergera, jiwoſzerja w Sztoniej Voricheji, ſ. — Jan Ernst, nem. ſ. s Ratarez,

Zemrjeći:

Djen 14. augusta: Maria, rodž. Ponicherz, nebo Pietra Rychtarja, wobydlerja pod hrodom, sawoſt. wudowa, 80 l. — 16., Hana, rodž. Gsymankez, Handrija Kukulje, khejznika a krawza w Wulfim Welskwi, mandjelska, 38l. 9 m. — 17., Maria Kučiankowa s Matych Bobolz, wobydleka w Džejnilezach, 60l. — 22., Hanja, Jana Garynka, wobydlerja na Židovi, ſj. 11. 5m.

W michalscej zyrki prijeduje 12 nedjelu po ſuria-
tei trolizy dopołnia L. d. Wjazka, popołnju L. d.
Wanak.

N a w ē ſ t n i k.

Dokelż je placisna konopie jara horje schla,
dha je podpisana jednota sa nusne spōsnata, ſwo-
sim česzenym woteberatam w mjeſzi a na wsbach
k nawedzenju dacj, so ma ho njeſko konopjowych
tworow punt po 1 xpl. 5 np. drogħo placisie, hac
bje dotalna placisna.

W Budyschini, 29. augusta 1854.

Sejlerska jednota tudy.

August Urban,
Handrij Müller,
w tym czasu starszec.

Po powierzach, kij ſmu runje dostali, je ho
wondanjo ſaſo jena jendjelska tódz, na kotrej
bjesche wjazy dyzli 500 wucjahowarjow, na mo-
rju rosschjeripila a bu wschitzy, kij na nej bjechu,
wo živenie pschiteli. — Gaż dotal neje pak
hiszčeje, djakowan Bohu! nichoton wote wschitskich
tuch, kotrejch bym ja do Ameriki a do Australije.
wobstarat, na morju živenie shubil abo njeſak
ſchodu wſat. W Budyschini, 30. augusta 1854.

J. G. F. Dieckſch,
kral. konz. wucjahowanſki agent.

Stettinske woheńsawjessja ze towarzstwo.

Toto towarzstwo psche woheńjowu schłodu sawjessjuje mobilije, twory, młoćczenie a ne-młoćczenie žito w bróžnach a fajmach, ratarſki plody wschitkich družinow atd. atd. po twardych a tunich prāmijach.

Toto towarzstwo može so kóždemu poruczecz. Wone ma 3 miliony toleř sakladneho kapitala a 300,000 toleř resery. Sa Budyschin a budysku wokolnoſz wobstaraja so sawjessenja w Smolerjowej knihorni pschi snutskomnych bohatych wrotach w Budyschinī.

Njemski Phoenix,

Woheńsawjessja ze towarzstwo w Transfurcji^m.

Sakladny kapital: Połſche ſta milion u a ſchjeſnakow.

Toto towarzstwo sawjessja: Mobiliar, twory, žita, ſlot, ratarſki grat, fabriſki grat atd. po twardych, tunich prāmijach a vtreba žadyn sawjessjaž nicio dopłacjowacz, byrnje so wulka woheńjowa schłoda ſtała.

Spodobne wumjenenja, po kotrychž towarzstwo ſarunanie dawa, ſ zyla ſchłodowanje wupytuje, ſu k temu ſtujite, ſo je ſo ieho ſtukowanje jara roſſhjerilo a podpiſany agent porucza ſo wobstaranju sawjessenjow wschitkich družinow, je tež k wubjelenju wſchego požadaneho wułożenia nestaj hotowy. Prospekti a podpiſanske formularzy može ſo pola neho darmo dostacj.

W Budyschinje, w juliju 1854. **Wylem Jakob**, na žitnym torhosheju.

Powschitkomue sawjessja ze towarzstwo.

(R. R. priw. Assicurazia Generali w Triëſti.)

Saruczący fond towarzstwa Dęćkač millionow ſchjeſnakow dobrzych penes.

Sakladny kapital	2,000,000 ſchjeſnakow.
----------------------------	------------------------

Reservy hacj ulc. decbr. 1852 ſkładowane	5,000,000
--	-----------

Dohody na prāmijach a na kapitalskej dani	3,000,000
---	-----------

Wetski bžiel ſamōženja towarzstwa je na ſubta hypothekariiž wupožczeniu.

Sawjessenja na twory, maschinu, mobilije, ſlot, wumłoczenie žita atd. atd. pscheſzino woheńju po tunich twardziej poſtajenych prāmijach.

Dopłacjowania ſo żenje žadacj nemóža.

Polich w pruſkih penesach, wupłacjowania ſa ſchłodowanje bes wotczehuenja w inych ſtałych penesach.

Pschi sawjessenjach ratarſkih pschedmetow poſtieja towarzstwo woſebne debytki.

Sawjessenja kapitalijow a rento na žiwenje čłowekow. Sawjessenja puejwazych ſelow na drogach a železnizach.

Wſchje požadane wuſtadowanja dawa

Ferdinand Petau,
wólkreſzny agent ſa Budyschin a wokolnoſz.

Khwalobniſe ſnajomne

italſke medowe mydlo

haftylſaria A. Esperati-a w Lodi-u (w Lombardach)

½ fruch po 5 nſl., ¼ frucha po 2½ nſl.
ma ſtajnie cjerſtwe a dobre na pschedan w Budyschinī Wilh. Hammer pod radnej ſhiej, w Kamenzu Fr. Aug. Naumann, w Kaledach haftykar Faelius.

Wuežahowarjo do Ameriki a do Australije ſo wote mne najstaroſtiwſcho wobstaraja. **Z. G. v. Nicetſch**,

fral. konzeſz, wuežahowauſki agent.

Khjeja ſ bróžnu a ſ fruchom pola, kaž tež ſ fruchom ſahrody je w Wulfim Ŝiczenju na pschedan a je wſchho dalisze pola Michala Beyerem naſhonicj.

Kręga se 4 kózami pola, se żłotowej a srebrowej sahrodu a s 61,04, dawskimi jenożemni na położena je w Malejach zahola Budyschini na pshedan a może so wscho dalsiche štonicž pola

Tana Gódana tam.

Skrzeja čjo. 217 na Delnym Židow blisko Klingstez sahrody, mašyna a s 5 bydleniskimi stwami, s prawisnū palenzpalenja a schenkowanja, s wulfej a rjanej sahrodu, je je swobodneje ruki na pshedan a może so wscho dalsiche štonicž pola schrymparja E. Salma na Hornym Židow abo pola wobšedzerja J. E. Fleischera w Biskopizach.

Wosjewenje.

Wschitkim czechsenym woteberarjam mojego na-ni, zykloweho kowarja Augusta Jacoba, w mjesi a na wžach najpodwolnisczo k nawedzenju dawam, so klamy wozlowych a železnych tworow, kajfę su pola neho na pcedjebat ljet webstate, runje tak smjeju a djerzej budu, tež wschitke do mojego remesta fluschaže džela, grat a druhe wžey po samokwenju wobstaram, a polubjam tež, so budu so prózowacj, mi dowserenie swojich czechsenych woteberarjom psches dobrotu twory kaž tež psches tunjotu placjistu dobocy.

W Budyschini, 19. augusta 1854.

Robert Jacob. gratzkowarski mischtr.

Ssobetu tyženja bu w pölbjertla fotodijoweho smyenia na jedyn wopaczym mös polozeneho. Sprawny namakač chýt to sa pshisprawne myto w wudawarni Serb. Now. wotedaci.

Sandženu ssobetu bu w Budyschini tobakowa trubka wot reba a s porzelinowej hlojecku šhubena. Sprawny namakač chýt ju sa hōdne myto w wudawarni Serb. Now. wotedaci.

Dželba wasungiskeho witeho a rjesanego tobaka, kž je malý kuf cjerpit, pshedawam, so bich jón wurumowaf, tunischo dyžli hym jón kupit.

A. B. Paunach.
na bohatej haſy.

Zaúdzenu sobotu žita w Budysinje płaćachu:

Kóre.	Wyšsa.		Nižsa.		Srzedzna.	
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.
Róža	5	12½	4	20	5	2½
Wicherja	7	15	6	15	7	—
Decimén	3	15	3	5	3	10
Woneš	2	15	2	—	2	7½
Hród	6	25	6	—	6	12½

Dowoz: 1649½ kórcow.

Miech lanego smyenia bu namakany. Tén, lotremuž wón fluscha, móže ion po wosjewenju, sah wele jeho w mjeſci je, pola pschekupza Žaku a na žitnych wžach sah doſtač.

Dr. Gräfowe bróſthonhony,
Aromatiske ferfonoičske ſelowe mydlo,
Łežnowolmowe mydlo,
Łežnowolmowy wolij,
Muchomórsku paperu a muchomórsku wodnu
porucja hrodowska haptika w Budyschini.
Záſing.

 Nedželu, 3, septembra budje w Hermanes-zech ſwinjo wutſielane. K temu psche- proſhuje najpodwolnisczo

Krüger, hofeniat.

Oziorojske gervste ev. luth. towartwo ſmjeſtie ſa tyženj — 10. septembra — wopoluju tioch ſtomadžisnu, na kotrž lubje pshaproſha

Pſched ſy d ſtwo.

Smolerjowa knihárnia w Budyschini ſtuthin najpodwolnisczo wosjewia, so wona tež wschitke niemſte časopisy wobstara, jako: Gartenlaube, Dorfbarbier, Sächſisches Kirchen- und Schulblatt, Sächſische Schulzeitung, Pilger, Bienenzeitung, Misionoblatt; a t. d., atd.

Tež su w ſpomnenej knihárni wschitke niemſte knihy a muſicalije na pshedan abo wobstaraja so te ſame po požadaniu najruciſlcho.

W Hifez knihajſicjernu na žitnej haſy a w Smolerjowej knihárni je na pshedan:

Aschessijanske wopomnenje ſmreczje.

S niemſteho psheljene wot K. we B.

(Pt. 4 np.)

Nedželjske aufzje ſo w Nowinach wjazw wosjewiczej neſmedža.

Kóre.	Wyšsa.		Nižsa.		Srzedzna.	
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.
Rjevit	6	20	6	—	6	10
Zahlv	10	—	9	15	9	25
Hejdusicka	7	—	6	12½	6	22½
Bjerno	1	20	1	10	1	15
Rana butva	—	13	—	11½	—	12½

Serbske Nowiny.

Za nowečki, kiž maja so w
wudawarji Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedač,
placi so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawač
J. E. Smoler.

Xóžde čísto placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortištna předplatna pola
wudawarja 6 nsl. a na kral.
pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Čísto 36.

9. džen septembra.

Lěto 1854.

Wopshilecje: Szwietne podawki. S Lipska. S pruskich Gserbow. S Budyschini. Gserbske
pišmowstwo. Hanž Depla a Mois Tunka. Bykwińskie powesze. Mawjeshčtniš.

Swietne podawki.

Sakſa. Djenša tydjen bu po zykej Sakſej žarowanski swedjen sa nebo krala Bedricha Augusta woidjeržany. W Budyschini buchu teho dla popołnju w jenej wschitke pschekupske klamy facinene a teho runja tež wschitke budý, kij bjechu ſobotneho wlejneho dnja dla wotewrene. A cji koſiž bjechu na wili pschihli, bjechu fe ſwojimi naležnoszemi tež tak khwatali, so bjechu cjaſa dož hotowi a duž nihdje žadyn ſabijewſt njebjesche. Njemſka zvrek, w kotrej t. p. ſekundariuſ Seybt předowasche (pschetož t. Dr. Wildenhahn bje ſchorrik) bje, móhť rez, pschepelnena a bjechu nimo mjeſchjanow a kommunalgarde, tež wschitke ſelonosze a mjeſchjanſte ſaſtojſtwa, kaž tež gymnaſium atd. pschitomne. — Wečor cjehnesche mjeſchjanſta garda a tſielzojo, wot ludzi fe ſaſtojenzymi faktami abo pôchadnemi pschewodzeni, fe žitnych wilow na hlowne torhochcejo. Tam ſjewerasche Heringowe ſpjewanske ſjenoczeńſtwo na přijodzhi njeſkoſe ſpjewy, po ſotrych literat Gonſaine ryci djerzesche a hubiža ſ piſkanjom žarowanſkeho khierluscha tu wiez ſlonečji. — Se žitaroſtich ſtronow piſaja, so je ho tam w nowiſtich čaſu wele platu wot turkowſtich a walachifſtich pschekupzow ſamotwito. — Krónprynz Albert, kij bje ho po kralonej porucňnoszi t rakusku hjeſtej vodač, je ho 2. septembra ſaſo do Dražđan wróćik. — Král je porucíł, so moja ho krajne

ſlawy na dražđanski hejm, kij ma ho 5. oktobra ſapocječ, ſhromadžicj. — Sañdrenu wutoru je pruska kralowa na ſwojim dompučju ſ Ischla do Dražđan na wophtanje pschijela. — So je w Lipsku cholera wudyrila, kaž njeſotre zuse nowiny wudawachu, to neje wjerno.

Prusy. Ruski wotpóhlanz Benkendorf je ſ pruskemu králej wot hjeſora Miſlawicha tu wosz pschinek, so tutón pod tymi wumjenenemi, kotrej ſtej Jendželska a Franzowska ſtaſilej, mjer ſejniciž nemôže; ale so budje ſwoje wójska do Rukowſkeje domoj powołacj a ho wobarcj, hdyž leho neſcheceljo nadpanu. — Prinz Karla je ho do Mužakowa na wophtanje vodač. — Král je w Putbusu na kupy Rügenu a wujtwa tam mórkich kupalow. — Wulla woda je na wobi-maj ſtronomaj ryci Odry niz jeno w Schlesynſtej, ale tež dale želje žalohnu ſchłodu načinila. Čhotož bje hſchce na polach, to je ſ wetscha wſcho ſtaſene. Tež ſeleſniža, kij se Schlesynſtej do Barline wedże, bu bes Pschibriegom (Fürſtenberg) a Nowozellu wobschłodzena a dyrbjachu tam pucjowarjo ſtruch pjeschi ſhodžicj. — S Kólna ho piſche, so je na belgiſtej ſeleſnižy jedyn cjaſh psches to tſjazj wostak, so ho w jenym tunnelu (podzemiskim pucju) lokomotiva ſwrocí. Stróželje bjechu bes pucjowaremi, kij po cji mi pod ſemju ſedzachu, jara wulce, ale wo živenje tola njeſton ſchischoł neje. — Rony turlowſti

póshlanz, Kjamill pašha, je w tydzie dniach s wullim pschewobżenstwom do Barlina pschijiet. — Wóndanjo bjechu so 5 pschekupzy (3 Jendjel-čenjo, 1 Gricha a 1 Ruša) a dwie njemskej spjewarzy s pruskeho na russich mesach leżazeho mjeſta Memela won na kraju podali. Pschi tym bjechu njeſak psches russe mesy trechili, a dokelž nichtón žaneho wopthma pschi ſebi nemjeſeſche, dha buchu wot russich ſtražnikow ſajecji a dale do Ruſowskeje póſtlan, hdjež budja tak doſho wostacj dyrbecj, hacj tam jich višma pschindu.

Rakuſy. Tež rakuſkemu khjejorzej je russki prajec dat, so won hiscje mjer ſejnicj nemöže. — Do Wina je nowy franzowski póſtlan, s menom Letang, pschijet a psched khjejorom audiencu mjet. Najſkere mjeſeſche wójnich naležnoszjow dla s nim jednacj. — Pschekupzy poczynaja ſaſo wjazzy tworow do Walachije a do gmeine Turkowſteje ſtacj. — Maſhkal Wimpfen je wumret. —

Bajerska. Kholera w tutym naſchim ſuſodnym kraju hiscje pscheho kneži, tola ſda ſo, jako by tam njeſko tola dale bole woteberacj poczinala.

Franzowska. Khjejor je ſo do wulſeho wojskſeho ljeſhw, kiz je w bliſkoſti mjeſta Boulogna ſaložene, podat. Mandjelski jendjelſkej ſraloweje, pryz Albert, je tam k nemu na wopisanje pschijet a chze ſchtyri dny pschi nim wostacj. Teho runja je tam belgiffi król Leopold ſe ſwojim synom, tak menowanym brabantskim wójwodu, pschijet, kaž tež wſchelake druhe weſhi a njeſchtawſych wjſchi. Bes nimi je tež pruski general Wedell. — S Barny w Turkowſkej višaja, ſo je tamniſchi wulſi wohen Franzowsam teſko prowianta abo jſedzie ſpalil, kaž buchu na dwie nedjeli trebali. — Khjejor je generała Varaguay d' Hillaſa, kiz Franzowsow na alandſkich kupach pschecjivo Ruſam kommandjerowasche, ſa marſhala pomenował. — General Espinaze, kiz džielbu Franzowsow w Dobrudži nawedowasche, je ſo s Turkowſkej wrócił. Won je tam wo-

wobej hubi pschischol, tola niž w bitwi, ale psches ſwojego konja, kotryž ſej jemu wotkuſny, jako jemu Espinaze kruch žokora ſe ſwojim ertom poſtici. — Raſ ſo ſda, dha chze khjejor hiscje 25,000 muži do naranscheho morja póſtacj. — Kholera je Franzowsam w Turkowſkej 8000 muži morila a wele wojskow tam hiscje khorych leji.

Jendjelska. Salandskich ſupow jendjelszy wojszy domoj višaja, ſo tam kholera ſylnje w wójſku kneži a ſo wſchiedne njeħdje 60 muži na tule khoroſ ſkhore.

Schpaniſka. Macjer ſraloweje Isabellje, njeħduſcha ſralowa Khryſtina, je wot miniftrów ſ kraja prez póſtana, dokelž je lud jara na nju nemdry. So by pak lud njeſak ſpoſojeny był, dha wofjujuja miniftrjo, ſo je wſcho ſamoženje a ſublo ſkenje Khryſtiny ſajate a to teho dla, ſo by wona ſ nim ſaplačiſta, wo ejož je ſnadž lud ſiebača.

Turkowſka. Wohen w Barni, hdjež wetſchi džiel jendjelſkofranzowskoho wójſka pschewywasche, je tamnym wobydlerjam, kaž tež zufemu wójſku wulſu ſchłodu načzinik. Dokelž bje wohen pola jineho Grich ſuſhol, dha rjeſasche, ſo ſu jón Grichho ſe ſchłodzi zufeho wójſka ſaložili. Duž padjechu wojszy do grichiskich koczmow, wopichu ſo a ſtaſychu, ſchtož wupicj nemójaču a ſamordowachu ſe dobremu konzej psches pólora ſta Grichow. Iako bu potom pschepytane, ſak je tón wohen wuſhol, dha wunamaka ſo, ſo bje jedyn grichiski koczmata ſpiritujſej bliſko pschischol a ſo tón ſapalit. — Kholera w jendjelſkofranzowskim wójſku w Turkowſkej hiscje pschezo kneži. — Hdje chze to ſamo ſ czorneho morja nadpad na Ruſow ſejnicj, to pschezo hiscje ſnate neje, a jelſ ſ tym nelhwataſa, dha ljeſha ničjo nebudje, pschetož na czornym morju ſo wulſe wjetry ſahe naſymu ſapocznaja. — Ruſojo maja jenož hiscje ranschi kruch Walachije wobħadžen a cjanu do Ruſowskeje. Dokelž pak je Omec paſha ſ 80,000 mužemi ſa

nimi psycholognyk a se swoim wójskom na tu stronu ciehne, hdjeż so Donawa do czorneho morja wuliwa, dha so sda, so Ruskojo po möjnosti pomaku ejaħnu. — Rakuskeho wójska dżeń wote dnja wiaz do Walachije pschekacħu, ale tak, so nhdje s Rusjanami hromadu nepschindje.

Ze Serbow.

S Liptsa. Nasch krajan knes Hermann Lötza w Liptsu je wóndano po derje wobstatym prihovanju wot filosofiskej faculty diplomi jako doctor philosophiae et bonarum artium magister dostal. Rodzony 4. dezembra 1829 w Dippoldiswalde, pschindje wón posdžisho se swoimaj starschimaj do Budyschyna, wopystomasche wot Michala 1843 hac̄ do jutrow 1849 tudomnički gymnasii, pschisanku so pschi tym herbskemu towarzstwu na gymnasiju a wulnische s wulnej pilnoszju herbszy. W Liptsu stoji wón swoju próju woſebje na słowjanske, romaniske a orientaliske rycie a je te same tej psches neuſtaſwazu pilnosz a prezú nimalje pschewinyk a doruknyk, tak so budje so w krótkim czasu jako wucjet tych samych pschi univerſici w Liptsu saſydlisc. My tudy rady na neho spominamy, dokelj je pschi swojej wulnej wuczenossi tej woſebity pschecjal herbskeho luda a herbskeje rycie a teho dla tej ſobustaw nasheje macizy wot jeje ſaloženja hem. z. D.

S pruskich Sserbow. Towarstwo sa suutskonne miſionistwo w pruskiej horniej Euſzy, tij ma w Riskej swoje ſydko a prijódſtejetſtwo a tij qhe bes ludom woſebje Boje ſłowo a wſchelake natwarjaje piſma a traktaty roſſcherec a ſwjetko a duhomne živense, troskt a móz s wſchemu dobremu do domow a do wutrobow pschinesz, je wobſanknyk, tij wſchelake herbske piſma cijſciejec a bes Sserbami psches kolporteurow a hewak ja tuni penes roſpschedawacj. Hac̄ dotal je to hamo hiżom schiħri taſke piſma do herbskeje rycie pscheljic a cijſciejec dalo, menujż 1. Wutrobu e knižki pod napismom: Čłowiecza wutroba tempel

Boži abż ſydko teho ſleho we bjeſacjich snamenjach prijódſtajena. Tuta knižka je ljetša w Lubiju pola Durolda cijſciejana a s 10 herbskimi wobraſamti wupyschena, tij wutroby newobrōcjenych a wobrōcjenych čłowekow psches wſchelake snamenja psched wocjt ſtaja a wopiskaju. Tuta knižka placji ſwjasana 5 nſl. — 2. Bjertek ſta wujitkow wot wopilſtwia. 3. Schto je to wjerne ſchęſtjanſtvo po tej wucjbji Jesom Chrysta a jeho ſapochtoſtow? 4. ſchęſtjanſke wopomnenje ſmrecjie. Tute poſlene tij knižki ſu w Budyschini cijſciejane a ja tuni penes k deſtacju. Raž blyſchimy, qhe niſejanke towarzſto hiscjeje wjazzy taſkich knižkow ſa Sserbow wudacj. My pschejemy jenoj, so by to hamo pschi wuſwolenju taſkich pscheljomnych traktatorow ſtajneje prawu dobru wólbu trechito a ſwoje wotpohladanje psches to dopiło.

S Budyschina. Sañdjenu pónbjelu pschi poſkuju wotwese so ſtudomneho dwórnischcja wulka čijóda wucjahowarjow, tij qhejda so do kraja Terasa w Ameriky pscheydylic a tam pod naſedowanjom dotalneho wulcancjanskeho t. duhomneho Kiliana koloniu ſaložicj. Tych samych bjeſche njeħdie 531 wſtjeh do hromady a to luci Sserbja. Woni bjechu ſebi, dokelj bje jich tak wele, na ġelesniży extracjach, s dżewej wosor wobſtejazv, wſalt a mjejachu ſa ion samu hac̄ do Dražđan 180 tl. placjicj. S Dražđan ſu so votom tej ſaħo s extracjachom dale podali a naſajtra do Hamburga pschijjeli a qhejda ſo wot tam na morjo podacj. Porjada dla mjejeschke kóz wós jeneho wucjahowarja ſi roſkaſowarja, tij mjejeschke njeſajke snamjo na ſtobuku, a hemak bjeſche tón, tij budje jich na ſwojej lódzi do Ameriki pschewesz dacj, njeſotruh ludji s Hamburga pēſlał, pod ketrubż naſedowanjom mjejachu wucjahowarjo ſwój pucj hac̄ do tuteho mjeſta do koniecz. Psiċi wotwesenu w Budyschini bje ſo wele ludji ſtromadžiło a wucjahowarjo s welscha wſchitzu plakachu. Njeſotruh ludzi bes nimi neje

w dotalnym wóznym kraju żaneje nufy czerpiej tretak, a njełotki prajachu, so jich jenoż bojoss psched wójnu precz cijeri, drusy i Prusseje pak mjeniachu, so wjery dla precz du. To bjechu menujzy tajzy, kiz bjechu k tamnej tak menowanej starolutherskej wošadži fluschei. Wele pak jich tež bjesche, kiz so nadžiachu, so so w Americy na cijelnych kubłach poljepeša. Ale hacž to budje, to so nam hisczeje wjerici nochže. Móžno je, so swojim bjećjom ljepešu pschichobnosz pschihotuja, ale woni žamt budža so tam wieszje jora drjecj dyrbecj, jeli čžedža so k nječemu ljepešemu pschecjischczej.

Tudy so poweda, so su spomneni wucjahu-warjo njehdże 73,000 tl. Žobu wsali a ſnadj 6000 gentnarjow wſchelakeje domižazeje nadoby. Hacž pot je wo prawdzie temu tak, sa to rukowacj nemožemy. Tola to wjemy, so su wele ſłów herbſkich ſchulſkich a zyckwinskih knihi Žobu brali.

Hacž runje bje k.duchomny Kilian pschi jich wotjiesbit pschitomny, dha wón tola Žobu ijeri nemožesche, dokelž je wobſkorjeny. To budje pak drje naſſere tak borsy ſkončene, so wón potom wucjahu-warjow hisczeje doſzehne, dokelž čže so na parolodži (Dampfſchiff) pscherewej.

Pſchispo mije. Kaj poszdzischo ſhonichmy, dha je k. Kilian ſa newinowateho ſpoſinath a ſmje cijahnuć.

S Budyschina. Sa budyske mihaſte diałonatwo designowany k. land. Trautmann je tón tyđen w Dražđanach pruhowanje pro munere ſhwalobnje wobſtat.

S Budyschina. Šandženu ſredu 6. septembra bu tudy nowy tachant wuſwoleny a to wuſwolostojny k. Ludwig Forwerk, japoſchtoſki vikar w Saksie a biskop w Leontopolit in partibus. Wón je naſſere jenož tež dla, dokelž je hižom japoſchtoſki vikar w Saksie, tež ſa tachanta wuſwoleny; pschetoz prawo je, so ſmje so jenož ſ budyskich tachanitskich knežich tachant wuſwolicj. K. Forwerk nebiesche pak žadyn tachanitski knes a duž ſu jeho halle 5. septembra ſa taſkeho pomenowali a je ſo potom naſaſtra

ſalo, ſo je absolutnu welschtnu (pecža 4 hloſow) ſo ſebe mjeſt a jeho ſa tachanta proklamjerowachu. Kaj je ſlyſhee, dha ſu ſſerbi tam a ſem pojazbanje wuſwolil, ſo by ſo tón ſkocj tola ſſerb ſa tachanta wuſwolil, woſhebie dokež ſtaž dwaj Njemaj ſa ſobu tachantaž bykoj a dokež ſu tu ſhwili ſtoro wſchitzh capitularoſo ſſerbiſeho abo ſlowijskeho rodu. Ale to ſo ſtało neje a my čžemy ſo teho dlagz nadječ, ſo budje k. Forwerk na tym pucju, kotrž bje nebo k. Dittrich naſtupiž, dale poſtracjowacj. Menujzy tutón, hacž runje Njem, je ſo ſa ſſerbow ſwjeru ſtarak a budjiſche herbſke podjanske ſchulje hisczeje ljepe ſe herbſkim knihemi ſaſtarak, hdy budjiſche jeho ſmerte nepſchelhwatala. Hewak mamý na to ſpomniž, ſo wón tež macižy ſapomnił neje.

Bo wuſwolenju noweho tachanta bu cjeſna hoſtina na tachantſtwi wotdjerjana, na kotruž bje wele kralowſtich, mjeſchcjanſtich a duchomnſtich ſaſtoſtrowor pscheproſchenych. Prjenju ſlawu wunesze nowy k. tachant a to na krala, po kotrejž wſchelake druhe ſlawy ſzjehowachu a bes nimt dwie herbſkej wot k. krajnouſudniſeho radicjela ſenferta a mjeſchcjanſeho radicjela k. Dr. Klinia.

Nowy k. tachant je hasle 38 ljet ſtary a stroweho a cjerſtweho napohladanja.

Kralowſki kommitiat bje kralowy wſchidworski miſhir, baron o. Byrn, a protokollant bje ryćznik Poland ſ Dražđan.

Sſerbske piſmowſtwo.

Selenſka a jeje wobydlerjo, wot k. A. Jenčja, drubi djel. Kaj ſmje psched dijeſtim cjaſhom w prejentim djeli tež knižti ſelenſku (aby Grönland) jako kraj wopisanu widžili, tak nam druh i djel njeſko poweda, kajſeho rodu ſelenčenjo ſu, tak ſu do Ameriki pschichli, hdy tam hdy bydlachu, tak ſo ſamych menuja, kajlich maju ſuſadow, tak wele ſelenčjanow je, tak wduž a kajž ſu a kajž ſhodja, w kajſich moriach pschebawaju, ſchto jich kajeje pschihotuje, wot cjeho ſo ſiwa, kajſu je iich honitwa, kajſe maju cjełomy a tak dale. Potom tam cijamy,

so Selenczenjo žaneſe wychodzje nimatu, žaneho po wjednych prawidłach rządowanego živenja nesnaju, a so ho sich towarzchne bęcje ſamo wot ho psches ſamſnu dobrowolnu rządomnoſz hizom wele ſłów liet djerži. Dale tam widzimy, kafſe maju aby mjeſacu Selenczenjo waschnja, poczajniſi, a nepoczajniſi, kafſe džieſo, kafſe ſweſelenja a hry. Ich wiera aby pschiwiera bieſte jara dživona a bludna. Hdyž ich praschachu, ſchtó je nebeſa a ſemju ſavorit, dha wotmolwiaču: „My to newjemy.“ Woni wjeriaču do ſchereńjow a wſchelakich wychich a nižich duchow, do kuſtanja a t. d. — Ich rycz ho zufemu jara cęzko wukne. Na ſtroni 58 pomenowaneſe kniſti je ich wózgenach ſobu wotcjiſcejanu. — Dale je roſladowane, ſak ho Selenczenjo ſadžeržuju, hdyž je ſchtó wumrek, a ſak ho ſi wudowami wobthadja.

Druh i ſlaw druheho džiela teje kniſti naſ roſwuczeju, ſak je młody norwegiſti duchomny Hans Egeda pschi ſpočiaſku mózomnateho ljetſtotka na tu myſł pschiſhok, ho jako miſionar do Selenskeje podacj, ſak je ho jemu w Selenskej ſchlo; ſak ſu jemu žona a dijecji we wſchelakich nalejnnoſiach ſwomōjne a wujſtwe byte, a ſak je ſiſtich pomozu kſchessianſtu wjeru do poſhanich wutrobow ſascheſjepečy pytač.

W lęci 1733 pschiindjechu k Egedi prijeni miſionarojo ſi Herrnhuta. Wón ſich ſelencjanſtu rycz wucjeſte a ſim wſchelake druhe nusne roſpolasanja dawasche. Potom džiekachu woni ſhromadnje na wobrojenju pohanow, hacj ho Egeda po newureknenych pržowaniach a po ſmierci ſwojeje mandjelskeje 1736 dom wrózji. — Bes miſionarami biechu tež Eberjо: Jan Möhna (1774—1800), Maria Fliegelowa, rodjena Dieſnarej (1775—1816) a Jan Wiejas ſe Žornoſkyow. — Jedyn wudawſ ſoweho testamenta w ſelencjanſkej ryczi bu psched njeſotym ljetami w Dubyschinie pola Monhy cijſciejanu; teho runja 1842 ſe stareho ſalonja psalmu a poſdzieſho tež bibliſte ſtarimy. —

Nosyſhieſteranju kſchessianſta ſo ſi wopriedka wulſe ſadžiwerki napsyčiwo ſtajachu; ale ſchtó bieſte Hans Egeda niehdź jako pucijscherubat wo božim meni ſapocząt, to ſu herrenhutzy bratſja krafne dale wuvedli a ſkoro dokoneli: pschedož poſhanjo bydlu tam jenož hiscze roſproſcheni w połnožnych a raniszych krajinach, hdyž ho Europiſy ſrijeha a ſolu dla pschedobycz nemba, a ſczaſamt pschiindje jedyn aby druhi poſhan ſdobrzej wolu k kſchessianſtemu roſwuczenju a k ſwiatyſ ſcheczenzy. —

Pomenowana kniſka je wobſanknena ſi ſynt rjanymi ſłowami: „Kſchessienjo, djerſcie, ſchtóſ macje, a nebudzieſte wyſoko ſmyſleni, ale boſcie

ſo; pschedož tón knes je ſebi hiscze ludy ſhowni, kij hewak predy waſ do nebeſeho kraleſtwia póndzeja. Haj won chze ſo namakacj dacj wot inych, kotsiſ ſo po nim prascheli nejſu; pschedož won ſi pohanam praſi, kotsiſ ſo ſi nemu modlili nejſu: Hlaj tu ja ſym, hlaj tu ja ſym, ja chze waſch bōh byz, a wy budzieſte moſ lud.“ Jes. 65, 1. —

Boża krafnoſz w ſtowbi, wot J. B. Mucžinka, druh i džiel. Njeſotym kuli ſo wjedzie hiscze depomni, ſi kafſei ſedziblinoſju je won prijeni džiel ſpomneneje kniſki cítoſ, doſelj predy ničio taſte w ſerbſtej ryczi cijſciejanie nebje. Njeſko druh i džiel psched nami leži, fotrehož prijeni ſlaw ma napismo: „Głowek w ſtowbi.“ Ma to ſjehuſe rjane pſitrunanje: „Non a jeho synojo.“ Dale tam wtdzimy napismo: „Pozwitanje nalſcja,“ ſpiew wot Herty, „Nesapemnicja,“ „Ssnejhowa ſwjetka,“ wot Herty, „Ziwenje a zjohnowanie w lęcju.“ Siedmy ſlaw „newedro“ wopiuſuje, na boju krafnoſz w newedri poſkuſuo. Potom ſu wſchelake „wietry,“ itch wujſik a ſchłodnoſz a mortowa „cijſchina“ ſe ſwojej ſtrachnoſju, „ſkljebowy ſtom“ a „waje“ (aby palmy) ſi ſkodami a wſchelakim wujſkom wopiuſane. Dwunaty ſlaw poweda wot wulſich a ſpobižwych „puſinow“ kij ſi džiela w ſuſedſtwi najlejſtich krajow leža, a kij naſ mucja, ſak ſpokójni moſemny a dyrbimy ſe ſwojim krajonibycz, kotrež naſ ſiwi a naſ do taſlích ſtrachnoſiow newedje, kafſez tam ſu. Potom ſtaja nam knes ſpiſaczel weſele ſnamjo „naſymy“ a rjany wobras „ſymy“ psched wociž. Ma to ſu „naſymnischa ſyma,“ „krafnoſz ſymy w ſyverných (aby połnožnych) krajinach,“ „ſnjeh a lód naſdalſich ſyverných krajinow“ a „Königſte Horv,“ (Spižbergen) wopiuſane. — Džewjatnaty ſlaw je „ſloncjenje“ teje kniſli, w kotonj ſnes ſpiſaczel, wot božich wulſich ſtutow hukobo hnuth a ſi połnej horjazej wutrobu ſiweje pobožnoſzie w duchu rujy ſyknymyſti, hiscze ras praſi: „Wſchudzie ſjewja ſo boża krafnoſz!“ na čož won ſwoje džieļo ſi njeſotym bibliſkim hroniſkami (Pſalm. 139, 7—10) wobſankuje. —

Węzjory njeſko hizom ſaſo dleſte bywaju, a ſkoro budje tež ſaſo wjazy ſhwilje ſi cijtanju teju rjaneju kniſkow, kij budžeteſ ſo ſtarym a młodym ſpodobacj. Pola knesa knihatia Smolerjia w Bndyschinie ſo ta prijenja ſa 5 now. ſlijeborn. pschedawa, ta druha je ſa 2½ now. ſlijeborn. na pschedan. — Macjicznym ſobuſtawam ſtaj, ſotutoj macjicznaj ſpiſaj hizom psched njeſotymyſtakom roſeklatob. —

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj

n

Mots Tunka

ludzi pódin

škréjetaj.

* * *

Hans Depla. Kak dha su ho egi iljetba kórsi radjile, moi luby Motso?

Mots Tunka. Niz runje wožebje a hdyž chzu Jane sjesz, dha dyrbju se husto dosz kúpowacj. Ja yak bym wulki pscherzel wot nich a duž me wele penes khoschtuja.

Hans Depla. Aj, kórsi maja tež hischcje wjazy pscherzelow!

Mots Tunka. To drje wjerju. Ale schio dha ty mjenish?

Hans Depla. Hlaj jako ja wondanjo w jenej wesz w delnym kraju nozowach, sbježe so wulka wolańza. Ja biech hnydom ful! s loža won, so bych sa winu taškeho fschika pobladat, a schio na-šbonich? Kneži sahrodnik ejereše jeneho čłoweka, kotrehož bje w kórkach trečit.

Mots Tunka. Je dha jeho došahnył?

Hans Depla. Jego sameho runje niz, tola yak jeho mjezu. Ale te kórsi jeho njecko naisskere wele dróžscho pschińdu, dyžli Tebe Twoje; pschetož ta mjeza šluscha pecja jenemu remeñniku, tiz ma na tamnym knežim dwori stajne džielo; a jako won na sajtra na džielo pschińdu, dha rjekashe, so jeho vale trebacj nemóža.

Mots Tunka. Haj wſchaf, sa pecj portow kúpowacj, to je najbóle jara droha wjez.

Hans Depla. Haj, to je ho nedawno tež w jenej wshy pschi tel rjezy wopokasalo, tiz do Barlina bieži.

Mots Tunka. Schio dha yak je to wobhlo?

Hans Depla. No, jedyn wobydlet tam bje

nimalje dwje nedjeli džieskal a sa to 1 tl. 20 nřl. sop dostak. Duzg domoj trechi do jeneje sahrovy, hrzej biechu rjany zyblije. Aj, pomysli hebi won, kak dha by bylo, hon by hebi w tež brjemeschko zyblow domoj wſal! To by ho žona sweselka, hdyž težko penes domoj pschineshest a potom hischcje bun-folk zyblov. A kaž myžlene, tak sejinen. Won hebi jid tam nješchio natorha a dje swoju stronu.

Mots Tunka. Dha je ho wobniedjet tamneje sahrody wjeskie hnjeval, jako je tu wjez pytnyl.

Hans Depla. Olje, bratisko, won je ho wele wjazy załohnjje hnijat.

Mots Tunka. Ale to bych tola neweržik, čjoho dla?

Hans Depla. To chzu Egi rez. Hlaj, won tam 1 tl. a 20 nřl. ležo namaka, pschetož te bje tón paduch shubík, jako bje psches vlot ljest.

Mots Tunka. Aw jaw! to su drohe zyblije. A naisskere je hebi tež hischcje tón luby zyblar kó-LOWY na wlocji rošdrjel!

Hans Depla. To móže wſchaf tež bjež.

Mots Tunka. Ale, to chyz ja jenoj rad wedjicj, kajki je to pucznik w Dóschizach, tiz kóždy wečor schózuchaty na wshy steji a tola žone pižmo na hebi nima?

Hans Depla. To chzu Egi wuložiej. To budje naisskere taſki, na kóryž ludjo sa puczon nehladaja, ale tiz sam sa hózami kuſa, hdyž hnadi tučji do forečiny ejahnu.

Mots Tunka. Hanso, ty mójeſch pschego prawje mjezi.

Cyrkwienske powjesće.

Wérowani:

Michalska cyrkej: Jan August Blebrach, biergař a krawſti mischir s Gerschu Hänſlež s podhrada.

Podjanska cyrkej: Jan Mauſch, kublet w Jenęszach, s Hanu Mercjinkę s Hrubelcziž.

Křčení:

Michalska cyrkej: Hana Khrystiana, Pietra Stangi, sahrodnika w Wyhócej, dž. — Augusta Wilhelmina, Michala Holana, wobyl. w Dobrujschi, dž.

Podjanska cyrkej: Jakub Jurk, Jana Krósa, Ichsejerja pod börklinom, h.

W michalskej zytkwi przeduje 12. nedž. po ſw. trojizh dopolniu l. d. Wjazka, popolniu l. kand. Marcinka.

Nawěſtnik.

Wutrobnije Božemje.

Wschitkim swoim pszechzelam a snatym w lubym herbſtim kraju prazi podpiſany pschi swoim wuczechnenju do Terasa w daloſci Amerizy najwutrobnische Božemje. Boh luby knes chył ſójdeho po swojej ſmilnoszi s duchomnymi a czelonymi darami bohacjie johnowacj.

My do Terasa ciehnemy
A Božemje wſchymenjem prajimy.
Nam wſchal ho hylsa wuroní
A wutroba hej pomysli:
Džak mjeſeče ſa wſhu pscherzelnosz.
Mech Boh Wam ſvojeſi weſełosz.
Naſ pak na morju hľubokim
Raž tež tam w kraju daloſkim
Chył wón wſchal hnadne ſvarnowacj.
A wſcho ſtož potrebamy, daž.

Pampel ſe ſdjerja pola Klukcha.

Wutrobnje božemje,
pschi preczcehnenu do Ameriki, wot **Jana Rówaka** ſemischowa, 2. sept. 1854.

Kneseſi Bogelej w huczini.

Najprjódžy praju wam knes Bogelo,
Boh budž ſ Wami: niet czahnu pches morjo.
Ton wopomnik hym ſebi ſobu wſat,
Tu ſuboſz: liž hym wot was wuiwaſt.

Mojeſi lubel macjeri.
Boh knes budž ſ wami ſuba macje!
S horzym džakom Wam to pschiwoſam.
Do Wachſi modlitwy me wſmice,
Chył ſelecje ju ſ nebeſam.
Ja ſaplaſcicj Wam nihy nemóſu
Štož Wy mi bjeſceje, derje ſaſjuſu.

Mojeſi lubel hotſt a mlobim bratram.
Tu budzeſe ſ Bohom ſubi bratia,
Gdo njetlo wot Waž dželik hym.
Tež budž tu božemje ſuba hotra,
Boh johnuj Waž, to pſcheju wſchjem.
Ja pak hym teje nadzile,
Gdž junu ſaſ' ſo widzimy.

Kneseſi Hioſeſi we Pschiwczjach.
We psicherzelnoszi, ſ hnutym czucjom
Wam ſ zusty božmje pschiwoſam.
Boh johnuj Waž ſ romach a wſchudzom,
In czahnu ſ nowym bydlenjam.
Boh chył budž ſ Wami, a tež ſo mnū,
Džiž junu neheſa noſ ſ rowu.

Warnowanje ſa hólzow.

Riana Hanka a piekny Michalk pschi lampzy wokolo džehaczych ſedzischtet a ta holeſta ſ nutrinosznu prajesche, ſo je ſo ſej ſa starym lubym dwie nedži ſtyſkato:

Hdyž je wečor ſpinkacz ſchla,
Je ſej na uſoh' myſlila,
Hdyž je rano ſtawala,
Dha je ſa nim žadała.

Duz inu ſubi vacholjo, — nedajeſe ſo ſiebač tal. — Falschnoszje wſchudzom doſz — ſwernosz je dwiſenedželska. Ja bjech wſchak tam runje ſchol, ſo chył Hanku wopracz, — duž ja trechich runje ſu — ſenym druhim ſedžo tu. Schto chył ſa njeſi ſapoczej?

Taſku prózu hym ſej brač,
Godžini dirje pſcheblejak,
A hym trechil njetko ſam,
Schto hym ſlyſhak bledziej tam.

Janek.

Wuczahowarjo do Ameriki a do Australije ſo wote mne najstaroszinscho wobſtaraja. **J. G. W. Nieckſch,**
kral. konzeſ. wuczahowanſki agent.

Kieſa ſe 4 ſoržami pola, ſe ſolotowej a ſa-
dowej ſahrodu a ſ 61,047 dawſtymi jenoszemni na-
położena je w Maleſchczach pola Budyschina
na pſchedan a może ſo wſcho dalische ſhonicz
pola **Jana Gódana** tam.

Khieſa čjo. 217 na Delnym Židovi bliſſo
Klingſtez ſahrody, maſtiva a ſ 3 bydleniſtymi
ſtwami, ſ prawisnu paſenzyalenja a ſchenkowanja,
ſ wilkej a rjanej ſahrodu, je ſe ſwobodnejne ruci
na pſchedan a može ſo wſcho dalische ſhonicz
pola ſchrymparja E. Salma na Hornym Žid-
dowi abo pola wobſedzerja J. G. Fleiſchera
w Biskopizach.

Doktora Borchardtowe

aromatisko-medyczne selowe mydło je do połaskania
bijom lato a dżen pola jónskich a miskich w wulcej cęszji stelazy
kosmetiski przed k nebołosnemu wostronenu błoncznego wopaljenia,
pihow, jatnizow, tuhrow, hleszczlow, kożowych pucherkow atd. a
k sożerzenju a pichotowanju rjaneje, cizstie, bieleje kóże w mko-
dostnej czerstwości a żiwym napohladaniu, kaj wonie też s wulcej pschewahu wsztitke drube toiletiske mydla
a rjanośce wodziccki nastupuje. — W kuyelach skutkuje wożebje hożoje a pozylnaze. —
Dr. Borchardtowe selowe mydło w fasyglowanych originalnych paczkiach po 6 nsl. w
Budyschini senoženicy w prawdziwe Willi. Hammer pod radnej kłejz, w kamienzu Fr. Aug. Naumann, w Rakezach hapijkat Facius pschedawa.

Pschedan kubla.

Za tym wotmyśleny, swoje kublo w Brzesyni
poniedzielu 11. septembra se wsztitim żiwym a mor-
wym inventaram a s ljetuschimi żnemi dobromolnie
na pschedadżowanje pschedacj. To samo je s
466 dawskimi jenožemi napołożene a ma 25 aktow,
123 prutow leżomnožow, dómste a hospodarke
twarenja w dobrym redzi, je bes wumenka a može
so hnydom po spłaceniu položy kupyńych penes
horjewacj. — Dalishe wumijenena budja psched
termiju wossewene a na kupenie smyženi chyli
po na hortach spomnennym dnju tam dobracjwje
nutnamakacj.

W Brzesyni pola Huciny, 4. septembra 1854.
Philipp, kubler tam.

Wosjewenje.

Jene zyle burske kublo wulcej woschijecja
a s wsobnej żyhelicju, kotrejz na hlini pobrachow-
wacj nebudje, je we wojerowskiej krajinie pod spo-
dobnymi wumijenemi kupenia a płacenia na
pschedan. Wscho dalishe je shonicz pola wucjerja
F. Mrošaka w Wulcich Edżarach pola Wojerzej.

 Jutje nedjelu 10. septembra budje w
Brzemenju pola podpisaneho karpytse-
lenje i hradkich tselbow, na czoj najpodwolnisch
pschedroschuje Kuchank, hoszenzat.

Hoszenz w Bukezach.

Jutje jako s żnenskemu swedzenju budje tudy
bal wotdżerzeny. Na ton samy pschedroscha
Röcker, hoszenzat.

Zańdżenu sobotu žita w Budysinje płaćachu:

Kórc.	Wyša.		Niža.		Srzedzna.		Kórc.	Wyša.		Niža.		Srzedzna.			
	Płacizna.				Płacizna.				Płacizna.				Płacizna.		
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.		tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.		
Kožka	5	12½	4	20	5	2½	Rępiš	6	20	6	—	6	10		
Pschedenka	7	15	6	15	7	—	Zahłw	10	—	9	15	9	25		
Decymen	3	15	3	5	3	10	Hejduschka	7	—	6	12½	6	22½		
Wows	2	15	2	—	2	7½	Bjerny	1	20	1	10	1	15		
Gróčki	6	25	6	—	6	12½	Rana butev	—	13	—	11½	—	12½		
Dowoz: 1649½ kórcow.															

Serbske Nowiny.

Za nawěški, kiž maja so w
wudawarni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedad,
plati so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čílo placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štwortlētna předplatna pola
wudawarja 6 nsl. a na kral.
poče 7 $\frac{1}{2}$ nsl.

Cílo 37.

16. dzen septembra.

Léto 1854.

Wopshilecje: Szwietne podawki. S Bohowa. S budyskeho dwórnischeja. S Budyschyna. Krajnostawje naležnoscie. Hanß Deyla a Mois Tunka. Pschilopk. Byrkwińskie powesje. Mawjeshnik.

Swietne podawki.

Sakſka. Teho majestosſ kral Jan je du-
chomnemu Morriglej, kij ſ nebočicjkim kralom
Bedrichom Augustom pschedpožlenej dwaj dnai
psched jeho ſmerczu po throſtich horiſtach pu-
ejoſasche a to potom tak renje wopisasche, nebo
krala ſtotu, tehdom ſobu mjetu, tobakowu tylku
k dopomnenju darit. Morrigl je w tyhle dñiach
do Draždjan pschijet, ſo by ſo tam ſa taſki
dar podzakovat. — Prusſa kralowa, kij bje
ſ Ischla do Draždjan na wopytanje kralowsceje
ſwojby pschijeta, je ſo do Barlina podata.

Prusſy. Kral je ſo ſ putbuskich morskich
kupel ſaſo do Barlina wróciſt. — Wulka woda
rjeli Odry je, kaj je njetlo wopytane, ſa wiaz
dygli 25 millionow tolet ſchody na pólnych
plodach, twarenjach ab. nacjinita. Sa tyh, kij
buchu wot taſteje ſchody potrebeni, ſo njetko
ſmilne dary po wſchjemu pruskim kraju ſhroma-
džuju. — Rakuske nowiny „Lloyd“, kotrej jara
na pruske knejerſtwo ſwarjachu a to hiscjeje
ſ neprawdu, ſu njetko w pruskich krajach ſaka-
fane. — Franzowſki marschal Baraguaz d' Hilliers,
kij Franzowſow pschi woblehnenu a dobycju
alandſtich kupow kommandjerowasche, je do Barlina
pschijet a franzowske tódzie ſo pecja tež bory ſa-
ranscheho morja domoi wróciſt. Po taſtim ſo ſda,
ſo ſo tam ljetſha ničjo wajne wjazy nestane. —
Psched dljeschim čjaskom bjechu njetkoſi Ěkerkeſojo
ſ Rukowſteje do Prusſeje cjeſli. Woni buchu
po kruhym wojowanju wot pruskeho wójska ſa-
jecji a mjesachu ſo po prawym ſaſo do Ru-
kowſteje poſlacz; pschetoz bes pruskim a russim

knejerſtowm je wuczinene, ſo ſebi wobej ſwejich
cjeſlanzow ſaſo ſzletej, a tym ſo potom najbole
jara hubenje dje. Teho ſo spomneni Ěkerkeſojo
tež bojachu, dyrbjachu ſo pak tola ſtönczne
pruskej wycchnosći poddacj. Ale kral ſebi wot
ruskeho ſhiežora wuproſy, ſo by jich wón w
Pruskej wostajit, a to ſo tež ſta. Wot tyh
ſamych bjechu napoſledku jenož ſchtyrjo wycshe
wostali a jaſo ſo jich praschachu, ſchtio moža,
dha wotmolwicu, ſo ničjo nemoga, ſhiba wojerſtwo.
Jich do pruskeho wójsko dacj, to ſo tola tež
nehođesche a duž ničjo wycshe newosta, hacj
ſo dyrbesche jich kral žiwiſ a woni dyrbjachu
w tverdžiſni Weichſelmündzi bydlicj. Njetko je
ſebi jich kral jako ijeſnych ſtujoſnikow pschistajit,
nad ejim ſu woni jara ſweſeleni. Tola je
jich tu ſhwiliu jenož tſi a ſda ſo, ſo je tón
ſchtyrwy na jenej jendzieskej tódzi cjeſnyt, ſo by
ſo ſ Jendzieskej ſaſo do Ěkerkeſteje k ſvojim
ludjom podat.

Bajerska. Kholera w tutym kraju hiscjeje
wſchego kněji a na tu ſamu wumre 9. septembra
w Mnichovi (München) 31 člowekow.

Rakuſy. Želeſniſa wot Krakowa do Lwowa
(Lemberg) ma ſo, je li možno, hiscjeje ljetſha
dotwaricj, a ſo by ſo to ejim ſtere wuweſz
hodžilo, je 25,000 wojakow k djielu na že-
leſniſy kommandjerowanych. — W italſko-rakuſkich
krajach je kholera wudyrita. — Hacj runje je
russki ſhiežor wumjenena, pod kotrymž chzeđa
Jendzieleſenjo a Franzowſojo ſ nim mjer ſčinicij,
a kotrej jemu tež rakuſke knejerſtwo porucjesche,
zylje wotpoſafat, dha je rakuſki ſhiežor tola prajit,

so tajke wotpokaſanje ſa neho hiſcheje žana wina i wójni ſ Ruſami neje a ſo ho won ſ wob-ſadjenjom Walachije a Móldawy ſpoſoſi. Ra-kuſchenjo ſu ſ zyka w ſwojej poliſzy mudrie ſtukowali, pſchetož woni ſu Móldawu a Wa-ſlachiſu do ſwojeſe možy dostał a neſtu ſo taj-keho ſtuſka dla ant ſ Ruſami ani ſ Turkami ſwadžili.

Franzowska. Belgiski kral a jeho ſyn ſtaſj jenož poč dnja pola khejzora Napoleona w boulogniſkim abo saintomerſkim ljehwu na wo-pytańju pobylou a ſo potom ſaſo domoſi wró-ćiloſi. Sa to je pak prynz Albert, mandjelski ſendjeſſeſte kraloweſe Biftoriſe, ſchýri dny pola neho wostał. To je ſo Napoleonej jara ſpo-dobalo, pſchetož won je hižom dawno ſa tym ſedžit, ſo by jeho njechtón ſ jendjeſſeſte kralo-ſteſe ſwójby wopytal. — W Bómarſundzi jatv rufski general Bodisko je do Franzowskeje pſhijieſ a won móže tam bydlicz, hdež chze, jenož niž w Parisu. — Nieschio franzowskich ſodžow je hižom na dompučzu ſ naranscheho morja a bjechu te ſame w tutych dnjach nedaloko Kiela widjeſz. Žendjeſſe ſodđije drje tež bory ſa nimi pojedu, pſchetož jendjeſſe a franzowske pſchiftawy (Hafen), hdež dyrbja pſches ſymu wostacj, ſu hižom poſtajene.

Žendjeſſka. Žendjeſſenjo mjenja, ſo jím ta njetiſcha wójna, hac̄ rumje jich wele kheſtuje, tola žanu wulku ſchodus na ſamó-ženju načiniež nemože, dokelž ſu w Žendjeſſeſkij lietba tajke rjane žnje byle, ſo nebudža w zufbi ničgo ſupowacj trebacj, a to wucinjia na 30 millionow toleč. — Žendjeſſe nowiny ſu wſchitke pſheſwiedzene, ſo w bližchim čaſku poweſz wo-dobycju ruſkeho, pſchi čjornym morju ležazeho wobtwerdzeneho pſchiftawa Sebaſtapola pſchid-je. Wiſte je, ſo tajke wulke, ſe wſchimi po-treboſzemi wuhotowane ſodđiſto (Flotte), kaiſej je na Sebaſtapol wotjelo, hiſcheze ženje neje widjeſz bylo.

Turkowſka. Do Buſareſta, hlowneho mjeſta Walachije, pſchicjeze rakufje wojſko 6. ſeptembra a bu wot tamniſkich wobydlerjow, kaiž tež wot Omera paſchie, kaiž bje jemu njeħdje hodžinu pueža napscheſjiwo ijechat, pſcheczelniwje poritane. Raſuſchenjo bjechu wot marſchala

Koronini - a wedženi a herval ſu tam generalojo Alleman, Popovič, Jurij Želacjic a Machio ſobu pſchicjañyli. Wyſchi kommandant, ge-neral Heß, kaiž tež zivilny kommiſar, baron Bach, pſchindjeraj tam tež w bližchim čaſku. — Ruſojo ſu njetko tež Galacj wopuschcili a ra-kufje ſodđije budža hnydom tak daloko ijeſdjeſz. Pſches to poczina tam pſchekupſtwo ſaſo ſakcje-wacj. — W prienich dnjach ſeptembra je naj-ſkere ſodđiſto, kaiž ma Sebaſtapol dobyč, wot Varny, Burgasa a Balčika wotjelo. Wone wese na 80,000 woſakow. Tucži ſu jara weſelt, ſo ſ tamniſkich, ſ kholeru ſajſeđoſcjenich ſtronow preč pſchindu, pſchetož Franzowsow je tam pecža 9000 na tutu khoroz wumrelo. — Hac̄ runje bje ruſki general Bebutow Turkow w Aſsi ſbit a twardjiſnu Bajazid dobyč, dha je ſo njetko tola ſaſo wróćil, predy pak baja-zidske wobtwerdzenja potorhacj dat. Wina jeho wróćenja je najſkere ta, dokelž chze Ruſam, wot čjerkteſteho Schamyla w Georgii ſbitym, na pomoz čjahnyc. — Pſchecjiwo Ruſam wojuje njetko wſcho do hromady 425,000 muži ſ 8000 kanonami. — Oberſt Grach ſ Prusſeje, kaiž bje turkowſtu twardjiſnu Siliſtriu taſ derje pſchecjiwo Ruſam djeržat, je 21. augusta w Ruſcežku w domi ſwojeſe newesty na kholeru wum-ref. — Franzowszy wyſchi mjenja, ſo ſo Se-bastapol nebudje dljehe, dyžli dwje nedželi djeržecj móz; tola by ſo predy bitwa pſchecjiwo Ruſam na kraju dobyč mjeſta.

Ze Serbow.

S Bohowa. Saňdženu wutoru 12. ſeptem-bra ſwecjachmy w naſhei wſy kwaſ, abo wele wjazh dwaj kwaſaj w jenym domi, kaiſkij ſo wiſeſſe jara poſjedko ſwecji. Meniujz naſchiſh Rokliž dwaj ſynaſ bjeſtaſ na ſpomnenym dnu w neſwacjilſkim božim domi ſ džowlomaj ģtwno-ſherja a kočjmarja Pjetra Kröſchki tudy, man-djelski ſlub wobtwerdžiloſi, po taſtim dwaj bra-traj ſoždy jenu ſotru ſebi ſa mandjelsku wſaloj, a ſwecjeschtaſ teho dla na pomenowanym dnu ſwoj weſela počny kwaſ.

Žadnoszje dla tuto naszim cijtarjam ſobu-
dzielimy.

g*.

S budyskho dwórnischja. Dotalny wukrancjanski k. duhomny Kiliān, kij je, kaž hžom tydženja pišachmy, wot wyschnoszje ſa ne-
winowateho ſpósnath, wotwese ſo ſredu pschipol-
nja ſe ſwojej ſwójbu ſ tudomneho dwórnischja
do Hamburga, ſo by wot tam do Ameriki iſel.
Dokelž ſu jeho towarzchojo hakle ſandželu pónđelu
wot Hamburga do Liverpoola w Zendzelskej wot-
ſjeli, dha nadžiſa ſo wón, ſo ſich tam hiſcze
dóſzehne, woſebje dokelž je jim hnydom psches
telegraf poweſz ſwojego wotjiesba wosſiewicz dał.
— Wone je tež wulzy nusne, ſo wón bórſy ſ
nim pschindže, dokelž je bes nimi pecja wulka ne-
jednota wudyrila.

S Budyschina. Hžom psched njeſotnymi
nedzelemi je ſo ſtalo, ſo buchu paduſchi ſadženi,
kij bjechu fabrikantej Mörbitzej, kotrejuž tež wulki
mlyn ſluscha, weſmu ſtranyli. Mörbitz ma ſwoju
moluſtu menujy w baſtii abo w tórmie, kij ne-
daloko ſnudkomnych lawſtich wrotow ſteji a je
ſi jeneje ſtrony ſelenje wobroſzeny. Tam bjechu
paduſchi po nozach horje ſafyli a woſmu wotno-
ſhowali, hacž bjechu Mörbitze to pytnyl a teho
dla ſa nimi paſli a bje ſo ſim tež jenu nōz ra-
džilo, ſo ſich ſaſlapachu. Paduſchi ſu pak wjesty
Milan ſrybowejſe haſy, jeho nan a bratr. Woni
ſu pecja po čiaſu ſa wiaz hacž 6,000tol. woſmy
wotnoſyli a jedyn budyski ſchtrypač, ſ menom
Lommacz je ju tunjo wot nich kupowal. Paduſchi,
kaž tež pomenowany Lommacz, ſu ſadženi, a poſ-
leſchego klamy ſu po pschitajni wyschnoszje ſajate.

S Budyschina. Psched tydjenjom cijtach-
my w tych nowinach, kaſ. je pónđelu psched
tydjenjom khetra črjoda wucjahowarjow na tu-
domnym dwórnischju ſo ſhromadžila, wot jow,
ſwoj wotijnym kraju wopuschejo, wotijela a ſo do
Ameriki, ſo by ſebi tam nowe ſbožemniſche domy
pytala, podala. Spiſaczel tych rynckow bje
ſo na tuchym dnju hžom rano ſahje tež na

dwořniſchjo won podał. Mene cipnoſz, ſo by
tých wucjahowarjow wohladak, hacž wele bôle
podawſ ſeknicjomnoszje a jebanſta, kij bje krótko
predy w ſwojim powołanju wo jenym tutých
wucjahowarjow naſhonicz ſkładnosz mięſ a ſo
ſznanu by jenej wbohej ſhudej wudowil ſe jeſe
prawu dopomhać möhl, nucjeſhe jeho tam won.
Spomneny podawſ pak je ſzehowazy. Psched
njeſotnym čiaſom bje w J. pola R. wjesty H.
Sch. wumirjeł a ſwoju wudowu a njeſotre dje-
czaika ſawoſtajik. Jego ſawoſtajenſtwo pschindže
psched wyschnoszju do ſradowania a roſeſtajenſa
bes tutu wudowu a te ſyrotu. Pschi tym wupo-
kaſa ſo bes druhim tež, ſo bje tón neboſcicjekti
200tol. —— do M... feje zyrkeje winoſty,
kotryž dělk bje ſa tutu zyrkej na jeho wjeſy ſa-
piſany. Na to pak ta wudowa piſmo pschinesze,
po koſtymž tón neboſcicjekti tute 200tol. jenje do-
ſtak nebie, ale je wele bôle bje jenož na ſwoju
wjeſ ſapiſacj dał, a je ſa wjesteho J. Ss. tehdom
mlynwodſedjerja w Gd. požcik, tak ſo bje tuton
J. Ss., kij tym penesam doſz wjestoszje nebie dacž
möhl, tón woprawdžity dölkniſ. A na tym niž
doſz, ſo bje tón neboſcicjekti J. Ss... mu tajku
pschecjelnoſz wopokaſat, nie teho neboſcicjekho
mandžella a njetzicha wudowa bje J. Ss... mu
wysche teho ſe ſwojego ſaméženja tež 27tol. pož-
cila. Tež na tute penesy wona teho runja druhe
wopliſmo pschinesze a dopokaſ ſ nim, ſo ma ſpo-
mnene 27tol. wot J. Ss. jako požcionku doſtač.
J. Ss. bu na to psched wyschnosz ſadany, a tu
pschipoſna wón, ſo je niž jenož te ſpomnene 200tol.
kij bje tón neboſcicjekti ſa neho ſe ſaméženja M... feje
zyr ſe požcik, ale tež te 27tol. tej wudowi wi-
noſty. Krótko predy pak bje, dokelž bje ſebi priſódk
wſał, do Ameriki wucjahuyſ, ſwoj mlyn psche-
dał a mjeſeſhe wot noweho kupza hiſczejen 400tol.
neſaplaſjenych kupnych penes doſtač, kij mjeſachu
ſo na hodn t. l. wuplaſcicj. So by ſpomneny
dělk tých 200tol. ſaplačiſ, wotkupi wón wot
runje ſpomnenych 400tol. poſoju aby 200tol.

na Sächs....też herbow; tej wudowі pak wón, kaž wschičko, tak tež to, ad protocollum spomnjo, so ma se swojego predawšeho mlyna hischcjen tola 200 tol. —— dołstacj, pschilubi, so ji jejne 27 tol. najposdjsiho 31. aug. t. l. sapłacj. Pschi tym so ta wudowa spokojo, wjeresche jeho słownu a nežadacše, dokelž dybesche w krótkim czaſu sapłaczenje dołstacj, hebi žanu dalsichu wjestosz. Tola schtó ju w postajenym czaſu sapłacj. niebje, to bje I. Ss. a jako bje njeſt shonila, so so jejny dölkniſk nthdzen wiaz nepokaze a ji tež na woczi nepchindje, pschindje 2. septbr. tehodla k wychodnosz a proſchesche, so bychu so wot tych 200 tol. kij ma jejny dölkniſk hischcjen s teho mlyna dołstacj, 27 tol. sa nju saſimale a pschi wupłaczenju na hody wocjahnyc. K temu bje tež wychodnosz, dokelž bje jeje žadanka ſławna a sprawna, hnydom swólniwa a hotowa; ale jako da aktow a hypothetischich knihow, hdiež bjeschtej tej 200 tol. sapłanej, poahlada, dha, bohu žel, wuhlada, so bje I. Ss. tež tutej 200 tl. se wschiedmi prawami na wjesteho H. Ss. we W. Idz. i swójſtwu wotſtupił, tak so hebi wot nich nicžo wiazy žadacj nima. Teho so tež ta wboha wudowa pscheinwiedz̄ a pôsna, tak je I. Ss. jeje dobrociwosz s neknicjomnoszju sapłacj. a ju wujebal. S wjestoszie pak bje shonila, so I. Ss. ſobu do Ameriki won poczehne a so ſnanu ma swoje smachi na tubomnym dwórnischcju. A so by tute poſlensche wunamkał a ſajimak, tež ſnanu I. Ss....ho nadechol a k sapłaczenju nusował, bje so spisaczel na dwórnischczo won podał. Tu shoni drje wot mnogich wucjahowarjow, so I. Ss. ſními ſobu won czechne; ale wón jeho, dokelž wotſiedzenje wocjakanj nemójeſche, tu nemamaka, a wo I. Ss....wych wjezach rjeſasche, so je je I. Ss. njeſotre dny preby do Hamburga wotpóſkał. Sso sa Ss. a jeho wjezami dale pytacj, k temu spisaczel ani porucznosz ani powołanie nemójeſche. Wón bje k temu pscheinwiedzenju pschifhol, so je I. Ss. neknicjomnik a jebak, a neje wo

spomnenej črſódzi wucjahowarjow, kij tajich ludzi w swojim towarzſti ma a cjerpi, najlejſche mjenenie dobył, a žane ſhwabne wopomneczie na nju wobthował. W turem pôsnacju bu wón hischcjen bóle wobtwerdzeny, jako na tym ſamym dnju na dwórnischcju wot jeneho pschecjela F. Kotrehoſ tam nadendje, ſchyschesche, so tež tuton na jeneho ſwojich dölkniſkow, kij do Ameriki czechne a jemu hischcjen njeſotre tolerje winoſty je, czaſa a jeho pyta. Podjjsiho ſhoni spisaczel, so tež bje tuton dölkniſk wucjeknyt a wujek. O ſchwarni ſcheczijanszv, pobóžni wucjahowarjo, kij ſu tafu ciesz a ſhwabu ſamostarili! Wy pak lubi krajenjo, kij ſe we wóznym kraju wostali a so tudy s prawdu žiwicj pytacje, beracze ſo pscheinodnie psched taſkim ludzimi na ſedzbu a nedajcze ſo wot tajich, kij myſhlje maju, wucjahnyc, wam pak hischcjen winoſej ſu, psches ležne beſwozje a dobre ſłowa ſpoſoſicj, wotſtorowacj a do dołhoszje czaſhnyc, ale žadajcze hebi wot nich to, schtoj macje po božim a człowekim prawi dołstacj, ſe wſchej ſtrutſzju, haj bylo tež to psches ſudniſtu ruku.

Spisaczel tu žane mena wupiſał neje, dokelž ſo nadziju, ſo czi, kotrychž naſtujuja, jeho ſłowa ſroshymja. Tež doczakuje wón, ſo H. Ss. tej wbohej wudowí te 27 tol. sapłacj, a to cym ſtere, dokelž je I. Ss. jeho syn. Nedyrbaſo ſo to ſtacj, dha hebi spisaczel dowoli, jeho a jeho syna meno posdjsiho tudy ſiawnoſzi pscheinwiedzenj.

— W. —

Krajnostawſke naležnoszje w sakſkich Hornych Lüžizach.

(Wot S—cha).

Rasskere je hischcje wele wobylterjow w naſchich Lüžizach, kij ſu ſe wſchelakſti ſlužiſtmi naležnoſzemí neſnacjí abo je tola jenož mało ſnaja. ſsem ſluſheja provinjalne krajne ſlawy, kaž tež ſamozjenje, sakſkim Hornym Lüžizam ſluſchaze, wſchelake ſmilne wotkaſanja a krajnostawſki bank. To wschičko ſu wazne wjez a duž dowolamy hebi, je w ſiechoſz wazym ſ trótku wuſladowacj.

Pisches wukas Kralowskeje krajskeje direkciije wot 29. junija 1849 bu liczba dotalnych krajnych fastuperjow, fiz mjejachu so po wobrankenju hilzbeiskeho sejma 1848 wo 50 sapošlanzow s wesnich gmejnow pschijsoticz, provisoricz a wobiebie dla rofestajenia krajneho sambojenja pschijswolena.

Po tajskim wobstawa njetko provincialny krajny sejm saffsich Hornych Lujzow s tychle fastuperjow: 1) s wobshedjerja kinsbortskeho stawskeho knejstwa (Standesherrschaft); 2) s wobshedjerja reibersdörskeho stawskeho knejstwa; 3) s budyskeho tachanta; 4) s bohota klöschtra Marineje Hwiesdy; 5) s bohota klöschtra Marineho Dola; 6) s wobshedjerow rycerstwot; 7) s 50 sapošlanzow wesnich gmejnow a to s 8 se wshów, fiz pod mjesta skuscheja a s 42 s drugich wshów; 8) se 6 fastuperjow krajnych mestow; 9) s 1 radneho knesa a s 1 mestoweho fastuperja s kózdy schyrimiesta. Duž by wscibiskich fastuperjow, hdy bvhu so kózdy ras shromadzili, njehdze 130 hacj 140 bylo. Fastuperjo rycerstwa a wesnich gmejnow dostawaja na kózdy sejmisti džen 2 il. a tón penes wypłacuje so jim s jich pošladniy. Ale cij wosmjo

fastuperjo mjechcianskich wshów, kaž tež cij se schyrimiestow dostawaja jón wó svojich gmejnow.

Wjež, kotrž so wuradzuja, su rosdjelene do proposiciow, A. shromadnje sa kraj a mjesta; B. sa krajny wokrj; C. sa rycerstwo, a wo-pschijsa najbôle konzessione prawisny, zytkwiske naležnoszie, wopalnu pošladniu, kriminaliske penesy, wuczterski seminar, wscelate wotkasanja, hypothekamju a požčerjnu, budget, mnoge proštrwy a hewalsche provincialne naležnoszie.

Wuradzowanja sapocinaja so kózdy krócy s proposiciami „shromadnje sa kraj a mjesta“ a hdvž su te wuczinenie, dha so sejm sa sapošlanzow se schyrimiestow a s mjechcianskich wshów w Božim meni skonči a woni salu wopuszcja.

Po wujednanju proposiciow „sa krajny wokrj“ so 42 sapošlanzy s wesnich gmejnow a s krajnych mestow na rume wachnie se salje pschijsa a jenož „rycerstwo“ wostane histocje 1 hodžinu shromadzene, so by njesotrych stipendiom dla wothlošo-walo. Hdvž je so to stało, dha je zly sejm skončenj.

(Skončenje přichodnje.)

Hans Depla. Praj wshak mi tola, luby Mots, w kotrym mješazu ludžjo w Budyschini najmene siedja?

Mots Tunka. Kal móžesch so me tola takle džiwne prasicej. To ja wedžicj nemôžu.

Hans Depla. O haj, to móžesch w wedžicj.

Mots Tunka. Ach, baž wshak!

Hans Depla. Nô, w mješazu februaku najmene siedja.

Mots Tunka. Haj, to je wjerno; to džje je najkrótschi mješaz.

Mots Tunka. Ale, njetko mi ty vraj, cjo ho dla na wshach wetschi khljeb pecjela, džili w mješazi?

Hans Döpla. Majskere těho dla, dokelž tam
žito tak drohe neje.
Mots Lunka. Mle, móz Hanžo, dokelž
wiažy cjeista k pořukci beru.

Prilopk.

* W Baderowej nedaloko Golbbacha pola
Biskopiz ležazej zychorijowej fabriky a to w jenym
pôdlanstiu twarenu teje ſameje wudyri 9. septemba rano 4. wohén a je ho spomnene twarenie
s tym zychorijom, kij we nim bjeſche, spalko.

* W Rübenawi pola ſakſeſho mjeſta Zöblitzu
wotpali ho 15. augusta ſhježa ſovarja Schreiera,
24. augusta ſovarňa hofzjerja Engelhardtta a 5.
septembra ſhježa ſchtrumpfaria Roscheria. Vjetka
je ho tam híjom 10 króč valito.

* Saídjeniu nedjelu bu na lubiſſej hort no-
wy želeſny torm wotewreny. Tón ſamy je tam
lubiſſi pekarſti miſtr Breſchneider ſtajciž dák.
Wón je nimalje 50 loheji wyhoki, ma ſchyri
poſhody s tříomi gallerjami, je wóhromrzkau
a mjeri w přejčníku wóhrom loheji. Vath bu
wón w Nedžichovi (Bernsdorf) a doſta k čeſzi
nebo ſakſeſho krala, kij čyjsche jón pſchi wotew-

renſu wopytacj, meno Bedrich-Augustowym torm.
Khóſty ſa ſamón torm, kaž tež ſa jeho ſtajenie
a ſa pôdlanstu ſorejmieſku, wunoscha pecja 10,000
toler. Schtój chze tu ſhwili na njón hicž, tón
dyrkí ſnpl. ſaplačzicj.

Cyrkwinske powjesće.

Krčeni:

Michalska cyrkej: Ernst Gustav, Handrija
Kholicha, murerja na Židovi, ſ. — Gustav Adolf,
Handrija Mucjerja, wobhydlerja na Židovi, ſ. —
Emma Helena, Handrija Michalka, wobydł. pod
börklonom, dž. — Hanža, Handrija Krawza, wobydł.
w Małszach, dž.

Zemrjeći:

Djeñ 30. augusta: Jan August, Jakuba Žoža,
pôlenka w Bieleczech, ſ., 4 m. na widliſcheja. —
Jan August, Handrija Kaplerja, wobydł. w Dalizach,
ſ., 23 d., na ſlaboſz. — Jan Ernst, nem. ſ., w
Ratarezech, 9 d., na ſlaboſz.

W michalskej zyrliwi předuje 13. nedj. po ſw.
trojici dopolnja k. d. W ſazka, popołnju k. fand.
Mr ó ſ.

Poſtajenje čežkoth a placzisny zaſtow, muſi a wotrubow
wot 12. ſeptembra 1854 hacž na dalishe ſa mjeſchjanskih pekarſow w Budyschinii.

I. Pſchenicze pecžwo.

a 1 np. zaſty	.	.	.	—	tb.	1 lt. 1½ ſw.
= 5	=	:	:	=	6 = 3½ =	
= 6	=	:	:	=	8 = 1 =	
= 1 np. ſenkbruta.	.	.	.	=	1 = 3½ =	
= 3	=	:	:	=	6 = 2 =	

W Budyschinii 11. ſeptembra 1854.

II. Muſi a wotruby.

1 žentinat pſchenicze muſi, 1. ſorty	8 lt. 16nſl.	— np.
1	— pſchenicze muſi, 2. ſorty	7 - 10 - - -
1	— pſcheniczych wotrubow.	1 = 25 - - -

Mjeſchjanska rada.

Nawěſtnik.

A Khjejnista ſiwnosz ſ rjanej ſadowej a
holotowej ſahrodi a ſ 3 ſoržami dobreho
pola je w Barci na pſchedan. Tego runja je
jena maſivna ſhježa ſ polom abo bes pola na
pſchedan. Wſcho dalishe je čto. 11/10 w Barci
ſhonicj. **Jan Höcker.**

Szymetina rožka a Frankensteinſta pſcheniza,
jene heto ſyta a zylje ejſta, ho po ſamotwenju
na ryčerſkubli Palowi pſchedawa.

Kahla, inspektor.

Dobry wowčerſki poſ, kij tež derje wachuje,
je na ryčerſkubli Eufzu na pſchedan.

Jedyn džekawý muž móže hnydom abo na
Michala do džekela ſtipicj. Wón ſmijeje pſches zyla
ſymu ſtajne dželo. Wſcho dalishe je ſhonicj w
wudawańi Serb. Now.

Czehnienja 5. flaſky 46. kral. ſakſ. krajneje lotterije ſapoczinaja ho 25. teho
mjeſaza a ſkončza ho 6. oktobra.

Tuto ſwojim čeſzenym woteberarjam
ſ tutym woſſewujo, proſchu jich tež naj-
podwolniſho, loſy hacž najpoſdžiſho k.
24. ſeptembra pola me wotewſacj čyjež.

W Budyschinii, 22. augusta 1854.
G. A. Lövenig.

Wohensawjessjaze towarzstwo Borussia w Berlinie
se składnym kapitalom wot 2 millionow tolerów pruskeho kouranta
a reszty wot 1 miliona tolerów.

Toto towarzstwo sawjeszjuje pschedmety wschitkich družinow po tunich, ale twerdych pra-
magach dopłacjowanja.

Powschitkomne sawjeszeniske wumjenenja, kaž tež sawjeszeniske formulary moža so pola podpisza-
nego darmo dostacj.

Sawjeszenja moža so na 1 ljetu a na kóždy spodobny krótschi cjaš scjincj.

Schtóz prámu na 4 ljeta do předka saplacji, dostane 5. ljetu darmo.

Schtóz prámu na 6 ljet do předka saplacji, dostane 7. ljetu darmo a 10% rabata wot 6
ljetnejce prámije.

K horjebranju a napišanju sawjeszenjow porucja so w Budyschin

G. A. Lövenig.

Komptoir na swonomej lawfsej haſh.

Powschitkomne sawjeszjaze towarzstwo.

(R. R. priv. Assicurazia Generali w Trleži.)

Saruežajz fond towarzstwa Dježacj millionow 500,000 schjeknakow dobrých penes.

Saładny kapital	2,000,000 schjeknakow.
---------------------------	------------------------

Reservy haſz ult. decbr. 1852 składowane	5,000,000 :
--	-------------

Doshody na prámiach a na kapitalskej dani	3,000,000 :
---	-------------

Wetschi djjel samoženja towarzstwa je na kubka hypothekariszy wupožceny.

Sawjeszenja na twory, maschinu, mobilise, sfit, wumkocjene žita atd. atd. pschedzivo wóhnju
po tunich twerđije postajenych prámiach.

Dopłacjowanja so ženje žadacj nemóža.

Policy w pruskich penesach, wupłacjowanja sa schłodowanje bes wotcjehnienja w tych
samych penesach.

Pschi sawjeszenjach ratarstich pschedmetow posicja towarzstwo woſebne dobytki.

Sawjeszenja kapitalijow a rento na živenje człowekow. Sawjeszenja puczwarzajcich fu-
plow na drohach a železnizach.

Wszie požadane wuskładowanja dawa

Ferdinand Petou,
wokresny agent sa Budyschin a woſolnoſz.

Dr. Suin de Boutevardowa aromatiska ſubowa pasta po dopolcanju pschedzpraw-
ny, scjisznych a zylje schwartych wuklow hromadu ſestajanc
präparat k polsypchenju ſubow a džasnow, ejiszi rucischo a
wjeszischo, džili ſriedli haſz dotal ſnate a naložowane, a nepschima ſuby na žane waschnje, a dokež
poſkylnjujo ſtrukturę, ſaloža zylje ſniutkownej hubi woſebnu čierſtwosz. — Dr. Suin de Boute-
vardowe ſubo ne mydlo porucja so teho dla ſ polnym prawom jato jedyn ſ najwuzitnischich
a najſtunischich koſmetiſtich ſrjedlow, a budje so wot tych, kiz ſu je hijom ſunu naložili, wjeszie
rad ſaſo kupowacj. — Jenički ſtad (w $\frac{1}{2}$ a $\frac{1}{2}$ pakcjsach po 12 nſl. a 6 nſl.) ma w Budyschin
mijeschjanſki haptikai Schimmel.

Wuzahowarjo do Ameriki a do Au-
ſtralije ſo wote mne najstaroszinscho wo-
ſtaraja. **J. G. F. Nieckſch,**

kral. konzeſ. wuzahowanſki agent.

Suché droždžje
zylje ſylne a po kotrych ſo derje hiba, ma ſtaſnje
čierſtwe na pschedan w Budyschin na herbiſkej haſh
w welbi, psched kotrym ſtaſ dwoj muraj wupo-
ſnenaj, **J. G. F. Nieckſch.**

Wosjewenje.

Do Newyorka, Baltimora, Neworleansa a do Galvestona w Terasu wobstaran wucjahowarjom koždej dwie nedzeli na zyjle dobrzych lódzach po jara tunich placisnach, tak so ho do prjenich tisóch mestow 37 tl. stota, do Terasa pak 40 tl. stota sa doroszenego człowieka placji; sa dżecji je 5 tl. stota tunischo a dżeczi do ljeta psjewesu ho darmo. Wszo daliſe je pola podpisaneho šhonicz.

J. G. F. Niedsch,
fral. konz. wucjahowanſki agent.

Vegetabiliska **Berdfojta** womada
originalny truch po 7½ nſl.

Tuta vo porucznoſti fral. profesjaria chemije Dr. Lindesa w Barlini, ſejſie vegetabiliſkich ingredienzow hromadu ſestajana **herdfoſta pomeda** ſtuſuje jara w uberne na rojenje wloſow, doſels te ſame czerſte ſzjerſi a psched wuſuſchenjom wukhowa; pschi tym dawa wloſam rjan y blyſcę a po wetscheniu ſhibicę i wloſ a je tež k džerjenju hladjenja woſebnje ſmana. Ženiczzy ma ſu na pschedan w Budyschinie **Wilh. Hammer** pod radnej khejzu, w Kamenzu Fr. Aug. Naumann a w Rakezach haptyskar **Facius**.

oooooooooooo **Kral. pruf. wokres. fyſikuſha** ooooooo
3½ tyſka **Doktora Kocha** ½ tyſci
po 5 nſl. **ſelowe bonboni**, 5 nſl.
oooooooooooo do poſaſany połóżazy ſrjedk pschi dybuwoſi, ſhripawoſi, ſatarrhurc., ma lenoſ w oprawdzie na pschedan w Budyschinie **Wilh. Hammer** pod radnej khejzu, w Kamenzu Fr. Aug. Naumann, w Rakezach haptyskar **Facius**.

Zańdženu sobotu žita w Budysinje płaciechu:

Korc.	Wyša. Nižsa. Sredzna.						Korc.	Wyša. Nižsa. Sredzna.							
	Plaćizna.								Plaćizna.						
	tl.	nſl.	tl.	nſl.	tl.	nſl.		tl.	nſl.	tl.	nſl.	tl.	nſl.		
Róžka	5	20	5	5	5	12½	Rjepik	—	—	—	—	—	—		
Pscheniza	8	15	7	5	7	25	Jahly	10	20	10	5	10	12½		
Zečmen	4	—	3	15	3	22½	Hejduticka	7	20	7	5½	7	12½		
Worſ	2	5½	1	17½	1	27½	Bjerny	1	22½	1	15	1	18		
Hroſh	7	—	6	15	6	12½	Rana butry	—	14	—	12½	—	18		
Dowoz: 2507½ kórcow.															

Óſćone pola K. B HIKI w Budysinje.

Majſzowny grif

dzielany s turkowſkeje psjewu, jako ſaru-
nanje ſa drohe jahly, punt
po dwjemaj nſl.

pschedawa

Robert Klemm.

Luziske předarske towarzſto

w Lipsku

wobnowja z tutym přečelnivje swoje hi-
žom w tutych nowinach prjedy wozjewjene
preproſenie k temu, nětko na dzeń 20. ſeptem-
tembra postajenemu swjedzinskemu hro-
maduzeñdzenju wšitkich něduſich a čes-
nych sobustawow na Oybinię, a prosy wo
prawje bohate dželbrače. Wſo daliſe ro-
zpraja programmy, na měſce hromadzeñ-
dzenja wudz̄elomne.

Michael,
tu khwili senior.

Szmolerjowa knihaſnia w Budyschinie ſi tutym
naſpodwolniſiho wosjewja, ſo wona tej wſchitke
njemſke czajopiszy wobſtara, jako: Gartenlaube,
Dorfbarbier, Sächſisches Kirchen- und Schulblatt,
Sächſische Schulzeitung, Pilger, Bienenzeitung,
Missionsblatt; a t. d., ald.

Tež ſu w ſpomnenej knihaſni wſchitke njemſke
knihi a muſikaliſe na pschedan abo wobſtaraja
ho te ſame po požadanju najruciſcho.

W Szmolerjowej knihaſni a psches kolpor-
teura Schneidera w Droždžiju móža ho doſtaſj:

Wutrobne knížki ſ 10 wobrasami
ſa 5 nſl. 5 kp.

Czo. 35 a 7 Serb. Nowinow, ale
czistych, ſo ſaſo w jich wudawańi kupuje.

Wat redakcije. Maſtawek wat nedzelskeho čoliſta
na laboſhanskſej horti ho wotcjiſciejeho nehođi. —
Teho runja tež niz nastawek wat tisóch jatojzow w
delnjuwujesdanskej moſadži. Šem.

Serbske Nowiny.

Za nowěški, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedač,
placi so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlētna předplata pola
wudawarja 6 nsl. a na kral.
pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Císto 38.

23. dñeň septembra.

Léto 1854.

W opisihiecie: Szwjete podawki. S Krapowa. S Keiliz. S Konez pola Vorschiz. S Daschkow.
S Budyschina. Pschemyska wustajenja w Žitawi. Hanž Depla a Mots Lunka. Nowy jeleſny torm na Lu-
biſſkej hori. Syjewy. Zyrkwinſte powieszie. Nawjeſchtnis.

Sawedzenju.

Schtóž chze na schtwarze schtwórljeto 1854 sa Serb. Nowiny do předka placiež, tón nech njetko 6 nsl. w wudawařni Serb. Nowinow woteda. — Na kralovskich poſtach placzi so $7\frac{1}{2}$ nsl. na tón ſamy čzaſ. — Sa wossewenja a nawjeſchiki mó, žemy Serb. Nowiny kóždemu poruciež, pschetož te ſame čitaja so tak derje w Budyschini kaž tež we wſchitkých ſerbskich wſach, a schtóž chze po tajkim njeschto tak prawje po zylým ſerbskim kraju roſschjerene mijecz, tón daj to w Serb. Nowinach wosſewicž.

Nedakzia.

Tiadařazeta Boža ſlužba fa ewangelikolutherskikh Čerbow w Dražjanach a w jich wo-
ſolnoſti smjeje ſo 16. nedželu po ſ. tr. (1. oktobra), dopolnja jiednacjich. Předorwanje smjeje kn.
duch. Jäkel s Wujesda, ſpovedz kn. vicedirektar Wanak s Budyschina.

Swetne podawki.

Sakſka. Pónđelu pschivese ſo krónprynz Albert do Herrnhuta, ſo by wutoru s wóſſom, w tamniſkých ſtronach kantonnerowazym, revuu a potom manuever wotdzerzał. — Mjestaſchko Sebnizh je walke neſbojje mijelo. W noži k 15. septembra wudvri tam menujaz w bróžni ſtaſza ſ. G. Wenzela wohen, kij pschi ſylnym wjetſiku mózne a ſpietchnje pschiverasche, tak ſo je ſo 72 domſtich, 40 pödlanskich twarenjow a 20 bróžnijow wotpaliko. Tež bu radna ſhježa, kaž tež ſhula do prócha a popela pschewobrocjenia. Najwjažy wotpalenyh je nimale wſchitko ſhubilo, pschetož dokelž ſebt tola ničton nemysleſche, ſo wohen tak daloko pónđe, dha bjeſhe jich wele

swoje ſmachi k ſnatym ſrumovalo, hdyž ſo potom ſpalichu, jako bjechu plómenja tež k tutym döſchke. Wot ludji ničton wo žiwenje pschischoł neje, kaž to predy rjeſasche, ale njeschto ſkotu je ſo ſpaliko. Rajwetschi wohen traſeſche rano wot tſiž hac̄ dopolyňa do djeſacjich. — Albertska jeleſniza budje wokolo noweho ljeta abo tola najpoſdžiſho k jutram dotwarena. Wona budje ſo najſkere derje dantich, ale wjazy domjerena by hifcje ſaſlužila, hdy by ſo dale do Freiberga twarila, bes tym, ſo njetko jenož hac̄ do Tharanda pónđe.

Prušy. Psched njeſotrym čjaſom rjeſasche, ſo cji prušy wojazy, kij lietja wuſluža, tak kaž hewak domoi puſchcjeni nebudja, ale ſo budja hifcje tak dolho ſlužic̄ dyrbecj, hac̄ budja re-

strukcji wuerterjowanî. Nielko wschelake nowiny sašo pišaja, so budźa pjeschzy kaž druhé ljeta domoj hicz mól, a so budźe jenož pola artillerije a kavallerije njezdje položja starých ludzi hiszceje khwilu dljeho skujszczy dyrbecj. Pschetož dokež je njetko pola tuteju wójskowej dýjelbow wele wjaz koni, dha tyč rekrucji hnydom pschi faszupenju do skujsby hnadiż derje dosł wobhlađali nebychu. — Ministerwójny je wot teje poježonki, kotraž bu hrožazeho wójnskeho časa dla sczinena a fa kontruz krajne stawy 30 millionow toler pschiswolchu, jenož 5 millionow wudal a je možno, so tež wjaz trebaž nebudźe, s najmenešcha ljetka niż. — Sa wbohich Schlesynskich, kij su psches powiedzenje tak jałoznje schłodowali, so dale bôle šmilne daty shromadzjuje. Tich dla bu freda 13. septembra w Barlini wulki swedjen pschihowany, pschi kotrejż stładnosť bes druhim dwanacie wulich hubjnych khorow piſasche. Psched sapocjatkom kóždeho hubjnego kuſa bu kóždy króć s kanonami tſjelane a tak ludjom snamjodate. To bje pak tež treba, pschetož njezdje 200,000 ludzi bje pschitomnych a summa, kij je so sa powodzenych narodawała, wunoscha pecja na 50,000 toleř. S Wróthlowja pišaja, so je tam aachen-münchenske wohensawesjaze towarzstwo 10,000 ll. a towarzstwo Colonia 1000 ll. sa powodzenych pôšlalo. — W Barlini bu 17. septembra provinjalství ſejm sa Brandenburgu a Delnolužisku wotworeny. — Dotalny pruski pôšlancz na kralovskim grichiskim dworč, k. s Thile, je wot kraľa sa pôšlanza w Romi postajeny. — General s Gröben bje psched njezotym časom kraľe próštrwu pschepodał, so by jeho s wójska puszczył, dokelž won swojeje staroby a swojeje khromeje nohi dla wjazzy k temu khmany neje, wóshabeje hdź by wójna wudytla. Kraľ jeho pak s wójska puszczył neje, prajig, so ho hiszceje wójny bojcz netrebamy. — S Memela so piſche, so Zendjelčenjo wóšom, pola Libaua sajachych russich lódjow njetko w memellskim pschistawí

na pschedzowanie pschedawaja. — Provinzialny ſejm sa Schlesynsku a Horne Luijzy je so w Wróthlawju tež sapocjał.

Rakuſy. Tudy so wójsko pschedo hiszceje pschisporta a je to ſamo njecko tak wulke, so drje so khježor psched žanej wójnu bojcz netreba. To drje je jara duschnie, hdź by jenož tak wele penes nekhoſtowalo; pschetož ludzjo su wulcili, fa wudawki fa rakuſke wójsko wschiednie 800,000 schjefnakow a mjeſacznje 25 millionow wuejineja. — Na poježonku, kotruž je rakuſke ministerstwo pola ſwojich poddanow sczinilo, su cji ſamt 506,788,477 schjefnakow podpiſali. — Walachiski hospodař Stirbez, kij bje ſwoj wózny kraj a ſwoje knežestwo po wobhlađenju Walachije psches Rusow wopuschcył a so do Wina pschedzyl, je wot turkowskeho sultana poruczoňsť doſtał, so by so ſašo domoj wróćył a knežestwo s nowa nastupił. — Stary marshal Radecki je ſebi nohu wobhlađył. —

Bajerska. Kholeru nochze so w tutym kraju hiszceje ſhubicj a pschedo hiszceje khježro wele ludzi na nju mríje.

Franzowska. Khježor je wobſankyl, wójsko s nowa wo 60,000 muži pschisportiç. — Te franzowske lóddje, kij su so w tyčle dnjach s naranscheho morja domoj wróćył, pojedu najſtere do čorneho morja. Te druhé maja tak dołho w naranskim morju wostacz, hacj je tam syma a mersnenje neručijeri. — Niekotri biskopi pojo su modlitwy wo dobycje nad Rusami w Krimi wupiſali. — Po wuklojenju khježorskich nowinow „moniteur“ je Turkam 70,000 franzowskich wojakow s pomohy pôšlanych. — Dwie jendjelskej lóddzi ſtej 744 Rusow, w Bomarsundzi ſajatych, do Bresta pschisweskej. Woni buchu wot tam na kupu „Aix“ pscheweseni, hdźez budža najſtere wostacz dyrbecj. — Khježor dawa jara wele nowych kanonow leč a chze wójny dla s nowa 500 millionow novità ſajimacj. — Won je so s Boulogna do Pariza wróćył a pôndje

bórsy do Piariča, so by wot tam s khejorku domoj pchijiel. Ta ſama je menuiż w tamniſchich ſupelach dlieschi cjaš pchebywała.

Jendželska. W Londoni je ljetša 6120 ludzi na ſholeru wumrelo. — Skoro wſchitzymatroſojo, kiž bjechu na lódjſtwu, w naranskim morju pchebywazym, do ſlužby stupili, ſu ſlužili, ſo chzedja dale ſlužicj.

Sħpaniſka. Stara kralowa Khrystina je drje s kraja won, ale teho dla tam pchezo žadyn prawy mjer neje a Cspartero ma cjinicj doſz, ſ demoſtratorow a wſhelakich druhich ſtronisow njeſtak pchi mjeri ſdjerži.

Italſka. Niekotore nowiny powedaja, ſo ſu hýveroamerikansſe ſwobodne ſtaty (nordameriſche Freistaaten) italleſte weichomnſtwo Monako ſupili. Tu ſhwilu je ſardinifki kral Monako wobſadzik a ſnadj tak lóhko nepónidje, ſo je Amerikanshy do možy doftanu, woſebje, dokoł ſo euro- piſce weich ſabidži.

Turkowska. Russi weich Gorenjakow je njeſtak tež Daby, hłowne mięſto Moldawy wopuſczejik a rusſe wójſko czechne pcheſ rjeku Brut, kotaž Ruſowſku wot Moldawy djieli. Sa Ruſam njeſtak Rakuschenjo do Moldawy cjaħnu a tuton kraj wobſadjuja. — Bulka armada, kotaž miejſche na Sebaſtopol abo ſyku pcheſiwo Ruſam wotijecj, bje 9. septembra poła hadowych ſupow nedaloko wutoka (Mündung) rjeki Donawo do ċorneho morja ſhromadžena. Nasajtra mięſachu te lódjje wotijecj. Na tych ſamyh bje 35,000 franzowſkich, 20,000 jendželskich a 10,000 turkowskich wojaſow, kiž maja ſo ſtere liepe pcheſ Sebaſtopolem na brjoh wobſadječ a tuto mięſto ſe ſtrony twerdeho kraja nadpadowacj. Wyshe tyhle 65,000 muži, kiž dyrbja ſo na 500 transporntnych lódzach pcheſew, je na wójnskich lódzach híſhce 25,000 wojaſow, kiž maja ſe ſwosjimi lódzem ſabastopolſki pcheſtaw wobleħnyej a tamniſche rusſe lódjje dobyč abo ſpalicj ptačej. Lódjſtwu, kotež je pcheſiwo Ruſam poſlane,

ſe po tajſim tak wulke, kaž hiſhce ſenje ſane bylo neje, a my bychmy ſnadj hiſom djenſha njeſtak wo jeho ſtukowanju ptačej móhli, hdę bychu Ruſojo ſ mjerom na ne wotčałowali, Ruſke lódzie nejsu ſo hacj dotal ſara ſe ſebastopolſkeho pcheſtawa hibale, njeſko pak ſu na jene dobo won wuijjele. To pak je ſa jendželskoſtran- zowſſe transpōrtne lódzie ſtrachna wjez, dokoł te żanych kanonow nimaja, a duž je ſo ſe ſtrony Fran- zowſow a Jendželejanow iſich prijódkiwacjje kuf pche- mienicj dyrbjało, pcheſož woni dyrbja njeſko ſwoje wójnskie lódzie w bliſkoſzi druhich lódzow woftajicj, hewal ſnadj te do ruſſeje ruſi panu. Ale to do- ho tracj nemóže, a Ruſojo budja ſo tola bórsy do ſebastopolſkeho pcheſtawa podacj dyrbecj a po- tom budžemy wibdječ, ſchtio budje tam wuſtuſko- wane. So tam žadyn żort nebudje, to može ſebe kózdy myſlīcij. — So je cjerkeſti weich Schamyl Ruſow ſbit, to nowiſche poweſſie wob- twerduja. Wón bje Ruſow nadpanyl, jako ſo eji teho najmene nadjaču, a duž woni ſ mozu cjejkachu. Teho dla weich Bebutow, kiž pcheſi- wo Turkam ſbožomnje wojowasche, tych wopuſc- ej, a ſo pcheſiwo Schamylej wobrocj. — W Odeſy ſu w wulkim ſtrachu, dokoł je ſo njeſtak neſchecjelskich lódzow pcheſ tamniſchi pcheſtaw (Haſen) woftajile. Odeſa je drje w nowiſkim cjaħu bôle wobtwerdjenia, ale to necha pchezo hiſhce wele prajecj a duž wobydlerjo dale do kraja nnts cjejkaja. Ale hacj do 14. septembra hiſhce neſchecjeljo žadyn nadpad ſcjañili nebję- ču. — Omer paſha ſtejt ſe ſwojim wójſkom na wobitaj ſtronomaj Donawu, tak daloko hacj je ta wot Ruſow wopuſczejena a budje drje wot ſtukowanja lódjſtwu wotwiſowacj, hdęje ſo wón dale pcheſiwo Ruſam wobrocj. — Braila, Galacj a Gofſhan ſu wot Turkow wobſadžene. — Persojo chzedja ſ Turkami wójnu ſapocjeſi. Maſſere ſu wot Ruſow ſ temu wobryjeſent. — W Sebaſtopolu kommanderuje weich Menzikow. Wón je tón ſamy, kiž je po prawym tu ſyku

wójnu samješčał a budje so njetko połasaę, tak budje wojsowacj. Wón je Sebastopol w nowischem časzu hiszczę bôle wobtwerdijscz dał, nima jak pećja wjazdy byzli 25,000 wojskow pschi ſebi.

Ze Serbow.

S Krąpowa. Tudy wotpali so ſobotu 9. septembra kheja G. Schmidta a poweda so, so je woheń naikere psches dječaze hrajkane ſe ſchrychowanczami wuschol.

S Kettig. W nozy wot 10. t. 11. dnju septembra wündje tudy woheń a je so kheja krawza Scholky wotpalila. Tak je woheń wuschol, je nam neſnate.

S Konez yola Porſchiz. Sañdjenu ſobotu 16. septembra wudyr w naſzej wsy woheń a buchu twarenja ſeneho khejnika do prócha a popela pschewobroczenie. Schto je wina tuteho wóhnja byla, to ſhonili neſmy.

S Daſchko. Nedželu 10. septembra wieczor woſmich wudyr tudy w domskich Haný Do- maſchko weſe woheń a wotpalichu so tute, kaž tež k nim pschitwarena hródź.

S Budyschina. Sañdjenu pónđelu bu wy- ſokodostojny k. biskop Förwerk wot k. seniora Smolky a k. konſistorialneho akeſora rycznika ſiſekli jako nowy budyski tachant kralowskemu ministerſtwu prijordzajenj a wotpolož psched tym ſamym tak menowanu hommagialnu abo wičežnju pschishahu. — Knas senior Smola je na tutym dnju wot Jeho Majestoszje krala Jana rycerzki ſchiz zivilnosaklubneho rjada doſtał a doſalny ſcholastikus na budyskim tachantewi k. Přihoñſki je ſañdjeny ſchitworek jako kanonikus kantor ſwoje doſtojinstwo naſtupił.

S Budyschina. W naſtupanju wucjahowarjow, kij so wóndanjo do Texasa wotwesechū, powedasche so powſchitomnie, so je so jedyn wot nich w Hamburgu wobwiſnył, doſelż je ſemu żel cjinilo, so je wótny kraj wopuszczil. My nitko wjeste wo tym newſemy, a budje to

teho dla naikere ſelhane. Tola to ſamy ſ ſeneho lista ſhonili, so je wucjahowat Matej ſcholka ſ Wunschowa w Hamburgu na klowiązu khorofz ſemreł a so ſu ſerbsz wucjahowarjo Jana ſcharata ſ Duboho ieho ſluposzje dla ſe ſwojego ſjenoczeńſta wuſtorcziſli.

S Budyschina. Pschi tubomnym kraju ſudzi je na mjeſto neboſicickeho Ameiſa, kij ſo pschekſchwensa wenes dla ſatſeli, wjedy Franz Kumpfa ſa poſta aby bdtu pschischol. Wón je ſ Nowej Weſki pola Wörlež rođeny a ſ ſerb.

*

S Budyschina. Tu ſlysčimy ſ wjetloſzju, so je ta mlynkowa ſ hodžiskeje woſadu, kij bje, kaž psched njeſotrymi nedjekami ſerbi. Now. piſachu, ſwojemu mužeji ſ jiedom ſawdaci chyba, w prjenim wuſadjenju 12 ljet zuſthausa I. gradi pschisudjene doſtala.

Pschemysna wuſtajenja w Žitawě.

Sewjerni cijitarjo naſkich Rowinow budja ſo wjeszie hiszczę na to dopomnej wedžicj, ſo psched dwjemaj ljetomaj w tych ſamych na to ſpomnichmy, ſo ſu ſo pschemysne towařſta w Budyschinu, Žitawi a Kamenzu wlym ſiednoczile, ſo chedja we wjetym časzu w ſpomnenych mjeſtach pschemysne wuſtajenzy (Industrieausstellung) djerzecj. Taſka wuſtajenja wjesieſche ſo psched ſchekimi ljetam k Žitawi, a psched dwjemaj ljetomaj w Kamenzu, ktoruž tež naſchim cijitarjam w cijili 37—41. Tydj. Now. ljeta 1852 wotſachmy.

Kaž ſo w Mnichowě wulka pschemysna wuſtajenja ſa zyly njemski kraj wotdjerzije, tak mjeſeſche ſo taſka provinzialna ſa ſakſe Horne Eu- ſigz tež ljetka wot 9. augusta hacž do 10. septembra w ſalach njemſkeje kheſiownje w Žitawi.

Hacž ſo runje tuta wuſtajenja jalo bohacije wobpoſlana menowacj może, pschetož jeje „katalog“ wobpschima psches 100 cijſlow wjazdy, hacž idn

psched schesimi ljetam; dha mohla ta sama zy na wustajenju poftali. Se Zitawh a s Kamenza biesche najwiazhy pschisck.

psched schesimi ljetam; dha mohla ta sama zy na wustajenju poftali, bes tym so biechu na tei, psched dwjemaj ljetomaj w Kameñu wodjerjanem, so 254 wobdziesli. Nekotre mjesta kaž Bistropiz, Scherachow a Wospork nebiescu zylje nicio, a s Budyschina, s tajeho wulkeho mjesta biechu jenož 15 swoje mje-

sz wiesce. My chremy teho dla swiernym ejtarjam našich Nowinow, mošebje pak herbstim remesnikam a wchitkim, kij na pschemyshnyh naležnoszach našeje Europy džiel beru, te najwaznische wieszy, kij na spomnenej wustajenju s napohladej kózdeho wustajene biechu, s řotka wopfacy.

(Přehoduje dale.)

Hans Depla. Djawne khoroſſe ſu tola na
bwieſſi!

Mots Tunka. To maſch prawje.

Hans Depla. Žara djivne!

Mots Tunka. Nô, kafka dha to tola khoroſſ
je, fo ho tak na nej bjiwaſh?

Hans Depla. Hlas, to je cji w ſenej wshy
žona, kij hijom vókdra lieta ke mſchi ſchla neje a
to, po ſele ſłówach, teho dla niz, dokež ma taj-
ku khoroſſ, fo byrglie abo glerlie blyſcic nemóže.

Mots Tunka. Alle, dha džie je w tym ejaſu
ke mſchi khodzic móhla, jako ho wo krala jarowa-
ſche, pschetož tehdj žane byrglie neubiechu.

Hans Depla. Dha wſchal wona tež khodzila
neje.

Mots Tunka. Uh, aj! Dha drje ſtej khoroſſu
wele na ſebi mječ nemóže.

Hans Depla. To ſebi ſa tež myſlu; woſebje
hvýz ho na to dopominam, fo ta žona do zyrkwe

bjeſche, jako bje tam woſebne wſerowanje, pscht
koſtrumj glerlie ſara weſelle a wóſſie bjechu.

Mots Tunka. Nô wſchal tola, pscht wſero-
wanju móže byrglie ſuež a na ſe mſchach niz? !
Hm, to je woprawdzie bjiwna žonjaza khoroſſ.

Mots Tunka. Ony hijom ſara woteberaſa a
po tajkim je ſe ſwacjinami najdljehe traſo.

Hans Depla. Nô, ja lubi wjem, bjež je
hijom dawno ſ nej ſong.

Mots Tunka. Ty tola neryciſch? !

Hans Depla. Hal, haj! Tak bje psched uſ-
koſtrum ejaſom jedyn bliſko rieki Čornicy wola je-
neho hoipodarja na lantorhanju. Dželo bje ejeſte
doſz, ale ſe ſwacjinu nicio nebeſe.

Mots Tunka. Uh, aj! Ř temu drje lóhko ja-
dyn wiaz na dželo neypónđe.

Hans Depla. To može ho ſemu poradjiſč,

Nowy ſelesny tórm na Lubijſkej hori.

Na lubijſkej hori je ſo lietka nowy ſelesny tórm natwarik, a dokež tón ſamý tež herbske na- pišmo ma, da nech je dowolene, tež we Šer. Now. njeſto wot teho ſameho prajic̄. Lubijſka hora leži k ranju $\frac{1}{4}$ hodiny wot Lubija, je wot ſcherocorneho baſalta, 1371 stupniow wyſoka, wojschija 366 aktow a ma tři khopy: k poloniu „židomſti”, fredja „budyski” a k ranju „wowečji.” Žejne ſtawisny ſu połne herbskich baſni; wot koſtych my jenož na tu herbsku džiwnu róžekſtu ſpominamy, kotaž je tež na tórmu wosnamenena. Tón nowy tórm ſteji na tym fredjnym „budyskim” khopu a je ſpodjiwne krafny twar. Wón je zły wot lateho ſeleſta, niž to najmenseſte wot kamenja, abo wot drewa, je pſched poł lietom wot f. Grishammera w f. ſ Alitzingowym hamorniku w Nedzichowí laty; je 4 kóhce do ſtalu kluboko ſ wolojom ſalaty, 50 kóhce myſkoli, 8 kóhce ſchjerofki, ma 4 ſchohy ſe 3 „gallerijemi”, je wózom róžekſtu a 119 ſkudzenkow wedze na jeho wersch. Scijeny, wſchudgom po gothicſkim pſchelamane, ſu bes móznyimi ſelesnymi ſtokpami nupszczone a twardzie hromadu ſeschrubowane. Swonka je tórm brónzirowany a ſnitska módry wobarteny, tež ſu ſ wonka na nim wſtelake lačjanke, njemske a herbske naplšma, kralowſki, kužli a lubijſki poſkočyan wopon, a wſtelake ſnamenia, kaž tež mena tych twarerjow widziej. Kolo wołoko tórmu ſteji rjany ſelesny plot a ión zły blaſ je ſ murju derje wobdaw. A twarenju teho tórmu ſu 1400 gentmarijow ſelesa a 10,000 tl. penes pſhetrebali. Na tym ſamym je najdraſniſki wuhlad; my widzimy na daloſo a ſchjeroko: mjeſta, wfy, horn, dołv, pola, luki, lieſy atd. w Saksonej, Pruskej a Čeſkej. — Tón ſamý, tiž je tón tórm ſ tej pôda ſtejazej restauraziu twarik, rjeka Bretschneider, jedyn nadobny a doſtojný mjeschcian w Lubiju. Wón neje čiaſ, prózu a peney lutowat, ſo by tuón ſtuk na najnadobniſko wuvelt, a meno- washe jón k čejſi naſcheho lubowanego nebo krala „Bredrich-Augustow tórm.” Hizom w ljeći 1850 wotwierja ſo w Lubiju ſhromadzina, hdzej ſo, woſebje na nameſt f. kantora Klafy, wot natwarenja ſelesnego tórmu na Lubijſkej hori rycęſte. Tola borsy wſchitko ſaſo wocjichny. We ljeći 1853 ſapschiſchtaj dwaj lubijſtaj kupzai, Schmidt a Dehn a, ſaſo tu wjeſ, tola dokež ſo njemóžeſtaj ſ radu dla twarneho mjeſta ſiednacj, wſchitko ſaſo ležo wosta. Nietko poſbiehny ſo tón horla menowaný mjeschcian ſe ſwojeſ ſtrucej a hylnej wolu, dosta wot mjeſta Lubija borsy dowolnoſz a blaſ k twarenju, tak ſo hizom 12. januara 1854 80 ſchulſtich

hólow na malych ſankach te přjene zvhle na horu weſechu. Djen 2. meje popołnju ſ weseſche ſo ſe ſchecjimi derje wudebenymi cjoſnymi ko- niimi přjene ſeleso na horu. Djen 18. meje, jako na narodnym dnju naſcheho neboheho krala, buſchaj přjeneſ dwaj ſelesnaj ſtokpaj do wurubaneje ſtaly ſtajenaj a twardzie ſalataj. Se ſpjeſtchnoſju ſo njetko dale twareſche, a hizom we mjeſazu au- gusku, hdzej budžiſche kral ſe ſwojeſho daloſkoho pucjowanja dom pſchitſko, dyrebeſche wón zły hotowy a poſwiecjeny byc̄. Kral čyſtſe ſam ſ tutej ſweſtijny pſchitſe. Tola tón ſrudny po- dawſ, koſty zły kraj wobjaruje, to wſchoſatorhny: tak ſo ſo ta ſweſtijna halle 9., 10. a 11. ſeptembra a. e. ſta. Na přjentym dnju ſhro- madzichu ſo radni kneža, kommuniky ſakſojnaj, lubijſke krajinohudniſtwo a wele druhich pſchecje- low teje wjeſy, w Lubiju a cjeñechu we pſchit- nym čiaſu na horu, hdzej jim f. Bretschneider pſchitpołnju 12. durje tórmu wotewri, a iſh k ſa- ſtupenju pſcheproſy. Na to dawaſche jim wón wulku a pſchitnu hoſcjanu, pola koſtrej ſo ſ dja- ſomnoſje wot ſwojich pſchecjelow ſljeborny ſke- luch dosta. Tež bu na tym ſamym dnju 50 ſhudych wot f. Bretschneidera naſwiecjenych. Na druhim dnju mojſeſte kódy na nowy tórm po- ſtupic̄, ſchiodž ſu tež na 600 čińli. Na poſle- nym ſwedjeniſtim dnju ſmiedzachu dopołnja lu- bijſka ſhudžina a pſchitpołnju lubijſke ſchulſte džieciſi darmo na jón hiz. Wobſanknenje kódy- beho ſwedjeniſkeho dnja ſo kódy wečjor pſches bengaliske pſchitne poſwiecjenje ſta. Nech tón tórm dołho ſ cjeſi kraja, k cjeſi teho, koſtrehož meno wón nehe a k cjeſi ſwojeſho twarerja ſteji.

J. M.

Telegrafiska depescha.

S Wina 20. ſeptembra do Draždjan. Djen 14. ſeptembra je 58,000 muži jendzelskoſfranzowſkeho wójska pola Jewpatorijs*) na brjoh wustupiło a wot tam na mjeſzi dale na Sebastapol čahnylo.

*) Jewpatoria (tež Eupatoria a Koſlow menowana) je mjeſto ſ 10,000 wobydlermi a ſe ſwobodnym pſchitawom ua wečjornym krimſkim brjohu a njehdze 10 mil ſ połnoſz wot Sebastapola ležaza.

Cyrkwinske powjesée.

Wérowani:

Michalska cyrkej: Handrij Schüga, khejnuk w Delnej Hórz, s hanu Kryftianu Henczéj s Madja-nez. — Jan G. Berthold, mlynk w Wózlinku, s hanu Madlenu Gabarek se Židowa.

Křéeni:

Michalska cyrkej: Anna Maria, Jana Hetmana, wobydlerja na Židovi, dž. — Jan August, nem. ſ., s Jenkez. — Maria Theresia, Michala Preuski, khejnuka w Brzesowi, dž. — Bohuwjer August, Jana Wicjasa, jiwnoszera w Lubochowu, ſ.

Zemrjetaj:

Djen 6. septembra, Maria Hilžbeta, rodž. Schol-ejz, nebo Jana Hašy, khejnika w Radworju, ſawoſt. wudowa, 81 l. — 11. Jakub, Jakuba Schmidta, murerju pod hrodom, ſ., 1 l.

W michalskej zyrlwi prædaje 15. nebž. po ſw. trojizy dopolnja f. d. Voigt s Hodžiša, popołnju f. d. Wjazka.

Nawěstnik.

Saňdzenu ſobotu bu jena moſchnicžka, w ko-trej bje jedyn zly tolej a njeſte drobnych pe-nes, w Budyschini ſhubena. Sprawny namakat čzyt ju ſa dobre myto w wudawatni Serb. Now. wotedacj.

Khójnowe deſki ſu w mlyni w Hucini na
poſchedan. Rychtar.

Poruczenje.

So ſym ſtad ſwojich koprówych a jeleſ-nych tworow do kowańje knesa Hálſicha na jiltym torhosćju poſchedožit, ſo paſ je hiſćie moje wobydlenje a moja džekatnja na ſwonkomnej lawſtej haſy cjo. 748, to čeſzenym ſerbam ſ tutym najpödwolniſcho woſjewjam. Samolwenja moja ſo w ſlamach, taž tež w mojej džekatniſtaci a polubiam ja poſti sprawnym poſtujenju najtunischi placjſnu.

W Budyschini, 20. septembra 1854

J. F. Kutschka, koperniſki miſchtr.

S ſlamami w poſtej kowańi na jiltym tor-hosćju, ſ hydlenjom na ſwonkomnej lawſtej haſy cjo. 748.

Rhachlowe pónwie wot lateho želesa

mam ſtajnie na poſchedan wot 1 haſj do 25 wó-dnych hanow, ſ koprówym wiekom a po ſamolwe-nju ſ honacjom. Ja poſchedawam je po fabriſkej placjſni. Teho runja ſu pola me na poſchedan: rhachlowe pónwie wot želesneho blaſha; taſke menſche ſ koprorymi a želesnymi hloſejkami mam ſtajnie hotowe, wetſe po ſamolwenju wu-dziejka a je ſ nutſa wuzvnuju.

Warenskie ſudobje ſ lateho želesa, ja-ko hornýki, tyglje, pónwie, kaſerolle a t. d. poſche-dawam po fabriſkich placjſnach.

Wuzownane ſudobje ſe želesneho blaſha wſchitkých drujinow, taž tež biernowe ſtu-djerje (Kattoffeldämpfer) we wſchitkých wulkofſjach porucja

J. F. Kutschka, koperniſki miſchtr.
S ſlamami na jiltym torhosćju.

Staru rhachlowu pónę, mało trebanu a 19 wódnich hanow wulkofſje mam na poſchedan poſchedopodatu.

J. F. Kutschka,
koperniſki miſchtr.

Woſjewenje.

Do Newyorka, Baltimora, Neworle-a do Galvestona w Terasu wohſtam wuzahowarjow ſoidej dwie nedjeli na zlyje dobrzych tódzach po jara tunich placjſnach, taſ ſo ſo do prienich tſjóch mjeſtow 37 tl. ſlotu, do Terasa pak 40 tl. ſlotu ſa doroszenego čloweka placj; ſa džecji je 5 tl. ſlotu tunischo a džecji do lieta poſhewefu ſo darmo. Wſcho dalishe je pola pođpihanego ſhonicej.

J. G. F. Nieckſch,
tral. konzeſ. wuzahowanſki agent.

Wuzahowarjo do Ameriki a do Au-ſtralije ſo wote mne najstaroſziwſho wob-ſtaraja.

J. G. F. Nieckſch,
tral. konzeſ. wuzahowanſki agent.

Šuch e droždžje
zlyje ſylnie a po kotrých ſo derje hiba, ma ſtajnie čerſtve na poſchedan w Budyschini na ſerbskej haſy w welbi, poſhed kotrym ſtai dwaj muraj wupo-ſnenai.

J. G. F. Nieckſch.

Zutſie nedjelu 24. sept. budje pola pođpihanego ſarytſjelenje ſ hladkich ſlinitow wohſjerjane, na cjoz naſvodwolniſcho poſchepoſčam. Wſhi tſjelenju budje tež kódy bórly ſary ſijedzi do-ſtacj móz.

Stelzel, ſorčmat.

Szteranje a schcipanie żołdżow na minakarskich knejich leżomnoścach s psychistuschenstwom so tutym sakusze a pschi tym so borsy psychispomina, so budże kózde psychestupenie wobskorżene a sakusze skostanje teho sameho pożadane.

W Minakali, Hatku a Bułojzy, 16. septembra 1854.

Hrabinske Einsiedelske hajnište saturdaywo.

Herrmann.

Hirsch.

Grunert.

Kalkownja w Semizach.

Wot pöndzelje 25. t. m. je stajne čerstwie paleń falk w falkowni w Semizach k döstačiu.

Lorenz.

Dr. Hartungowu chinaskorowu wolię

(po 10 nsl. sa bleſchui) k poſylnenju a k poſtchenju wloſow, a

Dr. Hartungowa felowa pomada (po

10 nsl. sa tygelf) k wubudzenju a wožiwieniu wloſowego froſta, ſweſteluetaj so spóki najwoſebniſcheho ſpodaſnia a najwetscheho roſſcherenja, wonaj so poſchitkomnie — po nižiſkim ſtejnſchcu koſmetiſkeje chemije — jako najljepeſzej a najtuniszej ſriedlaj w tutym genru ſpóſnaſtaj a maſeu w stajnej dobroſzi na poſchedan w Budyschin i jenicy Wilh. Hammer pod radnej khezu, w Kamenzu Fr. Aug. Naumann a w Rakezach haptyskar Facius.

Czehnenja 5. klasu 46. kral. ſakſ. krajneje lotterije ſapocinaja so 25. teho mjeſiača a ſkončza so 6. oktobra.

Tuto ſwojim čeſzenym woteberarjam so tutym woſiejujo, proſchu jich tež najpodwolniſcho, loſy hacž najpoſdžiſho k 24. septembra pola me wotewſac̄ chyc̄.

W Budyschin, 22. augusta 1854.

G. A. Lövenig.

Zańdżenn sobotu žita w Budysinje płaćachu:

Korc.	Płaćizna.					
	Wyšsa.	Nižsa.	Srzedzna.	tl.	nsl.	tl.
Hoſka	5	25	5	10	5	17½
Biſchenja	8	15	7	—	7	20
Dećmen	4	—	3	15	3	22½
Wówš	2	5	1	17½	1	27½
Groč	7	—	6	—	6	15

Dowoz: 2747 korecow.

Lötterijowu nawjeschtę.

Psychichodnu pöndzelu 25. septembra ſapoczne so czehnenje 5. klasu kral. ſakſ. lotterije. Duž chył kózdy hacž do tuteho dnia ſwoje loſy pola me wotewſac̄, poſcheloz dljeha ja čakac̄ nemoga.

W Budyschin, 15. septembra 1854.

C. F. Jäger.

na ſwonkomnej lawſkej haſy čzo 801 delka.

Kermuſcha fa Čerbow.

Cieſenym Čerbam tudomneje woſolnoſcie ſ tutym naſpodwolniſcho woſiejujam, so budu juſſje nedzelu 24. t. m. fa nich

Kermuſchu

hotowac̄. Na tej ſamej budže huſaza, ſajecja a cjalaza perzen k ijjedi a budu tež ſe wſchelakim piezom po kózdeho požadaniu horje ſluſic̄. Tež budže bal woſdjerzany. — K bohatemu wopytej poſcheproſchuje

T o ſt,
hoſenjar na daloſej bleſchi.

Na poſchedan je: Čerba poſilla wot hānicha ſerbska poſilla wot Franki, Freseniusowe modlerske knihi. Hoje? je ſhonic̄ we wudawačni Serb. Now.

Bjertek ſta wužitkow wot wopilſtwia.

(Placz. 4 np.)

Schto je to wjerne Poſcheszijanſtwo po tej wuebi Jeſom Chrysta a jeho jaſoschtołow?

(Placz. 6 np.)

Poſcheszijanske wopominjenje ſmiercje.

(Pl. 4 np.)

Korc.	Płaćizna.					
	Wyšsa.	Nižsa.	Srzedzna.	tl.	nsl.	tl.
Rjeſik	—	—	—	—	—	—
Zahly	11	—	10	15	10	22½
Hejduschka	8	5	8	—	8	10
Bjertov	2	1—	1	20	1	25
Kana butry	—	14	—	12½	—	13

Serbske Nowiny.

Za noweški, kiž maja so w
wudawańi Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot rynčka 8 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawań
J. E. Smoler.

Kóžde čísto placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlētna předpłata pola
wudawarja 6 nsl, a na kral.
pódsie $7\frac{1}{2}$ nsl.

Císto 39.

30. dzen septembra.

Lěto 1854.

Wojscilicje: Szwietne podawki. S Minakata. S Kotz. S Konez pola Porjchiz. S Hucziny.
S Budyschina. Pschemysna wustajenja w Žitavi. Hans Depla a Mois Tunka. S dalskich stronow.
Zyrlwinste powesje. Naujeschtinik.

Na wiedzenju.

Schtōž chze na schtōrte schtōrlijeto 1854 sa Serb. Nowinu do předka płacjic, tón nech njetko 6 nsl. w wudawańi Serb. Nowinow woteda. — Na kralowských postach płaci so $7\frac{1}{2}$ nsl. na tón samy čjaſ. — Sa wossewenja a naujeschtki móžemy Serb. Nowiny kóždemu porucjic, pschetož te same čitaja so tak derje w Budyschině kaž tež we wschitkých herbstich wſach, a schtōž chze po tajkim njeschto tak prawje po zylym herbstim kraju rosschjerene mječ, tón daj to w Serb. Nowinach wossewieč.

Nedakzia.

Tiadwazeta Boža služba sa evangelskolutherských Čerbow w Dražjanach a w jich wokloſsi smjeje so 16. nedjelu po ſ. tr. (1. oktobra), dopołnia jiednacjich. Prjedowanje smjeje kn. duch. Jäkel s Wujesda, spowedj kn. vicedirektar Wanak s Budyschina.

Swētne podawki.

Sakſka. Kral je 20. septembra mjesto Sebnizy, hdež je so wondanjo teſko twarenjom wotpalito, s generalom Reichardtom wopytał, wschitko ſwjeru wobhadował a pschi ſwojim wotkodži wotpalemym bohaty dar sawastajit. Wón pschiwese so 24. septembra do Lipska a je tam dwaj dnaj wostal. Minister s Beust bje djeni předy w Sebnizach pobyl. — Wo kralu Janu so poweda, so so wón wo wscho jara stara. Woſebje pyta wón sa tym, so by krajej njeschto salutował. Tak bje mjesto kommandanta abo chefa (čítaj: chefa) artillerije wuprōsnene. To ſamo chysche minister wójny Rabenhorſt s nowa wobhadijic. Kral bje k temu ſwolniwy a rjeſny, so by wón

jemu paperu pschineſt, hdež by so meno noveho kommandanta sapiſalo. Minister ju pschinjeſe a duž so kral woprascha, ſak wele ſdy tajki kommandant dōstane, na čož minister wotmoliwi: njeħdje ſchtyri tarwħyt toleč. Na to praji kral: „Te móžemy krajej salutować!“ a napisā ſwoje meno na tu paperu. Wón menujzy, kaž ſo ſamo rosemi, ſa ſwoje kommandantſtwo Janeje ſdy nebere. — Sañdżenu nedjelu bu biskpoška ſweċċisna biskópa a taħanta Førwerka mot arzbiskópa a kardinala weicha Schwarzenberga w Brasy wukonjana. — Swudowena kralowa Maria je so 21. septembra psches Prahu a Win do Ischla podala. — Lipska maſa je so derje doſz ſapocjała, ſ najmierſha stej ſo teſ dwie twori, ſ totymajſ ſo wona ſapocjina, menujzy koža ſchew-

zowška, kaž tež ſuſno, derje pſchedawalej. Sa póduschowou kožu bu zentnač 2 hacj 5 tl. drójscho płacjeny a fa ſuſno dawasche ho na ſchiku nje- hdej 2 tl. wjaz. — W voigtlandſkej rježi Elſti ſu w nowiſkim času faſo bóle fa parlemi pſ- tacž pocželi. Rjetka mjejaču w tajkim nastupa- niu kſjetro wele ſvoja, pſchetož namakanych bu wſcho do hromady 229 parlów a to 106 zylje jaſnych, 43 pókjaſnych, 30 pjeſacjnych a 50 ſta- ženych. — Sa lipſku univerſitetu je fa prijödſtejaze lječ profeſor Dr. O. L. Erdmann jako rektor magnifikuſ wuſwoleny a wot krala wobtwerdzeny.

— Do Lubija pſchiwene ho 26. septembra krónprynz Albert. Wón bu wot mjeſchjanow jara ſwe- bjeniſzy powitaný a mjeſto bjesche ſ wjenzami a cjeſhnymi wrotami wudebene a pſchnie poſwje- cjene. Jemu k čeſzi ſpiewaſche ho wot Elſnero- weho ſpiewanskeho ſjenocjenſtwa piekne ſaſtanjeſko. Krónprynz je w ſiehovazých dnjach tam kanton- njerowaze wójsko wobhadował. — W Luchow i wudyri 20. septembra w bróžni ſahrodnika Lib- ſcher ja woheń a spali ſo ta ſama, kaž tež druhe jeho twarenja, zyke žnje a domjaza nadoba. Recjaſnik ho ſobu spali a dwie ſwinecji ho wo- palischtej. W Lubiju wundje 25. sept. w bróžni paleñzarja Ludwiga woheń a spali ju, kaž tež Ludwigę dómſke a dwie ſuſodnej kheži. Tež bu hiſhce jena kheža wottorhana.

Pruſy. Kral je ſo bo Schlesynſkeje na pucj podał, ſo by ſe ſamhnymaj wočjomaj wi- djik, kaſku ſchkuje je tam wulka woda načinila. Wón chze njehdje ſchjeſz abo ſydom dnjow w Schlesynſkej wostaci. — Wójnske reſervy pola in- fanterije ho faſo domoſ puschceje, ſ cjebož je wi- djicj, ſo ſebi ministerſtvo tu khwili hiſhce na janu wójnu nemyhli. — Ministerſtvo je pſchekup- zam to prafchenje prijödkpekežilo, hacj ſo netk hodjile, ſo by ſo tak menowana złonſka waha, po kotrež ſo zentnač do 100 puntow djjeli, jako krajna waha pefajka. — Prhyz pruſki je ſa gouverneura w twerdjiſni Mainzu pomenowany.

— Pruſke paperjane penesy wot ljeta 1835 ma- ja ho hacj do 31. januara 1855 precj dacj abo ſ nowymi wotmjenicj. Ma to ſwojich čitarjow čim bóle kſjedliwych čjinimy, doſelj je ſo ſtalo, ſo bu w lječi 1835, hdzej bjeschtej tola dwie lječi k wotmjenenju wotpuſchcjenej, na 161,955 tl. po poſlonej termiſi pſchineny, ſo kotrež pſchi- neſerjo ničjo nedoſtachu. —

Bajerska. Kholera pocžina w tutym kraju dale bóle woteberacj a ſda ſo, ſo je njetiſki ſymniſki čaſ k temu ſpomózny.

Franzowska. Stajna wſchledna rycj je tudy wo tym, ſak ſnadž wójſlo w Krimi pſchecjimo Ruſam wojuje, pſchetož datichich wobſherniſtich poweſzjow je hiſhce mało. Tola je tak wele wjeste, ſo bjesche wuſtupenje ſ kódzow na kraj jara ſbožomne a be wſchego ſchłodowanja a duž Franzowſojo wjeschcja, ſo tež dale wſchitko ſbo- žomnie pońdje. — Stara ſchpaniſka, ſe Schpa- nileſe wupokafana, kralowa Khrystina je do Franzowſkeje pſchijela. — Rada mjeſta Pariza je ſa wutwarenje haſy Rivoli 60 millionow nótow pſchiwoliła. — W Franzowſkej je hježa hacj dotal 82,050 ludži na kholeru wumrelo. — Khejor je 321 politiſkih mothudjenych paſ ſylije paſ ſ djjela wobhnadžil. — Wojaž, kij ſu ſo ſ naranscheho morja wróciſli, ſo njetko ſ kódzow domoſ pusch- cjeja. — Ruski general Bodiſlo, kij bu w Bo- marfundži ſajaty, je ſebi mjeſto Gvreur k byd- lenju wuſwolik.

Tendželska. Nimalje wſchitke nowiny khwala ministerſtvo, ſo je wone expediziū na Krimu pſchikasalo a khwala je čim bóle, doſelj je ſo hacj dotal wſcho tak derje radjiko. — Starski kralowſki prhyz je jako lieutnant do kódznejſe kluſby ſtupil.

Schpaniſka. Tudy je paſ tu paſ tam kuff nemjera, ale ſ zyła tola ministerſtvo kraj tak njeſak w mjeru ſdjerži. — Na kholeru tam tež pocžinaja mrjecj. — Wſchitko na nowy ſejm wot- cjaſuje, ſo by tón wſcho derje ſrjadewał.

Rušow ſka. Mjeftaschko Cypatoria, pschi fotrmyž Jendželjenjo a Franzowſojo ſ lóđjow na kraj pólkupy Krimy wступicu, bu wot maleje rufkeje wobſadki wopuſcje, jako ſo neysche- cjeſjo pschiblizowachu. Węch Menzikow, kom- mandant rufkeho wójska w Krimi, bjeshe, kaž ſo ſba, mjenit, ſo budja neyscheſjelo ſnadž pola Balaklawy wступicj yptacj a bje teho dla tam wetschu djjelbu wójska poſtaſit. Neyscheſjelo ſu teho dla ſwoje wójsko ſe wſchjemi kanonami a ſ druhim pschiblizowachu pola Cypatoriaje be wſchego ſadžewka wuſadžicj móhli a bu ſóždu hodžinu njehdje 7000 muži wuſadženych. Woni ſu potom pola Kap-Baby bliſko Cypatoriaje kſehwo wobczahnyli a to ſamo wobtwerdžili a Chyču ſo 18. septembra na pucj ſe ſebastopolie podacj a to po dwiemaj pucjomaj, menujzy psches Simferopol a psches Burluk. Po najnowiſtich poweſziach je ſo węch Menzikow nedaloſo tuteho mjeſta pschi rjezj, kij Alma rjeſa, ſe ſwojim wójskom poſtaſit a duž naſſere tam ſe prjenej bitwi pschindže. W ſebastopoli ſamym neje drje wjazy rufſich wo- jaſow, khiba njehdje 25,000. Jendželſofranzowſka expedizja wobſtejſe ſ 563 lóđjow a je 536 naj- wetschich kanonow na kraj wuſadžila. Ruſojo maja w ſebastopoliskim pschiftawi 108 wójnskich lóđjow a woni naſſere w tychle dnjach, hdjež tole piſhamy, krawne wojuſa. Dolho tam po naſchim ſdacju woſowanje tracj nebudje, pschetož jendželſofranzowſka pschemož je tak wulſa, ſo Ruſojo nebudja psched nej wobſtać móž, abo ſebastopol je ſnadž tak jara wobtwerdjeny, ſo tež najwetscha móž ničjo pschecjivo nemu neſamóže a ſo dyrbja Jendželjenjo a Franzowſojo ſaſo ſwoju ſtronu czahnyč. Sa týdjeni drje budjemy wedjicj, kak je bylo.

Turkow ſka. Turkowſke wójsko Walachiju wopuſcje a budje ta ſama jenož wot Rakuſchanow wobſadžena djeržana.

Ze Serbow.

Minaſka. Sañdženu nedjelu popołnju w 5. hodžini namakaſhu kruwarjo pschi ſchjejjy, fotraj wot Minaſka ſe Brjemenju wedje, muža wiſajo, kij bje ſo na mału kſojecku wobwiſył. Hacj runje bu hnydom wotwiaſany a ſo wſchelaſke pomozne wjezy ſe jeho woſtvenju naſojovalachu, dha wón tola wjazy ſe ſiwenju neyschiſtje. Tón ſamy bje wjeſty Michał Broda ſ Klufſcha, kij ſo tam a ſem wot thſcherſta ſiweſhe, druh- dy ſnadž ſchleučku wupi, ale herwak nikomu žaneje ſłosſje ani kſchidwy neçineshe. Hſchcje dopołnja bje wón naſch Beži dom wopytał a pola njeſotrych ſwojbow pobyl a nebie na nim na žane waſchnje widjicj, ſo dže njeſto tajſe wobençj. Hacj jeho cijelo do draždjanſkeje ſli- niſki pschindže abo hdje herwak budże hrebane, to piſat tutych rynečlow ſhonik neje. Kaž je ſhy- ſchecj, dha je tón nebožomny ſ djjela w poſcie- nej draszi był.

Kotez. Sañdženu nedjelu weſtor woſoko 10. wotpali ſo w Małych Kotezach kſejeja J. Graſy. Woheni bje wot ſłosneje ruki ſakoſenj. Hjom wokolo 6. bje ſo palcej ſapocjalo, tola ſo kufodži na wohen dohladachu a ión ſbožomnie pobichu. W horkach ſpomnenym čaſu poča ſo ſ nowa palcej a tón króć ſo zyle twarenje wot- pali a bu Groſi wſchitko cijesje do prócha a po- peła pschewobročjene.

Konez po la Poſchidž. Psches woheni, kij tudy 16. septembra bjeshe, je ſo kſejeja a bróžnia murerja a kſejeńka Handriſa Benady wotpaliſka.

Wot redakcije. Wopisjanje oýbińſkeho ſwe- dzenia lipſkeho ſerbſkeho prſedařſkeho towarſtwa budje w pschichodnym cíliſli date.

Šućinjy. Naſcha woſada 14. nedj. p. ſwj. tr. jnjojow ſwedjeni bóle ſwedzeńiſy wobendje dyžli herwak. Wona niz jenož ſ djakowanjom ſo tych darow Božich, kotrež ſu ſpolow domkhowane,

sweſeli, ale tež rjaneho luboſneho dara, ſkotrymž bje wot ruki luboſzie wobdarena. Na pomenowanym dnju menujzy woltar a klietka naſchego, hač runje maleho tola rjaneho Božeho doma w nowej ſwiatnej pyczi ſo blychejſictej. Wobojna wudowa, M. G. s Brjehny, wot luboſzie k Božemu domu a ſlowu hnuta, bje na woltar nowu rjanu plachtu darila a nebe žane penesy lutowola, ſo by prawje rjana a doſtojna byla. Ta plachta je wot rjaneho čerweneho ſomota, ſe ſlotojoſtymi ſranzami wobſchita. Na delnym truſchi teje ſameje namaka ſo woſebne ſnamjo ſe jidb wuſchite: ſelich, pôdla ſloty kſchij a kolo wokolo wjenz wot palmowych halosow, a wyſche neho to napisimo we herbſtej ryci: Miejsce w pomjatku Jeſom Chrysta. Na žnijowy ſwedjeniu bu tuta plachta prijeni króči napołożena a ſwólniwe žonjaze ruki hjechu k temu niž jenož woltar, ale tež klietu, ktraž bje tež nowy woſieski wot čerweneho ſomota doſtała, a dupu ſwienzami a pletwami na najreñſho debile. — Na tajke waſchnje ſwecjichmy my ſjetſa luby žnijowy ſwedjeni ſ luthym weſeljom a djalowanjom renje a doſtojnje. Tej pak, ktraž je naſhemu Božemu domu ſ lutej weſelej a ſwólniwej luboſzji tutu nowu plachtu wobradzila, ſluſcha tež iudh ſiamny a wutrobyň djaſ. Nech Boh ſej tu hnadu ſpočeſi, ſo by wona hiſczejen dolho w ſtrowozſi ſ nami ſe mſchi khodzicj a ſo Božeho woltaria ſweſelicj möhla. — S zyla pak, je tajſi dar wjehſie jara ſweſelaſy. Wón wopokaſe, ſo hiſcjen luboſz k Božemu domu neje haſnyka a ſo w naſchim čaſu, hdjež jedyn tež bes ſcerbam kričej ſkyſhi, ſo k tajkim daram hotowe a ſwólniwe wutroby pſchedeo žabniſche byc̄ a ludſio na Bohi dom mało djerzej poczinaja, wjera tež w tajich ſchtukach dobre plody pſchinieſe. O ſo by naſcha wokada, ktraž je wot wójny ſiem wele na ſwoj Bohi dom djerzala a wele na ſeho wuſchenje ſe wſchej ſwólniwoſzju waſila, w ſtuku a wo prawdzi dale bôle wopokaſala, ſo poſla

neje rjeka: Ja ſubuju, kneje, wobydlenje twojego doma a to mjesto, hdjež twoja čeſz bydli. —

S Budyschinā. Bes tými wucjahowarjami, kij ſu pſched njeſotrymi nedželami ſwój tudomny wózny kraj wopuſchcili a ſo pſches Hamburg do Ameriki podali, je ſo tež wjefy N. s W., pyczi ſakſko-pruſſich meſach, namakaſ. Tež na tutym mužiku, kaj ſmy naſhonici ſkladnoſz mjeſt, je wózny kraj runje tak mało ſhubit, kaj na J. ſs., kotrehož nam tute Nowiny pſched dwjemaj nedželomaj wofkrychu.

Spomneny N. je runje won tajſi pjeſny pacholk, kaj J. ſs., kij je, kaj tuton, tež pſches jebanſtwo khwalbu a dobre meno po ſwojim wucjehnenju w doſtalnym wózny kraju ſawofajicj a ſebi pſches neknicjomnoſz dobre wopomocje tudy ſakhowacj pytał.

Šako bje ſebi menujzy N. wotmyſlit, ſo do Ameriki pocjehne, pytaſche wón ſwoju živnoſz, kij we W. wobſedjeſe, pſchedacj. Wón tež po njeſotrym čaſu na nju kupza namaka, a to wjefteho W., kotremuž tež ſwoju wiez pſcheda. Pyczi tym pſchedawaju pak wuložt kupz W. ſa pſchedawaria N. na jeho pſchiryczowanje, lubenje a tajſe a hinaſke rycje 30 tol., kotrež bje N. ſa więzejne penesy atd. placicj winowatih. W. te 30 tol. po tajkim N...nej požeſi, a tuton lubesche jemu, ſo thye je jemu tak rucjie hač möjno a hdyz rožku pſcheda, ſaſy dac̄ a ſapkaſicj. Ale tak husto hač jeho W. na jeho winowatoſz naſominasche, nebie N. po ſwojich ryczach hiſcjeni žanu rožku pſchedal. Tak wón W...rja wotpoſkaſowasche a do dolhoffje čehniſche, hač čaſh jeho wucjehnenja pſchedzo bliże 'a bliże pſchindze. A hlai bje wón predy hžom wele dla wucjehnenja na nohaſ był, po wſach wokolo hanjak a ſo W...tej mało poſkaſał, dha ſo wón krótko predy wucjehnenja ſameho zylje ſhubi a W...tej wiſzy na wóči nepſchindze; žito a rožku pak bje, kaj ſo poſdjiſho wudopokaſa, dawno predy ſtradiju ſroſpſchedawaſ a penesy

ad saccum tyknył. — Tak je won njetk wuczelnęł a wujek a dokelż W...rja saplacjił neje, je jeho wo te 30 tol. wujekal. — R. bie pecja jedyn wot tych matadorow, kij wuczahnychu a spominamy tu jenoż, so ma won też schwarneho bratra, kij, dotal w K., je njetko pschi tudomnym mjeſchçanskim śudniſtwi wolmukanenja dla, pola fabrikanty Mörbitz tudy wobendzencho, w pscheytanju a jaſti, a napoſledku, so bje R. mužik, kij pak hlowu powiſchejo pak ju poſbiehujo a wocji k nebeſham pschewalujo psched ſwjetom pobójnje c̄jinesche, stajnie na ſwjet a jeho hrjechi ſkorjeſche, Boże ſłowo pschedzo a stajnie w hubi noſcęſche a druhich, kij runje won tak, kaj won, neciñja, tamasche, ſam ſo pak ſa praweſho a wuswoleñeho djerjeſche. — D lubi Sſerbio, psched taſtmi ſwiatym bercje ſo na ſedibūl

— * ſ. * —

Pschemypna wuſtajenza w Źitawī.

[Pokračowanje.]

Dokelż pak nam derje možno neje, spomnene wjezy w tym redzi menowacj, kaž wone tam na bliach wuſtbiſtrene bjechu, dha pschi wopisanju tych ſamych tón rjad nakoſimy, kaſki nam „katalog” spomneneje wuſtajeny podawa.

Priene bjeſte ſukno abo ſuſniany plat f Budyschina, f Kameńza, f Lubija, f Bernadjiſ (Bernstadt) a f Delneho Neunersdorsa, kochj po 1tl. $2\frac{1}{2}$ nfl. hacj 1tl. a 26nfl. Platn f kholowam se Źitawy.

Schtrypy a teho runja wjezy f Budyschina, jedyn por schtrypow ſa 3tl. Wſchitlich druzinow zwerny k schtykowanju f Kameńza. Židjno f Kameńza. Wſchelake platn pod zushim menami, jako „Mohair” a t. d. se Źitawy. Ruby, trenja a t. r. se Źitawy. Biele, rubjane, mōdre, piſane a c̄jiszciane platn f Zonſdorsa, f Bertsdorsa, f Hornej Oderwiſ, f Horneho Herwigsdorsa, f Delnych Oderwiſ, f Hartawy, f Hirschfelda, f Reibersdorsa a se Źitawy.

Pschedjeno ſe Schönſelda a f Königshajna ſchuka 14 a 15nfl. ſ jeneho wuſtawa ſe Źitawy (Industrie-Schul-Anſtalt) bjechu wſchelake wjezy, jako: bjele a piſane zwerny, ſchtrypy, koſchlie, ſchtrypowany rybazy ſak, a t. d. Czaha-dka k ſwónczlam f Kameńza, jene ſidzane 4tl. 20nfl. Biele konjazy ſak $7\frac{1}{2}$ tl. ſchataza wotejkla 1tl. 10nfl. a t. r. ſejlerske wjezy f Kameńza. Pschedeschcji-niki a pschedelcniki ſe Źitawy, jedyn ſidzany pschedeschcijnik $6\frac{1}{2}$ tl. Wſchelake klobuk, bunzle a t. d. wot klobukarjow ſe Źitawy a f Kameńza. Koſuch i druhe koſmate wjezy wot koſucharjow ſe Źitawy a f Kameńza, bes nimi jedyn koſuch ſa 45tl. ſolje kholowam 25nfl., pódwjaſki, cjenke koſane rukajki a t. d. ſe Źitawy. Jene ſedlo ſa jony 12tl. Konjazy grat 70tl. a druhe reme-neſke džiela f Budyschina a ſe Źitawy. Wſchelake ſchibniſe, ſlupnje a c̄jrije, a ſchtoj hewaſchwy džiela ſe Źitawy a f Lubija. Zyle koſje czelaze a konjaze ſe Źitawy. Dwaſ wosai (lucj), jedyn 180tl., druht 135tl. f Bernstadt. Dwie maschin f ſylanjerjesanju, jena 32tl. a druha 39tl. f Radeburga. Jena maschina f tuchludzje-kanju 7tl. f Budyschina, a wſchelake druhe wjezy a maschin f Horneho Leutersdorsa, f Bertsdorsa, f Małego Wełkowa a f Budyschina. Jena naſlona 361 puntow cjeſka, 58tl. wodowa ponej 47 ſhanow wobpschijaza $5\frac{1}{2}$ tl., late ſeleſne wó-ka, jena poſkoſzana boža matra $8\frac{1}{2}$ tl., radliž, c̄jioſka a iara wele druhich wjezow wot Petzolda f Budyschina, kij wſchitke hromadzie w pla-cjisni 451 tl. 10nfl. 4np. wuceſinja. Koſejowe mlyny, jedyn $1\frac{1}{2}$ tl. a tež 3tl. krawſta praſa 5tl. atd. ſe Źitawy. Jedyn ſeleſny peneſny ſhamor wot Fiebigera f Budyschina 150tl. Jedyn rjebl, 24 kohci dolki, tak menowany „Rettungs-leiter” 10tl. f Halschtrowa. Sanki, jedyn kſkie-nym durjam 30tl. f Bernstadt. Por pistoliow 35tl. f Kameńza. Jena dwójna flinta 30tl. ſe Źitawy, a jena teho runja 40tl. f Türczau-a.

(Přichodnje dale.)

Kak
Hans Deyla

rozom

wótritaj

a

Mots Tunka

ludzi pödla
škréjetaj.

a

* * *

* * *

Mots Tunka. Vy mi wóndanjo wot jeneje
dziwoneje khoroszje powedasche, ja djenja tež nieschtó
dziwne wjem.

Hans Deyla. Schioha by to bylo?

Mots Tunka. Jena dziwna skóržba. Na
žnach je menujzy jena myschka dżiełkawu żonu sku-
szata a ta je wotom na niu bjeżała skoržej.

Hans Deyla. Ale hdyje dha to tola?

Mots Tunka. Nasskere drje do Wóspórkę,
śnadž pak tež do Lubija.

Hans Deyla. Praj wschał, Motsko, kaisich
kamenjow je drje w rjezy najwjažy?

Mots Tunka. Haj, schio móže to wedzic!

Hans Deyla. No, mokrych je tam na-
wjažy.

Z dalších stronow.

S Drežđan. Evangelicka „dwórska a Go-
sfina zyrkej“ na kotrejże renje wurtjesowane pod-
weżorne burje śnadž so njechtožkuž se swojego
drežđanskiego cjska dopomni, budże pschichodne
ljetu ponowiana a poreńshana. Kaž je klyšczej,
su njeckotsi wustojni twarzy (architektojo) se swo-
jimi nacjissami tak daloko hotowi, so budja je
w blízkih mješažach wyschnoszi pschepodacj móž.
— Pschi evangelickiej „swjatotrojiczej zyrki“
w Nowych Drežđanach pak je hžom zyle ljećje
mele živenja; tam so menujzy wot našecja wieża
(aby tóm) twari, kiž pak budje s cježka do dweju
ljet dokonjana. — Nedaloko neje, blisko nowo-
drežđanskich laſerniow, stoji nowomješčjancka pod-
jancka zyrkej, kotaž bu loni dotwarene.

(Přichoduje dale.)

Cyrkwinske powjesće.

Zréenaj:

Michalska cyrkej: Jan August, Handrija her-
manna, klyšczenka a krawza w Lubochowiu, ſ.

Podjanska cyrkej: Pietr, Mychala Zyja pome-
nowanego Hanški, cježbile a klyšczenka w Sztonie Vor-
scheji, ſ.

Zemrjeći:

Djen 14. septembra, Marja, nebo Jurja Mucje-
rja, wobydlerja na Židow, sawostajena wudowa, 45l.
— Jurij Brztscha, wobydleč w Gownjowiu, 27l.
— 16., Handrij Ernst, Jana Scholty, sahrodnika w
Gjichonizach, ſ., 6l. 5m. — Hana, nem. vj. w Ma-
džanezach, 2l.

W michalskej zyrki předuje 16. nedž. po swja-
tej trojizh dopołnia f. v. Palman se Šemilneje,
popołnju f. v. Wia žka.

Nawěštnik.

Powschitkonne sawieszjaze towarzstwo.

(R. R. prlv. Assicurazia Generali w Triest.)

Saruczazy fond towarzstwa Dękač millionow	500,000	schiesznakow dobrzych penes.
Sakladny kapital	2,000,000	schiesznakow.
Reservy hacj ult. dechr. 1852 składowane	5,000,000	:
Dokhody na pramiach a na kapitalskej dani	3,000,000	:

Wetschi djiel samozjenja towarzstwa je na kubla hypothekarijy wupożczenjy.

Sawieszenia na twory, maszyny, mobilie, stot, wumłoczenie jita atd. atd. psczecjivo wohnja po tunich twardziej postajenych pramiach.

Dopłacjowanja so żenje żadacj nemoža.

Polich w pruskich penesach, wupłacjowanja sa składowanie bes wotczechnenja w tych samych penesach.

Psczi sawieszenjach ratarstich pschedmetow posicja towarzstwo wožebne dobytki.

Sawieszenia kapitalizow a rento na żywienie ciałowek. Sawieszenia pucjwazich trosk na drogach a jeleśnizach.

Wszystkie požadane wskładowania dawa

Ferdinand Petau,
wołoski agent sa Budyschin a wokolnoſz.

Woheńsawieszjaze towarzstwo **Borussia** w Berlini
se sakladnym kapitalom wot 2 millionow tolek pruskeho kouranta
a reservu wot 1 miliona tolek.

Tuto towarzstwo sawieszuje pschedmety wschliskich druzinow po tunich, ale twardych pramiach bes dopłacjowanja.

Powschitkonne sawieszenje wunjenenja, kaž tež sawieszenje formularz moža so pola podpiſanego darmo dostacj.

Sawieszenja moža so na 1 ljetu a na kóždy spodobny krótki czas scjincj.

Shtož pramiu na 4 ljeta do przedka saptacji, dostane 5. ljetu darmo.

Shtož pramiu na 6 ljet do przedka saptacji, dostane 7. ljetu darmo a 10% rabata wot 6 ljetnej pramije.

K horjebraniu a napišanju sawieszenjom porucja so w Budyschinie

G. A. Lövenig. Komptoir na swonkomnej lawskiej haſy.

 Dwajsczoſowa khjeja čjo. 51 w Por-
schizach se sahrodni a bróžnju je na psched-
dani a može so wscho dalische ſhonicz pola Jurja
Pieticha w Brzeſezach.

70 kloſtrow briſeſoweho penkoweho a forenjo-
weho drewa, kloſtr po 17 nſl. 5ip., a wiazorze
kopj briſeſowych walciſkow, kopa po 2 ll. 28 nſl.
ſu na pschedan na Schlemmerez kubli we Waj-
zach pola Bulez.

Wuzahowarjo do Ameriki a do Au-
stralije so wote mne najstaroszivsho wob-
staraja. **J. G. F. Nieckſch,**
kral. konzef. wuzahowanski agent.

S u c h e D l o ž d į j e
zylje bylne a po kotrych so derje hiba, ma stajne
cierſtwe na pschedan w Budyschinie na herbſtej haſy
w welbi, psched kotrymž staj dwaj muraj wupo-
ſinenai. **J. G. F. Nieckſch.**

K dobrociwemu nawedzenju.

Cieſzenym Sſerbam Budyschina a wokolnoſzje
porucjam ſwoj derje wuhotowanym ſtad jidzanych
a bamjanich pschedeschcijnikow a pschedelonecznijkow
(Regen- u. Sonnenſchirm) we wschliskich spodob-
nych barbach a wulkoſzach a w najljejszeho do-
broſzi kaž tež po najnowiszej módji. Za polubiam
tež, so budu ſwojim cieſzenym woteberarjam staj-
nie ſ dobrey tworu poſlužecj a ſebi jich dowjere-
nje pſches to, kaž tež pſches wožebje tunju pla-
cijnu dobycej a wobkhovacj wedjicj.

Tež pſchitajam hſicje, so so wote mne po-
redzenja ruczie a tunjo wobstaraja a so mam her-
manski czas ſwojou budu pola wodownicy ſ na-
pscheda hawptwach.

Eduard Günther,
pschedeschcijniski fabrikant na jidnej haſy čjo. 50.
w Budyschinie.

Poruczenje

So tym skład swoich koprowych a jelesnych tworow do kowacjne knesa Halska na jutnym torhoszcu pschepolozit, so jak je halskie moje wobydlenje a moja djeletnia na swonkomej lawskiej hasz cjo. 748, to czeszenym Essemam s tutym napodwolnischego wosjewam. Samokwacjna moja ho w klamach, kaž tež w mojej djeletni stacj a polubim ja pschi sprawnym posluzenju najunischiu placisnu.

W Budyschinie, 20 septembra 1854

J. F. Kutschka, koprinski mischt.

S klamami w pôstkej kowacni na jutnym torhoszcu, s bydlenjom na swonkomej lawskiej hasz cjo. 748.

Khachlowe pónwie wot lateho želesa

mam stajnje na pschedan wot 1 hač do 25 wodnych hanow, s koprzym wjelom a po samolweniu s honacjom. Ja pschedawam je po fabrikisej placisni. Tego runja su pela me na pschedan: khachlowe pónwie wot želesnego blača; tajke mensche s koprzymi a želesnymi hlojczami mam stajnje hotowe, wetsche po samolwenju wudziekam a je s nutsa wuzynuju.

Warencke su dobje s lateho želesa, jaso hornýski, tyglé, pónwie, kašerolje a t. d. pschedawam po fabrikiskich placisnach.

Wuzynowane su dobje se želesnego blača wschtich druginow, kaž tež bsernowe parníki (Kartoffeldämpfer) we wschtich wulkojsach porucza J. F. Kutschka, koprinski mischt.

S klamami na jutnym torhoszcu.

Staru khachlowu ponej, mako trebanu i 19 wodnych hanow wulkojsie mam na pschedan pschepodatu.

J. F. Kutschka,
koprinski mischt.

Nedzielu ja tydjen, 6. oktobra, budje posla me karpytsielenje s hladkich a hoitskich flintow woldjerzane, na cjoj wschtich naipodwolnischego pscheproscha Jan Schierz, hofzegzar w Sderju.

Zańdżenu sobotu žita w Budysinje płaéachu:

Korc.	Płaćizna.						Korc.	Płaćizna.						
	Wyšsa.		Niżsa.		Srzedzna.			Wyšsa.		Niżsa.		Srzedzna.		
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.		tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	
Rózka	5	20	5	7½	5	15	Riepit	7	15	7	—	7	10	
Pscheniza	8	—	6	25	7	15	Zahly	11	20	11	5	11	15	
Ječmen	4	—	3	15	3	22½	Hejduschka	8	20	8	10	8	15	
Wóz	2	5	1	17½	1	27½	Bjerny	2	—	1	20	1	25	
Hroch	7	—	6	—	6	15	Rana butry	—	13	—	11½	—	12½	
Dowoz: 3290 kórcow.														

Ciszcane pola K. B. Hiki w Budysinie.

Lotterijowy nawjescht.

W prienich schtyrioch dnjach ciechnenia 5. klasz 45. kral. saksl. lotterije dostach do swojeje folležje sajehowaze dobytki:

Cjo. 23753. 5000 tl.

Cjo. 19937. 1000 tl.

Cjo. 13218. 400 tl.

- 21543. 200 :

- 23719. 200 :

- 23795. 200 :

- 34772. 200 :

- 36699. 200 :

- 42149. 200 :

Cjo. 13273. 100 tl.

- 19927. 100 :

- 19935. 100 :

- 21522. 100 :

- 34768. 100 :

- 36644. 100 :

- 36674. 100 :

- 36688. 100 :

a hewak hiszcie 95 dobytkow po 50 toleriach.

Na Židow i pola Budyschina cjo. 34.

Handrij Hennig, follektur.

W Smolerjowej knihaci je sa 5 nsl. i dostacju:

Misionski pôštok cjo. 10.

Maćica serbska.

W měsacu julii 1854 su do pokladnicy macy serbskej swój přinošk zaplačili: k. Kral, lekar w Barce 1 tl. 10 nsl. na lěto 1853; k. Jenč, kand. duch. w Barce 1 tl. 10 nsl. na lěto 1854; k. Keřk, gmejnski prjódkstejic̄ w Čornjowje 1 tl. 20 nsl. na lěće 1851 a 54; k. Kral, wučet na Židowje 1 tl. 10 nsl. na lěto 1854; k. Libša, pôstki zastojnik w Draždžanach 1 tl. 10 nsl. na lěto 1854; k. Wehla, aktuar w Budysinje 1 tl. 10 nsl. na lěto 1853. E. Pjekar, pokl.

Serbske Nowiny.

Za nowinki, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wratach woteda,
přati so wot rynčka 8 nř

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo padi ½ nř.
Štěortlētna předplata pola
wudawařja 6 nř. a na kral.
pózde 7½ nř.

Číslo 40.

7. džen oktobra.

Léto 1854.

W o v s h i e c j e : W Budyschinji, 7. oktobra 1854. G wjetne podawki. G holešchowa. G kwacijz. G dalskich strojow. Hanš Depla a Mots Tunka. Pschemysna wustajenja w Bitari. Spjewy. Stawieschnis.

A nawedzenju.

Schlož chze na schtowrte schtowrtljeto 1854 sa Serb. Nowiny do předka placieji, tón nech njetko 6 nřl. w wudawařni Serb. Nowinow woteda. — Na kralovskich poſlach placji ſo $7\frac{1}{2}$ nřl. na tón ſamy čas. — Sa wosjewenja a nawieschki móžemy Serb. Nowiny foždemu porucieji, pschetož te ſame čitaja ſo tak derje w Budyschinji kaž tež we wſchitkých herbſtich wſach, a schlož chze po tajkim njeschto tak pravje po zylým herbſtím kraju roſſchierene mječ, tón daj to w Serb. Nowinach wosjewicj.

Nedakzia.

W Budysinje, 7. oktobra 1854.

Najwažnische, schlož tu ſhwiliu zyky ſwjet ſajimuje, je to, hač je Sebaſtopol, ruſi, pschi čornym morju ležazy pschitow wot ſjenocjenych Franzowſow a Jendjelejanow hižom dobyty abo niž. Poweſzie, ſo je ſo to ſtafo, ſu drje hižom pschitſte, ale ne wjeſte; duž ſo tu ſhwiliu dale ničjo prajicj nehodži, hač to, ſo budje Sebaſtopol, ſeli hithcje woprawdžie dobyty neje, tola drje naſttere bory ſchewineny. Pschetož Ruſow je tam wele mene, hač Franzowſow a Jendjelejanow, tij ſu na jeho dobycje pschicjahnili, a Ruſojo buchu tež hižom po wjeſtyh powejſiach pschi riečižy Almi ſbiči.

Swětne podawki.

Sakſka. Kral je ſo ſařdženu ſobotu do Lubija podal a pschivese ſo tam rano w 9. hodjini. Wón bu jara ſwedjeñzy powitaný a doſſedže hnydom hač do Ober-Dittenhaina, w kotrehož bliſkoſti parabu tam ſhromadženeho wójska wotewſa. Potom poda ſo ſ kónpryzom na lubijsku horu, hdjež tež tamniſki želesny tórm

wopýta, a ſebi, jalo bje ſ horu delje pschitſhot, njeſotre mjeſchcjanſke twary wobhlada, na to krajnoſudniſto ſe ſwojeſi pschitomnoſju poczeſti a poſdijſho w hofzenju k čornemu jehnecju wobed wotdjerja, na koyž bjechu wſchelake kralowſke a mjeſchcjanſke ſaſtojnſtwia pscheproſchene, kaž tež tón ſamy, tij bje želesny tórm na lubijskej hori natwaricj dat. Njehdje ſu na pot 6. wotweſe ſo wón ſ kónpryzom ſaſo do Draždjan. — Schiwoři bje ſo ſ kónpryz do Shorelza podal, ſo by prusſeho generala ſ Brüttwiz, pod kotrehož wychim kommandom bje w Schleſwigu ſtejat, pschecjelnje wopýta.

Pruſſy. Na kupi Rügenu je wóndanjo putbuſli weſt Malte, poſleni potomník njehdarskeho ſtawneho herbſteho rodu wumrel. — Kral je ſo ſe ſwojeho pućowanja w Schleſwigſkej, hdjež je wobſchkođowanja, wot wulfjeje wody načinene, ſwjeru wobhladat a ſi jich wotſtronenu po mójnoſti pomozne wjezj ſrijadowat, ſaſo do Barlina wróciſt. Na dompućzu wopýta wón tež Mužakow. — W Poſnanſtej buča ſaſo njeſotre ſloſchtry ſatožene. — Prjenja

komora barlinskeho ſejma budje wot krala nowoſtradowana a ma po jendzelskim waschnju woſebje ſ wulſich kublerjow wobſtejcz. — Tſelzy abo ſejerjo ſu mjesto helma ſaſo čakao doſtali. — Sa powodjenych Schleſyñſkich bje ſo hacž do 26. ſeptembra 109,936tl. nahromadžito.

Rakuſy. Krafom a Olomuz ſo tu khwilu naſylniſcho wobtwerdjujetaj, tak ſo budjetaj dobrej twerdziſni. — Rakuſke wójsko dale bole tež Móldawu, njeſko wot Ruſow wopuſczenju, wobſadžuje. — Pruske knejerſtwu je pecja ſluſbilo, ſo čhe Rakuſchanow ſ brónju podperacj, jeli bychu Ruſojo ſaſo Móldawu a Walachiu wobſadžicj čhyli. —

Franzowſka. Do Pariza je wot generalu Arnauda ſ Krimy poweſz pschischla, ſo je tam jendzelskofranzowſte wójsko pschi riezy Almi Ruſow ſbilo a ſo bu w tajſei bitwi 1400 Franzowſow morenych a ſranenych. — Khjezor jedna ſ bohatym Roithſtildom noweje požegonki dla. Wón čhe wójsko hacž na 700,000 muži pschisporicj. — Khjezor pschebywa tu khwilu w ljehwu pola Boulogna a khjezorka jeho tam husto po pól dnjach na konju pschewodžuje. — Do Cherbourgta je ſo hízom 22 jendzelskich a fran- zowſkich tóđjow ſ naranscheho morja wrdejito.

Jendzelska. Njeſotre jendzelske tóđje ſu rusſe mjesto Kola, na brjohu bijeteho morja ležaze, bombarderowate a ſ weſcha ſpalite. — Wot ministerſtwa je pecja pschikafnja na admirala Napiera w naranshim morju ſchla, ſo by wón tam predy híſhce njeſchtu wuſkutkowat, hacž ſo domoſt wrdeći. Duž ſnadž je možno, ſo wón nadpad na Reval abo ſnadž tež na Kronſtadt ſčini.

Ruſowſka. S Barny je ſo ſaſo na 20,000 jendzelskich, franzowſkich a turkowſkich wojaſow do Krimy pschewesto, ſo tam njeſko ſienocjene wójsko na 80,000 muži licji. To ſamo mjeſeſte tam 20. ſeptembra ſwoju priſenju bitwu ſ Ruſami. Čidle bijehu ſo menujzy pola rječki Almy, hdjež pucj ſ Eupotorije do Sebaſtapola wedje, njehdje 50,000 muži ſylni poſtaſili. Woni buchu pschipolnju 1. najpriódži wot Jendzelsjanow nadpaneni, ale doſko netrajeſte, dha woni tych wotehnachu a psched ſobu eijerjachu, hacž tutym Franzowſojo ſ pomožy

pschindjechu. Tucej mjeſaču nemožne wele ka- nonow a poſhypachu Ruſow tak ſ kartaczemi, ſo eji zofacj počazhu a hórkí pschi Almi wopuſc- cijchu, kotrej buchu wot ſienocjeneho wójſla wo- foto ſchyrjoch wobſadžene. Kak wele ludji ſu Ruſojo ſhubili, neje ſmate; franzowſki general praji pak w ſwojej depeschi, ſo ma wón 1400 morwych a ranenych a Jendzelszenjo tež tak wele. — Ruſojo ſu potom hacž k riezy Belbeku njehbje 5 hodjinow wot Sebaſtapola, zofali a ſo tam ſ nowa poſtaſili a ſtejachu tam híſhce 25. ſeptembra. Pschi tutej riezy je naſſere k wótrej bitvi pschischla, ale kak je ta wupanyla, to híſhce newjemy. Tola je ſo 2. oktobra ſ Wina depescha po wſchjemu ſwječi roſneſta, ſo je ſienocjene wójsko nimalje zyky Se- baſtapol dobylo: pschi cžimž bu 18,000 Ruſow morenych a 22,000 ſajatyh a 6 russich tóđjow potepeñych; ſo ſo weřich Menzikow nechatſe ſbylikom ſwo- jeho wójska neſchecjelam poddaſi, ale ſo čhyt ſ tóđjemi do powjetra roſtſielicj. Na to ſu jemu franzow- ſkojendzelsky generalojo 6 hodjinow k roſmyšlenju dali a jemu pódla po- rucjili, ſo by tola žiwenje ſwojich ludzi pschelutowat a ſo ſ nimi radſho poddaſt.

Wone je možno, ſo je na tutej depeschi njeſchtio wjerneho, ale ničion pschezo tak prawje wjericj nochje, ſo dyrbjat Sebaſtapol tak rucje panycj, hacž runje tam bes Ruſami pecja jara kholera ſnejti; hacž runje je Sebaſtapol wot kraja hubenſcho wobwarnowaný, dyžli wot morja, hacž runje je ſienocjene wójsko wele wetsche dyžli ruſe, a ma wele ljeſche a wetsche lanony a khman- ſchu a ljeſchu bron, dyžli Ruſojo. Ale, ſo Se- baſtapol ſo nebudje djerzeſz móz, to drje je wjeſte, khiba ſo je Ruſam njeſak pomož pschischla, ſchtož pak je drje ſo ſ ejeſka ſe žaneje ſtrony ſtaž móžlo.

Ze Serbow.

S Holeſchowa. Djenſ psched týdjenjom wečor 30. ſeptembra je ſo tudy kólnjowe twa- renje ſe ſwinjažymi khjewami, k mlynej Jan a

Bohuwiera Scholti fluschaže, wotpaličo. Wohēi wundje $\frac{3}{4}$. w hromadži šlomy, kij wonach pschi kōlni ležesche, a popadje na to tu šlomjanu tječku kōlnje; hewak pak je tón ſamý po wſchjemu tym, ſchtož je widjicj bylo, pecja ſaloženj byt a jenož temu wobstejenju, so bje cijeho a žadn̄ wjetr nedujesche a so dale tejskawi, kij bjeschtej s Nechwacjida a Čahowa na pomož pschi-jelej, po možnosji a hdjež bje pomož najnu-niſcha, djekaschtej, mamý ho džakowacj, so ho woheň na te druhe k mlynej a k Wawrikę ſuhođnej živnosji ſluſchaže twarenja nerospischieſte.

S K w a c j i z. Sandjeny ſchivórik psched wženjom wečjor wołoko Smich bu w tudomnych podkopach pola Wulkeje Dubrawy hewet Karla Adolf Schmidti, kij bje hewak s Johanngeorgenstadta rođeny a njeſte ſe ſwojej ſwojsbu w Stroži bydlesche, w tudomnych podkopach pak hžiom na 2 lječi džekasche, morwy namakany. Won bje ho hžiom psched wečjoram pecjich do ſwojego džjela podat a je tam ſam ſapocžat; pschi taſtim džjeli pak bje naiffere tón kruch wuhla, kij bje džyl dobryj, pschedaloko podkoval a nebi žanu podperu ſtajit, tak ſo bje ho tón ſamý, njeħdjen $1\frac{1}{2}$ ſorza wulki, do cjaſha wotwalik, Schmidtej ſeſadž na ſchiju panjt a ſeho s beſwojcom do dróbneho wuhla k ſemi poraſył. W tutym je ſo won pecja potom, dokelž ſemu nichón k pomož pschiſchok nebje, naiffere ſaduſył. Won ſawo-ſtajit wudoru a 5 džecjatkow.

— .W. —

Z daliſich stronow.

S Drežđan. W ſakſtich krajac leža dwie wſy a jene mjeſchko „Tjelany.“ Te pola Budyschina rjeſaju njemſki „Strehle“, te poł hodžinu wſche Drežđan pschi Lobju „Strehla.“ Teho runja namakany w Pruſach pola Barlina weſ podobneho klinka: „Stralau.“ — Wone maju ſwoje meno wot herbſteho ſlowa „ſteleci“ (ſa starſku: „ſtreleci, ſtralaci“), a bjechu w ſwojim cjaſhu

naiffere tjeſelnischeja aby tjeleſirke mjeſtua ſa tjeſleniſſe ſwucžowanja mjeſchjanow. — — Nimalje we wſchitlič ſtronach ſakſtich a pruſtich krajow ſu wſchelake weſne a mjeſtne mena, kij ſjawnje ſe herbſteje aby druheje ſlowjanſteje rycje wukha-dzeju, a kij ſu tehdjy naftale, jako w tych ſtronach hiſcjeje herbſte ſplaſhi bydlachu. Tak mamy pola Drežđan: Rekniz, Čertniz, Moſkiz, Gajiz (Kajz) a. t. d., a kóžby na mjeſzie ſtyschi, ſo ſu to herbſte ſlowa, runjež ſu Serbijo wołoko Drežđan dawno ſwoju macjernu ryc ſapomnili a ho pſchenjemcijili. — — Iako ja, piſat tychle rycjeſow, nedawno ſ wečjora na Reſnicjanskich ſtõncjnych wſchinach ſo pſchelhadiwach a ſebi naſ-jiwiſcho dom do Sſerbow myſlach, roſpominajo, kaſki je lužisko-herbſki kraj rjany kraj, kaſki je herbſki lud nadobny lud, kaſka tam ſwjeru, sprawnoſz a luboſz kněži: wuſtinchach na jene dobo nedaloko ſebe herbſki rycjeſi. Worsy ſo dohla-ſach, ſo bjechu to tbi jónſle, wot kotrychž dwie w kalniſhčju ſopena ſbjeraschtej, beſ-tym-ſo ta ſhеcja na pödlanskim ſchjerniſhčju kloſki ſbjerasche. Wone bjechu rođene Sſerbowki ſ Lužiz; a mi ſo jara ſpodobaſche, ſo ſo ſwojeje macjernije rycjeſe nehanibowachu, ale ju ſredž Njemzow w cjeſti mjeſachu. — Tež hewak ſym hžiom hufio pytnył, ſo cji lužiſky Sſerbijo, kij w Drežđanach aby w woſolnoſzi pſchetywaju, beſ ſobu herbſki rycja. A ſo ſu woni hiſcjeje woprawdje herbſy, to wopokaſuja te bohate ſyły ſtarſtich a mló-điſtich, ſaſydenykh a ſlužobnykh, kij na herbſte ſemſhenja w Drežđanach khodja. — Na ſwojim pucju tehdjy ſ wečjora ſebi ja beſ druhim tež takle pomyllich: Duschnje wſchak by bylo, hdjy bjechu wſchitz ſerbijo ſwój khljeb w Lužizach namakacj móhli a doma woſtali; ale hdjy ſo to nehodji, leži ſa mne wjeſte luboſne ſačjuwanje we tym, ſo w tych wſach, kij bjechu njeħdy wot dru-ſich ſerbow twarene, kóžde ſieto pſches herbſtich cjeſadnikow ſaſo herbſka ryc ſtincji, a ſo na tych honach, kotrež njeħdy ſerbijo najprjent

worachu, pschedsjo sašo pilne a wischilne herbske ru'i džekaju.

SĐybina pola Žitawy. Rhany a jadny swedzeni pschejelswa, džakomnoszie a dopomocja na sandzene časyh sweczesche so 20. septembra na hori Đybinje pola Žitawy. Dokelj ton samy tež s džiela Sserbowstwo nastupa, chzemy tež tudy na njón spomnicj. W Lipsku wobsteji menujzy bes studentami, kij na duchomnsto studuja, bratrowske sjenoczenstwo, kij bu w ljeći 1716 wot scheschjoch herbskich mlodzenjow sałożene a w ljeći 1814 po wójniskim nemiert wot nebo Lubenskeho a jeho rojenkow abo sobutowarschow wobnowene a rosscherene. Tuto towarzstwo bje s woprjedka jenož herbsse. Dokelj yak posdžischo mene Sserbow w Lipsku na duchomnsto studowasche, dha bu to hamo wot ljeta 1806 tež njemskim studentam s Lužizow wotewrene. Wetschi džiel njetzischich herbskich a njemskich knesow duchomnych Lužiskeho kraja je na tutym towarzstwi swoje studowanske ljeta pschebył a sebi dobre wiedomnoszie sa pschichodne časyh w nim nahromadil. Dokelj je teho dla tuto towarzstwo hiscze wele starym sobustawam lube a drohe, wobsantnychu njetzische sobustawyh teho sameho, w kotrymž so tu khwilu tso Sserbio namakaja, ljetša wulki swedzeni na Đybinje djerječ, a k temu wischile njeħduſche a čjene sobustawy pschevroshcij. Njeħduſje 80 njetzischich a njeħduſich sobustawow bje so na spomnenym dnju na Đybinje hromadu seſchlo. Bes nimi widzachmy 13. Sserbow. Wot sobustawow, kij bječu w ljeći 1814 towarzstwo wobnowili a wot kotryž je sich hžom wele k mjeru swojego sbójnika saſčlo, bječu k temu swedzenju knes duč. Götz s Leuby prjeni podstarcki, k. Dr. Klin s Budyschina, prjeni pišma-wedjet, k. duč Voigt s Grodzisčca a k. konſistorialny radjicjal Dr. Räuffer s Drežđan pschiſli. Dopočnja jidnacjich čj-hnicu wischity shromadženi do zyrwicjeli pod Đybinom, kotruž biesče žitarwska rada dobrowolnje k temu swedzenju

wotewrcej dala. Tudy djerjeſche njetzischti starski towarzstwa k. land. Michael s Horneho Friedersdorfa rjanu powitanstu rycz po słowach Jeremiasa 31, 10—14. Po skonečenju Božeſtviſky cjehnichu wischity dale na Đybin horje. Tudy bje wulka hospina pod holym nebjom pschihotowana, dokelj bje so bes tym jara renje swedtilo. Pschi hospini skyschachmy wischelake sławy w Łacjanſtej, njemiskej a w herbskej ryci wunesene. Na Sserbow, jako saložerjow Lužiskeho předatskeho towarzstwa spomnisczaj woſebje k. dial. Ny nej s Ketliz w herbskej, a k. Dr. Zermann, gymnaſialny wuczer w Lipsku, w njemiskej ryci. Poszyscho spjewasche so tež wot njeſotrych młodych Sserbow herbski spjew: „hisce ſerbstwo neshubene.” Nasch s. Dr. Klin, dołholjetny pschejel a faktar Lužiskeho předatskeho towarzstwa a saložer a ſarijadowar jeho samozjenja dosta pschi tutej ſlavnoszi wot njetzischich sobustawow fa swoje 40ljetne ſaſtužby wo ſvoje a ljeſtsche zykleho towarzstwa ſkieborny ſhelich a karinowy wienz, kotryž jemu njetzischti starschi ſjara pschisprawnym ſłowami na hlowu ſtaj. Byla shromadžisna bie hloboko hnuta pschi tutym ſjawnym pocjedenju teho muža, kotremuž ma ſo tež nasche zvuk Sserbowstwo wulyschnje džakowacj. Vecjor wokolo ſedmich cjehnische ſhromadži na do rospadankow stareje zyrwje na Đybinje, pschi čjimž njetische ſobustawy Luž předtowarzstwa ſaſwecjene ſmolniy abo faktar predy neſeču. Roſpadanki zyrwje bječu. s benagaliskimi plomenemi renje wobſwecjene a k. duč. Götz s Leuby roſpuschcji tudy s wutrobnymi ſlowami ſhromadžisnu a wobsansky tuton radoſtnejdjen ſ horzej modlitwu wo daliſche ſbože a wobſacie nascheho lipczanskeho towarzstwa. Napoſledku spjewasche so hiscze ſhjeſluſch: „Zed'n twerdy hród je nasch Bóh ſam” a ſhromadženi roſen-dječu so ſaſo ſe ſ jawnym poſnacjom, ſo bje to kräftny swedzen, kij wjeszie kójdemu, kij je na nim džiel wſal, nesapomnity ſawostane. Schko-

da jenož, so bje šo wele herbskich kobustawow tuteho sjenocjenswa woldjerzec; dako, tajst hvedjen ſobu hwečicž. A dopomnecju na njón bu wot njetzich herbskich kobustawow bes pschitomnych male pišmo roſdijelene pod napíšmom: „Geschichte der Lausitzer Prediger Gesellschaft zu Leipzig und Verzeichniš ihrer Mitglieder vom Jahre 1814 bis

1854.“ Tuto pišmo menuje 356 kobustawow lužiskeho pried. towarzwa, kž ſu wot ljeta 1814 hem na nim díjel brali. Bes nimi namakamy tež 76 menow herbskich kobustawow, kž ſu jako Sserbjo woſebje tež w herbskim woldjielenju uteho towarzwa ſa herbſku ryc̄ a narodnoſt díjeli byli.

M. ē.

Mots Tunka. Mo, Hanšo, th ſu tola píched uſkotrymi nedjelemi w ſeneſ wežy na kermuſki był, nimach da mi niež ſ neje k powedanju?

Hanš Depla. Nje. Motſo, niež wažne, ale to chzu eži powedacj, ſchlož ſo mi tam tak prawje uſubesche. Tam je eži menužy ſedyn muž, kž je ſebi ſorciunu ſakojík, a tež hždom piwne wezory džerjal, ale lubja k tym ſamym bje tak mala, ſo vrbliſchu herzy ſ hoſblazeho ſukacija won trubiež. Duj je won teho dla dak nowu ſuhlu k rejhvanu

twariež, na ſotrež ſu potom hſchcje kermuſhnu nedjeļu depočnja, hdzej ſo tola Bohu ſkuži, ſara piwne džekali. Potom je ſedyn teho ſuſod zvlu nož pola neho reſwał, hacj runje bje jemu teho brat na tym ſamym dniu wumteč.

Mots Tunka. Haſ, Hanšo, to ſo mi tola tež nelubi.

Hanš Depla. Nje to ſo ſchęſiſanej ſuſeſie nepſchisteſi.

Pſchemyhna wuſtaſenža w Žitawi.

[Pokračowanje.]

Na to pſchindu wſchelake nožje a nožiki, wi- dliſki a nožiž wſchich bromadzie 396 ſe Žitawy a ſ Kamerza. Koprniſte wjez ſe Žitawy a ſ Herrenhuta, jako moſchina k ſhoſej warenju 3 tl. jena ſhoperowa ſhoſejowa khana $3\frac{1}{2}$ tl. parny „apparat“ ſa haptikarjom 300 tl. koliſki a wele druhich wjezow. Klampnarſte džela, jako ruczna

ſykawa $3\frac{1}{2}$ tl. lampa ſe ſwonom wot mlöćnej ſchlezeny 1 tl. 25 nſl. ſhoſejowe deńčka, bes nimi jene $3\frac{1}{2}$ tl. ptacja klietka 2 tl. 25 nſl. por wodowych kanow 4 tl. 15. nſl. atd. Wiezy wot zyna ſ Budysčina, ſe Žitawy a ſ Wulkeho Hennersdóſfa, jako: mobiče na cjeſelove kaſtecie, jena boža matra 18 tl. jena ſchla $3\frac{1}{2}$ tl. wiwowa khana 3 tl. 10 nſl. piwowa khana 3 tl. ſhoſejowe a mlöćowe khany, ſaranj a ſaranczki, Kliſtirſta-

Wykawa 4 tl. 25 nſl., zynowo blido, Njenz menuje je „Schentliſch“ 20 tl. Wschelake wjez̄y wot moſasa, nowego ſliebora, att. se Žitawy a ſ Kameniza, jako ſtote perſchjenje ſ drohimi kamenem ſ uſhadzane, bes kotymiz jedyn 80 tl. placzeſche, ſlieborne jehly, ſloty czajnikow recjaſt ſa žony 11 tl. a jara wele drugich wjezow. Cjaſniki ſe Žitawy. Niektore wjez̄y wot granitoweho kamenia ſ dweju wſow pala Kameniza.

Wschelake zyhle ſ Eichgraben a ſ Reichenau 14 truchow horniczskeho ſudobja ſ Kameniza. Tſi wulſte ſwječinifſi, jedyn ſchleſczany do wyrkwe 70 tl. ſ Budyschina. Džiela wot drachlerjow ſ Budyschina, ſ Kameniza a ſe Žitawy, jako: dwie hri, tif Njemi „Schachspiel“ menuje, jena 8 a druga 12 tl., tabakowe trubki $2\frac{1}{2}$ a 4 tl. pſchafne koſleſto $4\frac{1}{2}$ tl. atd. Tyscherſke džiela, dwaj ſekretarai, jedyn 42 a drugi 45 tl., jene blido ſa 26 woſebow atd. ſe Žitawy. Wschelake wjez̄y wot wiſlow a wot grotu ſe Žitawy a Kameniza. Schyti barometry ſa 7, 4 a 5 tl. ſe Žitawy. 21 wſchelakich ſchęcjeſow a ſchęcjetow ſe Žitawy. Wjasane knihi wot knihiſiſtarjow ſe Žitawy, jena biblija 14 tl. ſpiewarske $2\frac{1}{3}$ tl. Wele wobraſow ſe Žitawy, ſ Lubija a ſ Holdina. Wobraſy wot mocha ſ Bernſtadtta, bes nimi tež Egor noboh. Jedyn wienz wot monjaſtich forenjenow we wobliku pod ſchlenzu 2 tl. ſe Žitawy. Wienz wot woſtowych ſwierkow ſ Ebersbacha w ſtokum wobliku $9\frac{2}{3}$ tl. jedyn teho runja ſe Žitawy $3\frac{1}{3}$ tl.

Wschelake jónſke džiela, wſchilfe ſe Žitawy, jako wuſchiwanie wjez̄y, kapy a ſlobuſi atd. Wſchelake muhle, barby, klii att. ſ Oppelsdorf, ſ Kameniza a ſ Herrnhuta. (Skónčenje přichod.)

S p e w y.

Ranischi khjerliſch.

H l ó ſ: Niekt wotpochuje hola ic.

Hyž ſtrowy niekt na ranju
Vo cſichim mjernym ſpanju
We ſoſku wotucji:
Niech cſelne myſlje ſoſal
A tebe Bojo khvalu
Sa taſku wulku dobrotu.

Twók ſandjel, hyž wſcho ſpasche,
Me w noz̄y wachowajſe,
So mózach w mjeri ſpacj.
Kak nebožomny ſnanoo
Tu ſrudnu noz̄ niekt rano
Ma niechtónjſkulij woplákatj.
Ja proſchu pak tež, Bojo,
Hyž wopuſcheju niekt ſojo,
We horzej modlitwi:

So wſchilko moje džiela
By žohnowane bylo,
So ho mój ſtuk djeniſ poradji.
Ta noz̄ tiſ nimo džiesche,
Ta na ſwſecji ſnabj bjesche
Ta moja poſlenja
Šnadj pred' hacj pſchindje nowa:
We Boh ſkes mothal wola
A woſme pſches ſmerez ſe ſwjetla.

A hyž tež djeniſ ho flane,
So ſwita mi to ranje
Tón mój djeniſ woſleni,
Dha poddam druhu tebi,
Mój Bojo, wſmi ju k ſebi,
So bych był wječnije pſchi tebi.

Tež junu moje cjselo,
Hoh by tež ſhniſe bylo.
We rovi wotucji.
A moje woſo budje
Sso wotewrige tam druhdje,
Hdej me tež twoſi hlož wubudži.

Haſ tamnu ſtronu rowa,
Sam ſahwita mi ſ nowa
Djeni reiſchi, krahnischti;
Sam budje haſke renje,
Hyž ſana noz̄ neſ ſenje,
We Božim wječnym kraleſtwi.

O ſbōjne krahnne ranje,
Sam ſane wjazv ſvanje
Do woſejow neſchindje,
Sam djeni je be wſchoh konza,
Sam netrebaſu ſlonza,
Sam Khrystus djeni a ſlonzo je.

Nech tuto woſomnenje
Me pſchewodža tak renje
Hacj k mojom ſwſatoſej,
Sam reniſchi hacj tudy
Wde klincejz mój hlož khudh,
Hdej ſana noz̄ a cjemnoſz neſ.
Pjetr Mloniſ.

Nawěſtnik.

— — — zacj je rjana holeſka,
Khjetro tolſta kuloſta.
Mloka ho rad napije,
Sšmetany tež woptuje,
Sgyroſki tam pſcheszjeha,
Ach ty taſka dreschlerka!
Nechasli ho poljepſchicj,
Móhlo ho cji neradjiſj.

Pschiwofanje świernej a lubej mandżelskej a lubej maczxi do rowa.

Spi derje luba mandżelska!

Ty na świecji sy pschjetrala.

Schtoj wserita sy na świecji;

To wujiwach we wiecności.

Ty bjesche sprawna mandżelska,

Duż praju dżak eji do rowa.

Te syroty fiz wopushczej,

Ssy derje wotczahnyta mi.

Te syroty eje żaruja,

A dżak eji praja do rowa.

Ty bjesche jim jich luba macz,

Eji nem'jela dosz dżaka dacj.

Duż w twoim rowi ejscie spi,

Dójj **Jehovah** nas wubudji,

Boh pak chyti nam wschiem hnadnje dacj,

Sso junu w nebju wohladacj.

W Porschizach, na dniu twojego po-
hreba 1. oktobra 1854.

Twój frudny sawostajeny man-
dżelski a twojich dżakomnych
piecji dżowlów.

Swojsba Hundrakej.

Zena stwa se świnie komorku a s dalishim
pschifluschenstwom je w Lipiczu k pschenajeczu a
je wscho dalische pola shjeznika Scholty tam na-
prashecz.

K dobrzejtemu nawedzeniu.

Czeszonym Sserbam Budyschini a wokolnoscie
poruczam śwoj derje wihotorowany sklad żidzianych

Wohensawieszjaze towarstwo Borussia w Berlini
se faktadnym kapitalom wot 2 millionow tolet pruskeho kouranta
a s rezervu wot 1 miliona tolet.

Tuto towarzystwo sawieszjuje pschedmety wschitkich družinow po tunich, ale twerdych prä-
miač bes d opłacjowanja.

Bewschitkomne sawieszeniske wumjenenja, kaž tež sawieszeniske formulary moža so pola podpiszo-
nego darmo dostacj.

Sawieszenja moža so na 1 ljetu a na kójdy spodobny krótschi čiaš sežinieč.

Schtoj prämiu na 4 ljeta do prjedka saptacji, dostane 5. ljetu darmo.

Schtoj prämiu na 6 ljet do prjedka saptacji, dostane 7. ljetu darmo a 10% rabata wot 6
ljetneje prämije.

K horzebranju a napiszaniu sawieszenjow porucja so w Budyschini

G. A. Lövenig. Komptoir na swonkomnej lawskiej haſy.

a batymjaných pschedeschcniškow a pschedelioncniškow
(Regen- u. Sonnenschirm) we wschitkich spodob-
nych barbach a wulkojach a w najnowiszej de-
broži kaž tež po najnowiszej módzi. Ja polubiam
tež, so budu swojim cieszenym wobteriarjam stan-
nie s dobrem tworu posluječ a ſebi jich dowiere-
nie psches to, kaž tež psches moſebje tunju pla-
cijſh dobyč a wobchowacj wedzicj.

Tež pschijajam hſicje, so ho wote mne po-
redzenja rucje a tunjo wobstaraja a so mam her-
manski čiaš swoju budu pola wodownizy s na-
pschecja hawptwachi.

Eduard Günther,
pschedeschcniſki fabrikant na žitnej haſy čjo. 50.
w Budyschini.

Wuczahowarjo do Ameriki a do Au-
stralije ſo wote mne najstaroszischo wob-
staraja.

J. G. F. Diecksch,
ſtal. konzef. wuczahowanſki agent.

Ssuche droždje

wſie ſvline a vo ſotrich ſo derje hiba, ma ſtajne
cierſtwe na pschedan w Budyschini na herbſkej haſy
w welbi, psched ſotrym ſtaſi dwaj muraj wypo-
ſenaj,

J. G. F. Diecksch.

 Nedjelu 8. oktobra, budie pola me karpy-
ſtſienje ſ hladkich a honitskich flintow na
dwjemaj ſtejnichcjomaj (Stand) woldjeriane, na
cjoj wschitkich najpodwolnitschich pschedroscha

Jau Schierz,
hofzeñzar w Šderju.

Lubym cieszenym Sserbam porucja ſo w kwiet-
nidzjetanju wscheho waſchnja a polubja naſtunischiu
placisnu

Theresa Winkler,
na prjedarſkej haſy čjo. $\frac{1}{3} \frac{2}{3}$

Wohensawieszjaze towarstwo Borussia w Berlini
se faktadnym kapitalom wot 2 millionow tolet pruskeho kouranta
a s rezervu wot 1 miliona tolet.

Tuto towarzystwo sawieszjuje pschedmety wschitkich družinow po tunich, ale twerdych prä-
miač bes d opłacjowanja.

Bewschitkomne sawieszeniske wumjenenja, kaž tež sawieszeniske formulary moža so pola podpiszo-
nego darmo dostacj.

Sawieszenja moža so na 1 ljetu a na kójdy spodobny krótschi čiaš sežinieč.

Schtoj prämiu na 4 ljeta do prjedka saptacji, dostane 5. ljetu darmo.

Schtoj prämiu na 6 ljet do prjedka saptacji, dostane 7. ljetu darmo a 10% rabata wot 6
ljetneje prämije.

K horzebranju a napiszaniu sawieszenjow porucja so w Budyschini

G. A. Lövenig. Komptoir na swonkomnej lawskiej haſy.

Wuc̄zahowarjow

Smjem po sziehowajch, wubernje tunich placisnach horjebracj:

wot **Bremena** do **Newyorka** a do **Baltimore** s lōdžemi:

- djen 15. ostobra: **Meta**, kapitan **E. de Harde**,
 - 1. novembra: **Republik**, - **W. Wenke**, } 33 tl. stota sa čloweka.
 - 15. novembra: **Juno**, - **D. Edgard**,

Wot **Bremena** do **Philadelphije** 1. a 15. lōdžeho mjesaza.

Wot **Bremena** do **Neworleansa**:

- djen 15. ostobra: Lōdž **Uhland**, kapitan **Lahusen**, } 35 tl. stota sa
 - 1. novembra: - **H. v. Gagern**, - **C. P. Reimers**. } čloweka.

Wot **Bremena** do **Galvestona** w **Texasu**:

- djen 15. ostobra: Lōdž **Wanderer**, fpt. **T. von Ussel**. } 38 tl. stota sa čloweka.

Djecji wot 1—10 ljet 5 tl. stota mene a tajke, kiz hiscje lieto stare nejsu, zyje darmo. Cjischane rospakasanja a erne powuczenja wo wschtikim, schtoj chjedja wuc̄zahowario wedzicj, dawa rad a darmo

W Budyschin, na herbskej haši

J. G. F. Nieckisch,
fral. konz̄s. wuc̄zahowanisti agent.

Wedyn djietawny muž može hnydom do djieka stupicj, kotrej psches zyti symu smjeje. Wscho dalische je shonje w wudawarni Serb. Now.

Ratclowske ev. luth. herbske towarzwo smjeje nedjelu 8. ostobra shromadzisnu.

Djuročjanje ev luth. herbske towarzwo smjeje nedjelu 8. ostobra shromadzisnu.

Psched syd siwo.

W Smolerjowej kniharni može šo dostaci:

Wulka spezialna kharta

c̄z o r n e h o m o r j a
a wokolnych krajow. 10 n̄sl.

Menscha kharta c̄orneho morja
a wokolnych krajow. — 5 n̄sl.

Menscha spezialna kharta
K r i m y

a sebastopolskeje wokolnosje. 3 n̄sl.

W Michalstoj zyrliwi prieduje 17. nedj. po šwetrojzi dopolnju f. diaconus designatus Frantman wopolnju f. d. Wjazka.

Majnowsche powesje.

Sebastapol ne je hiscje dobyty, psche-
tož ani do Parisa, ani do Londona žara nepoſtrjedna depescha pschischla neje, kiz
by nieschto tajke powedala. Wele wjazy
pische šo s Konstantinopla, ſo je tam 6 lō-
džow ſtranenymi pschijjelo a ſo ſu Ruđojo
ſylniſchi, hacž ſo ſ woprijedka ſdasche.

Voređenje. Na str. 312. dyebi rjeſacj: 46. loterije, niž 45.

Zandzena sobotu žita w Budysinje płacachu:

Korc.	Wysza Nižsa Sredzna						Korc.	Wysza Nižsa Sredzna						
	Płacizna.							Płacizna.						
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.		tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	
Koſta	5	15	5	—	5	7½	Rjeſif	7	20	7	10	7	15	
Widzenja	7	2g	6	25	7	15	Zabk	12	—	11	15	11	22½	
Dećinen	4	—	3	15	3	22½	Heidischla	9	—	8	20	8	52	
Worš	2	7½	1	25	2	2½	Bjern	2	—	1	20	1	25	
Hroš	7	—	6	—	6	15	Kana butev	—	13	—	11½	—	12½	
Dowoz: 3290 korcew.														

Ćišane pola K. B. HIKI w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za nowěški, kiž maja so w
wudawatni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawať
J. E. Smoler.

Kóžde číslo placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlétua předpłata pola
wudawarja 6 nsl. a na krai.
póscie $7\frac{1}{2}$ nsl.

Císto 41.

14. džen oktobra.

Lěto 1854.

W opjcielcje: Szwietne podawki. S Matbez. S Hornej Strozie. S Budyschina. Sserbska boja
ßlužba w Držjanach. Spjewy. Pschilopk. Hanß Deyla a Mots Lunka. Pschemysna wulfajenza w Žitawi.
Syrkwinsske powjesje. Raułeschtnis.

Swētne podawki.

Sakſa. Wurjadny frajny ſejm bu 10. oktobra psches krala wotewreny, ale to niz w ſejmowni, kaž hewak, ale po starym waschnju w kralowstiu hrodzi. Kral spomni w ſwojej ryczi, kouř k shromadzenym ſapóſlanzam djer-jeſche, so maja ho na tutym ſejmi woſebnje wſchelake nowe frajne ſalonje domuradzicj a minister Czinski pschistaji, so budje tež wo dale- twarenju žitawskeje ſelesnizy rycz a wo penesach, kiz maja ho kralowskej hwoſbi pschiswolcji. Veczor biechu wſchitz ſapóſlanzy wot krala na hossinu pschepröſcheni. Pschi tež ſamej wunesze kral ſlawu „na ſbožje zyłego kraja“ a pschedsyda prijeneje komory „na krala“, pschedsyda druheje komory pak „na kralowu a kralowsku hwoſbu“. Sa pschedsydu prijeneje komory je rittmischir ſe Schönfels a ſa pschedsydu druheje komory apella- gionſto-hudniſki radicjel Dr. Hauſa ſ Lipska wu- ſwoleny. Mjestopschedsydi ſtaj plawenski mjeſch- cjanosta Gotischald a budyski appellazionſkoſudniſki pschedsyda ſ Griegern. — W Žitawi bu 2. oktobra dotalny konrektar Kämmel ſa direktarja tamniſcheho gymnaſia ſapolaſan.

Pruſy. Mjesto Memel je jara wulke nesbožo potrechito, wulki džiel mjesta je ho wot- palit a wohen je tam na 5 millionow ſchody načzinit. Dofelz menujzy tu khwili žane psche- ſkipske twory po morju ani ſ Ruſowskeje ani do Ruſowskeje hicž nemózeja, dha dži wone woſebje psches Memel. Tam bje teho dla ne- móžne wele konopjoweho a laneho džiela, jara wele toja, laneho ſymenta w wulkich magazinach

nahromadzeneho a teho runja tež wele tajlich wjeſow, kiz ho ſ druhich krajow do Ruſowskeje woža, a runje won wetschi džiel tajlich maga- dinow je ho ſobu wotpalit a duž je ta ſchoda tak wylsa. Bes druhim bu ho tam tři gyrlwje a pecj ſchulow wotpalito. — Pruske ministerſtwo neje, kaž ho ſda, ſ rakufi ſiazy tak psches iene, kaž hewak a to teho dla, dofeſz chze rakuſte pecja ſ Ruſami wójnu ſapocžecj, pruske pak ſe wſchei možu na ſinerne ſiednanje džiela. —

Rakuſy. Jako bje do Pariza ta ſejzana powesz pschischa, ſo je Sebaſtapol dobyty, khwa- tasche rakuſki pôſlanz Hübner i franzowſkemu khje- žorej a ſefny, ſo jeho khježor i tajfemu dobyczu nad Ruſami ſbožje pschecj dawa. S teho chjedza njetko politikarjo ſiawnje ſpōmacj, ſo chze rakuſki khježor ſtere liepe ſ Ruſami wójnu ſapocžecj. To ho nam ſkoro tež tak ſda, ale my pak tež myſlimy, ſo móhla tajfa wójna ſa Rakuſchanow jara hubenje wupanycj, hdźi jím prusti kral a druhe njemſke werbi nepomhaja, — a eži budja ho drje tola paſz a ſebi druhich ludzi dla porſty ſpalicj. — Khježor je džafomny list wosſiewicj dat ſa to, ſo je lud k frajnej požgony tak bohacije ſtadowal. — Štawny pôſki general Chlopiz- ki je w Krakowі wumrel. — Belgiski kral je do Wina na wopytanje pschijſet. —

Bajerska. W tutym kraju je w tym lje- cji 6163 ludzi na kholeru wumrelo; njetko je pak tale khoroſ ſkoro zyļje ſastala.

Franzowſka. ſsem je powesz pschischa, ſo je roſtaſowať franzowſkeho, w Krimi wojo- wazeho wójſta, marschal St. Arnaud wumrel.

Wón bje halle 53 ljet stary. Wón neje pak na rany, w bitwi dostate, ale na khorosz wumrec. — Khiezor a khiezorska chzetai wokolo hód jendzelsku kralowu wopytacj. — Franzowsojo su s djjela jara mersazy, so je powesz wo dobycju Sebastopola newjerna byta; pschetoż tam a hem biechu t czeſci tajkeho skutka mjeſta poſwjecili, wulſe parady djerzeli a teho runja, a njetko ſhonja, so na tej zykej wjezy nicžo wjerne neje. — Nowiny wosiewuja, so je ſkutkowanje lóđjow w naranskim morju njetko ſtonczeno a so tam jenož parolodzieje wostanu a to tak dotho, hacjich lód newuczieri.

Jendzelska. Ministerſtwo wuhotuje ſe wſchim kawalkom nowe djjelby wójska a ſda ſo, ſo chze wójny ſe wſchej mozu weſz. —

Ruſowſka. S Krimy pſchu jako najwaznische, ſo je jendzelsko - franzowſto - turkowſte ſienocjene wójsko po wulſej džielbi do Balaklavu pſchijelo a tam wutupito. Balaklava je menujy pſchitaw (Hasen), kij na połou ſch ei ſtroni njehož dwie mili wot Sebastopola leži. Ruſki general Menzikow bje ſebi najpriodžy tež myſlit, ſo ſienocjene wójsko pſchi wſchitim ſa poczatku hnydom pola Balaklavu wutupi, a bje teho dla tam wſcho ſ jeho powitanju pſchihotowat. Wo tajke powitanje pak neſchecjelo naſſtere nerodzicju a duž pola Cypatorije, na połou ſznej ſtroni wot Sebastopola, wutupicju a Menzikow dyrbesche ſim tam napschecjivo czahnycej. So je tam pſchi riež Almi ſ bitwi pſchischi, ſmy hizom tydjenja piſali. Tuta bitwa, hacj runje dotho netrajesche, je tola jara horza a krawna byta a Ruſojo, kij mjeſachu mene wójska, dyrbjacu zofacj; tola neſchecjelo na mjeſzi ſa nimi nehonjacu, dokelž biechu ſamt jara cjerpeti a dokelž tež kavallerije nemjejacu. Wot neſtotrych franzowſich a jendzelskich regimentow je na 3 haj 400 muži panylo a generalej Thomas a Kanrobert buſhtai ranenaj. Kanrobert je njetko mjeſto ſemreteho generala Arnauda kommando franzowſkeho wójska na ſo wſat. — Majnowische powieszie du hacj do 3. oktobra a hacj do tuteho dnja žana bitwa wjazy byta neje. Ruſojo maja drje krajinu, kij ſo wot Sebastopola ſ pótnej czechne, wobſadženu a moža ſo po tajkim ſ wójskom, kotrež ſim pſches

Perekop ſe ſameje Ruſkeje ſ pomožy pſchindje, ſienocjicj. Ale bes tym ſo ſienocjenti neſchecjelo naſſtere ſ wobeju stronow, menujy ſ pótnejne a poſonſcheje, ſ Sebaſtopolej pſchibliža, pſchetož dokelž maja woni wele lóđjow, dha moža wſchudzom lóhko ſkutkowacj. Ruſojo ſhwataja Sebaſtopolej tež ſ pomožy a bliži ſo tam hetman koſakow, ſ menom Chomutow. Wón ma njehož 10,000 muži pſchi ſebi a ſa nim czechne hishcje wele wjazy wójska. Teho dla wjeſchcji ſo, ſo Franzowſojo a Jendzelscjenjo, je ſi Sebaſtopol w časzu dweſu nedzel nedobudu, ſaſo preč czahnycej dyrbja; pſcherož potom by tam Ruſow wele bylo a tež by potom ſtrachne wedro pſchischlo a wulſe wjetry, kij bychu lóđjam jara ſchodzić mohle.

Ruſojo ſu pſchi nutſpućju do ſebaſtopolskeho pſchitawa wójskom starých lóđjow pod wobu pſchecjili, tak ſo je pucj na tajke wachnje zylije ſaracjeny. Lóđzie neſchecjelow leža pſched pſchitawom wonka. Neſchecjelo chyču 4. oktobra na Sebaſtopol tſielecz pocjecj.

Turkowſka. Do Konstantinopla ſu njeſotre tawſhyh ranenych ſ Krimy pſchivewli; bes nimi je tež franzowſli general Thomas. — Jendzelski 32. regiment, 700 muži ſylny, mjeſeſche w bitwi pſchi Almi 356 morwych, bes nimi 27 wýſkich. Tak menowany hočhottſki regiment, 900 muži ſylny, mjeſeſche na 500 morwych. Turkojo pſchi Almi do bitwy pſchischli neſju.

Ze Serbow.

S Maſhez. Pſched njeſotrym čaſom ſia ſo tudy to neſbojie, ſo tudomny inspektor f. Grellmann do gratu mločjateſe maschinu padze, hdzej bu jemu nimalje ruſa wutorchnena a ſzyła tał wobſchłodjenia, ſo dyrbesche wón 9. oktobra wumrecj. — Njeſchtio čaſa predy bje ta ſama maschina tež jenej džielawej žont ruku ſlamala.

S Budyschi na. Dotalny draždjanſki ſeminarist, f. Röbel ſ Nadžanez, je ſa ſaſtupneho wučerija w Sprembergu poſtajeny.

S horneje Stróžje. Raſch wučer, f. Neumann, je ſa zyrkiwſkeho wučerija w Pózlowach deſignerowany.

S Budyschina. S listom, kij su sastojeny tydjeni wot amerikanskich wuczjadowarjow pschischke, nashonichmy, so su cji ham 10. septembra Hamburg wopushczili a so je ich duchomny Killian w Liverpooli w Jendzelskej doscijehnyt, hdzej su woni choroszje dla njejotre dny lezo mostacj dyrbeli. Chorosz je shjetro bes nimi sakhadjala a je woszebie wele djieci wumrelo. W Liverpooli je jena zyla swojba hacj do jeneho syna wotemrjela, menujz: wieszy Schatto-Mrosko, jeho zona a jeho doroszona njemoohlucha djowka, wschitzu s Tamneho. So by tutej swojej njemoohluchej djowyy mjezhischki pschichod pschihotowal; teho dla pak je pecja Mrosko wocjahnyl a njetko je won ham se swojej zonu a s tutej swojej djowlu w guszi wumrel. S zyla ho s listom, kij su nam psched wocjji pschischke, spokawa, so by ho wele wuczjadowarjow najradzo saho wracjito, jeli ho to jenoj njelat czincj dako.

Jewc

S Budyschina. W tej czrijodji wuczjadowarjow, kij psched njejotymi nedjelami wot jow do Ameriki, wotjedzicha, je pecja pschezo shjetra czrijodziczka nefniczomnikow a jebakow byla. Tute nowiny su nam hijom tsi tajte kusti wo nich wosiewile, kij nam nadobnosz, sprawnosz a kschiszansku mysl tamnego wuczehnijazego pašma, kostrehoz wotthalenje njetk wotzny kraj zelnwie wobzaruje, spoknacj dachu. Tu dowolamy hebi pak schtworty tajti kust, k cjeszi a kwalbi spomnenych poboznych ludzi, kotrychz tudomna swietna a duhomna nusa, skajenosz czloweskego splaha a tajte a druhe hubenstwo do noweho, liepschego swjeta, do sbozomnic a renisich wobydleniom won cjesresche, pschistajcij. W. C. bje a bydlesche predy a hacj do spomneneho wuczehnienia czašnikar H. J. Tyn hamy bje hijom dolho predy jara bliske, niz pak runje tak cjesne a nadobne snajomstwo i wieszej M. Sch. w C. pod tym lubenjom, so budje wona jeho pschichodna mandjelska, szczenik. M. Sch. porodzi djieciatko a H. bu nan. Po bojim a a czlowiskim sakonju jeho njetk tež nanowe pschi-

skuschnoszje na djieciatko a macjer wjasahu. To-la schto te same s lóhkej myslu aby, schto macjer a djieciatko sastorczi, schto nochzysche wo nanowstwi schto wedjicj, schto tu stanenu newinosz macjerje sanicji a tu slemenu cjesz pozejivoszje ju aby-wschi, sastorczi?! To wschitko bje H. J. kij woniczim niczo wiaz wedjicj nochzysche a ho tež runje tak malo sa winowateho djerzesche, k wotcjechnenju swojego djieciatka atd. te po sakonju postajene peneszy pschinoschowacj a tej macjeri jeje tubenu cjesz nješak sarunacj, wele mene, so by ho swojego lubenja dopomnił a je tak ruczje hacj mozno dopelnicz pytal. To wscho pak pschinucz na posledk tu macjer, so dyrbesche hamu sa ho a swoje djieciatko skorzbu pscheczivo H. J. pola śudnistwa sapoložicj. W prijenej termiji drje won nanowstwo saprecz nemožesche; ale dokelz nochzysche wiaz hacj wokozu najlászchich po sakonju na lato postajenych pschinoschowow lietnje pschinoschowacj, dha ho pschi turym pschilubenu ani se skorzbnizu, ani s formindu swojego djieszja, ani s wyschnoszji siednacj nemožesche, tak so dyrbesche skorzba swojego wusudzenja wotčakacj. Ale schto hebi H. J. bes tym wotmyśli, so by swojim winowatoszjam zyje wucjeknyt? Do Ameriki wucjahnycz a stradju wucjelnycz, to bje ta mysl, kij jeho njetk sapshija; su won tež wuwiez pytasche a k temu bje dobra skladnosz. Doho nan a jeho pscheczeljo w miejstaczu W. menujz bjechu hebi tehdom hijom tež dawno wotmyśli, so won pocjahnui, a dokelz ho won ham naisskere swojich spomnenych pschisluschnoszow a tež skorzby dla psched swoju tudomnu wyschnosz pschincz a hebi tam wuczjadowarsti paš wustajcji dacj bojesche, dha da ho won stradju — a stajkemu jebanstwu poda tež jeho nan swoju ruku — pola wyschnoszje w W. na paš swojego nana jako swójbny stav teho sameho sapshacj. To pak bje M. Sch. shonila, kij teho dla k wyschnoszi tudy pschindje a proschesche, wosiewio, schto a kaf je H. J. jebarzy sapocjinal, so by ho jemu wuczjadowanske

wepišmo pola wyschnosje w W. sadžeržalo a sa-jimało. Taſke ſajimanje tež ſo hnydom ſta a jeho meno bu hnydom ſ paſa jeho nana wuſtor-czene. H. J. tak njek ſobu cjahnyc̄ nemogesče; ale kaž ſmy poſdjiſho ſhonili, dha je ſebi pſches druhu neſnicžomnoſz a leſz pomhac̄ wedzik a ſo thđenj poſdjiſho, hac̄ tamni wucjahowarjo, ja tutym do Hamburga podat, hdjež je iſich djen predy, hac̄ ſu dale do Žendjelskeje wotjeli, do-ſcjahnyl a ſo i nimi ſiednociſt. Ale praschesch ſo, kaſ je wón tak zylje bes paſa pucjowac̄ móhł, dha ſym jako wotmolwenje na tuto pra-ſchenje ſhonili, ſo je paſ ſwojego ſwaka, wjesteho U. w W., kiž je ſebi, doſtež je najpredy tež wu- cjahnyc̄ chył, taſki był wuſtajic̄ dał, potom yak ſebi tu wjez je był hinač roſmyſlit a teho dla domach wostal, doſtač̄ wedzik, tak ſo wón njek niž jako H. J., ale na meno U. pucjuje. To je ta nadobnoſz, sprawnoſz a kſcheczijska myſl H. J.—a, ſotruž horakach mjenachmy, a hdv by ſpom-neny U. žanu winu na tym mječ, ſo je H. J. jeho paſ doſtał, dha móhł ſo lóhy tych w artif. 247 a 248. kriminalneho ſakonja poſtajenych ſchitraſow dočkač̄ mječ. — W. chla.

Tbiadwazeta ſerbſka boža ſlužba w kſchiznej zyrki w Dreždjanach, nedjelu tydjeni, prijeni oſtobra, bjeſhe bohacjie wopytana wot dreždjanſkih a weſnich, wot star-ſkih a młodſkih, bes ſotrymij htoſſtvo wojer-ſkih muji wiđiſtchmy. Ratwariaze prijedowanje po liſti ſwiateho Pawoła na Efeſiſkih w 3. ſtawi, wot 14. hac̄ do 21. ſchuežki, ſluſhachmy wot knesa duhomneho Žakela ſ Wujesda; ſpovednym ludjom pak, ſotryh ſo 294 naſic̄, bjeſhe ſche knes vicedrektar Wanak ſ Budyschina dwie ſpovedneſe ryciſt.

Jako ſerbki ſpiewać bjeſhe I. wucjer Kral ſe Židowa ſobu pſchichol. — Kjerluschje bjeſhu, kaž bewaf, ſe „ſpiewatſkih” woſebje wotcjiſtcejane a ſpiewachu ſo: k ſapocžatkej čj. 441, do ſzenja 239, po prijedowanju 154, pſchi božej wečjeri 186.

Spovedni ludjio bjeſhu ſo hižom $\frac{1}{2}$ 11 wokolo božeho woſtarja ſheromadjeli; lemschenje ſamo ſapocža ſo w ſidnacjich a ſkonči ſo po ſeneſi. —

Pſchichodna ſerbſka boža ſlužba budže, ba-li böh, druhu nedjelu adventa, 10. djen deſembra.—

Tón pak, bes ſotrehož ničjo neje a wot ko-frehož wſchwifón dobry a dokonjaný dat wuſhadja, chył ſ wotzovſej mkoſzju dale nad naſchimi ſerbſkimi lemscheni rukowac̄ a je kraſnje žoh-nowac̄ ſ ſbožu tych ſkerbow, ſotſiž tež daloko wot Lužiz jeho w wutrobi noscha a ſo ſ nemu modla!

S p e w y.

M e ſ w j e r n y L u b y.

Głów: Ja tam wiđiſh wróbla lecjo ic.

1. Na ſahrodži pejolti bóreža,
Domach moja mačjerka;
Mało ſym ſi lenu pljeka,
Móležke brjemjo pſchineška.

2. Nehwač, nehwat, luha mačje, ſ
Hdyž je deſchciſta ho ſchlo,
Poſteſala ſym pod lipu,
Spjewaſche tam placjatko.

3. Nelži, nelži, džówka moja,
Snaju twoje placjatka
Po kſhidleſtſkach, po pericžku —
Wjem ſich lehne ſpjewanęſta.

4. Š holblom furča, ſ liſčku mjenja,
Škote horę naſubja,
Do ſich wohnja woda bježi,
Naſli ſu ſich luboſzja.

5. Schworeži woda po pſcherowęſku,
Neje ſ kchwatom pericžku:
Moja mač je prawje miela,
Pericžku bje pačolo.

6. Š wſitrom, ſ wodu ſe mi wuſhol,
Hdyž ſum ſkuda, ſlužomna,
Miela ſubko, wele venes,
By ſaf' pſchichol na ſajtra,

7. Pſcheljef ſy naſwysche horę,
Cjorne rjeſi pſchekuwal,
Š kaſtojeſkami by ſo wróciſi
A mi jaſny perſchejeſi dat.

— o —

Priłopk.

○ Kaž je ſ nowinow ſnate, pſchelinachu ſo pſchi poſlenim powodjenju w Schlesynſtei tamne wuleſe wody tež pſches pohebnisſejo w Herrnlau-erſtzach, roſtorhachu tam mnohe rowy a wu-walachu ſ nich ejeta. Tak ſia ſo tež ſ nowym

rowom jeneje burskeje jony, kotrejz kaschę bu psches wodu s rowa wuwaleny. Tola na tom niz dosz; tutón scudny podawki dyrbeſche hisczenj scudniſche a wopravdzie ſakofne napohladano doſtarz; pschetož spomnene wody pschitwedzechu

tón wuwaleny kaschę ſashy do dwora teho wudowza, swoikal bjechu jón dzen predy w ſwiatocznym cjahu k wjecznemu wotpočinku — ſaz bjechu ſo teho nadzijeli, wotneſli.

— W. —

Kak

rozom

Hans Depla

wotritnij

a

a

Mots Tunka

Indzi polda

* * *

škréjetaj.

* * *

Mots Tunka. Hanžo, na klamarenju dyrbi tola njeſto ſo warbi bjež, pschetož wono pschezo wjazy klamarjow naſtawa.

Hans Depla. Haj, Mots, to wſchaf eji ja dan pramo bjež. Ale to je tola tež wjerno, ſo mazu njeſtoſt klamarjo druhdy cjepeſzy niſne a husto wulſu haru, predy hač žanu titku pschedabja.

Mots Tunka. Raha dha ty to mjeniſche?

Hans Depla. Nô, Mots, ja nedawno psches ſenu wefku djeſch, a wiđich, ſo mjeſeſche tam jedyn klamarſlu taſlu wupowiznenu. Tuteho

noweho klamarja chyvch ja tež ſefnacj a djeſch ſebi teho dla ſo nemu njeſtoſt kupiež. Ja ſebi lut kfofeja žadach; ale predy hač ja tón ſamy doſtach, dyrbiach khetru khwilu cjaſacj. A ſchiu dha ſebi ty myſliſch, Mots, ejeho dla to tak doſko traſeſche?

Mots Tunka. Nô, ejoho dla dha?

Hans Depla. Hlaj, won wſchaf Janeho kfofeja nemjeſeſche, a bje teho dla po wjih wokolo bjeſch, ſo by ſebi njeſtido ſut poježik. Iako bje tón ſamy poježenj doſtak, pscheda jón potom mi.

Mots Tunka. Nô, to je mi ſroñny klamat

Pschemypſna wustajenja w Žitawi. (Skončenje.)

Wſchelake družiny mydla ſ Herruhuta a ſe Žitawy. Jedyn pórjanž ſa 10 tl. ſe Žitawy. Konditorſke ſakofny pod wſchelakimi menami ſe Žitawy. Kudlje ſe Žitawy. Žena kolbaſa 11 puntow cjeſka ſa 4 tl. 12 nſl. ſe Žitawy. Jedyn pótč 17 ½ punta cjeſki 6 tl. tež ſe Žitawy.

To dha by ſ krótki najwažniſche bylo, ſchtož bjeſche naſcha ſakſka Łužiſa jako po laſtu ſwojeſe wuſhilnoſcie ſo ſawnemu napohladej wustajiſta. Wſchitke tute ſestajane, ſporviſchane a na bliđach wuſchileſtrene wjezy bjechu do 719 cjiſlow roſ-djiſelene.

Tola ſruchow bjeſche pak wele wjazy, pschetož cjiſlo 105 — 108 mjeſeſche kóžde 48, a ejo. 110 72 rubiſhlow, ejo. 355 mjeſeſche 81 nožow,

a tak bjechu mnohe cijaska, kij wjazh fruchow mjejacu.

Wjesje spokoja za moje so teho dla tuta wustajenja menowacj, pschetoz wona bjesche bohacieje woposkana. Wele bjesche hem pschitsko ale wjazh budjische hisczeje pschincj mohlo, pschetoz w naszej Lujizy so hisczeje nieschtozkuiz djjela, schtoz tu wustajene nebjesche.

My skonczamy naschu rosprawu s tym pscheidenjom, so bychu so na wustajenju, kij so sa nieskore ljeta w Budyschinie wotdjerzecj budje, hisczeje jukrcoz bohatscho wobdzielili.

C-i.

Cyrkwinske powjesce.

Krćenaj:

Michalska cyrkej: Anna Martha, C. G. Be-
sera, farjadowatja w pschadowni pod hrodom, vj.

Podjanska cyrkej: Jan Bohuwier, Milkawscha
Bedricha, wobydleria na Zidowi, vj.

Zemirjeći:

Djen 22. septembra, Bawoł Jan Emil, G. E.
Schuberta, wobchedleria Hlomjaneho dworu pod hro-
dom, §., 10 m. — 23, Ernst Aug., nem. §., se Zid-
owa, 1 m. — 26., Maria Selma, L. S. Leo,
futraliedzielaria na Zidowi, §., 5 m. — 26. Koral
Ernst August, J. G. Schramy, žinnozheria w Gelo-
nej Borsczej, §., 6 l. — 1. oktobra, Otto, Bo-
hwuweria Hobiana, cijesliškeho mischtra, §., 1 l. 6 m.

W michalskej zyrkwi prjeduje 18. nedj. po swi-
trozih dovolinjach k. d. Wjazka, popolinu k. d. Wanak.

Postajenje czežkoty a placzisny khljeba, muki a wotrubow

wot 10. oktobra 1854 hacj na dalisze sa mjesto Budyschin.

A. Sa mjeschcianskich pekarjow:

II. Ržane pecko.

1	fl.	:	:	:	:	—	fl. 1 nřl. 2 np.
2	“	:	:	:	:	—	2 “ 3 “
4	“	:	:	:	:	—	4 “ 5 “
6	“	:	:	:	:	—	6 “ 8 “
8	“	:	:	:	:	—	9 “ “
							drubeje sorty domjazeho khljeba s 2 pojsnamenicej:
1	fl.	:	:	:	:	—	fl. 1 nřl. 1 np.
2	“	:	:	:	:	—	2 “ 1 “
4	“	:	:	:	:	—	4 “ 2 “
6	“	:	:	:	:	—	6 “ 2 “
8	“	:	:	:	:	—	8 “ 3 “

W Budyschinie 10. oktobra 1854.

B. sa holskikh, židowskich a wehnych pekarjow:

4	fl.	:	:	:	:	—	4 nřl. 3 np.
6	“	:	:	:	:	—	6 “ 5 “
8	“	:	:	:	:	—	8 “ 6 “

druba sorta domjazeho khljeba, s 2 pojsnamenicej:

4	fl.	:	:	:	:	—	4 nřl. — np.
6	“	:	:	:	:	—	6 “ — ”
8	“	:	:	:	:	—	8 “ — ”

II. Muka a wotuby.

1	:	ržaneje muki	.	4 · 27 ·	—	—
1	:	ržanych wotubow	.	1 · 19 ·	—	—

Mjeschcianska rada.

Nech so Tebi njeſt tež spodobaja
Zuse mjeſta, kraje baldke,
Nech Čje w zusbi tež tak lubo maja,
Kaž Čje lubowacha duſchje ſerbowſte.

Tola be wschej pschu wojska ſralowſteho,
Be wscheinm synkom, ſlinkom wojerſtwu,
Dopomin ho Th pschego lubje teho:
So Čje w Eſerbach najwjaſt lubuja.

Jakub Scholka w meni hermančianskich towarzichow a towarzekow.

Jedyn abo dwaj ſchulerei mójetaj wot njeſtko
wobydlenje a jiedz dōſtacj. Wjeho dalisze je ſho-
nicj pola ſtrawſteho mischtra Louis Schulz w
Budyschinie, na bohatej haſhy čo. 80 po dwjemaj
ſhodomaj.

N a w e ſ t n i k .

Lubemu towarſchej

Augustej Schimrigkej

pschi jeho wotkhodji s Hermanez.

Wózny kraj Čje do zusby njetk woła,
Dalscha ſtrona djjeli Čje wot naſ,
Tola dopommecje na Tebe wſchak thowa
W naſzej wutrobi so fa wſchon cjaſ.

Th bje towarſch dobrociwy, sprawny,
Pschezel, kij bje kóždom k pomozy:
Duz Čji prajimy djjak tudy ſlawny
Sa wſchu luboſz, kotorž ſhoničmy.

Powschitkomee sawieszjaze towarzstwo.

(K. S. priv. Assicurazia Generali w Triest.)

Saruczajy fond towarzstwa	Dżekacz millionow	500,000	schiesznakow dobrzych penes.
Sakladny kapital			2,000,000 schiesznakow.
Reservy hacj ult. decr. 1852 składowane		5,000,000	:
Doshody na pramicach a na kapitalskej dani		3,000,000	:

Wetschi djiel samozjena towarzstwa je na kubka hypothekarszy wupożejeny.

Sawieszenja na twory, maszyny, mobilije, skot, wumłocjene žita atd. atd. pszechdziwo móhnu po tunich twardzie postajenych pramicach.

Doplaczowanja ho żenie żadacj nemoga.

Policy w pruskich penesach, wuplaczowanja sa składowanie bes wotczehnenja w tych samych penesach.

Pschi sawieszenjach ratarstich pschedmetow posicja towarzstwo wołebne dobytki.

Sawieszenja kapitalijow a rento na żywienie ciałowców. Sawieszenja puczivajzych fu-

plow na drobach a gelejnizach.

Wszyste pożądane wukładowania dawa

Ferdinand Petau,
wokresny agent sa Budyschin a wokolnosz.

Wysze swojich wubernie sylnych suchich dro-
dji poruczam tež wszelkie materialne twory, jako
fhosej, dobry żofor, melisowy żofor,
drobny żofor, biele, żółte a brunę far-
nowy żofor, małe a wulke hróshki, skłodki
a hórkę mandlje, czerstwe, jara sylneko-
renje, jako żylje wopravdzity safran,
żymt, żymplipu, macijowe worechi, ma-
cijowy kwiecj, naliki, nowy koren, pó-
pet. To wszelko poruczam ja k prijedkstejajym
kermuszhom po najtuniszej placjissi.

W Budyschin na herbskej haſy k dwjemaj
muromaj.

J. G. F. Niedsch.

Nowa ljepkowana, jara wulta tykan-
zowa papera, knih po 18 np. ma na pschedan
J. G. F. Niedsch.

Wuczahowarjo do Ameriki a do Au-
stralije ſo wote mne najstaroszischo wob-
staraja.

J. G. F. Niedsch,
kral. konfes. wuczahowanski agent.

S u c h e D r o ž D z j e

ylje sylnie a po kotrych ſo derje hiba, ma stajne
czerstwe na pschedan w Budyschin na herbskej haſy
w welbi, piched kotrym ſtaſ dwaſ muraj wupo-
ſnenaj,

J. G. F. Niedsch.

So by ſo na wjazore naprawschowanje wot-
molwiko, dawam ſ tutym k navedjenju, ſo ſo
psches mój wukładowanski a wobstaranski komptoir
(Nachweisungs- und Versorgungs-Comptoir) ha-
ptykarszy pomoznizy, pschedku puszty pomoz-
nizy, privatni sekretario, ſchoſarjo, haj-
nizy, ſlujobnizy, hetmanjo, po honcojojo,
ſahrodnizy, wudawańnicjie, hospoſy, fu-
charki, komorniczki atd. ruczje a derje ſasta-
raja a ſo ſo poruczenia w taſkim nastupanju tak
derje ſa knejich, ſaq tež ſa ſlužbuprytazych ſwjeru
wobstaraja.

W Budyschin 12. oktobra 1854.

G. A. Lövenig,
na ſwonkomnej lawſej haſy cjo. 8 $\frac{1}{2}$ f.

W Smolerowej kniharni może ſo dostacj:
Menscha ſpezialna kharta

K r i m

a sebastopolskeje wokolnoszje. 3 nſl.

Menscha kharta čorneho morja
a wokolnych krajow. — 5 nſl.

J. G. F. Niedsch,
kral. konfes. wuczahowanski agent.

Pschi czechnenie 46. kral. saks. krajneje lötterije padzachu do mojeje kollekzije sziehowaze wetsche a menšhe dobytki a to na

cjo. 23753 5000 tl.

• 19937	1000	-
• 19976	1000	-
• 32539	1000	-
• 36661	1000	-
• 13218	400	-
• 21543	200	-
• 23719	200	-
• 23728	200	-
• 23795	200	-
• 34772	200	-
= 36699	200	-

cjo. 42149 200 tl.

• 13217	100	-
• 13246	100	-
• 13273	100	-
• 13276	100	-
• 13284	100	-
• 19914	100	-
• 19927	100	-
• 19935	100	-
• 21522	100	-
• 23763	100	-
• 23787	100	-
2 dobytkaj po	60	tl.
279 dobytkow po	50	-
25 dobytkow po	40	-
45 dobytkow po	30	-
27 dobytkow po	20	-

Tuto czechenym a lubym Sserbam Budyschi-
na a wokolnoszje najpodwolnitscho wosjewuju, po-
ruczam so tež k 47. lötteriji $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ a $\frac{1}{8}$
ložami. Prjenja klaša budje 18. dez. czechena.

W Budyschini, pod hrodom cjo. 32.

Handrij Hennig.

Zańdzeniu sobotu žita w Budysinie płaćachu:

Korc.	Płaćizna.						Korc.	Płaćizna.						
	Wyšsa.		Niżsa.		Srzedzna.			Wyšsa.		Niżsa.		Srzedzna.		
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.		tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	
Róžka	5	15	5	—	5	7½	Riepit	7	20	7	10	7	15	
Wschewza	7	25	6	25	7	15	Jahly	12	—	11	15	11	22½	
Ječmen	4	—	3	15	3	22½	Hejduschka	9	—	8	20	8	52	
Worw	2	7½	1	25	2	2½	Bjern	2	—	1	20	1	25	
Hróch	7	—	6	—	6	15	Kana butry	—	13	—	11½	—	12½	

Dowoz: 3290 kórcow.

Ciścane pola K. B. HIKI w Budysinie,

W 5. klasz 46. kral. saks. krajneje lötterije padzachu do mojeje kollekzije sziehowaze wetsche dobytki a to na

cjo. 36661 1000 tl.,

cjo. 3020	400	tl.	cjo. 35233	400	tl.
• 3036	400	=	• 35233	400	=
• 27924	400	=	• 35233	400	=
			• 35233	400	=
cjo. 3006	200	tl.	cjo. 36699	200	tl.
cjo. 27930	100	tl.	cjo. 35241	100	tl.
• 36612	100	=	• 35241	100	=
• 36668	100	=	• 35241	100	=
• 36674	100	=	• 35241	100	=
• 36688	100	=	a t. d.	a t. d.	

W Budyschini, 7. oktobra 1854.

G. A. Lövenig.

Komptoir: na swonkomnej lawskiej haſy.

Szmolerjowa knihaćnia w Budyschini s tutym najpodwolnitscho wosjewja, so wona tež wschitke njemiske časopiszy wobstara, jako: Gartenlaube, Dorfbarbier, Sächsisches Kirchen- und Schulblatt, Sächsische Schulzeitung, Pilger, Bienenzeitung, Misionbsblatt; a t. d., atd.

Tež ſu w spomnenej knihaćni wschitke njemiske knihi a muſikalije na pſchedan abo wobstaraja ſo te ſame po požadanju najruečijſcho.

Jako sluđenaj poručataj so jenož z tutym

Emma Lišowna,
Prawoſław Kordina,
atchiediaconus.

W Budysinje a Wojerecach.

Serbske Nowiny.

Za noweški, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedac,
plaći so wot rynčka 8 np

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číšlo placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štwortlētna předplata pola
wudawařja 6 nsl. a na kral.
pôsode $7\frac{1}{2}$ nsl.

Cíšlo 42.

21. džen oktobra.

Léto 1854.

W opisachie: **G**ewjene podawki. **G**lukicha. **G**ubichiz. **G**kotez. **G**radwaria. **G**udyschina. **K**rajnostawſke nalejnoscje w salſkich Hornych Lujzach. **H**anß Depla a Mots Tunka. **G**jahi falkoschlejnske jeleńizy s budyskeho dworniſcheja. **G**yrkwinſke powieſſje. **M**awjeschtnik.

Woſjewenje.

Podpišane hamtske hetmanſtwo dawa s tuthym k slawnemu nawedzenju, 1) so maja so reſtrutjerowan-
nie lietuskich k wojerſtu požadanych mužſtow, kaj tež mužſtow s předadnych lietow, kotrež hwoju
richiſtuchnosz hiſhceje nedopelnichu, a teho runja valische pruhowanje kmanoszie mužſtow, pschi reſtrutje-
rowanju 1852 a 1853 do klužbneſe ſteſtej poſtehavzenych a w teſ ſameſ ſawoſtajenych: 30. novembra t.
t. rano wot 8. w Pólejniz; 1. a 2. deſembera rano wot 8. w Kamenzu; 4. 5. 6. 7. 8. 9 t.
m. rano wot 8. w Budyschini a 11. t. m. rano wot 9. w Biskópizach; 2) so maja so reſ-
klamazije viſhne a ſe wſchjemi potrebnymi wopiſhiami ſastarane hac̄ do 14. deſembera t. I. wečor 5
wotedac̄, 3) so maja wſchitzy, kaj ſu hac̄ do poſtajeneho čjaza reklamierowali, 15. deſembera rano 8.
na budysku iſſelečnu ſami vſhincz a wotmolwenja na reklamaziju dočjakač a ſlonečnje 4), so maja te
mužſtwa, kaj chzedza so w wojſku ſastupic̄ dacz, hwoja proſtſtu w tajkim naſtupanju ſe ſafonzy poſtaje-
nej ſastupnel ſummu penes, pak na dnju reſtrutjerowanja psched komiſji, aby ſa 8 dnjów po reſtrutje-
rowanju, po tajkim najdlheſe 23. deſembera t. I. ſami, w pschitomnoſzi hwojich nanow aby ſormindow
a s pschitwac̄om njeħdje potrebneho dowoleñja wychego ſormindjifwo pola podpiſaneho hamtskeho het-
manſtwo wotedac̄. W Budyschini, 14. oktobra 1854.

Kralowſke hamtske hetmanſtwo.
s Egidy.

Swělne podawki.

Sakſka. Prjenja komora neje, kaj so
ſva, s tym psches jene, so bychu ſo te nowe,
wot ministerſtu prijokpotozene ſakonje na pschi-
tomnym wurjadnym ſejmi dowuradžite, pschetož
wona je wobſanknuta, so bychu ſo te ſame
radscho na pschichodnym porjadnym ſejmi psche-
hladate. Prjenja komora wobſteji s wetscha
s multich ſublerjow; čjoho dla woni te nowe
ſakonje wotſtuſuſa, to my newjemy, ale dokelž
chze kral pečza te ſame rad ſriadowane mječi,
dha ſo runje pola neho s tajkim dlicjom jara
porucjic̄ nemóža. — W druhej komori je ſa-

póſtanž Rittner praschenje na ministerſtu ſejinit,
ſ kajeje mož je wone Dinterowe, Röhrowe,
Tischerowe atd. piſma w gyrlwach a ſchulach
ſakasalo? Wotmolwenje hiſhceje date nebje.—
Hewak je ministerſtu namet ſtaſilo, ſo by ſo
wo daletwarenje žitawskeje jeleńizy do Čjieskeje nje-
kaje wobſanknenje ſtato.—Žwikaufi podjansſi farař
Bernerſt je jako duchomanski wuzer kralowſkich pryn-
jeſhynow a jako pomožny dwórski předat do Draž-
djan powołany. — Psches Draždany pucjowasche
w tytyle dnjach póſnanski a gneſnianski arzbifop
Pyluſki. Wón je na pucju do Roma.

Pruſy. Kralowy narodny djen bu nedželu

15. oktobra po zylym kraju jara swedzienzy wobeidzeny. — Prijenja komora je njetko nowosradowana. Wona ma s kralowskich prynzow a hewak s wetscha s najwetskich krajowych kublerjow wobstejecz. S prusich Hornych Lujiz w nej dale Janeho hobustawa namakali neissmy, khiba wobshedzerja muzałowskeho werchomnista. Horne Lujiz budzja tam po tajskim mało saftupene. — Hacż runje prusse a rakuſte knejerstwo pschitomnych wojnskich należnoszjow dla czisze psches jene neistes, dha mamy so tola nadjez, so wonej bes šobu nerospantej; pschetož żane bes druhego pomozy stutkowacž nemoge. Duž budzje drje kózde tak daloko nochowacž, hacż saſo do praweje kolije pschindje. So bychu druhe knejerstwa pruskeho krala tež rad do wójny faschmatale, to je siawnje widzicž, ale won je jenož hacż dotal tak mudry byt, so so neje saplesz dat. — General Malischewski mjejeſche 14. oktobra swój 50ljetny jubeliski swyedzen. Won je menuizy psched 50 letami do wojska stupil. — W Memelu je so wscho do hromady 286 wobshedzenstwov wotpalito a tam a sem, hdjež biechu wulke stady kamentneho wuhla, je so hłschcze tydzen po wudvrenju wóhnja żehlitio. Psches 2784 ludzi je psches to wóhnjowe nesbožje s wetscha wschitko shubite.

Rakuſy. Tudy poczyna so bojosi roſſchjerecz, so chze ruſowſti khiezor rakuſte kraje s wójnu wobejahnycž a to teho dla, dokelž so khiezor Franz Josef dale bōle nepscheczelniſcho pscheczivo Ruſam wopokaſuje. — Rakuschenjo ſu njetko zyli Móldawu wobſadžili. Tež do Galacza pschiudu rakuſy wojažy. — We Wuherskej bu wóndbanjo njehbz 100 ludzi ſadzenych, dokelž biechu so s nowa do njekajkeho ſbjestſtaſta po Koſchutowej myſli saplesz dat. — W Wini je cholera wudyrila. Hacż do 14. oktobra bje tam 469 czlowekow na tu ſamu wumreto. — Cjesta je njetko do 13 wokrefow ſrijadowana. — W italiſkorauſkich krajach je cholera ſastata. — Khwilu so powedasche, so prynz prussi do Wina na wopytanie pschindje; njetko je pak ſaſo wscho wocjichnylo.

Franzowſka. Republikań Barbés, kij ſbjegkarſtwa dla w jaſtwi ſedzisze, bje ſenemu swojemu pscheczej list píſał, w kotrymž won

khwaleſche, so ſo wójna pscheczivo Ruſam wędze. Tutón liſt bje khiezorej k ſnajemſtwu pschischoł a dokelž ſo jemu Barbese, w nim wuprajene, myſli ſpodovalu, pschikafa won, ſo by ſo Barbés ſ jaſtwa puſcheczit. To bu Barbesei wosſewene, ale tón nochyzſche na tajku pschikafu ſ jaſtwa hicj, prajizy, ſo može jeho jenož ſud, kotryž jeho ſa newinowateho wuſudzi, ſ jaſtwa puſcheczicž, niž pak khiezor, kij je naſhorschi nepscheczel republiki. To ſamo bje won w liſti wupraſit, kij bje wſchelatim nowinam ſ wotczishejenu póſłak, iako bje jeho wylchnoſ ſ gwaltom ſ jaſtwa ſadžita, ale žane nowiny tajki liſt wotczishejecž nochyzchu. To ſhoni Napoleon a duž da jón w ſwojich nowinach „moniteur“ wotczishejecž. Barbés je ſo pak do Belgiskeje podal. — Cjelo marshala Arnauda, kij je w Krymi na cholera wumrel, ſu do Fran‐zowſkeje pschiweli a bu to ſamo w Parizu ſ wulkej pschu ſhowane. — W Parizu je ſniha wuschta, w kotrejž ſo dopokaſuje, ſo može ſo Ruſowſta jenož tehdom zylije pschewincz, hdyz ſo nowe pólſke ſraleſtvo ſatoži. K tajſtemu pólſkemu ſraleſtu by pak tež fruch Pruskeje a Rakuskeje pschicnej dyrbjato. — Do Krymy ſo džen wote dnja kódzie ſ wojskami a ſ wójnſtimi wjezami ſzetu.

I talſka. Bamž je najwoſebnichich biſtòpov podianskeje zyrfwe do Roma ſkasat, dokelž chze wuczbu wo podjeſcu ſwiateje Marije krucjie poſtaſicž.

Jendželska. S Turkowſkeje ſu poweszie pschischke, ſo je tam ſa wojeſſke ſchpitalnie jara hubenje ſtarane a ſo dyrbja teho dla raneni Jendželčenjo wele parowacž. Duž ſo njetko penesy ſtaduja a wſchelake wjezhy ſhromadžuja, kij bychu ſo k woſtronenu tajkich nedokoncaſnoszjow do ſpomnenych ſchpitalniow póſłale. — Tež ſ Jendželskeje ſzete ſo pschego wjazy wojskow a wojeſſkeje munizije do Krymy.

Turkowſka. Omer paſcha chze, laž ſo ſda, do ruſowſkeje krajinu Beſarabijsce pschekoczicž, ſo by tam Ruſow nadpamyl; druzi pak mjenia, ſo ſo won ſ temu pschihotuje, ſo by ſo do Krymy pschewiſſ, ieli by to treba bylo. — Do Konstantinopla ſu jendželske kódzie 2500 fran‐zowſkich, 2000 jendželskich a 350 ruffich ra-

nených s Krymy pschiweste. Dwaj russkij generalej buschtaj šobu pschiwesenai. Jedyn teju ſameju, s menom Gilkanow, je tam wumret a bu se wschej wojerſkej česziu pohrebany. Jendželsz, franzowſy a turkowſy wojszy jeho k rowu pschewodzichu. — W Moldawi a Walachiji je njetko wyschnosz ſaſo ta ſama, kaž do pschichoda Ruſow. — Turkowſy dobrowólniſz (Freiwillige), kotiſz ho Baſibochuk menuje, ſu ho po wulſei dželbi ſ wojaſow do rubežnikow pschemjenili, a pscheshchaja Frajanow, hdyž žaneho neſchecelia nemakaja. Wóndanjo ſu woni ſeneho woſebneho franzowſteho wyscheho ſlónzowali a wurubili.

Ruſowſka. Dokelj jendželske a franzowske lódzie ſymy a wjetrow dla naranshe morjo wopuszczaju, dha ho Ruſojo tu ſhwili žaneho nadpada wot nich bojez netrebaja a duž wscho ruſſe wojsko s Petersburga do Póſteje a dale czechne. Tež gardy ſu ho na pucj podate a ſhromadzujie ſo na rakufich mesach wele ruſteho wójſta.

S Krymy mam ſoweſſie, ſo ho tam hacj do 12. oktobra niež ſtało neje. Jendželsko-franzowſko-turkowſke wojsko je tón truch kraja na volonſche ſtroni Sewastapola wobſadzilo. Wone ſteji wot Balaklav y hacj k Černej Riecz-av*) ſjeneje ſtrony, a wot Balaklav y hacj do Kap-Chersonesa ſ druheje ſtrony, tak ſo ma Sewastapol psched ſobu ležo. Na tutón chžch u neſchecieljo 10. oktobra tſjelecz poczecj. Hacj do tuteho čaſha maja tam woni na 116,000 wojaſow ſhromadzenych a jara wele wetskich a menſkich kanonow. Ruſojo maja w Sewastapolu pecža jenož 34,000 muži a na pólnoznej ſtroni Sewastapola, to je wot Inkermana hacj do Bakčiſeraja ſteji weſch Menzikow ſ 30,000 mužemi, ſo ſu neſchecieljo po taſkim ſtoro dwójzy tak ſylni. Bes tym drje ſe ſameje Ruſowſteje wojsko ſ pomozh ſhwataſia

*) A to wot tam, hdyž ſamentny móſt psches nju werje a pucj k Bakčiſeraju dže. — Schtóż che ſtutlowanie pitched Sewastopolom ſ njeſaiſej wjestoſzku wobkežbowacj a ſtajnie wedzieſ, kaſ a hdyž tam wojska ſteja, tón küp ſebi „Petermannowu ſhartu ſebastopolskeje woſolnoſzie.“ Ta ſama je jara duschna a je w Smolerowej ſnihatni ſa 3 nyl. k doſtačju.

a bje 6. oktobra 40,000 muži do Perekopa, kiz Krymu ſ Ruſowſkej ſienocja, pschicjahnijo, ale hacj k Sewastopolej ie potom hiſceje ſhetry truch pucja. Mojeſi ho Sewastapol hacj do ſredz novembra džeržecj, dha je wumogeny, pschetož hacj do teho čaſha by tam tak wele Ruſow pschicjahnijo, ſo bychu neſchecieljo wot Sewastopola puſczejicj dyrbeli. — Franzowſki general Kanrobert chžysche 9. oktobra hacj do bliſkoſzje Akciara psched ſamym Sewastapolom czahnycj a potom chžysche dacj batterije twarieſ. Kaſ budja jendželsko-franzowſke lódzie pschi tym woblehnenu ſtutlowacj, hiſceje ſjawnie neje; pschetož dokelj ſu Ruſojo ſewastapolski pschitaw (Gafen) psches to ſaracjili, ſo pschi jeho nutskhodi njeſchto lódzow do wody puſczejicu, dha neſchecielſke lódzie nuts nemoga. — Ruſka wobſadka (Besatzung) Balaklavu bu wot neſchecielow ſajata. Wona bje 300 muži ſylna a je njetko do Barny póſlana. — Aſowſke morjo bje hacj dotal ſenicje ruſſe morjo, hdyž ne- pschecieljo pschischli njeſiechu a po tutym morju njetko Ruſojo tež wojaſow k pomozh do Krymy ſetu. Duž je ſo njeſchto franzowſkich a jendželskich lódzow na pucj podato, ſo bychu aſowſke morjo wobſadzile. Ale to ho ſim najſiere radzicj nebudje, pschetož Ruſojo ſu mórfu wuſčinu bes černym a aſowſkim morjom tež psches podnurenje wschelakich lódzow ſaracjili, tak ſo nichtón lóhko ani nuts ani won nemoge.

Ze Serbow.

S Klufcha. Sańdjeny ſchtwórk psched tydženjom, 12. oktobra, bje ſo tudy rano woſolo 7 mič Jan Fiedler, wobſedjet burſkeho reſtlubla, 37 ljet ſtary ſhubil. Hžom woſolo ſinich pak bu na lubi wobwiſneny a hžom tež morwy namſany a hacj runje bje jenož krótki čiaſ ſiſat, dha wofia ſjekarſka pomoz, jeho ſaſy do ſiwenja ſawoſcji, podarmo. Kaž ho ſda, dha je jeho wulka ſtarosz wo wſchidnu ſiwnosz, a ſo mjejeſche w krótkim čaſu 300 tol. — „ — „, placiſc, k ſamowolnej ſimerci pschinuczila. Wón je wudowu a iſt male džieciata ſawoſtajik. Wobwiſnyk bje ſo tón neſbožomny ſa ſlje a wón

mohł tez, na kolenomaj klečesche, jako jeho namakašu.

S Kubischiz. W dōmskich tudomneho wjetnitarja Lichtenera wudyi w nozy wot 14. i 15. oktobra woheń a su ho te same wotpališe. Lichtener je vecja wscho sawieszene mjeł. Kak je woheń wuschoł, neje snate.

S Kotez. Tudy je Boži woheń sašo wulfu škodu nacjinił, pschetož naschemu kocjmarej Peterschyz su ho weczor 17. oktobra dōmske a wschje druhe twarenja wotpališe a wschitko, schtož w nich bjesche, jako wscha domjaza nadoba, gyle žnje, wschile druhe domkhowane pólne płody, wschón hospodařski a ratařski grat atd. bu do prócha a popela pschewebrocjeny. We wohnja tej studny konz wsachu: 4 kruwy, 1 jalojza, 1 kón, 1 tucžne a 1 neformene świnjo, kurz a hufy atd., a hdy budžische jedyn zufnik, kij w kocjmi nozowasche, newotucjít, a plómenja wuhladawski, domjazch newubudzik, dha budžichu lóhko dosz wschitzu w wohnju wostalt, tak pak tola, hacj runje pól nasý, śmercji wucjeknychu. Woheń je naisskere w hróžti saloženy. Peterschla sam nebje w času nesvoja doma, ale w shorelskich stronach, a so domoj wróćimski nemaká wdu wot swojego sydleschejo nicjo, dyžli dymjaze popelniscjeno.

W Radworju je ho schwórik Ssuskež živnosz wotpališta. Dalishu powež sa tydzen.

S Budyschina. Kasirat kralowskej krajsej direkcie a s Gersdorf-Weichaiskeho wokasanja w Budyschini, k. Jan Bohuwjer Hencz s Mijeje Wshy, je nietko tej sa registratora postajeny.

Krajnostawiske naležnosti w sakſkich Hornych Lužizach.

Wat S-cha.

(Skončenje z č. 37.)

Schtož samóženje a wschelake wokasanja sakſkich Hornych Lužizow nastupa, kij su sa tutón kraj k wulkej dobroci a kajež drje ledy žana druga provinza w tak wulkej mjeri ma, dha bježu tele konz sandženeho ljeta 891,260 tl. a to

1) samóženje krajneho wokresza	107,500 tl. + nsl. = np.
2) ryceřstvobeleške samóženje	143,139—29—9—
3) samóženje wehnych gmejnów 323,000— — —	
4) fónd wucjekšeho seminarja 40,940— 5—7—	
5) Lošaske wokasanje sa brasch-	
mých a khorych	45,190—25— —
6) Nostitz-Weigsdorfske schulske wokasanje	149,468—10— —
7) Nostitz-Weigsdorfski fónd sa placjenje seminariskich wucjjerjow	12,971— — —
8) Nostitz-Weigsdorfski fónd sa seminariske stipendia.	5,150— • — • —
9) Kalkreuthske stipendiske wokasanje	9,771— 3—4—
10) Nostitz-Weigersdorfski fónd sa seminariske twarenje	28,589—20—9—
11) Gersdorf-Ziegleriske	8,317— 6—7—
12) Nostitz-Ruppertsdorfske	9,503— 3—4—
13) Schindelske	5,692— • — • —
14) Bonifauske	2,025— • — • —
Bes tuymi wokasanemi je wošebeje Nostitz-Weigsdorfske schulske wokasanje (6) jara ważne, pschetož s teho sameho nedostawaja niz jenož wucjjerjo, ale tej same schulske gmeinj penějnu pomoz, nješotre kóždolsjetne, nješotre pak s časami. Skoro runje tak ważne je Lošaske wokasanje sa braschnych a khorych. S neho dostawaja tajžy ljetnje po 4, 6, 8 a 12 tolerjach. — S Nostitzskeho wokasanja dostachu w ljeti 1853: Niemiske Pasližy 100tl., Bolboržy 30tl., Budyschink 50tl., Komorow 85tl., Droždiji 16tl., Semizy 16tl., Wulki Dajin 25tl., Huska 30tl., Delna Hóřka 40tl., Koteyz 20tl., Luvaj 20tl., Žitro 50tl., Małeshež 25tl., Všowje 46tl. 20nsl., Böschizy 71tl. 4nsl. 8np., Priečejz 50tl., Rachlow 25tl., Workležy 40tl., Saryc 45tl., Židow 50tl., Sder 20tl., Szijezh 20tl., Wulki Welsow 30tl. a Stróža 25tl. — S Lošaskeho wokasanja dostachu w tym samym ljeti: Kamenej 12tl., Semizy 8tl., Wulki Dajin 4tl., Huska 16tl., Hlina 12tl., Delna	

Górska 14 tl., Gucjina 4 tl., Neradeży 12 tl., Sie-
żow 4 tl., Kętliży 16 tl., Kukow 6 tl., Kopryz 6 tl.,
Rakęzy 6 tl. (1854), Roteży 4 tl., Wóslink 8 tl.,
Pułsnikezy 14 tl., Pschimcijz 6 tl., Rakojdy 16 tl.,
Radwoż 6 tl., Saręż 12 tl., Smierdżaza 12 tl.,
Żidow 8 tl., Worzyn 16 tl. a Sserniany 6 tl.

Hewak dostawaja wschelake gmejny, kij mają
ślepych, hlučonjemych a hlučnojtych žiwicj abo
saſtaracj, ljetnje njeschtó penes i pomožy a buchu
w ljeći 1853 na to 438 tl. 29 nſl. 7 np. nało-
jenyč.

Wotkasanja pod čo. 10 hacj 14 ma ryciež-
stwo ſamo ſariadowacj.

Samoženje pod 1., 2 a 3 je pschi ſaloženju
hypothekańje tutej ſa $3\frac{1}{2}$ procentiku dań požčene.

Tej mamy hiſćeje na dólk spomnicj, kij Eu-
žiży maſa, a to dólk wopalneje poſkadniży, kij
budje pak ſa 13 ljet ſaplacjeny.

Krajnostawſte dołhody abo nutſpachindjenja
wunoscheja ljetnje njehdje 20,000 tl. — Wudawki
ſu wschelake a placja ſo ſtych penes ſapoklanzy,
krajnostawſte ſaſtojnizy, dawki ſe ſamōženja a ſa
krajnostawſte ležomnoſje a twarenja, tež dawa
ſo ſ nich ſa wschelake druhe wjezy. Tak bu w
ljeći 1854 date: ſa wuženje babow 323 tl. 13 nſl.
Znp., tež dawasche ſo wele penes ſa ſkorych,
hlučonjemych, ślepych, ſa ſchulſke naležnoſje, ſa
pſchadowanje atd., a wot ſbyta bu ſkiminaſta
kaſa placjena.

Schtož hypothekańju, nalutowańju a po-
żećenju naſtupa, dha ſu to wjeſſje ſa kraj jara

*) Wypožčonki ſu taſke:

	Liežba ležomnoſziow.		Summa.	Liežba wypožčonſow.		Summa wyschego.
	W Lujizach.	W herbstich frajach.		W Lujizach.	W herbstich frajach.	
a. Na ryciežkuſla	40	6	46	638,590 tl.	53,480 tl.	692,070 tl.
b. Na burske ſubla	581	207	788	223,695 -	427,140 -	650,835 -
c. Na weſne ſkieje	745	28	773	67,290 -	13,025 -	80,315 -
d. Na mieſcej. ſkieje	131	246	377	32,225 -	537,795 -	570,020 -
e. Na fabriči	—	20	20	— -	152,270 -	152,270 -
Summa:	1,497	507	2,004	961,800 -	1,183,710 -	2,145,510 -

Hans Depla. Mózesch rejwacj, Mótho?

Mots Tunka. O haj, ale ja wiąz nerejwam.

Hans Depla. Cjoho dla dha to niz?

Mots Tunka. Dokelž ho boju, so móhł dýrbej schtrafu dawać.

Hans Depla. Rejwanja dla tola niz.

Mots Tunka. Ja to kipej wjem; pschetož wóndanjo jedyn towarzsch druhemu powiedasche, so je pschi dlejchim cjażom w jenej w kij rejwat a pichy tym korejmarej djówzy na nohu stupit. Teho je wulka hara nastala, dokelž je korejmat, kij bje predy khudy towarzski, njetso jata bordy a najradsho s kójdym swadu supocjina. Taſka swada

je potom dale schla a tón rejwacj je dýrbjal 2 tl. schtrafy dacj.

Hans Depla. To je kuss droha reja.

Mots Tunka. Teje myhlje hym ja tež a duž pschi njetzichim drohim cjažu sa najljejsche djeržu, ho rejwanja wostajiej.

Hans Depla. Ale ty tola runje tak schmotawych nejsz.

Mots Tunka. To drje niz; ale pschi rejwanju móhl jedyn tola lóhko njeſkoho kopyncj, — a potom dwaj tolerej schtrafy, — hm — to ho mi necha!!

Gzahi sakſkoschlesyjskeje želesnizy s budyskeho dwórnischcza.

Do Draždjan: rano 7 h. 30 m.; pschipołnju 12 h. 47 m.; popolnju 3 h. 36 m.; wieczor 6 h. 45 m.; rano 2 h. 5 m.

Do Ghorelza: rano 7 h. 35 m.; dopołnju 11 h. 30 m.; popolnju 4 h. 45 m.; wieczor 7 h. 45 m.; w nozy 11 h. 25 m.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska cyrkej: Jan Hajek s Wujejska, f. Halíju Udermannez s Brzesowa. — Bohuwjer Klin,

korejmat w Brzeszy, s Hanu Mikanic s Małeho Welsowa.

Křčenaj:

Machalska cyrkej: Jan Bohuwjer, R. M. Stoła, wobydlerja na Židowi, s.

Zemrjeći:

Djeń 4. oktobra: Jan August Bernard Jakub, khejnif w Dobruschi, 681. — 9, Jan Gustav Hermann Grellmann, inspektor w Małaszach, 271. 11m.

W michalskej zyrlwi předuje 19. nedž. po sw. trojicy dopołnja s. d. Wjazka, popolnju s. d. Wanak.

Nawěstnik.

Wosjewenje.

Zedny herbskeje rycijsze zyjje možny kandidat wicekrusta, kij möht me tak derie w žytki, kaž tež w schuli we wschim nastupanju fastupicj, može na jene lieto hnydom jako vštar pola me mjesto dostacj. Honorata je na tuion čas 100 ll a wysche teho swobodna stazia. Czi sami, kij bychu tajke mjesto na so wſacj chyli, nech so, se wschimi nusnymi wopisimami fastarani, pola me swolnunje samotwja.

W Aljetnom, 21. oktobra 1854.

J. Simon, fantor.

Djak a pschipoñnaczje.

Cięsnej wóslizanskiej woſadji, w kotrej kym pschi swoim posłenim wopytanju tajku wulsu lubosz k Bożemu ſlowu a k kſcheszianskim piſmam namak, dowolam ſebi s tutym ſwoi najwutrobnischim djak ſa tajke woſebne horjewachje wuprajicj. Teho runja praju tež k fararej Imiſciej ſwoi najwutrobnischim djak, pschetoz won bje ſa moje ſtukowanje wſcho na najſepe a na najſwierniſcho do prijedka ſriadowat, tak ſo bje moja próza ſ tajkim żohnowanjom krónowaſa, kaž to ledy hdy hdze druhdje naſhonič. Teho runja nemöju ſo teho ſminieć, ſo bych ſemu tež ſa to ſwoi najluboſniſchi djak prajit, ſo je me pschi ſebi horjewaſ, niž jako zuſnika, ale jako najbliszczeho pschecjela.

Boh chyłt jemu a wschej wóslizanskiej woſadji wschu lubosz a pschecjelnoſt bohacjje ſarunacj.

An Schneider, biblijski vóſelnit.

Jutje nedzelu 22. oktobra budje pola me

tſjelenje do tarčeje abo ſchajby ſ hladkimi flintami wotdzerzane.

Ribań, hoſzeniař w Kielcach.

Cięszenym ſſerbam Budyschina a wokolnoſzie c̄inju ſ tutym ſnajomne, ſo kym njehduscu Martinez garbačniu na g. rbarskej haſy kupit. Za budu tam kózdemu ſ hladkimi a ſ koſmathymi kózemi ſtuſicj, proſchu tež tych, kij chzedja ſebi koſje harowacj dacj, mi w tajkim nastupanju dowjerenje ſpojczicj, pschetoz ja chzu kózdeho ſ dobrej tworu a ſtuej placisnu po móžnoszi ſpojcoſci.

W Budyschini, 21. oktobra 1854.

Gustav Dauka, biełogarbač.

Aufzja.

Pschichodnu pónjela 23. oktobra rano wot 8. budja ſo w korejmi w Delnych ſi lozach wschon ratarſti a domižy grat, kaž tež ſſot, huſy, zito, hyno, len, bjerny, wele deſkow, tsi maſchowé ſhud ſa hotowe peney na pschedawacj w korejmi w Pluſnilezach.

Dwie pilne a sprawnje ſamilii džietarſkich ludzi mojetej na hody abo hnydom wobydlenje a ſtajne dželo doſtacj na knežim dwori w Delnej Kini.

Suſhe droždje ſa Kotezhy a wokolnoſz.

Moje ſnate, woſebje ſylne ſuſhe droždje buđa k položenemu ſuporwanju ſa prijedkſtejazh fermuſchny čas kotezanskiej wokolnoſzie wot dženſha hač ſa tydjeni tež w ſlamarni w Kotezach na pschedan; ſchtož ſ tutym naſpodwólniſcho wosjewiam.

W Budyschini, na herbskej haſy k dwjemaj muromaj.

J. G. F. Nieckſch.

Wysche ſwojich wubernje ſylnych ſuchich droždji porucjam tež wschilke materialne twory, jak ſhofej, dobrý ſokor, meliſowý ſokor, dróbný ſokor, biele, žolty a bruny farinowy ſokor, male a wulke hróſynki, ſłódke a hórkę mandlje, czerſwe, jara ſylne forene, jak ſylje woprawdžity ſafran, žymt, žymplicu, maciowe worechi, maciowy kwiecj, naliki, nowy foren, pópet. To wschilko porucjam ja k prijedkſtejazym fermuſham po naſtunischię placisni.

W Budyschini na herbskej haſy k dwjemaj muromaj.

J. G. F. Nieckſch.

Nowa ljeplowana, jara wulka tykanzowa papera, knihi 18 np. ma na pschedan

J. G. F. Nieckſch.

Cięszenym ſſerbam Budyschina a wokolnoſzie dowolam ſebi ſ tutym wosjewicj, ſo kym

Khosejowym ſchank

s napschecja kaſerny ejo $\frac{5}{8} \text{ zł}$ wotewrit. Za porucjam tón ſamy najnaležniſcho a polubjam, ſo kózdemu česzenemu wopytarej nanaſprawniſcho a na naſtunischię poſtuju.

August Kaplej.

Snaty a dobrý

Khoczebusſki žerdkoſty portoriko neſchedawa ſo na prijedkſtejazym budyskim hermantu wjazy na herbskej haſy, ale ſmieujo jón pschi džiwadli abo theatru ſ napschecja dwajſleborniſkich budow na pschedan, ſchtož česzenym ſſerbam Budyschina a wokolnoſzie ſ tutym naſpodwólniſcho wosjewiam.

Niemer, tobakowy fabrikant ſ Khoczebusa.

Sańdzeni ſobotu bu na pucju ſ Budyschina k Hucini liſtownia (Briefſtaſche) ſ dwjemaj ſaſajnymaj paperomaj (Pſandschein) a ſ druhimi piſmami ſhubena. Sprawny namakat chyłt ju w wudawańi Serb. Now. wotedacj.

Dobre a tune mjaſo, kaž tež ſolbaſy budja ſo wot 25. teho miezaza pschedawacj ſapocjecj w ſnuteſkomnej korejmi w Pluſnilezach.

Ciężenym Sserbam porucząm ſo na pſchichodny hermanek tudy jako tež na pſchezo ſe ſegeremi wſchich družinow a cijnkow. Ja mam ſich ſ lipſcianſkeje maſhy ſ nowa wele na wuberk a dawam je po móžnoſći tunjo, runje jako tež ſtažene čaſniki na najtunischo poredjam.

August Scholka w pôptjanzowej haſzi pſchi mjaſhowym to-
hoſtejcu we kheji pſcheturpa Holtscha cjo: 253.

Powschitkomne ſawieszjaze towarſtwo.

(R. R. priv. Assicurazia Generali w Triest.)

Sarucząg ſond towarſtuwa **Džekacz** millionow 500,000 ſchjeſnakow dobrzych penes ſakladny kapital 2,000,000 ſchjeſnakow,

Reſervy haſç ult. decbr. 1852 ſtadowane 5,000,000 =

Dohody na prâmiach a na kapitalſtej dani 3,000,000 =

Wetschi džiel ſamoženia towarſtuwa je na kubka hypothekariſzy wupožęjeny.

Sawieszenja na twory, maſchinu, mobilije, ſlot, wumtöczene žita atd. atd. pſchecjivo móhnju po tunich twerdzie poſtaſenych prâmiach.

Doplacjowanja ſo żenje žadacj nemoža.

Poſlich w pruſkih penesach, wuplaczowanja ſa ſchłodowanje bes wotczeſnenja w thich ſamych penesach.

Pſchi ſawieszenjach ratarſkich pſchedmetow poſtieža towarſtuwo woſebne dobytki.

Sawieszenja kapitalijow a rento na žiwenje čłowekow. Sawieszenja pucjwazych ſu- plow na drohach a jeleſniach.

Wſchie požadane wukładowanja dawa **Ferd. Petau**, woſreſny agent ſa Budyschin a woſolnoſz.

Woheň ſawieszjaze towarſtwo Borussia w Varlini ſe ſakladnym kapitalom wot 2 millionow toleř pruſteho touranta a reſervu wot 1 miliona toleř.

Tuto towarſtwo ſawieszuje pſchedmety wſchitich družinow po tunich, ale twerdyh prâ- miach bes doplačowanja.

Powschitkomne ſawieszeńſte wumjenenja, kaž tež ſawieszeńſke formularzy móža ſo pola podpiſa- neho darmo doſtaci.

Sawieszenja móža ſo na 1 ljetu a na kóždy ſpodochny frótschi čjaſ ſčinieſ.

Schtož prâmiu na 4 ljeta do prijedka ſaplačji, doſtane 5. ljetu darmo.

Schtož prâmiu na 6 ljet do prijedka ſaplačji, doſtane 7. ljetu darmo a 10% rabata wot 6 ljetneje prâmije.

K horjebranju a napiſanju ſawieszenjow porucja ſo w Budyschinie

G. A. Lövenig. Komptoir na ſwonkomnej lawſkej haſh.

Džiwocžanske gerkiske ev. luth. towarſtwo budže tež wſchitzy druſy pſcheczeljo, ſiž wajny ſtut ſtut miſionera na reformazijanskim ſhweczenju (31. oſt.) we wulkos- onſtrwa podperacj ſtredza, lubje proſcha, ſo popo- weſkowej ſchuli miſionelu hodžinu wotberjeſci, nju na poł 3 tam nutšnamalaſci.

Teho dla ſo wſchitke hoſtawny towarſtwo, ſaz

Gastojniſtvo.

Zańdženu ſoboto ſita w Budyschinie płaćachu:

Korc.	Wysza. Nižsa. Srzedzna.						Korc.	Wysza. Nižsa. Srzedzna.						
	Płaćizna.							Płaćizna.						
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.		tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	
Róžka	5	15	5	—	5	7½	Rjepik	8	—	7	15	7	22½	
Viſchenia	7	20	6	15	7	5	Zahw	11	15	11	—	11	7½	
Ječmen	4	7½	3	25	4	2½	Hejdusčka	9	—	8	20	8	52	
Wóń	2	12½	2	—	2	7½	Bjerny	2	—	1	20	1	25	
Hróch	7	—	6	—	6	15	Kana butry	—	13	—	12	—	12½	

Čiſćane pola K. B. HIKI w Budyschinie.

Serbske Nowiny.

Za noweški, kiž maja so w
wudawaſti Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedaſ,
pládi so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawaſ
J. E. Smoler.

Kóžde číſlo placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štwórlétna předpłata pola
wudawaſra 6 nsl. a na kral.
pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Číſlo 43.

28. džen oktobra.

Lěto 1854.

W opſchi ecjie: Gswjetne podawki. S Radworja. S Kulowa. S Budyschyna. Žněniſſa roſ-
prawa s budyskeje krajkeje direkſije. Hanſ Depla a Mots Tunka. Spjewy. Zyrkiwſke powieſſe. Krawejſchtnik.

Svetne podawki.

Sakſka. Brjenja komora bje wóndanje wobsanknyta, so by najſlēpe bylo, hd̄y by ho vjetzjich ſejm hnydom ſlónčit a ho wuradžowanje nowych ſalonijow wotkorciſto. Druha komora je pak jenohtóžnje wobsanknyta, so maja ho spomnene ſalonje hnydom wuradžowacj a duž je ho prijenja komora tež naſasacj daka, ſwoje predawſche wobsanknenje poſkorciſta a t wuradžowanju poſkorciſta. — W Pławeni je 21. oktobra jena macz s dwiema džiesiomaj do rjeſi ſtocciſta a ho s nimaj ſatepiſta. Cijelna nusa je ju pecja t temu narabita. —

Prusy. W tych dñjach je w Barlini vichisahanski ſud ſhromadženy, so by 10 člowelov, kij ſu ſbiežkaſtwa dla wobſtorjeni, wuſudziſt. — Bajerski minister s Pfordten je do Barlina poſchijet, so by pecja pruske knežerſtwo ſ rakufskim dowujednat. Pruske menuiſy w naſtupanju wójnſkich naležnoſzjow tak nochze, kaj ſebi rakufſe žada. — Dotalny statny ſekretar ſ Manteuffel je ſa ministra ratarſkich naležnoſzjow poſtaſeny. — Nowy barlinski ſejm budje pecja 26. novembra wotewreny.

Rakuſy. Baron Heß, roſkasowaſt wſchitſich rakufſkich wóſtow w Walachii a Móldawi, kaj tež na russich mesach, je w tych dñjach do Wina poſchijet, so by tam ſ druhimi wyſoſimi generalemi ważne wójnſke wuradžowanje džeržat. Naſſkere ho njeſko bórsy poſaje, ſ tim che ſakufſi khejor w o prawdži džerjeſi, poſcheret, hacj dotal hiſčeje nichtón ſ zykej wiſteſzju prajicj nemóže, so je wón ſjawnje na jendželſto-

franzowſtu ſtronu poſchekupil. Po naſchim ſdačju by tež to ſa neho straſchna wjez byla, poſcheret, ežini wón to, dha ma naſſkere hnydom Ruſow w Galicyji, — a ſo by potom pola pruskeho krala pomož namakal, to ho nam na žane waſchnje wjerjeſ nochze. — Kholera w Wini dale bôle poſchibera. —

Franzowſka. Khejor che njeſchtó wójnſkich ſodjow do bliſkoſje Kuby poſtacj, dokeſ ſo ſda, kaj bychu Amerikanszy na tutu, Schpaniſkej ſluſchazu ſupu nadpad ſeſinieſ ſhylí. — Do Turkowskeje a do Krymy ſo poſcheret wjazj wóſſka a muniziſe (kulow a pólvera) ſzele a lud počjina neſterpliwy byc̄, ſo wo woblehnenu ſebastapola hiſčeje ničjo wążne ſlyſheč neje. —

Zendželska. S ljehwa poſched ſebastapolem ſu poſeſſie poſchibke, ſo tam Zendželčjanam a Franzowſam wele ludzi na kholeru mrjeje, ale ſo ho Ruſam tež ljepe neindze. Dale poſedaja liſty, ſo čjorne morje hijom počjina jara nemjerne byc̄, tak ſo je wóndanje wele ſtow koni, kij buchu ſ Zendželskeje do Balaklavu poſchewesene, dužy na morju ſkoro do ežiſta konz wſato. — Nowiny piſaja, ſo je ho njeſchtó Zendželčjankow ſ dowolnoſzju ministra do Konſtantinopla poſalo, ſo bychu w tamniſkich ſchiptalnach ranenych a horych jendželskich wojaſow hladate.

Turkowſka. Dokeſ je widjeſi, ſo che Omer paſcha Ruſow w Beſkarabiſi nadpanyeſ a poſches to ſich cjehneneje do Krymy ſadjiwacj, dha ſu ho Ruſojo na jene dobo do Dobrudžie wróczili. Tuleja, Iſakčja, Maczin a kraj hacj

do Babadaga je wot nich wobhadzeny a Turkam psches to pucj do Beskarabijsie saraczeny. — Do Konstantinopla su powieszie pschischtie, so Dmer pascha se wschiem swojim wojiskom na Rusow w Dobrudzji czechne. Rusow je tam njehdje 30,000 muži.

Rusow ſta. Rusojo su njeſto noweho wojiska do Sebastapola pschivedli a djjelachu ſ možu na tym, so bychu tu strenu, hdjež ne-pscheczelj najpredy nadpad ſejini, hischeze w poſlenich dnjach po móžnosći wobtwerdžili. Woni wumetuju woſebje wele hacjenjow pjeſka, dokelž perſchcz móž kanonowych kulow najſlepſe ſlemi. — Nepscheczeljо pschihotuja na wſchitich mjeſtach, kiz ſo jenož njeſak k temu hodja, wulke batterije, so bychu potom na jedyn ras ſ wele kanonami tſjelicj móhli. Woni mjenja, na tajke waſchnje najeſto hódné wuſtukowacj. — Hacj do 16. oktobra nebjechu nepscheczeljо ani jenu bombu na Sebastapol wutſielili a ſchtož woni wo dnjo natwarja, to jim pecja Rusojo w noži ſačko po móžnosći ſtaža. Tola mjeſachu woni pschi wſchilim tajkim ſadžjewaniu wſcho tak dalofu hotome, so čhyhu najvoſdžiſho 17. oktobra ſ najmeňša ſ 200 kanonami na Sebastapol tſjelicj pocžecj.

Najnowishe powieszie wobhwiedzeja, so ſu ſienoczeni nepscheczeljо 17. oktobra na Sebastapol tſjelicj pocželi, pschetož weſch Menzikow je do Petersburga ſajehowazu roſprawu poſtat: djeñ 17. oktobra rano ſu ſienoczeni ne-pscheczeljо na Sebastapol ſ kraja a ſ morjatsjicjepočželi. Rusowſke wóisko ma njehdje 500 morwych a ranenych. Bes morwym i je generaladjudant Kor-niow. Rusowſke wobtwerdjenja ſu jenož mało cjerpiſe. Nasajtra, 18. oktobra, ſo ſ kraja jenož ſlabje tſjelſe, ſ tódjo w pak zylje niz.

Hewak piſche ſo, so Rusojo tež na nepscheczelow tſjelja a ſe Sebastapola wupady na nich cjinja.

Ze Serbow.

S Radmorja. W naſtupanju wondanscheho wóhnja mamy hischeze pschispomnicj, ſo je ſo Ssuskezom, kiz ſu pschi wudyrenju plome.

njow na polu byli, wſchitko ſpalilo a ſo je najeſk ſuſodneje Wina rez ſiwnoszie, ſ menom Raſchperk, pomenowany ſlobeda, psches to jara wulku ſchodu cjerpiſ, ſo je ſo jeho brójen ſe wſchiem, ſchtož w nei bjesche, wotpalika.

S Kulowa. Tudy wudyci pjatki tydjenja 20. oktobra weſor ½ 9 w brójni Antonia Welsa woheń a bu ta ſama, kaž tež brójen Jakuba Bulanka, Hendricha Wenka a Josefa Müller a do prócha a popela pschewobrocjenia.

S Budyschina. Dotalny praſtili student katholiskeho duchomuſtwia, k. Jakub Wornat ſ Dubrenka, je po dokonjach ſtudiach na univerſitecie weſera 27. oktobra konſistorialne pruhowanje na budyskim tachaniswi ſe wſchej ſhwalbu wobſtał.

Znenska roſprawa

ſ budyskeje krajſkeje direkциje.

Pſches molrotu, kotaž wot ſapocžata ſyntja hacj nimalje do ſónza augusta trajesche, buchu ſy nowe ſyne jara ſadžjewane a wulki djjel tych ſamych, woſebje w nižinach, bu pſches wja-zykocjne powodjenje zylje ſkaženj abo tola tak ſaneredjeny, ſo ſo ſkoru ſtotej dawacj nehodži.

Domkhowanje pſchenzy bje we wſchijem naſtupanju jara hubene, dokelž wulkeje molrotu dla wulka djjelba hiſom na ſtweſu a potom tež w pupach wuroſtowasche. Schtož je to ſbožje mjeł, ſo je ſwoju pſchenzu ſuchu do bróžnje pſchi-neſt, ma niz jenož wele ſkopow, ale tež rijane ſorno; a w tajkim naſtupanju ſmje ſo praſicj, ſo pſchencjne ſyne pſches ſrjenju mjeru doſahaju. Tola je tež tak wele wjerno, ſo tſecjina domkho-waneje pſchenzy k pecju hódná neje, ale ſo móže ſo jenož wot paſenzarnjow trebači.

Kožla je ſucha do bróžnijow pschishta a da-waſche wele kóp; kopa nedawa pak wjazy, hacj runu mjeru.

Decjmen a wowſ ſtaſ ſo pſchede wſchit-ki derje radiloi, tola je poſleniſhi pſches hu-bene wedro khjetro cjerpiſ. Wobaj dawataj pak wele pſches runu mjeru.

W nastupanju woliowych plobow je ho stało, so su psches kniez (koh) jara cjerpile, tak so liedy krenju mjeru sornow dawaſa.

Hroč je w tutym lęcti tež psches khorosz wulyschnje cjerpił, a schtož bje hrōschaitow wyſche woſtało, te su potom moſtroty dla ſ wetſcha wubjezaſe.

Najhubeniſchi wunoſch dawaſa bjerny. Cjim reiſche hač do julija ſtejachu, ejim rucischo poſtom iich khorosz ſaſtupi. Hjzem konz teho mjeſaſa bjechu ſahony wotemrjeke, bjerny woſtachu teho dla male a wodoſte. Najſtere je peczina, ſ najmeiſcha ſchekina wſchjech domkhowanych bjernow khora. Mjeſotre ſtrony, woſebnje tajſe, kij maja pjeſacze pola, mjeſachu ſjepe bjerny; druhe ſu ſiedom najmeiſchu poſoju krieneſe mjeru mjele a može ſo prajic̄, ſo je ſo wſho do hromadu njehdje 60 lózow wot alra domkhowato. Woſawh bje woſebje na ſukach, hdjej nebije woda psches mjeru dolho ſkała, jara wele a je

tež pschi rjanym wedri domoj pschischla. To je tež wulke ſbozie, dokelž dyrbí wona njeſotemužkuſiž ſhnowe žnje ſarunac̄.

Ssymenſny djeſcjal je ſo tež derje radjił a mjeſeſhe tež ſa domkhowanje rjaný cjaſ, tola dawa wón jenož krenju mjeru ſorna.

Maſymſke pólne djeſela ſu wo tydjen do ſady a jenož poſlene rjane wedro je ſ temu doſpomhako, ſo možachu ſo pola ſjepe woſtaroc̄, hač ſo to woprijedka ſdashe; pschetož psches domkhowanje wſchelſeho žita bjechu pschemolane pola tak roſychnowane, ſo budziču ſo liedy woſdzieſaciž hodiſte, hdy budziſche ſuče wedro nepſchischlo.

S teho wſchego dawa ſo hubjeſi, ſo drje ſitna płaćiſna wo tak wele dele nepońdje, kaž ſebi to ludzjo žadaja.

Tež ſu moſtroty dla kruwych hubeniſche mlóko a mene teho ſameho deſile, a wowozy mjeſachu teho dla tak hubenu paſtiwu, ſo ſnadž gylje bes ſhorosjow newoſendu.

Kak

rozom

Hans Depla

wótřitaj

a

a

Mots Tunka

ludzi pódla

škréjetnj.

* * *

* * *

Hans Depla. To je tola hubenje!
Mots Tunka. Schto dha je hubenje?
Hans Depla. So ludzjo duzy ſ mleſta ſranu.

Mots Tunka. Hlaſi wſchak tola!
Hans Depla. A to tajſy, kij to tola niſdy treba nimaja.

Mots Tunka. To drje nictón treba nima!

Hans Deyla. Nie wskaż; ale cijm hrośnischó to je, hdz̄ to lubjo činja, kij su herwak s wulka won a s Božim słowom stajne wokolo ho metaja a wysche teho na swojich duchomnych to a wono wustajecj maja. A ſuſodžo nemóža ſebi ničjo psched nimi wulhowacj, byrnje tež ſchęgleku drewa bylo.

Mots Tunka. No, ſnadj je ju ta hosposka k temu trebala, fo by ſajeczka wopekta.

Hans Deyla. To ja newsem. Schierlusch pak praji:

O nepraj: Kſcheszjan ſy;

Khiba ho ſwiedzicj budža

Te dobre ſtutki, kij

Wot twojek wjery ſudža.

Præjenje neje doſz

A meno nepomha;

So prawy Kſcheszjan ſy:

To ſtutki poſaza.

S p ē w y.

Miſionſki khjerliſch
I wobudženju ſa miſionſku hodžinu w
Wulkim Welfowiem.

(Hłóš: Niek weſeļeje ho Kſcheszienjo n.)

Niek khwalce Boha Kſcheszienjo
Na zyklum wulkim ſwjeſci,
Kij bieſcieje predy pohanjo,
Niek pak ſze Boże džeci:
So psched tak wele druhimi
Gze Jeſom Chrysta ſpoſnali,
Toh' prawoh' wumóžnika.

O! proſcieje Boha Kſcheszienjo
Sa tamnych wbohich ludži,
Kij bieſcieje ſu niek pohanjo
A ſedja w ejemnym bludži,
So by ta luboſz paſtryſta
Tež ich e tom' ſladku pschiwedka,
Kij jeho ſnamjo noſy.

Hdž̄ Chrysta ſtuſl tu na ſemi
Dow dokonany bieſcie,
Wón ſwojim poſlam poruci,
Kaj biblija nam piſche:
So dyrbja won do ſwjeta hicj,
So dyrbja předowacj a Kſcheszicj
Wſcie ludy na tej ſemi.

Egi poſgli tak won cjeñnicu
Jedn tu a druhi druhdzom,
Tak daloko hacz mojachu
Do wſcielich krajow wſchudzom;
To pak tež Chrystus wedzicj,
So je to ſa nich nemóžne
Hicj po tym zyklum ſwjeſci

Duj, hdz̄ eji bieſchu ſemrjeli,
Dha hnydom ſaſo druz̄y
Gsu na ſich mjeſto ſtupili,
Schli dale bes lud zuſy;
A hdz̄ tež tucji ſemrjelu,
Zich dwózg wjazg ſtupicu
Tu borsy na ſich mjeſto.

Tež nlehdh naſchi wózjoſo
Gsu w starym ejaſu byli
Eji na najhorschi pohanjo
A poſhibohow ſu mſeli,
Zich mena hiſcieje tam a tu
Gsu w tutym ejaſu namkaſu
Na horach, lieſach, dolach.

Tež e nim eji poſgli poſhimbieſhu
Do naſchah' ſerbſtah' kraja,
Hač runje mječ ſich nočzychu,
Kaj stare viſma vraja:
A wueſzach u Kſcheszijachu
Tež wky a mjeſtu twarłachu,
Kaj Kſcheszienjo maju.

Niek pak ſe, bratſia! na nami,
Kij wjernoh Boha maty,
So pohanam by ſkieſli,
Schtož my tu wuſitamy:
Sbud eżgki teho dočzaka,
Kij ſapomnia niek pohania,
So nochye nad nim ſmilicj.

Tam milliony pohanow
Niek hiſcieje po cijmi ſedja
Wo' swojich ſlotych poſhibohow
A Kſcheszienjo byc̄i chzedja:
Tam bes nimi pak nictón nej,
Kij by ſich poſhivedk Jeſuſej,
Tom prawom wumóžniſej.

Duj we wiſtich krajach ſtara ſo
Sa tutych wbohich ludži,
Tež naſche lube ſerbowſtwo
So poſhezo bole ſbudži
A ſwieſja, kaj je ſnajomine,
Tež miſionſte ſweſzenje,
Kij hijom plody nežu.

Tež my, o bratſia! chzemj ſo
Kroči ſceſi w tutym ljeſi
Genicj wutoru ſo ſ noweho,
So wot teho ſo ryczi,
Kak my tež jako towarſtwo
By moſli wjazg ſtaracj ſo
Sa ljeſſe tamnoh' luda.

Schtož herwak ničjo nemóže
Tu ſa tych wbohich cjinicj,
To jene tola ſamože,
(Chze ſ nimi derje mjenicj),
To je, ſo whorzeſ modlitwi

So k bojom' thronej pschiblji
A Boha sa nich proky.

Haj, luby wózze nebeski,
My chzemj wschitzy radzi,
So by tež tón lub pohanski
Wschak skoro pschischok k hnabzi,
So tam, hvezd njeſt je tokta ejma,
Tež borsy jayne ſelthabza
To ſkönzo teſe hnabz.

Duž daj, o luby Ebójniko,
Schioj sa nich wobſanknemy
My chude, ſlabe ſtadleschko,
So jo tež wuwendjemy!
Bes tebe Bojo ničo nej'
Naſch ſluk we twojej možy' ſtej'.
Duž chyłk jón požchnowacz.

Haj johnuj ducho s wyško
Wschak naſche prózowanje!
Hlaj kóždy ſlaw toh' towarzſwa
Chze njeſtco ejinieſt ſa ne;
Mož naſcha ta pak ſlaba je,
Duž proky, o Bojo, eje,
Budi ty we ſlabych mězny.

Hdyž tež je tudy naſcha ſda
Skoč' luda wužmijeschenje,
O! kóžda duscha pohana
Je krafne ſaplačenje,
A junu hakle po hmerci
Ma boži raj tón nebeski
Nam jako ſda ſo doſtacj.

Pjetr Mlonk.

Róža a ruta.

Hlóš: Wschitke, wschitke naſche ic.

1 Rója, rója rjana czerwena
Siažnymi ranjom ſakcjeta,
Rady tebe wuſchcypnu,
; Mieſto dam eſt — wutrobu. ;

2 Ruta, ruta mlodna ſelena
S rjanej myrthu hoſciečka,
Rady tebe wuſchcypnu
; K čejnom' wjenzej kwaſnemu ;

3 Rója, rója połna czerwena
Rója tebe napowa,
Sklonczne pruhi koſcha eje,
; Szweczena eſi luboſz ie. ;

4 Schtóz tu ružu budje namakacj,
K hoſciečy ji rutu dacj:
Temu ſciejeſta luboſzja,
; Čejny djen a weſela. ;

5 Schtóz tu rutu budje bahowacj,
K towarzſwu ſi róžu dacj:

Teho budje naſrenſcha
; Woſchowacj holiczka. ;

Cyrkwinske powjesće.

Krčenaj:

Michaelska cyrkej: Jan August, Michała Mužika, ſahrodnika w Gjichonzech, ſ. — Miercin Otto, Handrija Ernsta Hanoffeho, kublerja na Židow, ſ.

Podjanska cyrkej: Maria Madlena, Miklawſcha Noblika, knežeho wocjerla w Lubosu, dž.

Zemrjeći:

Djen 6. oktobra: Pjetr, Michała Zvia, ciehlije w ſkonej Vorschicji, ſ. 20 dn. — 12., Gustav Adolf, a 15. Augusta Berta, Sam. Aug. Brücknera, ſkala a ſkieſtarja w ſkonej Vorschicji, djeſti, 2 I. a 1 I.

W michaelskej zycwi předuje 20. nedjelu po ſwiatel trojicy dopołnia ſ. d. W jazka, popołnju ſ. d. Wanak.

N a w e s t n i k.

Aj, aj, aj!

Hlaj, hlaj, hlaj!

Kajke ſu to džiwnie kufki,
So wſchak tajki mlody muſki
Sa tak starej nohu ſbjeha
A tak strachnje ſa nej vjeſa.

Vacholo!

Gladaj ſo,

So ſo ſlie eſi neradji
A eje njechtón nesmíkocij.

Dochtr Wſchowiem.

2500 a 4000 tl. pyta na wubernje
dobru wjestosz **Nyčtar**, rycznik.

Sa tudomnu piwatnju ſo

ſt r o w y j e c ź m e ū

hnydom kupuje a ma knes Kader I., wobſedzej
piwnego dwora na ſchulerſkej haſy porucznosz,
kupowanje wobstaraci.

W Budyschin, 24. oktobra 1854.

Wiwoławſka depuzacija.

K naſwedzenju.

Te wote mne djjelane khachlaze wobowe pónwie
wot jeleſneho blacha ſu w bliſkej wofolnosz derje
ſnate a ſu tam dobru kħwalbu doſtate; teho dla
dowolam ſebi tež dalischim wosſewicj, ſo samol-
wenja na tajke pónwie wſchilje wulfoszje a miery
horjeberu. a je hacj naſtunſcho wobſaram.

Handrij Henck,
kowar w Brjeſowi pola Kubſchiz.

Jedyn krawski, kij je hijom njeckore lieta s wuczby, moze pola podpisaneho djeti dostacj.
Ernst Bässler, w Lejni pola Bulez.

Elektriske bandažje a reczasy.

Dokelj su ho elektriske bandažje a reczasy, wote mne djjelane, tez w najwobyczajnischich rheumatiskich a wieznych choroszjach, jafo je drenje, sprostnenje, podagra, w tchiju bolenje, suby a hlowubolenje, jako woszbie hojaze wopofasale, wojcimj wiazore wopisima pola me k navedzenju prjodkielej; dha dowolam siebi, najpodwolnischho wosiewicj, so su reczasy w placisni wot —20nfl. hacj 1tl. 15nfl.— a bandažje wot 1tl. hacj 3tl. jenoz jenicy pola me wopravdzie na pschedau.

W Budyschini, w oktobru 1854.

Adolph Thunig
w welbi pod radnej khejz.

Wosjewenje.

Jedyn herbskeje rycieje zyjje mozny kandidat wuczejstwa, kij mozyt me tak derje w zytkwi, kajz tez w schuli we wschjemu nastupaniu fastupicj, moze na jene lje to hnydom jako visar pola me mjesto dostacj. Honorara je na tuton cjas 100 tl. a wysche teho swobodna stazia. Czi sami, kij bychu tajte mjesto na so wiacz chyli, nech ho, se wschjemi nusnymi wopisiami fastaran, pola me swolnijwe samotwja.

W Kljetnom, 21. oktobra 1854.

J. Simon, kantor.

Czeszonym Sserbam Budyschina a wokolnoszje dowolam siebi s tutym wosiewicj, so sym-

Rhosejowy schant

s napszecja kaserny cjo 48 wotewrit. Za poruczam ton samy najnaleznicho a polubjam, so kózdemu czeszemu wopytarej nana sprawnischho a na najtunischho poistuju. August Kapler.

Daloka Blejcha.

Te wotryczane rejwarske wezelje sa Sserbow budu ja nedjelu jako 29. oktobra wotdzerjecj; k temu pszeproszhuje najpodwolnischho

Tost.

Bal

Zutje nedjelu 29. t. m. k fermuschi w hoszenzu w Bukezach, k czemuž najpodwolnischho pszeproszhuje

F. Möcker.

K nawedzenju.

Pszecjivo mojemu warnowanju w cj. 29. tutych nowinow je ho tola wulke sienoczenstwo wuczahowarjom s prustich a szafich Hornych Lujiz wot agentow sawes dalo, so su pucj do Ameriki psches Jendjelsku nastupili. S teho je pak, kajz bje do prjedka widzicj, sa nich najwetscha szkoda nastala, pschetoj tuczi wuczahowarjo su psches to s najmennsha 5000 tl. bes potreby pschadzili, wotrej penesh bych sich na runym pucju tunishcho wobstarak, a na tej jendjelskej tódi je tez cholera na najkraschnischho wudyrila. Wona je hijom na 50 ludzi morita a kapitan bje nusowany, so wrócjicj a w Jendjelskej saho na kraj wustupicj a karantenu wotdzerjecj, to rjeta, tak dolko czafacj, hacj su cji, kij wot wuczahowarjom a matrosow pschi zivjenju wostanu, saho zyjje strovi. To pak je wiekse, so sbytki wulkich wudawkow dla czissie woshudnu. Tak borsy hacj dalische poweszje dostanu, te samej tej wosiewicju.

J. G. F. Niecksch,
fral. konzeh. wuczahowancki agent.

Wysche swojich wubernje szlyhich suchich drozdzij poruczam tez wschjite materialne tworh, jafo khosej, dobrz zofor, meliszowz zofor, dróbnz zofor, biele, żolte, a bruny farinowy zofor, male a wulke hrósynki, stódkie a hórké mandlje, čerstwe, jara szylne korenje, jako zyjje wopravdzytý safran, zymt, zymlipu, macizowe worechi, macizowy kwiecj, naliki, nowy koren, pospeč. To wschjito poruczam ja k prijodkieszajym fermuszhom po nastunischi placisni.

W Budyschini na herbskej hasz k dwjemaj muromaj.

J. G. F. Niecksch.

Rowa ljeptkowana, jara wulka tkanczowa papera, knihi 18 np. ma na pschedau

J. G. F. Niecksch.

Ssuche drozdzje sa Kotezhy a wokolnoſz.

Moje snate, woszbie szlyne suche drozdzje su k polozjenemu kupowanju sa prijodkieszajym fermuszhom cias kotezanskeje wokolnoszje tez w clamarni w Kotezach na pschedau; schtož stutym najpodwolnischho wosiewism.

W Budyschini, na herbskej hasz k dwjemaj muromaj.

J. G. F. Niecksch.

Dr. Gräfowe broszbonbony,
Großowe broskaramelje,

Draždzanske bentuschki psche kurjaze woka porucza

hródowsta haptyla.

Krajnostawski bank.

Nowe koupony k hornolujiskim fastawnym listam (Pfandbriefe) budzą
wot 1. dezembra t. l.

na pszechodacjje talonow, kotrymž ma so, hdżż je jich wjazy, sapis porjadu festajanych cijłow pschivdacj,

w pschebytku banka

wubawane. — W Budyschinie, 21. oktobra 1054.

Krajnostawski bank.
Heidemann, wukonjazy direktar.

Czeszym Serbam porucjam so na pschichodny hermant tudy jako też na pschezo se segerem wschjich drujinow a cinkow. Ja mam ich s lipscianskeje maſy s nowa wele na wuberk a dawam je po mōjnoszi tunjo, runje jako też skajene cjaſniki na najtunischo porezjom.

August Scholka w popyrjanzowej haſzy pschi miaſowym torhosćju we khježi pschekupza Holtſcha cjo: 253.

Ujemski Phoenir,

Wohensawjesjaze towarzstwo w Frankfurcie

Sakladny kapital: 3000000 milliona schjefnakow.

Toto towarzstwo sawieszia: Mobiliar, twory, žita, skót, ratarſki grat, fabrikski grat atd. po twardych, tunich prānijsach a netreba żadyn sawieszjaž nicžo dopłaczowacj, byrnje so wulka wohejnowa schoda stała.

Spodobne wumjenenia, po kotrychž towarzstwo sarananie dawa, s gylą schlodowanje wupytuje, su k temu skuzile, so je so jeho skuskowanje jara rosschierito a podpišany agent porucja so k wobstaranju sawieszenjow wschitskich drujinow, je też k wudżelenju wschego požadaneho wutoženja stajnje hotowy. Proshelty a podpišanske formulary moža so pola neho darmo dostacj.

W Budyschinie, w juliju 1854.

Wylem Jakob, na žitnym torhosćju.

Poßleschcowe perje
a hotowe poßleschca pschedawa jara tunjo
C. Fröda, na kotskzej haſzy cjo. 1/2.

Pczolarske towarzstwo
smjeje shromadzisnu w bartskim hoszenzu

średu 18. novembra, popołnju 3.

Na tu ſamu pscheproſcha najpschecjelnischo

Bſch ed ſy dſt w o.

Rachłowske herbske ev. luth. towarzstwo smjeje ne-dzielu 5. novembra shromadzisnu. Bſch ed ſv dſt w o.

Dziwočanskie herbske ev. luth. towarzstwo budże na reformacjonskim kwieczenju (31. okt.) we wulko-welko wskiej schuli mihiionsku hořinu wotwierzeſ.

Tež dla so wschitke ſobustawy towarzstwa, kaj tež wschitzy druzh pschecjeljo, kij waſny ſluk mihiionsta podveracj chedja, lubje proſcha, so wopolnju na pół 3 tam autšnamakacj.

S a f o n i s t w o .

krat. pruß. wokres. ſyſikuſa 1/2 myſtie

po Doktora Kocha po

10 nsl. ſelowe bonbon, 5 nsl.

dopofażany polóżazy ſriedk pschi dybuwoſzi, kripawoſzi, katarchuſe, ma ienoj w oprawdziite na pschedan w Budyschinie Wilh. Hammer

pod radnej khježu, w Kamenzu Fr. Aug. Naumann, w Rakezach hapiykar Fasius.

Czeszenym Sserbam Budyschima a wokolnoszje poruczam swoj drastowy magazin na naj-podwolnischio. W tym samym namakaja so njetko tez

symiske wudraszenja sa muskich

w najwetschim wuberku a po nastuniszej placzisni. K tym drastam, kij so wote mne pschedawacza, beru ja jenož dobru tworu; ja možu je pak tola woszbe tunjo pschedawacza, dokelž sym twory po wulkih džielbach našupowat, hdzej je jedyn, kaž kózdy wje, wo wele tunscho dostane. Duž možu je tez sašo tunischo dacz a pschedawam:

čjopte symiske suknje 3 tl. — 15 tl.

čjopte symiske kholowh 1½ — 6 —

lazj . 1 — 3 —

Pola me može so tez wscha druga muſka drasta dostacj a schiož je jedyn króz pola me kupowat, pschindje wjeszje sašo.

W. Biška, na herbskej habsy w blifoszi kaserny.

K nawedzenju.

Na wschelake napominanje je wuberk maczizy herbskeje wobsanknył, na ljetu 1855

herbsku protyku

wudacž. Taikia protyka budze k. 1. dezembra t. l. hotowa a czini spomnem wuberk czeszenych Sserbow s čašom na to fedž-bliwych s tym pschispomneniom, so budze so herbska protyka po tej samej placzisni pschedawacž, po kotrejž so njemiske protyki jeje runecza pschedawaja.

W Budyschini, 28. oktobra 1854.

Wuberk maczizy herbskeje.

Moje wobydlenje je njetko na wulstobratrowstnej habsy pola fantaſkeho mischtra Wolschki po 2 skhodomaj. **M. Vogtowa,** baba.

Serbske Nowiny moža so, hdzej je wudawaenja sanknena, njetko stajuje pola k. pschekupza Jakuba na žitnym torhoschcu dostawacž, tez moža so tam wschitke, redaktorej pschepodajomne listy, pišma, nawieschtki atd. wotedacž. — Tym, kij sobotu do sameje wudawaenje faslupicž nochzedja, dawaja so Nowiny s tym wóknom won, kotrež na žitne torhoschco dje.

Zańdżennu sobotu žita w Budvšinie płacízach:

Korc.	Płacízna.						Korc.	Płacízna.					
	Wyšsa.	Nižsa.	Srzedzna.	Wyšsa.	Nižsa.	Srzedzna.		tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.
Róžta	5	17½	5	5	5	10	Róžta	8	—	7	15	7	22½
Pscheniza	7	25	6	20	7	15	Zahly	11	10	10	25	11	15
Recimén	4	7½	3	25	4	2½	Hejduschka	9	—	8	20	8	52
Wórs	2	10	2	—	2	5	Bjerny	2	—	1	20	1	25
Hróch	7	—	6	—	6	15	Kana butry	—	14	—	12½	—	13

Dowoz: 2804 kóreow.

Cišcane pola K. B. HIKI w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za nowinki, kiž maja so w
wudawaſni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedac,
pači so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawaſ
J. E. Smoler.

Kóžde čísto piaci $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlétne predpłata pola
wudawarja 6 nsl. a na kral.
pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Cílo 44.

4. džen novembra.

Léto 1854.

Wojscieciejje: Wosjewenje. Szwjetne podawki. S Luhu pola Šemerczkez. S hodjijskeje
wohady. S Wóspórta. S Wulkeje Dubrawy. Eböžni su cji, toſiž cjiſteje wutroby su. Hanž Depla
a Mois Tunka. Syjewy. Byrkwinske powjesje. Nawieschtnis.

Wojsciecenje.

Dla vrijsdokstejazeho reſtrutjerowanja maja so 1) mužtwa, w ljeći 1834 narobjene, 2) starsche
mužtwa, sij hiscze ſtwoju woſersku pschiſklichnosz nedopelnichu, 3) mužtwa, pschi reſtrutjerowanju 1852
a 1853 sa mene kmane ſpóſnate, do ſlujbnejre reſervy pscheſhadzene a w tej ſamej woſlane, a 4) ſejiwer-
jo vomežy potrebnych ſwójkow, pschi reſtrutjerowanju I. 1848 hac̄ 1853 teho dla pschepuſchejeni, tola
raf pod kontrollu ſkajeni

hac̄ do 1. novembra teho ljeta

woſajeje lokalneje wychnoszle vrijsdokſtajic̄

Tež so gmeinſte wychnoszje na to fedžbliwe cjinja, so maja so wſchitke w telle naležnoszi potrebne
přízma ſe wſchjemi ſchjeñſlimi woſiwmami najpoſdijſcho

15. novembra teho ljeta

woſa naſtupežeho hamtskeho hetmanſtwia wotedac̄.

W Žitawi 30. septembra 1854.

Kralowſke hamtske hetmanſtw o.
f Karlowic̄.

Swjetne podawki.

Sakſka. Kral je njeſto ſwoje bydlenje ſ
Pilniž do Draždjan pschepožiſt. — Rakufa arzy-
woſvodka Hilžbeta je ſ kralowskej ſwójbi na
wopytanje pschiſjela. — Minister ſ Beuſt je w
týchle dnjach w Barlini pobyl a je tam noſttere
ſa to ſkutkowaſ, ſo byſchtej ſo prusſe a rakufke
ſnežerſtvo w naſtupanju wojsklich naležnoſzjom
ſiednalej. — Wobej komori wurađujetej nowych
ſakonjow dla.

Brusy. Bajerski minister ſ Psordten, ſiž
bie pecza teho dla do Barlinu pschiſjel, ſo by
puči ſ pschejenoszi bes pruſſim kralom a rakufim

ſhježoram vychihotowaſ, je tam, kaž ſo ſda, tola
njeſchtvo wuſtukowaſ, pschetož won je ſo psches
Draždjan do Wina podaſ. — Niederlandſti
pryzg Bedrich je ſ Barlina ſaſo do Mužakowa
wuijek. — Wyschi konſiſtorialny radžicel a evan-
gelſki biskop, Dr. Röß, je wumrek. — Mjeſto
Barlin ma tu ſhwili 5 millionow tolet dolha.

Bajerska. Mandjelska stareho bayerskeho
krala Ludwiga, kralawa Theresia, rođena ſakſo-
altenburſka prynzessyna, je 26. oſtobra wumreka.

Rakuſy. Ludomne ſnežerſtvo je njeſkore
ſwoje jeleſnižy jenemu franzowſtemu ſjenocjenſtwu
ſa 53 millionow tolet pschenajako. Spomnene

sjenocjensko ma tute penesh w bjechu tjsjoch ljetow saplaczicj. — Rakuske wójsko so psched hiszicze bóle wuhotuje, ale t cžemu a na koho? to nich-tón prajicj newje. Tola mjenja ludzjo, so so Rakuschenjo na Rušow mjerja. — W Galizyskej, Wuhrskej a Morawskej je howjasz móz wudyrík. — Akczejorka je hamodruha. — Kholera je pecja hiszom na 30,000 ludzi s Wina wuhnala; pschedož jara wele ludzi psched nej cjecka.

Franzowska. Akczejor je poruczík, so so drohoty dla hacj na dalsche žane jito t palen-palenju bracj nešmije. — Won je tež pschikasal, so dyrbti pschichodne kózdy regiment jiesnych konje jenaiskeje barby mječj. — W Parisu je kholera fastala. W zylej Franzowskej je ljetša 108,202 ludzi na nju wumrelo.

Jendželska. Tudy so 45 nowych wójnskich kózjom twari a to tajlich, so bychu je w naranschim morju derje naložicj möhlí. — Skrymy pschihadjeja studne powesjie, so tam Jendžel-cjenjo a Franzowskoj jara wot kholery czerpja. Esyn futherlandskeho wójwody je tež na nju wumrel a wschelazh druzh wyšozh knejja. — Jendžel-cjenjo poczinaja se starobliwosju na to hladacj, so so Amerikanarjo bóle a bóle pschieszerač spytujeja. — Sa wudowoy a syroti wo-jakow, w wójnt semretych, so po zjlym kraju penesh składaja, a je so hijom khjetro wele nawdalo-

Danska. Tudy je bes kralom a ludom nje-ljaka nespokojoñs wudyríka. Danski lud menujz chze, so byschtaj so Schleswig a Holstein, kij drje pod danskim knejstwom stojataj, ale w wjestym nastupanju t Riemzam bluskhataj, kruezie a twardzie s Danskej kamej sjenocjiskoj a duž bje danski sejm abo folksching wschelake namety w tajkim wot-pohadanju stojat. Kral a feho ministrijo pak praja, so so Schleswig a Holstein tu khwilu twardischo i Danskej pschivjasačej nehodžitaj, dokelz to dotalnych rjemskich naležnosjow dla nedje. Na tiske prajenie je so lud trochu snepokojoj a dokelz folksching tež džen wote dnja džirwische petizije pschedopodawasche a wótrische namety sta-jesche, dha je jón kral rospuschcijt a sapóžlanzow domoj pošlat. Won sam je so pak se swojimi

ministrami do Schleswiga a Holsteina na wopytanje podal. Tudy pak, hdjež psched njekotrymi ljetami s brónju pschedcjiwo nemu wojowachu, wataja njekto danskeho krala jeho nowischego skut-kowanja dla s wulcej radoszju a se sylnym sła-wuwalanjom.

Rušowska. S naranschego morja su po-wesje pschitske, so je so njekto tež admiral Napier se swojimi jendželskimi lódžemi na dompučj podal a hijom 26. oktobra do kieliskeho pschistawa pschijisel. To je tón samy admiral Napier, kij mjeješče psched swojim wotjedzenjom do naranschego morja jara wulku hubu a mjenesch, so chze ruslu twardzisnu Kronstadt t wobedej dobycj a potom hijom w Petersburgu s waejicj. Duž bjechu Jendžel-cjenjo a tež druzh ludzjo wulku nadziju na Napiera stojili a mjenjachu, so budje won te ruske twardzisny khjetje ruczje wschtile sdochwyacj. Ale won je zjle lječije po naranschim morju wokolo jiesdžik a neje tam nicjo spomnecja hóvne wuczinił a wese so njekto saho domoj, so by w naranschim morju nesamerzyk. Težo po-witanje drje se strony Jendžel-cjanow runje naj-pschedzelnische nebudje. Won je tež do Hamburga na wopytanje pschijisel a poda so wot tam s jendželskim konsulom do Altony, so byschtaj tam danskeho krala poczehsikoj.

Esynaj ruskeho khzejora, Michał a Miklawsch, staj so t wójsku do polonscheje Rušowskeje po-daloj a do Rischenewa, hdjež general Górcjakow stejt, pschijisejkoj.

S skrymy psiche so, so je so tjselenje Jendžel-cjanow a Franzowsow na Sebastapol drje 17. oktobra sapochalo, ale so woni s najmenschia hacj do 25. oktobra nicjo hóvne wuskulikowali nejšu. S zjla so sda, so ta wjez tak khjetje nedje, taž to jendžel-cse a franzowske rowiny wjeschjachu, pschedož w tych möjescze jedyn husto dosz cžitacj, so budje Sebastopol w 5 abo 6 dnjach dobyty. Njekto su tam sjenocjeni nepschedzeljio hijom tak wele nedje a nejšu hiszecje nicjo wobneho wuwedli a je-li so jim dobycje hacj do symy neradžt, kotaž tam sahe a s wulcem sjen-hom pschedzje, dha dyrbja saho swoju stronu

cjahnyc, pschetoj bylyt woni psches symu w Krym'i wostacy, dha möhl tam lóhko dosz wschitzy konz wsacj. Sebastapol leži menujzy nimalje cijasje na weczornym róžku Krymy. Tutoń róžk maja sienoczeni nepscheczeljo w nastupanju mórskeho brjoha hacj do Balaklavы w swojej mozy a su potom tež snuteskomny kraj hacj do bliskosze Sebastapola a hacj do Cjorneje Rječki wobšadzili. To je položenje, kij ho duschnie byc' sda; pschetoj dokelj Rušojo s kódjemi nicžo cjinicj nemöža, dha su nepscheczeljo s tisich stronow psched nimi w sehernoszi a Rušojo móža jenož psches Cjornu Rječku a se Sebastapola nadpadu na nich cjinicj. Ale Rušojo maja pschi tym ton wulki dobyl, so su jim nepscheczeljo zylje wotewreny pucj s Krymy do Rušowskeje wostajili a po tukym pucju schwata njetko jene ruske wójsko po druhim Sebastapolej i vomozy, so je tam njetko hígom na 84,000 russich wojskow, bes tym so bjesche sich tam psched njeftotym cjašam jenož 34,000 muži, tak so su Rušojo njetko skoro tak sylni, kaž sienoczeni nepscheczeljo. Duž tež woni njetko sylnischo wступuja, wo cjamž sjehowaze telegrafiste depeschje swiedzja.

S Petersburga, 29. oktobra. Powesze se Sebastapola wot 23. oktobra prasa, so woblehnjenje a bombardjerowanje dale traje. Ruske wobtwerdzenja su jenož mało schody wsače a buchu bórsy saho wuporedjene. W nozy scjinitch Rušojo wypad a skasychu w jenej franzowskej batteriji 9 mortsariow a 11 kanonow. Lord Dunkalm, kapitan jendjelskeje gardy, bu sajaty.

S Wina 31. oktobra. Russki general Gorczakov wosiewja skischewa w Becharabii; 25. oktobra je russki general Liprandi ljehwo Jendjelčjanow nadpanyl, 4 redouty skasył a 11 kanonow dobyl. W tym samym cjašu scjini russka kavalleria tež nadpad na sjesnych Jendjelčjanow a bu nimalje potokza lóhkeje jendjelskeje kavallerije wot neje pobita.

S Barlina 1. novembra. Jendjelske, wot Rušow dobyle ljehwo, bjesche wbliskosji Balaklavы. Tež je wieste, so bu 25. oktobra jena franzowska batteria psches tsjelenje Rušow skazena.

Ze Serbow.

S Luha pola Smecze. Tudy je so žakošnij stuk stat. Sañdženu pónđelu na ranje bu menujzy mandjelska tudomneho khježnika J. T. Filippa Fredj dwora morwa namalana. Wona bje, kaž bjesche sjaownje widzicj, wot njeckoh skónzowana a duž so na teho a tamneho tukasche, schiož skadž budjische taiki nessutk wobencj möhl. Ta naležnosz bu hnydom wyschnosz pschepodata, kotaž ju tež bórsy do pschepytanja wsa. Filipp ham wopokasa so jara wschinwy a dokelj hebt ludjio myßlachu, so je dla žakošnejne smercje swojeje mandjelskeje tak studny, dha jeho po móžnoszi troschtowacj pytaču a jedyn sušod wosta tež w nozy pschi nim. Iako bje tuton nasajtra rano woteschok, namalachu Filippa bórsy potom w swojej krvi ležo, pschetoj wón bjesche so tsi króćj s britwju psches krk rjesnył. Ale dokelj janu wulku žilu trechit nebje, dha nebje bórsy konz s nim a ljekarjo sachiwachu jemu te ranę saho po móžnoszl. A bes tym wusna so wón, so je wón ham swoju žonu skónzowak.

Filippej dawaja ludjio hewak we wschijem dobre wobšwjedzenje a powedaja, so je jara dobrocijny a snesliwy był, sa cjož tež to rjeſi, so je pola jeneho jenicjekho hospodarja sydom liet skujit. Ale seho žona bje ſla a hadtowateho waschnja a pscheszjehasche swojego muža na wsche möjne waschnje. Hacj runje pak wona s nim neduschnje wobšhadzishe, dha wón to tola snesz pytasche a to cjam' bóle, dokelj bjesche wona ha modruha. Wonaj bjeschtaj menujzy halle njeſhto psches lieto woženenaſ. Tola sañdženu nedjelu, hdjež bje jeho wona trójzy ſe iſtwy wustorkala, bje jeho nemdrož pschewſala a wón bje ju, jaſo

bje wona weczor wot dejenja postanyla, s' jenym kolom podyrik, potom dasil a na posledku s' njezim koncjoznym dokoncowat. Ju na dwori lejo wostajsci bje won do koncymy schot a tam s' hojszemi kharth hrat, wokoło 9. hodziny pak stanyl a domoj woteschot, po njezotnym czasu pak saho pschischot a w koncymy dlyehe wostak. Jemu bje menujzy, kaj won pschi swojim wusnaczu prajesche, do myslje pschischko, so mocht snadz tola podhlad abo tukanje wot so wotwesz. Won bje teho dla domoj doschot, tam njezotre kschinje horjeskamak, wiezy s' nich sebrak a je do ketczkom smetal, w tym mjenenju, so budza hebi ludzio myslci, so su rubezniy w jeho domi pobylt a pschi tej skladnoszi jeho mandjelsku fabili. A hacj runje hebi tez jadyn czlowek na neho nemyslesche, dha biesche jeho tola swjedomnje tak cziszczało, so bje w sadwielowanju ruku na hebe sameho stojil a so skoncowacj spytal. To so jemu drje, kaj hijom spomnichmy, na mjeset radzilo neje, ale poszczischo je won tola po wulkej duchomnej a czelnej czwili wumrej dyrbjal.

Mandjelska nejednota bje po tajsim na tym wina, so buchu muž, žona a hiszche neporodzene djecjo w krčkim czasu na žalekne a satraschnie waschnje moreni.

S' hodzijisse je wošady. Psched dlyeskim czasom bu jena mlynkowa s' tudomnjeje wošady do jaſtwa ſadjena, dokež jei winu dawachu, so je swojemu mandjelskemu sawdacz chyka a w prijenim wuſudzenju bu wona k 12 ljetnemu zucht-hausej prjeneho gradu woſudjena, w druhim wuſudzenju pak wot wychshego appellazionfego ſudnistwa fa ſwobodnu wuprajena a budze teho dla saho ſtere ſjepo s' jaſtwa puſciejena. Taſte roſdzelne wuſudzenje so snadz njezotremu kuliž djiwne ſda, ale wychshe appellazionfego ſudnistwo praji, so jei ſo neje na žane waschnje dopokasacz datko, so je wona wo prawdzie swojemu mandjelskemu s' jjedom k ſmerci ſawdacz chyka, ale je nož to, so je jeho khoreho ſejintci pytala; a duž je ſo wona po ſakonju fa ſwobodnu wuprajicj

dyrbjala. Chyka pak ton, kij je jeje ſkukowanja dla na ſhwili ſhortki, ſtoržicj, dha budzishe wona po tej mjeri, kaj bje won na ſwojim ejelt ſchody ejeryk, khostanje doſtaka.

S Wóspórka. W čj. 41 Serbſkich Nowin nowe bje powedane, so bje wjesty H. J. s' Kluska ſebi wucjahowanski paž tudomnneho ſchloj-farja Pjetra Urbana wuwie wedzik a na ton ſamón potom do Ameriki won wucjahnkt. Poszczischo je ſo dopokasalo, so je ſpomneny Urban w tajsim naſupanju zyje newinowany a so ſo jemu dla J—oweho wucjehnenja tez niz najmenscha wina pschivisacj nehodzi: ſchtož ſo k jeho wusprawnenju tudy k ſjawnemu naſvedzenju dawa.

S Wulkeje Dubrawy. Vola tudomných podſkopów ſe ſo ſchwörtk 26. oktobra hromada bruniſny, njezdje 1500 körzow wopſchijaja a jenemu akcijſkemu towarzſtu ſluſčaza, ſyalita a njezotry dny ſa ſobu paſila. Schleda wunoſcha pecja 100 tl.

Šbóžni ſu eži, kotsiž czisteje wutroby ſu.

„Swoť we mni, Božo, cziftu wutroba, a daſ mi noweho wjesteho ducha — — tutele ſkowa modlesche. ſo 14 ljetne holčo, ſlecjo na ſeleni hörzy jeneho rowa. Marja, tak rjekasche wona, nedospjewa tute bibliske ſkowa hacj do kónza, pschetoz ſuſh pucjownik ſtupi runje k temu ſamemu rowu na kethowt a refny:

„Schtoha eži je, ſube djecjo, ſo tak plakasch? leži pod tutej horečkejku njezton wot tych twojich — a cjoho dla nespjewasch radscho wotzenasch, hacj to hronečko, kotsiž runje ſkyſhach.““

Se ſrudnym, pak nebojaſnym wóćfom pohla- da Marja na teho zuſnika a djesche, ſyſy ſ wocjow ſetrijewſchi:

„Tidy wotpočjuje moja ſuba macj hijem psches ſjeto — a ſak me to rudi, ſo wjazy vola me neje! njeſt dyrbju vola zuſych ludzi byc̄, tam ſo mi jara ſlje dje. Macj prajesche mi hiszchen na ſmertnym ſožu; ſo dyrbju husto tu ſchuežku

spjewacj: *Sitwoł we mni, Božo, cijstu wutrobu — a so dyrbu tajku wutrobu wobkhowacj, jelič hžu, so dyribi ho mi derje hčej.*

Teho dla ja stajnje tutu schluczku spjewam, hdyž na macjerny rów dónidu; pschezo fedjibuju na to, a prozuju ho, so byč dobru cijstu wutrobu wobkhowała; o hdy byč tola tej wumreła!

„Moje džecjo, Boh tež te dobre džecji druhdy khusta a tajskemu pondje ho najpošledku tola derje, kotrež Bohu swjerne a cijsteje wutroby wostane.

„Duž tež ty wostan cijsteje a pójciwjeje wutroby. Ale praj mi, nimasž dha žaneho nana?

„Nije ja jeho ženje nejsym sešnała; jenož to wjem, so je psched 12 ljetamž precj cijahnyk do dalokih krajow a neje nebo macjet nihdy wjazý wohladał.

Husto je mi wot nana powedała a psche jeho pkläala, prajizy, so je snađi na morju, abo we zušykh krajach kóng wsat.”

„Praj mi lube džecjo, kaf rjekachu twojej macjeri — „” džeshe tón zušnik s khwatom.

„Bosankez Marja si rjekachu.”

„O Božo, čoho dla tak wele studjiby a weshela na jene dobo! O pój, moje džecjo, pój na moju wutrobu, twój nan steji psched tobú, pój, wot njek ma twoje cjerpenje kónz. Dolho, dolho hym po kraju sa macjeru a džówkú pytał; ale njek jenož jenu namakam — ale Bohu budiž džak, so tebe mam.”

Marja nemóžsche spobjitwanja dla nicžo dale wotmolwicj; ale padaže s nanom sažo na kolena, na selenu horku. A wobaj wuspjewaschtaj se hyslosojthmaj wočjomaj cijku a nuternu modlitwu. Mariny nan bjesche bohaty s zušykh krajow dom pschicjahnyk, a njek we blišchim mjeszi wulki pschelupz. Marja cijehnische hobi do mjesca, a ji ho jara derje džeshe; dokesž cijste a pójciwje živenje webijsche, we słowach a we skutkach, dobru wutrobu stajnje wobkhowa, tej nana lubowsche a čeſzesche, a so tych dobrych wucžbow neboheje macjerje husto dopomnesche.

Muzik.

Hans Depla. Hóntwa drje wele neše, Motsjo?
Mots Tunka. Nasbóle jara mało.

Hans Depla. To drje tola skoro móžno neje.
Mots Tunka. To móžesch mi wjetiej, Hansjo!

Da jeneho snaju, kiž mješesche hořítu wotnajatu,
ale se kójde lieto wele všechnadzic̄ vyrbaš.

Hans Depla. Čjoho dla dha to hořítu
wotedať neje?

Mots Lunka. Hlaj, wón wschaf rad kusk
wulzy čjini, a duž su wón pschezo saž s nowa
wotnajesche; dokelž pak všechnadzovania kóng nebje,
dha čbzysche su wón na lehne wasčanje wotbyč̄.

Hans Depla. Kák dha wón to sežini?

Mots Lunka. Wón wžazy na hořítu nekho-
džesche, ale pocža s wóknom won tſelec̄. Duž ho
wyschnož do tcho smiescha a jemu hořítu wſa. To
bje jemu drje prawje, ale to ſebi won nebje ro-
mehſit, ſo budje ſa takje tſelenje výrbeč̄ ſchraſu
dač̄.

Hans Depla. Až, až, až! — Duž ſo ſlantu
neparaj, — ſazazam wschaf pokoj daj!

Mots Lunka. Ludžio ſu džiwni!

Hans Depla. Kažy pak to?

Mots Lunka. Hlaj, to mi wo ſenym mužu
powedachu, kiž wschitko ſle na druhich ludži widži,
na hwoje nepožinku pak ſo nadohlada. A tola je
wón taſki, hdyž njeħđe truna w korečni ſallincži,
dha won žonu a diječci woftaſi, a bježi na reje;
jeho hwojba pak výrbi doma tradač̄.

Hans Depla. Dha wschaf by naſljepe bylo,
hdy by ſo wón pjeknje ſa hwoj ſamhny nōž cja-
hat a druhich ludži pjeknje na poſoſ woftaſit.

S p ē w y.

Għsljeborný mjeħacż.

Glöp: ha hđieha je moj ryħi kón ic,

Šso weſe mjeħacż po nebju
Ta' cijchie, ſpoloſom,
Wón radh hlađa na ſenju
Ge hwestkym woblejgom.

Wón ejeħne ſ cħahom nebeſtim
Taqi jaħnyx hwyedžiċċiow,
Jiġi vredy die a hwyecji jiġi
A luča ſ mročġelow:

Wōj hħonekko ſlote na nebju,
Wón woka: ja tu h̄ym;
A puejik nōžu pojaſnu
Ge hwestkum ġħljebornym.

Ja ſaħdu, psejħiha ġħmijewa
Wón praji, na ħwiliu,
Kaž rōsno du też všeħejjelo
A ſo ſaž' namkaļu.

A kryje druhdy mročġel me,
Ja hwyecju ſpoſoſny:
Nei sbużejj jidu, dha druhdy je
Po mročejni ħwilejjeżżi.

Ö nebeħażgħ tki ġħljeborni
Rad wjeriż tebi ħazu —
A ſpokoñi a weħely
Na tebe pohladnu.

Cyrkwinske powjesée.

Wērowanaj:

Michalska cyrkej: Bedrich Anton Kegler, kóprola
w 4. kompl. 16. inf. bat., ſ Marju Pöschnez fe Židowa.

Křičenaj:

Michalska cyrkej: Jan August, Handrija Kozora,
žiwnoszerja w Hawnjowi, ū. — Marja Theresia,
Jana Petra Għadronika, tħscherfekho misħira w
Makku Welsfordi, dž.

Zemrjeta:

Djen 23. oktobra, Hana rodž. Scholtejż, Jana
Schmidta, murerja a wobydlerja pod hromom, man-
djeſſa, 34 l.

W michalskej zvukui prjeduje 21: nedželu po
ħwnej troſiż dopolnja a popolnju f. d. Wjazka.

Sa iwdjien, 22. nedželu po ħw. troſiż budje
nowy diaforet f. Trautmann do hwojego do-
skońwa ſapkaſan.

N a w ē ſ t n i k.

Wosjewenje.

Herbstwo džielenja dla budja ſio lejmonnoſzie,
t ſawostajenju Hany ſwudoweneje Schmißweje,
rodž. Redžic, Bluschaze

9. novembra 1854

na ſamhny mježzi w Delnych Žilozach ſ
wuswolenjom bes liztantami a pod wumjenenemi,
w termiſi wosjewjoniemy, na pſeħħadżiwanje
pſchedbaracż, a to:

A. herbſtogniſtka lejmonnoſz sub. cat. no.
1/15 w Delnych Žilozach w tamniſtich grun-
ſtich a hypothetſtich kniħax ſapißana, a
bes džiwanja na realne prawiſny wino-
vino = a palenzičenkonwanja, nozowanja,
hoszenżarenda, rieſanja, pecjenja a palen-
palenja w grunniſtich a hypothetſtich kniħax
ſpominne, a bes džiwanja na wobejneſoſje
na nej wotpożowaze, na 2478 tol —
— „ wotħażawana;

B. polo, pod c. 294 pólnejx knihi ſa Žiloz
napiſane a folio 46 grunniſtich a hypothet-
ſtich kniħi ſapißane, na — 84 □ pruton
wumjereni, ſ 3, 22 dawoffimi ſenofemi na-
położene a 83 tol. — „ „ „ wotħażawane;

C. polo, pod c. 253e dodawfa pólnejx knihi
ſa Žiloz napiſane a folio 10 grunniſtich a
hypothetſtich kniħi ſa dominialske džieliñ ſa-

pišane, na 192 □ prutow wumjerens, s 12, 52 dawskimi jenoszemi napoložene a na 192 tol. — „ — „ wotschazowane.

To so s połasianjom na pschebadzowanski patent a k nemu pschivdate blijsche wopisanje spomennych leżomnośzow, tudy a w Delnych Dilożach wupowisznene, k sjanemu nawedzenju dawa.

Kralomske ſudniſtvo w Schierachowi, 23. oktobra 1854. Heinck.

Dzień 28. oktobra bu na schuſeju wot Nowych Poſchiz hacj k ringel-mlynei w Nechnruj dybſacjny cjaſnik (Taschenühr) ſhubeny. Sprawny namakať so luboſnje proſhy, so by tón ſamy ſa 2 tl. myta pola hoſenjarja k. Schęjepana w Worzyni wotedat, hdjež budje jemu spomnene myto hnydom wuplaſczone.

Akhetru djjelbu rjanych khōjnowych ſchęjepowych a peňkowych ſloſtrow, kaž tež taſkich walczkow, teho tunja tež twarskeho a valneho drewa ma po naſtuniszej placzisni na pschedanu

Pawlik w ſitku pola Malez.

Krajnoſtaſki bank.

**Nowe koupony k hornolužiskim ſastawnym liſtam (Pſandbriefe) budzą
wot 1. dezembra t. l.**
na pschedowacjje talonow, kotrymž ma so, hdny je ich wjazy, ſapis porjadu ſestajanych ejſlow pschivdači,
w pschedbytku banka
wudawane. — W Budyschin, 21. oktobra 1854.

Krajnoſtaſki bank.
Heidemann, wukonjazy direktar.

Powſchitkonne ſawieszjaze towarſtvo.

(K. K. priv. Assicurazia Generali w Triestie)
Satuejazy fond towarſtwa Džeszacz millionow 500,000 ſchjeſnakow dobrejch penes.

Wetshi djjel ſamozjenja towarſtwa je na kubla hypothekarisz wupoſcjeny.

Sawieszenja na twory, maschinu, mobilise, ſót, wumłoczenje žita atd. atd. pschedzjive wóhnju po tunich twerdziej poſtaſenych prāmijach.

Doptacjowanja so żenie žadacj nemoža.

Polich w pruſtich penesach, wuplaſczenja ſa ſchłodowanie bes rotezehnenia w innych ſamych penesach.

Pschi ſawieszenjach ratarskich pschedmetow poſticia towarſtwo woſebne dobytki.

Sawieszenja kapitalisow a rentow na živenje człowekow. Sawieszenja pucjowazych ſklów na drohach a železnizach.

Wſkie požadane wukladowanja dawa Ferd. Petau, woſesny agent ſa Budyschin awokoſnož.

Wosjewenje.

Zebny ſerbſteſe rycze zylje mózny kandidat wucjerſtwa, kij móžt me tak derie w girkvi, kaž tej w ſchuli we wschjemu naſtupanju ſastupicj, móže na jene ljetu hnydom jako viſar pola me mjeſto doſtacj. Honorara je na tutón čiaſ 100 tl. a wyshe teho ſwobodna ſtaſia. Gdy ſami, kij bychu tajſe mjeſto na so wſacj chyli, nech so, ſe wschjemi niſnymi wopismami ſastarani, pola me ſwólniwe ſamokwia.

W Aljetnom, 21. oktobra 1854.

J. Simon, kantor.

Ziwnosz ſ 6½ körza leżomnoſzow (pola, luki, ſahrody ic.) njehdje 1½ hodziny wot Budyschini, je ſe ſwobodneje ruki na pschedan a móže ſo wſchodaſche ſhonicj pola pekarja Lehmanna w Budyschini pod hrodom čio. 60.

Zena ziwnosz ſ 19 futrami abo mórgnami pola a ſuki je ſa ſwobodneje ruki na pschedan a wſchodaſche je ſhonicj pola Zana Kubizy w Słyczini.

Kral. prus. wokrežneho fyfikuha Dr. Kocha selowe bonbon y wopokaſuja ſo — taž je ſ najſprawniſhimi wopiskami wobtwerdene — ſ pomozu ſwojich bohatych wobſtejeniſtch dželow woſebeje pschiſprawnych ſelowych a roſlinowych wutkow pschiſaſhelu, dybawoſzi, ſchropawoſzi w ſchiſi, ſajwawenju ic. jara dobre, dokež we wſchjech taſlichpadach po ložujo, ſmjerowaſo a woſebeje wudobruſo ſtuſuja: wone doſtawaja teho dla ſtajnje weſche ſpodobanje a ſo wſchudjom, hdjež ſu je junu trebali, psched druhiſi podobnymi fabrikatami kupyua. — Dr. Kocha kryſtallifircowane ſelowe bonbony ma w podoſhojtych originalnych iſſach po 5 a 10 nſl. ſtajnje woprawdzie na pschedan w Budyschini Wilh. Hammer pod radnej ihježu, w Kamenzu Fr. Aug. Naumann, w Rakezach haptyle facius.

Dr. Gräſowe broſtbonony,

Groſowe broſtkaramelle,

Draždanske bentuſchki psche kurjaze woka porucza

hradowſka haptyle.

Pečoliarſke towarſtvo
ſmjeje ſhromadjiſnu w bartſkim hoſzenzu
predu 8. novembra, popołnju 3.
Na tu ſamu pscheyroſcha najpſhczelniſcho
Wſch ed ſy dſtw o.

K nawedzenju.

Na wſchelake napominanje je wuberk maczizy ſerbſkeje wobsanknyt, na ljetu 1855

Šerbsku protyle

wudacj. Taſka protyle budje ſ 1. dezembra t. l. hotowa a czini ſpomneny wuberk čeſzenyeh ſſerbow ſ čaſtom na to kedžblivych ſ tym pschiſpomnenjom, ſo budje ſo ſerbſka protyle po tej ſamej placiſini

pschedawacj, po kotrejž ſo njemſke protyle jeje runecja pschedawaja.

W Budyschini, 28. oktobra 1854.

Wuberk maczizy ſerbſkeje.

Pola podpiſaneho je w komiſiji na pschedan

Eau de Cologne

(Kölnjanſta woda)

Plačizna.

Eau de Cologne double. Žyla bleſčka. 15 nſl.

Ta ſama Pół bleſčki. 8 nſl.

Eau de Cologne, première qual. Žyla

bleſčka. 12 nſl.

Ta ſama Pół bleſčki 6 nſl.

J. E. Smoleř.

W ſſmolerjowej knihaci je ſa 5 np. k dostaci:

Menscha ſpezialna kharta

Krimej

a ſebastopolſkeje wokolnoſzie. 3 nſl.

Menscha kharta czorneho morja a wokolnych krajow. — 5 nſl.

Wulka ſpezialna kharta

czorneho morja
a wokolnych krajow. 10 nſl.

Zańdzennu sobotu žita w Budysinje plaćachu:

Korc.	Plačizna.						Korc.	Plačizna.						
	Wyšsa.		Nižša.		Srzedzna.			Wyšsa.		Nižša.		Srzedzna.		
	tl.	nſl.	tl.	nſl.	tl.	nſl.		tl.	nſl.	tl.	nſl.	tl.	nſl.	
Róžka	5	17½	5	5	5	10	Rjezik	8	—	7	15	7	22	
Wſchenia	7	25	6	20	7	15	Iahly	11	10	10	25	11	15½	
Ječmen	4	7½	3	25	4	2½	Heſbuschka	9	—	8	20	8	52	
Wówoſ	2	10	2	—	2	5	Bjerny	2	—	1	20	1	25	
Hróč	7	—	6	—	6	15	Rana butry	—	14	—	12½	—	13	

Dowoz: 2804 kórcow.

Ciſćane pola K. B. Hixi w Budysinje,

Serbske Nowiny.

Za nowečki, kiž maja so w
wudawarni Serb. Now. při
tobatych wrotach wotedac,
placi so wot rynčka 8 np

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo pládi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlétne předplata pola
wudawarja 6 nsl. a na kral.
pózde $7\frac{1}{2}$ nsl.

Císto 45.

11. džen novembra.

Lěto 1854.

Wopshilecje: Wosjewenje. Svetne podawki. S Holeschowskeje Dubrawy. S Budyschino. Krym. Hanž Depla a Mots Lunka. Macziza herbska. Spjewy. Cjahi saſſko-schlesynskeje železnicy. Byrkwinske powieſcie. Nawjeschtinik.

Wosjewenje.

Podpišane hamtske hetmanshu dawa s tutym k statnemu naradjenju, 1) so sujeje ho rekrutjerowanje ljetušich k wojsku pojadaných mužstwów, kaj tež mužstwów s předawšich ljetow, kotrež hwojo pschiſluschnož hisque nedopelnichu, a teho runja dalische pruhowanje kmanosje mužstwów, pschi rekrutjerowanju 1852 a 1853 do klužnace reservy pschebadzenych a w tež samej sawostajenych: 6., 7., 8., 9. dež. t. I. rano wot 8. w Lubiju a wot 11., 12., 13., 14., 15., 16. t. m. rano wot 8. w Žitawi 2) so maja ho reklamazije pišnje a se wschemi potrebnymi wopisimami fastarane hacj do 19. dezembra t. I. wečor 5 wotedac. 3) so maja wschitzy, kaj ſu hacj do postajeneho cjaſha reklamjerowali, 20. dezembra rano. 8. do Žitawy ſami vſhincz a wotmolwenja na reklamaziju dočkacz a skončnje 4), so maja te mužstwa, kij chedža ho w wójsku fastupicz dacz, ſwoja próſtu w tajsim nastupanju ſe ſalonczy poftajenje ſastupnel ſummu penes, pak na dnju rekrutjerowanja psched komiſiju, aby ſa 8 dnjów po rekrutjerowanju, po tajsim najdljše 28. dezembra t. I. ſami, w pschitomnoszi ſwojich nanow aby formindow a s pschiwacjom njeħħje potrebneho dowolenja wychaſho formindjistwo vola podpišaneho hamtskeho hetmanshu wotedac. W Žitawi, 2. novembra 1854.

Kralowske hamtske hetmanshu.
s Karlowic.

Swetne podawki.

Sakſka. Na draždjanſkim ſejmi bu wot ministerſta přjedkvožene, kaj by ho Žitawska železnica dale do Čech twaric̄ mječa. Ministerſta chze, so by ta ſama w bližich tſioch ljetach hotowa byla a so by ho ſemu wot ſejma pschiſwolito, so by krajna poſlabniža ſa 625,000 il. akzior w tajsim nastupanju wſac̄ ſmječa. Druha komora jednasche tuteje nalejnoscje dla ſandženu ſredu a wobſanku, so by ho to ſtało. — W Žobližu wudysti 31. oktobra wohēn a je tuto mjeſtaſhko ſtoro zyke do pročha a popela psche-

wobročiſ. Psches 230 twarenjow je ho wotpaliko a psches 200 ſwóſbow je psches to wobydlenje ſhubilo. Zenož 35 khejzow je ſtejo wofalo a dwaj člowekaj ſtaſ w plomenjach žaloznje kónz wſac̄ dyrbjaloj. Hewak je tam hžom wele ſhuboby a nufy a do ejim wetschego hubenſtwa ſu njetko wobydlerjo tehole mjeſtaſhka ſastorčenj. Wohen je psches jeneho hólčeza ſaloženj. Tutoň bje menujz ſwojemu pschirodnomu nanej 2 tl kranč a teho dla wulke puſt wot neho dostał. To bje jeho k wečjenju narabiko a won bje po dostačich puſtach ſchol a kónju ſapaliſ. — Teho

runja je w mjestaschku Geyeru wulki wohén był a tam na 80 twarenjow wutupił. Też tam je nusa żałosnje wulka.

Prušy. Jednanja bayerskeho ministra s Pfordten a sakiskeho ministra s Beust nejsu, kaž so sda, podarmo byle. Pruske knežestwo je menižy do teho swotilo, so obze politiku rakuskeho khiezora hac̄ do wjesteje mjery podperać, je hebi pak pôdla wuczinilo, so obze predy hiszceje jedyn kroč napominanje na ruskeho khiezora pošlaci, so by tutón, je-li njeſak možno, pucj mjera nastupil. Taſke napominanje budže drje najstere podarmo, ale tak wele je s tym knadž tola dobyte, s wójna bes Ruszami a Rakuschanami s najmenſcha w bližšim ežahu newudyi. A bes tym može ho knadž to a wono s ljevšchemu stacj. — Krat je 29 mjestam prawo spožcij, so smjedja sapošlanczow do 1. komory wušwolici. W Luiſ-zech je jenož mjesto Shorez taſke prawo dostalo. — Krat je ho petižija, kiz bje mot 105 woſebnych knežich podpišana, pschepodata, so by wón hnydom na stronu ruskeho khiezora stupil. — W njeſotrych woſtehach buchu w tychle dniach saſo konje, kiz buchu ho sa wójsko hodžile, po poruczenſci ministra wójny wobhladowane a sapišowane.

Rakušy. Hacj do 1. novembra bje w Wini 3640 ludži na kholeru sfhorilo. Mot tuthych bje 1506 woſkorilo a 2144 wumrelo. — W ylym khiezorſtwi ho s nowa konje sa wójsko kupuja. — Bayerski minister s Pfordten, kiz bje s Barlina psches Draždjanu do Wina pschijek, bu mot khiezora woſebnje powitaný a je s ministrami wschelake wurabjowanja djeržak. — Tež w Maſlandji je khlera wudyrila. Tola mrjeje tam malo ludži na nju. —

Franzowſka. Jako čyžsche ho Napoleon III. sa khiezora sežnicj, biechu wschelake stronę pscheciwo temu. A jenej tych samych čluscisze tež republikanac Soulé, a dokelž Napoleon doby, dyrbesche wón cijelacj a džesche do Ameriki. Tam pschitwa ho wón s tym ludžom, kiz na Schpaniſku ſupu Kubu nadpad sežnicu. Njeſoty tych samych buchu jecji, wón pak pschindje saſo stronę a cjerstwy do Ameriki, hdjež bortsy njeſakte krajne

safstoſtvo doſta. Krótko potom mjejetše ho mjesto amerikanskeho poſlanca w Schpaniſkej wobhadjicj a amerikanski pschedsyba Pierce poſla tam spomneneho Soulé-a. Schpaniſke knežestwo nochyžsche jeho najprjödyh horjewiacj, dokelž bje wón pscheciwo nemu w nastupanju ſupu Kubu ſtukował, ſtönežne jeho pak tola pschipuschej a Soulé pschindje do schpaniſkeho hłownego mjeſta Madrida. Dokho netrajesche a wón ho tam s franzowſkim poſlanzem tak swadži, so ho duell-towaschtaj, a franzowſki poſlanz bu mot neho do nohi tſjeleny. To ejinesche tehdom wele powedanja, ale poſdžiſcho pschindjechu wajniſche wjezy, a na Soulé-a hebi nichtón wiaz nemysklesche. Duž wudyi w Schpaniſkej psched njeſotrym cjaſom revoluzija. Sa tu bje tež Soulé pilne ſtukował, haj wón bje tam republikanow se wschelakich krajow, woſebje s Franzowſkeje, hecžit a na to džielak, so by ho w Schpaniſkej republika ſakožila. Teho dla pocja schpaniſke miſterstwo sa nim pytać, so by jeho ſadžilo abo s najmeňſha s kraja wuhnalo. Wón pak bje khietſje rucje ſam cjeſnył a ho do Londona podał, hdjež ho se wschelakimi franzowſkimi cijelanzami wulzy naſławowasche. Potom bje njeſotre dny w Belgiskej, skotrehoz kraja pak ho ſaſo do Jendželſteje wróci. Mot tam čyžsche ho do Schpaniſkeje powdaci a to psches Franzowſku, ale jako na franzowſke mesy pschindje, nedachu jemu do kraja. Duž wón to amerikanskemu poſlanzej Maſonej w Parizu wedzić da, a tón ho pola khiezora Napoleona wobczejowasche, a hrojeſche s wulkej nelubosju amerikanskeho knežestwa, je-li ho Soulé ſaſo nesdobri. Ale khiezor mjenesche, so wón taſteho ſbjekatſkeho cjlowneka do kraja neda a byrnje ſieho wójna s Ameriku naſkata. Menuižy Napoleon jara derje wie, so čzedža Amerikanarjo njeſtole tón cjaſ, w kotrymž maja Franzowſojo a Jendželſejo druhdječińicj, k temu naložić, so buchu bes wulkeho pscheciwienna mot tuteju stronow Schpaniſkim ſupu Kubu wſali, a duž pyta wón ſkładnoſt, so by ho wón s Amerikaneremi ſwadži, teho dla njeſto wójniſlich kódjow do jich morjow poſlat a jich tak mot nadpada na Kubu

wotdzięzał. Pszetoż won ilm Ruzam nepospocheje a hewak sba ho też, so su Amerikanarjo i Ruzami do njejsieho swasta stupili, hacż runje Ruzam tajti swjask wele pomhacj nemóże, pszetoż Amerikanarjo maja jenoż 19 wójnickich lódzow. — Pošlacz Mason je njetko tu zyku należnoż do Ameriki piśał a mamy wotczakacj, tak amerykanistki pschedsyda tu samu strosemi. — Napoleon chze wójny dla sało 500 millionow nortow fajtmacj. — W Parisu poczynaja nespokojni bycż, so psched Sebastopolom wscho tak pomalu dje a dokelż rufowskie depeszje ruciąscho hacż franzowske i Rzymu pschindu a stajnie njejsie nespodobnoszja franzowskie a jendżelske wójssko powedaja, dha je ho wjeśta nespokojońsz se skutkowanjom psched Sebastopolom rosschjerita.

Jendżelska. Russki shiejor je Ruzam, kij buchu w Bomarsundži sajeci a do Jendżelskeje motwiedjeni, 7000tl. pošlal. — W Liverpooli je wulki wohń 42,000 tl. schody na shiejach a 714,000 tl. schody na tworach nacjini. — Miesto admiralala Napiera budje k ljetu najskere admiral Lyons do naransieho morja pošlany. Napier leži s wulkim djjelom jendżelskeho lódzstwa hiszpeje pszeho w tieliskim pschitkawt.

Rufowska. S Odesy piśče ho, so ho hacż do 30. oktobra nicż wośebneho psched Sebastopolom stalo neje. Ale nepschecjeljo ho na schiormowanje pschihotowachu a Ruzojo ho se wışcej mozu na wobaranje hotuja a tisseleja tak na nepschecjelow, so jemu schlodża. Wobljeharjo dyrbja wo dniu a w nozy fedibju mječ, dokelż Ruzojo husto wupady cjinia. Woda k pieczę po-brachuje tak derje woblehnennym, kaž też wobljeharjam. Teho dla ho husto pschi Czornej Rječyj wosjuje, dokelż chiedja Ruzojo tam wodu dobycż, a nepschecjeljo sich w tym sadżewaja. W Sebastopolu je wele ranenych, ale w lżejw u nepschecjelow neje też hinal. — S Wina ho piśče: general Liprandi steji wot 22. oktobra poła Khutora Makenzie-a a jeho lżewe lchidlo w Czorguni. Teho tsi nadpady na sienoczenych nepschecjelow nebjechu na wobljeharjow hamych wotmierene, ale na djjelbu jendżelskeho wójsska,

lij bje tječnischco Czorneje Rječi wobħadżila. Liprandej ho też potadji, so won 25. oktobra Jendżeljanow sdi a wotchna a ważny skuch spomneneje rieki pola Karleskapusa wobħadżi a teho runja też wokolnoż hory Čjerkaje. Gran-żowski general Ranrobert chyżsche jeho tam 27. oktobra wotchnacj, ale to ho jemu neradji. — Nepschecjeljo dyrbju kōjdu króçjel, kotrūż ho k Sebastopolej bliżja, s krwju saplacię, ale hacż runje Ruzojo husto wupady cjinia, dha ho nepschecjeljo tola bôle a bôle Sebastopolej bliżja a budja skoro tak blisko, so budja se swojim tħseleinjom wjaz wusluskowacj móz, džiġli dotal. Franozowsojo chiedja rad schiormowacj, dokelż jim ta wjeż s tym woblehnennjom trochu doħo traje, ale Raglan, general jendżelskego wójsska, chze Sebastopol radščho psches to dobycż, so ho tam wschitko rostisjela. Won je pecja prajek; „Pola Almy sym ja 3000 ludji shubit, a hdj bychmū Sebastopol schiormovali, bych snadż sa-ħo s najmeńska 10,000 pschisadżi; to yak ne-bych psched ministerstwom a krajom samolwicj móhli.“ — Ale nedyrbeli nepschecjeljo Sebastopol bortsy rostisielej móz, dha budja tola k schiormowanju pschetročiż dyrbecj, dokelż jim hewak Ruzojo a woħebje yak syma na schiju pschindje. Egħi, kij tamnu kraj snaja, mjenja, so tam ne-nepschecjeljo dljeje wostacj nemóža, hacż njeħdje do fredji novembra, pszetoż tehdj tam najpsdjiſiħo hijom syma a jara hubene wedro fassupti a wysche teho by tam tehdj też tejlo wójsska i Rusejje pschihahnylo, so bychu też psched tym cjemlaċi dyrbelt. — Do Konstantinopla je njeſčito jendżelskich a franzowskich lódzow pschijello, kij buchu 17. a 18. oktobra wot Ruzow wobħschodżene. Lódż „ville de Paris“ je też bes nimi. Ra tu samu padje jena rufowska bomba, morti tħiġiż adjutantow admirala Hamelina, kij sam newobħschodżen wosta, a syna Osmana pschije, kij turkowske lódzie kommandjetowasche, kotrēz buchu wot Ruzow w finopstikm pschitkaw spalene. Też shubitu Granzowsojo 17. oktobra no sto ludji psches to, so jid Ruzojo pólver w dwiemaż bas-terijomai psches bomby sapaliċċu. Ruzam buħu

pak tehdom batterija quarantaineforta i saſtaciju tſjelenja twungowane, wot dwieju tormow bu horný džiel wottſjelany, batterija č. 3 a 10 i džela ſkražena a pawoſki a konſtantinſki (blisko morja ležaz) fort khetro wobſchodjeny. W Sebaſtapolu paleshe ſo na tſjoch dnjach ſa ſobu a kulfje tam padachu, kaž buchu ſo ſrupy ſchle. Wot jeneje tajſeje kulfje bu generalej Korniłowej noha wottorhnena, ſo dyrbeshe won hnydom wumreči a admiral Nachimow bu lóhzy raneny.

Tón tydjen ſu tele depeschje pschischke: S Londona 4. novembra. Lord Stratford piſche ſ Konſtantinopla wot 28. oktobra: *Wobtwerdjenja pola Balaklavы buchu 25. okt. wot 30,000 Ruſow nadpanene. Dwje wobtwerdjeni buſtej wot Ruſow dobytej, jeje kanony buchu na Den- dželčanow wobrocjene a tsi regimenty ijesnych cjerpiachu jačoſnje. Sebaſta- pol nemđe ſo do klo vjaz djerječi.*

S Wina 4. novembra: S Odęšy piſche ſo wot 1. novembra, ſo ſo hiſćeje hacj do 29. oktobra ranovſchi Sebaſtapolu ni- ejo wažne ſtało neje.

W Berlini, 7. novembra. S Peters- burga ſo telegrafiszy ſem pſchipoweda, ſo ſu tam poweſſje werha Menzikowa wot 1. novembra pschischke. Neviſecje- ljo hiſćeje pſchezo na Sebaſtapol tſje- lachu, hacj runje kuſ ſlabſho hacj w prjenich dnjacibz ruſke wobtwerdjenja neſhu runje jara wobſchodjene a buchu hnydom ſaſo wuporedjane. Pola Balaklavы ſo ničjo ſtało neje.

Ze Serbow.

S Holeschowſkeje Dubrawy. Sandje- nho 28. oktobra pſched wečorom bu tudomny khejſtar Mathej Röhler, njehdje 68 ljet staru w nechwacjilſkim knežim mlyni tak ſtraſchnje wobſchodjeny, ſo dyrbeshe po njeſotryh hodjinach wumreči. W ſpomnennym mlyni khotji menujzy wesydko (Gahrſtuhl) horje a delje a ſtym ſamym

ſo žito a muka horje a delje wofy. Tam, hdiž ſone runje delje pschishadja, biž ſo Röhler po- dat, ſo by tam njeſchto pytal; pſchi tym nebe won pytnik, ſo ſo to wesydko, kiž je ſamo na ſebi njeſotre zentnarje cježke, delje wese; diž je ieho to podtkočilo a móhlo tez roſmjalko. — Won je wudowu ſawostajik.

S Budyschina. Wot tyč, kiž ſu ſo do Ameriki na pucj podali, ſu njeſotre krótke liſty ſ Islanda ſem pschischke, ſ kotryhž čhenni w pschichodnym čiliſli Serb. Now. ſobudjelicj, ſtož ie teho hōdne.

S Budyschina. Dotalny vicedirektor na tudomnym katholſkim seminaru ſ. Buſ budje w ſapocjatku decembra do Drežđan jako kaplan pſchi dworskej zyrki a jato druhi wucjer na tamniſkim progymnaſiju pſchesadjeny. — Tež ſo poweda, ſo dotalny druhi kaplan w Oſtrigu, ſ. Järfch ſ Gjornohoflerja, w blijskim čaſu w Dražđanach duhominske mjesto doſtane.

S Budyschina. Dotalny wucjer w Kas- meñu, ſ. Seeliger ſ Varta, je ſa wucjerja na budyskej mjeſtčanskej ſchuli poſtajeny.

Krym.

Tuta pôlkupa (Halbinsel) ſteji wot lieta 1783 pod ruſowſkim kneſtwom. Wona je jeneje ſtrony wot ciorneho morja, ſdruheje wot kerčowſkeje morskeje wuſcžiny aſ ſtečeje wot aſowſkeho morja wobdata. Tola dyrbimy na to ſpominicj, ſo je wot aſowſkeho morja khetry ſtruk pſches wuſli jaſk kraja, kiž ar batſka koſa rjeka, wotdijeleny. ſeſchtworeje ſtrony wiſhy Krym ſtwer- dyim ruſkim krajom hromadje a to pſches pere- kopſku, jenož pôldra miſje ſchierku, kraju wuſcžinu (Landenge). Tale ma ſ wečoru ſtruk ciorneho morja, kiž ſo morwe morjo menuje, ſ tanju pak roſchiereny wulim rjeka Dona abo aſowſke morjo. Krym je njehdje 360 kwadratnyh mil wulka; wopſchija po tajkim wele wjazy kraja hacj Sakſka, kiž ma 271 kwadratn. m. wſcho

hromadzje. Wona je skoro 75 mil dolha, ale w pschi tym wschelakeje schjerokosje. Hdyž jedyn se sameje Ruszowskeje abo s pôlnozneje strony do Krymy pschinuje, namaka jedyn najprjodzhy wulke stepy, to su krajinu, hdyž žana trawa a žane schtomy nerostu, ale jenož s wesscha rostliny (Pflanze), kij drje husto 2 aby 3 kohcje wyższe strofesja, tola pak ho sa sfot k píz̄y nehodža. Tute krajinu su tež hubeneje perschcie a wot stoneje wody pschejchnene, tak so ho sa ratařstwo mało hodža. Tež nenamaka ho w tých stepach skoro žana woda, kij by k pieciu hodna byla. Tola dale k polonju posjepschuje ho kraj a w bliskoſi Simferopolu poczina wón hórkosty a tež plödnitski byc̄. Tam sapocžinataj ho dwie ſmušy horow,

w kotrychž ſo rjany marmor, ſalf a tež lamente wuhlo namaka. W ljecji ſupa hózota na 24 gradow Reamura a w symſim čaſu pschinuje ſyma na 10 hac̄ do 20 gradow.

Syma ſapocžina ſo husto w oktobru a traje hac̄ do februara. W polonſkim džielu Krymy, hdyž tež twerbjina a pschitav Sebaſtop leži, rostu figi, granaty, mandlje, ſjedjne kaſtanije, wolijowzy a tež wuberne wino; a weč Woronjow ma tam ſe ſwojich lejomnosjow tajſe, kaž najljejsche champagniſte. Połnōzny džiel Krymy djerži wele wozow a wot tam pschithadzeja te wowcze kóſki, kij pola naš „krymarje“ rjekaja. Hewal ho w Krymi tež dromedary ſublaju.

(Přichodnje dale.)

Hans Depla. Ja chých vjenča wot mko-
deho hólza, kij ſa žonu hłada, powedac̄, ale to
ho mi tak prawje nehodži.

Mots Tunka. A ja chých na to ſpomnič, ſo ſebi jedyn ſtarý ſchledzivz mkođu hólzu bere, ale
to ho mi tež hakle hóvno nesda.

Hans Depla. Dujz praj mi radſho, hdyž ſche Davit, jako bje-

Mots Tunka. W Franzowskej a Italſkej abo tež w Njemzach.

Hans Depla. Nje; wino nižje neroſje, ſenož winowe ſiczie roſtu.

Mots Tunka. Dha praj mi ty, hdyž bje-

Hans Depla. No, w jedynaiszpylm.

Maćica serbska.

Shromadžisna maćijeho wuberka 12. oktobra t. l. Pschitomni bjechu f. f. Wanak, mjestovpschedyda, direktat Buč, vicedirektor Buč, kandidat Mrčić, krajnošudniški radjicel Seyfert, knihikupz Smoleč, Dr. Sommer a diakonus Trautmann. — Bot mjestopschedydu bu rukopis, psches f. wncjerja Mucjinska saštany a mot f. f. Dr. Pufala, vizedir. Buč a kand. Mrčića pschehladanj, wuberkej prjódskołożeny a bu wobsanknene, so ma ho tajki rukopis, lotremuž bje napismo „nedjela“ date, stere ljepe f. nakladom maćijeg herbskeje wotcijšćeje. — Potom wupraštuš so shromadženi sa to, so by ho tola šwjeru a se wschej pilnosiju sa wudawanje herbskogh słownika skutkowało a spončnije staji dotalny maćijeg knihownika, f. vicedir. Buč tón namet, so by ho jeho pschehydlenja dla nowy knihownik postajit a wuberk wobsankny, so by ho to w blijschej wuberkowej shromadžisni stalo.

Shromadžisna wuberka maćizy herbskeje 26. oktobra t. l. Pschitomni bjechu f. f. pschedsyda Klin, dir. Buč, vicedir. Buč, vikar Jazšlaw, kand. Mrčić, kantor Pelač, rčenik Nyčtač, radjicel Seyfert, knihikupz Smoleč, Dr. Sommer, diakonus Trautmann a vicedirektor Wanak. — Anes pschedsyda pschineske najprjódzy naležnosti dla wudawania herbskogh słownika do wurdajowanja a shromadženi wobsanknichu, w tajkim pišnat, na tajku papera a w tak wele exemplarach dyrbti ho spomneny słownik cijischeje. Dale postajichu woni, so maja ho sa prjódstvijazdy cijischej wjeste venes nahtomađici a wiaschtaj f. f. Dr. Klin a rčenik Nyčtač w tajkim nastupanju wjeste porucjnosti na ho, a hdyž budje to dopelnene, ma ho prospekt wo žlym djetetu wosjewicj a cijischejenje stere ljepe sapocje. — Na to potoži f. Wanak rukopis herbskeje protyki na ljetu 1855 prjódsk, kotryž bje f. duchovany Rada w Hucini wuberkej i wudacju pschipoštat. Shromadžisna wobsankny, so

ma ho tajka herbska protyka cijischeje a ho dyrbti ta ſama hacj do 1. dezembra na pschedan hotowa bje. — Naposledku pschedroži ho f. wuswołenju noweho maćijegho knihownika a bu f. diakonus Trautmann sa tajkeho a f. kand. Jenčji jako knihowniski ammanuensis wuswołeny.

S p ē w y.

Žón me lubuje.

Hlóš: Wschijek je f. Mischna jedyn pan ze.

1. Iſt rōjje namka holicejo :::
Na kōdje rōjje vacholo.
2. Duž holčo rōjje praschesche :::
Ha kōtry tež me lubuje?
3. To ſhonisch, rōjje prachach :::
Hdyž hwjesdy hwječja f. wečoru.
4. Iſt hwjesdy hledom ſybola :::
Aſjo hólzy ſiedu do dwora.
5. Ha hdyže masch, maćje, džowčiciku :::
Tu twoju mlodu, nadobnu?
6. Ach, moja luba džowčicjka :::
Do klóščira je ſlubena.
7. Ta f. ejesjam ſwatej Marije :::
Swoj rucjanh wjenz plecjeſche.
8. Na holčo prijeni pohlada :::
Što lubičička hy cijinila?
9. Ji drugi ruku dawasche :::
Budž najrenischa bože mje.
10. Tón ſeeći ſrudnje ſapkaka :::
Na blido rōžu roſiččipa.
11. Njetk dobru nój mješ wečelje :::
A moje rjane ſiwenje.
12. To wužkyschaka holiceja :::
Duž stanu a ſom' ruku da.
13. Njetk hetzy f. kwažeji piſkacje :::
Hdyž me tón mlođenč ſlujuje.

Ejahi ſakſkoſchlesyňſkeje želesnizy f. budyskego dworniſcheja.

Do Dražđjan: rano 7 h. 30 m.; pschipolju 12 h. 47 m.; popolju 3 h. 36 m.; wečor 6 h. 45 m.; rano 2 h. 5 m.

Do Šorelza: rano 7 h. 35 m.; dopolju 11 h. 30 m.; popolju 4 h. 45 m.; wečor 7 h. 45 m.; w noži 11 h. 25 m.

Penežna płaczisna.

W Lipsku, 8. novembra, i Louisbor 5 ll.
12 npl. 3 $\frac{1}{4}$ np.; i połnoważajzy čierwonych slov
abo dukat 3 ll. 4 npl. 1 $\frac{1}{2}$ np.; winste bankowki 82.

Cyrkwienske powjesće.

Krčení:

Miehalska eyrkej: Hana Amalia, Kortje G. Lib.
schje, wobydlerja na Židovi, dj. — Hana Augusta,
Pjetra Petški, žiwnoszerja w Wulslim Welskovi dj.
— Hana Krysziana, Pjetra Alberta, wobydlerja
na Židovi, dj. — Augusta Emilia, K. E. Bertholda,
wjetrnikarja w Lubochowci v. Lubochowci dj.

Podjanska eyrkej: Pjetr Ernst, Jana Spana,
žiwnoszerja w Małżach, s.

Zemarječi:

Džen 25. oktobra, Madlena, Michala Kocjma-
rja, našenka žiwnosje w Bobolzach, dj., 31. — 26.,
Jan Ernst Oswald, nem. s., se Židowa 31. —
30., Augusta Emilia, K. E. Bertholda, wjetrnikarja
w Lubochowci, dj., 10 hodj. — 31., Handrij Wehla,
wobydler na Židovi, 74l. — Hana, roj. Scholz, nebo
Michala Wiejsza, žiwnoszerja w Wullich Deb-
szach, wostajena wudowa, na Židovi 70l.

W michalskej zyfkwi budje 22. nebž. po ſroj.
tr. f. diakonus Trautmann ſavokaný. Wohwe-
czenku rycj djerži f. farač Krüg a t. f. Vorſdiz, na-
ſtupne prjedowanje ſameje potom f. diaf. Traut-
mann.

N a w ē š t n i k.

✉ Czeszenym Serbam

w Nachlowi a wokolnosji.

Dokelj je prijódkejajeje marcijskeje fer-
mušchje dla pola naš a we wokolnoſi roſdije-
lenje nastalo, dowolam ſebi wosziewicj, ſo budu
ja ſwoj na čas lejo wostajeny ſchenk po mojim
ſarym herbſkim prawi ſaſo dale weſz a ſo budu
ja tych fermuſchnych hoſzi pola naš a w naſhei
wokolnoſi, kaž tež ſa drugu młodoz rſichodnemu
blíſchu fermuſchu 12. novembra t. l. rejuwansze
weſzelje djerzecj.

Ca dobru a tunju muſiku budu ſo ja staracj.

Pjetr Albert,
ſwobodny bur w Nachlowi.

Schwabowe tepeňje.

Twarz knes Schwab ſ Wrotſlawia, paten-
tiowany wot kral. ministerſtwa ſniutkomnych na-

lejnoſzior ſa pschihotowanje kursanicowazeho te-
penja, je tež pola podpiſaneho wſchelake taſke te-
penje wuwedi, na čož ſo ratarſki publikum ſ tu-
tym lebžblivu čini.

Niz jenož pschi pschihotowanju tepeňja pod
parny fotol tudomneje palenzpaleinje je ſo jeho
ſystem psches wulutowanje drewa a psches ruci-
ſche a ſylnische natworenje parz jako dobrý wo-
počaſak, ale tež pschi pschihotowanju tepeňja ſa
ſtrine kachlje.

Majbóle trajefche džjelo w tudomnej palenzpa-
lerni hacj do 6., njetko je hijom w 3. ſtönczene.

Predawſche wohniſhco bje ſ najmenſcha 3
ſtřež weſche, džili nietziche a trebaſche teho dla
tej wele wjaz drewa. Podpiſany moje rez, ſo
won njetko 25 p. C. drewa ſalutuje.

Pschi predawſchim tepeňju džjefche ſ wohniſ
ſtoro ſtajnje čorný fur, njetko neje ſtoro žadyn
wjaz widzicj, ſchtož je ſuamjo, ſo žana tepeňza
móz precj neleci.

W Budyschinu.

Jan Khriftian Hendrich Kind.

Jedyn wuwuczeny krawski, kij chze na wſach
bjetaci, moje hujdom pola krawza J. Nowaka
w Huczini mjeſto doſtač.

Žiwnosj ſ 6 $\frac{1}{2}$ forza lejoniſzior (pola, ſuki,
ſahrody ic.) njehdje 1 $\frac{1}{2}$ hodjiny wot Budyschima,
je ſe ſwobodneje ruci na pschedan a moje ſo wſcho-
dalsche ſhonicj pola pekarja Lehmanna w Budys-
chima pod hrodom cio. 60.

Bal

w Böſchizach, wotdjerzany 5. novembra 1854 ſ
rewenjom, ſpiewanjom a pjanoszju. Wulka bje
hoſzina pschihotowana, ale nichon nemiejsche ve-
neſhy, ſo by njeſchtó pschecjinit. Wſchitkim psche-
cjalam, ſnatym a neſnatym pscheju to weſzelje, ſo
bychu jenož jedyn ſtřež na taſkim balu pobylí,
tola by hisceje k žadanju bylo, ſo bychu herzy
tež darmo byli.

Sa tu cjesz, ſo ſynt móht na ſpomnenym
balu podla byc̄, praju pak ſwoj najpodwolniſchi
djak.

Urban,
mlynſki pomoznik w Neſwacjidl.

Poruczaje spomnenje.

Dr. Borchardtowe aromatisko-medyczne selowe mydło, w saszgławanych oryginalnych pasejkach po 6 nsl.

Dr. Hartungowe chinaskorowy woliż, w saszgławanych a do szklenzy stemplowanych bleschach, po 10 nsl.

Dr. Hartungowa selowa pomada, w saszgławanych a do szklenzy stemplowanych tylgach, po 10 nsl.

Haptykarja **Ant. Sperati'a** italske medowe mydło, w oryginalnych kruchach po 2 ½ a 5 nsl.

Snutskomna hōdnoſz a dopokasana wužitnosz hōrka spomnenych prwilegiowanych wjezow netreba żaneho wobſchernische wuſhwalenja — hiżom male spytanie doſaha, so jedyn pſcheſzwiedzenie wo dobroſzi a wo ſebnosczi tychle powſchitkomnie wužitnych wunamakanjow spóſnaję a budźa wieszje wot wſcielich, liż ſu je jedyn króć naſoſli, ſ woſebnym spodobanjom pſchezo ſaſo kupowane. — Prospekty a wuſozenja naſozenja ſo darmo dawaja, hrjedki ſame yak, w snatej dobroſzi — pod ſaruczeniom woprawdžitoſzie — ma w Budyšini jenož ſam na pſchedan Wilhelm Hammer, w Kamenzu Fr. Aug. Naumann, w Rakezach haptykar Facius.

Dziwočanskie ev. luth. towarzſtwu ſmjeje jutſie poſoſnu na pól tſiöch ſchromadjiſnu.

Pſchedyndſtwo.

W Smolerowej knihańi ſu na pſchedan:

Wutrobne knižki.

5 nsl. 5 np.

Maćica serbska.

Z nakładem maćicy serbskeje je wuſoł a móže ſo wot maćičnych sobustawow I. rjadomnie w Smolerowej knihańi darmo dostać:

*Casopis
towarſtwa maćicy serbskeje.*

1853—1854.

Zeſiwick I. II.

Redaktor: J. Buč.

Maćica serbska.

W měſacu oktoberu ſu do pokladnicy maćicy serbskeje ſwój přinošk zaplaćili: k. Slawiček, praeses serbskeho seminaru w Prazy; serbski seminar w Prazy; k. Wornat, kandidat duchomnſta w Budyšinje; k. Jaceſlawk, vikar na tachantſtwje w Budyšinje; k. Kubec, rektor w Prazy; k. Hornig, stud. duchomnſta w Prazy; k. Kouba, gymnasialny profesor w Prazy; k. Hrabeta, direktor a profesor w Draždžanach, kóždy 1 tl. 10 nsl. na lěto 1854; k. Mróz, ſaraf w Grunowje 2 tl. 20 nsl. na lěto 1851 a 54; k. Kokla, kaplan w Seitendörſje 1 tol. 10 nsl. na lěto 1852.

E. Pjekar, pokladnik.

Zańdženu ſoboto žita w Budyšinje płaéachu:

Kórc.	Wyšša.		Nižša.		Srzedzna.		Kórc.	Wyšša.		Nižša.		Srzedzna.			
	Płaćizna.				Płaćizna.				Płaćizna.				Płaćizna.		
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.		tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.		
Kóřfa	5	17½	5	5	5	10	Rjeſik	8	—	7	15	7	22		
Wſchenza	7	25	6	20	7	15	Zahlo	11	10	10	25	11	15½		
Decymen	4	7½	3	25	4	2½	Hejduscha	9	—	8	20	8	52		
Wóřs	2	10	2	—	2	5	Bjerny	2	—	1	20	1	25		
Hořč	7	—	6	—	6	15	Kana bute	—	14	—	12½	—	13		

Dowoz: 2804 kórcow.

Čiſcane pola K. B. Hikr w Budyšinje,

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawańi Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, placi so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čísto placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlétne předplata pola wudawarja 6 nsl. a na kral.
póscie $7\frac{1}{2}$ nsl.

Čísto 46.

18. džen novembra.

Lèto 1854.

Wopschijecjje: Wosiewenje. Gswjetne podawki. S Varta. S Budyschina. Krym. Wučajhovarjo do Ameriki. Hanz Depla a Mots Lunka. Spjewy. Cjahi salsto. schlesynskeje ġelesnizh. Byrwiniske powieſſe. Nawieschnik.

Wosiewenje ministerstwa snutskomyh naležnosjjow.

Dokelž je kralowske pruske sariadniſtvo krajneho dolska dla wumijenja pruskich paperjanych penes wot ljeta 1835 szjehowaze wosiewenie: „Po ſalonju wot 19. meje 1851 ſu ſo pſches naſte wosiewenia wot 12. septembra t. l. a wot 2. mjerza t. l. wobhédjerjo pruskich paperjanych penes wot 2. januara 1835 napominali, ſo bychu tute ſ nowymi, pod 2. novembra 1851 wukonjanymi pruskiimi paperjanymi penesami runeje placisny pola kralowskich pruskich poſtañow ſamjenili. A taſkemu ſamjenenju je 31. januar 1855 jako poſlenia termiſa poſtañena. Wot tuteho dnja žane kral. pruske paperjane penesy wot ljeta 1835 niežo wjazh neplacja, nichčón žaneho ſarunanja ſa ne nedostane, a hdež ſo žane nadennu, budža prezjwate a wyſchnosi wotedate. Koždž ſo teho dla napomina, ſo by paperjane penesy wot ljeta 1835 ſ cjaſom a najpoſdžiſhi 31. januara 1855 ſ nowymi paperjanymi penesami pola kralowskich kaſhov ſamjenit. W Barlini, 6. juliya 1854. Hłowne ſariadniſtvo krajneho dolska. Nathan. Rolke. Gamet. Nobiling.“ wosiewilo, dha ſo to tež ſ tutym ſ ſiaſnemu naſwedzenju dawa.

Tuto wosiewenie ma ſo we wſtbiſtich nowinach wosiewicj.
W Dražđanach, 7. novembra 1854.

Ministerſtvo snutskomyh naležnosjjow.
Sa ministra: Kohlschütter. Demuth.

Swětne podawki.

Sakſka. Sejm we wobjemaj komoromaj nowe ſalonje dale wurađuje a je wobsanknył, ſo maja ſo psichodnje tež žojske ſ putami khotſatcji. — Kralowska hwojsba ſwecjefche kraloweje narodny djen, kiž je po prawym 13. novembra, hžiom 10. novembra. — Vajerſki minister ſ Psordten pschijedje 11. novembra na hwojsim dompučju ſ Wina do Dražđan. Denu je ſo, kaž ſo ſda, radijo, pruske a rakuske knežerſtvo na bližši cjaſ we wotpohladzaniu na wójnske naležnosje njeſak ſiednacj, to rjela, ſo rakuski khježor tu khwilu hſicjeje wójnszy pschecjivo Ruſam neruſtuji, pruski kral pak ſo ſa Ruſow neruſtaji, wobaj wele wjazh w ſienocjenſtri ſ

druhimi njemſtmi wečhami ſa to ſkutkujetaj, ſo byſhaj ſi mjeraj radijo, abo ſi najmēſhemu ſieneje ſtrony Franzowſow a ſi druheje ſtrony Ruſow wot njemſtch krajow wobdžeržaloj. — Mjeſto Dražđanu mjeſacu w ljeći 1853 na 279635tl. dolhodow abo nutschwiniđenja a 271,940tl. wudawkow, tak ſo bu 7695tl. muſbytlowanych.

Prusky. W Barlini a druhich pruskich mjeſtach bu 13. novembra narodny djen kraloweje ſwedjenſzy wobendženy. Pruska krolova je, kaž je ſnata, dwójniſka hotra ſakſkeje kraloweje. — S Petersburga je do Barlina poweſz pschischka, ſo by ſnadi ruſki khježor do teho ſwolit, ſo by ſo po tych ſchyrjoch punktach, kiž buchu hžiom naljeto ruſkemu khježorej a ſendječjanofranzow-

sam prjödkpołożene, mjer wujednacj dals. — W prussich nowinach kjesche khwili wele rycie wo tym, so by ho palenzpalenie s kvernem skasalo. Ministerstwo pak, kaž ho sda, to czinicj nebudje, dokelž mjeni, so ho psches to na jene waschnje drohocji wotpomhačz nehodzi, kublerjam pak wele sešchłodzi. — Jedyn wyschi kralowſki saſtojniki je do Wina pôſlany, so by tam radu składował, tak bychu ho we wschodznych Niemzach po möžnosći jenakje penesh bile. — Nowa prjenja komora smjeje njehdje 250 kobusławow. Dokelž su to s wetscha luciſ samožicji a bohaciſ knejja, dha w Barlini jara na to cjakaja, so by ho hejm skere ljepe ſapociał, pschetoz Barlinszhy mjenja, so tajzy wulzy knejja pjełnje wele pschecjinja a pschekuzpja. — W Crieru je 6. novembra general Boguſlaw Lauenzien we wysokej starobi wumreł.

Rakuſy. Kholera poczina w Wini trochu woteberacj. — Njeshto rakuſkeho wójska je w nowischem czaſu do Ciech położeneho a to teho dla, dokelž tam hizom khjetru khwilu jene mjeſi nejſu a bychu tak wobczębniszje, kotrej wójsko ſobu pschineſe, tež po ſwoim dželi neſli. — Rakuſzy generalojo wopuſlaſuja ho w Môldawi a Walachii dale bôle jako knejja a turkowszjy ſaſtojnizy, kotsiſ ſo jim neſpodobaſa, dyrbja kraj wopuſczejicj. — Rakuſke wójsko ho hiſhceje pschetož pschisporja a halle w nowischem czaſu je wot ministra wónny poruczeńsz data, so by ho s nowa 4000 konta artilleriu kupilo.

Franzowska. Jendželske ministerſtvo nochze, so by ho Franzowſojo runje njeſto s Amerikana remi swadiſli a je teho dla dla franzowskemu khjærej radjiko, so wón neby tak kručje pschecjewo amerikanskemu pôſlanzej Soulé-ej ſakħadjal. (Pſchirunat cjo. 45. Serb. Now.) Napoleon je teho dla do teho ſwolik, so ſmje Soulé psches Franzowſu do Schpaniskeje pucjowacj. — W Parku poczinaſa ho bojecj, so knadž ſebastopol dobyty nebuđe a rycja hizom wo tym, so by najſlepje bylo, hdy by ho wójsko s Krymy wotwolao.

Ale khjezor nochze nječjo wo tym kħyshej; wón che wele wjazg wójnu cjem kručiſcho we-

djenu mjeſi a je pecja wobsanknył, so ma ſo, je-li treba, w bližšim czaſu hiſhceje 100,000 muži do Krymy pôſlacz. Njehdje 25,000 muži je hizom na pucju abo ho tola na pucj pschiho-tuje. — Franzowszjy penegnizy nejſu s tym s pokojom, so s wójnu liepe neindje a boja ho, so budje khjezor wele penes ſajimacj dyrbecj. Franzowske paperjane penesh ſu teho dla w nowischem czaſu wo 5 prozentow ſpanyle.

Jendželska. Tež iudy poczinaſa paperjane penesh ſpadowacj, ale jendželske ministerſtvo poczina cjem bôle wot kruteho wójnu wedzenja powiedacj a je wobsanknyła, so bychu ho hnydom njeſotre wulſe džielby jendželskeho wójska do Krymy pôſlak. — Jedyn jendželski wyschi cjni po poruczeńsz ministerſtwa s podwódnym batteriam spytawania a jeli ho te radja, dha budje wón poſdijſho do Krymy pôſlany, so by tam te rufle lódzie, kiž ſu wot Ruſow pschi nutſhodzi ſebastopoliskeho pschitawa do wody puſhczene a jón na tajſe waschnje ſaraczeja, knadž ſpody wody roſtſjelaſ, a tak jendželskim lódjam nutſhod do teho sameho wotewrit. — Jendželski general Naglan je s Krymy piſał, so ho Ruſojo bôle a ljepe wobaraja, dyžli je ſebi wón myſlik, ale ſo ho wón tola nadžija, so budje ſebastopol dobyć móž. Tola kluſcha wſħak k temu wele próž a njeshto wjaz cjaſa, hač ſebi ludjjo myſlachu. — Jendželejenjo ſu pecja teje myſlie, ſo iich wójsko tež w hymi Krymu wopuſczejicj neſmje. Woni menujżi praſa, ſo cjarne morjo neſamersne a ſo mója parolódjie (Dampfſchiffe) po nim ijesdiſicj, hdyž tež bychu tam wjetry jara hawtowale.

Ruſowſka. Sjenocjeni Franzowſojo a Jendželejenjo, kiž ſu ſebastopol wobleħnyli, piſaſa, ſo ho Ruſojo jara derje wobaraja a ſo janu próžu nelutuja, ſo bychu ſwoje mjeſto po möžnosći wobtwerdjiſti. Woni džielaja wo dnjo a w noži a ſtož jim neſchecjeljo wo dnjo roſtſjeleja, to woni w noži ſaſo natwarja a hdyž ſu ſim njehdje na jenej batterii kanony djenja ſlaſjene, dha tam naſajtra ſaſo nowe ſteja. Tež ſo ſda, ſo ſu woni ſady wych dotalnych wob-

twerdzenjow hiszceje druhe natwarili, tak so bychu
so sadz tych slhowacj möhli, hdy bychu te prjene
rostszelane byte. Nepscheczeljo, kotsiz su njetko
jara blisko k Sebastapolej pschischli a tola se swo-
jsimi kanonami nieżo hódnego wubobycz nemója,
su teho dla pecja wobsanknyli, Sebastopol schör-
mowacj. — Dokelj buchu wójnske lódże pschi
woblehnenu Sebastopola 17. a 18. oktobra jara
wobschodjene a jich skutkowanje tola wele ne-
pomhasche, dha so wone njetko wjazy w taſtim
nastupanju nakoječi nebudža. — Niekotre nowiny
powedaja, so je njetko w Sebastapolu a jeho
wokolnosći hížom na 120,000 Rusow, druhe
mjenja, so jich tam wjazy neje, dyžli 80,000. —
Rusjo cjinja skoro kóždu nóż wupady a tež wo-
dnjo, ale hacj dotal psches to nieżo woſebneho
dobyli nejsu. Tola je pschi taſtich skladnoszach
pschego wjazy abo mene ludži s wobeju stronow
wo živenje pschischlo. — Admiral Nachimow, kij
bu psched niekotrym časom raneny, sašo wójjsko
w Sebastapolu kommandjeruje; weich Menzikow
je pak w Sebastapolu, pak tež pschi ruskim wójjsku
s wonka neho a general Liprandi stejt se swojimi
ludžimi bliże k Balaklavi, na to ſakajo, so by
nepscheczel do kribeta panycz möht. Alle tucji
jeho kóždy ras sylnie wotpokaſaja, hdvž jim wón
blisko pschidze. — A rufowſkemu wójjsku w bliſtoſzi
Sebastopola ſtaſj khjezorowaj synaj, wulkowéchaj
Michał a Mikkawſch pschischli. Weich Menzikow
je na to 5. novembra wot polnóznoranscheje strony
nadpad na nepscheczelow sczinil a hacj na runinu
pschicahnyk. Sjenocjeni nepscheczeljo bjechu na
jeho pschihad pschihotowani; ale tola buschtej
wot Rusow dwie pozicji wsatej a jena batteria wot 8
kanonow skazena, haj woni pschindjechu hacj do
jendzelskeho ljehwa. Poſdijſho dyrbjachu pak zo-
ſacj, dokelj djjelba wójjska, na kotruj Menzikow
wotczakowaſche, nepschindje, ale nepscheczeljo jim
w mjeri cjahnyc dachu. W tym samym časzu
sczinichu Rusjo se Sebastapola wupad na ljewe
kšidlo nepscheczelow, dobychu jich na kerchowi
natwarenu batteriu a ſashchu jim 15 kanonow.
Wotom pschiczeje ſtranjowſli general Forey ſe swojej
dwiliu na Rusow, so by ſnadž jich bastiu czo.

6. dobył. Zeho ludžio mjeſachu pak wele wot
kartecjow cjerpicj a dyrbjachu ſkončnje zoſacj.
Wobaj wulkowéchaj ſobu woſowac̄taj, ſtaſj pak
čerſtwaj woftakoj, ale russi general Sojmonow
je wo živenje pschischol.

Franzowski general Canrobert piſche pak tolle:
Rusſe wójjsko je węzera 5. novembra na prawe
jendzelske kšidlo nadpad ſciniło. Jendzelenjenjo
so twerdzie wobarachu. Za hym ſim Franzow-
ſow pod generalom Bosquetom k pomozy poſlat.
Nepscheczel je zoſacj dyrbjal a na 8 hacj 9000
ludži ſhubit. Tuta bitwa trajesche zlyh djen.
W tym samym časzu mjeſeſche general Forey ſ
Rusami, kij bjechu ſ mjeſta wupanyli, woſowacj
a woni dyrbjachu ſo, jako bjechu 1000 mužt
ſhubili, ſaſo wróćcij. Tež my ſimy wele ſhubi-
li. — Pak wele ſu Jendzelenjenjo a Franzow-
ſojo na tutym dnju pschihadzili, to Canrobert
nepiſche, hacj runje möhł swoju ſchodu ſtere
wedjeſej, dyžli zuſu; ſo pak to mało byte neje,
widzi jedyn ſ teho, ſo buchu ſchyrjo jendzelsky
generaloojo raneni.

Ze Serbow.

S Bartą. Szredę 25. oktobra padje pō-
tſecjaljetna džówečjeſta tudmneho kublerja Gladys
do rjeli, kij nimo jeho doma bjejt a bu morwa
wucjehnena.

S Budyschiną. Tudomny gymnasium wo-
puschicjatay po derje wobstatym maturitatnym pru-
howanju na Michala tež dwaj Serbaj, menujzy
Bjebraf s Lejna pola Khróscjiz, kij ljeſtarſtwo,
a Sommer s Maſeſch, kij duhomniſtwo ſtuduje.

Krym.

[Pokračowanje.]

Pólkupa Krym je nimalje tak wulka, kaž
Sakſka, Hannoverska, Würtemberſka, a Baden-
ſka, hdvž tute kraje wsieje hromadu woſmeſh.
Starti Grichojo menowac̄tu ju Tauris.

Woni ſakodžihu tam wſchelake kolonije, t. i.
nowe sydlesheja, hdvž ludži ſ Grichiskeje poſ-
lachu, a wot nich buchu tam mjeſta Chersonesos

a Pentikapaion (njetko Kercz), Theodosia (njetko Kasa), Rytaia, Nymfalon (njetko Apuk), Lampas a druge natwarene. W p̄satym stoteku do Chrystuha bjesche tam mózne kralestwo a najwojsznišchi kral bje tehdom Mithridates, wulki nepschecjel rómskeho luda. Wot p̄jateho stoteika po Chrystuha rohypchieszeraču ho wschelake džiwe ludy po Krym, kij ho porjadu s kraja ejerjachu. Najprjódzy p̄schindjechu Gothojo a Hunojo, potom Avarojo a Chazarovo, na poſledku Mongolojo a Tataro pod Cjingis-khanom, kotrehož nastupnižy bječhu krymszy Khanoo abo werchi, hacj bu Krym wot Ruskow dobyta. Wobydlerjo Krymy ſu hiſće dženſniſki džen s weſcha Tataro. Italiske mjesto Genua mjeſeſche tež wot ljeta 1270 njeſkore truchi Krymy w ſwojej možy. Wot Genuesow bu na mjeſzi wutupeneje Theodosije nowe mjesto Kasa ſaložene a hiſće dženſha widzi jedyn roſpadanki jich twerdjiſnow w bliſkoſti Sebaſtopola, Balaklavu a na kupy Tamanu.

Hdyž jedyn, kaž Franzowſojo a Zendjelcjenjo pſched njeſkotrym čjaſhom, pola Eupatorije abo Koslowa na brjoh Krymy wuſtupi, namaka jedyn ſpomnene mjesto w ſuhej krajint pſched ſobu ležo. Schtomow je tam jara mało a ljeſhy ſyła žane newidžiſch. Haſhy mjeſta ſu wuſte a maſane, mjesto ſamo paſ naſbóle wot Tatarow a Židow wobydlene. Wobydlerjow ma Eupatoria njehdje 7000. Woni ſu naſbóle mongolskeho woblečja, kotrež jedyn na wočjomaj, ſchitwje ſtaſazymaj, a na prjedſtejazymaj lizowymaj koſiomaj ſpóſnawa. Hač tunje ſe eupatorski pſchistaw (Haſen) wulki a hluvoki, dha ho wón tola ſodjnikam nelubi, dokelž móža tam wjetry ſkoro ſe wschilkiſtronom ſwoje napady čjinicj.

Hdyž na Balaklavu poſladamy, hdyž ſo zendjelſko-franzowske ſodjstwo (Flotte) ſe eupatoriskeho pſchistawa poda, muhlagamy malowobydlene mjesto ſi wuſlimi haſhami. Wone leži hluvoko delka na brjosy pſchistawa a tuton je ſi wobeju

ſtronow ſi wuſokimi ſkalami wobdaty, tak ſo ho tam ſodjje pſched Janym wjetrom boječ netrebaja. W bliſkoſti Balaklavu namaka ſo roſpadanki wschelakich starých wobtwerdjenjow. Balaklava je ſi weſcha wot Grichov wobydlena. Egi ſu potomnižy njehduskih grichiflih ſodžnikow ſi Morey, kij rukowſkej khježorzy Katharini II. we wójni pſchecjivo Turkam pomhaču a ſa to wot neje mjeſto Balaklavu ſi wokolnym krajom jako myto doſtachu.

Wot Balaklavu do Sebaſtopola je ſkoro dwje miili pucja. Tuto mjeſto rjeſaſche pola Tatarow At-čijat, t. j. stare mjeſto, rukowſta khježorka Katharina pomenowa je paſ Sebaſtopol, po grichtiſtim „Sebaſtopolis“, t. j. khježorske mjeſto. Mjeſto ſamo neje tak wažne, jako tón pſchistaw, na kotrehož brjohu wone leži, pſchetož tuton je pſchede wschilkiſmi wjetrami nanajſljepe ſhowany a ſaktany, a pôdla tak wulki, ſo móže tam naſwetsche ſodjstwo doſz ruma namakač. Teho dla je ſebi jón rukowſki khježor jako pſchistaw ſa ſwoje wójniſke ſodjje wuſwolit, ſi kotremyž wón zyłe čorne morje wobknejeſche,*) hacj dyrbjachu wone pſched wulkej pſchemožu Franzowſow a Zendjelcjenow cjiekač a ſo w ſebaſtopolſkim pſchistawi ſhowacj. Ale tajſe ſhowanje jím pſchetož niečo pomhačo neby, hdy by hewak ſebaſtopolſki pſchistaw derje ſe wschelakimi twerdjiſnami wobarnowany nebył. Najbóle je počnōzna ſtrona wobtwerdjenia, pſchetož tam namaka ſo ſylna twerdjiſna „Könstan-tinowy ſort“ a ſchitri wulki batterije, wot koſtrichž ma naſwetscha 120 kanonow. Wysche teho je tam tež wele meniſtich batterijow. So je ſebaſtopolſki pſchistaw ſi počnōzneje ſtrony tak woſebje wobtwerdjeny, to bječhu Zendjelcjenjo a Franzowſojo ſhonili a duž wobſanknychu woni, na

*) Taſke wobſnejenje čorneho morja nočzedja Zendjelcjenjo a Franzowſojo dlječe čjerpič a hlađaju teho dla ſe wschelj možu ſa tym, ſo byču rukowſtu khježorzej jeho wójniſke ſodjje paſ ſali, paſ ſtaſyli a teho dla ſu woni woſebje na Sebaſtopol pſchicjahnly.

jeho polonsku stronu', hdjež tež samo mjesto Sebastapol leži, nadpad sežinacj. Ale tuta polonska strona je tež skretro wobtwerdjena a duž ſebi woni neswjetichu, ſkretſſe nadpad ſežinacj, ale wobſankuču, ſo čredja Sebastapol ſ tuteje stronu woblehny c. Duž je sebastopolſki pschiſtaw jenož ſ ieneje stronu wot nepſchecjelov woblehnenu, tak ſo móža Ruſojo ſ druheje stronu po woli do Sebastopola natis a won a ſo móža tam tak wele woſakow poſtačz, kaž ſo jím ſpoda. Psches to je pak ſjenocjenym Franzowſam a Jendželjanam woblehnenu ſara čežke činene a je ta wjez runje tajfa, kaž psched Silistriu, kotoruž Ruſojo tež dobycj nemogjaču, dokelž ju ſoko wokolo wobdali nebjechu. Ale, budje ſo njeletořijuliž prachecj, čoho dla dha Jendželjenjo a Franzowſojo ſe ſwojimi ſylnimi lóđjemt do pschiſtawa natis nejjedja, tam rusſe lóđje nenadpanu a je nespala? To ſo teho dla nehdji, dokelž nebychu naſſere to mózne tſielenje wſchitlič tych ruſkih kanonow ſnež móhle, — a wſche teho ſu tež Ruſojo nutſhod do pschiſtawa psches to zylje ſaracjili, ſo ſu tam njeſhto lóđjow pod wodu puſchecjili. Lyhle wſchitlič winow dla ſu ſo ſjenocjeni nepſchecjelo, kaž hižom prajichmy, na woblehnenu polonskeje stronu sebastopolſkeho pschiſtawa a mjeſta Sebastopola ſameho podali. Ale to je tež ſruciſſko wobtwerdjene, dyžli bjechu ſebi woni myſlili. Ruſojo ſu tam w krótkim čaſu wele ſylnych wobtwerdjencow natwarili a tute ſ wulſeho džjela ſ kanonami wobbrontili, kiž ſu ſe ſwojich wójniſkih lóđjew wſali. Pschetož tam wone ničjo nepomaha, nepſchecjelam ſu pak na to waschnje ſ wulſej ſchloži, dokelž dale tſeleja, hacž druhé sebastopolſke kanony. Duž drje ſo nepſchecjelam radžicj nebudje, ſo budja Sebastapol piſhes ſamſne tſielenje tak ſlaſyč móz, ſo budje ſo dyrbecj poddacj, ale woni budja jón dyrbecj ſchiformowacj. To pak je wjez, kiž tych, kottuž ſchtormuju, wele ludzi khotſtuje. Ma to pak ſnabž nepſchecjelam

nebychu hlabali, jenož ſo bychu mjesto dobyli; — ale, hdjež ſo jím to neradiži, ſchto potom, je - li Ruſojo ſo ſ možu na nich vala? Tola pracha ſo, hacž ſu Ruſojo ſ temu ſylni dož, ſo móža ſchtormowanje wudjerječ a potom hiſčeje nadpad na nepſchecjelov ſamých ſežinacj.

(Pokračovanje přehodnje.)

Wucžahowarjo do Ameriki.

Nam ſu w ſańđenych dnjach wſchelake listy do ruky pschitské, kotrež ſu naſchi ſerbsky wucžahowarjo, kiž bjechu ſo do Ameriki nastajili, na ſwojich ſnatych poſtali. Wſchitke tute listy ſu ſ wetscha ſara krótkie a w kóždym poweda tón, kiž je jón piſal, najbóle jenož: pak je ſo jemu abo jeho famili ſchlo, a nespomina hakle ſara na druhich ſobuvacjahowarjow. Tola we tym ſu wſchitzy piſarjo psches jene, ſo jich Bóh tón knes ſutowje domapyla. Pschetož hdjež jedyn wſchitlič tych ſamých, kiž ſu w tych wſchelakich listach jako ſemreci ſpomneni, hromadu ſliči, dha je jich 96 wumrelo a ſkhorosju bes nini hiſčeje pschezo lónz nebjesche. Schtož mena ſemreci nastupa, dha je w Serb. Now. wosſewimy, tak bóřši hacž ſu je wot k. Kiliana, kiž je tola hiſčeje ſtrowy wostal, na dróbne napiſane doſtali. To nebudje drje pak predy, hacž wón ſ Ameriki nepiſe, a tu ſhwili wſchit ſewjemy, hacž je ſ najmenša ſ Jendželiskeje wujjet.

Serbsky wucžahowarjo ſu ſ zvá tvožen w Hamburgu byli; wot tam ſu na parolódji (Dampfschiff) dwaj dnaj a dwje nozy hacž do Hullu jeli, hdjež ſu na jendželsku ſemju wuſtupili. Š Hullu ſu ſo po ſteleſnzy do Liverpoola podali, ſchtož je jedyn djen trako, a tam ſu dwje nejdjeli wostali. Potom ſu ſo na plachtowu lóđ (Segellschiff) ſyňli, ſo bychu dale do Ameriki jeli. Ale dokelž je cholera pschezo bóle bes nimi ſahadžala, dha ſu po tſiých dnjach pola irlandſkeho mjeſta King ſtown a ležo wostali, hdjež ſnabž hiſčeje pschebýwaja; pschetož wſchitke nowiſche listy ſu wot tam piſane. A ſo bychu

nashki čítarjo wibjeli, kak njehdje cji wucjaho-warjo domos pišaja, dha čzemy s jeneho lista, kij je jena wucjahowacka pôstata, kruch teho pola mjesta Kingstowna hrebanaj. Wona pište: „Ja dyrbju wele spytacj a newjem hač jiwa wostanu. Nasch nami je khorosz nastala a wulka studoba. Nasch

Jank je 30. septembra wumrel a bratr Jan pak 5. oktobra; tola staj wobaj na pochrebničcjo pola mjesta Kingstowna hrebanaj. My pak ne-wjemy, hdv dale posiedzemy; pišetož my precz nemóžemy, predy hač khorosz nesastane. Tuta je pak hishcje pola naš atd.

Kak

rozom

Hans Depla

wotritaj

a

a

Mots Tunka

ludzi pôdla

škréjetaj.

* * *

* * *

Hans Depla. Komužtaisti khumscht ho djije,
So ion korečmar piwko
Iščitaj, —
S rjeti pišceho plumpa,
Do pičzelje klumpa: —

Mots Tunka. Taiskeho korečmarja ja ja-
neho nefnaju.

Hans Depla. Ja tež niz. Ale jako ja
wondanjo kermuschný djén nimo jeneje korečmiesli
djiech, dha tam młodji hólzy takle spjewachu a
mješko mi te słowa pišceho we wuschomaj synečja.

Mots Tunka. Aj, daž jim synečej; piwo
drie tak hubene bylo neje, hdvž su pišti nim spje-
wacj mögli. Praj mi radšcho: K čomu maja
mkyňu biele klobuki?

Hans Depla. Haj, štò može to wedjicj!

Mots Tunka. Nò, k temu, so byču
šebi je na hlowu kaželi.

Hans Depla. Hlaj, wschak! Ale praj mi
ty: Štò je najlepše pišti ejelazej
hlowi?

Mots Tunka. Nò, ejelo.

S p ē w y.

W o t r a d a.

Hlóž: Hužy domos lecia rc.

1. Gslónčko renje šwjecji :;
Janko, woraj w hajku —
Wuworasch hei žonu, :;
Slešawkez tu hajku.

2. Gslónčko renje šwjecji :;

Janko, kopaj rolu —
Wuworasch hei žonu, :;
Žonu, kaž khoprolu.

3. Gslónčko renje šwjecji :;

Janko, pišhabaj brónu,
Wuwlocjisch hei žonu, :;
Klunkertau wrónu.

4. Szłonecko renje świecej ::;
Janek, klepat' kożu —
Wuslepach' hei żonu ::;
Sandżela, każ wożu.
5. Szłonecko renje świecej ::;
Janek, połyć trawn,
Wuszycech' hei żonu ::;
Żonu, każ tu panu.
6. Szłonecko renje świecej ::;
Janek, kukać wskleko —
Nechasch stare rebko ::;
Krydnisch młode cieko.
7. Szłonecko renje świecej ::;
Janek, budź ty nejny —
Nebjehaj sa żonu ::;
Wośan' hiszczęcze śrejny!

— o —

Ezahi saksochlesynskeje żeleśnizb s budyskeho dwórnischeja.

Do Draždjan: rano 7 h. 30 m.; pschipol-
nju 12 h. 47 m.; popołnju 3 h. 36 m.; wieczor
6 h. 45 m.; rano 2 h. 5 m.

Do Shorelza: rano 7 h. 35 m.; dopołnja
11 h. 30 m.; popołnju 4 h. 45 m.; wieczor 7 h.
45 m.; w nozy 11 h. 25 m.

Peneżna płaczisna.

W Lipsku, 16. listopada. 1 Louis'd'or 5 tl.
12 nsl. 3% np.; 1 połnoważazy čerwony skoth
abo dukat 3 tl. 4 nsl. ½ np.; winske bankowki 80 ½

Cyrkwińska powjesée.

Krčeni:

Michalska cyrk: Handrij Herman, Handrija
Schreibera, wobydlerja na Židowi, s. — Jan Au-
gust, nebo Jurja Brytischje, wobydlerja w Gownjowiu
s. — Marja Amalia, Michala Libschje, shjezerja
na Židowi, dj. — Marja Theresia a Hana Chry-
stiana, Jana G. Aug. Eberhardia, kowarja w Źen-
lezach, dwórniskej dżowzy.

Zemrjetaj:

Dzeń 1. listopada: Jan, Michala Hanschi, po-
menoweho Žuja, cieślje w Szłonej Vorščci, s.,
1 l. — 3. Ernst Hendrich, Jana G. Schelje, na-
jenda kowarje w Delnej Kini, s., 6m.

N a w ē š t n i k .

Pschemjenienja dla je shjeja s rjanej solotowej
fahodu sa 175 tl. se swobodneje ruki na psche-
dań. Wscho blijsze je shonicz pola Neuman-
na w Barci.

Shjeja czo. 1. w Wicho wach steji sa jenu
familii dżeslawych ludzi hnydom k pschenajecju.

Na manjowiskim revieru a to na minakalskich
a kujantich mesach steja szlehoraze palne drewa
na pschedan:

100	kloſtrow	łhōjnoveho	szcijepoweho	drewa	tl.	po 4 tl.	2 ½ nsl.
150	=	halſoweho	drewa	=	2 x	2 ½	=
450	=	penkoweho	drewa	=	1 =	17 ½	=
100	kóp	łhōjnowych	walczlow	I.			
					łopa	po 1 =	27 ½ =
200	=	=	=	II.	=	=	17 ½ =
50	=	wolschowych	walczlow	=	1 =	22 ½ =	

Hrabinske Dohnaſke hajnitske farjad-
nistwo. Kmeč, hajnik.

Wutrobný spinik — Woblecjo- a subybolenje.

So tym psches naloženie Goldbergerowych
rheumatismušowych recjaskow*) pschi nervosnym
wutrobnym spiniku, pschi nervosnym woblecjo- a
subybolenju, pschi najtwerdzich tak menowanych
protykach starych blešutow dobre, a husto tej
na miejst pomhaze stukowanie wobledźował, to
s tutym po prawdzi wobświedźjam.

Wolmirstedt. (Prov. Sall.)

Dr. Gustedt, kr. pr. wo-
ležny fizikus.

Zeniežki skład ma w Budyschinie Wilhelm
Hammer.

Lötterijowy natwiescht.

Sa wjódstejazu 47. f. sakſ. krajnu lötteriu
čhu niefotre kompagnijowe hry wot 32 hachtel-
szych loſow po $\frac{1}{12}$ džielbi w czíslach, kij sa ſobu
djaja, ſriadowacj.

Kózdy, kij ſo wobdželi, dostane kompagni-
jowy list po $\frac{1}{12}$ džielbi, na kotymž ſo czísta
namakaja, ſotież ſo hraja, a ſa to ma wón
pschi koſdej klasz jenož 1 tl. 15 nsl. saptaciej.

Listy k I. serii wot 32 hachtelskich loſow ſo
wot džensja wudawaja.

A prawie bohatemu wobdžielenju na tutej
tunie hri pschepricha najpodwólnischo
ſakſ. konzeh. lötterijowy kollekteur

Handrij Hennig,
w Budyschinie pod hrodem czo. 32, nedaloſo
wulkeho mlyna.

Sandženu nedjelu popołnju bushtej dwje brit-
wi na schuſeju wot Budyschina do Brastowa
shubenej. Sprawny namakat čhyt jej ſa myto
wot 10 nsl. pola schlajſarja Rockha w Budys-
chinie wotedacj.

Powschitkomne sawieszjaze towarzstwo.

(K. A. priv. Assicurazia Generali w Triestu.)

Saruczajny fond towarzstwa **Dżekacz millionow 500,000 schlesznakow dobrzych penes.**

Wetschi dżiel samozeszenia towarzstwa je na subla hypothekarishy wupozczeny.

Sawieszenja na twory, maszyny, mobilie, skłot, umiłowione žita atd. atd. pshczewo wóhnju po tunich twardzich postajenych pramisach.

Doplacjowanja so ženie żadacj nemóža.

Bolich w pruskich penesach, wuplacjowanja sa schłodowanje bes wotczechnena w tych samych penesach.

Pschi sawieszenjach ratarischich pshchedmetow possieja towarzstwo wožebne dobytki.

Sawieszenja kapitalisow a rentow na živienie čłowekow. Sawieszenja puczowanych kultow na droghach a jeleśnizach.

Wschje požadane wusładowania dawa **Ferd. Petau**, woskresny agent sa Budyšchin a wokolnož.

Wóhnu sawieszjaze towarzstwo Borussia w Berlini
se sakkadnym kapitalom wot 2 millionow tolek pruskeho kouranta
a s rezervu wot 1 miliona tolek,

sawieszjuje pshczewo wóhnsowej schodzi po tunich a twardzych pramisach mobilie wschitskich druzinow, składy tworow, žito, skłot, grat a ſudobje a teho runja pod zyhlowanej, fchindzelowej a ſtomianej iſſezhu a je podpisany k horzebranju a fapijanju sawieszenjow stajne hotowy.

W Budyšchini, w novembri 1854.

G. A. Lövenig,

Komptoir na swonkomnej lawfzej haſy.

Sandżenu sobotu bu na puczu wot Lefshawy
do Szuliczej jedyn dolni ſhawl wot pisanego
wołny ſhubeny; sprawný namakať ćzyt jón na
knežim dwori w Szuliczejach abo we wudawańci
Serb. Now. sa dobre myto wotedacj.

Wobkederjer cijekow 33. 9. 51. 69. 76b 76. 12.
58. 15. 65. 83b. 52. 24. 8. 19. 5. 79. 72, 38. 74.
akcijow na

þer b ſke ſym b o l ſke k u i h i
možeja tekame na bližszych tſiowych ſobotach woylo-
dnju wot ſeneje haſc do dweju wuplacjene do-
ſtacj, we mojim bydli pola fn. Thuniga tudy
na ſchulerſkej haſy po dwjemaj ſchodomaj.

J. R. Mcós, kand. duch. a wucjet pſchi
mjeſchjanskej ſchuli.

W Ssmolerowej knihačni budje djenſa
sa tydjenj sa $2\frac{1}{2}$ nsl. k dōſtacju:

Sserbska protyfa
na ljetu 1855.

Shtož ćhe woblehnjenje Sebastapola tak pra-
wie ſefnacj a ſyla powedanje Nowinow wo
tamniſtich bitwach derje ſrošemicj, ion kup ſebi
Petermannowu khartu sebastapolſkeje wo-
kolnosſje a Krymy.

Wona je Ssmolerowej knihačni sa 3nsl.
k dōſtacju.

Zańdżenu sobotu žita w Budyšinje płaćachu:

Kórc.	Wyša.		Nižsa.		Srzedzna.		Kórc.	Wyša.		Nižsa.		Srzedzna.		
	Płaćizna.							Płaćizna.						
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.		tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	
Réka	5	17½	5	5	5	10	Rjevik	8	—	7	15	7	22	
Pscheniza	7	25	6	20	7	15	Zahlw	11	10	10	25	11	15½	
Neczmen	4	7½	3	25	4	2½	Hejduschka	9	—	8	20	8	52	
Wóws	2	10	2	—	2	5	Bjerny	2	—	1	20	1	25	
Hróh	7	—	6	—	6	15	Kana butry	—	14	—	12½	—	13	

Dowoz: 2804 kórcow.

Ćišane pola K. B. Híki w Budyšinje.

Serbske Nowiny.

Za nowěški, kiž maja so w wudawańi Serb. Now. při bohatych wrotach wotedad, placi so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawat
J. E. Smoler.

Kóžde čísto płaći $\frac{1}{2}$ nsl.
Štwórlétla předpłata pola
wudawarja 6 nsl. a na kral,
póde 7 $\frac{1}{2}$ nsl.

Cílso 47.

25. džen novembra.

Léto 1854.

W opſchilecje: Gswjetne podawki. S Lejna vola Bukez. S Bukez. S Grodzieſſeja. S huſzansſeje woſady. S dwórniſſeja w Lubiju. S michałſeje woſady. Krym. Hanš Depla a Mots Lunka. Serbska prothka. Spjewy. Ejahi ſakſko-schlesynſkeje jeleſniſy. Byrkwiſke powieſſe. Matwieschinik.

Swětne podawki.

Sakſka Komori pilnje nowe ſalonje dale wudajujetej. Tež ſtej wonej to ſa dobre ſpōnatej, ſo je ministerſtvo psched njeſkotym čaſom ſa ſakſtu do pschedupſkeho ſienocjeniſta ſakuſtmi krajem ſtupito. — Njeſotre nowiny chzedža wedžicj, ſo chze kral dla powyſchenja ſwojeje zivilneje liſty namet pola ſejma ſtajicj. Pod zivilnej liſtu ſroſemi jedyn menujzy tu ſummu penes, kotoruž kral wot kraja dôſtawa. Taſka ſumma wuczinesche hacj dotal 500,000 tl. na lěto a wona ſo kraje po prawym ſa to dawa, ſo je won wſchilke, wot predawſkich ſakſkich weſchow njeſdy wobknežene, kubla krajej wot ſtupit a ſo kraj ſ nich wujik bere. Koni neſehu tute kubla psches 900,000 toler a dokož hžom nebohemu krajej Jane lěto doſahowacj nechaſche, dha chyzſe tón hžom wjazy penes žadacj. Wele bôle ma pak netiſki kral minu k temu, dokož ſo pschezo wiaz ludzi ſnamkuje, kij chzedža pomož wot neho mječ, a dokož dybri w netiſkim čaſu kral wele wiaz ſmilnych darow wudjielecj. Kral drje ſpoſnawa, ſo je njeſto runje drje najhubenički čaſ ſa powyſchenje zivilneje liſty, dokož je drohota w kraju, ale to pak je tež wjerno, ſo ſa to te horka ſpomnene kubla ejim weſchi wunoſch ſawaja, a duž budje drje kralowa zivilna liſta ſnadž wo 80 abo 100,000 tl. powyſchena. Lohko pak móže byc, ſo won tute penesy krajej na druhe waschnje wusbykuje. — Šakſy wucjerjo maja ſienocjeniſto ſ podperanju wuczerſtich wudowow a ſyrotow, kotrej peſta-

lozziske ſienocjeniſto rjeka. W nowiſkim čaſu je krónprynzeſyna Karola protektorat abo ſchózowanje taſkeho ſienocjeniſta na ſo wsata a 17. novembra bje jeho pschedupſtwo pola neje, ſo by ſo jeſi ſa taſku miloſ ſzafowato.

Prusky. S Barlina piſaja, ſo je njeſto ſwiaſt bes pruſkim ſratom a rakuſkim khejzorom w nastupanju ſnadž njeſdje prijodkſtejazých wojnſtich wjezow dokonjaný a ſo je trucje poſtajene, ſak ſmjejetaj ſo wobaj pschedzjivo Ruſam a pschedzjivo Jendželčjanam a Franzowſam ſadjerzecj. Tež je wujednane, ſo budža wſchilke druhe njemſke weſchi tež po tym waschnju ſtukowacj, ſak pruſki kral a rakuſki khejzor: tak ſo pak wſchilko na Ruſow dje, pak wſchilko na Jendželčjanow a Franzowſow, abo ſo wſchilko piſnje ſ mjerom ſedžo wostane, ſchtož ſnadž by najmudrſiche bylo. — Kral je poſtajit, ſo dyrbti ſo dotalna prſenja ſejmiska komora „dom knežich“ a druha komora „dom ſapóſtanžow“ menowacj. Šejm budje 30. novembra wotewreny.

Rakuſy. W njeſkotym rakuſtich krajinach bjeſche ſo tamny tydjen tejko ſnjeha naſchlo, ſo po njeſkotym jeleſniſach dwaj dnaj ſiebječi nemožachu a ſo bjechu wſchilke puczie dleſchi čaſ ſylje ſawjete. Woſebje bjechu taſke wulf ſnjeht w krajach, kij ſe Schlesynſkej meſuja, a ſ teje piſaja tež, ſo ſo jim tam ljepe ſchlo neje, a powedaja, ſo ſu tam a ſhem čloweſko w ſnjeſy tjažy wostali, woſebje pak wele koni, kij bjechu ſo tak do ſnjeha ſabludžili, ſo ſich wjaz namakač nemožachu. — Cholera je w

Wini skoro zylje fastaka a shkore njecko wójsko wójsko dnie jeno 5 abo 6 cjlonekow na nju. — Rauske wójsko so w Galizji dale nepowelschuje, dokelz je russi khiezor na naprawschowanje prajec dat, so chze won swoje wójsko s galizjistich mesow wotwolacj, ieli shebi rauski khiezor myslili, so je wone tam pschecjivo nemu postajene. A na to je tez russi wójsko tam precz wuczahnylo.

Franzowska. Do Parisa je jendzelski minister Palmerston pschijek a poweda so, so je so to teho dla stalo, so by na to waschnje s khiezoram Napoleonom wcho ruczjisho wujednat, schtoz je dla wójny s Ruszami wujednacj treba. Wošebje budze so tez wo tym ryzejc, so by jendzelske ministerstwo sa to khiezorei wjeſku summu penes płatcito, so pschecjivo Ruszam na 30,000 Franzowsow wiaz, byli Jendzelszjanow steji. Tez budze so najskere wo tym ryzejc, na tajke waschnje byshtej Franzowska a Jendzelska hromadzie njeschto penes sajimacz möhlej, pschetož nietzischa wójna tutymaj krajomai tola żatoſnje wulke wudawki ejini. — Khiezor je wobsanknył, so by so 80,000 muži sa wójsko wusbjehnylo. —

Jendzelska. Ministerstwo je powesj do stalo, so su generalojo Cathcart, Strangways a Goldie w bitwi panyli, kij so 5. novembra pola Sebastopola mjeſeſche. Raneni su tam tehdz tez generalowe: Brown, Adams, Bentinck, Buller a Torrens, tak so može jedyn hžom s teho spósnacj, so su Ruszjo Jendzelszjanam ja-ra wótrje na schiju pschischli. — Jendzelske nowiny piſaja, so su Jendzelszenjo w spomnennej bitwi 102 wójskich a 2500 wojsakow, Franzowsko pak 48 wójskich a 1300 wojsakow shibili, Ruszjo pak najskere 8000 muži. Tez powiedaja tute nowiny, so je franzowski general Canrobert raneny a so je jendzelske wójsko, kotrej je 30,000 muži bylne do Krymy pschischlo, hžom hacj do 12,000 muži wotewsalo. Duž so tam se wschej možu nowi wojazy szeku, tak so je sich tam w poslenskim ežaku skoro wójsko dnie 1000 muži poſtknych. — So chze ministerstwo wójsko psches hymu w Krymi wostaſtej, to jedyn tez s teho spósnaje, so je wone wobsanknylo, drewjane khiezki sa 20,000 muži

tam poſtacj. Kožda tajka khiezka smijeje sa 20 muži ruma.

Turkowska. Szylnie wjetry na cjlonym morzu su wele schkody nacjintile. Wójnska łodż „Bahiri“, wedzena wot admirala Haſan paſchle, bu na pucja s Krymy s brjohu sahnata a so roſkama; 400 muži so satepi. Tez Haſan paſcha je wo žiwjenje pschischlo. Teho runja bu fregatta „Muſtahi-Djeħad“ na stali roſbita a shubi pschi tym 300 muži. — Prinz Napoleon je s Krymy khory do Konstantinopla pschijek. — Turkowska, pod Omerom paſchu stejaze wójsko, pschiblizuje so s ruskej krajini Bešarabii, neje so pak tam w nowischim ežaku nihdje s Ruszami bilo.

Rusowſka. Džielba russich łodžow je s frontstadtiskeho pschitawa wujisla, so by naransche morje po wotkalenju Jendzelszjanow a Franzowsow pschejjesdzita.

Wot 5. hacj do 14. novembra so niežo wažnho pola Sebastopola stato neje. Bitwa, kotoruž Ruszjo 5. novembra se swojimi nepschecjelimi sapocjachu, je wina byla, so tuczi Sebastopol 6. novembra schiormowacj nemöžachu, kaj bjechu shebi to prijokwali, ale so dyrbja njetko s tym tak dotho ežakacj, hacj wiaz wójska s pomozh dostanu. Tola pytaja woni pschi woblehnenju hamym tak wele wusſutkowacj, hacj jenož mözno a su njecko hžom ežisse blisko pola Sebastopola. — Russi general Liprandi steji hisheje pschego we wokolnoszi Traktira w Kribecji neſchecjelow, tak so su eži psches to nusowani, tam tez wulku džielbu wójska stejo mjeſc a wotwredzenja twaricj, dokelz möht sim Liprandi hewal Balaklavu a s tym pucja s morju woldobycj. Menzikow dostawa wſchiednje wiaz wójska a ſda so, so knadž neſchecjelow borsy ſafio nadpane; pschetož woſebje psches tajke nadpady može won tyh w ich tſelenju na Sebastopol sadziewacj a sich wot dobycia teho sameho wotcjahnyc. — Russi khiezor je jendzelszemu wójskej Dunkellinej, kij bu psched Sebastapolom ſasaty, dowolik, so smje so do Jendzelskeje podacj a tam swoju khoru macj wopytacj.

Ze Serbow.

Srejna pola Bukez. Djen 17. novembra sta so popolnju 5. hodjini w tudomnym mlyni wulke nesbojje. We tuthym pomenowanym cjašu pschijedje tam hajnik Vogel se żornosykor w muku; pola waženja teje ſameje ſtupi wón njeſotte ſrćelje do ſady a padje pschi tym ſnak do njelajſ je djeriſ tak nesbojomne, ſo ſebi do ſadneje hlowy wulku djeru wuraſy a psches to tak me- nowane male moſy tak frani, ſo bes roſoma wosta. K temu pschindje hſchcjen wulke blecje, kotrej jeho mozy, hacj runje bu ljekarſka pomož na mjeſci pytana a činena, we ſrćikim cjaſu tak pomenschi, ſo tón wbohi hijom na druhi djen popolnju ſwojego duha horje da. Wón ſawostaji ſrudnu wudowu ſe 6 newotcjehnenny- mi djeſcimi.

S Bukez. W nashej woſadji ſu pak po- ſlazajojo ſaſo dolhe paduſhne paſmo wuſledjili, kotrehoj ničje hacj do brajdjanskih ſtronow do- ſahaja. Dla ſudniſkeho pschepytanja ſo nehodji dale wo tym ryczej.

S Hrodjischcja. Pjatk wečor 17. no- vembra wudyri pola naſ w djewjatej hodjini boji wohén a pschewobrćji ſa ſrćki cjaſ wo- bydlenje ſowarja Hirchi a Khjeſkarja Reiniga do popjola. Wohén bje ſalojeny, pschetoj hijom tón ſamy wečor bu wón junfrćj pobity. Bes tym pak, ſo ludžio po waſchiarjow bjeſachu, wu- dyri ſ nowa tak, ſo wjazy k побију neñđiſche.

S huſejanſkeje woſadu. Šandjenu nedjelu, 19. novembra, wečor wokolo 8 mich, bu w bliſkoſi pucja, ſiz ſe ſteklenez do Warnacijz wedje, Pjetr Rak (Krebs), khjeſlač a djeſetawj muž ſ Nowych Warnacijz, ſmersneny a nimale ſylje ſe ſnijehom ſawjeti namakany. Wón bje ſo djen predy wečor ſ hnaſchcjanſkeho mlyna wot mločenja domoj wrócił a je jeho pecja Boža ručka byla ſajala. Wón je ſwoju žonu ſ wudowu ſawostajit.

S dwórnischtja w Lubiju. Na tuthym ſta ſo ſandjenu nedjelu, 19. novembra, to ne- ſbojje, ſo bu jenemu woſtovſarej, wjestemu Elli,

wot dweju woſow, kotrej, jako bje runje bes nimaj, hromadu ſtorcijſchtaj, jena ruka w ramenju tak roſſtorcjenia a woſchlođena, ſo ſkoro wotpadije a ſo wulgyſhne boječ ma, ſo budje tón nesbo- žomny ſiwenje pschihadžicj dyrbecj.

S mičaſkeje woſadu. Nedjelu 12. no- vembra mjeſeſhe naſcha woſada woſebny ſwe- djen; pschetoj na tuthym dnu bu jeje nowy diakonuſ, k. Hermann Julius Trautmann, do ſwojego ſaſtojnſtwa ſapokaſany. Jako bje rano wóſkom woſbito, počja ſo ſe ſwonami ſwonice a ſwe- djenſki čah cjehnene ſ tym nowym duhomnym ſnesom do zyrkwe. Najpredu djeſchtej dwje bje- ſloſvobleſanej holcžy, kotrej kweſki na pucj ſze- leſchtej; ſa nimaj pschindjechu wucjerjo mičaſkeje woſadu ſe ſchuleremi a ſchulerkami, potom k. Traut- mann, wedjeny wot poſchifteho k. duhomneho Krügarja, jako ordinatora wot kraiſteje direk- zijsa poſtajeneho, a wot k. fararja Wjazka; po- nimi djeſechu k. farat Trautmann ſ Maleschez a k. farat Jäkel ſ Horneho Wujesda, kaž tež mjeſchcjanſki radjicjel k. Dr. Klin a mjeſchcjanſki wſhi piſat k. Seemann, a ſfončnje khejbetarjo atd. — W zyrkwi podachu ſo wucjerjo a djeſcji na lhör, eji ſpomneni knežja ſeſydaču ſo pak pola woſtarja. Zyrkej bjeſche polna ludzi a woſ- tar a druhe djjelby zyrkwe bjechu renje wup- ſhene. Po wuſpjewanju 1. a 2. ſchtucjki 160. khjerluſcha ſtupi k. Krügar na woſtar a djerjeſche k. Trautmannej poſchihotowanſtu ryc k wuiwanju Bežeho woſkaſanja, potom ſpjevasche ſo ſ 560. khjerluſcha 3. ſchtucjka a k. Trautmann dosta Bože woſkaſanje. Po wuſpjewanju dweju ſchtucj- kow ſe 128. khjerluſcha ſta ſo poſiwečenje a ſa- poſkaſanje k. Trautmannna a tón ſamy wotpoſo- tej ſwoju poſchihu do ruki wuſhnoſje. Na to poſchindjechu k. kantor Pekař a khejbetarjo a po- witachu ſwojego noweho popolniſkeho duhom- neho. Potom poſlaknchu ſo wſchizy a k. Krügar djerjeſche modlitwu, po kotrej bu 9. a 10. ſchtucjka 352 khjerluſcha ſpjevana. Stym bje poſiwečenje a ſapokaſanje k. Trautmannna ſfončjene. Na to bu wot ſhulſkih djeſcji aria wuſpjevana a wot woſadu khjerluſch, po čimž k. Trautmann ſwoje naſtupne

prijedowanje djeržeske a Božu službu po waschnju zirkwie fastara a pojohnowanje wudžieli.

Bóh chýk dacj, so by k. Trautmann po tei luboszi, s kotrej je jemu michalska wošada na-pschečiwo pschischla, dotho a se žohnowaniom we tei samej skulkał a sej, 22. nedjelu po ſw. trojizy ſežineny ſwiaſt ſaloſt byl k bohatemu ſboju ſa pschichodne čaſhy.

K r y m.

[Pokračowanje.]

Nedaloko Sebastopola leži mjeſtaſchko Inkerman. To bjesche w starym čaſhu wulke mjeſto, ſtož tam wulka mnogoſt roſpabankow wot wscheſlakich wulkich a woſebnych twarenjow wopokaſuje. Tež je tam wot starých čaſhov ſem wele wobydlenjow, rowow, haj tež zirkwowy do ſkaly wutubanych, ale lutđi je tam mało, jenož woly, wozzy a koſy khowaja ſo do tutych wutubanjow, hdyž chydzha psched ſkórnzej cijorlotu na khwili cjeñnyc a wofſchewjazeho khlódka wuzicj. Njehdzie 2 aby 3 milje wot Inkermana leži Bakči-Saraj, to je po herbku: Mjeſto ſahrodow. Bakči-Saraj bje hlowne mjeſto tatarſkih khanow abo weſhov a ma hiſhće djeniñiſchi djeni tu prawisnu, ſo ſmjeđja tam jenož Tatarjo bydličj. Duž ſu tam tež twarenja a živjenja waschnja zylje hiſhće po tatarſku wukhowane. Jedyn widž tam bazary, to je mjeſtna, hdyž pschekupzy ſwoje tworn pschedawaja, dale: moſcheje, to je muhamedanske zirkwie, potom: wſchelake muhamedanske poхrebnischičja, hdyž ſe wele zpreſhov naſhadžanyh. Tež nepobrachtjuje na ſharodach, winižach, ſudnjach a kježatych rječlach.

Hròd njehdawſhih tatarſkih khanow w Bakči-Saraju je hiſhće njeſko najreniſche twarenje w zyliſ Ščymy. Ruſowſti khejzor je jón zylje po tym waschnju ponowicj dał, kaž won njehdv bjesche, a jedyn widži hiſhće khanowy harem, to je wobydlenje žonſkih, ſeſho ſahrodam i ſupelami, wſchelake kioski abo ſježne khejzki, a tu krafnu ſalu, hdyž ſo khan ſe ſwojimi mni-

ſtami a woſebnymi knežimi ſhabdjawasche. Ale hdyž bjesche njehdv wſcho volno lubđi, tam je njeſko wſchitko cijich; ničton neſchindje do tutych poſtocjanych pschebytkow, khiba hdyž tam njeſkajt zuſnik ſastupi, kij che ſebi krafnoſtie ſahnatych tatarſkih knežerjow wobhlađacj.

Wot Bakči-Saraja može ſo klóſchtir Marje k nebju ſpicja wopytacj. Tutyn klóſchtir je móhle rež, ſkoro zylje do ſkaly wutubany a poweda ſo, ſo je ſo to wot kſchessijanow ſtało, kij hječu tam wucijekali. Nutſhod do tuteho klóſchtira može ſo jenož na jenym wiſazym možti ſtacj; hdyž je tuton horje ſežhneny, dha ničton nutſ nemôže.

Pók hodyziny dale leži Čajac-Kale. To je twerdjiſna na wersku wyſokie ſkaly, kij ma wulke ſ wetscha ſe ſkaly wutubane murje. Hdy je tuta džiwna twerdjiſna twarena, neje ſnate; wona ma njehdje 300 khejzow, kij ſu wot lutych ſaraiſkih Židow wobydlene.

Dwie podobnej twerdjiſni ſtej Manguš-Kale ja Čerkeſ-Kerman, hdyž móhlo ſo wele twaſhyt woſakow psched neſchecjelemi wukhowacj.

Njetiſche hlowne mjeſto je Simferopol. Nječka Salgir psches ne bježe. Simferopol bu haſke wokolo ljeta 1500 wot Ibrahima, jeneho tatarſkeho baha abo ſneſa twarenj a rječaſche pola Tatarow. A. Mecjet to je: bjela moſchej abo bjela zyrkej. Nowe, wot Ruſow natwarene mjeſto, je wot stareho, abo tatarſkeho, zylje bijelene, a ma ſchjerote a rune haſy; tatarſki bijel mjeſta ma pak wulke a kſchtwe haſy a twarenje po aſiatiſkim waschnju.

Njehdje djen pucja wot Simferopola leži naſwetska krymska hora, ſ menom Čajatir-Dag. Pucj k nemu wedże psches kraj, kij je derje wobdjekany; woſebje ſo tam wele tobaka plahuje. Nedaloko Čajatir-Daga, kij je ſnadž 3000 kohcjiow wyſoki, namakaja ſo wulke ſkaly, kotrej Kiffi-Kos rječaſa. Hdyž ſo jedyn Janeho Tata po tutych ſkalbach prascha, dha wotmolwi won naſſkere: „Te je kral Salomo wutycz dał?“

— Král Salomo? Ale k čomu? — „So by swoje poklady abo schazy tam skhowal. Wón mjeesche tawšynt žonow a psched tými dyrbesche ho wón se swojimi druhimi rjezami na ledžbu bracj. Te žony chyčku stajnje njeschtó wot nich mječj, a so by je jim Salomo pschedo farekowacj netrebak, pschindje wón na tu myšliczku, swoje schazy hem pschenes.“ — Nemžesche dha w swojim kraju žane mjestno sa ne namakacj?

Cjoho dla je dha ſebi tak daloki kraj wuſwoliš? — Daloki? Newjeſze wý, so mjeesche wón perſchejn, kotryj jenož ſawertnycj trebasche, so by tam był, hdjež ſebi wón to žadaſche? — Hdjež pak je taſke wulke schazy mječ, dha je ho tam tola jara husto podawacj dyrbjal. Nebje dha to jara wobejejne? — „Na taſke praschenje! Chzeſje wý mudrishi bycj, dvžli mudry Salomo?“

(Přichodnje dale.)

Mots Tunka. Braj wſchak, Hanšo, ſchio je krawny ſwiedt?

Hanš Depla. Nô, Schejepan.

Mots Tunka. Tak. Ale ſo jene do druhého nerheſzimy, to ho ja tola wječzne na to hniewam, hdž moja ludžio swoje ſpodobanje na tym, swojeho blijschego bycj a ſemu na jeho cijeli ſchodziſcj.

Hanš Depla. Štu dha hdje vuci byli?

Mots Tunka. Wondanjo hlyſhachu w Jenkezach, Dvjezach a Boschezach wulke woſtanje. Duž

bježachu na vomož a namakacu jeneho cijloweka w swojej krwi ležo a ſe ſlemenej nohu.

Hanš Depla. Kak je ho tola to cijnilo?

Mots Tunka. Hlai, wón bje ſo na valen-zowel lawzy ſenym ſnatvui ſwidzil a dokelj bje ſo pukow bojal, bjeſche psched nim cijefak. Ale tón bje ſo tola doſzjaňnyk a jeho potom taſle pschihotowl.

Hanš Depla. Gi, na taſke ſnajomenſto; ra-
dſcho žane.

C Sserbska protvka.

Zylje nowa wjez, ko traž hichſchje ſenje byla neje, je w lyckle dnjach wuſhla, menujzy: ſerbska protvka. Wona neie drie runie won tak

piſane a bſeldata, kaž njeſotražkuſi njeſmka, ale ſerbsja ſmjeja ſ neje wele ſłów ſtójci wiaz wocijenja, woſchewenja a ſweſelenja, dvžli ſe žaneje druheje, a duž možemuy je ſoždemu ſerbsku domej porucjici, woſedje tež teho dla, dokelj

2½ užl. placji. So byku pak Sserbia wędeli, szto na nej a we nej je, dha chzemy ju tudy trochu wopisacj. Wona rjeka: Pschedjenak, protyla sa Sserbow na ljetu 1855. So ho wona runje pschedjenak menuje, to budje ho knadz njekoltemužkuliž džiwne ſdacej, ale to ma swoju dobru winu. Pschetoz kaž pschedjenak do wschitich wšow a skoro do kózdeho domu pschindje, tak dyrbi tež herbska protyla do wschitich wšow a do kózdeho domu pschincj, — a kaž pschedjenak wschelake nowinski poweda, tak chze tež herbska protyla wschelake wujitne, weschewjaze a sweshelaze wiezki powedacj.

Shtož pak herak jeje wopſchijecje nastupa, dha roswuczuje naš wona najprijodž: tak dolho je wot ſworenja ſwjetja, tak dolho wot cjerpenja a horeſtacja Khrystuſhoveho, tak dolho wot ſpočatka kſchegijanſta w Sserbach atd. Wona wuložuje nam dale, hdz ho naličcje, liecje, naſyma a ſyma ſapocjina, hdz bubja ſlōnčkowe a mjeſaćkowe ſacjmieja w ljeti 1855 a hdz ſmjejeny jutry wot l. 1856 hacj 1871. Potom ſu na dwanacjich stronach wschitke dny wschitich dwanacjoch mjeſazow wopſchijate a to po tym waschnju, kaž ſebi to evangelska, podjanska a grichiska protyla žada. Na podjansku protylu je w njemſtich protylach, liž we Lujizach wuſhadjeja, mało ſpominane, a duž ſmjeja podjanshy Sserbia, jeſi ſebi naſchu protylu kupja njeſto doſpolniſche, hacj to w njemſtej protylu namakaja. Dale je ſhabdjenje a khowanje ſlōnza, kaž tež ſhabdjenje a khowanje mjeſaćka na kózdy djeni wustajene a wuložowane, a kajke knadz budje wedro pschi pschemenenu mjeſaza. Tež je pschitajene, kajke wedro ſtoljetna protyla wjeschcji a kajke budja kózdy mjeſaz hermani w Sserbach a w blijskich krajinach. Herak ſu tež wschelake burske prawidla a pschitowa pschispomnene, kaž na pschitad:

We wulkim róžku mihly
Pschineſu moke naſjetio;

abo:

Pawola

Symu ſawoka;

abo:

Wulki róžk hdzj cjoply je,
Dha bur k Bohu ſdychuje;

abo:

Do ſwiateho ducha
Reuſhleſkaj ho kožuchaj;

abo:

Na Hurbanowy djen
Khwataj woſyčj len

a wschelake druhe teho runja.

W pschidawku je najpređy na wschelakich europskich kralow a večhow ſpomnene a hdz je ho kózdy narodjil; potom namaka ho naſtawk pod napišmom „Pom haj Boh Wam!, hdzej ho wobſhernje wuložuje, ſhco pschedjenak ſe ſwojei protylu lubym Sserbam neſe, menujž ſo wón k nim pschindje, ſo by dobre nowinki ſ Božeho kralestwa abo ſe wschjedneho ſhonenja powedat a ho wot wschelakich wjezow roſtryčowat, kotrež byku wujitne byc̄ mohle k wučenju, k ſwarenu, k dowiedzenju a k poljepſhovanju. Na ta roſestaja wón njeſto ſa dołhe wečjory, menujž ſhco byku Sserbia na tych ſamych ſ wujitkom cjtacj möhl, jeſi maja khvile ſ temu. Potom ho Jan a pschedjenak wot protylki roſtryčjujetaj a pschedjenak poweda, tak ſu po prawym protylki naſtakte, tak je ſ nimi w starym časzu bylo, čjoho dla maja evangely, podjanske a grichiske kſchegijenjo woſebne protylki a ſhco maja te mjeſaćne mena: januar, februar atd. na ſebi. Dale powedatej ho tam dwije ſmjeſhnej powedancjy, liž matej napišmo: Wajchatarej a Podaj dale a pod napišmom „Woſtan w kraju a žiw ſo po prawdji“ je ſ pjeſkynmi ſłowami na požadanje njeſotryh ludži po juſykh krajach ſpomnene. Na to namakamy jara rjane powedancjko, liž ma napišmo „Sprawnoſz ho dani“ a jene druhe powedancjko, liž

rjeſa „Nieschto f Ameriki,” hožej ſo bes drugim wot tamnyſtich ſatrafnych hadow po-weda. Skönčnje pſchindu hiſcheje wſchelake ſimje-schne bajki a duſchne hudančka a teho runja wjeſy.

Syła možemy ſpolneho pſchewyjedzenja pra-jieſ, ſo je naſcha herbſta protyka tak pieknje a muſtoſe nje hromadu festajane, ſo ſo ſójdemu lubicž dyrbí, kij ſu do ruky woſme a duž ſmy tež teje wjesteje nadſije, ſo budje w krótkim čaſu roſpſchedata.

Schtóz che teho dla žanu mjeſci, tón ſo po laſſim dolho nekomu, herwak može ſo jemu ſeńcji, ſo budje cjakacj dyrbecj, hacj ſo k ljetu ſaſo herbſta protyka na ljetu 1856 wuda.

Sſerbska protyka je yak wot ſredy w ſsmo-lerowej Inhačni w Budyschini na pſchedan.

S p ē w y.

Wojarske pacholo.

Hlóš: Ha ſchto egi mužio ežinja ſc.
Ejeſz pacholu a hlawia
We pſchi wojarſtej!
Kral k ejeſzi jeho ſtasi
Gſluž mi, moj ſyno, pراجi,
::: A brónje ſemu da, dy ha :::
A pacholo dom ſpusheži
A nanka, macjerku —
Wón ſo wot wſchilich dželi,
Ríž ſu joh' lubo mjeſli,
::: Tim ruku ſawdawa, dy ha — :::
Wón wuejehne tak ſroſhtny
A duž ſaſpjeſta —
A bjeſche tež hože žana
Sa neho kwieita rjana,
::: Tež božmje pſchiwoła, dy ha :::
Trumpeſta, bubon klinčji,
Wón ejeſne do pola;
Sa wózny kraj wón ſkupi,
Ejeſz, dobycje ſom' kupi
::: Se jiwenjom a ſruju, — dy hu :::
Miz nevſchegel nojhörſchi
Tón jeho neſtroži,
Wón ſteji jako ſkala
A pſchimne ſ mozu lawa,
::: Hacj ma wjenz dobycja, dy ha :::

Gzahi ſaffkoſchleſyňſkeje želeſnicy
ſ budyskeho dwórnischeja.

Do Dražjan: rano 7 h. 30 m.; pſchiwoł-nju 12 h. 47 m.; popołnu 8 h. 36 m.; wieſor 6 h. 45 m.; rano 2 h. 5 m.

Do Chorela: rano 7 h. 35 m.; dopołnu 11 h. 30 m.; popołnu 4 h. 45 m.; wieſor 7 h. 45 m.; w nozy 11 h. 25 m.

Penežna placisna.

W Lipsku, 23. norembra. 1 Louisbor 5 il.
12 nſl. $3\frac{3}{4}$ np.; 1 woſnoružazv čerireny ſlowy
abo duſat 3 il. 3 nſl. $8\frac{1}{2}$ np.; wiſke bankowki $77\frac{1}{4}$

Spiritus: w Wrothlawie (Breslau) $17\frac{1}{2}$ il;
w Lipsku il.

Cyrkwińskie powjesće.

Werowanaj:

Podjanska cyrkej: Pietr Bjarsch ſ Voranec, ſ
Gatiju Kſchijankez ſ Delneje Rini.

Křečeni:

Michalska cyrkej: Hana Khrystiana, Handrija Škyfor, ſhjejnka w Delnej Rini, vj. — Ernst Wylem, Pietr Haſaſy, rieſnika a khejeſera na Židovi, ſ. — Maria Madlena, Jakuba Sobý, ſahrodnika w Bręſowiu, vj.

Podjanska cyrkej: Madlena Amalia, Handrija Kilianna, ſahrodnika na ſſokolj, vj.

Zemrjetaj:

Djeń 9. novembra: J. K. G. Filipp, jiwnoſſer w ſkonej Vorſcheji, 57 l. — 10. J. A. Göldner, woſydeł na Židovi, 50 l. 10 m. — 11. Hana Khrystiana, Handrija Dejski, woſydełera w Nadja-nezach, mandjelska, 46 l. — 12. Jan August, Handrija Kozoza, ſabrodnika w Gownjowi, ſ., 3 n. — 14. Jan August, Jurja Schwuraka, woſydełera w Walkim Wielkowiu, ſ., 7 n. — 15. F. W. Voigt, woſydeł na Židovi, 37 l. 4 m.

N a w ē ſ t n i k.

Đjak Borussii.

Pſched krótkim ejaſom mjeſach to neſbožie, ſo wotpalicj. Moje mobilije, žita, plody, ſkót a t. d. bjechu pola woheňſawieſſiazeho towarzſwa Bo-russije ſawieſſene.

Spomnene towarzſwo neje mi ſenož moju ſchko-bu be wſchitkeho wotčeñnenja a be wſchego komđenja hnydom ſaplacilo, ale tež pſchi wu-pytańju teje ſameje pſches ſwojego inspektorja a pſches ſwojego woſteſneho agenta knesa Gu-

sta va Adolph a Löveniga w Budyschini najnadobnische a najpszecjelnische smyslenje wo-pokafalo, so ho ja nuczeny czuju, wohenswie-szajemu towarstwu Borussii najwutrobnischi dzak s tutym wuprascie a to samo lódzemu k wuzi-waniu poruczicę.

W Hornych Kotczach, 20. novembra 1854.
Jan Petschka,
hoszenzor.

S h r o m a d z i s u a
w uberka khudobnyh towarstwów w bu-dyskej krajskej direkzii
sobotu 2. dezembra dopolnju 11. hodzinach
w sali hornolužiskej sejmownie.

Na tu samu ho wuswoleni wokresni prjödstejerjo, kaž tež prjödkstejerjo tajich khudobnych towarstwów, kij ho k nam nevzhisanknycu, tola yak wokresi sa ho wuzinja, najpodwólnischo psche-prechuja.

Direktorium khudobnego sjenoczeństwa
w budyskej krajskej direkzii.

Jan Chrystian Hendrich Kind,
tu khwilu pschedzyda.

Dżencki porząd. Wuleżenie k sjadewaniu
lenpschedawania a pschedzenofupowania. Należnoś dla pomeznych żandarmow. Pschipismo wy-hokeje krajskie direkzije dla Kwasziz. Namet gmejn-
skiego prjödkstejerja Wicjasa s Blójan dla wucja-
howania. Namet njezinskej gmejny dla jeneho
ljenicha. Teho runja namet trebenčon'seje gmejny.

Pschemjenjenja dla je shjeja s rjanej solotowej
sahodu sa 175 tl. se swobodneje ruki na psched-
an. Wszo blijsche je shonicz pola Neuman-
na w Barczi.

Dwaistdóowa shjeja se szadowej sahodu je
na pschedan psches Biebracha w Grodzisczu.

Zena bleschka wolija je psched por nedzelami stejo
westala pola Lehma, stadlenkaja w Budyschini.

Zańdżenu sobotu žita w Budysinje płacachu:

Korc.	Wyšša.				Nižša.				Sredzna.			
	Płacizna.				Płacizna.				Płacizna.			
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.
Róžka	5	15	5	—	5	10	8	15	8	—	8	7½
Pscheniza	7	22½	6	10	7	12½	10	20	10	—	10	15
Decjmeni	4	7½	4	—	4	2½	9	—	8	20	8	25
Wóws	2	20	2	—	2	5	2	—	1	20	1	25
Hóch	6	15	6	—	6	7½	Kana buten	—	14	—	12½	—
												13

Dowoz: 3185 kórcow.

Cisane pola K. B. Hiki w Budysinje.

Nedzelu 3. dezembra

Karpjaza hossina w Czjelanach.

A temu najpodwólnischo pschedrosza Hänel.

Štož chze woblehnjenje Sebastapola tak pra-wie seznacj a s ylla powedanje Nowinow wo-tamnischich bltwach derie stroemic, ton kip hebi Petermannowu khartu sebastapolskeje wo-kolnoszie a krymy.

Wona je Smolerjowej kniharni sa 3 nsl. k dostacju.

Teho runja:

Bulka spezialna kharta
czorneho morja
a wokolnych krajow. 10 nsl.

W Smolerjowej kniharni je wot średy sa 2½ nsl. na pschedan:

P s c h e d z e n a f.
Protyna sa Sserbow
na lato 1855.

Egi ham, kij wiaz exemplarow na jedyn ras-
beru, so bychu je saho pschedawali, dostanu je
pola k. kantora Pekaria sa ponizenu płaciſnu.

Pola wodpihanego je w sommisiſji na pschedan

Eau de Cologne
(Kölnijska woda)

Płaciſna.

Eau de Cologne double. Zyla bleschka. 15 nsl.

Ta sama Pól bleschki. 8 nsl.

Eau de Cologne, première qual. Zyla
bleschka. 12 nsl.

Ta sama Pól bleschki 6 nsl.
J. E. Smoler.

W Smolerjowej kniharni je k dostacju:

M i s i o n s k i p ó ſ o ł č o . 12.

Teho runja:

Dr. Lutherowe

roswučjenje k ksfessjanskemu džieci

wocjehnenju. 1½ nsl.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž mają so w
wudawani Serb. Now. při
łohatych wrotach wotedać,
jać so wot rynčka 8 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawať
J. E. Smoler.

Kóžde čísto placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štwortlētna předplata pola
wudawaria 6 nsl. a na kral.
pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Císto 48.

2. džen decembra.

Léto 1854.

Wopscięcje: Wosiewenie. Gswjetne podawki. G Cjornjowa. G Hosny. H. G wecjors
nych Gserbow. Wobrasy f Krym. Hanž Depla a Mots Tunka. Spjewy. Byrkwinse powiejsze.
Nawieschnis.

Wosiewenie.

Sch tw órte herbiske kemšchenje tateh ljeta we ksčiznej zyrkvi w Dražđanach smjeje so vscih-
chobnu 2. nedjelu adventa, jako 10. dežembra, a budje k. duch. Palman se Čemilneje spovednych
ludji wucjet, k. duch. Wjazka f Budyschina pak pršedowanje djerzecj.

Swětne podawki.

Sakſa. Na dražđanssim sejmi so nowe
fakonje dale wot sapoſtanžow wurdžowachu. —
Kral je 25. novembra dražđanske špitalnje
wopystak a wschiiko swjeru wobhladowal a psche-
pytowal. W salach, hdjež khori leža, pscheby-
washe wón dljesci cjaš, praschesche so khorych
wschelake wježy a sveheši tam njesotrehožuliž
s troštowazymy słowami.

Prušy. Sanđenu fredu bje w Barlini
wošebyń swaš; pschetož pruski prynz Bedrich
Karla bu f anhaltdehauskej prynzechyn Mariju
wjerowany. — Barlinski sejm bu shtwórk 30.
novembra wotewreny a to wot krala sameho.
— Ministerstwo bjeſche, kaj so hnadj naschi
cjtario dopominja, loni wot krajsneho sejma
pschiswolene dōstato, so smje njesztsich wójnskich
cjašom dla 30 millionow toleř sajimatj. Potojzu
tutych penes je wone hžom hromadu sňešto a
džel tych samych na kupowanie koni sa artilleriu
a kavalleriu, kaj tež na wokstaranje druheje
wójnskeje potreby naložilo. Njetko chze wone tež
tu druhu položu taſtich penes (15 millionow
toler) mječ a to pokazuje na to, so chze pruski
kral, jeli treba, na wsche waschnje f wójni pschi-
botowany byc̄. A tež pak hnadj tola nepschindje,
pschetož njeſko ſu wjeste powszeje pschischté, so

staſi pruski kral a rakuski khježor wo prawdije
w tym psches jene, kaj chzetaſi so f napschecja
tých wečhow, kij tu khwilu wójnu wedu, fa-
djerzecj. Jeju wotmyſlenje budje w bližsich
dnjach, tež wschitkim drugim njemiskim wečham
wosiewene a woni budža pscheproscheni, so bychu
f pruskoraluskej politiſy pschistupili. So woni
to scjinja, može jedyn hžom do předka wjeschcjej.

Rakuſh. Russki khježor je rakuſtemu wo-
ſjewicj dat, so chze wón pod tymi wumjenene-
mi, kij buchu jemu hžom loni stajene, ale wot
neho faciſhnene, njeſko mjer cjinicj.

Franzowska. W sanđjenych dnjach je
10,000 muži noweho franzowskeho wójska do
Krymi pschischtlo a 15,000 je jich hſcheze na
puczu. — So bychu ſo wojažy a wójnska
potreba do Krymy wosyli, k temu je wot fran-
zowskeho knežerſtwa tu khwilu 77 kódjow poſta-
jenych. — Khježor je petja wobſanknył, 20,000
muži do Móldawy a Walachije póstacj, so by-
chu cji w sjenocjeniſti f Turkami wot tam
nadpad na Rúſiow w Besarabii scjiniili a psches
to Rúſijo sadziewani byli, wscho swoje wójſko
Sebastopolje f pomožy ſtacj. — Dokelž je Kan-
robert, wyshi franzowski general w Krymi, pi-
šat, so može bitwa, 5. novembra pola Sebasto-
polia abo wele wjazy pola Inkermana bita, ſa-

dohyčejšku bitwu placicj, dha bu t seje česji 22. novembra w Parisu wele s kanonami tje-lane. — Khjezor je list na generała Kanro-berta wosswit, w kotrymž won jeho wojskow dla jich nespóznieweho wojsowanja jara khwali. — S Marseilles bu w tychle dniach 60,000 s velkom podschitych gamaschow a s Hawra 10,000 dentnarjow zwibaka do Krymy póstanych. —

Tendželska. Tendželczenjo poczinaja s wojnu nespokojni byc̄ a wschiejich nowin y ja-daja, so by so wjazh rojsska do Krymy póstata. Bes tym szele so tam skoro wschiedne wjaz ludzi a 25. novembra: wotijedje tam lódz „Royal Albert“ se 1346 wojskami a s 800 matrosow a chze sa 10 dniów w Balaklawi byc̄. —

Turkowska. Omer yascha je, kaž nje-kotre nowin y pišaja, porucznosc̄ dostat, so by se swoim wóisskom na Rušow w Becharabii cza-hnył. Druhe nowiny chzebja pak wedjic̄, so temu tak neje, ale so je won pschikasnu dostat, so by 20,000 muži do Krymy póstati.

Rušowska. S Odešy piše so, so maja tam deschc̄, hnjech a torhaze wjetry, tak so su wschitke nepschecjelske wóinske lódzie, kiz psched jich pschitawom kafaj lejachu, roscijekate. — S Peterburga je tale telegrafiska depescha 27. novembra do Barlina pschischka: Węch Men-dikow szele se Sebastapola 18. novembra tajfu powesz: Djen 14. novembra bje na morju jara sylny a torhaty wjetr a nepschecjelske lódzie su psches nión jara czerwile. Liczba wóinskich a transportskich lódziow, kiz buchu wot neho na brjoh sahnate, je 15; wysche teho bu hishcje wjaz jara wobschko-dzonych wóinskich lódziow widjic̄. Nepscheczelow woblehneniske dżjeto je ni-malje zylje fastko; teho runja so wot nepscheczelow na Sebastopol skoro wjazh netsjela.

Wot 5. hac̄ do 22. novembra so wot wobeju wóisskom niežo pomnecja hódnego stało neje a to wjeszje teho dla niz, dolež su tak derje Tendželczenjo a Franzowsko, kaž tež Rušojo w inkermansej bitwi jara wele ludzi shubili. Cz̄t prjenischi nochzedja saho predy niežo pschecjivo Sebastopolej czinic̄, hac̄ je jim pomož pschischka

a wobtwerbjuſa bes tym swoje ljehwo a puc̄ do Balaklawy, dokes̄ su 5. novembra pytnyli, so budjichu tehdy skoro do najwetscheho nesboža pschic̄nej móhli. Pschetož hdz budjische tehdy ruski general Dannenberg po Mengikowej poruc̄noszi w prawym czasu se swojimi ludzimi pschic̄ahnył, dha móžesche so stac̄, so budjichu nepschecjelsko pschihrali a Rušojo budjichu jich snadž wschitkach hromadzie do morja sahnali. To Tendželczenjo sami pišaja a duž jadyn džiw neje, so so njetko bôle na kedybu beru a swoje ljehwo wobarnuja. — Ssynaj ruskeho khjezora staj so wot Sebastapola saho do Kischenewa podalož. — Franzowski admiral Hamelin je perža na khjezora pišat, so se swojimi lódzemi wulich wjetrow dla dljeha na morju wutrac̄ nemôže a so dyrb̄i teho dla do jencho dobreho pschistawa wotijec̄. Je-li temu tak, dha by s woblehnenjom Sebastapela najskere hamen był; pschetož to my newjerimy, so budža nepschecjelsko bes swiejich lódziow w Krymi mostac̄, pschetož to by tola jich wjeste sláženje bylo. — Wulki wjetr je 14. novembra franzowskiej lódzi „Henri IV.“ a „Pluto“ rostamat a 25. tendželskich lódziow jara wobschkodžit. —

Ze Serbow.

Czornjowa. Mandjelska tudomneho braschki je wóndanjo trójnikow porodžila. Dwie tych noworodzenych džiecjatow bjeschtej živej, tsecje pak morwe.

Hofny. Djen 17. novembra wudhri tu-dy wohen a wotpalicu so twarenja pôllenka Mieczki, kaž tež khjeznika Nowotnika hac̄ do bróžnjow, kiz kruch s boka siejtej. Twarenja pôllenka Münnicha pomenowaneho Schic̄je-panka, kiz bes wobimaj žiwnosjomaj leja, bu-chu jenož malo wobschkodžene.

H. Wezjornych Serbow. Wschelke su te puc̄je, po kotrych luhjo so w swiecji dale peru a djen wote dnja wunamkuja sebakojo nowe. Tudy nosy jedyn woszbowne krepli woko-lo, kiz wschitke móžne khorošije hoja a teho dla tune byc̄ nemôžeja. Tež schikowana schlenczka a rjane napišmo je njeschtó winoſte a hlaž njech-

tonjkułiż ho da naiyęcęż, kupy droku wodu sa wele penes a ma różowu aby khelnjanskı wodu, tiz w hapiżzy abo w flamach sa malo sklebor now dostane. Tam nosy jedyn drohe kamenja wokolo a hlaſ wonie su schłenzy. Dowle saſo proſy jedyn wo ſmilne daty, dokelž chze ſebi khjeſku natwaricę; a hdv̄ sy jemu ſchto dał, dha ho jemu ſamſna móz ſlaba ſesda, won dje do korejmy a a da tam twój dat na dań, ſa po-wyſchenje ſwojeſe mozy psches palencjiſ. Hiszczjen wjazy je tych pucjow k warbi bes djjela a naj-dziwniſchi poſaſuje ho we ſzjehowazym podawku.

Nedjelu 19. novembra pschijſedje ſublet Kla-za ſ Małejce Prahi po droſy do Spótez a trechi tam jenu njehdze 20 liet staru khjetro pschemrjetu holzu, we jenyym ſtupaju a jenyym drewjanzu. Wot ludjt ſhoni, ſo jo njema a hlučha a ſo chze k ſwojej ſotki do Pózlowow, kaž je na paperu napiſata. Won ho na nej ſmilni a woſme ju hac̄ do Semiz. W ſmilnej pola jeneho khjeſnika ſi ſkoſej warja a ju na wſchje möjne waſchnje wobdatia. ſuſod mlynk woſme ju ſobu hac̄ do Biskopiz a dokelž ho k wečoru bliſi, po-tuczi ju tam hoſpoſy jeneje korejmy. Dokelž pak tam nikoho hoſpodowac̄ neſmedža bes wopisma, dha ſiewi wona to poſiſaj. Tón wedże tu holzu pónđelu rano na radnu khjeſu, a po wſchelakim praſchenju a pschepianju ſesda ho jenemu tych knesow, jako by ta jónſka hiszczjen djenſha ryczęcę naukuńcę móhla a chze ju teho dla psches bjerza w jaſtwi ryč wucjici dac̄. Tola o djiw! tutale jeniczka pschikaſnja mjejeſche tajku móz, ſo ho ji wucho a ert na jene dobo wotewri. — Schto je ho dale ſ nej ſtało, neſhmy ſhonili; jenož to ho poweſasche, ſo je wona nedaloko Herrnhuta ſhem byla. — Hladaſ ho koſdy jeba-kow!

Jedyn jebak druheho waschnja bje 25. S—y we wolenzy był a ljudom bje won preč, dha bjechu ſo tež nekotre kharu woliſa wot jeneho druheho ſobu ſwefle. Hac̄ runje mlynk ſ. a

drufy wſcho pschepytachu, wotachu tola newi-domne a wono hlnak nerjekasche, hac̄ ſo je tón woliſ tamny muž ſ c̄. N. ſobu wſat. Nedjelu rano poda ho mlynk na puc̄ do N. a ſetka na droſy jeneho muža ſ dwjemaj bleschkomaj. Won ho jeho praſcha hje ſhoni, ſo mlóko do Biskopiz neſe. Iako pak jemu mlynk dopokaza, ſo je ho jeho mlóko do woliſa pschewobrocziſlo, a won jeho ſpōſna, ſtróži ho a praſeſche: So tón woliſ ſaſo domoj neſe, dokelž je jeho hizom ſwiedomnie c̄wilowako; a woprawdzi dyre-bſche won jón ſaſo do wolenzy neſe. — Tón wbohi, sprawny muž je ſebi trochu wele pojeſit, w Biskopizach na radneſ khjeſi jenu powedža, ſchto tajſe pojeſenie pschinezhe. —

W o b r a ſ y ſ Kr y m y.

(Wot jeneho jendželskeho wychafa.)

Ljetstoteſki bjechu wody krymskeje rjeſi Alm w ſwojim rječniſcieſu schwörco bjezale. Djen-ſha neſechu wonie neličomne fruchi wot c̄łowelow a drastow a brónje k morju a ſdachy ho druhdy, kaž bychu ſrudobky a žałosje dla ſtejo wotac̄ chyle. Najprjódzy pschindjechmy k honam po-rubanych Ruſow, wot kotrychž bje nejekotryj-kułiž — hiszczje dwaj dnaj po bitwi — pschi ſte-wenju. Morwi ſdachu ho nam tudy, hac̄ runje roſſielani a roſtribani a žadkawje roſteptani, ſbožomniſchi, hac̄ cji, tiz hiszczje ſtonajo na ſemi ležachu. Wokolo tſjoch malych połnych pezow ležachu morwi a raneni naſhuſiſcho. Jendželszy woſazy podachu ſo do tutych hromadow, ſo bychu žiwych na noſydkach wotnoſyli. Po nimi pschindjechu cji, tiz morwych hromadu wleczędu a jich do wulkeho rowa, w jich ſredjiſni wury-teho, metaču. Psches 1230 cjeſekow bu do neho ſmetanych. A ſak wele pojeſchu ſich te druh e rowy ſo Franzowow, Turkow a Jendželčjanow? Wele, jara wele, tola niž teſko, kaž biesche jim ſholera w predawſkich mjeſožach ſahubita.

Jendželszy morwi buchu tež do wulzyschnych

rowow kladjeni, jenož s tym wumjerenjom, so jich trochu hodniščo woschtowachu. Wojazy bje-hachu pilnje bes tymi, kij na semi ležachu, a pscheptowachu bes nimi, schto do lazaretow na lóžjach a schto do rowa ſlucha. Woni ſljeſachu tudy roſtſchepene cijela, tam pak jałoszajzych mrje-jajtch, so bychu psches tſchafenje a wobmaſo-wanje nashonili, schto wot nich ma ho do rowa wotnesz. Nedychasche jedyn wiaz, dha jeho khjetſje pschimnychu a do rowa, kaj kruch drewna puſch-cijku, hdjež bu wot ſradowarjow doſahneny a tak runje a wusko na druhe cijelo swoschtowanu, kaj bjeſhe jenož to móžno, a to teho dla, so by won prawje mało ruma trebal. Druhy ſa-flyſki ſo ſyñ ſtudobu, pschetož jedyn pschino-ſchek ſpósnaje lubeho pschecjela a ſele jemu hiſchcje Bože mje do rowa, hdjež ſo won bóry pod cijelami ſhubi, kotrež ſe wſchich boſow pschino-ſchuja. „Sbožomni ſje w morwi!“ ſkyschi jedyn hukto prajicj, hdjz jałoszenje ranenych, kotsiz wo ſmercji abo wo wodu ſkiwla, hacj k ſamemu rowej ſaklini. Ničton wam ſmercji neſchinese! Wy dyrbicie ležo wostasj a wotčaſacj. Ničton wam ſreplu wody neſchinese, ſo by waschu lac-nosz ſahafchał, kij je hiſchcje hórscha dyžil ſama ſmercji. Tež pobrachuje na ſchleberdach, na lje-karjach a na ljekarſtwi. Duž hladacije, ſo by ſmercji waschu čwili ſkoncila; pschetož pomoz, kij na was cjak, je hiſchcje ſatrafchniſa. Woni was na hubene, tam a ſem metaze wosy ſladu a na horſotatych, ſkalotych pucjach k morju na lóžje dowesu, na kotrych, kaj morwi hromadu ſmetani, ſ cjerwemi w ranach do Konstantinopla pschijedječe, ſo byſchcje tam w zusbi hubenje ſóng wsali, abo tola na cjaſ ſiwenja bjeđni lazaret po dolnih cjerpenjach wopuschcili.

Zara ſahje wopuschcijchym 23. septembra krawne almaske hona. Psched nami cjehnechu Franzow-ſojo. Ale, ſchto je to ſ bola naš, hdjež jedyn druhdy rukti ſo poſbjehowacj widji a ſtonanje ſaſtyschi? To je ta runina, hdjež ſo Ruſojo

najdljhe wobarachu a hdjež ſe jich naſwazj spa-dalo. Híjom ſchijedjeſhat hodžinow bjechu tam leželi, a pschezo bje jich hiſchcje wele ſtow pschi ſiwenju, a ničton tam nebie, kij by jim jich čwili abo tola jich ſwerci polóžit. Haj ſy-dom ſtow a pôlſta muji tam be wſchcje po-možy ležeshe. A my jim tež pomhaež nemóžachu, pschetož wot naſtich bratrow dyrbicie jich džie tež wele ſemrej, dokelž janeho wothladanja nedó-ſtachu. Tola wosta liſkai Thomson pola nich a general Estcourt pôzla do ſuſodneje tatarskeje wſy a pschikafa jeje wobydlerjam, ſo bychu ſa-tym ranenym hladali.

Wot woſmich cjehnechma tu ſtronu rjeka Ra-ſeje, kotrejež brjohi bjechu Ruſojo be wſcheho pschecjienja wopuschcili. Bóry ſhoničmy tež, ſo bjechu dale rjek Belbek ſofali, tak ſo mó-žachmy be wſchileho ſadziewka dale ſročicj, hacj hjetv ſebastopolſki tórm ſa hórkami psches ſelene doły ſo blyſtacjicj wuhladachmy.

Kacja je wuska, torhaza rječka ſ naſhyma brjohomaj, kaž Alma. Wona bježi psches mlo-dnu, ſelenu krajinu, kij bje ſ bjeſymi khježami a khježami wobſadžana a wot kraſnych ſadowych ſahrodow a plödnych winižow pschecjehnena, — ale nihbje nebie tež ant jedyn člowek widicj, Prjene twarenje, kotrež nadenjechmy, bje khje-žorska poſtka khježa, hdjež na jenym ſtolpu če-tachmy, ſo je dwie miſi hacj do Sebaſtopola. Na poſt ſamym bje wſcho ſtažene a roſychno-wane. Bes niſkim plotami, psches kotrež ſo ſchtomu ſe ſratym ſadom k nam delje khilachu, džes-sche naſch pucj dale, hacj poſtaſtachmy a ſo ſ kraſnymi jablkami, kruſhwemi, brjeſhklami a ſ wulzychnymi dobrymi wiňowymi ſtejemi wo-ſchewichmy.

Nachi ludžio a woſazy bjeſi derje bycž w kicjach a žitach, my wychi džiechmy pak dale hacj do Estela, hdjež ſo do khježje wosbebnego ruskeho ſastoſnika ſaſydlachmy, tak dalolo hacj to jeje wutupenje dopuschtej. Wſchike khježje tuteje wſy

bjechu flażene, a to cžim bôle, cžim woſebniſche bjechu twarene.

Tamniſche khejje ſu ſ wetſha ſenož jedyn ſchöß abo poſthod wyſoke. Schtož jím pak na wyſokozji pobrahimuje, to je jím najbóle w ſchjetkoſzi pſchiwdate. Kóžda ſteji ſamotna w ſadowej a ſwjetkoſtej ſahrodži. Kóžda ma pſchitwark abo warkač, kij je ſ winow wobroſzeny. Etwy, kij bjechu neſtažene wostake, bjechu wſchudjom jara cžiste a pjełnje wobislene. Pódlia ſtejachu hródzie a kólnie a bje tam wele pólneho gratu a wiñowych praſow widzic̄.

Po pſchenozorjanju na brjohomaj kacjje cje hnechmy pſchi wulkej horzocji 24. septembra, jako bjechmy wele ranenych, khorých a morwych ſawofajſiſt, pſches nelubosny, hórkosty kraj k riezy Belbeku a 25. t. m. nimo Sebaſtapola hač k Bal-

lawi a jadyn neſcheczel naš neſabzjewaſche. Pucj do Balallawy je wuſti a ſ wobeju ſtronow wot horow a ljehow wobdaty, tak ſo budžiſche nam neſcheczel wele ſchody načinich móhł, hdj budžiſche hebi pomyſlit, ſo my tam pſchinidžemy.

Djen 26. septembra wotpočzowachmy hížom na wyſchinach miesta Balallawy, kotrež ma jara derje ſakitaný pſchistaw. Š jeneho wotberdženja bu tam wot wobydlerjow njeſotre rasy tſjelene, ale jako bjechu ich naſhe kanony poſtrowili, wupo- wiñnychu hnydom bjeļu ſhorci a poddachu ſo.

Pſchipołnju poda ſo general Raglan do Balallawy. Wobydlerjo pſchinidžechu jemu ſ khljebom a ſe ſelu, kaž tež ſ ſwjetkam ſapſchecjiwo a chytru ſ tymi poſnamenici, ſo bjechu derje ſmykleni. Raglan praji jím, ſo ſo boječ netrebaja, a jiechačhe dale k pſchistawej (Hafen) delje, hdjž ſo ſ naſhemu wulkemu weſelu boriſy jena ſendzelska lóđ po druhzej pſchivese, tak ſo bjechmy njeſto ſ naſhim lóđiſtrom ſaſo ſjenocjeni.

Hans Depla. Hdjž dha ma jedyn ſchyri ranzy w ružy?

Mots Tunka. Hdjž by jena byla, nó, tu drze móhł jedyn ſu wuſhi wſacj, ale ſchyri to ja tola newjem.

Hans Depla. Nó, hdjž jedyn kharthy hráſe, dha ma druhdy ſchyri ranzy w ružy.

Mots Tunka. Ale praj mi ty: Schto neje hréch, ale tola neprawje.

Hans Depla. Hdjž hebi ſeby ſ prawu rukajzu na ljewu ruku wobuwa.

S p ē w y.

K w a ſ u y f h j e r l u f c h
po schlesyńskim narodnym hloſu, darem
ſyjewarkam L. woſady.

Ęjawne, iulſe ſu te djiwy,
Ęawiedki wyſchei mudroſie,
Kotrej naſch Bóh dobrociw
Ę moźnej rulu ejmicej wie;
Ęlowyskie wutroby wón modzi,
Ęswreju luboſz do nich plodzi,
Mandjelſtwo ſim wujtaji
A jich luboſz poſwieci.
Wijęce wjenzy, ſawyſtaſje, ſawyskaſje.
Bohu čeſz a kwalbu dajcie,
Mawožen a newesta
Mjeitai ſbožje bes kónza!

Młodjenz jow, tam djiówka ſcjeje,
Nanej lócht, troſcht macjeri,
Kaž we sahrodzi ſo ſmijeje
Roža pornio lili,

Zimaj Bóh, je ſchtunda prawa,
Gromabu ſo namfacy dawa,
Schkriczka wječnej luboſzie
Pane ſimai do duchje.

Wijęce wjenzy, ſawyſtaſje ſawyskaſje.

Echtož nietk Bóh po ſwojej radzi
Etwarschicj je wobsanknyt,
Stane ſo po jeho hnadij,
By tej pucik dalschi byt
Kiž ſo neſhu predy ſnali,
Abo na ſo ſpominali —
Tola Bóh jich powota,
S mandjelſtom jich ſienocja.

Wijęce wjenzy, ſawyſtaſje ſawyskaſje.

Aj ty ſchtunda krónowana,
Ęſlodka, rjana, ſwedjenſta
Sa macj lubu a ſa nana,
Hdyž ſo djiectjo wobſta,
Hdyž tón luboſny djen ſwita.
So jwén k woltarej je wita
A ſwijast weže wutrobu
A ſbožomnemu mandjelſtu.

Wijęce wjenzy, ſawyſtaſje ſawyskaſje.

Nietk miej djak mój ſtoto nanko,
Miej djak ſtoto macjerka,
Działuju ſo wečor, ranco!
Dziesiąt ert ſo blyschei da;
Ja chzu ejahnyc ſchczęſku Božu
A mojej čeſz, k nowom' ſbožu,
Mój djal Bóh mi ſhlađat je,
Duz ſo wſchitz wefſele.

Wijęce wjenzy, ſawyſtaſje ſawyskaſje.

Hdyž je kwaſar Boža kraſnosz,
Tam ſo ſluby poradja,
Tam je radosz, wyſcha jaſnosz,
Haj ton knes ſam ſa hoſzia;
Wutroby wón roſhwjetluje,
S troſchtam, ſ možu napelnjuje,
So ſo pschichod newjefth
Wlychcji jako rózowy.

Wijęce wjenzy, ſawyſtaſje ſawyskaſje.

Kaž na nebiu hwiesdy ſteja
A du w rjanym towarſtwi:
Tak psches ſiwenje tu djeja
Bože djiectzi w luboſzi;
Luboſz je ta ruka ſtota
Kiž ſim paradiſa wrota
Hjom tudy na ſemi
A dobrom' puczej wotewri.

Wijęce wjenzy, ſawyſtaſje ſawyskaſje.

Luboſz hórke ejni ſtódke,
Kryje blido ſ weſelom,
Ejni dothe ljeta ſróſke,
Wyſl ſlóſhtnu, ſpokojom,
Bólež cjerpenje ſo ſpori,
Bóle ſo tam luboſz hori,
Dokelž Bóh ju poſylni
We mjeri a nadziji.

Wijęce wjenzy, ſawyſtaſje ſawyskaſje.

Šbožje rosze, ſbožje ſpane
Zako kwjetka na polu —
Hdyž ſo Boža wola ſtane,
Wſhindje wone do domu;
Ęſwoje djiectzi Bóh knes twari,
Nech tej neſcheczel je ſwari,
W ſrudobi a weſelu
Zohnowanje doſtanu.

Wijęce wjenzy, ſawyſtaſje ſawyskaſje.
Bohu čeſz a kwalbu dajcie,
Mawožen a newesta
Mjeitai ſbožje bes kónza!

Cyrkwiſke powjesće.

Krćeni:

Michalska cyrkę: Korla August, Jana G. Mül-
lera, kowarſa na Židowi, ſ. — Jan Enſt, Jana
Iſraela, murerſa na Židowi, ſ.

Zemrjetaj:

Djen 17. novembra; Hana Benadžina ſe Ži-
dowa, 40l. — 22. Jakub Frejda, wobydleſt w Ma-
kym Welkovi, 83l. 7m.

Zutſje nedželu dopotuja přejduje w mich. zyrfwi
k. d. W jazka, popołnju k. d. Trautmann.

N a w e š t n i k.

Pſchedawanie drewo po loſach.

Ljetische pſchedawanie drewa po loſach smjeſte ſo:

Smočegański a mikkęjanski revjer, pónđelu 11. dežembra t. l. Chromadjiſna poſta hólnika Petški w Smočejach rano $\frac{1}{2}9$ hodj.

Wbohowski revjer, vutoru 12. dežembra. Chromadjiſna pſchi wjetenitowej hori rano $\frac{1}{2}9$ hodj.

Neſwacziſki revjer, ſredu 13. dežembra.

bra. Chromadjiſna we Łomzy na pucju woſt Łomka vo Líhyhory rano $\frac{1}{2}9$ hodj. a popołnju w dwjemaj w nowej swierjowni.

Scheschowſki revjer, schwórk 14. dežembra. Chromadjiſna rano $\frac{1}{2}9$ hodj. w Kóczęſ hacj.

Holeschowſki revjer, drewo po loſach a khóinome dolhe hromady, piatki 15. dežembra. Chromadjiſna rano w schpitalkich ferkach.

Hermanejski revjer, pónđelu 18. dežembra. Chromadjiſna rano $\frac{1}{2}9$ hodj. w pſhowjanskiej ferzim.

W Neſwacziſli, 26. novembra 1854.

B. Unger, wychi hajnik.

Kral. Saks. Konzeſ.

Muſchaze Cela.

Dopokazany pſjedk k spjescznemu ſahnaczu wulſkich a małych myſchi.

Tuton pſjedk wobſtawa ſe ſelow, woſebje pſchibotowanych, kotrež, zylje proſne wſhiſkich ſjedoznych wobſtejeniſkich djielov ani czlowekam ani domazemu ſkotej neſkodza, kotrež maja paſ, na czas jeneho ljeta, tu ſamownoſt, ſo ſ tych mjeſtnow, hdzej ſo wone wuſtaja, wulſe a male myſchie cijeſa ja a je zylje woſuſh cja.

Placjzna ſa ſchlećjanu buſhkei, $\frac{1}{2}$ punta wopschijazu, ſ poſlanskim lóhko ſroſemliwym woſiſaniom nałożenia je 15 nſl.

Na pſchedan ma je ſa Budyschin a woklońſi Robert Klemm na žitnej haſy.

Kral. pruſſ. wokreſneho fyſikuſha Dr. Kocha ſelowe bonbony wopokaſuja ſo — taſi je ſ najſprawniſchimi wopiszmami wobtverdjene — ſ pomožu ſwojich bohatych wobſtejeniſkich djielow woſebje pſchisprawnych ſelowych a roſtlinowych wutkow pſchi kaſchelu, dyba woſzi, ſchropawoſzi w ſchiji, ſajwawenju ic. jata dobre, dokež we wſchjach taſkich padach polóżujo, ſmierowajo a woſebje wudobrujo ſkutkuja: wone doſtawajateho dla ſtajne wetsche ſpodobanje a ſo wſchutjom, hdzej ſu je junu trebali, pſched druhiſi podobnymi fabrikatami kupyua. — Dr. Kocha krystallifowane ſelowe bonbony ma w pedołhoſtych originalnych myſkach po 5 a 10nſl ſtajne woprawdzie na pſchedan w Budyschin i Wilhelm Hammer pod radnej kheje, w Kamenzu Fr. Aug. Naumann, w Rakezach haptylat Facius.

Powſchitkomne ſawjeſſjaze towarſtvo.

(R. R. priy. Assicurazia Generali w Cracovi.)

Sarucjazz fond towarſtwa Djeſzacz millionow 500,000 ſchjeſnakow dobrzych penes.

Wetschi djiel ſamoženja towarſtwa je na ſubta hypothekarizy wupožcjeny.

Sawjeſzenja na twory, maschinu, mobilije, ſlot, wumlocjene žita atd. atd. pſchedzivo wóhnju po tunich tverdzie poſtaſenyh prāmijach.

Doplaćowanja ſo žeńje žabacj nemoža.

Policy w pruſſich penesach, wuplaćowanja ſa ſchłodowanje bes wotjezhenenja w tych ſamych penesach.

Wſchi ſawjeſzenjach ratarskich pſchedmetow poſticia towarſtwo woſebne dobytki.

Sawjeſzenja kapitaliſow a rentow na živenje čłowekow. Sawjeſzenja pucjowajych fuſłów na dróhach a železnizach.

Wſchi požadane wukladowanja dawa Ferd. Petau, wokreſny agent ſa Budyschin a woklońſi.

Wotewrenje swojeje w predawsczej radzinej palempaleent salozeneje

Rum-Sprit-Liqueur a Kiszaloweje Fabriki

dowolamy ſebi s tutym cieszenym Serbam w Budyschini a wokolnoſt wosiewicj, kaž tež k dobro-
cijewemu nakedjbowanju poruczicj, a budje naſu pregewanje na to ſložene, s dobrym, sprawnym
poſluženjom pschezelnemu dorzerenju w kózdym naſtupanju doſz cjinici.

W Budyschini, 27. novembra 1855.

Petreuz a Kable.

Zakub Horniq w Worflezach
kujuje pypre kofje ha tež pschedzeno ſa
najwyschu placjini.

Wyſte druhich wjerow ma wón tež wosob-
ne uwharowane kofje k khornarjam
ha k kózcham, ha pichedawa je tak tunjo,
kaž to hichige ženje móht neje.

Dobry ichnuptobak, kotrež je hewal
punkt 6 nsl. placjit, dawa njeſko punt po 4 nsl. a
ion ſo toho dla tak tunjo pschedawa, ſo by ſo
tón ſamšny neſtaſt, dokelž ma jeho psches niſetu
wele pschipóſtanego.

Wutrobiye ſo proſy, prijedowanje, 24. nedjelu
po ſvjatej trojiz w Worflezach wotdjerane, w
herbskej a njemſkej ryci wotcijſciejcej docj.

Ned duha poſne ſlowa tuteho prijedowanja
nutſkhód namakaja do čłowſkich wutrobow a
plody pschinieku wječnje.

W Pomorezach, 27. novembra 1854.

Konjaze deka i piſimſomaj R. St. bu na pu-
cju wot Lubochowa do Kwaciz ſhubena. Namaz-
at ſo luboſnie proſy, ſo by ju ſa dobre myto
w beſteniu k ſkotemu lauei w Budyschini wotedaſ.

600 ul., 400 ul. a 300 ul. ſu na dobre rojefoz
i wupoſcienju psches ſastoiniſta Hobraſa na ſidorri.

W ſlamarni w Kotezach uvoza i ročne-
mu čaſeſi hodow ſaſo zulje cierſte ſuchedrož-
dije na pschedan. Tež budja tam wſchelake
dziecięce hraſki, male zoſorowe wierz na hodowne
ſtominſki k powiſenju, a woſte woreck po tu-
nej placiſni k doſtacju J. G. F. Nieckſch.

Wſchitke druginy piſanych paperow k kniho-
wym wobdalam, kaž tež k dijekanu malych hvej-
low a wſchelaku druhi pycbu na hodowne ſto-
mili pschedawa J. G. F. Nieckſch.

A Božemu djiſeſiu ſa ſchulſke djiſe-
cji porucjam: hotome ſchulſke piſanki (Schreib-
bebücher) ſ liniami a bes linioſ wot jara rjanej,
tolſteje a twerdeje papery po 6 np. a po 12 np.;
woleſki (Bleifläſte), ſchieferſtyſti, wurjeſane a
newurjeſane koſhy, kaž tež wozelowe pera po
jara tunej placjini. J. G. F. Nieckſch.

S S u c h e D r o ž D į j e
zylje ſvline a po kotrvi ſo derje hiba, ma ſkajne
cierſte na pschedan w Budyschini na herbſte hafy
w welbi, psched kotrym ſtaj dwaj muraj wupoſ-
cenai. J. G. F. Nieckſch.

Sobotu 18. novembra bu njeſkomu ſydom
herbſkich ſyboldſkich knihi pola cijichon-
čjanſkeje ſchuſejſhieje i dobrocijewemu wotedacju
w Holeſchom abo na wulſobjarowſkej ſari psche-
podatych. Tón, kij je te ſame na ſo wiſał, je
ſnadi na ne ſapomniſ a proſy ſo teho dla na-
lejnje a luboſnie, ſo by te jemu pschedopade knihi
tola ſkere a liepe wotedacj czyl a psches to ſnadi
njelajſu neluboſ ſalutowal.

Budyska njemſka protyka
na 1. 1855.

1) Hoſpodařſka protyka

2) Piſanka protyka ſbjetej paperu pschedwjaſana,
Piſedzenaſ, herbska protyka,
ſu tež na ſlamarni w Kotezach na pschedan, poſ-
leniſha val halle wot pschichodneje ſoboth.

Rachlowſke ſerb. ev. luth. towařſtvo ſmjeje
jutſie nedjelu ſhromadjenju, na kotrui ſo wſchitke
ſobustawow nuſnych nalejnnoſzow dla pschedroſcheja.

Pschedwydſtw.

**Š Serbska protyka budje wot
ſchtwórtka ſaſo k doſtacju.**

Zaſdženu sobotu žita w Budysinje placach:

Korc.	Placiſna.						Korc.	Placiſna.						
	Wyšsa.		Nižsa.		Srjedzna.			Wyšsa.		Nižsa.		Srjedzna.		
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.		tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	
Róžka	5	10	4	25	5	2½	Rjevit	—	—	—	—	—	—	
Wſdeńza	7	20	6	7½	7	10	Zahly	11	—	10	15	10	22½	
Decjmen	4	5	3	25	4	—	Hejdusčka	8	25	8	17	8	20	
Wórk	2	10	2	—	2	5	Vjerny	2	4	1	25	2	—	
Gróch	6	15	6	—	6	7½	Rana butry	—	15	—	13	—	14	
Dowoz: 3498 kórcow.														

Čiſćene pola K. B. Hiki w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawatni Serb. Now. při
bohatyeh wrotach wotedač,
plači so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo plati $\frac{1}{2}$ nsl.
Štwortlētna předplata pola
wudawarja 6 nsl. a na kral.
pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Císlø 49.

9. džen decembra.

Léto 1854.

Wyschitecje: Wosjewenje. Szwjetne podawki. S Nedsačež. S Korez. Psched hodami.
Hanž Depla a Mois Tunka. Bytkwiste powieſcie. Kraweschtnik.

Wosjewenje.

Schtwórkte herbske kempchenje tateho ljeta we kschijnej zyrkwi w Draždjanach smieje ho pschi-
godnu 2. nedjelu adventa, jako 10. dezembra, a budje k. duch. Palman se Smilneje spowednych
ludji wucjicj, k. duch. Wjazka s Budyschina pak předowanje djerzecj.

Swétne podawki.

Sakska. Kral je sanđjeny týdjenj saſo
njekotre wukawý abo institut w Draždjanach
wopytał. Tak bjesche wón 1. dezembra w wu-
fawi, ho huchonsemi wucja. — Komori
dale nowe fakonje wuradjujetej. — W Draždja-
nach stoczi 30. novembra jedyn jaty vagabunda,
jako jeho psches móst wedžihu, do Lóbia a bu
posdžischo morwy wuejehneny. — Njekotre dny
predy bje tam jena žona po wodru dôschla. Jako
ho domoi wrócił a dó istwy stupi, wuhlada
wona swoju třísljetnu djóvčicju se sapalenej
draſtu. Wona liny ihjatse khanu wody na
nju, psches cjož drje bu woheit sahascheny, ale
ta holečka wot Božeje rucžki sajata, tak so dy-
besche wumrecj. — Sanđjenu šredu bu w Ostrižu
wjestemu Krausy hlowa wotczata. Tón ſamy
bje menujzy psched dleſchim časom jenu džóvku
ſtonzował, kiz bjesche k temu pschitka, jako bje
wón s jenym druhim towarzhom pola jencho
bura kranjt. Tutoń towarz, s menom Staketa,
je k časžinejskemu zuchthausej wotkudjeny.

Pruſſy. W druhzej komori bu hrabja
Schwerin, hacj runje ho wón k hewizy djerzí,
fa pschedkydu wuswoleny. Wón ma menujzy
woſebny schik k temu. — Hanoverski kral je
pola bundestaga pschecjivo temu protest sapotožil,
so je pruſſi kral w meklenburſkim, tak meno-

wanym jahdenſkim kucji pschitkaſt wójnske
łodzie ſatoſit. — Druha počja poježonki, kotruž
je ministerſtvo ſejmilo, a kotraž 15 millionow
tolej wucjini, je wot penežnikow hizom ſa nje-
kotre dny nawdata. — Staré pruſſe paperjane
penesy wot ljeta 1835 placja jenož hisheče
hacj do 31. januara 1855, a pruſſe paperjane
penesy wot ljeta 1848 (tak menowane „Dar-
lehnſtassenscheine“) hacj do 15. meje 1855.

Rakuſy. Wulzy wažna wjež je ho ſtala:
rakuſſi khjezor je menujzy s franzowſkim a jen-
dželskim knežeſtivom do ſienocjeſtwa stupit. Hacj
a tak daloko ma wón w pschitomnej wójni ty-
maj pschecjivo Ruſam pomhacj, neje hisheče
ſnate; tak wele je pak s teho njeſko ſiawne,
ſo je rakuſſe knežeſtvo pschecjivo Ruſam ne-
pschecjelszy ſmyſlene a ſo ho wonie dale bóle
k wójni s Ruſami bliži. Naſſkere Rakuſchenjo
w naſlečju tež na Ruſow poczahnu; tak ſo ſ
najmeňſcha jendželske a franzowske nowiny njeſko
nadžijeſa. — Tak budje ho njeſko pruſſi kral
ſadžerzecj, to ſo prascha. Tola ſda ſo, ſo ieho-
tež dale bóle do nepſchecjelſtwa pschecjivo Ruſ-
am ſapletuja; pschetož psched krótkim časom
je rakuſſi khjezor s nim kontrakt ſejmít, w ko-
trymž bes druhim rjeka: Pruſſi kral bere tu
pschitkuſhnoſz na ſo, ſo chze rakuſkemu khjezorej
tež tehdh pomhacj, hdz bychu Ruſojo Móldawia

a Walachiu wobhadzicj ćzylí." To pak može so lóhko staci, so Rusjo we wójni s Turkami do Móldawy a Walachię sakrocza a hdyż so to rafuskemu khiezorej nespodoba, dha ma won s Rusami wójnu a prussi król slobu. — S Wina pišaja, so je tamnišchi russi pôstlang Górcjakow jara nemdry byt, jako je saſtychal, so je rafuski khiezor s Jendželčjanami a Franzowſami do blijscheho sienocjenſta stupit.

Franzowska. Wele franzowſich wychich je s Krymy domoj pišato, so tam woni hisheče wjazy mordatſich bitwów wotczakuja a duž su s wetscha wschitzu swoje woſlene wolskanja abo testamenty slobu pôstali. — Khiezor je pschedawanie žita a musi do wulraja ſakafat. — Wyjci franzowſki general w Krymi, s menom Kanrobert, je pecja pišat, so chze tu khwilu wot ſchtormowanja Sebastapola wothladač, dokelž by to wele ludzi khoschtowalo a malo wujutka pſchineſto, tak dolho hac̄ wulke ruske wójſto w Krymi steji. Won chze teho dla najpredy tuto ruske wójſto ſbic̄, a mjeni, so jemu potom, je-li ho to radzi, Sebastapol be wscheho dlicja do russi pane. — Ministerſtwo wójny ſzeli njetko wele czopleje drasty k wójſtu do Krymy, wobieje pak tež wele wina a palenza.

Jendželska. Minister Palmerſton, kij bjesche njeſoire dny w Parizu pola khiezora Napoleona byt, je ho ſaſo do Londona wrócił. Bórsy po jeho wrócenju djerzesche ministerſtwo ſhromadžiſu. — Ministerſtwo je porucjito, so by ſo parlament abo ſejm (Landtag) k 12. dezembra ſhromadžit a to teho dla, dokelž je k wójni s Rusami wjazy ludzi a wjazy penes treba, kotrež by parlament pſchiswolicj mječ. — S tak menowanego cicheho morja ſu powesje pſchischke, so je 6 franzowſich a jendželskich lódzow s 210 kanonami na russe, na naranskim brjohu Kamczatki ležaze mjesto Pietropawlowsk 31. augusta nadpad ſejinilo. Wonu ſu tam wschelaku ſchodus nacjinili, tež 40 Rusow ſajeli, dyrbjachu pak ſkönčnje zofacj, jako bjechu 64 muži ſhubili. — Mandželski jendželleje kralowej, prinz Alber, je kódemu wojaſek teho regimента gardy, kij ma jeho meno a njetko w Krymi steji, kojuch wot mórkich pſow daril. Pſches taſti kojuch menujzy žana woda nemdje. — Wulke wjetry

w czornym morju ſu wele taſtich lódzow ſkafyle, kij wschelake wjezy ſa wójſto wesechu a nacjinena ſchoda na roſlamanych lódzach a ſkazenyh wjezach woblicja ſo na 2 milionai 500,000 tol.

Ruſowſka. Karansche morjo je njetko gylie wot jendželskich a franzowſich lódzow wopuſtejene. — Wietr, kij 14. novembra na czornym morju a pola Sebastapola hawtowasche, je ſatraschny byt. Won je tam w franzowſkim a jendželskim ljehwu wschitke stanu abo zelty podtorhat, tak ſo bje wójſto najhórschemu newedru wustajene, pſchetož wjetr ludzi, móhle rez, powalesche a knjeh a kruhy ſich poſhypowaču. Keljčitr ſw. Jurja, kij nedaloko Sebastapola leži a Franzowſam a Jendželčjanam ſa lazaret ſluži, bu wot wjetra powróczeny a wele khorych wojaſow bu wot padazych murjow ſarazených. Ani s ljehma ani ſe Sebastapola ſo tutón djeni netjelesche. Pſches ſpomneny wulki wjetr bu 32 jendželskich transpórtſich lódzow, kij wschelake wjezy ſa wójſto wesechu, roſlamanych a ludžio, kij na nich bjechu, ſu ſo s wetscha fatepili. Hewak bu tež njeſchtó wójnskich lódzow roſlamanych a wele tych ſamych jara wobſchodziſených. Lódž „Prince“ weseſche ſymſu draſtu ſa zyke jendželske wójſto a 300,000 toleč penes, ale wschitko leži njetko w morju, pſchetož wjetr ju roſlam a žolmy ju požrech. Franzowſojo ſu tež dwie wulke wójnske lódži ſhubili, a njeſotre male; teho runja tež Turkojo. — Woblehnjenje Sebastapola je tu khwilu ſlabe. Njeſcheczeljo hisheče pſhezo swoje ſaméne ljehwo wobtwerduja a na pſchipoſtanje wjazy wójſta wotczakuja. Rusjo ſu ſo do Inkermana, Bakcji-Seraja atd. ſejahnýli a hotuſa ſo tam na nowe nadpady. — Majwowsche depeschje ſu tele:

W Peterburgu, 2. dezembra. Weſtch Menzikow wosiewja wot 24. novembra, ſo bjesche hac̄ do tuteho dnja tſjelenje neſcheczelja jara ſlabe a ſo ſ woblehnjenjom dale nepotraczowasche. Pola Sebastapola je ſo 14. novembra 14 neſcheczelſkich lódzow na ſkafach roſlamalo, 2 wójnske lódži, 2 parolodži a 13 druhich lódzow bu pola Czupatorije na brjoh cziſnenych a ſlamanych.

W Peterburgu, 4. decembra.
Werch Menzikow wosjewja wot 27. no-
vembra, so nepschezel drje dale na Se-
bastopol tjsela, ale tak ſlabje, so Ruſian
psches to ſkoro žana ſchoda nenakawa.
Tež je widzic, so won nowe batterije
twari a ſo ſylnje wobtwerdzuje. S tych
nowych batteriow pak ſo hiſćeze uſtſela.

Ze Serbow.

S Neſdaschez. Wcijera rano psched tydje-
njom, jako 1. dez. bu nedatolo naſcheje wſy ſchew-
ſti miſtri Haufa ſ Hodiſija wot ſchulerſkih
dijecji morwy namakany. Djen predy bje won
w Kobliach a Neſdaschezach wokolo ſhodit a ſo
w tudomnyh palenzarniach trochu napil. Psih
domhicju bje ſo won na jedyn brjoh pschi pucju
ſhynyl, hdež bje jeho Boža ruciſta ſajala. Hač
runje bu na mjeszi wſcha lekarſta pomoz pytana,
dha bje to tola wſcho podarmo.

S Korez. Djen 1. decembra wečor woſ-
mich hodjinach wudyrí w brózni tudomneho ſuble-
tja Pentarja Boži wohen a ſpalí niženo brózniu
ſ zlymi ſtetuſhimi žnemi, ale tež hródjie a dom-
ſke, jenož nowa, ſ hlinjanymi walejkami kryta
ſolnja wosta ſtejo. Kaf je wohen naſtat, neje
hiſćeze ſnate.

Psched hodami.

(Nan, Jurij a Lenka.)

Jurij. Njetko pak budža böržy ſaſo te lube
hdy, hdež Bože dijecjo wobradžia.

Lenka. Haj, ja ſo tež hiſćeze na te ſame
weſela.

Jurij. Kaf ſbožomny ja tola ſoni bjež,
jako tu ſopu wloſkih worechow, tych vol ſopu
čerwenych lieſatych jablukow, te nowe ſukniane
ſholowy, te duſchne ſchornje a to rjane rubiſhko
doſtack! Lenka, možefch ſo w tež hiſćeze dopom-
nic, ſchtó bu tebi wobradjene?

Lenka. Dw haj: ton rjany, rjany ſchom
ſ tmy poſtejanymi worechami a jablukami, ſ
tym poptjanowymi ſulkami, hvežkami, ſolejkami
a mužikami a ſ wele druhiim ſkódkimi wje-
zami wupyscheny. A kaf luboſnje a jaſnje bly-
ſchajchu ſo te woſkowe ſwječiſti! A pôdla na bliži le-
jeſche ſa mne hiſćeze rjana flanka (puppa), cjopte

rukajh a čjelje, a knižki ſ rjanymi wobraſami wu-
debene.

Nan. Taſte hodowne dary naš wſchitkih
ſweſela, woſebje waſ djeſci. Ale Jurjo, wieſt
dha, ſ wotkal to waſchnje hem pschindže, ſo ſchek-
ſijenjo na ſwedjen hodoſ tych ſwojich ſ taſtmi
darami luboſzie wobdaruju?

Jurij. Ja ſebi hiſćeze neſzym prawje roſ-
myſlit, ſchtó tuto waſchnje na ſebi ma. Tebo
dla proſhu waſ, luby nano, ſo hiſćeze nazu
wo tym ſamym roſwucžili.

Nan. Taſte ſchekſijansſke waſchnje pschindže
ſ teho wutrobnego požadanja naſtih wózow,
tež tak čjelici, kož jich nebeſki Wócejez. Naſtih
Wóz we nebeſach, myſlachu woni ſebi, je nam
ſ neſtoncneje luboſzie ton naſwetki, naſbožom-
niſki dar wobradžit, je naš tak lubowal, ſo je
nam ſwojego jenického narodjenego syna dał;
hlaſ, duž čjemy tež my radži luboſz wopokaſo-
wacj a dobre dary dawacj, ſo by ſo koždy ſ na-
mi ſradowal a weſelit. Dokelj pak wſchitke da-
ry wot Boža pschindjeja, a Bože dijecjo tež Bóh
je, psches kotrehož je wſchitko ſtorene (Gđ. Jana
1, 3. 14); dha praja ſchekſijenjo tež mot tych
darow luboſzie, ſ kotreymiz ſo hody weſela:
„To je Bože dijecjo wobradžilo.“ Njeſtoſi ludjo
pak ſu tak čjelinc ſmyſleni, ſo ſo na hody we-
ſela jenož tych ſwokomnyh darow dla, a ne
wopominja, ſo je Bože dijecjo ſamo ton na-
wažniſchi hodowny dar, tamne dary pak jenož
psihi da w ſ, ſiž „Božemu dijeſju“ doſta-
neſy. Tak wóz hróblje nečintiaſ, lubej dijeſti.

Jurij a Lenka. Rje, nje, luby nano.

Nan. Hdyž pak naš neko tamne waſchnje
na ton wulki nebeſki hodowny dar, Jeſuſa Chrý-
ſtuſa, Božego syna, pokakuje, dha poweda nam
ſjenje na ſwedjen hodoſ, kaf je nam taſti kaſny
dar daty, kaf je syn Boži ſ nam člowekam
psihiſtot. Jurjo, dokelj ſmoj to hiſom wjazw
trocj hromadzie wopomnikoj, dha dije možefch
mi ty hiſćeze ſ tuteho ſjenja prajicj, ſchtó je to
naſprjenſche hodowne předowanje dze-
đak?

Jurij. To bje Boži jandjel, ſiž paſtyrſam
poſa Bethlehem ſ wypoſoſzie jako ſe ſwojeſe
ſlijeti předowaſche: „Reboje je ſo; hlaſ, ja
psihiowem wam wulke weſela, ſo-
trež wſhem uludu ſ doſtacj budje; psche-
tož wam je ſo djen ſa ton ſbójniſ na-
rodžiſ, kotrež je Chrýſtuſ ton Knes, we
Davitowym mjeſzi!“ (Luk. 2, 10. 11.)

Nan. Derſe. A fotra bjeſche ta prjenja
hodowna woſada abo ſtromadžiſna?

Jurij. Knežna Marja a Jofej. Ton prje-

ni hodowny khjelusich pak spisjewa ta syta nebeskeho wojiska; cji khvalachu Boha a djachu: „Cjesz budz Bohu we tej wykrokszi, mjer na sem i, a czlowekam dobre spodobanje.“ (Euf. 2, 13. 14.)

Nan. Jeli tudy ton khvalobny khjelusich jan-djelow s wutroby hebi spisewamy, dha smiemys iż junu tam we jich khori aby shromadzisni stacj a temu djeczatkej, temu jehnecju Bozemmu cjesz a khwalbu pschinesz hacj do wjecznosci.

Jurij. To chyz nam ton luby Boh hnapnje spozyci!

Nan. Ale Lenka, ty su tak nutrje na nazu postruchala, ty možest namaj tež niescrito prajicj. Boze djecjo najradsho tym djecjom wobradja, kiz su pobiżne, a so pilnje modla a wulneja. Možest dha derje „Bože nasch“ so by jón, hdzy Bože djecjo pschindje, spisjewacj möhla?

Lenka. Dw haj, nanko, won tak rjeska (Lenka spisjewa sklywskie ruzy): „Boże nasch, kiz sy we nebesach. Swiecjene budz twoje meno. Pschindz nam twoje kralestwo. Twoja wola so stan, kaž na nebju, tak tež na semi. Nasch wschiedny khlieb daj nam džensha. A wodaj nam nashe winy, jako my wodawamy naschim winikam. A newedz nasch do spytowania, ale wumóz nasch wot teho skeho. Pschetodz twoje je to kralestwo, a ta móz, a ta cjesz hacj do wjecznosci. Hamen. (Matth. 6, 9–13.)

Nan. Tak je pięknie, moje djecjo.

Jurij. Luby nano, wy drze möhli nam tež hisceje niescrito wulkasz. Dokelj ze nam predy powiedzili, s wotkai to waschne pschindje, so so khchesienjo hody wobdaruja, dha bych tež rady wedzil, schto ma ton hodowny schtom na hebi.

Nan. Na to chzu cij we spisewi wotmolwiej, kiz ma so tak:

Schtom w paradiſu kejescie
A skłodek plody mjeſeſche:
Won wulku mudrosz lubesche,
Potom pak hórkó skłodjesche.

Schtom kejescie na Golgacji,
Kiz kójdeho wšak postróz;
Na tutym swjeta sbóžnik je
Krawik sa naš hacj do śmiercje.

Schtom skłodkoſje a wychnosje
Hubenſtwo a śmiercje plovit je:
Schtom śmiercje saho živenje
Morwemu swjetej pschinesz je.

Niescik khiz so sa naš wschemjenja
Do schtoma teho živenja,
Wot kotrehož so sabludzi
Hadam we cijelnej žadoszi.

Niescik hodowny schtom lubosnje
Sso swjeciji, a naš polaje
Na swjeklo a na živenje,
Kiz na živenja schtoni bie.

Na plodow pschu hladacjje,
Kiz pokaza, ido votajne
We paradisu stawi nam,
Hdzis durscha czechne k nebesam.

Cje, Besom Khryscheje khvalimy,
So taki schtom nam hadzik by?
Czeches w nowym paradiſu nam
To wjecjne živenje biež ham.

Jurij. Ton spisew so mi spodoba, ton möht swjate dny narwulnyci.

Nan. Schtož te swjeciki nastupa, dha mam hisceje niescrito spomnicj. We tym spisewi, kotrež smy runje hlyscheli, rjela, so te swjeciki na hodownym schtomi naš polasija na to swjeklo, kiz bie na schtomi živenja. To pak je to prawe swjeklo, kotrež je so we Chrystuszu Jezusu nam swjeklo, „so tež wsichtich ludzi rośswjesci, kiz do swjeta pschindu“ (Sz. Jana 1, 9).

Jurij. Haj, to je wierno; pschetodz Chrystus sam praj: Ja sy m to swjeklo teho swjeta; schtož sa mu n dje, ton nebudze khodicj we cijemnoszi, ale budje mjeſi swjeklosz teho živenja“ (Sz. Jana 8, 12),

Nan. Sa tutym swjeklom dajcje nam pschego, woſebje pak tež we tym so pschiblizowazym nowym lječi khodicj we prawej wiert, hacj je junu psches Božu hnudu we nowym Jerusalemi widzicj budzemy jako to wjecjne sklonzo teje prawdoscje, kiz naš swjekli ſnekonicznym weſelom a naš roſwjeſci ſ nowureknenej ſaſnoszii a kraſnoszii.

Jurij. To chyz nam Boh hnadnje spózejc a we nowym lječi nam k naschemu prijodkowacju swoje nebeske johnowanje dacj!

Nan. Dokelj runje na nowe ljetu ſobu spomichmy, na kotrehož prsentm dniu ſebi ludzo ſbožje pschaja, dha cje ſaho na te stare ſłowa dopomnju, s kotrejmi ſebi Serbjo k nowemu ljetu ſbožje pschaja. Ja bych rady wedzil hacj masz je hisceje we pomjatu.

Jurij. Dw haj; wone rjesaju: „Dai wam Boh ton Knes wele ſtrowia a ſboža na to lubne nowe ljetu; so bychcje ſtrowi a czerstwi byli, a Boh ton Knes wam wſchitko wobradzit, schtož by wam trzeb-

ne a nusne bylo na cijeli a na dasch: Boži mjer, Božu hnadi a Bože žohnowanje a na pošledi tež tu wjecnju sbóžnoš! Ma to ho wotmolwi: "Wam tež tak wele; so byscheje stroj a čerstwi boli" a kaž te híjom svomnene słowa dale rjekaju.

Nan. Rech ho nam tudy dje, kaž Bóh čze,

jeno so bychu ho te pošlene słowa nad nam dopelnile: "a na pošledku tu wjecnju sbóžnoš!" Sa to dajcje nam wschiednje k Bohu sydhowacj; wón je śwerty, wón budje jo wschak cijicj, swojego lubeho jeniczeho narodzeneho syna Jezom Chrysta, naszeho Knesa a śbeznila dla. Hamen. —

J. R. M.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj

a

a

Mots Tunka

ludži pôdla

škréjetaj.

* * *

* * *

Hans Depla. Braj wschak Mots, schto dha to bjesche s tym kschidarjom, schtož čyjsche mi ty wondanjo powedacj?

Mots Tunka. Počasaj jenoš! Snadž cij to psichowne rospomnu. Nek mi radsho vjenča: Kak wele wóbli jejow móje jedyn na — cij wylrobu silesz?

Hans Depla. To cješko neje. Vježb iene; pschetož hdyž sy fruch siedłk, dha wjazy na — cij wylrobu nešy. Braj yak mi ty: Do kafkich pićzelow nemôže jedyn Jane piwo lečj?

Mots Tunka. Nô, do połnych.

Gzahi saksochlesyjskeje železnizy f budyskeho dwórnischeza.

Do Trajdzjan: rano 7 h. 30 m.; pschipołnju 12 h. 47 m.; popołnju 3 h. 36 m.; wieżor 5 h. 45 m.; rano 2 h. 5 m.

Do Shorelza: rano 7 h. 35 m.; popołnja 11 h. 30 m.; popołnju 4 h. 45 m.; wieżor 7 h. 45 m.; w nožy 11 h. 25 m.

Penezna placzisna.

W Lipsku, 6. dezembra. 1 Louisdor 5 ll. 11 ngl. 4 $\frac{3}{8}$ np.; 1 połnowojaz. čerwienj słoty abo dukat 3 tl. 3 ngl. 4 $\frac{1}{2}$ np.; winske bankowki 79 $\frac{1}{4}$

Spiritus: w Wrothlawie (Breslau) 15 $\frac{1}{2}$ tl.; w Lipsku tl.

Cyrkwinske powjesće.

Werowanie:

Michalska cyrkej: Handrij Libuscha, khejnik w Malejczach, s Hanu Schöjejiz s Małżez.

Podjanska cyrkej: Michał Olek, kublet w Budziszach, s Hanu Madlenu Schewzeg s Bielczeg.

Krénení:

Michalska cyrkej: Jan Bohuwiser, Jurja Renčja, wobydlerja na Židovi, s. — Helena Augusta, Jana Kaplerja, sahrodnika w Hownswi, dž. — Jan Michał, Michała Kocjmarja, kubloweho naestika w Bobolach, s. — Kornel Ernst, nem. s. — Berta Augusta, Sam. Aug. Brücknaria, žiwnoścera w Gólesnej Borszej, dž. — Hana Amalia, Kornelje Aug. Ludwiga, khejjerja pod brodom, dž.

Podjanska cyrkej: Madlena Amalia, Jana Machliży, Kocjmarja w Mnischonzu, dž. — Maria The-

resta, Jana G. Vogela, žiwnožeria w Školej Vorſeji, dj. — Michał, Jana Lorenza, kublerja w Biełejzach, ſ. — Jan Jakub, Mikołajska Wózka, murerja pod borklinom, ſ. — Hana Rosalia, Pietra Krawza, žiwnožeria w Dzieńiżach, d. — Hana, Jana Khetana, murerja a khežnika w Školej Vorſeji, dj.

Zemrjeći:

7. Dzien 20. nov., Hara, rodž, Wicjaſez, Franza Eifelta, trobýdlerja pod borklinom, mandjelska, 72l. — 25., Madlena Amalia, Jana Rachlizy, forezmarja w Mnichonzu, dj., 13v. — 27., Hana Augusta, Pietra Petški, sahrodnika w Wulkim Welfowi, d., 4n.

W michailej zyrki prjeduje jutſe dopołnia ſ. land. Schmidt, popołnju ſ. d. Trautman.

N a w e ſ t n i k.

Mojemu lubemu ſwakę we Wulkim Ŝicjeniu.

Hłos: Djerž ho duchu hotowy ſc.

Luby ſwako! Junu to,
Schiož eje tyſchi tudy,
Budje wſchitko minyč ſo,
Hdyž tež runje druhdy
Šao eji ſda
Bes konja
Kſtiž, kij tu na ſwiečki
Možyč na dwje kęcji.

Kohož Wóh knes lubo ma,
Teho wón tež ſchwika;
Djerž ho leno Kryſtuſa
Twojož' wumóžnika,
Kotryž tu
Š luboſku
Wſches tón kſhiž tak renje
Duskie k ſebi czechne.

Duž dha ſrudnie neplakaj,
Šwako muruženy;
Scherpliwe wſchak doczakoi,
Hacj b'dyſch wumóženy;
Wóh wſchak čze
Šawleſje
Junu pomhać temu,
Kij ma luboſz k nemu.

Wjet, ſo junu ſawleſje, —
Hdyž tež niz na ſemi, —
Smjejeſch radoſz, weſelje
W nebu ſandjelemi
Junu eji
Wſerlaſi
W Božim kraſnym raju
Wječjnu ſbožnoſz maju.

Duž dha neplacj ſyſknimje,
Neplacj! Wóh je ſiwy!
Broſch ſoh', wón wſchak ſtyschi eje,
Wón je dobrociwy.
Woh wſchak eje
Nebudje
Wſches to ſamóženje
Syftowacj tu ſenje.

Junu tež eji ſaſwita
Jene kraſne ranje,
Hojež b'dja precj wſchje bolenja,
Precj wſchje ſyftowanje,
Nebeda
Budjeja
Twoje wobhdlenje.
O! to budje renje!

Pjetr Mlonk.

Dzien 18. dezembra
czechneuje 1. klasz 47. kral. ſakſt. krajneje
lotterije.

W temu porucza loſy
lotterijowy kollektur
G. A. Lövenig w Budyschini.

W Božem u džieszju ſa ſchulſte džie-
czi porucząm: hotowe ſchulſte piſanti (Schreib-
bücher) ſ liniami a bes linior wot jara rjanej,
tolsteje a twardeje papery po 6 np. a po 12 np.;
wołofski (Bleiftſte), ſchierſtyſti, wurjesane a
newurjesane ſchyzy, kaž tež worzelowe pera po
jara tunej placjinti. J. G. F. Nieckſch.

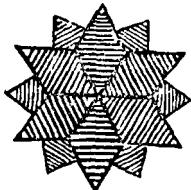
S u c h e d r o ž d į j e
wyle ſylnie a po kotrych ſo derje hiba, ma ſtaſnie
czerſwe na pſchedan w Budyschini na herbſke haſy
w welbi, pſched kotrym ſtaſ dwaſ muraj wypo-
řenai. J. G. F. Nieckſch.

W ſlamarni w Kotyzač budza k roczne-
mu časnej hodow ſaſo anje czerſwe ſuſe he drož-
džie na pſchedan. Tež budza tam wſchelake
džiejeſje hraſti, male zokorowe wjezy na hodowne
ſchloſki k powiſchenju, a wloſte morechi po tu-
nej placjinti k doſtačju. J. G. F. Nieckſch.

Wſchiske družiny piſanych paperow k kniho-
wym wobalſtam, kaž tež k džielanju malych hwej-
low a wſchelaku družu pſchu na hodowne ſchlo-
ſki pſchedawa J. G. F. Nieckſch.

Wſched tſjomi nedjelemt je njechtón, ſiž je derje
ſnaty, dwaſ mjechaſ ſe ſitnych wiſow ſnadž ſ pſche-
hladania ſobu wſał. Wón džył taj ſamaj ſa
dobre myto w wudawačni Serb. Now. wotedacj
a ſ tym dalische neluboſnoſje ſalutowacj.

Zeli wiernoss hischeje wobchivedzenja potrebuje, da ho kombicje nehnjem, taiske, s nashonenja wstate tudy wupraiie; menujz so hrm ho wo wohebnym skutkowanju **Großowych brößkaramellow** vschehwiedzik. Kotrej hrm wiazorym swojich khorkh, kij hijom wele het na **chronisckich brößtowych wobchivednoscjach** ejerpiachu, s naložowanju porucjil. Płody s taischo naložowanju hiechu, s hepschemu khorkh, wuberne.

Nasche brößkaramellje su hebi tak derje spodobanje wobhydlerstwa wondy w Schwedskiej a Nörwegskiej, w ihüringischich krajach, kaj tež w Anhalt-Kötheneskij, Anhalt-Dessaujskij a Anhalt-Bernburgskiej, kaj tež se stronu najlepskich lsekarsow wózneho kraja dobycji a sđerzecji wedzake. — Rajwohebnisco — jako króna wschnittich wobchivedzenjow — pschi nasch archiv horkach spomnene naukowne roshudjenje, a my mamy sa pschitluschnosz, to samo njecko, s nascocja wschelakich pscheschiwenjow, sianosz pschepodacj! — Nech sozdy po hamnym dohla- danju a nashonenju widzi, kajtu hódnosz nasch präparat mjez dyri! — Publikum je pak hijom swoje hamne roshudjenje **Großowych brößkaramellow** dobylo a nam swoje do- wierzenie w potnej mjeri pschiwobrocjito. My hmy, dżakowano Bohu! tutemu dowserenju dosz cjinicj móhli.

Woprowdzite sapakowanje **Großowych brößkaramellow** je a wostane: w kartonach a w paperi wschelakeje barby, so bychmy je psched pscheschiwenjom wobarnowali, teho dla swjertu posnamenjane, w chamois paperi po 15 nsl., po $7\frac{1}{2}$ nsl. w mórej, po $3\frac{1}{2}$ nsl. w selenej, a po 1 sl. w rózloscjanej, (najwylnitscha kvalita psche sozdy sastanym kaschel, s zyta psche chroniske ejerpenja), dale s firmu „**Eduard Groß**“ 3 kročj, kaj tež roshudjenje królowskego pruskeho sanitatneho wostreñneho syfiluha knesa Dr. Kolley-a wopschijaze.

Czesznych kupowarjow brößkaramellow proshymy najpodwólnischo, skutkowanje, psche kotrej ejerpenja su karamelle pomhale, w nefrankitowanych listach wroświeci, so bychmy podobnie ejerpiaczym wopokaſma wjesteje pomozy předstasjicj a s dobrym prawom porucjicj móhli.

Großowe brößkaramellijsy so tež wot wschelakich wohebnich lsekarsow s nashonenja dale poruczeja.

Pschekupniža: **Eduard Groß,**
na nowym torhoschcju čjo. 42. w Wrótkawie.

Sa Budyschin a wokolnosz je hradowcka haptka knesa Mr. Jähing a s polóżnosz sozdeho psche- dawane nascich brößkaramellow w rjódkslejazi pakonzy a placjini na ho wsala **Hornj.**

Kral. Saks. Konzeß.

Myschaze Cela.

Dopokasany pŕjedk s spjescznemu sahnacju wulkich a malych myschi.

Tuton pŕjedk wobstawa se selow, wohebje pschitowanych, kotrej, zylje prošne wschnittich siedo- tych wobstejnitskich djjelow ani cjlowejam ani domjazemu skotej neschodja, kotrej maja pak, na cjasz jeneho heta, tu hamnowosz, so s tych mjestow, hdzej so wone wustaja, wulke a małe myscie cjjie- ka ja a je zylje w opuszcjeja.

Placjina sa schlenčzani buskej, $\frac{1}{2}$ punta wopschijazu, s pôdlanskim lehko frosemliwym wo- pišanjom naloženia je 15 nsl.

Na pschedan ma se sa Budyschin a wokolnosz Robert Klemm na jítnej hasy.

Smyrnaske rósyuki

rjany wulki jašny plód porucja

A. B. Panna, Ch.

Rósyki

nieschto menšieho płodu, punt vo 32 np. porucja

A. B. Panna, Ch.
na bohatej hasy

Pschedawanie drewo po ložach.

Ljetische pschedawanie drewa po ložach smjeje še:

S m o c h e n s t i a m i f e c j a n s k i r e v j e r , pónđelu 11. dezembra t. l. Shromadžisna pola hólnika Peščki w Smochćizach rano $\frac{1}{2}$ 9 hodj.

W b o h o w s k i r e v j e r , wtorku 12. dezembra. Shromadžisna pschi wjetrnikowej hori rano $\frac{1}{2}$ 9 hod.

Nešwacjíssi revjer, šredu 13. dezembra. Shromadžisna we Komži na pučju wot Komški do Lízihorž rano $\frac{1}{2}$ 9 hodj. a popolnju w dwjemaj w nowej swjerojowti.

S ches h o w s k i r e v j e r , schtvrtek 14. dezembra. Shromadžisna rano $\frac{1}{2}$ 9 hodj. w Kocjegac hacj.

Holeschowski revjer, drewo po ložach a khójnove dolhe hromady, pjatki 15. dezembra. Shromadžisna rano w schpitallisch kerfach.

Hermančanski revjer, pónđelu 18. dezembra. Shromadžisna rano $\frac{1}{2}$ 9 hodj. w pschorjanskej kocjmi.

W Nešwacjibli, 26. novembra 1854.

B. Unger, wscbi hajnik.

Drewowa aufzia.

Pschichodny schtvrtek 14. dezembra budža so na Kočez kubli w Konezach $\frac{1}{4}$ dolhe brjesowe walcički kaž tež njekotre klosiry brjesoweho schjez-poweho drewa na pschedawianje pschedawacj. Tež budža tam penki k wurodowanju po ložach pschedawane. Sapozak rano 9 hodžinach.

Drewowa aufzia.

Na trupjansku terjeru budje djjelba rjaneho khójnoveho sjezazeho twarskeho a palneho drewa po ložach na pschedawianje pschedawana.

Na kopenje smyšleni čhyli šo pjatki jako 15. dezembra rano 9. hodj. w kaczej kocjmi nutšnamasacj.

Sa tobakkurerjow.

Wullu djjelbu

njeniskeho portorika

sym děstak a pschedawam vunt po 25 n. (2 star. flis.) — Rolska wopščija 2 puntaj.

M. A. Hauderka

Maß

punt po 2 n. pschedawa **M. A. Hauderka**.

Zandzenu sobotu žita w Budyšinje płacachu:

Korc.	Wyšsa. Nižsa. Srzedzna.				Korc.	Wyšsa. Nižsa. Srzedzna			
	Płacizna.					Płacizna.			
	tl.	nsl.	tl.	nsl.		tl.	nsl.	tl.	nsl.
Róžka	5	$7\frac{1}{2}$	4	20	5	—	—	—	—
Pschenica	7	15	6	15	7	—	10	15	10
Ječmen	4	$2\frac{1}{2}$	3	$22\frac{1}{2}$	3	$27\frac{1}{2}$	8	15	8
Wóws	2	$7\frac{1}{2}$	2	—	2	$2\frac{1}{2}$	2	4	1
Gróch	6	10	5	25	6	5	Riepit	—	—
							Zahly	10	15
							Hejduschka	8	15
							Djerny	2	1
							Kana butry	—	15
								13	—
									14

Čiščane pola K. B. Hiki w Budyšinje.

K e d z h u.

Hijom nješotrc nedjelje šem so we wschelalich nowinach a wot wokonoscherjow ludjom huche droždje vodiljaju, kž nešju palene, ale wot piwo-wych drožđi čimene, tež dla wele tunische, ale tež wele hubenische, dužli wopravdijite huche droždje. Dotelj pschi ljetische wuroszeni pschenicy muša hamčna mašo čšeri, dha dyrbja droždje čim hylische byz. Duž waruju šo ja tutym slawnje psched hubenymi szlewskami, hyz nješton psches wopacne skasanje abo kopenje njehdje druhdje hacj pola me taisle hubene sklepiane droždje mješto mojich dobrzych wopravdji-tych huchich drožđow dōstane ja ſebi pecjivo ſlaſhy; — a wosjewlom tudy wopjet, ſo je moja pschekup-niza na herbſteſ ſažy nedalo ſaſerny a psches to ſažlo namakacj, ſo ſtač tam dwas muras wupowis-nenoj a ſchomiki psched duremi ſteja.

W Budyšini na herbſteſ ſažy k dwiemaj muromaj.

J. G. F. Nieckisch.

K Wohfedžbowanju.

Ejezenym Šeberam dowolam ſebi, ſ tutym najpodwołnitscho wosjewicj, ſo ja nješta ſhlieb peſu a pschedawam. S prostwu wo dobroćjive do-wjerenje ſjenocjam to polubenje, ſo budje pola me stajnje dobrý ſhlieb po najunischej placijini t do-stacju. — Tež ſu pola me deſti wſhūtich dru-žinow na pschedań.

Schmidt, mlynk w Kobelnju.

Sažđenu nedjelu tydjenja bu na pučju wot Koperž do Pomorez jedyn dybsacjny ſegeř ſhubeny Sprawny namakat čhyk jón ſa 1 tl. myta pak pola ſ. Henniga na pomorskim dworniſčju, pak w wudawačni Šeber. Now. wotedacj.

Zena bleska wolija je psched por nedjelami ſtejo wostala pola Lehmana, mydlaria w Budyšini.

Dživčjanke herbſte ſe, luth. towařtvo ſmjeje ſutje (nedjelu) wopolnju ſhromadžisnu.

Pichedžbowo.

W Smolerjowej knihačni je ſažo t doſtacju:

Petermannowa karta Krymy. 3 n. Šeberška protika na l. 1855. $2\frac{1}{2}$ n. Š.

Serbske Nowiny.

Za nawěžki, kiž maja so w
wudawarni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedac,
plaći so wot rynčka 8 np

Zamolwity redaktor a wudawat
J. E. Smoler.

Kóžde čistlo plaći $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlētna předplata pola
wudawarja 6 nsl. a na kral.
pósée $7\frac{1}{2}$ nsl.

Cislo 50.

16. dzen decembra.

Léto 1854.

W opeschilecji: Szwietne podawki. S Hrodjischeja. S Wyhokeje vola Bułez. Se Smilueje. S minakalikeje woħady. S Budyschina. Schyriawazera ħerkska Boża klużba w Draždjanach. Spjewy. Dwie huwanczzy. Hanx Depla a Mots Tunka. Byrkwinne powiešje. Nawieschnik.

Swētne podawki.

Sakſta. Kralowy narodny dzen bu fan-
djenu wutoru tak derje we welskich, kaž tež
męszych krajskich mjeſtach swedzeńsy wobe-
djeny. W Budyschini bu najprjödzy rano reveilla
wot wojskoweje muſiki, kaž tež wot hudebnej mjeſch-
czanskeje komunalgardej woldjerzana, poszyscho
bjeſche wojskowa parada na žitnym torhoschcu,
pschi kotrejž bu kralej wot wojskow stanawa wu-
neſena a pschipotku bjechu so woſebnischu bu-
dyzzy kneža w tak menowanej soſiecji k cjeſnej
hezini ſechli. We wſchikich ſchulach a wu-
częſtich wuſtawach bu tutón dzen tež na pschi-
hōdne wascheinje ſweſceny a na gymnaſiu bje
woſebny aktuſ. — W nowinach poczynaja krala
dale bôle kwalicj, so ho wón wo wſchitke krajne
naležnosje jara ſwjeru ſtara. Hdyž jāne ważne
piſma pschindu, te wón ſam pschehlađuje, a pschi
wuradzowanju ministerſtwa je wón ſtajne pôdla.
— Druga komora je kralowu a kraloweje ſi-
viliſtu powyſchita. Kral dôstane kôjdoljetne
570,000 tl. a kralowa 30,000 tl., tak so njeſko
57,333 tl. wjaz doſtanetaj, dyžli predy. Komora
je ho ienohložnie ja to wuprajita a po ſlōn-
czenym jednanju kralej iſtróznu ſtawu wuneſta
jako ſnamjo, so wón w kraju w najwoſebnischej
cjeſzi ſtej. — Pschi poſlenim reſrutirowaniu,
pschi kotrymž bu wot budyskich reſrutorow 15 ſa
kmanyh ſpōſnatych, je ho ſ Budyschina 75 mlo-
dych ludji prjödkſtajito. — Nedaloſo mjeſtaſchka
Tauchi bu psched njeſkotymi dniami worjot abo
hodler tſieleny, kaž pschi wupſchiestrenymaj kſchi-
dtomaj 4 kohcje mjeri. — W Waldheimi je

ſo 7. deſembra jedyn woſak ſatſelit a w Draž-
djanach je ſebi jena ſtara žona, kaž po ſlōdži
delje padje, ſchiju ſwinyta. — Kral je porucil,
so ma ho ſafſli porjadny ſejm 29. deſembra
ſapocžecj.

Pruſy. Barlinskemu ſejmej abo land-
tagu je ministerſtvo ſakon prjödkſtajito, po ſo-
trymž ſo w pruſkim kraleſtwi wot 1. januara
1856 jāne zuse paperjane penes ſwajzy bracj
neſmedža; khiba ſo tón paperjanz penes ſ naj-
męſcha 10 tolej placji. — Piſmo, psches ko-
trej je ſwiaſt rakufleho knežeſtwa ſ franzowſkim
a jendželſkim wuprajeny, je tež bōrhy pruſtemu
kralu wosjewene. W tuym piſmi je perja
vrajene, ſo chzedja Jendželska, Franzowska a Ra-
kuſta 1) na ſaloſtu tak menowanych ſchyrjoch
punktow na mjericžinenje dželacj; ale žadyn
kraj neſmje ſam ſa ho mjer ſeſinie. 2) Ra-
kuſti khejzor bere pschiftuſchnoſz na ho, ſo Ru-
ſam ſwajzy do Mōldawy a Walachiſie nedaj.
3) Želi wójna bes Rakuskej a Ruſowſkej wu-
dyri, maja Jendželjenjo a Franzowſojo Raku-
ſhanam pomhać. 4) Ruſti khejzor ma ho na-
pominacj, ſo by hacj do kónza tuteho ljeta mjer
ſeſinie; newujedna ſo ſ nim mjer, dha ma ra-
kuſti khejzor k nalječju pschecžiwo Ruſam wójn-
ſy wuſtupić. 5) Pruſti kral ma ho pschepro-
ſyč, ſo by k taſkemu ſwiaſtej pschiftupit. —
Hacj paſ budje ruſti khejzor mjer ſeſinie chzyč, ſo
to ſo nam tak prawje wjericj nočze. Zeho
nepscheczeljo žadaja ſebi menujz, ſo bu wón
w Mōldawi a Walachiſie, kaž tež w Eſerbii
ničo wjaz roſkaſowacj nemjet; woni nočedža,

so by rjeka Donawa wot Kilijske hacz do Suli-
ny dale w ruskej ruzy byla; woni nozchedja,
so by russi khjezor w czornym morzu wjazy
dyzli schyri wojnske lódzie mjet, a woni chzedja,
so býchu so wobtwerdzenja Sebastapola podtor-
hale a tamnišchi pschistaw (Hafen) wschitkim
ludam wotewremu był. To su wumjenenja,
kotrymž so russi khjezor wjeszje predy nepodczisne,
hacz budze wulzy sbity, a duż budze wójna
najstere wetscha, dyzli je hacz dotal byla. To
pak može nam pschi wschitkim ihm k troschtej
sklúicj, so budze wona tola daloko wot nas
wedzena; khiba so Franzowsojo a Jendzelczenjo
też pruskeho krala na swoju stronu swedu a
teho dla sñadž potom Russojo do pruskich kra-
jow pauu. — S Tilsita pišaja, so je tež
pschekupſich tworow na tamniščich russich mesach,
so na wosach pobrachuje, na kotrychž býchu so
do Rusowskeje swostyle. Wóshiebie dje njetko
wele zokora, khofeja, forenja a teho runja do
Rusowskeje, wysche teho tež wele ſelje.

Rakuſh. So rakufi khjezor wele dowje-
renja k mjerej nima, chzedja ludijo tež s teho
hudacj, so tu khwili wele wójsta s rakustoſtaſtich
krajow do Galizije czechne. — Franzowski ge-
neral Letang a jendzelſki general Duplat staj
njetko w Wini, so býchtaj tam radziej pomhaloſ,
kaſ by so wójna s Rusami wedla, je-li wo
prawdzie w nalięciu k bicju pschindze. — Do
Morawy (Mähren) szele so tež wele wojaſow.
Tam ma so menujzy reservne wóſko shromadzieſ.
— Russi poſtanž Görçakov mjejeiche 8. dezembra
dliesche rosrycžowanje s rakufim khjezorom, naj-
stere teho noweho swjaska dla.

Franzowska. S Marseilla pišaja, so
schkoda, kotruž su wulke wjetry Franzowſam a
Jendzelcjanam načinile, njehdje 45 millionow
nórtow wuczinja. — Do Krymy je w poſlenim
mjeſazu 18,000 muži k pschisporenu wójsta
poſtaných. — W Romi steji wulka dželba
franzowskeho wójſta. Dokelž pak su so ſbjez-
karjo w bamžowym kraju ſaſo ſmjerowali, dha
pónđe wjesty džel tuteho wójſta do Krymy a
je hizom na pucju.

Jendzelſka. S Konstantinopla pišaja,
so so na jendzelſkej lódzi „Prince“, kotraž bu

na czornym morzu wot wulkeho wjetra ſtažena
a roſtamana, tež tón naporjad namakasche, s
kotrymž chyžchu Jendzelczenjo te podnurene russe
lódzie wotſtronicz, fiz nutſkód do ſebastapolskeho
pschitawa ſaraczeja. — Admiral Napier, fiz w
poſlenich dnjach na pucju ſ naranscheho morża
se ſwojimi lódzemi w kielſkim pschitawi psche-
bywasche, je wot ministerſtwa porucznoſ ſostal,
so by do Jendzelſkeje domoi pschijet. — W
Jendzelſkej kneži njetko wulka ſpokojnoſ teho
dla, so je rakufi khjezor ſ Jendzelcjanami a
Franzowſami do blijscheho swjaska stupit. —
Jendzelczenjo chzedja wot Balaklavu hacz psched
Sebastopol jeleſnizu naſvaric, a su tam w taſkim
wotpohladanju hizom psches 500 dželacjerow
poſtaſti. Dokelž jim menujzy na tamniſčih hu-
benych puczach woženie kanonow a druhich wje-
zow žałoznje wele haru čini, dha chzedja ſebi
to psches jeleſnizu tak prawie polójicj.

Danſka. Staré ministerſtvo, kotrež pecja
na ruskej stronie ſtejſe, je wotſtupiło a ſrat je
12. dezembra nowych ministrow pomenowat.

Ruſowſka. Dmer paſcha nepocjehne psche-
cjiwo Rusam w Beſtarabii, ale je pecja porucz-
noſ ſostal, so by so ſe 40,000 mužemi do Krymy
podat a so ſ nimi pola Eupatoriije poſtaſit a
to teho dla, so by wot tam russe wojerske dželby,
hdyž te ſ Rusowſkeje do Krymy cahnu, nadpa-
dowat a ſich na pucju do ſebastapola ſadjiwak.

— Jendzelczenjo a Franzowſojo ſu w poſlenich
dnjach mało na ſebastapol ſjeleli, ſich najwo-
ſebniſche dželo bje w tutym čaſku to, ſo ſu
ſwoje ſamne ſjehwo tak ſylnje wobtwerdžili, ſo
mohli w tym ſamym woblehnienje Rusow wu-
tracj. — Njeſotre nowiny mjenja, ſa budja Jen-
zelczenjo a Franzowſojo tak dolho w ſwojim
ljehwí bole ſmjerom ſedzicj, hacz budja tak mózni,
ſo budja Rusowſke, ſ wonka ſebastapola ſtejaze
wóſko nadpanycz móz. Zeli ſo ſim potom radji,
ſo Rusow ſbija, dha jím tež po ſich myſli tehdž
Sebastopol ſohko do ruki pane. — Russi gene-
ral Liprandi je ſo ſ 20000 mužemi ſaſo bole k
Balaklavi pschiblizil a 20. novembra nepſherje-
lam 70 wosow ſ zyrobu a ſ drastu wotewſat.
Menzikow ſteji ſe ſwojej dželbu w Bakcji-Seraju

a wokolnoſzi a general Oſten-Sacken pola Simferopola. — Poſlone telegrafiske depeshe ſu tele:

W Parisu, 6. dezembra. General Kanrobert woſjewja ſe ſebastopolſkeho ljehwu, ſo ſio wedro poſjepſchuje a budža ſo džiela ſaſo ſapocžecz móz. Nowe džiely naſcheho wojska wſchidnije poſchihadzeja. Ruſojo ſio dale bōle wobtwerdžija.

W Petersburgu, 8. dezembra. Wielch Menzikow woſjewja wot 1. dezembra, ſo ſo hač do tuteho dnia poſched ſebastopolom uicžo noweho ſtato neje.

W Petersburgu, 10. dezembra. Wielch Menzikow woſjewja wot 4. dezembra, ſo nepoſchereljo jenož ſlabje na ſebastopol tſjeleja a ſ tym Ruſam ſkoro žaneje ſchody uenacžinja.

W Parisu, 12. dezembra. General Kanrobert woſjewja wot 3. dezembra: Wulke deſchcze ſu nam pueſje zylje ſtaſyfe, nam wſchitke poſcherowym ſ wodu napelnite a naſ ſ k wopuſcherenju džiela nuſowate. Ruſojo ſio nehuja.

To ſebastopola je general Popow ſe ſwojej brigadu ſ poſylnenju poſchicahnyt. — Dokelž buču nepoſchereljo nedaloko Balaklavy wot Ruſow nadpaneni, dha ſu njetko tamnu zylu ſtronu ſe ſchanzami a naſypami wobtwerdžili. Balaklava ma njeſto 4000 jendželskich a 10,000 turkowſkich woſakow, kotiž ſ Franzowſami meſuja, kiž pod generalom Bosquetom we wokolnoſzi Kadikofſi ſteja. Ruſojo ſu pak Traktir, Čorgunu (Tschor-gunu) a Kamaru wobtwerdžili, ſteja po taſlim hiſcze na ljevym brjoju Čorneje Rječki.

Ze Serbow.

S hrodiſčea. Njehduschi miſionat August Mijercjin ſ tudomneje wšy, kiž je Den-djelčanam poſhi pytanju kapitana Franklina w ladowym morju ſa tolmacžerja abo poſchelozjerja ſ pomozý był, hdyž čhyžku ſo woni ſtamnimi ludzimi ſryczejec, je ſo njehdje poſhed dwjemaj nedželomaj do wózneho kraja wróciſil. Saúdeny tydjen mjeſeſhe woni audiencu pola krala Jana a tuđon je ſo dljesci cjaſ ſ nim roſrycžowat a ſebi jeho poweszie derje ſpodobacj dat.

S Wyſokeje pola Buſeſ. Tena nežena- na žonka ſe Schelz je wónanjo ſwoje ſtradju porodjene džecjatko morila. Wona bje ſe pecja ſe ſchcjeplu drewa ſarashla a ſedži njetko w jaſti; poſchetož jeje hróſny ſtuk poſchindže boſhy na ſwjetlo.

Se Smilneje. Saúdenu pónđelu we- cjar wotpali ſo tudy ſajma, 30 kóp ſkómy wo- poſchijaza a tudomnemu kneſtwu ſluſchaja. Wo- hen bje naſſere ſalojeny.

S minakatſkeje woſadu. W ſhroma- džisni ſluſchanskeho ratarſkeho towarſtwa, 5. t. m. woldjerjanej, bu namet wjazorych ſobuſtawow, ſwiedzeni towarſtwa na 12. dezembra jako na' narodny džen naſcheho lubeho krala poſchereljic, ſ dobrym ſpodobanjom ſa dobry ſpo- ſnaty. Hač runje bje hač do tuteho dnia jenož krótki cjaſ, dha bje ſo na tym ſamym tola wjele ſobuſtawow ſe ſwojimi ſwójbami w hučjanſkim hoſenzu ſhromadžili, kiž bje taſſeje ſladnoſzie dla renje wudebeny a poſchijne poſwjeſceny. Spletwami wobdaty wobcas lubowanego krajneho wóža, kiž mjeſeſhe wſche ſo kralowſku króny a ſpody transparent ſe ſlowami: „Sſlawa naſhemu krale! čjinischi kózdeho ſedžbliweho na to, cjo- hež dla bjechu ſo poſhitomni ſhromadžili. Naj- prijódzy bu konzert woldjerjan a po nim mjeſeſhe ſo ſhromadna hoſzina, poſhi kotrejž poſchedzyda, t. ryciečkubie Rind, ſlawu na krala Jana, jako ſakitarja ratařtwa, wuneſe ſ tym poſcheriom, ſo by won ratařtwa dale w luboſti poſchihleny wo- ſtał. Wſbitzy poſhitomni jemu ſylnje poſchihloſ- wachu a bóſhy potom nutrenje ſhjerluſh: „Toh krala žohnuj Boh“ ſpiewachu. Potom buchu hi- ſcje wſchelake ſlawy wuneſene jako na kralowſki dom, na hučjanſke kneſtvo, na prijódſtejetſtvo towarſtwa, na jeho ſakiterjow, na prof. Stöckhardta, na ratařtwa, na žony, na gmejnſke prijódſtejetſtvo atd., a po hoſzini bje pjeſny val.

Na namet poſchedzydy bu tež na khudych ſpom- nene a nimalje 10 tl. ſa nich ſladowanych a wſche teho bu jin tež wot njeſko 100 kózow brunizy (Braunkohle) ſluſenje.

Djak, najwuitrobnitski djak ſ. poſchedzydi

Kindej sa jeho newustawaze pržowanje wo
liještsche ratarstwa; djak, najwutrobnischti djak pak
tež hobustawomaj pschedsydstra f. najeńcej Ul-
rich ei a f. duchomnemu Rādži. Nech su woni
hischje dale se swojej radu a wjedomnosiju pschi
klukschanskim ratarstlim towarzstwi, — dha smjeje
so f nim tež wjesje dale drže.

S Budyschina. Na mjesto f. J. Buła,
tij je do Dražđan sa professarja pschi program-
nemu a tež sa kaplana pschi pobjanske dworske
zirkwi pschedadjeny, je pschi tudomnym podjan-
stlim seminaru f. Blumentritt (Njem) pschischol.

S Budyschina. W garbarskich wrotach je
njetko wrótnikowa khjeza, tij f prawizy stejche,
hdyz jedyn do mjesta djiesche, swottorhana a tam
slhodjenki horje položene. Pschi wottorhowanju
spomneneje khjeze su wot djelacjerow 12 spe-
zjaljow namalanyh.

Schtyriadwazeta herbska Boža služba w fščiznej zyrkwi w Draž- đanach,

druhu nedjelu adventa, 10. djeń decembra, bje
bohacije wopytana wot starskich a młodšich,
blizjich a dalskich wobydlerjow mjesta Dražđan
a wobdražđanskich stronow, runjež biesche ho-
botny a nedjeloransti deshcijf pucje jara hubene
sejinit. Haj, sweselaza byla synow a djówkew
nasheho herbskeho naroda (bes nimi hčijscto
wojestsich muži: pjeskow, jjesnych a kanonitow)
fščiznu pŕsej pełnej, tij fychdu w vobáznej
wjerti ſebi dacj, pschiporedacj advent abo pschi-
hód teho, kotryž je ſwjet wumohť. — W jidna-
cijich rjane jaſne synony te mšchi swonjachu:
ſlawna Boža služba ſo ſapocja, a herbske wu-
troby ſo f nebešam poſtjehowachu w nutnych
ſjerluschach. Spowedni luxjo, bes kotymiz tež
njeſotrych wojskow widžichuny, bjechu ſo hčiom
pol hodžinu predy wokolo Božeho woltarja ſhro-
madzecj poczel; jim djerzesche knes duchomny
Palm an ſe Šmílejne tbi ſpowedne učeſje. Bože
wotkaſanje wujitachu 238.

Adventſke prijedowanje ſlyſchachmy wot knesa
duchomneho Wjazki f Budyschina po ſzenju ſioja-
teho Mattheja w 3. ſtawi, wot prijeneje hacj do
10. ſtucjſti.

Pisacjelje hrajesche a ſjerluschje ſaspjemo-
wasche knes wucjet Ral ſe Židowa. ſjerluschje
bje f. d. Wjazka ſa tých, tij „ſpiewarskich“ ſobu
nimaju, ſaj hewak woſebje wotcijſchczecj dal;

ſpiewachu pak ſo: do ſzenja č. 344, do prijedowa-
nja 644, po prijedowanju 588, pschi Božej
wečeri 172.

Pecjadwazete herbske kemschenje w Dražđa-
nach ſmjeje ſo, da-li Boh, nedjelu Lătare, 18.
mijerza 1855.

Hdyž tudv hischje na to ſpominamy, ſo bjechu
njeſoty kemscherjo ſandjenu nedjelu na nelubos-
nych pucjach tbi ſchyrty hodžinu daloko (f Rad-
burgſteje wokolnoſſe) do Dražđan na herbsku
Božu ſlužbu pschischli, a ſo nimalje kódy ras-
njeſoty wot Pirny, wot Mischna a f drugich
ſtronow na herbske kemschenje do Dražđan pschi-
chwatuja: dha f nami lóhko kódy ſpoſnaje, ſak
wulſe je roſproſchenyh ſſerbów žadanje po herb-
skim Božim ſłowi, ſak nusne a wujitne ſu
herbske kemschenja, a ſajku dobrotu nam
wyšoke kralowske kultne ministerſto
njetko hčiom ſydom ſjet psches to wopokaſuje,
ſo nam ſa ljetu 4 herbske Bože ſlužby
djerzecj dawa. Teho dla ſo ſa ſajku
dobrocjivoſz a luboſz tudv ſjawnje na-
jepokorniſcho djakujemy. —

Tón pak, tij f wotzowskej miloſſju, hľuboſej
mudroſſju a nedoſliedjomnej radu člowne wutroby
wodži, ſatituj nam dale naſche kemschenja a po-
lož ſwoje nojbohatše žohnowanje na poſlednju
Božu ſlužbu teho ljeta! Won ſvojč, ſo ſo jich
wele f nowa narodži: a jeho ſinjata wola ſtan-
ſo ſaj na nebju tak tež na ſemi! ◎

S p e w y.

Spuschezenje luboſſje.

Hoš! Hanka, o ty brune wóczę ſc.

1. Syma, syma! húčka laſčka!
Perje ſaja mróčelje. —
Góne tu by a žadyn braſčka,
Praſče, neſ to mersanje?
2. Wyl mi toleč kójda ſchpanka,
Kroſch mi kójda paſvjeſta;
Dawno w wſenzo moja Hanka
Newesta by wobyka.
3. Schliczku, kiczku ſledy mamój,
Kickeſta roſe na holi,
Rad ſo ſidej' muti ſdamój,
Hdyž nai' woſredk nejimi.
4. Božmje, Hanka rjana mloda,
Božmje nazu luboſzi,
Do hribow je tebe ſchfoda,
K nuſy čjaha doſz je mi.
5. Ma ljetu, hdyž ſinjhi taſa
U ſo luki ſelenja:

Wojaz̄ mi sapiskaja
A ja ciahu do pola.

Dwje hudanczzy.

a. W kierku steji mužatko,
S ciornej ciapeku kryje ho,

W czerwonym je m antyli,
W pumpeku ma kamuski.
b. Mamli kopeščka, cji wonjam renje,
Jako skorosz newitaſch me ſenje.
(Wududanje za tydzeń.)

Kak

rozom

Hans Depla

wotritaj

a

a

Mots Tunka

ludzi polda

škrejetaj.

* * *

* * *

Mots Tunka. Hanho, ty mi powedasche, so
ty wondano w P zach khodzik, nebeſe
yak tam nicio noweho?

Hans Devla. Dw haj, jedyn murek a jedyn
jakoñne mudry ikalz ho tam schwärne cjeszcztał, tón
murek chysche teho ikalza wortmolowac̄ a po-
tom w symi, hdz̄ nicio ſa nebo džielac̄ neje, jeho
wobras w kukaſtyni woſolo noſac̄

Mots Tunka. Taſke mudre hlojeſli ſu wele
winoste, ſo do kukaſtyna psichindzeja.

Hans Devla. Nô hejduschnu koſbaſu tam
wleſje nicto tylac̄ nebudze.

Mots Tunka. Nejphy ſo dha Hanho ſenje
po jeleſnizh woſyl?

Hans Devla. Dw haj: psched njeſotrymi
niedzeleni jiedzich do Lubija, a w tym woſu, hdz̄

hejzich, biesche tež ſedyn murek a ſedyn mlynski po-
moznik. Tutton ſo tak naduwac̄, hdz̄ tež runje
janego ſuba w klowi nemjeſeſche, ſo ſo jemu mō-
ſchen roſyulny, abo biesche ſnadi ſmetala, pschetod̄,
hdz̄ chysche teho murerja ſaplačic̄, dha janec̄ po-
neſy nemjeſeſche

Mots Tunka. To niejo wažneho neje, ſpiew-
aj radscho njeſhto.

Hans Devla. To mi doſko ſafac̄ netrebaſh.

A tón, kij roſom waric̄ thze,
Nech ſ ciajom wohē ſadufe,
So neby ſatureny bōl,
A na pschedan ſon noſyc̄ móhl.

Mots Tunka. Gaſtan, gaſtan, Hanho! ja
du domoj!

Czahi ſakſkoſchlesyſſeje želeſnizh ſ budysſeho dwornischa.

Do Dražbjan: rano 7 h. 30 m.; pschivoſ-
niu 12 h. 47 m.; popołniu 3 h. 36 m.; wiec̄or
6 h. 45 m.; rano 2 h. 5 m.

Do Shorelza: rano 7 h. 35 m.; dopołniu
11 h. 30 m.; popołniu 4 h. 45 m.; wiec̄or 7 h.
45 m.; w noz̄ 11 h. 25 m.

Penezna płaczisna.

W Lipsku, 13. deſembra, 1 ſouſd'or 5 tl.
11 nbl. 4% np.; 1 połnowaſazd̄ czerwony ſlowi
abo duſat 3 tl. 3 nbl. 4½ np.; wiſſe bankowki 79½%

Spiritus: w Wroclawje (Breslau) 15½ tl;
w Lipsku tl.

Cyrkwinske powjesće.

Zemrjetaj:

Džen 3. dežembra, Šanja, nebo Jana Kielje, sahrodnika w Hornjowici, sawostajena wudowa, 85 l., na labosz. — 4. Michał August, Jana Augusta Žabuba, murerja na Židovi, ſ., 6 l. 7 m., na wi-dliščju.

W michałszej zyrkwi przedaje iutſie dopylońia k. d. Wiazka, popołnju k. d. Trautmann.

N a w ē Š t n i k.

Cieszenych knesow herbskich schulskich wuce-
rjow a drugich pscheczelow miſioniswa proſchu ſ
tym podwolniſie, ſo chyli dobrocjivje pschi roſ-
pschieszereniu miſioniskeho poſtoła mi a ſwoim
knesam duhomnym pomogni byc̄. Kotli ſu to
hjom byli, tym moj wutrobný djak. Boh chyli
ſich ſa to johnowac̄!

Tež ſa wetsche ſchulerſte djeſci, kiž rady nje-
ſhto nowe laſuſa, hodzi ſo m. p. k nawedjeniſku
wujitnemu laſowanju.

W Klukſchu.

Rychtar, d.

Publym pscheczelom w Pomerezach!

Wſchelakich winow dla, kotrej Wam tudy
dale wuložic̄ nemóju, mi möjno neje, Waschej
próſtri ton tróz dossz cžinie; myſlu ſebi pak,
ſo budža ſo tež bes teho pola tych, kiž ſebi Jak.
1. 22 k wutrobi woſmu, poſlene ſłowa Waschej
próſtri dopelnic̄.

D.

Džaſ.

Dla pomozy, kiž je ſo pschi wohnju, 12. de-
zembla t. L weſior w 8. hodžini pola khjejnika
Eiferta w Hornych Žilozačach, ſtała, praja pod-
piſani ſwoi najwutrobnischi a najnalejnischii djak
budeſcjanſke i ſykaw i ſeje muſtwarem, woſe-
bie pak budeſcjanſemu miſchtrei mlynkej Ponie-
ch ei ſa ſpjeſchne ſapscheinjenie a doweſenie k nam;
dale tež khotſta w ſej ſykawi a ſeje muſtwarem.
Woboſi ſu ſo tak djeſelawi woſkafali, ſo buchu
nam fuſhodam w tej ſtrachnej hodžini psches nich
ſ Bojei pomozy naſche twarenja ſdieržane. Tež
prajim najwoſebniſchi djak wſchitlim, kiž ſ dal-
ſka a ſ blika k pomozy ſhwatachu a woheň ſaha-
ſhecz pomhaču.

Boh wſchehomodzny, kotrej wſchitliſch ludž
vodenđenja wodži, chyli kóždemu jeho dobrocjivoſi
bohacjie ſarunac̄ a kóždeho psched ſchodu milo-
ſzivje ſwarnowac̄.

W Hornych Žilozačach, 13. dežembra 1854.

Suhođa:

Jurij Palman. Bohumil Domiſka. Handrij
Schober. August Gedan. Jakub Palman. Jan
Kahla. Jan Wiczas. Jan Schober.

Woſjewenje.

Štuthym na wulke napraschowanje, kotrej je
ſo w mojich ſhamach ſtało, woſjewjam, ſo budu
k prjedſtejazym hodam tak ſylnie ſe ſuchim i
droždžemi ſastarany, ſo ničton bes nich nebu-
dje trebač preč hicy. Ja proſhu wo prawje
ſylnie woſkupowanje.

W Budyschin, na herbskej haſy, k dwiemaj
muromaj.

J. G. F. Nieckſch.

Seđbū.

Hjom ujeſtere nedzielie ſem ſo we wſchelakich
nowinach a woſkuponotcherſow ludžom ſuſe
droždje poſykuja, kiž neju valene, ale woſ piwo-
wych droždji cžinene, tež dla wele tuniſche, ale tež
wele hubensche, dužli woſrawdžite ſuſe droždje.
Dokelž pschi tjetuſchej wuroſzenie pscheny muſa ſamſna
mało cžjeri, dva dyrbja droždje cžim ſylniſche byc̄.
Duž waruju ſo ja ſtuthym ſlawne psched hubenymi
ſjewkami, hrz nječton psches woſacne ſkaſanje abo
kuſenje nječdoje druhdje hac̄ pola me tajke hubene
ſlepiane droždje miesto mojich dobrých woſrawdži-
tych buſhich droždjom dōſtanę a hebi pecjivo ſkaſy;

— a woſjewjam tudy woſpet, ſo ie moja pschedup-
niſa na herbskej haſy nedaloſo kaſerny a psches to
lohoſto namakač, ſo ſtaj tam dwa muraj wupowis-
nenaj a ſchomiki psched duremi ſteja.

W Budyschin na herbskej haſy k dwiemaj muromaj.

J. G. F. Nieckſch.

So ſum ja tež k blijschemu hodownemu ró-
cžnemu cžaſej ſe wſchelafimi a ſara dobrymi ko-
renemi ſa pecjenje nanajſepe wobſtarany a tež
bes druhim prawje rjane a zylſe tune róſynki
pschedawam, to ja najpodwolniſcho k nawedjenju
dawam a proſchu wo bohate woſptanje.

W Budyschin, na herbskej haſy, k dwiemaj
muromaj.

J. G. F. Nieckſch.

Budyska njemſka protyka na I.

1855.

- 1) Hſopodaſſta protyka,
 - 2) Piſanſka protyka ſ bjeſej paperu pscherwiaſana;
 - 3) Serbſka protyka
- ſu tež na ſlamarni w Kotezach na pschedan.

Groźowe bróſtkaramellje,
najlijeſchi ſriedek k woſtronenju ſaſhela a k po-
lojenju dychanja, kaž tež k ſwarnowanju psched
dybamofzi pschi ſaſhymnenju w ſymnym cžaſu.

Ja Budyschin a woſkup w hrođow-
ſkej haptyn ſnea M. Jaſiņga kódy
cžaſ na pschedan.

Eduard Groſ w Brótſlawju.

Kral. Saks. Konzeß.

Myschaze Cela.

Dopokasaný hrjedk f spjeschnemu sahnaczu wulich a malych myschi.

Tutón hrjedk wobstawa se selow, woſebje pschihotowanych, kotrež, zylje prósne wſchilich iſebojs-tych wobstejeniſtich djielov ani cjlownekam ani domjažemu ſtoej neschlodža, kotrež maja pak, na cjaſ jeneho lhera, tu ſamownosz, ſo i lich mjeſtinow, hdzej ſo wone wukſaja, wulce a male myschie cjeſeſkaja a je zylje wopuſteſja.

Placisna ſa ſchleſčenou buſkej, $\frac{1}{2}$ punta wopſchijazu, ſ podlanskim lóhlo ſroemſtwym wo-pihaniom nałożenia je 15 nſl.

Na pſchedan ma je ſa Budyschin a wokolnoſi Robert Klemm na žitnej haſy.

Voruczaze ſpomnenje.

Dr. Borchardtowe aromatifo-medizinske ſelowe mydlo, w ſasyglowanach originalnych pakſiſtach po 6 nſl.

Dr. Hartungowe chinaskorowy wolij, w ſasyglowanach a do ſchlenzy ſtemplowanych bleſchach, po 10 nſl.

Dr. Hartungowa ſelowa pomada, w ſasyglowanach a do ſchlenzy ſtemplowanych tyglſtach, po 10 nſl.

Haptykarja Ant. Sperati'a italske medowe mydlo, w originalnych kruchach po $2\frac{1}{2}$ a 5 nſl.

Snutſkom na hódnosz a dopokasa na wžitnosz horfa ſpomnenych privilegiowanych wjezow netreba żaneho wobſchernische wulhvalenja — hiżom male ſpytanje doſaha, ſo jedyn pſcheſwiedzenje wo dobroſzi a wo ſebuſzi tychle powſchitkomnie wujitnych wunamakow ſpōnjaſe a budža wjeſzie net wſchilich, kiž ſu je jedyn kroč nałożili, ſ woſebnym ſpodobanjom pſchezo ſaſo kupowane. — Prospeky a wułożenia nałożenia ſo darmo dawaja, hrjedki ſame pak, w ſnatej dobroſzi — pod ſaruezenjom woprawdžitoszje — ma w Budyschin ienož ſam na pſchedan Wilhelm Hammer, w Kamenzu Fr. Aug. Raumann, w Rakezach haptykar Facius.

Powſchitkomne ſawieszjaze towarzſtwo.

(ſ. A. priv. Assicurazia Generali w Triest.)

Saruczazy fond towarzſtwo Djeſzač millionow 500,000 ſchleſnakow dobrych penes.

Welschi djiel ſamōjenja towarzſtwo je na ſubta hypothefariſzy wupojeſeny.

Sawieszenja na twory, maschinu, mobilię, ſlot, wumłocjene ſita atd. atd. pſcheziwo wóhnju po tunich twerbie poſtajenych pramijach.

Dopłacjowanja ſo ſenje żadacj nemóža.

Policy w pruſkiſh penesach, wuptacjowanja ſa ſchłodowanje bes wotcjeſnenja w tych ſamych penesach.

Pſchi ſawieszenjach ratarſtich pſchedmetow poſticia towarzſtwo woſebne dobytki.

Sawieszenja kapitaliſow a rentow na živenje cjlownekow. Sawieszenja pucjowazych fu-ków na drohach a želeſnizach.

Wſchje požadane wulfabowania dawa Ferd. Petau, woſteſny agent ſa Budyschin a wokolnoſi.

Chroniſke Rheumatismy

Goldbergerowe galvano-elektriske reča-

prjódpihanym waschnju ſadjerji, pſchi chroniſtich rheumatismach wujitne.

ſti*) wopokafuſu ſo, hdzej ſo jedyn podla po

W Lipsku. Dr. Clarus,

*) Stajne woprawdžite pſchedawa ſe Wilh. Hammer w Budyschin.

professor ſnuteſkomneje kliniki pſchi universicji.

Wohensawieszja ze towarzstwo Borussia w Barlini
se składnym kapitalom wot 2 millionow toler pruskeho kouranta
a s reserwou wot 1 miliona toler,

sawieszjuje pszechciwo wóchnowej schodzi po tunich a twerdych pramicach mobilie wschitkich
drużinow, składy tworow, żyto, sól, grąt a śudobę a tego runja pod zyholowanej, schindzelowej a
szklanej tisech a je podpisany s horiebranju a sapihanju sawieszeniom stajne hotowy.

W Budyschini, w novembri 1854.

G. A. Lövenig,

Komptoir na swonomej lawfie hafy.

Wypschedań.

So bych swój skład wurumowat, pschedawam
wschitke dżeciąze hraſki, kaž tež pupiące hlojciſki
tač tunjo a tež tunischo, hač hym supowat.

Wilhelm Hammer.

Tež mam 200 gros lazowych kneslow sa ku-
pewanſtu placisnu na pschedan.

Dziwadło w Budyschini.

(Theater)

Nedzielu, 17. dezembra: Na powschitkome po-
żadanie: **Newesta s Biełchez.** Weselehra w
4 jednanach. **Karichs.**

Pschedawanie drewa po ložach.
Wutoru 19. dezembra t. l. budje ſo na luhow-
ſkim a haſowſkim rejeri gylje bli ko pschi ſchuſeju
136 ložow ſtejazeho brjesoweho drewa na psche-
dawanie pschedawacj. Schromadisna rano 9.
hodzinach pschi starym hači w topolowej haleſi
pola Marinhch hufcinkow.

W Lufy s Khaſowom, 9. dezember 1854

Behrens, hajnif.

Jedyn cijelz, $4\frac{1}{4}$ ljeta starý, wot barbę fre-
jeny, renje a býlnie twareny je pola bura Wi-
jasza w Kluffchu na pschedan.

Serbſte Nowiny moža ſo, hdby je wudawańja ſauknena, nietko stajuje pola
t. pschekupza Jakuba na žitnym torhoscheju dostawacj, tež moža ſo tam wschitke,
redaktorej pschedopadajomne listy, piſma, nawieszki atd. wotedacj. — Tym, kiž ſobotu
do ſamejce wudawańje ſastupicž nochzedża, dawaja ſo Nowiny i tym wóknom won,
kotrež na žitne torhoschezo dže.

Zańdżenu sobotu žita w Budyšinie płaciechu:

Korc.	Płaciezna.						Korc.	Płaciezna.						
	Wyšsa.		Nižsa.		Srzedzna.			Wyšsa.		Nižsa.		Srzedzna.		
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.		tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	
Róžka	5	$7\frac{1}{2}$	4	25	5	$2\frac{1}{2}$	Rjepiſ	—	—	—	—	—	—	
Pscheniza	7	$17\frac{1}{2}$	6	15	7	5	Zahly	10	15	10	5	10	10	
Decimén	4	5	3	25	4	—	Héjbuschka	8	15	8	$7\frac{1}{2}$	8	10	
Wórosz	2	$12\frac{1}{2}$	2	$2\frac{1}{2}$	2	$7\frac{1}{2}$	Bjerny	2	4	1	25	2	—	
Gróch	6	10	5	25	6	5	Kana buter	—	15	—	13	—	14	
Dowoz: 3386 kórcow.														

Cišćane pola K. B. Hiki w Budyšinie.

Serbske Nowiny.

Za noweški, kiž maja so w
wudawačni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plaći so wot rynčka 8 np

Zamolwity redaktor a wudawač
J. E. Smoler.

Kožde čišto placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štwortlētna předplata pola
wudawarja 6 nsl. a na kral.
pôsob 7 $\frac{1}{2}$ nsl.

Cislo 51.

23. dzen decembra.

Léto 1854.

Wopshilecje: K nawedzenju. Generalny wukas. Swjetne podawki. S Dilo. S Budyschina.
S Budyschina. Dzlečjo hmlnoſcie. Hans Devla a Mots Tunka. Spjewy. Pschilopf. Čahí ſaklo-
chleſynſteje jeleſnizy. Venecna placenſta. Zyrkwinſte povejſſe. Rawjeſchtinſt.

K nawedzenju.

Shtož chze na prjene schtwörtlēto 1855 sa Serb. Nowiny do předka placicę, tón nech njetko 6 nsl. w wudawačni Serb. Nowinow woteda. — Na kralovstich poſtach placi ſo $7\frac{1}{2}$ nsl. na tón ſamy čas. — Sa wosjewenja a nawjeſchtki možemy Serb. Nowiny kózdemu voruečicę, pschetož te ſame čitaja ſo tak derje w Budyschini kaž tež we wſchitkých ſerbskich wſach, a shtož chze po tajkim njeſchtu tak prawje po zylym ſerbskim kraju roſſchjerene mječ, tón daj to w Serb. Nowinach wosjewicę.

Nedakzia.

Generalny wukas

budyskeje kralowskeje krajſkeje direkſije na wſchitke polizaſſke wyschnoſzie tudomneho wokreſa, wobmeſowauje pschedawanie nowopečzeneho khljeba naſtupaz.

Pschi dale trajaze drohořji a pschiberazei nuf je ſdobne, ſ weſtej fedjbliszu na lutowanje khljeba ſtutkowacj a teho dla wobmeſowanje pschedawania nowopečzeneho khljeba, hijom iony pschikane, ſ nowa naſpomnicj.

Bo voruečnoszi kralowskeho ministerſtwa ſruitſkomnych naležnosjow dostaſaſa teho dla wſchitke polizaſſke wyschnoſzie tudomneho wokreſa pschikau, pekarjam ſakaſuju, nowopečjeny khljeb pschedawacj, tak doſko, hac̄ tež ſ naſmeticha dwaj dñaj starý khljeb na pschedari nimaja, pod hrojenjom khotſanja k wutrobi weſz a hujeru na to fedjbowacj. To ho wie, ſo maja ſo tam, hdež tuta ſakaſi hisheje we wuerenju nebe, pekarjam njeſkore dny k pschikotowanju doſhahazeho ſtaropečzeneho khljeba dovolicj.

Tuta ſakaſi wostane tak doſko w ſtutkowaniu, hac̄ je wulfie voniženje ſitne placenſty ſastupilo.

Tonle wukas ma ſo we wſchitkých nowinach tudomneho wokreſa wotcijſacj.

W Budyschini, 6. dezembra 1854.

Kral. Sakſka Krajſka Direkſia.

ſ Könneritz.

Dertel.

Swjetne podawki.

Sakſka. Komori wuradjujetej dale pilnje na nowych ſalonjach. — Kral je wondanjo nowotwarenu, ale hisheje niž dovtwarenu, albertſku jeleſnizu wopytat a ſebi wſcho hujeru wobhla-
dowal. — Swudoowena kralowa je ſbjerti ſto ſtlinow, hijom wot wuja nebočicękho krala ſatožene a wot nebo krala dale pschisporjane, ſiarnej

ſbjerž naturaliow darila a moža ſo te ſame pschichodnje ſiawnje wobhlađowacj.

Prusſy. S Rawieža w Póſtańsſej piſa-
ja, ſo ſu tam wondanjo ſaſo tak wulku wodu mjeſi, kaž w ſaňdženej naſywi. W rježy Odri bje woda tež jara pschibyla, tola pak predy ſaſo ſpadowacj počala, hac̄ bje možka pocjecj ſchodus ſ ežinicj. — Prusſi kral je wot jen-

djelskoho, franzowskoho a rakuskeho knežerstwa pscheproschenje dostat, so by tich swjaszej psche- cjiwo Rusam pschitupit. Kral hischeje žane wotmowlenje na to dat neje.

Rakušy. Pisimo, psches kotrej je swjasf bes jendjelskim, franzowskim a rakuskim knežerstwom wobsanknem, ma so tak: 1) Spomnene knežerstwa beru pschitustuchnosz na so, so chzedja jenoj wschitke hromadzie s rukowiskim dworom jednacj. 2) Dokelž je rakuski khjezor po wumjennach, s turkowskim sultanom sczinnych, Moldawu a Walachiju se swojim wojskom wobszdil, dha lubi won njetko, so nochze Rusam wjazy do tuteju krajow so wróciejz dacj. Ale franzowske a jendjelske wojska smiedja tam so na wschitke stronj padawacj, dokelž je to predy tej s turkowskim sultanom wucjinene. 3) Jeli bes Rusami a Rakuschanami wojna wudhyri, dha chzedja Jendjelzenjo a Franzowsojo poslenschim pomhacj. 4) Dyrbjalli russki khjezor mjer sczinicz chzycj, dha ma won s tymi tjjommi knežerstwami shromadnie jednacj. 5) Nedyrbjat so hacj do konza tuteho ljeta mjer wujednacj, dha budja ist sjenocjene knežerstwa hnydom wobsanknycz, schto ma so potom ejinicj. 6) Tutton swjasf budje pruskemu kralej prijodkpotozeny a ton samy s pschitupej pscheproscheny.

Hdyž je w tutym pišmi prajene, so sjenocjene knežerstwa hnydom wobsanknu, schto ma so potom ejinicj, je li so hacj do konza tuteho ljeta mjer neuvedna, dha chzedja njekolre nowiny hijom njeiko wedzicj, schto so potom stane, menujz: so rakuski khjezor potom wojnycz v schecjivo russkemu wustupi. — Rakuske wojsko je njetko tak daloko do rjadu sestajane, so može kózdy djen na wojnu ejahnycz.

Franzowska. Wschelake nowiny pišaja, so je Kanterbert, franzowksi general w Krymi, jendjelskemu generalej Raglanej prijodkostail, so by na ejazu bylo, s Rusami, s monka Sebastopola stejazymi bitwu bijz a potom Sebastopol schlormowacj. Ale Raglan chze swoje wojsko predy hischeje bôle powieschene mječj; dokelž sebi hischeje dobycja bitwy dosz wjesty neje, a so boji, so móhla potom ta wjez jara sje wspanycz, hdy bychu hnadij Rusojo bitwu dobyli. — Franzowksi khjezor, tiz bje pecja wobsankny,

so na janym sjanym weſelu djjel bracj nochze, predy hacj nebudje Sebastopol dobyty, je sebi njetko, dokelž dyrbî jara dotho časacj, tu wjez hinaf pschemyslit a poczina saſo woſebne węczerje hotowacj a džiwadlo abo theater wopytowacj. — Khjezor Napoleon je wot rakuskeho khjezora wulki khzij wojatostesanskeho rjadu abo ordena dostat.

Jendjelska. Ryč, kotrūj kralowa pschi wotewrenju hejma abo landtaga djerzesche, jara wojnszy klinči, wot mjera w nei žane słowczo neje. — Ssejm je wobsankny, so by so 10,000 mužl s zushych krajow s wojni pschecjivo Rusam wotnajalo a stere liepe do Krymy poſlato. — Shromadzeni hejmszy sapoſlany su sjenocjenemu jendjelskofranzowskemu wojsku jenohloſnie sjanwy djak w meni jendjelskeho kraja wuprajili. —

Danska. Kralej bu wot wobydlerjow hlowneho mjesta Kopenhagena wulki ejah s faklemi abo počadnemi wotdjeržany a to teho dla, dokelž bje sebi nowe ministerstwo wuswolit. Predawsche bjesche pecja khjezro rukowiszny smyſlene.

Rusowſka. Khjezor je sebastopoliskemu viceadmiralej Rewoſinskemu rjad wojateho Wladimira spožcijit, a kontreadmirala Ssawojska w Petropawłowsku sa rycerja rjadu wojateho Stanisława pomenował. — Se sebastopolisch stro- now piſche so, so so tak derje franzowskojendjelske, kaž tej russke wojsko stajnje powieschuje. Nepschecjeljo su so w Balaklavi a wokolnoſti kylinje wobtwerdzili, Rusojo su sebi s wonka Sebastopola mjesto Basczi-Seraj sa hlownu kwartjeru wuswolili. Mórfki kuf pola Cherso- nesa abo Kamjefcha ma nepschecjelam s temu klužicj, so wot tam s kódzow pschikhadzeja abo so moža so tam na kódzje podawacj. — Po poslenskim wulsim wietru su so nepschecjelske kódzje tak postajile, so jim żadyn tajki wjetr lóhko wjazy schlodzicj nemóže. — Nepschecjeljo su s napschecja Sebastopola saſo dwie batteriji natwarili. Tutej matej 130 kanonow. — Tež su woni 92 raketow dostali, s kotymž móža njehdje 6000 kroczel daloko tſjelacj. Wonu so nadzijaſa, so budja s nim russowſke kódzje ſapalicy móž. Kózda tajka rakaeta placji psches 1,000 tolet. — Dokelž so ſda, jako bychu nepschecjel-

je pola Czupatorijs tež wulke wójsko postajicj a potom Rusjam pucj se ſameje Rusjowskeje k Sebastopolej ſakafacj chyli, dha njetko nedaloko teho miesta dwie wójszy postajaja, menujzj s je neje stronj w Simferopolu a s druheje stronj w Perejopu. W poſteñschim mjeszi steji 60,000 muži. — Prinz Napoleon, kij bje ho khorowatoujje dla do Konstantinepla wróejt, a jandzelſki general, wójwoda s Cambridge, kotryž bje tam teje ſamžneje winy dla ſhot, chzetaj ho njetko ſaſo do Krymju podacj. — Franzowſke nowiny „moniteur“ piſaja ſe ſebastapolskeho ljecha wot 7. dezembra: Nasche franzowſke batteſtije ſu njetko ſaſo do rjadu ſestajane a ſa tſi dny budje ho ſ nich ſoſo tſjelecz. My ſamy jara wobtwerdzeni a dostawamy njetko ſwoju zbrobu tak poriadnje, ſo budjemy, jeli treba, zylu ſymu tudy wostacj móz. Wejera puſheciſtſtej ſo dwie menschej rusſej lódzi ſe ſebastapolskeho pschitawa do morja won. Ruſojo ſu drje menujzj nuiſhod do pschitawa (Hafen) ſaracili, ale tola mały pucjik wostajili, po koſtymž móhta jenož jena lóž na jene dobo ſiecj. Tutej dwie lóži poczeſtej na nasche lóži tſjelecz, ale jako bje to khwilu trato, wročiſtej ſo ſaſo do pschitawa, puſhetož dwie jandzelſkej ſtagacj a jena franzowſka ſorveila ſo do neju daschtej.

Nowiſche telegrafiske depeschje ſu tajke:

W Parizu 14. dezembra. General Kantorow wojſewia ſe ſebastapolskeho ljecha wot 7. dezembra. My ſamy ſwoje batterije ſaſo ſestjadowali a móžemy 10. dezembra ſaſo tſjelecz pozeſcz.

W Petersburgu, 15. dezembra. Weth Menzikow wojſewia wot 8. dezembra, ſo ſo ničo noweho ſtało neje. Neſpheczeſlow ſhelenje, je ſlabe a nečini ſkoro zylje žaneje ſchody.

Ze Serbow.

S Štož. Tudy wudyri 12. dezembra wečor woſmich hodjinach woheń a ſpali ſo khejza khejnika ſefferta. Kak je woheń wuſhoł, je nam neſnate.

S Budyschina. Práſes herbſkeho ſeminara w Prahy, L Anton Slavicek, je ſa faratja

do Noutonij nedaloko Prahi postajeny. Wón je dobrý Čech a wjerny puſheciſtvo ſerbowſtwu; ſhtož dopokaže, ſo ſie ſobustaw macižy herbſkeje a jara pilnje herbſki wulniſche. Nowy práſes je k. Pallmann ſ Oſtriza, dotal naſhwilny farat w Lipsku, predy njemſki priedt na bu dyſtim tachantſtwi. Wón je Niemz.

S Budyschina. Knes J. Wornat ſ Du- breňka je ſa kaplana w Oſtrigu postajeny.

Džeczo ſmilnoſzje.

(Parabola)

Dako chyliche wſchehomodny čloweka ſtwaricj, ſhromadži naſpredy jandzelow ſwojich woſebnoſzjow wokolo ſwojego throna,

„Nestwoř jeho!“ tak džesche jandzel prawdozjje. „Wón budje ho nesdohny puſheciſtvo ſwojim bratram, móru a ſurowý puſheciſtvo ſlabſhim wopolačj.“ —

„Nestwoř jeho!“ tak džesche jandzel mjera. „Wón budje ſemju ſ člowefej ſtruju hnojicj; prieni narodjeny jeho naroda budje ſwojego bratra mórej.“ —

„Twoři ſwiatnemu won ſe ſjemi woſhweſti,“ tak džesche jandzel wjernoszie; „a hacj runje in jemu ſamo twoje ſnamjo, ſwjerinoſje ſygel, na jeho wobletjo ſlodejſtſch.“

Hlſeſje iyciachu ironi, jaſo ſmilnoſz, wjeczneho wótza najmłodſe a naſlubſche džeczo, k jeho thronnej ſtupi a jeho kolena wopſchija. „Siwot jeho,“ džesche wona, „Wózje ſamo ſ twojemu ſnamenju. Hdyž tež wſchilzy twoſi ſlužomniſy jeho wopuſhecia, da chzu ja tola jeho pytačj, jemu luboſtiwje pomhacj a jeho puſhendjenja ſaſo k dobremu weſz.

Ewerdeho wutrobu chzu ja ſmečcijecj a k ſmilnoſzji puſheciſtvo ſlabſhim poſhilnu ſchajnicj. Hdyž ſo won wot mjera a wjernoszie ſabkudži, hdyž won prawdoſz a ſ dobnosz ſtani, chzu jeho naſpet weſz a lučoſtymje poſlepſchicj.“ —

A člowekow wótz ſtvari čloweka, ſlabe a k hrjecham poſhilene ſtwarenie, ale we jeho hrjechach

jak wuzomnka smilnoszje, syna luboszje, kij jeho
nihdy newopushcji, ale pszezo polsypschuje. —
Dopomn ho swojego stworenja, o czlowecje, hdzj
by twerdy a nesdobny. Wot wschilich wozebno-

szow Bojich se tebe smilnosz k zivenu wuswo-
lita; jenoz lubosz je tebi maczernu wutrobu sk-
cita.

F.

Kak

rozem

Hans Depla

wotritaj

a

a

Mots Tunka

ludzi podla

skrejetni

* * *

* * *

Hans Depla. Niekotri ludzlo maja tola dgitw
„appetit”.

Mots Tunka. Nech dgit sion maja, jenoz so
maja ham i temu, scijimz bychu sion spokoicj mogli.

Hans Depla. Haj, hdzj by to bylo! Ale
niekotrykujliw wschak hladza sa tym, so by hebi swoj
„appetit” pola swojego blizscheho smierowal.

Mots Tunka. Schto val tola mjenisch?

Hans Depla. Mo, hla, dha je cij f bosa
Radyroza wes, hdzj bleske jedyn burssi czlowek
wondanjo taiske zadanie po biesci riepi saczuk, so

hebi hina pomhacj newedzisze, hacj so ho do hromadz
repy wali, kij niskomu druhemu bliszcheisze.

Mots Tunka. No, jeneje riepki dlu ja hale
hebi hubu torhak nebych.

Hans Depla. Haj, pschinibz mi s jenaj
rieplu; won blizsche isty, Vob wje, lak wile wot-
nesz, ale niechtom runje k temu pschinidze a duz dyr-
besze hanibne czechnyz.

Mots Tunka. Hal, hdzj je temu tak, dha
ja tej praju, so je ta hrech a haniba sa taikho,
kij je ham tak wot Boha zohnowany, so tola w
prawdzie netreba sa zusym hladacj.

S p e w y.

Bratsk w wojskach.

Slóp: Kommt a Vogel geslogen ic.

Chtyri brune moj bratsk

W dwori sapshahuje,

Hdzj je swosyl znie domoj,

Kralej do blujsy dje.

Kralej bluji won swierny;

Brónje rojemi wes —

Bolesz bojbivo swieschny.
Wele dobror' som' nesz.

Khietise rucje lecz k nemu,
Bolesz, kaf ho sion' dje,
Pschiniesz wovesz, hacj w polu,
Abo pod tisechu je.

Ripa lisicisko spuscheji,

Ale wubiva fas —

Ha won pische, ja pschinidu

K hetu wundze moi cjaſ.

Lube Hetko lec̄ nimo,
Dolho c̄zakac̄ je slie,
So wón skere dom dónđje,
Sahy kivača žije.

Sredja horow su dolk
W meji sačejewa schiom:
Wo tym džielenu radosz,
Hdyž mi pschindje wón dom!

H u d a n e ž f o.

Ia spōjoram a pschegrujo wsho,
Schtož povana a schiož mi bliži so;
Ia jeru drewo, wuhlo, kamenje.
A šmola warſaza mi škodke picje je,
Mi spiritus, c̄jim šylnisch, c̄jim ſteve ſlodži;
A seroz woda, hlaſ! mi ſmertne ſchodzi, —
Haj, hdyž ſo teſe napiju,
Dha hnydom dyhac̄ ſabudu.

Wuhudanje z č. 50:

a. Schiplenka. b. Róža.

Priłopk.

S Dijje žni kez. Sandjeny ſchtwortsk dopolna wudbyri tudy woheni a je ſo **S**zym ankež jwnosz wotpalita.

Se Smilneje. Tudy je 20. dez. weczor wohēn wudyril a gmeinskeho prjödſtejerja Gnaufi bróžinju atd. ſpalit.

* Bo wshy Penz̄gu pola Shorelza je ſo wondanjo b̄jwne nebožje ſtało. Jedyn bur a jeho žona podaſhtaj ſo jedyń djen do Shorelza na wſki, dwie b̄jieszt a ſlužomnu b̄jówku doma wofiaſchi. Wonaſ biechtaj b̄jówzy porucziloi, ſo dyrebt ta ſama džiesjomaj w mlóžy jaſtow na- waric̄. To ſo tež ſta; ale b̄ory ſo wobedzi ſkoreschteſ ſobej b̄jieszt a ſhorosz pschiberaſche tak možnje, ſo b̄jeftej h̄jom wumteki jaſo i po- mocy wovokany ſjekar pschindje, a ſtaſchej na- malaschtaj ſwojej džieszt, kotrej b̄jefchtaj rano ſtrowej a cjerſteſ ſopusczejitoſi, morwei ležo, jak ſo weczor ſe Shorelza wrćeſtchtaj. Žadon člo- idek ſebi wumyſlę neméjeſche, iſto bje tymaj džiesjomaj ſwadžilo a ta džówka praſeſche, ſo neje ſi nimaj ntežo c̄tinieſi mſela, hac̄ ſo je ſimaj po porucznoſti wobed pschihotwaka. Duž da ſebi ſjekar tón hořnyk pschinesi, w kotymž bje ſo teje džiesjomaj ſiedz warila a jako bje won ſ neho wu- linyl, iſtož bje jaſtow w nim ſbylnych wostato, a te pschepytak, namala wón w nich roſwarenu wrcenzenju. Ale tak bje tola ta do teje ſjedzie pschishta? — Džówka bje ſ walczkami ſepila a pschi nich warila a duž bje najſtere ta wrcenzena

f walczkow do hornyla wupanyka abo psched woh- njom do neho c̄jekala.

* Budysla rada ſe wobſanknyla, ſo bje kolla- turu nad gymnaſiom kralej wotſkupic̄.

* Meerany w Sakſkej piſaſa, ſo ſu tam poczeli konje rjeſac̄ a konjaze miaſo jiesz.

○ Krej, ſi hranoſ bježazu, ſastajic̄: psche- c̄jivo temu je ſo w najnowiſhim c̄zaju wuber- nje dobry ſrjedk wumamkał. Tón ſamy je a rjeſa: „Eisenperchlorid”, ſiž w kózdej haptypy drstanesch. Njeſotre krepki na krawaju ranu puſtejene, ſežinja, ſo ſo na mjeſcie wſchitka krej ſydné, tak ſo ſo te male ſikti ſantnu a žana krepka ſewje wjazy wu- bježec̄ nemóže.

* Sakſka krónprynzeſyna Karola je, ſaž ſamy ſjazom wóndano powedali, protektarka (ſakſtaſka) abo c̄jeſna prjödſtejerka tak menowaneho peſtaloziskeho wustawa. Tuſón wustaw je pak k temu ſakoženy, ſo by ſhude wučeſſe ſwójby podperat. K jich ljeſpſchemu bje krónprynzeſyna wſchelake džiela nadžjetata a ſi tymi w kralowskej ſwójbi ſmatu lotterku nahotowaka. Beneszy pak, kotrej je psches to hromadu ſwedka, je wona dwanac̄jom ſhudyml wučeſſkim ſwójbam k Bože- mu džiesju wudžieliſc̄ dala.

* Jendželczenjo staraja ſo njetko jara ſa to, ſo jich woſay nebychu w Krymi ſymu mřiež tre- bali. Woni ſu w tajſim wotpohladzu we Wini a Peſceſi 30,000 koſuchow kupili a w Draždza- nach dadija 30,000 flanelowych koſchlow ſchic̄. W Schwajcarſkej ſu pak 20,000 drejanzow kupili.

* Pschi ſholeri, kotaž w Mnichow i (Mün- chen) jara ſurowje ſakħadjeſche, neje tam wote wſchitkých duchomných, ſiž dyrbjachu wo dnjo a w nožy ſhorých wopytowac̄, tež ani jedyn wumref, wot ſjekarjow pak, kotrej bjeſche tam tehdem na 200, jenož jenickaj dwaj.

* Na lipſkim universici ſtuduje w tym pô- ſteji 813 ſtudentow. W ſandjenym pôſteji bjeſche jich tam 806. Bes nimi je 170 theologow (du- chomnich), 343 prawisníkow, 172 ſjekarſkich, 28 chirurgow, 17 haptykarjow, a w filoſofiskej ſakulec̄i je jich 83.

* Prijenja sakſka komora, w kotrej woſebje- ryčeſtublerjo ſedža, je wobſanknyla, ſo ſo patri- monialſke ſudniſtwala dale hořejſbježac̄ nedyrbjale. Tola ſo prascha, hac̄ budje druha komora tutemu wobſanknenju pschihotwac̄.

* Mnichowa piſaſa, ſo bje tam star- bajerski kral Lüdewig. jara nahlje a ſtrachuje. ſhorit.

* Njeſotre amerikanske nowiny piſaſa, ſo ſu c̄jela jendželskeho ſapitana Franklinai

a jeho towařichow, kotsj buchu wele liet pytaní, njetko namakane a to w lodiž samersnene. — Nam ſo ſda, ſo to dale niečo neje, dyžli njeſkli amerikanski puſ, to je, Iza.

* S Roma piſe ſo, ſo je tam wot bamža 8. dezembra wuczba wo newobmaſanym podjeſcu knejny Marie ſa dogma podjaſteſte jyrkuje wupraineda. Bamž bie tule nalejnosc predy wulfie ſhromadzisni biſkopow, kotrejž bjeſte ſe wſchelachich krajow do Roma ſkaſal, k wurabjenju priodeſtožit.

* W Hanau-i bu w noz̄y 13. dezembra jene wulfie twarenje tamneho pschekupza Branda wot wohnja wutupene. Nasajtra džjetasche tam potom njeſchtlo ludži na tym, ſo bychu te powoſtanki woſtronili, jako na jedyn ras jena wyſoka murja, kiz bje ſte: o woſtala, ſo hromadu hyppu a njeſkotrych džjetacierzow ſaſhypny. Pečjio buchu poſdzieſho morwi a ſedmoj jara ſranenii wuczeñnem. Tej buchu njeſkore ſuſhodne kheje ſara woſchkođene.

* Pruski kral je knesa ſ Uſedoma do Londona poſlal, ſo by tam wo nalejnoscach jednat, kiz ſwiaſt bes jendzessim, franzowſkim a rafuſsim knježiſtwem nastupaja. Esnadž pruski kral ſ te mu ſwiaſej tež poſtipu.

Gzabi ſakſkoſchlesyjskeje želeſnicy ſ budyskeho dwórnischeža.

Do Dražbjan: rano 7 h. 30 m.; poſtipu 12 h. 47 m.; popołnju 3 h. 36 m.; wieczor 6 h. 45 m.; rano 2 h. 5 m.

Do Choręzja: rano 7 h. 35 m.; poſtipu 11 h. 30 m.; popołnju 4 h. 45 m.; wieczor 7 h. 45 m.; w noz̄y 11 h. 25 m.

Poſtežna płacziſna.

W Lipſku, 20. dezembra. 1 Louiſdor 5 tl. 11 n̄l. 4½ np.; 1 poſtonowajzach čerwieny ſloty abo dukat 3 tl. 3 n̄l. 4½ np.; wiſte banfowki 79%

Spiritusb: w Wroćławje (Breslau) 15½ tl.; w Lipſku ... tl.

Cyrkwinske powjesće.

Krčeni:

Michalska cyrkej: Paweł Wylem Difar, Hermanna Wylema Grimma, ſobuwobſedjeria paperniſta w Dobruſchi, ſ. — Jan August, Petra Mužka, ſrawza w Gjichonizach, ſ. — Jan Bohumier, Jana Petra Kholicha, woſbydleria w Hownjowi, ſ.

Podjaſka cyrkej: Miltawſch Paweł, Josefa Maſchnera, ſorejmaria w Budyschin, ſ.

Zemrjetaj:

Djeń 7. dezembra: Hanja, nebo Jana Kholicha,

ſahrodnika w Delnej Kini, ſawoſtajene wudowa 80L. 7m. — 8., Hanja Jana Khetana, muerja a khejnika w ſkonej Vorſeſci, dž. 16 d. — 11., Jana Janach, wumenkar w Hownjowi, 85L. — 12., Korla Miltawſch Paweł, ſ. Fr. Meherſchmidta, muerja na Židowi, ſ. 6m.

W michalskej zylki prjeduje 1. djeń hodoſ poſtipu ſ. d. Wiazka, popołnju ſ. ſ. Trautmann, 2. djeń hodoſ do poſtipu ſ. d. Wiazka, popołnju ſ. d. Trautmann, 3. djeń hodoſ ſ. d. Wiazka

N a w e ſ t n i k .

Čeſtinu wopominik

nebo Hanja, Petra Wenka mandjeſteſte
ſ Djiwočiž.

+ 8. dezembra 1854.

Taſta ſrudnoſz ſawjeſze
Dolhi čaſ ſow neje byla,
Kož je djeń ſ dwje nedjeſje
Wenkez dom tu potrechila,
Hdzej ſich macj a mandjeſta
Je tak ſahe wumrela.

Pečj ſcheje małych džecjatkov
Horze hyly poſchiliwaju,
Dokelj lubu macjer ſow
Zara nuſnje potrebaju,
Wot kotrejž to najmodſte
Ljedom poſlra ljeta je.

Eute wbohe hyrotki
Prascheja njeſt hwojoh' nana:
„Nanko, vraj wſchak tola mi
„Hdje dha je macj lubowana,
„Hdje dha njeſt tak doſlo ſe
„So ſ nam domoj nepiſhindje!“

Wurudjeny mandjeſti
Placie njeſt tež kaž te džecjiz;
Praſi: „Kaž njeſt tola mi
„Sso tu ſyſchje na tym ſwjeſci
„O kaž ſahe roſdijeli
„Maju ſmrecj tu na ſwjeſci.“

Bojo, ſ kajkej wutrobu
Gemy ju wſchitzh poſchewodželi,
Dokelj jara rady ju
Budjichny ſcheje dſieje njeſli;
Tola Boje puceje tu
Zara, jara djiwne ſu.

Tak njeſt jeſe cjeſlo tu
W khlódnym rowi woſpočjuje,
Wona pak ſo we nebiju
S janjelemi roſhlađuje
A njeſt ſtrowa, weſola
Wam wſchlem k troſciej poſchiwoſa:

„Neykać, luby mandjelski,
Hdyż tej Bóh naš hušom džieli,
Kij we wsernej lubosći
Hromadze hmy tudy byll,
Mespomni — kaž blubik hý, —
Wschak te wbohe syroti.”
„Has my lube syroti”
Na waſ budje Bóh ho hmielici,
Ach kaž cjeſto blesche mi,
Hdyż ho dyrbach wot waſ džielici;
A my wschiſte woſok me
Zara ſrudne plakacie!

„Schojo Bóh cjni, dobre je!
Luby nano, luba maczle!
Bratſja, ſotry, pszechelſtwo
Wo mne plakacj netrebacie;
O kaž mi njeſt derje je
Precz hú wschiſte woſoſje.
Duž ho wschiſty troſtutjeſe,
Kſcheczenjo! Bože džieci!
A to tola wopomnje,
So tej wjecznje neſſe w hwiſcji;
So, hdyž wasch cjaſ wuſhok je,
Wſchitzy ſa minu pschindjeſe.”

* * *

Tak dha ſpi njeſt derje, ſpi
W eblodnym rowi, lu ba Hanu;
Hacj — kaž ſteji w biblij, —
Budjeſch ſ neho ſawotana,
Hdzej my potom hromadze.
Budzemy do wjecinofje. P. Mlonk.

Hodowny khjerlufch.

S człemnoſju bje pschilkywana
Była człowska ſchlachta ſow,
Milliony we nej ſpadu,
Nebjchu tej deſtoſni
Bójku kraknoſz woſhlaſacj.
Lebi pak, nač luby wózje,
Bjesche načich duschow ſel;
Duž ty djeſche: ja hym ſtoruſ
Duschle hei ſa hegenſtwo;
A won vózla hwojoh' hyra
K wumóženiu hrieschnikow.

Wokludny ty ſuno bjesche
Hicj do hwiſta ſ hrieschnikam.
Twoja krej cji nebie droba,
Pſchelak hý ſu ſa naš rad,
Tej hý ſam naš wukupil,
Tak hmy herbja nebeſzy.
O kaž kraſne hody budža
Sa naš, kij ſceſe tudy hmy;
Hdzej ta kraſna hwiſda blyſcieſi
Nam do naſchej wutroby.
Sam djeſe djenja žlobik je
Rum we naſchej wutrobi.

Nó, dha poj njeſt Bože džieciſo,
Do wutroby ſankam cje; ſ
Nech je wona ſa tebe
Jena kraſna khowanka.
Na poſledku pschecbadž naſ
A tamnej hyli ſandjelskej,
Hdzej wſchak wjeczne hody ſu.

Jan Dv̄rjanek.

Wyſokorodzenej kneni, kneni hrabiny ſ Einfiedel w Mi- nikali

praji ſo ſ tutym najwutrobnischi a najponižniſchi
djak ſa te mitoſziwe a wulzy bohate dary, ſ ko-
trymiz je wona w ſandjenym cjaſu wele, jara
wele džieciſi naſchei wſhy ſreſelila a ſ tym tež
wutrobu njeſotrychſkuliz ſtarſich ſ wyſokej ra-
doſzui a ſ wulſej džakomnoſju napelniſta.

Djak, najwutrobnischi a najponižniſchi djak Tej
Szamej ſa taſtu nadobnu darniwoſz! Bóh ton
knes džył Tej to po ſwojej ſchędroszu naſbo-
hacjich ſarunacj a ſlónzu ſwojeje hnady ſtajnie
a pschego nad naſkim na jhna dn iſchim hrab-
inſkim domom ſwjetlicz dacz.

W Luevi. Jan Nikusch, ſchulſki prijödkſtejet.

Džaſ.

Cjeſz a ſbođo naſcheje hwiſby bjeschtej ſo po-
ſhililej a ſrudjaža ſdaſche ſo byc ſychichodnoſz
nam wotewrena. Bóh tón knes pak, kij cjlown-
ſte wutroby wodji kaž rjeli, wedjicje naſ ſ mu-
jeſi, kij je nam ſ Bożej vomoju psches ſwoju
wutroboſz ſaſo poſhla ſ tenſchemu pschichodej
wotewrik, menujzy ſ knesej rycznicej H dčnarek
w Budjichini.

Duž ſo jemu džakuſemy ſa jeho vomoſne
ſtutowanje a proſnymy Boha lubeho knesa, wón
džył jeho ſa to johnowacj ſ duchomnyim a cjaſ-
nymi johnowanemi na wiſhiſtich jeho pucjach.

Bárej ſwójba w Myschecach.

Sſredu, 27. dezembra t. l., rano wot 9 ho-
džinow budje ſo na hermančanskim reſeru nje-
dze 700 loſow a twarskeho drewa na pschec-
dowanje pschedawacj.

Shromadzisna w Psowjach w Kaschyreſ ſerejmi.

R. Kotter.

Sſredu, 27. dezembra dopołnia wot 10. ho-
džinow budje ſo 130 loſow khéjnowych ſerdjow
a twarskeho drewa w Lichanju pola podpiſaneho
na pschecbadzowanje pschedawacj. Wumjenienja
budža psched termiju woſiewene.

Tej je pola me 50 körzow dobrzych bjernow
na pschedan. Jan Maczki, ſahrodnik.

Serbſtich nowinow 35. 41. 42. a 47 ſo ſaſo
w wudawařti Serb. Now. ſupuja.

Žedyn strowy a čerstwy, $15\frac{1}{2}$ ljeta starý hólcej, kij herbisi móže a ma dobre schulisse ros-wuczenje, čze pschekupstwo wulnyc. Móhli jeho žadyn pschekupski knes trebacj, tón čbyt ho sa dalschim prasbecj w wudawačni Serb. Novinow.

Czeszenym Sserbam porucžam
so s dobrymi segeremi všchich
držinow a čžinkow. Za mam jich
hížom wet lipščanskeje mašy na
wuberk, kym pak swój sklad wy-
sche leho w nowischem čžasu tak pschišporil,
so budje kózdy kupowat ſwoje žadanje pola
me dypelnicz móz, woſebje dokelž wſchitke
segerje po najtunschej placzisni pschedawam.

August Scholta

w pôvranzowej haſy pschi miňovym
torhoscheju w Holſchez ihéji č. 253.

Poſleſchcžowe perje
we wulkim wuberk u hotove poſleſchcia psche-
dawa nastunischo

G. Fröda,
na kóteckej haſy čjo. $1\frac{19}{40}$.

Dwje ſkali

s dobrém kamenjom, na wozynskich ležomnoſtach,
matej ho k novemu ljetu pschenajec. Wšbo
blížsche je ſhenicj na knejšim dwori we Worini.

Woſjewenje.

Na včerſtuli Wutolcižach burje so ſredu,
27. dezembra t. l., rano wot 9. hodžinow džielba
brjesoweho a wolschoweho dřeva, njezdje 40 jeno-
tlnych ſobach, kaž tež wſazore wulke duby a lípy
u pschedzowanie pschedawacj.

Hoſzeniz w Buſezach.

Wutoru, 2. džen̄ hodow budžba ſa bal pod
wetjenjom budžbneho direktaria Kröbla, na cjoj
pschedzowuje

R. ð e r.

Karpjaza hoſzina

s bolom woldjerzana. S volubenjom, ſo kóždemu
ſ dobrej ſiedžu a ſ dobrym piežom poſlužu, pro-
ſchu wo bohaty wort, a p'chiſpominam jenož
hiſtacie, ſo budje wſchre karpia tež pečen ſ dō-
ſacju. **Tost na dalokej bliſſi.**

W Smolerjowej kniharni móže ſo njeko ſaſo doſtač:

Kak mlodženž pónđje po čžistym pu-
cju. Ssobudat na pucj psches ſwjet do
nebja. 3 nſl.

Žane lepsche knížki ſo tym ſamym, kij d'o
gusby džaja abo na ſlužbu čžahnu, dacej
nemóža, hacj tele. Bone hodja ſo woſebje ſa
mlodych Sserbow pschi wuſtupenju ſ wózneho
domu.

Tajkich knížki, kij ſo k Božemu džiesju
hodja, ma wulki wuberk na pschedan

Smolerjowa kniharnja.

Majnowſcha depeschha.

W Petersburgu, 20. dezembra.
Werch Menzikow woſjewja: Hacj
do 13. dezembra neje ſo psched
Sebastopolom ničjo wazne ſtało.
Njekolre wupady buchu ſčinene;
pschi jenym tyč ſamych ſmy ne-
pschedzelej 3 male morsarje wſali
a njekolre wetsche ſtaſyli. Œje-
lenje wobljeharjow je ſlabé, na-
ſcha ſchfoda jenož ſnadua.

Zandženu sobotu žita w Budyšinje piačachu:

Korc.	Plačizna.						Korc.	Plačizna.					
	Wyšša.	Nižša.	Srzedzna.	tl.	nſl.	tl.	nſl.	Wyšša.	Nižša.	Srzedzna.	tl.	nſl.	
Róžfa	5	$12\frac{1}{2}$	5	—	5	$7\frac{1}{2}$	—	Rjevit	—	—	—	—	—
Pscheūja	7	15	6	15	7	$7\frac{1}{2}$	—	Zahly	10	20	10	5	$10\frac{1}{2}$
Ječmenj	4	5	3	25	4	—	—	Hejduschka	8	15	8	—	$7\frac{1}{2}$
Wówž	2	$12\frac{1}{2}$	2	$2\frac{1}{2}$	2	$7\frac{1}{2}$	—	Bjerny	2	4	1	25	2
Hroč	6	$12\frac{1}{2}$	5	$27\frac{1}{2}$	6	$7\frac{1}{2}$	—	Kana butry	—	15	—	13	—

Dowoz: $3377\frac{1}{2}$ kórcow.

Číſcane pola K. B. HIKI w Budyšinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěžki, kiž maja so w
wudawańi Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plaći so wot rynčka 8 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawań
J. E. Smoler.

Kóžde číslo placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štwórtlétne předpłata pola
wudawaria 6 nsl. a na kral.
pódsie $7\frac{1}{2}$ nsl.

Číslo 52.

30. džen̄ decembra.

Léto 1854.

Wopshitecji: K nawedjenju. Božemje staremu ljetej. Sowjetne podawki. S Wóspórka. S Wojerez. S Bufranczij. S Džejnikez. Njeschtó ſlowjanske. Hanß Devla a Mots Tunka. Spjewy. Pschilopf. Čajhi ſaf koſchleſynſkeje ċleſnižy. Venejna placisna. Zyrkwinſke powjeſſe. Naweschtinik.

K nawedženju.

Shtož chze na prjene schtwörtljetu 1855 sa Serb. Nowiny do předka placicę, tón nech njetko 6 nsl. w wudawańi Serb. Nowinow woteda. — Na kralovskich poſtach placzi ſo $7\frac{1}{2}$ nsl. na tón ſamy čaſ. — Sa wossewenja a naweschtki móžemy Serb. Nowiny kóždemu poruczicę, pschetož te ſame čitaja ſo tak derje w Budyschini kaž tež we wſchitkach ſerbſkich wſach, a schtož chze po tajkim njeschtco tak prawje po zlym ſerbſkim kraju roſſtjerene mječ, tón daj to w Serb. Nowinach wossewigę.

Nedakzia.

Božemje staremu ljetej.

Budź stare ljetu božemje,
Hdyž ſ wječnoszi Bóh woła cje
A ſlonečki twoje hodžinski
Sa naſ, tu hofsi na ſwječiji.

Cjehn wot naſ ljetko božemje,
Schto ſamohł ſabycz na tebe?
Nam twoje ſlonečko, hwiſdjički
Džiel berjo ſu tu ſwječilli.

Bóh žohnowanjow do rukí
Bje wele ſa naſ podat cji
A ſylsy, ſiž tež ronjachmy,
Nam ſ troſhnej ruku trjelo ſy.

Po prózach a po staroſti,
Po weſelach a ſrubobi
Cjehn ljeiko ſ wrotam wječnoszie,
Wſimi ſobu naſche ruđenje.

Cjehn ſ Bohom, luby pschecjelo,
My newidzimy wjazh ſo;
Sa pschietrate a wujite
Budź Bože meno khvalene!

* * *

Śwētne podawki.

Saxska. Wobej komori stej nowe sasonje do hōd nimalje c̄ijszje doruradzilej a te same skoro tak, kāž bie je ministerstwo prjödkspolođito, sa dobre spósnatej. Prjenja komora djjelasche jara sa to, so bychu so tak menowane patrimonialiske śudnistwa wobkhowale, ale dokesz so tak derje druga komora, kāž tež ministerstwo sa jich sahnacjje wuprasi, dha dyrbesche so wona tež poddacj. — Szółwajer Winkler w Budyschini je pschi stadtoszta swojego 50-ljetnego ślužbneho jubileja wot krala sliebornu sałtużbnu medallu dostat. — W Draždjanach je 18. dežembra tajny dwórski radiczel Zenker po krótkiej choroszi wumrel. Wón je schyrijom sałtim kralam ślužiſ.

Prušy. Knies Usedom, kij je njetzischich wójnischich naležnoszjow dla wot krala na kralowski jendželsti dwór poštany, pońdje s Londona do Parisa. Oberst Manteuffel je w tym samym wotpohladzaju do Wina poštany. — Ministerstwo je wossewito, so ho żone konje wjazy do zustych srajow pschedawacj neśmedža. — Dale je ministerstwo wossewito, kaf ruczie śmje so na jeleniżach ijezdjic. Najwetscha spjescchnoss śmje byż 1) pschi spjescchnoczahach (Schnellzüge) 6 minutow na milu, 2) pschi parschonńskich czahach 8 minutow na milu a 3) pschi kubloczahach 13 minutow na milu puczu. — Kralowske sałinstwo je wossewito, so ho stare pruske parperiane penesy wot ljeta 1835 jenož hisczeje hacj do 31. januara wot kralowskich saſow beru, potom paſ niežo wjazy neplacza. — S Memela pišaja, so tam łodzie hisczeje bes sađiewka pschijisđuju a wotijesđuju, dokesz je morjo saſo wot lodu prósne. Pschekupstwo se śuſodnej Rusowskiej tu khwili jara lezjeje; tola je to njetkremuzfuiž wele hary načzinito, so je ſnjeh saſo roſtat. S Rusowſteje biechu menižy njetotre sta hanjow se wschelakimi tworami do Memela pschijiele a te njetko domož nemóża, dokesz je hančza ejter do wody roſbjeda. — S Rusowſteje pschivožuje ho njetko najbole tój, koper, žito a pschenicna muka. — W Poſtanſtei dla hubeneje, psches ionſchu moſtronu a wulce wody ſlaženeje pižy wowžy jara ſlakaja. Njetkremuzfuiž kneſtvo, kij mjeſeſhe jich 1000,

je jich psches položu ſhubiſto. — W Magdeburgu ſu tamnei, tak menowanej ſwobodnej woſadži jeje dyrkwinſke ſhromadžiſny hacj na dalisče ſakasane.

Rakuſy. Szyn belgiſteho krala, tak menowaný brabantſki wójvoda, je ſe ſwojej mandželſkej do Wina na wopytanje pschijet. Wójvodka je, kāž wjemy, jena rakuſka prynęzhyна. — Jendželſki general Duplat, kij bie ſ jenym franzowſkim generalom do Wina poſtaný, so byſhtoi tam ſ rakuſkim ministerſtвom wójnische pschihoty c̄zniſtoj, je tam wóndanjo wumrel.

— Njetotre nowiny powedaja, so budże w bliſtoſi Wina wulce wobtwerdżene ſiehwo ſaſozene. — Rakuſki ministerpschedſyda Boule-Schauenſtein je wot franzowſkeho khejzora wulci ſſchiz rjadu abo ordena čeſneje legije doſtat.

Bajerska. Se starym kralom Ludwigom drje ho ſ czahami pschepſchuje, ale taf prawje chorosz hisczeje nochovacj nochje.

Franzowſka. Amerikanski pschedſyda je w ſwojim poſelſtwi, kotrej je amerikanskemu ſejmej prijödczitał, bes druhim tež to wupravit, so chze kāž ſ Franzowſami, tak tež ſ druhimi ludžimi mjer djerzecj a so ma wón to ſa hlypoſ, hdyz ludžio wójny dla penesy preč metaſa. — Kholera, kotrej je drje jara woſtabnyta, neje w Parisu tola hisczeje zylje pschedſata. Wona bje w ljeći 1854 w 4893 franzowſkich gmeinach ſakhadzala a je tam na tu ſamu 125,725 ludži wnmrelo. — Požejonka, kotrej chze khejzor wójny dla ſejmiej, nebudže pecža njetko wjazy doſto na ho czakacj dacj. Naiſkere chze wón 4 abo 500 millionow nótow ſajimacj. — Wotpohladzanie dwieju nowych diwiſion do Krymy je ho ſapocžalo a budże ſnadž mōžno, ſa tam wobej hacj do końca januara pschindzetej. Kožda diwiſia wobſtawa ſ 10,000 muži. —

Jendželſka. Šeſjm je pschiswolit, ſo ſmje ministerſtvo zustych wuſtajnikow jako woſakow horjebracz, tola neſmje jich w ſamei Jendželſkej ſenje wjazy pschebiywacj, dyžli 10,000. To je teho dla prajene, dokesz mōžto ſo ſnadž njetkremu ministerſtwu ſpodbacj, ſ zufnikami jendželſku ſwobodbu abo frjeſtu podcjeſczejowaci. Ministerſtvo chze, jeśli mōžno, 40,000 zufnikow

jaſo wojskow pschiſtaſicj. — Admiral Napier je do Londona pschiſſet.

Ruſowſka. Węch Menzikow bieſche w poſtlenſkim čaſu w Simferopolu, hdyzej jeho hłowna kwarṭjera. General Oſten-Sacken ſmijeſe ſwoju hłownu kwarṭjeru w Perekopu a wojsko, kiž pod nim ſteji, ma pečę 30,000 psieſkow a 18,000 jjeſných. S tymi by won pucz wot Perekopa do Sebaſtopola wot neſcheczelow čiſty dżerzeſi mjeſt, je-li chyli jón egi ſnadž ſ eupatoriiſteſie ſtrony ſaracęſi. — Menzikow je porucził, ſo by ſo ruſke wojsko, kiž pschi Čornej riečy ſteſeſche, do Bakcji-Seraſa do ſymſich kwarṭjerow podało. Duž ſu tam Ruſojo jenu nōz wotczahnyli a ſwoje hjeti pschi wotkodži ſpalili, ſo bychu tute neſcheczelam i liępſhemu neſchiszcze. — Khięzor je porucził, ſo by ſo ſ nowa 200,000 muži ſa wojsko wuſbjeſnylo. — W Krymi je jara hubene wedro, tak ſo by ſe žaneje ſtrony ničzo vraweho wuſkuſkowacj nehodži. Neſcheczeljo ſu zylu hromadu nowych batteriow ſaložili, Ruſojo paſ bes tym tež nejſu ljeni byli, ale Sebaſtopol hſchęje wele bole wobtwerdžili. Wonı ſu tež ſwoje ſodzie, ſ kotrzych bjechu kanony wſali, ſaſo woibrónili a ſda ſo, jako bychu ſ nimi wupad na neſcheczelſke lódzie ſcińicj chyli. S najmeňſha pschiſſedzecſtej dwie malej dželbi ruſiſh lódzow pod naſedowanjom parolóđje „Wladimira“ ſe ſebaſtopoſſeſho pschiſtawa won a jjeſdzeſtej njehdże 9 hodiñow na morju woſko. Neſcheczeljo, kiž na to pschiſtowane nebjechu, dyrbjachu ruſlim lódzam ſaſo bes ſadžewka do pschiſtawa jječz dac̄. Admiral Nachimow bje je paſ k temu wupoſtał, ſo by ſhonit, hdyje ſo neſcheczelſke lódzie namakaja.

Telegrafiska depoſča. W Petersburgu, 25. dezembra. Węch Menzikow woſjewja wot 16. dezembra, ſo ſo hacž do tuteho duja pola Sebaſtopola ničzo woſiebneho ſtaſo neje. Hubene wedro ſadžewaſche džela neſcheczel; jeho tſjelenje je ſlabe, woſiebje ſ jendzelske ſtrony.

Ze Serbow.

S Wóſpórką. Tuto naſte mjeſtaſhko leži ſkoro zylje na pruſſich meſach pschi riezy Lubacji ſchyrki hodiñy wot Buduſchina a dwie hodiñy wot Lubija a ma 206 dómſkich, 993 wobydlerjow, jako 454 muſtich a 539 jónſkich, 283 wobydlenych ſiwów a 871 aktow 150 □ prutow ležomnoſzijow. We Wóſpórkū je kraſnoſudniſki hamt, kralowſka bjeckownia a poſtska erpedzja. Wóſpórk ma 9 haſow, kiž ſu hakle nedawno pschiſtojne mena doſtałe, 3 mučne mlyny, tež woleńzu, rjeſak a waltu, 4 hoſzenzy a 1 tſjeleńju, 12 pschekupzow, 1 haptu, 3 kowarjow, 3 pekarjow, 3 klobuſkarjow, 3 garbarjow, 3 knihlwiſasjarjow, 3 hoſdzerjow, 3 ſchtrykarjow, 4 remenerjow, 4 sankarjow, 4 bjetnarjow, 5 tycberjow, 3 koſučkarjow, 2 horncjerjow, 2 klampnarjow, 2 rjeſnikow, 2 murećkeju miſchtrow, 2 liſkarjow, 2 babi a 2 korbarjow, 1 brodutruhaſarja, 1 flintarja, 1 popyrjanzarja, 1 ſchlajſarja, 1 trubkarja, 1 mydlarja, 1 cjeſliſkeho miſchtra, 1 cjaſnikarja, 1 barbarja, wele tkalzow, cjrjodu cjeſlow, mandl mulerjow, retomaſ kraw-zaſ a paſmo ſchewzow. Tež je tu 1 wuhne, 1 ſchtrychowancjak, 1 wiſhudiſielak, 1 drewjanzač, 1 jona, kiž kharty ſtadje, 1 polizaj, kiž naſ ſati-juje, a 1 tóta, kiž mořnych hreba.

Brasheſch paſ ſo, ſat tu ſe ſſerbiſwom ſteji, dha dyrbju egi wotmolwicj, ſo drje je tu wele ſſerbów, ale wſhito jura ſaſparne. Njeſotni ſſerbia ſu tež horliwi, na čjož ſo druzh w ſwojej hluwoſzi hnjevaſa. Duž žadyn djiw neje, ſo ſtarſchi, kotsiž ſam ſerbie nejemiſki nemójeſa, tola ſe ſwojimi džiečimi nelepje deſz njemski bledža. Njemzy paſ tu na ſſerbowskiu žadyn poſtok nimaſa a wučerjo bychu ſnadž tež wjazh na ne djerzeli, ale tola je wſhak ſich mało, kiž tu rjanu ſerbſku rycz ſakituſa a hodiž wele ſſerbów na njemſke ſemſhje, ſnadž teho dla, ſo ſu ſkejbietaſo Njemzy a tym lubym ſónkam ſo tež mało neſda, hdyž móža ſo woſko hłowy trochu njemſki ſtrojicj, ſchtož ſo ſamym roſomnym Njemzam neſpo- doba.

S zyla paſ ſu tu dobri ludzio a khwalby hdyń wučerjo w zyrtwach a ſchulach; jenož

Zidow tu pobrakuje, duž dyebimy so, taž drugo
gdje w naschich saksich hornych Luijach, my
tschelsienjo ſami bes ſobu jebacj.

S Wojeraz. Semrety kojkarski mischtir Šte-
napius je tudomneji zykti 100 tl. wottkaſak.

S Wukancijz. Tudy, taž tež w wokol-
nych wſach a wſelakich blijskich mjeſtaſchach
a mjeſtach, ſu w ſandjenych dnjach khjetro wele
ludzi ſadzili a je tajich pecza wſcho do hromady
31 woſhobow. Wina, cjojoh dla ſu jich do ja-
ſtwa ſtykali, je pak ta, ſo ſu wopacne penesy
djjekali. Tute penesy ſu trojake, menujz bajeſ-
ſke dwajtolerske kruchi, na kotrych ſtej: $2\frac{1}{2}$ Gul-
den, pruske jedyntolerske ſ napiſmom: *Segen des
Mansfelder Bergbaues, a ſakſke jenotolerske kruchi.*
Wſchitke tele penesy ſu wot zyna a medzie
derje djjekane, jenož to piſmo, kotrež je kolo wo-
ſoko na ſromi, neje ſo pieknie radjito. Tute
penesy ſu cjt djjekario pecza najbole w Cechach
wudawali a ſebi tam ſa ne rakuſke bankowki abo
paperjane penesy ſamjeneli a teho dla ſu tež wot
tam do Budyschina a wokolnoſje te prijene wo-
pacne kruchi pschitsche. Tež paperjane penesy ſu
cjt khumshtario djjekali a to pecztolerske ſakſke
kruchi.

Kaf je tajke ſtukowanje psched wyschnoſz
pschitscho, je nam neſnate. Ale nech je ſo to
ſaklo, na kafzej waschnje je chylo, dha je tola
taž wele wieſte, ſo ſo njeſto dny psched 20. de-
zembla njeſtoſti wyschi polizajſy kneža ſ Barlina
do Shorela pschiwefchu. Wot tam je ſo tón
ſedyn dale do Ryčbacha a wokolnoſje podat a
tam wokolo cjaħat, hač je ſo k tym peneydjjie-
karjam pschiwdačz moħl. Wón je ſo menujz
pecza ſa jencho Frauzowſu wudawat, kiž može
derje peneyne formy djjekacj a je tež tajke nanaj-
ljepe wudjjekane formy ſobu mjet. Te pak je
wón ſ Barlinskeje kralowskeje peneynizh ſobu pschi-
neħl. To ſebi pak cjt lepħarjo myħlili neħfu,
ale połni weħelnoſſe, ſo je ſo jid tajt wuſchitn
ċlowes pschiwdač, ſu jemu woni tež ſwoju wu-
ſchitnoſz ſefnacj dali a jemu wſchitke ſwoje po-
tajnoſſe wotkiyi. Ale jid weħelje a nowe psche-
cjeſtvo volho netraſeſche, pschedož 20. dezembra

pschisſejbighu ſpomneni barlinszy kneža ſ njeſotnym
ſhorelſkimi jandarmami naſprjodz do Ryčbacha
a ſaſlapachu tam njeſchto tajich, kiž bjechu do
djjelania a roſpochjeſteranja horkach ſpomnenyh
wopacnych penes ſaplecjeni; teho runja ſta ſo
to ſ njeſotnymi we Wukancijzach, w njemſkich
Warnacijzach, w Lubiju atd., taž ſo drje njeſko
wſchitzy ſedja, kiž bjechu na tej wſej wobdjjeleni.

S Diježničez. Schtrwirk 21. dezembra wu-
dyri pola tudomneho živnoſſera Recžki wohēn
a je ſo jemu psches to žaloſna wulka ſchoda
ſtaka. Recžka bjeſche menujz na djjeli a Recžko-
wa bje ſo do Budyschina te miſki podata, taž
ſo bu wot ſuſhodow liedom ſtot plómenjam wu-
torhneny, wſchitko druhe, jako wſcha domjaza na-
doba, poſleſeſja, grat, zyke žuje a wſchitka piža
ſ jenym ſtowom: wſcho druhe je ſo Recžezom
ſpalito a wychše teho tež Recžezowej ſwakowej cjiſſie
renje wſchitko, ſtož bje ſebi wona w bjechu dje-
ſtich liet ſaſtujita, taž ſo ſu wſchitzy psches taſke
neſbezje do wulkeho hubenſta ſchitſli.

Njeſchto ſlowjansſe.

Majſja cjiessa w Brasy je psched njeſotnymi
mjeſazami wudata neboh Čelakovſkeho „Čtení
o ſrovnavaci mluvnici slovanské.“ (Braci-
ſna 1 ſtot. 40 ſt. ſlijebr.) Se ſawoda teie kni-
hi nech je ſerbſkemu cjiataſtu tudy njeſchto ſobu
djjelene.

Po wjetych ſnamenjach tycze ſo zyla wob-
ſcherna ſlowjanshčina do dweju hlowneju
djjelov djjeli: A. do južnoraniſtweje a B. do
wejzorneje. Prjent (a weſchi) wotrjad wobjima
iſi hlowne tycze: ruſſu, bōlhartsku a ilir-
ſku; we wejzornym wotrjadu ſu ſchtyri: pôl-
ſka, cjiella, ſerbſka we wobimaj Luižiomaj
a zylije ſhubena poſobſka (t. j. po ſobju bydla-
žyħ ſklomjanow.) W tychie jaſtakach ſo ſaſo
natycje (dialekti) namakuja. W ruſčini je
wulkoruſſa, małoruſſa a bjełoruſſa na-
tyč. Bōlhartska jaſyk toſpaduje po Ĝaħu wob-
bladowanu do ſtar o bōlhartskeho a nowobōl-
hartskeho. Ilirſka tycz ma iſi bławniſche natycje:
ilirſku we wužšim ſmyħlu, kiž ſo hekk tež
ſerbſka menuje, khorwatsku a krajinſku,
kotraž ſo ſnjeſotnymi roſdjjelenemi pschi wupra-
jenju na wojwodſtwo Krajinſtu, na Korutansku,
Schtyrsko a Horizu počahuje a hekk ſlowin-
ſka narycz rjeka. — Poſchcjina žanych natycji

unesnaje, runjež ma njeschto naręcznych wotkhillow. — Czieszcjina dżeli so do dweju naręczow: do čjescieje w kralestwi čjescim a na Morawie (Mähren), a do słowenskej e w horniej Wuherskej abo we Słowakach. — Runje tak roslhodža herbsko-lužiski jasyl na dwoje: do hornego a delnołužiskeho, wot kotrejuz tamny čjescjini, tónle pôlscejini blíže steji. — Tež polôbky a baltiski Šskovenjo su swoje dialekty mîeli, wot ktorich je so tón w Lüneburgu najdaleje saškował, jato drenianska naręcz snaominy.

Niekotore pomenowane naręcze roslbehuju sa so do drobnisckich halovikow a čjinja podnaryczje, kajkaz je na pschitkach nowgorodskich pôda wulkoruskej; kaschubská, kiz sredz jasylka baltiskich Šskowanow a pôlskeho steji; schwicksa w poczahu na krainsku, dalmacjinska pômo herbskej abo ilrskej, ruska w Haliczu (Galizii) pschecjito malorustek. Šskovenka ma njezdje sydom podnaręczi, we lužiskej herbscejine su teho runja wetsche abo wensche wotkilenia.

Starobôlharcka rycz rjeka hewak tež staroskowianska, zyr kwinska, cyrilska. Ilrski jasyl so neprawje tak menuje, dokelž saškarska wotcina Ilrow ta ſama neje, kiz nietko. Čjini so tež rosdzel bes Ilramt a Šserbami, runjež maja jenu a tu ſamu rycz, a to teho dla, dokelž podjanszy Južnoskovenjo (Ilrojo) lacjaniske piš-

mo nałożuja, Južnoskovenjo prawosławneje (grichtiskeje) wjery pak scyrliskim pišmiskam pišchu.

Wschitkón słowianski narod liczy w kulojtej liczbi 80 millionow dujchi. Wotriad A. wobijma 63 mil., B. jenož 17 mil. W prjenim wotriadu skuscha k russemu splohej 52 mil., k ilrskemu 7 mil., k bôlharskemu nimalje 4 mil. We drugim rjadu B. ma polski lub njezchto psches 10, čjesci skoro 7 mil., herbske wobydleństwo wobeju Eužizow pak njezdje jenož 200,000 dujchi. — Pschirunamy-li po taſlim liczbu Šskowanow s liczbu ytreho člowestwa, pôsnajemy, so nimalje ſózdy dzejath člowek je Šskowan.

Po tymle królikim pschehlabu roslkduje pomenowana kniha we wzorowych stawach wo słowianskich synbach a pišmiskach, wo ſtonowanach (dyclinazjach) a čjascowanach, njetzische słowianske ryczie se staroskovenjskej pschirunuju. Pišes wschitke grammaticke pschepytowanja pak čjchne so ſiliebrojte žortlesko ſiweho, s býjela móhle tež baſneiskeho hrona (dikjise,) s kotrejed so ta ſkowianska lubosz jaſni, kotrž neboh Čjelakowski w swojej čjesciej wutrobi noschesche. Tón ſwiss je tak podjimawy, laž roswučowazy; a dokelž wetschina naſich młodiskich ſastojníkov a wucjerow čjesci rosymi, dha nech jemu ſwoju ſebibliwoſſ pschitwobrecza.

D. P.

Hans Depla. Kajke wjehy tola ludžio ſa-
pocžinaja!

Mots Tunka. Nô dha nô, ſchlo dha pak je
bylo?

Hans Deyla. Lubji poczinaja do mjechow tykacj.

Mots Tunka. Ach, bai wschak tola!

Hans Deyla. Nihdy hinač neje. Menujži głowek s Malocjina biesche wóndanjo do Sadoła pschischok a knadž schlenčku wiaz wupik, hacj bje jemu wužitne, tak so biesche khiero lara smotany. Duž jeho naryciacju, so nedyski domoj hicj, ale tam radšco viches nôz wostacj.

Mots Tunka. Dha rđe cji ludžio jara duschnje s nim mjenjachu.

Hans Deyla. Posluchaj senož dale! Jako bje tón Malocjan do teho swoli, so cje tam psches nôz wostacj, mjenjachu tamni, so žaneho koža sa neho nimaža, ale so cježdja leho, so jemu nehy syma bylo, do mjecha tyknyc.

Mots Tunka. Cjepla tola!

Hans Deyla. Wón tež do teho swoli a jako biechu jeho do teho mjecha schiknyli, dachu jemu wužnyc a sawjascha mjech tak pod schiju, so jeho ruzi nuteka tještej.

Mots Tunka. To ho tola neje duschnje ležecj möhko!

Hans Deyla. Posluchaj hischeje dale! Jako wón potom uverdzie spache, haſnycu woni wschilke ſinježi wo jstvi a džicu won. Tam ſwjeticju ſ latarnju ſ wólnom džiwo a to runje tak, so ſwjetlo na teho Malocjana padashe a poczachu batvoracj a wokacj, so je w Malocjini wohén. Ejedom bje to tón do mjecha tykneny ſaſlavſchak, dha cje woni khjetje rucje domoi biežecj; — ale wón nemôže ſ mjecha wén. Wonka pak poczinaja dale bôle wokacj; won dawa ſebi teho dla ejim wesciu prôzu, so by ſ teho dunderskeho mjecha pschi chok a kula ho po jstwy wokoło, so möhli ho cji wonka se ſmećjom rutnyc. Ale wón neystajnje iron, tak so möhł tež do najweschjeje ſkysnoſjej savane, hacj tamni ſažo nutvyschindu a jeho wumôža.

Mots Tunka. Dha drje je ho khetro wuswalat?

Hans Deyla. Nô, ludžio powedachu, so je kaž prošaiko byl.

Mots Tunka. Ale, to tola po mojim sdacju prawje neje, so hospodat ſ tajkimi, kij ſu vola neho ſwoje venesu pscherčinili, tajše žorty cjinicj da.

Hans Deyla. Ty möžesči pschižo prawje mječ!

S p ē w y.

H u d a n č k a.

a.

Ja snaju macjet, ta živi džecji wele,
A ſ daloka a ſ bliſka ſim dobre dary ſele:
Je pak je ſhruila žiwila,
Dha mori wſchje a ſpojera.

b.

Sadku miško, prjedku miško,
Škredja drewo, jeleſo:
Bödla wróny ſhromadža ho,
Byrobu ſej pytajo.

B.

Wuhudanje z č. 51.
Wohén.

Priłopk.

Se Smilneje. Ejedom tydjeni bje ho miňt, jako ruka jadławeho ſłohnika knežu ſłomjanu hromadu ſapali a ſuſodſtwo do ſtracha a hroſy ſtaſi, a hžom ſuſo ſaſlyſchachmy naſtrojony hloſ: so je wohén.

Bola tudomniſcheho prjódſtejerja Gnaufa wudyri 20. dezembra wečor we 8 hodžini wohén w bróžni a dotho netrojeſche, dha bje ſkoma a len we bróžni do popela pschewobroczeny a kryw ho delje ſypny. Dokelž biesche gaje twarenje ſ brožnu murjowane, dha móžachu ho wſchilke wježy ſe jſtwy a ſ komory plómenju wutorhny; ſchoda je pschižo wulke, a to cjiem welscha, dofelž je wobſedjet ſwojukhježu psched njeſotnymi lieſtami haſlej zylje nowu twarik. So je wohén ſatojeny byt, to je tak wele hacj wjeste a wſchilko poſaſuje na to; a so je ta ſama ſłohniſka ruka juž ſaložita, kij psched tydjenjom naſ naſtróia, je runje tak wjeste.

H.

○ Židji ſu ſ piſmam stareho testamenta wſchelake a mnohe wuſkladowanja ſpiſali, kij maja wſchilke ſhromadnje napíſmo „Talmud.“ W tutej ſnihach namalaju ho wſchelake ſpodiſiwnie prawidla; ale tež mnohe jara rjane powedanja a baſti. Tak tam ſtej: Na ſwojim pucju a cjuhu do Indiſteje pschindje Alexander, tamny mózny a ſtaſny król Macedoniſteje, k njeſakiej rježy. Wón ho tam poſaſaji, wobežahny tam lijehwu, a wsa tam mate ſelene rybički do ruki, so by je do wody rjeſi ponurjal a k thliebej pschiſuſowal a ſjedt. A hlaſ, te rybički bučku jara derje ſłodjaze a jara renje woujaze; a jeho woſležo bu ſwjetczaſe a pschekraſnene. Duž djeſche wón: „Wopravdje, to je rjeſa paradiſa. A wón ſo poſiſhach a djeſche po tei rježi delje, hacj pschindje k wrotam paradiſa. „Wotwrcje mi wrota“ ſawoka wón: „Ja hym Alexander!“ Ale hloſ wot nutſka wotmolwi: „To ſu te wrota teho kneſa, hdiž jenož ſprawni nutvyschindu. — A Alexander djeſche: Ja hym mózny knežet, wypoſo ſjeſenjy bes cjlowelkami, hym knes zyloho ſwjetja.“ Ale tón ſamy hloſ wotmolwi: To ſu te wrota teho kneſa, hdiž jenož ſprawni nutvyschindu. Duž djeſche Alexander: Dha dajeſe mi k najmenſhemu ſnamju, jo hym tudy pobyl. A woni dachu jemu ſmetnu hlowu (nóp ſemreteho

cjloweka). Alexander ju wsa a neshicze ju, so wrócio. Tola borsy bu jemu ta sama pschejara cjezka a na posledka nemózesze ju wschitke stoto Indisieje na wasy pschezahnej. Duż prasbeschke so tón kral rabinow: Wy synojo salonja: išto ma tutu smertna hłowa rječaj a so je tak cjezka? A woni wotmolwicu jemu: Tuta smertna hłowa je cjlowek a woko cjloweka je menashylwe (l ne-naszycenju); wsmi pak kust perschcje a wosypaj ju s nej, hnydom budje wona lójscha. A woni wsachu perschcje a wosypachu ju, a stoto a skleboro ju njetko pschezahny.

S Drezdjan. Pschedhodowny tydjen' so tudy hodowne wsi woldżeržuja. Ljetša jim hojsche, dokelj bje wedro prjene dny rjane a połdzi-scho jeno malo hrosne. Na „starym torboszcu,” na hrodowej, na Wilsej hąsz. a w njesotrych pobočnych hąstach stejachu budy aby same blida se wschelaskimi hodownymi potrebami a dżecjazym hąstami, a pôdla we welbach so wschitko pišansche wot drasty, swjasnizow a t. d. Wečor so welby wošebeje renje blyszczachu, dokelj so plun (gas) w powetschenej mjeri we nich swje-česche; budy a blidka bjechu s džiela s pišanymi lampami rossashnene. Sa blidkami stejachu s wetscha dżecji hudyh ludzi, kotrej jako pschedup-čisti s wiwołanjom swojich slankow, hrodźin-owych mužikow, pyramidow a t. d. drugih ja-lostnu haru cjerjachu. Kapovari bę wele, a wski bęchu dobre; tak tez wot pefarjow shonich-my, so je so ljetša, runjež je wschidje drohota a nusa, na hody wjazy peško, držli druhe ljeta. Hodowé schomili pola kschizneje yrkuje na psche-danu stejachu. — Poweda so, so je pola tych pschedawajzych dżecji hubyko jelaza kneni wokolo hodyka a kózdemu s jeho blidka nieshco wots-pila, a to sa wetschi penes, hacj bu sa tu wiezlu żadany. (Gitarjo, wy drie shudacie, schlo ta dobrociwa kneni je?) — Na hodowych wiskach blyszachmy husto herbsti ryczej, a to s džiela wot ludzi, kotrej po draſti sa Szerbow djerzeli nebudzimy, a kotsiz bu najskere hizom wele ljet w Drezdjanach aby we wosolnosz saſydlent. — Wečor do hòd so we wele domach wobradzische; s moškow so swieczi, swiecznisi, schomiki, pyramidy blyszczachu; do drugich moškow bje boże dżecjo halek hodowniczk u rano dôšlo: a wschidze knežesche weſelje.

Jenož wedro weſelje prawje nehoſesche; psche-toj hobotu pocja knieh padacj, liž pak borsy rosta, hąsz bjechu mokre, a hodowniczk popoł. dnu ſułnje descež džesche, laž tež w nozy. Drugi djen' hodow bje so renje ſežnito.

Czahi ſakſkoſchlesyſſeje želiſniſy ſ budyskeho dworniſcheja.

Do Drezdjan: rano 7 h. 30 m.; pschivost-nu 12 h. 47 m.; popołnu 3 h. 36 m.; wečor 6 h. 45 m.; rano 2 h. 5 m.

Do Schorela: rano 7 h. 35 m.; dopołnia 11 h. 30 m.; popołnu 4 h. 45 m.; wečor 7 h. 45 m.; w nozy 11 h. 25 m.

Penežna placzisna.

W Lipsku, 27. dezembra, 1 Louisd'or 5 tl. 11 nsl. 4½ np.; 1 połnowažazý čerweny stoty abo dukat 3 tl. 3 nsl. 4½ np.; wijske bankowki 79½ Spiritus: w Wroclawje (Breslau) 15½ tl. w Lipsku tl.

Cyrkwinske powjesće.

Krćenej:

Michalska cyrkej: Maria Amalia, nem. vj.

Podjanska cyrkej: Hana Hedwila, K. A. Schmidtta, bjergerja a wſcherſkeho miſchira na Židowi, vj.

Zemrjeći:

Džen 15. dezembra, Eduard Bohuwjer, Jana Bohuwjera Lužiusa, wobydlerja w Mlewiezach, §. 14l. — 17. Hadam Reta, s Krakez, wumre w Delnej Rini, 82l. 2m. — Hana rod. Renczer, Jana Budaria, khjeznika w Mnichonzu, mandželska, 66l. — 18. Jan Bohuwjer, K. M. Stoša, murerja na Židowi, §. 10n.

N a w e ſ t n i k .

Rjana dwasschoſowa khježa je w Hrodziſcieju na pschedanu a može so wcho dalsche pola wobſedjerja Bjebracha shonicj.

Jena duschna hospoda je we Wichowach ſpschenajecju a može so borsy wobejahnycj.

 Czeszenym Szerbam
dowolam ſebi ſtutym naſpodwólniſcho wosſewicj,
so budje pola me wulke nowe ljetu

Karpjaza hofzina

s balom woldžeržana. S polubenjom, so kózdemu ſ dobrem ſiedzu a ſ dobrym piecjom poſluju, proſhu wo bohaty wopyt, a pschivominam jenož hlyſcje, so budje wysche karpa tež peczen ſ dōſtacju.

Tost na daloſej kleſchi.

Powschitkomne sawjeszja ze towarzstwo.

(R. R. priv. Assicurazia Generali w Triestu.)

Sarucjazy sond towarzstwa **Dżenach millionow 500,000 schjechnakow dobrzych penes.**

Wetschi djjel samozjenja towarzstwa je na kubla hypothekarizy wupożczeny.

Sawjeszenia na twory, maszyny, mobilije, skot, wumłocjene žita atd. atd. pshczino wóhnju po tunich twardzie postajenych pramijach.

Doplaczowania so żenje żadacj nemoga.

Polich w prusskich penesach, wuptacjowanja sa schkodowanje bes wotczechnenia w tch samych penesach.

Pshci sawieszeniach ratarstich pschedmetow posicja towarzstwo wošebne dobytki.

Sawjeszenia kapitaliow a rentow na živienie człowiekow. Sawjeszenia pucjowazych su- blow na drobach a železnizach.

Wschie požadane wustadowanja dawa **Ferd. Petau**, wokresny agent sa Budyšchin a woſolnoſi.

Niemski Phoenix,

Wohensawjeszja ze towarzstwo w Frankfurcie

Sakladny kapital: Pólsche sta miliona schjechnakow.

Tuto towarzstwo sawiesza: Mobiliar, twory, žita, skot, ratarſki grat, fabrikski grat atd. po twardych, tunich pramijach a netreba żadny sawjeszazy niežo doplaczowacj, byrnje so wulka wohe- njowa schkoda stała.

Spodobne wumjenenja, po kotrychž towarzstwo farunanie dawa, s zhla schkodowanje wupy- tuje, su t temu skujite, so je so jeho skutkowanje jara roſschjerito a podpisany agent porucza so t wobstaranju sawieszeniom wſchitkich družinow, je tež t wubdzieniu wschego požadaneho wulodenja stajne hotowy. Prospelty a podpisansse formularzy moža so pola neho darmo dostacj.

W Budyšinie, w juliju 1854. **Wylem Jakob**, na žitnym torhosceju.

Pola podpisaneho je w komisji na pschedan

Eau de Cologne

(Kölnjanska woda)

Płaciejsna.

Eau de Cologne double. Žyla blesčka. 15 nsl.

Ta ſama Pol blesčki. 8 nsl.

Eau de Cologne, première qual. Žyla

blesčka. 12 nsl.

Ta ſama Pol blesčki 6 nsl.

J. E. Smoleř.

W Smolerowej kniharni može so nietko ſaho dostacj:

Kak młodženž pónđe po czistym pu-
cju. Sobudar na pucj pshes fwjet do
nebja. 3 nsl.

Žane hiefske knižki so tym ſamym, kij do
žusby djeja abo na ſkužbu czechnu, dacj
nemoga, hacj tele. Wone hodja so woſebje ſa
młodych ſserbow pshci wustupenju ſ wózneho
domu.

Zańdzenu sobotu žita w Budyšinje płaciechu:

Korc.	Płacieczna.						Korc.	Płacieczna.						
	Wyšs.		Nižs.		Srzedzna.			Wyšs.		Nižs.		Srzedzna.		
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.		tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	
Róžta	5	12½	5	—	5	7½	Riepit	—	—	—	—	—	—	
Wſchenja	7	15	6	15	7	7½	Zahly	10	20	10	5	10	12½	
Zečmeni	4	5	3	25	4	—	Heiduſchka	8	15	8	—	8	7½	
Wówſ	2	12½	2	2½	2	7½	Bjerny	2	4	1	25	2	—	
Hróč	6	12½	5	27½	6	7½	Rana butry	—	15	—	13	—	14	

Dowoz: 3377½ kórcow.

Čišcane pola K. B. Hiki w Budyšinje.